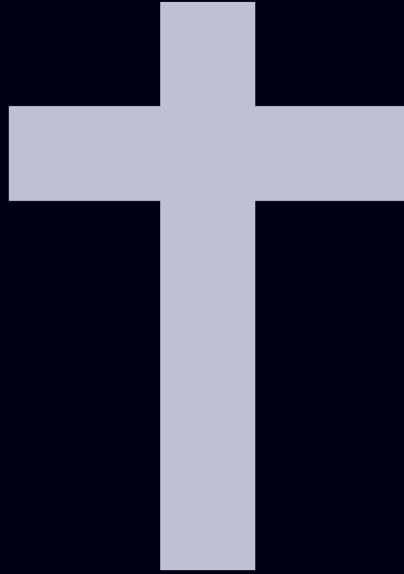

Ley saa ni nacao
Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec,
Southern Puebla)

Ley saa ni nacoo Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Southern Puebla

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
a5d5d5cd-4240-5e2e-8a5d-f08f5c4f964a

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	61
SAN LUCAS	98
SAN JUAN	161
HECHOS	209
ROMANOS	268
1 CORINTIOS	294
2 CORINTIOS	318
GÁLATAS	334
EFESIOS	343
FILIPENSES	352
COLOSENSES	358
1 TESALONICENSES	364
2 TESALONICENSES	369
1 TIMOTEO	372
2 TIMOTEO	380
TITO	385
FILEMÓN	388
HEBREOS	390
SANTIAGO	409
1 PEDRO	416
2 PEDRO	423
1 JUAN	427
2 JUAN	434
3 JUAN	435
JUDAS	436
APOCALIPSIS	438

Ñà-nduá Nì Tiaa San Mateo sàhà Jesucristu

Nansa nìsa nani xii Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduú tutu nacání sàhà ana nduú xii Jesucristu. Iin yohòtéhè-yá nduú David, te iin yohòtéhè David mà nduú Abraham. ² Te Abraham yucán, nì ìa iin dèhe-ne nani Isaac. Te Isaac mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jacob. Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Judá, xi stná cuàhà ñani-nè. ³ Te Judá mà, nì cacu ùi dèhe-ne, iin-ne nani Fares, te inga-nè nani Zara. Te Tamar nani dihi Zara mà. Daaní, Fares ma, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Esrom. Te Esrom mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aram. ⁴ Te Aram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aminadab. Te Aminadab mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Naasón. Te Naasón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salmón. ⁵ Te Salmón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Booz. Te Rahab nani dihi Booz. Daaní, nì nandàhà Booz mà xi Rut, te iin dèhe-ne nani Obed. Daaní, Obed mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Isaí. ⁶ Te Isaí mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nì sanduu rey David. Daaní, David mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salomón. Te dihi Salomón mà nduú nècuàchì ñaha nì sanduu ñahàdìhí Urías antes.

⁷ Daaní, nì ìa stná iin dèhe Salomón mà nani Roboam. Te Roboam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abías. Te Abías mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Asa. ⁸ Te Asa mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josafat. Te Josafat mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Joram. Te Joram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Uzías. ⁹ Te Uzías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jotam. Te Jotam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Acáz. Te Acáz mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Ezequías. ¹⁰ Te Ezequías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Manasés. Te Manasés mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Amón. Te Amón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josías. ¹¹ Te Josías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jeconías, xi stná dava ga ñani-nè. Te divi tiempu yucán nì catavà tè-ñuu Babilonia nèhivì raza-ndà cuàhàn-nè presu ndè ñuù-te.

¹² Daaní, na ndoó-né ñuu Babilonia yucán, dandu nì ìa stná iin dèhe Jeconías mà nani Salatiel. Te Salatiel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Zorobabel. ¹³ Te Zorobabel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abiud. Te Abiud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliaquim. Te Eliaquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Azor. ¹⁴ Te Azor mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Sadoc. Te Sadoc mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aquim. Te Aquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliud. ¹⁵ Te Eliud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eleazar. Te Eleazar mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Matán. Te Matán mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Jacob. ¹⁶ Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani José. Te divi José mà nduú ìi María dihi Jesucristu.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nsidaa xii-yá yucán, ùxìn cùmì ní sanduu-ne dècuèndè tiempu xi Abraham xi dècuèndè tiempu xi David. Daaní, ndoó ùxìn cùmì gá-nè dècuèndè tiempu xi David xi dècuèndè quivì cuàhàn-nè presu ñuu Babilonia. Daaní, después ndoó ùxìn cùmì gá-nè dècuèndè tiempu xi Cristu.

Nansa nì tùinuù Jesucristu ñuhiví yohó

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó nì cuu na ní tùinuù Jesucristu. Sàni ndiadi tnùhu nandàhà dihi-yá María xi José. Doco tãñaha ga coo-ne xi nècuàchìmà, te nì sàcùñuhu mée xi-ne nì quida Espíritu Ìi xii Dios. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì nacani ini José ñà-chicá vaha tãhndè tnùhu xi-ne cahan-né, doco mà cáchí vate-nèa, vachi nècuàchì vaha nduú-né, te có-cùnì-nè cuitnùhu nèhivì María. ²⁰ Doco na nacání ìi ini-nè quida-ne ducán, nì sàní-nè nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor nùù-né, te dohó nì cachi ángel mà xi-né:

—Cunini-ní, José, descendencia xi David; màsà yúhî-nî nandàhà-ní xì María. Vàtùni cunduu-ne ñahàdihí-ní, vâchi mée xi-ne ñuhu-ma, mée sàhà Espíritu ìi xí Dios nduú-vé. ²¹ Te icúmí-vê tùinuù-vé, cunduu-ve iin mée tiàa, te Jesús cunani-vé, vâchi icúmí-yâ dacácu-ya nêhivì xí-yá nuù cuàchi-ne —nì cachi ángel.

²² Pues divi ducán nì cuu nsidaájàn sàhà-ñá nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya, te nì cachi-nè:

²³ Cunaha-nsiá, icúmí coo mée xi iin ñahà chii nduú señorita; te nú sàni tùinuù-vé, dandu cunani-vé Emanuel, vâchi cuní cachà mà ñà-sàni quesaa Dios cutnahá-yá xì-ndà nduá.

²⁴ Daaní, nì nsicuihnú ini José, te nacua nì cachi ángel mà xì-né, divi ducán nì quida-ne, nì nandàhà-né xì María ñà-cunduu nècuàchì mà ñahàdihí-nè. ²⁵ Doco cóni ía-ne xì nècuàchì mà dècuèndè nì tùinuù mée mà. Te Jesús nì sàcùnani-vé.

2

Nansa nì casaà rey nchichí nuù Jesús, te nì cahvi-néyà

¹ Tiempu xi rey Herodes nì sandua na ní tùinuù Jesús ñuu tii Belén ía ladu Judea. Dandu nì casaà nècuàchì nchichí ñuu Jerusalén; ladu ndé caná orá nì quixi-ne. ² Te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Índù ía mée nì tùinuù-xí, divi mée cunduu rey xi nècuàchì Judea? Vâchi ndé caná orá sàni xini-nsi sítnúù cachitnùhu sàhà-yá; te vichi vâxi-nsi cahvi-nsiyà —nì cachi-nè.

³ Dandu rey Herodes, na ní xinitnùhu-tè ñà-nduá ndàcàtnùhù nècuàchì mà, nì ndulocó-te, mii-té xi nsidaa gá stná nêhivì ñuu Jerusalén. ⁴ Ñâyùcànduá, nì cana-tè dùtù chicá xí-idònnùù, xì stná nècuàchì dacuahá ley ìi, te nì xicàn tnùhù-té nuù-né índù ñuu cuàhàn tùinuù Cristu. ⁵ Te nì naxiconihí-né nuù-té, cachí-nè:

—Divi ñuu tii Belén ía ladu Judea. Vâchi ducán nì tíaa iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sànhaha ndé cachí-yà:

⁶ Cunaha mii-nsiá nècuàchì ñuu Belén ía ladu Judea: màdì ñuu chicá có-ndiáá nduú ndé ndoó-nsiá; còó, divi ñà-chicá ndiáá nduá nuù nsidaa ñuu nahnú ladu xi-nsiá, vâchi divi ñuu mii-nsiá icúmí tùinuù mii-yá ana cusahnú, te icúmí-yâ cunuù-yá nêhivì xí, divi nêhivì raza-nsiá Israel.

⁷ Daaní, nì cana dèhé Herodes nècuàchì nchichí mà, te nì ndàcàtnùhù váha stná-te nuù-né índù tiempu meru nì tùi sítnúù mà. ⁸ Dandu nì techuún-tené cùhùn-nè ñuu Belén, cachí-te xi-né:

—Cuahán-nsiá ñuu mà, te ndàcàtnùhù váha-nsiá nansa ndisa ía sàhà mée mà, dandu nacachitnùhu-nsiá xí', vâchi yùhù, cuní stnáì cùhìn cahvi stnáì-vè —nì cachi-te.

⁹ Daaní, na ní nsihi nì sàcùnaha nècuàchì nchichí mà nuù-té ñà-jaàn, dandu nì quihin-ne ichi cuàhàn-nè. Te cunaha-nsiá, yucán nì natùì tu sítnúù nì xini-nè antes ladu xínu orá. Te nì sàcòdònnùù-sí nuù-né nì sàà-si nì ndòò-sì dîquì-xí nacua ndé ía mée mà. ¹⁰ Ñâyùcànduá, yáha ga nì cudii ini-nè na ní xini tu-ne sítnúù mà. ¹¹ Dandu nì caquihvi-ne vehe, te nì xini-nè mée mà xì dihi-vé nani María. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nuù-vé, te nì cahvi-névè. Dandu nì nacuna-ne ñà-ñùhú ñà-cuicà-né, te nì dácútâhvi-néyà, divi oro xì inciensu xì tàtnà nani mirra. ¹² Doco después nì sàní-nè nì cachitnùhu Dios xì-né ñà-íá peligrú: màsà náyàha-ne ndé ía rey Herodes. Ñâyùcànduá, inga ichi nì naquihin-ne mànuhù-né ñuu-nè.

Nansa nì xinudèhé José xì María xì mée Jesús cuàhàn-nè ñuu Egipto

¹³ Dandu, na sámànùhù nècuàchì nchichí, nì sàní stná José, nì xini-nè iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor. Te dohó nì cachi ángel mà:

—Ndacuiin-ní, tnii-ní mée, te cundaca-nívè xì mamá xi-ve cuahán-nsià ñuu Egipto cundehé-nsià. Te divi ñuu mà icúmí-nsià cundoo-nsià ndè cachi sàì cachitnùhi xì-nsià. Vàchi icúmí Herodes nanducu-tévê ñà-cahni-tévê —nì cachi ángel mà.

¹⁴ Ñàyùcàndüá, mate ñuú nduá, doco nì ndacuiin José nì saca-ne mée mà xì dihi-vé, te nì quihin-ne ichì cuahàn-nè ñuu Egipto. ¹⁵ Te ñuu mà nì sandoo-ne dècuèndè nì xihì Herodes. Te divi ducán nì cuu sàhà-ñá nì cuú ndísá palabra yohó nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya: “Dècuèndè ñuu Egipto nì cani Dèhemaní ñà-ndixi-ya”.

Nansa nì dándàcú rey Herodes ñà-cui nsidaa mée tiàa ladu ñuu Belén

¹⁶ Daaní, na ní xini Herodes cóni ndúlócò nècuàchì nchichí sàhà ñà-ndüá nì cachi-te, dandu yáha ga nì xidà ini-te. Ñàyùcàndüá, nì techuún-te soldadu nì sàhàn nì casahnì xì nsidaa mée tiàa ndó ñuu Belén xì inicutu stná ladu yucán, nsidaa luchì cuati xicá ùì cuà cuahàn tìxi-xi, nì casahnì-tévê, vàchi ñà-jaàn nduú tiempu nì cachi nècuàchì nchichí na ní ndàcàtnùhù Herodes nùù-né.

¹⁷ Ñàyùcàndüá, quivì jaàn nì cuu ndisa ñà-ndüá nì cachitnùhu Jeremías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te dohó nì cachi-nè:

¹⁸ Tiacú tnaná cuáhà-né ladu ñuu Ramá. Sacú nècuàchì ñahà, te cána-ne, divi nècuàchì descendencia xi Raquel. Sàhà mée xi-ne sacú-né; nì mà cùì cahnde ini-nè, vàchi còò cá-vè.

¹⁹ Daaní, José, iá va-ne ñuu Egipto. Dandu nì sàà quivì nì xihì rey Herodes. Te nì sàní tu José inga xichi, nì xini-nè iin iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor, ²⁰ te cachí ángel mà xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuaca-ní mée xì dihi-vé, te naxicocuiin-nsià ñuu Israel, vàchi sàní xihì nèhivì cuní cahni xì-vé.

²¹ Ñàyùcàndüá, nì ndacuiin José, nì saca-nevè xì dihi-vé mànuhù tú-né ñuu Israel. ²² Doco nì xinitnùhu-ne sàdàndàcú dèhe Herodes mà nani Arquelao, cusáhnù-te lugar xi nsì-yua-té ladu Judea. Ñàyùcàndüá, nì yùhì-nè nùhù-nè ladu mà. Daaní, inga xichi nì sàní-nè, nì cachitnùhu Dios ñà-ndisa iá peligrú. Ñàyùcàndüá, nì yàha-ne chicá nùù-xí dècuèndè ladu Galilea, ²³ nì sàà-nè iin ñuu tii nani Nazaret, te yucán nì candò-ne. Pues, divi ducán nì cuu sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cacachitnùhu profeta xi Dios sàhana ñà-divi ñuu Nazaret cunduu ñuu-yà, cachi nèhivì.

3

Nansa nì càhàn Juan Bautista sàhù ndé nduú yucù

¹ Daaní, después nì quixi Juan Bautista yucù iá ladu Judea. Te nì que-saha-né càhàn-nè sàhù yucán, ² cachí-nè xì nèhivì ñà-nì nàxícócuin ini-nè sàhà cuàchi-ne, vàchi sà-ítúú cuni-nè cusahnú mii-yá iá ansivi.

³ Pues divi Juan mà nduú ana nì cachitnùhu Isaías sàhà-xí na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te nì tiaa-ne dohó:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsidandoo-nda (anima-ndà) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndáà cundua.

(Ducán nì cachi Isaías sàhana.)

⁴ Te Juan mà, dòò idì sìcamellu nì sandixi-ne, te iin quísi nì cuyucun siuhma tìxi-ne. Te sìca xì ndudi ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè.

⁵ Daaní, cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì cuàhà stná nèhivì ladu Judea, xì stná nèhivì ndoó yatni yùte Jordán, nsidaa-né nì casaà-nè nùù Juan yucán. ⁶ Te nì cuhii-né nì quida nècuàchìmà ini yùte mà na ní dàtúi-ne cuàchi-ne.

⁷ Doco nì xini Juan ñà-vàxi stná cuàhà nècuàchì fariseu xì cuàhà stná nècuàchì saduceu, cuní-nè cuhii stná-nè. Ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vaxi-nsia yohó xinúdèhé-nsiá nùù castigu icúmí quixi. ¿Ana divì nì cachi xì-nsiá ñà-quida-nsia ducán? ⁸ Cunaha-nsiá, xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà quida-nda na naxícócuñin ndisa ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ⁹ Nì màsà càhàn cuadú-nsiá cachi-nsiá ini-nì mii-nsiá ñà-divi Abraham nduú yohòtéhè stná-nsiá, te ñàyùcàndùá còò ni-iñàha cuu xi-nsiá. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùù ndoó yohó, vètuni nanduu stná nahi descendencia xi Abraham, nú cuní Dios. ¹⁰ Te vichi sà-íá cuàhàn (cachi-yà índù nèhivì nihì-xì castigu), na ian cuàhàn-ndà nacàxin-nda yutnù có-càná fruta, te nihi-nda hacha cahnde-ndànú coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi. ¹¹ Vàchi yùhù, tècuí quidá í' mii-nsiá na cuú-nsiá arrepentir; doco nchícùn gà vaxi ana chicá cahnú poder-xi nùù yùhù: te nì có-nâtùì (cundi nahi mozo xi-ya) ñà-chindeí quee ndisàn-yá. Doco mii-yá, tìxi Espíritu Ìì xí Dios icúmí-yâ quida ì-yâ anima-nsiá. Te na quidá ñuhu, ducán icúmí-yâ quida stná-yâ xì-nsiá (dandáñúhú stná-yâ ñà-có-ndiáá). ¹² Te vichi sà-íá cuàhàn-yâ quida-ya na ian quida-nda xi trigu, dandiachi-ndañá xì yutnù chipála dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó nùù ñuhu, dandu nùnìá, chivàha-ndañá, doco mihì-ñá, coca. Te divi ducán icúmí-yâ quida stná-yâ (xì nèhivì ñuhivì: nèhivì xí mii-yá, càcu-ne; doco nèhivì dava ga), nicanicuahàn icúmí-nè coco-ne —nì cachi Juan.

Nansa nì cuhii Jesús

¹³ Daaní, nì quee Jesús ladu Galilea, cuàhàn-yà yùte Jordán ndé iá Juan, vachi cuní-yà quida ì nècuàchìmà-yá. ¹⁴ Doco nècuàchìmà, có-cuní-nè, vachi cachí-nè xì-yá:

—Yùhù xiñuhí cuhii' quida mii-ní, màdiá mii-ní quixi-ní nùù yùhù, (te cuhii-ní).

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ducanicoó vichì, vachi ducán xiñuhu quida-nda sàhà-ñá quida ndisa-nda nsidaa ñà-ndùá ndiá icà-ndà.

Dandu nì candisá Juan, te nì quida ì-néyà.

¹⁶ Daaní, nì nsihì nì cuhii-yá, te nì quee-ya nùù tècuí, dandu nì nuna ansivi, te nì xini-yà mànuu Espíritu Ìì xí Dios vaxi-ya na iin sì-lomá, meru dìquì Jesús mànuu-ya vaxi-ya. ¹⁷ Dandu nì tiacu nì càhàn iin ana càhàn ansivi, cachí-yá:

—Dèhemani' nduú ana yohó, te cudí cuàhà inì sàhà-yá.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, nihí Espíritu Ìì Jesús nì sàhàn ñà-coo-ya yucù daná, vachi yucán cuàhàn ñà-malu quida-sì lucha dacà-síyâ. Ñàyùcàndùá, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà, ² te yucán iá-yà ùì dico quivì ndui te ñuú; te iníhii-yá, iá dòcò-yâ. Ñàyùcàndùá, cuàhà doco xihì-yâ. ³ Dandu nì tnàtuu ñà-malu, vachi cuní-sì dacà-síyâ, te nì cachi-sì xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, dandu cachi-ní xì yùù jaàn ñà-nì nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Doco nì cachi-yà xì-sí:

—Còó, vèchi dohó cachí nùù tutu ìì: “Màdi cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vèchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìì cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ñuu ìì Jerusalén, te nì chicoo-siyá ndé dìni veheñuhu cahnú, ⁶ te nì cachì-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, vèchi ducán cachí nùù tutu ìì:

Icúmí Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquìhi sàhà-ní ni-iin yùù.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìì: “Màsà quidá cánûú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

⁸ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá dìni iin yucù ducún sàstnùhù, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhiví xì nsidaa ñà-vico iá yucán. ⁹ Dandu nì cachì-si xi-yá:

—Yùhù dacútâhvì' mii-ní nsidaa ñuu jaàn nú ni mácuìn sisì-ní nùì, te cahvi-ní yùhù.

¹⁰ Doco nì cachi-yà xì-sí:

—Cuahán-ní, Satanás, vèchi dohó cachí stná nùù tutu ìì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá icà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

¹¹ Dandu nì nacoò-siyá cuàhàn-si, te nì caquesaa ángel nì nacuahandee ini xì-yá.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹² Daaní, na ní xinitnùhu Jesús ndiadí Juan (Bautista) vehecàa, dandu mànuhù-yá ñuu-yà Nazaret iá ladu Galilea. ¹³ Doco cónì cuèé-yà yucán. Còó, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Capernaum iá yuhù mar ladu ndé cachí xì-né ladu Zabulón xì Neftalí. ¹⁴ Yucán cuàhàn-yà coo-ya sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu Isaías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, cachí-nè:

¹⁵ Ladu Zabulón xì ladu Neftalí ndé yáha ichì yatni mar, yucán sàni dàtnúù fuerte Dios ini anima nèhivì. Stná inga ladu yùte Jordán, xì inicutu stná ladu Galilea ndé ndoó nèhivì có-ináhá xí-yá, ¹⁶ pues yucán sàni dàtnúù ndiaha stná-yà anima-nè; vèchi nèhivì nsidaa lugar mà, nisa xìca-ne ichì ñáa, te cuàhàn-nè ndañuhu dahuun-ne nì cùí, doco vichi sàni dàtnúù-yà sàxìnitnùnì-nè na ian nì natùì nuù-né, nì cachi Isaías.

¹⁷ Dandu divi tiempu mà nì quesaha Jesús càhàn-yà sàhù xì nèhivì, cachí-yà: —Naxicocuìn inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, vèchi sà-ítúú tiempu cuni-nsia cusahnú mii-yá iá ansivi.

Nansa nì cana Jesús cùmì nècuàchì tavá xi siaca

¹⁸ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà ùì ñàní nani Simón Pedro xì Andrés, dacaná-né ñunù xì-né mahì tècuí, vèchi nècuàchì tavá siaca nduú-né.

¹⁹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vèchi mà cùndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca. Còó, vèchi icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (ichì malu).

²⁰ Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì nacoò-ne ñunù xì-né, te cuàhàn-nè nchícùn-nèyà.

²¹ Daaní, nì sàà-yà chicá nùù-xí, te nì xini-yà inga ùì ñàní nani Jacobo xì Juan; dèhe iin tiàa nani Zebedeo xínduu-ne, te ndoó-né nùù lancha xi-ne, cutnáhâ-né xì yua-né nácàhmá-nè ñunù xì-né. Te nì cana stná-yà nduì-nè.

²² Te hora mà nì nacoò-ne yua-né nùù lancha mà, te nì tenchicùn-nèyà cuàhàn-nè.

Cuàhà gá nèhivì nì chinaha Jesús

²³ Daaní, nì xìcanuu Jesús inii ladu Galilea, te nì chinaha-yà nèhivì ini iin iin veheñùhu, nì càhàn-yà xì-né ñà-ndùú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ²⁴ Ñàyùcàndüá, ndè inii ladu Siria nì xitià fama-yà. Sàhà ñà-jaàn cuàhà gá nècuàchì cuhí ndacá nèhivì nì quixi nùù-yá, xínduu-ne nèhivì ndohó quidá iin cuèhè, ò iin dolor, te xínduu stná-nè ana ñuhú ñà-malu anima-xi, xì stná nèhivì xihí ihí, ò nèhivì sàni nduyutnu. Doco nsidaa-né, nì dándúvaha-yané. ²⁵ Ñàyùcàndüá, yáha ga cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, xínduu-ne nèhivì nì quixi ladu Decápolis, xì stná ñuu Jerusalén, xì stná ladu Judea, xì stná inga ladu yùte Jordán.

5

Ñà-ndüá nì cachi Jesús na ní nana-ya yucù, te nì càhàn-yà sàhù

¹ Dandu nì xini Jesús ndoo cuàhà gá nèhivì. Ñàyùcàndüá, nì nana-ya iin yucù, te nì sàcòo-ya yucán. Dandu nì tnàtuu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, ² te nì quesaha-yá chináhá-yànè; te dohó nì cachi-yà xì-né:

³ —Nansicáhán nècuàchì ndahvi inì-xi, vàchi sàni nìhítàhvì-né ñuhivì ìì xí mii-yá iá ansivi.

⁴ 'Nansicáhán nècuàchì ndoo tnùnsí ini vichi, vàchi contentu icúmí-né nàcùndoo-ne después.

⁵ 'Nansicáhán nècuàchì nihnú mánì inì-xi, vàchi ñuhivì ndutahvì-né.

⁶ 'Nansicáhán nècuàchì yáha ga cuní quida vii, vàchi icúmí Dios chindee-yánè ñà-quida vii ndisa-ne.

⁷ 'Nansicáhán nècuàchì tùha cundehè ndàhvì xì ñanìtnaha-xi, vàchi icúmí Dios cundehè ndàhvì stná-yà mii-né.

⁸ 'Nansicáhán nècuàchì iá ndoo anima-xi, vàchi icúmí-né cuni-nè nùù Dios.

⁹ 'Nansicáhán nècuàchì nachíndóó víi xì ñanìtnaha-xi, vàchi icúmí-né cunduu ndisa-ne dèhe Dios.

¹⁰ 'Nansicáhán nècuàchì nú icúmí-né ndoho-ne sàhà iin chuun vii nì quida-ne, vàchi sàni nìhítàhvì-né ñuhivì ìì xí Dios.

¹¹ 'Nansicáhán stná mii-nsiá na cánahá nèhivì xì-nsiá sàhí, te ò quidá quini-ne xì-nsiá, te ò dacuidáquí stná-nè mii-nsiá. ¹² Vàchi quivì quida-ne ñucán, dandu ni cúdí inì-nsia, te cundoo-nsia contentu, vàchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè ansivi. Vàchi ñucán nisa quida quini stná nèhivì sàhà xi nècuàchì nisa càhàn cuenta xi Dios.

Nahi iin cuhádi ñà-xìxì-ndà, ñucán nduú stná chuun quidá nèhivì xí Jesús ñuhivì yohó

¹³ 'Mii-nsiá, nahi chuun quidá ìin, ñucán quidá stná-nsiá ñuhivì yohó. Doco nú sàni ndañuhu ñà-ádì xán, dandu mà cúí nduhadi gá-ñà. Vàchi còò cá chuan, ñàyùcàndüá saté uun nèhivì-ñá, te sánihni-neà.

¹⁴ 'Na quidá stná orá datnúù, ñucán quidá stná mii-nsiá ñuhivì yohó. Te ñucán nduú stná-nsiá na iin ñuu tuí dìni iin yucù, vàchi mà cúí coo dèhá` nùù nèhivì. ¹⁵ Stná iin lámpara, có-nàcuícun-ndañá ñà-coo dèhá` tixi iin ìcà; còò. Sácùnùú ñucún-ñà sàhà-ñá cutnuà, te cutùì nùù nsidaa nèhivì quíhvì vehe. ¹⁶ ñucán xiñuhu quida stná mii-nsiá: quida-nsia obra vaha sàhà-ñá cundehè nèhivì, dandu naquimanì-né Yuandiáhá-nsiá iá ansivi, vàchi na ian datnúù-nsiá nùù nècuàchì mà ndüá.

Nansa nì cachi Jesús sàhà ley xi Moisés

¹⁷ 'Màsà cúcáhán-nsiá vaxi dacúxióé ley nì sàha Moisés. Mà dacúxióé ley mà, ni mà dacúxió stnáì palabra nì cachi profeta nì sacahàn cuenta xi Dios. Còò, yùhù vaxi sàhà ñà-nì cúú ndisa nsidaa ñà-ndüá cachí palabra mà. ¹⁸ Te

ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá yohó, mate nsihi ansivi xi ñuhiví, doco mà nunca ndañuhu ni-iin palabra xi ley mà, te ni-iin xaan tii xán dècuèndè cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá'. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nú cô-quidá iin tiàa cumplir mate iin ley chicá tii nduá, te ducán chináhá-nè nèhivì, pues divi tiàa-ma cunduu ana chicá có-ndiáa na sàa quivì cusahnú mii-yá iá ansivi. Doco nú ni quidá ndisa-ne cumplir ñà-nduá cachí ley xi-ya, te ducán chináhá-nè ñanìtnaha-ne, dandu cunduu-ne ana chicá ndiáa na sàa quivì cusahnú-yá ñuhiví yohó. ²⁰ Vàchi yùhù cachí xì-nsiá, chicá vii xiñuhu quida-nsia nù nècuàchì ley xi veheñùhu, xì nù stná nècuàchì fariseu, vàchi nú coó, mà nunca sàa-nsià cuni-nsià ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi.

Cundoo manì-ndà xì ñanìtnaha-nda, nì cachi Jesús

²¹ 'Mii-nsiá, sàni inini-nsia palabra nì cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhni stnaha-nda; doco te nú ni quida-nda ducán, dandu icúmí ndundaà sàhámà.

²² Doco yùhù cachí, mate cuisi ni cuídà ini-nsià sàhà ñanìtnaha-nsia, doco icúmí ndundaà sàhà stnámà. Te nú ni cachí-nsià xì ñanìtnaha-nsia neciu-nè, dandu icúmí ndundaà stná sàhájàn nù juez chicá cusáhnú; doco nú ni cachí-nsià xì ñanìtnaha-nsia tonto-nè, dandu cuidadu cundoo-nsia, vàchi dècuèndè ñuhu andea ndiatu-xi-nsiá.

²³ 'Nì cachí-ndà cuàhàn iin nèhivì veheñùhu, nihí-né promesa nacuahatahvì-né Dios lugar ndé cahvi nèhivì mii-yá. Doco te nú sàni sàa-nè yucán, te nì nsinuu ini-nè iá cuàchi-ne nù ñanìtnaha-ne, ²⁴ dandu (màsà cuàha-ne) promesa mà; yucan ni ndóa, te ni cùhùn-nè nù ñanìtnaha-nemà, te cuicahnú stnahá ini-nè sàhà-né. Cuisi nú ducán, dandu vátùni naxicocuñ-nè veheñùhu mà ñà-cuàha-ne promesa mà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-yàchì xiñuhu nàcundoo vàha stnaha-nda

²⁵ 'Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-te mii-nsiá cuàhàn nù tè-nihí chuun, dandu chicá vàha nacòovàha yachì-nsià xì-té na cuàhàn-nsià ichì, còtó sàa-te xi-nsiá nù juez, te dayáha juez mà-nsiá ndahà comandante ñà-cundiadi-nsià vehecàa. ²⁶ Vàchi ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá yohó, nú ducan ni cuu-xi-nsiá, dandu mà quéé-nsiá dècuèndè nú sàni dānāà nsihí-nsiá nsidaa ñà-nduá iníhíca-nsiá.

Màsà cóo-ndá xì inga nècuàchì ñahà, cachi ley xi Jesús

²⁷ 'Sà-ináhá-nsià nansa nì cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, nì cachi-nè. ²⁸ Doco yùhù, (màs gà) cachí xì-nsiá vichi, vàchi nú cuisì indéhe iin tiàa iin nècuàchì ñahà, te xího-téné, dandu dava-ni queámà na ian sàni quida-tè cuàchi xi nècuàchì-mà, vàchi iá cuàchi ma anima-te. ²⁹ Ñàyùcànduá, nú nduchìnú-nsiá, cuniá quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vàha tavà-nsiáñà, dacaná-nsiáñà, vàchi chicá vàha ni ndáñuhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàa inii cuerpu xi-nsia andea. ³⁰ Te ni cachí-ndà nú ndahàcuàhá-nsià cuniá quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vàha ni táhndèà dacaná-nsiáñà, vàchi chicá vàha ni ndáñuhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàa inii iquicúñú-nsià andea.

Màsà caté stnàhà-ndà, cachí ley xi Jesús

³¹ 'Nisa cachi stná nèhivì (sàhana): "Nú cuàhàn-nsià cate stnàhá-nsiá, dandu xiñuhu cuyucun iin tutu índù itúámà", nisa cachi-nè. ³² Doco yùhù cachí, nú ni caté iin tiàa ñahàdìhí-te, te màdiá nì cáhàn-ña xi inga tiàa nduá, dandu cuàchi cundua nú ni nándàhà tú-ña, vàchi (còá dísàhà-xí) cate nècuàchì primeru mà-ñá. Te iin nècuàchì nandàhà xì ñahà nì xitià mà, divi-ni nsidá cuàchi stná-nè.

Cachí ley xi Jesús, màsà nunca chinaha-nda Dios sàhà iin chuun

³³ 'Sà-ìnhá stná-nsià nì cachi nècuàchì sàhaha: “Nú ni chínáhá-ndá Stoho-ndà Dios ñà-quida-nda iñàha, dandu fuerza icúmí-ndá quida ndisa-ndañá cumplir”. ³⁴ Doco yùhù cachí, màsà nunca chinaha-nsiá Dios sàhà iin chuun: nì màsà ndácùcahan-nsiá ansivi, te chinaha-nsiá mii-yá sàhà ni-iñàha, vàchi meru lugar ndé dandacú-yá nduá (te solo mii-yá dandacú-yá nùá). ³⁵ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quivì ñuhiví yohó, vàchi nahi lugar ndé ndetátú sàhà-yá nduá. Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quivì ñuu Jerusalén, vàchi divi ñuu mii-yá nduá, te rey fuerte nduú stná-yà. ³⁶ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià dìni-nsiá, vàchi có-dàndacú-nsiá sàhà dìni-nsiá ñà-chicata-nsia idi ndehí, te ò idi cuxín, (mii-yá cachi-yà). ³⁷ Nú cuní-nsià cachi-nsià iin ñà-ndácuisì, dandu jaan, ò á coó cachi-nsià, vàchi nú más gà ni cachí-nsià, dandu ñà-vàxi nù ñà-malu nduá.

Màsà nàchítacùhá-ndà sàhà ñà-nduá nì quida nèhivì xì-ndà

³⁸ 'Sà-ìnhá stná-nsià nìsa cachi-nè: “Nú ni tavá nèhivì iin nduchínúù-ndà, dandu xiñuhu quee stná iin nduchínúù mii-né. Te ò nú iin nùhu-nda nì tavá-né, dandu ni queé stná iin nùhu mii-né”. ³⁹ Doco yùhù cachí, màsà dúcun ndahà tnàhà-ndà xì nècuàchì quidá quíni xí-ndá. Vàchi nú ni caní-né nùù-ndà ladu cuàhá-ndà, dandu ni cuáha stná-ndà inga ladu-nda. ⁴⁰ Te nú sanícuàchi-ne sàhà-ndà, te candiáá-nè dùhnù-ndà, dandu ni cuáha stná-ndané dòò-ndà. ⁴¹ Te nú ni tnií-nèndó ñà-fuerza cunsida-nda carga xi-ne iin dava hora, dandu inga dava hora gà ni cúnsidá-ndañá. ⁴² Te nú xícàn iin nèhivì iñàha nùù-ndà, dandu ni cuáha-ndané; te nú cuní toó-né iñàha, dandu màsà cuidáhán-ndañá nùù-né.

Ndiá icà-ndà cuu ini-ndà sàhà ana xiní ùhì xì-ndà

⁴³ 'Sà-ìnhá stná-nsià dohó nìsa cachi nèhivì sàhaha: “Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà nècuàchì cutnàhá vaha xi-nda, doco nèhivì xiní ùhì xì-ndà, nì cuní ùhì stná-ndané”, nìsa cachi-nè. ⁴⁴ Doco yùhù cachí, xiñuhu cuu ini-ndà sàhà nèhivì xiní ùhì xì-ndà te casàhú vii-ndà xì nèhivì xícàn chihán dìquì-ndà; te obra vaha nì quidá stná-ndà sàhà nèhivì có-xiñùhù xì-ndà; te nú cânàhá-nè xì-ndà, te quidá quini-ne xì-ndà, dandu ni cécàn tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-né. ⁴⁵ Cunaha-nsiá, nú nì quidá-nsiá ducán, dandu cunduu ndisa-nsia dèhe Yuandiaha-nsiá iá ansivi, vàchi mii-yá, dandacú-yá ñà-xìnu orá nùù nsidanicuú nèhivì, vaha-ne ò malu-nè. Te dacuún stná-yà dàvì nùù nsidaa nèhivì, a quidá víi-né, ò có-quidá víi-né. ⁴⁶ Vàchi nú cuisì nèhivì cuú ini xì sàhà-nsiá cuú stná inì-nsia sàhà-xí, dandu mà nìhì-nsiá premiù sàhájàn. Dècuèndè nècuàchì iá cuàchi-xi nahi tè-dàchíyàhvi (ñuu-ndà yohó), quidá stná-nè ducán. ⁴⁷ Te nú cuisì tnaha-nsia cásàhú xì-nsiá, pues màdì obra ndiaha nduájàn, vàchi divi ducán quidá stná nèhivì có-ìnhá xí Dios. ⁴⁸ Ñàyùcànduá, xiñuhu quida vii ndisa-nsia nacua quidá Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

6

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nansa quida-nda obra

¹ Màsà quidá-nsiá obra xi-nsia sàhà-ñá cundehè nèhivì, vàchi nú sàhà ñà-jaàn nduá, dandu còò ñà-vàha nìhì-nsiá sàhámà nùù Yuandiaha-nsiá iá ansivi. ² Ñàyùcànduá, nú cuàhàn-nsià dacútàhvi-nsiá nècuàchì ndahví, màsà cátétnùhu-nsia ñà-jaàn. Vàchi ducán quidá nèhivì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá váté-né obra xi-ne veheñùhu ò calle sàhà-ñá cuní-nè ndee vaha-ne nùù nèhivì. Te ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vàha nìhì-né. ³⁻⁴ Doco mii-nsiá, na quidá-nsiá iin obra, quida dèhé-nsiàñá, dandu coo dèhá` nùù nèhivì. Doco nùù Yua-nda Dios, còò, vàchi indéhe-yá, te nùù mii-yá icúmí-nsiá nìhì-nsiá ñà-vàha xi-nsia.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní chinaha-yàndó nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Dios

⁵ 'Na xicàn tàhvi-nsiá nùu Dios, màsà quidá-nsiá na quidá nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha. Vàchi mii-né, cudû ini-nè cuita-ne nacuatune veheñuhu ò esquina sàhà-ñá cundehè nèhivì-né. Doco ñà-ndácuisì nduá yohó cachí: cuisì ñà-cundehè nècuàchìmànè cunduu ñà-vaha xi-ne. ⁶ Doco ndohó, na xicàn tàhvi-ndà nùu Yua-nda Dios, ni nánsihvi-nda ini vehe-nda, te nacadi-ndà yehè; dandu miini-yá inini-yá na cáhàn-ndà xì-yá. Te indéhe-yá, mate nèhivì, còó, có-xini-nè ñà-nduá quidà-ndà. Dandísá nìhì-ndà iin ñà-vaha xi-nda nùu-yá.

⁷ 'Na cáhàn-ndà xì-yá, màsà cáchì-ndà iin-ni iñaha cuàhà xichi na quidá nècuàchì có-ináhá xí Dios, vachi mà chindéamà. Mii-né, tuxí ini-nè icúmí Dios cunini-yanè ñà-cuàhà guá cáhàn-nè, doco còó. ⁸ Ñàyùcànduá, màsà quidá-nsiá na quidá mii-né. Vachi Yuandiaha-nsiá, mate táñaha ga cachi-nsià xì-yá índu necesidad icúmí-nsiá, doco sà-ináhá-yá. ⁹ Ñàyùcànduá, nahi palabra yohó cachi-nsià na xicàn tàhvi-nsiá nùu-yá:

Yua-nsí Dios iá ansivi, ni ndácùcahan tnùñuhu nèhivì quivì-ní. ¹⁰ Te yàchì ni sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xicàn tàhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducan ni quidá stná nèhivì ñuhivì yohó. ¹¹ Pan xi-nsi iin quivì iin quivì, taxi tahvi-niá nùu-nsí vichi. ¹² Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, nacua xicáhnú stná ini nsiùhù sàhà nèhivì iníhíca nùu-nsí. ¹³ Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù; te dacácu stná-ní nsiùhù nùu ñà-malu nicanicuahàn. Vachi cuisì mii-ní nduu-ní rey ndiaha cusáhnú dandacu inicutu, te cuisì mii-ní ndiaha-ní nicanicuahàn. Amén. (Ducán cachi-nsià.)

¹⁴ 'Vachi nú ni cuicáhnú inì-nsia sàhà nèhivì nì quida quini xi-nsiá, dandu stná Yuandiaha-nsiá iá ansivi, cuicahnú stná ini-yà sàhà cuàchi mii-nsiá. ¹⁵ Doco nú màsà cuicáhnú ini-nsià sàhà nèhivì dava ga, dandu mà cuicáhnú stná ini-yà sàhà cuàchi mii-nsiá.

Nansa quida-nda na iníhî-ndà ndoó dòcò-ndà

¹⁶ 'Na iníhî-nsiá ndoó dòcò-nsià, màsà dátiaâ-nsiá cuhúun ini-nsià. Vachi ducán xíquida stná nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá cánúú-nè ndoó-né tnùnsí ini sàhà-ñá cundaà ini nèhivì iníhî-né. Te ñà-ndácuisì nduá cachí xi-nsiá vichi: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vaha nìhì-né. ¹⁷ Doco mii-nsiá (màsà quidá-nsiá ducán). Na iníhî-nsiá nùu Dios, quisi-nsia, te nduvì dínì-nsiá ¹⁸ sàhá màsà cundáà ini nèhivì iníhî-nsiá; cuisì Yua-nda Dios cundaà inì-xi, vachi indéhe-yá, mate có-túí-yá nùu nèhivì; doco indéhe-yá, te cuàhatahvi stná-yànsià ñà-vaha xi-nsia (sàhámà).

Ndè gloria xiñuhu càyà ñà-cuicà-ndà

¹⁹ 'Màsà dácâyà-nsià ñà-cuicà-nsiá ñuhivì yohó, vachi icúmíâ cusiquidi-ñá, te ò nana ditnu-ña, te ò quíhvi tècuìhnà quida cuihna xán. ²⁰ Còó, dècuèndè gloria ni càyà-ñà, vachi yucán mà nunca cusiquidiá, ni mà náná dítnú-ñá, ni mà quíhvi stná tècuìhnà quida cuihna xán. ²¹ Ducán quida-nsia, vachi ndé quida-nda cuenta iá ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuahà ini anima-ndà.

Ejemplu sàhà nduchinúu nèhivì

²² 'Nduchinúu-ndà nduú ñà-tùnúu iquicúñú-ndà. Ñàyùcànduá, nú iá vaha ma, dandu vátuni cutuì nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñaha. ²³ Doco nú cuhiá, dandu inicutu nácuìln tnùu. Te ducán stná xì anima nèhivì, nú iin tnúú ndè xiñuhu datnúu mii-yá, dandu jndahví-nè! Vachi tnùndoho nduá, nú ducán.

Mà cúí cundoo ùi patrón xi-nda

²⁴ 'Iin peón, mà cúí cundoo ùi patrón xi-tè, vàchi nú ducán, dandu iin-ne coo manì nùù-té, te inga-nè cundehè ùhì-te. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne cahíchi inì-te, te inga-nèmà coo vàha xi-té. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú cuú inì-nsia sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsià nùù Dios.

Nansa ndiaá Dios nècuàchi xínduu dèhe-ya

²⁵ 'Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, màsà nácání ini-nsià sàhà vida xi-nsia nansa nihì-nsiá ñà-cuxi-nsia coho-nsia, te cundixi-nsia. Còó, vàchi màdì cuísi ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi-nda iin vida ndiaha; te cuerpu xi-nda, chicá ndiaá nùù sìcoto ndixi-nda. ²⁶ Cundehè-nsiá laa ndavá ansivi, có-xitú-si, ni có-chívàha-sì nùnì, vàchi còò cosecha ndaníhí-si. Còó, cuisì nùù Yuandiaha-nda iá ansivi níhì-sí ñà-itiácù-si. Pues nàhà xicà, chicá ndiaá mii-nsiá nùù quisì mà. ²⁷ 'Ñàyùcànduá, mate yáha ga ni cahní-nsiá dìni-nsiá, te nacání ini-nsià, uun-ni queámà, vàchi mà níhì-nsiá cuahnu ga-nsià ni-inga dava metro.

²⁸ 'Ni màsà nácání stná inì-nsia sàhà ñà-nduá cundixi-nsia. Cundehè-nsiá nansa sahnú ita yucù. Có-quidáchuùn-yá, ni có-quidá vàha stná-yà sìcoto. ²⁹ Doco chicá ndiaha nàhà ita mà nùù rey Salomón (nisa ìa sàna), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ³⁰ Iin ita, yùcù-ni nduá (có-ndiaá ndisa); quivì vitni iá campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Doco mate ducán nduá, ndiaha gá nì quidavàha Dios ita-ñà. 'Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí-yâ cuàhatahvì stná-yà ndohó (ñà-nduá xiñuhu). Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísá-nsiá mii-yá.

³¹ 'Pues yùhù cachí, màsà nácání ini-nsià, te màsà cáhí-nsià: “¿Índù tui ñà-cuxi-nsi coho-nsi, te cundixi-nsi?” ³² Vàchi nèhivì nsidaa raza gá ndoó ñuhiví, divi ñà-jaàn nduá nandúcu-nê. Doco mii-nsiá, iá Yuandiaha-nsiá ansivi, te sà-ínahá-yâ xiñuhu nsidaájàn nùù-nsiá. ³³ 'Ñàyùcànduá, xiñuhu nanducu-nsiá (nansa chivàha vii-nsiá ley xi), ñuhiví ì xí-yá, te quida-nsia cumplir ñà-vàha cuní-yà quida-nda, dandísá nihì stná-nsià nsidaa gá ñà-nduá quidámànì nùù-nsiá. ³⁴ Te màsà nácání ini-nsia sàhà ñà-nduá cui yàha-nsia tnaa idá, vàchi nú sàni sà quivì mà, dandu (nsidaámà icúmíâ quee viá), mate ni nacání cuàhà ini-nsià. Nsiquivì iá cuàhà ñà-nduá yáha-nsia, ñàyùcànduá có-xiñùhù nacani stná ini-nsià sàhà tnaa idá —nì cachi Jesús.

7

Màsà dácuídâ cuàchi stnaha-nda

¹ (Dandu nì cachi stná Jesús:)

—Màsà dácuídâ cuàchi stnahá-nsiá, dandu mà dácuídâ cuàchi stná Dios mii-nsiá. ² Vàchi nacua quidá mii-nsiá dacuidá cuàchi stnahá-nsiá, divi ducán icúmí stná-yà quida-ya xì-nsiá. Vàchi vara chitácùhá-nsià, divi icúmí stná-nsià cuítacùhá-nsià.

³ 'Iin nèhivì, ¿índù chuun (indéhe-né falta xi ñanìtnaha-ne, te xitnùhu-ne nècuàchìmà)? Vàchi ducán queámà na ian cuní-nè cundehè-né iin mihì tì inácaa ini nduchìnúù nècuàchìmà, te nduchìnúù mii-né, iin yutnù cahnù nduá inácaa. ⁴ Te nú ducán, ¿índù chuun cachí-nè xì ñanìtnaha-nemà: “Nacoo-ní yùhù nì tàví mihì tì inácaa cucuín nduchìnúù-ní?” ⁵ Nècuàchì cachí ducán, datiaá ún-né ndiaá ndisa-ne. Vàchi dihna xiñuhu quee yutnù cahnù nduchìnúù mii-né, dandu vátuni cutù vii núù-né ñà-tavà-né mihì tì inácaa nduchìnúù ñanìtnaha-nemà.

⁶ '(Mà váha ndatnuhu-nda xi nèhivì nansa ni nì cui sàhà) yà-ì, còtó quida-ne xì-ndà na quidá sìhina cuehé. (Uun-ni queá ñà-cachi-ndà palabra ndiaha xi

nèhivì síquini mà), vèchi na quidá cochí quidá stná-nè, vèchi mate sìdiqui yáha ga ndiaá ni chíndóó-ndá nuù-sí, doco cuànihni sàhà-siá.

Nansa cundiatú anima-ndà

⁷ Càn tàhvi-nsiá, te nìhì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nuù-yá), te icúmíâ tuiá. Càn-nsiá, te nuna yehè-yá. ⁸ Vèchi nsidaa ana xícàn tàhvi, icúmí-nè nìhìtàhvi ndisa-ne, te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmí-nè nìhì-né; te nsidaa ana xícàn tàhvi yehè-yá, icúmí-yá nacuna-ya nuù-né.

⁹ Nú ni càn iin dèhe-nsia pan cuxan, divi pan cuàha-nsiañà, màdì yúu. ¹⁰ Te nú cuñu siaca xícàn, pues divi cuñu quisì mà cuàha-nsiañà, màdì cóo. ¹¹ Cunaha-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tuiha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vii. Ñàyúcànduá, vihi gá icúmí Yuandiaha-nsiá íá ansivi cuàha-yansiá ñà-vàha nú ni càn tàhvi-nsiá nuù-yá.

¹² Ñàyúcànduá, nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán quida stná-nsiá xì mii-né. Vèchi ñà-jaàn nduá cachí nuù nsidaa tutu nduú ley xi Dios, xì nuù stná tutu nì tiaa profeta nisa càn cuenta xi-ya.

¹³ Quìhvi-nsia yehè cuiín sàà (gloria), vèchi xica yehè ichì cahnú cuàhàn ndé ndañuhu-nda, te cuàhà gá nèhivì quìhvi yucán. ¹⁴ Doco sitníhì yehè, te cuiín ichì cuàhàn ndé cutiacu ndiaha-nda; te sàhà-ñá nduá ichì cuiín, ñàyúcànduá sacu nèhivì ndácùhun xán.

Nansa cundaà ini-ndà indù nèhivì càn ndisa cuenta xi Dios

¹⁵ Cuidadu cundoo-nsia xì nèhivì tnhù dananí úun càn cuenta xi Dios, vèchi cutu vaxi-ne (datiaá úun-né màni ini-nè) nahi riì mansu, doco anima-nè, cóo, nahi lobu dana, ducán íá. ¹⁶ Doco cuisì cundehè-ndà ñà-nduá quidá-né, dandu cundaà ini-ndà nansa ndisa íá anima-nè. Te ducaní íá stná xì-né na íá xì yutnú fruta, mà cuáha yutnú ñu ni-iin si-uva, te mà cuáha stná yucù ñu ni-iin stná sihigu. ¹⁷ Mà cúí, vèchi nsidaa yutnú vaha, puru fruta vaha sàha-nù. Te yutnú cóo chuun xi, cutu ñà-chìcuéhè sàha-nù. ¹⁸ Doco iin yutnú vaha, mà cúí cuàha-nù iin fruta chìcuéhè. Ni-iin stná yutnú cóo chuun-xi, mà cuáha-nù ni-iin quisì vídì. ¹⁹ Te nsidaa yutnú có-sàha xi ñà-íá vii, icúmí-nù tàhndè-nu, te quèe-nù ñuhu coco-nù. ²⁰ Ñàyúcànduá, na quida-nda xi iin yutnú, nacúní-ndànú sàhà fruta-nu, ducán nacúní stná-ndà nèhivì sàhà ñà-nduá quidá-né.

Màdì nsidaa nèhivì càcu-ne, nì cachi Jesús

²¹ Cuàhà nèhivì cachí-nè xì: “Stoho-nsì Señor nduu-ní”. Doco màdì nsidaa nècuàchimà sàà-nè cundoo-ne ñuhivì ñi xí Yuamání íá ansivi; cuisì nèhivì quidá ndisa xi ñà-nduá cuní-yá, divi sàà yucán. ²² Te cunaha-nsiá, na sàà quivì (xìnu tiempo), dandu icúmí cuàhà nèhivì cachi-nè xì: “Stoho-nsì Señor, sàni càn-nsi cuenta xi-ní, te nì ndacùcahan-nsì quivì-ní; dècuèndè nì tavà stná-nsi ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te cuàhà gá stná milagru nì quida-nsi na nì ndacùcahan-nsì quivì-ní”, cachi-nè. ²³ Dandu yuhù naxiconihí nuù-né, te cachi: “Tàcùní nsiohó; cuahán-ndâ iladu, vèchi cuàhà ñà-chìcuéhè sàni quida-ndá”.

Nansa nì nacani Jesús ejemplu sàhà ùi vehe

²⁴ Ñàyúcànduá, nsidaa nèhivì iníní xí ñà-nduá cachí, te quidá ndisa-neà cumprir, nduú-né na iin tiàa nchichí nì nanducu xi iin xaan ndé íá cavà fuerte, te yucán nì chinduhù-né vehe-ne. ²⁵ Daaní, nì quesaha nì cuun dana dàvì, te nì xìnu tèñuhu cuàhà. Dandu nì dàñà stná tàhì fuerte, te nì ducùn nsidaámà ìcà vehe ma. Doco cóni nduá, vèchi nuù cavà fuerte indúhá.

²⁶ Doco cunaha-nsiá, nèhivì iníní uun xi ñà-nduá cachí, te có-quìhín casu-nè, na iin tiàa ndañuhu nduú-né, divi na iin tiàa nì quidavàha xi vehe-xi

dìquì ñsì-ní. ²⁷ Vàchi na ní quesaha nì cuun dana dàvì, te nì dàña stná tàchì fuerte, dandu nì xínu tèñuhu cuàhà yucán. Te nì ducùn nsidaámà icà vehe ma. Te nì ndua iá nì chàmà dahuan —nì cachi Jesús.

²⁸ Daaní, na ní nsìhi nì càhàn-yà xì nèhivì ducán, dandu nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá chináhá-yà. ²⁹ Vàchi na iin nèhivì tùha dandacú, ducán nì chinaha-yànè, màdì nahi modo chináhá nècuàchì ley xi veheñuhu.

8

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

¹ Daaní, nì nuu Jesús yucù yucán, te cuàhà gá nèhivì nì tenchicùn xì-yá. ² Te cunaha-nsiá, yucán nì tnàtuu stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, te nì tutuyuhu-nè ñuhù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Señor, nú cuní-ní, vátùni dándúvaha-ní yùhù.

³ Dandu nì chituu Jesús ndahà-yá nùù-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu divi hora nì cachi-yà xì-né ducán, nì ndañuhu cuèhè xi-ne. ⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-ñàha xi nèhivì. Cuisì cuahán-ní nùù dùtù dacúndêhe-nínè icà-ní, dandu nacuàha-ní promesa xi Dios nacua cachí ley xi Moisés sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-sànì nduvàha-ní —nì cachi-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús mozo xi iin capitán nì quixi ladu Roma

⁵ Daaní, nì nasaa Jesús ñuu Capernaum, te yucán nì tnàtuu iin capitán romanu, nì sacundahví-nè nùù-yá, ⁶ cachí-nè:

—Señor, iá iin mozo xi cuhí, indúhu-né cama vehi; sàni dàña ìi cuerpu-nè, te yáha ga ndohó-né.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Jaàn másà dándúvahi-nè.

⁸ Te nì naxiconihí capitán mà nùù-yá, cachí-nè:

—Señor, có-nâtùì yàha-ní vehi. Cuisì dandacu-ní xì palabra xi-ní, te nduvàha mozo xi. ⁹ Vàchi yùhù, ndoó stná ana dandacu-xi nùì, te mií, dandacú stnàì nùù soldadu xi. Nú ni cachí xì iin-tè: “Cuahán”, dandu cùhùn-te; te ò nú ni cachí xì ingà-te: “Naha”, dandu quixi-tè; te na cachí stnàì xì iin mozo xi: “Dohó quido”, dandu ducán quida-te —nì cachi capitán mà.

¹⁰ Nì nsìhi nì inini Jesús ñà-jaàn, dandu nì ndulocó-yà, te nì cachi-yà xì nèhivì xínchicùn xì-yá:

—Cunaha-nsiá, tàñáha ga cunì ni-iin nèhivì ñuu-ndà Israel yohó ndudává xí capitán yohó, vachi cuàhà gá xiníndísâ-né. ¹¹ Te cachí stnàì xì-nsiá, icúmí nataca cuàhà gá nèhivì quixi inicutu ñuhívì dècuèndè ndé xínu orá xì ndé quécahnu-ya, te nataca-nè cutnahá-né xì Abraham xì Isaac xì Jacob ñà-cundoo-ne (vicò) ñuhívì ìì xí Dios. ¹² Doco nèhivì dava ga cuàhàn cundoo ñuhívì ìì mà nì cùì, icúmí-nè ndiachi-né fuera ndé iín tnúú; te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne.

¹³ Daaní, nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Vátùni nùhù-ní vichi, te nacua sàni xinindisa-ní, divi ducán icúmí coo —nì cachi-yà.

Dandu divi hora yucán nì nduvàha mozo xi nècuàchì mà.

Nansa nì dándúvaha Jesús dido Pedro

¹⁴ Daaní, nì sàà Jesús vehe Pedro, te yucán nì xini-yà cuhí dido-ne ñahà; indúhu-né, nacuàha yocá-nè. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì tnii-ya ndahà-né, te nì cuxio

cuèhè mà. Dandu nì ndacuiin-nè nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì nduvàha cuàhà gá nèhivì nì quida Jesús

¹⁶ Daaní, nì cuñaà, te yucán nì sàà stná cuàhà gá nèhivì, ndacá-né cuàhà nècuàchì inácaá ñà-malu inì-xi. Te cuisì-ní nì càhàn-yà xì iin iin nècuàchì mà nì dándàcú-yá nùu-sí, te nì quee dahuun-sì nùu-né. Te nsidaa gá stná nècuàchì cuhí nì casaà yucán, nì dándúvaha stná-yànè. ¹⁷ Ducán nì quida-ya sàhà ñà-nì cùu ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu nèhivì xì Dios nani Isaías na ní cachi-nè palabra yohó: “Mii-yá nì dàcúxió-yá cuèhè xi-nda, vàchi nì nacuida-ya ñà-ndùá dandoho xi-nda”.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì cuní cunchicùn xì-yá

¹⁸ Na ní xini Jesús sàni tnàtuu cuàhà gá nèhivì nùu-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn-nè xì-yá ndè inga ladu mar. ¹⁹ Te daa nì tnàtuu stná iin nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, dispuestu ié` cunchicùn mii-ní ndéni nì cui ni cùhùn-ní.

²⁰ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Lusu, iá nchiò-sí; te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

²¹ Daaní, inga nèhivì nduú iin ana dacuahá-yá, nì cachi stná-nè xì-yá:

—Señor mío, dihna nì núhì vehi coo guè dècuèndè nú sàni ndùxin yué (dandu cunchicùn mii-ní).

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còò. Cunchicùn dahuun-ní yùhù. Nècuàchì còò vida (ndiaha nùu anima-xi), divi ni cúxin xi nsì xi.

Nansa nì quida Jesús iin milagru, te nì cucuìn tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí mar

²³⁻²⁴ Daaní, nì nana Jesús lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te cuàhàn-yà xì-né nùu mar. Doco nì quesaha caná ndéé tàchì, te nì nacuahnu todò tècuí, te cuàhà gá-te nì quee stná ini lancha. Doco mii-yá, quídì naà-yá. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì nataca nècuàchì dacuahá-yá ndé indùhu-yá, te nì dànsícùhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Dacácu-ní nsiùhù, vàchi cuàhàn-ndà càhà-ndà!

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhì guâ-nsià, te có-càhvì-nsiá xì Dios?

Dandu nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùu tàchì xì nùu tècuí mar mà. Te (vichi vichi) nì nàcùin dàdí uun inicutu. ²⁷ Dandu nì candulocó nècuàchì mà nì cachi-nè:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó ñà-dècuèndè tàchì xì mar iníní xì-nè?

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁸ Daaní, nì sàà Jesús inga ladu mar yucán ndé nduú ñuu Gadara. Te yucán nì caquee ùi nèhivì mahì cueva ndé xì-indùxin nsì, te nì tnàtuu-ne nùu-yá. Ndúu-nè, ñuhú ñà-malu ini-nè, te dana sàstnùhù-né, mà cùu yáha ni-iin nèhivì ichì yucán ndé ndoó-né. ²⁹ Te nì càna ndee-né, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní, Dèhemanì Dios nduu-ní. ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandoho-ní nsiùhù, mate tá sàà hora ndoho-nsi? —nì cachi-nè.

³⁰ Te xica yucán ndoó cuàhà stná cochi xixáhan-sì. ³¹ Ñàyùcàndùá, nì sacundahví nsidaa ñà-malu mà nùu-yá, cachá`:

—Nú cuàhàn-ní tavà-ní nsiùhù, dandu dayáha-ní nsiùhù ini cochi cuàhà yucán.

³² Dandu nì cachi-yà xán:

—Cuahán-ndâ, cachí.

Dandu nì caquee nsiha nì sàcùñuha ini cochi yucán. Ñàyùcàndüá, carrera nì canuu nsihi-sì candiaa yucán, te nì còyo-sì ndé mar nì càhà-si.

³³ Dandu tè-ndiáá xì cochi mà, yáha ga nì yùhí-te; te mànuhù-té carrera ndé nduú ñuu yucán, nì cachitnùhu-tè xì nèhivì ñuu mà ñà-ndüá nì cuu, xì sàhà stná nècuàchì nìsa ñuhu ñà-malu inì-xi. ³⁴ Ñàyùcàndüá, nì caquee nsihi nèhivì ñuu mà nì casaà-nè ndé iá Jesús; te na ní xini-nèyà nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ladu xi-ne.

9

Nansa nì dándúvaha Jesús iin nèhivì nì dàñà ñi cuerpu-xi

¹ Daaní, nì nana tu Jesús lancha, te nì yàha-ya mar mànuhù-yá inga ladu ndé nduú ñuu-yà. ² Te yucán nì tnàtuu nèhivì nsida-xi iin nècuàchì cuhí nì dàñà ñi cuerpu-xi, indúhu-né camilla. Ñàyùcàndüá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá nèhivì yucán mii-yá, nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Màsà cùhúún inì-ní, hijo, vâchi yùhù xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

³ Doco cunaha-nsiá, yucán ndóo stná dava maestru xi ley xi veheñùhu, te nacání ini-nè: “¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndüá nì cachi Jesús mà!” ⁴ Doco mii-yá, ináhá-yâ nansa nacání ini nècuàchì mà, ñàyùcàndüá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nacání ví inì-nsia? ⁵ Cachi-nsiá xì: ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda (xì nècuàchì cuhí) ñà-xicáhnù inì-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né nì ndácuíin-nè, te nacaca-ne? ⁶ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha sàhà-ñà cundaà ini-nsiá iá ndisa derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

⁷ Dandu, nì ndacuiin nècuàchì mà, mànuhù-né vehe-ne.

⁸ Na ní xini nèhivì cuàhà itá yucán ñà-ndüá nì cuu, dandu nì yùhí-nè, te nì naquimanì stná-nè Dios; vâchi nì xini-nè iá ndisa ana nì nihítahví cuàhà nùù-yá.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo

⁹ Daaní, nì quee Jesús lugar yucán cuàhàn-yà. Te nì xini-yà yucán iá iin tiàa nani Mateo, iá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchì mà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁰ Daaní, después iá-yà iin vehe xixí-yá, te cutnáhâ stná-yà xì cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá stná inga nèhivì cachí-nè iá cuàchi-xi; xíndoo nsidaa-né xixí-né xì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. ¹¹ Te nì caxini nècuàchì fariseu nansa quidá-yá (xixí-yá xì nècuàchì mà), te nì càhàn-nè xì nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhâ maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dachíyàhvi, xì dava ga stná nèhivì cuàchi?

¹² Doco nì tiacu Jesús ñà-càchí-nè ducán; ñàyùcàndüá nì cachi-yà xì-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vâha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó, nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. ¹³ Ñàyùcàndüá, cuahán-nsiá dacuahá-nsiá nansa cuní cachi Dios nùù tutu ì ndé cachí-yà: “Chicá cudí inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdìà cuàha-nsia yùhù iin promesa”, cachí-yà. Vâchi yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xi vâxi càhàn xì ñà-naxicocuíin ini-nè. Còó, nèhivì cuàchi vâxi nanduquí áma naxicocuíin ini-nè sàhà cuàchi-ne —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá dìsàhà-xí cónìsá ínhî nêcuàchì dacuahá Jesús na íá va-ya ñuhiví yohó

¹⁴ Dandu nì catnàtnuu nêcuàchì nchícùn xì Juan Bautista, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nsiùhù xì stná nêcuàchì fariseu, ínhî cuáhà-nsí ndoó dòcò-nsì, doco nêcuàchì dacuahá mii-ní, còó, có-ínhî-né. ¿Índù chuun?

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nêcuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a cúí cundoo-ne tnùnsí ini na meru ndoó-né cutnàhâ-né xì noviu? Còó. Doco vaxi iin quivì mà còó gá noviu nùù-né; dandísá tiempu yucán icúmi-nê cunihî-né cundoo dòcò-nè.

Ñà-nduá dìsàhà-xí icúmi ndañuhu estilu sàhana, divi sàhà estilu saa nì nacoó Jesús

¹⁶ 'Sìcoto saa, màsà nácàhmá-ndàñá nùù ñá-tùhú, vachi nú ducán, dandu dandánsíá ndé nì nacàhmá, te chicá ndatá sìcoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndatà dahuun sìcoto-mà cundua. ¹⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquê nêhivì-ñá ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, dandu ndatà-ñá, te cuitià vinu, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcànduá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà ni quèa, te ducán còò ni-ìñàha cuu xán, nì stná iin mà.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yà iin nêcuàchì ñahà ndohó iin cuèhè ùxìn ùi cuà

¹⁸ Na cáhàn va Jesús ducán xì nêhivì, dandu nì sàà stná iin nêcuàchì dandacú, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Làcà ní quesaha xíhì nihni dèheyoquí; doco nú nì cùhùn-ní, te chitàndòò-ní ndahà-ní dìquía, dandu nanihítáhviá ñuhiví —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñàyùcànduá, nì ndacuiin-yà cuáhàn-yà xì-né. Te cutnàhâ stná-nè xì nsidaa nêcuàchì dacuahá-yá. ²⁰ Doco nìsa ìa stná iin nêcuàchì ñahà cuhí cuèhè nì. Sàcuàhàn-nè ùxìn ùi cuà ndohó-né ducán. Ñàyùcànduá, nì quixi-ne ladu yàtà-yá, te nì dàcùhùn canúú-nê dìnìndàhá-nè nùù sìcoto xi-ya. ²¹ Vachi nihnú ini-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sìcotò-ni xi-ya, dandu nduvahi”. ²² Dandu mii-yá, nì nacuico-yá yàtà-yá, te nì xini-yà nêcuàchì ñahà mà, te nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cùhúún inì-ní, hija, vachi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu divi momentu mà nì nduvàha nêcuàchì mà.

²³ Daaní, nì sàà-yà vehe nêcuàchì dandacu-ma, te nì xini-yà yucán ndoó cuáhà nêhivì xì stná tè-siví, sacú ndéé-nê, te tnaná-né. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Quee-nsia fuera, vachi ñahà chii yohó, cóni xíhì ndisa-ñà, quídì uun ni-ñà.

Doco nêhivì mà, nì sàcùndiaa uun-neyà.

²⁵ Dandu mii-yá, nì dàcùhùn-yà nsidaa-né fuera, te nì quìhvi-ya ndé indúhu ñahà chii mà. Dandu nì tnii-ya ndahà-ñá, te nì dándácòo-yàña (vachi sàni natiacù-ña). ²⁶ Daaní, inicutu ladu yucán nì xitià palabra nansa nì quida-ya milagru mà.

Nansa nì dándúvaha Jesús ùi nêcuàchì cuaá

²⁷ Na ní quee-ya lugar mà, dandu yucán nì tenchicùn stná ùi nêcuàchì cuaá mii-yá, cána-ne, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní descendencia ìi xí David, cundehè ndahví-ní nsiùhù.

²⁸ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te ndé yucán nì casaà stná nêcuàchì mà, nchícùn-neyà. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísá ndisa-nsia ñà-vàtùni dándúvahi mii-nsiá?

—Jaan, Señor —nì cachi-nè.

²⁹ Dandu nì chituu-ya dìnìndàhá-yà nduchìnúù-né, te nì cachi-yà:

—Nacua sàni xinindisá-nsiá, divi ducán ni coo-xi-nsiá, cachí.

³⁰ Dandu ni natùì nùù-né. Te ni chinaha-yánè, cachí-yà xì-né ñà-màsà cúnitnùhu nèhivì sàhà ñà-ndùá ni quida-ya.

³¹ Doco mii-né, ni caquee-ne ni nacani-ne sàhà-yá xì nsidaa nèhivì ndoó inicutu ladu yucán.

Nansa ni nìhì iin nècuàchì ìhìn ni nacahàn-nè ni quida Jesús

³² Meru queé nècuàchì cuaá mà, te ni quesaa stná itnii nèhivì ndaca-xi iin nècuàchì ìhìn inácaa stná iin ñà-malu inì-xi. ³³ Dandu ni tavà Jesús ñà-malu mà, te ni nìhì-né ni nacahàn vii-né. Ñàyùcàndùá, ni ndulocó nèhivì, cachí-nè:

—Có-xìní-ndà ni-iin ñà-ndiaha jaàn ñuu-ndà Israel yohó.

³⁴ Doco nècuàchì fariseu, ni cacachi-nè sàhà-yá:

—Còó. Sàhà-ñá chindéé jefe xi ñà-malu-nè, ñàyùcàndùá vátùni tavà-né dava ga ñà-malu.

Nansa cuhí ini Jesús nèhivì

³⁵ Daaní, chicá más ni xicanuu Jesús ladu yucán ni nacàhin-ya nsidaa ñuu nahnú xì ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì sàhàn veheñùhu iin iin ñuu, te cachitnùhu-ya razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Dios. Te ni dándúvaha stná-yá nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ³⁶ Te na ní xini-yá yáha ga cuàhà nèhivì ndoó, dandu ni cuhi ga ini-yànè, vachi ndoó-né nahi riì còò stohò-xi.

³⁷ Dandu ni cachi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndáa nduá (cuàhà nèhivì tàñáha ga cunindisá); te na iin cosecha cahnú ndaníhí-ndá nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchítóá. ³⁸ Ñàyùcàndùá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúún gá-yá nèhivì cùhùn quida xi chuun (ì xí-yá mà), vachi na ian ndaníhí-ndá iin cosecha ndiaha nduá —ni cachi Jesús.

10

Nansa ni nacàxin Jesús ùxìn ùì tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹ Dandu ni cana Jesús ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, te ni sàhatahvi-yánè ñà-tavà-né ñà-malu ñuhú ini nèhivì. Te ni nìhítáhvi stná-nè dándúvaha-ne nècuàchì cuhí ndohó nsidanuu clase cuèhè. ² Cunaha-nsiá, dohó nani ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá mà: primeru iá Simón; te Pedro nani stná-nè; daaní, iá stná ñani-nè Andrés, xì stná dèhe Zebedeo nani Jacobo, xì ñani Jacobo mà nani Juan. ³ Te iá stná Felipe, xì Bartolomé, xì Tomás, xì tè-dàchíyàhvi nani Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Lebeo; te Tadeo nduú inga quìvì Lebeo mà. ⁴ Daaní, iá stná Simón ni sanduu iin nècuàchì partidu cachí-nè nècuàchì Canaán, te ni ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì ni cahin xì-yá nùù tè-xídandacú.

Nansa ni techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacuítì-nè palabra ùì xí-yá

⁵ Pues divi ùxìn ùì nèhivì yucán ni techuún Jesús (cùhùn-nè cacanuu-ne). Te dohó ni cachi-yá xì-né quida-ne:

—Màsà cùhùn-nsiá ladu ndé ndoó nècuàchì inga raza, ni màsà cùhùn stná-nsiá ndé ndoó nècuàchì samaritanu. ⁶ Còó, cuisì-ní ndé ndoó nèhivì raza-ndà Israel ni cùhùn-nsiá, vachi nahi riì ni tùcù xínduu-ne.

⁷ Cuahán-nsiá cachitnùhu-nsiá xì-né ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú mii-yá iá ansivi. ⁸ Dándúvaha-nsiá nècuàchì cuhí, te danátíacú-nsiá nècuàchì nsii. Te nècuàchì icúmí cuèhè xíhì cuñù-xi, dacúxíó-nsiá cuèhè quini ma, te tavà-nsiá ñà-malu nùù nèhivì inácaa-si inì-xi. Te màsà quídá-nsiá cobrar nùù nèhivì, vachi uun-ni sàni nìhítáhvi stná-nsiá ñà-quida-nsiá ducán.

⁹ Ni dihùn oro, ni dihùn plata, ni dihùn yahá màsà cúníhí-nsiá cùhùn ini itni xi-nsia. ¹⁰ Ni morral màsà cúníhí-nsiá cùhùn ichì. Cuisi-ní iin-ni dùhnù-nsiá cunihi-nsia, xì ndisàn sà-ínái-nsiá, xì stná bastón xi-nsia. Cuisi ñà-jaàn-ní cunihi-nsia cùhùn, vàchi iin nèhivì quidáchúûn, xiñuhu cuàha nèhivì-né raya xi-ne.

¹¹ 'Daaní, nú sàni sàà-nsiá iin ñuu, ò iin ranchu, dandu nanducu-nsiá vehe iin nècuàchì vaha, te iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹² Te nú sàni sàà-nsiá vehe iin nèhivì, casàhú vìi-nsiá xì-né ñà-nì cúndóó cueé-nè. ¹³ Te nú nduú-né nèhivì vaha, dandísá, ducán icúmí cuu xi-né, doco nú mà váha-ne, dandu ni cúnàhá ñà-nduá nì cachi-nsiá xì-né. ¹⁴ Te nú có-cùnì-nè dayáha-ne mii-nsiá, te ò có-cùnì-nè cunini-ne palabra nihí-nsiá, dandu quee-nsia vehe ma, te ò ñuu mà, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá ñà-nì cóyo yácá xi lugar mà. ¹⁵ Vàchi cunaha-nsiá, chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nìhì-né na sàà quivì juicio, te chicá menos icúmí nìhì nèhivì malu ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra.

Nansa icúmí nèhivì quida quini-ne xì nècuàchì dacuahá-yá

¹⁶ 'Cunaha-nsiá, dana ga nèhivì ndé techúûn mii-nsiá cacanu-nsia, nahi quisì íhì nduú-né, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi riì. Ñàyùcànduá, xiñuhu ñà-cunchito tùha-nsia, te coo mansu stná-nsiá na iin loma. ¹⁷ Cuidadu gà cundoo-nsia sàhà nèhivì, vàchi dava-ne icúmí-né quida-ne mii-nsiá entregar nùù tè-nìhì chuun, te yucán ñàhni cuií-nsiá ini veheñùhu xi-nsia. ¹⁸ Te sàhà-ñá nchícùn-nsiá yùhù, ñàyùcànduá icúmí-né datnátuu-ne mii-nsiá nùù gobiernu xì nùù rey, dandu datú-nsia nùù nècuàchì mà ñà-nduá xiníndísâ-nsiá, te cunini stná cuàhà gá nèhivì inga raza. ¹⁹ Doco na sàà-nsiá nùù tè-xídandacu-ma, màsà nácánì inì-nsia índù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té, vàchi divi hora mà icúmí-nsiá nìhìtáhvi-nsiá nansa cachi-nsiá xì-té. ²⁰ Vàchi màdì mii-nsiá cunduu ana cuàhàn càhàn; còó, mii Espíritu Ìì xí Yuandíaha-nsiá cuàhàn dachítùnì xì ini-nsiá nansa cachi-nsiá.

²¹ 'Te tiempu yucán, dècuèndè tnahà nèhivì icúmí quida xi-né entregar (nùù autoridad) ñà-cui-nè, mate ñánì-nè, ò déhe-ne nduú nècuàchì mà. Ndè stná yuadíhì-né icúmí-né nacuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né sàhà-né ñà-cui-nè. Ducán icúmí-né quida-ne (quivì yucán). ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá ndácùcahan-nsiá yùhù, ñàyùcànduá icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsia dècuèndè cachi sàà xìnu tiempu, dandísá icúmí-nsiá càcu-nsia nùù Dios. ²³ Te nú quidá quínì nèhivì xi-nsiá iin ñuu, dandu cunudèhé-nsiá ndè inga ñuu. Vàchi cunaha-nsiá, tàñáha ga nacàhin-nsia nsidanicuú ñuu raza-ndà Israel, te sàni naxicocuûn yùhù ana nduú Tnahà Nèhivì Ñuhivì.

Nú dandohó nèhivì-ndó, dandu divi nduú nacua nì yàha stná Jesús, te xì ñà-jaàn nì cudû ini-ndà

²⁴ 'Cunaha-nsiá, màdiá chicá tùha iin nècuàchì làcà dacuahá nuu iin maestru; te ò iin peón, màdiá chicá ndiaá-te nùù lamú xi-tè. ²⁵ Cuisi nú sàni sàà iin nècuàchì dacuahá cunduu-ne nahi maestru xi-ne, dandu cudû ini-nè sàhájàn. Stná iin peón, nú sàni sàà stná-te cunduu-tè nahi lamú xi-tè, dandu cudû stná inì-te sàhájàn. Doco nú cachì nèhivì sàhà iin nècuàchì sahnú ñà-nduú-né ñà-malu Beelzebú, dandu chicá mà ùhì càhàn quini stná-nè sàhà nèhivì vehe-ne.

Màsà yúhì-ndà nèhivì, ni màsà yúhì stná-ndà ñà-malu

²⁶ Ñàyùcànduá, màsà yúhì-nsiá nèhivì. Cunaha-nsiá, còò ni-ñàha cui coo dèhé nicanicuàhàn; icúmíà tùia, te icúmí nèhivì cunitnùhu stná-nè sàhà-ñá. ²⁷ Doco mii-nsiá, ñà-nduá cachì xì-nsiá (na ndoó cuaán-nda) ndé iín tnúú,

ñà-jaàn cachitnùhu-nsia inicutu ndé tuí. Te nú nì càhàn cayí xì-nsiá iñàha, dandu mii-nsiá, nana-nsia dìni vèhé, te càhàn vate ndee-nsiá ñà-nduá nì cachi. ²⁸ Te màsà yúhî-nsiá nèhivì cuní cahni xì-nsiá, vâchi cuisì iquicúñú-nsiá cunduu ñà-cui, doco anima-nsiá, mà cúí cahni-néà. Nàyùcànduá, mii-yá nduú ana xiñuhu yúhî-nsiá, vâchi icúmí ndisa-ya poder daquéé-ya nèhivì nùu andea ndé ndañuhu dahuun anima-nè xì stná iquicúñú-nè.

²⁹ 'Sà-ìnhá-nsiá ñà-ùì chòlìhì dicó-né cùmì tuní, doco mate ducán iyuhu ndiaá-si, nì-iin-sì mà sàà cui nú có-chìtnùní ini Yuandiaha-nsiá Dios ducán. ³⁰ Te divi ducán stná mii-nsiá (inúu stná-yà mii-nsiá), dècuèndè ináhà-yâ nadaa ididìni iin iin-nsia. ³¹ Nàyùcànduá, màsà yúhî-nsiá, vâchi chicá ndiaá-nsiá nùu laa cuati ma.

Màsà chidèhé-ndà ñà-nchìcùn-ndà Jesucristu

³² 'Nú cachí vate nèhivì ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù cachi stnáì xì Yuamáni' iá ansivì ñà-divi nèhivì xí nduú stná-nè. ³³ Doco nú nì chidèhé-nè ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnáì mii-né nùu Yuamáni'.

Sàhà Jesús icúmí tàhndè dava nèhivì ñuhivì

³⁴ 'Màsà cúcáhàn-nsiá a vâxi yùhù ñuhivì yohó ñà-cucumi nèhivì paz. Còó. Mà cundóó mánì-né; icúmí-nè cundoo-ne náà stnàhá-né. ³⁵ Vâchi ñà-nì quesai ñuhivì yohó, icúmí cuni ùhì iin tiàa yua-té, te cuni ùhì stná iin ñahà chii dìhi-ñá, te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì stná-nè dìdo-ne. ³⁶ Vâchi dècuèndè tnaha-ne cuni ùhì xì-né.

³⁷ 'Doco nú chicá cuú ini iin nèhivì sàhà yua-né, ò dihi-né, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nèhivì xí. Te ò nú chicá cuú ini-nè sàhà dèhe-ne, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì stná-nè cunduu-ne nèhivì xí. ³⁸ Te nú màsà cóó-né dispuestu cunchicùn-nè yùhù mate icúmí-nè cunsida stná-nè cruz xi-ne (te sàà-nè cui stná-nè), dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nèhivì xí. ³⁹ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu ñà-dandáñuhú-nèàmà quea. Doco nú sàhà yùhù ndañuhu vida xi-ne, dandu ñà-sàni càcu ndisa-ne nduá.

⁴⁰ 'Nú cudí ini nèhivì xì palabra cachí mii-nsiá, dandu davani queá na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú sàni xinindisá-né yùhù, dandu ñà-sàni xinindisá stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí nduú stná. ⁴¹ Te nú quixi iin nècuàchì profeta càhàn cuenta xi Dios, te cudí ini nèhivì xì palabra cachí-nè, dandu dava-ni nihitáhvi stná nèhivì mà nùu-yá na ian nduú stná-nè iin profeta. Te divi ducáni stná xì ndéni tiàa nì cui vâha inì-xi, nú cudí ini nèhivì xì ñà-nduá cachí-nè, dandu davani nihitáhvi stná-nè nahi nècuàchì-mà. ⁴² Dècuèndè, stná nèhivì chicá nduú nèhivì ùún, nú nì cuáha-nsianè chii tècuí coho-ne sàhà-ñá nchìcùn-nè yùhù, dandu seguru nihitáhvi stná-nsiá sàhàmà nùu Dios —nì cachi Jesús.

11

Nansa nì naxiconihí Jesús nùu nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùu-yá

¹ Nì nsihi nì sàcùnaha nèhivì dacuahá-yá nansa quida-ne, dandu cuàhàn mii-yá ñà-cacanuuyà ñuu te ñuu chinaha-yà nèhivì, càhàn-yà xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí Dios.

² Daaní, Juan, iá-nè vehecàa, te nì xinitnùhu-ne ñà-ndiaha guá milagru quidá Cristu. Nàyùcànduá, nì techuún-né iin ùì nèhivì dacuahá-né ñà-nì cùhùn-nè nùu-yá. ³ Nàyùcànduá, nì sàà nècuàchì-mà nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá mii-ní nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vâxi cundiatu-nsí?

⁴ Dandu nì cachi-yà xi nèhivì mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-ndùá iníní-nsiá, xì ñà-ndùá indéhe-nsiá yohó,⁵ nansa cuú xi nècuàchì cuaá, níhì-né natùinuù-né, te nèhivì xicá cuéhê, níhì stná-nè nacaca vii-né; te nèhivì nì xìhì cuñù-xi, níhì-né nduvàha-ne; te nèhivì dòhò, níhì-né natiacu-nè; te nèhivì nì xìhì, ndanchító stná-nè natiácú-nè; te nèhivì ndahví, níhìtáhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios.⁶ Ñàyùcàndùá, nú cudí ini nèhivì modo xi, dandu contentu icúmí-né cundoo-ne —nì cachi-yà.

⁷ Daaní, na sámànùhù nèhivì nì quixi ma, dandu nì quesaha Jesús cáhàn-yà xì nèhivì sàhà Juan, te dohó nì cachi-yà:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma dìni-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.)⁸ Doco nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A nduú-né iin nèhivì ndixí vico? Còó, vàchi nèhivì ndixí vico, vehe rey ndoó-né.⁹ Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchìmà cahan-nsiá? ¿A iin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues ñà-ndáà nduá. Doco màdì cuísi profeta nduú-né, vàchi chicá más ndiaá-nè.¹⁰ Vàchi divi nècuàchìmà nduú ana cáhàn tutu ì sàhà-xí ndé (cachí Dios palabra yohó):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne cáhàn-nè xì nèhivì ñà-ndùú razón xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvi iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nù tutu mà.

¹¹ Te yùhù cachí xì-nsiá, nù nsidaa nèhivì nì tùinuù-xí ñuhiví, còò inga-nè chicá nì quidá ndiaha nù Juan Bautista. Doco cachí stnái xì-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusáhnù mii-yá iá ansivi, mate nèhivì ùn nduú-né.

¹² Cunaha-nsiá, dècuèndè quivì nì quesaha Juan Bautista cáhàn-nè sàhù xì dècuèndè vichi, cuàhà gá nèhivì sáhandee fuerte ini-nè ñà-nihì-né cundoo-ne ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi. Yàha ga sáhandee ini-nè, te vátuni sàcuàhàn cuàhà-né níhìtáhvi-né cundoo-ne yucán.¹³ Vàchi antes cuàhà nècuàchì profeta nisa cáhàn cuenta xi Dios, nì cachitnùhu-ne (sàhà tiempu dandacú-yá). Stná ley (xi Moisés), nì cachitnùhu stná sàhámà. Te ducán nisa ìa ndè cachi nì quesaa Juan (Bautista).¹⁴ Te cunaha-nsiá, divi Juan mà nduú Elías (nì cachi nècuàchì sàhana) icúmí naxicocuín. Te nú cuní-nsiá, vátuni mànihì inì-nsia sàhà ñà-jaàn.¹⁵ Ni cúniní vàha nsidaa-nsiá ñà-ndùá cachí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì cachi tu-ya:

—Cuàhìn cachi xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Cunaha-nsiá, dohó quidá-né na ian quidá ñà-cuati ndoó idáiqué ini iin ñuu, dava cána xì tnaha, cachá: “Siví-nsi, doco nsiohó, có-itásáhà-ndâ; daaní, xitó tàsi-nsi, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”.¹⁸ Te ducán iá stná xì Juan xì yùhù, vàchi nì quixi nècuàchìmà nisa ìa-ne yohó, cóni sáxíxí-né comida vàha, nì cóni sáxíhí stná-nè (vinu), ñàyùcàndùá nì cachi nèhivì sàhà-né: “(Tè-locó nduú-te), sàni cundee ñà-malu nù-té”.¹⁹ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, te tùha stnái cuxi comida vàha, te xihí (vinu), doco cachí stná nèhivì xì ñà-yàha ga ndadí, te cachí stná-nè ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vàha stnái xì tè-dáchíyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchí ndiaha nduá quidà-ndà, dandu icúmí sà-mà cunahà claruà después.

Nansa icúmí cuu xi nèhivì ñuu cóni cùú arrepentir, icúmí-né ndoho-ne

²⁰ Daaní, nì quesaha Jesús chináhà-yâ nèhivì ñuu ndé nì quida guá-yà cuàhà milagru xi-ya, doco cóni nàxícocuín ini-nè.

²¹ Dohó nì cachi-yà:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu Corazín! Te ¡ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte sàni xini-nè (te cóni ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducánì ni coó stná milagru mà ñuu Tiro ò ñuu Sidón ni cùí, dandísá, yàchì naxicocuîin ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè, te nàcùndoo stná-nè mahì yàà tutnù, cunduamà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne. ²² Doco yùhù cachí` xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nèhivì ñuu Tiro mà xì nèhivì ñuu Sidón mà na sàà quivì juicio, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xi ñuu Betsaida. ²³ Daaní, stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còó, ndè andea icúmí-né nuu-ne. Vàchi cuàhà milagru fuerte ni quida Dios ñuu-nè (te cóni ndúlócô-nè). Doco nú ducánì ni quida-ya milagru mà ñuu (malu) Sodoma, dandu iá ì ñuu mà ñuhivì yohó ni cùí. ²⁴ Doco yùhù cachí` xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nècuàchì ñuu Sodoma-mà na sàà quivì juicio, te chicá fuerte coo castigu xi nècuàchì ñuu Capernaum —ni cachi-yà.

Nùu Jesús vátùni nàcùndoo-nda contentu

²⁵ Daaní, quivì yucán ni (naquimani) Jesús Yua-yá Dios, cachí-yà:

—Yùhù ndeníhí vahi mii-ní, Yuamánì'; mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xi ñuhivì, te palabra (ìì xí-ní), sàni chitnùnì inì-ní ndòò dèhá` nùu nècuàchì nchichí, doco nùu nècuàchì (nihnú ndáhvì inì-xi) nahi ñà-cuati, sàni dàtnùu-ní sàxìnìtnùnì-nè. ²⁶ Ducán iá, vachi ñà-jaàn nduá ni chitnùnì ini mii-ní —ni cachi-yà xì Yuamánì-yá.

²⁷ Dandu ni cachi stná-yà (xì nèhivì):

—Nùu Yuamánì' sàni nihítáhvì' dandacuí nùu nsidanicuú ñàha. Te còò ni-iin nèhivì ináhá ndisa ana nduú yùhù, cuisì Yuamánì' Dios. Te mii-yá, cuisì yùhù ináhí ana ndisa nduú-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivì cuní` cundaà inì-xi sàhà-yá.

²⁸ 'Nahà-nsia nùí, nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuhúún inì-xi, te có-cùndéé gâ inì-xi, dandu nihì-nsiá ndòò dadí ndiaha inì-nsia quide. ²⁹ (Quida-nsia ñà-nduá cachí` xì-nsiá) na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúún-nsiá. Daaní, dacuahá stná-nsiá palabra vaha xi, vachi yùhù, màni inì, te ndahvi inì, vátùni ndòò dadí ndiaha anima-nsiá quide. ³⁰ Te mate na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúún-nsiá nùí nduá, doco yugu ñama nduú-nu, te chuun sáhi-nsiá, ñà-mà úhì nduá.

12

Nansa ni xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sàcàyòcò trigu quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu ni quìhvi Jesús iin itu, te ni yàha-ya yucán, cutnáhà stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Dandu ni xihì-nè doco. Ñàyùcànduá, ni quesaha-né ni casahnù-nè sàcàyòcò nùnì trigu itá yucán, te ni saxì-néa. ² Doco nècuàchì fariseu, ni xini-nè ñà-nduá quidá nècuàchìmà, ñàyùcànduá ni cachi-nè xì-yá:

—Cundehe-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

³ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¿A cóni càhvì-nsiá (nùu tutu ìì) ndé cachá` nansa ni quida David na ní xihì stná-nè doco xi compañeru-nè? ⁴ Vachi ni quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te ni xixi-ne dità vídì ìì yucán, mate ni mii-né ni compañeru-nè, có-sàha ley mà cuxi-neà, cuisì nècuàchì dùtù. ⁵ Te ò inga casu, ¿a cóni càhvì stná-nsiá nùu ley ìì nansa quidá dùtù quivì descansu, quidá-né (chuun ìì) ini veheñùhu, có-chìvaha ndisa-ne quivì mà, doco màdì cuáchi nduá nùu-né?

⁶ Doco yùhù cachí` xì-nsiá, yohó iá ana chicá ndiaá nùu veheñùhu xi Dios.
⁷ (Náhà xicà) cumáni gá cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá cachí Dios nùu tutu ìì. Vàchi dohó cachí-yà: “Yùhù chicá cudî inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdì ñà-cuàha guá-nsiá yùhù promesa”, cachí-yà. Nú ni sàa-nsiá cundaà ini-nsiá sàhàjàn nì cùí, dandu mà dácuidâ cuàchi-nsia nêhivì còò falta xi.
⁸ Cunaha-nsiá, yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì, dandacú stnâi sàhà nansa quida nêhivì quivì descansu —nì cachi-yà.

Nansa ni nduvàha iin tiàa ni ìchì dahuun iin ndahà-xí

⁹ Daaní, nì quihin Jesús ìchì cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quihvi-ya yucán. ¹⁰ Te yucán iá stná iin tiàa ni ìchì dahuun iin ndahà-xí. Doco veheñùhu ma ndoó stná nêhivì cuní daquée cuàchi òquì-yá, te sàháyucànduá nì cachi-nè xì-yá:

—¿Amádi cuàchi nduá dandúvaha-nda nêhivì nú quivì descansu nduá?

¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà iá iin riì xí-nsiá, te sàni nacava-sì xìchi, pues ¿amádi cùhùn-nsiá tavà-nsiási xìchi ma, mate quivì descansu nduá? ¹² Cunaha-nsiá chicá ndiaá iin tiàa nùu iin riì. Ñàyucànduá cundaà ini-ndà, vátuni iá ñà-quida-nda chuun viì quivì descansu.

¹³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te momentu mà nì nduvàha dahuan nahi ñà-inga mà. ¹⁴ Ñàyucànduá, nì caquee nècuàchì fariseu yucán, nì candatnuhu-né nansa cui dandáñúhú-néyà.

¹⁵⁻¹⁶ Doco ináhá-yâ ñà-nduá ndatnúhú-nê, ñàyucànduá nì quee-ya lugar mà cuàhàn-yà. Te nì tenchicùn stná cuàhà gá nêhivì. Te nì dandúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, doco nì chinaha-yá nècuàchìmà ñà-màsà cáchí-nè xì nêhivì ana divi nduú-yá. ¹⁷ Ducán nì cachi-yà xì-né sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnúhu Isaías sàhana na ní nacani-ne palabra yohó nì (cachi Dios sàhà Dêhemanì-yá):

¹⁸ Ana yohó nduú ana xinúcuáchí nùí, vàchi sàni nacàxin mii-yá. Cuú ìni sàhà-yá, te cudî ìni sàhà nansa quidá-yá. Nùu anima-yà cuàhìn caquìn Espíritu Ìì xí, dandu cachitnúhu-ya xì nêhivì nsidaa ñuu nansa iá modo ndiaha xí. ¹⁹ Mà náâ-yà xì nêhivì, ni mà cácanúú-yá calle ndàhì ndee-yá. ²⁰ Te nêhivì (yáha ndahví) na iin ndòò cuàhàn ndañuhu, mà cúcúú dana-ya xì-né. Còó. (Màni gá) quida-ya xì-né na ian quidá nêhivì ni mà dándâhvâ xì ñà-có-tnùu vâha. Te ducán icúmí cunduu modo xi-ya dècuèndè cundee palabra vâha xi-ya, te sàa-yà cundee dahuun-ya. ²¹ Dècuèndè stná nêhivì inga raza, tnùndé ini xi mii stná-nè cunduu-ya, te divi quivì mii-yá icúmí-nê ndacùchan-né.

Nansa ni dàquée cuàchi nêhivì òquì Jesús, te nì cachi-nè màdì Dios chindéé xí-yâ, cachí-nè

²² Daaní, ndacá-né iin tiàa inácaa ñà-malu anima-xi vâxi nùu-yá, te cuaá stná nècuàchìmà, te ihin stná-nè. Dandu nì dandúvaha-ya nècuàchìmà, te nì nihì-né nì nacahàn-nè, te nì natùì stná nùu-né. ²³ Ñàyucànduá, nì ndulocó nêhivì cuàhà yucán, te nì ndàcàtnùhù-né nùu-né, cachí-nè:

—¿A víhínì nduú Jesús (nècuàchì ndiaha) descendencia xi David (icúmí ndecunu)?

²⁴ Doco inínì nècuàchì fariseu nansa cachí nêhivì mà, ñàyucànduá nì cachi-nè:

—Còó, vàchi ñà-malu cusáhnû nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu.

²⁵ Doco ináhá-yâ nansa nacání ini nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni táhndè dava nècuàchì xídandacú nùu iin ñuu, te náâ stnàhá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùu ñuu mà. Stná nèhivì ndoó ñuu mà, nú ni táhndè dava-ne, mà cóó gà stná ñuu mà. Te ò nèhivì ndoó iin vehe, nú náâ stnàhá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ²⁶ Te nú ducán nì cundúú stná nacua cachí mii-nsiá, ñà-tàvá stnahá ñà-malu xi Satanás, dandu ñà-sàni táhndè dava stná-si cundujàn nì cùí, mà cúí dandacú gá quisi cusáhnù má nùu tna-ha-sì, nú ducán.

²⁷ 'Mii-nsiá, cachí-nsiá ñà-chìndéé sî-Beelzebú yùhù na tavi ñà-malu. Doco cóó, vâchi nèhivì xí mii stná-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu. Te ¿ana dipòdèr-xi quidá-neàmà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-né.) Ñàyùcàndùá, vâtùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cóni câchí vîi-nsiá sàhí. ²⁸ Cunaha-nsiá, Espíritu Ìi xí Dios nduú ana chindéé xî tavi-si, ñàyùcàndùá náhà xicà, vichi sàni sàa tiempu cuni-nsiá nansa dandacú ndiaha mii-yá.

²⁹ 'Iin tiàa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì vehe-tè nansa-ni nì cui ñà-tavà-né ñà-icúmí-tê. Còó, vâchi dihna icúmí-né chicuhni-nète, dandu vâtùni quida-neàmà.

³⁰ 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra xi nduú-né. Te nsidaa ana có-chìndéé xî danátàquì nèhivì xí, ducán nduá na ian taxi-né nècuàchìmà.

³¹ 'Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, vâtùni cuicahnú ini Dios sàhà nsidan-icuú cuàchi nèhivì, xì nsidanicuú modo cáhàn ùhí-nè dìquì-yá; doco nú ni cáhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìi xí-yá, dandu mà níhì-né cuicahnú ini-yà sàhà-né.

³² Mate ni cáhàn ùhí nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tna-ha Nèhivì Ñuhívì, doco vâtùni níhì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu Ìi ni cáhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàa-yà cuicahnú ini-yà sàhà-né, ni tiempu ndoo-nda ñuhívì yohó, te ni stná tiempu cundoo-nda inga ñuhívì nicanicuahàn.

Na ian nacúní-ndà yutnù fruta, ducán nacuni stná-ndà nèhivì a váha-ne, ò á cóó, cachí Jesús

³³ 'Nú ni cachí-ndà vâha iin yutnù fruta, dandu cuní cachàmà vâha stná fruta sâha-nù. Te nú ni cachí-ndà cóò chuun yutnù fruta mà, dandu cuní cachàmà ñà-còò chuun stná fruta-nu, vâchi sàhà fruta-nu cundàà ini-ndà a yútnu vâha nduú-nu, ò á cóó. ³⁴ Cunaha-nsiá, nahi anima cóò, ducán íá anima mii-nsiá (nècuàchì fariseu), vâchi malu sàstnùhù-nsiá. Ñàyùcàndùá, mà cùí cáhàn-nsiá ñà-íá vîi. Vâchi cuisì ñà-ñùhú chitu ini anima-ndà nduá cáhàn-ndà sàhà-xí. ³⁵ Iin nècuàchì vâha, cuàhà ñà-vâha ñuhú ini anima-nè, te ñàyùcàndùá divi palabra vâha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcàndùá, ñà-chìcuéhè mà nduá cachí stná-nè. ³⁶ Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàa quìvì juiciu, dandu icúmí nsidaa nèhivì nacua-ha-ne cuenta índù chuun nì cachi-ne nsidaa palabra chìcuéhè mà. ³⁷ Vâchi nacua nì cachi-nè yuhù-né, divi ducán icúmí ndundaà sàhà-né (nùu Dios), a cuáhàn-nè càcu-ne, te ò cuáhàn-nè ndañuhu-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì xicàn nèhivì quida Jesús iin milagru cundehè-né, dandu cunindisá-néyà, cachí-nè

³⁸ Daaní, (nì sàa) dava maestru ley xi veheñùhu, xì stná dava nècuàchì fariseu, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsì quida-ní iin milagru fuerte cundehè-nsí.

³⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuisì nèhivì malu te sìquini xícàn coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí yùhù poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu milagru xi Jonás, iin profeta nìsa cahnà cuenta xi Dios. ⁴⁰ Vàchi na ian nì ndòo Jonás mà ini tìxi iin siaca cahnú ùnì ndui te ùnì ñuú, divi ducán icúmí cuu stná xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cunacaa stnàì tìxi ñuhù ùnì ndui te ùnì ñuú.

⁴¹ 'Na quívì cuu juiciu, te màcuìta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùù Dios), dandu yucán icúmí màcuìta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi nèhivì ñuu mà, nì naxicocuñin ini-nè na ní cahnà Jonás xì-né. Doco nèhivì vichi, còó, mate sàni quesaa ana chicá ndiaá nùù Jonás mà. ⁴² Daaní, yucán icúmí nàcuìn stná nècuàchì ñahà reina nìsa dandacú nùù ladu sur sàhana. Te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi dècuèndè iin ñuu chicá xica ní quixi-ne ñà-cunini-ne cahnà nchichí rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa ana chicá ndiaá nùù Salomón mà, (doco có-ndùlócò nèhivì).

Nansa cuú xi iin nèhivì nú sàni naxicocuñin iin ñà-malu nì quee antes nùù-né

⁴³ 'Nú sàni quee iin ñà-malu ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si yáha-sì lugar ìchí, nandúcú-sì ndé coo dadí-si. Te nú nì cundaà inì-si mà cùì, ⁴⁴ dandu cachí-si: “Còó, chicá vaha nùhì ini anima ndé nìsa ìe antes, vachi vehi nduá”. Ñàyùcànduá, mànuhù-sì anima nèhivì mà, doco nú nì xini-si còò inga ana inácaá, dandu quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ⁴⁵ Ñàyùcànduá, cuàhàn-si nàcuàca-sì inga ùsà tnaha-sì chicá tùha quini, te quíhvi nsihi-sì ini anima nècuàchìma ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn, chicá pesadu nácòo-ne nùù antes. Te cunaha-nsiá, divi ducán icúmí cuu stná xì nèhivì malu tiempu vichi —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

⁴⁶ Cahnà va Jesús xì nèhivì, te yucán nì sàà dihi-yá xì stná ñani-yà. Itá-né tùvèhé, cuní-nè cahnà-nè xì-yá. ⁴⁷ Dandu nì cachitnùhu iin nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhècà' iin mamá xi-ní, xì stná ñani-ní; cuní-nè cahnà-nè xì-ní.

⁴⁸ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì nì cachitnùhu ma:

—¿Ana divi nduú mamá xi (cahan-ní)? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

⁴⁹ Dandu nì chitanini-ya ndahà-yá, nì quida-ya señalar nsidaa nèhivì dacuahá-yá mà, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ⁵⁰ Vachi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-nduá cuní Yuamánì' iá ansivi, divi mii-né xínduu-ne nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnàì.

13

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, divi quívì yucán, nì quee Jesús vehe ma cuàhàn-yà ndè yuhù mar. ² Te yucán nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá: ñàyùcànduá nì quècahnu-ya ini iin lancha, te yucán nì sàcòo-ya. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar nì sàcùndoo-ne. ³ Dandu nì dàcuàhá-yànè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú nahi ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, nìsa ìa iin nècuàchì xitú, te nì quee-ne cuàhàn-nè chihi-ne.

⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa nì saxì-siá. ⁵ Te dava stná tata mà nì còya nùù cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitìà, vachi có-ndòò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducàn orá, dandu nì xixàn nì quida cahnì, te nì ìchà, vachi cónì níhà' yohá. ⁷ Daaní, dava stná

tata mà, mahì iñù nì còya; te na ní sahnù iñù mà, dandu nì dàdáhvia viú cuati yucán. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù váha nì còya, te nì cuàha viá, ùhùn dico gà tantu nì cana, te ò dava ga-ñà, ùnì dico ga tantu, te ò dava gà, òcò ùxìn gà tantu nì cuàha. ⁹ Nì cúníní váha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá dìsàhà-xì nì nacani Jesús ejemplu xi-ya

¹⁰ Daaní, nì catnàtuu nècuàhì dacuahá-yá nùù-yá, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun puru ejemplu nacání-nì xì nèhivì?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nìhítáhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa cuní cachi palabra sàhà ñuhiví ì xì mii-yá iá ansivi, mate antes nìsa ìa dèhé palabra mà. Doco nèhivì dava ga, cóni nìhítáhvi-né mànihì ini-nè. ¹² Vàchi nècuàhì sàñùhù (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nìhítáhvi-né sàhà-ñá cucumi-né más gà. Doco nèhivì có-ñùhù ndisa (ñà-vàha) inì-xi, dècuènde iyuhu (ñà-vàha) sàñùhù ini-nè, icúmíâ cuxio dahuan. ¹³ Ñàyùcànduá, puru ejemplu cáhìn xì nèhivì yohó, vàchi mate indéhe cuáhà-né, doco quidámáxìní-nè; te mate iníní cuáhà stná-nè, doco có-sànìhì ini-nè na ian doho-né. ¹⁴ Ducán quidá-né, te ducán sàni cuu ndisa stná ñà-nduá nì cachitnùhu Isaías sàhana (na ní tiaa-ne palabra yohó nì cachi Dios):

Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiâ cunini-nsia, doco mà sàa-nsiâ mànihì inì-nsia.

Te cuàhà gá icúmí-nsiâ cundehè-nsiá, doco mà cundáa ndisa inì-nsia.

¹⁵ Vàchi nsidaa nèhivì raza-nsiâ yohó, quidámáxìní-nè na ian ùhì tiacú-nè. Te quidá-né na ian danácuàni-nè nùù-né. Vàchi có-cùnì-nè cundehè-né (ichì yùhù), nì có-cùnì stná-nè cunini-ne, nì có-cùnì stná-nè mànihì ini-nè, nì có-cùnì stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida viì' anima-nè, nì cachi Dios.

¹⁶ 'Doco mii-nsiá, ndiaha gá iá xì-nsiá vichi, vàchi cundáa inì-nsia sàhà ñà-nduá indéhe-nsiá; sànihì inì-nsia sàhà ñà-nduá iníní-nsiá. ¹⁷ Vàchi cunaha-nsiá, cuàhà gá nècuàhì profeta sàhana, xì cuàhà gá más nèhivì xì Dios, nsidaa-né nìsa cunì sàstnùhù-né cundehè-né ñà-ndiaha ì sàni xinìnù-nsiá vichi, doco cóni nìhítáhvi-né ducán. Yáha ga nìsa cunì-nè cunini-ne palabra ndiaha sàni inini-nsia vichi, doco cóni nìhítáhvi-né ducán.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàhì xitù

¹⁸ 'Vichì cunini váha-nsia, vàchi cuàhìn quide explicar nansa cuní cachi ejemplu sàhà nècuàhì xitù-mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nú sàni xitià ley xi ñuhiví ì xì Dios, te iníní iin nèhivì, doco có-cundáa váha ini-nè sàhà-ñá, dandu vàxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra xi Dios iá ini anima nècuàhì-mà. Ñàyùcànduá nacula nì cuu xi tata nì còyo yuhù íchì, ducán-nì cuú xi stná nècuàhì-mà.

²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníní xì palabra ì, te vichì vichì cudì gá ini-nè sàhà-ñá. ²¹ Doco na ian cuú xi viú còò yohò-xì, ducán cuú stná xì-né; iyuhu gá quidándéé ini-nè. Vàchi nú sàni yàha-ne iin tnùndoho, ò nú sàni quida quini nèhivì xì-né, dandu luegu naxícócuìn ini-nè, te nacóó-né palabra mà. ²² Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníní xì palabra xi Dios, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhiví yohó; cuàhà gá xího-né coo cuica-né; ñàyùcànduá, dandahviàmáné, te sadiámà nùù palabra xi-ya ini-nè, mà cùì nìhìndèè palabra mà chindeá-nè. ²³ Daaní, nahi tata nì còyo nùù ñuhù váha nduú nèhivì iníní xì palabra xi-ya, te cundáa ini-nè, te quidá ndisa-neà cumplir; quidá-né na iin viú nì cana viì, a sea cunduu-ne nahi viú nì cana ùhùn dico tantu, te ò viú nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana òcò ùxìn tantu.

Ejemplu sàhà yùcù chicuèhè nì sahnù mahì viú trigu

²⁴ Daaní, nì nacani Jesús xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xì ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì cuu na ní chihi iin tiàa ñà-ndùú tata vaha trigu itu-nè. ²⁵ Doco iá iin tè-xìní ùhì xì-né, te na quídi-nè, mii-né xì nsidaa compañeru-nè, dandu nì sàa tèmà nì chihi stná-te tata yùcù chicuéhè mahì itu-nèmà, te cuàhàn-te. ²⁶ Daaní, nì xitià viú cuati ma, nì sahnua, te nì cana sicàyòcò-ñà. Dandu nì natùì stná ñà-ndùú yùcù chicuéhè mà. ²⁷ Te na ní caxini peón nansa iá, nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì lamú xi-tè, cachí-te: “Señor, amádi tata vaha nduá nì chihi-ní itù-nímà. Te ¿índù chuun nì xitià guá yùcù chicuéhè?” ²⁸ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “Diví tè-xìní ùhì-xì’ nì quida xán”. Dandu nì cachi peón mà xì-né: “¿A cuní-ní cùhùn-nsi tnuhu-nsi yùcù mà?” ²⁹⁻³⁰ “Còó”, cachí-nè, “Còtó tnuhu stná-nsià viú. Chicá vaha ducání nì coá dècuèndè nú sàni sahnua ndúia, te sà-ia ndanchito cosecha. Dandu quiví mà cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-dihna yùcù chicuéhè datacá-nsià, cunuhnià manojo, te coca. Daaní después, (tàhndè vii) trigu, te nàcòovàha nùnìá”.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³¹ Daaní, nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xì ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì quida iin tiàa na ní chihi-ne iin tata yutnù mostaza itu-nè. ³² Tata mà nduú tata chicá cuati iá ñuhiví, doco nú sàni sahnua, yutnù nàhnú nduú-nu, dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi stná quidávàha tacà-xi mahì-nú.

Ejemplu sàhà ñà-nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

³³ Ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán nduá nahi tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, vachi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàquée-ne mahì ùnì maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

³⁴ Nsidaa palabra jaàn nì nacani-ya xì nèhiví cuàhà yucán, vachi cuisì-ní ejemplu nì nacani-ya xì-né. ³⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì cuu ndisa palabra nì cachitnùhu iin profeta sàhana na ní càhàn-nè nì quida Dios, te dohó nì cachi-nè:

(Cachí Dios): cuàhà ejemplu cuàhìn nacani xì nèhiví. Cuàhìn datúì cuàhà iñàha nù-né, cuàhà palabra nì ìa dèhé dècuèndè nì sàcòò ñuhiví, nì cachi-yà.

Nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè

³⁶ Daaní, nì ndaquìndèè Jesús xì nèhiví cuàhà yucán, te nì nansìhvi-ya vehe. Te nì catnàtuu nèhiví dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè iá itu mà.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì nì chihi xì tata vaha ma nduú yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví. ³⁸ Te itu mà nduú ñuhiví yohó. Te tata vaha ma nduú nèhiví cusáhnù Dios nù-xí, doco tata chicuéhè mà nduú nèhiví xí ñà-malu. ³⁹ Te tiàa nì chihi tata chicuéhè mà, divi nduú ñà-malu xiní ùhì xì’. Daaní, quiví nì ndanchito cosecha mà, divi quiví xìnu tiempu yohó nduá. Te peón nì ndanihi xì cosecha mà, divi nduú ángel xì Dios. ⁴⁰ Te nacua nì cuu xì yùcù chicuéhè mà, nì sàcùnuhnià, te nì xixàn, ducán icúmí cuu stná (xì nèhiví malu) na xínu tiempu yohó. ⁴¹ Vachi yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, icúmí techuín ángel xì cùhùn-nè tavà-né nsidaa ana dàtúcù xì ñanìtnaha-xì, xì nsidaa gá stná ana quidà-xì ñà-cò-ndiàá, te mà cùndóó gá-nè ñuhiví xì, ⁴² vachi icúmí-nè ndiachi-né ini xìtnù ndé xìxìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne. ⁴³ Dandu icúmí sàa meru tiempu xì nèhiví ndàcuisì inì-xì; ndiaha gá icúmí coo xì-né, na ian ndiaha gá orá, ducán ndiaha coo xì-né quiví sàa Yua-nda Dios cusahnú-yá ñuhiví yohó. Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá yohó.

Ejemplu sàhà dìhùn índùxin

⁴⁴ 'Ñuhìví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nahi dìhùn cuáhà índùxin dèhé nùù iin ñuhù, te nì ndacùhun iin tiàa-ña. Ñàyùcàndùá nì nachidèhé-nèà, cudíí gá ini-nè. Dandu mànuhù-né nì dicò nsihí-né ñà-ìcúmí-nê, te nì sàhàn-nè nì xiin-ne ñuhù mà.

Ejemplu sàhà sì-diqui yáha ga ndiaá

⁴⁵ 'Inga ejemplu. Ducán iá ñuhìví ìì xí-yá nacua nì quida iin nècuàchì dicó te nacuíín, nducú-né sì-diqui perla chicá vico cuiin-ne. ⁴⁶ Por fin nì tùi iin sì-diqui chicá nsiaha. Ñàyùcàndùá nì sàhàn-nè nì dicò nsihí-né ñà-ìcúmí-nê, te nì xiin-ne sì-diqui nsiaha ma.

Ejemplu sàhà ñunù tavá-nda siaca

⁴⁷ 'Inga ejemplu. Ducán iá ñuhìví ìì xí mii-yá iá ansivi na iin ñunù chicáá-nè mahì mar, te quíhvi nsidanuu clase siaca inià. ⁴⁸ Dandu nú sàni chituá, tavá-nèà yuhù mar, te nácùndoo-ne nacàxin-ne siaca ma. Siaca vii, nácòovàha-sì ìcà sìcàté, te siaca chicuéhè, xítià-si. ⁴⁹ Te divi ducán icúmí coo stná quivì xìnu tiempu yohó. Icúmí caquesaa ángel xi Dios, te nacàxin-ne nèhivì, cuaán cuita nèhivì malu, te cuaán cuita nèhivì vaha. ⁵⁰ Dandu icúmí nèhivì malu mà ndiachì-né ini xìtnù ndé xìxìn ñuhu, te yucán icúmí-nê cuacu fuerte-ne, te càna nùhu-ne.

Ejemplu sàhà ñà-cuicà

⁵¹ Dandu nì ndacàtnùhù Jesús nùù nèhivì yucán:

—¿A sàni cundaà ini-nsià sàhà nsidaájàn?

—Jaan, Stoho-nsì Señor —nì cachi-nè.

⁵² Dandu nì cachi-yà:

—Iin nècuàchì cuàhàn chinaha xì ley ìì, nú sàni dàcuàhá vaha-ne sàhà ñuhìví ìì xí mii-yá iá ansivi, dandu (cuaha-nì iá, vàchi ináhá-nê ley sàna, te ináhá stná-nè ley saa), te ducán queé stnámà na iin tiàa ndoo vaha cuàhà traste xi, vátùnì tavà-né iin ñà-saa, te tavà stná-nè iin ñà-sàna.

Nansa nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús yucán

⁵³ Nì nsihì nì nacani Jesús ejemplu jaàn, dandu nì quihin-ya ichì mànuhù-yá.

⁵⁴ Te na sàni nasaa-yà ñuu-yà, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yà dacuahá-yà nèhivì yucán. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nècuàchì mà, cachì-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì cunchichí guá nècuàchì yohó, te quidá stná-nè milagru? ⁵⁵ ¿Amádi déhe nècuàchì tùha yàcùn yutnù nduú-né, te dihi-né nduú María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Simón, xì Judas? ⁵⁶ Te cùha-ne, yohó xíndoo stná-nè ndé ndoo-nda. Pues nú ducán, dandu ¿índù nì nìhítàhvì guá-nè quidá-né ducán?

Ñà-jaàn nduá nì cacachi nèhivì, ⁵⁷ vàchi nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì-né yucán; doco nú ñuu mii-né, ò vehe-ne, còò, có-quidáñúhú nècuàchì mà-né —nì cachi-yà.

⁵⁸ Ñàyùcàndùá, mànicuí quida-ya milagru fuerte ñuu-yàmà, vàchi có-xiníndísâ-néyà.

14*Nansa nì xihì Juan Bautista*

¹ Daaní, tiempu yucán nì xinitnùhu rey Herodes ñà-cuàhà guá quidá Jesús.

² Te nì cachì-te xi nèhivì xì-te:

—Ádi nsì-Juan Bautista nduú Jesús, te sàni natiacu-nè vichi, te ñàyùcàndùá quidá-né cuàhà milagru —nì cachì-te.

³ Vàchi Herodes mà nduú ana nì chicadi xì Juan vehecàa. Ducán nì quida-tè sàhà ñahàdihí ñani-te Felipe nani Herodías. ⁴ Vàchi nì cachi Juan xì-té ñà-có-sàha Dios lugar coo-tè xì ñahà mà. ⁵ Ñàyùcàndùá, cuní-te cahni-ténê, doco yúhì-te nèhivì ñuù-te, vachi quidá-né cuenta ñà-iin nèhivì yuhù núù Dios nduú nècuàchìmà.

⁶ Doco nì sàà quivì nì naxìnu-tè cuà, te nì quida-tè vicò. Te vicò mà nì itasaha dèhe Herodías mà núù nèhivì (nì casaà) yucán, te cuàhà gá nì cudì ini Herodes. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì chinaha-té Dios dacútâhvi-téñâ ndéni iñàha nì cui nì cãcàn-ña. ⁸ Dandu (nì sàhàn-ña) núù dihi-ñá, te nì sàcùnaha-ñá (nansa cãcàn-ña), te ñàyùcàndùá nì cachì-ña xi rey mà:

—Dìni Juan Bautista cuní taxi-ní, cunacaà ini iin charola quixi.

⁹ Dandu nì cuhuun ini rey mà, doco sàhà-ñá sàni chinaha guá-te Dios, te sàhà stná compañeru-te ndoó indéhe yucán, ñàyùcàndùá nì dândácú-te ñà-nì còó nacua nì xicàn ñahà chii mà, ¹⁰ nì sàha-tè orden, te nì quendodò dìnì ndómà vehecàa. ¹¹ Te nihí nèhivì dìnì-ndà nì nansihvi ndé iá-te, inácàa ini iin charola. Ñàyùcàndùá, nì tnii ñahà chii mà-ñá nì sàhàn nì sàha-ñà dihi-ñá. ¹² Dandu nì quixi nècuàchì nisa dacuahá Juan nì ndanihi-ne nsì ma nì sùxin-ne. Dandu cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì Jesús.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil tiàa

¹³ Na ní nsìhi nì inini Jesús, dandu nì quècahnu-ya ini iin lancha, cuàhàn cuaán-yá inì-nu dècuèndè iin xaan ndé có-ndoó nèhivì. Doco nì xinitnùhu nèhivì cuàhàn-yà, te ñàyùcàndùá nì caquee stná-nè ñuu-nè nì tenchicùn-nèyà ñuhù íchí. ¹⁴ Sàhámà (na ní sàà-yà yucán), te nì quee-ya núù lancha mà, dandu nì xini-yà ndoó cuàhà gá nèhivì. Te nì cuhi ini-yànè; ñàyùcàndùá nì dândúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁵ Te na ní cuaà, dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá núù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. Ñàyùcàndùá ndaquìndèè-ní xì nèhivì nì cùhùn-nè ñuu cuati yatni cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

¹⁶ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Còò necesidad cùhùn-nè inga xaan; mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

¹⁷ Dandu nì cachi-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ùì siaca.

¹⁸ Te nì cachi-yà:

—Cunihi-nsiañà quixi.

¹⁹ Dandu nì dândácú-yá nì mácùndoo nsidaa nèhivì yucán núù yùcù cuati. Te nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùì siaca, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà núù nsidaa nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Te nsidaa-né nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Te pedazu nì ndòo ga nì chitu ùxìn ùì ìcà. ²¹ Pues cunaha-nsiá, nsidaa nèhivì nì xixi ma, nahi ùhùn mil tiàa nì sanduu-ne, te cuaán nduú stná nècuàchì ñahà xì ñà-cuati.

Nansa nì xicandodò Jesús núù tècuì mar

²² Vichi duha nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha te cùhùn cuèé-nè núù-xí yàha-ne inga ladu mar, doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuìtià-yà nèhivì cuàhà yucán. ²³ Te na sàni ndaquìndèè-yá xì nsidaa nèhivì mà, dandu nì nana cuaán-yá iin yucù nì càhàn-yà xì Yuamáni-yá Dios. Daaní, na ní cuñaà, iá mindaa-yá yucù yucán. ²⁴ Doco lancha mà, sàcuàhàn-nu dava mahì mar, te cuàhà gá sàni nacuahnu todò tècuì.

Ñàyùcàndùá ndé ndiàchì nihní-nu, vèchi yáha ga ndee caná tàchì ladu nùù-nú.
²⁵ Daaní, sinduhá nì sàà-yà yucán xicándódo-yá nùù tècuí. ²⁶ Doco na ní caxini-nè vèxi-ya, nì cayùhí cuàhà-né, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Duma nduá!

²⁷ Doco vichi vichi nì cachi-yà xì-né:

—Nacuàhandee inì-nsia, vèchi yùhù nduí. Màsà yúhí-nsià.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, nú divi nduu-ní, cachì-ní xì' caqui nùù tècuí sàì ndé vèxi-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní.

Ñàyùcàndùá, nì nuu Pedro nùù lancha mà nì quesaha-né nì xicandodó stná-nè nùù tècuí cuàhàn-nè ndé vèxi Jesús. ³⁰ Doco na ní xini-nè ñà-ndee guá caná tàchì, dandu nì yúhí-nè, te nì quesaha-né cuàhàn-nè càhà-nè ini tècuí mà nì cuí. Ñàyùcàndùá, nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsi Señor, dacácu-ní yùhù!

³¹ Dandu vichi duha nì chitanini-ya ndahà-yá nì tnii-yanè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iyuhu gá xiníndísá-ní. Chicá vèha màsà cóó-ní xì duda.

³² Dandu nì nana-ya lancha, mii-yá xì stná Pedro. Te vichi duha nì cucuìn tàchì. ³³ Te nì tnàtuu nsidaa nècuàchì ñuhú ini lancha mà nì sàcutasisi-né nùù-yá, cachí-nè:

—¡Ndisa, Dèhemanì Dios nduu-ní!

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

³⁴ Daaní, na sàni yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchì iin ñuu nani Genesaret. ³⁵ Te nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá, te nì cachitnùhu-ne xì nsidaa gá nèhivì ladu yucán. Ñàyùcàndùá, yucán nì casaà cuàhà-né nùù-yá ndacá-né nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne. ³⁶ Te nì sacundahví-nè nùù-yá áma cuáha-ya dùcùn ndahà úún-né siquiera orilla sìcoto xi-ya. Te nsidaa nèhivì nì dùcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

15

Ñà-nduá dacuidá cuàchì ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu, xì dava stná nècuàchì ley xi veheñuhu vèxi-ne, te nì casaà-nè nùù Jesús. Te nì cachi-nè xì-yá:

² —Nècuàchì dacuahá mii-ní, ¿índù chuun có-quidá-né estilu xi xì-ndà? Vèchi na cuàhàn-nè cuxi-ne, có-ndàhá-né (nacua cachí estilu xi-nda).

³ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì mà:

—Te mii-nsiá tu, ¿índù chuun có-quidá stná-nsià ñà-nduá nì dándàcú Dios? Vèchi iladu nacóó-nsiá ley xi-ya, te chívàha-nsia ñà-nduú estilu xi mii-nsiá. ⁴ Vèchi dohó nì cachi-yà: nì cóó tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá. Te nú ni càhàn ùhì iin nèhivì dīquì iin yuadíhí-nè, dandu icúmí-nè cui-nè. ⁵ Doco mii-nsiá, tucu quidá-nsiá, vèchi cachí-nsià vètùnì cachi iin nèhivì xì yuadíhí-nè: “Mà cùì chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmí, vèchi sàni cachì sàhà nsidaámà ñà-nduá dīhùn ì”. ⁶ Te nú ducán sàni cachi nècuàchì mà, dandu còò cá obligación icúmí-nè ñà-chindee-né yuadíhí-nè, cachí-nsià. Ñàyùcàndùá, sàhà estilu xi-nsiamà iladu sàni naco-nsia ley nì cachi Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chívàha-nsia. ⁷ ¡Ndahví-nsià! ¡Vàha ga-nsià cahan-nsiá, doco dananí úún-nsiá! (Nàhà xicà) ñà-ndàcuìsì nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà-nsiá sàhana na ní tiaa-ne ñà-nduá nì cachi Dios, te dohó nì cachi-yà:

⁸ Nèhivì yohó, yuhù-né quidáñúhú-né yùhù. Doco ini anima-nè, còó, vàchi xica ié` cahan-né. ⁹ Cahvi-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiàá`, vàchi nèhivì ùún nduú ana nì quidavàha xi ley chináhá-nè nèhivì.

¹⁰ Dandu nì cana Jesús nèhivì cuáhà mà ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsia, te cundaà ini-nsià. ¹¹ Mà cúnsídá cuàchi nèhivì sàhà ni-iin ñà-xìxí-né; còó. Doco palabra queé yuhù-né na cachí-nè ñàhà, ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi-né.

¹² Dandu nì nataca nècuàchì dacuahá-yá nùù-ya, te nì cachi-nè:

—Cunaha-ní, cudúchí ini nècuàchì fariseu sàhà ñà-nduá nì cachí-ní.

¹³ Dandu nì naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

—(Có-quidámà), vàchi nú iá ñàhà ñuhiví yohó có-nduú ñà-nì chitnùnì ini Yuamáni' iá ansivì, dandu icúmíá ndañuhá na ian ndañuhu yùcù tnuhu-nda itu. ¹⁴ Nacóó-nsiá nècuàchì fariseu mà, vàchi quidá-né na ian quidá iin nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nècuàchì cuaá ichì. Te (ínáhá-ndá) nú ducán ni quida-nda, cutu sàà-ndà dacóyo nihni stnaha-nda xìchi.

¹⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nacani-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu nì cachí-ní (xì nècuàchì mà).

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-cùndàà stná ini mii-nsiá? ¹⁷ ¿A có-ínáhá-nsiâ nansa cuu-xi comida xixi-nda, queá yuhù-ndà, dandu yáha ndè tìxi-nda, te después quea? ¹⁸ Doco palabra queé yuhù-ndà, divi ñà-ñùhú ini anima-nda nduá. Te divi ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi anima nèhivì. ¹⁹ Vàchi ini anima-nè ñuhú cuáhà cuàchì, te divi sàhámà nacání quini guá ini-nè, te sahní stnahá-né, te ò cáhàn-nè xì inga nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-ne, te ò iá-nè xì ndéni nèhivì ní cui mate tà nándàhà-né. Te divi sàhà ñà-nduá ñuhú ini anima-ne, ñàyùcànduá xího stná-nè quida cuihna-né, te cuní-nè dandahví stnahá stná-nè, ò cáhàn quini-ne. ²⁰ Divi cuàchi jaàn nduá dacuidá cuàchi xi anima nèhivì, doco ñà-có-ndàhà-nda na xixi-nda, có-dàcuídá cuàcha-ndó.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu

²¹ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuáhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. ²² Te yucán nì tnàtuu iin nècuàchì ñahà raza cananeu nùù-yá, ndáhì-nè, cachí-nè xì-yá:

—Señor, mii-ní nècuàchì descendencia xi David, cundehè ndahví-ní yùhù, vàchi yáha ga fuerte dandohó iin ñà-malu dèheyoquí.

²³ Doco Jesús, cóni naxícónihí-yá nùù nècuàchì mà. Dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—(Quida-ní favor xicàn-nè), dandu taxi-nínè, vàchi ndé cuñáñá-nsí ñà-ndáhì guá-nè.

²⁴ Dandu nì cachi-yà (xì nècuàchì dacuahá-yá):

—Cuisì nùù nècuàchì raza-nda Israel nì techuún Dios yùhù cáhàn xì', vàchi nahi rii nì tùcù xínduu-ne.

²⁵ Dandu nì tnàtuu nècuàchì ñahà mà nì sàcuìin sísì-né nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Chindee-ní yùhù, Señor mío.

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Ùhì guide ñà-nduá xicàn-ní, vàchi) có-nduá ducán dacúxíó-ndá dìtà nùù dèhe-nda, te cuàha-nda sìhina cuati.

²⁷ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Ñà-ndáà nduá Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina cuati, níhì stná-si iyuhu xèhè dìtà cóyo tìxi mesa xi stohò-si. (Ñàyùcàndùá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá xiníndísá-nî. Ñàyùcàndùá, ducán ni coó nacua xícàn-ní.

Ñàyùcàndùá, divi hora jaàn nì nduvàha dèheyoco-né.

Nansa nì nduvaha cuàhà gá nèhivì

²⁹ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ichì mar de Galilea. Te na nchícùn-yà ichì mà, nì nana-ya iin yucù nì sàcòo-ya. ³⁰ Te cuàhà gá nèhivì nì nataca nùu-yá yucán, ndacá-né nècuàchì cuhí xi-ne, xínduu-ne nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá, xì nècuàchì ìhìn, xì nècuàchì cuhí ndahà-xí, vèchi cuàhà gá cuèhè ndohó-né. Te nì chitánduhù-ñánê nùu-yá, te nì dándúvaha-yanè. ³¹ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nèhivì cuàhà mà na ní xini-nè nansa nì cuu nì nacahàn nècuàchì ìhìn, te nì nduvítá ndahà nècuàchì cuhí ndahà-xí; stná nècuàchì xicá cuéhê, nì nacaca vii stná-nè, te nì natùinuù stná nècuàchì cuaá. Te nèhivì nì xini mà, cuàhà gá nì naquimanì-né Dios ñà-cuàhà guá sàni chindee-yá nèhivì ñuu-nè Israel.

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmì mìl nèhivì

³² Daaní, nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá ñà-tnàtuu-ne nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cuhí inì nèhivì yohó, vèchi vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnáhà-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. Te có-cùní nacuitià-nè nùhù-nè nú tàñáha ga cuxi-ne, vèchi vihini cuitá-nè ichì nùhù-nè.

³³ Dandu nì cacachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Doco ¿índù nihì-ndà ñà-cutiacu-nè ñà-cuàhà guá-nè? vèchi yucù nduá yohó.

³⁴ Te nì ndàcàtnùhù-yá nùu-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà xì iin ùi siaca cuati —cachí-nè.

³⁵ Dandu nì dándàcù-yá ni mácùndoo vii nsidaa nèhivì mà ñuhù. ³⁶ Te nì tnii-ya ùsà pan xì stná siaca ma, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchí-yáñà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùu nèhivì cuàhà mà. ³⁷ Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. Dandu después nì dàtácá-nè ùsà canasta nì chitu ñá-nì cuyodò gá. ³⁸ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì tiàa nì xixi ma, cùmì mìl nì sanduu-ne, te cuaán nduú nècuàchì ñahà xì stná ñà-cuati. ³⁹ Daaní, nì dānācūitiā-yā nèhivì mà, te nì nana tu-ya iin lancha cuàhàn-yà dècuèndè ladu ñuu Magdala.

16

Nansa nì xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹ Dandu nì quixi nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, te nì xicàn-nè ñà-nì quidá-yá iin milagru cundehè-né, te cundua seña cudí ndisa ini Dios sàhà-yá. Ducán nì xicàn-nè, áma níhìndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá. ² Doco mii-yá, nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì cuaà, te cuahá laa ansivi, dandu cachí-nsià: “Seña nduá ñà-ìcúmí cuun dàvì”. ³ Daaní, dàtnàà tu, nú color cuahá iá ansivi, te ndiaha gá itá vècò, dandu cachí-nsià: “Vàxi dàvì vitni”. ¡Ndahví-nsià! Dananí uun-nsia nchichí-nsià, vèchi mate vètùni nacuni-nsià seña iá ansivi, doco mà cùì nacuni stná-nsià índù tiempu nduá vichi.

⁴ Nèhivì tiempu vichi, malu cuàhà-né, vàchi có-càhvì sàhnú víi gá-nè Dios, cutu milagru-ní xicàn-nè cundehè-né. Doco mà níhì-né cundehè-né milagru cuní-nè, cuisì milagru nì cuu xi Jonás sàhana —nì cachi Jesús.

Dandu nì nacooyanè cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-nì cúndóó-né cuidadu sàhà ñà-nduá chináhá nècuàchì fariseu

⁵ Dandu nì caquee nècuàchì dacuahá-yá, cuàhàn-nè (xì-yá) inga ladu mar yucán. Doco nì nandòó-né cunihi-ne pan cùhùn. ⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà nì cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì saduceu.

⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhú-nè, cachí-nè:

—Ádi sàhà ñà-còò pan nihi-nda vàxi, ñàyùcànduá cachí-yà xì-ndà ducán.

⁸ Dandu nì cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhú-nè, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá. Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vàxi. ⁹ Yùhù xiní tãñáha ga cundaà inì-nsia. ¿A có-nsinúú inì-nsia sàhà ùhùn pan (nì xixi) ùhùn mil tiàa, te nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòò nì dàtácá-nsiá? ¹⁰ Te ¿a có-nsinúú gá stná inì-nsia sàhà ùsà pan nì xixi cùmì mil nèhivì, te nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòò stná? ¹¹ Xiñuhu cundaà ini-nsiá ñà-màdì pan ndisa cáhìn sàhà-xí na ní cachi xì-nsiá ñà-nì càquín-nsiá cuidadu sàhà ñà-nsidátáchí xí pan xi nècuàchì mà.

¹² Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè sàhà ñà-nduá nì cachi-yà, màdì ñà-nsidátáchí xí pan ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí. Còò, sàhà ley chináhá nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, divi nduá cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né Jesús ñà-nduú ndisa-ya Cristu nì quixi nùù Dios

¹³ Daaní, cuàhàn Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ladu ñuu Cesarea de Filipo. Te nì ndacàtnùhù-yà nùù-né, cachí-yà:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ¿índù nècuàchì nduí cachí nèhivì?

¹⁴ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní, te dava-ne, Elías nduu-ní, cachí-nè. Daaní, dava tu-ne cachí-nè ñà-nduú-ní Jeremías, te ò inga profeta sàhana nì sacahàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsiá?

¹⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Divi Cristu Dèhemanì Dios ía nicanicuahàn nduu-ní.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Nansicáhàn mii-ní, Simón dèhe Jonás! vàchi màdì nèhivì ñuhiví yohó nì dàtnúù ini xì-ní ñà-nì cundaà inì-ní ducán. Còò, divi Yuamánì' ía ansivi nduú ana nì dàtnúù xì sàxínítnùnì-ní. ¹⁸ Te yùhù cachí' xì mii-ní, Pedro, ñà-ìcúmí-ní cunduu-ní na iin cavà fuerte ndé cuàha iin vehe. Te vehe-ma cundua nahi nèhivì-xí ícúmí danátáquì. Te mate (ni queé) nsihi ñà-malu yehè andea (quixa), doco mà sàà cundeá nùù ana xínduu tàcá nèhivì xí. ¹⁹ Vàchi cuàhìn daníhítàhvì' mii-ní (ñà-sàhà palabra cachí-ní) ícúmí yàha nèhivì ndé ñuhiví' ìì xí Dios, na ian cucumi-ní ndahà cáa xán. Te nú cachi-ní xì-né ñà-nsidá cuàchì ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (íá Dios) ansivi. Te ò nú nì cachí-ní xì-né ñà-màdì cuàchi nduá sàni quida-ne, dandu divi cundiaa stná mà ndé ansivi —nì cachi-yà.

²⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yà mà ñà-màsà cachí-nè xì nèhivì ñà-nduú-yà Cristu (nì quixi dìquì-xí).

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yâ

²¹ Daaní, quivì yucán nì quesaha-yá cachitnùhu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá nansa icúmí cuu xi-yá na sáa-yâ ñuu Jerusalén. Icúmí-yâ ndoho cuahá-yá, nì cachi-yâ xì-né, vâchi ducán icúmí quida nècuàchì sahnú dandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu. Te nú sàni xihì-yâ, dandu icúmí-yâ natiacu-yâ tixi ùni quivì. ²² Dandu nì tavà cuaán Pedro-yâ, te nì càhàn duchi ini-nè xì-yá, cachí-nè:

—Cahnú gà Dios, màsà nunca cuu xi-ní ducán.

²³ Doco nì naxiconihí-yá nùu-né, cachí-yâ:

—¡Cuxio-ní nùí, vâchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní, te quidá quíní-ní xì'! Cuisì chuun xi nèhivì ñuhiví yohó nduá nihnú inì-ní, màdì chuun xi Dios.

²⁴ Dandu nì cachi-yâ xì nècuàchì dacuahá-yâ:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu naco-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnáhâ-né xì' ñà-cui stná-nè. ²⁵ Vâchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi, ñà-dandáñuhú dahuun-ne mii-né nduá. Doco nú ni cui-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ²⁶ Vâchi mate ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, doco ni mà sáa-mà cundua ñà-vâha xi-ne nú màsà sáa stná anima-nè càcua nùu Dios. Còó. Te ò nú ni cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí.

²⁷ Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí naxicocuín, cutnahá stnái xì cuahá ángel xi. Te ndiaha gá icúmí coo tñùñuhu xì, nahi tñùñuhu xì Yuamáni'. Dandu nsidandaì sàhà nsidaa nèhivì ñuhiví, según nansa nì quida iin iin-ne.

²⁸ Te cunaha-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, mà cúí-nsiá dècuèndè cuni-nsiá nansa coo quivì naxicocuín yùhù ñuhiví yohó cusahnúí.

17

Nansa nì nadama Jesús mii-yá, nì natnuù nihni ndiaha-yá

¹ Daaní, na ní yàha iñù quivì, dandu nì saca Jesús Pedro xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan, cuahàn cuaán-yá xì-né ndè ònì iin yucù ducún. ² Te yucán nì nadama-ya, tucu nì nàcùnahà-yâ nì xini nècuàchì mà, vâchi nì natnuù nihni fuerte nùu-yá nahi orá, te nì nanchiì cuxín yaa stná sicoto xi-ya nahi nduá orá. ³ Dandu nanáà nì xini stná-nè jaàn sàni ndecoyo stná nèhivì (sàhana) nani Moisés xì Elías, ndatnúhú-nè xì-yá.

⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¡nansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vâha quidavâha-nsi ùni siahva, nú cuní-ní; ian coo mii-ní, ingà coo Moisés, te ingà coo stná Elías.

⁵ Meru càhàn Pedro ducán, te nì dàhvi nsidaa-né mahì iin vïcò nchíí ndiaha. Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn mahì vïcò mà, cachí-yâ:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudí inì sàhà-yá. Ñàyùcànduá cunini-nsia ñà-nduá cachí-yâ.

⁶ Daaní, na ní inini nècuàchì dacuahá-yá palabra mà, dandu nì tutuyuhu nsidaa-né ñuhù, vâchi nì yùhí cuáá-nè. ⁷ Dandu nì tnàtuu Jesús nùu-né, te nì chituu-ya ndahà-yá icà-né, cachí-yâ:

—Vàtùni ndacuítà-nsia; màsà yúhí gà-nsià.

⁸ Dandu nì ndacoto-ne inicutu, te nì xini-nè, còò cá iin, ndé làcà mii Jesús íá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì chinaha-yànè, cachí-yâ xì-né:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsiá vichi dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

¹⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Nú ducán, dandu ¿Índù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí naxicocuñn Elías?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuñn-nè, te nsidaviì-né nsidaa chuun có-íá viì. ¹² Doco cunaha-nsiá, sàni quixi nècuàchì mà, doco nì nacuaà nèhivì-né, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchì mà nacua cudû ini-nè. Te ducán icúmí-nè dandohó stná-nè yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

¹³ Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè ñà-divi Juan Bautista cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Nì nsihì nì nasaa-yà xì-né ndé ndoó cuàhà nèhivì, dandu ndacá nècuàchì mà iin tiàa nì quesaa nù-yá. Te nì sàcuìn sìsì tiàa ma nù-yà, ¹⁵ cachí-nè:

—Señor, cundehè ndahví sacù-ní dèhi, vàchi cuàhà gá xichi xíhì ihí-te. Yáha ga ndohó-te, vàchi cuàhà xichi nduá-te mahì ñuhu xì mahì tècuí.

¹⁶ Ñàyùcànduá, ndaquí-te nì quixi nù nècuàchì dacuaaha-ní, doco màni cù dandúvaha-nète.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá; nì có-sàà-nsia cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiàte quixi nù.

¹⁸ Dandu (nì saca-nète vaxi nù-yá), te nì dandacú-yá nì sadi-yà nù ñà-malu mà, te nì quea cuàhàn. Te nì nduvàha nchito-tè.

¹⁹ Daaní, después na íá cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì catnàtuu-ne nù-yá, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù chuun mànicùí tavà nsiùhù ñà-malu mà?

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàhà-ñá iyuhu guá xiníndísâ-nsiá, ñàyùcànduá mànicùí. Vàchi ñà-ndáà nduú palabra cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndísâ ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata cuati yutnù mostaza, dandu vátuni dandacú-nsiá nù yucù jaàn, te cachi-nsià xán: “Cuxio iladu”, te seguru icúmí cuu ducán, vàchi nsidanicuú iñaha cui quida-nsia, nú xiníndísâ-nsiá. ²¹ Doco ñà-malu tnaha quisi nìsa inacaa ini tèchii ma, có-queé yáchà, cuisì nú ni cacán tàhvì-nsiá nù Dios, te cunihii dócô-nsià.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà

²² Na íá va-yà ladu Galilea, nì cachi-yà xì nèhivì xicánúú xí-yá:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vàchi íá iin tiàa cuàhàn cahin xì nù-né. ²³ Dandu cahni-né yùhù; doco tixi ùnì quivì icúmí natiacuí —nì cachi-yà.

Te nèhivì dacuahá-yá, cuàhà gá nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini sàhàmà.

Nansa nì nihì Jesús dihùn ñà-chiyàhvi-ya cuota xi-ya

²⁴ Daaní, na ní sàà-yà xì-né ñuu Capernaum, dandu nì tnàtuu tè-xícàn xì cuota nù Pedro, cachí-te:

—¿A có-chiyàhvi maestru xi-nsia cuota xi-ne?

²⁵ —Jaan —cachí Pedro.

Dandu nì quihvi-ne ini vehe (ndé íá-yà). Te dihna-ya nì cáhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—¿Nansa tuxí inì-ní, Simón? ¿Nansa quidá rey ñuhiví yohó? ¿A nù nèhivì xí mii-té tavá-te cuota xi-tè, te ò nù nèhivì tucù (dandacú-te nù-xí)?

²⁶ Dandu nì cachi Pedro:

—Divi nùù nèhivì tucù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nèhivì xínduu nèhivì xí rey, còò obligaciòn icúmí-nê, ¿á ma ndisá? ²⁷ Doco sàhà-ñá có-cùní-ndà cuduchi ini ni-iin nèhivì sàhà-ndà, ñàyucànduá cuahán-ní mar yucù siaca, te quisì primeru nìhì-ní, nacuna-ní yuhù-sí, te tavà-ní dihùn inácaa mà. Dandu cunihi-níà cùhùn chiyàhvi-ní nùù nècuàchìmà, vèchi vètùnì sàà mà sàhà nduì-ndà —nì cachi-yà.

18

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

¹ Daaní, hora yucán nì tnàtuu nècuàchì dacuahá-yà nùù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Ana chicá ndiaá nùù nsidaa nèhivì ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi?

² Dandu Jesús, nì cana-ya iin tètii, te nì chicani-yàte mahì nsidaa-né, cachí-yà xì-né:

³ —Palabra ndàcuisì nduá cachí` xì-nsiá yohó; nú màsà nàxícócuìn ini-nsiá, te nàcùnihu vii inì-nsia na iin ñà-cuati, dandu mà sàà-nsiá ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi. ⁴ Ñàyucànduá, iin nèhivì, nú nihnú ndáhvì ini-nè nahi tètii yohó, pues divi-ne nduú ana chicá ndiaá ndé nduú ñuhiví ìì xí Dios. ⁵ Te nú sàhà yuhù quidáñúhú nèhivì iin tètii nahi tètòhó, dandu davani queá na ian yuhù quidáñúhù-nê.

⁶ Nú ni datúcù iin nèhivì iin ñà-cuati xiníndísá-xí, ¡ndahví-nè! Vèchi chicá vaha màcùndiacu iin yùù yódò ducùn-né, te ndiachì-né mahì mar cunú sàhà-ñá màsà dátúcù gà-nè iin ñà-cuati. ⁷ ¡Ndahví nèhivì ñuhiví datúcù xì ñanìtnaha-xí! Vèchi mate fuerza cuàhàn tucù dava-ne, doco yáha ga ndahví tiàa dísàhà-xí tucù-nè.

⁸ Te ò nú sàhà ndahà-nsiá ò sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha nì táhndèà, te dacaná-nsiáñà, vèchi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùù Dios), te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, mate sàni ndañuhu iin ndahà-nsiá, ò iin sàhà-nsiá, te màdiá coo nsihi-nsia, te ndiachì-nsiá ndé xìxìn ñuhu nicanicuahàn. ⁹ Te nú sàhà nduchìnúù-nsiá quidá-nsiá cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáñà dacanà-nsiá, vèchi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùù Dios) xì mindaa nduchìnúù-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá xì nduìà, dandu después icúmí-nsiá ndiachì-nsiá ndé xìxìn ñuhu andea.

Ejemplu sàhà rii nì tucù

¹⁰ Màsà nunca cahíchì inì-nsia iin ñà-cuati nahi tètòhó, vèchi cachí ndàì xì-nsiá, ndè ansivi ndoó ángel (ndiaá) xán, te nicanicuahàn ndoó tùha-ne nùù Yuamáni'. ¹¹ Vèchi yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, nì quesà ñuhiví yohó ñà-dacácuì ana cuàhàn ndañuhu ni cuí.

¹² ¿Nansa tuxí inì-nsia quida iin tiàa nú ndoó iin cientu rii xí-né, te nì tucù iin-sì? ¿Amádi nácóó-né 99 quisì dava ga mà yucán ndé (xixáhan-sì) yucù yucán, te cùhùn-nè nanducu-né quisì nì ndañuhu ma? ¹³ Te nú sàni natùì-sì, dandu cudî gá ini-nè. Ndè chicá cudî ini-nè sàhà quisì yucán nùù nsidaa gá quisì cóni tucù mà. ¹⁴ Pues ducán iá stná xì nèhivì nahi ñà-cuati yohó, có-cùnì Yuandiaha-nsiá iá ansivi ndañuhu ni-iin-ne.

Nansa quida-nda nú sàni quida iin ñanìtnaha-nda iin cuàchi nùù-ndà

¹⁵ Nú ni quidá iin ñanìtnaha-nsia iin cuàchi nùù iin-nsia, dandu nècuàchì nì quida quini-ne nùù-xí, xiñuhu tavà cuaán-ñánè iladu, te ndatnuhu víi-né xì nècuàchìmà. Te nú ni quihín casu nècuàchìmà, dandu ñà-sàni dàcácu tnahá-né nduá. ¹⁶ Doco nú có-quihín casu nècuàchìmà, dandu xiñuhu cuaca-ne iin ò ùì gà nèhivì sàhà ñà-cunduu-ne testigu cundaà vaha inì-xi nansa ndisa iá chuun.

¹⁷ Doco nú ni-xi ñà-jaàn có-cùní-nè, dandu ni cùhùn-nsià nùu nsidaa nèhivì natácà càhvì xì Dios. Te nú iin-ni có-cùní-nè quihin casu-nè nsidaa nèhivì mà, dandu ni cùnàhá chuun ma, te quida-nsia cuenta na ian nècuàchì siùmí nduú-né, te ò iin ana nì cuchicuehe dahuun anima-xi.

¹⁸ 'Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá yohó: nú cachí-nsià xì nèhivì ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Stná palabra cachí-nsià xì-né ñà-màdì cuàchi nduá sàni quida-ne, divi cundiaa stná mà ndè ansivi.

¹⁹ 'Te cachí stnái xì-nsiá, mate cuísi ùi-nsià ndoó, doco nú iin-ni sàni cachi nduú-nsià cuàhàn-nsià càcàn tãhvì-nsiá iñàha nùu Yuamánì' iá ansivi, dandu icúmí-yâ quida-yañà, ndéni chuun nì cui ni cúndúá. ²⁰ Vãchi nú sàni nataca-nsià mate úi ò úni-nsià iin-ni xaan, te ndácùcahan-nsiá quiví, dandu yucán icúmí coo stnái cutnahí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

Xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà quidá-ndá na ian nì quida peón cóni cùní cuicahnú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi

²¹ Dandu nì tnàtuu Pedro nùu-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsi Señor, ¿nadaa xichi icúmí cuicahnú inì sàhà iin ñanìtnahi nú nì quida-ne cuàchi nùí? ¿A ndé` ùsà xichi, ò nadaa xichi?

²² —Còo —cachí Jesús xì-né— màdì cuísi ùsà xichi, cachí. Dècuèndè (yáha ga cuàhà tantu) ñà-jaàn xiñuhu cuicahnú inì-ní sàhà-né, mate 70 tantu gà nùu ùsà xichi nì cúndúá.

²³ 'Ñàyùcàndúá, ducán iá stná ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi nacua nì cuu na ní dányàha iin rey nsidaa cuenta xi nèhivì nduú peón xi-ne. ²⁴ Nì natavà víi-né cuenta, te nì cana-ne iin peón iníhíca cuàhà millón pesu nùu-né. ²⁵ Doco còo ni-iñàha icúmí-tè ñà-danáà-té. Ñàyùcàndúá, nì dándàcú rey mà ñà-nì cùyàhvi-tè, mii-té, xì ñahàdihí-te, xì dèhe-tè, xì nsidanicuú stná traste xi-tè sàhà-ñá tui dikhùn danáà-té. ²⁶ Doco nì tutuyuhu-tè ñuhù nùu sàhà rey mà nì sacundahví-te nùu-né, cachí-te: “¡Señor! Quida sacù-ní favor xì', cundiatu tahví gá-ní yuhù, dandu danáà nsihí”. ²⁷ Ñàyùcàndúá, nì cuhi ini rey mà-té, te nì nacoo-nète, nì dándùtù nsihí-né ñà-ndúá iníhíca-tè.

²⁸ 'Doco nì quee cuisì-té nùu rey mà, te nì sàhàn-te nì nanducu-té inga peón nduú compañeru-te, vãchi iníhíca stná nècuàchì mà iin cientu dikhùn plata nùu-té. Te nì tnii nihni tnuu tehe-té ducùn-né nì cachì-te xì-né: “Danáà dahuun ñà-ndúá iníhíco nùí”. ²⁹ Dandu nì tutuyuhu stná nècuàchì mà ñuhù nùu sàhà-té nì sacundahví-nè nùu-té, cachí-nè: “Quida sacù-ní favor xì' cundiatu tahví gá-ní yuhù, dandu danáà nsihí”. ³⁰ Doco còo, cóni cùní-te. Nì sanicuàchi-tè sàhà-né nì chicadì-tené dècuèndè danáà nsihí-né ñà-ndúá iníhíca-nè. ³¹ Doco na ní xini dava ga peón nduú compañeru-te, cuàhà gá nì cuduchi ini-nè. Ñàyùcàndúá, nì sàhàn-nè nì nacani-ne xì rey mà ñà-ndúá nì quida-tè. ³² Sàhámà tucutu nì cana rey mà-té nì cachi-nè xì-té: “¡Peón malu ndùu-yó! Vãchi yuhù, nì xicahnú inì sàhù; nì dándùtù nsihí ñà-ndúá nì iníhíco, vãchi ducán nì sacundahví nùí”. ³³ ¿A có-ndiá icà stnáu cuhi inù compañeru nacua nì quide xì miun?” nì cachi rey mà. ³⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga nì xidà ini-nè, ñàyùcàndúá nì dáyàha-nète ndahà tè-dándòhò-xi nèhivì ñà-coo-tè ndahà-témà ndè cachi danáà nsihí-te.

³⁵ 'Pues ducán icúmí quida stná Yuamánì' iá ansivi xi mii-nsiá nú có-cùní-nsià cuicahnú ndisa ini-nsià sàhà ñanìtnaha-nsia —nì cachi Jesús.

19

Màsà caté stnàhà-ndà

¹ Daaní, na ní nsihi nì cachi Jesús ducán, nì quee-ya ladu Galilea cuàhàn-yà ndè inga ladu yùte Jordán ndé nduú stná ladu Judea. ² Te cuàhà gá stná nèhivì nì tenchicùn xì-yá nì sàà stná-nè yucán. Ñàyùcàndùá nì dándúvaha-ya nècuàchì cuhí xì-ne.

³ Dandu nì catnàtuu nècuàchì fariseu nùu-yá nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né daquéé cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—(¿Nansa cachí-ní?) ¿A vátùni cate-ndà ñahàdihí-ndà nansa ni nì cui?

⁴ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ádi sàni cahvi-nsia nùu tutu ì ndé cachá` nansa nì quidayucun Dios nèhivì primeru, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁵ Te nì cachi stná-yà ñà-jaàn nduá disáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùu yuadíhí-né. Ñàyùcàndùá, mate díin díin nì sanduu-ne antes, doco vichi na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne. ⁶ Sàhàmà có-ndùú gá-nè díin díin nèhivì; còó, vàchi quida-nda cuenta na ian imindaa nèhivì nduú-né. Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcátnáhâ Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà caté stnàhá-né.

⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi Moisés iá permisú, vátùni cuàha-nda ñahàdihí-ndà iin tutu cachí cuàhàn-nda cate-ndañá, dandu naco-ndañá? —nì cachi-nè.

⁸ —Còó —cachí-yà—; sàhà ñà-có-cùnì-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcàndùá nì sàhà Moisés permisú cate stnàhá-nsiá. Doco na ní quesaha ñuhiví, còó, màdì ducàn nìsá ìa. ⁹ Te yùhù cachí stnàì xì-nsiá, cuàchi ndisa nduá nú nì caté iin nècuàchì tiàa ñahàdihí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà. Doco nú sàni càhàn ñahàdihí-nè xì inga tiàa, dandu màdì cuàchi cunduu ñà-cate-nè ñahàdihí-nè-mà. Te nú nì nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà nì sate stnàhá, divini cuàchi cunduu stná mà.

¹⁰ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Nú ducán (ùhì) iá chuun sàhà iin ñahàdihí-ndà, dandu chicá vaha màsà nándàhà-ndà.

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì nsidaa nèhivì sàà mànhì inì-xi sàhà ñà-ndùá nì cachi jaàn, cuisì nèhivì sàni nihítàhvì mànhì inì-xi.

¹² 'Dava nèhivì, có-ìá nsihi iquìcúñú-nè, vàchi ducán nì cacu-ne, ñàyùcàndùá, có-nándàhà-né. Daaní, dava nèhivì, có-ìá nsihi-ne sàhà-ñá ducán nì quida nèhivì xì-né. Daaní, dava stná-nè cuisì sàhà-ñá (cudí inì-nè quida-ne) chuun xì ñuhiví ì xì Dios, ñàyùcàndùá có-cùnì-nè nándàhà-né. Nú nì sàà-nsià mànhì inì-nsià palabra yohó, vátùni, (te nú còó, pues mà cundáà inì-nsià).

Nansa nì chitàndòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati ñà-cundiatúá

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati vaxi nùu-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìni-vé, te càcàn tàhvì-yá nùu Dios sàhà-vé. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchì-mà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùí. Màsà cádì-nsià nùá, vàchi nsidaa ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhiví ì xì mii-yá iá ansivi —nì cachi-yà.

¹⁵ Dandu nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìniá, te cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁶ Daaní, nì sàà iin tèchii nùu-yá, te nì cachì-te xì-yá:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì' índù obra vaha quide, te nihítàhvì' vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—¿A ndísá (cuní-nî) cáhàn-ní xì yùhù sàhà índù ìñàha nduú ñà-vàha? Vàchi còò ni-iin nèhivì ùún vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. Doco nú cuní-nî nihítàhvì-ní vida ndiaha, dandu chivàha-ní ñà-ndùá dandacú-yá.

¹⁸ Dandu nì cachi tèmà:

—¿Índù ñà-càchí-yà icúmí chivàhi?

Te nì cachi Jesús:

—Divi ñà-màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà cáhí stná-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁹ Te ni coó tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá; te nacua cuú íní-ndà sàhà mii-nda, divi ducán icúmí-ndá cuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

²⁰ Dandu nì cachi tèchii ma xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí. ¿Índù ìñàha cumáni gá quide?

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Nú ndisa cuní-nî cunduu-ní iin ana vaha ndisa, dandu cuahán-nî dicò nsìhì-ní ñà-ndùá icúmí-ní, te dasàn-ní dìhùn mà nùù nècuàchì ndahví; dandísá nihítàhvì-ní cucumi-ní cuàhà ñà-cuicà íá ansivi. Te quixi-ní cunichicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²² Daaní, na ní inini-tè ñà-jaàn, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vachi cuica cuàhà-té. Ñàyùcàndùá nì quihin-tè ichì mànuhù-té.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndácuìsì nduá cáhí xì-nsiá: Ùhì sàstnùhù sàà iin tècuicà ñuhívì ì xì mii-yá íá ansivi. ²⁴ Te ùhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò ndúhu íqui, doco ñà-chicá ùhì nduú ñà-yàha iin tècuicà ndè ñuhívì ì xì Dios —nì cachi-yà.

²⁵ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán nduá, dandu ùhì ndisa càcu anima iin nèhivì.

²⁶ Dandu nì indehè váha Jesús-nè, te nì cachi-yà:

—Nèhivì ñuhívì, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vachi nsidaa ìñàha, mà ùhì quida-yañà.

²⁷ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-ndùá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor. Ñàyùcàndùá, ¿índù iin ñà-vàha icúmí-nsí nihì-nsí?

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Cunini-nsia palabra ndàcuìsì yohó: na sàà tiempu ndusaa nsidaa ley ñuhívì, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, icúmí nàcòì nùù silla ndiaha xí. Te daa cunduu quívì nihítàhvì stná nsì-úxìn ùì mii-nsiá, màcùndoo stná-nsià nùù iin iin silla víco ma, te dandacú-nsiá nùù nsidaa descendencia xì nsì-úxìn ùì dèhe Israel. ²⁹ Daaní, nú sàhà yùhù sàni nacoo iin nèhivì ìñàha, dandu iin cientu gá tantu ñà-jaàn icúmí-nè nihítàhvì-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdìhí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, có-quídámà, vachi iin cientu gá tantu icúmí stná-nè nihítàhvì-né, te nihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³⁰ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichì, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí quívì yucán. Te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichì, icúmí-nè nàcòdònù-nè nùù-xí.

20

Ejemplu nì nacani Jesús sàhà peón xíquidachuún xì sì-úvà

1 'Ducán iá ñuhíví ìì xí mii-yá iá ansivi nacua nì quida iin lamú, naha nì quee-ne cuàhàn-nè nducu-né peón caquidachuún nùù-né. 2 (Te na ní tùi-tè), dandu nì ndòo-ne ñà-chiyàhvi-ne iin dìhùn plata quìvì, ñàyùcàndùá nì techuún-nète ñà-cacuhùn-te quidachuún-te itu-nè. 3 Daaní, nahi càhíin nì quee tu-ne cuàhàn-nè yàhvi, te yucán nì xini-nè itá uun itnii gá tiàa. 4 Ñàyùcàndùá nì càhàn-nè xì-té áma cùhùn stná-te quidachuún-te itu-nè, te quiyàhvi stná-te iyuhu nacua ndiá ìcà. Ñàyùcàndùá, nì dàndàà stná-te cuàhàn-te. 5 Daaní, tucu tu nì quee-ne nahi càxíhùì, te yucán nì nihì tú-né iin ùì gá peón; stná càhúnì nì cuaà, ducán nì quida stná-nè. 6 Daaní, nahi càhúhùn tucu tu nì quee-ne nì xini tu-ne itá úún más gá tiàa yucán, ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì-té: “¿Índù chuun ndui yacá itá úún-nsiá?” 7 Te nì cacachì-te xi-né: “Divi sàhá còò iin taxi xi chuun quida-nsi”. Dandu nì cachi-nè xì-té: “Pues cuahán stná-nsià quidachuún stná-nsià ituì, te quiyàhvi stná-nsià nacua ndiá ìcà”.

8 'Daaní, na ní cuaà dahuun, dandu nì cachi lamú mà xì tiàa dandacú nùù nsidaa peón mà: “Cana-ní nsidaa-té nì quixí-te quiyàhvi-tè; doco dìhna peón nì quìhvi último nì càyàha, dandu ducán cunchicùn tnahá-te quìhvi-tè dècuèndè stná nùù peón nì quìhvi primeru”. 9 Ñàyùcàndùá, dìhna tiàa nì caquìhvi nahi càhúhùn nì yàha, te iin iin-tè nì nihì-té iin iin dìhùn plata. 10 Daaní, nì càyàha stná peón nì quìhvi naha, te chicá más cuàhàn-te nihì-té cahan-té, doco còò. Iin-ni nì canihì nsidaa-té. 11 Ñàyùcàndùá nì quesaha-té daquéè cuàchi-tè dìquì lamú mà, 12 cachì-te xi-né: “Cuisì iin hora-ni nì caquidachuún nècuàchì último jaàn, te quida-ní cuenta na ian dava-ni nì quidachuún-né xì nsihù, mate ndui yacá nì quidachuún ndee-nsí nùù cahni”. 13 Dandu nì cachi lamú mà xì iin tiàa mahì peón mà: “Còò, amigo, màdì cuàchi nduá quidé. ¿Amádi sàni ndòò sahnu-nda ñà-quiyàhvi iin iin-nsia iin-ni dìhùn plata? 14 Tnii-ní yàhvi-ní, te cuahán-ní, vàchi yùhù cuní ñà-dava-ni quiyàhvi stná nècuàchì último yohó nacua quiyàhvi mii-nsiá. 15 ¿Á coo derechu xi ñà-quide xì dìhùn xí nacua chítùnì inì? ¿ò cumbídià inì-ní ñà-nì quide iin ñà-vàha (sàhá nècuàchì mà?”, nì cachi lamú mà). 16 Sàhá yùcàndùá, nècuàchì chicá idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí, te nècuàchì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdònùù-né nùù-xí. Vàchi mate cuàhà nèhivì cánà (cundoo nùù Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

17 Daaní, meru xicá Jesús ichì mànana-ya cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, te nì tava cuàán-yà nsì-úxin ùì tiàa dacuahá-yà, te nì cachi-yà xì-né:

18 —Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén, te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñùhu, te icúmí-nè cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. 19 Dandu dayàha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiàà-te yùhù, te cahni cuiì-te yùhù, dandu chituu-tè yùhù nchìca cruz, doco tìxi ùnì quìvì icúmí natiacui.

Ñà-nduá nì xicàn dihi Jacobo xì Juan nùù Jesús

20 Daaní, vaxi ñahàdihí Zebedeo nùù-yá, ndacá-né dèhe-ne, te nì sàcuìn sìsì-né nùù-yá, cunì-nè càcàn-nè iin favor nùù-yá. 21 Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù iñàha cunì-ní?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní nihitáhvi nduì dèhi yohó ñà-cundoo iin iin-tè ladu-ní quìvì sàà-ní cusahnu-ní ñuhíví, iin-tè coo ladu cuàhá-ní, te ingà-te ladu itnì-ní.

22 Dandu nì cachi-yà xì nduì tiàa ma:

—Mii-nsiá, có-sânhì ini-nsià ñà-nduá xícàn tàhvì-nsiá nùí. ¿A vátùni cundee inì-nsia ndoho-nsia nacua icúmî ndohi te yàha stná-nsià tnùndoho nacua icúmî yàhi?

—Jaan —nì cachi-nè— vátùni stná nsiùhù.

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, icúmí-nsiâ ndoho-nsia nahi yùhù, te icúmí-nsiâ yàha stná-nsià tnùndoho nahi yùhù; doco ñà-danìhìtáhvì' mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúì, mà cúí, vâchi có-quidá tocar yùhù quide ñà-jaàn. Yuamáni' nduú ana chítñuní inì-xi índù nèhivì ñihìtáhvì cundoo iin iin ladúì.

²⁴ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi gá ini-nè sàhà ùì ñàní mà. ²⁵ Doco nì cana-ya nsidaa-né ni nátácá-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ínáhá-nsiâ nansa xíquida tè-cùsáhnû inga ñuu, fuerte cusáhnû-te nùù nèhivì ñuù-te; vâchi nsidaa tè-ñihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nècuàchì ñuù-te. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vâchi nú iá ana cuní cunduu ana dandacú nùù-nsiá, dandu icúmí-nè cunduu-ne ana xinúcuáchì nùù nsidaa-nsiá. ²⁷ Vâchi nècuàchì cuní codònnùù nùù-xí, icúmí-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xí nècuàchì dava ga. ²⁸ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cóni quésái ñuhivì yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi mií nùù-né nì quesai, dandu después cuàhi vida-xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre.

Nansa nì natùinuù ùì nècuàchì cuaá nì quida Jesús

²⁹ Daaní, mii-yá xì compañeru-yà, nì quihin-ya ichì nì quee-ya ñuu Jericó, te nchícùn cuàhà gá stná nèhivì dava ga. ³⁰ Te yuhù ichí yucán ndoó ùì nècuàchì cuaá. Te na ní tiacu-nè cuàhàn yàha Jesús, dandu nì quesaha-né cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùì xí David! ¡Cuhi inì-ní nsiùhù!

³¹ Dandu nèhivì cuàhà yucán, nì canáhà-nè xì nècuàchì cuaá mà:

—Màsà cána ga-nsià —cachí-nè.

Doco nècuàchì mà, chicá ndee ní càna-ne, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùì xí David! ¡Cuhi inì-ní nsiùhù!

³² Dandu nì cucuiin-yà, te nì cana-ya nècuàchì cuaá mà nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá cuní-nsià quide sàhà-nsiá?

³³ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuní-nsì natùinuù-nsí.

³⁴ Ñàyùcànduá nì cuhi ini-yànè, te nì chituu-ya ndahà-yá nùù-né. Te vichi vichi nì natùinuù-né. Dandu nì tenchicùn stná-nè mii-yá cuàhàn-nè.

21

Nansa nì tui iin burru ñà-cuindànùú Jesús quihvi-ya ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé iá iin ñuu tii nani Betfagé, yatni dìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè nùù-xí. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nùù-xí. Te yucán icúmí-nsiâ cuni-nsià nuhní iin burru xì dèhe-sì. Quisì yucán ndaxin-nsiá, cundaca-nsia quixi. ³ Te nú càhàn nèhivì xì-nsiá sàhà-sí, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí, doco luego naxicocuíin-si —nì cachi Jesús.

⁴ Cunaha-nsiá, ducán (nì cachi-yà xì-né) sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè palabra yohó:

⁵ Dohó cachitnùhu-nsia xi nèhivì ñuu Sión, (divi nduú ñuu Jerusalén): “Cun-dehè-nsiá, yucán vaxi rey xi-nsia, nihnú ndáhví ínì-yà, te indánuú-yá iin burru chii nduú dèhe iin quisì (sànsidá)”.

(Ducan nì cachitnùhu nècuàchì sànahà ma.)

⁶ Daaní, nì caquihin ùi nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè chuun ma, nì caquida-ne nacua nì dándàcú Jesús nùù-né. ⁷ Nì saca-ne burru mà vaxi xi dèhe-sì. Dandu nì chitándòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sì, te nì sàcùnùú-yási.

Nansa nì quidañuhu nèhivì Jesús na ní quihvi-ya ñuu Jerusalén, nì chitánduhù-né dòò-né ichì según estilu xi-ne

⁸ Daaní, dava nècuàchì cuáhà yucán, nì chitánduhù-né dòò-né ichì ndé icúmí-yá yàha-ya, te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-né ichì mà, (te ducán nì nducutá). ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Descendencia ìì xí rey David nduú-né! ¡Ndiaha gá ndeníhí vaha-ndané, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ansivéhé cahnú mii-yá iá ansivi!

¹⁰ Daaní, na sání quihvi-ya ñuu Jerusalén mà, dandu nì ndulocó gà nsidaa nèhivì ndoó yucán, cachí-nè:

—¿Ana divi nduú nècuàchì yohó?

¹¹ Te nì naxiconihí nèhivì cuáhà mà:

—Jesús nani-né, te nduú-né iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios. Te meru ñuu-nè nduú ñuu Nazaret iá ladu Galilea.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñuhu cahnú

¹² Dandu cuàhàn-yà veheñuhu cahnú xí Dios, te nì taxi-yá nsidaa tè-dìcò xi tè-xiín yucán, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi tiàa damá dìhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò loma, ¹³ cachí-yà xì nsidaa témà:

—Dohó cachí (Dios) nùù tutu ìì: “Veheñuhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì càcàn tãhvì-né nùù”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sání nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cuduchi ini nècuàchì veheñuhu sàhà Jesús

¹⁴ Dandu nì catnàtuu cuàhà nècuàchì cuhí nùù-yá, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhê-nè; te nì dándúvaha-yanè. ¹⁵ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, nì cuduchi ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá. Te nì tiacu stná-né cána ndee ñà-cuati ini veheñuhu, cachá sàhà-yá: “¡Ndiaha gá ana sahnú yohó; descendencia ìì xí rey David nduú-né!”

¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì candudana nècuàchì mà, cachí-nè xì-yá:

—¿A có-ínì-ní nansa cachí ñà-cuati jaàn?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Jaan, ínì. Doco mii-nsiá, a táñàha ga cahvi-nsia (ndé cáhàn nèhivì xì Dios, cachí-nè palabra yohó):

Ndè stná ñà-cuati xi mée tíquìn sání dàtnùù stná-ní sàxìnítnùnì-xi, te nì nìhì-vé naquimanì ndiaha-vé mii-ní.

(Ducán nì cachi Jesús xì nècuàchì mà.)

¹⁷ Dandu nì nacoò-yanè, te nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà ñuu tii Betania, te yucán nì quidì-yà.

Nansa nì sadi Jesús nùù nùù-higu cónì càná quisì vídì-nu

¹⁸ Na ní tùinuù, nì quihin-ya ichì màndixi-ya ñuu cahnú, dandu nì xihì-yà doco. ¹⁹ Te nì xini-yà jaàn yatni ichì mà iín iin nùù-higu. Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu-ya ndé iín-nu, doco còò quisì vídì caá, cutu ndahà cuii-ni-nù iá. Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-nú:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì yohó.

Dandu luegu nì ìchì dahuun-nù. ²⁰ Te na ní xini nècuàchì dacuahá-yá ñà-ndùá nì cuu, nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun yàchì guá nì ìchì nù-higu jaàn?

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà ndùá cachí` xì-nsiá yohó; nú ni cúníndísâ vaha-nsia, te có-ndóo-nsiá xì duda, dandu vátùni quida stná-nsiá milagru, doco màdì cuisì milagru na ian nì cuu xi nù-higu yohó. Còó, dècuèndè vátùni cachi stná-nsiá xì yucù jaàn ñà-nì cúxíóá, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu. ²² Vàchi nú ni cúníndísâ ví-nsiá, dandu nìhítàhvì-nsiá nsidaa ñà-ndùá nì cacán tàhvì-nsiá nù Dios.

Nansa nì cachi tè-xídandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndùá quidá-yá

²³ Daaní, nì nansìhvi-ya veheñùhu cahnú, te nì quesaha-yá chináhá-yà nèhivì. Doco nì catnàtuu stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì xídandacú nù ñuu mà, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù nì nìhì-ní derechu quida-ní ñà-ndùá quidà-ní? ¿Ana divi nì dándacú nù-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnàì ndàcàtnùhí nù mii-nsiá, te nú ni náxícóníhî-nsiá nùí, dandu cachitnùhu stnàì xì-nsiá ana divi nì dándacù-xì nùí'. ²⁵ Cachi-nsiá xì' ana divi nì dándacù-xì nù Juan (Bautista) ñà-quida ì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhiví?

Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-nè:

—Nú ni cachí-ndà Dios nì dándacù-xì nù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xíníndísâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ²⁶ Doco nú ni cachí-ndà ñà-divi nèhivì ùún nì cachi xì nècuàchìmà, dandu yúhî-ndà ndiá ndùá quida nèhivì xì-ndà, vachi nsidaa-né quidá-né cuenta iin ana nì cànàn cuenta xi Dios nì sanduu ndisa Juan mà.

²⁷ Ñàyùcàndùá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Có-cùndáà ini-nsi ana divi nì dándacù-xì nù Juan.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáchì stnàì xì-nsiá ana divi nì dándacù-xì nùí' ñà-quide ñà-ndùá quidé.

Ejemplu sàhà tiàa ndoó ùi dèhe-xi

²⁸ (Dandu nì cachi Jesús xì-né:)

—¿Nansa tuxí inì-nsia (sàhà ejemplu yohó)? Nìsa là iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. Te nì cachi-nè xì iin-tè: “Cuahán vichi duha, quidachuun itu-ndà ndé iá sì-uva xi-nda”. ²⁹ Te nì cachi dèhe-ne mà: “Còó, vachi có-càhín cùhìn”. Doco después nì naxicocuín inì-te, te nì sàhàn-te nì quidachuún-te. ³⁰ Dandu nì sàhàn yua ma ní cànàn tu-ne xì inga dèhe-ne, cachí-nè xì-té nacua nì cachi-nè xì tè-primeru mà (ñà-nì cùhùn-te quidachuún-te). Te nì cachi tèchii ùi mà: “Juùn, yohó cùhìn, papá”. Doco cóni sàhàn-te. ³¹ Pues, vichi cachi-nsiá xì' índù tèchii ma nì quida ndisa ñà-ndùá nì dándacú yua-té.

Te nì cachi nèhivì iníní má:

—Divi tè-primeru mà.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—(Cachí vaha-nsia.) Te palabra ndàcuisì nduá cachí` xì-nsiá yohó: chicá mà úhì càcu tè-dàchíyàhvì (cachíhì guá ini-nsiá), ò iin nècuàchì ñahà quidá ndevàha, te sàà-nè ñuhiví ì xì Dios, mientras mii-nsiá, ùhì gà càcu-nsia ducán. ³² Vàchi na ní quixi Juan Bautista cóni xíníndísâ-nsiá (na ní

càhàn-nè sàhù) sàhà ichì váha Dios. Doco tè-dàchíyàhvi, xì stná nècuàchì ñahà iá cuàchi xi, nì xinindisá-né nècuàchìmà. Te nú sàni xini-nsià (nì xinindisá cuàhà nècuàchìmà), dandu ¿índù chuun cóni nàxícócuìn stná ini-nsià ñà-cunindisá-nsiá?

Ejemplu sàhà medieru malu

³³ Cunini-nsia, vàchi cuàhìn nacani inga ejemplu. Nì là iin lamú nì dándàndè nducu yòhò sì-uva nùù ñuhù xí-né, te nì quida-ne corra-ñà. Dandu nì quidavàha stná-nè iin pilá cahnú ndé cuñuhu ndudi quisì mà. Te nì quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu mà. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ³⁴ Daaní, na ní sàà tiempu cùchi quisì vidi mà, dandu nì techuún-né iin ùi peón xi-ne nùhù naquihin xi fruta nùù medieru mà. ³⁵ Doco na ní canasaa nècuàchìmà yucán, nì catnii medieru mà nsidaa-né, te nì sahnì cuí-te iin-ne, inga-nè nì sahnì dahuun-tè, te inga-nè nì cani yuu-té. ³⁶ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà más gà peón xi-ne nùhù tu, te chicá más nduú-né nùù nècuàchì nì nùhù primeru. Doco divi nì ducán nì quida quini medieru mà xì nècuàchìmà. ³⁷ Dandu último nì techuún lamú mà dèhemanì-né nùhù, vàchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne nì cahan-né. ³⁸ Doco na ní xini-te vaxi dèhe lamú mà, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ícúmí ndutahví (xì ñuhù yohó). Vichi cahni-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù”, nì cacachì-te. ³⁹ Ñàyùcàndùá, nì catnii-tè nècuàchìmà nì tavà-ténê iladu nùù ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

⁴⁰ Poes, vichi ¿ndiá nduá icúmí quida stoho itu mà xì medieru mà nú sàni nasaa-né yucán? —nì cachi Jesús.

⁴¹ Dandu nècuàchì iníni, nì cachi-né xì-yá:

—Ícúmí-né dandáñuhú dahuun-ne tè-malu mà. Ni-iyuhu mà cúhí ini-nète. Dandu después nanducu gá-né medieru tùha quida vii, divi nècuàchì tùha nacuàha xi-né quisì vidi tiempu iá-si.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A táñaha ga cahvi-nsia nùù tutu ìi ndé cachá` palabra yohó?:

Nì là iin cavà, te nì cahíchi ini albañil-ñà, doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vicò esquina vehe. Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán, te ndulócô-nsi ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducan nacání nùù tutu ìi.) ⁴³ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, mà níhì gá nèhivì ñuu yohó derechu cundoo-ne ñuhivì ìi xí Dios; còó, nèhivì inga ñuu icúmí nìhítahví xán, te mii-né, ndisa, icúmí-né quida vii-né na iin medieru vaha tùha nacuàha vii xì cosecha. ⁴⁴ Te (cunaha-nsiá, yohó iá gà stná inga ejemplu sàhà cavà mà): nsidaa ana caquihì sahà-xí cavà ma, icúmí-né nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava mà dìquì-xí, tàdi nchìhì-nè quida —nì cachi Jesús.

⁴⁵ Te (cunaha-nsiá, yucán itá stná) dùtù xícusahnú, xì nècuàchì fariseu, te iníni stná-nè ejemplu nì nacani-ya, te nì cundaà ini-nè, divi mii-né cahnà-yà sàhà-xí. ⁴⁶ Ñàyùcàndùá, nì cuni-nè tnii-neyà, doco yúhì-nè nèhivì cuàhà ndoó yucán, vàchi ndeníhì nècuàchìmà mii-yá ñà-nduú-yá iin ana cahnà cuenta xi Dios.

22

Ejemplu sàhà vicò nándàhà

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

² —Dohó iá ñuhivì ìi xí Dios nacua nì quida iin rey na ní nandàhà dèhe ii-né; nì quida-ne iin vicò cahnú. ³ Te nì techuún-né peón xi-ne ñà-cacanu-u-tè cachitnùhu-tè xì nsidaa nèhivì sàni cànà. Doco cóni cùnì nècuàchìmà quixi-ne.

⁴ Ñàyùcàndüá, nì techuún rey mà más gà peón xi-ne cacanu-u-tè cachitnùhu-tè. Te dohó nì cachi-nè xì-té: “Cachì-ndá xì nèhivì cánà mà ñà-sà-íá quixi-ne vicò, vàchi sàni cuyucun comida; sàni xihì buey xì nsidaa gá quisì ndatnù. Sà-íá nsidaá ndiatúá-nè”, nì cachi rey mà. ⁵ Doco nèhivì cánà mà, cóni quihín casu-nè, nì caquee nsidaa-né cuàhàn-nè nùu chuun xi-ne. Iin-ne cuàhàn-nè nùu itú, inga-nè cuàhàn-nè ndé íá venta xi-ne. ⁶ Te dava ga-nè nì tnii xi peón xi rey mà nì quida quini-ne xì-té, nì sahnì-néte. ⁷ Ñàyùcàndüá na ní inini rey mà, cuàhà gá nì xidà ini-nè, te nì techuún-né soldadu xi-ne nì dándáñúhú-tè nèhivì mà, te nì sahmi-tè ñuu-nè. ⁸ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Sà-íá listu vicò-xí, doco nèhivì nì cachì quixi primeru, cóni nátüi-ne nìhítáhvi-né. ⁹ Ñàyùcàndüá, vichi cuahán-ndâ ndè ichì nahnú, te quida-ndá invitar nsidan-icuú nèhivì ndácùhun stnaha-xi-ndá, te cachì-ndá xì-né ñà-nì quixí-né vicò xí”. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, nì caquee peón mà inga xichi nì nacàhin-tè calle ñuu mà nì danátácà-te nsidanicuú ana nì ndacùhun stnaha-xi-té, vaha-ne ò malu-nè, te ducán nì chitu vehe rey mà nèhivì.

¹¹ 'Daaní, nì quihvi rey mà ndé íá vicò, te nì xini-nè jaàn íá iin tiàa có-ndixí vico nacua ndiá icà-ndà na ndoo-nda vicò nándàhà. ¹² Ñàyùcàndüá, nì cachi-nè xì nècuàchì mà: “Amigo, ¿índü chuun nì yàha-ní vicò yohó, te có-ndixí-ní sìcoto nacua ndiá icà-ní?” Doco nècuàchì mà, mànicúì naxi-conihí-né nùu rey mà. ¹³ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Chicuhni-ndá ndahàsàhà nècuàchì jaàn, te dacana-ndánè fuera ndé iin tnúú; (ndahví-nè), vàchi yucán nduú lugar ndé yàha ga cuacu nèhivì, te càna stná nùhu-ne”, nì cachi rey mà. ¹⁴ Pues sàhà (ejemplu yohó vátüni cundaà ini-nsià) ñà-cuàhà nèhivì cánà (cundoo nùu Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Ñà-ndüá nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁵ Daaní, nì caquee nècuàchì fariseu nì ndatnuhu tnahá-né nansa cui quida-ne, te dadaná-né mii-yá na cáhàn-yà (xì nèhivì). ¹⁶ Ñàyùcàndüá, nì techuún-né itnii nèhivì nchícùn xì-né nùu-yá, te cutnàhà stná iin ùì nècuàchì partidu xi Herodes, te dohó nì cacachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhà-nsî nduu-ní iin nèhivì ndàcuìsì inì-xi, te chináhà vü-ní nansa ndisa íá ichì váha Dios. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, te nì có-yühí stná-ní ni-iin-ne. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, cuní-nsì cachì-ní xì-nsí nansa tuxí inì-ní, ¿a vátüni sàha Dios lugar chiyàhvi-nda renta nùu rey cahnú César, á cóó?

¹⁸ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhu sahnú ndisa-ne nùu-yá. Ñàyùcàndüá nì cachi-yà xì-né:

—(Ndahví-nsià, vàchi) dananí uun-nsia vaha guá-nsià. ¿Índü chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùu? ¹⁹ Dacuní-nsià yühù iin dühùn xí-nsià chiyàhvi-nsià sàhà renta, cundehí.

Dandu nì sàha-neyà dühùn plata mà. ²⁰ Te na ní indehè-yáñà, dandu nì cachi-yà:

—¿Ana dìnúu-xí, te ana dìquívì-xí itúú icà dühùn yohó?

²¹ —Divi rey cahnú César —nì cachi-nè.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacua-nsia César ñà-ndüá icúmí-nsià cuàha-nsiate, te cuàha stná-nsià Dios ñà-ndüá ndiá icà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi Jesús.

²² Dandu nèhivì mà, nì ndulocó-nè sàhà palabra jaàn, te nì naco-neyà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús íá nansa natiacu-ndà

²³ Daaní, quìvì yucán nì tnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùu-yá, nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndísâ-né ñà-ìcúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcàndùá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

²⁴—Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xìhì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo (xì ñahàdìhì-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán nì ndòo ma, áma cóo iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà.

²⁵ 'Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní ñuu-ndà yohó, te nì nandàhà nècuàchì primeru, doco nì xìhì-nè, te còò déhe-ne. Ñàyùcàndùá, nì ndòo ñahàdìhì-nè nùu ñani-nè nchícùn gà. ²⁶ Daaní, divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùi, nì xìhì stná-nè, te còò stná dèhe-ne, te nì ndòo ñahàdìhì-nè nùu inga ñani nchícùn gà; te iin-ni nì quida-ne seguir ducán dècuèndè (nì xìhì stná) nècuàchì ùsà. ²⁷ Dandu por último nì xìhì stná nècuàchì ñahà. ²⁸ Ñàyùcàndùá, na sàa quìvì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacua ca xì nècuàchì ñahà mà? vachi antes nsi-úsà-nè nìsa là xì-ñá.

²⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó; có-càchì vii-nsiá, vachi có-cùndáa inì-nsia nansa cachí tutu ìi xì Dios, nì có-cùndáa stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. ³⁰ Cunaha-nsiá, na sàa quìvì natiacu nèhivì, mà nandàhà gá-nè, vachi nahi ángel ndoó ansivi (xinúcuáchì) nùu Dios, ducán icúmí nanduu nècuàchì nsii. ³¹ Pues vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa iá ndisa natiacu nsii. Ádi sání cahvi-nsia nansa nì cachi Dios xì-nsiá palabra yohó: ³² “Yùhù nduí Dios cahvi nsi-Abraham, xì nsi-Isaac, xì nsi-Jacob”, cachí-yà. (Ñàyùcàndùá, itiácú ìi nècuàchì nsii ma), vachi nècuàchì sàni xìhì dahuun ndisa, mà cúí cahvi gá-nè Dios; cuisì ana itiácú càhvì xì-yá ³³—nì cachi Jesús. Te na ní inini nèhivì cuáhà mà ñà-ndùá nì cachi-yà, dandu yáha ga nì ndulocó-nè.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios nduú ley chicá ndiaá

³⁴ Dandu nì xinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-sàni cundee-yá nùu nècuàchì saduceu, mànicúí nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-yá. Ñàyùcàndùá nì nataca nècuàchì fariseu mà; ³⁵ te iin-ne nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì tnàtuu-ne nùu-yá nì ndàcàtnùhù-né ñàhà nùu-yá, a ver nansa naxiconihí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

³⁶—Maestro, nùu nsidaa ñà-ndùá nì dandàcú Dios nùu ley xi-ya, ¿índù-ñá chicá ndiaá?

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxínítnùnì-ndà. ³⁸ Ñà-jaàn nduá chicá ndiaá dandacú-yá, te chicá chuun cahnú nduú stná. ³⁹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi nì dandàcú-yá, (vachi dohó cachá): “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. ⁴⁰ Cunaha-nsiá divi ley jaàn nduú yohò nsidanicuú ley xi Moisés xì nsidaa gá stná palabra nì cachi profeta nìsa càhàn cuenta xi-ya.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Ndoó ìi nècuàchì fariseu yucán, te nì cachi Jesús xì-né:

⁴²—¿Nansa cachí mii-nsiá sàhà ana nduú Cristu? ¿Índù descendencia nduú-yá (cahan-nsiá)?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Divi David nduú yohòtéhè-yá.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi David ñà-stoho-nè nduú-yá na ní càhàn-nè sàhà-yá tìxi poder xi Espíritu ìì xí Dios? Vàchi dohó nì cachi nècuàchì mà nùù tutu ìì:

⁴⁴ Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì, (divi Cristu), te nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ñè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

⁴⁵ Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu, doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yá iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáà nduá.) —nì cachi Jesús.

⁴⁶ Doco còò ni-iin nèhivì nì nánhì tnùnì gà ini-nè naxiconihí-né nùù-yá ni-iin palabra. Ñàyùcànduá, quivì nùù-xí cónì sáha ga-nè valor da-davátnáhâ-né xì-yá.

23

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì fariseu xì sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu

¹ Dandu nì càhàn tu-ya xì nèhivì cuáhà yucán, xínduu-ne nècuàchì dacuahá-yá, xì stná nècuàchì iníni úún. ² Te dohó nì cachi-yá xì-né:

—Nècuàchì fariseu xi nècuàchì ley xi veheñùhu, iá derechu xi-ne chinaha-nè ley ìì xí Moisés. ³ Ñàyùcànduá, nsidaa ñà-nduá cachí-nè, chivàha-nsiaña. Doco màsà quidá-nsiá nacua quidá mii-né, còò, vàchi diín iñàha chináhà-nè, te diín iñàha quidá-né. Nùù mii-né, mà ùhì cachi-nè xì nèhivì ñà-chivàha-ne cuáhà iñàha, doco mii-né, có-chivàha-neà. ⁴ Doco nèhivì, mà cundéé ini-nè chivàha nsihi-ne ñà-nduá cachí nècuàchì mà, vàchi na iin carga vèe nduá nùù-né, te mate ùhì cunsida-neà, doco ndacú nùù-né. Doco nècuàchì ley mà, còò; ni-iyuhu mà ndánihí-néà, ni có-dúcùn ni-iin dìndàhá-nèà.

⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quidá nècuàchì mà, cuisì sàhà-ñá cundehe nèhivì-né nduá. Ndahà-né te tnaa-nè nuhnì itni ndé ñuhú tutu ìì, doco puru itni nahnú cuní-nè cundua (na ian vaha guá-nè). Te divi sàhà ñà-yucán nduá nsidá naní stná-nè ñà-vico iá nùù sàhà sìcoto xi-ne. ⁶ Te na sàhàn-nè vicò, ò veheñùhu, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁷ Te cudì stná ini-nè ñà-cásàhú tnùñuhu nèhivì xì-né yàhvi, te cachí nèhivì xì-né maestro.

⁸ Doco mii-nsiá, màsà nándúcú-nsiâ ñà-cachi nèhivì xì-nsiá maestro, vàchi imindaa maestru icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu, te iin-ni ñanì nduú nsidaa-nsiá. ⁹ Ni màsà cáchì-nsiâ “padre” xì ni-iin nèhivì ñuhivì yohó, vàchi imindaa ana nduú yua ndisa-nsia, divi nduú mii-yá iá ansivi. ¹⁰ Ni màsà cáchì stnáhá stná-nsiâ “jefe”, vàchi imindaa jefe icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu. ¹¹ Te nècuàchì cuní cunduu ana chicá idónuu, divi icúmí cunduu ana xinúcuáchì. ¹² Vàchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nè sàà-nè nducahan-ne. Doco nsidaa ana ndanìhì ndáhvì xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí ñhì xì tnùñuhu.

¹³ ’jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! Te jndahví stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Cutu estorbu quidá-nsiá nùù nèhivì cuní quìhvi ñuhivì ìì xí Dios: ni có-quìhvi mii-nsiá, te nèhivì cuní quìhvi, sadí-nsiá nùù-né.

¹⁴ ’jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vaha-nsia. Vàchi tùha-nsia (tnii diqui uun-nsia ley, te) xidándiáá-nsiâ vehe nècuàchì nì xihì ìì-xí, te después sácuíta-nsia nacuatú cuáhà-nsiá na ian vaha guá-nsiâ. Sàháyùcànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nsiâ ñhì-nsiá.

¹⁵ ’jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Ndè inicutu ñuhivì nácàhin-nsia, te

yáha stná-nsià mar nducu-nsiá ana dayáha-nsia nùu religiòn xi-nsia. Te nú sàni yàha-ne, dandu sàhà (ley) xi-nsia sáa stná-nè nanduu-ne ana malu, ndè ùi tantu gà más malu nanduu-ne nùu mii-nsiá, te sàhájàn chicá yàchì sàa-nè andea.

¹⁶ 'jNdahví-nsià! vèchi mate nahi nècuàchì cuaá nduú-nsiá, doco cuní-nsià dacúndéhe-nsiá nèhivì índù iá ichì. Vèchi cachí-nsià xì-né ñà-màdi obligaciòn nduá nú ni caquín-ndà compromisu, te chináhá-ndá veheñùhu. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda oro iá veheñùhu, cachí-nsià. ¹⁷ (jNdahví-nsià!) ¿Índù chuun có-sâa-nsià cundaà ini-nsià, te quidámáxini-nsià? ¿A có-ínáhá-nsiá ñà-chicá ndiaá veheñùhu nùu oro mà? vèchi cuisì sàhà-ñá iá` ini veheñùhu, ñàyùcànduá nduá oro ì. ¹⁸ Daaní, cachí stná-nsià ñà-màdi obligaciòn ndisa nduá nú ni caquín-ndà iin compromisu, te chináhá-ndá mesa ì xí Dios. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda promesa iá nùu mesa mà, cachí-nsià. ¹⁹ Pues ¿índù chuun có-sâa-nsià cundaà inì-nsia, te quidámáxini guâ-nsia? ¿A có-ínáhá-nsiá chicá ndiaá mesa ì mà nùu nsidaa promesa? Vèchi divi sàhà mesa-mà níhì stná promesa mà ndu-iiá. ²⁰ Ñàyùcànduá, nsidaa nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nè mesa ì, pues davani queámà na ian chináhá stná-nè promesa iá nùu mesa mà. ²¹ Daaní, stná iin nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nè veheñùhu, pues iin-ni nduú stná na ian chináhá stná-nè mii-yá iá ini veheñùhu ma. ²² Te nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nè ansivi, davani queé stná mà na ian chináhá stná-nè silla ì xí Dios, xì stná mii-yá iá nùu silla mà.

²³ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vèchi datiaá uun-nsia vaha-nsia, mate túha-nsia cuàha-nsia diezmu xi (yùcù cuatilúhá nahi) ndua ndòò, xì anís, xì cominu. Doco ñà-nduú ley ì chicá ndiaá, ni có-quihín casu-nsiáñà, mate nacáníámà sàhà nansa cunihnu ndàcuisì ini-ndà, te cundehè ndàhvì stnahá stná-ndà, xì stná ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá. Pues ñà-jaàn ndisa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñùhù naçoo stná-nsià diezmu mà. ²⁴ Doco nahi nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xì inga nèhivì índù iá ichì, ducán nduú-nsiá. Mate daxixin-nsia nsidaa ndutè xihí-nsiá sàhà-ñá màsà cócò-nsiá ni-iin quisi tì, doco iin chuun ndiaá ndisa, ni có-ndùlócò-nsiá sàhámà. Ñàyùcànduá, ducán queámà na ian sàni coco-nsiá (iin quisi cahnú) na iin camellu.

²⁵ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Pues náhà xicà datiaá uun-nsia vaha-nsia, vèchi dohó iá estilu xi-nsia na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá nacaté-ndá, doco (inià, quini iá`. Te divi ducán iá stná) anima-nsiá, chitu stná cuàchì ñà-xího-nsiá cuàhà iñàha, te quidá ndévàha-nsia. ²⁶ jNdahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! Cutu quidámáxini-nsiá. Vèchi (nú icúmí-ndá) iin pocillu ò iin cóhò, amádi primeru inià ndundoo, dandu vátùni coo ndoo (inià xì) stná yàtà-ñá. (Pues ducání xiñuhu ndoo stná anima-nsiá.)

²⁷ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vèchi datiaá uun-nsia vaha-nsia, doco cóò. Nahi monumentu (ndé índùxin nsì), ducán nduú-nsiá; vèchi cuaha-ni iámà nú sàni ndanuu cuxán, doco inì-xi ñuhú chitu iquì nsí xi cuàhà ñà-siquini. ²⁸ Ducán iá stná mii-nsiá, indéhe nèhivì mii-nsiá na ian nèhivì vaha nduú-nsiá, doco danani uun-nsia, vèchi anima-nsiá, chituá ñà-cò-ndiá.

²⁹ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! vèchi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Pues mii-nsiá nduú ana quidávàha monumentu nùu ñaña xí nècuàchì profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios sàhana, te nsidácútú stná-nsiá lugar ndé xí-índùxin nsì ni sanduu nèhivì vaha. ³⁰ Dandu

cachí-nsià: “Nú ni cúndóó nsiùhù tiempu sàhana ni cuí, dandu mà cáhni-nsí nêhivì cáhàn cuenta xi Dios nacua nì quida xii-ndà”. ³¹ Pues cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn claru cachí-nsià ñà-mii-nsiá nduú-nsiá meru descendencia xi nècuàchì nì casahnì xì nêhivì xí-yá sàhana. ³² Ñàyùcàndùá, nú yohòtéhè-nsiá nduú nècuàchì-mà, dandu mà úhì quida stná-nsiá divi nacua nì quida mii-né.

³³ ‘jMii-nsiá, nahi anima còò nduú anima-nsiá, nacua xii-nsiá sàhana ma, te ducán stná mii-nsiá vichi! Còò ni-iyuhu modo nansa càcu-nsia nùù andea, vàchi icúmí-nsiá ndoho-nsia. ³⁴ Sàháyùcàndùá, icúmí techuín nêhivì cáhàn xii-nsiá, divi nècuàchì profeta, xì stná nècuàchì nchichí, xì cuàhà stná maestro. Doco ináhì mii-nsiá, ñà-icúmí-nsiá quida quini-nsia xii-né. Dava-ne cahni-nsiá; te dava-ne chituu-nsia nchìca cruz, te dava ga-nè cahni cuí-nsiá ini veheñùhu xi-nsia, te dava ga-nè taxi-nsiá ñuu te ñuu. ³⁵ Ñàyùcàndùá, fuerza icúmí mii-nsiá nacuida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nècuàchì vaha sàni sahnì nêhivì ñuhivì yohó. Dihna Abel nì xihì nùù nsidaa gá nècuàchì vaha, dandu iin-ni vaxi-nda duha dècuèndè nì xihì stná dèhe Berequías nani Zacarías, vàchi divi (nêhivì nihnú inì-xi nahi) mii-nsiá nì sahnì xì nècuàchì-mà na jín-né mahì veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmánì-ndà Dios. ³⁶ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nêhivì tiempu vichi, fuerza icúmí-nsiá cunsida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nsii ma.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nêhivì ñuu Jerusalén

³⁷ ‘jNdahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vàchi tùha-nsia cahni-nsiá nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios, vàchi na techúûn-yánè sàà-nè nùù-nsiá, dandu caníyúú-nsiànè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáqui mii-nsiá nùù, na ian danátáca sùùn pílu xì-sì ñà-nàcùñuhu quisì mà tixi ndìxìn-sí; doco còò, cónì cùnì-nsiá. ³⁸ Ñàyùcàndùá, icúmí lugar xi-nsia yohó ndòò nihnia. ³⁹ Te cachí stnáì xii-nsiá, mà cùnì gá-nsiá yùhù ndè cachì sàà quivì cachi-nsiá xii: “Ndiaha gá mii-ní, vàchi divi ana vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

24

Ñà-ndùá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú nisa ìa ñuu Jerusalén tiempu yucán

¹ Daaní, nì quee Jesús veheñùhu cahnu-ma cuàhàn-yá. Te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cunì-nè dacunì-nèyà nansa ndáa vehe nahnú ndoó yatni yucán. ² Doco nì cachi-yà xii-né:

—¿A xiní-nsiá nsidaa vehe yohó? Yùhù cachí xii-nsiá, vaxi iin quivì, dandu mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó. Vàchi icúmí caà nsihá quida nêhivì.

Ñà-ndùá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xii-né ndè yucù Olivo, te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachì-nè xii-yá:

—Cachì-ní xii-nsí ¿índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi ñà-sà-itúú naxicocuûn-ní, te xinu tiempu yohó?

⁴ Dandu nì cachi-yà xii-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándahví ni-iin nêhivì mii-nsiá. ⁵ Vàchi cuàhà ana icúmí quixi dananí uun-tè nduú-te yùhù, te cachì iin iin-tè xii nêhivì ñà-Cristu nduú-te. Te sàhájàn cuàhà nêhivì nihì-té dandahví-te. ⁶ Daaní, icúmí cunitnùhu stná-nsiá iá cuàhà guerra yohó te yucán. Doco màsà yúhì-nsiá, vàchi fuerza icúmí coo ducán. Doco tàñáha ga sàà xinu tiempu yohó cundu-amà: iá gá ñà-vaxi cuu. ⁷ Vàchi ñuu xii ñuu icúmí nàá stnahá. Te cuàhà rey icúmí-tè dandacú-te ñà-coo guerra xii inga ñuu. Te icúmí coo stná tnama, te

caca cuàhà stná cuèhè dana. Te yohó te yucán ñuhíví icúmí tnàa stná. ⁸ Doco ñà-jaàn làcà cuàhàn quesaha tnùndoho nduá.

⁹ 'Daaní, tiempu yucán icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá. Te dava-nsia icúmí-nè cahnì-né. Vàchi sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁰ Te cuàhà-né cuàhàn stná-nè nacuaà-né Dios. Ni mà cuíñúhú gá stná-nè ñanìtnaha-ne; mà úhì cahnì-nè ñanìtnaha-ne nùù tè-xídandacú. ¹¹ Daaní, icúmí ndecoyo cuàhà stná tètñùhù. Cuenta xi Dios cáhàn-te, cachì-te, te mà úhì nìhì-té dandahví-te cuàhà nèhivì. ¹² Te ñà-cuàhà guá cuàchi icúmí coo ñuhíví, ñàyùcàndùá mà cúú stnahá gá ini nèhivì sàhà-né. ¹³ Doco nèhivì iin-ni cunihnu vaha inì-xi dècuèndè xinu tiempu, icúmí-nè càcu-ne. ¹⁴ Te tiempu ma icúmí cuitià stná razón ndiaha sàhà ñuhíví ìì xí Dios; inicutu ñuhíví icúmíá cuitià, te cunitnùhu nèhivì ndoó nsidaa ñuu. Dandísá, ñà-sàni sàà quìvì xinu tiempu yohó cundua.

¹⁵ 'Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quìvì cuni-nsià sàni sàcuìlìn figura mà ini lugar chicá ìì, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvì-xì tutu yohó. ¹⁶ Te na sàà quìvì yucán, dandu ni cunúdhé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cùhùn-nè yucù. ¹⁷ Te nú ndoó nèhivì quetátú dìnivèhé-xi, dandu yàchì ni nuú-né, te cunudèhé stná-nè; doco màsà (nànsihvi-ne) vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmí-nè. Còó. ¹⁸ Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-nè ni cotón-nè. ¹⁹ Te ñndahví stná nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèe-xi quìvì yucán! Te ñndahví stná nècuàchì icúmí xí mèe chichi! ²⁰ Te càcàn tàhvì stná-nsià nùù Dios ñà-màsà cúvìxin tiempu cunudèhé-nsià mà, te màsà cundúú stná iin quìvì descansu. ²¹ Vàchi quìvì yucán yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne. Còò gá tnùndoho chicá cahnú nì ía ndè quìvì nì cuyucun ñuhíví xì ndé` quìvì coamà; te nì quìvì después, mà sàà coo ga tnùndoho ndudava xi ñà-jaàn. ²² Te nú màsà cundéhe ndahví Dios, te dacúxió yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndutu nsihí nèhivì ñuhíví nì cúí. Doco sàhà nèhivì xí-yà sàni nacàxin-ya, ñàyùcàndùá chicá yàchì icúmí-yà dacúxió-yà tnùndoho ma.

²³ 'Quìvì yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nèhivì cachí xì-nsiá: “Cundehe-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu”, te ò nú cachì-nè: “Cundehe-nsiá, yucán ía-yà”. ²⁴ Vàchi icúmí quixi cuàhà tètñùhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te tiempu-mà quixi stná cuàhà ana dananí uun cáhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru fuerte ñà-ndulocó nèhivì, áma níhì-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té; doco mà cúí. ²⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmí cuu. ²⁶ Ñàyùcàndùá, nú cachí nèhivì xì-nsiá: “Yucán ía-yà yucù”, màsà cùhùn-nsià yucán. Te ò nú nì cachí stná-nè: “Ini vehe yohó ía-yà”, màsà cúníndísâ-nsiá. ²⁷ Vàchi na ian tása, te xiní nèhivì natnúù fuerte ndè iin ladu ansivi xi ndé` inga ladúà, ducán icúmí (natùì vate) stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví quìvì naxicocuñ. ²⁸ (Doco nèhivì malu, ducán icúmí cuu xi-né nahi dichu cachì:) “Ndé indúhu ñà-nduá nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

Nansa icúmí coo quìvì naxicocuñ Jesús

²⁹ 'Nú sàni yàha tiempu tnùndoho ma, dandu mà cúnchí gá ni orá ni yoo. Te sìnsivì itándiaa ansivi, icúmí-sí còyo nihni-sì nùù ñuhíví. Te sìtnúù nahnú, icúmí stná-si ndacùchì ndee-sí. ³⁰ Dandu después icúmí natùì seña ansivi (ñà-cundaà ini-nsià sà-íà naxicocuñ) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví. Dandu nèhivì nsidaa ñuu, icúmí-nè cuacu-ne na cundehe-né mànuì mahì vico xì poder cahnú xí, te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ³¹ Dandu icúmí sivi

stná corneta, te techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhiví ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate lugar chicá xica ñuhiví ni cúndóó-né.

³² 'Vichi cuàhìn nacani iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà-ñá cundaà ini-nsià. Nú sàni ndunsidi-nú, te nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yùcàn cùndàà ini-ndà sà-itàúú tiempu ihni. ³³ Te divi ducání stná xi ñà-ndúá icúmí cuu; quivì cuni-nsià cuú ñà-ndúá sàni cachì xi-nsiá, dandu vátùni cundaà stná inì-nsià ñà-sà-itàúú tiempu naxicocuïn ndúá; sà-itàúú nihni. ³⁴ Cunaha-nsiá, mà sàà cui nsihi nèhivì itiacú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndúá sàni cachì xi-nsiá. ³⁵ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xi ñuhiví ndañuhá, doco palabra nì cachì yùhù, còó, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁶⁻³⁷ 'Doco nì quivì, te nì hora naxicocuïn, ni-iin nèhivì có-ínahá-nê. Ni ángel ndoó ansivi, có-ínahá stná-nè; ni yùhù ana nduú Dèhemaní Dios, có-ínahá stnâi, cuisì Yuamáni Dios ináhá. Vàchi nacua nì cuu tiempu xi Noé, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quivì naxicocuïn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ³⁸ Vàchi na táñâha ga cuun dàvì dàhvi ñuhiví, dandu (ndoó cuéyàà nèhivì ñuhiví), xixí-né, xihí-né, nándàhà-né; te ducán nisa quida-ne dècuèndè nì sàà quivì nì quihvi Noé ini barcu cahnú. ³⁹ Te nì cóni sàà mànihì tnùnì ini nèhivì mà dècuèndè nì quixi dàvì, te nì càhà nsihi-ne. Te divi ducán icúmí coo stná tiempu naxicocuïn yùhù. ⁴⁰ Ndé ndoó ùi nèhivì nùù itú, icúmí iin-ne cuxio-ne, te iin-ne ndòo. ⁴¹ Te ndé ndoó ùi nècuàchì ñahà cutnâhâ nchicó, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

⁴² 'Ñàyùcàndúá, cundoo tùha-nsia, vâchi có-ínahá-nsiâ índù quivì icúmí naxicocuïn yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor. ⁴³ Doco nsinuu inì-nsia nansa quidá iin stoho vehe: nú sàni xinitnùhu-ne índù hora quixi tècuìhnâ ñuú, dandu cundiatu tùha-ne; mà cuáha-ne quihvi-tè nì cùí. ⁴⁴ Ñàyùcàndúá, stná mii-nsiá, nicanicuahàn cundoo tùha-nsia, vâchi iin quivì có-nìhnú ini-nsià, divi quivì jaàn icúmí naxicocuïn.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xi vehe lamú cuàhàn xicà

⁴⁵ '¿Ana tuxí inì-nsia nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Nì ìa iin peón tùha quida vii; nicanicuahàn quidá sahnú-te. Ñàyùcàndúá, nì nihì-té chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa gá peón mà quivì xiñuhá. Dandu cuàhàn xicà lamú mà. ⁴⁶ Pues nansicáhàn peón dandacu-ma nú iin-ni nì quidá víi-té dècuèndè nsiaa lamú xi-tè. ⁴⁷ Vâchi cunaha-nsiá, icúmí nècuàchì mà cuàha-nète chuun chicá ndiaá ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁸ Doco nú peón malu nduú-te, dandu quesaha-té nacánì chicuèhè ini-te, te cachì-te: "Còó, cucueè-va lamú xi, dandu nsiaa-nè". ⁴⁹ Dandu quesaha-té cahnì cuí-te peón dava ga mà, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, coho-tè, xini-tè cuni-te. ⁵⁰ Pues nú ducán nì quidá-te, dandu iin quivì có-nìhnú inì-te nsiaa lamú. ⁵¹ Dandu nihì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, te sàhàmà cuacu ndee-té, te càna fuerte nùhu-tè, vâchi ducán icúmí ndoho nsidaa nèhivì dananí úún vâha inì-xi.

25

Ejemplu sàhà ùxìn ñahà cuàchì nduú nahi madrina

¹ 'Ducán iá ley xi ñuhiví ìi xí Dios na ian nì cuu xi ùxìn ñahà cuàchì cuàhàn ndé cundiatuà quesaa noviu (xi novia), te iin iàn nihá lámpara xi-ñà. ²⁻⁴ Ùhùn-ña, listu-ña, nihí-ña sìquì ndutè xixìn cuàhàn xi lámpara. Doco inga ùhùn-ña, cóni nacánì inì, ñàyùcàndúá còò ndúte xixìn nìsá nihí-ña cùhùn. ⁵ Daaní, sàhà-ñá nì cuee guá ana nándàhà, ñàyùcàndúá nì tnii vàhná nsì-ùxìn-ña nì quidà. ⁶ Te nahi dava ñuú, dandu nì tiacu ndáhì iin nèhivì, cachì-nè: "¡Cunaha-nsiá, sàmàndixi noviu! ¡Naha-nsià casàhú-nsià xì-né!"

⁷ Ñàyùcàndùá, nì ndacuìta nsidaa ñahà cuàchì mà nì nacuicùn-ñá lámpara xi-ñà. ⁸ Dandu ñahà cuàchì mà-túha nacani inì-xi, nì cachà xi ñahà cuàchì listu mà: “Taxi toó sacu-nsià chii ndutè xíxìn xi-nsia nùù-nsí, vàchi meru cuàhàn ndàhvà lámpara xi-nsi”. ⁹ Doco nì cachi compañeru-ña ma: “Còó, vàchi vihini mà sàà-té sàhà nsidaa-nda; chicá vaha cuahán-nsià cuiin-nsiàtè ndé cùyàhvi-tè, dandu cucumi-nsiàtè”. ¹⁰ (Ñàyùcàndùá, cuàhàn-ña cuiin-ñà.) Te na sàni yàha-ñà cuàhàn-ña, dandu nì nsiaa noviu, te nì cayàha nècuàchì ndiatu-ma ndé iá vicò, te nì nandiadi yehè. ¹¹ Daaní, después nì nsiaa tu ùhùn ñahà cuàchì nì sàhàn mà, te nì càhàn-ña yehè, cachí-ña: “¡Señor! ¡Señor! ¡Nacuna sacù-ní yehè!” ¹² Doco nì naxiconihí nècuàchì nduú noviu mà, cachí-nè: “Yùhù, de plano, có-ínahí ana nduú-nsià”. ¹³ (Ducán nì cuu xi ñahà cuàchì mà. Ñàyùcàndùá cachí stnái xì mii-nsià:) nì cúníhnú vaha ini-nsià, vàchi có-ínahá-nsià índù quivì, te nì índù hora naxicocuín yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Ejemplu sàhà lamú nì dasàn tòó xì dìhùn nùù peón-xi, áma nìhì-té nsida cuahà-téâ

¹⁴ Ducán iá stnái ley xi ñuhivì ìl xí Dios nacua nì quida iin lamú na cuàhàn-nè quee-ne cùhùn-nè inga ñuu; nì cana-ne nsidaa peón xi-ne, te nì dasàn tòó-né ñà-cuicà-né nùù-té. ¹⁵ Iin-tè nì nìhì ùhùn mil dìhùn plata; ingà-te nì nìhì ùi mil, te inga stnà-te nì nìhì iin mil-ni, según nansa tiacu ini iin iin-tè, ducán nì nìhì-té. Dandu nì quihin lamú mà ichì cuàhàn-nè.

¹⁶ Daaní, peón nì nìhì ùhùn mil mà, nì quesaha-té nì quida-tè negociu xì dìhùn mà, te nì nìhì-té nì nandua inga ùhùn mil. ¹⁷ Te ducán nì quida stnái peón nì nìhì ùi mil, nì sàà nì nàcùnduu stnái inga ùi mil. ¹⁸ Doco tè-nì nìhì iin mil-ni, nì sate-tè tìxi ñuhù, te nì sùxin-tèá. ¹⁹ Daaní, na sàni yàha caní tiempo, dandu nì nsiaa lamú mà, te nì natnii-ne cuenta ñà-cundaà ini-nè nansa nì quida iin iin peón xi-ne. ²⁰ Te nì tnàtuu peón nì nìhì ùhùn mil, nì nacuàha-tènéà xì stnái inga ùhùn mil, te nì cachi-te: “Señor, ùhùn mil nì nacoó-ní nùí, te vichi yohó iá gà stnái inga ùhùn mil nì quide ganar”. ²¹ Ñàyùcàndùá, nì cachi lamú mà xì peón mà: “Vàtùni nì quida-ní. Peón vaha nduu-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndùá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà”.

²² Daaní, nì tnàtuu peón nì nìhì ùi mil, te nì nacuàha-tènéà xì stnái inga ùi mil, te nì cachi-te: “Señor, ùi mil nì nacoó-ní nùí, doco cunaha-ní, yohó iá gà stnái inga ùi mil nì quide ganar”. ²³ Dandu nì cachi lamú mà: “Vàtùni nì quida stnái mii-ní. Peón vaha nduú stnái-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndùá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà”.

²⁴ Dandu nì tnàtuu stnái peón nì nìhì iin mil-ni ma, te nì cachi-te xi lamú mà: “Yùhù inahí mii-ní ñà-dana gà-ní; mà ùhì quihin-ní cosecha ndé có-xitù-ní, te mà ùhì quindiaà-ní iñàha mate cóni quidà-nià. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì yùhì, te nì sùxin dìhùn xí-nì tìxi ñuhù. Yohó iá; naquihin-nià”. ²⁶ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “¡Peón malu nduu-yó! ¡Dusan-yó! Nú sà-ínahú ñà-quindiaì cosecha ndé có-xitúí, te xidandiàì iñàha ndé có-quidáchúín, ²⁷ pues, nú ducán, dandu ndiá icò cuàhu nècuàchì bancu dìhùn xí, dandu quivì nsiaì vàtùni nìhì stnái dìquía nì cùí”, nì cachi lamú mà. ²⁸ Dandu (nì càhàn stnái-nè) xì peón itá yucán, cachí-nè: “Quindiaa-nsià mil dìhùn jaàn nùù tè-yohó, te cuàha-nsia nècuàchì sà-icúmí ùxìn mil. ²⁹ Vàchi nècuàchì sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nìhì gá-nè más, dandu vihi gá cucumi-né; doco ana có-icúmí vichi, icúmí cuxio nsihi nsidaa iyuhu gá ñà-icúmí-né. ³⁰ Cunaha-nsià, còò chuun peón yohó.

Ñàyùcàndùá, dandiachi-nsiáte fuera ndé iín tnúú ndúchí, te yucán icúmí-tè cuacu ndee-té, te càna fuerte stná nùhu-tè”.

Nansa coo juiciu xi nsidaa ñuu ñuhiví

³¹ 'Ndiaha gá coo quivì naxicocuín yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Quivì naxicocuín icúmí cutnahá stnái xì nsidaa ángel ìì xí quixi. Dandu nàcòì nùù silla ndiaha xí (ndé cùsáhnúì), ³² te (cani) nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-nataca-nè nùí. Dandu icúmí tavà cuáin nèhivì (vàha nùù nèhivì malu) na quidá pastor na nácàxin-ne quisi xí-né, iladu ndoó riì, te inga ladu ndoó sìmbèe. ³³ Ladu cuahí icúmí màcuíta (nèhivì vàha na ian nduú-né) riì, te ladu itnì icúmí màcuíta (nèhivì malu na ian nduú-né) sìmbèe. ³⁴ Dandu (yùhù) ana cusáhnù, icúmí cachì xì nèhivì ladu cuahí: “Naha-nsiá, cundoo-nsia ñuhiví ìì xí Yuamání, vèchi dècuèndè tiempu nì cuyucun ñuhiví sàni chitnùnì ini-yà cundiatú anima-nsiá ducán. ³⁵ Vèchi na ní xihì güè` doco, nì dácùxí-nsiá yùhù; te na ní xihì stnái tècuí, nì dácútàhvì-nsiá yùhù chii-té. Daaní, na ní xicanuu ndahví stnái, dandu nì dáyáha-nsia yùhù vehe-nsia. ³⁶ Còò dúhnùí, doco nì taxi-nsia ñà-nì sàcùndixi. Nì cuhi stnái, te nì nàcòtò-nsiá yùhù. Te na ní sandiadi vehecàa, nì sàà stná-nsiá visita yucán”. ³⁷ Dandu nsidaa nèhivì vàha yucán, icúmí-nè cachi-nè xì: “Stoho-nsì Señor, (còni cundáà ini-nsì nì chindee-nsì mii-ní ducán). ¿Índù nì xini-nsì mii-ní ñà-xihì-ní doco, te nì dácùxí-nsì mii-ní, te ò xihì-ní tècuí, te nì taxi-nsì tècuí nì xihì-ní? ³⁸ ¿Índù nì xini-nsì xicánúú ndahví-ní, te nì dáyáha-nsi mii-ní vehe? Ni-iin xichì còni xini-nsì ñà-còò dúhnù-ní, te nì sàha-nsi mii-ní ñà-nì sàcùndixi-ní. ³⁹ Ni có-ináhá stnà-nsì nì cuhì-ní, ò ní sandiadi-ní, te nì sàà-nsì visita ndé iá-ní”. ⁴⁰ Dandu yùhù ana cusáhnù, icúmí cachì xì nècuàchì mà: “Cunaha-nsiá, nahi ñani xínduu nèhivì itá yohó. Ñàyùcàndùá na cada nì quida-nsia favor sàhà iin-ne, mate nduú-né iin ana chicá cahíchì ini nèhivì, doco davani queámà na ian nì quida stná-nsiá favor xì yùhù”.

⁴¹ 'Daaní icúmí càhàn stnái xì nèhivì itá ladu itnì, te cachì xì-né: “¿Cuxio-nsia nùí! Còò cá nansa càcu-nsia. Cuahán-nsiá ndé iá ñuhu xixìn nicanicuahàn, divì lugar nì quidayucun Dios ñà-coo ñà-malu xì nsidaa ángel (malu) xi-sì. ⁴² Vèchi yùhù, na ní xihì doco, nì xidahan-nsiá ñà-cuxi. Nì xihì stnái tècuí, te ni-iyuhu-té còni sàha-nsia yùhù cohi. ⁴³ Xicánúú ndahví stnái, doco còni dáyáha-nsia yùhù vehe-nsia; còò dúhnùí, doco còò ni-iin sìcoto nì sàha-nsia yùhù. Nì cuhi vàhi, te nì sandiadi stnái, doco còni sàà-nsiá nàcòtò-nsia yùhù”. ⁴⁴ Dandu nèhivì mà, icúmí-nè cachi-nè xì: “Señor, mà nunca nì xini-nsì mii-ní na xihì-ní doco, ò xihì-ní tècuí, ò xicánúú ndahví-ní, ò còò sìcoto vàha xi-ní, ò cùhì-ní, ò ndiàdí-ní. ¿Índù nì xini-ní nsiùhù nì xidahan-nsì nsidaámà nùù-ní?” ⁴⁵ Dandu yùhù, icúmí cachì xì-né: “Cunaha-nsiá, ñà-còni chindéé-nsiá nèhivì ndahví yohó, ñàyùcàndùá davani queámà na ian sàni cahíchì stná inì-nsia yùhù”. (Ñà-jaàn nduá icúmí cachì xì nècuàchì malu mà.) ⁴⁶ Ñàyùcàndùá icúmí nsidaa-né vàha-ne ndé ndoho-ne nicanicuahàn. Doco nèhivì vàha, còò. Vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nè nihitáhvì-né —nì cachi Jesús.

26

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì, nandúcú-nè nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, nì nsihì nì nacani Jesús nsidaa ñà-jaàn xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cachi-yà xì-né:

²—Sà-ináhá-nsiá ñà-tìxi ùì quivì icúmí nacava vicò pascua, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí vàhi ndahà nèhivì, te cahni-né yùhù nchìca cruz.

³ Daaní, nì nataca dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì sahnú dandacú ñuu yucán, nì sàà nsidaa-né patiu vehe cahnú dùtù chicá cusáhnû nani Caifás. ⁴ Te nì ndatnuhu tnahá-né nansa tnii dèhé-nè Jesús, te cahnì-néyà. ⁵ Te nì cachi stná-nè:

—Chicá vaha màdì mahì vicò tnii-nda nècuàchìmà, vàchi nú ducán, dandu vihini nacuidà nèhivì.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

⁶ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón. Nècuàchìmà nduú iin nèhivì nì sandoho cuèhè lepra antes. ⁷ Te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quìdi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn, te ñuhú ndutè tnàmì ndiaá sàstnùhù. Te divi ndutè mà nì sòdò-nè itnu dìni Jesús na iá-yà xixí-yá. ⁸ Doco na ní xini nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi ini-nè, cachí-nè (iin-ne xì inga-nè):

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn? ⁹ Chicá vaha dicò-néte nì cuí, dandu tui cuàhà dihùn dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

¹⁰ Doco Jesús, ináhá-yá nansa cachí-nè, ñàyùcàndüá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun cánahá-nsià xì nècuàchì jaàn? Vàchi iin ñà-vaha nduá quidá-né xì'. ¹¹ Vàchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá; doco yùhù, còó, sacù-ni quìvì ié' xì-nsiá. ¹² Cunaha-nsiá, ñà-nì sòdò nècuàchì yohó ndutè tnàmì dìni, divi sàhà-ñá cutatna cuerpu yùhù na ndúxan nduá. ¹³ Te ñà-ndàà nduá yohó cachítnùhi xì-nsiá: nsidanicuú ñuu ndé icúmí sàà razón ndiaha xì Dios inicutu ñuhívì, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vaha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì ñuhívì nandòdó-nè nècuàchìmà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùù nècuàchì xídandacú

¹⁴ Nùù ùxìn ùì compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Pues divi nècuàchìmà nì sàhàn nùù dùtù xícusahnú, ¹⁵ te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—¿Nadaa cuàha-nsia yùhù, te quide Jesús entregar nùù-nsiá?

Dandu nì sàha dùtù mà-né òcò ùxìn dihùn plata. ¹⁶ Ñàyùcàndüá, dècuèndè quìvì yucán nì quesaha Judas mà nandúcú-nê índù tiempu chicá mà úhi dayáha-ne Jesús nùù ndahà nècuàchìmà.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ù

¹⁷ Daaní, nì sàà tu quìvì primeru xi vicò xixí-né pan có-ndütáchí. Te nì tnàtuu nèhivì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-nda comida vicò pascua?

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ini ñuu ndè vehe iin tal nèhivì, te cachi-nsià xì-né ñà-càchí maestro sà-itúú meru quìvì xí-yá, ñàyùcàndüá vehe mii-ní icúmí-yá chivàha-ya vicò pascua, mii-yá xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Ducán cachi-nsià xì-né —nì cachi Jesús.

¹⁹ Ñàyùcàndüá, ducán nì quida nècuàchì dacuahá-yá nacua nì sàcùnaha-nè nùù-yá, nì nsidayucun-nè comida pascua. ²⁰⁻²¹ Daaní, na ní cuaà, dandu (nì sàà stná) mii-yá yucán, te nì sàcòo-ya nùù mesa xì nsì-ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te na iá-yà xixí-yá, dandu nì cachi-yà (xì-né):

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì'.

²² Dandu nsidaa nècuàchìmà, nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhínì yùhù, Señor mío?

²³ Te nì cachi-yà xì-né:

—Iin mii-nsiá nècuàchì iin-ni xixi-xi-nda nùù còhò yohó nduú ana icúmí cahin xì'. ²⁴ Vàchi ñà-ndáà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nùù tutu ì ñà-icúmí cui yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xì', ¡ndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví nì cùí —nì cachi-yà.

²⁵ Dandu nì càhàn Judas, divi tiàa cuàhàn quida xi-yá entregar, te nì cachi-nè:

—Maestro, ¿a víhíní yùhù nduí?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ducán nduá nacua nì cachì-ní.

²⁶ Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchì-yáña, te nì dasàn-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá yucán, te nì cachi-yà:

—Cuxi-nsia, vachi pan yohó, nahi iquicúñú yùhù nduá.

²⁷ Dandu nì tnii stná-yá pocillu, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì sàha-yanè, cachí-yà:

—Nsidaa-nsiá coho-nsia chichii ndutè yòhó. ²⁸ Vachi nahi nì mii nduú-te. Te cunaha-nsiá, sàhà nì' icúmí nacoì iin ichì sàà cunchicùn nèhivì, vachi nú sàni xitià nì, dandu sàhàjàn icúmí ndutu cuàchì cuàhà-né. ²⁹ Te vichi, mà cóhó gué` ndutè sì-uva yohó ndè cachi sàà coho saa-tùì-te xi-nsiá quivì cusahnú Yuamáni' inicutu ñuhiví yohó.

Nansa nì cachi Jesús sà-ínáhá-yá icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁰ Daaní, na ní nsihi nì xito nsidaa-né iin alabanza, dandu nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo. ³¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi, icúmí nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù; vachi ducán cachí nùù tutu ì: “Cuàhàn dacúxióé pastor, dandu cuitià nihni riì”, cachá'. ³² Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codonúì nùù-nsiá nùhù ndè ladu Galilea.

³³ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-nì nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùnì xichi.

³⁵ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaì' mii-ní —nì cachi-nè. Te divi ducání nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá.

Nansa nì sàà Jesús huerta nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamáni-yá

³⁶ Dandu nì sàà-yá xì-né ndè iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né: —Yohó ndòo-nsia, vachi yùhù cuahàn chicá nùù-xí càcàn tàhvì nùù Dios.

³⁷ Dandu nì saca-ya Pedro xì ù ñàní dèhe Zebedeo, cuàhàn-yá xì-né. Te nì nàcòo cuahà-yá tnùnsí ini; nì quesaha-yá yáha ga nacání cuáhà ini-yá.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié` tnùnsí ini, na ian cunià cahni dáhúán yùhù. Ñàyùcànduá, yohó ni ndòo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁹ Dandu cuàhàn-yá chicá nùù-xí, nì sàcùnduhù ndèé-yá, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamáni-yá, cachí-yà:

—Yuamáni', xicàn tàhvì nùù-ní, áma dácúxió-ní (tnùndoho icúmí yàhi), vachi nahi (ñà-úà ñuhú iin) taza nduá nùí. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù ni cúnduá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní.

⁴⁰ Dandu nì naxicocuñn-yá vaxi-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yá sàquídi-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì Pedro:

—¿Áma cúí cunchito stná-nsià xì yùhù siquiera iin hora-ni? ⁴¹ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándàhvì ñà-malu mii-nsiá, vèchi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsià ñà-quidandee inì-nsia.

⁴² Daaní, tucu tu cuàhàn-yà càcàn tàhvì-yá nùù Dios, te nì cachi-yà:

—Yuamáni', nú icúmí yàhi tnùndoho fuerte, te mà cúí cuxioa, dandu ducanicoó nacua cuní mii-ní.

⁴³ Dandu vèxi tu-ya (ndé ndoó nècuàchìmà), te nì xini-yà tucu tu quídi-nè, vèchi sádì vahná-nè. ⁴⁴ Dandu nì nacooyanè inga tu, te cuàhàn-yà ñà-úni, te davani nì xicàn tàhvì-yá (nahi antes). ⁴⁵ Dandu nì naxicocuïn-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vèchi sà-íá. Sàni sàà meru hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivì cuáchi.

⁴⁶ Ndacuìta-nsia, cùhùn-ndà, vèchi sà-ítúú quesaa ana cuàhàn cahin xì'.

Nansa nì tniì-tè Jesús, te nì suhni-teyá

⁴⁷ Daaní, cáhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, te nì quesaa Judas, divi tiàa nìsa cutnaha-xi ùxìn iin ga nècuàchì dacuahá-yá, te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xi espada xì garroti. Cuenta xì dùtù xícusahnú vèxi-tè, xì cuenta xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà. ⁴⁸ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa ana ndacá-némà ñà-coo iin seña ana tniì-tè, divi ana chítú-nè cunduu meru ana tniì cùhùn presu. ⁴⁹ Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu Judas ndé iín Jesús, te vichi vichi nì casàhú-nè xì-yá, cachí-nè:

—¡Cuñaàvaha-ní, maestro!

Te nì chítú-nè nùù-yá. ⁵⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Amigo, ¿índù chuun nihi-ní vèxi yohó?

Dandu nì tnàtuu tè-dava ga mà nì tniì-tèyá nì ndòo-ya ndahà-té.

⁵¹ Dandu iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne nì cani-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnú, nì sahnde-nè iin tùtnù-té. ⁵² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní dòá, vèchi nsidaa ana caní xì espada, divi espada icúmí-nè cui stná-nè. ⁵³ ¿A có-cundáa inì-ní ñà-vàtùni càcàn tàhvì nùù Yuamáni', te vichi duha techuún-yá cuàhà mil ángel chindee xí? ⁵⁴ Doco nú nì cáquìn ducán, dandu mà cúí cuu ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu tutu ìi ñà-dùcán icúmí cuu.

⁵⁵ Daaní, nì cachi stná-yà xì nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vèxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècuìhnà nduí, mate nsiquívì nìsa ìe xi-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, te cóni tnií-nsiá yùhù. ⁵⁶ Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá vichi sàhà ñà-nì cuú ndisa ñà-ndùá nì tìaa nèhivì xí Dios sàhana —nì cachi-yà.

Dandu nì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁵⁷ Nèhivì nì tniì xì-yá, ndacá-néyà cuàhàn nùù dùtù cusáhnú nani Caifás. Te divi vehe nècuàchìmà sàni nataca stná nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà. ⁵⁸ Te Pedro, nchícùn xicà-níné mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu iá vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policia ndoó yucán, ndiatú-né cundaà ini-nè índù fin cucumi-yá.

⁵⁹ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-xídandacú, xì nsidaa stná nècuàchì Junta Cahnú, nì nducu-né ana daquée cuàchi dìquì-yá sàhà-ñá cui-yà, mate té-tnùhù nduú-te. ⁶⁰ Doco còo iin ní túi (cunduu testigu nacua cuní-nè), mate cuàhà nèhivì nì càhàn tnùhù dìquì-yá. Doco por fin nì quixi ùi-te, ⁶¹ te nì cachi-te:

—Nì cachi Jesús yohó ñà-vàtùni dacaá-né veheñùhu xi Dios, dandu tìxi ùni quivì naquidavàha saa-néa.

⁶² Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnû, te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Áma náxícónihí-nî ni-ñàha? ¿Nansa iá ñà-càchí guâ nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶³ Doco Jesús, dadí úún nì ndòo-ya. Dandu nì cachi dùtù mà:

—Fuerza icúmí-nî chinaha-ní Dios iá nicanicuahàn, te cachì-ní xì-nsí a díví Dèhemani-yá nani Cristu nduu-ní, ò á coó.

⁶⁴ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nacua nì cachì-ní, ducán nduá. Te yùhù cachí stnàì xì-nsiá, icúmí-nsiá cuni-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví na nui quixi mahì vïcò nahnú ansivi, te coi ladu cuahá mii-yá ana cahnú poder xi.

⁶⁵ Dandu dùtù cusáhnú-má, (nì xidà ini-nè), ñàyùcànduá nì ndata canúú-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà:

—¿Cuní nècuàchì yohó ndudava-ne xì Dios! ¿Có-xiñùhù gá-ndà ni-iin tes-tigu quixi! Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn-nè. ⁶⁶ ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nì cacachi nècuàchì Junta Cahnu-ma:

—Icúmí nècuàchì jaàn cui-nè, vàchi iá cuàchi-ne.

⁶⁷ Dandu nì caquesaha nècuàchìmà nì sivi díí-nè nùù-yá, te nì cani-neyà sìcátú, te dava ga-nè, cahmá uun nì cani-ne nùù-yá, ⁶⁸ cachí-nè xì-yá:

—¿Cachi cuàá-nî ana nì cani xi-ní, vàchi ádi Cristu (nì quixi ansivi) nduu-ní!

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁹ Te Pedro, patiu tùvèhé iá-nè. Te yucán nì tnàtuu iin ñahà chì, cachí-ña xi-né:

—Amádi mii-ní nìsa cutnahá stná-ní xì Jesús de Galilea.

⁷⁰ Doco nì nacuaà-né mii-yá, iníní nsidaa nèhivì yucán, te nì cachi-nè xì ñahà chì mà:

—Có-ínáhî ñà-nduá cachí-nî.

⁷¹ Dandu cuáhàn-nè quee-ne yehè, doco nì xini inga ñahà chì-né, te nì cachà xi nèhivì dava ga itá yucán:

—Nècuàchì jaàn nìsa cutnahá stná xì Jesús de Nazaret.

⁷² Dandu tucutu nì nacuaà-néyà, nì chinaha-né Dios ñà-tàcùnì-nè Jesús, cachí-nè.

⁷³ Daaní, inga ratu gà nì tnàtuu stná iin ùi nèhivì itá yatni yucán, te nì cachi-nè xì Pedro:

—Ndisa, iin compañeru Jesús nduu-ní, vàchi sàhà modo càhàn-ní, ducán cundáà ini-nsì.

⁷⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Yùhù chináhî Dios, có-ínáhî nècuàchìmà. Te nú tètñùhù nduí, nì daquixí-yá castigu dìquí.

Dandu momentu mà nì xito lehe. ⁷⁵ Te ñà-yucán nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-néyà ùni xichi. Ñàyùcànduá, nì quee-ne iladu patiu, iá-nè sacú cuáhà-né.

27

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Daaní, na ní tùinuù, dandu nì càhàn dùtù xícusahnú xì tè-dàndàcú nùù ñuu mà, nì candatnuhu tnahá-né nansa quida-ne, te cui Jesús. ² Dandu nì nachicuhni-nè ndahà-yá, te cuáhàn-nè xì-yá nùù gobernador Poncio Pilato, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

Nansa ni xihì Judas

³ Daaní, Judas, divi ana ni cahin xi-yá, ni cundaà ini-nè ñà-ndisa icúmí Jesús cui-yà. Ñàyùcànduá, ni naxicocuñin ini-nè, ni sàhàn-nè ni naxiconihí-né òcò ùxin dihùn plata nùù dùtù xícusahnú, xi nùù stná nècuàchì sahnú xídandacú, cachí-nè xi nècuàchìmà:

⁴—Cuàchi nduá ni guide, vàchi còò falta xi nècuàchì ni dàyáhi ndahà-nsiá.

Doco ni naxiconihí nècuàchìmà, cachí-nè:

—Có-dàndòhájàn nsiùhù; chuun xi mii-ní nduá.

⁵ Ñàyùcànduá, ni ducùn Judas nsidaa dihùn mà pisu veheñùhu, te ni quee-ne ni dàcuáhnâ-nè mii-né xi yohò.

⁶ Daaní, después ni datácá dùtù mà dihùn mà, te ni cachí-nè:

—Có-sàha ley xi-nda permisú daquéé-nda dihùn yohó alcancía xi Dios, vàchi sàhà ñà-yòhó ni xihì iin nèhivì.

⁷ Ñàyùcànduá, ni ndatnuhu tnahá-né (nansa quida-ne xi) dihùn mà, te ni xiin-ne iin ñuhù nani Itu Alfareru ñà-cundua panteón ndé cundùxin nècuàchì inga ñuu. ⁸ Ñàyùcànduá disáhà-xí ni sàcùnani ñuhù mà Ñuhù Ní, te dècuèndè vichì ducán cachí-nè xán. ⁹ Pues divi ducán ni cuu nsidaámà sàhà ñà-ni cùú ndisa ñà-nduá ni cachitnùhu iin nècuàchì sàhà nani Jeremías, vàchi dohó ni tiaa-ne: “Cutu òcò ùxin dihùn plata ndiaá-yà, ni cachí nècuàchì raza Israel. Dandu después ni natnii-ne dihùn mà ¹⁰ ni xiin-ne Itu Alfareru, nacia ni cachí Stoho-ndà Señor xi”.

Nansa ni cachí Jesús na iín-yá nùù gobernador Pilatu

¹¹ Pues (hora yucán sàni sàà-yà) nùù gobernador, te iín-yá nùù-té. Dandu ni ndacàtnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

Dandu ni cachí-yà:

—Nacia cachí-ní, divi ducán nduá.

¹² Dandu dùtù xícusahnú, xi nècuàchì xídandacú, ni càhàn tnùhù-né sàhà-yá, doco còò ni-iñàha ni cachí-yà. ¹³ Dandu ni cachí Pilatu xi-yá:

—¿A có-tiàcú-ní ñà-cuàhà guá càhàn tnùhù-né dìquì-ní?

¹⁴ Doco mii-yá, còò ni-iñàha ni naxícónihí-yá. Ñàyùcànduá, ni ndulocó gobernador mà.

Nansa ni cachí stná Pilatu ñà-icúmí Jesús cui-yà

¹⁵ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha Pilatu dañà-té iin tè-ndiadí, ndéni-te ni cui ndiadí ni cacán nèhivì. ¹⁶ Te quivì yucán ndiadí iin tiaa iá cuàhà fama-xi nani Barrabás. ¹⁷ Ñàyùcànduá, na sàni nataca nèhivì cuàhà mà nùù Pilatu, dandu ni xicàn tnùhù-té nùù-né, cachí-te:

—¿Ana cuní-nsià dañà? ¿A divi Barrabás, te ò Jesús, ana cachí nduú Cristu?

¹⁸ Ducán ni cachí-te xi-né, vàchi sà-ínahá-tê ñà-cuisì sàhà envidia xi dùtù sàni yàha Jesús ndahà-té.

¹⁹ Daaní, iá ì-té nùù silla ndé nsidándáa-te chuun, te ni quesaa iin razón xi ñahàdihí-te, cachí-nè: “Màsà quídá-ní ni-iñàha xi Jesús, vàchi nècuàchì vaha nduú-né. Cunaha-ní, cuàhà gá ni sàní ñuu ndùvèhè ni quida nècuàchìmà, te ni nacani cuaá inì”, cachí razón mà.

²⁰ Doco dùtù mà xi nècuàchì xídandacú, ni chiyuhù-né nèhivì cuàhà mà ñà-ni cacán-nè dàña Barrabás, te cui Jesús. ²¹ Ñàyùcànduá, ni càhàn gobernador xi nsidaa nèhivì mà, cachí-te:

—Nùù ù nècuàchì yohó, ¿índù nècuàchì cuní-nsià dañà?

Dandu ni cachí nèhivì mà:

—¡Divi Barrabás!

²² Dandu ni cachí-te xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿nansa quide xì Jesús, divi ana cachí nduú Cristu? Te nì naxiconihí nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²³ Dandu cachí gobernador mà:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²⁴ Dandu nì xini Pilatu còò ni-iñaha níhìndèè-té, cuisì quesáhá nacuída fuerte nèhivì mà. Ñàyùcànduá, nì xicàn-te tècuí, te nì ndaha-tè, indéhe nsidaa nèhivì mà, te nì cachì-te xi-né:

—Yùhù, mà cúnsídá cuàchi nú ni cuí nècuàchi yohó, vàchi còò ni-iñaha iníhíca-nè. Chuun xi mii-nsiá nduá.

²⁵ Dandu nì cachi nsidaa nèhivì mà:

—Nsiùhù xì dèhe-nsi ní cúnsídá cuàchi-nsi sàhà nècuàchi jaàn.

²⁶ Dandu nì dàñà Pilatu Barrabás mà nùù nèhivì mà, doco Jesús, còò; nì dàndacú-te ñà-nì ñáhnì cuí-yà, te después cùhùn-yà màcùtuu-ya nchìca cruz cui-yà.

Nansa nì sàcùndiaa soldadu Jesús

²⁷ Dandu soldadu xi gobernador mà, nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá vehechuún. Te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè ndé iá-yà. ²⁸ Dandu nì tavà-té sìcoto xi-ya, te nì chindixi-tèyá iin capa cuahá. ²⁹ Te nì cava stná-te iin corona iñù nì chicaà-te dìni-yá, te nì dàcùnindáha stná-teyá iin nù-iin ndahà cuáhà-yà. Dandu nì sàcuíta sisi-té nùù-yá, sàcùndiaà-teyá, cachí-te:

—¡Viva! Vàchi ¡rey xi tè-raza Judea nduu-ní (vichi)!

³⁰ Te nì casivi dìi-teyá. Dandu nì ditá-te nùù-iin ma ndahà-yá nì cani fuerte-te dìni-yá. ³¹ Te na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té capa mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

³² Na ní caquee-tè xì-yá nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa ñuu Cirene nani Simón. Te divi nècuàchì mà nì catnii-tè nì dàcuída-tené cruz xi-ya cuàhàn.

³³ Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quìvì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquì Dìni. ³⁴ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu ia dácà tnahá xi ñà-ùà, doco na ní tuiyàá-yàñà, cónì cùnì gà-yà coho-yàñà.

³⁵ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te sìcoto xi-ya, nì dasàn-téâ según nansa nì nìhì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. Pues ducán nì quida-tè sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu nèhivì xì Dios sàhana na ní cachi-nè: “Nì dasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te sàhà-ñá”.

³⁶ Daaní, nì sàcùndoo soldadu mà ñà-cundiaà-teyá. ³⁷ Te dìquì-xì dìni cruz xi-ya nì sàcùtuu iin ñà-càchitnùhu índù-ñá dísáhà-xì dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Ana yohó nduú Jesús, rey xi tè-raza Judea”.

³⁸ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtandiaa stná ùì tècuìhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁹ Te nèhivì yáha yucán, nì canáhà stná-nè xì-yá, dacuico díni-né, cahíchi ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

⁴⁰ —¡Ndahví-ní! vàchi cuàhàn-ní dacaá-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùni quìvì nsidavàha saa-nià, cachí-ní. Nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, te danuu-ní mii-ní nùù cruz jaàn cundehè-nsí —nì cachi-nè.

⁴¹ Te divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná dùtù xícusahnú, te cutnáhà stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú; nsidaa-né nì sàcùndiaa stná-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yà):

⁴² —Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. Nú ndisa rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni danuú-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandu cunindisa-ndané. ⁴³ Dios cundéé ìní-nè, (cachí-nè): pues nú ducán nduá, dandu ni dacácu-yané vichi, nú cuní-yà, te nú ndisa Dèhemani-yá nduú-né nacua cachí-nè —nì cachi tè-xícusahnu-ma. ⁴⁴ Te dècuèndè stná tècuìhnà itándiaa stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xi-yá.

Nansa nì xihì Jesús nì dànáà-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁵ Daaní, dècuèndè càxíhúì xì ndé` càhúni nì nàcuìin tnùù inicutu ñuu yucán. ⁴⁶ Te nahi càhúni nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: ¡Dios mío, Dios mío! ¿A ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

⁴⁷ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndáhì-yà ducán, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Elías caná-né.

⁴⁸ Ñàyùcàndùá, nì dàyàà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-téá xì vinu nì xiò, nì chihi-téá dìni iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvi-yá. ⁴⁹ Dandu nì cachi ingà-te:

—Nacoo-nínè, cundiatu-nda, áma quíxí Elías dacácu xi-né.

⁵⁰ Dandu inga xichi nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yà. ⁵¹ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú nì quedava ìì cortina cahnú sadí nihni cuarto xan; iin-ni nì ndàtà-ñá ndé dìni-xí xì ndé` tìxi-xi. Te nì tnàa stná ñuhiví, te nì ndàtà cavà nahnú. ⁵²⁻⁵³ Dècuèndè nì nuna stná cuàhà lugar ndé índuxin nsìi. Ñàyùcàndùá na sàni natiacu-yà después, dandu nì natiacu stná cuàhà nècuàchì sàhana nduú nèhivì xí-yá, nì caquee-ne ndé índuxin-ne nì caquìhvi-ne ini ñuu ìì (Jerusalén), te nì ndecoyo-ne nùù cuàhà nèhivì ndoó yucán.

⁵⁴ (Cunaha-nsia, frente ndé iín cruz xi Jesús,) yucán iín stná iin capitán xì compañeru-te, xíndiaà-teyá. Te na ní caxini-te nansa nì cuu ñà-nì tnàa guá, dandu nì yùhí gá-te, cachí-te:

—Ñà-ndàà nduá, Dèhemani Dios nì sanduu nècuàchì jaàn.

⁵⁵ Daaní, yucán itá xica stná cuàhà nècuàchì ñahà, indéhe-ne: nècuàchì ladu Galilea nduú-né, te cutnàhâ-né xi-yá nì quixi ndé ñuu mà ñà-chindee stná-nèyà. ⁵⁶ Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi Jacobo xì José, te inga-nè nduú ñahàdìhí Zebedeo.

Nansa nì chinacaa José iquìcúñù Jesús inì cueva

⁵⁷ Daaní, na ní cuaà quivì yucán, dandu nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José. Iin nècuàchì cuicà nduú-né, te nchícùn stná-nè ichi-yá. ⁵⁸ Te divi-ne nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè cuerpu-yà. Dandu nì cachi Pilatu xì soldadu ñà-nì cuàha-tè nècuàchì mà iquìcúñù-yà. ⁵⁹ Ñàyùcàndùá, nì sàhàn José nì naquihin-neyà, te nì chidúcùn-nèyà iin dahmà iá ndoo. ⁶⁰ Te sàhà ñà-làcà nì sate nèhivì xí-né iin cueva nùù cavà, ñàyùcàndùá, divi yucán nì chinacaa-nèyà. Dandu nì dàtùì nihni-ne iin cavà cahnú nì sàcùndiadi yuhù cueva mà, te cuàhàn-nè. ⁶¹ Doco yucán nì ndòo María Magdalena xì inga María mà, xíndoo-ne frente lugar ndé nì ndùxin-ya.

Nansa nì dàndàcú Pilatu ñà-cuita soldadu cundiaa xì sepultura xi Jesús

⁶² Daaní, nì yàha quivì mà, divi quivì nduú vigilia xi quivì descansu. Dandu meru quivì (descansu) mà nì sàhàn itnii dùtù xì iin ùì stná nècuàchì fariseu, nì tnàtuu-ne nùù Pilatu, ⁶³ nì cachi-nè xì-té:

—Señor gobernador, nsiùhù nsinúú ini-nsì nansa nì cachi (Jesús) na xicánúú ìi-né dandahví-nè nèhivì, nì cachi-nè ñà-tìxi ùni quivì icúmí-né

natiacu-nè. ⁶⁴ Ñàyùcàndüá, cuní-nsi dandacu-ní ñà-cundiaa vàha soldadu sepultura dècuèndè nì xínu quìvì únì, vàchi nú coó, vihini nataca nèhivì xí nècuàchìmà ñuú, te tavà-nàné, dandu después cachi-nè xì nèhivì ñà-sàni natiacu nècuàchìmà nduá. Te nú ducán, dandu cundua iin tnùhu chicá cahnú nùu palabra nìsa cachi nècuàchìmà antes.

⁶⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-né:

—Vatùni iá cùhùn iin ùi soldadu, nacua xícàn-nsià. Te cuahán stnâ mii-nsiá nùu sepultura, te chicadi vàha-nsià ñà nacua cui quida-nsia.

⁶⁶ Ñàyùcàndüá, nì caquihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè ndè sepultura, te chicá fuerte nì chicadi-nè lugar mà. Te nì candò stná itnii soldadu xíndiaa.

28

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, nì vàha quìvì descansu mà. Te na sácuàhàn tùinuù quìvì primeru semana, dandu cuàhàn María Magdalena cundehè-né sepultura, te cutnâhâ stná-nè xì inga María mà. ² Datúha nì quesaha tnâa fuerte, vàchi ndè ansivi nì nuu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì dàcúxíó-né cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà, te nì sàcòo-ne dìquía. ³ Tnúu nihni-ne na ian tása; te cuxín yaa sìcoto xi-ne nahi yùhà. ⁴ Te soldadu ndoó ndiaá yucán, nì cayùhí cuaá-te, te nì quesaha-té quidí fuerte-te, ndè nì xihì nihni-tè. ⁵ Doco nì cachi ángel mà xì nècuàchì ñahà mà:

—Màsà yúhì-nsià. Ináhî nandúcú-nsiâ Jesús, divi ana nì xihì nchìca cruz.

⁶ Doco cunaha-nsiá, còò cá-yà yohó; sàni natiacu-yà nacua nì cachitnùhu-ya antes. Naha-nsià cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Te cuahán-nsià vichì duha ndé ndoó nècuàchì dacuahá-yá, te cachitnùhu-nsia xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te icúmí-yâ codònuù-yá nùu-nsiá nùhù-yà ndè ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cuni-nsiâyà. Pues vichì sàni cachitnùhi xì-nsiâ —nì cachi ángel.

⁸ Dandu vàchì nì caquee nsihi nècuàchì ñahà mà cueva mà, te nì dàyáà-nè cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì nècuàchì dacuahá-yá: chíi yúhì-nè, te chíi cudí stná ini-nè. ⁹ Doco ichì ndé cuàhàn-nè yucán nì ndacùhun stnahá-né xì-yá, te nì casàhù-yà xì-né. Ñàyùcàndüá nì tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá, te nì tnii-ne sàhà-yà nì cahvi-néyà. ¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhì-nsià. Cuahán-nsiâ ndé ndoó nèhivì xínduu nahi ñani, te cachi-nsiâ xì-né ñà-nì nùhù-nè ndè ladu Galilea, vàchi yucán icúmí-nè cuni-nè yùhù.

Nansa nì dàndàcú dùtù nùu soldadu nì sandiaa sepultura

¹¹ Daaní, na sámànùhù nècuàchì ñahà mà, dandu nì caquee stná dava soldadu nì sandiaa yucán, mànuhù stná-te ñuu Jerusalén. Te nì nacani-tè xì dùtù xícusahnú nansa nì cuu. ¹² Ñàyùcàndüá, nì nataca dùtù mà xì nècuàchì xídandacú nùu ñuu mà, te nì ndatnuhu tnahá-né nansa quida-ne. Dandu nì sàha-ne soldadu mà vihi dihùn, ¹³ te nì cachi-nè xì-té:

—Dohó cachi-nsiâ xì nèhivì: na hora quidì naà-nsiá ñuú, dandu nì casaà nècuàchì dacuahá Jesús, nì xidacuihna-né cuerpu nsii ma, cachi-nsiâ. ¹⁴ Te nú ni cunítñuhu gobernador sàhà chuun yohó, dandu càhàn-nsi sàhà-nsiá nùu-té, te còò ni-ñàha cuu xi-nsiâ —nì cachi-nè.

¹⁵ Ñàyùcàndüá, nì catnii soldadu mà dihùn mà, te nì cachi-te xi nèhivì nacua nì sàcùnaha-té. Te divi sàhà ñà-jaàn nduá ducán xicá cuentu mà nùu nèhivì raza Judea dècuèndè quìvì vichì.

Ñà-ndüá nì dàndàcú Jesús nùu nèhivì xì-yá ñà-quida-ne na sámànùhù-yá

¹⁶ Daaní, nì quihin nsì-úxìn iin nècuàchì dacuahá-yá ichì cuàhàn-nè ndè iin xaan nì cachi-yà xì-né, divi nduú iin yucù íá ladu Galilea. ¹⁷ Te na ní xini-nè mii-yá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà. Doco dava-ne, ndoó-né xì duda. ¹⁸ Dandu chicá nì cuyatni-ya, te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nì ñihítáhvì' dandacuí sàhà nsidanicuú iñàha íá ñuhìví xì ansivi. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià inicutu ñuhìví, te dacuahá-nsiá nèhivì nansa íá ichì váha, te quida ì stná-nsiànè, ndacùcahan-nsiá Yuamánì', xì stná yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, xì stná Espíritu ì xí-yá. ²⁰ Te chinaha stná-nsiànè nansa quida-ne chivàha-ne nsidanicuú ñà-ndùá sàni dandàcuí nùù-nsiá. Te cunaha-nsiá, nicanicuahàn icúmî cutnahí xì-nsiá ndè cachi nsihi ñuhìví.

Yohó nì nsihi historia.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Marcos sàhà Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemanì-yá Jesucristu.

² Sàhà nìsa cahàn Isaías cuenta xi Dios. Te nì tiaa stná-nè (palabra yohó nì cachi-yà):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu).

³ Tiacú cáhàn fuerte ana cáhàn sàhù yucù, te (cachí-nè xì nèhivì ñà-nsida vii-né anima-nè) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndáa ndé quixi-ya.

(Ducán cachí tutu mà.)

⁴ Ñàyùcànduá, nì quixi nècuàchìmà. Juan Bautista nani-né, te yucù nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì, nì cachitnùhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuín ini-nè sàhà-ñá cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhì-né. ⁵ Ñàyùcànduá cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì nsidaa gá stná nèhivì ladu Judea, nì casaà-nè nùu Juan mà, nì dàtúi-ne cuàchi-ne nùu Dios, te nì cuhì stná-nè nùu yùte Jordán nì quida nècuàchìmà.

⁶ Dòò idì sì-camellu nì sandixi nècuàchìmà. Te iin quisì nduú siuhma tìxi-ne. Te sìca xi ndudi ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè. ⁷ Te nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

—Nú sàni yàha yùhù, dandu vaxi mii-yá ana chicá icúmí poder cahnú nù. Ni có-nâtùì (cundui nì mozo xi-ya) ndaxin correa ndisàn-yá. ⁸ Yùhù, tècuí quidá ì' mii-nsiá. Doco mii-yá, còò; tìxi Espíritu ìì xí Dios icúmí-yá quida ìì-yánsià.

Nansa nì cuhì Jesús

⁹ Quivì yucán nì quee-ya ñuu Nazaret iá Galilea, te nì quida ìì Juan-yà nùu yùte Jordán. ¹⁰ Te na ní quee-ya nùu tècuí mà, dandu nì xini-yà nì nuna ansivì, te nì nuu Espíritu ìì xí Dios dìquì-yá na iin loma. ¹¹ Te nì tiacu cáhàn iin ana cáhàn ansivì, cachí-yà:

—Mii-ní, Dèhemanì' nduu-ní, te cudí cuàhà inì sàhà-ní.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹² Daaní, nì nsihì nì cuhì-yá, dandu vichi vichi nihí Espíritu ìì xí Dios-yà nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ¹³ Te yucán nìsa ìa-ya ùù dico quivì ndé ndoó quisì yucù. Te nì sàà Satanás, nì cuni-si dacà-síyâ, (doco mànicùí). Daaní, después nì casaà stná ángel xi Dios nì chindee-néyâ.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ìì ladu Galilea

¹⁴ Daaní, na ní sàcùndiadi Juan Bautista vehecàa, dandu mànuhù Jesús ladu Galilea. Te nì quesaha-yá cáhàn-yà xì nèhivì inicutu ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios. ¹⁵ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Sàni sàà hora, sà-ítúú tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó. Ñàyùcànduá naxicocuín ini-nsià sàhà cuàchi-nsià, te cunindisá-nsià ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì cana Jesús cùmì nècuàchì tavá siaca

¹⁶ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà Simón xì ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuìí, vàchi nècuàchì tavá siaca xínduu-ne. ¹⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vàchi mà cúndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca; yùhù icúmî dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (nùù ichì malu).

¹⁸ Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì nacoo-ne ñunù xí-né yucán, te nì tENCHICÙN-NÈ mii-yá cuàhàn.

¹⁹ Dandu nì sàà-yà chicá nùù-xí, te nì xini tu-ya ùi dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùù lancha xi-ne, nácàhmá-nè ñunù xí-né. ²⁰ Te nì cana stná-yà ndùì-nè. Ñàyùcàndüá nì nacoo-ne yua-né ini lancha mà xì tètátú, te nì catENCHICÙN stná-nèyà cuàhàn.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tiàa

²¹ Dandu nì casaà-nè xì-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quivì descansu, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì yucán. ²² Te nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndüá dàcuàhá-yánè, vàchi nì chinaha-yà nahi ana cusáhnû, màdiá nahi nècuàchì ley xi veheñùhu. ²³ Daaní, ini veheñùhu ma iá stná iin tiàa inácaa iin ñà-malu inì-xi. Te nì ndàhì-nè, cachí-nè:

²⁴ —Jesús de Nazaret, ¿ndiá cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandáñùhú-ní nsiùhù? Yùhù ináhí mii-ní: ana ì nì quixi nùù Dios ndùù-ní —cachá`.

²⁵ Doco Jesús, ndee ní dándacú-yá nùá, cachí-yà:

—¡Màsà cáhàn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa jaàn!

²⁶ Dandu ñà-malu mà, nì dàquidí fuerteà nècuàchìmà, te nì ndàhì ndeá, dandu nì quea cuàhàn. ²⁷ Ñàyùcàndüá, nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó sàstnùhù-né sàhá yucán, te nì ndàcàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachí-nè:

—¿Ndiá ndüá cuú jaàn? ¿Índü ley saa ndüá? Vàchi na iin nècuàchì cusáhnû, ducán cáhàn nècuàchì jaàn. Mà úhì dándacú-né nùù ñà-malu, te iníniá-nè.

²⁸ Dandu nì xitià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa nì dándúvaha Jesús dido Simón Pedro

²⁹ Daaní, na sáni caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xì Jacobo xì ñani-nè Juan, nì yàha-ne vehe Simón xì Andrés. ³⁰ Te yucán indúhu dido Simón, nècuàchì ñahà, quidá yócò xì-né. Te vichi vichi nì cachitnùhu nèhivì vehe ma xi-yá sàhà nècuàchì cuhí mà. ³¹ Ñàyùcàndüá, nì tnàtuu-ya ndé indúhu-né, te nì tnii-ya ndahà-né, nì dándacòo-yanè. Dandu vichi duha nì cuxio cuèhè yócò mà-né, te nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

³² Daaní, nì quècahnu orá, te nì cuñaà. Dandu nì casaca nèhivì nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, xì stná nècuàchì inácaa ñà-malu inì-xi nì quixi nùù-yá. ³³ Te nsidaa-né, nì nataca chitu-né yehè vehe ndé iá-yà. ³⁴ Te nì dándúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidà-xì-né. Te nì tavà stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco cóni sàha-ya càhàn gà-sì, vàchi ináhà-sì ana nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

³⁵ Daaní, itnúú gá dàtnàà nì ndacòo-ya, nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamáni-yá. ³⁶ Daaní, después, nì caquee stná Simón xì compañeru-nè cuàhàn-nè nanducu-néyà. ³⁷ Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nèhivì, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ni cùhùn-ndà ndè ñuu chicá nùu-xí, cachitnùhu stnàì xì nèhivì yucán ñà-ndùú ndudu ìì, vàchi divi chuun jaàn vàxi —nì cachi-yà.

³⁹ Ñàyùcàndùá, ducán nì xìcanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, nì cachitnùhu-ya ndudu ìì xí-yá xì nèhivì nsidaa veheñùhu yucán, te nì tavà stná-yà ñà-malu ñuhú ini nèhivì.

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu nì sàà stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, nì tnàtuu-ne nùu-yá, nì sàcùìnn sísì-né nùu-yá xìcàn tàhvì-né nùu-yá, cachí-nè:

—Nú cuní-ní, vátùni dándúvaha-ní yùhù.

⁴¹ Dandu nì cuhi ini Jesús nècuàchìmà, te nì chituu-ya ndahà-yá nùu-né, cachí-yà xì-né:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

⁴² Dandu na momentu nì cachi-yà ducán nì quee cuèhè quidà-xì-né, te nì nduvàha-ne. ⁴³ Dandu na cuáhàn-yà techuún-yánè nùhù-né, dandu cuàhà gá nì chinaha-yánè, cachí-yà xì-né:

⁴⁴ —Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-iñàha xi nèhivì. Cuisì cuahán-ní nùu dùtù ñà-cundehè-né ìcà-ní (ñà-sàni nduvàha-ní), te nacuàha-ní promesa xi Dios, vàchi ducán cachí ley xi Moisés, dandu vátùni cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní nduá —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, nì quee-ne nì quesaha-né nacání-né xì cuàhà nèhivì, te sàhámà nì xitià cuentu inicutu. Ñàyùcàndùá mànicùí gá quìhvi vate Jesús ini ni-iin ñuu. Puru campu xicánúú-yá. Doco nsidanicuú xaan nì caquee nèhivì nì nataca-nè nùu-yá.

2

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ìì cuerpu xi

¹ Nì yàha itnii quìvì, dandu mànuhù Jesús ñuu Capernaum. Te nì xinitnùhu nèhivì iá-yà vehe. ² Ñàyùcàndùá luegu nì nataca cuàhà-né, nì có-nuná gá índù cundoo-ne, ni siquierá nùu yehè. Te nì càhàn-yà xì-né ñà-ndùú palabra xi-ya. ³ Dandu yucán nì sàà stná itnii gá nèhivì, cùmì-né nsidà-xì iin nècuàchì cuhí nì dàñà ìì cuerpu xi. ⁴ Doco ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yucán, mànicùí quìhvi-ne dècuèndè ndé iá-yà. Ñàyùcàndùá nì nana-ne ònìvèhé nì nacani-nè iyuhu ònìyá meru ndé indéhe ndàà iá-yà ini vehe. Te na sàni nacuna-nemà, dandu nì dànúú-né nècuàchì cuhí xi-ne nùu camilla. ⁵ Ñàyùcàndùá, na nì xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá-néyà, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí:

—Hijo, xicáhnú inì sàhà cuàchi-ní.

⁶ Doco yucán ndoó stná itnii nècuàchì nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì nacani ini-nè: ⁷ “¿Índù chuun càhàn Jesús ducán? ¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-nduá cachí-nè! Vàchi còò inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì mii-yá”. ⁸ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-nduá nacání guá ini nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání inì-nsia ducán? ⁹ ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xi nècuàchì cuhí yohó ñà-xìcáhnú ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né ni ndacuínn-né ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne? ¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà inì-nsia ñà-ndisa icúmí derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

¹¹ —Mii-ní cachí xì', ndacuínn-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

¹² Dandu nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, te vichi vichi nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì quee-ne, mànuhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivì yucán. Ñàyùcàndùá nsidaa-né, nì ndulocó-nè, te nì ndenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:
—Ni-iin xichi, có-xíní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yòhó.

Nansa nì cana Jesús iin tè-dàchíyàhvi nani Leví

¹³ Daaní, nì quee-ya inga xichi cuàhàn-yà dècuèndè mar. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nù-yá, te nì dàcuàhá-yánè. ¹⁴ Dandu nì yaha-ya (inga xaan), te nì xini-yà iin dèhe Alfeo nani Leví, iá-nè nù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchì mà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁵ Daaní, después dohó nì cuu na ní à-ya vehe Leví mà. Iá-yà xixí-yá, te ndoó stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá más nècuàchì cachí-nè iá cuàchi-xi, xixí-né xì Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá, vachi cuàhà gá nèhivì nchícùn xì-yá. ¹⁶ Te nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì xini-nè nansa quidá-yá xixí-yá xì nèhivì mà. Ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì nècuàchì dacuahá-yá:

—¿Índù chuun cutnáhâ maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dachíyàhvi, xì dava gá stná nèhivì cuáchi?

¹⁷ Na ní tiacu Jesús cachí-nè ducán, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màdi nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Te divi ducání stná yùhù, màdi nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xi vaxi càhàn xì'. Còó, nèhivì cuáchi vaxi nanduquí, áma naxicocuíin ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndià disáhà-xì cónisá ínhî dócô nècuàchì dacuahá Jesús na iá ù-yá ñuhivíyohó

¹⁸ Daaní, iin xichi na ínhî nècuàchì dacuahá Juan Bautista xì stná nècuàchì fariseu, dandu nì tnàtuu itnii nèhivì nù Jesús, te nì ndàcàtnùhù-né nù-yá cachí-nè:

—¿Índù chuun ínhî dócô nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xídacuahá ley xì tè-fariseu, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó?

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a vátùni iá ñà-cunihii-né na hora ndoó-né cutnáhâ-né xì noviu? Còó, vachi na ndoó-né xì noviu, mà cúí cunihii dócô-nè. ²⁰ Doco vaxi iin quivì, dandu mà cóó gá noviu nù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihii dócô-nè.

Ndià disáhà-xì sàni dàma estilu sàna, te estilu saa nduá nì nacoó Jesús

²¹ 'Sìcoto saa, màsà nàcàhmá-ndàñá nù ñà-tùhú. Vachi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá icúmí ndàtà sìcoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sìcoto-mà cundua. ²² Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáquèe stná nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, ndàtà-ñá, vachi cahnsià quida vinu saa ma, te cuitià-ñá, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcàndùá, nú vinu saa nduá, dandu ini itni iin saa covàha.

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-ya na ní sàhnù-nè sìcàyòcò trigu quivì descansu

²³ Iin quivì descansu nì sandua, te yáha Jesús nù iin itu ndé iá trigu, te cutnáhâ stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nacia yáha-ne ducán sàhnù-nè sìcàyòcò trigu mà saxí-né. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Cundehe-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

²⁵⁻²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cóni càhví-nsiá (nùù tutu ìì) ndé nacáníá nansa nì quida David sàhana na xicánúú ndahví-nè xì compañeru-nè tiempu xi jefe xi dùtù nani Abiatar, te xíhì-nè doco? Nì quìhvi-ne inì veheñùhu xi Díos, te nì xixi-ne dítà vídì ìì, mate còò permisú cuxi-neà, cuisì-ní dùtù iá permisú cuxi xi ñá-yúcán. Doco David, ndè stná compañeru-nè nì sàha-ne, nì caxixi stná nècuàchìmà.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà xì nèhivì yucán:

—Sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi nèhivì, ñàyùcàndùá nì sàcòò iin quìvì descansu, màdiá nì cùyúcún nèhivì sàhà-ñá (chicá nducahnú) quìvì mà.

²⁸ Ñàyùcàndùá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quìvì mà.

3

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

¹ Dandu cuàhàn Jesús veheñùhu. Te na sàni quìhvi-ya yucán, (nì xini-yà) jaàn iá iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. ² Doco ndoó stná nècuàchì fariseu yucán, indéhe váha-neyà, áma dándùvaha-ya nècuàchì cuhí-mà cahan-né, te ducán nihìndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá sàhà ñà-ndùá quìvì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa cuhí ndahà-xí mà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní dava mahì nèhivì yohó.

⁴ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì nánì xì-yá yucán, cachí-yà:

—¿Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda quìvì descansu? ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-íá viì, te màdiá ñà-có-ndiàá? ¿Amádi chicá iá vaha dacácu-nda nèhivì quìvì mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

Doco nècuàchì yucán, còò ni-iñàha ni náxícónihí-né nùù-yá. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì xiconúù-yá nùù nsidaa-né, te nì cuduchi ini-yà sàhà-né, vachi caxin sàstnùhù anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te nì nduvàha dahuan.

⁶ Ñàyùcàndùá nì caquee nècuàchì fariseu mà nì càhàn-nè xì nècuàchì partidu herodiano, nì ndatnuhu-né nansa cui dandáñuhú-nèyà.

Nansa nì nataca cuàhà nèhivì nùù mar

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá nùù mar, te cuàhà sàstnùhù nèhivì ladu Galilea nì catenchicùn stná xì-yá. Te na ní xitià cuentu ñà-ndiaha guá quidá-yá, dandu más nèhivì nì ndecoyo: nècuàchì ñuu Jerusalén, xì más gà nèhivì ladu Judea xì stná nèhivì ladu Idumea, xì nèhivì ladu duha yùte Jordán, xì nèhivì ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vaxi-ne ndé iá-yà.

⁹ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cundiatu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhá màsà ndútnúú guâ-yà mahì nèhivì cuàhà mà.

¹⁰ Vachi cuàhà-né nì dándùvaha-ya, ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì cuhí, nì nachitu-né nùù-yá, cuní-nè dacácùhun-ne ndahà-né ìcà-yá, te nduvàha-ne.

¹¹ Stná ñà-malu, na ní xinià-yà, nì sàcùitasisiá nùù-yá, cachá:

—Dèhemanì Díos nduu-ní.

¹² Doco mii-yá, vihi gá cuàhà nì dándacú ndee-yá nùá ñà-màsà cáhà ana divi nduú-yá.

Nansa nì nacàxin Jesús ùxìn ùì tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹³ Dandu nì nana-ya yucù, te nì cana-ya nècuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquíxí-né nùù-yá. ¹⁴ Te nì nacàxin-ya ùxìn ùì-nè ñà-cunduu-ne nèhivì cutnahá xi-yá cacanu, dandu después techuún stná-yànè cùhùn-nè càhàn-nè xì nèhivì palabra xi-ya. ¹⁵ Te nì sàhatahvì-yànè ñà-dándùvaha-ne nècuàchì cuhí, te tava stná-nè ñà-malu ñuhú anima nèhivì. ¹⁶ Te divi nècuàchì yohó xínuu nècuàchì

nì nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne nì dānānì stnā-yà Pedro; ¹⁷ daaní, iá stnā dèhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-nè Juan, ndúi nècuàchì mà nì dānānì stnā-yà Boanerges, te cuní cachà mà na cāhàn dāvì cāhàn-nè. ¹⁸ Daaní iá stnā Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stnā Tadeo, xì Simón nì sanduu partidu cachí-nè nècuàchì Canaán; ¹⁹ te nì ìa stnā Judas Iscariote, divi nècuàchì icúmí cahin xì-yá.

Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe. ²⁰ Te yucán nì nat-aca cuàhà gá tu nèhivì nùu-yá. Ñàyùcàndùá, cónì cúsáá gá-yà cuxi-ya, nì mii-yá nì nècuàchì dacuahá-yá. ²¹ Dandu nècuàchì xínduu nèhivì vehe-ya, nì xinitnùhu-ne nansa cachí nèhivì sàhà-yá ñà-sà nì ndañuhu sàxínitnùnì-yá, cachí-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-nè ndé iá-yà ñà-cùnì-nè cundaca-neyà nùhù.

Nansa nì dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, ñà-malu chindéé xí-yá, cachí-nè

²² Daaní, nècuàchì ley xì veheñùhu, nì caquee-ne ñuu Jerusalén, nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì cāhàn cuàchi-ne dìquì-yá, cachí-nè xì nèhivì:

—Nècuàchì jaàn, icúmí-nè ñà-malu nani Beelzebú ini-nè, divi quisì cusáhnú. Ñàyùcàndùá, vātùni tavá-né dava ga ñà-malu anima nèhivì, vāchi quisì mà chindéé xí-nè —nì cachi-ne.

²³ Ñàyùcàndùá nì cana Jesús nèhivì, te nì nacani-ya historia nduú ejemplu, cachí-yà xì-né:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tavà stnahá nsidaa mián? Mà cúí. ²⁴ Vāchi ducán iá xán na iá xì nèhivì dandacú nùu iin ñuu, nú nì táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùu ñuu mà. ²⁵ Te nèhivì ndoó iin vehe, nú xínì ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè. ²⁶ Stnā ñà-malu xì Satanás, nú nì táhndè dava, te cuni ùhì stnahá, dandu mà cuéà, te yāchi nsiha, nú ducán.

²⁷ Vehe iin tiāa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì, te tavà-né ñà-ìcúmí-tè. Còo, vāchi dihna icúmí-nè chicuhni-nè, dandu vātùni quida-ne ducán.

²⁸ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, mate nadaa ga cuàchi nèhivì iá nùu Dios, te ò nadaa ga xichi cāhàn ùhì-nè dìquì-yá, vātùni cuicahnú ini-yà sàhà-né.

²⁹ Doco nú nì cāhàn ùhì-nè dìquì Espíritu Ìì xí Dios, dandísá, mà cúí cuicahnú ini-yà, sàhà-né, vāchi nicanicuahàn icúmí-nè cunsida-ne cuàchi ma.

³⁰ Ducán nì cachi-yà xì nèhivì yucán sàhà nècuàchì cāhàn tnùhù dìquì-yá, vāchi cachí-nè ñà-ínacáá iin ñà-malu ini-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-neyà

³¹ Daaní, nì sàà stnā dihi-yá xì ñani-yà tùvèhé, te nì techuún-né iin razón caná-neyà. ³² Ñàyùcàndùá, nèhivì ndoó nùu-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iín dihi-ní xì stnā ñani-ní, caná-né mii-ní.

³³ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì mà:

—¿Ana divi nduú mamá xì cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

³⁴ Dandu nì xiconúu-yá nì indehè-yá nsidaa nèhivì ndoó nùu-yá, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xì, ò nahi ñani. ³⁵ Vāchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-nduá cuní Dios, divi xínduu nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnái.

4

Iin ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yà nèhivì nùu mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-nè nùu-yá. Ñàyùcàndùá, nì nana-ya iin lancha iín yuhù mar mà, te nì sàcòo-ya inì-nu. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcùndoo-ne.

² Dandu nì dàcuàhá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

³—Cunini-nsia. Nìsa ìa iin nècuàchì xítú, nì quee-ne cuàhàn-ne chihi-ne. ⁴Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxì-siá. ⁵Te dava stná mà, nì còya nùù cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vàchi có-ndòò cucún ñuhù yucán. ⁶Doco na ní ducàn orá, nì ìchà, vàchi cónì níhì yohá. ⁷Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya. Te na ní sahnù iñù mà, dandu nì dàdáhvia viú cuati ma, ñàyùcànduá cónì cuáha. ⁸Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùù ñuhù vaha, te nì xitià, nì sahnua, te nì cuàha; dava-ña, òcò ùxìn gà tantu nì cuàha; te dava-ña, ùnì dico gà tantu, te dava-ña, ùhùn dico gà tantu nì cuàha.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí.

Ñà-nduá disáhà-xí nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhá màsà cúndàà ini nècuàchì cahìchì inì-xi

¹⁰Na ní ndòò mii Jesús xì ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá xì stná nècuàchì ndoó yatni, dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhá ejemplu mà. ¹¹Ñàyùcànduá, dohó nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nìhìtáhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa iá ñuhiví ìì xí Dios, mate nìsa ìa dèhé palabra sàhámà antes. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu icúmí nacani xì-né. ¹²Ducán iá sàhá-ñá màsà cúnítnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cúndàà ini-nè, mate iníní-né. Pues ducán icúmí cuu xi-né sàhá-ñá màsà ndédúmá ini-nè, te cuicahnú ini Dios sàhá cuàchi-ne.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhá nècuàchì xítú

¹³ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—¿A ñá-cò-cúndàà inì-nsia sàhá ejemplu jaàn nduá? Pues nú coó, dandu ¿nansa cui cundaà stná inì-nsia sàhá nsidaa ejemplu dava ga?

¹⁴'Pues cunaha-nsia, na ian quidá nècuàchì nì dandiàchì uun xì tata mà, ducán quidá stná nècuàchì chihì xì Palabra xi Dios ini anima nèhivì. ¹⁵Tata nì còyo nùù ichì mà nduú nahi nèhivì iníní xí palabra xi Dios, doco yàchì vaxì ñà-malu dacúxíó-si palabra nì ndòò ini anima-nè mà. ¹⁶Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníní xí palabra ìì, te luegu cudí ini-nè sàhá-ñá. ¹⁷Doco na ian cùù xì viú còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né. Iyuhu gà quidándéé ini-nè nchícùn vii-né. Daaní, nú ni yáha-ne iin tnùndoho, ò nú quidáquínì nèhivì xì-né ñà-nchícùn-nè palabra xi-ya, dandu luegu naxícócuñ inì-nè, te nacóó-néa.

¹⁸'Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníní xí palabra ìì, ¹⁹doco cuàhà gà nacánì ini-nè sàhá vida xi-ne ñuhiví yohó. Te cudí stná ini-nè dacáyà-nè ñà-cuicà-né, vàchi xího sàstnùhù-né cucumi-né cuàhà iñàha. Ñàyùcán nduá sadí xì nùù palabra xi Dios ñà-mà cùì nìhìndéa chindeá-nè. ²⁰Daaní, nahi tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivì iníní xí palabra ìì, te xiníndísâ-néa. Ñàyùcànduá, queámà ñà-nduú-né na iin viú nì cana vii, a sea nduú-né nahi viú nì cana òcò ùxìn tantu, te ò ñá-nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

Iin ejemplu sàhá iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú xicàn-ndà quixi iin lámpara, dandu mà chícánì dèhé-ndàñá tìxi iin canasta, ò tìxi iin cama. Còó, cuiin vateá iin xaan ndé cutnuà inicutu.

²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì ìa dèhé, icumíâ tui vateá. Te nsidaa ñà-nduá

quidá dèhé nèhivì, icúmíâ natùì claruà. ²³ Ni cúníní vâha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunini vâha-nsia na sâha xi-nsiá (ichì váha). Vâchi divi vara chitácùhá-nsiâ icúmí stná mii-nsiá nacuitacùhá-nsiâ. Doco nú iníní vâha-nsia, dandu chicá ñhítâhvi-nsiâ cundaà vâha inì-nsia. ²⁵ Vâchi nècuàchì sâñùhú (ñà-vâha) inì-xi, chicá más icúmí-nê ñhítâhvi-né; doco nèhivì có-ñùhú ndisa (ñà-vâha) inì-xi, ndè iyuhu (ñà-vâha) ñuhú ini-nè, icúmíâ cuxio nsiha.

In ejemplu sâhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán iá stná ñuhiví ì xì Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahi itù-te. ²⁷ Na túinuù, dandu ndácòo-tè (nácòtò-teá); daaní sâñaà quídì-te. Doco tata mà, xítìà te sahnúá, mate có-cundáà inì-te índù modo sahnúá. ²⁸ Vâchi iin itu, miá cuàha. Dihna viu xítìà, dandu después caná sìcàyòcò-ñà, te nachitu nùnìá. ²⁹ Te nú sàni sisa vâha, dandu yâchì icúmí ndanchito cosecha, vachi sà-ìá`.

Ejemplu sâhà tata yutnú mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Índù iñàha cui cachì sâhà-ñá cundaà vâha inì-nsia nansa iá ñuhiví ì xì Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani sâhà ñà-cundaà inì-nsia nansa iá tiempu mà? ³¹⁻³² Pues, cunaha-nsiá, nahi tata yutnú mostaza, ducán iá tiempu mà. Vâchi tata mà, mate tata chicá cuati iá ñuhiví nduá, doco nú sàni chihi-ndañá, dandu sahnúá. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnúá nùù nsidaa gá ñà-tátá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vâxi sâcuítândòó casi mahi ndahà-nú —nì cachi-yà.

³³ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xì nèhivì na dacuahá-yánè, según nansa nì sàà-nè cundaà ini-nè. ³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xì-né, doco na ní ndòo mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì dâtúì nsihi-ya sâhámà nùù-né.

Nansa nì dàcúcuñ Jesús tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí mar

³⁵ Na ní cuñaà quivì yucán, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cúhùn-ndà yâha-nda ladu mar.

³⁶ Dandu nì dânácuítìà compañeru-yà nèhivì cuàhà mà. Te mii-yá, nacua iá-yà ini lancha, ducán nì saca-neyà cuàhàn-nè yâha-ne mar. Te cuàhàn stná iin ùì gá lancha ndoó stná yucán. ³⁷ Doco después nì dàñà iin tàchì dànà, te nì nacuahnu todò tècuí, nì xìnu-tè ndè ini lancha mà, sàdaaní chitu-nú. ³⁸ Doco mii-yá, indúhu-yá quídì-yà cahà-nú, ihí almohada dìni-yá. Dandu nì dânsícuñhu ini-nèyà, cachì-nè xì-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndùlócò-ní ñà-vihini cui-ndà?

³⁹ Dandu nì ndacuiin-yà, nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà, te nì cachi-yà xì tècuí mar:

—Ihí-ní nì cóó, te nì ndúdádí.

Dandu luego nì cucuiin tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun yúhì guâ-nsiâ? ¿A có-câhví-nsiâ xì Dios?

⁴¹ Dandu nì yúhì sâstnùhù nècuàchì mà, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sâhà-yá):

—¿Índù clase nèhivì nduú nècuàchì yohó, te dècuèndè tàchì xì mar iníní xì-né?

5

Nansa ni tavà Jesús ñà-malu ñuhú ini iin nècuàchì ñuu Gadara

¹ Daaní, ni sàà-nè xì-yá inga ladu mar nùù ñuu nècuàchì Gadareno. ² Te na ní quee-ya nùù lancha, luegu ni ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñuhú ñà-malu inì-xi, vaxi-ne dècuèndè mahi cueva ndé xí-indùxin nsii. ³ Vachi de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò ni-iin cui chicuhni xì-né, mate cadena ni cúndúá. ⁴ Cuàhà xichi ni sàcùnuhni-nè xì manilla càa, xì stná cadena. Doco siempre sahdé-nèa, te dacuachí stná-nè manilla mà. Còò ni-iin cui nsida vii xì sàxìnítnùnì-nè. ⁵ Nicanicuahàn ndui te ñuú ndáhì loco-nè, xicánúú-né yucù xì mahi cueva mà, danácuêhè-nè mii-né xì yùù. ⁶ Doco na ní xini xicà-né Jesús, ni dáyàa-nè ni sàà-nè nùù-yá, te ni sàcuìn sìsì-né nùù-yá, ⁷ ndáhì ndee-né quidá ñà-malu, te ni cachi-nè:

—Jesús, ¿ndià cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhì mii-ní), Dèhemanì Dios iá dìquì-xì ansivi nduu-ní. Sàhà Dios sacúndáhvì` nùù-ní, ¿màsà dándóhó-nì yùhù!

⁸ Pues ducán ni cachi nècuàchì mà, vachi làcà ni cachi-yà xì-ñá:

—¿Cuxio yohó ñà-malu nùù tiàa yohó!

⁹ Dandu ni ndàcàtnùhù stná-yà nùà:

—¿Nansa nanu?

Te ni cachà:

—Ejército naní, vachi cuàhà nduú-nsì.

¹⁰ Dandu cuàhà gá ni sacundahví tiàa ma nùù-yá ñà-màsà téchúûn-yáñà cùhàn inga ñuu. ¹¹ Te yatni yucù yucán ni sandoo cuàhà cochi, xixáhan-sì.

¹² Ñàyùcàndúá, ni sacundahvíà nùù-yá, cachá`:

—Dayáha-ní nsiùhù ni cùhùn-nsì màcùñuhu-nsi ini cochi yucán.

¹³ Dandu ni dàndáa-yáñà. Ñàyùcàndúá ni caquea nùù tiàa ma cuàhàn, ni sàcùñuha ini cochi yucán. Nahi ùì mìl ni sanduu-sì. Daaní, carrera ni nuu nsidaa-sì candiaa yucán, te ni còyo-sì ini mar ni càhà-sì.

¹⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, ni yùhì-te; carrera mànuhù-té ni cachitnùhu-tè xì nècuàchì ini ñuu mà xì stná nècuàchì ndoó ranchu. Dandu nèhivì ndoó yucán, vaxi-ne cundehè-né ñà-ndúá ni cuu. ¹⁵ Nì quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, te ni caxini-nè nècuàchì nìsa ñuhu cuàhà ñà-malu inì-xi, iá-nè, ndixí-né sìcoto, sàni nàcòò nsihì sàxìnítnùnì-nè. Dandu nèhivì yucán, ni cayùhì-nè. ¹⁶ Te nècuàchì ni caxini nansa ni cuu, ni nacani-ne xì nsidaa nèhivì mà sàhà cochi xì sàhà stná tiàa ma. ¹⁷ Dandu nèhivì cuàhà mà, ni quesaha-né ni sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ñuu-nè.

¹⁸ Daaní, na sàni nana tu-ya lancha yucán, dandu ni càhàn nècuàchì nìsa ñuhu ñà-malu inì-xi, ni xicàn-nè áma cui cutnahá stná-nè xì-yá cùhùn. ¹⁹ Doco còni sàha-ya cùhùn-nè:

—Còò —cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ni, te cachitnùhu-ní xì tnaha-ní ñà-cuàhà guá ni quida Stohò-ní Dios xì-ní, te ni cuhi ini-yà mii-ní.

²⁰ Ñàyùcàndúá, ni quee tiàa ma cuàhàn-nè inicutu ladu mà nani Decápolis, ni cachitnùhu-ne ñà-ndiaha guá ni quida Jesús xì-né. Te nsidaa nèhivì yucán, ni ndulocó-nè.

Nansa ni dànatíacú Jesús dèhe Jairo, te ni dàndúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

²¹ Dandu ni nayàha-ya ini lancha cuàhàn-yà inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà ni nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì nùù-yá. ²² Dandu yucán ni sàà stná iin nècuàchì cusáhnù nùù iin veheñùhu, Jairo nani-né. Te ni tnàtuu-ne nùù-yá, ni tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, ²³ te ni sacundahví cuàhà-né nùù-yá, cachí-nè:

—Meru cucáhvi dèheyoquí. Cúhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní dìquì-ñá sàhà-ñá nduvàha-ñà, te mäsà cùì-ña.

²⁴ Ñàyùcàndüá, cuàhàn-yà xì-né. Te cuàhà gá stná nèhivì cutnàhâ xí-yâ nchícùn stná-nè cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè. ²⁵ Te cunaha-nsiá, mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà cuhí. Ûxìn ùì cuà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nì. ²⁶ Te cuàhà gá sàni ndoho-ne nì quida nècuàchì quidátátná, doco cóni níhì nècuàchì mà chindee-ñânê. Còó, chicá nì quida yaa cuèhè xi-ne, dècuèndè sàni dànsihí-né dihùn xì-né sàhá. ²⁷ Doco na ní xiniñùhu-ne sàhá Jesús, nì quixi-ne ladu yàtà-yá mahì nèhivì cuàhà mà, te nì dácúhùn ndahà-né nù sícoto xi-ya, ²⁸ vâchi nì nacani ini-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sícoto-ni xi-ya, vâtùni nduvàhi”. ²⁹ Te (ñà-ndáà nduá), luegu nì cucuiin nì-né, te nì cuu ini-nè sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma. ³⁰ Daaní, momentu mà nì cundaà stná ini-yà sàni dándúvâha iin nèhivì xì poder xi-ya. Ñàyùcàndüá, nì naxicocuïin duma-yá yàtà-xí mahì nèhivì cuàhà mà, te nì cachi-yà:

—¿Ana divi nì dúcùn ndahà-xí ìcà sícoto xi?

³¹ Dandu nècuàchì dacuahá-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—¿A có-xiní-ní ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí-ní: “¿Ana nì dúcùn ndahà-xí ìcà sícoto xi?”?

³² Dandu nì xiconúù-yá nì indehè-yá, áma nátùì nècuàchì nì quida mà. ³³ Te nècuàchì ñahà mà, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhî-nè, vâchi ináhâ-nè ñà-ndüá nì cuu xi ini-nè. Dandu nì tñàtuu-ne, nì sàcuïin sísì-né nùù-yá, te nì cachi ndàà-nè xì-yá nsidaa ñà-ndüá nì cuu xi-né. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vâtùni nùhù-ní contentu vichi. Iin-ni nì cúxíó cuèhè dana nìsa quida xi-ní.

³⁵ Na meru cachí-yà ducán, dandu nì caquesaa nèhivì vâxi vehe presidente xi veheñùhu ma, te nì cacachi-nè xì nècuàchì mà:

—Sàni xìhì dèhe yoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuún gà-ní maestru.

³⁶ Doco Jesús, cóni ndúlócô-yà sàhá ñà-ndüá nì cachi-nè, cuisì-ní nì cachi-yà xì presidente mà:

—Mäsà yúhî-ní. Cuisì cunihnu vâha inì-ní.

³⁷ Dandu nì cachi-yà ñà-mäsà cútnàhâ gá nèhivì xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan. ³⁸ Te nì sàà-yà xì-né ndè vehe presidente mà, te nì xini-yà ndoó chitu nèhivì, yáha ga quidácuàhâ-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-nè. ³⁹ Dandu nì nsihvi-ya vehe, te nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vâchi cóni xìhì ñahà chii yohó. Quídi uun ni-ña.

⁴⁰ Doco nècuàchì mà, nì sàcùndiaa uun-neyà. Ñàyùcàndüá, nì tavà nsihí-yánè fuera, te nì saca-ya yuadíhâ xì nècuàchì cutnàhâ xí-yâ, nì yàha-ne ndé indúhu ñahà chii ma. ⁴¹ Dandu nì tñii-ya ndahà-ñá, cachí-yà:

—Talita cumi —te cuní cachàmà dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xì', ndacuiin xá.

⁴² Dandu vichi vichi nì ndacuiin-ña nì nacacanuu-ñà, vâchi nahi ùxìn ùì cuà xicá-ña. Te nècuàchì cutnàhâ xí-yâ, nì candulocó sàstnùhù-né sàhá ñà-ndüá nì cuu. ⁴³ Doco mii-yá, nì chinaha-yánè ñà-mäsà cáchì-nè xì nèhivì ñà-ndüá nì xini-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né nì dácúxì-nèña.

6

Ñà-ndüá nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

¹ Dandu ni quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yà, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá, ndacá tnáhâ-né xì-yá cuàhàn. ² Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, ni sàhàn-yà veheñùhu, te ni quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì. Te na ní inini-ne ñà-nduá ni cachi-yà, ni ndulocó-nè, cachí-nè:

—¿Índù ni xini-ndà ni nihítàhvì guá nècuàchì yòhó? Te ¿índù ni xini-ndà ni cunchichí guâ-nè? ¿Te nansa iá stná milagru quidá-né? ³ Vàchi iin ana tùha yácùn yutnù nduú-né. Te dihi-né nani María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Judas, xì Simón. Te ñahacúha-ne, ¿a có-ndòó stná-nè yohó ndé ndòò-ndà?

Ducání ni cachi-nè ñà-ni cuduchi ini-nè sàhà-yá. ⁴ Doco ni cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì ñuu mà-né, doco nèhivì ñuu mii-né, ò tnaha-ne, ò nèhivì vehe-ne, cóó, có-quidáñúhú-ñánè —ni cachi-yà.

⁵ Ñàyùcànduá, mànicùí quida-ya milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùì nècuàchì cuhí, ni chitandòó-yá ndahà-yá dìquì-né, te ni nduvàha-ne. ⁶ Te ni ndulocó-yá ñà-có-cuní nècuàchì ñuu mà cunindisá-né.

Nansa ni techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ùì

Dandu ni nacàhin-ya vuelta cuàhà ñuu cuati, ni dàcuahá-yá nècuàchì ñuu yucán. ⁷ Dandu ni cana-ya ùxìn ùì nècuàchì dàcuahá-yá, te ni dándàcú-yá ñà-cutnahá ùì ùì-nè cùhùn. Te ni sàhatahvì-yánè ñà-tavà-né ñà-malu. ⁸ Te ni cachi stná-yà xì-né ñà-còò ni-ìñàha cunihi-ne cùhùn ichì mà, cuisì-ní bastón xi-ne; còò morral, còò pan, còò dìhùn cunihi-ne ini siuhmatìxi-ne, ⁹ te ndisàn uun ni cúnái-né. Te cuisì imindaa dùhnù cundixi-ne cùhùn. ¹⁰ Te ni cachi stná-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-nsià cundoo-nsia iin vehe, dandu iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹¹ Te nú có-cuní nèhivì quihin casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsia ñuu-nèmà, te catù-nsiá sàhà-nsiá ñà-còyo yàcá ñuu mà. Vàchi ñà-jaàn cunduu testigu dìquì-né quivì coo juicio xi-ne. Te yùhù cachì xì-nsiá, na sàà quivì ndàcàn Dios cuenta sàhà cuàchì, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nècuàchì mà nihì-né nùù nècuàchì (malu) ni sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra sàhana.

¹² Dandu nècuàchì dacuahá-yà mà, ni caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, ni cáhàn-nè xì nèhivì ñà-ndiá ìcà-né naxicocuñin ini-nè sàhà cuàchi-ne. ¹³ Te ni tavà stná-nè cuàhà ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te ni saquin stná-nè seña xì aceite dìni cuàhà nècuàchì cuhí, te ni dándúvaha-ñané.

Nansa ni xihì Juan Bautista

¹⁴ Ñà-cuàhà guá ni xitià fama xi Jesús, ñàyùcànduá, ni xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te sàhàmà ni cachi tèmà:

—Sàni natiacu Juan Bautista, te ñàyùcànduá quidá-né milagru.

¹⁵ Ducán ni cachi tèmà. Doco dava ga nèhivì, ni cacachi-nè sàhà-yá ñà-divi Elías nisa ìa sàhana nduú-yá. Te dava ga-nè, ni cachi-nè ñà-iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios nduú-yá, nahi nècuàchì profeta sàhana.

¹⁶ Doco Herodes mà, dohó ni cachì-te na ní xinitnùhu-tè sàhà-yá:

—Còò, divi Juan nduú-né, vàchi sàni natiacu-nè, mate ní quendodò dìni-né ni guide.

¹⁷ Ducán ni cachi tèmà, vàchi antes ni chicadì-te Juan, ni dándàcú-te nùù soldadu xi-tè, te ni tniì tèmànè. Ñàyùcànduá ni sàcùnuhni-nè cadena, te ni sàcùndiadi-nè vehecàa. Pues nsidaa ñà-jaàn ni quida Herodes mà sàhà-ñá cunì-te ndòò vaha-tè nùù iin ñahà nani Herodías. Vàchi sàni nandàhà-té xì-ñà mate ñahàdìhì ñani-te Felipe nduú-ña. ¹⁸ Ñàyùcànduá ni cachi Juan xì-té:

—Cò-sàha Dios lugar coo-ní xì ñahàdìhì ñani-ní.

19 Pues divi sàhà ñà-jaàn nì xini ùhì Herodías mà Juan, te cuní-ña cahnì-ñánê, doco mànicùí. 20 Vàchi Herodes mà, ináhá-tê Juan ñà-ndùú-né iin nècuàchì nihnú ndáà inì-xi, te ì stná ini-nè. Ñàyùcàndùá, yúhì-tené. Te divi sàhájàn nì xidahan stná-te nècuàchì mà nùù ñahà mà. Te cudî stná ini-te cunini-tè ñà-ndùá cachí nècuàchì mà, mate cóni sàà-te cundaà vaha ini-te.

21 Doco nì sàà iin quìvì nì cuu ofrecer nansa dandáñúhú ñahà màné, vachi nì naxinu rey mà cuià, te nì quida-tè iin vicò cahnú nì casaà cuàhà tè-cùsáhnú ñuu mà, xì cuàhà stná comandante capitán, xì stná cuàhà tècuicà ndoó ladu Galilea yucán. 22 Dandu nì quìhvi dèheyoco Herodías mà ndé iá vicò, te nì itasaha sàstnùhù-ñá, nì dàcúdî inì-ña rey mà xì stná tè-xínduu visita xi-tè. Ñàyùcàndùá, nì cachì-te xi-ñá:

—Ndéni iñàha nì cui cunú, càcùn-ñá nùí, te nìhùn-ñá.

23 Te nì chinaha-té Dios ñà-ndéni iñàha nì cui nì càcàn-ña, cuàha-tèñá, mate nì cundúá iin davatahvi ñuu ndé cusáhnú-te, cuàha-tèñá. 24 Ñàyùcàndùá nì quee-ña cuàhàn-ña ndàcàtnùhù-ñá nùù dihi-ñá:

—¿Ndíà nduá càquìn?

Te nì cachi dihi-ñá:

—Dìni Juan Bautista càcùn —nì cacha.

25 Ñàyùcàndùá, yachì nì nansìhvi ñahà chii mà ndé iá rey mà, te nì xicàn-ña, cachí-ña:

—Dìni Juan Bautista taxi-ní luegu, cunacaà ini iin charola cahnú —cachá.

26 Dandu rey mà, cuàhà gá nì cuhuun inì-te, doco sàhà-ñá sàni dàndáà-te, te sàhà stná visita ndoó yucán, ñàyùcàndùá có-cùnì-te dama-tè ñà-ndùá nì cachì-te xi-ñá. 27 Sàhájàn vichi vichi nì techuún-te iin tè-cùhùn cahnì xì Juan, te cunihi tèmà dìni-né ndixi. 28 Ñàyùcàndùá, nì sàhàn tèmà vehecà, nì quendodò-té dìni-né, te nihí-teá ini iin charola nì nansìhvi nì sàha-tè ñahà chii mà, dandu mii-ñá, nì sàha-ña dihi-ñá.

29 Daaní, na ní caxinitnùhu nècuàchì nìsa dacuahá Juan, dandu nì casahàn itnii-né nì naquihin-ne iquicúñú nsii ma nì sùxin-ne nì chicao-nèà ndé nduú cueva xi nsii.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil nèhivì

30 Daaní, nì cansiaa nècuàchì nì techuún Jesús cacanu, te nì canataca-nè nùù-yá, nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-ndùá nì quida-ne xì ñá-ndùá nì chinaha-nè. 31 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Naha-nsià cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndòò nèhivì, quetatu chii-nsiá.

Ducán nì cachi-yà, vachi nì có-cùsáá gá-nè cuxi-ne, ñà-cuàhà guá nèhivì queé nsìhvi nùù-né. 32 Ñàyùcàndùá nì nana-ya xì-né ini iin lancha ñà-cùhùn cuaán-yá xì-né iin xaan ndé còò iin. 33 Doco nì xini nèhivì cuàhàn-yà, te cuàhà-né nì nacuni-nèyà, ñàyùcàndùá nì caquee-ne nsidaa ñuu nì dàyáà-nè, te dihna-ne nì sàà-nè nùù-yá. 34 Ñàyùcàndùá, na ní quee-ya nùù lancha mà, nì xini-yà cuàhà gá-nè ndoó, te nì cuhi ini-yànè, vachi nahi riì còò stohò-xi, ducán nduú-né. Ñàyùcàndùá, nì dàcuàhá-yànè cuàhà iñàha.

35 Daaní, na ní cuaà nì catnàtuu nèhivì siempre nchícùn xì-yá nùù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. 36 Ñàyùcàndùá, ndaquìndèè-ní xì nèhivì yohó ñà-nì cuítia-nè cùhùn-nè ndè ranchu ò ñuu cuati ndoó yatni, te cuiin-ne ñà-cutiacu-nè, vachi còò ñá-cuxi-ne lugar yohó.

37 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿A cùhùn-nsi xì ùi cientu dihùn plata, te cuiin-nsi pan dacuxí-nsínè?

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiâ? Cuahán-nsià cundehè-nsiá.

Ñàyùcàndüá, (nì ndàcàtnùhù-né), te na ní cundaà ini-nè, nì cachi-nè:

—Ùhàn, xì ùi siaca.

³⁹ Dandu nì dándàcú-yá nì mácùndoo nsidaa nèhivì mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nùù yùcù cuií. ⁴⁰ Te ducán nì quida-ne nì sàcùndoo yucùn-né, cientu cientu-ne, te dava cientu dava cientu-nè nùù iin iin grupu-nè. ⁴¹ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yá pan mà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèa nùù nèhivì cuáhà mà; daaní, divi-ni ducán nì quida stná-yà xì ùi siaca, nì dàcuàchí stná-yàsi nùù-né. ⁴² Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. ⁴³ Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò gá, pedazu siaca xì stná pedazu pan, te nì chitu ùxìn ùi ìcà-ñá. ⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mìl tiàa nì sanduu nèhivì nì xixi xi pan mà.

Nansa nì xica ndodò Jesús nùù tècuí mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha, te codònnùù cueé-nè nùù-yá cùhùn-nè inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuítia-yà nèhivì cuáhà mà. ⁴⁶ Te nì nsihì nì ndaquìndèè-yá xì-né, dandu nì nana-ya iin yucù nì xicàn tàhvì-yá nùù Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá ìi lancha mà mahì mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yà ñuhù íchì. ⁴⁸ Dandu nì xini xicà-yánè ñà-ùhì gá dacacá-nènu xi yutnù iá nahi pala, vachi caná tàchì ladu nùù-né. Ñàyùcàndüá, sinduhá nì sàà-yà nùù-né, xicándódo-yá nùù tècuí mar, te nihnú ini-yà yàha-ya iin ladu. ⁴⁹ Doco na ní caxini-nè nansa xicá-yá nùù tècuí ducán, dandu nì càna ndee-né, vachi дума nduá càhàn-né. ⁵⁰ Vachi nsidaa-né, nì xini-nèyà, te nì ndulocó-nè, yúhì cuáhà-né. Doco nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nacuàhandee inì-nsia, vachi yùhù nduí; màsà yúhì-nsiá.

⁵¹ Dandu nì quècahnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te nì cucuiin tàchì mà. Ñàyùcàndüá, cuáhà sàstnùhù nì ndulocó gá-nè. ⁵² Vachi cóni sánihì váha ini-nè sàhà milagru nì nducuahà pan mà, vachi ùhì mànihì ini-nè.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuáhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sáni yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchì iin ñuu nani Genesaret. ⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xì-yá nùù barcu mà, dandu vichi vichi nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá. ⁵⁵ Ñàyùcàndüá, nì cadayàa-nè cuàhàn-nè inicutu ladu yucán, nì sàquíhin-ne nècuàchì cuhí xi-ne, te nihí-né nècuàchì mà vaxi nùù-yá itánduhù-né nùù camilla. Te ndéni nì cui nì xinitnùhu-ne iá-yà, divi yucán nì sàà-nè xì nècuàchì mà. ⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuati, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni nì cui, yucán nì cachitánduhù-né nècuàchì cuhí xi-ne ichì, te nì xicàn-nè ñà-siquiera nùù sàhà sìcoto xi-ya ni dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana nì dúcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

7

Ñà-ndüá dacuidá cuàchì ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu vaxi-ne, nì quesaa-nè nùù Jesús. ² Te nì caxini-nè nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixí-né comida xi-ne, te cóni ndàhá-né. Ñàyùcàndüá, nì caxitnùhu-ne nècuàchì mà. Vachi modo jaàn nduhù ndahà-ndà (càhàn-né). ³ Vachi nècuàchì fariseu mà, xì nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nú màsà ndàhá-né, mà cúxí-né, vachi ducán iá estilu xi xì-né chivàha-ne. ⁴ Te nú nì

sàhàn-nè yàhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuàhà sàstnùhù gá estilu icúmí-nê chivàha-ne, vàchi icúmí-nê nacate stná-nè taza, quìdi, yoo, càa, cama. ⁵ Ñàyùcàndùá, nècuàchì fariseu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nì xicàn tnùhù-né nùù Jesús, cachí-nè:

—Nècuàchì dacuaha-ní, ¿índù chuun có-nchícùn-nè estilu xi xì-ndà? vàchi có-ndùhí ndahà-né na xixí-né.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà mii-nsiá sàhana, vàchi dananì uun-nsia vaha-nsia. Pues ñà-yòhó nduá nì cachi Dios, te nì tìaa Isaías yucán: Nèhivì yohó, cuisì-ní yuhù-né quidáñùhù-nê yùhù, màdì ini anima-nè, vàchi xica ié` cahan-né. ⁷ Cahví-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiàá, vàchi nèhivì ùùn nduú ana nì quidavàha xi ley chináhà-nè nèhivì, cachí Dios.

⁸ Vàchi mii-nsiá, mà úhì nacóo nihni-nsia ñà-nduá nì dandàcú Dios, doco ñà-nduú ley xi nèhivì ùùn, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre xi-nsia nduú ñà-nacáté-nsiá quìdi, xì taza, te cuàhà gá costumbre icúmí stná-nsià nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu nì cachi gá-yà xi-né:

—Mii-nsiá, tuxí inì-nsia vátùni naco-nsia ñà-nduá nì dandàcú Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chivàha-nsia. ¹⁰ (Cundehè-nsiá casu yohó): sàhana nì cachi Moisés ñà-icúmí coo tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá, te nú ni cáhàn ùhì iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nê, dandu icúmí-nê cui-nè. (Ducán nì cachi Dios.) ¹¹ Doco tucu cachí mii-nsiá, vàchi cachí-nsià vátùni cachi iin nèhivì xì yuadíhí (ndahví-nè): “Mà cúí chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmí, vàchi sàni cachi sàhà nsidaamá ñà-nduá dìhùn íi; vàchi sàni cachi: Corbán nduá, te cuní cachàmà, dìhùn xí Dios nduá”. ¹² Te nú ducán nì cachí nècuàchìmà, dandu có-sàha ga-nsià chindee gá-nè yuadíhí-nê (xì dìhùn mà). ¹³ Ñàyùcàndùá, sàhà estilu xi-nsiamà, iladu sàni ndòo ley ì mà, te cuisì estilu nì ndòo nùù-nsiá chivàha-nsia. Te cuàhà gá estilu tnaha ñà-yucán icúmí stná-nsià —nì cachi Jesús.

¹⁴ Dandu nì cana-ya nèhivì cuáhà mà ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vaha inì-nsia: ¹⁵ mà cúnsídá cuàchi ni-iin nèhivì sàhà ñà-nduá xixí-né. Còó. Ñà-nìhnú ini anima-nè, te quidá-néa, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima-nè. ¹⁶ Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te nì ndòo nèhivì cuáhà mà tùvèhé. Dandu nì ndàcàtnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá ndiá nduá cuní cachi ejemplu mà.

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-sànìhì stná ini mii-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-íá fuera iquicúñú-ndà, nú ni quèa yuhù-ndà, mà cúí dacuidá cuàcha-ndó nùù Dios. ¹⁹ Vàchi màdì ini anima-ndà quíhvia. Còó, tìxi-nda cuáhàn, dandu después queá.

Ducán nì cachi-yà sàhà-ñá cundaà ini-ndà comida vii nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndà, màdì cuàchi nduá cuxi-ndañá.

²⁰ Dandu nì cachi stná-yà:

—Ñà-nduá nihnú ini nèhivì, te queá anima-nè, divi nduá dacuidá cuàchi xi-né. ²¹ Vàchi anima nèhivì ñuhú cuàchi-ne, te sàhà ñà-ñùhámà ini-nè, ñà-yùcàndùá quidá stná-nè cuàhà ñà-có-ndiàá; vàchi nacání quini ini-nè, te ò cáhàn-nè xì nècuàchì cóni nándàhà xì-né, te ò dava-ne, uun-ni ndoó-né xì ndé ni nèhivì ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-né, ²² ò xidá cuíhñá-nè; te xího stná-nè ñà-icúmí ñanìtnaha-ne; quini quidá stná-nè xì ñanìtnaha-ne, te dandahví stnahá stná-nè; tùha quini stná-nè, te có-cùcáhàn núù-né; te cuàhà-né, cúmbìdia stnahá stná ini-nè, te cáhàn quini-ne dìquì ñanìtnaha-ne; cuadú stná-nè, te nacání ndévàha ini-nè. ²³ Pues ducán quidá-né, vàchi

ñuhú nsidaájàn ini anima-nè, te na quidá-néà, dandu dacuidá cuàcha-nè —nì cachi-yà.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu icúmí xí inga religión

²⁴ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. Te yucán nì sàà-yà visita iin vehe, doco có-cùnì-yà cundaà ini nèhivì ñà-íá-yà yucán; doco mànicùí coo dèhé-yà. ²⁵⁻²⁶ Vàchi vichi vichi nì xinitnùhu iin nècuàchì ñahà inácaa iin ñà-malu ini dèheyoco-xí. Iin nècuàchì inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofenicia. Te na ní sàà-nè ndé íá-yà, nì sàcuìn sísì-né nùu-yá, nì sacundahví-nè nùu-yá áma táva-yá ñà-malu anima dèhe-ne.

²⁷ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Dihna icúmí cutahví dèhe (ñuu nsiùhù, dandu después nèhivì inga ñuu), vàchi ducán íá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mii-vé, te ndenuu ini-vè, dandu después cuxi sìhina cuati. Vàchi mà váha cuxio dìtà-vé, te cuxi-siá.

²⁸ Doco nì cachi tu nècuàchì mà xì-yá:

—Ñà-ndáà nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina xicánúú tìxi mesa, níhì stná-si iyuhu xèhè dìtà cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cachí-ní. Ñàyùcànduá, xuhun-ní vehe-ní, vàchi sàni quee ñà-malu nùu dèhe-ní.

³⁰ Daaní, mànuhù nècuàchì mà vehe-ne, te nì xini-nè indúhu víi dèhe-ne cama, vàchi sàni cuxio ñà-malu nisa dandoho-xi-ñá.

Nansa nì nduvàha iin nècuàchì dòhò, te ihin stná-nè

³¹ Dandu nì quee Jesús ñuu Tiro mà, nì yàha-ya ñuu Sidón, xì stná ladu Decápolis, te nì nasaa-yà mar íá Galilea. ³² Te nèhivì yucán, nì saca-ne iin nècuàchì dòhò có-càhàn vii stná, te nì casaà-nè nùu-yá, nì sacundahví-nè ñà-nì chindánuú-yá ndahà-yá dìni nècuàchì mà, te nduvàha-ne. ³³ Dandu nì tavà cuaán-yá nècuàchì mà, te nì dàquíhvi-ya dìnìndàhá-yà ini tùtnù-né. Te nì dàcóyo-ya tédí-yá dìnìndàhá-yà nì chituu-ya nùu yàá-nè. ³⁴ Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì sàcàn ini-yà, cachí-yà xì tiáa ma dàhàn ñuu mà:

—¡Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Nì nuná tùtnù-ní.

³⁵ Dandu nì nuna tùtnù-né, te nì nduvàha stná yàá-nè, vàtùni càhàn vii-né.

³⁶ Te nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì ndoó yucán ñà-màsà cáchì-nè ni-íñàha xi nèhivì, doco entre más cachí-yà xì-né ducán, vihi gá cuàhà nì sate tnùhu-ne sàhà-yá. ³⁷ Te yáha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì, cachí-nè:

—Vii gá quidá-yá nsidanicuú iñàha. Dècuèndè tédòhò natiácú quidá-yá, xì stná tè-ìhìn dànacàhàn-yà.

8

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmì mil nèhivì

¹ Quivì yucán nì nataca tu cuàhà sàstnùhù nèhivì, doco còò ni-íñàha cuxi-ne. Ñàyùcànduá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

² —Yùhù cuhí inì nèhivì yohó, vàchi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnáhà-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. ³ Te nú nì dánacùitiè-nè nùhù-nè vehe-ne, vihini cuitá-nè ichì, vàchi có-xixí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

⁴ Dandu nì naxiconihí nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá:

—Doco ¿índù nihì-ndà ñà-dacuxi-ndané? vàchi yucù nduá yohó.

⁵ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùu-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà iá —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì dândàcú-yá nì mácúndoo vii nsidaa nèhivì mà ñuhù. Te nì tnii-ya ùsà pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà. Dandu nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèa nùù nèhivì cuáhà mà. ⁷ Te nì ìa stná iin ùì siaca cuati; ñàyùcàndùá nì naquimanì stná-yà Dios sàhà-sí, te nì cachi-yà xì nècuàchì mà ñà-dasàn stná-nèsi nùù nèhivì. ⁸ Dandu nèhivì cuáhà mà, nì caxixi nsidaa-né, te nì ndenuu ini-nè. Te después, nì dâtàcá-nè ñà-ndùá nì cuyodò gá, te nì chitu ùsà canasta-ñà. ⁹ Te nèhivì nì caxixi ma, nahi cùmì mil nì sanduu-ne. Daaní, na sání dâncútià-yà nsidaa nèhivì mà, ¹⁰ dandu nì nana tu-ya iin lancha xì nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa nì xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, nì casaà nècuàchì fariseu nùù-yá, te nì quesaha-né cuàà-nè xì-yá, dasaá-nèyà xicàn-nè ñà-quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né. ¹² Dandu nì sàcàn cuáhà ini-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá xì dava ga nècuàchì ñuu yohó, ¿índù chuun xicàn guá-nsià guide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachí xì-nsiá, mà sàa coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

¹³ Dandu nì nacoo uun-yanè, nì ndècahnu-ya ini lancha inga xichi, te nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu mar.

Nansa nì dânsínúú ini Jesús nècuàchì dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácánì gá ini-nè sàhà nansa nihì-né ñà-cutiacu-nè

¹⁴ Cunaha-nsiá, sàni nandòdó nècuàchì dacuahá-yá cunihi ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisì iin-nia nihì-né cuàhàn. ¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóo-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná Herodes.

¹⁶ Dandu nì quesaha-né nì ndatnuhu-né, cachí-nè:

—Ádi ñà-còò pan nihi-nda vaxi, ñàyùcàndùá cachí-yà xì-ndà ducán —cachí-nè.

¹⁷ Sàhájàn na ní cundaà ini-yà ñà-ndùá ndatnúhú-nè, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cò-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñà còò pan nihì-nsiá vaxi. ¿A có-nsinúú inì-nsia (ñà-ndùá nì xini-nsiá)? Yùhù xiní tàñáha ga cundaà inì-nsia. ¡Na cueé guá sáníhì inì-nsia! ¹⁸ Iá nduchínúú-nsiá, ñàyùcàndùá xiñuhu cundehè-nsiá. Te iá stná tùtnù-nsiá; xiñuhu cunini-nsia. ¿A có-nsinúú inì-nsia nansa nì cuu daa? ¹⁹ Na ní dasín ùhùn pan, te nì xixi ùhùn mil tiàa, ¿nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòò nì dâtàcá-nsiá?

—Ûxìn ùià —cachí-nè.

²⁰ Dandu nì cachi tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan nì caxixi cùmì mil nèhivì, ¿nadaa ìcà pedazu pan nì dâtàcá-nsiá?

—Ûsà —cachí-nè.

²¹ Dandu nì cachi tu-ya xì-né:

—¿A táñáha ga mànihì inì-nsia?

Nansa nì dândúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá ñuu Betsaida

²² Dandu nì sàa-yà xì-né ñuu Betsaida, te nèhivì ndoo yucán, ndacá-né iin nècuàchì cuaá nì quesaa nùù-yá, sacúndáhvì-nè ñà-nì chítúú-yá ndahà-yà nùù-né, te ni ndúvaha-ne. ²³ Ñàyùcàndùá, nì tnii-ya ndahà nècuàchì mà, te nì tavà-yánè fuera ñuu tii ma. Dandu nì dàcùchí-yà tèdíí-yà nduchínúú-né, te nì chituu-ya ndahà-yà ndé cuhí nùù-né. Dandu nì ndàcàtnùhù-yà nùù-né, a sání natùinuù-né, á coó. ²⁴ Dandu nì ndacoto-ne, te nì cachi-nè:

—Vàtùni indéhi nèhivì, xicánúú-né, doco na iá yutnù, ducán ndáa-ne.

²⁵ Dandu, nì nachituu-ya ndahà-yá nduchìnúù-né, te nì indehè nsii-né. Te momentu yucán nì nduvàha nduchìnúù-né, te nì natùì nina. ²⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì mà ñà-nì nùhù-nè vehe-ne, doco màsà yàha-ne ñuu tii ma, nì màsà cachi-nè xì nèhivì ndoó yucán.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipo. Te na cuàhàn-nè ichì, dandu nì xicàn tnùhù-yá nù-né, cachi-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachi nèhivì?

²⁸ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachi-nè Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachi-nè Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachi-nè ñà-ndùù-ní nahi profeta sàhana.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachi-nsià?

Dandu nì cachi Pedro:

—Divi Cristu (nì quixi dìquì-xí) nduu-ní.

³⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cachi-nè xì nèhivì dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

³¹ Dandu nì dàtúi-ya nù-né nansa icúmí cuu xi-yá después. Nì cachi-yà xì-né ñà-mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí-yâ ndoho cuahà-yá. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-nè cahìchì ini-nèyà, dandu (càcàn-nè) cahnì nèhivì-yá. Doco tixi ùnì quivì icúmí-yâ natiacu-yà, ³² nì cachi-yà, càhàn vate-yà xì-né ducán. Ñàyùcàndùá, nì tavà cuaán Pedro-yà, nì cachi-nè xì-yà ñà-màsà cachi-yà ducán. ³³ Doco nì nacuíco-yá ladu yàtà-yá, nì indehè-yá dava ga nècuàchì dacuahá-yá, te nì càhàn duchì ini-yà xì Pedro, cachi-yà:

—Cuxio-ní nùì, vachi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Có-nìhnú vaha inì-ní Dios. Cuisì chuun xì nèhivì ñuhiví nihnú inì-ní.

³⁴ Dandu nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá xì dava ga nèhivì ndoó yucán, te nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu naco-ne ñà-ndùá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xì'. ³⁵ Vachi nú cuní iin nèhivì dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandáñuhú-nèàmà cundua. Doco nú ni cui-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xí, dandu ñà-sànì càcu ndisa vida xi-ne nduá. ³⁶ Vachi mate ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-lá ñuhiví, doco ni mà sàà-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nù Dios. Còó, mà cúí. ³⁷ Te ò nú ni cuní stná iin nèhivì nacuíin-ne anima-nè, còó, mà cúí. ³⁸ Vachi nèhivì tiempu vichi, nacóó-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñàyùcàndùá, iin nècuàchì iá mahì nèhivì malu ndoó vichi, te cucáhàn nù-né yàha-ne ladu xi, te ò cucáhàn nù-né cunini-ne palabra xi, ndahví-nè, vachi nú ducán, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnáì nacuai' mii-né quivì naxicocuín. Vachi icúmí naxicocuín ñuhiví yohó, cutnahí xì ángel ì-xí quixi, te ndiaha gá icúmí nanchi' quida Yuamáni'.

9

¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachítnùhi xì-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, antes cui-nsiá icúmí-nsiá cuni-nsiá cusahnú fuerte Dios xì poder xi-ya —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

² Daaní, nì yàha ìñù quivì, dandu nì saca-ya Pedro, xì Jacobo, xì Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè òdìni iin yucù ducún, te yucán nì nadama-ya mii-yá; tucu nì nàcùnahà-yà nì xini nècuàchìmà. ³ Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te nì nanchiì yéhà. Na cuxín yaa ñà-nduù yùhà (òdìni yucù), ducán nì nducuxán. Còò ni-iin nèhivì ñuhivì cui nsida cuxín xán ducán. ⁴ Daaní, yucán nì ndecoyo stná nèhivì (sàna) nani Elías xì Moisés, ndatnúhú-né xì-yá. ⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Maestro, ñnansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quida vaha-nsi ùnì siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —nì cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yáha guá yúhì nsidaa-né, ñàyùcànduá ni cónì cúndàà ini Pedro nansa cachi-nè. ⁷ Daaní, nì nuu iin vòcò yucán, te nì dàhvi nsidaa-né vòcò mà. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahiá, cachí-yà:

—Dèhemanì' nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yà.

⁸ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yá, doco na iin cachí còò cá iin ni xini-nè, ndé làcà mii-yá iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì dándàcú-yá nù-né, cachí-yà:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsia dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

¹⁰ Ñàyùcànduá, nì chivàha nècuàchìmà chuun jaàn ini anima-nè, doco nacánì cuáhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yá. ¹¹ Dandu nì xicàn tnùhù-né nù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí Elías naxicocuñ-nè?

¹² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuñ-nè, te nsida viì-né nsidaa chuun có-íà viì. Doco ¿nansa cachí stná tutu ì sàhà yùhù? Pues nacáníamà nansa icúmí ndohi xì nansa icúmí nèhivì cahíchì ini-nè yùhù. ¹³ Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nèhivì, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchìmà nacua nì cudì ini-nè, vàchi ducán sàni cachítnùhu tutu ì.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Dandu nì nasaa-yà xì compañeru-yà ndé nì ndòo dava ga nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì xini-yà ndoo cuáhà nèhivì sàni nataca nù nècuàchìmà. Te ndoo stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nàà tnahá-né xì nèhivì xí-yá mà. ¹⁵ Te na ní xini nèhivì cuáhà mà mii-yá, luegu nì ndulocó nsidaa-né, te nì cadayáà-nè vaxi-ne, nì casàhù-nè xì-yá. ¹⁶ Dandu nì ndàcàtnùhù-yá nù-né:

—¿Ndíà ndatnúhú guá-nsiá xì nècuàchì yohó?

¹⁷ Dandu nì cáhàn iin ana iin mahi nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—Maestro, yohó ndaquí dèhi vaxi nù-ní, vàchi inácaa iin ñà-malu inì-te, te sadiá nù-té, mà cù cáhàn-te. ¹⁸ Te ndéni nì cui iá-te, vaxa sahní ihá'-te, ducán'-te, dandu queé chihñù yuhù-té, saxíndiaá tnahá nùhu-tè, te nduyútnú tehe-té. Te sàni xicàn tàhvi nù nècuàchì dacua-ha-ní ñà-tavà-néà, doco mànicú.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiáte quixi nù.

²⁰ Dandu nì saca-ne tèchii ma vaxi nùù-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luegu nì sahnì ihá`-te, ñàyùcàndùá nì sàcasàn-té, natúì nìhni-te, te caná chihñù yuhù-té. ²¹ Dandu nì xicàn tñuhù-yá nùù yua-té, cachí-yà:

—¿Nadaa tiempu sàcuàhàn-ndà ndohó-te ducán?

Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té. ²² Te cuàhà xichi nduá-te mahì ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sàcasàn-té, vachi cuniá cahniá-te. Ñàyùcàndùá, nú vátùni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehè ndahví-ní nsiùhù, te quida manì-ní xì-nsí.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuisì cuniá cunindisa-ní, te vátùni. Vachi iin nècuàchì xiníndísá, vátùni nìhitàhvi-né nsidaa ñà-vàha xicàn-nè.

²⁴ Dandu luegu nì sacu yua-té, te nì càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Yùhù, xiníndísé vichi; te nú cò-sài cunindisá vahi, dandu chindee-ní yùhù ñà-nì cúníndísá gué`.

²⁵ Dandu nì xini Jesús ñà-vihi gá cuàhà nèhivì natáca. Ñàyùcàndùá, nì dándacú-yá nì sadi-yá nùù ñà-malu mà, cachí-yà:

—Yohó ñà-malu quidá quini xi tèchii yohó ñà-mà cùì càhàn-te, te có-tiàcú-te, nacoò dahuun-tè, te màsà nàxícócuìin gò nansihvu inì-te.

²⁶ Dandu yáha ga ndee ní ndàhà, nì dándacùchá`-te, te nì quea cuàhàn. Doco nahi ana nì xihì nì ndòo-tè. Ñàyùcàndùá, cuàhà nèhivì nì cachi-nè:

—Sànì xihì dahuun-tè.

²⁷ Doco nì tñii-ya ndahà-té nì ditá-yà, te nì dándacuíin-yàte.

²⁸ Daaní, nì quihvi cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán nì xicàn tñuhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun mànicuí tavà nsiùhù ñà-malu mà (nùù-te)?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mànicuí, vachi ñà-malu tnaha quisì mà, có-queá nansa ni nì cui, cuisì nú nì càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios, te cunihì stná-nsiá cundoo dòcò-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà

³⁰ Dandu ndacá-yá nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu Galilea. Doco cuàhàn dehé-yà, vachi có-cuní-yà cundaà ini nèhivì índù xicánúú-yá. ³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yà nècuàchì dacuahá-yá mà (sàhà nansa icúmí-yâ cui-yà), te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yahi ndahà nèhivì (malu), vachi iá iin tiàa icúmí quida xí entregar ñà-cahnì nèhivì yùhù; doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacuì.

³² Pues divi nduá nì cachi-yà, doco cóni sàà nècuàchì mà mànhì ini-nè ñà-nduá cuní cachàmà. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

³³ Dandu nì sàà-yà xì-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yà ini iin vehe yucán, dandu nì xicàn tñuhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá ndàcàtnùhù tnahá guá-nsiá ichì vaxi-nda?

³⁴ Doco dadí úun nì ndòo-ne, vachi ichì mà nì cuàà-nè ndàcàtnùhù tnahá-né índù nècuàchì chicá ndiaá. ³⁵ Ñàyùcàndùá, nì sàcòo-ya, te nì cana-ya nsi-úxin ùi-nè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cuní cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunihnu ini-nè nduú-né ana chicá có-dándacú, te cunucuachi stná-nè nùù nsidaa nècuàchì dava ga.

³⁶ Dandu nì cana-ya iin tètii nì chicaní-ya mahì nsidaa-né, te nì numi nihni-yàte, cachí-yà xì-né:

³⁷ —Nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivì iin tètii nahi tè-yòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-nê. Te nú yùhù quidáñúhú-nê, dandu iin-ni quee stná ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vàxi.

Nècuàchì có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda íá-nè

³⁸ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nù nèhivì, te ndácùcahan-nè quivì mii-ní. Doco có-ndùú-né iin ana cutnáhâ xì-ndá xicánúú. Ñàyùcàndùá, nì sadi-nsì nù-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

³⁹ Doco nì cachì Jesús xì-né:

—Còó, màsà cadí-nsià nù-né, vàchi iin nècuàchì ndácùcahan xi quivì', te quidá-né milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè dìquí. ⁴⁰ Vàchi nsidaa ana có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda íá-nè. ⁴¹ Te nú ináhá nèhivì nduú-nsiá nèhivì xì, te sàhámà quidá ví-né xì-nsiá, dandu seguru icúmí-nê nìhì-né ñà-vàha xi-ne nù Dios, mate iyuhu tècuí-ni nduá nì sàha-nensià nì xihì-nsia.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quidá-ndá cuàchi

⁴² Dandu nì cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndísá-xì, nú ni dátúcù nèhivì-ñá, dandu ñdahví-nè! Vàchi chicá vàha màcùndiacu iin yùú yódò dùcùn-né, te ndiachì-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátúcù gá-nè ñà-cuati. ⁴³ Te nú sàhà ndahà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vàha ni táhndèà. Vàchi chicá nsiaha (sàà-nsià nù Dios) xì iin-ni ndahà-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachì-nsiá andea, vàchi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁴ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁵ Te nú sàhà sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vàha ni táhndè stná, vàchi chicá nsiaha (sàà-nsià nù Dios) xì iin-ni sàhà-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachì-nsiá andea, vàchi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁶ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁷ Te nú sàhà nduchìnúú-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vàha ni tavá-nsiá. Vàchi chicá nsiaha sàà-nsià xì imindaa nù-nsiá, te màdiá coo ndúà, te ndiachì-nsiá andea. ⁴⁸ Vàchi sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

⁴⁹ 'Nsidanicuú nèhivì, icúmí-nê (yàha-ne tnùndoho) na ian nsù yadi-né yoho te yucán; (doco bien xi-ne cunduumà, na ian nduhàdì comida) ñà-queá iin. ⁵⁰ Vàha ga iin, vàchi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà; doco nú sàni ndañuhu ñà-ádì xán, dandu mà cúí gá nduhadiá. Te na ian quidá iin (íá vàha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì anima-nsià, te cundoo màni stná-nsià.

10

Màsà caté stnàhà-ndà xì nècuàchì vehe-nda

¹ Dandu nì quee Jesús ñuu yucán, cuàhàn-yà ladu Judea, divi iin ladu Judea íá ndè inga ladu yùte Jordán. Te yucán nì nataca tu cuàhà gá nèhivì nù-yá. Te nì quesaha-yá dacuahá-yánè nacua quidá-yá siempre. ² Te yucán nì casaà stná nècuàchì fariseu, te nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né coo nansa daquéè cuàchi-ne dìquí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—¿A vátùni íá ñà-cate stnàhà-ndà xì ñahàdihí-ndà?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíá nduá nì dandàcú Moisés quida-nsia?

⁴ Te nì cacachi nècuàchì yucán:

—Nì sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iin tutu nù juez, dandu vátùni cate stnàhà-ndà.

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuisì sàhà ñà-cô-cùnì-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcàndùá nì tiaa Moisés ley jaàn. ⁶ Doco na ní sàcò ñuhìví, còó. Vàchi na ní quidayucun Dios ñuhìví, dandu nì quidayucun stná-yà nèhivì, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁷ Ñà-jaàn nduá disáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùu yuadíhí-nè. ⁸ Ñàyùcàndùá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne vitni. Te sàhámà, có-ndúú gá-nè diín diín nèhivì; quida-nda cuenta na ian iin-ni nèhivì nduú-né. ⁹ Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcá stnahá Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà caté stnahá-né —nì cachi Jesús.

¹⁰ Daaní, na sàni nansìhvi-ya ini vehe, dandu nì ndàcàtnùhù gá nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá sàhà chuun jaàn. ¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì caté iin tiàa ñahàdìhí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, dandu cuàchì ndisa nduá nùu Dios, te cuàchì nduú stná nùu ñahàdìhí-nè primeru. ¹² Stná nècuàchì ñahà, nú nì caté-nè ì-né, te nandàhà tú-né xì inga tiàa, cuàchì nduú stná.

Nansa nì chitàndòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati sàhà-ñá cundiatú anima-vè

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vaxi nùu-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìniá. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchì mà. ¹⁴ Te na ní xini-yà ñà-nduá quidá-né, nì cuduchi ini-yà, cachí-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùí. Màsà cádì-nsià nùá, vachi ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sà ñuhìví ì xì Dios. ¹⁵ Te yùhù cachí xì-nsiá, nú màsà cóó (vità ini nèhivì) nahi ñà-cuati, te ducán quìhvi-ne ichi ñuhìví ì xì mii-yá, dandu mà nunca sà-nè yucán —nì cachi-yà.

¹⁶ Dandu nì numi nihni-yaña, nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìniá, te nì xicàn tãhvi-yá ñà-ndiaha nùu Dios sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁷ Daaní, na lácà nì quihin Jesús ichi cuàhàn-yà, dandu nì xini-yà yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní quesaa-te nùu-yá, nì sàcuìn sisi-té, cachí-te:

—Maestro, vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì ndià nduá quide, te nihitãhvi' vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndià nduá disáhà-xí cachí-ní xì: “Mii-ní vaha-ní”? Vachi cò ni-iin nèhivì ùn vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndise. ¹⁹ Pues vichi, ináhà-ní nansa nì dándàcú-yá quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-ndúú nècuàchì vehe-nda, te màsà quidá cuihna-nda, ni màsà cáhí-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda; te màsà dándáhvì stnahà-ndà. Te icúmí stná-ndà quidañuhu-nda yuadíhí-ndá.

²⁰ Dandu nì cachi tu tèmà xì-yá:

—Maestro, nsidaájàn sàni chivàhià dècuèndè na tíí.

²¹ Dandu màni màni nì indehè-yáte, vachi cuú ini-yà sàhà-té, te nì cachi-yà:

—Cumáni gá inga iñaha quida-ní. Dicò nsìhì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùu nècuàchì ndahví, dandísá, nihitãhvi-ní sà-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Dandu quixi stná-ní, cunchicùn-ní yùhù; te dispuestu coo-ní cui-ní sàhí, mate ni cui-ní nchìca cruz.

²² Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-nduá nì cachi-yà, nì ndulocó-te, te nì cuhuun cuahà inì-te, vachi yaha ga cuicà-té. Ñàyùcàndùá, nì quihin-tè ichi cuàhàn-te.

²³ Dandu Jesús, nì xiconúu-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—¡Na ùhì guá sà iin tècuicà ndè ñuhìví ì xì Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchìmà, yáha ga nì ndulocó-nè. Ñàyùcànduá, inga xichi nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Hijos, na ùhì guá ñìhítáhvì iin nècuàchì càhvì xì ñà-cuicà-xí yàha-ne ñuhiví ì xì Dios. ²⁵ Ñà-ndáà nduá, ùhì dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò nduhù iqù; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ì xì Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì indehè váha-yanè, te nì cachi-yà:

—Nèhiví ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vàchi nsidaa iñàha, mà ùhì quida-yañà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-icúmí-nsí, te vàxi-nsi nchícùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì Senór.

²⁹⁻³⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù cachí xì-nsiá, nú sàhà yùhù icúmí iin nèhiví nacoo-ne iñàha, dandu iin cientu gà tantu icúmí-nè ñìhítáhvì-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xì-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quidá, vàchi iin cientu gà tantu ñà-jaàn ñìhítáhvì-né mientras iá-nè ñuhiví yohó, mate icúmí-nè ndoho stná-nè quida nèhiví ñuhiví. Doco na sàà-nè inga ñuhiví vàxi xi-nda, dandu ñìhì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³¹ Doco cuàhà nèhiví idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè cahà-xí quivì yucán; te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdònùù-né.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

³² Daaní, ndacá Jesús nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ichì mànana ndè ñuu Jerusalén, te idónuu-yá nùù-né. Doco mii-né, yáha ga nacání ini-nè, te yúhí-nè. Dandu nì tavà cuàán-yá nsi-úxin ùi-nè, te nì nacani-ya xì-né ñà-nduá sà-ítúú cuu xì-yá, ³³ cachí-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñùhu. Te icúmí nècuàchìmà cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza. ³⁴ Te mii-té, cuàcùndiaà-te yùhù, te cahni cui-te yùhù; te sivi dií-te nùí, dandu después cahni-té yùhù. Doco tìxi ùni quivì icúmí natiacuí —nì cachi-yà.

Ñà-nduá nì xicàn Jacobo xì Juan nùù Jesús

³⁵ Daaní, nì tnàtuu dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan nùù-yá, cachí-nè xì-yá: —Maestro, cuní-nsì quidamaní-ní xì-nsí iin favor ñà-nduá xicàn-nsì.

³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù iñàha cuní-nsià quide?

³⁷ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Na sàà tiempu ndiaha na cusáhnú-ní, cuàha-ní lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi coo ladu cuàhá-ní, te inga-nsì coo ladu ìtní-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, có-sánihì ini-nsià ñà-nduá xicàn tàhvì-nsià nùí. ¿A vátùni cundee ini-nsià ndoho-nsia nacua icúmí ndohi, te yàha stná-nsià tnùndoho nacua icúmí yàhi?

³⁹ —Jaan —nì cachi-nè—, vátùni stná nsiùhù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ndisa, icúmí-nsiâ ndoho-nsia nahi yùhù; te icúmí stnâ-nsiâ yàha-nsia tnùndoho nahi yùhù. ⁴⁰ Doco ñà-danìhìtáhvì' mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúi, mà cúí, vâchi có-quidá yùhù tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchì nihìtáhvì cundoo ladúi, cuisì nèhivì señaladu cunduu-ne, vâchi divi sàhà mii-né icúmí lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cuduchi gá ini-nè sàhà Jacobo xì Juan mà. ⁴² Doco Jesús, nì cana-ya nsidaa-né ñà-nì nátacá-nè nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Ináhá-nsiâ sàhà tè-cùsàhnú inga ñuu, xínduu-tè autoridad cahan nèhivì, te fuerte cusàhnú-te nùu-né. Vâchi nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùu nèhivì yucán. ⁴³ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vâchi nú iá ana cuní cunduu ana dandacú nùu-nsiá, dandu icúmí-nè cunduu-ne ana xinúcuáchì nùu nsidaa-nsiá. ⁴⁴ Vâchi nècuàchì cuní codònnùu nùu-nsiá, icúmí-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xì nèhivì dava ga. ⁴⁵ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cónì quésái ñuhivì yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi míí nùu-né nì quesai, dandu después cuàhi vida xì cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —nì cachi-yà.

Nansa nì quida Jesús milagru, te nì natùinuù iin nècuàchì cuaá nani Bartimeo

⁴⁶ Daaní, nì sàà-yà xì compañeru-yà iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yá ichì queé-yá ñuu mà, dandu nchícùn stná cuàhà gá nèhivì. Te yuhù ichì yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-né, vâchi dèhe Timeo nduú-né. ⁴⁷ Te nì tiacu-nè sà-cùyátní Jesús de Nazaret. Ñàyùcànduá nì quesaha-né ndàhì-nè, cachì-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xì David! ¡Cui inì-ní yùhù!

⁴⁸ Doco cuàhà nèhivì cuàhàn yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchì mà:

—Màsà ndàhì gà-ní —cachì-nè.

Doco nècuàchì cuaá mà, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachì-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xì David! ¡Cui inì-ní yùhù!

⁴⁹ Dandu nì cucuìn-yà, te nì cachi-yà xì compañeru-yà:

—Cana-nsianè ni quixí-né.

Dandu nì cana-ne nècuàchì cuaá mà, cachì-nè xì nècuàchì mà:

—Màsà cúhúún inì-ní; ndacuiìn-ní, vâchi caná-yá mii-ní.

⁵⁰ Ñàyùcànduá, nì tavà-né dòò-né, nì dàndiàchì-né iladú. Te yàchì nì ndacuiìn-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà. ⁵¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yà nùu-né, cachì-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní natùinuí, maestro.

⁵² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán cuéyàà-ní, vâchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu luego nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà ichì cuàhàn-yà.

11

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagé xì Betania, yatni dìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yá ñà-cùhùn cuèé-nè nùu-xí. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiâ ñuu tii chicá nùu-xí; te yucán icúmí-nsiâ cuni-nsiâ ndé iin iin burru nuhní. Quisì tàñáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsiàsi quixi. ³ Te nú ndácàtnùhù nèhivì nùu-nsiá índù chuun

ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí, doco luegu naxicocuïn-si —nì cachi-yà.

⁴ Daaní, luegu nì quihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè, te nì xini-nè yucán iín burru nì cachi-yà, nuhní-si yuhù ichí yatni yehè iin vehe. Ñàyùcàndùá nì ndaxin-nési. ⁵ Doco dava nècuàchì itá yucán, nì cachi-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru jaàn?

⁶ Dandu nì naxiconihí nècuàchìmà nacua nì cachi-yà xì-né. Dandu nì sàha nèhivì mà permisù ñà-cundaca-nési cùhùn. ⁷ Ñàyùcàndùá luegu nì saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà, te nì chitàndòó-né sìcoto xì-ne diquì-sí. Dandu nì sàcùnù-yàsi. ⁸ Te cuàhà nècuàchì yucán, nì chitànduhù-né dòò-né ichì nacua cuàhàn yàha-ya. Te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì. ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cánandee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndiaha gá ndeníhí vaha-ndané, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¹⁰ Ndiaha gá coo, vachi vaxi-ne cunduu-ne rey, cusahnú-né na ian nisa cusahnú xii-ndà David. ¡Ansivéhé mii-yá iá ansivi! —nì cachi-nè.

¹¹ Cunaha-nsiá, ducán nì sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì xini-yà nansa iá nsidaa iñàha yucán. Dandu nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà xì úxìn ùi compañeru-yà ndè ñuu tii Betania, vachi sàni cuaà.

Nansa nì sadi Jesús nùu nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

¹² Dandu dàtnàà inga quivì nì quee-ya xì-né ñuu Betania mà vaxi-ya. Te xihì-yà doco. ¹³ Te nì xini xicà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te iá ndahà cuií-nu. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-yà cundehè-yá a có-càá sì-higu caxi-yá. Doco na ní tnàtuu-ya nì xini-yà micuísì ndahà-nú iá. Còò quisì vídì, vachi tãñáha ga sàà tiempu cana-sì. ¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì-yó caxì nèhivì.

Te nì inini stná nècuàchì dacuahá-yá nì cachi-yà ducán.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu

¹⁵ Nì nsihì ñà-yucán, dandu nì sàà-yà xì nècuàchìmà ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xi tè-xiín yucán. Nì naxiconihí-yá mesa xi tiàa dama-xi díhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò xi loma. ¹⁶ Te cóni sàha stná-yà lugar nacuico ni-iin nèhivì carga xi-ne yàha-ne patiu veheñùhu cahnu-ma. ¹⁷ Te nì càhàn fuerte-yà xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Dohó cachí Dios nùu tutu ì: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì vaxi nsidanicuú ñuu càcàn tàhvi-né nùí”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà.

¹⁸ Doco dùtù xicusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, iníní stná-nè ñà-ndùá nì cachi-yà. Te vichi yúhî-nèyà, vachi ináhà-nê ndulócò nsidaa nèhivì sàhà ñà-ndùá dacuahá-yá. Ñàyùcàndùá nì quesaha-né nandúcú-nê nansa cui cahnì-nèyà.

¹⁹ Daaní, na ní cusinsiquin, dandu nì quee-ya ñuu mà mànuhù-yá (ñuu tii Betania).

Nansa nì ichì dahuun nù-higu mà

²⁰ Daaní, dàtnàà inga quivì vaxi tu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì nayàha-ne xì-yá (ndé iín yutnù mà), te nì xini-nè sàni ichì dahuun-nù ndè yohò-nú. ²¹ Dandu nì nsinuu ini Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro, yutnù nì càhàn xì-ní, te nì sadì-ní nùù-xí icu, ¡sàni ìchì-nu!

²² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Xiñuhu cunindisá vaha-nsia Dios. ²³ Vàchi palabra seguru nduá cachí xì-nsiá yohó: nsidaa nèhivì có-íá xì duda, dècuèndè vètùni dandacú stná-nè nùù yucù jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu, nú nihnú ndisa ini-nè cuu nacua nì cachi-nè. ²⁴ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, nsidaa iñàha nì cácan tàhvi-nsiá nùù Dios, nú xiníndisâ-nsiá ñà-sà-íá ñà-nduá nì xicàn-nsiá, dandu nìhì-nsiáña. ²⁵ Doco dava xichi xicàn tàhvi-nsiá nùù-yá, te xiní ùhì-nsiá iin ñanìtnaha-nsia. Nú ducán nduá, dandu dihna icúmí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vètùni cuicahnú stná ini Yuandiáhá-nsiá íá ansivi sàhà cuàchi-nsia. ²⁶ Vàchi nú có-xicáhnú ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, dandu mà cuicáhnú stná ini mii-yá sàhà cuàchi-nsia.

Nansa nì cachi tè-xídandacú còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²⁷ Daaní, nì sàà tu-ya xì-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúú-yá ini veheñuhu cahnú yucán, dandu yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, nì tnàtuu-ne nùù-yá, ²⁸ cachí-nè:

—¿Índù nì nìhì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dandacú nùù-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnái ndàcàtnùhí nùù mii-nsiá, te nú ni náxícónihí-nsiá nùí, dandu cachitnùhu stnái xì-nsiá ana divi nì dandacú-xì nùí'. ³⁰ Cachi-nsiá xì' ana divi nì dandacú-xì nùù Juan (Bautista) ñà-quida ù-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhiví? Naxiconihí-nsiá nùí.

³¹ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa ní míí-nè, cachí-nè:

—Nú ni cachí-ndà Dios nì dandacú-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà ¿índù chuun cóni xiníndisá-ndá nècuàchìmà? ³² Te nú ni cachí-ndà divi nèhivì ùún nì cachi xì-né, (dandu ni mà quée víi stná mà).

Ducán nì cacachi nècuàchìmà, vachi yúhì-nè ndiá nduá cachi nèhivì xì-né, vachi nsidaa nèhivì, quidá-né cuenta iin nècuàchì yuhù nùù Dios nì sanduu Juan. ³³ Ñàyùcànduá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cùndàà ini-nsi ana divi nì dandacú-xì nùù Juan.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ni yùhù, mà cáchì stnái xì-nsiá ana divi nì dandacú-xì nùí' ñà-quide ñà-nduá quidé.

12

Ejemplu sàhà medieru malu

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nacání-yá xì-né puru ejemplu. Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nì ìa iin lamú, nì dándè-ne nducu yòhò sì-uva nùù ñuhù xí-né. Te nì quida-ne corra-ñà, xì stná iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisì mà; te nì quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu-nè. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ² Daaní, na sàni sàà tiempu cùchi quisì vídi mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin chii fruta mà nùù medieru xi-ne. ³ Doco na ní sàà peón mà, nì catnii medieru mà-né, nì sahnì cuíí-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá. ⁴ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón xi-ne, doco divi-ni nì cacani yuu-ténê, ndè nì dándè-te dìnì-né, te nì canàhá-te xì-né. ⁵ Daaní, tucutu nì techuún lamú mà inga peón nùù-té. Doco tèmà, nì sahnì dahuun-ténê. Dandu cuàhà gá xichi

nì techuún lamú mà más gà peón nù-té. Doco divi ducán-ní nì cuu, vachi dava-ne nì sahnì cuií-tené, te dava ga-nè nì sahnì dahuun-tè.

⁶ 'Ndé làcà mindaa dèhemanì lamú mà ndóo ga. Ñàyùcàndùá último nì techuún stná-nè dèhe-ne cuàhàn, vachi ádi quidañuhu-té dèhe-ne, nì cahan-né. ⁷ Doco medieru mà, nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmí ndutahvì xì nsidaa ñuhù yohó. Vichi cahni-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stohà”, nì cachi-te. ⁸ Ñàyùcàndùá nì catnii-tè dèhe lamú mà, nì sahnì-téné, te nì dácáná-te nsii ma yàtà corra.

⁹ 'Pues vichi, ¿ndiá nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? Icúmí-nè nùhù-nè yucán, te cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né.

¹⁰ Dandu nì cachi gà-yà xì nèhivì mà:

—A táñaha ga cahvi-nsia nù tutu ì xì Dios ndé cachá` palabra yohó: Nì là iin cavà, te nì cahíchì ini albañil-ña. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùu vico esquina vehe. ¹¹ Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán. Te ndulócô-ndà ñà-ndiaha guá nì quida-ya. (Ducán nacání nù tutu ì, nì cachi Jesús.)

¹² Daaní, nècuàchì xicusahnú sàhà religiòn ñuu mà, nì cundaà ini-nè divi mii-né cáhàn-yà sàhà-xí na ní nacani-ya ejemplu mà. Ñàyùcàndùá, nì cuni-nè tnii-neyà, te chicadi-neyà. Doco ñà-yúhî-nè nèhivì cuàhà yucán, ñàyùcàndùá, nì naco-neyà, cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹³ Dandu nì techuún-né iin ù nècuàchì fariseu quixi xi iin ù nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuní-nè dadaná-neyà na cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu-ne nù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsì mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, nì có-yúhî stná-ní ni-iin nèhivì, vachi chináhá víi-ní ñà-nduú ichì váha Dios. Cachí-ní xì-nsí: ¿A vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùu rey cahnú César, á coó? ¿A ndiá icà-ndà chiyàhvi-nda, á coó?

¹⁵ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nù-yá; ñàyùcàndùá, nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí? Cunihì-nsia iin dìhùn quixi, cundehià nansa iá`.

¹⁶ Dandu na ní quesaa dìhùn plata mà, nì indehè-yáña, te nì cachi-yà xì-né:

—¿Bueno, ana dínù-xí, te ana dìquívì-xì itúú icà dìhùn yohó?

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaaha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá icà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

Dandu nèhivì iníní, nì ndulocó-nè ñà-nchichí guá nì naxiconihí-yà nù nècuàchìmà.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

¹⁸ Dandu nì catnàtuu itnii nècuàchì saduceu nù-yà nì cáhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xìníndísâ-né icúmí natiacu nsii. Ñàyùcàndùá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

¹⁹ —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: “Nú sàni xihì iin tiàa, te còo déhe-ne nì ndóo xi ñahàdhí-nè, dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né

xì ñahà mà, áma cóo iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii-ma cunduu méè mà”.²⁰ Cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní. Te nècuàchì chicá sahnú, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xìhì-nè, te còò déhe-ne.²¹ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà, nì nandàhà stná-nè xì ñahà cuaán ma, doco nì xìhì stná nècuàchì ùi mà, te còò stná dèhe-ne. Te divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùni.²² Dècuèndè nì sàà nsì-úsà-nè nì nandàhà iin iin-ne xì ñahà mà, (te iin iin-ne nì xìhì-nè), doco còò ni-iin dèhe-ne nì ía (xì ñahà mà). Daaní, último nì xìhì stná nècuàchì mà.²³ Ñàyùcàndùá, na sàà quivì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaa xì nècuàchì ñahà mà? vèchi antes nsì-úsà-nè nìsa ìa xì-ñà —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còò, có-càchì vii-nsiá, vèchi có-cùndáa inì-nsia nansa cachí tutu ìi xí Dios, nì có-cùndáa stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya.²⁵ Cunaha-nsiá, na sàà quivì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vèchi nahi ángel ndoó ansivi icúmí-nè nanduu-ne.²⁶ Te vèchi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa ía ñà-natiacu nsii. Ádi sàni cahvi-nsia nùu tutu nì tìaa Moisés ndé cachá` sàhà yutnù tii (xixìn), te ía Dios mahì-nú, te nì cachi-yà xì Moisés: “Yùhù nduí Dios càhvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob”, cachí-yà.²⁷ (Ñàyùcàndùá, itiacú ìi nècuàchì sàhana ma), vèchi nècuàchì ní xìhì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios, cuisì nèhivì itiacú càhvi xì-yá. Ñàyùcàndùá, ni-iyuhu có-íá vii ñà-ndùá cachí mii-nsiá —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xì Dios chicá ndiaá

²⁸ Daaní, iin nècuàchì ley xì veheñùhu, nì inini-ne nansa nì ndatnuhu stnahá-né, te nì cundaà ini-nè yáha ga nì naxiconihí víi Jesús nùu nècuàchì yucán. Ñàyùcàndùá, chicá nì tnàtuu-ne, te nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-nè: —Nùu nsidaa ñà-ndùá nì dándàcú Dios, ¿índù ñà-chicá ndiaá?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-dándàcú Dios chicá ndiaá nduá yohó: “Cunini vaha-nsia, nèhivì Israel, vèchi Stoho-ndà Dios, imindaa-yá.³⁰ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú sàxìnítnùnì-ndà, te nsidanicuú stná valor xi-nda”. Ñà-jaàn nduá dandacú Dios chicá ndiaá chivàha nèhivì.³¹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi dándàcú-yá: “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñànitnaha-nda”. Còò cá ñà-nì dándàcú Dios chicá ndiaá nùu ùi ñà-jaàn.

³² Dandu nì cachi nècuàchì ley xì veheñùhu ma:

—Cachí vaha ndisa-ní, maestro; ñà-ndáa nduá, vèchi imindaa Dios ía, còò cá ana nduú Dios, cuisì mii-yá.³³ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú sàxìnítnùnì-ndà, xì nsidaa voluntad xi-nda, xì nsidaa stná valor xi-nda; te icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñànitnaha-nda nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. Vèchi ñà-jaàn chicá ndiaá nùu nsidanicuú promesa cuàha-ndayá, a sea nduá iin quisì coco nùu-yá; te ò ndéni promesa nì cúí —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu Jesús, nì xini-yà nì naxiconihí víi nècuàchì mà nùu-yá; ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Làcà iyuhu-ni cumàni, te sàà-ní cunduu-ní iin nèhivì ñuhivì ìi xí Dios.

Daaní, (na ní nsihì nì cachi-yà ñà-jaàn), dandu ni-iin nèhivì, cóni sàha ndee gá ini-nè dadavátnáhâ-né xì-yá.

Ana divi nduú yohòtéhe Cristu

³⁵ Daaní, iin quivì ía-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yà nèhivì, te nì cachi-yà xì-né:

—Cachí nècuàchì ley xi veheñùhu: “Descendencia xi xii-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachí nècuàchì mà, doco ¿índuví cuní cachàmà? ³⁶ Vàchi divi xii-ndà David nì tiaa stná-nè sàhà Cristu tìxi poder xi Espíritu Ìi xí Dios, te dohó nì cachì-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì (divi Cristu), nì cachì-yà: “Yohó coo-ní ladu cuàhí ndè cachì sàà cundeí nùù nsidaa tè-xìní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachì Dios.

³⁷ Cundehè-nsiá, nì cachì David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá) —nì cachì Jesús.

Te nsidaa nèhivì cuàhà yucán, cudî ini-nè xì ñà-nduá cachì-yà.

Ñà-nduá nì cachì Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir, cachì-yà

³⁸ Dandu nì dàcuàhá gá-yà nèhivì, cachì-yà:

—Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu. Vàchi ñà-diì xí-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhú tñùñuhu nsidaa nèhivì xì-né yàhvi. ³⁹ Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-né lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁰ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá stná-nè vehe nècuàchì nì xihì ì-xí, dandu después sàcuíta-ne nacuatú cuàhà-né na ian ndisa guá vaha-ne. Sàháyucànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nihì-né —nì cachì Jesús.

Nansa nì nacuni Jesús cuàhà gá ndiaá promesa tii nì sàha ñahàcuàán ndahví

⁴¹ Iin xichi iá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancía xi Dios, te indéhe-yá nèhivì daquéé-ne dihùn ini alcancía mà. Tècuicà, cuàhà gá dihùn nì dàquéé-tè. ⁴² Dandu nì quixi stná iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ì-xí; te nì dàquéé-ne ùì dihùn cuàtì ndiaá nahi ùxìn centavu. ⁴³ Ñàyucànduá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá nataca-nè nùù-yá, te nì cachì-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá nì sàha nècuàchì viuda ndahví yohó nùù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

13

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

¹ Daaní, na ní quee-ya veheñùhu cahnú, dandu nì cachì iin nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro. ¡Na vico guá iá yùù nahnú nì cuàha veheñùhu yohó, te na cuaha guá ndáa stná vehe yohó!

² Doco nì naxiconihí Jesús nùù-né:

—¿A xiní-nsiá vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, dandu ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó, vàchi icúmíâ caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-nduá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo iá frente veheñùhu cahnú, te yucán nì sàcòo-ya. Te na ndoó-né xì-yá yucán, dandu nì càhàn ùnì-nè xì-yá, divi Pedro, xì Jacobo, xì Juan, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachì-nè:

⁴ —Cachì-ní xì-nsí índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn. ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsí ñà-sà-itúú quivì cuu nsidaájàn?

⁵ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándahví ni-iin nêhivì mii-nsiá. ⁶ Vâchi cuàhà ana icúmí quixi danani úún-né nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nêhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhájàn cuàhà nêhivì ñhì-né dandahví-nè.

⁷ 'Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra yoho te yucán, màsà yúhì-nsiá, vâchi fuerza icúmí coo ducán. Doco tàñáha ga xínu tiempu yohó nduájàn, iá gà ñà-vàxi cuu. ⁸ Daaní, ñuu xì ñuu, icúmíá nàá stnahá. Vâchi cuàhà rey, icúmí-tê dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí tnàa stná yoho te yucán ñuhiví, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha tnùndoho cunduamà.

⁹ 'Doco mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vâchi icúmí nêhivì tnii-ne mii-nsiá cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Te icúmí-nsiá ñàhni cuí-nsiá ini veheñuhu. Te sàhà-ñá càhvi-nsiá yùhù, ñàyùcàndùá, icúmí-nê datnátuu stná-nè mii-nsiá nùù gobernador xì nùù rey (ñà-càhàn tnùhù-né dìquì-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vâha cachi vate-nsiá ñà-nduá xiníndísâ-nsiá cunini-temà. ¹⁰ Te dècuèndè inicutu ñuhiví icúmí cuità stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xínu (tiempu yohó). ¹¹ Doco icúmí nêhivì canicuàchi-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Doco màsà nácání ini-nsiá ni-iyuhu índù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té. Còó, cuisì nacua dachitnùnì ini Dios mii-nsiá hora yucán, divi cachi-nsiá xì-té. Vâchi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còó, divi Espíritu ìì xí Dios icúmí dacàhàn xì-nsiá.

¹² 'Doco dava nêhivì, dècuèndè ñani-nè icúmí-nê cahin-nè nùù autoridad ñà-cui nècuàchimà. Te dava stná-nè, dècuèndè dèhe-ne cahin stná-nè ñà-cuià. Te dava stná-nè, dècuèndè yuadíhí-nè cuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-nè ñà-cui-nè. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà yùhù icúmí nsidaa nêhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-ni cunihnu vâha ini-nsia dècuèndè sàà xínu tiempu, dandu càcu-nsia nùù Dios.

¹⁴ 'Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsiá sàni sàcuìin figura mà iin xaan ndé còò permisú cuian, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. Pues na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdehé nsidaa nêhivì ndoó ladu Judea yohó cùhùn-nè yucù. ¹⁵ Te nú dìnìvèhé ndoó-né (quetátú-nè), dandu (yàchì ni nuú-né cunudèhé stná-nè), doco màsà nànsìhvi ga-nè vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmí-nè. ¹⁶ Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-nè. ¹⁷ Te ñdahví nècuàchì ñàhà cuhí cuàhàn tùinuù mèè-xi quivì yucán! Te ñdahví stná nècuàchì icúmí xí mèè chìchì! ¹⁸ Te càcàn tàhvi stná-nsiá nùù Dios ñà-màsà cúvìxin na sàà tiempu cunudèhé-nsiá mà. ¹⁹ Vâchi yáha ga icúmí nêhivì ndoho-ne quivì yucán. Còò cá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndé quivì nì cuyucun ñuhiví xì ndé quivì coamà. Ni quivì después, mà sàà gà coo tnùndoho ndudava xán. ²⁰ Te nú màsà cùndéhe ndahví Dios, dacúxíó yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndùtù nsìhí nêhivì ñuhiví nì cúí. Doco sàhà nêhivì sàni nacàxin-ya, ñàyùcàndùá sàni chitnùnì ini-yà ñà-chicá yàchì dacúxíó-yà tnùndoho.

²¹ 'Quivì yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nêhivì cachí xì-nsiá: “Cun-dehè-nsiá, yohó iá ana nduú Cristu”, te ò: “Yucán iá-yà”. ²² Vâchi icúmí quixi cuàhà tètñùhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te icúmí quixi cuàhà stná ana danani úún càhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru sàhà-ñá ndulocó nêhivì, áma níhì stná-te dandahví-te nêhivì nì nacàxin-ya cahan-té, doco mà cúí. ²³ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vâchi sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmí cuu.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuíñ Jesús

²⁴ 'Nú sàni yàha tiempu tnùndoho quivì yucán, dandu mà cúnchíí gà ni orá ni yoo. ²⁵ Te sìnsví itándiáá ansivi, icúmí-sí còyo nihni-sì nùù ñuhiví. Te sìtnúú

nahnú, icúmí stnâ-si ndacùchí ndee-sí. ²⁶ Dandu natùì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví, cundehè nèhivì ñuhìví yùhù sàmànui mahì vicò xì poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànui. ²⁷ Dandu luegu icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhìví ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate ndoó-né iin xaan ndé vihi gá xica ñuhìví xì ansivi, doco icúmí-nè nataca-nè quixi-ne quida ángel xi.

²⁸ 'Vichì cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà inì-nsia iñàha. Nú sàni ndunsidi-nú nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yùcán cundaà ini-ndà sà-itúú tiempu ihni. ²⁹ Pues ducání stná xì mii-nsiá; quivì cuni-nsiá cuú ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná inì-nsia ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuïn nduá; sà-itúú nihni. ³⁰ Te mà sáa cui nsihi nèhivì itiácú vichì dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá vichì. ³¹ Cunaha-nsiá, icúmí sàa ansivi xì ñuhìví ndañuhá, doco palabra xi, còó, mà nunca sàa ndañuhá.

³² 'Doco ni quivì, te ni hora naxicocuïn, ni-iin nèhivì có-ínahá-nè, ni ángel ndoó ansivi, có-ínahá stná-nè. Ni stná yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ínahá stnâ; cuisì Yuamánì' nduú ana ináhá.

³³ 'Ñàyùcàndùá, cundoo tùha-nsia, te cunihnu vaha ini-nsiá, vachi có-ínahá-nsiá índù hora divi cuu nsidaájàn. ³⁴ Ducán iá na ian quidá iin lamú na cuyúcùn-nè cùhùn xicà-né, dandacú-né nùù mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, nihí-te chuun quida-tè. Te mozo ndiaá yehè, ndacú núù stná-te ñà-cundiaa tùha-tè yucán. ³⁵ Pues divi ducán stná mii-nsiá, xiñuhu cundoo tùha-nsia, vachi có-ínahá-nsiá índù hora divi naxicocuïn yùhù ana nduú Lamú xi-nsia, sea cuñaà, ò dava ñùu, ò sinduhá cundua, te ò naha. ³⁶ Vachi naná icúmí naxicocuïn, ñàyùcàndùá còtó (nandòdó-nsiá ñà-jaàn), te na ian quidì-nsiá cundua. ³⁷ Ñàyùcàndùá, yùhù cachì' xì-nsiá nacua cachì' xì nsidaa nèhivì xí, ni cúndóó tùha-nsia —nì cachì Jesús.

14

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-nàndúcú-nè nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, cumánì gá ùì quivì cunduu vicò pascua xì stná vicò xixí-né pan có-ndutáchí. Te dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì nanducu-né nansa tnii dèhé-nè Jesús ñà-cui-yà. ² Doco nì cachì-nè:

—Còó, màdì mahì vicò (quida-nda ducán), vachi te nú còó, vihini nacuidà nèhivì.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nèhivì nì sandoho cuèhè lepra antes. Te iá-yà xixí-yá, te yucán nì sàa stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tnàmì finu nani nardo; te ndiaá sàstnùhù-té. Dandu nì sàhnù nècuàchìmà dùcùn quidi ma nì sòdò-nète itnu dìni-yà. ⁴ Doco dava nècuàchì xixí yucán, nì cuduchi gá ini-nè, cachì-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guâ-te? ⁵ Chicá vaha dicò-nète ni cuí, te mà úhì quee iin ùnì cientu dìhùn plata dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

Ducán cachì-nè, cánahá-nè xì nècuàchìmà.

⁶ Doco nì cachì Jesús xì nèhivì mà:

—Nacoo-nsia nècuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánahá-nsiá xì-né? Vachi iin ñà-vaha nduá sàni quida-ne xì'. ⁷ Vachi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá, te mà úhì chindee-nsiánè nú cahan-nsiá. Doco yùhù, còó, sacù-ni quivì ié' xì-nsiá. ⁸ Ñàyùcàndùá, nècuàchì ñahà yohó, ñà-ndùá sàa-nè

quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sàhí, na ian sàni quidatatna-né cuerpu xi sàhà-ñá cundùxan, ducán nduá. ⁹ Te yùhù cachítnùhi xì-nsiá, nsidanicuú ñuu ndé sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vàha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì nandòdó-né nècuàchìmà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùu nècuàchì xídandacú

¹⁰ Nùu ùxìn ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nècuàchì yohó, nì sàhàn-nè nùu dùtù xícusahnú, nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà ñà-cahin-nèyà. ¹¹ Te nì cacudii ini nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè. Te nì saquin-nè compromisu chiyàhvi-ne. Ñàyùcàndùá, nì quesaha Judas mà nandúcú-nè índù modo dayáha-neyà ndahà nècuàchì yucán.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ù

¹² Daaní, nì sàà tu quivì primeru xì vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te quivì yucán xíhì stná lelù nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì dacuahá-yà xì-yá:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

¹³ Dandu nì dándacú-yà nùu ùi compañeru-yà, cachí-yà:

—Cuahán-nsià ini ñuu. Te yucán icúmí-nsiá ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádócó xì iin yoo tècuí. Nècuàchì yucán cunchicùn-nsià cùhùn. ¹⁴ Te divi vehe ndé quihvi-ne, yucán càhàn-nsià xì nècuàchì divéhé-xímá, cachi-nsià xì-né ñà-dòhó cachí maestru: ¿Índù iá quartu cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yà? ¹⁵ Dandu icúmí nècuàchìmà dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu dìquì-xí ndé sà-íá nsidaa ñà-nduá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsià ñà-cudiní-nda.

¹⁶ Dandu nì quihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè. Te nì sàà-nè ini ñuu mà, te nacua nì cachi-yà, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcàndùá divi yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁷ Daaní, na ní cuñaà, dandu nì sàà stná-yà xì nsì-ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yà. ¹⁸ Te na ndoó-né xixí-né, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì'. Te yohó iá-nè xixí-né xì-ndà.

¹⁹ Dandu nì nàcùndoo nsidaa nècuàchìmà tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachí inga-nè.

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nùu nsì-ùxìn ùi-nsià, iin-nsia cuàhàn cahin xì', mate iin-ni xixí-né xì-ndà, te tavá stná-nè pan nùu cazuela yohó. ²¹ Ñà-ndáà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá' nì cachitnùhu nùu tutu ùi ñà-icúmí cui yùhù ana nduu Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xì', jndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví nì cùí —nì cachi-yà.

²² Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimaní-yà Dios sàhà-ñá, te nì dàcuàchí-yáñà, nì dasàn-yà nùu nècuàchì dacuahá-yà mà, cachí-yà:

—Tnii iin iin-nsia pan yohó, vachi nahi iquicúñú yùhù nduá.

²³ Dandu nì tnii stná-yà pocillu, nì naquimaní stná-yà Dios sàhà ñà-ñùhú, te nì sàha-ya nì caxihi nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Ndutè sì-uva yohó, nahi nìi nduú-te, vachi divi sàhà nìi icúmí nacoí iin ichì sàà cunchicùn nèhivì nú sàni xitià-ñà sàhà cuàhà-né. ²⁵ Doco cunaha-nsiá, mà

cóhó gué` ndutè sù-uva yohó dècuèndè cachi sàà naco ho saa tui-te quivì sáà cusahnú Dios inicutu ñuhiví yohó.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ináhá-yâ icúmí-né nacuaà-néyà

²⁶ Daaní, nì xito nsidaa-né alabanza, te nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo. ²⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi icúmí nsidaa-nsiá naco nihni-nsia yùhù, vâchi ducán cachi tutu ì: “Cuàhìn dacúxióé pastor, dandu icúmí riì cuitià nihni-sì”, cachá`.

²⁸ Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codònuì nùu-nsiá cùhùn ndè ladu Galilea.

²⁹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate nì sàà nsidaa nèhivì naco nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tãñáha ga coto lehe ùi xichi sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³¹ Doco Pedro, yáha ga ndee ní càhàn-nè, cachí-nè:

—Còó. Mate nì cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaí` mii-ní —nì cachi-nè.

Te divi ducání nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà.

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá

³² Dandu nì sàà-yà xì-né iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, yohó ndòo-nsia. Te yùhù, cùhìn chicá nùu-xí càcàn tàhvi nùu Dios.

³³ Dandu nì saca-ya Pedro xì Jacobo xì Juan, cuàhàn-yà xì-né. Te nì sàcòo-ya na ian yúhî-yà, te nì quesaha-yá yáha ga nacání cuáhà ini-yà. ³⁴ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié` tnùnsí ini, na ian cuníà cahni dahuan yùhù. Ñàyùcànduá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁵ Dandu cuàhàn-yà chicá nùu-xí, te nì sàcùnduhù ndèé-yá nì xicàn tàhvi-yá nùu Dios, áma cui cuxio tnùndoho icúmí-yâ yáha-ya. ³⁶ Te dohó nì cachi-yà:

—Yuamáni`, nsidaa iñàha vátùni quida-ní. Ñàyùcànduá, xicàn tàhvi nùu-ní áma cúxió tnùndoho icúmí yáhi, vâchi na iin (ñà-úa ñuhú iin) taza nduá nùí, te ùhì cohíà. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù ni cúnduá, cuisì ñà-nduá cuní mii-ní.

³⁷ Dandu vâxi tu-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yá xíquidì-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì Pedro:

—Simón, ¿índù chuun quídì-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora ní? ³⁸ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhá màsà dándáhvî ñà-malu mii-nsiá, vâchi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñà-quidandee íni-nsia.

³⁹ Dandu nì sàhàn-yà inga xichi, te divi ducán-ní nì cachi tu-ya xì Yua-yá Dios. ⁴⁰ Dandu vâxi tu-ya, te nì xini-yà tucutu quídì-nè, vâchi sádi vahná-nè. Nì có-nàníhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-yá. ⁴¹ Dandu tucu tu nì sàhàn-yà ñà-ùnì, te nì nsiaa tu-ya nùu-né, cachí-yà:

—Cùdù cuéyàà-nsiá, te quetatu-nsiá vichi, vâchi sà-íá, sàni sàà hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, divi hora icúmí yáhi ndahà nèhivì cuáchi.

⁴² Ndacuíta-nsia, cùhùn-ndà, vâchi sà-ítúú quesaa ana nì cahin xì`.

Nansa nì tnii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴³ Daaní, na càhàn ì-yá xì nècuàchì mà, dandu nì quesaa Judas, divi iin nècuàchì nùu ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá. Te ndacá stná-nè cuáhà gá tiàa

xínihi xi espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vàxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà. ⁴⁴ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa tiàa xícutnahá xi-né ñà-coo iin seña ana tñii-tè. Divi ana chítú-nè cunduu meru ana tñii cùhùn presu.

⁴⁵ Dandu na sàni quesaa-nè, dandu vichi vichi nì tnàtuu-ne nùù Jesús, cachí-nè:

—¡Maestro, maestro!

Dandu nì chítú-nè nùù-yá.

⁴⁶ Dandu compañeru-nèmà, nì tñii-tè Jesús, nì ndòo-ya ndahà-té. ⁴⁷ Doco iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne, nì cani-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnú, nì sahnde-nè iin tùtnù-té. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì cuáhà mà:

—A ducán nduú modo tñii-nsiá yùhù, vàxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti ñà-tñii-nsia yùhù, na ian tècuìhnà nduí, ⁴⁹ mate nsiquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, doco cóni tñii-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xì' vichi sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá cachí nùù tutu ìì —nì cachi Jesús.

⁵⁰ Dandu nì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Iin tèchii nì xinudèhé stná

⁵¹ Daaní, nchícùn stná iin tèchii ndixi-xi iin dahmà. Te nì tñii stná-te. ⁵² Doco nì ndòo sícoto xi-tè, te nì xinu-tè cuáhàn-te iá chaa-té.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàa-yà nùù Junta Cahnú

⁵³ Daaní, ndacá tiàa ma-yá nì sàa dècuèndè ndé iá dùtù chicá cusáhnú. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. ⁵⁴ Te Pedro, nchícùn xicà ní-né mii-yá cuáhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policía ndoó nadáa nùù ñuhu.

⁵⁵ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa Junta Càhnùmà, nì nducu-né ana daquéè cuàchi dìquì Jesús, (te cundua iin cuàchi pesadu) sàhà-ñá cui-yà. Doco còò iin nì túi càhàn ducán. ⁵⁶ Vàchi cuáhà tètñùhù nì càhàn tñùhù dìquì-yá, doco cóni ndúdává ñà-nduá nì cachi iin iin-tè. ⁵⁷ Vàchi dava-tè, nì ndacuita-tè nì càhàn tñùhù-té dìquì-yá, cachí-te:

⁵⁸ —Nècuàchì yohó, nì inini-nsi nì cachi-nè cuáhàn-nè dacaá-né veheñùhu nì quidavàha nèhivì (ñuu-ndà). Dandu tìxi ùnì quívì cuáhàn-nè quidavàha saa-né inga-ñà, doco màdì xì ndahà nèhivì cuyucàn, cachí-nè —nì cachi tètñùhù mà.

⁵⁹ Doco ní ñà-jaàn, cóni ndúdává xí ñà-nduá nì cachi ingà-te.

⁶⁰ Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnú, cachí-nè xì-yá:

—¿Áma náxícónihí-ní ni-ñàha? ¿Nansa iá ñà-càchí guà nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶¹ Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còò ni-ñàha ni cachí-yà. Dandu tucutu nì càhàn dùtù mà, cachí-nè:

—¿A divi Cristu Dèhemanì Yua-nda Dios ndùù-ní càhàn-ní?

⁶² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Jaan, divi nduí. Te icúmí-nsiá cuni-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na naxicocuìin, ié' ladu cuahá mii-yá cahnú poder-xi mànuì mahì vico cahnú ansivi.

⁶³ Dandu dùtù cusáhnú má, (nì xidà ini-nè, ñàyucànduá) nì ndata canúú-nè iyuhu sícoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà:

—¡Có-xiñhù gá-ndà ni-iin ana quixi cunduu testigu! ⁶⁴ Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn nècuàchì yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nsidaa-né, nì cachi-nè ñà-icúmí-yâ cui-yà.

⁶⁵ Dandu nì caquesaha dava tiàa ma nì sivi díi-teyá, te nì chidàhvi stná-te nùu-yá, sahní cuii-teyá xì sìcátú, cachí-te:

—¡Cachi cuàá-ní ana nì caní xi-ní!

Daaní, stná policíá yucán, ndee ní caní-ne nùu-yá.

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁶ Doco Pedro, tìxi-xi iá-nè patiu. Dandu nì quixi iin ñahà chii quidáchúuñ vehe dùtù mà. ⁶⁷ Te na ní xinà Pedro iin-né nadàa stná-nè nùu ñuhu, dandu nì indehè váha-ñà nùu-né, te nì cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nìsa cutnahá stná-ní xì Jesús de Nazaret?

⁶⁸ Doco nì nacuaà-né mii-yá, cachí-nè:

—Còó, tàcùnî nècuàchì mà, nì có-cùndáa inì ñà-nduá cachú.

Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe. ⁶⁹ Te ñahà chii mà, nì indehè tú-ñané, te nì cachì-ña xi nècuàchì itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchì jaàn.

⁷⁰ Doco divi-ní nì nacuaà tú Pedro-yà.

Daaní, tìxi inga ratu gá, tucutu nì càhàn nècuàchì itá yucán xi-né, cachí-nè:

—Ndisa, iin compañeru nècuàchì mà nduu-ní, vachi nècuàchì ladu Galilea nduu-ní, te nacua càhàn nèhivì ladu yucán, ducán càhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu nì cachi-nè:

—Nú tètñhù nduí, nì quixí castigu xi nùu Dios. Yùhù, chináhî Dios, tàcùnî nècuàchì cachí-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán nì xito lehe ñà-úi; te nì nsinuu ini Pedro nansa nì cachi Jesús xi-né daa, ñà-tañaha ga coto lehe ùi xichi, te ùni xichi sàni nacuaà-né mii-yá. Pues divi palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani ini-nè sàhàmà, nì quesaha-né nì sacu-ne.

15

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Na ní tùinuù, dandu nì ndatnuhu dùtù xícusahnú xì tè-cùsáhnù nùu ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, xì nsidaa gá stná Junta Cahnú. Ñàyùcànduá, nì nacuhni-nè ndahà Jesús, cuàhàn-nè xì-yá nùu gobernador nani Pilatu, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà. ² Dandu nì xicàn tñhù-té nùu-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá —cachí-yà.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuàhà ní càhàn tñhù-né sàhà-yá. ⁴ Dandu nì ndàcàtñhù Pilatu nùu-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma náxícónihí-ní sàhà ñà-cuàhà guá càhàn-nè dìquì-ní?

⁵ Doco Jesús, còò ni-iñaha ni náxícónihí-yá. Ñàyùcànduá, nì ndulocó Pilatu.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha gobernador mà dañá-té iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí cudíi ini nèhivì cuàhà. ⁷ Te quivì yucán ndoó itnii tiàa vehècàa. Vachi nì casahàn-te revolución dìquì gobiernu, te nì sahnì stnàhá-te. Te iin tèmà nani Barrabás. ⁸ Ñàyùcànduá nì caquixi tu nèhivì cuàhà mà nì quesaha-né nì xicàn-nè nùu Pilatu ñà-nì quidá tú-te ñà-nduú costumbre xi-tè cada vicò mà. ⁹ Te nì naxiconihí-te nùu-né, cachí-te:

—¿A vátùni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì raza-nsià Judea?

¹⁰ Ducán nì cachì-te xi-né, vèchi ináhà-tê ñà-sàhà mbidiá xi dùtù xícusahnú, ñàyùcàndùá nì dàyáha-ne Jesús ndahà-té. ¹¹ Doco dùtù mà, nì chiyuhù-né nèhivì cuáhà mà ñà-nì cécàn-nè dàña Barrabás mà, te màdiá Jesús. ¹² Dandu nì càhàn tu Pilatu xì nèhivì mà, cachì-te:

—¿Ndíà nduá cuní-nsià quide xì nècuàchì yohó? Vèchi rey xi mii-nsià nècuàchì raza Judea nduú-né, cachì-nsià.

¹³ Dandu ndee ní càna nsidaa nèhivì yucán, cachì-nè:

—¡Ni cui-nè nchìca cruz!

¹⁴ Dandu nì cachi tu Pilatu:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne íá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì mà, cachì-nè:

—¡Ni cui-nè nchìca cruz!

¹⁵ Te sàhà ñà-cuní Pilatu ndòò vaha-tè xì nèhivì mà, ñàyùcàndùá nì dañà-té Barrabás. Te nì dandàcú-te ñàhni cuií Jesús xì chirrión. Dandu nì dandàcú stná-te nùù soldadu xi-tè ñà-cundaca-temàyá cùhùn chituu-tèyá nchìca cruz.

¹⁶ Doco primeru, nì casaca-tèyá ndè patiu vehechuún, te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè. ¹⁷ Dandu nì chindixi-tèyá iin sìcoto moradu. Te nì cavà-té iin corona iñù nì chicaà-te dìni-yá. ¹⁸ Dandu nì sàcùndiaà-teyá, càna-tè, cachì-te:

—¡Viva! ¡Ádi rey xi tè-raza Judea nduu-ní!

¹⁹ Te nì cani fuerte-te dìni-yá xì iin nù-yòò. Dandu nì casivi dií-teyá, te nì sàcùntasisi-té nùù-yá, na ian quidáñuhú-tèyá. ²⁰ Daaní, na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té sìcoto moradu mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuáhàn-te ñà-chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²¹ Ichì yucán nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù ítú. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xì Rufo nduú stná-nè. Te divi nècuàchì mà nì tniì soldadu, te nì dàcuídà-tené cruz xi Jesús cuáhàn-nè.

²² Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachì dàhàn yucán, Nùù Iquidini. ²³ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu dácà xì iin dùsa tatna nani mirra, doco cóni cuní-yà. ²⁴ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nansa nì nìhì iin iin-tè na ní idiquí-te sàhà-ña.

²⁵ Nahi cà-ín dàtnàà nduá nì chituu-tèyá nchìca cruz mà. ²⁶ Te yucán nì cachituu stná-te iin ñà-càchìtnùhu índù-ña dísáhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Rey xi tè-raza Judea”.

²⁷ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùntundiaa stná ùi tècùlhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuáhà-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ²⁸ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ì ndé cachá: “Nì quida nèhivì cuenta na ian tiàa malu nduú-yá”.

²⁹ Dandu nèhivì yáha yucán, nì canáhà-nè xì-yá, dacuico dínì-né, cahìchì ini-nèyà, te ndacótó dana-ne nùù-yá, cachì-nè:

—¡Ndahví-ní! ¡Cuáhàn-ní dacia-ní veheñuhu cahnú, te tìxi ùni quivì naqui-davàha saa-ní inga-ña cahan-ní! ³⁰ Pues nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní. Danuu-ní mii-ní nùù cruz cundehè-nsí —nì cachi-nè.

³¹ Ndé stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, divi-nì ducán nì sàcùndiaa stná-nèyà, cachì-nè iin-ne xì inga-nè:

—Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. ³² Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni dánúû-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandísá cunindisa-ndané.

Ducán nì cachi-nè. Te dècuèndè stná tiàa itándiáá stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xi-yá.

Nansa nì xihì Jesús, nì dànáà-yá sàhà cuàchi-nda

³³ Daaní, càxíhùì xì ndé càhùnì, nì nàcuìn tñùù inicutu ñuhiví. ³⁴ Dandu càhùnì nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

³⁵ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Cunini-nsia, caná-né Elías.

³⁶ Dandu nì dàyáà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-tèá xì vinu nì xìò, nì chihi-tèá dìni iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvi-yá, cachí-te:

—Vichi nacoo-ndané cundiatu-nda, áma quíxí Elías nanihi xi-né.

³⁷ Dandu nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yà.

³⁸ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú (ñuu mà) nì quedava ì cortina cahnú (sadí nihni cuarto xan). Iin-nì nì ndàtá-ñá ndè dìni-xí xì ndé tìxi-xì. ³⁹ Te iin iin capitán nùu-yá, te nì xinì-te nansa nì ndàhì-yà, te nì xihì-yà. Ñàyùcàndùá nì cachi-te:

—Ñà-ndáà nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁰ Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchì ñahà, indéhe stná-nè (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi José xì Jacobo chii. Te inga-nè nduú Salomé. ⁴¹ Nècuàchì ladu Galilea xínduu nsidaa nècuàchìmà, te na ní xicanuu-ya ladu yucán, nì cutnahá stná-nè xì-yá nì chindee-néyà. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnàhâ-né xì cuàhà gá stná nècuàchì ñahà nì quixi stná xì-yá ndè ñuu Jerusalén.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahnu orá quivì yucán. Te quivì mà nduú stná quivì icúmí-nè nsidayucun-nè sàhà quivì descansu cunduu inga quivì mà. ⁴³ Ñàyùcàndùá nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José, nì xicàn-nè cuerpu xi Jesús. Iin nècuàchì dandacú nùu Junta Cahnú nduú-né, te nihnú stná ini-nè sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó. Divi-ne nì sàhàn nùu Pilatu; cóni yúhí-nè, nì xicàn-nè cuerpu xi-ya. ⁴⁴ Te nì ndulocó-te, a ndísá yàchì gá sàni xihì-yà, á cóo. Ñàyùcàndùá, nì cana-tè iin capitán, nì xicàn tñuhù-té nùu témà a ndísá sàni xihì-yà, á cóo.

⁴⁵ —Jaan —nì cachi capitán mà.

Ñàyùcàndùá, nì sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xi-ya. ⁴⁶ Sàháyùcàndùá, nì xiin nècuàchìmà iin dahmà finu, te nihí-nèa cuàhàn nì nanihi-ne cuerpu xi-ya, nì chidúcùn-néyà, te nì chinacaa-néyà ini cueva xi nsii sàni càan canúú ìcà cavà. Dandu nì dàtùí-né iin cavà cahnú yuhù cueva mà nì sàcùndiadià. ⁴⁷ Te María Magdalena, xì María dihi José, nì caxini stná-nè lugar ndé nì sàcùnacaa-yà.

16

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, na sàni cuñaà quivì descansu, dandu nì sàhàn María Magdalena, xì Salomé, xì María dihi Jacobo, nì xiin-ne tàtnà tñàmì ñà-cunihi-ne cùhùn dacuchí-né cuerpu xi Jesús. ² Dandu naha quivì primeru semana nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè cueva ndé iá-yà. Te nì xìnu orá. ³ Te cachí-nè, iin-ne xì inga-nè:

—¿Ana chindee xi-nda dacúxíó xì cavà cahnú ndiadi yuhù cueva mà?

⁴ Doco nì candacoto-ne, te nì xini-nè sàni cuxio cavà mà, mate cahnú sàstnùhá. ⁵ Dandu nì quihvi-ne ini cueva mà, te nì xini-nè iá iin ana nduú na iin nècuàchì chii, iá-nè ladu cuahá cueva mà, ndixí-né iin sìcoto quihín cuxín yaa. Ñàyùcànduá nì candulocó gà nècuàchì ñahà mà. ⁶ Doco nì càhàn nècuàchì iá yucán, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà yúhî-nsiá; Jesús de Nazaret nandúcú-nsiá, divi ana nì xihì nchìca cruz. Doco cunaha-nsiá, sàni natiacu-yà. Còò cá-yà yohó. Cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Ñàyùcànduá, cuahán-nsiá cachitnùhu-nsia xì Pedro xì nècuàchì dava ga nisa dacuahá-yá, te cachi-nsiá xì-né ñà-ìcúmí-yá codònuù-yá nuù-nsiá nuhù-yà ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiá cunì-nsiayà, vèchi ducán nì cachi-yà xì-nsiá —nì cachi ángel.

⁸ Daaní, nì caquee nècuàchìmà cueva mà, nì dàyàà-nè cuahàn-nè. Vèchi nì quesaha-né quidí-né, te ndulócò gà-nè. Doco sàhà ñà-nì yùhí guà-nè, cóni càchí-nè ni-ñàha xì nèhivì.

Nansa nì xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán nì natiacu Jesús naha quivì primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchì primeru nì ndecunu-ya nuù-xí. Nècuàchìmà, ùsà ñà-malu nì sañuhu ini-nè antes, doco nì tavà-yá nsidaámà anima-nè. ¹⁰ Pues divi nècuàchìmà nì xini xì-yá primeru, dandu nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì compañeru-yà, divi nècuàchì nisa xicanuu xi-yá antes. Vèchi ndoó-né tnùnsí ini, te sacú-né. ¹¹ Dandu nì nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te nì ndecunu-ya nuù-né. Doco cóni xiníndísà nècuàchìmà.

Nansa nì ndecunu Jesús nuù ùi nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuahàn ùi nèhivì xì-yá nuù campu, te yucán nì ndecunu tu-ya nuù-né, doco tucu nì nàcùnahà-yà. ¹³ Dandu nì naxicocuñin nècuàchìmà nì cachitnùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cóni xiníndísà stná nècuàchì dava ga mà yuhù-né.

Ñà-nduá nì dándàcú Jesús nuù nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànuhù-yá

¹⁴ Chicá después nì ndecunu tu-ya nì natù-ya nuù nsihúxìn iin nècuàchì dacuahá-yá na meru ndoó-né xixí-né. Te nì càhàn duchi ini-yà xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vèchi cóni xiníndísà-né yuhù nècuàchì nì xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yà. ¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá inicutu ñuhiví, te cachitnùhu vate-nsiá razón ndiaha xì ñà-cunini nsidanicuú nèhivì. ¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xán, te cuhì-né, icúmí-né càcu-ne nuù Dios. Doco nècuàchì mà cúníndísà-xân, nicanicuahàn icúmí-né cunsida-ne cuàchi-ne. ¹⁷ Te nú sàni xiníndísà nèhivì, dandu icúmí stná-nè quida-ne milagru. Sàhà yuhù icúmí-né tavà-né ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà. ¹⁸ Te nú ni tnií-né iin còò dàná, te ò nú ni cohó-né ndutè dàná, dandu còò ni-ñàha cuu xi-né. Te icúmí stná-nè chitàndòó-né ndahà-né dìni nècuàchì cuhí, te nduvàha nècuàchìmà —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús ansivi cuahàn-yà

¹⁹ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ducán, dandu mànana cuisì-yá ansivi cuahàn-yà, te nì sàcòo-ya ladu cuahá Dios. ²⁰ Dandu nècuàchìmà, nì caquihin-ne ichì cuahàn-nè, nì cachitnùhu vate-né inicutu ñà-nduú razón ndiaha xì-yá. Te Stoho-ndà Señor, nì chindee stná-yànè nì sàha-ya milagru ñà-cucumí-nda seguru divi palabra ndàcuisì nduá cachí-nè.

Yohó nì nsihi historia.

Ñà-ndùá Nì Tiaa San Lucas sàhà Jesucristu

Nansa nì nacani ini San Lucas nì tiaa-ne tutu yohó ñà-cahvi iin amigo xi-ne nani Teófilo

¹⁻² Cuàhà nèhivì sàni quida lucha tiaa-ne iin tutu ndé nachutnahá víi-né historia nacání xí ñà-ndùá nì xini nèhivì xí-nsí nì cuu, nì tiaa-ne nacua nì cachitnùhu nècuàchì nì xininùù mà, vèchi ináhá nècuàchì mà nansa nì cuu dècuèndè quivì primeru, dandu nì dàcuítìà stná-nè palabra mà, te ducán nì xinitnùhu stná nsiùhù. ³⁻⁴ Ñàyùcàndùá, stná yùhù nì nacani stná ini tiaa iin tutu ñà-nacání víi xi-ní sàhà nsidaa ñà-ndùá nì ìa. Vèchi yùhù, sàni sàni nì cundaà vaha inì sàhà nsidaa chuun yohó dècuèndè quivì primeru na ní quesaha-ñá. (Ñàyùcàndùá, tiaa tutu yohó) nùù mii-ní don Teófilo, sàhà-ñá vátùni cundaà vaha inì-ní divi ñà-ndáà nduá sàni nacani nèhivì xì-ní sàhà-ñá.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel ñà-ìcúmí tùinuù Juan Bautista ñuhiví

⁵ Tiempo dandacú rey Herodes nùù ñuu Judea nì sandua, te ñuu yucán nìsa ìa stná iin dùtù nani Zacarías. Turnu nì saquidachuún-né chuun xi dùtù. Te mii-né xì dùtù compañeru-nè, nsidaa-né nani-né turnu xi Abías. Te ñahàdihí-nè nani Elisabet. Descendencia xi dùtù Aarón sàhana xínduu ndùù nècuàchì mà. ⁶ Te nihnú ndàcuisì ini-nè Yua-nda Dios; chívàha ndisa-ne nsidaa ñà-ndùá dandacú-yá, nsidaa ñà-ndùá cachi-yà. ⁷ Doco còò déhe-ne, vèchi de por sí, còò mée xi Elisabet, te vichi ndùù-nè sàni sahnu cuahà-né.

⁸⁻⁹ Daaní, iin quivì nì sàà nì quida tocar Zacarías mà turnu xi-ne ñà-quida-ne chuun xi dùtù nùù Dios. Te estilu nìsa icumì dùtù mà ndùá ñà-quidá-né iin sorteu (índù chuun divi quida cada iin iin-ne). Te Zacarías nì quida tocar ñà-quihvi-ne veheñùhu cahnú ñà-chiñùhmá-nè inciensu. ¹⁰ Te nsidaa nèhivì dava ga sàhàn veheñùhu yucán, ndoó-né tùvèhé nacuátú-né na hora chíñùhmá dùtù mà inciensu. ¹¹ Dandu ini veheñùhu ma nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì xini Zacarías-nè, iin-né ladu cuahá mesa ndiaha ndé sàhmì-xì inciensu. ¹² Te nì yùhí Zacarías mà, yáha ga nacání ini-nè. ¹³ Dandu nì càhàn ángel mà xì-né, cachi-nè:

—Màsà yúhí-ní, Zacarías, vèchi cunaha-ní, sàni tiacu Dios ñà-ndùá nì xicàn tàhvi-ní nùù-yá; ñàyùcàndùá, cuahàn coo iin dèhe-ní, vèchi cuahàn coo iin mée xi nècuàchì vehe-ní Elisabet; mée tiàa cunduu-ve, te Juan dacúnání-nsiávè.

¹⁴ Cuahà gá icúmí-nsià cudii inì-nsia, te naquimanì stná-nsià mii-yá; te cuahà gá stná nèhivì icúmí cudii inì-xi na quesaa-vè. ¹⁵ Te na cuahnu-ve, icúmí-vè nihì-vé iin chuun cahnú nùù Yua-nda Dios. Te ni vinu te ni ndutè ìhni, mà nunca sàà-nè coho-ne ndutè mà. Mate táñàha ga tùinuù-né ñuhiví, doco sàchitu anima-nè Espíritu ìì xí Dios. ¹⁶ Te sàhà palabra cachi-nè icúmí cuahà nècuàchì raza-ní Israel naxicocuñin ini-nè, te natenchicùn-nè Stoho-ndà Dios. ¹⁷ Dihna dèhe-ní icúmí codonùù quesaa, dandu mii-yá. Icumí-nè quida-ne nacua nìsa quida Elías sàhana, iin-ni cunihnu ini-nè Dios nacua nìsa quida nècuàchì yucán, te iin-ni chindee stná Dios-nè. Te icúmí-nè càhàn stná-nè xì ana xínduu nècuàchì sahnú ñuù-ní, dandu nsinuu ini nècuàchì mà dèhe-ne, te nàcùndoò vii nsidaa-né. Te càhàn stná dèhe-ní xì cuahà nèhivì có-ndùlócò xì Dios sàhà-ñá nihì nècuàchì mà nàcùnihnu vaha stná ini-nè, dandu nsidavii-né anima-nè, te cundoo tùha-ne na quesaa Stoho-ndà Señor —nì cachi ángel mà.

¹⁸ Dandu nì cachi Zacarías xì ángel:

—¿Índù iin milagru coo sàhà-ñá cundaà ndisa inì ñà-ndáà nduá cachi-ní? Vèchi yùhù, sàsàhnú cuáhì', te ducán stná ñahàdihí', sàsàhnú stná-nè.

¹⁹ Te nì cachi ángel mà:

—Yùhù nduí Gabriel, te nùù Dios iín tùhe nicanicuahàn. Te divi-ya nì techuún-ya yùhù vaxi cachitnùhi xì-ní ñà-nduá sàni cachì xì-ní. ²⁰ Doco vichi icúmí-ní nduhihin-ní, mà cúí gá càhàn-ní ni-iin palabra dècuèndè quivì cuu ndisa ñà-nduá nì cachì xì-ní, vachi có-xiníndísá-ní. Doco seguru icúmí cuu ñà-nduá nì cachì xì-ní —nì cachi ángel.

²¹ Daaní, nècuàchì xíndiatu tùvèhèmà, nacání gá ini-nè, ¿índù chuun nì cuee guá Zacarías ini veheñùhu? ²² Dandu nì quee nècuàchìmà, doco mà cùì gá càhàn-nè. Ñàyùcànduá, nì cundaà ini nèhivì mà sàni dàcùnì Dios nècuàchìmà iñàha na iá-nè veheñùhu, vachi sàni nduhihin-né, te vichi cuisì-ní ndahà-né cuú quidá-né seña.

Nansa nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu ángel

²³ Daaní, después nì cuee Zacarías nì ìa-ne ñuu yucán dècuèndè nì xínu quivì xinúcuáchí-nè yucán, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne. ²⁴⁻²⁵ Te nì yàha iin tiempu, dandu nì cundaà ini-nè sàñùhú mée xi ñahàdìhí-nè Elisabet. Ñàyùcànduá, ùhùn yòò nì ndòo Elisabet mà vehe-ne, cudî ini-nè, cachí-nè: “(Ansivéhé) Dios, sàni chindee-ya yùhù, vachi ináhá-yá sácùndiaa nèhivì yùhù; ñàyùcànduá nì indehè ndahví-ya yùhù, te vichi mà cáhìchì gá ini-nè yùhù”.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel icúmí tùinuù Jesús ñuhiví

²⁶ Daaní, nì sàà iñù yòò, te nì techuún Dios ángel Gabriel mà inga xichi vaxi-ne iin ñuu tii nani Nazaret iá ladu Galilea, ²⁷ vaxi-ne cachitnùhu-ne xì iin nècuàchì ñahà chì nani María. Señorita nduú nècuàchìmà; te sàni ndiadi tñùhu xi-ne ñà-cuàhàn-nè nandàhà-né xì iin tiàa nani José, iin nècuàchì descendencia xi rey David. ²⁸ Te nì sàà ángel mà ndé iá María mà, nì yàha-ne ini vehe, te nì cachi-nè:

—Cuaáváha-ní. Cunaha-ní, sàni nìhì cuáhà-ní gracia nùù Stoho-ndà Dios, te cutnáhà-ya xì-ní. Chicá ndiaha sàni nìhìtáhvì-ní nùù nsidanicuú gá nècuàchì ñahà.

²⁹ Dandu María, indéhe-né ángel mà, te nì ndulocó-nè: ¿índù chuun cásàhú nècuàchìmà xì-né ducán? càhàn-né. ³⁰ Dandu cachí ángel mà:

—Màsà yúhì-ní, María, vachi ndiaha gá sàni nìhìtáhvì-ní nùù Dios ñà-quida-ya gracia sàhà-ní. ³¹ Cunaha-ní, icúmí coo iin mée xi-ní, tùinuù-vé ñuhiví; mée tiàa cunduu-ve, te Jesús cunani-vé quida-ní. ³² Cahnú chuun icúmí-yá nìhì-yá, vachi Dèhemanì Stoho-ndà Dios iá ansivi cunduu-ya. Te chuun cucumí-ya nùù Yuamánì-ya cunduu ñà-dandacú-ya nacua nìsa dandacú yohòtéhè-ya David. ³³ Te nicanicuahàn icúmí-yá cusahnú-ya nùù nsidaa nèhivì raza-ní Israel, te mà nunca sàà iin quivì mà dándácú gá-ya.

³⁴ Dandu nì cachi María xì ángel mà:

—Doco ¿índù modo cuu xí ducán, como tàyóo ìi yúhù?

³⁵ Dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Fuerte icúmí quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima-ní xì poder ìi xí-ya; vachi iin milagru cundua quida Yua-nda Dios iá ansivi. Ñàyùcànduá, ìi sástnùhù icúmí coo mée xi-ní, vachi Dèhemanì Dios cunduu-ve. ³⁶⁻³⁷ Cunaha-ní, tnahà stná-ní Elisabet, cuàhàn coo stná iin mée xi-ne, mate sàsàhnú cuáhà-né. Te vichi sàcuàhàn-ndà iñù yòò ñuhú mée xi-ne, mate antes nìsa cachi nèhivì mà cúí coo ni-iin dèhe-ne. Ducán nì nìhìtáhvì-né nùù Dios, vachi mà úhì quida-ya nsidanicuú iñàha.

³⁸ Dandu nì cachi María:

—Còò, vátùni; yùhù icúmí quide ñà-nduá cachí mii-ya. Vátùni ni quidá-ya xì' nacua cachí-ní —nì cachi-nè.

Dandu nì quee ángel mà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi María na ní sàhàn-nè visita vehe Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Quivì yucán nì quihin María ichì cuàhàn ndee-né iin ñuu iá ladu Judea ndé iá puru yucù cuàchì. Te na ní sàà-nè ñuu yucán, nì sàhàn-nè vehe Zacarías, nì casàhù-nè xì Elisabet. ⁴¹ Na ní tiacu nècuàchìmà casàhù María xì-né, dandu nì cundaà ini-nè nì ndacùchí fuerte mée xi-ne tìxi-ne. Dandu fuerte nì quixi Espiritu ìì xì Dios ini anima-nè. ⁴² Te ndee ní càhàn-nè, cachì-nè xì María:

—Ndiaha gá sàni quida Yua-nda Dios xì mii-ní nù nsidaa gá nècuàchì ñahà, te ndiaha gá coo stná mée xi-ní.

⁴³ 'Mii-ní, dihi Stoho-ndà Señor nduu-ní, doco vichi sàni quesaa-ní ndé ié', mate có-nàtùì (quixi-ní vehi). ⁴⁴ Vàchi cunaha-ní, na ní tiacuì casàhù-ní xì', dandu nì ndacùchí fuerte mée-xi tìxi ñà-cùdì guá ini-vè. ⁴⁵ Vàchi, ndiaha gá sàni cundiatú anima-ní, ñà-nì xinindisa-ní; te vichi seguru icúmí cuu ndisa razón xi Dios nì inini-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi María:

Yùhù, cuàhà gá naquímànì' Stoho-ndà Señor vichi, ⁴⁷ te cuàhà gá cudì ini animè sàhà-yá, divi mii-yá nì dàcácu xì. ⁴⁸ Vàchi sàni xinimànì-yá yùhù, mate nècuàchì ndahví nduí. Ináhì, dècuèndè vichi xì ndé nicanicuahàn icúmí nèhivì cundaà ini-nè ndiaha gá nì quida Dios xì'. ⁴⁹ Fuerte sàstnùhù-yá, te cuàhà gá obra sàni quida-ya xì'; ìì ndisa-ya sàni cundaà inì. ⁵⁰ Nicanicuahàn icúmí-yâ cundehè ndahví-yà nèhivì càhvì xì-yá. ⁵¹⁻⁵² Te ndiaha gá obra nahnú quidá-yá, ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì cuadú, sàni cundee dahuun-ya nù-né, xì nsidaa stná tè-xìdandacú, sàni dàcúxíó stná-yàte nù chuun xi-tè, te nì chidònnù-yá nècuàchì ndahví. ⁵³ Stná nècuàchì xìhì guá doco, sàni sàha-yanè ñà-vàha xi-ne, te nì ndòo vaha ini-nè. Doco nècuàchì cuicà, còò ni-ìñàha ni níhì-né nù-yá, te cuàhàn-nè. ⁵⁴⁻⁵⁵ Sàhana nì càhàn-yà xì xii-ndà Abraham, te nì quida-ya comprometer ñà-nicanicuahàn icúmí-yâ chindee-yá mii-né xì descendencia xi-ne. Ñàyùcàndùá, vichi sàni quida-yañà-mà cumplir, sàni chindee-yá raza-ndà Israel, vachi cóni nándodó-yá ñà-ndùá nì cachi-yà daa, nì cachi María.

⁵⁶ Daaní, ùnì yòò nìsa ìa ga nècuàchìmà xì Elisabet, dandu mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì cuu quivì nì tùinuù Juan Bautista ñuhivì

⁵⁷ Daaní, nì sàà quivì quesaa mée xi Elisabet, te nì tùinuù-vé, mée tiàa nduú-vé. ⁵⁸ Te nsidaa vecinu xi-ne, xì nsidaa stná tnaha-ne, nì xinitnùhu-ne nansa nì indehè ndahví Stoho-ndà Señor nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá, nì cudì gá ini nsidaa-né. ⁵⁹ Te na ní xinu ùnà quivì, nì casaà nsidaa nèhivì mà (vehe Elisabet), vachi cuàhàn màcùtuu seña xi Dios ìcà-vé; te cunì nèhivì mà dacúnánì-nèvè Zacarías, nacua nani yua-vé. ⁶⁰ Doco nì cachi dihi-vé:

—Còò, Juan cunduu quivì-vé.

⁶¹ Te nì cacachi nècuàchìmà:

—¿Índù chuun? vachi còò ni-iin tnaha-nda nani Juan.

⁶² Dandu nì caquida nècuàchìmà seña nì ndacàtnùhù-né nù yua-vé, a ver nansa cunì mii-né cunani-vé. ⁶³ Ñàyùcàndùá, nì xicàn nècuàchìmà iin tabla tii nì tiaa-ne ñà-Juan cunduu quivì-vé. Dandu nsidaa nècuàchì yucán, nì candulocó-nè. ⁶⁴ Te divi momentu mà nì quesaha nì nacaahàn fuerte Zacarías, vātùnì nì nacaahàn vii-né vichi. Te nì ndenihi vaha-ne Dios. ⁶⁵ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó yucù ladu Judea mà, nì ndatnuhu cuahà-né sàhà ñà-ndùá nì cuu ma. ⁶⁶ Te nsidaa ana nì xinitnùhu sàhà-ñá, nì chivàha nsihi-neà ini anima-nè, cachì-nè:

—¿Índù iin clase nèhivì cunduu mée yohó?
Ducán nì cachi-nè, vèchi cuàhà gá nì chindee Dios-vè.

Ñà-ndùá nì cachi Zacarías na ní càhàn ndiaha-né nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn quida dèhe-ne Juan

⁶⁷ Daaní, yua-vé Zacarías, fuerte nì quixi Espíritu Ìì xí Dios ini anima-nè, te ndiaha gá nì càhàn-nè nì quida-ya, cachí-nè:

⁶⁸ Cuàhà gá naquímánì-ndà Stoho-ndà Dios, divi mii-yá ana càhvì nsidaa raza-ndà Israel, vèchi sàni indehè ndàhví-yà ndohó nècuàchì nduú nèhivì xí-yá, te sàni dàcácu-yàndó. ⁶⁹ Sàni techuún-yá iin ana chicá fuerte dacácu xi-nda, divi iin descendencia xi nèhivì xí-yá nani David. ⁷⁰ Vèchi dècuèndè chicá sàna sàni quida-ya comprometer ñà-quixi ana dacácu xi-nda, vèchi ducán nì cachi-yà xì nèhivì xí-yá (sàna), te nì cachitnùhu nècuàchì ì mà ⁷¹ ñà-icúmí-yà dacácu-yàndó nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ndà, xì nùù stná ana daga có-xiñùhù xì-ndà, ⁷² te cundehè ndàhví-yà nsidaa yohótéhè-ndà. Mà nándodó-yá tratu ì nì saquin-yà xì xii-ndà. ⁷³⁻⁷⁵ Vèchi fuerte nì càhàn-yà ñà-seguru quida-ya ñà-ndùá nì cachi-yà xì xii-ndà Abraham, icúmí-yà cuidahan-yàndó nùù ndahà nsidaa tè-xiní ùhì xì-ndà, te mà yúhì gà-ndà. Dandu vètùni cunucuachi víi-nda nùù-yá nicanicuahàn, cunduu-nda nèhivì ì xí-yá, nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi. ⁷⁶ Te miun xu, icúmú cunduu ana càhàn sàhà Yua-nda Dios íá dìquì-xí ansivi, vèchi dihna miun icúmú càhùn xì nèhivì sàhà-ñá natenchicùn-nè ichì váha, dandu na quívì quesaa Stoho-ndà Señor, sàndóò tùha-ne. ⁷⁷ Vèchi icúmú cachitnùhu xì nèhivì xí-yá nansa cui càcu anima-nè, te nandutu cuàchi-ne. ⁷⁸ Vèchi vichi, sàni cuhi ini Dios ndohó. Ndè dìquì-xí ansivi nì quee-ya nì quesaa-yà ñà-datnúù-yà sàxinítnùnì-ndà, ⁷⁹ xì stná sàxinítnùnì nèhivì có-sàà cundaà inì-xi, divi nèhivì sà-itúú ndañuhu anima-xi. Te vichi vètùni cundaca-yàndó iin ichì víi ndé cundoo vii-ndà nùù-yá, te cudìi gá ini-ndà, nì cachi Zacarías.

⁸⁰ Daaní, nì sahnu mée Juan mà, te nì sàcòo fuerte anima-nè. Te iin-ni nì ìa-ne yucù dècuèndè nì sàà quívì nì quesaha-né cacanu-ne càhàn-nè sàhù sàhà mii-yá xì nèhivì raza-nè Israel.

2

Nansa nì cuu quívì nì tùinuù Jesús ñuhiví

¹ Daaní, quívì yucán nì dándàcú tè-cùsáhnù César Augusto ñà-icúmí nandi-ahvi nsidaa nèhivì cusáhnù-te nùù-xí. ² Ñà-yúcán nì sanduu censu primeru nì quida-tè na tiempu dandacú Cirenio nùù ladu Siria. ³ Ñàyùcàndùá, nsidanicuú nèhivì, mànuhù-né ñuu-nè ñà-nayàha-ne nùù lista, ⁴ xì stná José, nì quee stná-nè ñuu Nazaret íá ladu Galilea mànuhù-né ladu Judea ndé nduú ñuu-nè nani Belén, vèchi descendencia xi David nduú stná-nè, ñàyùcàndùá, mànuhù-né ñuu tii ma ndé nisa ìa David sàna, ⁵ cuàhàn-nè dayáha-ne quívì-né nùù lista mà. Te cutnàhà stná-nè xì María nècuàchì cuàhàn nandàhà xì-né, te ñuhú mée xi nècuàchì mà. ⁶ Daaní, ndoó ì-né ñuu yucán, te nì sàà quívì tùinuù mée mà. ⁷ Ñàyùcàndùá, yucán nì quesaa-vè ñuhiví; mée nuu xí-né nduú-vé, te nì chidúcùn-névè sìcoto ndahví, te nì chinduhù-névè ini iin canoa, vèchi có-sàà gà vehe ndé quídì nècuàchì xicá ichì.

Nansa nì ndecunu ángel ndé ndoó nècuàchì xíndiaa xì rii

⁸ Cunaha-ní, yatni ñuu yucán ndoó stná nèhivì quídì ndiaá xì rii xí. ⁹ Te na íin cachí nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì sàcuìin-nè nùù

nècuàchìmà, te ndiaha gá nì natnuù inicutu ndé ndoó-né nì quida Stoho-ndà Señor. Ñàyùcànduá, nì cayùhí cuaá-nè. ¹⁰ Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Màsà yúhî-nsiá, vâchi cunaha-nsiá, yohó vâxi nihí iin razón vâha cunini-nsiá, iin razón cudîi ini nsidaa nèhivì ñuhiví nduá. ¹¹ Vâchi vichi ndè ñuu xì-nsiá David sàni tùinuù iin ana dacácu xi-nsiá, divi Stoho-ndà Cristu. ¹² Te na sáa-nsiá yucán, icúmí-nsiâ cuni-nsiâyà, idáducún-yá sìcoto, indúhu-yá ini iin canoa. Ñà-jaàn cunduu seña cundaà vâha ini-nsiá divi ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá —nì cachi ángel.

¹³ Daaní, na íín cachí nì ndecoyo cuàhà gá ángel nì caquixi ansivi, cutnâhâ-né xì ángel nì quesaa primeru mà. Te ndeníhí vâha nsidaa-né Dios, cachí-nè:

¹⁴ Diquí-xí ansivi ni queé cuàhà tñũñuhu xí Yua-nda Dios, te ñuhiví yohó ni cundóó víi nsidaa nèhivì cudîi ini-yà sâhâ-xí.

¹⁵ Daaní, nì ndanchito nsidaa ángel mà mànùhù-né gloria. Dandu nì cachi nècuàchì xíndiaa xì rii mà:

—Cúhùn-ndà vichi duha ñuu tii Belén, cundehè-ndà ñà-nduá nì cuu nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà.

¹⁶ Ñàyùcànduá, ndee ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te nì casaà-nè yucán, nì xini-nè yucán iá María xì José xì stná mée, indúhu-vé ini canoa. ¹⁷ Dandu nì nsihi nì xini-nè mée mà, dandu nì cachitnùhu-ne xì nèhivì ñà-nduá nì cachi ángel xì-né sâhâ-vé. ¹⁸ Te nsidaa nèhivì nì inini xì ñà-nduá nacání pastor mà, nì ndulocó-nè. ¹⁹ Te María, cóni nándòdó stná-nè ñà-nduá nì cachi ángel xì-né, iin-nì nacání ini-nè sâhámâ. ²⁰ Daaní, nì caquihin pastor mà ichì mànùhù-né, ndeníhí vâha-ne Dios, naquímànì cuàhâ-né mii-yá sâhâ nsidaa ñà-nduá nì xinitnùhu-ne, xì ñà-nduá nì xini-nè, vâchi nacua nì cachitnùhu ángel mà xì-né, divi ducán nì cuu.

Nansa nì quida José xì María na ní quida-ne Jesús presentar nùù Yua-nda Dios ini veheñùhu cahnú

²¹ Na ní yâha ùnà quivì, dandu nì sàcùtuu seña xì Dios ìcà mée Jesús mà, te nì nihí stná-yà quivì-yá; nì sàcùnani-yá Jesús, vâchi ñà-jaàn cunduu quivì-yá nì cachi ángel na táñâha ga nacùhun ndiaha-yá tixi dihi-yá. ²² Daaní, nì yâha quivì cuhí quihmi María, vâchi nì quida-ne cumplir nacua iá ley xì Moisés sâhâ nadaa quivì coo quihmi-né. Dandu mii-né xì José, nihí-névè cuàhàn ñuu Jerusalén ñà-chitanini-nevè nùù Yua-nda Dios, ²³ vâchi dohó cachí tutu ì nduú ley xì Dios: “Tiàa primeru quesaa ñuhiví, nsidaa-vé cunduu-ve mée ndiaha xì Dios”. ²⁴ Te cachí stná ley mà ñà-icúmí-nè cuàha-ne ùì lungu, te nú coó, ùì loma cuachi. Ñàyùcànduá, nì sâhàn-nè nì sâha stná-nè quisi mà ñà-cuì-si cunduu-sì promesa nùù Dios.

²⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán nìsa ìa iin tiàa nani Simeón. Nècuàchì nihnú ndàcuisì ini xì Dios nduú stná-nè, vâchi cahvi víi-néyâ, te nihnú vâha ini-nè ñà-quixi ana cuàhàn chindee xì raza-nè Israel, te icúmí stná-nè Espíritu ì xì-yá. ²⁶ Te divi Espíritu ì mà sàni cachitnùhu-ya xì-né antes ñà-mà cúí-nè dècuèndè cachí cuninùù-né ana nduú Cristu nì quixi nùù Stoho-ndà Señor.

²⁷ Ñàyùcànduá, quivì yucán nì càhàn Espíritu ì xì-né, te nì sàa-nè veheñùhu cahnú na meru quíhvi stná yuadíhí-vè nihí-névè vâxi quida-ne nacua cachí ley ì. ²⁸ Dandu nècuàchì sâhnù-mâ, nì sàcùnìndiaa-nèvè, te nì naquimanì-nè Dios, cachí-nè:

²⁹⁻³⁰ Sà-íá vichi, Señor mío, vâtùni nacua-ní yùhù vichi, vâchi contentu ié', vâchi nacua nì cachí-ní xì', divi ducán nì cuu ndisa, sàni xinì ana nì techuun-ní ñà-dacácu xi-nsí. ³¹ Mii-ní, nì chitnùnì inì-ní quesaa-yâ,

dandu nihì nèhivì nsidanicuú ñuu cundaà ini-nè nansa cui càcu anima-nè quida-ya. ³² Vàchi icúmí-yá datnúù-yá sàxínitnùnì nsidaa nèhivì mà; te divi ducánì stná nècuàchì raza-nsì Israel, cuàhà gá tnùñúhú ndiaha icúmí-nsì nihì-nsì sàhà-yá, nì cachi Simeón.

³³ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì ndulocó José xì María sàhà ñà-ndùá nì cachi nècuàchìmà sàhà mée mà. ³⁴ Dandu nì xìcàn tàhvi Simeón gracia xi Dios sàhà yuadíhí-vê, te nì cachi stná-nè xì dihi-vé:

—Cunaha-ní, sàhà mée yohó icúmí cundiatú anima cuàhà gá nècuàchì ñuu-ndà Israel. Doco dava ga stná-nè, quixi tnùndoho cahnú dìqui-né, según nansa indéhe-né mii-yá nduú mée yohó. Te icúmí-yá cachitnùhu-ya sàhà ichì Yua-nda Dios, doco cuàhà stná nèhivì cahíchì ini xì-yá. ³⁵ Te sàhámà icúmí cundaà inì-xì ñà-ndùá nihnú ini-nè ini anima-nè. Daaní, mii-ní, icúmí stná-ní (cunì-ní tnùndoho), na ian xída iin càa anima-ní —nì cachi Simeón.

³⁶⁻³⁷ Daaní, yucán nìsa ìa stná iin nècuàchì ñahà nani Ana, te sàni nihítàhvi-né càhàn-nè cuenta xi Dios. Dèhe iin tiàa nani Fanuel nduú-né, te Aser nani yohótéhè-né. Sàsàhnú cuàhà-né vichì. Nì nandàhà-né na chii-né, te ùsà cuà nì ìa-ne xì ì-né, dandu nì xihì nècuàchìmà. Te vichì sàcuàhàn-ndà 84 cuà iá mii-né. Te có-queé-né veheñùhu cahnú, vachi ndui te ñuu iá-nè yucán, xinúcuáchí-né nùù Dios, iníhí-né, te xìcàn tàhvi-né nùù-yá.

³⁸ Ñàyùcàndùá, divi momentu mà nì tnàtuu nècuàchìmà (ndé iin María xì José), te nì naquimanì stná-nè Dios (sàhà mée Jesús), dandu nì quesaha-né nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu Jerusalén sàhà-vé, nì cachitnùhu-ne xì nèhivì xíndiatu ñà-quesaa mii-yá quida-xi obra, te càcu-nda.

³⁹ Daaní, José xì María, nì nsihì nì quida-ne nsidaa ñà-ndùá dandacú ley xi Dios, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né ladu Galilea, nì nasaa-nè ñuu-nè Nazaret ndé ndoó-né. ⁴⁰ Te mée nduú mii-yá, nì sahnu-ya, nì cufuerté anima-yà, te chicá nì cunchichí-yà, cuàhà gá gracia xi Dios icúmí-yá.

Nansa nì quida Jesús na chii-yá, te nì sàhàn-yà iin vicò ñuu Jerusalén

⁴¹ Cunaha-ní, cuà cuà nì sasahàn yuadíhí-yá ñuu Jerusalén quivì nacává vicò pascua. ⁴² (Te nì cuu iin xichi) na sàxìcá-yá ùxìn ùi cuà, dandu cuàhàn tu-ya xì-né vicò ñuu mà, vachi ñà-jaàn nì sanduu estilu xi-ne. ⁴³ Daaní, nì nsihì vicò mà, te nì naquihin-ne ichì mànuhù-né; doco nì ndòo Jesús ñuu Jerusalén mà, te cóni xìní José xì María, ⁴⁴ vachi ádi váxi-ya cutnáhâ-yá xì nèhivì dava ga càhàn-né. Ñàyùcàndùá, iin quivì sàxìcá-né mànuhù-né, dandu nì quesaha-né xicánúú-né nandúcu-néyà, ndácàtnùhù-né nùù tnaha-ne xì stná amigo xi-ne.

⁴⁵⁻⁴⁶ Doco cóo, cóni nátùì-ya. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuîin-nè ñuu Jerusalén, áma ndácùhun-neyà càhàn-né. Te tìxi ùnì quivì nì natùì-ya, veheñùhu cahnú iá-yà, dava mahì maestru xi ley ì, iníní-yá ñà-ndùá cachì nècuàchìmà, te ndácàtnùhù stná-yà nùù-né. ⁴⁷ Te nsidaa ana iníní má, nì ndulocó-nè ñà-nchìchí guâ-yà, te naxícónihí nchichí-yà nùù-né. ⁴⁸ Te na ní xini José xì María iá-yà yucán, dandu nì ndulocó-nè, te nì cachi dihi-yá:

—Hijo, ¿índù chuun nì quido xi-nsì ducán? vachi yùhù xì yuo, cuàhà gá nì xicanuu-nsì nandúcu-nsì yohó, nacánì cuàhà ini-nsì.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còo, có-ndùá fuerza nanducu-nsiá yùhù, vachi xiñuhu ñà-cundaà inì-nsia iá chuun nì nihí nùù Yua mií, te icúmí quideà.

⁵⁰ Doco José xì María, cóni sànihì ini-nè ñà-ndùá nì cachi-yà xì-né. ⁵¹⁻⁵² Dandu nì nacuaca-neyà mànuhù-né xì-yá ñuu Nazaret. Te nsidaa ñà-ndùá nì cuu ma, nì chivàha María-ñà ini anima-nè. Te mii-yá, nìsa inini-ya nsidaa ñà-ndùá nì cachi yuadíhí-yá. Te chicá nì cunchichí-yà, te chicá nì

sahnu-ya, te nicanicuahàn ndeé vaha-ya nùu Dios, te nsidaa stná nèhivì, nì cudì stná ini-nè sàhà-yá.

3

Nansa nì quida Juan Bautista nì càhàn-nè sàhù yucù

¹ Daaní, nì yàha tiempu, te nì sàà sàhùn cuà cusáhnû rey cahnú Tiberio. Mismo cuà yucán dandacú stná Poncio Pilatu nùu ladu Judea, nduú-te gobernador. Te ladu Galilea dandacú rey Herodes. Te ñani-te Felipe dandacú ndé nduú ladu Iturea xì ladu Traconite. Daaní, ndè ladu Abilinia dandacú iin gobernador nani Lisantias. ² Te dùtù chicá xícusahnú xínduu Anás xì Caifás. Te divi tiempu yucán nì quesaha Dios datnúu-yà ini sàxínítnùnì Juan (Bautista) ndé iá-nè yucù. ³ Ñàyùcànduá nì quee-ne cuàhàn-nè inicutu ladu yatni yùte Jordán, te yucán nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì ñà-icúmí-nè cuu-ne arrepentir sàhà ñà-cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhì-né. ⁴ Vàchi ducán cachí stná nùu tutu ì nì tiaa profeta Isaías, divi nècuàchì nì sacahàn cuenta xi Dios; dohó nì tiaa-ne:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsida vii-ndà (anima-ndà) na ian nduvì ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndàà cundua. ⁵ Te ducán iá stná na ian cuàhàn chitu stná nsidaa yui, te ndundaà stná nsidaa yucù, xì nsidaa lùnsì, xì nsidaa stná ichì cávà, icúmíà ndundaà, te ndé iá ichì chicuèhè, nduvì stná yucán. (Ducán icúmí nduvì stná anima nèhivì), ⁶ dandu nsidanicuú-né, icúmí-nè sàà-nè cuni-nè nansa sàhatahvì Dios salvación xi-ya.

(Ducán nì cachitnùhu tiàa ma nùu libru mà.) ⁷ Ñàyùcànduá nì caquee cuàhà nèhivì inii ladu yucán, cuàhàn-nè nùu Juan, vachi cuni-nè cuhì stná-nè. Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vaxi-nsia yohó xinúdèhé-nsiá nùu castigu cahnú icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá quida-nsia ducán? ⁸ Pues, ñà-nduá xiñuhu nduá quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá ìcà-ndà nú sàni cuu ndisa-nda arrepentir. Ni màsà cáchì-nsiá: “Divi Abraham nduú yohòtéhè-ndà, còò ni-ìñàha cuu xi-nda”. Vachi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùu ndoó yohó, vátùnì nanduu stná nahi nèhivì raza-ndà Abraham nú cunì mii-yá. ⁹ Te vichi sà-ìá cuàhàn cachi-yà índu nèhivì nihì xì castigu, te ducán iá na ian nácàxin-nda yutnù có-càná fruta, te sà-ìníndáhá-ndá hacha tàhndè-nu coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi —nì cachi Juan.

¹⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Nú ducán iá, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida-nsi, maestro?

¹¹ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nú ndoó nècuàchì còò dùhnù-xí, dandu ni dácûtâhvì-ndàné ian, nú icúmí-ndá ùà. Te nècuàchì xihì doco, ni dácúxì stná-ndàné nú iá ñà-cutiacu-ndà.

¹² Daaní, yucán nì casaà stná nècuàchì dachíyàhvì, te nì cuhì stná-nè. Dandu nì xicàn tnùhù stná-nè nùu Juan, cachí-nè:

—Te nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi, maestro?

¹³ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nacua cachí ley, divi ducán dachíyàhvì-nsia nèhivì, màdiá chicá más.

¹⁴ Daaní, stná soldadu, nì caxicàn tnùhù stná-nè nùu nècuàchì mà, cachí-nè:

—Nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi?

Dandu nì cachi Juan:

—Màsà dáyûhì-nsiá ni-iin nèhivì, te tavà-nsiá dìhùn nùu-né; ni màsà quidáyúcùn uun stná-nsià tnùhu. Te cundoo stná-nsià conforme xì ñà-nduá quíyàhvì-nsia —nì cachi Juan.

¹⁵ Ñàyùcànduá, nsidaa nêhivì, nacání ini-nè sàhà Juan mà, a Cristu (icúmí quixi nùù Dios) nduú-né cahan-né. ¹⁶ Dandú nì càhàn Juan xì nsidaa nêhivì yucán, cachí-nè:

—Yùhù, tècuìi quidá î' mii-nsiá, doco nchícùn gà vaxi mii-yá ana chicá cahnú poder xi nùù yùhù. Ni có-nâtùì cundui iin mozo xi-ya ñà-taví ndìsàn-yá. Te icúmí-yâ quida ì-yá anima-nsià tìxi Espíritu Ìì xí Dios, te na ian quidá ñuhu, ducán quida stná-yà xì-nsiá (dandáñúhú stná-yà ñà-có-ndiáá). ¹⁷ Vâchi vichi sâ-îá cuàhàn-yà quida-ya na quida-nda xi trigu, yutnù chipála dandiachi-ndañá, dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó ñuhù, dandu chivàha-nda nùnì mà, doco mihì-ñá, icúmíá coca. Pues ducan icúmí stná-yà quida-ya (xì nêhivì, nêhivì xí mii-yá dacácu-ya, doco nêhivì dava ga), còò, nicanicuahàn icúmí-né coco-ne.

¹⁸ Ducán nì cachi Juan na ní càhàn-nè sàhù, te cuàhà gà stná ñà-vàha nì cachi-nè xì nêhivì yucán, áma nán sídá vii-né modo xi-ne. ¹⁹ Daaní, rey Herodes, nì càhàn stná Juan mà xì-té sàhà cuñada xi-tè nani Herodías, vâchi iá-te xi ñahà mà, te ñahàdihí ñanì-te Felipe nduú-ña. Te nì càhàn stná-nè xì-té sàhà nsidaa gà ñà-có-îá vii quidá-te. ²⁰ Doco tèmà, chicá más nì quida chicuèhè-te, dècuèndè nì sadi stná-te Juan vehecàa.

Nansa nì quida ì Juan Jesús na táñâha ga cundiadi-nè

²¹ Na ní nsihì nì cuhìi nsidaa nêhivì dava ga, dandu nì cuhìi stná Jesús. Te iin-yá yucán xicàn tàhvi-yá, dandu ní nuna ansivi, ²² te nì nuu Espíritu Ìì xí Dios dìquì-yá; na iá loma, ducán iá-yà mànuu-ya. Te nì tiacu stná tàchì Dios càhàn-yà ansivi, cachí-yà (xì Jesús):

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Te cudîi cuàhà inì sàhà-ní.

Ana xínduu yohòtéhè Jesucristu

²³ Cunaha-ní, xicá Jesús nahi òcò ùxìn cuà na ní quesaha-yá (quidá-yá chuun ndiaha xí-yá), te tuxí ini nêhivì dèhe José nduú-yá. Te iin tiàa nani Elí nì sanduu velú xi-ya.

²⁴ Te yua Elí mà ní sanduu Matat; te yua Matat nì sanduu Leví; te yua Leví nì sanduu Melqui; te yua Melqui nì sanduu Jana; te yua Jana nì sanduu inga José; ²⁵ te yua José mà ní sanduu Matatías; te yua Matatías nì sanduu Amós; te yua Amós nì sanduu Nahum; te yua Nahum nì sanduu Esli; te yua Esli nì sanduu Nagai; ²⁶ te yua Nagai nì sanduu Maat; te yua Maat nì sanduu inga Matatías; te yua Matatías mà nì sanduu Semei; te yua Semei nì sanduu inga José; te yua José mà ní sanduu Judá; ²⁷ te yua Judá nì sanduu Joana; te yua Joana nì sanduu Resa; te yua Resa nì sanduu Zorobabel; te yua Zorobabel nì sanduu Salatiel; te yua Salatiel nì sanduu Neri; ²⁸ te yua Neri nì sanduu inga Melqui; te yua Melqui mà ní sanduu Adi; te yua Adi nì sanduu Cosam; te yua Cosam nì sanduu Elmodam; te yua Elmodam nì sanduu Er; ²⁹ te yua Er nì sanduu Josué; te yua Josué nì sanduu Eliezer; te yua Eliezer nì sanduu Jorim; te yua Jorim nì sanduu inga Matat; ³⁰ te yua Matat mà ní sanduu inga Leví; te yua Leví mà ní sanduu Simeón; te yua Simeón nì sanduu inga Judá; te yua inga Judá mà ní sanduu inga José; te yua inga José mà ní sanduu Jonán; te yua Jonán nì sanduu Eliaquim; ³¹ te yua Eliaquim nì sanduu Melea; te yua Melea nì sanuu Mainán; te yua Mainán nì sanduu Matata; te yua Matata nì sanduu Natán; ³² te yua Natán nì sanduu David; te yua David nì sanduu Isaí; te yua Isaí nì sanduu Obed; te yua Obed nì sanduu Booz; te yua Booz nì sanduu Salmón; te yua Salmón nì sanduu Naasón; ³³ te yua Naasón nì sanduu Aminadab; te yua Aminadab nì sanduu Aram; te yua Aram nì sanduu Esrom; te yua Esrom nì sanduu Fares; te yua Fares nì sanduu inga Judá; ³⁴ te yua Judá

mà ní sanduu Jacob; te yua Jacob nì sanduu Isaac; te yua Isaac nì sanduu Abraham; te yua Abraham nì sanduu Taré; te yua Taré nì sanduu Nacor; ³⁵ te yua Nacor nì sanduu Serug; te yua Serug nì sanduu Ragau; te yua Ragau nì sanduu Peleg; te yua Peleg nì sanduu Heber; te yua Heber nì sanduu Sala; ³⁶ te yua Sala nì sanduu Cainán; te yua Cainán nì sanduu Arfaxad; te yua Arfaxad nì sanduu Sem; te yua Sem nì sanduu Noé; te yua Noé nì sanduu Lamec; ³⁷ te yua Lamec nì sanduu Matusalén; te yua Matusalén nì sanduu Enoc; te yua Enoc nì sanduu Jared; te yua Jared nì sanduu Mahalaleel; te yua Mahalaleel nì sanduu inga Cainán; ³⁸ te yua Cainan mà ní sanduu Enós; te yua Enós nì sanduu Set; te yua Set nì sanduu Adán; te yua Adán nduú Dios.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, (nì nsihì nì cuhìi Jesús) nì quee-ya ladu yùte Jordán, chitu anima-yà Espíritu Ìì xí Dios. Dandu nihí Espíritu Ìì mà-yá nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ² Ùì dico quivì nìsà ìa-ya yucán, te nì cuni ñà-malu dacà-síyâ, (doco cónì cùndéé-sí). Te inii tiempu mà nì ìa dòcò-yà.

Daaní, na ní yàha quivì mà, dandú nì xihì-yà doco. ³ Te nì cachi ñà-malu xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùù yohó ni nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Dandú nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùù tutu ìì: “Màdì cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìì cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá dìnì iin yucù ducún, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì; iin ratu tii, te sàni dàcùnì-siyá nsidaámà.

⁶ Dandu cachí-si xi-yá:

—Vàtùni dacútâhvì' mii-ní nsidaa ñuu yucán ñà-dandacu-ní nùá, te nìhì stná-ní nsidaa ñà-vico icúmíá, vàchi ndahí sà-ìá nsidaájàn, te dandacuí nùá, te anà-ni nì cui cudî inì dacútâhvì' ñà-dandacú-né nùá. ⁷ Ñàyùcàndùá nú ni mácuìin sìsì-ní nùì, te cahvi-ní yùhù, dandu dacútâhvì' mii-ní nsidaájàn.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùù tutu ìì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

⁹ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Yucán nì chicoo-siyá ndè dìnì veheñùhu cahnú, te nì cachì-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, ¹⁰ vàchi ducán cachí nùù tutu ìì:

Icúmí Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

¹¹ Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel mà natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquìhi sahà-ní ni-iin yùù.

¹² Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìì: “Màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

¹³ Dandu na ní nsihì ñà-nì cunì-si dacà-síyâ, dandu nì nacoò chii-síyâ cuàhàn-si.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹⁴ Daaní, mànuhù-yá ladu Galilea, chitu-yá poder xi Espíritu Ìì xí Dios. Te nì xinitnùhu nèhivì sàhà-yá inicutu ladu yucán. ¹⁵ Te nì xìcanuu-ya nì nacàhin-ya nsidaa veheñùhu ñuu ladu yucán, dacuahá-yá nèhivì. Te nsidaa-né, nì ndenihì vaha-neyà.

Nansa ni quida nêhivî na ní nùhù Jesús ñuu-yà Nazaret

16-17 Dandu ni nasaa-yà ñuu Nazaret ndé ni sahnú-ya. Te na ní sàà quivî descansu, dandu ni sàhàn-yà veheñùhu yucán, vâchi ducán nduú estilu xi-ya. Te ni ndacuiin-yà ini veheñùhu ma cuàhàn-yà cahvi-ya (tutu ìì) cunini nêhivî mà. Te ni sàha iin nêhivî-yà tutu ni tiaa profeta Isaías ni sacahàn cuenta xi Dios sàhana. Dandu ni nacuna-ya tutu mà ni nanducu-yà iin lugar, te dohó cachí ndé ni ndacùhun-ya:

18 Fuerte inácaá Espíritu Ìì xí Dios ini anímè, vâchi sàni sàha-ya yùhù chuun ìì cachitnùhi ñà-vàha ndiaha xi nècuàchì ndahví, daaní, vâxi stnái ñà-càhìn xi ana xíndoo tnùnsí ini, dandu cahnde ini-nè sàhámà. Te vâxi stnái cachitnùhi xi ana có-ndòó libre ñà-vàtùni caquee-ne libre guide; te nècuàchì cuaá, vátùni natùni stná nù-né guide, xi nècuàchì yáha tnùndoho, vátùni càcu ndisa-ne nùámà guide. 19 Te vâxi stnái cachì xi nsidaa nêhivî (ñà-vitni nduú) meru tiempu nàcùndoo vâha-ne xi Stoho-ndà Señor.

20 Daaní, ni nacadi Jesús tutu mà, te ni naxiconihí-yáñà nùù tiàa xinúcuáchí yucán. Dandu ni sàcòo-ya, te nsidaa nêhivî ndoó veheñùhu yucán, indéhe vâha-neyà. 21 Dandu ni cachi-yà xi nsidaa-né:

—Vichi na meru ni inini-nsia palabra ni cahvi nùù-nsiá jaàn, ñà-sàni cuu ndisa nduá, (te quidé nacua cachá).

22 Te nsidaa nêhivî yucán, ni ndenihi vâha-neyà, te ni ndulocó-nè, vâchi yáha ga ndiaha cáhàn-yà. Doco cachí stná-nè iin-ne xi inga-nè:

—¿Amádi dèhe José nduú nècuàchì yohó?

23 Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Ádi cuàhàn-nsià cachi-nsià xi' nacua cachí dichu: “Nú cuhí-ní, te nduu-ní doctor, dandu ¿índù chuun có-dándùvâha-ní mii-ní?” Vâchi sàni xinitnùhu-nsia nansa ni quide milagru ñuu Capernaum, ñàyùcànduá ádi cuàhàn-nsià cachi-nsià xi' ñà-xiñùhù quida stnái milagru mà ñuu-ndà yohó nacua ni quide yucán.

24 Dandu ni cachi tu-ya:

—Ñà-ndáà nduá, ni-iin tiàa ni nihì chuun cáhàn cuenta xi Dios, có-quidáñúhú nècuàchì ñuu-nè mii-né. 25 Doco cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: na ní sanduu tiempu xi Elías sàhana, te cóni cùún dàvì ùni cuià dava, dandu fuerte ni quixi tnama inicutu ñuu-ndà Israel yohó, te ndoó cuàhà nècuàchì ñahà ni xihì ìì-xí ladu xi-nda, 26-27 doco ni-iin-ne cóni níhítáhvi-né sàà Elías vehe-ne. Còó, iin nècuàchì cuaán inga ñuu nani Sarepta yatni ñuu Sidón, divi ni nihítáhvi sàà nècuàchì mà vehe-xi. Daaní, stná tiempu xi profeta Eliseo, mate ndoó cuàhà ana cuhí cuèhè lepra ñuu-ndà Israel yohó, doco ni-iin-ne cóni dándùvâha Eliseo-nè, cuisì iin nècuàchì inga ñuu Siria nani Naamán —ni cachi Jesús.

28 Daaní, nsidaa nêhivî ndoó veheñùhu yucán, yáha ga ni caxidà ini-nè ñà-ni cachi-yà ducán. 29 Ñàyùcànduá, ni ndacuita nsihi-ne, ni tavà-neyà iladu ñuu mà. Te sàhà-ñá dìni yucù indúhá, ñàyùcànduá nihí-neyà ni casaà ndé iá tahví, cuàhàn-nè dandiachi-neyà ni cùí. 30 Doco ni yáha uun-ya mahì nsidaa-né cuàhàn-yà.

Nansa ni tavà Jesús iin ñà-malu inácaá ini iin tiàa

31 Dandú ni sàà-yà ñuu Capernaum iá ladu Galilea, te yucán ni dàcuahá-yà nêhivî sàhàn veheñùhu quivî descansu. 32 Te nècuàchì mà, ni ndulocó-nè sàhà ñà-nduá dacuahá-yànè, vâchi chináhá-yà nahi ana cusáhnù.

33 Te mahì nêhivî ndoó ini veheñùhu yucán nisa là iin tiàa inácaá iin ñà-malu anima-xi. Te fuerte ni ndàhì ndee-né, 34 cachí-nè:

—¡Nacoo-ní nsiùhù! ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù, Jesús de Nazaret? ¿A váxi-ní dandáñúhú-ní nsiùhù nduá? ¡Yùhù ináhí mii-ní! ¡Ana ì nì quixi nùu Dios nduu-ní!

³⁵ Dandu ní sadi Jesús nùá, cachí-yà:

—¡Màsà cáhùn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa yohó!

Dandu indéhe nsidaa nèhivì yucán, te nì nàcasàn tiàa ma nì quida ñà-malu, te nì quee-sì cuàhàn-sì, cónì dánâcuèhè-siné. ³⁶ Ñàyùcàndùá nì ndulocò sàstnùhù nèhivì ndoó yucán, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Yáha ga fuerte palabra xi nècuàchì yohó! Vàchi na dandacú iin ana nì nìhì chuun cahnú, ducán dandacú-né nùu ñà-malu, te fuerza queá cuàhàn.

³⁷ Ñàyùcàndùá, nì xitià razón sàhà-yá inicutu ladu yucán.

Nansa nì dándúvaha Jesús dido Simón Pedro

³⁸ Daaní, na sàni quee-ya veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà vehe Simón. Te yucán indúhu dido-ne ñahà; cuhí vaha-ne, fuerte quidá yòcò xì-né. Dandu nì sacundahví nèhivì yucán ñà-nì quidá-yá favor chindee-yá nècuàchìmà.

³⁹ Ñàyùcàndùá nì nacahnù ndee-ya ladu dìni-né, te nì dándacú-yá nùu yòcò mà ñà-nì cúcuàn luegu. Te divi ducán nì cuu. Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchìmà nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu mii-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

⁴⁰ Daaní, na ní quècahnu orá, dandu nì casaca cuàhà nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nihí-né nècuàchìmà nì sàà nùu-yá, nsidanuu cuèhè ndohó-né, ñàyùcàndùá nì chitandòó-yá ndahà-yá dìni iin iin-ne, te ducán nì canduvàha-ne. ⁴¹ Nùu cuàhà nècuàchì cuhí nì caquee stná ñà-malu, cána-sì, cachí-sì xi-yá:

—Dèhemanì Dios nduu-ní.

Dandu nì sadi-yà nùu-sì, cónì sàha-ya càhàn gà-sì, vachi ináhà-sí Cristu nì quixi nùu Dios nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

⁴² Daaní, na ní tùinuù (inga quivì), nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì. Te nandúcu nèhivì-yá nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì xicàn-nè ñà-màsà nácóó-yánè, te cùhùn-yà. ⁴³ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ndè cuàhà stná inga ñuu icúmî cùhìn cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha sàhà ñuhiví ì xí Dios, vachi sàhà chuun jaàn nì techuún Yuamání' yùhù vaxi —nì cachi-yà.

⁴⁴ Ñàyùcàndùá, ducán nì xicanuu-ya ladu Galilea nì nacàhin-ya iin iin veheñùhu, te nì càhàn-yà sàhù (xì nèhivì xínataca yucán).

5

Nansa nì cuu iin milagru nì tavà nèhivì xí Jesús cuàhà siaca

¹ Iin xichi nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì (nùu-yá), te yáha ga ndutnúú-yá quidá-né, vachi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Yuhù mar de Genesaret iin-yá; ² te nì xini-yà yucán itá ùi lancha (mahì tècuíí mà), doco sàni caquee stohò-nu, nacáté-né ñunù xì-né, vachi tè-távà siaca xínduu-ne. ³ Ñàyùcàndùá, nì nana-ya nì quècahnu stná-yà ini iin lancha yucán, Simón nani stohò-nu. Dandu nì càhàn-yà xì nècuàchìmà áma dácúxíca tii gá-nènu cùhùn mahì tècuíí, te ducán nì quida-ne. Dandu nì sàcòo-ya ini lancha mà, te nì quesaha-yá nì dàcuàhá-yá nèhivì cuàhà mà.

⁴ Daaní, nì nsihi nì dàcuàhá-yánè, dandu nì cachi-yà xì Simón:

—Vichi dacaca-ní lancha xi-ní dècuèndè ndé chicá cunú ñuhú tècuíí, te danuú-nsiá ñunù xì-nsiá, te tnii-nsia siaca.

⁵ Doco nì cachi Simón xì-yá:

—Niùyacà sàni quidachuún-nsí, te còò ni-iin-sì nì níhì-nsí, Maestro. Doco vichi vátùni danuú tú-nsí ñunù xí-nsí nacua cachí-ní.

⁶ Daaní, na ní dànùú tú-né ñunù xí-né, nì tùi cuàhà siaca, dècuèndè nì quesaha ndátà ñunù xí-né ñà-cuàhà guá-si. ⁷ Ñàyùcànduá nì quida-ne seña nùu compañeru-nè ndoó inga lancha ñà-nì tnátuu stná nècuàchì mà chindee stná-nè. Doco na ní caquesaa-nè, nì chitu ndùu lancha mà puru siaca, sàmèrù càhà-nu ni cuí. ⁸ Na ní xini Simón Pedro nì cuu ducán, dandu nì sàcuìn sìsì-né nùu-yá, cachí-nè:

—Nacoo-ní yùhù, por favor, vàchi iin nèhivì cuàchi nduí, Señor mío —nì cachi-nè. ⁹ Vàchi mii-né xì nsidaa nècuàchì cutnàhà xí-né, yáha ga nì ndulocó-nè sàhà ñà-cuàhà guá siaca nì catavà-né. ¹⁰ Te ducán stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan, cuàhà gá nì ndulocó stná-nè, vàchi iin-ni compañeru xínduu-ne xì Simón nùu chuun xi-ne. Dandu nì cachi Jesús xì Simón:

—Màsà yúhì-ní, vàchi quivì nùu-xí màdì gá siaca tavà-ní; nèhivì icúmí-ní tavà-ní ñà-quee-ne (ichì malu).

¹¹ Ñàyùcànduá, nì dàtnátuu-ne lancha xi-ne nùu ñuhù íchì, te nsidaa-né nì nacoo ì-né ñà-nduá icúmí-né, te nì tenchicùn-nè mii-yá.

Nansa nì cuu nì dándúvaha Jesús iin nèhivì ndoho-xi cuèhè lepra

¹² Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin ñuu, te yucán iá stná iin tiàa ndoho-xi cuèhè lepra. Te nècuàchì mà, nì xini-nè yucán iin Jesús, ñàyùcànduá nì sàcuìn sìsì-né nùu-yá nì tutuyuhu-né nùu sàhà-yá, te nì xicàn tàhvì-né nùu-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú cuní-ní, vátùni dándúvaha-ní yùhù.

¹³ Dandu nì dàcùhùn Jesús ndahà-yá dìnì-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu na momentu nì cachi-yà ducán, nì quee cuèhè quida-xi-né. ¹⁴ Dandú nì sàcùnaha-né nùu-yá ñà-màsà cáhì-né xì nèhivì, cuisì-ní ni cùhùn-nè nùu dùtù dacuní-nè nècuàchì mà ìcà-né (ñà-sàni nduvàha-ne), dandu nacua-ha-ne promesa nùu Dios, vàchi ducán cachí ley xi Moisés, te ducán cundaà stná ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ne.

¹⁵ Doco còó, vihi gá más nì xitià palabra sàhà-yá, te cuàhà gá nèhivì nì nachitu nùu-yá, cuní-nè cunini-ne cáhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha-ne sàhà cuèhè quida-xi-né. ¹⁶ Doco mii-ya, nìsa quecuaán-yá iladu ndé còò nèhivì, te yucán nì xicàn tàhvì-yá.

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ì cuerpu xi

¹⁷ Daaní, iin quivì iá-yà dacuahá-yá nèhivì. Te yucán ndoó stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu; nduú-né nèhivì nì caquixi cuàhà ñuu ladu Galilea, xì stná ñuu cuachi ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Te fuerte nì chindee Dios nì dándúvaha Jesús cuàhà nèhivì. ¹⁸ Daaní, yucán nì casaà gá stná itnii nèhivì nsida-xi iin camilla indúhu iin nècuàchì nì dàñà ì cuerpu-xi. Te nandúcu nècuàchì mà nansa dayáha-ne nècuàchì cuhí xi-ne ini vehe, te chinduhù-né nècuàchì mà nùu-yá. ¹⁹ Doco cóni níhì-né nansa quida-ne ducán ñà-chitu guá nèhivì ndoó. Ñàyùcànduá, nì canana-ne dìnìvèhé, nì nacani-nè teja, te nì dànùú-né camilla mà dècuèndè ndé iin Jesús mahì nèhivì mà. ²⁰ Te na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xíxinindisá nècuàchì mà mii-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Mii-ní nècuàchì tiàa jaàn, xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

²¹ Dandu nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì quesaha-né nacání ini-nè, te cachí-nè entre mii-né: “¿Índù chuun cachí guá tè-yòhó

ducán? Mà ndóo ini Dios sàhà palabra cachí-te, vàchi còo inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì Dios”.

²²⁻²³ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-ndùá nacání guâ ini cada iin iin nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsià ducán? Vichi cachi-nsià xì' índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñá-cachi uun-nda xì nècuàchì cuhí ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñá-cachi-ndà xì-né ni ndácuíin-nè, te nacaca-ne. ²⁴ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà ini-nsià ñà-icúmí ndise derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Vichi cachí' xì-ní, ndacuiin-ní ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

²⁵ Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, indéhe nsidaa nèhivì yucán; te nì ndanihi-ne camilla xi-ne, mànuhù-né vehe-ne ndeníhí vaha-ne Dios. ²⁶ Dandu yáha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì mà, te nì ndeníhi vaha stná-nè mii-yá, te yúhí stná-nè, cachí-nè:

—Mà cándísâ ini-ndà ñà-ndùá nì xini-ndà vichi.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo Leví ñà-cunchicùn-nè mii-yá

²⁷ Daaní, nì quee-ya cuàhàn-yà, te nì xini-yà iin nècuàchì dachíyàhvi renta nani Leví, iá-nè lugar ndé naquihín-né renta. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

²⁸ Dandu nì ndacuiin-nè nì nacoo nsihi-ne nsidaámà, te cuàhàn stná-nè xì-yá.

²⁹ Daaní, después nì quida-ne iin vicò cahnú vehe-ne ñà-cañúhu-né Jesús. Te yucán nì casaà stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà stná nèhivì úún, te ndoó nsidaa-né (xixí-né) yucán. ³⁰ Doco nècuàchì ley xi veheñùhu xì stná nècuàchì fariseu, nì xitnùhu-ne nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhâ-nsiá xì nècuàchì dachíyàhvi jaàn xì stná dava ga nècuàchì cuáchi, te ndoó-nsiá xixí tàcá-nsià xì-né?

³¹ Dandu nì naxiconihí Jesús nùù nècuàchìmà, cachí-yà:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó; divi nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. ³² Yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi vaxi càhàn xì'. Còó; nèhivì cuáchi vaxi nanduquí, áma naxicocuíin ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndià disáhà-xí cónìsá ínhî nècuàchì dacuahá Jesús na iá ìi-yá ñuhiví yohó

³³ Daaní, nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xídacuahá tè-fariseu, xì-inihì nsidaa-né ndoó dòcò-nè, te nacuatú cuàhà-né, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó. Có-nàcòó-né ñà-ìtiácú-nè.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nandàhà, ¿a cúí cunihii-né cundoo dòcò-nè nú ndoó-né cutnáhâ-né xì noviu? Còó. ³⁵ Doco vaxi iin quivì mà cóó gá noviu nùù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihii-né cundoo dòcò-nè.

Iin ejemplu nì nacani Jesús sàhà-ñá cundaà ini-ndà ùhì dàcàstnàhá ley saa xì estilu sànahà

³⁶ Dandu nì nacani stná-yà xì-né inga ejemplu, cachí-yà:

—Sìcoto saa, mà ndátá-ndáñâ quee iin pedazu tii ñà-nacàhmá-ndà ñà-tùhú. Nú ducán ni quida-nda, ñà-sàni ndàtà sìcoto saa nduá, te ni mà ndúdává stná pedazu saa ma xi sìcoto tùhú, vàchi náhà-ñà. ³⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá,

dandu mà dáquêe nêhivî-ñá ini itni iin tuhú, vâchi nú ducán, cahnsià quida vinu saa ma, te ndàtâ-ñá, dandu cuitià vinu mà, te cuchicuêhè stná itni iin mà. ³⁸ Ñâyùcàndúá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà chívàha nêhivî-ñá, te còò ni-iñàha cuu xán, te ni stná itni mà. ³⁹ Iin tiàa tûha coho vinu tuhú, có-cùnî-te vinu saa, vâchi cachî-te: “Ñâ-tùhú chicá vâha”.

6

Nansa nî xitnùhu nêhivî Jesús iin quivî descansu

¹ Daaní, iin quivî descansu nî yâha Jesús mahî iin itu. Te nî quesaha nècuàchî dacuahá-yá sáhnù-nè sîcâyòcò trigu mà, te dacóyo-ne nùniá ini ndahà-né, te saxî-néa. ² Doco nî cacachi nècuàchî fariseu xî-yá:

—¿Índù chuun quidá-nsiá iin chuun có-sâha ley xi-nda quida-nda quivî descansu?

³ Dandu nî naxiconihî Jesús nù-né, cachî-yà:

—¿A cónî cãhvî-nsiá (nùù tutu ì) ndé cachá` nansa nî quida David sánaha quivî nî xihî cuàhà-né doco, mii-né xî stná compañeru-nè? ⁴ Ndè ini veheñùhu xî Dios nî quihvi-ne, nî tnii-ne dîtà vídî ì íá nùù Dios, te nî xixi-neà, dècuèndè compañeru-nè nî sàha stná-nè, mate còò permisú cuxi-nda dîtà mà, cuisî dùtù xixi xi ñà-yúcán.

⁵ Te nî cachi stná-yà xî-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nêhivî Ñuhivî, dandacú stnáì sàhà nansa quida nêhivî quivî descansu.

Nansa nî nduvàha iin nêhivî nî ìchî iin ndahà-xî

⁶ Daaní, inga quivî descansu nî quihvi-ya ini veheñùhu, te nî dàcuahá-yá nêhivî; te yucán íá stná iin tiàa sàni ìchî ndahà cuahá-xi. ⁷ Te yucán xíndoo stná nècuàchî fariseu xî stná nècuàchî ley xi veheñùhu, xínàní-nè mii-yá, a cuahàn-yà dandúvâha-ya tiàa ma, mate quivî descansu nduá, vâchi nú ducán, dandu nihî ndèè-né daquêe cuàchi-ne ñiquí-yá cahan-né. ⁸ Doco mii-yá, ináhá-yâ nansa nacánî ini-nè. Ñâyùcàndúá, nî cachi-yà xî tiàa nî ìchî iin ndahà-ximà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní mahî nêhivî yohó.

Te ducán nî quida nècuàchìmà.

⁹ Dandu nî cachi Jesús xî nsidaa-né:

—Yùhù cunî` cachi-nsiá xî` nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda quivî descansu. ¿Amádi chicá íá vâha quida-nda ñà-íá vii, te màdiá ñà-có-íá vâha? ¿Amádi chicá nsiha dacácu-nda nêhivî quivî mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

¹⁰ Dandu nî xiconú-yá nùù nsidaa-né, te nî cachi-yà xî tiàa ma:

Chitanini-ní ndahà-ní.

Te ducán nî quida-ne, te nî nduvàha dahuan. ¹¹ Dandu nècuàchî nî xitnùhu yucán, yáha ga nî caxidà ini-nè, te nî candatnuhu-né índù modo cadî-nè nùù Jesús.

Nansa nani ùxìn ùi nêhivî nî cana Jesús ñà-dacuahá-yánè

¹² Daaní, quivî yucán nî quecuaán-yá cuahàn-yà yucù, te niùyacà nî ìa-ya yucán cãhàn-yà xî Dios. ¹³ Na ní tùinuù nî cana-ya nêhivî dacuahá-yá, te nî nacàxin-ya ùxìn ùi-nè; nècuàchî apóstol cucumi chuun nùù-yá cunduu-ne nî cachi-yà xî-né. ¹⁴ Iin nècuàchìmà nani Simón, doco Pedro nî dàcúnánî-yânè; daaní, inga-nè nani Andrés, divi ñani Pedro; te íá stná Jacobo, xî Juan, xî Felipe, xî Bartolomé, ¹⁵ xî Mateo, xî Tomás, xî Jacobo nduú dèhe Alfeo, xî stná inga Simón. El Celador cachî stná-nè xî Simón mà. ¹⁶ Daaní, íá stná ñani Jacobo nani Judas, xî stná Judas Iscariote, divi tiàa icúmî cahin xî-yá.

Nansa ni chinaha Jesús cuàhà nêhivì; te ni dândúvâha stná-yà nècuàchì cuhí xi-ne

¹⁷ Daaní, ni nuu-ya dècuèndè iin xaan ndé chicá ndàà, te ni nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, mii-né xì cuàhà gá stná nêhivì, xínduu-ne nêhivì ladu Judea, xì nêhivì ñuu Jerusalén, xì nêhivì ñuu Tiro xì ñuu Sidón ndoó yuhù mar. Pues nsidaa nêhivì mà, ni casaà-nè yucán, cuní-nè cunini-ne càhàn-yà, te cuní stná-nè nduvâha nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁸ Stná nêhivì xíndoho quidá ñà-malu, ni canduvâha stná nsidaa-né ni quida-ya. ¹⁹ Te nsidaa nêhivì cuàhà mà, cuní-nè dùcùn ndahà-né ìcà-yá, te nduvâha-ne, vâchi fuerte iá milagru xi-ya, vâtùni dândúvâha nsihi-yanè.

Nansa quida-nda, te cundoo-nda contentu ñuhiví

²⁰ Daaní, ni indehè-yá nsidaa nêhivì xínchicùn xì-yá ndoó yucán, te ni cachi-yà:

—Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì ndahví, vâchi sàni nìhítâhvi-nsiá ñuhiví ìì xí Dios.

²¹ 'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì xíhì doco vichi, vâchi icúmí-nsiâ sàà-nsiâ ndenuu ini-nsiâ.

'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì sacú, (te ndoó-nsiá tnùnsí ini) vichi, vâchi icúmí-nsiâ sàà-nsiâ cudì cuàhà ini-nsiâ.

²² 'Nansicáhán stná-nsiâ na cahíchi ini nêhivì-nsiâ, te nacóo dahuun-ne mii-nsiâ, te ò cànàhá-nè daquéè cuàchi-ne dìquì-nsiâ sàhà yuhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhiví. ²³ Quívì cuu xi-nsiâ ducán, dandu contentu ni cúndóo-nsiâ, te cudì ini-nsiâ, vâchi iin ñà-vâha cahnú cucumi-nsiâ ndè gloria. Te nú quidá quini nêhivì xì-nsiâ vichi, dandu nsinuu inì-nsia ñà-divi ducán nisa quida stná xì-né xì nècuàchì nisa càhàn cuenta xì Dios sàhana.

²⁴ 'Doco mii-nsiâ nècuàchì cuicà, ¡ndahví-nsiâ! vâchi mate iin vida vâha icúmí-nsiâ vichi, doco después mà níhì gá-nsiâ ni-ìñàha.

²⁵ 'Te ¡ndahví stná mii-nsiâ nècuàchì xixí tnaha guá vichi! vâchi icúmí sàà iin quívì tnaha inì-nsia. Te mii-nsiâ nècuàchì cudí guá inì-xi sàhà vida-xi vichi, icúmí-nsiâ cundoo-nsia tnùnsí ini, te cuhuun ga inì-nsia.

²⁶ 'Te ¡ndahví stná mii-nsiâ nú ndeníhí vâha nsidanicuú nêhivì mii-nsiâ! vâchi divi ducán nisa quida stná yohòtéhè nêhivì vichi, nisa ndenihi vâha stná nsidaa-né tètñhù cachí càhàn cuenta xì Dios.

Ndiá ìcà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà

²⁷ 'Yuhù cachí` xì nsidaa mii-nsiâ nècuàchì iníní vichi, xiñuhu-ñá cuu inì-nsia sàhà nêhivì xíní ùhì xì-nsiâ, te obra vâha quida stná-nsiâ sàhà ana cahíchi ini xì-nsiâ. ²⁸ Te càhàn viì stná-nsiâ xì nêhivì xícàn chihán dìquì-nsiâ; te càcàn tàhvi stná-nsiâ nùu Dios sàhà nêhivì quidá quini xi-nsiâ. ²⁹ Te nú ni caní iin tiàa iin ladu nùu-nsiâ, dandu danácuíco stná-nsiâ inga ladu nùu-nsiâ; te nú candiáá iin tiàa sacú ndixí-nsiâ, te cuní stná-te candiaa-tè dùhnù-nsiâ, dandu màsà cuídáhán-nsiâñà nùu-té. ³⁰ Nsidaa ana xícàn iñàha nùu-nsiâ, cuàha-nsia nècuàchimà, te nú ni candiáá-né iñàha xi-nsia, màsà nándácàn gà-nsiâñà. ³¹ Nacua cuní mii-nsiâ quida nêhivì xì-nsiâ, divi ducán xiñuhu quida stná mii-nsiâ xì-né.

³² 'Vâchi nú cuisì nêhivì cuú inì-xi sàhà-ndà cuú stná ini-ndà sàhà-xí, dandu mà cuáha Dios premiù sàhájàn, vâchi ducán quidá stná ndéni nêhivì cuáchi ni cui, cuú ini-nè sàhà nècuàchì cuú inì-xi sàhà mii-né. ³³ Te nú cuisì quida-nda obra xì nêhivì quidá stná obra xì-ndà, dandu mà cuáha Dios premiù sàhájàn, vâchi divi ducán xíquida stná ndéni nècuàchì cuáchi ni cui. ³⁴ Te nú cuisì sáha too-nda dihùn nùu nêhivì ndiatu-nda danáà xì nùu-ndà, dandu mà cuáha Dios premiù sàhájàn, vâchi ndè stná nêhivì cuáchi, ducán xíquida stná-nè, sáha too stnahá stná-nè dihùn, te naquíhín tú-néa. ³⁵ Ñàyùcànduá, (cachí` xì-nsiâ),

xiñuhu-ñá cuu ini-nsià sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te quida stná-nsià obra xì-né, te cuàha toó stná-nsiànè iñàha, te màsà cúníhnú ini-nsià naquihin-nsia dihùn mà, dandu cahnú coo premiu xi-nsia, te cunduu ndisa-nsia dèhe Yua-nda Dios iá dìquì-xí ansivì, vèchi mii-yá, quidá stná-yà favor xì nèhivì mà túha naquimanì xì-yá, xì stná nèhivì malu. ³⁶ Ñàyùcàndùá, nacua cuhí ini Yuandiaha-nsiá nsidaa nèhivì, divi ducán ndiá ìcà stná mii-nsiá quida-nsia, cuhi stná ini-nsià nsidaa nèhivì.

³⁷ 'Màsà dácuidâ cuàchi tnahá-nsiá, dandú mà dácuidâ cuàchi stná Dios mii-nsiá. Màsà dàquêe cuàchi stnahá-nsiá dìquì-nsiá, dandu mà dàquêe cuàchi stná Dios dìquì mii-nsiá. Te cuicahnú stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá, dandu cuicahnú stná ini mii-yá sàhà-nsiá.

³⁸ 'Nú dacútâhvi stnahá-nsiá iñàha, dandu icúmí stná-nsià nìhìtâhvi-nsiá (nùù mii-yá), te ñà-ndùá cuàha-yansià cundua na ian xiin-nda nùni, te itácùha viì medida mà, ndè quidíníhni-teá ñà-quêe tnuà, te sádi vâha-teá, dècuèndè chiyódo gá stná-teá nùù-ndà. Pues, ducán iá stná na níhìtâhvi-nsiá nùù mii-yá. Vèchi divi vara chitácùhá-nsià icúmí stná-nsià nacuitacùhá-nsiá.

³⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì cuaá, ¿a vátùni dacúndèhe stnahá-né ichì? ¿Amádi dácôyo nihni stnahá-né ini xìchi?

⁴⁰ 'Cunaha-nsiá, ni-iin tiàa làcà dàcuàhá nùù iin maestru, màdiá chicá ndiaá-nè nùù maestru xi-ne mà. Còó. Doco nú sàni nsihi nì cutùha vâha-ne, dandísá, nahi maestru-mà cunduu stná-nè.

⁴¹ 'Màsà (cuítñuhu tnahá-nsiá), vèchi nú jaan, dandu queámà na ian nandúcú iin tiàa iin xèhè tii inácaa nduchínúù ñanìtnaha-ne. Doco ini nduchínúù mii-né inácaa stná iin ñà-chicá cahnú na iin sì-ndùhú yutnú, te có-quihín casu-nè. ⁴² Màsà (cuítñuhu tnahá-nsiá, cachí'), vèchi ducán queámà na ian cachí iin-nsia xì iin ñanìtnaha-nsia: “Nacoo-ní yùhù taví xèhè tii inácaa dacúcuín nduchínúù-ní”. Doco nècuàchì cachí ducán, dananí uun-ne ndiaá ndisa-ne, vèchi inácaa stná iin ñà-cahnú nduchínúù mii-né, te có-quihín casu-nè. Dihna xiñuhu tavà-né ñà-jaan nùù mii-né, dandu vátùni cutù viì nùù-né ñà-tavà-né xèhè tii inácaa nduchínúù ñanìtnaha-nemà.

Nansa nacuni-ndà ana nduú nèhivì vâha, te ana nduú nèhivì malu

⁴³ 'Nú iá vâha iin yutnú fruta, mà cuáha-nù fruta chicuèhè. Te iin yutnú iá cuèhè-xi, mà cuáha stná-nu fruta vâha. ⁴⁴ Vèchi sàhà fruta-numa cundáà ini-ndà, a yútnu vâha nduú-nu, ò á coó. Na iin yutnú iñù, de por sí, có-càná sì-higu nùù-nú. Stná sì-uva, mà cuídá-ndá quisì mà nùù iin nducu yòhò iñù. ⁴⁵ (Te ducán iá stná xì mii-nsiá.) Iin nècuàchì vâha, cuàhà ñà-vâha ñuhú ini anima-nè; te ñàyùcàndùá, divi palabra vâha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuèhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcàndùá ñà-chìcuèhè nduá cachí stná-nè. Vèchi ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà, divi nduá cáhàn-ndà sàhà-xí.

Ejemplu sàhà ùi vehe

⁴⁶ 'Mii-nsiá, “Stoho-nsì Señor” cachí-nsià xì', doco ¿índù chuun có-càhvi-nsiá ñà-ndùá cachí xì-nsiá?

⁴⁷⁻⁴⁸ Vèchi cuàhìn nacani xì-nsiá sàhà nèhivì quíhvi ichì yùhù, te iníni víi-né palabra xì, quidá-néà cumplir. Nècuàchì xíquida ducán, queámà na ian nì quida iin tiàa na ní quidayucun-nè vehe-ne, cunú nì sate-ne ndè nì natù cavà, dandu nì chicaa-nè cimientu xan. Daaní, después nì quixi tèñuhu cuàhà, nì xinu-tè nì ducùn-te ndè ìcà vehe ma, doco cóni nduá', vèchi nùù cavà indúhá.

⁴⁹ 'Doco nèhivì iníni uun xi ñà-ndùá cachí', te có-quihín casu-nè sàhà-ñá, ducán cuu stná xì-né na ian nì quida inga tiàa, nì quidayucun-nè vehe-ne nùù ñuhù úún, còò cimientu xan. Dandu nì xinu stná tèñuhu nì ducùn-te ndè ìcà vehe ma, te vichi vichi nì ndua iá; nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

7

Nansa ni dándúvaha Jesús iin tiàa quidáchúùn nùù iin capitán

¹ Daaní, ni nsihi ni càhàn-yà ni inini nsidaa nèhivì yucán, dandu cuàhàn-yà ñuu Capernaum. ² Te yucan iá iin tiàa nduú capitán dandacú, te icúmí-nê iin mozo màni cuáhà nùù-né, doco sàni quicuehè nècuàchìmà, meru cucáhvì-nè. ³ Ñàyùcàndùá, na ní xinitnùhu capitán mà sàhà-yá, dandu ni cana-ne it-nii nècuàchì sahnú dandacú nùù nècuàchì raza Judea, te ni techuún-nè nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè cuacundahví-nè nùù-yá ñà-quixi-ya dandúvaha-ya mozo mà. ⁴ Ñàyùcàndùá, ni casaà nècuàchì sahnùmà nùù-yá, te ni casacundahví-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Quida sacù-ní favor xì capitán mà, vàchi vaha ndisa ini-nè. ⁵ Cuú ini-nè sàhà nèhivì raza-ndà. Te ni chindee stná-nè ni cuyucun iin veheñùhu xi-nsi.

⁶ Daaní, ni sacatnahá-yá xì nècuàchìmà cuàhàn-yà. Te na sà-itúú-yá sàà-yà vehe capitán mà, dandu vaxi iin ùi amigo xi-ne, nihí-né razón xì nècuàchìmà vaxi nùù-yá, te dohó cachá`:

—Señor mío, màsà dándóhò gà-ní mii-ní sàhí, vàchi có-nâtùì yàha-ní vehi. ⁷ Ni có-nâtùì stnáì tnatui ndé iá mii-ní. Cuisì icúmí-ní cachí-ní, dandu nduvàha mozo xi. ⁸ (Ináhí), vàchi iá inga nèhivì dandacú nùù yùhù, te yùhù dandacú stnáì nùù tè-xínduu soldadu xi; te nú cachí` xì iin-tè: “¡Cuahán!” dandu cùhùn-te; te ò nú cachí` xì ingà-te: “¡Naha!” dandu quidá stná-teá; te ò nú cachí` xì mozo xi: “Dohó quido”, dandu quidá stná-teá. Ducán cachí` razón xì capitán mà.

⁹ Na ní nsihi ni inini Jesús razón mà, dandu ni ndulocó-yà sàhà nècuàchìmà, te ni nacuico-yá yàtà-yá ni indehè-yá nècuàchì nchícùn mà, te ni cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, có-xiní` ni-iin nèhivì raza-ndà Israel xiníndísà vaha guá nahi capitán yohó.

¹⁰ Dandu amigo xi capitán mà, mànuhù-né vehe nècuàchìmà, te ni xini-nè sàni nduvàha mozo cuhí mà.

Nansa ni dånátíácú Jesús dèhe iin nècuàchì cuaán

¹¹ Daaní, ni yàha iin tiempo, te cuàhàn-yà inga ñuu nani Naín, te cuàhà nècuàchì dacuahá-yá xínchicùn xì-yá, te cuàhà stná nèhivì dava ga. ¹² Te sà-itúú-yá sàà-yà yehè cahnú ndé quíhvi-nda ñuu mà, te ni xini-yà yucán vaxi nèhivì xínsida xi iin nsii. Vaxi stná dihi nsii ma, cutnáhâ-né xì cuàhà nèhivì. Sàni xihì stná ìi nècuàchì ñahà mà, te mindaa dèhe-ne nduú nsii cuàhàn cundùxin vichi. ¹³ Doco na ní xini Stoho-ndà Señor nècuàchìmà, ni cuhi ini-yànè, te ni cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú gà-ní.

¹⁴ Dandu ni tnatuu-ya nùù caja mà, te ni chituu-ya dìndàhá-yà ìcà-nú. Ñàyùcàndùá, ni cucuìta tiàa xínsida xi-nú. Dandu ni cachi-yà xì nsii ma:

—Ndacuiìn-ní, cachí` xì-ní, xu.

¹⁵ Dandu nsii ma, ni ndacòo-ne ni quesaha-né ni nacaàn-nè. Dandu ni cachi Jesús xì dihi-né:

—Yohó iá dèhe-ní.

¹⁶ Dandu ni cayùhí nsidaa nèhivì mà, te ni candenihi vaha-ne Dios, cachí-nè: —Vichi ndisa, yohó sàni ndecunu ana vaxi càhàn razón ndiaha xí Dios, te cuàhà sàstnùhù ñà-ndùá quidá-yá.

Te dava ga-nè xícatchi stná-nè:

—Sàni indehè ndahví Dios ndohó tè-nduú nèhivì xí-yá.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, ni xìtià palabra sàhà Jesús inicutu ladu Judea yucán, xì inicutu stná ñuu chicá xica.

Nansa ni naxiconihí Jesús nùu nèhivì ni techuún Juan Bautista ni quixi nùu-yá

¹⁸ Daaní, nècuàchì dacuahá Juan, ni nacani-ne xì nècuàchìmà nsidaa ñà-nduá quidá Jesús. ¹⁹ Ñàyùcànduá, ni cana Juan mà ùi tiàa dacuahá-né, te ni techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè nùu-yá ndàcàtnùhù-né nùu-yá a ndísá mii-yá nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-ne. ²⁰ Ñàyùcànduá, cuàhàn nècuàchìmà ndé iá-yà, te ni cachi-nè xì-yá:

—Juan Bautista ni techuun-xi-nsí vaxi-nsi yohó ñà-ndàcàtnùhù-nsí nùu-ní, ¿a divi mii-ni nduú ndisa ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsi?

²¹ Daaní, divi hora xíndoo nècuàchìmà yucán ni dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. Te ni nduvàha stná cuàhà nècuàchì ñuhú ñà-malu inì-xi, xì cuàhà stná nècuàchì cuaá ni dånátù-i-ya nùu-xí. ²² Dandu ni cachi-yà xì tiàa ni caquesaa mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-nduá ni xinì-nsia yohó, xì ñà-nduá ni inini-nsia, te cachi-nsià xì-né nansa ni cuu ni natùinuù nècuàchì cuaá, te ni nacaca stná nècuàchì xicácuéhè, te ni nduvàha stná nècuàchì ndohó cuèhè lepra, te ni nihì stná nècuàchì dòhò ni natiacu tùtnù-né; stná nèhivì ni xihì, ni natiacu stná-nè. Te nècuàchì ndahví, sàni nihítáhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ²³ Ñàyùcànduá, nú cudù ini nèhivì modo xi, dandu contentu ni cundóó-né —ni cachi-yà.

²⁴ Daaní, na sàmànùhù nèhivì ni caquixi nùu Juan mà, dandu ni càhàn-yà xì nèhivì cuàhà ndoó yucán; dohó ni cachi-yà xì-né sàhà Juan:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma dìnì-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) ²⁵ Te nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A iin nèhivì ndixí vico nduú-né cahan-nsiá? Còó, vachi nèhivì ndixí vico, te xíndoo-ne vicò nsiquívì, puru vehe rey xíndoo-ne. ²⁶ Pues nú màdi ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchì cuàhàn-nsià cundehè-nsiá? ¿A iin profeta càhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues jaan. Doco màdi cuisì profeta nduú-né, chicá más ndiaá-nè, ²⁷ vachi divi nècuàchìmà càhàn tutu ì sàhà-xí ndé cachí Dios:

Cuàhàn techuún iin tiàa cùhùn, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán nsida vii nècuàchìmà anima-nè, na ian nduvi iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùu tutu ì mà.

²⁸ Te yùhù, cachí xì-nsiá, nùu nsidaa nèhivì ni tùinuù ñuhiví, còò inga profeta chicá ni quida ndiaha nùu Juan Bautista. Còò ana inga ndudává xí-né. Doco cachí stnáì xì-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó, mate nèhivì ùn nduú-né —ni cachi Jesús.

²⁹ Daaní, nècuàchì dachiyàhvi, xì nsidaa stná nèhivì, ni naquimanì-né Dios sàhà ñà-nduá ni cachi-yà, vachi cuàhà-né sàni quida ì Juan-nè. ³⁰ Doco nècuàchì fariseu xì nècuàchì ley xi veheñùhu, ni cahíchì ini-nè palabra ni cachi Dios sàhà-né, vachi cóni sàha-ne cuhì-né quida Juan. ³¹⁻³² Daaní, ni cachi tu Stoho-ndà Señor:

—Cuàhàn cachì xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Dohó quidá-né na quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava caná xì tnaha, cachá : “Siví-nsí, doco nsiohó, có-itásáhá-ndâ; daaní, xitó tàsí-nsí, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”.

³³ (Te ducán iá sàhà Juan Bautista xi yùhù), vachi ni quixi Juan mà, nisa ìa-ne yohó, cóni sáxíxí-né comida vaha, ni cóni sáxíhí stná-nè (vinu); ñàyùcànduá, ni cachì-nsia sàhà-né: “(Tè-loco nduú-te), ádi sàni cundee ñà-malu nùu-té”.

³⁴ Daaní, ni quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, te tùha stnáì cuxi comida vaha, te xihí stnáì (vinu), doco cachí-nsià sàhí ñà-yàha ga ndadí, te cachí stná-nsià ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vaha stnáì xì nècuàchì dachiyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nsià. ³⁵ Doco cunaha-nsiá,

nú ndisa ñà-nchìchí ndiaha nduá quidé, te xiní stná inga ana quidá stná ducán, dandu quidáñúhú stná-nè yùhù.

Nansa ni quida Jesús na íá-yà vehe iin nècuàchì fariseu nani Simón

³⁶ Daaní, ni càná-yá cùhùn-yà vehe iin nècuàchì fariseu ñà-cutnahá-yá xì-né cuxi-ne xì-yá. (Ñàyùcàndüá, cuàhàn-yà yucán), te ni yàha-ya ini vehe ni sàcòo-ya. ³⁷ Te ñuu yucán íá iin nècuàchì ñahà có-quidá sahnú. Te ni xinitnùhu nècuàchìmà sà-cuàhàn Jesús vehe nècuàchì fariseu-mà cuxi-ya. Ñàyùcàndüá ni tnii-ne iin quidi tii ni cuyucun yùù finu nani alabastro; ñuhú tàtnà tnàmì quidi ma, ³⁸ te nihí-néa cuàhàn ndé íá-yà. Te ni sàcuìn-nè yàtà-yá yatni nùù sàhà-yá, te sacú cuáhà-né. Te ndutènúù-némà ni dándàxín-né sàhà-yá, dandu ni nsida ìchí-nèa xì ididínì-né. Ni tutuyuhu stná-nè sàhà-yá, te ni dácánúú-né ñà-tnami ma ìcà sàhà-yá. ³⁹ Doco nècuàchì fariseu ni cana xi-yá mà, ini-ni mii-né ni nacani ini-nè, cachí-nè: “Nú ndisa iin nèhivì vaxi cuenta xi Dios nduú Jesús, dandu mà úhì cundaà ini-nè sàhà nècuàchì ñahà tnií xi (sàhà-né) ñà-ndúù nècuàchìmà iin nèhivì cuàchi”. Ducán ni nacani ini nècuàchì fariseu mà. ⁴⁰ Doco Jesús, ni cachí-yà xì-né:

—Íá ñà-ndüá cuní cachí xì-ní, Simón.

—Juùn, Maestro, cachí-ní xì’ —ni cachí Simón mà.

⁴¹ Dandu ni cachí-yà:

—Ni sandoo ù tiàa, te ndúù-nè, xí-inihica-né dìhùn nùù inga iin tiàa. Iin nècuàchìmà, iníhíca-né ùhùn cientu pesu, te inga-nè, cutu ùi dico ùxìn pesu iníhíca-né. ⁴² Doco ni-iin-ne, còò ni-ñàha ícúmí-né ñà-danáa-né. Ñàyùcàndüá, tiàa iníhíca-né nùù-ximà, ni dándùtù-né cuenta xi ndúù nècuàchìmà. Ñàyùcàndüá, vichi cachí-ní xì’, ¿índù tiàa ma chicá cuàhàn cuu inì-xi sàhà nècuàchìmà cahan-ní?

⁴³ Dandu ni cachí Simón mà:

—Yùhù tuxí inì, nècuàchì chicá ni sanihica cuáhà mà, divi cunduu ana chicá cuú inì-xi sàhà nècuàchìmà.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Sàni cachí vaha-ní.

⁴⁴ Dandu ni ndacoto-ya yàtà-yá ndé íá nècuàchì ñahà mà, te ni cachí-yà xì Simón mà:

—¿A xiní-ní nècuàchì ñahà yohó? Na ní quesà, te ni quìhvi vehe-ní, còò tècuí ni chindánuu-ní ñà-ndoo sàhí; doco nècuàchì yohó, ndutènúù-né ni dándàxín-né sàhí, te ni nsida ìchí-nèa xì ididínì-né. ⁴⁵ Te mii-ní, cóni tütúyúhú-ní yùhù na ní casàhú-ní xí, doco nècuàchì yohó, dècuèndè hora ni quesà, có-nàcòó-né ñà-tütúyúhú-né sàhí. ⁴⁶ Te mii-ní, cóni (quidáñúhú-ní yùhù) ñà-dácánúú-ní aceite dínì. Doco nècuàchì yohó, tàtnà tnàmì sàni dácánúú-né sàhí. ⁴⁷ Ñàyùcàndüá, mate cuáhà cuàchi-ne íá, doco ñà-sàni nihí-né perdón sàhámà nduá, (náhà xìcà), vachi cuáhà gá cuú ini-nè (sàhí). Doco nú iyuhu cuàchi íá sàni nihí nèhivì perdón sàhà-xí, dandu chicá iyuhu cuú ini-nè (sàhí).

⁴⁸ Dandu ni cachí-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni xicahnú inì sàhà cuàchi-ní.

⁴⁹ Doco nèhivì dava ga ndoó xixí xi-yá yucán, ni nacani ini-nè, cachí-nè (entre mii-né):

—¿Cò-ndüá ducán cachí Jesús ñà-jaàn, vachi mà cúí cuicahnú ini-nè sàhà cuàchi-nda!

⁵⁰ Doco Jesús, ni cachí-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni càcu-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni cùhùn-ní, te contentu ni coo-ní.

8

Nansa nani itnii nècuàchì ñahà nì chindee xi Jesús

¹ Daaní, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, cáhàn-yà sàhù, cachítnùhu-ya xì nèhivì ñà-ndúú razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Dios. Te cutnáhá stná-yà xì nsì-úxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, ² xì dava stná nècuàchì ñahà nì dándúvaha-ya. Dava-ne, nìsa ñuhu ñà-malu ini-nè, te dava ga-nè, cuèhè nì sandoho-ne, doco nì dándúvaha-ya nsidaa-né. Iin nècuàchì ñahà mà nani María Magdalena. Ùsà ñà-malu nì tavà-yá nùù-né. ³ Te inga-nè nani Juana, ñahàdìhí Chuza, iin nècuàchì dandacú nùù biene xi rey Herodes. Te inga nècuàchì ñahà mà nani Susana, te cuàhà gá stná nècuàchì ñahà dava ga cutnáhá xí-yà cuàhàn-nè, chindéé-néyà, te quidá stná-nè cooperar.

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

⁴ Daaní, nì quesaa cuàhà nèhivì nì caquixi iin iin ñuu, nì nataca-nè nùù-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, nì nacani-ya xì-né iin historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

⁵ —Nì ìa iin tiàa, te cuàhàn-nè chihi-ne. Te nì sate uun-ne tata mà. Ducán nì quida-ne, te dava-ña nì còya mahì ichì. Te yucán nì sànihni nèhivì-ñá; stná laa ndavá ansivi, nì saxì-siá. ⁶ Te dava stná tata mà, nì còya nùù cavà. Te yucán nì xitìa, doco nì ìchà, vàchi còò ndèhì. ⁷ Te dava stná tata mà, nì còya mahì iñù, te iin-ni nì sahnua xì-ñá mà. Doco nì dàdáhviàmà-ñá. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù vaha nì còya, te nì xitìa vià; ndè ùhùn dico tantu nì cana —nì cachi Jesús.

Dandu fuerte nì cachi-yà:

—¡Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí!

Ñà-nduá dìsàhà-xí nì nacani Jesús cuàhà ejemplu

⁹ Después nì xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ejemplu nì nacani-ní mà?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà:

—Sànì sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsià sàhà ñuhivì ì xí-yá, mate antes nìsa ìa dèhámà. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu nacání xì-né sàhà-ñá màsà cúnítnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cundáà ini-nè, mate iníní-né.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹¹ Cunaha-nsiá, ñà-yòhó nduá cuní cachi ejemplu mà: Tata mà nduú nahi Palabra xi Dios. ¹² Te tata nì còyo mahì ichì mà nduú nahi nèhivì iníní palabra (xi-ya), dandu vaxi ñà-malu, te dacúxíó-si palabra mà ini anima-nè sàhá màsà cúníndísâ-né, te càcu anima-nè. ¹³ Daaní, tata nì còyo nùù cavà mà nduú nèhivì iníní xí palabra ì, te luegu cudíi ini-nè sàhámà. Doco nahi viú còò yohò-xí nduú-né, iin ratu tii xiníndísâ-né, dandu na yáha-ne tnùndoho, luegu nacóó-né palabra mà. ¹⁴ Daaní, tata nì còyo mahì iñù mà nduú nèhivì iníní xí palabra xi-ya, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó; cuú cuàhà ini-nè sàhà biene xi-ne, te cuàhà gá diversión có-ìá vii nandúcú-né. Ñàyúcànduá, ducán queá xì-né na ian nì cuu xi viú mà, nì dàhvía nì quida iñù, vàchi có-sàà-nè quida-ne ñà-vaha nacua cuní Dios. ¹⁵ Daaní, tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi; vaha anima-nè, iníní-né palabra vaha ma, te quidá ndisa-neà cumplir, iin-ni nchícùn-nèa, te sàhámà nduú-né nahi viú nì cana vii.

Ejemplu sàhà ñuhu itnúù

16'Nú sàni nacahmi-nda iin lámpara, mà chícání-ndáñâ tixi iin cazuela, ò tíxi iin cama. Còó, icúmíâ cuian ndé ducún ñà-cutnuà nùu nèhivì yáha ini vehe.

17 Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-íá dèhé, icúmíâ tùi vateá. Vàchi nsidaa ñà-ndùá quidádèhé nèhivì, icúmíâ natùi claruà, te cunitnùhu nèhivì sàhà-ñá.

18'Cunini vaha-nsia na sáha xi-nsiá ichì váha, vèchi nècuàchì ñuhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nihitáhvi-nè; doco nèhivì có-ñuhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, mate tuxí ini-nè íá iyuhá, doco nsidaájàn, icúmíâ cuxio nsiha.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

19 Daaní, nì sàhà dihi-yá xì ñani-yà, doco mànicùí quihvi-ne ndé íá-yà sàhà-ñá cuàhà guá nèhivì ndoó yucán. 20 Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iin dihi-ní xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

21 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana iníni xi Palabra xi Dios, te quidá ndisa-neà, divi-ne nduú nahi dihi, nahi ñani, te nahi cùhe.

Nansa nì quida Jesús nì cucuìn tàchì, te nì nacuñuhu dadí tècuì mar

22 Iin quivì nì nana-ya ini iin lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùhùn-ndà yàha-nda inga ladu mar.

Ñàyùcàndùá, nì quihin lancha mà ichì cuàhàn-nu. 23 Te na xicá-nu cuàhàn-nu mahì mar, dandu nì quidì-yà. Daaní, nì quesaha nì cana iin tàchì fuerte vèxi ndè ñuhù íchì, te nì quesaha cuàhàn chítu lancha mà tècuìí, yáha ga íá peligrú xì nsidaa-né. 24 Dandu nì catnàtuu-ne ndé indúhu-yá quidì-yà, te nì dándácòo-neyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Cuàhàn-ndà càhà-ndà!

Ñàyùcàndùá, nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùu tàchì mà xì nùu ñà-nàcuáhnú todo tècuìí. Dandu nì cucuìn ì nsidaámà, nì nàcuìn dadí uun.

25 Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nìhnú vaha ndisa inì-nsia Dios?

Ñàyùcàndùá, nì yùhí-nè, te nì ndulocó-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè sàhà-yá:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó? Vèchi ndè tàchì xì ndè stná mar dandacú-nè nùu-xí, te iníniá-nè.

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

26 Daaní, cuàhàn lancha mà, te nì sàhà-nu ndè ñuu nècuàchì gadarenu. Frente ladu Galilea indúhu ñuu mà. 27 Te nì nuu Jesús lancha mà nùu ñuhù íchì. Dandu yucán vèxi iin tiàa ñuu mà, ñuhú cuàhà ñà-malu anima-nè. Sàcàní tiempu ñuhá anima-nè. Có-ndìxí-nè sìcoto, ni còò stná vehe-ne, cuisì mahì cueva ndé xí-indùxin nsi íá-nè. 28 Doco na ní xini-nè Jesús, nì ndàhì ndee-nè nì sàcuìn sìsì-nè nùu-yá, te fuerte nì cachi-nè xì-yá:

—Jesús, ¿ndià cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhì), Dèhemanì mii-yá dandacú ndé chicá ansivi nduu-ní. Sacúndáhvi` nùu-ní ¡màsà dándóhó-ní yùhù!

29 Ducán nì cachi nècuàchì-mà, vèchi sàcàchì Jesús xì ñà-malu mà ñà-nì quèá ini-nè. Vèchi antes cuàhà xichi nì dándòhá-nè, ñàyùcàndùá nì sàcùnuhni-nè xì cadena xì stná manilla càa, te ducán nìsa ìa-ne, ndiaá nèhivì-nè. Doco siempre sahdé uun-ne ñà-nùhní-nè, te xinúdèhé-nè yucù sàhàn-nè quidá ñà-malu mà.

30 Dandu Jesús, nì xicàn tnùhù-yá nùá, cachí-yà:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní —cachá`, vèchi cuàhà sàstnùhù ñà-malu ñuhú anima-nè.

³¹ Te nì sacundahvíà nùu-yá ñà-màsà dándácû-yá cùhàn cuñuha yavi cunú sàstnùhù. ³² Te yatni yucán iá iin yucù ndé ndoó cuàhà cochi xixáhan-sì. Ñàyùcàndùá, nì xicàn tàhviá nùu-yá áma cuáha-ya permisù cùhàn caquìhvia ini cochi yucán. Te nì sàha-ya permisù. ³³ Dandu nì canacoyo nsidaa-ñá ini tiàa ma cuàhàn, te nì caquìhvia ini cochi mà. Dandu nsidaa quisì mà, (nì culocó-si); carrera nì canuu-sì candiaa mà nì còyo-sì mar; te nì càhà-si.

³⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, na ní caxinì-te nì cuu ducán, dandu carrera mànuhù-té nì nacani-tè xì nèhivì ñuu yucán xì stná nèhivì ranchu. ³⁵ Dandu ní caquee nsidaa-né vaxi-ne cundaà ini-nè ndiá nduá nì cuu. Te nì casaà-nè ndé iá Jesús, nì xini-nè, yucán iá tiàa nì caquee ñà-malu anima-xi, iá-nè nùu-yá, sàndixí-nè sìcoto vichi. Sàni nàcòo nsihi sàxínítnùnì-nè. Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cayùhí nèhivì mà. ³⁶ Dandu tiàa nì caxini nansa nì cuu nì dándúvaha-ya tiàa ma, nì nacani-ne xì nèhivì nì caquesaa mà. ³⁷ Dandu nsidaa nècuàchì ladu Gadara mà, nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì quèé-yá nùu ladu mà, vachi yúhí cuaá-nè. Ñàyùcàndùá, nì nana tu-ya lancha ñà-cùhùn-yà. ³⁸ Dandu tiàa nì caquee ñà-malu nùu-ximà, nì sacundahví-nè nùu-yá cunì-nè cutnahá-nè xì-yá cùhùn. Doco nì techuún-yánè nùhù-nè, cachí-yà:

³⁹ —Xuhun-ní vehe-ní, te nacani nchihì-ní nsidaa favor nì quida Dios xì-ní —nì cachi-yà.

Ñàyùcàndùá, mànuhù nècuàchimà ñuu-nè yucán, te inii ní xicanuu-ne nacaní-né xì nèhivì nansa (nì nduvàha-ne) nì quida Jesús.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yá iin nècuàchì ñahà

⁴⁰ Daaní, na ní nasaa-yà, nì cacudii ini nèhivì ndoó yucán, vachi xíndiatu nsidaa-né ñà-nsiaa-yà. ⁴¹ Daaní, nì sàà iin nècuàchì nani Jairo nùu-yá; iin nècuàchì cusáhnù nùu iin veheñùhu nduú-né. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-cùhùn-yà vehe-ne. ⁴² Vachi mindaa dèheyoco-né iá, nahi ùxìn ùi cuà xicá-ña, doco vichi sàcùcáhví-ña. Ñàyùcàndùá nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà. Doco cuàhà stná nèhivì cutnahá xí-yá, dècuèndè yáha ga tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

⁴³ Te mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà, ùxìn ùi cuà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhé nì, te sàni nsihi dìhùn xí-né cuàhàn nùu cuàhà nècuàchì nì quidatna xi-né, doco nì-iin nècuàchimà, cóni níhi-né dándúvaha-ñané. ⁴⁴ Te vichi divi ñahà mà nì quixi ladu yàtà Jesús, nì dàcùhùn-nè ndahà-né nùu icà sìcoto xi-ya. Te hora nchito ma nì cucuiin nì-né.

⁴⁵ Dandu ní cachi Jesús:

—¿Ana divi nì ducùn ndahà-xí yùhù?

—Ni-iin-nsi —cachí nsidaa-né.

Te Pedro xì compañeru-nè, nì cachi-nè xì-yá:

—Yáha ga ndutnúú, Maestro; tnuu ga vaxi-nda mahì nèhivì. ¿Índù chuun ndacàtnùhù-ní ana nì ducùn ndahà-xí icà sìcoto xi-ní?

⁴⁶ Doco nì cachi-yà:

—Ináhí iá ana nì quida xí ducán, vachi nì cundaà inì nì quide iin milagru.

⁴⁷ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì cundaà stná ini-nè ñà-sà-ináhá Jesús ñà-nduá nì quida-ne. Ñàyùcàndùá, vaxi-ne, ndé quidí cuisì-né nì sàcuìn sisi-né nùu-yá. Te itá nsidaa nèhivì yucán, iní-né, te nì nacani nècuàchimà xì-yá índù ñà-dísáhà-xí nì dàcàcùhun-ne ndahà-né icà-yá, te nì nduvàha-ne vichi duha. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni nùhù-ní vichi, te contentu nì coo-ní.

⁴⁹ Na meru cachí-yà ducan, dandu nì quesaa iin tiàa nì quixi vehe presidente xi veheñùhu ma, te nì càhàn-te xi nècuàchimà, cachí-te:

—Sàni xihì dèheyoco-ní. Có-xiñhù cuàhachuún gà-ní Maestru.

⁵⁰ Doco nì tiacu Jesús ñà-nduá nì cachì-te, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì nècuàchì dandàcù-mà:

—Màsà yúhì-ní. Cuisì cunihnu vaha inì-ní, te càcu-ña.

⁵¹ Daaní, (nì sàà-yà xì-né), te nì quihvi-ya xì-né ini vehe. Doco cóni sáha-ya quihvi inga nèhivì (ndé indúhu nsìi ma), cuisì Pedro xì Jacobo xì Juan xì stná yuadíhì-ña. ⁵² Vàchi ndoó cuàhà nèhivì, te sacú ndee-né, cána-ne ñà-sàni xihì-ña. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú-nsiá, vachi cóni xihì-ña; quídì uun ni-ña.

⁵³ Dandu nècuàchìmà, nì sàcùndiaa-nèyà, vachi ináhà-né ñà-sàni xihì-ña nduá. ⁵⁴ Doco mii-yá, nì cachi-yà nì cáquéé nsihi-ne fuera. Dandu nì tnii-yà ndahà-ña, te nì càhàn fuerte-yà, cachí-yà:

—¡Ndacuiin xá!

⁵⁵ Daaní, nì nsiaa tu espíritu xi-ña, te yàchì nì ndacuiin-ña. Te nì dandàcù-yà daquixí-né ñà-cutiacù-ña. ⁵⁶ Te yuadíhì-ña, yáha ga nì ndulocó-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ñà-màsà nácání-né xì ni-iin nèhivì.

9

Nansa nì techuún Jesús ùxin ùi nèhivì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ùi

¹ Daaní, nì cana Jesús ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yáne ñà-vàtùni tavà-né nsidanuu clase ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te vátùni dandúvaha stná-nè nèhivì cuhí. ² Te nì sàcùnaha-né ñà-cùhùn-nè ca-chitnùhu-ne xì nèhivì palabra sàhà ñuhivì ùi xì Dios, te dandúvaha stná-nè nècuàchì cuhí. ³ Dohó nì cachi-yà xì-né:

—Ni-iñaha màsà cúnihí-nsiá cùhùn, ni bastón, ni morral, ni dítà, ni dìhùn, ni inga dùhnù-nsiá ñà-nadama-nsia màsà cúnihí-nsiá cùhùn. ⁴ Te nú nì sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, iin-ni cundoo-nsia yucán dècuèndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ⁵ Doco nú có-cùní nèhivì dayáha-ne mii-nsiá, dandu quee-nsia yucán, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá còyo yàcá ñuu mà, cundumà seña cóni quidá ví nècuàchìmà (xì-nsiá) —nì cachi-yà.

⁶ Daaní, nècuàchì dacuahá-yàmà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì nacàhin-ne cuàhà ñuu cuati nì càhàn-nè xì nèhivì nansa iá razón vaha xi Dios, te nì dandúvaha stná-nè nècuàchì cuhí nsidanicuú lugar.

Nansa nì nacani cuàhà ini rey Herodes

⁷ Daaní, rey Herodes, nì xinitnùhu-tè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá, te nì ndulocó-te, vachi cachí dava nèhivì ñà-sàni natiacu Juan (Bautista) nduájàn. ⁸ Doco dava ga-nè, nì cachi-nè divi Elías sàni ndecunu, te ò iin nècuàchì yuhù núu Dios sàni natiacu. ⁹ Doco Herodes, (nì ndulocó-te), te nì cachì-te:

—Yuhù nì sàhi orden tàhndè dìni Juan (Bautista). Doco inga nècuàchì càhàn guá nèhivì sàhà-ximà, ¿ana divi nduú-né, te cuàhà guá ñà-quidà stná-nè? —nì cachì-te. Ñàyùcànduá cuní-te cundehè-té Jesús.

Nansa nì dàcútiácú Jesús cuàhà mìl nèhivì

¹⁰ Daaní, sàmàndixi nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nì cansiaa-nè, te nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-nduá nì quida-ne ndé nì sàhàn-nè. Dandu nì nacua-ya nsidaa-né cuàhàn cuaán-yá xì-né iin xaan yatni ñuu Betsaida ndé còò nèhivì. ¹¹ Doco cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, vachi nì xinitnùhu-ne cuàhàn-yà. Ñàyùcànduá, nì casàhú-yà xì-né, te nì càhàn-yà xì-né sàhà ichì dandacú Yua-nda Dios. Te nì dandúvaha stná-yà nècuàchì cuhí xi-ne.

¹² Dandu nì cuaà quivì yucán. Te ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, nì tnàtuu-ne nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—Ndaqundèè-ní xì nèhivì, dandu cùhùn-nè ñuu cuati, te ò ranchu yatni, te nìhì-né ndé cuxi-ne, te cùdù-nè, vàchi yohó ndé ndoo-nda, cò vehe.

¹³ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ùi siaca. ¿A cuní-ní cùhùn-nsi cuiin-nsi ñà-cuxi nsidaa nècuàchi yohó? —nì cachi-nè. ¹⁴ Vàchi nècuàchi tiàa ndoó yucán, ùhùn mìl nduú nsidaa-né.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchi dacuahá-yá:

—Cachi-nsiá xì nèhivì ñà-nì macùndoo-ne ñuhù, iin iin grupu-nè ùi dico ùxin, ùi dico ùxin ni cùndúú-né.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, ducán nì caquida nècuàchi dacuahá-yá, nì càhàn-nè xì nèhivì, te nì sàcùndoo nsihi-ne. ¹⁶ Dandu nì tñii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimani-yá Dios sàhámà. Dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì sàha-ya nècuàchi dacuahá-yá, te nì dasàn-néà nùù nèhivì. ¹⁷ Te nsidaa-né, nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò, te nì chitu ùxin ùi icà pedazu pan mà.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né ñà-divi Cristu dacácu xi-nda nduú Jesús

¹⁸ Daaní, nì là iin xichi nì quecuaán-yá xì nècuàchi dacuahá-yá, te nì xicàn tàhvi-yá nùù Dios. Dandu después nì ndàcàtnùhù-yá nùù nècuàchìmà, cachí-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

¹⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè ñà-Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní. Te dava ga-nè cachí-nè iin nècuàchi profeta sàhana nduu-ní, te sàni natiacù-ní vichi cahan-né.

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí, cachí-nsiá?

Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Divi Cristu nì quixi nùù Dios nduu-ní.

²¹ Dandu nì dandàcú-yá nùù-né ñà-màsà nácání-né xì nèhivì nduú-yá Cristu.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

²² Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhà gá icúmî ndohi. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchi ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-né cahíchì ini-nè yùhù, dandu cacahnì nèhivì yùhù. Doco tixi ùni quivì icúmî natiacù.

²³ Te nì cachi stná-yà xì nsidaa-né;

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu naco-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te nsiquivì quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnáhâ-né xì' (ñà-cui stná-nè). ²⁴ Vàchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi vichi, ñà-dàndáñúhú-nè mii-né nduá. Doco nú ni cui-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne cundua. ²⁵ Vàchi nú ni nìhì iin nèhivì nsidaa ñà-lá ñuhiví, ni ñà-jaàn, mà cùndúá iin bien xi-ne nú màsà sàa anima-nè cundiatú stná, te càcua. ²⁶ Iin nèhivì, nú cucáhán nùù-né coo-ne ladu xi, o nú cucáhán nùù-né cunini-ne palabra xi, (ndahví-nè), vàchi icúmí stnài nacuai mii-né quivì naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Te ndiaha gá coo quivì mà sàhà yùhù, xì sàhà Yuamání', xì sàhà ángel ì cacutnahá xì quixi.

²⁷ Doco ñà-ndáà nduá cachí' xì-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchi itá yohó, tàñáha ga cui-nsiá, te cuni-nsiá nansa iá ñuhiví ì xì Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

²⁸ Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì yàha nahi ùnà gà quìvì, te nì saca-ya Pedro xì Juan, xì Jacobo, cuàhàn-yà xì-né iin yucù ndé cuàhàn-yà càhàn-yà xì Dios. ²⁹ (Daaní, na iá-yà yucán) xícàn tàhvi-yá nùù Dios, dandu ní xini nècuàchìmà tucu nì nàcùnahà-yà. Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te tnuù nihni ndiaha-ñá. ³⁰⁻³¹ Dandu nì xini stná-nè, yucán nì canatùì stná ùì nècuàchì (sàhana) iin-ne nani Moisés, te inga-nè nani Elías. Te itá stná ndómà ndatnúhú-ndá xí-yá. Te tnuù nihni stná-ndà, càhàn-ndà xì-yá sàhà nansa icúmí-yá cui-yà ñuu Jerusalén. ³² Te Pedro xì compañeru-nè, sàdì gà vahná-nè. Doco na ní nsicuihnú vùì ini-nè, dandu nì caxini-nè ndiaha gá tnuù nihni-ya, te mimí nì caxini-nè itá stná ùì ndósahnù-mà. ³³ Daaní, na meru cuàhàn cuxica-nda, dandu ní cachi Pedro xì-yá:

—¡Maestro, nansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavàha-nsi ùì siahva, ian coo mii-ní, inga stná coo Moisés yohó, te ingà coo stná Elías yohó.

Ducán nì cachi Pedro, vachi cónì cundáà ini-nè nansa cachí-nè. ³⁴ Daaní, sà-càhàn-nè xì-yá ducán, dandu nì nuu iin vùcò, te nì dàhvi nsidaa-né mahiá. Te nì cayùhí cuaá-nè na ní xini-nè nì cuu ducán. ³⁵ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn mahi vùcò mà, te dohó cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yà.

³⁶ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yámà, te nì xini-nè ndé cuisì mindaa mii-yá iá yucán. Doco después còò ni-ñàha nì cachí-nè xì ni-iin nèhivì sàhà nsidaa ñà-nduá nì xini-nè yucán.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu ináccá nùù iin tèchii

³⁷ Daaní, inga quìvì nì nuu-ya xì-né yucù mà vaxi-ya. Dandu nì ndacùhun stnahá-yá xì cuáhà nèhivì sàni nataca. ³⁸ Te iin nècuàchìmà nì càhàn-nè xì-yá, sacúndáhvì fuerte-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, sacúndáhvì nùù-ní, cundehè ndahví-nì tèchii xí, vachi mindaa-té nduú dèhi. ³⁹ Cunaha-ní, iin ñà-malu dandoho-xi-té, dandáhià-te, te xihì ihí-te quidá, queé chihìñù yuhù-té: quini ga quidá xì-té, có-cunìà nacòà-te. ⁴⁰ Ñàyùcànduá nì sacundahví nùù nècuàchì dacuaaha-ní ñà-tavà-néà, doco mànicúì.

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-nsià, vachi mà túha-nsia cunindisá-nsiá, nì có-sàà-nsià cundàà inì-nsia. ¿Nadaa ga quìvì icúmì coo guè xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-ní dèhe-ní quixi —nì cachi-yà.

⁴² Daaní, sàvaxi-ne xì-té, te nì ducùn ñà-malu-te ñuhù ní sahnì ihá-te. Ñàyùcànduá, nì sadi-yà nùá, te nì dándúvaha-yàte. Dandu nì quida-yàte entregar nùù yua-té. ⁴³ Te nsidaa nèhivì ndoó yucán, nì ndulocó cuàhà-né ñà-ndiaha guá nì quida Dios.

Daaní, na ndulócò guá-nè sàhà nsidaa obra nì quida-ya, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

⁴⁴ —Cunini vaha-nsia palabra cuàhìn cachì xì-nsiá. Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmì yàhi coi ndahà nèhivì (malu), vachi iá iin tiàa cuàhàn quida xí entregar —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, cónì cundáà ini-nè ñà-nduá nì cachi-yà, vachi nì là dèhé chuun ma nùù-né; ñàyùcànduá, cónì sànhì ini-nè. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhámà.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

⁴⁶ Daaní, nì quesaha-né nì cuàà-nè ndàcàtnùhù stnahá-né nùù-né ana chicá ndiaá. ⁴⁷ Dandu nì cundàà ini-yà nansa xínacani ini-nè, te ñàyùcànduá nì nacua-ya iin tètii nì chicani-yàte iladú-yà, ⁴⁸ te nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Nú sàhà yùhù quidáñúhú iin nêhivì tètii yohó, dandu dava-ni queá na ian yùhù quidáñúhú-nê. Te nú yùhù quidáñúhú-nê, dandu iin-ni queá ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vàxi. Vàchi nècuàchì chicá ñihnú ndáhví inì-xi, divi nduú ana chicá ndiaá ndisa.

Nècuàchì có-xiní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

⁴⁹ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsi iin tiàa tavá xi ñà-malu nùù nêhivì, te quivì mii-ní ndácùcahan-né. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhâ xì-ndá xicánúú. Ñàyùcàndùá, nì sadi-nsi nùù-né ñà-màsà quídá gá-nè ducán.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádí-nsià nùù-né, vâchi nsidaa ana có-xiní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè.

Nansa nì cachi Jesús na ní cuni Jacobo xì Juan càcàn-nè quixi castigu nùù ana cóni quidáñúhú xì-yá

⁵¹ Daaní, na sá-ítúú tiempu nana-ya ansivi nùhù-yà, dandu nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, iin-ni ñihnú ini-yà sàà-yà yucán. ⁵² Te nì techuún-yá itnii tiàa codònnùù nùù-yá ñà-cachitnùhu-ne icúmí-yá yàha-ya ichì yucán. Ñàyùcàndùá, nì casaà tiàa ma iin ñuu tii nècuàchì raza samaritanu, cuàhàn-nè nanducu-né ndé coo-ya nì cùí. ⁵³ Doco nècuàchì ñuu mà, ni loho cóni cándísâ-né coo chii-yá ñuu-nè, vâchi sàni xinitnùhu-ne ñà-ichì Jerusalén nduá cuàhàn-yà. ⁵⁴ Ñàyùcàndùá, ùi nècuàchì dacuahá-yá nani Jacobo xi Juan, na ní tiacu-nè ñà-ducán nì cachi nècuàchì ñuu mà, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, ¿a có-cuní-ní dandacú-nsí còyo ñuhu ansivi, te coco nsihi nêhivì ñuu yohó, vâchi ducán nì quida stná Elías sàhana?

⁵⁵ Doco nì dà-íhí Jesús nècuàchì mà, cachí-yà:

—Mii-nsiá, có-cùndáà inì-nsia nansa ndiá ìcà-nsiá cunihnu vâha inì-nsia.

⁵⁶ Vâchi yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhiví, ¿índù divi chuun nì quesai ñuhiví yohó? Pues divi sàhà ñà-dacácuì nêhivì, te màdiá dandáñúhî-nè —nì cachi-yá.

Dandu cuàhàn-yà xì-né inga ñuu chicá nùù-xí.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nêhivì cuní cunchicùn xì-yá

⁵⁷ Daaní, na xicá-yá xì-né ichì, nì càhàn iin tiàa xì-yá, cachí-nè:

—Yùhù, dispuestu ié` cunchicùn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní, Señor mío.

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí, te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

⁵⁹ Daaní, nì cachi-yá xì inga nêhivì:

—Cunchicùn-ní yùhù.

Te nì cachi nècuàchì mà:

—Señor mío, dihna ni núhì ñà-coo chii gué` vehi dècuèndè (ni cuí) yué, te nì ndùxin-ne.

⁶⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì có-íá vida anima-xi, divi ni cúxin xi nsì-xi. Doco mii-ní, cuahán-ní cachitnùhu-ní razón sàhà ñuhiví ìlì xí Dios.

⁶¹ Dandu inga nêhivì, nì cachi-nè xì-yá:

—Yùhù, cunchicùn mii-ní, Señor mío. Doco dihna ni núhì (coo chíi) ndaquindèi xì nêhivì vehi.

⁶² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iin nêhivì sà-ìtní-xí yàtà, nú cuisì yàtà-né indéhe-né, dandu mà quéé víámà. Te ducán iá stná xì iin nêhivì (mà iin-ni ñihnú ini xì yùhù), mà cùì sàà-nè cunduu-ne nêhivì xì ñuhiví ìlì xí Dios.

10

Nansa nì techuún Stoho-ndà Señor 70 nêhivì xí-yá ñà-cùhùn-nè càhàn-nè palabra xi-ya

¹ Daaní, na ní nsihì nì cuu ducán, dandu nì nacàxin Stoho-ndà Señor ùnì dico ùxin (70) tiàa, te nì techuún-yánè cùhùn-nè ùi ùi-nè codonùù-nè nùù-yá nacàhin-ne nsidaa ñuu xì nsidaa xaan ndé icúmí-yá yàha stná-yá.

² Ñàyùcàndùá, nì cachi-yá xì-né:

—Ñà-ndáa nduá, cuàhà nêhivì (tàñáha ga cunindisá). Te na iin cosecha cahnú ndanihi-nda nduú-né, doco sacu nêhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchitóa. Ñàyùcàndùá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúún gá-yá nêhivì cùhùn quida xi chuun (ìi xí-yá), vâchi na ian ndanchító iin cosecha ndiaha nduá.

³ Vâtùni cùhùn-nsiá vichì. Yùhù techuún mii-nsiá cùhùn-nsiá cacanu-nsia mahì nêhivì dâná, cunduu-nsia nahi lelù xicánúú mahì lobu. ⁴ Doco màsà cúnihí-nsiá ni-iin itni cuñuhu dihùn, nì stná morral xi-nsia, ni inga ndisàn-nsiá. Te ni-iin nêhivì màsà cásàhú xi-nsiá ichì. ⁵ Te nú sàni sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, dandu cachi-nsiá xì stoho vehe ma: “Nì cundóó màni mii-nsiá nêhivì vehe yohó”. ⁶ Dandu nú ndisa ndoó nêhivì tùha cundoo ndiaha vehe ma, dandu vâtùni. Doco nú coó, nì cúnàhá ñà-ndùá nì cachi-nsiá.

⁷ Cuisì iin-ni vehe cundoo-nsia, te cuxi-nsia te coho-nsia ñà-ndùá sáha nècuàchì divéhé-xímá mii-nsiá. Vâchi nsidaa ana quidáchúún, xiñuhu cuàha xi-né iin algu. Màdi vehe yohó vehe yucán cundoo-nsia, còó; iin-ni nì cundóó-nsiá cuisì iin-ni vehe. ⁸ Te nú ni sàà-nsiá iin ñuu, te candísá nêhivì cundoo-nsia yucán, dandu ñà-ndùá sáha-nensiá, divi ñà-jaàn nduá cuxi-nsia. ⁹ Te dandúvâha stná-nsiá nècuàchì cuhí ndoó yucán, te dohó cachi-nsiá xì nêhivì yucán: “Vichì sàni quesaa razón sàhà ñuhivì ìi xí Dios ndé ndoó-nsiá”, cachi-nsiá. ¹⁰ Doco nú nì sàà-nsia iin ñuu, te có-xínindísá nêhivì yucán mii-nsiá, dandu màcuíta-nsia mahì ichì cahnú ñuu mà, te cachi-nsia xì-né: ¹¹ “Dècuèndè yàcá ñuu-nsiá nì tñi sàhà-nsí, icúmí-nsí catù váha-nsiñà còya, (vâchi ndahví gà modo xi-nsia). Doco cunaha váha-nsia, yohó ndé ndoó-nsiá sàni quesaa stná razón sàhà ñuhivì ìi xí Dios (mate cóni ndúlócô-nsiá)”. Ducán cachi-nsiá (xì nêhivì ñuu mà). ¹² Te yùhù cachì xì-nsiá na sàa quivì juiciu, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nêhivì ñuu mà nihì-né nùù nêhivì (malu) ñuu Sodoma.

¹³ ¡Ndahví nêhivì ñuu Corazín! ¡Ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vâchi cuàhà milagru fuerte nì xini-nè, (te cóni ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducani nì coó stná milagru mà ñuu Tiro, ò ñuu Sidón nì cùí, dandísá, yâchì naxicocuñin ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè nàcùndoo-ne mahì yàà tutnù, (te cunduumà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne). ¹⁴ Te quivì cuu juiciu, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nêhivì ñuu Tiro mà, xì nêhivì ñuu Sidón mà, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xì ñuu Betsaida mà. ¹⁵ Stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còó, ndè andea icúmí-nè nuu-ne.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú ni quihín casu nêhivì sàhà ñà-ndùá cachì mii-nsiá, dandu iin-ni queámà na ian quihín casu stná-nè yùhù. Te nú ni cáhíchì ini-nè mii-nsiá, icúmí quee stná mà na ian cahíchì stná ini-nè yùhù. Te nú yùhù nì cáhíchì ini-nè, dandu iin-ni queé stná mà na ian sàni cahíchì stná ini-nè mii-yá ana díchúún-xí vâxi.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús xì 70 nêhivì nì dàcuítia xì palabra xi-ya

¹⁷ Daaní, nì naxicocuñin ùnì dico ùxin (70) nècuàchì dacuahá-yá, te cudí ini-nè, cachì-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, Stoho-nsi Señor, dècuèndè stná ñà-malu nì cundee-nsí nùù-xí ñà-nì ndacùcahan-nsí quìvì-ní.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì xini stnái ñà-malu cusáhnû, nì quea ndè gloria vaxan, nì nacava na ian nì tàsa. ¹⁹ Cunaha-nsiá, vichi sàni danihítáhvì stnái mii-nsiá ñà-nú nì cuánihni-nsia còò ò sìduhma, dandu (còò ni-iñàha cuu xi-nsiá); te vátùni cundee stná-nsiá nùù nsidaa ñà-malu, mate yáha ga xiní ùhiándó, te yáha ga nacúndéâ, doco còò ni-iñàha cuu xi-nsiá. ²⁰ Xiñuhu cudii ini-nsiá vichi, doco màdì sáhà-ñá vátùni nì cundee-nsiá nùù ñà-malu. Còó, cuisì xiñuhu cudii ini-nsia sàhà ñà-sàni sàcùtandiaa quìvì-nsiá nùù (tutu iá) ansivi.

Ñà-ndúá dísáhà-xí nì cudii ini Jesús na ní nsiaa nècuàchì dacuahá-yá

²¹ Divi hora yucán nì cudii ini Jesús nì quida Espíritu Ìì xí Dios, te nì cachi-yà (xì Yuamáni-yá):

—Ndeníhí vahi mii-ní, Yuamáni' Dios; vachi mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xì ñuhiví. (Te palabra Ìì xí-ní), sàni chitnùnì inì-ní ndòò dèhá' nùù nècuàchì nchichí; doco nùù nècuàchì nihnú ndahvi inì-xi nahi ñà-cuati, sàni dàtnúù-ní sàxìnítùnì-nè. Ducán iá, vachi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini-ní quida-ní, te nì cudii inì-ní coo ducán —nì cachi-yà xì Yuamáni-yá.

²² Dandu nì cachi stná-yà:

—Nùù Yuamáni' sàni nihítáhvì' dandacuí nùù nsidanicuú iñàha; te còò ni-iin nèhivì ináhá ana nduú yùhù, cuisì mii-yá; te cuisì yùhù ináhá stnái mii-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivì cuní' cundaà inì-xi sàhà-yá —nì cachi-yà.

²³ Dandu nì nacuico-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Nansicáhán mii-nsiá, vachi ndiaha gá iá ñà-ndúá sàni xininùù-nsiá. ²⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà profeta sàna, xì cuàhà stná rey, nìsa cuni-nè cundehè-né ñà-ndúá sàni xini mii-nsiá, doco cóni níhítáhvì-né cuni-nè. Te nìsa cuni stná-nè cunini-ne ñà-ndúá sàni inini mii-nsiá, doco cóni sàà-nè nihítáhvì-né cunini-ne.

Nècuàchì samaritanu vaha inì-xi

²⁵ Daaní, nì ndacuiin iin nècuàchì ley xi veheñùhu, cuní-nè cundaà ini-nè nansa naxiconihí Jesús nùù-né. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿ndiá ndúá quide, te nihítáhvì' vida ndiaha nicanicuahàn?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nansa cachí tutu nduú ley xi Dios? Sàni cahvi-niá. Pues ¿nansa cachá'?

²⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Dohó cachá': "Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú ini-ndà, xì nsidanicuú valor xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxìnítùnì-ndà. Te nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda".

²⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cachí vaha-ní. Ducán quida-ní, dandu nihì-ní vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁹ Doco nècuàchì mà, có-cùmí-nè cachi nèhivì xì-né tonto iá-nè, ñàyùcàndúá, nì cachi-nè xì-yá:

—Doco ¿índù clase nèhivì cachí xì-ndà nduú ñanìtnaha-nda?

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Cunini-ní historia.) Nìsa là iin tiàa ñuu Jerusalén, te nì quee-ne cuàhàn-nè inga ñuu nani Jericó. Doco (ichì mà) nì ndacùhun tnahá-né xì itnii tècuìhnà. Te nì sadi-te nùù-né, nì xidacuihna-té nsidaa sìcoto xi-ne, nì sahnì cuìi-tené, grave nì dānācuèhè-tené, te cuàhàn-te. ³¹ Daaní, nì cuu nì yàha iin dùtù ichì mà. Te nì xini-nè indúhu nècuàchì nì nacuehè mà, doco iladú nì yàha-ne.

³² Daaní, yucán nì yàha stná iin tiàa levita (quidáchúûn veheñùhu), te nì xini stná-nè nècuàchì mà. Te divini iladú nì yàha stná-nè. ³³ Daaní, ichì

yucán nì yàha stná iin nècuàchì ñuu Samaria, te na ní sàà-nè ndé indúhu nècuàchìtà, nì xini-nè nècuàchìtà, te nì cuhi inì-ñané. ³⁴ Nì tnàtuu-ne nì quidatatna-né ndé nì nacuéhè xi nècuàchìtà, nì dàquée-ne aceite xì vinu, te nì chidúcùn-nè. Dandu nì chindànùú-ñané quisì ndacá-né. te cuàhàn-nè xì nècuàchìtà dècuèndè iin vehe ndé quetátú nècuàchì xicá ichì caní. Yucán nì ia-ne nì sandiaa-nè nècuàchìtà. ³⁵ Dandu inga quivì na ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì tavà-né ùi dìhùn, nì sàha-ne nècuàchì dìvéhé-xímá, cachí-nè: “Cundiaa sacù-ní nècuàchì ndahví yohó, te nú chicá cuàhà cuàhàn-ní quida-ní gastu, dandu icúmì danáí’ na náyàhi”, nì cachi-nè. ³⁶ Pues, vichi cachì-ní xì: nùu nsì-ùni tiàa (nì yàha yucán), ¿indù nècuàchì meru nì sanduu ndisa ñanìtnaha nècuàchì nì ndacùhun tnahá xi tècuìhnà mà cahan-ní? —nì cachi Jesús.

³⁷ Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Pues, divi tiàa nì indehè ndahví xì nècuàchìtà.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, cuahán-ní, te divi ducán quida stná mii-ní.

Nansa nì cachi Jesús xì ùi cùhì nani Marta xì María

³⁸ Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-ya ndé chicá nùu-xí ndé iá iin ñuu tii. Te yucán iá iin nècuàchì ñahà nani Marta, te divi-ne nì quida xi-yá invitar ñà-coo-ya vehe. ³⁹ Te yucán iá stná iin cùhì nècuàchìtà nani María. Te María mà, cudí ini-nè coo-ne ñuhù nùu Jesús cunini-ne ñà-nduá cachí-yà. ⁴⁰ Doco Marta, cuàhà gá chuun yuhùnùhú icúmì-né, te ndé cutóntô-nè sàhà chuun ma. Ñàyùcànduá, vaxi-ne ndé iá-yà, cachí-nè xì-yà:

—Señor mío, ¿a có-dàndóhá mii-ní ñà-sànì nacoo cùhì yùhù quidachuún mindaí. Cachì-ní xì-né ñà-nì chíndéé stná-nè yùhù.

⁴¹ Doco nì cachi-yà xì-né:

—¡Ndahví-ní, Marta! Cuàhà gá nacání inì-ní. Cuàhà gá chuun sahní-ní mii-ní sàhà-xí. ⁴² Doco cuisì imindaa chuun nduú ñà-íá ndisa necesidad quida-nda. Te divi chuun vaha ma nduá cudí ini María quida-ne vichi, te yùhù, mà cuáhi cuxio chuun vaha ma nùu-né.

11

Nansa quida-nda nú cuní-ndà càcàn tàhvì-ndà nùu Yua-nda Dios

¹ Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin xaan xícàn tàhvì-yá nùu Dios. Te nì nsihì nì càhàn-yà xì Dios ducán, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá:

—Señor mío, dacuaha-ní nsiùhù càcàn tàhvì stná-nsì nacua nisa dacuahá Juan (Bautista) ana nchícùn xì mii-né.

² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na xícàn tàhvì-nsiá nùu Dios, dohó cachì-nsia:

Yua-nsí Dios iá ansivi, ni ndácùcahan tnùñuhu nèhivì quivì-ní; te yàchì nì sàa stná tiempo cusahnu-ní ñuhivì yohó, xícàn tàhvì-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducán ni quidá stná nèhivì ñuhivì yohó. ³ Pan xi-nsi iin quivì, iin quivì taxi tahvi-níà nùu-nsí. ⁴ Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, vachi nsiùhù, xicáhnù stná inì-nsi sàhà nsidaa ana iníhíca nùu-nsí. Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù, te dacácu stná-ní nsiùhù nùu ñà-malu nicanicuahàn. (Amén.)

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà nú iá iin amigo xi-nda, te dava ñuu sàa-ndà vehe-ne, te cachí-ndà xì-né: “Amigo, taxi ica-ní ùni pan nùu, ⁶ vachi sàni quesaa iin amigo xi vehi, ichì caní nì quixi-ne. Te còò ni-íñàha cuàhi-nè cuxi-ne”. ⁷ Dandu amigo xi-nda ini vehe ma, vihini tiacu-nè, te cachi-nè xì-ndà: “Còó, màsà

dáñáná-nî yùhù, vâchi ndiadí vâha yehí, te itánduhù-nsí xì dèhe-nsi. Mà cùì ndácòi cuàhi mii-ní ñà-nduá xícàn-ní”, cachi-nè vihini. ⁸ Cunaha-nsiá, mate amigo xi-nda nduú-né, doco ni sàhà ñà-jaàn mà cándísâ-né ndacòo-ne cuàha-nèndó ñà-nduá xiñuhu-nda. Còó, doco sàhà-ñá nì cunaha iin-nda cáhàn-ndà yehè-né, ñàyùcànduá icúmí-né ndacòo-ne cuàha-nèndó iñàha. ⁹ Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, càcàn tàhvi-nsiá, te nihítáhvi-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vâha nùù-yá), te tùia. Càhàn-nsiá (yehè-yá), te nuna. ¹⁰ Vâchi nsidaa ana xícàn tàhvi, icúmí-né nihítáhvi ndisa-neà; te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vâha, icúmí tùì ndisamà nùù-né; te nsidaa ana xícàn tàhvi nùù yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-yañà nùù-né.

¹¹ Nú ni càcàn iin dèhe-nsia iin pan cuxi-tè, amádi pan cuàha-nsiâte, te màdì iin yùù. Te nú cuñu siaca xícàn-te, màdì iin còò cuàha-nsiâte. ¹² Te ò nú nsivì xícàn-te caxì-té, màdì iin sìduhma cuàha-nsiâte. Còó. ¹³ Mii-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá viì. Ñàyùcànduá Yuamáni-ndà íá ansivi, chicá icúmí-yâ cuàhatahvi-yá mii-nsiá Espíritu Ìì xí-yá nú ni càcàn tàhvi-nsiá nùù-yá.

Nansa ni dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, có-quidá víi-yá, cachí-nè

¹⁴ Daaní, iin xichi nì cuu nì tavà-yá iin ñà-malu ìhìn (ní nsida ihin xi) iin nèhivì. Daaní, nì nsihì nì queamà, dandu vâtùni nì nacahàn nècuàchìmà. Te nì ndulocó nèhivì cuáhà ndoó yucán. ¹⁵ Doco dava-ne, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Ñà-malu cusáhnû nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu —nì cachi-nè.

¹⁶ Te dava ga stná nèhivì yucán, nì xicàn-nè quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né, a ndísá cui quida-yañà, á coó, cahan-né. ¹⁷ Doco mii-yá, ináhá-yâ ñà-nduá nacání ini-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì xídandacú nùù iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu còò gá modo cadandacú gá-nè nùù ñuu mà; te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gà-nè vehe ma. ¹⁸ Te ñà-malu Satanás, nú ni cuní ùhì-si tnaha-sì, dandu mà cúí gá dandacú-si nùù quisì dava ga mà. Ducán cachí, vâchi cachí mii-nsiá sàhí ñà-chindéé sì-Beelzebú yùhù, te ducán taví ñà-malu. Doco còó, ¹⁹ vâchi stná nèhivì xí mii-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu, te ¿ana dipódêr-xi quidá-néàmà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nê), ñàyùcànduá, vâtùni cachí mii-né xì-nsiá ñà-cónì cachí viì-nsiá sàhà yùhù. ²⁰ Doco Dios nduú ana chindéé xí taví-si, ñàyùcànduá nàhà xicà ñà-vichì sàni sàà tiempu cuni-nsia nansa dandácú ndiaha Dios.

²¹ 'Iin tiàa ndacuì, nú nihí-te iin càa dana, te ndiaá-te vehe-tè, dandu còò ni-iñàha cuu xi ñà-icúmí-tè. ²² Doco nú ni quésáá iin ndósàhnú chicá fuerte, te cundee ndómà nùù-té, dandu dandiachi nsihì-nda arma nihí-te, divi arma tuxí-te cuàhàn chindée xí-té nì cùì. Daaní, icúmí ndósàhnùmà nihì-ndà nsidaa ñà-icúmí-têmà, te quida-nda xán nacua cudì ini-ndà.

²³ 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra-xi nduú-né; te nsidaa ana có-chindéé xí danátáquì (nèhivì xí), ducán queámà na ian tàxì-né nècuàchìmà.

Nansa cuu xi iin nèhivì nú sàni naxicocuñ iin ñà-malu nì quee nùù-né antes, doco cónì quíhvi ndisa-ne ichì Dios

²⁴ 'Nú sàni quee ñà-malu nùù ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si, yáha-sì lugar íchì, nandúcú-sí ndé coo dadí-si; te nú ni cúndàà ini-si mà cùì, dandu cachí-si: “Còó, chicá vâha nùhì ini nèhivì ndé nisa ìe antes, vâchi vehi nduá”. ²⁵ Ñàyùcànduá, mànuhù-sí anima nèhivì mà, te quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ²⁶ Ñàyùcànduá, cuàhàn-si nácuàca-sì inga

ùsà tnaha-sì chicá tùha quini, te caquìhvi nsihi-sì ini anima nècuàchìmà ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn chicá pesadu nàcòo tiàa ma nùu antes.

Nansa nihì-ndà cucumi-nda iin anima ndiaha

²⁷ Na càhàn-yà ñà-jaàn xì nèhivì cuáhà mà, dandu nì cachi iin nècuàchì ñahà xì-yá:

—Nansicáhán nècuàchì nì dàtúinuù xì-ní ñuhiví, te nì dàchìchì-né mii-ní.

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Jaan. Doco chicá vaha cachi-ndà nansicáhán nèhivì iníní xí Palabra ì xì Dios, te quidá ndisa-neà cumplir.

Nansa nì cachi Jesús na ní xicàn nèhivì quida-ya iin milagru cundehè-né

²⁹ Daaní, chicá nì nachitu nèhivì cuáhà nùu-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nèhivì tiempu vichi, malu-nè. Xicàn-nè coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-ndúá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu iin milagru xì Jonás, iin nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios. ³⁰ Vachi milagru xi Jonás mà, ñà-yucán nì sanduu iin seña nùu nèhivì ñuu Nínive. Doco divì ducán icúmí cuu xi stná yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí cuu stná iin milagru xì', te cunduu stná mà iin seña nùu nèhivì tiempu vichi. ³¹ Na quivì cuu juiciu, te màcuìta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùu Dios), dandu yucán icúmí nàcuìlìn stná iin nècuàchì ñahà nì sanduu reina dandacú nùu ladu sur sàhana. Te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi dècuèndè iin ñuu chicá xica nì quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí guâ rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa inga ana chicá nchichí nùu Salomón mà, doco (cò-ndùlócò nèhivì). ³² Te quivì coo juiciu mà, yucán màcuìta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquéé cuàchi stná-né dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi nèhivì yucán, nì naxicocuìlìn ini-nè sàhà cuàchi-ne na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì tiempu vichi, còó, cò-nàxícocuìlìn ini-nè mate sàni quesaa ana chicá ndiaha nùu Jonás mà.

Nansa ndiá icà-ndà cundiaa-ndà anima-ndà sàhà-ñá vátùni datnúu Dios sàxìnítùnì-ndà

³³ 'Iin lámpara, có-nàcuìcun-ndañá sàhà-ñá cuiin dèhá'; nì mà cuián tixi iin icà; còó, icúmíâ cuian ndé ducún, dandu cutnuà cutùu nùu nèhivì yáha ini vehe. ³⁴ Nduchìnúu-ndà nduú ñà-tùnúu iquìcúñú-ndà. Ñàyùcàndùá, nú iá vaha ma, dandu vátùni cutùu nuu-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. Doco nú cuhí nduchìnúu-ndà, dandu nàcuìtnùu núu-ndà. ³⁵ Te ducán stná xì anima-ndà. Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia, còtó cuiin tnuu ini anima-nsiá ndé cuàhàn datnúu mii-yá nì cùí. ³⁶ Doco nú ndisa, inicutu sàxìnítùnì-nsiá datnúu-yà, dandu mà cóó ni-iin lugar ndé iín tnúú, vachi cundua mà na ian nchii ndiaha inicutu sàxìnítùnì-nsiá, te quee stná mà na ian tnúú fuerte iin lámpara nùu-ndà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-cò-quidá vù nècuàchì fariseu, te có-quidá vù stná nècuàchì ley xi veheñùhu

³⁷ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà, dandu nì quida iin nècuàchì fariseu mii-yá invitar cùhùn-yà cuxi-ya xì-né. Ñàyùcàndùá cuàhàn-yà, te nì yàha-ya ini vehe nècuàchìmà, te nì sàcòo-ya. ³⁸ Doco nècuàchìmà, nì ndulocó-nè ñà-cóni ndàhá-yá nacua nduú estilu xi-ne na cuàhàn-nè cuxi-ne. ³⁹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì nècuàchìmà:

—(Ndahví estilu chívàha) mii-nsiá nècuàchì fariseu, vachi ducán queámà na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá ndoó, doco (inià, quini iá). Pues ducán iá stná) ini anima mii-nsiá, vachi sàni xida cuàchi-nsia

ñà-xího guá-nsià cuàhà iñàha, te nihnú quini ini-nsià. ⁴⁰ ¡Ndahví-nsià! vèchi mà túha-nsia cundaà inì-nsia. ¿A có-ínahá-nsià ñà-iin-ni mii-yá nì quida vaha xi stná anima-nsià, màdià cuisì iguicúñú-nsià? ⁴¹ Doco nú nihnú vaha inì-nsia, te cutùha-nsia dacútâhvi stnahá-nsiá, dandu vâtùni cundaà inì-nsia iá vii nsidaa ñà-nduá (nì quidayucun Dios).

⁴² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vèchi mate túha ndisa-nsia cuàha-nsia diezmu, (iá gà ndé có-quidá vii-nsiá). Mate sáha-nsia diezmu xi yùcù cu-atiluha caxì-ndà nahi ndua ndòò, ò yùcù cuati nani ruda, doco nú nduá (iin chuun cahnú), có-ndùlócô-nsià sàhámà, vèchi có-nìhnú ndàcuisì ini-nsià, ni mà túha stná-nsià cuu ini-nsià sàhà Dios. Pues divi ñà-jaàn ndisa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñùhù nacoò stná-nsià diezmu mà.

⁴³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vèchi na sáhàn-nsià veheñùhu, cuisì lugar ndé cundoo vii-nsiá nandúcú-nsiá; te na sáhàn-nsià yàhvi, cuní stná-nsià casàhù tnùñuhu cuàhà nèhivì xì-nsiá.

⁴⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì mii stná-nsià nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vaha-nsia. Vèchi na iin yavi xi nsì, ducán iá mii-nsiá, te ò na iin ñaña có-nâhà gà, te vihini cuànihni nèhivì nùá ñà-có-sâha-ne cuenta nduá yavi. Ducán iá stná mii-nsiá.

⁴⁵ Dandu iin maestru xi ley ì mà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, nú ducán cachí-nì sàhà nècuàchìmà, dandu queámà na ian dìquì stná nsiùhù cáhàn-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví stná mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vèchi túha-nsia quidayucun-nsià cuàhà ley ñà-chivàha nèhivì, mate mà cùndéé ini-nè quida-neà. Doco mii-nsiá, có-dúcùn ni-iin dìnìndàhá-nsiáñà.

⁴⁷ ¡Ndahví-nsià! vèchi túha-nsia quidavàha-nsia monumentu nù ñaña xi nècuàchì nisa càn cuenta xi Dios sàhana, doco divi xii-nsiá nduú ana nì sahnì xì nècuàchìmà. ⁴⁸ Ñàyùcànduá, ducán queá na ian cudí inì-nsia sàhà cuàchi nì quida xii-nsiámà, vèchi dihna mii-né nì sahnì xì nècuàchìmà, dandu vichi (daxínu mii-nsiá chuun xi-ne), quidavàha-nsia monumentu xi nsì ma.

⁴⁹ Ñàyùcànduá, dohó cachí Dios ñà-nchìchí guâ-yà: “Cuàhà profeta icúmí techuín, te càn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi. Te cuàhà stná nècuàchì apóstol icúmí techuín nù-né. Doco nèhivì malu mà, cahnì-né nèhivì xí, te nú cóó, siquiera taxi-né nècuàchìmà”, cachí Dios. ⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, icúmí nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì casahnì nèhivì dècuèndè tiempu nì cuàha ñuhivì. ⁵¹ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, icúmí nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì xihì mà dècuèndè tiempu nì xihì Abel xì dècuèndè tiempu nì xihì stná Zacarías, divi Zacarías nì sahnì-né mahì veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmánì-ndà Dios.

⁵² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vèchi ducán iá na ian dandacú-nsiá sàhà (vehe ndé dacuahá) nèhivì cundaà ini-nè (sàhà Dios), doco nì chidèhé-nsià ndahàcáa nuna yehè vehe ma. Ni cónì quíhvi mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsià sàhà-yá, te nì sadi stná-nsià nù nèhivì cuní quíhvi dacuahá —nì cachi Jesús.

⁵³ Daaní, nì nsihi nì cachi-yà nsidaájàn, dandu nì xidà ini nècuàchì ley xi veheñùhu ma, xì stná nècuàchì fariseu, te nì caquesaha-né nì càn ndee-né xì-yá, cuní-nè càn-yà, te cachi-yà sàhà cuàhà iñàha, ⁵⁴ áma cachí-yà iñàha ñà-cui daquéé cuàchi-ne dìquì-yá.

12

Icúmí cundaà inì-xi sàhà nsidaa nèhivì danani úún nduú nèhivì vaha

1 Vichi sàni nataca chitu cuàhà mil nèhivì, dècuèndè sánihni tnahá-né. Dandu nì càhàn Jesús xì nèhivì mà. Primeru nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá, cachí-yà:

—Cuidadu cundoo-nsia, còtó quida-nsia na quidá nècuàchì fariseu. Vàchi nacua (còò permisú cuichuún-nsiá) levadura (vicò xí-nsiá), divi ducán còò stná permisú quida-nsia na quidá nècuàchìmà, danani úún-né nduú-né nèhivì váha. ² Cunaha-nsiá còò ni-iñàha coo dèhé nicanicuahàn. Icumíá tùia, te cunitnùhu nèhivì sàhá. ³ Dècuèndè stná ñà-ndùá nì cachi nèhivì na ndoó dèhé-né ndé iín tnúú, icúmí palabra mà natùì vate stná ndé nchií orá. Te mate caya nì càhàn iin tiàa sàhá tùtnù compañeru-nè ndé ndoó-né vehe chicá ndiadí, doco icúmí palabra mà (cuitià), vàchi nana ducún nèhivì, te cachitnùhu ndee-né nsidaámà.

Chicá vaha yuhí-ndà mii-yá dandacú sàhá vida xi-nda inga ñuhiví

⁴ 'Amigos, cachí' xì-nsiá: màsà yuhí-nsiá ana cui cahni xì cuisì iquicúñú-nsiá; còó, vàchi nú sàni xihì-nsiá, dandu còò cá ni-iñàha cui quida ga-nè. ⁵ Doco yuhù cachí' xì-nsiá ana ndiá icà-nsiá yuhí-nsiá. Xiñuhu yuhí ndisa-nsia mii-yá ana icúmí derechu dandiachi xi anima-nsiá andea nú sàni xihì-nsiá. Mii-yá, ndisa xiñuhu yuhí-nsiá.

⁶ 'Sàhá cuisì ùì tuní dicó-né ùhùn chòlìhì. Doco ni-iin quisì mà, có-nândòó Dios-si. ⁷ Dècuèndè ináhá stná-yà nadaa ididínì itá ònì iin nèhivì. Ñàyùcàndùá, màsà nácánì inì-nsia, vàchi chicá ndiaá-nsiá nùù iin chòlìhì tìi, te ò nùù cuàhà stná-si.

⁸ 'Yuhù cachí' xì-nsiá, nú cachí vate iin nèhivì ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnáì cachì nùù ángel xi Dios ñà-divi nèhivì xí nduú stná nècuàchìmà. ⁹ Doco nú ni chídèhé-né ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yuhù stná, icúmí nacuaà stnáì mii-né nùù ángel xi Dios.

¹⁰ 'Mate ni càhàn ùhí iin nèhivì dìquì yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco vátùnì nìhì-né cuicahnú ini Dios sàhá-né. Doco nú dìquì Espíritu Ìì sàni càhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhá nècuàchìmà.

¹¹ 'Daaní, nú ni dátñátuu nèhivì mii-nsiá nùù nècuàchì dandacú nùù veheñuhu, ò nùù juez, te ò nùù tè-nìhí chuun, màsà nácánì ini-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nùù-té, ¹² vàchi momentu yucán icúmí Espíritu Ìì xí Dios chindee-yá mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá índù-ñá chicá ndiaha cachi-nsiá —nì cachi Jesús.

Cuàhà peligru ndacá ñà-cunduu-nda nècuàchì cuicà

¹³ Daaní, iin tiàa iín mahì nèhivì cuàhà yucán, nì cachi-nè xì Jesús:

—Maestro, càhàn-ní xì ñani ñà-nì cándísâ-né dacuachí-né interés nì ndu-tahvì-nsí (nùù yua-nsí).

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Senór, còò chuun ni níhì' cundui juez nsidandà sàhá chuun xi mii-nsiá, ni có-nduú stnáì iin ana dacuachi-xi biene xi-nsia.

¹⁵ Te nì cachi stná-yà xì nèhivì cuàhà mà:

—Cuidadu cundoo-nsia, màdí xihò-nsiá cuàhà iñàha, vàchi mate ni coó cuàhà gá biene xi-nda, có-cuní cachàmà ñà-sàni nìhì ndisa-nda vida ndiaha. Còó.

¹⁶ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

—Nisa ìa iin tècuicà; te iin cosecha cahnú nì cuàha itù-te. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, nì nacani inì-te, cachí-te: “¿Nansa quide? Vàchi có-cuàhà gá ndé covàha cosecha xi”. ¹⁸ Dandu nì cachì-te: “Chicá vaha dohó quide; cuàhìn duquín vehe cuachi yohó, te quidavàha saí vehe chicá nahnú sàhá-ñá vátùnì sàà nàcòvàha cosecha xi, xì nsidaa gá stná ñà-cuìqué. ¹⁹ Dandu cachì inì-ni mií: Vichi sà-ìá cuàhà

iñaha iá vaha. Våtùni sàà ñà-jaàn cutiacuì cuàhà cuìa; våtùni quetatuì vichi, vàchi iá ñà-cuxi, te cohi. Contentu cuàhìn coi”, nì cachì-te. ²⁰ Doco nì càhàn Dios xì-té, cachì-yà: “¡Loco ió! vàchi ñuú vichi icúmî naquihin animo, dandu nsidaa biene sàni chivàhu, ¿ana ndòo xán?”, nì cachi-yà. ²¹ Te ducán icúmî coo xì nèhivì dacáyà xì cuàhà ñà-cuicà sàhà mii-xí, te nú còò ni-iñaha nduú ñà-cuicà ndisa-ne nùù Dios —nì cachi Jesús.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²² Daaní, después nì cachi stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yà:

—Yùhù, cachì xì-nsiá, màsà nácání ini-nsiá sàhà vida xi-nsia nansa nihì-nsiá ñà-cutiacu-nsiá, nì sàhà cuerpu xi-nsia, nansa tùi ñà-cundixi-nsia. Còó, ²³ vàchi màdì cuisì ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi ndisa-nda vida ndiaha; te cuerpu xi-nda ¿amádi chicá ndiaámà nùù sìcoto ndìxì-ndà? ²⁴ Cundehè-nsiá càlù, có-xitú-si, có-ndàníhí-si cosecha xi-sì, nì còò vehe icúmî-sì, nì còò stná ni-iin lugar ndé chivàha-sì iñaha; doco Dios, dacútiácú-yási. Te mii-nsiá, ¿amádi chicá ndiaá-nsiá nùù laa mà? ²⁵ Cunaha-nsiá, mate yáha ga sahní-nsiá dìnì-nsiá, te nacání inì-nsia, uun-ni nduámà, mà níhì-nsiá cuahnu ga-nsiá ni-iin dava metro. ²⁶ Ñàyùcànduá, nú mà cùì quida-nsia chuun tii jaàn, dandu chicá vaha màsà cáhni gá-nsiá dìnì-nsiá sàhà chuun dava ga.

²⁷ Cundehè-nsiá nansa sahnú ita nani lirio; có-quidáchúûn-yá, nì có-quidávàha stná-yà sìcoto, doco chicá ndiaha ita mà nùù rey Salomón (nisa ìa sàhana), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ²⁸ Iin ita, yùcù-ni nduá, (có-ndiaá ndisa); quìvì vitni iá` campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Mate ducán nduá, doco ndiaha gá nì quidavàha Dios ita mà. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmî-yá cuàhatahvì stná-yà ndohó iin ñà-cundixi-nda. Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá Dios.

²⁹ Màsà cécánúú-nsiá cahnì-nsiá dìnì-nsiá nansa tùi ñà-cuxi-nsia, coho-nsia. ³⁰ Vàchi nsidaa nèhivì ndoó ñuhivì, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nê. Doco ndohó, iá Yuamáni-ndà Dios, te ináhá-yâ xiñuhu nsidaámà nùù-ndà. ³¹ Ñàyùcànduá, dihna xiñuhu nanducu-nsiá nansa chivàha viì-nsiá ley xi ñuhivì ìì xí-yá, dandísá nihì stná-nsiá nsidaa ñà-nduá cumáni gá nùù-nsiá.

Ndè Gloria xiñuhu dacáyà-ndà ñà-cuicà-ndà

³² Mii-nsiá, nahi rii-xí nduú-nsiá, te cachì xì-nsiá, màsà yúhí-nsiá, mate mà túù-nsiá, vàchi sàni chitnùní ini Yuandiaha-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá ndé ñuhivì ìì xí-yá.

³³ Dicò-nsiá biene xi-nsia, te dacútâhvì-nsiá nècuàchì ndahví. Dandu queámà na ian sàni chivàha-nsia ñà-cuicà-nsiá ndé gloria. Te queé stná na ian iá vaha mà ini iin itni mà sàà tèhì, vàchi ndé gloria yucán, mà sàà ndañuhá, vàchi mà quíhín tècuìhnà-ñá, nì mà cúsíquídí stná. ³⁴ Vàchi ndé quida-nda cuenta iá vaha ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuàhà ini anima-ndà —nì cachi Jesús.

Ndiá icà-ndà cundoo tùha-nda, vàchi sà-ítúú-yá naxicocuûn-yà

³⁵⁻³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Cundoo tùha-nsia na ian quidá peón xíndiatu na nsiáá lamú xi-tè na cuàhàn nècuàchì mà vicò nandàhà; nacuícun-té lámpara, te yáha ga ndiatú-te. Daaní, nú sàni nsiaa nècuàchì mà, te nì càhàn-nè yehè, dandu vichi vichi cuàhàn-te nacuna-tè nùù-né. ³⁷ Nansicáhàn-tê nú ndiatú tùha-tè na nsiaa-nè, vàchi seguru icúmî-nè quidayucun-nè, te dayáha-ne peón mà ndé cundoo-tè cuxi-tè. ³⁸ Te nú ndé dava ñuú, ò ndé` sinduhá ni nsiaá lamú mà, te xíndiatu ìì peón mà, pues nansicáhàn-tê nì sandiatu-tè.

³⁹ '(Inga ejemplu), nú ináhá-ndá ndévi hora quixi tècuìhnà quìhvi-tè vehe-nda, dandu cundiatu tùha-nda, mà cuáha-nda quìhvi-tè. ⁴⁰ Divi ducán stná mii-nsiá, cundoo tùha stná-nsiá, vâchi iin quivì có-nìhnú inì-nsia naxic-ocuíin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví —nì cachi-yà.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴¹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿a ní nacani-ní ejemplu jaàn ñà-cutùha miini nsiùhù, te ò cuní stná-ní quihin casu nsidaa nèhivì dava ga?

⁴² Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—¿Ana tuxí ini-nsià nduú nahi peón nùu ejemplu yohó? Nì ìa iin peón; tùha-tè quida vii-té, quidá sahnú-te. Te nì nihì-té chuun nùu lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùu peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa nècuàchì mà quivì cuiñuhá. Daaní, cuàhàn lamú mà. ⁴³ Pues nansicáhàn peón nì ndòo dandacu-ma nú iin-ni quidá ví-té dècuèndè nsiaa tu lamú xi-tè. ⁴⁴ Cunaha-nsiá, icúmí nècuàchì mà cuàha-ne peón mà chuun ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁵ Doco nú nacání chicuèhè ini peón mà, te cachi-te: “Cucuee va lamú xi, dandu nsiaa-nè”, te quesáhá-tè cahnì cuii-te peón dava ga mà, tiàa-ne te ñahà-né, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, te coho-tè cucahan-té, te cutnàhâ stná-te xì tè-xíni xihí-te. ⁴⁶ Pues nú quidá-te ducán, dandu icúmí lamú xi-tè nsiaa-nè iin quivì có-nìhnú inì-te, cundua iin tiempu có-ínahá-tè, dandísá nihì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, iin-ni ndoho-tè ñà-nduá icúmí ndoho nsidaa gá ana có-xiníndísâ xì-yâ.

⁴⁷ 'Iin peón, nú ináhá vâha-tè ñà-nduá cuní lamú xi-tè quida-tè, te có-quidá-teá, có-íníni-te ñà-nduá cachí-nè, dandu cuàhà gá icúmí-tè ñàhni-tè. ⁴⁸ Doco nú có-cùndáa vâha ini peón mà, te quidá-te iin falta, dandu chicá iyuhu ñàhni-te. Vâchi ducán queá na ian nacóo-ndá cuàhà ñà-icúmí-ndá nùu ndahà inga nèhivì (ñà-cundiaa-nè). Pues nú ducán, dandu cuàhà stná iñàha icúmí-ndá naquihin-nda nùu nècuàchì mà. Vâchi nú ni ndóo cuàhà iñàha ndahà iin nèhivì, dandu divi-ni ducán cuàhà iñàha icúmí stná-ndà nandacàn-ndà nùu-né.

Mà ndóo ini dava nèhivì sàhà ichì Jesús; mà ùhì tàhndè dava-ne sàhà

⁴⁹ 'Cunaha-nsiá, yùhù vâxi cundui nahi ñuhu quìñuhu ñuhiví, (vâchi sàhà yùhù icúmí nèhivì tàhndè dava-ne). Te ja sácú vâha ñà-sànì quìñuhu ñuhu mà ni cùnduá! ⁵⁰ Vâchi iá iin tnùndoho icúmí yâhi, te cuàhà gá nacání inì ndè cachi sàà hora yàhamà. ⁵¹ ¿A túxí inì-nsia vâxi ñuhiví yohó ñà-cucumi nèhivì paz? Còó, vâchi sàhà yùhù icúmí tàhndè dava nsidaa-né. ⁵² Ndè vichi xi ndé` quivì nùu-xí icúmí tàhndè dava-ne. Por ejemplu, nú iá iin vehe, te ndoó ùhùn nèhivì, ùnì-nè cunì ùhì xì nècuàchì ùì mà. Te nú coó, ùì-nè cunì ùhì xì nècuàchì ùì mà. ⁵³ Te ò iin tiàa, cuàhàn-nè cunì ùhì-nè dèhe-ne, te nú coó, dèhe-ne cuàhàn cunì ùhì xì mii-né; te ò iin nècuàchì ñahà, cunì ùhì-nè dèheyoco-né; ò nú coó, dèheyoco-némà cunì ùhì xì mii-né; te ò dìdo iin nècuàchì ñahà cunì ùhì xì sànu-ne; ò nú coó, sànu-nemà cunì ùhì xì mii-né.

Ndiá icà-ndà nacuni-ndà índuvì tiempu nuná ñuhiví, te sáhatahvì Dios gracia xi-ya, vâchi icúmí tiempu mà nsiha

⁵⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì cuàhà ndoó yucán:

—Mii-nsiá (nècuàchì ñuu yohó), nú nì xinì-nsia itá vïcò ladu quécahnu orá, dandu cachí-nsiá: “Vâxi dàvì”, te ducán iá. ⁵⁵ Te nú caná tàchì ladu sur, dandu cachí-nsiá: “Cuàhàn coo ihni”, te divi ducán coo. ⁵⁶ ¡Ndahví-nsiá! Danani uun-nsia nchichí ndisa-nsia, vâchi mate túha-nsia nacuni-nsiá seña iá ñuhiví xì ansivì, doco ¿índù chuun mà cùì nacuni stná-nsiá índù tiempu nduá vichi?

⁵⁷ Cò-chìndéé sàxìnítnùnì-nsià mii-nsiá sàhà-ñá cui mànhì inì-nsia índù chuun nduá chuun vaha.

⁵⁸ 'Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-tensíá cuàhàn nùù tè-nihí chuun, dandu chicá vaha nanducu-nsiá ñà-nacahan stnahá-nsiá Dios sàhà-nsiá na meru xicá-nsiá ichì cuàhàn-nsiá, te màdiá cundaca-tensíá sàà nùù juez, vachi juez mà, dayáha-tensíá ndahà comandante xi-tè, te chicadi tèmà-nsiá vehecàa. ⁵⁹ Te ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, nú ni cuu-xi-nsiá ducán, dandu mà quéé gá-nsiá dècuèndè nú sàni dānāà nsihí-nsiá nsidanicuú ñà-nduá nihíca-nsiá —ni cachi Jesús.

13

Chuun cahnú nduú ñà-cuu-nda arrepentir sàhà cuàchi-nda

¹ Daaní, tiempu yucán nì cachitnùhu nèhivì xì-yá nansa nì cuu xi nècuàchì ladu Galilea, nì dāndacú Pilatu, te nì sahnì soldadu-nè na meru sáhatahvì-né quisì nduú promesa xi-ne nùù Dios; meru xihì quisì mà, te nì sahnì-ténè.

² Dandu nì naxiconihí-yá nùù nècuàchì nì nacani ma, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì Galilea mà, ¿a tuxí ini-nsiá ñà-chicá nì sanduu-ne nèhivì cuàchi nùù nsidaa nècuàchì ñuu-nè, te sàhàmà nì xihì-nè ducán? ³ Còó, cachí, vachi divi ducání ndañuhu stná mii-nsiá nú màsà cúú-nsiá arrepentir sàhà cuàchi-nsia. ⁴ Te ináhá stná-nsiá nansa nì cuu yatni Siloé yucán na ní ndua iin torre, te nì chāhmà sàhùn ùni nèhivì. Pues ¿a tuxí ini-nsiá chicá nisa à cuàchi nècuàchì mà nùù nsidaa gá nèhivì ñuu-nè Jerusalén? ⁵ Còó, cachí; vachi dècuèndè mii stná-nsiá, divi ducání icúmí stná-nsiá ndañuhu-nsiá nú màsà nāxícocuíñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia.

Ejemplu sàhà yutnù cóni cuáha quisì vídì-xi

⁶ Dandu nì nacani-ya ejemplu yohó:

—Nisa à iin tiàa icúmí xí iin ñuhù íá ñà-tátá, te yucán iin stná iin nù-higu. Te nì sàà tiàa ma iin xichi yucán, cuàhàn-nè cuida-ne fruta-nu ni cuí, doco còò ni-iin sīhigu-nu ni ndácùhun-ne. ⁷ Ñàyùcāndùá, nì cachi-nè xì tēndiāá xì yutnù tatá mà: “Cunaha-ní, sàcuàhàn ùni cuà quixí indéhí, áma níhí’ sīhigu yutnù yohó cahín, doco còò-sí. Ni táhndè-nu chicá vaha; có-cuní’ cuiin uun gā-nu yohó”. ⁸ Doco peón mà, nì cachi-te: “Senór, naco gā-nínu dècuèndè inga cuà, vachi cuní’ dadayí ñuhù sàhà-nú, te daquéi majada, ⁹ áma cuáha-nùsì; te nú coó, dandísá, tãhndè-nu”, nì cachi peón mà.

Nansa nì quida Jesús iin quivì descansu, nì dāndúvaha-ya iin nècuàchì ñahà xicá todo

¹⁰ Daaní, iin quivì sábadu íá-yà iin veheñùhu dacuahá-yá nèhivì. ¹¹ Te yucán nì quihvi stná iin nècuàchì ñahà, sàhùn ùni cuà dandohó iin ñà-malu-nè, nì cuítá yaa-ne quidá-si, ñàyùcāndùá xicá todo-ne, mà cùì nācuññ ndāà-nè.

¹² Doco na ní xini Jesús-nè, nì cana-yanè ñà-tnātuu-ne. Dandu ní cachi-yá xì-né:

—Mii-ní nècuàchì ñahà jaàn, sàni quee cuèhè malu quidá quini xi-ní.

¹³ Dandu nì chitāndóó-yá ndahà-yá ñini-né. Te vichi vichi nì ndundaà cuerpu xi-ne, te nì ñihì-né nì nācuññ ndāà-nè. Ñàyùcāndùá, cuàhà gá nì naquimanì-né Dios. ¹⁴ Doco nècuàchì dandacú nùù veheñùhu yucán, nì cuduchi ini-nè, vachi quivì descansu nduá na ní dāndúvaha-ya nècuàchì mà. Ñàyùcāndùá, nì cachi nècuàchì dandacu-ma xi nsidaa nèhivì yucán:

—Íñù quivì ùn íá quidachuun-nda; ñàyùcāndùá, quivì jaàn quixi-nsia nduvàha-nsia, màdiá quivì descansu.

¹⁵ Dandu nì naxiconihí Stoho-ndà Señor nùù nècuàchì mà, cachí-yà:

—¡Ndahví-ní! ¡Cachí uun-ní vàha-ní! vàchi nsidaa-nsiá, cada quivì descansu ndàxìn-nsiá buey xi-nsia, ò burru xi-nsia, te sàhàn-nsia xì-sí ñà-coho-sì tècuì. ¹⁶ Te nècuàchì ñahà yohó, descendencia xi xì-ndà Abraham nduú stná-nè, ñàyùcànduá, amádi ndiá ìcà stná-nè dàñà stná-nè nùu cuèhè itnìí xí-nè, mate quivì descansu nduá, vàchi sàcuàhàn-ndà sàhùn ùnì cuià nuhní iquìcúñú-nè quidá ñà-malu —nì cachi-yà.

¹⁷ Daaní, nsidaa nècuàchì xiní ùhì xì-yá, nì nducahan-ne; doco nèhivì cuàhà mà, nì cudì ini-nè sàhà nsidaa obra ndiaha quidá-yá.

Iin ejemplu nì nacani Jesús ñà-cundaà ini-ndà nansa coo tiempu na xítia palabra xi-ya

¹⁸ Daaní, nì cachi gà-yà xì-né:

—¿Índù ñàhà cui cachì sàhà-ñà cundaà viì inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá, te sàà-nsià cundaà ini-nsià nansa iá tiempu mà? ¹⁹ Pues cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà, na ian nì cuu na ní chihi iin tiàa tata mà itu-nè, te nì sahnu; iin yutnù cahnú nì nanduu-nù. Dècuèndè laa ndavá ansivi, vàxi stná-si quidávàha-sì tacà-si mahì-nú.

Ejemplu sàhà tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

²⁰ Daaní, tucutu nì cachi-yà:

—¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá sàhà ñuhivì ì xí Dios? ²¹ Na iin tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, ducán nduá, vàchi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàquée-ne mahì ùnì maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

Yehè Sìtníhì

²² Daaní, na xicá-yá ichì Jerusalén, nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. ²³ Te nì cachi iin nèhivì mà xì-yá:

—Señor mío, ¿a iyuhu nèhivì cunduu nècuàchì càcu anima-xi?

Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì mà:

²⁴ —Quida-nsia lucha fuerte quìhvi-nsia yehè sìtníhì gloria, vàchi ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nùu nsidaa nèhivì cucuni quìhvi yucán, cuàhà-né, mà níhì-né yàha-ne. ²⁵ Vàchi quida-nda cuenta na ian iá iin vehe, te cuní-nsià quìhvi-nsia, doco sàni nacadi nècuàchì divéhé-ximá yehè-né. Ñàyùcànduá sàà-nsià, te cáhàn-nsià yehè, cachí-nsià: “Stoho-nsi Señor, nacuna sacù-ní nùu-nsí”. Dandu nècuàchì mà, icúmí-nè cachi-nè: “Còó, tàcùnì mii-nsiá, (ni có-ìnáhì) índù nì quixi-nsia”. ²⁶ Dandu mii-nsiá, cuàhàn-nsià cachí-nsià: “Nsiùhù, nìsa cutnahá-nsí xì-ní nì sandoo-nda nìsa xixi-nda nìsa xihi-nda (tècuì); te mii-ní, nìsa dacuahá-ní nèhivì ñuu-nsì, calle ñuu-nsì”. ²⁷ Dandu nècuàchì sahnú yucán, icúmí-nè cachi-nè: “Yùhù cachí xì-nsiá, tàcùnì mii-nsiá, ni có-ìnáhì índù nì quixi-nsia. Ñàyùcànduá, cuahán-nsià iladu, vàchi nècuàchì chicuèhè xínduu-nsia”, cachi nècuàchì sahnù-ma. ²⁸ Pues (ducán stná mii-nsiá), icúmí-nsià cuni-nsià na yàha xì-ndà Abraham ndè ñuhivì ì xí Dios, mii-né xì stná Isaac, xì Jacobo, xì nsidaa stná nècuàchì profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya sàhana. Nsidaa-né icúmí-nè màcùndoo-ne nùu Dios ñuhivì ì xí-yá. Doco mii-nsiá, còó; fuera icúmí-nsià ndòo-nsia. Dandu yàha ga cuàhàn-nsia cuacu-nsia, ndé càna nùhu-nsia (ñà-ndòhó guà-nsià). ²⁹ Vàchi nsidanicuú ladu icúmí quee nèhivì sàà-nè ñuhivì ì xí-yá, cunduu-ne nèhivì vàxi ladu caná hora, xì nèhivì ladu quécahnu stná, xì nèhivì ladu norte, xì nèhivì ladu sur, nsidaa-né icúmí-nè casaà-nè màcùndoo-ne (ndé iá vicò) ñuhivì ì xí-yá. ³⁰ Vàchi nèhivì nchìcùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdò nùu-né nùu-xí (quivì yucán), te nècuàchì idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchìcùn-nè ndè cahà-xí.

Nansa ni sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³¹ Divi quivì yucán nì casaà dava nècuàchì fariseu nùù-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuahán-ní quecuaán-ní yohó, vèchi cuní Herodes cahni-té mii-ní.

³² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Cuahán-nsià, te dohó cachi-nsià xì tè-icúmí guá maña mà: “Cunaha-ní, vichi xi tnaa cuàhìn taví ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te dandúvaha stnái nècuàchì cuhí, dandu quivì ùnì cuàhìn dansihí chuun xi”. ³³ Doco sà-íá ñà-caqui vichi, te tnaa, te idá, vèchi ndè ñuu Jerusalén nduú lugar ndé tùha ndisa nèhivì cahni-né iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

³⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vèchi tùha-nsia cahni-nsiá nècuàchì cáhàn palabra xi Dios, vèchi na techúûn-yánè sàà-nè nùù-nsiá dandu caníyúú-nsiânè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáquì mii-nsiá nù na ian danátáca sùn pilu xi-sì ñà-nàcũñuhu quisì mà tìxi ndìxì-sí; doco còò, cónì cùnì-nsiá. ³⁵ Ñàyùcànduá icúmí lugar xi-nsia yohó ndòò nihnia. Te cachí stnái xì-nsiá, mà cúnì gá-nsiá yùhù ndè cachi sàà quivì cachi-nsiá xì’: “Ndiaha gá mii-ní, vèchi divi ana vèxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

14

Nansa ni dandúvaha Jesús iin nècuàchì ndohó cuèhè cuiun

¹⁻² Daaní, iin quivì descansu cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì idónuu nùù nècuàchì fariseu, cuàhàn-yà cuxi-ya yucán. Te vehe nècuàchìmà iá stná iin nècuàchì cuhí cuèhè cuiun, te iin-né nùù-yá. Ñàyùcànduá, dava ga nècuàchì fariseu ndoó yucán, indéhe váha-neyà, nansa quida-ya. ³ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì nècuàchì fariseu mà xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu ndoó yucán:

—¿A sáha ley ì xì-ndà dandúvaha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá? (Cachi-nsiá xì’.)

⁴ Doco nècuàchìmà, dadí úún nì ndòò-ne. Ñàyùcànduá, nì tnii-ya ndahà nècuàchì cuhí mà, te nì dandúvaha-yanè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cùhùn-ní vichi.

⁵ Dandu nì cachí stná-yà xì nècuàchì ndoó yucán:

—Nú iá iin burru, ò iin buey xi-nsia, te nì nacava-sì ini iin xìchi, ¿áma cùhùn-nsiá carrera tavà-nsiási, mate quivì descansu nduá? —nì cachi-yà.

⁶ Te mii-né, mànicùí nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá.

Mà váha ndanihi-nda mii-nda nduu-nda ana chicá ndiaá

⁷ Daaní, nì xini Jesús nansa quidá nècuàchì nì quesaa vicò mà, nandúcú-nè lugar cundoo-ne ndé chicá quee tnùñuhu xì-né. Ñàyùcànduá, nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

⁸ —Nú cánà iin nèhivì cùhùn-nè iin vicò nandàhà, màsà cóó-né ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí, vèchi vihini sàà stná inga ana chicá quidáñuhú nècuàchì divéhé-xí. ⁹ Nú ducán, dandu icúmí nècuàchì divéhé-xímá tnàtuu-ne ndé iá nècuàchì nì sàà primeru mà, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Cuxio-ní, te ni coó nècuàchì sahnú yohó lugar xi-ní”. Dandu nècuàchìmà, ndacuiin-nè, te cùhùn-nè coo-ne inga lugar ndé cahà-xí, te ndòò cahan-ne. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò, dandu nanducu-nda lugar chicá cahà-xí coo-nda, dandu na tnàtuu nècuàchì divéhé-xímá, icúmí-nè cachi-nè xì-ndà: “Amigo, nahà-ní, coo-ní ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí”. Pues nú ni quidá-né ducán, dandu chicá quee tnùñuhu xi-nda nùù nècuàchì cutnáhà xí-ndá ndoo-nda xixi-nda yucán. ¹¹ Vèchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nè sàà-nè ndòò cahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhì ndahví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nihì xì tnùñuhu —nì cachi Jesús.

¹² Daaní, nì càhàn-yà xì nècuàchì nì cana xi-yá ñà-cuxi-ya, cachí-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-ní quida-ní iin vicò vehe-ní, dàtnàà ò sàcuaà, dandu màsà càná-ní amigo xi-ní, ò ñani-ní, ò tñaha-ní, ò nècuàchì cuicà ndoó yatni, còtó cana stná-nè mii-ní vehe-ne, te ducán danáà-né favor nì quida-ní. ¹³ Còó, vachi nú cuní-ní quida-ní iin vicò, dandu cana-ní nècuàchì ndahví, xì nècuàchì nì nacuéhè, xì nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá; ¹⁴ dandu ndiaha gá coo xi-ní, vachi nsidaa nècuàchì yucán, mà cúí danáà-né nùù-ní. Daaní (ndè inga vida) na natiacù-ní xì nsidaa gá nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi, icúmí-ní nihì-ní ñà-vàha xi-ní sàhámà —nì cachi Jesús.

Ejemplu sàhà vicò cahnú

¹⁵ Daaní, iin nècuàchì cutnáhâ xí-yâ na xixí-yá yucán, nì tiacu-nè ñà-ndùá nì cachi-yà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Ndiaha gá coo tiempu cundoo-nda ñuhiví ìì xí Dios, te cuxi-nda pan yucán.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nìsa ìa iin tiàa nì quida iin vicò cahnú. Cuàhà gá nèhivì nì cana-ne.

¹⁷ Dandu na hora cuàhàn-nè cacuxi-ne, nì techuún-né iin peón xi-ne (ñà-caca-tè) cachitnùhu-tè xì nsidaa nècuàchì nì cànà mà ñà-sà-ìá hora yàha-ne, vachi sà-ìá listu nsidaá.

¹⁸ Doco iin-ni nì cacachi nsidaa-né ñà-nì cuicáhnû ini nècuàchì quidà-xì vicò mà sàhà-né. Nècuàchì primeru, nì cachi-nè: “Còó, làcà nì xiin iin ñuhù xí, te icúmí cùhìn cundehiá. Ni cuicáhnû ini-nè sàhí”, cachí-nè.

¹⁹ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vachi làcà nì xiin ùhùn yunta buey, te icúmí cùhìn cundaà inì sàhà-sí, a quidá víi-sí, á coó. Ni cuicáhnû ini nècuàchìmà sàhí”, nì cachi tiàa ma. ²⁰ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vachi làcà nì nandàhí, te ñàyùcàndùá, mà cúí cùhìn”.

²¹ Ñàyùcàndùá, mànuhù peón mà, te nì nacani-tè xì lamú xi-tè nansa nì cacachi iin iin nèhivì mà. Ñàyùcàndùá, nì xidà ini nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì peón mà: “Cuahán-ní vichi duha cacanu-ní inii calle ñuu-ndà yohó, calle nahnú te calle cuati, te danátacà-ní nècuàchì ndahví, nècuàchì nì nacuéhè, xì stná nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá ñà-nì quixí-né vicò xí”.

²² Ñàyùcàndùá, (ducán nì quida peón mà); dandu nì cachì-te: “Sàni quide ñà-ndùá nì cachì-ní xì, señor, te vátùni cundoo más gà nèhivì”. ²³ Dandu nì cachi tu lamú mà xì peón mà: “Vichi cuahán tu-ní nsidaa ichì xì nsidaa callejón, te datnátuu-ní nèhivì sàhà-ñá chitu vehi nèhivì. ²⁴ Vachi ñà-yòhó cachí xì-nsiá, ni-iin nèhivì nì quide invitar daa, mà níhì-né ni-iyuhu ñà-cuxi-ne vehi”.

Nansa nì cachi Jesús xì-ndà ñà-iin-ni ni nácání ini-ndà cunchicùn-ndàyá

²⁵ Cunaha-ní, cuàhà gá nèhivì xínchicùn xì-yá cuàhàn stná-nè. Ñàyùcàndùá nì naxicocuín-yà yàtà-yá, te nì cachi-yà xì-né:

²⁶ —Nú vaxi iin nèhivì nùí, te cuní-nè cunchicùn-nè yùhù, dandu (màsà ndúlócò gà-nè ñà-ndùá cachí) yua-né, ò dihi-né, ò dèhe-ne, ò ñani-nè, ò cùha-ne, mate (ni cá-cútúxí ini nècuàchìmà) sàni xini ùhì tñaha-nemà mii-né. Ni màsà cúú gà stná ini-nè sàhà vida xi-ne, vachi nú coó, mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin ana nchícùn xì. ²⁷ Te xiñuhu stná (ñà-coo-ne dispuestu cui-nè sàhí), quida-ne cuenta na ian nsidá-né iin cruz cuàhàn-nè cui-nè. Vachi nú có-nìhnú ini-nè ducán, te có-nchícùn stná-nè yùhù ducán, dandu mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin nèhivì xí. ²⁸ Vachi nú cuní-ndà quidavàha-nda iin vehe ducún, amádi dihna coo-nda quida-nda cuenta xi-nda a vátùni sàà dihùn xì-ndà, ²⁹ còtó mà cúí daxínu-ndañá, cuisì cimientu xan daquésáhá-ndá, te

sà-íá ni. Dandu nècuàchì indéhe, cuàhàn-nè cuàcùndiaa-nèndó, ³⁰ cachi-nè: “Cuàhàn tè-jaàn quidavàha-tè iin vehe ni cuí, doco cóni níhì-té daxínu-teá”, cachi-nè (cuàcùndiaa-nèndó). ³¹ Daaní, stná iin rey, nú cuní-te cùhùn-te guerra nàa tnàhá-te xì inga rey vaxi xi soldadu-xi, amádi dihna coo-tè nacani vaha inì-te, a vátùni sàà ùxìn mil soldadu xi-tè ñà-cundee-té nùò òcò mil soldadu xi inga rey mà, á coó. ³² Te nú mà sàà soldadu xi-tè, dandu na táñaha ga cuyatni inga rey mà, dandu techuún-te nèhivì xí-te cùhùn-nè ndatnuhu-né xì temà nansa nsihi pleitu xi-tè. ³³ Te ducán stná mii-nsiá, xiñuhu nandódó-nsiá nsidanicuú ñàha icúmí-nsiá, vachi nú coó, dandu mà cúí sàà-nsiá cunduu-nsia ana nchícùn xì’.

Ejemplu nacání sàhà ìin nì cuchicuehe, te ducán stná ndohó, màdí cuchicuehe anima-ndà

³⁴ Vaha ga ìin, (vachi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà); doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá ndu-adi gá. ³⁵ Vachi còò cá chuan, mà cùndúá ñuhù chihi-nda, ni mà váha daquéé stná-ndà nùò itu-ndà. Chicá vaha cate-ndañá. Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

15

Ejemplu nacání sàhà rii nì tucù

¹ Daaní, nì catnàtuu cuàhà tè-dàchíyàhvi, xì cuàhà gá stná nèhivì íá cuàchi-xi, vachi cuní-nè cunini-ne ñà-ndúá cachí-yà. ² Dandu nècuàchì fariseu, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, nì xitnùhu-neyà, cachí-nè:

—Nècuàchì jaàn, cudî ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì cuáchi; dècuèndè xixí tàcá stná-nè xì nècuàchìmà.

³ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

⁴ —Nú ndoó iin cientu rii xì-ndà, te nì quecuaán iin-sì ¿ndiá nduá quida-nda? ¿Amádi naco-nda 99 quisì dava ga mà iin yodò, te cùhùn-ndà nanducu-nda inga quisì mà ndè cachi nanihi-ndàsí? ⁵ Daaní, nú sàni ndacùhun-ndàsí, cudî ini-ndà ⁶ mànuhù-ndà vehe-nda idádocó-ndà quisì mà. Dandu cana-nda amigo xi-nda xì stná nècuàchì ndoó yatni, te cachí-ndà xì-né: “¡Nahà-nsia cundoo-nda cudî ini-ndà, vachi sàni natùì rii xì nì ndañuhu ni cuí!”

⁷ Te yùhù cachí stnái xì-nsiá, nú nì sàà iin nèhivì íá cuàchi xi cuu-ne arrepentir, dandu yáha ga xícudî ini ana ndoó gloria. Ndè chicá cudî ini-nè sàhà nècuàchìmà nùò 99 nèhivì nihnú vaha ini-xi, vachi mii-né, có-xiñùhù gá cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dihùn nì ndañuhu, te nì natùia

⁸ Te ò (inga ejemplu. Ni cachí-ndà íá) iin nècuàchì ñàhà icúmí xì ùxìn dihùn plata. Pues nú ni ndáñuhú ian, amádi nacuicùn-né iin isì, te nasihvi-né vehe-ne ñà-nanducu-néà ndè cachi natùia. ⁹ Daaní, nú sàni nanihi-néà, dandu cana-ne amigo xi-ne xì stná nècuàchì ñàhà xíndoo yatni, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Naha-nsiá cundoo-nda cudî ini-ndà, vachi sàni natùì dihùn xì nì ndañuhu ni cuí”, cachí-nè. ¹⁰ Te cachí stnái xì-nsiá, ducán cudî stná ini nsidaa ángel xi Dios nú nì sàà iin nècuàchì íá cuàchi-xi cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dèhe nì sàhàn xicà

¹¹ Dandu nì cachi stná-yà:

—Nìsa ìa iin tiàa ndoó ùì dèhe-xi. ¹² Te nì cachi tèchicá chii xi yua-té: “Papá, taxi-ní ñà-ndúú tàhvi nihì-nsí nùò-ní”. Ñàyùcàndúá, nì sàha-ne iin iin-tè ñà-ndúú tàhvi-té. ¹³ Cóni yáha cuàhà quivì, te nì dàtàcá tèchicá chii ma nsidaa ñà-icúmí-té, te cuàhàn xicà-té inga ñuu. Yucán nì quida ndevàha-tè gastu dihùn xí-te, nì quihvi-tè cuàhà viciu. ¹⁴ Daaní, na ní nsihi dihùn mà, nì quixi fuerte

tnama ñuu yucán, te nì quesaha-té nì ndundahví-te. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-te nùù iin lamú ñuu yucán, te nì nìhì-té chuun nùù nècuàchìmà, nì techuún-nète cuàhàn-te campu dacáxáhan-tè cochi. ¹⁶ (Ñàyùcàndùá, yucán iá-te campu mà), dècuèndè nchìchì yùcù saxí cochi-mà cahan stná-te caxì-té, doco còò ni-iin nèhivì sáha xi-té ni-ñàha. ¹⁷ Dandu nì nàcùnihu sahnú inì-te, te nì cachì-te: “Cuàhà gá peón ndoó vehe yué, te iá cuàhà ñà-cutiacu-nè, dècuèndè cuyódo gá-ñà nùù-né. Doco yùhù, yohó ié` ndè cunì` cui quidá doco. ¹⁸ Chicá vaha naquihin ichì nùhì ndé iá papá xi, te cachì xì-né: Papá, nsidá cuàchi nùù Dios, te nsidá cuàchi stnàì nùù mii-ní. ¹⁹ Ni mà nátùì cunduu guè nahi dèhe-ní; nahi peón xi-ní cundui quida-ní cuenta”. Ducán nacánì inì-te entre mii-té. ²⁰ Ñàyùcàndùá, nì naquihin-tè ichì mànuhù-té ndé iá yua-té.

“Te xica ì vaxi-tè ndé iá nècuàchìmà, te nì xini-nète. Dandu nì cuhi ini-nète, te nì dàyáa-nè cuàhàn-nè nì numi nihni-nète. Nì tutuyuhu tnahá-né nùù-né. ²¹ Dandu nì cachi dèhe-nemà xì-né: “Papá, nsidá cuàchi nùù mii-yá iá ansivì, te nsidá cuàchi stnàì nùù mii-ní. Mà nátùì cunduu guè nahi dèhe-ní”, nì cachì-te. ²² Doco yua-té, nì cachi-nè xì peón xi-ne: “Tavà-nsiá sìcoto chicá finu, te chindixi-nsiàte; te nì cúnacáá stná iin anillu dìnndàhá-te; nì nácuàin stná-te iin ndìsàn. ²³ Te cundaca stná-nsia chelù ndatnù quixi cuì-si quida-nda vicò. ²⁴ Vàchi sàni xihì dèhi yohó cahín, doco vichi (sàni nsiaà-te) na iin tiàa nì natiacu. Sàni ndañuhu-té nì cuí, doco vichi sàni natùì-tè”, nì cachi yua-té. Te nsidaa nècuàchì ndoó yucán, nì quesaha-né nì quida cahnú-né vicò mà.

²⁵ ‘Daaní, dèhe sahnú nècuàchìmà, iá-te nùù itú. Te nì naquihin-tè ichì màndixi-tè. Te na ní cuyatni-tè vehe, nì tiacù-te quidándáá nèhivì, te itásáhá stná-nè. ²⁶ Ñàyùcàndùá, nì cana-tè iin peón; nì xicàn tnùhù-té nùù nècuàchìmà, cachì-te: “¿Ndíà ndúá cùù-guá vehi?” ²⁷ Dandu nì cachi peón mà xì-té: “Sàni nsiaa ñàni-ní, ñàyùcàndùá nì cachi yua-ní ñà-nì càhnì-nsí chelù ndatnù, vachi sàni natùì dèhe-ne, te còò ni-ñàha nì cuu xi-té”. ²⁸ Ñàyùcàndùá, nì xidà ini ñani sàhnùmà, có-cùnì-te nansihvi-tè vehe. Dandu nì quee yua-té nì càhàn viì-né xì-té. ²⁹ Doco nì cachì-te xi-né: “Cunaha-ní, sàcànì cuà ié` nùù-ní quidáchuín, te inínì nsidanicuú ñà-ndúá cachì-ní xì’; doco tàñáha ga dacútâhvi-ní yùhù ni-iin litú quida stnàì vicò xì amigo xi. ³⁰ Doco vichi sàhà ñà-nì nsiaa tè-ndúú dèhe-ní yohó, (ñàyùcàndùá quidà-ní iin vicò cahnú), dècuèndè nì xihì stná chelù ndatnù xi-nda sàhà-té, mate nduú-te iin ana nì quida uun gastu xì biene xi-ní sàhà ñàhà xí-te”, nì cachi dèhe sahnú. ³¹ Dandu nì cachi yua-té: “Yohó, dèhi nduú stnàù. Siempre ió xí. Te nsidaa ñà-ndúú biene xi, stoho stná` nduú stnàù. ³² Doco vitni ndíà ìcà-ndà quida-nda vicò, te cudì ini-ndà, vachi tè-ñanù yohó, nì xihì-te cahín, doco vichi yohó iá-te na ian nì natiacù-te; sàni ndañuhu dahuun-tè nì cahín, doco còò, sàni nsiaà-te vichi”.

16

Ejemplu nacánì sàhà mayordomu cónì quidá víi

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Iin nècuàchì cuicà, nì ìa iin mayordomu xi-ne, te nì cachitnùhu nèhivì xì-né: “Cò-quidá víi mayordomu xi-ní xì biene xi-ní”. ² Ñàyùcàndùá, nì cana-ne tèmà, cachì-nè xì-té: “¿Nansa iá ñà-ndúá quidà-ní? vachi càhàn tnùhù nèhivì sàhà-ní nùí. Pues vichi icúmì-ní quida nsihì-ní entregar cuenta xi-ní nùí, vachi cuàhìn taví mii-ní nùù chuun xi-ní ñà-ndùù-ní mayordomu”, nì cachì-nè. ³ Ñàyùcàndùá, nì quesaha-témà nacánì inì-te, cachì-te inì-ni mii-té: “¿Nansa quide vichi? vachi cuàhàn lamú xi dacúxió-né yùhù nùù chuun xi. Ndahví, vachi còò valor xi quidachuín xì pala. Vihini càcàn stnàì caridad,

doco cucáhán núí. ⁴ ¡Áà! Vichi sàni cundaà inì nansa guide, te cundoo ana cuàha lugar coi vehe-xi na quei nùu chuun xi”, nì cachì-te. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì caña-tè iin nèhivì iníhíca nùu lamú xi-tè. Te nì ndàcàtnùhù-té nùu nècuàchì primeru mà: “¿Nadaa iníhíca-nì nùu lamú xi?” ⁶ Te nì cachì nècuàchì mà: “Iin cientu tonel aceite iníhíquê”. Dandu nì cachi mayordomu mà: “Tnii-ní cuenta xi-ní, coo-ní yohó, te yàchì natiaa-ní cuenta xi-ní ñà-cundua cuisì ùi dico ùxìn (50) tonel vichi”. ⁷ Dandu nì cachì-te xi inga-nè: “Te mii-ní, ¿nadaa iníhíca-ní?” Te nì cachì nècuàchì mà: “Iin cientu carga nùnì trigu iníhíquê”. Dandu nì cachì-te: “Tnii-ní cuenta xi-ní, te natiaa-ní cùmì dícó (80) carga-ní”. ⁸ Daaní, lamú xi-tè, nì cundaà ini-nè ñà-ndùá quidá-te. Ñàyùcàndùá, nì cachì-nè xi-té sàhà-ñá cóni quidá víi-té: “¡Na nchichí guá nì quida-ní!” nì cachì-nè. Vàchi cunaha-nsiá, nèhivì nihnú inì-xi cuisì ñuhiví yohó, chicá cuehé-nè nùu chuun xi-ne entre nsidaa mii-né, te chicá mà cuehé nèhivì datnúu Dios sàxínitnùnì-xi.

⁹ Te yùhù cachì xì-nsiá: mate dava-tè, có-quidá víi-té xì dìhùn xí-te, doco mii-nsiá, xiñuhu cuichuún víi-nsiá ñà-cuicà-nsiá sàhà-ñá naquimanì nèhivì-nsiá, dandu na quívì nsihi dìhùn xí-nsiá mà, vātùnì cuàha Dios sàà-nsiá nùu-yá vehe ndiaha-yá nicanicuahàn.

¹⁰ Nú sàni nìhì iin nèhivì iin chuun tii, te quidá víi-néà, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà vātùnì quida víi stná-nè iin chuun chicá cahnú. Te ò nù có-quidá víi-né chuun tii ma, dandu ni mà quidá víi stná-nè iin chuun cahnú.

¹¹ Ñàyùcàndùá, nú icúmí-ndá ñà-cuicà ñuhiví cuàchi yohó, te có-quidá víi-nda xán, dandu có iin cuàha xi-nda ñà-ndùú ñà-cuicà ndiaha ndisa. ¹² Te nú có-quidá víi-nda chuun ñà-cundiaa-ndà biene xi inga ñanìtnaha-nda, dandu có iin cuàha xi-nda ñà-cunduu biene xi mii-nda.

¹³ Iin tè-quidáchúûn, mà cúí coo ùi patrón xi-tè, vàchi nú ducán, dandu icúmí-tè cuni ùhì-te iin-ne, te inga-nè cuu inì-te sàhà-xí. Te ò ni cachì-ndá, iin-ne coo vàha xi-té, te inga-nè cahíchì inì-te. Te ducán stná mii-nsiá, nú cuú ini-nsiá sàhà dìhùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsiá nùu Dios —nì cachi Jesús.

¹⁴ Daaní, nècuàchì fariseu, itá stná-nè yucán, iníni-né nsidaa ñà-ndùá cachì-yà, te nì sàcùndiaa-nèyà, vàchi cuàhà gá cuú ini-nè sàhà dìhùn.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachì-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nùu nèhivì cuní-nsiá ndee vàha-nsia, na ian ni cundúú-nsiá nèhivì vàha guá. Doco Dios, ináhá-yá ñà-ñuhú ini anima-nsiá. Vàchi ñà-ndùá chicá xího nècuàchì ñuhiví yohó, có-nâtùia nùu mii-yá, vàchi ñà-chicá có-ía vàha nduá nùu-yá.

Iin palabra nì cachi Jesús sàhà ley xi Moisés xì sàhà ñuhiví ùi xí Dios

¹⁶ Inii tiempu antes quesaa Juan (Bautista) nì sandiaa ley (xi Moisés) xì stná palabra nì cachi profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios. Doco tiempu xi Juan vàxi ñuha nì quesaha xítia cuentu sàhà ñuhiví ùi xí Dios, te vichi nsidaa nèhivì, quidá-né lucha sàà-nè ñuhiví ùi mà.

¹⁷ Doco ley (sànaha) ma, nicanicuahàn cundua iin ley vàha; vàchi ni-iin seña tii xí iin letra xan, mà nunca sàà ndañuhá. Chicá mà ùhì ndañuhu ansivi xì ñuhiví, doco ley mà, nicanicuahàn coa.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mà vàha cate tnàhà-ndà

¹⁸ Nú ni caté stnahá iin tiàa xi ñahàdìhì-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, cuàchi ndisa cundua. Te nú ni nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà ní sate stnahá, divini cuàchi cunduu stná mà.

Nansa nì cuu xi iin tècuicà xì stná iin nècuàchì ndahví nani Lázaro

¹⁹ Nìsa ìa iin tècuicà, ndixì-te sìcoto cuxín finu, xì cuàhà gá sìcoto chicá víi. Te nsìquívì nìsa quida-tè vicò cahnú vehe-tè. ²⁰ Te nìsa ìa stná iin nècuàchì

satú nani Lázaro, indúhu-né yehè cahnú tècuicà mà, te itándiaa chitu nsìhi uhì icà-né. ²¹ Te cuní-nè nihì-né pedazu cuati comida cóyo nùù mesa xi tècuicà mà cuxi-ne. Dècuèndè stná sìhina, vaxi-sì ndé iá-nè, te nacuahá yàá-si nsìhi uhì icà-némà. ²² Daaní, nì sàà quivì nì xihì-nè, te nì caquixi ángel nì nacuaca-ne anima nècuàchì mà cuàhàn-nè ndé iá xii-ndà Abraham. Daaní, después nì xihì stná tècuicà mà, te nì ndùxin-tè. ²³ Dandu (nì sàà-te) ndé ndoó anima nècuàchì xínduu nsii. Te yucán nì quesaha-té ndohó cuàhà-té. Dandu nì ndacoto-tè nì xini xicà-té yucán iá Abraham, te yatni uun iá stná Lázaro. ²⁴ Ñàyucàndüá, nì ndàhì ndee-té, cachí-te: “¡Abraham! ¡Xii-nsí nduu-ní! Cundehe ndahví-ní yùhù; techuun-ní Lázaro quixi-ne dandaxín-né dìndàhá-nè tècuí, te danchico-ne yáí, vachi yáha ga ndohí ié mahì ñuhu yohó”. ²⁵ Doco nì cachi Abraham: “Nsinuu inì-ní, hijo, vachi na nisa itiacù-ní ñuhivì, vaha vida nisa icumi-ní. Doco Lázaro yohó, cóo; yáha ga ndahví nisa yaha-ne. Doco vichi sàni nihítahví-né cudìi cuàhà ini-nè, mientras mii-ní, icúmí-ní ndoho-ní. ²⁶ Te iá stná inga iñàha, vachi mahì nsiùhù yohó xì mii-nsiá jaàn iá iin yui cahnú cunú sàstnùhù. Ñàyucàndüá, mate nì cúcàhàn-nsí yaha-nsi ndé iá-ní, doco mà cúí; te stná mii-nsiá, mà cúí yaha stná-nsià ndé ndoó nsiùhù yohó”. ²⁷ Dandu nì cachi tèmà: “Pues, nú ma cúí, dandu sacúndahví nùù-ní, tío Abraham; techuún sacù-ní Lázaro nùhù-nè vehe papá xi. ²⁸ Vachi yucán ndoó ùhùn ñani, te cuní càhàn Lázaro xì-té ñà-màsà quixí stná-te lugar yohó ndé ndòhò guá-nsí”. ²⁹ Dandu ní cachi Abraham xì-té: “Sà-icúmí-tè libru ì nì tiaa Moisés, xì stná libru nì tiaa nècuàchì profeta. Ni cúníni-te ñà-ndüá cachí nùù tutu mà”. ³⁰ Dandu nì cachi-te: “Còo, tío Abraham, vachi nú ni nátiácú iin nsii, te sàà-nè càhàn-nè xì-té, dandísá, icúmí-tè cuu-tè arrepentir”. ³¹ Doco nì cachi Abraham xì-té: “Nú có-cuní-te cunini-tè ñà-ndüá nì cachi Moisés, te ni ñà-ndüá nì cachi profeta, dandu mà sàà-te naxicocuìn inì-te mate ni nátiácú iin nsii (càhàn xì-té)”.

17

Cuàhà gá ni coo-nda cuidadu, còtó quida-nda iin cuàchi

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndàà ndüá, icúmí dava nèhivì tucù-nè ichì có-ndiàá quida ñanìtnaha-ne. Doco ndahví nècuàchì datúcù tñàhà-ximà. ² Vachi chicá vaha ni mácùndiacu iin yùù yódò ducùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñà màsà dátúcù-nè ni-iin ñà-cuati yohó. ³ Ñàyucàndüá, cuidadu cundoo-nsia sàhà ñà-ndüá quidá-nsiá.

’Nú quidá iin ñanìtnaha-nsia cuàchi nùù-nsiá, dandu càhàn-nsià xì-né sàhámà. Te nú ni náxicocuìn ini-nè sàhà ñà-ndüá nì quida-ne, dandu cuicahnú inì-nsia sàhà-né. ⁴ Mate ùsà xichi iin quivì ni quidá-né iin cuàchi nùù-nsiá, có-quidá, vachi nú cada iin iin xichi vaxi-ne cachí-nè ñà-cùú-né arrepentir, dandu icúmí-nsiá cuicahnú inì-nsia sàhà-né —nì cachi Jesús.

Vatùni quida stná-ndà milagru nú nihnú vaha ini-ndà mii-yá

⁵ Dandu nècuàchì nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Señor, nì xicàn tàhvi-né nùù-yá, cachí-nè:

—Chindee-ní nsiùhù ñà-nì sàà-nsi cunindísá ví gá-nsi.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuati lihngu tata yutnù nani nù-mostaza. Te ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nú xiníndísà ndisa-nsia, mate (iyuhu ndüá) nahi tata mà, dandu dècuèndè vatùni dandacú-nsiá nùù yutnù nahi yutnù fruta jaàn ñà-nì ndánchító-nu yohó, te cùhùn-nu ndiachi-nú mahì mar, dandu seguru ducán icúmí coo.

Ejemplu sàhà peón quidáchúûn nùù-ndà

⁷ 'Ni cachí-ndà iá iin peón xi-nda, te quidachuún saín-te nùù-ndà. Te vihini xitú-te, o ndiaá-te quisi xi-nda. Doco nú nì nsiaá-te vehe, ¿a cachí-ndà xì-té ñà-nì cùhùn-te cudamá-te? ⁸ Còó, dohó cuàhàn-ndà cachi-ndà xì-té: “Quidayucùn-ní ñà-cudamí, dandu nsidavii-ní mii-ní, te taxi-ní ñà-cuxi, te cohi. Doco mii-ní, dècuèndè después icúmí-ní cuxi-ní”, cachi-ndà xì-té. ⁹ Pues, ¿a náquímánì-ndà peón mà nú sàni quida-tè nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-té? Ádi coó. ¹⁰ Pues divi ducán stná xì mii-nsiá, vàchi nú sàni nsihi nì quida-nsia nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-nsiá, dandu icúmí-nsiá, cachi-nsiá: “Còò ni-íñàha nì quidá-nsí, cuisì ñà-nduá ndiá ìcà-nsí nì quida-nsí”, —nì cachi Jesús.

Nansa nì dándúvaha Jesús ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra

¹¹ Nchícùn Jesús ichì Jerusalén cuàhàn, te nì yàha-ya ladu Galilea xì stná ladu Samaria. ¹² Te na ní sàà-yà iin ñuu tii nì xini-yà yucán vaxi ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra. Itá xica-né, ¹³ cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Jesús! ¡Cundehè ndahví-ní nsiùhù!

¹⁴ Daaní, na ní xini Jesús nècuàchìmà, nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià dacuní-nsià dùtù ìcà-nsiá.

Ñàyùcànduá nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te meru xicá-né ichì mà, dandu nì nduvàha nsidaa-né. ¹⁵ Te iin-ne, na ní xini-nè sàni nduvàha-ne, nì naxicocuñ-nè, nì ndenihi vaha cuahà-né Dios, ndee cáhàn-nè. ¹⁶ Te nì sàcuñ sisi-né nùù-yà, naquímánì-néyà. Te nduú-né iin nècuàchi ñuu Samaria. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Amádi ùxìn tiàa nì nduvàha? Doco 9 nècuàchì dava ga mà, còò-né nì nàxícocuñ. ¹⁸ Cuisì mindaa nècuàchì tùcù yohó nì naxicocuñ naquímánì xì Dios.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì naxicocuñ mà:

—Ndacuiñ-ní xuhun-ní vehe-ní. Vátùni nì xinindisa-ní, te ñàyùcànduá nì nìhì-ní nì nduvàha-ní.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuñ Jesús ñà-cusahnú-yá nùù ñuhíví yohó

²⁰ Daaní, nì ndàcàtnùhù nècuàchì fariseu nùù-yà índù tiempu sàa quivì cusahnú Dios ñuhíví yohó. Te nì cachi-yà xì-né:

—Màdiá nduchinúù-nsiá cuni-nsià ñuhíví ì xí Dios. ²¹ Mà cùndúámà ñà-cachitnùhu nèhivì xì-nsiá, cachi-nè yohó iá ñuhíví ì mà, te ò yucán iá. Còò, vàchi yohó mahì mii-nsiá iá ñuhíví ì mà.

²² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vaxi iin tiempu na yáha ga cuni-nsia cundua tiempu ndiaha (naxicocuñ) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví, doco tàñáha ga sàa cundua tiempu mà.

²³ Te nú cachí nèhivì xì-nsiá ñà-yohó sàni naxicocuñ, te ò yucán ié, màsà cùhùn-nsiá xì-né, màsà cùnhícùn-nsiànè. ²⁴ Vàchi na ian tása, te natnúù fuerte inicutu ansivi ndè iin ladu xì ndè inga ladu, ducán icúmí cuu stná xì yùhù na sàa quivì xí, (te cundehè nsidaa nèhivì yùhù). ²⁵ Doco antes, cuàhà iñàha icúmí ndohi; vàchi icúmí nèhivì tiempu vichi cahíchì ini-nè yùhù. ²⁶ Te nacua nì cuu tiempu xi Noé sàhana, ducán icúmí cuu stná na sàa meru quivì xí yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví. ²⁷ Vàchi tiempu xi Noé mà nisa (ndoo cuéyàà nèhivì ñuhíví), xixí-né, xihí-né, te nándàhà-né. Te ducán nisa quida-ne dècuèndè nì sàa quivì nì quihvi Noé barcu cahnú, dandu nì quixi dàvi nì sahnì xì nsidaa nèhivì mà. ²⁸ Daaní, ducaní stná nèhivì ñuu Sodoma tiempu xi Lot sàhana, xixí-né, xihí-né, xiín-né, te dicó-né; xitú stná-nè, te quidávàha stná-nè vehe; ²⁹ doco divi quivì nì quee Lot ñuu mà, dandu ndè ansivi nì còyo ñuhu xì tàtnà

cuaán saháan quini, te nì caxihì nsidaa nèhivì ñuu mà. ³⁰ Ducán icúmí cuu stná na quívì naxicocuñin, te cuni nèhivì yùhù.

³¹ 'Quívì mà, nú ndoó nèhivì dìnivèhé-né (quetátú-nè), te ini vehe ñuhú ñà-icúmí-nê, dandu màsà ndúlócô-nè saháamà. Cuisì-nì nì cùnú dèhé-nè chicá vâha. Te ò nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nâxícócuñin-nè vehe-ne. ³² Màsà nândòdó-nsiá nansa nì cuu xi ñahàdihí Lot. ³³ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu-ñá dandáñúhú-nêamà quea; doco nsidaa ana có-dâcácu xi vida xi, divi cunduu nècuàchì càcu.

³⁴ 'Yùhù cachí xi-nsiá, na sàà ñuú naxicocuñin, dandu ndé quídì ùì nèhivì, icúmí cuxio iin-ne, te iin-ne ndòo. ³⁵ Te ndé ndoó ùì nècuàchì ñahà cutnáhâ nchicó, iin-ne icúmí cuxio, te inga-nè ndòo. ³⁶ Te ndé ndoó stná ùì tiàa nùù itú, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

³⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:
—Stoho-nsi Señor, ¿índù cuàhàn cuu ñà-jaàn?
Te nì cachi-yà:
—Cunaha-nsiá, (ducán iá nahi dichu cachí): “Ndé indúhu ñà-nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

18

Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchì ndahví nì sàhàn nùù iin juez cuehé

¹ Dandu nì nacani Jesús xì-né iin ejemplu ñà-cundaà ini-nè ñà-iin-ni icúmí-ndá càcàn tàhvi-ndà nùù Dios, te màdiá cuhuun ini-ndà. ² Dohó nì cachi-yà:

—Nìsa ìa iin juez iin ñuu; doco nì cóni sácáhvì-tê Dios, nì stná nèhivì. ³ Te divi ñuu yucán nìsa ìa stná iin nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí. Te sàhàn nècuàchì mà nùù juez mà, cachí-nè: “Nsidandaà-ní chuun xi, vâchi iá iin nècuàchì xiní ùhì xí”.
⁴⁻⁵ Doco cóni cùnì-te. Daaní, después nì nacani inì-te, cachí-te inì-ni mii-té: “Yáha ga sáhachuún ñahàcuáan yohó yùhù. Ñâyùcàndùá mate có-càhvì Dios, nì có-càhvì stnáì ni-iin nèhivì, doco cuàhìn nsidandaì chuun xi nècuàchì yohó, vâchi cuñáñi ñà-tutoo quixi-guá-nè nùù”.

⁶ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor:
—Cundehè-nsiá nansa nì cachi juez mà, mate malu-nè, (doco icúmí-nê chindee-né nècuàchì mà). ⁷⁻⁸ Ñâyùcàndùá, Dios, ¿áma nsidandaà stná-yà sàhà nèhivì nì nacàxin-ya nú ndui te ñuú xicàn tàhvi-né, te sacúndáhvì-nè nùù-yá? Te ¿a caní tiempu cueé-yà, te sàà quívì nsidandaà-yà ducán? Còó, yàchì icúmí-yà nachitacùhá-yà sàhà-né, cachí xi-nsiá. Doco quívì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ¿a ndísá cunindisá cuàhà nèhivì yùhù cahan-nsiá? —nì cachi Jesús.

Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchì fariseu cuadú, xì sàhà stná iin nècuàchì dachíyàhvi nì naxicocuñin inì-xi

⁹ Daaní, nì nacani-ya iin ejemplu sàhà nèhivì ndaníhí vâha guá xì mii-xí, te cachíchì ini-nè nècuàchì dava ga. Dohó nì cachi-yà:

¹⁰ —Ùì tiàa, cuàhàn-nè veheñuhu cahnú ñà-càcàntàhvi-né nùù Dios. Iin-ne nduú nècuàchì fariseu, te inga-nè nduú nècuàchì dachíyàhvi. ¹¹ Te nècuàchì fariseu mà, nì sàcuñin-nè yucán, te nì naquimanì-né Dios sàhà mii-né, cachí-nè: “Ansivéhé-ní Yua-nsí Dios, vâchi yùhù, có-quidá ndevàhi nacua quidá nècuàchì dava ga mà, te có-quidá cuhna stnáì ni-ñàhà, vâchi có-quidé ni-iin ñà-có-ndiá ìqué quide, có-càhìn xì inga nècuàchì ñahà, nì có-quidá stnáì na quidá tè-dachíyàhvi jaàn. ¹² Còó; nùù cada ùnà quívì iníhí' iá dòqu' ùì quívì, te nùù cada ùxìn pesu quidé ganar, chivàha cuaín ian ñà-cunduu diezmu xan”, nì cachi nècuàchì mà.

¹³ 'Doco nècuàchì dachíyàhvi ma, xica iín-né, cucáhán nùu-né ndacoto-ne ansivi. Ñàyùcànduá, iín-ne, caní-né nchìca-ne (ñà-cùu guá-nè sentir sàhà cuàchi-ne), te cachí-nè: “Yua-nsí Dios, cundehè ndahví-ní yùhù, vèchi nècuàchì cuáchi nduí”, nì cachi-nè, ¹⁴ dandu mànuhù-né. Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, divi nècuàchì yucán nduú ana nì ndee vaha ndisa nùu Dios, te màdiá nècuàchì primeru mà. Vèchi nsidaa ana datiaá uun nduú nèhivì vaha guá, icúmí-né nducahan-ne; te nsidaa ana ndaníhí ndahví xì mii-xí, chicá icúmí-né nihì-né tnùñuhu.

Nansa nì cachi Jesús ñà-màsà cádí-ndà nùu ñà-cuati ñà-cunchicuàn mii-yá

¹⁵ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vèxi nùu-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìnì-vé. Doco na ní caxini nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchì mà.

¹⁶ Ñàyùcànduá, nì cana Jesús ñà-cuati ma ni tnátua, te nì cachi-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùu. Màsà cádí-nsià nùá, vèchi cuisì nècuàchì nihnú inì-xi nahi miá cunduu ana sàà ñuhivì ì xì Dios. ¹⁷ Ñà-ndàá nduá cachí xì-nsiá, nú ni coó (vitá ini) nèhivì nahi ñà-cuati, dandu nihì-né quìhvi-ne ñuhivì ì xì-yá, doco nú coó, mà sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁸ Daaní, nì càhàn iin tè-nìhí chuun, nì xicàn tnùhù-té nùu-yá, cachí-te:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachi-ní xì ndià quide, te nihitáhvi' vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿Ndià disáhà-xí cachí-ní xì? “Mii-ní vaha-ní”? Vèchi còò ni-iin nèhivì ùun vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. ²⁰ Pues vichi, sà-ínahá-ní nansa nì dándàcú-yá ñà-màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda; te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quídá cuíhna-ndá, ni màsà cáhí-ndà iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda, te ni coó stná tnùñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá.

²¹ Dandu nì cachi tu-tè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíi.

²² Na ní inini Jesús ñà-nduá nì cachi-te, dandu nì cachi-yà:

—Cumáni gá inga iñaha quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùu nècuàchì ndahví; dandísá nihitáhvi-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Te quixi-ní cunchicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Doco temà, na ní inini-tè nì cachi-yà ducán, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vèchi cuica cuáhà-té. ²⁴ Te na ní xini Jesús ñà-nì cuhuun guá inì-te, dandu nì cachi-yà:

—¡Na uhì guá sàà iin tècuicà ñuhivì ì xì Dios! ²⁵ ùhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùu chicòhò ndúhu iquì; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhivì ì xì Dios.

²⁶ Dandu nècuàchì xí-inini yucán, nì cachi-nè:

—Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-nduá có-sàà nèhivì quida-ne, vètuni quida Dios-ñà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo ì-nsí nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vèxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Ñà-ndàá nduá cachí xì-nsiá yohó, nú nchícùn iin nèhivì ñuhivì ì xì Dios, te sàhàmà icúmí-né nacoo-ne iñaha, (màsà ndúlócò-nè), mate ni nácóó-né vehe-ne, ò yuadíhí-nè, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò ñahàdihí-nè, ò dèhe-ne,

(cò-quidámà), ³⁰ vâchi después yâha ga cuàhà gá más icúmí-nê nihitâhvi-né vida xi-ne ñuhiví yoho. Daaní, na sâà-nè inga ñuhiví vâxi xi-nda, dandu nihitâhvi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà, dandu natiacu-yà

³¹ Daaní, ni tavà cuaán-yâ ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yâ, te ni cachi-yâ xì-né: —Cunaha-nsiá, ichì ñuu Jerusalén nchícùn-ndà vichi, te ñuu yucán icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá ni tiaa nèhiví xí Dios sâhana sâhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví. ³² Vâchi icúmí nèhiví dayâha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te canàhá stná-te xí'. Te icúmí stná-te sivi dìi-te nuí, te cahni cuií-te yùhù. ³³ Dandu después cahni-té yùhù. Doco tixi ùni quiví icúmí natiacuì —ni cachi-yâ.

³⁴ Doco nècuàchì dacuahá-yâ, cóni cúndáà ini-nè sâhámà. Cóni sâà-nè mànihì ini-nè, vâchi nahi palabra dèhé ni sandua nù-né.

Nansa ni quida Jesús milagru ñuu Jericó, ni dànatù-i-ya nùu iin nècuàchì cuaá

³⁵ Yatni iá-yâ ñuu Jericó vâxi-ya, te yuhù íchí yucán iá iin nècuàchì cuaá xícàn xì caridad. ³⁶ Te na ní tiacu-nè yâha cuàhà nèhiví, dandu ni ndacàtnùhù-né ndià nduá cuú. ³⁷ Te ni cachi nèhiví ñà-divi Jesús de Nazaret cuàhàn yâha. ³⁸ Ñâyùcànduá, ni ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ùi xí David! ¡Cuhi inì-ní yùhù!

³⁹ Doco nèhiví idónuu (nùu nèhiví cuàhà mà), ni canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà, ni cadí-nè yuhù-né cachí nècuàchì mà xì-né. Doco mii-né, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Mii-ní descendencia ùi xí David, cuhi inì-ní yùhù!

⁴⁰ Dandu ni cucuiin Jesús, ni dàndacú-yâ ñà-ní cúndácá nèhiví nècuàchì mà quixi. Te na ní tnàtuu-ne, ni xicàn tnùhù-yâ nù-né, ⁴¹ cachí-yâ:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Dandu ni cachi-nè xì-yâ:

—Señor mío, cuní natùinuì'.

⁴² Dandu ni cachi-yâ xì-né:

—¡Ni ndúvâha nduchìnú-ní, cachí xì-ní! Vâchi ñà-sàni xinindisa-ní, ñâyùcànduá sàni nduvâha-ní.

⁴³ Dandu luegu ni natùinuè-né, te ni tenchicùn stná-nèyâ, naquímanì-né Dios. Te nsidaa nèhiví ni xini ñà-nduá ni cuu, ni ndenihi ndiaha stná-nèyâ sâhámà.

19

Nansa ni xinindisá iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo, te ni nanduu-ne iin nèhiví xí Jesús

¹ Na ní sâà-yâ ñuu Jericó, ni yâha uun-ya inii ñuu mà. ² Te cunaha-nsiá, ñuu mà iá stná iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo. Te chuun xi nècuàchì mà nduá dandacú-né nùu dava ga tè-dâchíyâhvi. ³ Te cuní stná-nè cundehè-né Jesús ana nduú-yâ. Doco màncuì ñà-cuàhà guá nèhiví itá yucán, vâchi iin nècuàchì cuisí nduú-né. ⁴ Ñâyùcànduá, ni dàyâà-nè chicá nù-xí, te ni nana-ne dòcò iin yutnù fruta tnuu, vâchi yucán icúmí Jesús yâha-ya. ⁵ Dandu na ní sâà-yâ lugar mà, ni ndacoto-ya dìquì-xí, te ni xini-yâ nècuàchì mà, dandu ni cachi-yâ xì-né:

—Zaqueo, dansíhi-ní nuu-ní, vâchi vichi icúmí sàì vehe-ní.

⁶ Ñâyùcànduá, vichi vichi ni nuu yâchì nècuàchì mà, te ndacá-nèyâ mànuhù vehe-ne, cudî ini-nè. ⁷ Doco nèhiví cuàhà mà, na ní xini-nè cuàhàn-yâ xì nècuàchì mà, dandu ni xitnùhu-neyâ, índù chuun cuàhàn-yâ vehe iin nècuàchì iá cuàhà cuàchi-xi, ni cachi-nè.

⁸ Daaní, (na iá-yà vehe Zaqueo mà), nì ndacuiin nècuàchìmà, cachí-nè xì-yá:
—Señor mío, ñà-ndùú davatahvi biene xi cuàhìn dasín nùù nèhivì ndahví.
Te nècuàchì nì dándàhví nì quihin dìhùn-xí, cùmì tantu gà cuàhìn nacuàhi-nè.

⁹ Dandu nì cachi Jesús (xì nèhivì yucán):

—Vichi sà-lá salvación xi nècuàchì divéhé-xí yohó, vàchi nacua nì quida yohòtéhè-ndà Abraham, ducán nì quida stná-nè, (te sàhámà nì càcu-ne),
¹⁰ vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, nì quesai ñuhiví yohó ñà-nanduquí ana nì tucù inga ichì, te dacácuì anima-nè —nì cachi-yà.

Ejemplu nacání sàhà ùxìn dìhùn oro

¹¹ Daaní, nsidaa nèhivì yucán, ndoó-né iníní-né ñà-nduá cachí-yà. Dandu nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, vàchi sà-ítúú-yá sàà-yà ñuu Jerusalén, te tuxí ini-nè ñà-mà cuéé gà, te sàà tiempu ndiaha cusahnú Dios (ñuhiví yohó).

¹² Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Ñisa là iin dèhe rey, cuní-nè cùhùn xìcà-né inga ñuu ñà-nìhì stná-nè chuun dandacú stná-nè, dandu después ndixi-ne (cusahnú-né). ¹³ Ñàyùcànduá, (na táñaha ga quihin-ne ichì, dandu) nì cana-ne ùxìn peón xi-ne, te nì sàha-ne iin iin-tè iin iin dìhùn oro, te nì cachi-nè xì-té: “Inii tiempu dècuèndè quivì naxicocuín icúmí-nsiá quida-nsia lucha nducuahà dìhùn yohó”, (nì cachi-nè xì-té, dandu cuàhàn-nè). ¹⁴ Doco nècuàchì ñuu-nè, sàhà-ñá có-xiñhù-né nècuàchìmà, ñàyùcànduá, nì techuún-né itnii nèhivì xí-né nihi-xi razón cuàhàn, te dohó cachí razón mà: “Có-cuní-nsi cusahnú nècuàchì jaàn nùù-nsí”, cachá. ¹⁵ Doco nècuàchìmà, vátùni nì nìhì-né chuun cusahnú-né, te nì naxicocuín-nè ñuu-nè mà. Dandu nì dándàcú-né cànà nsidaa peón nì sàha-ne iin iin dìhùn mà, vàchi cuní-nè cundaà ini-nè nadaa nì nandua. ¹⁶ Dandu nì tnàtuu tè-primeru, cachí-te: “Señor, imindaa dìhùn oro nì taxi-ní, doco vichi sàni nandua ùxìn dìhùn”. ¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-té: “¡Vátùni iá! Peón vaha nduu-ní. Ñàyùcànduá icúmí-ní dandacu-ní nùù ùxìn ñuu nahnú, vàchi viì gà nì quida-ní xì iin chuun tii”. ¹⁸ Dandu nì tnàtuu peón ùi, cachí-te: “Señor, nì taxi-ní imindaa dìhùn oro, doco vichi sàni nandua ùhùn”. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì témà: “Mii-ní, icúmí-ní dandacu-ní nùù ùhùn ñuu nahnú”. ²⁰ Dandu nì tnàtuu inga peón, cachí-te: “Señor, yohó naquihin-ní dìhùn xí-ní, vàchi nì chivàhià nùù iin sìcoto. ²¹ Vàchi yúhî mii-ní. Ináhí nansa iá-ní, dana-ní, dècuèndè tùha stná-ní candiaà-ní iñaha mate cóni quidáchúún-ní, te tùha stná-ní quihin-ní cosecha ndé cóni xitù-ní”. ²² Dandu nì cachi nècuàchì dándàcù-mà xì peón mà: “¡Peón malu nduu-yó! Ináhú dana yùhù, te candiái iñaha ndé cóni quidáchúin, te ndaníhí cosecha ndé cóni xitú. ²³ Te nú ináhú ducán quidé, dandu ¿índù chuun cóni dàcùhùn dìhùn xí nùù iin vehe ndé quidachuún-né xán, dandu na quívì nsiaì, vátùni nìhì stnáì dìquá ni cuí?” ²⁴ Dandu nì cachi-nè xì peón itá yatni ma: “Candiaà-nsia dìhùn nùù tè-yohó, te cuàha-nsia nècuàchì icúmí ùxìn dìhùn oro jaàn”. ²⁵ Dandu nì cacachi peón mà xì-né: “Doco Señor, sà-icúmí nècuàchìmà ùxìn-ñà vitni”. ²⁶ Doco nì cachi nècuàchì cusahnú-má: “Cunaha-nsiá, ana sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nìhì gá-nè más, te ana icúmí cuisì iyuhu iñaha, icúmí cuxio nsidaa ñà-nduá icúmí-nè. ²⁷ Doco nèhivì xiní ùhì xì’, te có-cuní-nè cusahnú nùù-né, cundaca-nsianè quixi nùì, te cahni-nsiánè yohó”, nì cachi rey mà.

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

²⁸ Daaní, nì nsihi nì nacani-ya ejemplu mà, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà Jerusalén, idónuu-yá nùù compañeru-yà cuàhàn-yà. ²⁹ Te sà-ítúú-yá sàà-yà ñuu cuati Betfagé xì Betania, frente yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùi

nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè chicá nùù-xí. ³⁰ Te dohó nì cachi-yá xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii yatni yucán. Te na sàa-nsià yucán, dandu icúmí-nsià cuni-nsià ndé nuhní iin burru chii. Burru tañáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsia quixi. ³¹ Te nú ndàcàtnùhù nèhivì nùù-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí —nì cachi-yá.

³² Dandu luegu nì caquihin ùì nècuàchì mà ichì cuahàn-nè chuun ma, te nì xini-nè ñà-divi nacua nì cachi-yá xì-né, ducán ndisa nì ìa. ³³ Te na meru ndaxin-nési, dandu nì càhàn stohò-si xì-né, cachí-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru yohó?

³⁴ Dandu nì cachi-nè:

—Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí.

³⁵ Dandu nì saca-nési cuahàn-nè ndé iá-yá; te nì chindàndóo-né sìcoto xi-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yási ³⁶ nì quihin-ya ichì cuahàn-yá (ñuu Jerusalén). Te ichì yucán ndé yàha-ya nì chitànduhù nèhivì dòò-né. ³⁷ Te na sá-ítúú-yá nacataca-ya yucù Olivo yucán, dandu nsidaa nèhivì nchícùn xì-yá, nì quesaha-né cána fuerte-ne, naquímánì-né Dios sàhà ñà-cuàhà guá milagru nì quida-ya nì xini-nè; ³⁸ te palabra yohó nduá nì cachi-nè:

—¡Ndiaha gá rey yohó vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor! ¡Ndiaha gá iá paz ansivi! ¡Ndiaha gá quidá mii-yá iá dìquì-xí! —nì cachi-nè.

³⁹ Dandu dava nècuàchì fariseu cuahàn mahì nèhivì cuàhà mà, nì cachi-nè:

—Maestro, càhàn-ní xì nèhivì xí-ní (ñà-màsà cáchì-nè ducán).

⁴⁰ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Cunaha-nsiá, nú ni cúdádí nècuàchì cána guá yohó, dandu fuerza icúmí càna stná nsidaa yùù ndoó yohó.

⁴¹ Daaní, nì sàa-yá yatni ñuu Jerusalén. Te nì indehè-yá ñuu cahnu-ma. Te nì sacu-ya sàhà nèhivì ndoó yucán, ⁴² cachí-yá:

—¡Ndahví-nsià! Vàchi meru quìvì vaha xi-nsia nduá vitni. ¡A sácú vaha nú ni sàa-nsià cundaà inì-nsia nansa coo ndisa paz ñuù-nsia ni cuí! Doco cónì cúndàà inì-nsia. Ñàyùcànduá, vichi sàni ndòò dèhámà nùù-nsiá, te mà níhì gá-nsià cundaà inì-nsia. ⁴³ Cunaha-nsiá, vaxi iin quìvì caquixi contra xi-nsia, te natnahà-te ñuu-nsià, dandu caquidavàha-tè nama orilla ñuù-nsia ñà-cadi-te nùù-nsiá. Dandu nàá stnahá-te xi-nsiá nsidanicuú ladu. ⁴⁴ Te dacaá nsihi-tè vehe-nsia, te cahni nsihí stná-te mii-nsiá. Mà ndóo ga ni-iin yùù idótnahá víi yohó. Nsidaájàn icúmí cuu xi-nsiá sàhà ñà-cónì nácúnì-nsiá ana dacácu xi-nsiá ni cuí.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xì tè-xiín fuera patiu veheñùhu

⁴⁵ Daaní, cuahàn-yá veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xì tè-xiín ndoó yucán, ⁴⁶ cachí-yá xì-té:

—Dohó cachí Dios nùù tutu ìì: “Veheñùhu xi, icúmíá cundua iin vehe ndé natácá nèhivì càcàn tàhvì nùí”. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —nì cachi-yá.

⁴⁷ Daaní, nsiquìvì sàhàn-yá veheñùhu cahnu-ma, te dacuahá-yá nèhivì. Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì níhì chuun ñuu mà, nandúcú-nè nansa cui dandáñùhú-nèyà. ⁴⁸ Doco mànicúì níhì-né nansa quida-neà, vaxi nsidaa nèhivì cuàhà mà, iníni vaha-ne ñà-nduá dacuahá-yá.

20

Nansa nì cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

¹ Daaní, nì cuu iin quivì mà iá-yà dacuahá-yá nèhivì veheñùhu cahnu-ma. Te na meru cáhàn-yà razón vaha xi Dios, dandu nì casaà stná dùtù xícusahnù, cutnáhâ-né xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, ² cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí índù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quida-guá-ní. ¿Ana divi nì dandacú nùù-ní ñà-quida-ní ducán?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ndácàtnùhù stnàì nùù mii-nsiá iñàha, te cachi-nsiá xì'. ⁴ ¿Ana divi nì dandacù-xì nùù Juan Bautista ñà-quida iì-né nèhivì? ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì?

⁵ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-nè:

—¿Ndíà cachi-ndà? Vàchi nú ni cachí-ndà divi Dios nì dandacù-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xìníndísâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ⁶ Doco nú ni cachí-ndà divi nèhivì ùún nì cachi xì nècuàchìmà, dandu cahni nèhivì-ndó xì yùù, vachi nsidaa-né ndeníhí-né Juan mà ñà-nì sanduu ndisa-ne iin ana nisa cahàn cuenta xi Dios —nì cachi-nè.

⁷ Ñàyùcànduá, nì naxiconihí-né nùù Jesús ñà-có-cùndàà ini-nè ana divi (nì dandacù-xì nùù Juan mà).

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáchì stnàì xì-nsiá ana divi nì dandacù-xì nùù' quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

⁹ Dandu nì nacani-ya xì nèhivì iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nisa ìa iin lamú, te nì dandàndèe-ne nducu yòhò sì-úvâ nùù ñuhù xí-né. Dandu nì tatu-nè itnii medieru cundiaa xán, te cuàhàn xicà-né caní tiempu.

¹⁰ Daaní, después, na sàni sàà tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin xi chii fruta mà nùù medieru mà. Doco na ní sàà peón mà, nì casahnì cuí-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá.

¹¹ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón. Doco medieru mà, tucutu nì casahnì cuí-tené, nì quida quini-tè xì-né, te nì taxi tú-tené, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá tu. ¹² Daaní, ñà-únì nì techuún tu lamú mà inga nèhivì, doco divini ducán nì cuu xi-né, dècuèndè nì dandacuèhè tèmà-né, te fuerza nì tavà-ténê nùù ñuhù ndé iá ñà-tàtá mà.

¹³ Ñàyùcànduá, nì cachi lamú mà: “¿Ndíà quide vichi? Ádi chicá vaha techuín dèhemaní nùhù-te, vachi vihini quidañuhu-té dèhi”, cachí-nè. ¹⁴ Doco medieru mà, na ní xini-te vaxi dèhe lamú xi-tè, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-icúmí ndutahvì xì ñuhù yohó. Vichi cahni-ndàté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù yohó”, nì cacachì-te. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì tavà-té nècuàchìmà iladu nùù ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

'Pues vichi, ¿ñdíà nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? ¹⁶ Icúmí-nè nùhù-nè cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né —nì cachi-yà.

Dandu nì cachi nèhivì xí-inini ma:

—¡Ay! ¡Ndíaha ini Dios, màsà cúú ducán!

¹⁷ Dandu nì indehè-yánè, te nì cachi-yà:

—Nacua cachí nùù tutu ìì xí Dios, ñà-jaàn nduá icúmí cuu, vachi dohó cachá':

Nì ìa iin cavà nì cahíchì ini albañil. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe.

¹⁸ Te nsidaa ana caquìhi sàhà-xí cavà mà, icúmí-nè nacuèhè-nè. Te nsidaa ana nacava cavà mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida-mà —nì cachi Jesús.

Nansa ni cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁹ Dandu dùtù xí-cusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu ma, nì cuni-nè tnii-neyà hora mà, vàchi nì cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né nì nacani-ya ejemplu mà, doco mànicuí tnii-neyà, vàchi yúhí-nè nèhivì cuáhà mà.

²⁰ Ñàyùcàndùá, nì techuún-né nèhivì cùhùn quida maña, datiaá uun-ne nduú-né nèhivì vàha, te cunini vàha-ne nansa cachí-yà, áma níhìndèè-né càhàn tnùhu-ne sàhà ñà-ndùá cachí-yà, te ducán tnii-neyà dayáha-neyà ndahà gobernador. ²¹ Ñàyùcàndùá, cuàhàn nècuàchìmà nùù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né, cachí-nè:

—Maestro, ináhá-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní, te cuisì ñà-íá vù dacuaha-ní nèhivì. Nì có-yúhí stná-ní ni-iin nèhivì; cóó, vàchi chináhá ví-ní ñà-nduú ichì váha Dios. ²² Ñàyùcàndùá, cuní-nsì cachí-ní xì-nsí, ¿a vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó?

²³ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà ñà-có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá nduá. Ñàyùcàndùá, nì cachí-yà xì-né;

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí? ²⁴ Dacuní-nsià yùhù iin dìhùn cundehí. Bueno, vichi cachí-nsia xì' ana dìnúù-xí, te ana dìquívi-xí itúú icà dìhùn yohó.

Te nì cachí-nè:

—Divi rey cahnú César.

²⁵ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuàha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá icà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachí-yà.

²⁶ Ñàyùcàndùá, (nì cundaà ini nèhivì nì ndàcàtnùhù mà) ñà-mà cùì dadaná-néyà na càhàn-yà nùù nèhivì cuáhà mà. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó-nè, te dadí uun nì candòo-ne.

Nansa ni cachi Jesús ía nansa natiacu-ndà

²⁷ Daaní, nì casaà itnii nècuàchì saduceu nùù-yá. Te nècuàchìmà, có-xiníndísá-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcàndùá, nì xìcàn tnùhù-né nùù-yá, ²⁸ cachí-nè:

—Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiaa, doco cóò déhe-ne ni ndóo (xì ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuáán mà áma cóó iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian déhe nsii ma nduú méè mà. ²⁹ Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní. Te nècuàchì chicá sahnù-ma, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te cóò déhe-ne. ³⁰ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà mà, nì nandàhà stná-nè xì nècuàchìmà, doco nì xihì stná nècuàchì ù mà, te cóò stná déhe-ne. ³¹ Daaní, nì nandàhà nècuàchì ùnì xì ñahà mà, doco nì xihì stná-nè; te divi ducán nì cuu xì nsì-úsà ñàní mà; doco divini, cóò ni-iin déhe nsidaa-né. ³² Daaní, último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ³³ Ñàyùcàndùá, na sàà quivì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiaa ma nacua xi nècuàchì ñahà mà ñà-nsì-úsà-nè nìsa ía xì-ñá? —nì cachí-nè.

³⁴ Dandu nì cachí Jesús xì-né:

—Ñà-ndàà nduá, tùha nèhivì ñuhivì yohó nandàhà-né. ³⁵ Doco nèhivì natùì natiacu cundoo inga ñuhivì, mà nándàhà gà-nè. ³⁶ Ni mà cúí gà-nè, vàchi cuàhàn-nè ndudava-ne xì ángel, cunduu-ne déhe ndisa Dios, vàchi ñà-sàni natiacu-nè cundua. ³⁷ Doco sàhà chuun ñà-natiacu-ndà, claru nì cachí Moisés sàhana sàhà ñà-jaàn na ní nacani-ne sàhà yutnù tii (xíxìn); nì cachí-nè ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú Dios càhvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob. ³⁸ (Ñàyùcàndùá, itiácú ìì nsii ma), vàchi nècuàchì nì xihì dahuun ndisa, mà

cúí cahvi-né Dios; còó, cuisì nèhivì itiacú cahvì xi-yá. Váchì nùù mii-yá, itiacú nsidaa ana nduú nèhivì —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nì naxiconihí dava nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè:

—Vatùni cachí-nì, Maestro

⁴⁰ Daaní, nì nsihi nì càn-yà xì-né ducán, còó gá iin ni sáhandee inì-xi ndàcàtnùhù gá xì nùù-yá sàhà ni-iñàha.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì cuáhà mà:

—Cachí nèhivì, yohòtéhè xì-ndà David cunduu (rey ndiaha nani) Cristu. Doco ¿nansa iájàn? ⁴²⁻⁴³ Váchì mii David mà, nì tiaa-ne nùù libru ìi nani Salmos, te dohó nì cachi-nè:

Nì càn Yua-nda Dios xì Stohi (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xìnì ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

⁴⁴ Cundehè-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá.) —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu, ñà-có-quidá-né cumplir, cachí-yà

⁴⁵ Daaní, nì cachi-yà palabra yohó xì nècuàchì dacuahá-yá, inínì nsidaa nèhivì yucán:

⁴⁶ —Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu, váchì ñà-diì xì-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhù tñùñuhu nèhivì xì-né yàhvi. Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcu-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁷ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá-nè vehe nècuàchì nì xihì ìi-xí, dandu después sácuíta-ne nacuátú cuáhà-né na ian ndisa vaha guá-nè. Sàháyucànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nìhì-né —nì cachi Jesús.

21

Nansa nì nacuni Jesús cuáhà gá ndiaá promesa tii nì sàha nècuàchì ñahà ndahví

¹ Iá-yà veheñùhu cahnú, te nì ndacoto-ya nì xini-yà daquéè tècuicà promesa xi-tè ini alcancia xi Dios. ² Te nì xini stná-yà iá iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ìi-xí, te nì dàquéè-ne ùi ñà-ùhùn centavu. ³ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, chicá más nduá nì sàha ñahà ndahví jaàn nùù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴ Váchì nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú dìhùn sàhà ñà-cuìin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

⁵ Daaní, nì quesaha dava-ne nì càn-nè sàhà veheñùhu cahnú, na cuaha guá iá yùù nahnú nì cuyucàn, te na cuaha guá iá promesa nì sàhatahvì nèhivì nì nducutá, cachí-nè. Ñàyucànduá nì cachi-yà xì-né:

⁶ —Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì icúmí nèhivì ducùn-né nsidaa ñà-nduá indèhe-nsiá yohó, ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó.

Ñà-nduá cuáhàn cuu quivì vaxi xi-nda

⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿índù quivì cuu ñà-ndùá nì cachì-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi sà-ítúú quivì mà?

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia màsà dándáhví ni-iin nèhivì-nsiá. Vàchi cuàhà ana icúmí quixi danani uun nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te ò cachi-nè: “Vichi ndisa sàni sàà quivì (xí-yá)”. Doco mii-nsiá, màsà cúnchícùn-nsià nècuàchì mà. ⁹ Te nú cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra, ò iá revolución, màsà yúhì-nsià, vàchi fuerza icúmí cuu ducán primeru. Doco tãñaha ga nsihi tiempu yohó nduámà, iá ga ñà-vàxi cuu.

¹⁰ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ñuu xì ñuu icúmíâ nàà stnahá. Te cuàhà rey, icúmí-tè dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. ¹¹ Te icúmí tnàa fuerte, te quixi stná tnama yohó te yucán, te coo cuàhà stná cuèhè cuàhà ñuu; te ndè ansivi icúmí coo cuàhà seña nahnú dayúhí xì nèhivì.

¹² 'Doco na tãñaha ga cuu nsidaájàn, dandu icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá, cundaca-ne mii-nsiá cùhùn nùù tè-xídandacú veheñùhu, te chicadi stná-nè mii-nsiá vehecàa. Te icúmí stná-nè datnátuu-ne mii-nsiá nùù rey xì nùù gobernador (ñà-daquéè cuàchi-ne dìqui-nsiá). Nsidaájàn icúmí-nè quida-ne xì-nsiá sàhà ñà-nchícùn-nsià yùhù. ¹³ Dandu cundua quivì quida tocar mii-nsiá datúi stná-nsià nùù nsidaa-né ñà-ndùá xiníndísâ-nsiá. ¹⁴ Doco iin-ni cunihnu ini-nsià; màsà nácání ini-nsià nansa nachutnahá ví-nsiá palabra naxiconihí-nsià nùù nècuàchì gobiernu mà, ¹⁵ vàchi mií, icúmí chindeí sàxínitnùnì-nsià ñà-vàtùni càhàn nchichí-nsià, te naxiconihí ví-nsià nùù-né. Te mii-né, ni mà nánhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-nsià. Còó, mà níhì-né nacahnù-nè mii-nsiá.

¹⁶ 'Daaní, ndè stná yuadíhì-nsiá, ò ñani-nsià, ò tnaha ga-nsià, ò amigo xi-nsia, icúmí-nè cahin stná-nè mii-nsià nùù tè-xídandacuma; te dava-nsia icúmí-nè càcàn-nè ñà-cui-nsià. ¹⁷ Te sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁸ Doco mà sàà-nsià ndañuhu-nsià (nùí); ni-iin ididínì-nsià mà ndañúhú. ¹⁹ Te nú iin-ni ni cúníndísâ-nsiá, dandu nìhì-nsià cutiacu ndisa anima-nsià.

²⁰ 'Doco quivì cuni-nsià inicutu sàni natnaha soldadu ñuu Jerusalén yohó, dandu ñà-jaàn cundaà inì-nsia sà-ítúú quivì cuàhàn-te dandáñúhú-tè ñuu yohó. ²¹ Ñàyùcàndùá, na sàà quivì mà, ni cunúdhé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cundoo dhé-nè yucù. Te nècuàchì ndoó ini ñuu yohó, ni cáquéè-né fuera, te nècuàchì ndoó fuera, màsà nánshivi ga-nè ñuu. ²² Vàchi quivì yucán cunduu quivì nìhì (cuàhà nèhivì) castigu, te cuu ndisa nsidaa ñà-ndùá nì cachitnùhu tutu ìì xí Dios sàhana. ²³ ¡Ndahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèè-xi! Te ¡ndahví stná nècuàchì icúmí xí mèè chichi! Vàchi quivì yucán cuàhà gá tnùndoho icúmí coo inicutu ñuu yohó; cuàhà castigu icúmí nèhivì yohó nìhì-né. ²⁴ Te cuàhà gá-nè cui nùù guerra, te cuàhà gá stná-nè cundaca-tè fuerza cùhùn ñuu xìcà (ñà-quadachuún-né). Te icúmí nècuàchì inga raza dandacú-né nùù ñuu Jerusalén yohó dècuèndè nsihi tiempu iá permisú quida-ne ducán.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocúin Jesús

²⁵ 'Quivì yucán icúmí coo cuàhà seña nùù orá, xì nùù yoo, xì stná nùù sìtnúù; te yáha ga icúmí ndulocó nèhivì ñuhiví yohó, te nacani cuaá ini-nè na tiácú-nè ñà-fuerte guá cahá ndee tècuí mar, te nacuahnú ducún-te. ²⁶ Dècuèndè cuñaà-né ñà-yúhì guá-nè ndoó-né ndiatú-né cuu ñà-ndùá cuàhàn cuu ñuhiví. Ndè stná sìtnúù nahnú itándiaa ansivi, icúmí-sì ndacùchì ndee-sí. ²⁷ Dandu natùì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cundehè nèhivì yùhù sàmànui mahì vico nahnú. Cahnú poder cucumí, te yáha ga ndiaha coo inicutu ndè

ié. ²⁸ Daaní, quivì quesaha cuu nsidaájàn, dandu contentu ni cúndóo-nsiá; ndacoto ndiaá-nsiá dìquì-xí, vèchi sà-ítúú hora càcu-nsia —nì cachi-yà.

²⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Cundehè-nsiá nù-higuera jaàn, ò ndéni yutnù ní cui; ³⁰ nú indéhe-nda sàni ndunsidi-nú, dandu ñà-yúcán cundaà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni.

³¹ Pues ducán stná mii-nsiá, quivì cuni-nsiá cuú ñà-ndúá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà inì-nsia ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú Dios ñuhiví nduá.

³² 'Ñà-ndáà nduá cachí, mà sàa cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndúá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³³ Cunaha-nsiá, icúmí sàa ansivi xì ñuhiví ndañuhá, doco palabra cachí yùhù, còó, mà nunca sàa ndañuhá.

³⁴ 'Cuidadu cundoo-nsia, còtó nandòdó-nsiá ichì váha, vèchi nú quidá cuáhà-nsiá vicò, te xíni-nsia, te ò nacáni cuáhà inì-nsia sàhà vida xi-nsia ñuhiví yohó, pues vihini nandòdó-nsiá ichì mà, dandu nanàá sàa quivì coo tnùndoho, te có-nìhnú inì-nsia. ³⁵ Vèchi na ian (nanàá tnî iin quisì ini) iin trampa, ducán icúmí quixi tnùndoho dìquì nèhivì inicutu ñuhiví. ³⁶ Ñàyùcàndúá, cunihnu tùha inì-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nicanicuahàn sàhà-ñá vátùni càcu-nsia nùù nsidaa tnùndoho vèxi ma, te nìhìtáhvi-nsiá natù-nsia màcùndoo-nsia nùù yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví —nì cachi Jesús.

³⁷ Quivì yucán, veheñuhu cahnú iá-yà ndui, dacuahá-yá nèhivì, te ñuú núhù-yà (iin ñuu tii iá) Yucù Olivo. ³⁸ Dandu nsiquivì dàtnàà vèxi tu-ya veheñuhu. Ñàyùcàndúá, nèhivì cuáhà mà, naha vèxi stná-nè veheñuhu, vèchi cuní-nè cunini-ne nansa cachí-yà.

22

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì nandúcu-nè nansa tnii-ne Jesús

¹⁻² Vicò pascua nìsa nani iin vicò nìsa xixi-ne pan có-ndùtáchí. Te sà-ítúú vicò mà vèxan, te nì ndatnuhu tnahá dùtù xícusahnú xì nècuàchì ley xi veheñuhu, nandúcu-nè nansa nìhì-né cahnì-né Jesús, vèchi yúhì-nè (cunitnùhu) nèhivì cuáhà sàhámà.

³ Daaní, nì quìhvi ñà-malu ini anima iin tiàa dacuahá Jesús nani Judas Iscariote. ⁴ Ñàyùcàndúá, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú. Te nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stná tè-xídandacú nùù policia, nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà nansa cui quida-ne, te dayáha-ne mii-yá ndahà nècuàchìmà. ⁵ Te nècuàchìmà, nì cacudiì ini-nè, te nì ndòo sahnú-né chiyàhvi-ne. ⁶ Ñàyùcàndúá nì cachi Judas vátùni iámà, te nì quesaha-né nì nanducu-né nansa nìhì-né dayáha-neyà ndahà nècuàchìmà, doco ni cúndúá na có-ndòó cuáhà nèhivì indéhe.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ì

⁷ Daaní, nì sàa vicò xixi-né pan có-ndùtáchí, te quivì yucán xíhì stná iin lelù nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. ⁸ Ñàyùcàndúá nì techuún Jesús Pedro xì Juan, cachí-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá quidayucun-nsiá ndé cuxi-nda vicò pascua.

⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Índù divi cuní-nì cùhùn-nsì quidayucun-nsì?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na sàa-nsiá ñuu mà, icúmí-nsiá ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xì iin yoo tècuí. Divi nècuàchìmà cunchicùn-nsiá cùhùn dècuèndè vehe ndé quìhvi-ne. ¹¹ Dandu càhàn-nsiá xì nècuàchì divéhé-xí má cachi-nsiá xì-né ñà-dòhó cachí maestru xì-né: “¿ndévi iá vehe cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá?” ¹² Dandu nècuàchì divéhé-xí má, icúmí-nè

dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu dìquì-xí ndé sà-ità ví yutnù. Yucán nsidayucun-nsià ñà-cudiní-ndà.

¹³ Dandu nì caquihin nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè. Te nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcàndùá yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁴ Daaní, na ní sàà hora mà, dandu nì sàà-yà yucán, te nì sàcòo-ya xì nsì-úxìn ùì nècuàchì nì nihì chuun nùù-yá.

¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, ñuhú cuísi inì cutnahí xì-nsiá cuxi-nda vicò pascua yohó, dandu después icúmí ndohi. ¹⁶ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cúxí guè comida vicò pascua ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhíví yohó; vàchi vicò yohó, ejemplu nduá, doco na sàà quívì cusahnú-yá, dandu cundumà ñà-sàni cuu ndisa ñà-nduá cuní cachi vicò yohó —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì tnii-ya pocillu, te nì naquimanì-yá Dios (sàhà ndutè sì-úvà ñuhu-ma), te nì cachi-yà:

—Tnii-nsia pocillu yohó, te coho nsidaa-nsiá chichí-tê. ¹⁸ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cóhó guè ndutè sì-úvà ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhíví yohó.

¹⁹ Dandu nì tnii stná-yà iin pan, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchì-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Pan yohó, nahi iquícúñú nduá, vàchi cuàhìn cuàhatahvì vida xi (cuì) sàhà nsidaa-nsiá. (Cuxi-nsia vichi, dandu después), nacua nì quida-nda vichi, ducán quida stná-nsiá (quívì nùù-xí) sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù —nì cachi-yà.

²⁰ Daaní, divini ducán nì quida stná-yà xì pocillu mà: na ní nsihi nì xixi-ne, dandu (nì tnii-yañà), te nì cachi-yà:

—Ñà-ñuhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, vàchi nahi ní nduá, te icúmí nì cuità sàhà-ñá nihítáhvì ndiaha-nsiá.

²¹⁻²² 'Doco cunaha-nsiá, tiàa cuàhàn cahin xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, iá-nè yohó xixí tàcá-ndà xì-né nùù mesa yohó. Te mate ñà-ndáà nduá, icúmí cuì, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios, doco tiàa cuàhàn cahin xì, ¡ndahví-nè! —nì cachi Jesús.

²³ Ñàyùcàndùá, nì quesaha nèhivì ndoó yucán nì xìcàn tnùhù stnahá-né nùù-né ana nduú tiàa cuàhàn quida ducán cahan-né.

Nansa nì cuàà nècuàchì dacuahá-yá, iin iin-ne cuní-nè cunduu-ne ana chicá ndiaá

²⁴ Nì cuàà stná-nè sàhà-ñá ana cunduu nècuàchì chicá ndiaá. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Tè-cùsàhnú inga ñuu, fuerte cusáhnù-te nùù nèhivì ñuù-te. Yua ñuu dandacú ví cachí tè-xícusahnuma sàhà mii-té. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá na quidá tè-yucán. Vàchi nsidaa ana nihì chuun dandacú nùù-nsiá, icúmí-né cunihnu (ndahví ini-nè) na iin nèhivì chicá chii; vàchi iin nècuàchì chicá idónuu, xiñuhu cunduu-ne nahi ana xinúcuáchí. ²⁷ Vàchi nì cachí-ndà iá iin lamú iá xixí, te iá stná iin nècuàchì xinúcuáchí (nùù chuun yuhùnùhù), pues ¿ana chicá idónuu cahan-nsiá? ¿Amádi lamú mà nduú ana chicá idónuu? Doco cundehè-nsiá yùhù, nansa quidé xì mii-nsiá: na ian quidá iin peón xinúcuáchí, ducán nduú modo xi quidé xì-nsiá.

²⁸ 'Mii-nsiá nduú nècuàchì iin-nì sàni tenchicùn xì', te nì yàha stná-nsiá nsidaa tnùndoho nì yàhi. ²⁹ Ñàyùcàndùá, nacua nì sàha Yué yùhù chuun cusahnú, ducán nihítáhvì stná mii-nsiá quide, nihì stná-nsiá chuun dandacú-nsiá.

³⁰ Vàchi na sàà quívì cusahnú, dandu icúmí stná mii-nsiá cutnahá-nsiá xì'

cundoo-nda cuxi-nda nùù mesa xi, te nìhìtáhvi stná-nsià cundoo iin iin-nsia silla ndiaha, dandacú-nsiá nùù ùxìn ùi ñuu-nda ndé cundoo nèhivì raza-nda Israel.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ináhá-yâ icúmí-nê nacuaà-néyà

³¹ Dandu nì cachi Stoho-nda Señor xì Simón (Pedro):

—¡Ay, Simón! Nì xicàn ñà-malu permisú quida ndevàha-sì xì anima-ní na ian quidà-nda na dandiáchi-nda nùnì. ³² Doco yùhù, nì xicàn tàhvi sàhà-ní ñà-màsà nándòdó-ní yùhù, Simón. Dandu mii-ní, quìvì sàni sàà-ní naxicocuìn inì-ní, dandu nacuaàhandee inì-ní ñanìtnaha-ní.

³³ Dandu nì cachi Simón xì-yá:

—Señor mío, iin-ni ié` dispuestu cunchicuìn mii-ní mate ni chícadí-nèndó, te ò ni cahní-nèndó.

³⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Cachí` xì-ní, Pedro: ñuú vichi na táñâha ga coto lehe sènduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

Nansa nì cachi Jesús na sá-itúú hora tnii nèhivì-yá

³⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nsidaa-né:

—Na ní techuín mii-nsiá nì xicanuu-nsia daa, nì dándàcuí nùù-nsiá ñà-nì ndóo cartera xi-nsia, xì stná morral xi-nsia, te ni màsà cúníhí stná-nsià inga ndisàn-nsiá cùhùn. Pues, (vichi cachi-nsià xì'), ¿a ní quidamanì iñàha nùù-nsiá quìvì yucán?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Còó.

³⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, tucu iá vichi, vâchi xiñuhu-ñá cunihi-nsia cartera xi-nsia na cùhùn-nsià, te cunihi stná-nsià morral xi-nsia cùhùn. Te nècuàchì có-icúmí espada, chicá vâha ni dicó-né dùhnù-né, te cuiin-ne ian. ³⁷ Vâchi dohó cachá` sàhí nùù tutu ìi: “Nì quida nèhivì cuenta na ian nduú-yá iin tiàa malu”. Ñàyùcàndúá, yùhù cachí` (xì-nsiá), fuerza icúmí cuu ducán xí, vâchi nsidaa ñà-nduá cachá` sàhí, icúmíá cuu ndisa.

³⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cundehè-ní yohó: Ùi espada nihí-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Daaní xì palabra jaàn!

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvi-yá nùù Yuamáni-yá Dios

³⁹ Daaní, nì quee-ya vehe, te nacua nduú estilu xi-ya cuàhàn-yà Yucù Olivo, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴⁰ Te na ní sàà-yà lugar cuní-yà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-ñá màsà dándáhvi ñà-malu mii-nsiá.

⁴¹ Dandu nì cuxica tii-yá chicá nùù-xí, nacua sàà dacana-nda iin yùù. Te yucán nì sàcuìn sisì-yá nì xicàn tàhvi-yá nùù Dios, ⁴² cachí-yà:

—Yuamáni', xicàn tàhvi nùù-ní. Nú cuní-ní, dandu dacúxíó-ní tnùndoho icúmí yâhi, vâchi nahi (ñà-úá ñuhú iin) taza, ducán nduá nùù. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù ni cúndúá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní —nì cachi-yà.

⁴³ Dandu nì ndecunu iin ángel nì quixi ansivi, te nì chindee-né mii-yá ñà-nihì gá-yà valor xi-ya. ⁴⁴ Vâchi yâha ga nacání ini-yà. Ñàyùcàndúá chicá fuerte nì càhàn-yà xì Dios. Te nì cana cuàhà tètñi-yá, doco tètñi mà, na ian cóyo gota nahnú nì, ducán nì còyo-tè ñuhù.

⁴⁵ Daaní, nì ndacuiin-yà vaxi-ya ndé itánduhù nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè ñà-cuàhà guá ndoó-né tnùnsí ini. ⁴⁶ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A ñá-sàni quidì-nsia nduá? Chicá vaha ndacuìta-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùu Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

Nansa nì tñii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴⁷ Na càhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, dandu nì quesaa cuàhà nèhivì. Te iin tiàa nì sanchicùn xì-yá nduú ana ndacà-xì-né vaxi, divi Judas, vachi iin ana nìsa cutnahá xì nsi-úxin iin ga nècuàchì dacuahá-yá nduú-né. Te divi-ne nì tnàtuu-ne nùu-yá, nì chitú-nè nùu-yá. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Judas, ñà-nì chitú-nì nùu, ¿a ducán nduú modo cahín-nì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì?

⁴⁹ Dandu compañeru-yà, nì cundaà ini-nè nansa cuàhàn cuu, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a cánì-nsí mii-né xì espada vichi?

⁵⁰ Dandu iin compañeru-yà, nì cani-ne espada xi-ne iin tiàa quidáchúûn nùu dùtù cusáhnù, te nì tàhndè tùtnù-té ladu cuahá-te. ⁵¹ Doco nì cachi-yà:

—¡Daaní xì ñà-jaàn!

Te nì chituu-ya òinìndàhá-yà tùtnù témà, te nì nduvàha dahuan. ⁵² Dandu nì càhàn-yà xì nsidaa nèhivì nì caquesaa tñii xi-yá, divi dùtù xícusahnù, xì tè-dàndàcù xíndiaa veheñùhu, xì dava ga stná nècuàchì nihí chuun, te nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—A ducán nduú modo (tñii-nsiá yùhù), vaxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècuìhnà nduú, ⁵³ mate nsìquívì nìsa le xì-nsiá veheñùhu cahnù, te cóni tñii-nsiá yùhù. Doco vichi, meru tiempo xi mii-nsiá nduá, divi tiempo quida quini guá mii-sí dandacù nùu ichì ñáa.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

⁵⁴ Dandu nì tñii-tèyá nì saca-tèyá cuàhàn-te ndè ini vehe dùtù cusáhnù. Te Pedro, nchícùn xica ní-né mii-yá cuàhàn-nè, (te nì yàha stná-nè) ini patiu vehe ma. ⁵⁵ Dandu nèhivì ndoó yucán, nì xicùn-né iin ñuhu mahì patiu mà, te nì sàcùndoo-ne; te nì sàcòo stná Pedro mahì nsidaa-né. ⁵⁶ Doco iin ñahà chù quidáchúûn yucán, nì xini-ña Pedro na iá stná-nè ndé tnùu ñuhu mà, te nì indehè váha-ñané, cachí-ña:

—Nècuàchì yohó, compañeru Jesús nduú stná-nè.

⁵⁷ Doco Pedro, nì nacuaà-nèyà, cachí-nè:

—Yùhù, có-ináhì Jesús, señorita.

⁵⁸ Daaní, después, indéhe stná inga nèhivì-né, te nì cachi-nè:

—¿Amádi iin nèhivì xì Jesús nduú stná mii-ní?

Doco nì cachi Pedro:

—Còó, mà ndìsá, señor.

⁵⁹ Daaní, nì yàha inga hora, te fuerte nì cachi inga nèhivì (xì compañeru-nè):

—Ñà-ndáa nduá, nècuàchì yohó nduú iin nèhivì nì cutnahá stná xì Jesús, vachi nècuàchì ladu Galilea nduú stná-nè.

⁶⁰ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Señor, nì có-cùndáa ini ñà-nduá càhàn-nì sàhà-xì.

Te càhàn ìi Pedro palabra mà, te momentu mà nì xito lehe. ⁶¹ Dandu Stoho-ndà Señor, nì nacuico-yá yàtà-yá, nì ndacoto-yanè. Te sàhà ñà-yùcán nduá nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te ùnì xichi sàni nacuaà-nèyà. ⁶² Ñàyùcàndùá, nì quee-ya iladu patiu mà nì sacu cuahà-né.

Nansa nì quida quini policía xì Jesús, te nì sàcùndiaà-teyá

⁶³ Daaní, tiàa xíndaca xi-yá, nì sàcùndiaà-teyá, te nì cani-tèyá. ⁶⁴ Nì chidàhvi-tè nùu-yá, te nì cani-tèyá, cachí-te xi-yá:

—¡Cachi cuàá-nî ana nì cani xi-ní!

⁶⁵ Te cuàhà gá stná iñàha nì cacachì-te nì cahíchì uun inì-teyá.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁶⁶ Daaní, na ní tùinuù, nì nataca nsidaa nècuàchì nduú Junta Cahnú; nì càna nècuàchì sahnú dandacú nùu ñuu yucán, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. Dandu nì dàtnátuu-ne Jesús nùu nsidaa-né, te nì cachi-nè xi-yá:

⁶⁷ —Nú divi Cristu ndiaha nduu-ní, dandu cachi ndàà-ní xì-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni cachí xì-nsiá, mà nunca cunindisá-nsiá. ⁶⁸ Te ò nú ni ndacàtnùhí nùu mii-nsiá iñàha, ni mà nàxícónihí stná-nsiá nùu, te ni mà dáñá-nsiá yùhù.

⁶⁹ Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dècuèndè vichi cuàhàn duha icúmí coi ndahà cuahá mii-yá ana chicá cusáhnú, divi Dios.

⁷⁰ Ñàyùcànduá, nsidaa nècuàchì Junta mà, nì xicàn tnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá Dèhemanì Dios nduu-ní cahan-ní?

—Jaan —cachí-yà— nacua nì cachi-nsiá, divi ducán nduá.

⁷¹ Ñàyùcànduá, nì cachi nèhivì Junta mà:

—Cò-xiñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi, vàchi divi mii-né sàni cachi-nè, te nì inini-nda —nì cachi-nè.

23

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Dandu nsidaa nècuàchì Junta yucán, nì ndacuìta-ne, nì saca-neyà cuàhàn-nè xi-yá nùu Pilatu. ² Te cuàhà nì càhàn tnùhu-ne sàhà-yá nùu témà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, sàni xini-nsi, dacá-né dìni nèhivì ñuu-nsi yohó, vàchi cachí-nè mà váha chiyàhvi-nsi renta xi nación nùu rey cahnú César, vàchi cachí-nè mii-né nduú-né rey Cristu.

³ Dandu nì ndacàtnùhù Pilatu nùu-yá, cachí-te:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóo?

Dandu cachí Jesús:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

⁴ Dandu nì cachi Pilatu xì dùtù xícusahnú, xì stná nèhivì cuàhà yucán:

—Sàni càhàn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ni quidá-né tuxí.

⁵ Doco nècuàchì càhàn tnùhu sàhà-yá mà, vihi gá dana nì càhàn-nè, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, cuàhà nèhivì raza-nsi dacuahá-né, te danácuìdà-nè nècuàchì mà dècuèndè ladu Galilea xì ndé` stná ladu yohó, nsidanicuú ladu ndé ndoó-nsí —nì cacachì-nè.

⁶ Na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì ndacàtnùhù-té, ¿a nècuàchì Galilea nduú Jesús, á cóo? ⁷ Te divi (ñà-ndáà nduá). Ñàyùcànduá, nì cundaà inì-te ñà-divi rey Herodes nduú ana ndiá icà nsidandaà sàhà chuun ma. Sàháyùcànduá, nì dàyáha-tèyá ndahà rey mà, vàchi iá stná témà ñuu Jerusalén quivì yucán. ⁸ Daaní, na ní xini rey mà-yá, nì cudì gá inì-te, vàchi sàcàní tiempu cuní-te cundehè-téyâ. Vàchi cuàhà gá ñà-nduá cachí nèhivì sàhà-yá, te cuní stná-te cundehè-té quida-ya iin milagru. ⁹ Ñàyùcànduá, cuàhà ní ndacàtnùhù-té nùu-yá, doco còò ni-iñàha ni nàxícónihí-yá nùu-té. ¹⁰ Te yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì sàcuìta stná-nè, te yáha ga dana nì càhàn tnùhu-ne dìquì-yá. ¹¹ Doco Herodes xì soldadu xi-tè,

cuisì-ní nì dāvādiquì uun-tèyá, te nì sàcùndiaà-teyá. Dandu nì chindixi-tèyá sìcoto vico, te nì dānùhù-teyá nùù Pilatu. ¹² Te cunaha-ní, divi quivì yucán nì nàcòovàha stnahá Herodes xì Pilatu, vāchi nìsa xini ùhì stnahá-te.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

¹³ Dandu Pilatu, nì nacana-tè dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-nìhí chuun, xì nsidaa gá nēhivì. Te nì nsihi nì catnàtuu nsidaa-né nùù-té, ¹⁴ dandu nì cachi-te xi-né:

—Ndacá-nsiá nècuàchì yohó vāxi, vāchi cahan-nsiá dacá-né ònì nēhivì ñuù-nsia yohó. Doco sàni xicàn tnùhù váhi nùù-né indéhe nsidaa-nsiá, te sàni cundaà inì, còò ni-iin cuàchi-ne nacua cachí-nsiá. ¹⁵ Daaní, después nì dāyáhi-nè ndahà Herodes, te nì sàhàn stná-nsia nùù nècuàchì-mà, doco ni mii stná-nè, còni cāchí stná-nè sàhà ñà-cui Jesús, vāchi còò ni-iñàha iníhí-cá-né. ¹⁶ Ñàyùcàndüá, cuàhìn dandacuí ñàhni cuií-nè, dandu dàñà-né.

¹⁷ (Ducán nì cachi Pilatu), vāchi fuerza icúmí-té dañà-té iin nècuàchì ndiadí cada nacává vicò mà. ¹⁸ Doco nēhivì cuáhà itá yucán, iin-ni cána fuerte sàstnùhù-né, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús! ¡Barrabás ni dáñà cuní-nsi! —nì cachi-nè, ¹⁹ vāchi Barrabás mà nduú iin tiàa nì quida revolución ñuu yucán, te nì sahnì stnahá-te, ñàyùcàndüá, ndiadí-te vehecàa.

²⁰ Daaní, tucutu nì cāhàn Pilatu xì nēhivì cuáhà mà, fuerte nì cāhàn-te, vāchi dispuestu iá-te dañà-té Jesús. ²¹ Doco nēhivì mà, tucutu cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús nchìca cruz! ¡Ni cui-nè, cuní-nsi!

²² Dandu ñà-úmì nì cāhàn-te xi-né, cachí-te:

—¿Índü chuun cui-nè ñà-còò ni-iin falta xi-ne iá? Sàni ndàcàtnùhí nùù-né, te còò ni-iñàha disáhà-xí cui-nè. Ñàyùcàndüá, icúmí-né ñàhni cuií ni-ne, te dàñà-né —nì cachi-te.

²³⁻²⁴ Doco nēhivì cuáhà yucán xì stná dùtù cutnāhā xí-né, vihi gá fuerte nì cána ndee-né, xicàn-nè ñà-cui Jesús nchìca cruz. Te ñà-fuerte guá nì cána-ne, sàhāmà nì cundee-né (nì dàxínù ini-nè Pilatu) ñà-quida-tè nacua nì cuni mii-né. ²⁵ Ñàyùcàndüá, nì dañà-té Barrabás nùù-né, vāchi divi-tè nì xicàn-nè dàñà, mate iin ana nì quida revolución nduú-te, te nì sahnì stnahá-te, ñàyùcàndüá nì sàcùndiadí-te. Doco Jesús, còó. Nì dāyáha Pilatu mii-yá (ndahà soldadu) ñà-quida temà xì-yá ñà-ndüá nì xicàn nēhivì cuáhà mà.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²⁶ Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá. Te ichì yucán nì xini-te vāxi iin nècuàchì ñuu Cirene nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù itú. Te divi nècuàchì-mà ní tniì soldadu, te nì dàcuídà-tené cruz xi-ya; ñàyùcàndüá, nsidá-né cruz cuàhàn-nè nchìcùn-nèyà.

²⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá nècuàchì ñahà nchìcùn stná xì-yá cuàhàn, te cuàhà stná nēhivì dava ga. Te nècuàchì ñahà mà, yáha ga xísacu-ne, ndoó-né tnùnsí ini sàhà-yá. ²⁸ Dandu nì nacuíco-yá yàtà-yá, cachí-yà xi-né:

—Cunini vāha mii-nsiá nècuàchì ñahà ñuu Jerusalén. Màsà cuácú-nsiá sàhà yùhù. Chicá vāha ni cuacú-nsiá sàhà mii-nsiá xì sàhà dēhe-nsia. ²⁹ Vāchi vāxi iin tiempu (ùhì) quivì nùù-xí, dandu icúmí nēhivì cachi-nè: “Nansicáhàn nēhivì còò mēè-xi. Chicá nsiha màsà cācú ni-iin dēhe-nda ni cui, te màsà cūcūmí-ndá ni-iin mēè dachichi-nda chicá vāha”. ³⁰ Te icúmí stná-nè cachi-nè: “¡A sácú vāha ni caá yucù ò lúnsi dīquì-ndà, te dàhvi dahuun-nda!” cachi-nè.

³¹ Vāchi (ducán iá nahi ejemplu sàhà tutnù): nú dēcuèndè yutnù vida cunì nēhivì (cahmi-ne), dandu vihi gá mà ùhì coco stná tutnù íchí. (Te ducán stná

yùhù: nú dècuèndè yùhù cuní nèhivì dandohó-né, dandu vihi gá más icúmí nèhivì malu ndoho stná-nè) —nì cachi-yà.

³² Cunaha-nsiá, ndacá stná soldadu mà ùi tiàa nì quida falta, cutnâhâ stná-te xi-yá cuàhàn ndé cui stná-te. ³³ Dandu nì casaà nsidaa-né iin xaan ndé cachí-nè Nùu Iquì Dinì. Te yucán nì chituu soldadu mà-yá nchìca cruz, mii-yá xì stná ùi tè-nì quida cuàchi ma, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Padre mío, cuicahnú inì-ní sàhà nèhivì yohó, vâchi có-ináhá-nê ñà-nduá quidá-né.

Daaní, tè-xínduu soldadu mà, nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nì nihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. ³⁵ Te indéhe váha nsidaa nèhivì cuáhà mà. Te itá stná nècuàchì nihí chuun, sácùndiaa-nèyà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga; pues vichi xiñuhu dacácu stná-nè mii-né, nú ndisa Dios nì techuun-xi-né vâxi, te nú mii-yá nani Cristu nduú-né cahan-né —nì cachi-nè.

³⁶ Daaní, stná soldadu mà, nì sácùndiaa stná-teyá, nì catnâtuu-tè nùu-yá chitáníní-te vinu ia ñà-coho-ya, ³⁷ cachí-te:

—Nú ndisa rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní —cachí-te.

³⁸ Te itúú stná iñàha dìnì cruz ndé itándiaa palabra dàhàn griegu, xì dàhàn latín, xì stná dàhàn hebreu, te dohó cachá: “Ana yohó nduú rey xi tè-raza Judea”.

³⁹ Daaní, nì càhàn stná iin tè-itúú stná nchìca cruz yucán, divi iin tè-nì quida falta mà; te nì canàhá stná-te xi-yá, cachí-te:

—Nú ndisa rey Cristu nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, te dacácu stná-ní nsiùhù.

⁴⁰ Doco inga tè-itúú stná yucán, nì càhàn duchi inì-te xi compañeru-tema, cachí-te:

—¿A có-yùhì stná-ní Dios ñà-iin-ni castigu sàni nihì nsidaa-nda? ⁴¹ Te ndohó, ndiá icà-ndà ndoho-nda, vâchi iá ndisa cuàchi-nda, ñàyücànduá iá castigu xi-nda. Doco Jesús yohó, còó; còò ni-iñàha iníhíca-yâ.

⁴² Dandu nì cachí-te xi Jesús:

—Nsinuu inì-ní yùhù na quivì naxicocuín-ní cusahnu-ní ñuhiví yohó.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ñà-ndáà nduá cachí xì-ní, quivì vichi icúmí-nì cutnaha-ní xì' cun-doo-nda ñuhiví ndiaha xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì xihì Jesús nì dãnáà-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁴⁻⁴⁵ Daaní, nahi càxíhùì nì dàhvi orá, te nì nàcuìn tnùù inicutu ñuhiví, te iin-ni nì ndòo ducán dècuèndè càhùnì nì cuaà. Te ini veheñuhu cahnú nì quedava cortina cahnú (sadí nihni cuarto yucán). ⁴⁶ Dandu Jesús, fuerte nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Padre mío, nùu ndahà mii-ní quidé entregar anímè —nì cachi-yà. Dandu nì xihì-yà.

⁴⁷ Daaní, capitán (iín yucán), nì xinì-te nsidaa ñà-nduá nì cuu, te nì ndenihi vâha-tè Dios, cachí-te:

—Ñà-ndáà nduá, nèhivì ndàcuisì inì-xi nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁸ Te nsidaa gá nèhivì nì sàà yucán, nì xini-nè nansa nì cuu, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne, caní ndáha-né nchìca-ne. ⁴⁹ Te yucán ndoó stná cuáhà nècuàchì ñahà nì quixi ñuu Galilea cutnâhâ-né xì-yá nì quesaa ñuu Jerusalén. Te mii-né xì stná nècuàchì dava ga ináhá xí-yâ, xica itá-né, indéhe váha-ne ñà-nduá nì cuu.

Nansa ni ndùxin Jesús ini cueva

50-51 Daaní, (ñuu mà) nìsa ìa stná iin tiàa nani José. Iin nècuàchì vaha nduú-né, vachi ndàcuisì ini-nè. Te meru ñuu-nè nduú iin ñuu tii nani Arimatea ndé ndoó puru nècuàchì raza-nè Judea. Iin nècuàchì Junta Cahnú nduú stná-nè, doco mii-né, cóni ndóo ini-nè xì ñà-nduá nì dándacú compañeru-nè ñà-cui Jesús, vachi nihnú ini-nè (Dios, te xiníndísâ-né) ñà-ícúmí-yá cusahnú-yá ñuhíví yohó. ⁵² Pues divi nècuàchì mà nì sàhàn nùù Pilatu, nì xìcàn-nè iquicúñú Jesús. ⁵³ Dandu nì sàhàn-nè nì nanihi-neyà, nì chidúcùn-nèyà iin dahmà, te nì chinacaa-nèyà ini cueva xi nsì nì sate nèhivì nùù cavà. Te cueva mà, ni-iin nsì tàñáha ga cundùxin inià. ⁵⁴ Cunaha-ní, quivì yucán nì sanduu víspera xi vicò pascua, te sà-ítúú cunduu stná quivì descansu. ⁵⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì ñahà nì quixi Galilea mà, nì catenchicùn stná-nè nì sàhàn ndé nì sàcùndùxin-ya, te nì xini-nè lugar mà, xì nansa nì sàcùnacaa cuerpu-yà. ⁵⁶ Dandu mànuhù-né, nì quidayucun-nè tàtnà tnàmì xì pomada sahán tnami. Daaní, quivì descansu mà nì quetatu-nè nacua cachí ley (xi-ne).

24

Nansa ni natiacu Jesús

¹ Naha va quivì primeru semana nì quihin nècuàchì ñahà mà ichì cuàhàn-nè ndé nì ndùxin-ya, nihí-né tàtnà tnàmì nì quidayucun-nè, te cutnàhá stná-nè xì itnii gá nècuàchì ñahà. Te na ní casaà-nè yucán ² nì xini-nè sàni cuxio cavà cahnú nì sandiadi yuhù cueva mà. ³ Dandu nì caquìhvi-ne inì-xi, doco còò cá Stoho-ndà Jesús nì xini-nè. ⁴ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó-nè. Dandu nì xini-nè yatni uun yucán nì sàcùita ùì ana ndixín sìcoto cuxín yéhè. ⁵ Te nì cayùhí cuaá-nè, te nì nàcùnihni ndee-ne. Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Còò necesidad nanducu-nsiá mii-yá yohó ndé nduú lugar xi nsì, vachi sà-itiácú-yà. ⁶ Còò cá-yà yohó, vachi sàni natiacu-yà. ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-nduá nì cachi-yà na iá va-ya xì-nsiá ladu Galilea? ⁷ Vachi dohó nì cachi-yà: “Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví, icúmí yàhi ndahà tè-malu, dandu cachituu-tè yùhù nchìca cruz; doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacui”, nì cachi-yà.

⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nsinuu ini-nè ñà-dúcán ndisa nì cachi-yà xì-né daa. ⁹ Dandu nì caquee-ne cueva mà mànuhù-né ndé ndoó-né, te nì nacani-ne nsidaámà xì ùxìn iin nèhivì xí-yá, xì stná nècuàchì dava ga.

¹⁰ Cunaha-ní, nècuàchì ñahà mànuhù cachitnùhu xi nèhivì mà nduú María Magdalena, xì Juana, xì María dihi Jacobo, xì itnii gá stná nècuàchì ñahà dava ga. ¹¹ Doco nècuàchì tiàa (nì inini ma), nì tuxi ini-nè ádi cuentu uun nduá nì nacani nècuàchì ñahà mà. Ñàyùcànduá, cóni xiníndísâ-né.

¹² Doco Pedro, después nì ndacuiin-nè nì dàyáà-nè cuàhàn-nè sepultura mà. Te (na ní sàà-nè) nì xito nihni-ne inià nì xini-nè mii dahmà nì ndòò itánduhù iladú. Dandu mànuhù-né vehe-ne, nacání cuàhà ini-nè ndià nduá nì cuu cahan-né.

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùì nèhivì xicá ichì ñuu tii Emaús

¹³ Daaní, divi quivì yucán cuàhàn ùì nèhivì xí-yá ichì ñuu Emaús. Nahi ùì hora nduá caca-nda ndé ñuu Jerusalén xì ndé` ñuu tii yucán. ¹⁴ Te ùì nècuàchì mà, ndatnúhú-nè cuàhàn-nè, cáhàn-nè sàhà nsidaa ñà-nduá làcà ní cuu. ¹⁵ Te meru ndatnúhú-nè ducán, te nì cuyatni Jesús vaxi-ya; nì tnàtuu-ya nì sacatnahá-yá xì-né cuàhàn. ¹⁶ Doco cóni nácóó-yá mii-né nacuni-nèyà. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá ndatnúhú guá-nsià cuàhàn-nsià, te ndoó-nsiá tnùnsí ini?

¹⁸ Dandu nì naxiconihí iin nècuàchì mà nani Cleofas, nì cachi-nè xì-yá:

—Nsidaa gá nêhivì ndoó ñuu Jerusalén, ináhá-nê ñà-nduá nì cuu yucán quivì vichi. Ádi cuisì mii-ní nduú ana tàcùnítñuhu sàhámà.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Ndíà nduá nì cuu yucán?

Te nì cachi-nè:

—Càhàn-nsì sàhà Jesús de Nazaret, vàchi cunaha-ní, iin ana càhàn ndisa cuenta xì Dios nì sanduu-ya. Cuàhà milagru fuerte nì quida-ya, te cuàhà palabra ndiaha nì chinaha-yà. Chuun ndiaha xì Dios nìsa quida-ya nì cundaà ini nsidaa nêhivì ñuu-ndà. ²⁰ Doco dùtù xícusahnú, xì stná tè-nìhí chuun ga, nì dáyaha-neyà ndahà ana nì sahnì xì-yá, te nì chituu-tèyá nchìca cruz. ²¹ Doco cunaha-ní, mii-yá nduú ana cuàhàn dacácu xì ñuu-ndà Israel nì cahan-nsí. Te vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì nì cuu xì-yá ducán. ²²⁻²³ Te quivì vichi nì sàà itnii nècuàchì ñahà iin-ni xiníndísà stná xì-yá, te nì ndulocó-nsì nì quida-ne, vàchi naha nì sàhàn-nè sepultura (xì-ya), te còò gá iquìcúñú-yà nì xìnì-nè, cachí-nè. Te nì ndecoyo stná ángel nùù-né, te cachí ángel mà sàni natiacu-yà. ²⁴ Daaní, nì sàhàn stná dava compañeru-nsì sepultura mà, te nacia nì nacani nècuàchì ñahà mà, divi ducán nì xini stná-nè ñà-còò gá iquìcúñú-yà yucán.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví-nsià! Mà túha-nsia mànihi inì-nsia; cueé sàstnùhù-nsiá cunindisá-nsiá nsidaa ñà-nduá nì tiaa nècuàchì nì càhàn cuenta xì Dios sàhana. ²⁶ Vàchi (claru nì cachitnùhu-ne sàhà) ana nduú Cristu, xì nansa icúmí-yà ndoho-ya, dandu después nanihì-yá tñùñuhu ndiaha xì-yá —nì cachi-yà.

²⁷ Dandu nì quesaha-yá nì dàtúí-ya nùù-né nansa cachí tutu ì sàhà mii-yá, divi tutu nì tiaa Moisés, xì stná tutu nì tiaa nsidaa gá nècuàchì profeta.

²⁸ Doco vichi, sà-ítúú sàà-nè xì-yá ñuu tii ndé cuàhàn-nè. Dandu nì cundaà ini-nè cuní-yà cùhùn-yà chicá nùù-xí. ²⁹ Ñàyùcànduá, nì sacundahví-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Yohó ndòo-ní, chicá vaha, vàchi sàni cuaà, te cuàhàn cuñàà.

Dandu nì yaha nsidaa-né ini iin vehe ñà-cutnahá chii gá-yà xì-né. ³⁰ Te nì sàcòo-ya nùù iin mesa ñà-cuxi-ya xì-né. Te nì tñii-ya pan, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchì-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùù-né. ³¹ Te momentu jaàn nì nìhì-né nì nacuni-nèyà ana nduú-yá. Doco na íin cachí nì ndañuhu-yá nùù-né. ³² Dandu nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Na ndiaha guá nihnú ini-ndà na ní càhàn-yà xì-ndà vaxi-nda ichì mà, te nì dàtúí-ya nùù-ndà nansa cuní cachí tutu ì!

³³ Dandu vichi duha nì ndacuítà-ne mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì nasaa-nè vehe ndé sàni nataca ùxìn iin nècuàchì dacuahá-yá xì stná compañeru gà-nè. ³⁴ Te nsidaa nècuàchìmà, nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì làcà nì cansiaa mà, cachí-nè:

—Ñà-ndàà nduá, sàni natiacu Stoho-ndà Señor, vàchi sàni xini Simón-yà.

³⁵ Dandu nècuàchì nì cansiaa mà, nì nacani stná-nè xì nècuàchì yucán nansa nì cuu xì-né na cuàhàn-nè ichì yucán, te después nì nacuni-nèyà na ní dàcuàchì-yá pan (cuàhàn-nè cuxi-ne).

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùxìn iin nêhivì dacuahá-yá

³⁶ Daaní, nacání vá nècuàchìmà ñà-jaàn, te nanàà nì sàcuìn Jesús dava mahì-xí. Te nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndóo vaha ini nsidaa-nsiá!

³⁷ Doco mii-né, nì cayùhí cuaá-nè; yáha ga nì ndulocó-nè, vàchi ádi duma nduá nì cahan-né. ³⁸ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhî guá-nsià? ¿Índù chuun nacání guá inì-nsia?
 39 Cundehè-nsiá ndahí xì sàhí, dandu cundaà inì-nsia divi yùhù nduí. Tnii ndahà-nsiá yùhù, te cundaà inì-nsia màdì ihna nduí, vàchi ihna, còò iquicúñuá, doco yùhù, iá iquicúñuì sà-índéhe-nsiá⁴⁰ —nì cachi-yà.

Dandu nì dácuní-yànè ndahà-yá, xì sàhà-yá. ⁴¹ Doco có-xiníndísá ndisa-ne ñà-cuàhà guá cudî ini-nè, te ndulócô-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Á coo iyuhu ñà-cuxi-nda yohó?

⁴² Dandu nì sàha-neyà iyuhu cuñu siaca nì chòhò, xì stná iin dahnde ñùñù.

⁴³ Ñàyùcànduá, nì tnii-yañà nì xixi-ya nì sandehè nsidaa-né.

⁴⁴ Dandu, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-yòhó nduá nì cachì xì-nsiá na nísà ìe xì-nsiá antes, te nì cachì xì-nsiá ñà-fuerza icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá` sàhí nùù ley xi Moisés xì nùù tutu nduú alabanza, xì nùù stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta; nsidaámà, fuerza nì cuu ndisa, —nì cachi-yà.

⁴⁵ Dandu nì dâtúí-ya nùù nsidaa-né nansa cuní cachi tutu ìì, te nì sàà-nè nì cundaà ini-nè nì quida-ya. ⁴⁶ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nacua nì cachì xì-nsiá, ducán nísà ìa destinadu cuu xi (yùhù ana nduú) Cristu, vàchi ducán nì cachitnùhu tutu ìì ñà-icúmí ndohi, te cuì, dandu tìxi ùnì quìvì natiacuì. ⁴⁷ Te nì cachitnùhu stná tutu mà ñà-después cuitià razón ndiaha ma inicutu ñuhiví, vàchi icúmí-nsiá cùhùn-nsiá càhàn-nsiá sàhí xì nsidaa nèhivì ñà-ndiá ìcà-né naxicocuñin ini-nè sàhà cuàchi-ne, dandu cuicahnú ini xì sàhà-né. Te ñuu primeru ndé càhàn-nsiá razón mà nduú ñuu Jerusalén yohó. ⁴⁸ Te vichi sàni xinì-nsia nsidaa ñà-nduá nì cuu (tiempu vichi), ñàyùcànduá testigu xínduu-nsia. ⁴⁹ Cunaha-nsiá, sàni quida Yuamánì' comprometer quixi iin ana (chindee) xi-nsiá. Te yùhù cuàhìn techuín yàmà quixi coo-ya ini anima-nsiá. Ñàyùcànduá, yohó ni cúndóó-nsiá ñuu Jerusalén dècuèndè cachì sàni cundiatú-nsiá ndudu ìì vaxi ansivi —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús gloria

⁵⁰ Daaní, nì saca-yanè cuàhàn-yà xì-né (fuera) ñuu Jerusalén dècuèndè ñuu tii Betania. Dandu nì chitanini ducún-yà ndahà-yá, te nì xicàn-yà ni quidá Dios gracia sàhà nsidaa-né. ⁵¹ Te meru xicàn tàhvì-yá nùù Dios ducán, dandu nì ndanchito-ya mànana-ya mànuhù-yá gloria. ⁵² Ñàyùcànduá nì sàcuìta sisi nsidaa-né nì naquimanì ndiaha-néyà. Dandu nì quihìn tu-ne ichì mànuhù-né ñuu Jerusalén, cudî gá ini-nè. ⁵³ Te nsìquívì nísà sahàn-nè veheñùhu cahnú, ndoó-né ndeníhí vaha cuahà-né Dios, te naquímànì stná-nèyà. Sà-ìá.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Juan sàhà Jesucristu

Jesús nduú ana datú nansa ía Dios, vâchi nì nanduu-ya nêhivì

¹ Na táyôo ñuhiví, sà-íá mii-yá ana datú nansa nihnú ini Dios. Nùu Yua-nda Dios íá-yà, te mii stná-yà nduú stná-yà Dios. ² Te divi-ya íá nùu Yua-nda Dios na táyôo ñuhiví. ³ Mii-yá nì quidayucun-yà nsidanicuú ñàha ía ñuhiví. Te nú màsà cóo-yá, ni-ñàha mà cóo stná ñuhiví. ⁴ Sàhà mii-yá xí-itiacu nsidaa ana itiacú. Te sàhà ñà-itiácú ndiaha-yá, ñà-jaàn sàni sàà-yà datnúu ini-yà nêhivì ñuhiví. ⁵ Cunaha-nsiá, ichì ñàa nduá ñuhiví yohó, doco iin-ni datnúu ndiaha-yá ini anima-ndà; te nsidaa ñà-íá ichì ñàa ma, cóni cùí cundeá nùu-yá.

⁶ Nìsa ìa iin tiàa nì nihì chuun nùu Dios; Juan nani-né. ⁷ Te nì quixi-ne nì cachi-nè ñà-ndàcuisì xì nêhivì nansa ía mii-yá ana datnúu xì sàxínitnùnì-ndà sàhà-ñá vâtùni cunindisá nsidaa-néya. ⁸ Màdi Juan yucán nì sándúu ana datnúu ndiaha xi ini-ndà, cóo; cuisì nì quixi-ne ñà-cachitnùhu uun-ne nansa ía mii-yá quidà-xì ñà-jaàn, ⁹ vâchi ndisa sàvâxi mii-yá ana datnúu ndiaha xi ini anima nsidaa nêhivì, te mà dándáhvì-yàndó.

¹⁰ Nì ìa-ya ñuhiví, divi ñuhiví nì quidayucun-yà, doco cóni nácúnì nêhivì-yá. ¹¹ Stoho ñuhiví nduú-yá, te nì quixi-ya yohó, doco nêhivì ñuhiví xi-ya, nì cahíchì ini-néya. ¹² Doco nsidaa ana nì dàyáha xi-yá ini anima-xi, nì nihítáhvì-né cunduu-ne dèhe ndisa-ya, te divi nduú nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yá, te ndàcùcahan xi quìvì-yá. ¹³ Te ¿nansa nì nihì-ndà nì sàcùnduu ndisa-nda dèhe-ya? Pues màdi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi iin nêhivì (chica ndiaá), ni màdi sàhà yua-nda, ni sàhà stná ñà-dùcán cunì iin nêhivì coo. Còo, sàhà cuisì-ña ducán cunì Dios.

¹⁴ Ndè ñuhiví yohó nì quixi mii-yá ana datú nansa ía Dios, te nì nduvàha-ya iin nêhivì ía iquìcùñù-xì. Te nìsa ìa chii-yá yohó ndé ndoo-nda. Te nsiùhù, nì xini-nsì ñà-ndiaha guá íá-yà. Ndiaha gá-yà, cachí, vâchi mindaa Dèhemani Yua-nda Dios nduú-yá, te chitu-yá gracia xì stná palabra ndàcuisì.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà Jesús

¹⁵ Daaní, nì càhàn Juan mà sàhà Jesús, nì ndàhì-nè, cachì-nè (xì nêhivì):
—Divi mii-yá nduú ana disàhà-xì nì càhìn xì-nsiá daa, te nì cachì, dihna yàha yùhù, dandu después vâxi mii-yá ana chicá ndiaá nùí, vâchi na táyôo yùhù, sà-íá mii-yá.

¹⁶ Chitu-yá cuàhà gá ñà-ndiaha ì ñuhú ini-yà, ñàyùcànduá nùu mii-yá sàni nihítáhvì stná-ndà cuàhà ñà-jaàn, cuàhà sàstnùhù gracia. ¹⁷ Vâchi ley sàna nduá nì datú Moisés antes, doco vichi sàni datú-ya ñà-nduú gracia ndiaha xí-yá xì stná palabra ndàcuisì xí-yá. ¹⁸ Còo ni-iin nêhivì nì xini xì Yua-nda Dios ni-iin xichi. Doco mindaa Dèhemani-yá ía nùu-yá, sàni datú yà-yùcán nansa ía Yuamáni-yá sàhà-ñá cundaà ini-ndà.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà mii-né

¹⁹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoo ñuu Jerusalén, nì techuún-né iin ùì dùtù xi-ne nùu Juan, te cutnáhà stná-nè xì dava nècuàchì (xinúcuáchì veheñùhu nani) Levita. Te nì xicàn tnùhù-né nùu nècuàchimà ana divi nduú-né. ²⁰ Ñàyùcànduá, ñà-yohó nduá nì cachi Juan; cóni càchì-nè á cóo; nì cachi ndàà-nè:

—Yùhù, có-nduì mii-yá nani Cristu.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchimà:

—(Pues nú cóo), ¿ana divi nduu-ní? ¿A nsì-Elías nduu-ní?

Te nì cachi Juan:

—Còó.

Te nì cacachi tu nècuàchìmà:

—Entonces, ¿a divi nduu-ní mii-yá ana icúmí quixi canúú cãhàn cuenta xi Dios?

—Còó —cachí Juan.

²² Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchìmà:

—Pues, ¿ana divi nduu-ní? vãchi icúmí-nsí cachitnùhu-nsi xì nèhivì nì catechuun-xi-nsí vãxi-nsi. ¿Ndíà cachí-ní sãhà mii-ní?

²³ Dandu nì cachi Juan:

—Yùhù nduí ana cãhàn fuerte sãhù yucù, (te cachí xì nèhivì ñà-nsidaviì-né anima-nè) na ian ndundaà iin ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor nacua nì cachitnùhu Isaías sãnaha na ní cãhàn-nè cuenta xi Dios —nì cachi Juan.

²⁴ Cunaha-nsiá, nècuàchì nì casaà nùù Juan mà, nècuàchì fariseu xínduu-ne.

²⁵ Dandu nì xicàn tnùhù gá-nè, cachí-nè:

—Vichi, ¿índù chuun quidá ì-ní nèhivì nú có-ndùù-ní mii-yá nani Cristu, te có-ndùù stná-ní nsì-Elías, te ni có-ndùù stná-ní mii-yá icúmí quixi cãhàn cuenta xi Dios?

²⁶ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Yùhù, ndisa, quidá ì' nèhivì xì tècuí. Doco mahì mii-nsiá iá iin ana có-nácúní-nsiá. ²⁷ Te mii-yá, nchícùn gã vãxi-ya nùí, te chicá ndiaá stná-yà nùí. Ni mà nátùí (cundui iin mozo xi-ya) ñà-tavà xì ndisàn-yá —nì cachi Juan.

²⁸ Cunaha-nsiá, ndé iá ñuu tii Betábara ladu duha yùte Jordán, yucán nì cuu nsidaa ñà-yòhó.

Nì quixi Jesús ñuhivì yohó ñà-cui-yà na ian xíhì iin lelù nduú promesa

²⁹ Daaní, nì yàha inga quivì, dandu nì xini Juan vãxi Jesús, te nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn vãxi mii-yá ana nduú nahi Lelù Ì nì sãhatahvì Dios (ñà-cui-yà) dacúxió-yá cuàchi nèhivì ñuhivì. ³⁰ Sãhà mii-yá nì cãhìn daa na ní cachì: nchícùn gã vãxi-ya nùí, vãchi na táyôo yùhù ñuhivì, sà-íá-yà, vãchi nicanicuahàn iá-yà. ³¹ Te cónì nácúnì mii-yá antes, doco sãhà-ñá cundaà ini raza-ndà Israel ana divi nduú-yá, sãhájàn nì nihí chuun quida ì' nèhivì xì tècuí —nì cachi Juan.

³² Daaní, nì cachi tu-ne inga palabra yohó:

—Yùhù, nì xini nì nuu Espíritu Ì xí Dios; nahi loma náhà-yà mànuu-ya ansivi nì sàcòo-ya dìni Jesús, te nì ndòo-ya yucán. ³³ Yùhù, cónì nácúnì mii-yá antes. Doco na ní sãha Yua-nda Dios yùhù chuun quida ì' nèhivì, dandu nì cachi stná-yà xí: “Na cúnì-ní nuu Espíritu Ì màcòo-ya dìni iin (ana cuhí), dandu ñà-jaàn cundaà inì-ní divi nduú mii-yá cuahàn nsida ì xì anima nèhivì tìxi Espíritu Ì”. ³⁴ Ñàyùcàndùá, yùhù, sàni xini, te datúí nùù-nsiá ñà-divi Dèhemani Dios nduú Jesús —nì cachi Juan.

Nècuàchì primeru nì catenchicùn xì Jesús

³⁵ Daaní, nì yàha inga quivì, te yucán iin Juan, cutnáhâ-né xì ù tiàa dacuahá-né. ³⁶ Te nì xini-nè yatni yáha Jesús, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn cuahàn mii-yá ana nduú Lelù Ì vãxi nùù Dios.

³⁷ Te ù tiàa dacuahâ-ma, nì tiacu-nè nì cãhàn Juan ducán, te nì tenchicùn-nè Jesús cuahàn-nè. ³⁸ Dandu nì ndacoto-ya, te nì xini-yà xínchicùn nècuàchìmà.

Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá nandúcú-nsiá?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù iá-ní?

39 —Nahà-nsia, cundehè-nsiá —nì cachi-yà xì-né.

Ñàyùcàndùá, cuàhàn-nè xì-yá, te nì xini-nè índù iá-yà. Te nì ndòo-ne xì-yá sàcuaà yucán, vàchi nahi càcùmì nì cuaà nduá.

40-41 Iin tiàa nani Andrés nduú iin ana nì inini na ní càhàn Juan daa, te nì tenchicùn stná-nè Jesús. Dandu vichi duha nì sàhàn stná-nè nì nanducu-né ñani-nè nani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sànì ndacùhun stnahá-nsí xì mii-yá nduú Mesías.

Quìvì Mesías nì cachi Andrés dàhàn mii-né, vàchi cuní cachàmà Cristu (nì quixì dìquì-xí).

42 Dandu nì saca-ne ñani-nè nì casaà-nè ndé iá-yà. Te na ní xini-yà Simón mà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Dèhe Jonás nduu-ní, te nani-ní Simón, doco yùhù cuàhìn cachì xì-ní Cefas —nì cachi-yà. Te quìvì Cefas mà, Pedro cuní cachà.

Nansa nì cana Jesús iin tiàa nani Felipe xì inga-nè nani Natanael

43 Daaní, nì yàha inga quìvì, te cuní Jesús nùhù-yà ladu Galilea. Te nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa nani Felipe, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-ní yùhù nùhù-ndà.

44 Cunaha-nsiá, ñuu Felipe mà nduú ñuu Betsaida, divi ñuu Andrés xì Pedro.

45 Ñàyùcàndùá nì nanducu Felipe iin tiàa nani Natanael, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cunaha-ní, sànì ndacùhun tnahá-nsí xì mii-yá nì tiaa Moisés sàhà-xí nùù ley ì, te divi sàhà stná-yà nì tiaa stná cuàhà profeta nì càhàn cuenta xi Dios sàhana. Jesús de Nazaret nani-yá, te yua-yá nani José.

46 Dandu nì cachi Natanael:

—¿A ndísá? ¿A iá iin nèhivì vàha ñuu Nazaret?

Dandu nì cachi Felipe:

—Nahà-ní cundehè-ní.

(Dandu cuàhàn-nè xì nècuàchìmà.)

47 Te na ní xini Jesús vaxi Natanael, dandu nì cachi-yà sàhà-né:

—Yohó vaxi iin tiàa quidá ndisa nacua ndiá ìcà quida nècuàchì raza-ndà Israel, te ni-iyuhu mà túha-ne dandahví-nè.

48 Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—¿Nansa ináhá-ní yùhù?

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Na táñâha ga cana Felipe mii-ní, te iá-ní sàhà iin nù-higu, dandu nì xinitùí mii-ní.

49 Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—Dèhemani Dios nduu-ní, Maestro, divi rey icúmí cusáhnù nùù ñuu-ndà Israel nduu-ní.

50 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Mà úhì guá nì xinindisa-ní na ní cachì nì xinitùí mii-ní sàhà yutnù yucán. Cunaha-ní, icúmí-ní cunì-ní milagru chicá ndiaha. ⁵¹ Ñà-ndácuìsì nduá cachí xì-ní, icúmí-ní cunì-ní nuna ansivì, dandu quecoyo ángel xi Dios mànana mànuu cucuu-ne dìquì-xí ndé iín yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

2

Nansa nì quida Jesús milagru iin vicò nandàhà nì là ñuu Caná

¹ Daaní, quìvì ùnì nì là iin vicò nandàhà ñuu tii Caná iá ladu Galilea. Te yucán nì sàà stná dihi Jesús. ² Te nì cànà stná mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cuu nì nsihi tècuí vidi sì-uva coho-ne. Ñàyùcàndùá, nì càhàn dihi-yá xì-yá, cachí-nè:

—Sàni nsihi tècuí vidi sù-uva.

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Chicá vaha nacoo-ní ñà-jaàn nù yuhù, vachi tàñáha ga sàà meru hora xi.

⁵ Dandu nì càhàn dihi-yá xì tiàa xinúcuáchí yucán, cachí-nè:

—Quida-nsia nacua cachí dèhi xì-nsiá.

⁶ Cunaha-nsiá, yucán itá ñhù barril yùù, iin ian vātùni cuñuhu cùmì ò úhùn yoo tècuí. Tècuí mà xichúùn nècuàchì raza Judea ñà-nsidandoo-ne mii-né según estilu nduú ley xi-ne. ⁷ Te nì cachi Jesús xì tiàa yucán:

—Dachitu-nsiá barril jaàn tècuí.

Ñàyùcànduá, ducán nì caquida-tè, dècuèndè yuhá nì chitu. ⁸ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Vichi chitacuhá-nsiá chii-té cunihi-nsia cùhùn nù nècuàchì iin sáhnù nù vicò.

Ñàyùcànduá, ducán nì caquida-tè. ⁹ Te nì xihì nècuàchì mà iyuhu tècuí mà, doco sàni nanduu-tè tècuí vidi sù-uva. Te cóni sáha-ne cuenta índù nì quixi ndutè mà, doco tè-xinúcuáchí nì catavà xì-té, ináhá-tè. Daaní, na ní cundaà ini-nè nansa xihí ndutè mà, dandu nì cana-ne noviu nándàhà, ¹⁰ te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Nsidáa nèhivì, na sáha-ne tècuí vidi sù-uva coho-nda, dihna sáha-ne ndutè chicá vaha, dandu nú sàni xihì cuahà-ndatè, dandu tavá-né ndutè chicá ndahví. Doco mii-ní, còó, làcà vichi nì tavà-ní ndutè chicá finu —nì cachi-nè.

¹¹ Ñà-jaàn nduú milagru primeru nì quida Jesús. Te ñuu Caná iá ladu Galilea nduú lugar ndé nì quida-yañà. Ducán nduú nì dàcùnì-yà nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá, te nì xinindisá stná nècuàchì dacuahá-yá mii-yá.

¹² Daaní, nì sàhàn Jesús ñuu Capernaum, mii-yá xì dihi-yá xì ñani-yà, xì stná nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì cuee-yà iin ù quivì.

Nansa nì tavà Jesús nèhivì dicó ini patiu veheñùhu cahnú

¹³ Dandu nì quihin tu-ya ichì cuahàn-yà ñuu cahnú Jerusalén, vachi sà-ítuú vicò pascua, iin vicò nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán. ¹⁴ (Ñàyùcànduá, nì sàà-yà ñuu mà), te nì xini-yà yucán yehè veheñùhu cahnú itá nèhivì dicó; dicó-né buey, dicó-né riì, dicó-né loma, te ndoó stná nèhivì nadámá tnahá xi dihùn (vàxi inga ñuu). ¹⁵ Dandu nì cava-yà itnii yohò nì quidayucun-yà iin chirrión, te nì taxi nsihí-yànè yehè veheñùhuma, mii-né xì riì xí-né xì stná buey xi-ne. Te nì dandiàchì-yá dihùn damá-né, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi-ne.

¹⁶ Te nì cachi stná-yà xì nècuàchì dicó xi loma mà:

—¡Tavà-nsiá quisi yohó fuera! vachi màdi yàhvi nduú vehe ì Yuamáni' —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì nsinuu ini nècuàchì dacuahá-yá nansa cachí nù tutu ì ndé cachá: “Yáha ga cuahà nacání ìni sàhà veheñùhu ì xí-ní ñà-màsà dándañúhu nèhivì ñà-ì icúmíá”.

¹⁸ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì cachi-nè xì-yá:

—Quida-ní iin milagru cunduu seña ñà-cundaà ini-nsi a icúmí-ni derechu quida-ní ñà-nduá nì quida-ní, á coó.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vātùni. Ducùn-nsiá veheñùhu yohó, te tixi ùnì quivì nsida saí-ñà.

²⁰ Dandu nì cachi nècuàchì yucán:

—Ùi dico ñhù cuià nì quidachuún nèhivì nì dàxínu-ne veheñùhu yohó. Te mii-ní, ¿a ndísá daxínu-nià tixi ùnì quivì? —nì cachi-nè.

²¹ Doco màdi veheñùhu ndisa nduá càhàn-yà sàhà-xí; còó, vachi ejemplu-ni nduámà; divi cuerpu mii-yá càhàn-yà sàhà-xí. ²² Ñàyùcànduá, después, na quivì sàni natiacu-yà, dandu nì nsinuu ini nècuàchì nchícùn xì-yá ñà-ducán

nì cachi-yà xì-né daa, te nì sàà-nè nì xinindisá-né ñà-ndùá cachí nùù tutu ìì, te nì xinindisá stná-nè ñà-ndùá nì cachi mii-yá daa.

Ináhá Jesús nansa ía anima nsidanicuú nèhivì

²³ Cuàhà nèhivì nì xinindisa-xi-yá na ní xini-nè milagru nì quida-ya na ía-yá ñuu Jerusalén quivì vicò pascua ma. ²⁴ Doco mii-yá, có nì ícúmí-yá nècuàchì mà seguru, vàchi ináhá-yá ñà-ñuhú ini anima nsidanicuú-né. ²⁵ Còò necesidad ícúmí-yá cachi iin nèhivì xì-yá nansa ía anima ñanìtnaha-ne, vàchi ináhá-yá nsidaa ñà-ndùá ñuhú ini anima nèhivì.

3

Nansa nì càhàn iin tiàa nani Nicodemo xì Jesús

¹ Nìsa ìa iin nècuàchì fariseu nani Nicodemo. Iin nècuàchì xídandacú nùù ladu Judea mà nduú stná-nè. ² Te divi-ne nì sàhàn ndé ía Jesús iin sàñaà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsì divi mandu xi Dios vaxi-ní, vàchi nú màsà chíndéé Dios, dandu nì-iin nèhivì, mà níhì-né quida-ne milagru nacua quidá mii-ní.

³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachí` xì-ní: nú màsà nácacú sáá nèhivì, dandu mà cúí sàà-nè cuni-nè ñuhiví ìì xí Dios.

⁴ Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—¿Nansa cui nacacu-nda nú sàni sahnu-nda? ¿A cúí nàcùñuhu saa-nda ini dihimáni-ndà, te nacacu-nda?

⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàcuisì nduú palabra yohó cachí` xì-ní: nú màsà nácacú sáá iin nèhivì quida tècuí xì stná Espíritu Ìì, dandu mà níhì-né yàha-ne ñuhiví ìì ndé cusáhnù Dios. ⁶ Vàchi nú sàni cacu-nda nùù yuadíhí-ndá, dandu iquìcúñú ícúmí-ndá. Doco nú sàni cacu anima-nda quida Espíritu Ìì xí Dios, dandu espíritu (saa) cucumi stná-ndá. ⁷ Màsà ndúlócô-ní ñà-nì cachí xì-ní ícúmí-ní nacacu saa-ní. ⁸ Vàchi ducán quidá stná tàchì, caná te caná yohó yucán, doco có-ináhá-nsiâ índù lugar vaxa, ni índù lugar cuàhàn. Ducán ía stná xì anima nsidaa nèhivì nì nacacu nì quida Espíritu Ìì.

⁹ Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—Pues, ¿índù modo cunduu nsidaa ñà-càchí-ní jaàn?

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iin maestru ñuu-nda Israel nduu-ní, te có-sànìhì inì-ní sàhàjàn nacua ndiá ìcà-ní. ¹¹ Ñà-ndàcuisì nduá yohó cachí` xì-ní: ñà-ndùá ináhá-nsì, divi ñà-jaàn cachí-nsì xì-nsiá. Te datúi stná-nsì nùù-nsiá ñà-ndùá sàni xini-nsì, doco có-xiníndísâ-nsiá. ¹² Mate cuisì sàhà ñà-íá ñuhiví yohó-ní nduá càhìn xì-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá; ñàyùcàndùá, ùhì cunindisá stná-nsiá nú ni càhìn xì-nsiá sàhà gloria (xi Dios).

¹³ 'Ni-iin nèhivì tàñáha ga nana-ne gloria. Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ansivi nduú vehi, te nì nui nì quesai (ñuhiví yohó). ¹⁴ Te nacua nì quida Moisés (sànaha) na nìsa ìa-ne yucù, nì chituu ducún-nè iin còò (càa), pues ducán stná yùhù, ícúmí nèhivì chituu ducún stná-nè yùhù. ¹⁵ Dandu nsidaa nèhivì cunindisa-xí, mà nunca sàà-nè ndañuhu-né; còò, nicanicuahàn cutiacu-nè.

¹⁶ Vàchi ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà nèhivì ñuhiví, nì sàhatahvì-yá mindaa Dèhemanì-yá (ñà-cui-yà), dandu nsidaa nèhivì xiníndísá-xí-yá, mà sàà-nè ndañuhu-né, còò, nicanicuahàn ícúmí-nè cutiacu-nè. ¹⁷ Vàchi màdì sàhà-ñá dandohó-yá nèhivì cuáchi nduá dísàhà-xí nì ndacu nuù Dèhemanì-yá quixi-ya ñuhiví yohó, còò; divi sàhà-ñá càcu-ne nduá.

¹⁸ Nù xíníndísâ iin nêhivì Dêhemanì Dios, dandu ñà-sàni càcu-ne nùu castigu sàhà cuàchi-ne nduá; doco nêhivì có-xíníndísâ, sà-íá vâxi castigu xi-ne nùu-yá, vâchi có-xíníndísâ-né ñà-nduá cachí mindaa Dêhemanì-yá. ¹⁹ Te ¿ndiá nduú meru ñà-dísáhà-xí vâxi castigu mà dìquì-né? Divi sàhà-ñá sàni quesaa palabra ndàcuisì ñuhiví yohó ñà-datnúà sàxínítnùnì nêhivì, doco chicá nì cudí ini-nè caca-ne ichì ñáa, màdì ichì ndé datnúu Dios, vâchi quini íá ñà-nduá quidá-né. ²⁰ Te nsidaa nècuàchìmà, có-cùnì dahuun-ne cunini-ne palabra datnúu xì sàxínítnùnì-nè, nì có-tnâtuu stná-nè ndé cáhàn xì palabra mà sàhà-ñá màsà túi ñà-quini guá quidá-né. ²¹ Doco iin nêhivì quidá víi nacua cachí palabra ndàcuisì, cudí ini-nè tnâtuu-ne ndé íá palabra datnúu xì sàxínítnùnì-nè, vâchi cunì-nè cundaà ini nsidaa nêhivì ñà-quidá víi-né nchícùn-nè ichì Dios —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi gà Juan Bautista sàhà Jesús

²² Daaní, nì quihin tu Jesús ichì cuàhàn-yà ladu Judea, mii-yá xì nècuàchì xínchícùn xì-yá. Te yucán nì ndòo chii-yá xì-né, dandu nì cuhì nêhivì cuàhà gà nì sàa yucán. ²³ Stná Juan Bautista, yucán quidá ì stná-nè nùu iin xaan nani Enón yatni lugar nani Salim, vâchi ñuhú cuàhà tècuí yucán. Ñàyùcànduá, divi lugar mà sàhàn cuàhà nêhivì ñà-cuhì-né, ²⁴ vâchi tàñáha ga cundiadi Juan.

²⁵ Tiempu mà nì cuu nì quesaha nì cuàà nêhivì nchícùn xì Juan xì it-nii gà nècuàchì raza-nè Judea, vâchi tucu tucu cachí iin iin-ne sàhà modo nduhì-ndà. ²⁶ Dandu nsidaa-né nì quixi-ne nùu Juan nì cacachi-nè xì nècuàchìmà:

—Maestro, ináhá-nì ana nìsa ía xì-ní ladu duha yùte Jordán, te nì càhàn-nì sàhà-né, ndiaha gà-nè nì cachì-nì; pues vichi mii stná-nè quidá ì stná-nè nêhivì, te cuàhà gà nêhivì sàhàn nùu-né.

²⁷ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Ni-iin nêhivì, mà cúí ñhì-né iin chuun ndiaha nú màsà cuáha Dios-nè. ²⁸ Ináhá-nsiá nansa nì cachì: “Yùhù, có-nduú (rey ndiaha nani) Cristu, cuisì iin ana nì techuún Dios nduú, te dihna vâxi nùu mii-yá”. ²⁹ Cunaha-nsiá, na íá vicò nandàhà, íá iin noviu, te íá stná novia cutnáhá xì-né. Doco íá stná padrinu iladú, inínì-né, te cudí ini-nè na cáhàn noviu. Pues, ducán íá stná yùhù, nahi padrinu nduú, te yáha ga cudí inì sàhà mii-yá. ³⁰ Mii-yá, cueé-nì cueé-nì chicá ícúmí-yá ñhì gá-yà trùñuhu xì-yá, doco yùhù, còo. Cueé-nì cueé-nì ícúmì nêhivì nandòó-né yùhù.

Jesús nduú ana nì nuu ansivi

³¹ Mii-yá, dècuèndè dìquì-xí nì quee-ya, ñàyùcànduá chicá ndiaá-yà nùu nsidaa-nda. Iin nêhivì ñuhiví yohó, nêhivì ùún nduú-né, te cuisì sàhà ñuhiví yohó cáhàn-nè. Doco mii-yá, ansivi nì quixi-ya, te chicá ndiaá-yà. ³² Te ñà-nduá sàni xini-yà, xì ñà-nduá nì inini-ya, ñà-jaàn nduá cachí-yà xì nêhivì, doco có-xíníndísâ-né ñà-nduá cachí-yà. ³³ Doco nú xíníndísâ iin nêhivì-yá, dandu náhà claru sàni cundaà ini nècuàchìmà ñà-mii palabra ndàcuisì nduá cachí Dios. ³⁴ Vâchi Jesús, mandu xi (Yua-nda) Dios vâxi-ya, te divi palabra ndiaha xì Yuamáni-yá cáhàn-yà, vâchi màdì iyuhu-ní Espíritu Ì sàni níhítàhvì-yá, còo. Sàni ñhì nsìhì-yá Espíritu Ì. ³⁵ Te cuú ini Yuamáni-yá sàhà-yá. Ndahà-yá sàni dáyáha Yuamáni-yá nsidanicuú ñàhà.

³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ana xíníndísâ-xí Dêhemanì Dios, nicanicuahàn cumi-né vida ndiaha. Doco nêhivì có-xíníndísâ, mà-ñhì-né vida ndiaha ma. Còo, iin castigu cahnú ícúmì-nè ñhì-né nùu-yá, te sà-itúá vâxan.

4

Nansa ni yaha iin nêcuàchì ñahà ñuu Samaria ladu xi Jesús

¹⁻² Quivì yucán ni nducuahà gá nêhivì nchícùn xì Jesús. Te ni cuhì stná-nè. Doco màdì mii Jesús ni quidá ìi xì-né, cuisì nêcuàchì dacuahá-yá ni quida ìi xì-né. Dêcuèndè más gá nêhivì xí-yá ni cuhì nùu nêhivì ni quida ìi Juan Bautista. Dandu ni xinitnùhu stná nêcuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nêhivì nchícùn xì-yá. Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini-yà ñà-sà-ínahá nêcuàchì mà ñà-jaàn, ³ dandu ni quee-ya ladu Judea mànuhù-yá ladu Galilea, (mii-yá xì nêcuàchì dacuahá-yá).

⁴ Te ichì mà icúmí-yâ yaha-ya ladu Samaria. ⁵ Te xicá-yá ni nasaa-yà yatni iin ñuu tii nani Sicar. Te divi yucán nduú stná ñuhù ndé nisa itnii José sàhana, vâchi ñuhù ni ndutahvì-né nùu yua-né Jacob nduá. ⁶ Te yucán iá stná pozo nisa xichuún Jacob mà sàhana. Pues divi yuhù pozo mà ni sàcòo chii-yá, vâchi caní ichì ni xìca-ya, te xávî-yà. Nahi càxíhúì nduá, ⁷⁻⁸ te sàcuàhàn nsidaa nêcuàchì dacuahá-yá ñuu mà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè. Dandu (nùu pozo mà) ni tnàtuu stná iin nêcuàchì ñahà ladu Samaria mà ñà-tavà-né tècuìí. Te ni cachi-yà xì-né:

—Taxi tahvì-ní iyuhu tècuìí cohi.

⁹ Te ni cachi nêcuàchì mà xì-yá:

—Doco mii-ní, iin nêcuàchì raza Judea nduu-ní. ¿Índù chuun xicàn-ní tècuìí coho-ní nùu yùhù? vâchi nsidaa nêcuàchì ñuu-ní, indéhe úhì-nè nsiùhù tè-nduú nêcuàchì Samaria yohó.

¹⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-ní, vâchi có-cùndáà inì-ní nansa quidá Dios, dacútâhvì-yá tnùmanì xí-yá nùu nêhivì; ni có-ínahá stná-ní ana divi nduú yùhù ana xicàn xì tècuìí nùu-ní. Vâchi nú ni cùndáà inì-ní, dandu càcàn tahvì-ní nùí, te dacútâhvì' mii-ní tècuìí cutiacu ndiaha-ní.

¹¹ Dandu ni cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò ni-íñàha nihi-ní tavà-ní tècuìí yohó, vâchi cunú ñuhù-te. ¿Nansa cui tavà-ní tècuìí cutiacu ndiahi? ¹² Cunaha-ní, pozo yohó nduú ndé nisa xihì xì-ndà Jacob, mii-né xì nsidaa dèhe-ne xì quisì xí-né, dandu ni nacoò-neà nùu nsiùhù. ¿Te mii-ní, a chicá ndiaá-ní nùu xì-ndà mà cahan-ní?

¹³ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Nú ni cohó nêhivì tècuìí pozo yohó, dandu tucutu icúmí-nè cui-nè tècuìí después. ¹⁴ Doco nú ni cohó-né tècuìí dacútâhvì yùhù-nè, dandu mà nunca cui gà-nète nicanicuahàn. Vâchi ducán quea na ian ñuhù tècuìí ini-nè, te ndéa ndiaha-té dècuèndè ñihítâhvì-né vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu ni cachi nêcuàchì ñahà mà:

—Señor, taxi-ní tècuìí mà cohi ñà-màsà cúí guè tècuìí, te màsà quíxí guè yohó taví-te.

¹⁶ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-ní cana-ní ìi-ní quixi-nsia.

¹⁷ Dandu ni cachi nêcuàchì mà:

—Còò ìi yùhù.

Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndáà nduá cachí-ní còò ìi-ní, ¹⁸ vâchi ùhùn xichi sàni nandàhà-ní, te ni sate tnahá-nsiá. Te tiàa iá xì-ní vichi, màdì ìi-ní nduú-né. Ñà-jaàn ndisa ni cachi ndàà-ní.

¹⁹ Dandu ni cachi nêcuàchì mà:

—Vichi sàni cundaà inì, na iin nêhivì cáhàn cuenta xi Dios nduu-ní, señor.

²⁰ Doco estilu xi xì-nsí nduá cahví-nsí Dios dìni yucù jaàn; doco mii-nsiá,

còó. Ñuu-nsià Jerusalén nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cahvi-nda Dios, cachí mii-nsiá.

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Señora, cunindisa-ní yùhù: vaxi iin quivì, dandu màdì cuisì dìni yucù jaàn, ni màdì cuisì ñuu Jerusalén cùhùn-nsià cahvi-nsiá Yua-nda Dios. ²² Mii-nsiá, có-ináhá ndisá-nsiá ana divi cahvi-nsiá. Doco nsiùhù, ináhá vâha-nsi ana cahvi-nsí, vâchi cuisì nsiùhù tè-nduú nècuàchì raza Judea icúmí xí palabra nansa càcu anima nèhivì. ²³ Cunaha-ní, vaxi iin quivì, dandu nèhivì cuní cahvi ndisa xi Dios, inì-ni anima-nè icúmí-nè cahvi-néyà, te cahvi stná-néyà nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá, vâchi ducán cuní-yà quida-ne na cahvi-néyà. Te vichi sàni sàà stná quivì quida-ne ducán. ²⁴ Vâchi mii espíritu ndiaha nduú Dios. Ñàyùcànduá, nú cuàhàn-ndà cahvi-ndayá, dandu inì-ni anima-ndà icúmí-ndá cahvi-ndayá; te icúmí-ndá cahvi stná-ndàyá cuisì nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá —nì cachi Jesús.

²⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Yùhù ináhí quixi mii-yá ana nduú Mesías, divi mii-yá nani Cristu. Te nú sàni quesaa-yà, dandu cachitnùhu-ya xì nèhivì nsidaa ñà-nduú ñà-ndàà.

²⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù ana cáhàn xì-ní vichi, divi nduú mii-yá.

²⁷ Daaní, cáhàn va-ya xì nècuàchì yucán, te nì cansiaa tu nècuàchì dacuahá-yá. Te nì ndulocó-nè, cóni cùndàà ini-nè índù chuun ndatnúhú-yá xì nècuàchì ñahà mà. Doco cóni xícàn tnùhù-né nùù-yá índù chuun cáhàn-yá xì-né, ni cóni ndácàtnùhù-né nùù-yá índù palabra cachí-yá xì-né. ²⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì naco-ne yoo xi-ne mànuhù-né ini ñuu mà, te nì cáhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

²⁹ —Naha-nsià cùhùn-ndà cundehè-nsiá iin tiàa iá yucán, vâchi nì nacani-ne xì' nsidaa ñà-nduá nì quide vida xi. ¿Amadí mii-yá nduú Cristu (ndiatu-nda)?

³⁰ Ñàyùcànduá, nì ndecoyo cuàhà nèhivì ñuu yucán vâxi-ne ndé iá Jesús, ³¹ vâchi iá ìl-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì sacundahví nècuàchì dàcuahá-yá mà nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, cuxi-ní iyuhu.

³² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Sà-icúmí ñà-cutiacuì mate có-cùndàà inì-nsia índù iñàha nduá.

³³ Dandu nì ndatnuhu nècuàchì dacuahá-yá iin-ne xì inga-nè, cachí-nè:

—¿A vihi-ni nì quixi iin nèhivì nihí xi ñà-nduá cuxi-ya cahan-nsiá?

³⁴ Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Ñà-itiácú yùhù nduú ñà-quide cumplir nacua nì cachi mii-yá nì techuun-xí vâxi. Cuní dansihí chuun ndiaha nì sàha-ya yùhù. Te ñà-jaàn nduá itiácú. ³⁵⁻³⁶ (Ináhí) cachí-nsià cumáni gá cùmì yòò, dandu ndanchito cosecha. Doco yùhù cachí xì-nsiá, cundehè-nsiá (nadaa nèhivì ndoó ñuhiví), vâchi nahi cosecha xínduu stná-nè, te sà-lá ndanchitoa. Te na quidá nèhivì chuun ndiaha xí cosecha mà, pues ñà-nìhì ñanìtnaha-ne vida ndiaha nicanicuahàn nduá. Dandu después, icúmí-nè nìhì-né ñà-vâha xi-ne, te cudì gá ini-nè, mii-né xì stná nèhivì nì chihi stná xì (palabra primeru). ³⁷ Te ñà-jaàn nduú nahi dichu cachí: “Díin nèhivì chihí, te díin nèhivì ndaníhí xí cosecha”. ³⁸ Yùhù nì techuín mii-nsiá ñà-quida-nsia iin chuun (ndiaha ñà-chindee-nsiá nèhivì nìhì-né vida ndiaha, na ian) ndanihi-nsia cosecha. Doco màdì mii-nsiá nduú ana nì dàquésáhá xí chuun ma; còó, díin nèhivì nduú ana nì caquidachuún primeru, dandu después nì quìhvi stná mii-nsiá —nì cachi Jesús.

³⁹ Cunaha-nsiá, cuàhà nèhivì ñuu tii ladu Samaria mà nì xinindisa-xi-yá, vàchi nì xinindisá-né palabra nì cachi nècuàchì ñahà mà ñà-nì nacani-ya xì-né nsidaa ñà-nduá nì quida-ne vida xi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcànduá na ní quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, dandu nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì còó chii gá-yà ñuu-nè; te sàhájàn nì ìa ga-yà ùi gá quivì. ⁴¹ Dandu cuàhà gá stná nèhivì nì xinindisa-xi-yá, vàchi nì inini-ne nì càhàn mii-yá. ⁴² Ñàyùcànduá, nì cacachi-nè xì nècuàchì ñahà mà:

—Vichi màdi cuisì sàhà ñà-nduá nì cachì-ní nì xiníndísâ-nsí; còó, vàchi vichi sàni inini stná-nsì mii-yá na càhàn-yà palabra xi-ya, ñàyùcànduá sàni cundaà ini-nsì ñà-divi mii-yá nduú ana dacácu xi nèhivì ñuhivì; meru Cristu nduú-yá —nì cachi-nè.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe iin nècuàchì dandacú

⁴³ Daaní, nì nsihi nì ìa Jesús ñuu yucán ùi quivì, dandu nì naquihin-ya ichì mànuhù-yá ladu Galilea. ⁴⁴ Te mii-yá nduú ana nì cachi ñà-cò-quidáñúhú nèhivì iin tiàa càhàn cuenta xi Dios nú nduú-né iin nècuàchì ñuu-nè. ⁴⁵ Daaní, na ní nasaa-yà ladu Galilea mà, nì cudì ini nècuàchì ladu yucán sàhà-yá, vàchi nì sàhàn stná-nè ñuu Jerusalén quivì nì ìa vicò, te nì xini stná-nè nsidaa milagru nì quida-ya yucán.

⁴⁶ Daaní, nì nasaa stná-yà ñuu tii Caná iá ladu mà, divi ñuu ndé nì quida-ya milagru xì tècuí uun nì nanduu-tè ndutè vídì sì-uva. Te yucán nì quesaa stná iin nèhivì xí gobiernu nì quixi ñuu Capernaum, vàchi iá iin dèhe-ne cuhí.

⁴⁷ Te nì xinitnùhu-ne sàni nsiaa tu Jesús nì sàhàn-yà ladu Judea. Ñàyùcànduá vaxi-ne nchícùn-nèyà, te nì sacundahví-nè nùu-yá áma cùhùn-yà xì-né ñuu-nè, te dandúvaha-ya dèhe-ne, vàchi sàcùcàhvì-te. ⁴⁸ Doco nì cachi Jesús xì-né:

—Mii-nsiá, nú màsà quidé iin milagru fuerte cundehè-nsiá, mà sàà-nsià cunindisá-nsiá.

⁴⁹ Doco nì cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Señor, cùhùn-ndà vehi por favor, còtó cui dèhi.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Vàtùni nùhù-ní, vàchi cuàhàn nduvàha dèhe-ní.

Dandu nì xinindisá nècuàchì mà palabra nì cachi-yà xì-né, ñàyùcànduá mànuhù-né vehe-ne. ⁵¹ Te na sá-ítúú-né nasaa-nè, nì ndacùhun tnahá-né xì itni peón xi-ne nihi-xi razón vaxi, te nì cachì-te:

—Sàcuàhàn nduvàha dèhe-ní.

⁵² Dandu nì xicàn tnùhù-né índu hora nì quesaha nì nchìco cuèhè. Te nì cachì-te:

—Icu, nahi càhiin nì nchìco ini-vè.

⁵³ Ñàyùcànduá, nì cundaà ini-nè, divi hora nì càhàn-nè xì Jesús nì sandu-amà, divi hora nì cachi-yà xì-né ñà-cuàhàn nduvàha dèhe-ne. Ñàyùcànduá, nì xinindisá-nèyà, mii-né xì nsidaa stná nèhivì vehe-ne.

⁵⁴ Cunaha-nsiá, milagru yohó nduú milagru ùi nì quida-ya na ní nasaa-yà ladu Galilea nì sàhàn-yà ñuu Judea.

5

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàhà tnahá ùi iquicúñu-xi

¹ Daaní, quivì yucán nacává iin vicò xí nècuàchì raza Judea, ñàyùcànduá, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén. ² Te ini ñuu mà iá iin pila cahnú tècuí. Te yucán itánduhù stná ùhùn vehe nahi corredor. Te lugar mà, Betesda naniá, te yatni iá mà ndé iá iin yehè ñuu mà nani Yehè Riì. ³ Pues divi vehe ma itánduhù cuàhà nècuàchì cuhí, nècuàchì cuaá, nècuàchì xicá cuèhè, nècuàchì yáha ga nì ìchì, xíndiatu nsidaa-né ndacùchì tècuí mà. ⁴ Vàchi (cachì-nè) cada

yáha iin tiempu, dandu nuú iin ángel xi Dios dandácùchí xì-té. Dandu nèhivì primeru quìhvi mahì-té, icúmí-nê nduvàha-ne nùu cuèhè quida xi-né, ndéni cuèhè nì cui ni cúndúá, icúmíá cuxioa. ⁵ Te yucán iá stná iin tiàa indúhu yuhù tècuíi mà, 38 cuià icúmí-nê cuèhè quida xi-né. ⁶ Dandu, nì xini Jesús jaàn indúhu-né, te ináhá stná-yà ñà-càní cuià iá-nè xì cuèhè mà, ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-ní, ¿a cuní-ní nduvàha-ní?

⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò iin chindee xí na hora ndácùchí tècuíi, te quìhvi stnàì mahì-té. Vàchi na meru sàì, dihna inga-nè nì sàà-nè nùí, te nuú-né ndé ñuhú tècuíi.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndacuiìn-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní.

⁹ Dandu vichi vichi nì nduvàha nècuàchìmà nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì nacaca-ne cuàhàn-nè. Te quìvì yucán, quìvì descansu nduá. ¹⁰ Ñàyùcàndúá, nì cachi dava nècuàchì ñuu mà xì nècuàchì nì nduvàha ma:

—Quìvì descansu nduá vichi. Còò ley xi-nda cunsida-ní camilla xi-ní.

¹¹ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Nècuàchì nì dándúvaha xí, nì cachi-nè xì: “Ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní”.

¹² Dandu nì ndàcàtnùhù nèhivì mà nùu tiàa ma, cachí-nè:

—¿Ana divi nì cachi xì-ní ducán?

¹³ Doco nècuàchìmà, có-ináhá-nê nansa nani ana nì dándúvaha xi-né, vachi sàcuàhàn Jesús, te cuàhà gá nèhivì ndoó lugar yucán.

¹⁴ Daaní, después nì ndacùhun tnahá-yá xì-né na xicánúú-né patiu veheñuhu, te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi sàni nduvàha-ní. Màsà nàxícócuììn-ní quida-ní cuàchi, còtó quixi iin tnùndoho chicá fuerte dìquì-ní.

¹⁵ Dandu tiàa ma, nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì raza-nèmà ñà-divi Jesús nduú ana nì dándúvaha xi-né. ¹⁶ Ñàyùcàndúá nì caxini ùhì nècuàchì yucán mii-yá, te nì quesaha-né ndatnúhú-né nansa cahni-néyà ñà-nì quida-ya milagru mà iin quìvì descansu. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nècuàchì yucán:

—Yuamánì', iin-ni quidáchúûn-yà nsiquìvì, ñàyùcàndúá ducán quidá stná yùhù.

¹⁸ Ñàyùcàndúá chicá más nì cuni nècuàchì ladu Judea mà cahni-néyà, vachi màdì cuisì-ní có-chívaha vii-yá quìvì descansu (cahan-né), sino que nì cachi stná-yà Dios nduú Yua-yá, te ducán ndudává stnahá-yá xì mii Dios.

Nansa icúmí Jesús derechu dandacú-yá

¹⁹ Dandu nì naxiconihí-yá nùu nècuàchìmà, cachí-yà:

—Cunini-nsia palabra yohó cachí'. Mii mà cúí quide ni-ñàha, cuisì ñà-ndúá sàni xini quidá stná Yuamánì' Dios, vachi nacua quidá mii-yá, divi ducán icúmí quida stnàì. ²⁰ Cunaha-nsiá, cuú ini-yà sàhí, te nsidaa obra ndiaha quidá mii-yá, ñà-jaàn dacuní stná-yà yùhù quide. Te vichi sàni xini-nsiá iin ùì milagru, doco cuàhà obra chicá ndiaha icúmí-yà dacuní-yà yùhù, dandu más gá icúmí-nsiá ndulocó-nsiá. ²¹ Vachi nacua danátiácú-yà nècuàchì nsì, te nacua-hayanè vida, divi ducán quidá stná yùhù. Ñàyùcàndúá, vátùni danátiácú stnàì ndéni nèhivì ní cui cudí inì. ²² Te có-nsidándáa-yà sàhà cuàchi nèhivì, vachi ndahà yùhù sàni dàyáha-ya chuun jaàn. ²³ Ducán, dandu quidañuhu stná nèhivì yùhù nacua quidañúhú-nê mii-yá. Vachi nú màsà quidañúhú-nê yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, dandu queámà na ian có-quidañúhú stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí vaxi.

24 'Ñà-ndácuìsì nduá cachí xì-nsiá: nú iníní iin nèhivì ñà-nduá cachí, te xiníndísâ-né mii-yá nì techuun-xí vaxi, dandu cutiacu-nè nicanicuahàn. Mà sàà-nè cuni-nè juiciu, vachi sàni yàha-ne ndahà mii-yá ana sàha xi vida ndiaha. Mà cóo gá-nè ladu ndé xihì anima-nè. 25 Ñà-ndáà nduá yohó cachí xì-nsiá: vaxi iin tiempu, dandu icúmí yùhù ana nduú Dèhemanì Dios ndàhì fuertí, te cani nsidaa nècuàchì sàni xihì, dandu nsidaa ana cunini xí, nìhì-né vida ndiaha. Te cunaha-nsiá, vichi nduú stná tiempu mà.

26 'Yuamánì, nicanicuahàn ñuhú vida saín ini-yà. Te sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-nicanicuahàn cucumi stná yùhù vida saín mà, vachi Dèhemanì-yá nduí. 27 Te sàni sàha stná-yà yùhù chuun nsidandaì sàhà cuàchi nèhivì, vachi tnahà nèhivì ñuhivì nduú stnáì. 28 Te có-nduá ñà-ndulocó-nsià sàhà palabra jaàn, vachi vaxi iin quivì, dandu nsidaa ana ñuhú tìxi ñuhù, icúmí-né tiacu-nè na cani mii-né. 29 Dandu quecoyo nsihi-ne. Nècuàchì nisa quida viì, nìhì-né natiacu-nè sàhà ñà-cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn. Doco nècuàchì cóni quidá víi, cuisì natiacu-nè sàhà ñà-nìhì-né castigu sàhà cuàchi-ne.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mandu xi Yuamánì-yá nì quesaa-yà ñuhivì yohó

30 'Cuenta xi mií, mà cúí quide ni-ñàha. Cuisì nacua nì sàcùnahí, divi ducán nsidándàì sàhà cuàchi nèhivì. Te nú nsidándàì sàhà-né ducán, dandu meru nacua ndiá icà cundua, vachi divi Yuamánì' nduú ana nì techuun-xí nì quesà ñuhivì, te ñà-nduá cunì mii-yá coo, divi nduá quidé, màdià nandúquí ñà-quide ñà-cùnì mií.

31 'Nú cuisì yùhù nì cundúú ana cachítnùhu xi-nsiá sàhà ana nduí, dandu mà có-ndiáà mà. 32 Doco iá inga nèhivì cachítnùhu sàhí, te ináhí cachí ndàà-nè. 33 Pues divi nduú Juan (Bautista). Te nì techuún-nsiá compañeru-nsià ndàcàtnùhù-né nù nècuàchì mà, te ñà-ndáà nduu palabra ni naxiconihí-né. 34 Doco yùhù, còò necesidad icúmí càhàn iin nèhivì ùún sàhí. Te ñà-nduá cachí xì-nsiá, ñà-jaàn cachí sàhà-ñá nìhì-nsiá càcu anima-nsià. 35 Iin ratu tii nì cudì inì-nsià sàhà ñà-nduá quidá Juan (Bautista), vachi iin ana datnúú xì sàxínìtnùnì-nsià (sàhà ichì Dios) nì sanduu ndisa-ne. 36 Doco iá inga ñàha chicá fuerte nù palabra nì cachi Juan sàhí. Vachi cuàhà chuun ndiaha nì sàhatahvì Yuamánì' yùhù ñà-quide, te divi sàhà chuun ndiaha ma vátùnì cundaà inì-nsià ñà-divi mandu xi mii-yá vaxi. 37 Daaní, stná mii-yá sàni dàtúi-ya ana divi nduú yùhù. Doco mii-nsiá, tàcùnì-nsià nansa càhàn-yà; te tàcùnì stná-nsià nansa indéhe-yá. 38 Nì có-nìhnú stná inì-nsià ñà-nduá cachí-yà, vachi có-xiníndísâ-nsiá yùhù ana vaxi cuenta xi-ya.

39 'Cuàhà gá dacuahá stná-nsià tutu ìì, vachi ducán nìhì-nsià vida ndiaha nicanicuahàn, cachí-nsià. Doco cunaha-nsiá, divi sàhà yùhù càhàn stná tutu ìì mà. 40 Doco có-cùnì-nsià cunindisá-nsiá yùhù, te nìhì-nsià vida ndiaha.

41 'Yùhù, có-xicánú nandúquí nansa quidañuhu nèhivì yùhù. 42 Doco ináhí nansa nìhnú ini mii-nsiá; ináhí có-cúú ini-nsià sàhà Dios.

43 'Mate cuenta xi Yuamánì' vaxi, có-xiníndísâ-nsiá yùhù. Doco nú ni quixí inga ana càhàn cuisì sàhà mii-xí, dandu divi cuàhàn-nsià cunindisá-nsiá.

44 'Tùha-nsià nanducu-nsiá quidañuhu nèhivì mii-nsiá, doco ñà-ndee vaha-nsià nù ana nduú mindaa Dios, còò, có-nàndúcú-nsià ñà-jaàn. Ñàyùcànduá, sadiàmà nù-nsià ñà-mà cùì cunindisá-nsiá yùhù.

45 'Màsà túxí inì-nsià yùhù cuàhìn daquée cuàchi diquì-nsiá nù Yua-nda Dios. Còò, diín nduú ana icúmí canicuàchi sàhà-nsiá, divi nduú Moisés, mate tuxí ini-nsià ley xi nècuàchì mà nduá cuàhàn dacácu xi-nsiá. 46 Vachi nú nì xinindisá-nsià ñà-nduá nì tiaa Moisés nì cùì, dandu cunindisá stná-nsià yùhù, vachi divi sàhà yùhù nì tiaa nècuàchì mà. 47 Doco nú có-xiníndísâ-nsià palabra

nì tiaa-nemà, dandu mà sàà stná-nsià cunindisá-nsiá ñà-nduá cachí yùhù —nì cachi Jesús.

6

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil tiàa

¹ Daaní, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu tècuí cuáhà nani mar de Galilea. Te mar de Tiberio nani stná mà. ² Te cutnáhâ stná-yà xì cuáhà gá nèhivì, vâchi sàni xini-nè nansa nì quida-ya milagru nì dándúvâha-ya cuáhà nècuàchì cuhí. ³ Dandu nì nana-ya iin yucù yucán, te nì sàcòo-ya, mii-yá xì stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴ Te quivì yucán nduú quivì sà-ítúú nacava vicò pascua, iin vicò cahnú xí nècuàchì raza Judea. ⁵ Te nì indehè-yá, nì xini-yà ñà-cuáhà guá nèhivì vâxi nùù-yá, ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì Felipe:

—¿Índù cui cùhùn-ndà cuiin-nda ñà-cutiacu nsidaa nèhivì yohó cahan-ní?

⁶ Ducán nì cachi-yà xì nècuàchìmà, doco sà-ináhá-yâ nansa cuàhàn-yà quida-ya; nì cachi uun-ya xì-né a ver nansa cachi-nè. ⁷ Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, ni mà sàà ùi cientu òhùn plata ñà-cuiin-nda pan cuxi-ne, vâchi nì ñà-jaàn mà sàà nìhì iin iin-ne iyuhu iyuhá —nì cachi-nè.

⁸ Dandu nì càhàn iin nècuàchì dacuahá-yá nani Andrés, divi ñani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

⁹ —Yohó iá iin tèchii nihi-xi ùhùn pan tnuu xì ùi siaca cuati. Doco iyuhu nduájàn; mà sàà cuxi nsidaa nèhivì ñà-cuáhà guá-nè.

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús:

—Càhàn-nsià xì nèhivì ni màcùndoo-ne ñuhù.

Ñàyùcànduá nì sàcùndoo nsidaa nèhivì nùù yùcù cuií, vâchi iá cuáhà yùcù yucán. Te cunaha-nsiá, cuisì nècuàchì xínduu tiàa, ùhùn mil nì sanduu-ne.

¹¹ Dandu nì tnii-ya nsi-ùhùn pan mà, nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá, te nì dasàn-yáñà nùù nècuàchì dacuahá-yá. Dandu mii-né, nì dàcuàchí-néà nì sàha-ne nèhivì ndoó yucán. Te divi ducán nì quida stná-nè xì siaca. Te nsidaa nèhivì, nì nìhì-né nacua cudí ini-nè cuxi-ne. ¹² Daaní, na sàni chitu tìxi nsidaa-né, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Datacá-nsià ñà-nì cusobrá sàhá màsà ndáñúhú ni-iyuhá.

¹³ Ñàyùcànduá, nì dàtácá-nè ñà-nì ndòo ma na ní nsihi nì xixi nsidaa-né. Te nùù ùhùn pan mà nì cuyodò gá ùxìn ùi ìcà sicaté chitu pedazu-ñà.

¹⁴ Dandu nì cundaà ini nèhivì yucán iin milagru nduá nì quida-ya, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Ñà-ndàà nduá, Jesús yohó nduú ana xíndiatu-nda quesaa ñuhiví, divi nècuàchì icúmí càhàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Doco Jesús, ináhá-yâ nansa xínihnú ini-nè quida-ne, divi ñà-cùnì-nè tnii-neyà fuerza, te cunduu-ya rey dandacú nùù-né. Ñàyùcànduá, nì quecuaán-yá inga xichi, cuàhàn mindaa-yá ndé nduú yucù.

Nansa nì xicandodò Jesús nùù tècuí mar

¹⁶ Daaní, nì cuaà quivì yucán, te nì nuu nècuàchì dacuahá-yá dècuèndè yuhù tècuí cuáhà mà. ¹⁷ Nì sàcùñuhu-ne ini lancha, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè inga ladu mar tii ma, cunì-nè cùhùn-nè ñuu Capernaum. Te nì cuñaà, te tàñáha ga quesaa Jesús. ¹⁸ Dandu nì quesaha caná fuerte tàchì, ñàyùcànduá, ducún nì nacuahnu todò tècuí. ¹⁹ Te na sàcuàhàn-nè ini lancha mà nahi ùhùn ò ñù kilómetro, dandu nì xini-nè jaàn vâxi-ya, xicándódo-yá nùù tècuí, te sà-ítúú-yá quesaa-yá ndé cuàhàn lancha. Doco mii-né, nì yùhí-nè. ²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduí; màsà yùhí-nsià.

21 Ñàyùcàndùá, nì dáyáha-neyà ini lancha, cudî ini-nè. Te vichi vichi na iin cachí sàni sàà lancha mà dècuèndè ñuu ndé nchícùn-nè cuàhàn-nè.

Nansa nì yàha stná nèhivì mar nandúcu-né Jesús, te nì cachi-yà xì-né nansa sáhatahvì-yà vida ndiaha

22 Daaní, inga quivì, te nì nataca cuàhà tú nèhivì yuhù mar (ndé nì quee lancha), te ináhá-né imindaa-nú nìsa ìa yucán, te vichi cuàhàn nsihi nècuàchì dacuahá-yà inì-nu. Doco ináhá stná-nè ñà-có-cùtnáhâ-yà xì nècuàchì mà cuàhàn, vâchi micuísì-né cuàhàn-nè. 23 Doco después nì caquesaa tu itnii gá lancha nì quixi dècuèndè ñuu Tiberias nì quesaa-nu ndé ndoó nèhivì cuàhà mà, divì lugar ndé nì caxixi-ne pan na ní naquimanì-yà sàhà-ñá.

24-25 Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini nèhivì yucán, nì còò-yá, te nì còò stná nècuàchì dacuahá-yà, dandu nì quècoyo stná-nè ini lancha, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè mahì mar, te nì casaà stná-nè ñuu Capernaum, nandúcu-néyà inga ladu mar mà. Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù hora nì quesaa-ní yohó?

26 Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini-nsia palabra yohó: yuhù ináhî índù chuun nandúcu-nsiâ yuhù. Màdì sàhà ñà-nì xini-nsiâ milagru nduá; còó. Sàhà ñà-nì xixi vâha-nsia, te nì chitu tìxi-nsia nduá. 27 Doco màsà nácánì inì-nsia sàhà nansa nihì-nsiâ ñà-cutiacu-nsiâ ñuhivì yohó, vâchi sacù-nì tiempu cundiaà mà. Chicá nsiha nanducu-nsiâ ñà-ndiaha ì cutiacù-nsia nicanicuahàn. Te divì ñà-jaàn nduá sáhatahvì yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, vâchi nùù Yua-nda Dios sàni nihìtâhvì ñà-quide chuun ì xì-yá.

28 Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa quida-nsi sàhà-ñá cundua obra vâha nacua cuní Dios quida-nda.

29 Dandu cachí-yà xì-né:

—Ñà-cunindisá-nsiâ yuhù ana nì techuún-yà nì quesaa, divì ñà-jaàn nduú chuun vâha cuní Dios quida-nsia.

30 Dandu cachí-nè xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù seña quida-ní cundehè-nsí, te cunindisá-nsí? ¿Índù milagru quida-ní? 31 Vâchi xì-ndà, na ní saxìca-ne yucù dâná, nìsa còyo ñà-ndiaha nani maná nìsa xixi-ne, vâchi ducán cachí nùù tutu ì: “Nùù ansivi nì dàcòyo Yua-nda Dios pan nìsa xixi-ne”.

32 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndácuìsì nduá cachì xì-nsiâ: pan nì nihì xì-nsiâ nùù Moisés sàhana ma, cónì sándúú ndisa pan ndiaha vâxi ansivi. Còó. Yuamánì' nduú ana sáhatahvì xì pan ndisa ndiaha ma. 33 Vâchi pan sáhatahvì mii-yà nduú yuhù ana nì techuún-yà nì quixi ndé gloria sàhà ñà-cutiacu nèhivì ñuhivì.

34 Ñàyùcàndùá, nì cachi nèhivì yucán:

—Señor, nicanicuahàn taxi tahvì-ní nsiuhù pan mà cuxi-nsi.

35 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yuhù nduí nahì pan xi-nsia cuxi-nsia nsiquívì, te cutiacu-nsiâ. Vâchi nsidaa ana sàà cunindisa-xí, (ndiaha gá cundiatú anima-nè), na ian mà nunca cui-nè doco, te nì mà nunca cui stná-nè tècuí. 36 Doco nacua nì cachì xì-nsiâ, sàni xini-nsiâ nansa quidé, te có-xiníndísâ-nsiâ. 37 Doco sàni chitnùnì ini Yuamánì' ñà-cundoo ana nduú nèhivì xí, te nsidanicuú nècuàchì mà, icúmì-né (sàà-nè cunchicùn-nè yuhù). Te mà nunca taxi nì-iin ana cuní tnàtuu nù. 38 Vâchi divì sàhà-ñá quide ñà-nduá cuní mii-yà nì techuun-xí, ñàyùcàndùá nì quei gloria nì quesà. Mà vâxi quide ñà-nduá cuní mií. 39 Te

¿ndiá nduá cuní mii-yá nì techuun-xí? Pues, cuní-yà (ñà-iin-ni cundoo vii) nsidaa nèhivì nì sàhatahvì-yá yùhù; có-cuní-yà ndañuhu ni-iin-ne. Dandu na sàà xìnu tiempu, icúmí-nê natiacu nsihi-ne quide. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, ndéni nèhivì nì cunítnùhu sàhà yùhù ana nduú Dèhemani-yá, te cunindisá-né yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn cucumi-né, vèchi ducán nì chitnùnì ini Yuamáni'. Dandu quivì xìnu tiempu, icúmí-nê natiacu-nè quide —nì cachi Jesús.

⁴¹ Ñàyùcànduá, nì cuàà nècuàchì raza-yà Judea sàhà-yá ñà-nì cachi-yà nduú-yá pan ndiaha nì quixi gloria. ⁴² Te dohó nì cachi-nè, iin-ne xì inga-nè:

—Amádi dèhe José nduú Jesús yohó. Ináhá-ndá ana nduú yuadíhí-nè. ¿Índù chuun cachí-nè ndè gloria nì quixi-ne?

⁴³ Ñàyùcànduá, nì cachi Jesús xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun cuàà-nsià ducán? ⁴⁴ Mà níhì ni-iin nèhivì nàcùnihu ini-nè yùhù nú cóni níhítáhvì-né ducán nùu Yuamáni' nì techuun-xí; doco nú nì níhítáhvì-né ducán, dandu na quivì xìnu tiempu, icúmí danátíacuí-nè.

⁴⁵ Sàhana nì tiaa nècuàchì profeta nùu tutu ì, te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Dios chinaha-yà nsidaa-né”, nì cachi-nè. Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì inínì xì Yua-nda Dios, te cundaà vaha ini-nè, divi nduú nècuàchì icúmí cunchicùn xì yùhù.

⁴⁶ 'Còò ni-iin ni xiní xì Yua-nda Dios. Cuisì mindaa ana nì quixi nùu-yá nì xinínùu xì-yá, (divi yùhù). ⁴⁷ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, nsidaa ana xiníndisá-xí yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn sàni níhítáhvì-né. ⁴⁸ Yùhù nduí nahi pan (cuxi nèhivì), te cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁴⁹ Xì-nsiá nìsa xìca yucù dānā, nìsa xixi-ne nùnì ansivi nani maná, doco nì xihì nsihi-ne. ⁵⁰ Doco pan cāhān yùhù sàhà-xí, còò. Nùu gloria nì quea vāxan, te nú sàni xixi iin nèhivì-ñā, dandu mà cúí gā-nè. ⁵¹ Pues cunaha-nsiá, yùhù nduí pan mà. Nùu gloria nì nui vāxi, te nú nì cunchicùn iin nèhivì yùhù, dandu nicanicuahàn cutiacu-nè, (na ian) sàni xixi-ne yùhù, te ducán cutiacu-nè. Te ¿índù iñāha cundua cuāhi ñā-cunduu nahi pan mà? Pues divi cuerpu xì cunduu pan mà, vèchi icúmí cuāhi vida xì cuenta xì nèhivì ñuhivì sàhà-ñā nìhì-né cutiacu-nè —nì cachi Jesús.

⁵² Ñàyùcànduá, nì quesaha nècuàchì raza-yà Judea mà cuàà-nè entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù modo cuāha nècuàchì yohó iquicúñú-nè ñā-caxi-ndāñā?

⁵³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú màsà cāxi-nsiá cuñu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, te nú màsà cóhó-nsiá nì, dandu còò vida ndiaha nùu-nsiá. ⁵⁴ Nsidaa ana saxí xì cuñuì, te xihí-né nì, vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nê, te icúmí-nê natiacu-nè na xìnu tiempu. ⁵⁵ Vèchi cuñuì, ñā-cutiacu-ndā nduá, te nì, ñā-coho-nda nduú stnā. ⁵⁶ Nsidaa ana saxí xì cuñuì, te xihí-né nì, sàni ndèe anima-nè ini anima yùhù, te iá stnā ini anima mii-né.

⁵⁷ 'Yùhù itiacuí sàhà mii-yá ana nì techuun-xí vāxi, divi sàhà Yua-nda Dios iá nicanicuahàn. Te divi ducán stnā xì nsidaa ana saxí xì yùhù, sàhà yùhù cutiacu-nè. ⁵⁸ Pues, ducán nduú pan nì quixi gloria. Doco tucu iá pan nìsa xixi xì-nsiá sàhana, vèchi siempre nì xihì-nè. Cunaha-nsiá, nsidaa ana xixi-xì pan cachí xì-nsiá vichi, nicanicuahàn cutiacu-nè.

⁵⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na iá-yà veheñuhu ñuu Capernaum dacuahá-yá nèhivì.

Sàhà palabra xi Jesús nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn

⁶⁰ Na sàni inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-ndùá nì cachi-yà, dandu nì cachi dava-ne:

—Ùhì cunindisa-nda ñà-jaàn. Mà cándísâ nèhivì palabra jaàn.

⁶¹ Doco Jesús, ducání ináhá-yâ nansa xícachi-nè cáhàn ndiaa-nèyà ducán. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-ndôo ini-nsià sàhà ñà-ndùá nì cachi? ⁶² Pues nú coó, (dandu ¿nansa cachi gà-nsià sàhà) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na cuni-nsià yùhù mánani ansivi nùhì? ⁶³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà anima-ndà nìhì-ndà cutiacu ndiaha-nda, màdì sàhà iquicúñú-ndà, vèchi còò ni-ñàhà nìhì-ndà nùájàn. Cuisì palabra sàni cachi xì-nsiá nduá dacútiácú xì anima-nsià. ⁶⁴ Doco ináhí mii-nsiá ñà-dava-nsia có-xiníndísâ ndisa-nsia —nì cachi-yà.

Vèchi dècuèndè antes sà-ináhá-yâ ana xínduu nèhivì có-xiníndísâ, te ináhá stná-yá índu tiàa cuàhàn cahin xì-yá. ⁶⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Nacua nì cachi xì-nsiá daa, ducán nduá: mà cúí cunchicùn iin nèhivì yùhù nú màsà níhítáhvi-né ducán nùù Yuamáni'.

⁶⁶ Daaní, divi quivì yucán nì quecuaán cuàhà nècuàchì dacuahá-yá, nì naxicocuñin ini-nè, cóni cútnáhâ gá-nè xì-yá cacanu-ne. ⁶⁷ Ñàyùcàndùá nì cáhàn-yà xì ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá (cóni quécuáân):

—Mii-nsiá, ¿a nacoó stná-nsià yùhù?

⁶⁸ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, còò inga gà ana cùhùn-nsi nùù-xí, vèchi cuisì sàhà palabra xi mii-ní níhítáhvi-nsí vida ndiaha nicanicuahàn. ⁶⁹ Te xiníndísâ-nsí mii-ní ñà-ndùù-ní Cristu, divi Dèhemanì mii-yá iá nicanicuahàn. Ináhá vâha-nsi ñà-jaàn.

⁷⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ùxìn ùi mii-nsiá sàni nacàxin, doco iin-nsia nduú nahi ñà-malu.

⁷¹ Pues divi palabra mà nì cachi-yà sàhà dèhe Simón, nècuàchì nani Judas Iscariote, vèchi divi-ne nduú tiàa cuàhàn cahin xì-yá, te nduú stná-nè iin nècuàchì dacuahá.

7

Ñà-ndùá nì cachi ñani Jesús xì-yá ñà-có-xiníndísâ-né mii-yá

¹ Daaní, después, cuisì ladu Galilea nì quesaha xicánúú Jesús. Có-cùnì gà-yà cacanu-yà ladu Judea, vèchi nècuàchì raza-yà ndoó ladu mà, cuní-nè cahnì-nèyà. ² Doco vichi sà-ítúú iin vicò nsidácáhnû-né ladu Judea, divi vicò ndoó-né siahva. ³ Ñàyùcàndùá, nì cáhàn ñani Jesús xì-yá, cachí-nè:

—Vichi chicá vâha quee-ní ladu yohó cuahán-ní ladu Judea, dandu cuni nsidaa nècuàchì dacuahá-ní mii-ní, te cundehè stná-nè milagru quida-ní. ⁴ Vèchi nú cuní-ndà cùitià fama xi-nda nùù nèhivì, dandu mà quídá dèhé-ndà ñà-ndùá quida-nda. Ñàyùcàndùá, nú cuàhà guá ñà-ndùá quida-ní, dandu quida vate-niá cundehè nsidaa nèhivì —nì cachi-nè xì-yá, ⁵ vèchi cunaha-nsiá, ni ñani-yà có-xiníndísâ-xí-yâ.

⁶ Ñàyùcàndùá, nì cachi Jesús xì-né:

—Tañáha ga sàà quivì xí. Doco mii-nsiá, ndéni tiempu nì cui, vátùnì quida-nsia ñà-ndùá cudú inì-nsia. ⁷ Te mà cuní ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá. Doco yùhù, xiní ùhì-nè yùhù, vèchi cachí' xì-né chuun quini nduá quídá-né.

⁸ Cuahán-nsià vicò mà; vèchi yùhù, tañáha ga cùhìn, vèchi tàsàà quivì xí.

⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi-yà xì-né, te nì ndòò iì-yá ladu Galilea yucán.

Nansa nì quida Jesús na ní sàhàn-yà vicò ndoó-né siahva

¹⁰ Daaní, nì nsihi nì caquihin ñani-yà ichì, dandu nì quihin stná-yà ichì cuàhàn-yà vicò mà. Doco cuàhàn dèhé-yà, mà cuàhàn vate-yá. ¹¹ Te yucán ndé iá vicò mà nì nanducu nècuàchì ladu Judea mii-yá, cachí-nè:

—¿Índù iá Jesús?

¹² Te cuàhà gá nì ndatnuhu stná-nè sàhà-yá. Vàha ga-yà, cachí dava-ne, doco dava ga-nè, cóó, mà váha-ya, vèchi dandahví uun-ya nèhivì, cachí-nè.

¹³ Doco ni-iin nèhivì, cónì cáhàn vate-né sàhà-yá, vèchi yúhî-nè nècuàchì ladu Judea mà.

¹⁴ Daaní, sàni cudava vicò, dandu nì sàà-yà yehè veheñùhu cahnú, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì ndulocó nècuàchì ñuu mà, cachí-nè:

—¡Na nchichí guâ cáhàn nècuàchì yohó, te cónì xicá-né escuela (xi-nda)!

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì ònì yùhù taví ñà-nduá dacuahí nèhivì. Vèchi divi mii-yá nì techuun-xí vèxi nduú ana nì chitnùnì inì-xi nansa coo ñà-nduá chináhì. ¹⁷ Te ndéni nèhivì nì cui, nú iá voluntad xi-ne quida ndisa-ne ñà-nduá cuní Dios, vètùnì sàà-nè cundaà ini-nè sàhà palabra chináhì, a divi ònì mií queá, te ò Dios chindéé xí. ¹⁸ Vèchi nú inì-ni mii-nda chítùnì ini-ndà índù palabra chinaha-ndà, dandu nàhà claru cuisì cuní-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda. Doco nú nandúcú-ndá nansa quee tnùñuhu xí ana nì techuun-xi-nda vèxi, dandu vètùnì cundaà inì-xi, ñà-ndáà nduá cachí-ndà, màdiá dandahví-ndà nèhivì nduá.

¹⁹ 'Moisés nì sàha xi-nsiá ley sàhana. Doco ni-iin-nsia có-quidá ndisa-nsia ñà-nduá cachí ley mà. ¿Índù chuun cuní-nsià cahnì-nsiá yùhù?

²⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Ndisa sàni culocó-ní nì quida ñà-malu. ¿Ana cuní cahnì xì-ní cahan-ní?

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni ndulocó nsidaa-nsiá sàhà imindaa milagru nì quide. ²² (Ináhá-ndá), sàhana nì saquin Moisés iin ley ñà-màcòo seña xi Dios ìcà-ndà. Doco màdì mii Moisés nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-coo estilu mà, vèchi xì-ndà chicá antes nduú ana nì dàquésáhá xân. Ñàyùcànduá, ducan quida-nda vichi, mate iin quivì descansu nduá, doco fuerza màcòo seña mà ìcà iin mée. ²³ Cundehè-nsiá, dècuèndè stná iin quivì descansu saquin stná-nsià seña mà ìcà-vé, (danácuèhè-nsiàvè) sàhà ñà-cùnì-nsià chivàha vii-nsiá ley mà. Te yùhù, divi stná quivì descansu mà nì sandua na ní dándúvahi iin tiàa, te nì ndòo vaha-ne; doco sàhájàn xidà inì-nsia. ¿Nansa nduájàn? ²⁴ (Yùhù cachí xì-nsiá), màsà cuítnùhu ndevàha-nsia nacua tuxí uun ini-nsià. Nú cuàhàn-nsià cáhàn tnùhù-nsiá sàhà iin nèhivì, dandu ñà-ndácuìsì xiñuhu cundua cachi-nsià —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì tuxí inì-xi nduú-yá iin nèhivì ñuhiví yohó

²⁵ Ñàyùcànduá, dava nècuàchì ñuu Jerusalén yucán, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi nècuàchì jaàn nduú tiàa cuní-nè cahnì-né? ²⁶ Doco cundehè-nsiá, jaàn iin-né mahì nèhivì, chináhá-nè, te cóá cachí nècuàchì cuní dandáñúhú xí-né. ¿A vihi-ni sàni nacuni tè-xidandacú nù-ndà ñà-divi Cristu (nì quixi nù Dios) nduú-né? ²⁷ Doco nsiùhù, cóó, vèchi sà-ínáhá-nsí índù nì quixi nècuàchì jaàn. Vèchi na quivì quixi mii-yá ana nduú ndisa Cristu, mà cundáà inì-xi índù nì quixi-ya —nì cachi-nè.

²⁸ Ñàyùcànduá, ndee ní cáhàn Jesús xì nèhivì dacuahá-yá yehè veheñùhu, cachí-yà:

—¿A ináhá-nsiâ yùhù (tuxí inì-nsia)? ¿A ndisa ináhá-nsiâ ndévi nì quixi? Pues yùhù, màdiá inì-ni mií nì ndàcú inì quixi; còó. Iá ana nì techuun-xí vâxi, te vâtùni cahvi-nda xi-yá. Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiâyà. ²⁹ Yùhù, ndisa, ináhí mii-yá, vâchi divi-ya nduú ana nì techuun-xí, te ñàyùcànduá nùu mii-yá nì quixi —nì cachi Jesús.

³⁰ Ñàyùcànduá, nì nanducu nècuàchì mà nansa tnii-neyà, doco cóni níhì-né quida-neà, vâchi tàñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán. ³¹ Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá nèhivì itá yucán nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì cachi-nè:

—Cuàhà gá milagru quidá Jesús yohó. Ádi có-xiñhù gá cundehè gá-ndà milagru sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi rey ndiaha nì quixi nùu Dios nduú-yá.

Nansa nì quixi policia cuenta xi nècuàchì fariseu ñà-catnii-tè Jesús

³² Dandu nì caxinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-nduá cachí nèhivì sàhà-yá. Ñàyùcànduá, mii-né xì dùtù xícusahnú, nì càhàn-nè xì policia ñà-cùhùn-te catnii-tèyá.

³³ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì inga xichi, cachí-yà:

—Sacù-ni tiempu coo guè xi-nsiá yohó, dandu icúmí nùhì nùu ana nì techuun-xí vâxi. ³⁴ Te mate nì nándúcú-nsiâ yùhù, doco mà ndacùhun-nsia yùhù, vâchi ndé cùhìn, mà cúí sàà-nsià.

³⁵ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì ndatnuhu-né entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù cùhùn nècuàchì yohó, te (cachí-nè) mà cúí ndacùhun-ndané? ¿A cùhùn xicà-né ñuu griegu ndé ndoó stná nècuàchì raza-ndà, te dacuahá-né nècuàchì griegu mà? ³⁶ Có-sânhì ini-ndà ñà-cachí-nè ñà-mà cúí ndacùhun-ndané, mate ni nándúcú-ndánê, te mà cúí sàà stná-ndà lugar ndé cùhùn-nè —nì cachi nèhivì mà.

Na ian queé fuerte tèñuhu iin yùte limpiu, ducán fuerte icúmí Dios cuàhatahvì-yá vida ndiaha xí-yá ini anima-ndà

³⁷ Daaní, nì sàà quivì nì xinu vicò mà, divi quivì chicá nducáhnù. Dandu nì ndacuiin Jesús mahì nèhivì, te nì càhàn ndee-yá, cachí-yà xi-né:

—Nú iá ana xihì tècuí, dandu ni quixí-né nùí, te coho vâha-ne. ³⁸ Vâchi nú xiníndísâ iin nèhivì xì', ducán queá nùu-né na ian caná fuerte tècuí ini anima-nè, te xitià-te, nduú-te nahi tècuí coho-nda cutiacu-ndà nicanicuahàn, divi nacia cachítnùhu nùu tutu ì —nì cachi-yà.

³⁹ Doco tècuí nì cachi-yà mà nduú (ejemplu, vâchi cunaha-nsiá), Espíritu Ì nduú tècuí mà, te nsidaa ana xiníndísá-xí-yá, icúmí-né nihitáhvì-né Espíritu Ì mà. Doco tàñáha ga cuàhatahvì Dios Yà-ì mà, vâchi tàñáha ga nanihì Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá.

Nansa nì ndatnuhu nèhivì cuàhà sàhà Jesús

⁴⁰ Daaní, na ní inini dava nècuàchì itá yucán ñà-nduá nì cachi-yà, dandu nì cachi-nè:

—Ndisa, nècuàchì ndiatu-nda quesaa càhàn cuenta xi Dios nduú ana yohó.

⁴¹ Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Divi rey ndiaha Cristu nduú nècuàchì yohó.

Doco dava ga-nè, nì cachi-nè:

—¿A tuxí inì-nsia rey ndiaha Cristu cunduu iin nècuàchì nì quixi ladu Galilea (nahi Jesús)? ⁴² Amádi cachítnùhu tutu ì sàhà rey mà ñà-divi yohotéhè-yá nduú David, te ñuu nècuàchì mà nani Belén cunduu ñuu-yà, cachá`.

⁴³ Ñàyùcànduá, nì tàhndè dava nèhivì sàhà-yá. ⁴⁴ Te mate cuní dava-ne tnii-neyà, doco ni-iin-ne có-sâhandee ini-nè quida-neà.

Nansa ni cachi nècuàchì xídandacú ñà-có-càndísâ-né Jesús

⁴⁵ Daaní, na sámànùhù tè-xínduu policia ndé ndoó dùtù xícusahnú xì nècuàchì fariseu, te ni cachi nècuàchì mà xì-té:

—¿Índù chuun cóni sándacá-nsiá Jesús quixi?

⁴⁶ Te ni naxiconihí policia, cachí-te:

—Còò inga ana cáhàn ndiaha guá na cáhàn nècuàchì yucán.

⁴⁷ Dandu ni cachi nècuàchì fariseu mà:

—¿A ndé` stná mii-nsiá sàni dandàhví Jesús? ⁴⁸ Cundehè-nsiá nsiùhù tè-xídandacú, ¿a sàni xinindisá-nsí? Còò, ni-iin-nsi. Te ¿ò dáva gá nècuàchì fariseu? Còò. Ni-iin-ne, có-xiníndísâ-né. ⁴⁹ Doco dava ga nèhivì ndahví yucán, ni có-ináhá-né nansa cachí ley ì, sàháyùcàndúá icúmí-né nihi-né castigu xi-ne —ni cachi nècuàchì mà.

⁵⁰ Cunaha-nsiá, yucán iá stná Nicodemo, divi nècuàchì ni sàhàn nùù Jesús daa, vachi iin nècuàchì xídandacú nduú stná-né. Te vichi ni cáhàn stná-né xì nsidaa compañeru-nè mà, cachí-né:

⁵¹ —(Ñánì), ndéni nèhivì ní cui, nú cuní-ndà nsidandaà-ndà sàhà-né, dihna icúmí-ndá cunini-nda nansa cachí mii-né, dandísá, vètùni cundaà ini-ndà sàhà chuun xi-ne. Amádi ñà-jaàn nduú stná ley xi-nda.

⁵² Doco ni naxiconihí compañeru-nè mà cachí-né:

—¿A ndé` stná mii-ní nduú stná-ní iin nècuàchì ladu Galilea? Nanducu váha-ní (nùù tutu ì), dandu cundaà ini-ní, còò ni-iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios quixi ladu Galilea —ni cachi-né.

⁵³ Dandu nsidaa-né ni nacuitià-né mànuhù-né vehe-ne.

8

Ñà-ndúá ni cachi Jesús xì iin nècuàchì ñahà cóni quidá ví

¹ Daaní, ni quee Jesús cuàhàn-yà yucù Olivo. ² Dandu inga quivì na ní tùinuù, vaxi tu-ya veheñùhu cahnú. Te ni nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá; te ni sàcòò-ya ni chinaha-yànè. ³ Dandu yucán ni sàà stná itnii maestru ináhá ley sàna, xì stná dava nècuàchì fariseu, xíndaca-ne iin nècuàchì ñahà ni sàà, te ni chicani-ne nècuàchì mà nùù-yá, vachi ñahà mà, ni cáhàn-né xì iin nècuàchì có-ndúú nècuàchì vehe-ne. ⁴ Ñàyùcàndúá ni cacachi nècuàchì tiàa ma xi-yá:

—Maestro, ni tnii-nsi ñahà yohó na quidá-né iin cuàchi. ⁵ Te cachí ley xi Moisés ñà-icúmí-né cui-né xì yùù nú quidá-né ducán. Doco mii-ní, ¿nansa cachí-ní quida-nda?

⁶ Ducán ni cachi nècuàchì mà, áma cachí-yà iin ñà-có-ndiá icà-yá cahan-né, te ducán nihìndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá. Doco mii-yá, ni nàcòò ndee ni-ya, tiaá-yá nùù ñuhù xì dìnìndàhá-yà. ⁷ Dandu chicá cuàhà ni ndàcàtnùhù-né nùù-yá, ñàyùcàndúá, ni nàcòò ndaà-yà, te ni cachi-yà xì-né:

—Nú iá ndisa iin-nsia còò ni-iin falta-xi, dandu divi ni cùndúú primeru caniyuu-xi nècuàchì yohó.

⁸ Dandu ingà tu ni nàcòò ndee-ya, tiaá tú-yá nùù ñuhù. ⁹⁻¹⁰ Doco nsidaa nècuàchì itá yucán, ináhá-né iá stná cuàchi-ne. Ñàyùcàndúá, dihna nècuàchì chicá sahnú ni caquee cuàhàn, dandu después ni caquee stná iin iin nècuàchì dava ga mà cuàhàn-né, ndé mii Jesús ni ndòò, xì stná nècuàchì ñahà mà. Dandu ni nàcòò ndaà-yà, te ni xini-yà ndélà mindaa nècuàchì mà íin. Ñàyùcàndúá, ni cachi-yà xì-né:

—Señora, ¿a sàcuàhàn nsidaa nèhivì daquée cuàchi dìquì-ní? ¿Á coo cá ana cuní cahni xì-ní?

¹¹ Dandu ni cachi nècuàchì mà:

—Còò, Señor; còò cá iin.

Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Pues ni yùhù, có-cùnì stnàì cuè-ní. Cuahán-nî, te màsà nàxícócuîin-ní quida gà-ní cuàchi ma —nì cachi-yà.

Jesús nduú ana datnúù xì sàxínítnùnì nèhivì ñuhiví

¹² Daaní, nì càhàn gà Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Yùhù nduí ana datnúù xì sàxínítnùnì nèhivì ñuhiví. Ñàyùcàndùá, nsidaa ana nchícùn xì', icúmí cutnuù ndiaha nùù ichì nchícùn-nè, te ducán nìhítàhvì stnà-nè vida ndiaha, vàchi mà nunca cunduamà ichì ñáa.

¹³ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Còó, mà ndisá, vàchi cuisì mii-ní ndeníhí vaha-ní mii-ní.

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mate mií cáhìn sàhà-xí, doco vátùnì cundiaa mà, vàchi ináhí índù nì quei vaxi, te ináhí índù icúmí nùhì. Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiá índù nì quei vaxi, ni có-ináhá stnâ-nsiá índù icúmí nùhì. ¹⁵ Indéhe uun-nsia nansa quidá nèhivì, te ñà-jaàn cachí-nsiá sàhà-né, a quidá víi-né, ò á coó. Doco yùhù, có-càchí' nú quidá víi-né, ò á coó. ¹⁶ Doco nú ndisa indéhí sàhà-né, dandu ñà-ndácuìsì nduámà, vàchi màdì cuisì yùhù nduú ana cachí ducán, vàchi cutnâhâ stnâ Yuamánì' xì', divi mii-yá ana nì techuun-xí vaxi. ¹⁷ Cachí ley xi-nsia: xì ùì testigu vátùnì cunindisa-nda ñà-ndàà nduá cachí-nè. ¹⁸ Pues, cunaha-nsiá, yùhù nduú iin ana càhàn favor xi. Daaní, iá stnâ mii-yá nì techuun-xí, divi Yuamánì', te càhàn stnâ-yà favor xi.

¹⁹ Dandu nì cacachi nècuàchì mà xì-yá:

—¿Índù iá yua-ní?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, ni có-ináhá-nsiá yùhù, ni có-ináhá stnâ-nsiá Yuamánì'. Vàchi nú ni cúnáhá ndisa-nsia yùhù nì cuí, dandu ñà-jaàn nìhì stnâ-nsiá cunaha stnâ-nsiá mii-yá.

²⁰ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na ní dàcuàhá-yá nèhivì ndoó yehè veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancia xi Dios. Doco còò iin ni tniì-xi-yá, vàchi tàñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán.

Nansa nì cachi Jesús icúmí-yâ cùhùn xìcà-yá, te mà cúí cunchicùn stnâ nèhivì có-xíníndísâ

²¹ Daaní, nì cachi tu Jesús xì nècuàchì yucán:

—Yùhù icúmí cùhùn xìqué, te mii-nsiá, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco na quivì cui-nsiá, icúmí-nsiá cui-nsiá xì cuàchi-nsia. Te lugar ndé cùhùn, mà cúí cùhùn stnâ-nsiá.

²² Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì raza-yà Judea mà entre mii-né:

—¿A vihini cahni nècuàchì jaàn mii-né, ñàyùcàndùá nì cachi-nè lugar ndé cùhùn-nè mà cúí sàà stnâ-ndà?

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nèhivì ñuhiví yohó xínduu-nsia, doco yùhù, dìquì-xí ansivi nì quixi, có-nduì nèhivì ñuhiví yohó. ²⁴ Ñàyùcàndùá nì cachì xì-nsiá daa ñà-icúmí-nsiá cui-nsiá xì cuàchi-nsia. Vàchi nú có-xíníndísâ-nsiá yùhù ñà-nduì ana nì cachì xì-nsiá, dandu quivì cui-nsiá cunsida iì-nsiá cuàchi-nsia.

²⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì-yá:

—Pues, mii-ní ¿ana divi nduu-ní?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ndè primeru sàni cachì xì-nsiá ana nduí. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí guê' cundehí, te cachì sàhà-nsiá. Cunaha-nsiá, palabra ndàcuìsì nduá cachí mii-yá ana dìchúún-xí vaxi. Nùù mii-yá nì sàcùnàhí cachì nsidaa ñà-nduá cachí' xì mii-nsiá nèhivì ñuhiví yohó —nì cachi Jesús.

²⁷ Doco nèhivì yucán, cónì sánhì ini-nè ñà-divi Yua-nda Dios cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁸ Ñàyùcàndùá nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú sàni sàà-nsià nì chituu ducún-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandu cundaà ini-nsià ñà-divi yùhù nduú ana cachí` xì-nsiá, te màdì dìni mií chítùnì inì quide ñà-nduá quidé. Cuisì quidé ñà-nduá nì dándàcú Yuamáni' nùí, te divi ñà-jaàn nduá cachí` xì-nsiá. ²⁹ Cunaha-nsiá, divi Yuamáni' nì techuun-xí vaxi, te nicanicuahàn iá-yà cutnáhâ stná-yà xì'; mà nunca nacóó-yá yùhù, vâchi nicanicuahàn quidé ñà-nduá cudî ini-yà.

³⁰ Ducán nì cachi Jesús, te sàhà palabra jaàn nì sàà nì xinindisá cuàhà gá nèhivì-yá.

Ndoó nèhivì iníni xí Dios, te ndoó nèhivì iníni xí cuàchi

³¹ Daaní, nì cáhàn Jesús xì nèhivì xinindisá-xí-yâ, cachí-yâ:

—Nú iin-ni cunindisá vâha-nsia, dandu cunduu ndisa-nsia nèhivì xí, ³² te sàà stná-nsià mànhì ini-nsià ñà-nduú palabra ndàcuisì. Te divi sàhà palabra mà icúmí-nsiâ caquee-nsia libre.

³³ Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nsidaa-nsí, yohòtéhè-nsí nduú Abraham, te ni-iin xichi cónì ía ni-iin lamú dandacu-xi nùù-nsí. Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun cachí-ní ñà-ìcúmí-nsí quee-nsi libre?

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yòhó cachí` xì-nsiá: nsidaa ana tùha quida xi cuàchi, divi cuàchi ma nduá dándàcù-xì nùù-né vida xi-ne, na ian peón xi cuàchi ma nduú-né. ³⁵ Te iin peón, màdì nicanicuahàn coo-tè vehe lamú xi-tè. Tucu iá xì dèhe iin lamú, nicanicuahàn icúmí-né coo-ne nùù nècuàchìmà. ³⁶ Ñàyùcàndùá, nú sàni dàcácu Dèhemanì (Dios) mii-nsiá, te sàni quee-nsia libre, dandísá, libre dahuun icúmí-nsiâ cundoo-nsia. ³⁷ Yùhù ináhî Abraham nduú yohòtéhè-nsiá. Doco vichi cuní-nsiâ cahni-nsiá yùhù, vâchi có-ndôo inì-nsia xì ñà-nduá cachí` xì-nsiá. ³⁸ Cuisì ñà-nduá sàni xinì nùù Yuamáni' nduá cachí` xì-nsiá, te ducán stná mii-nsiá, ñà-nduá nì inini-nsia nùù yua-nsiá, divi nduá quidá stná-nsiâ.

³⁹⁻⁴⁰ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Nsiùhù, Abraham nì sanduu primeru yua-nsí.

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ndisa Abraham ni cúndúú yohòtéhè-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiâ quida vii-nsiá nacua nìsa quida nècuàchìmà sàhana. Doco vichi cuní-nsiâ cahni-nsiá yùhù, mate palabra ndàcuisì nduá cachí` xì-nsiá, te nduú stná mà palabra nì inini nùù Dios. Cunaha-nsiâ ni-iin xichi cónì cùnì Abraham quida-ne nacua cuní mii-nsiá quida-nsia xì'. ⁴¹ Doco mii-nsiá, nacua quidá yua-nsiá, divi ducán quidá stná-nsiâ.

Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Nsiùhù, có-ndùú-nsí dèhe ndahví. Mindaa Yua-nsí íá, te divi nduú Dios.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú Dios ni cúndúú yua-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiâ cuu ini-nsià sàhí, vâchi nùù mii-yá nì quei vaxi. Màdì yùhù nì nácánì mií inì quixi, còò. Divi mii-yá nì techuun-xí vaxi. ⁴³ Te ¿índù chuun mà cùí mànhì inì-nsia ñà-nduá cachí` xì-nsiá? Pues divi sàhà-ñá mà cúndéé inì-nsia cunindisá-nsiâ palabra xi. ⁴⁴ Vâchi divi ñà-malu nduú yua-nsiá, te nacua cudî ini quisì mà quida quini-sì, divi ducán stná mii-nsiá, cudî stná inì-nsia quida-nsia ducán. Dècuèndè tiempu chicá antes cudî inì-si dcahni stnahá-si nèhivì. Mà nunca tùha-sì quida-sì ni-íñàha nduú ñà-ndáà, vâchi còò ni-iin palabra vâha nihnú inì-si. Te na cáhàn tnùhù-sí, (màsà ndúlócô-ndà), vâchi ducánì

tnuhu ini anima-si. Tnuhu-sí, te yua ñá-tñhù nduú-si. ⁴⁵ Te yùhù, sàhà-ñá cachí` xì-nsiá ñà-ndùú ñà-ndácuìsì, ñàyùcàndùá có-xìníndísâ-nsiá yùhù. ⁴⁶ Te nú iá cuàchi nì quide cahan-nsiá, dandu ¿índù chuun có-càchí claru-nsiáñà? Doco te nú ñà-ndáà nduá cachí` xì-nsiá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá yùhù. ⁴⁷ Nsidaa ana nduú nèhivì xí Dios, cudí ini-nè cunini-ne palabra vâxi nùù-yá. Doco sàhà-ñá có-ndùú-nsiá nèhivì xí-yá, ñàyùcàndùá có-íníni-nsiá palabra xi-ya —nì cachi Jesús.

Sà-ia Jesús na táyôo nèhivì sàhana

⁴⁸ Dandu nì càn tu nèhivì raza-yà Judea xì-yá, cachí-nè:

—Ádi ñà-ndáà nduá cachí-nsì, iin nècuàchì samaritanu (sìquini) nduu-ní, te iá stná iin ñà-malu anima-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cò ñà-malu anímè. (Na càn xì-nsiá), cuisì cuní` quee tññuhu xí Yuamáni`. Doco mii-nsiá, cahíchì inì-nsia yùhù. ⁵⁰ Có-nàndúquí nansa tavà nèhivì tññuhu xí mií, vâchi iá iin ana quida-xi ñà-jaàn, te mii-yá nduú stná ana icúmí nsidaa vî sàhà nsidaa chuun. ⁵¹ Palabra ndàcuìsì nduá cachí` xì-nsiá yohó: nú nì chívàha iin nèhivì ñà-ndùá chináhi, dandu mà nunca sàà-nè cui-nè nicanicuahàn.

⁵² Dandu nì cachi nècuàchì raza-yà Judea yucán:

—Vichi sàni cundaà ndisa ini-nsì iá ñà-malu anima-ní, vâchi sàhana nì xìhi Abraham yucán, te nì xìhi stná nsidaa profeta nisa càn cuenta xi Dios. Doco mii-ní cachí-ní mà nunca sàà cui nèhivì chívàha xi ñà-ndùá cachí-ní. ⁵³ ¿A tuxí inì-ní chicá ndiaá-ní nùù xì-ndà Abraham? Vâchi cò gá ndómà, xì stná profeta nisa càn cuenta xi Dios, sàni caxihì nsihi-ne. ¿Ana divì nduu-ní cahan-ní?

⁵⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú mií nì cachí` ñà-chicá ndiaí, dandu, mà cúndiáá` mà. Vâchi divì Yuamáni` nduú ana icúmí tavà xì tññuhu xí yùhù, mate mii-yá nduú ana càn stná-nsiá, cachí-nsiá. ⁵⁵ Doco mii-nsiá, có-ínáhá-nsiâyà; cuisì yùhù, ndisa, ináhî-yà. Te nú nì cachí` có-ínáhî-yà, dandu cunduu stná tè-tñhù nahi mii-nsiá. Doco yùhù, ináhî mii-yá, te chívàhi ñà-ndùá cachí-yà. ⁵⁶ Xì-ndà Abraham mà, nì cudí ini-nè ñà-nihítàhvi-né cuni-nè tiempu (quesá ñuhivì yohó). Ñàyùcàndùá, contentu nì ndòo-ne na ní cuu ndisa ñà-jaàn.

⁵⁷ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—¿Mii-ní, nì có-xìcà-ní ùi dico ùxìn cuià, te ináhá-ní Abraham cahan-ní!

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, táyôo Abraham, doco yùhù sà-íé`.

⁵⁹ Ñàyùcàndùá nì dàtácá nècuàchì mà yùù cuàhàn-nè cahnì-néyà nì cui, doco nì quee dèhé-yà veheñuhu ma nì chindaà-yà mahì-né cuàhàn-yà.

9

Nansa nì dándúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne

¹ Dandu nì yàha Jesús chicá nùù-xí, te nì xini-yà yucán iá iin nècuàchì cuaá, dècuèndè nì cacu-ne cuaá-nè. ² Te nì xìcàn tñhù nècuàchì dacuahá-yà nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿ana cuàchi-xi nduá, te cuaá nècuàchì yohó nì cacu-ne? ¿A yuadíhí-nè iá cuàchi-xi, ò mii-né?

³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ni cò cuàchi nì quidá nècuàchì yohó, nì stná yuadíhí-nè. Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì sàà nèhivì cundaà ini-nè ñà-ndiaha guá quidá Dios, ñàyùcàndùá nì cuu xi nècuàchì yohó ducán. ⁴ Yùhù, na iá va quivì, icúmí quide obra ndiaha nì

sàcùnahí nùù mii-yá ana nì techuun-xí vaxi; vachi (vaxi iin tiempu ùhì) nàcuìn tnùù, dandu mà cúí gá quida ni-iin nèhivì chuun xi mii-yá. ⁵ Yùhù, na iá ve ñuhivì yohó, chuun xi nduá datnúi sàxínitnùní nèhivì.

⁶ Dandu nì nsihì nì cachi-yà ducán, nì dácóyo-ya tedií-yà ñuhù, te nì quidavàha-ya iyuhu ndèhì nì dácánúú-yá nùù nècuàchì cuaá mà. ⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi cuahán-nî quisi-ní ndé ñuhù tècuí pila nani Siloé.

Pues cunaha-nsiá, quivì Siloé mà cuní cachá` dàhàn ñuu yucán ñà-sàni techuún nèhivì-ndó. Ñàyùcàndúá, nì sàhàn tiàa ma nì quisi-ne, te na mándixi-ne sàtùinuù-né. ⁸ Dandu nsidaa nècuàchì ndoó yatni ndé iá-nè, xì stná dava ga nècuàchì ináhá xì-né antes cuaá-nè, nì cachi-nè:

—¿Amádi nècuàchì tiàa jaàn nduú ana nìsa ìa xícàn xì caridad?

⁹ Te dava-ne, cachí-nè:

—Divi nduú-né.

Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Còo, cuisì na indéhe nècuàchì cuaá mà, ducán indéhe stná nècuàchì yohó.

Doco nècuàchì nì sanduu nècuàchì cuaá mà, nì cachi-nè:

—Divi nduí.

¹⁰ Dandu nì cacachi nècuàchì yucán xì nècuàchìmà:

—¿Nansa nì cuu nì natùinuù-ní?

¹¹ Te nì cachi nècuàchìmà:

—Ìin tiàa nani Jesús, nì quidavàha-ne iyuhu ndèhì nì dácánúú-né nùí, te nì cachi-nè xì': "Cuahán-nî ndé pila Siloé, te quisi-ní". Ñàyùcàndúá, ducán nì quide, te nì natùinuù'.

¹² Dandu nì cachi nèhivì mà xì-né:

—Pues vichi, ¿índù iá tiàa ma?

Te nì cachi nècuàchìmà:

—Có-cùndáa inì.

¹³ Dandu nèhivì yucán, ndacá-né nècuàchìmà cuahàn nùù nècuàchì fariseu.

¹⁴ Vachi cunaha-nsiá, quivì descansu nduá na ní quidavàha Jesús ndèhì nì dånátùì-ya nùù nècuàchìmà. ¹⁵ Ñàyùcàndúá, nì xicàn tnùhù stná nècuàchì fariseu nùù nècuàchìmà nansa nì cuu nì natùinuù-né. Dandu nì cachi-nè:

—Nì quidavàha nècuàchìmà ndèhì, te nì dácánúú-né nùí; dandu nì sàhin nì quisi, te vichi duha nì natùinuù'.

¹⁶ Dandu dava nècuàchì fariseu mà, nì cacachi-nè:

—Tiàa nì quida ducan xi nècuàchì yohó, có-iá-nè ladu xi Dios, vachi có-chívàha-ne quivì descansu.

Doco dava ga nècuàchìmà, nì cacachi-nè:

—Còo, vachi nú nècuàchì cuàchi ni cùndúú nècuàchìmà, dandu mà cúí quida-ne iin milagru nahi ñà-yohó.

Ñàyùcàndúá, nì tahnèdè dava nècuàchì fariseu mà. ¹⁷ Dandu nì cachi tu-ne xì tiàa nì sanduu nècuàchì cuaá mà:

—Te mii-ní tu, ¿nansa cachí-ní sàhà nècuàchìmà ñà-sàni dånátùì-ne nùù-ní?

Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Ìin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-né.

¹⁸ Doco nècuàchì xídandacú nùù tè-raza Judea, cóni xíníndísâ-né ñà-cuáa ndisa nècuàchìmà na ní cacu-ne. Ñàyùcàndúá, nì cana-ne yuadíhí nècuàchìmà,

¹⁹ te nì xicàn tnùhù-né nùù nècuàchì sahnuma, cachí-nè:

—¿A dèhe-nsia nduú nècuàchì yohó, te a ndísá cuaá-nè na ní cacu-ne, cachí-nsià? Te nú ducán, ¿nansa nì cuu nì natùinuù-né vichi?

²⁰ Dandu nì cachi yuadíhí nècuàchìmà:

—Ináhá-nsí dèhe-nsi nduú tè-yohó, te ñà-ndáa nduá cuaá-te na ní cacu-tè.

²¹ Doco có-cùndáa ini-nsi nansa nì cuu nì natùinuù-té, ni có-ínáhá stná-nsi

ana nduú nècuàchì nì dándúvaha xi-té. Cunaha-nsiá, tè-sàhnú sàndúú-te; nùù mii-té ndàcàtnùhù-nsiá. Vátùni nacani-tè nansa nì cuu xi-té.

²² Ñà-jaàn nduá nì cachi yuadíhí nècuàchìmà, vàchi yúhî-nè nècuàchì dava ga raza-nè Judea, vàchi sàni ndatnuhu váha nècuàchì (dandacú) sàhà nsidaa ana cachi vate sàhà Jesús ñà-ndúú-yá Cristu (nì quixi nùù Dios); te vichi sàni tavà-né orden ñà-mà cóó gá permisú cùhùn nècuàchìmà veheñùhu.

²³ Ñàyùcàndúá, nì cachi yuadíhí tiàa ma ñà-sàsàhnú dèhe-nemà, chicá vaha ndàcàtnùhù xì nùù mii-né.

²⁴ Daaní, nì cana tu nècuàchì dandacu-ma tiàa nì nduvàha ma ñà-tnàtuu-ne, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Tavà-ní tñùñuhu xí Dios; vàchi nsiùhù, ináhá-nsí nècuàchì cuàchi nduú nècuàchì nì càhàn xì-ní.

²⁵ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Yùhù, có-cùndáà inì, a nècuàchì cuàchi nduú-né, á cóó. Cuisì imindaa iñàha ináhí: divi ñà-antes nisa ìa cuaá dahuin, doco vichi sàni natùinuí’.

²⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—¿Nansa nì quida-ne xì-ní? ¿Ndíà nduá nì quida-ne, te nì nanihì-ní vista xì-ní?

²⁷ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Pues sàni cachì xì-nsiá nsidaámà, te có-xiníndísâ-nsiá. ¿Índù chuun cuní-nsià nacani guè xì-nsiá ingà tu? ¿A cuní stná-nsià yàha-nsia ladu xi Jesús?

²⁸ Dandu nì quesaha nècuàchìmà cánahá-nè, cachí-nè:

—Mii-ní, ladu xi nècuàchìmà iá-ní, doco nsiùhù, ladu xi (xì-ndà) Moisés iá-nsì. ²⁹ Ináhá-nsí nì càhàn Dios xì Moisés, doco nècuàchì jaàn, nì có-ináhá-nsí índù ladu nì quixi-ne.

³⁰ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Pues ndiaha mánì nduájàn. Ni có-ináhá-ndá índù nì quixi-ne, doco sàni dándúvaha-ne nduchìnuí’. ³¹ Pues ináhá-ndá ñà-có-iníní Dios na xícàn tàhvi iin nèhivì có-quidá víi. Doco nú nihnú vaha ini-ndáyá, te quida-nda ñà-ndúá cachí-yà, dandu quihín casu-yà na xícàn tàhvi-ndà nùù-yá. ³² Te ni dècuèndè sàhana có-xinítñùhu-nda coo ana danátùì xi nùù iin nèhivì cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne. ³³ Ñàyùcàndúá, sàni cundaà inì, ladu xi Dios iá Jesús, vàchi nú cóó, mà cúí quida-ya ni-iin milagru.

³⁴ Dandu nì cachi nsidaa nècuàchìmà xì tiàa ma:

—Mii-ní, dècuèndè nì quesà-ní ñuhivì sà-íà cuàhà cuàchi-ní, te ¿a tuxí inì-ní cuàhàn-ní chinahà-ní nsiùhù?

Ducán nì cachi-nè, te nì taxi-né nècuàchìmà tùvèhé.

³⁵ Dandu nì xinitnùhu Jesús nansa nì cuu xi nècuàchìmà ñà-nì taxi-ñánê. Ñàyùcàndúá, na ní ndacùhun stnahá-yá xì-né, nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísá-ní mii-yá ana nduú Dèhemanì Dios?

³⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cachì-ní xì’ ana divi nduú-yá, dandu cunindisé.

³⁷ Te nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni xinì-ní mii-yá, vàchi divi nduú yùhù ana càhàn xì-ní vichi.

³⁸ Dandu nì cachi tiàa ma:

—Yùhù xiníndísê, Señor mío.

Te nì cahvi-néyà.

³⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù chuun nì quesà ñuhivì yohó? Divi sàhà-ñá cunahà claru ana quidá víi ndisa; dandu nèhivì cuaá ini anima-xi, vátùni nìhì-né (cundaà ini-nè, na ian nì) natùinuù-né. Doco nèhivì tuxí inì-xì sàcùndáà vaha inì-xi, mii-né nduú ana icúmí cuaá anima-xi, (mà cùndáà gà ini-nè) —nì cachi-yà.

⁴⁰ Doco dava nècuàchì fariseu cutnàhá xí-yâ yucán, nì inini-ne ñà-ndùá nì cachi-yà, te nì cacachi-nè xì-yá:

—Te nsiùhù tu, ¿a cuaá stná ini anima-nsì cahan-ní?

⁴¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú sàni nacuni-nsià cuaá ini anima-nsià nì cùí, dandu mà cóo gá cuàchi-nsia; doco vichi cachí-nsià (ñà-cùndáà vâha ini-nsià), te claru ináhá-nsiâ nsidaa iñàha. Ñàyùcàndùá, iá ìì cuàchi-nsia.

10

Nansa nì nacani Jesús iin ejemplu sàhà rii

¹ Palabra ndàcuisi nduá yohó: nú quíhvi dèhé nèhivì ìcà corra ndé có-ndùú yehè, dandu ináhá-ndá nècuàchì vâxi quidacuihna xì rii xì-ndà nduú-né.

² Doco nècuàchì quíhvi yehè corra, cóo, nècuàchì ñíríi-xí nduú-né. ³ Te iá stná peón xi-ne ndiaá xì yehè mà. Te cuisì nùù nècuàchì ñíríi-xí nacúná-te. Te na cáhàn nècuàchìmà xì rii xì-né, nacúnì-siné. Te caná-nèsi quivì iin iin-sì, dandu queé-si xì-né. ⁴⁻⁵ Te na tavá-nèsi ducán, dandu sácòdòndùù-né nùù-sì cuàhàn-nè; te vivíi-ni xínchicùn-siné, vâchi ináhá-sì tàchì stohò-si. Doco inga nèhivì tùcù, cóo, mà cúnchicùn-siné. Xinúdèhé-si nùù-né, vâchi có-nàcúnì-si tàchì nèhivì tùcù.

⁶ Ñà-jaàn nduú iin ejemplu nì nacani Jesús xì nèhivì yucán, doco cóni cùndáà ini-nè ndiá nduá cuní cachàmà.

Pastor ndiaha nduú Jesús

⁷ Dandu nì cáhàn tu Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó: na iin yehè ndé quíhvi rii, ducán nduú yùhù.

⁸ Nsidaa ana nì quixi antes, tècuihnà xínduu-tè, te cutu cuní-te quidacuihna-té rii xí. Doco nèhivì nduú nahi rii xí, cóni ndúlócò-nè. ⁹ Te (nacua nì cachi) ñà-nahi yehè nduí, ñàyùcàndùá, sàhà yùhù vâtùni quíhvi nèhivì, te nihì-né salvación xi-ne, dandu después cucumi-né vida ndiaha xí-né, na iin rii sàhàn ndé iá cuàhà pastu, dandu màndixi tu-sì corra-si.

¹⁰ 'Iin tècuihnà, cutu quixí-te ñà-quidacuihna-té ñà-ndùá icúmí-ndá, te ò cahni-téndò, te ò quida quini-tè xì-ndà. Doco yùhù, cóo, sàhà ñà-cui nihitáhvi nèhivì cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn, ñàyùcàndùá nì quesai (ñuhivì yohó).

¹¹ Yùhù nduú ndise pastor vâha. Te sáhi vida xi sàhà-ñá nihì nèhivì nduú nahi rii xí cutiacu-nè. ¹² Doco dava tè-ndiáá xì rii, peón-ni nduú-te, te mà úhì nacoò-tèsí, vâchi có-ndùú ndisa-tè pastor xi-sì; có-ndùú-te meru stohò-si. Ñàyùcàndùá nú nì xinì-te vâxi nsivòhú, dandu nacóo nihni-tèsí, te xinúdèhé-te; dandu tnií quisì mà-sí, te xítia nihni nsihi-sì. ¹³ Te ¿índù chuun xinúdèhé tèmà? Pues divi sàhà-ñá nduú-te peón-ni, te có-ndúlócò-te sàhà-sí.

¹⁴ 'Doco yùhù, pastor vâha ndisa nduí, te ináhá vâhi nèhivì xí. Te mii-né, ináhá stná-nè yùhù. ¹⁵ Na ináhá Yuamání' yùhù, ducán ináhá stnài mii-yá. Te yùhù, vida xi sáhi sàhà-ñá càcu nèhivì xí, vâchi nahi rii xí xínduu-ne. ¹⁶ Te ndoó gá más nèhivì nduú nahi rii xí. Te mate diín xaan ndoó-né vichi, doco icúmí cùhìn cundaqui-nè ndixi; dandu cunchicùn-nè yùhù, te iin-ni nacuatnahá-né xì nsidaa gá ana nduú rii xí; te mindaa yùhù cundiai-nè.

¹⁷ 'Yùhù icúmí cuàhi vida xi, te nú sàni nsihi nì cuu ducán, dandu icúmí naquihin tuià. Sahájàn cuú ini Yuamání' sàhí. ¹⁸ Cunaha-nsiá, cóo ni-iin cui quindiaa xì vida xi. Voluntad xi mií cuàhià. Vâtùni cuàhià, te vâtùni danátíacúí mií, vâchi ducán nì nihitáhvi' nùù Yuamání'; divi ducán nì cachi-yà xí' —nì cachi Jesús.

¹⁹ Daaní, nècuàchì ladu Judea mà, nì tàhndè dava-ne sàhà ñà-ndùá nì cachi-yà. ²⁰ Cuàhà-né nì (cahíchì ini-nèyà), cachí-nè:

—Iin ñà-malu inácaa ini tè-jaàn. Tè-loco nduú-te. ¿Índù chuun ndulócô-nsià sàhà-té?

²¹ Doco dava ga-nè nì cachi-nè:

—Còó, màdì iin nècuàchì inácaa ñà-malu nduú nècuàchì cáhàn ducán. ¿A tuxí ini-nsià cui dandúvaha ñà-malu iin nècuàchì cuaá?

Nansa nì cuni tu nècuàchì raza Judea cahni-né Jesús

²²⁻²³ Daaní, nì sàà quivì nducahnú ñà-nì xínu veheñùhu cahnú. Tiempu vixin nì sandua, te iá tu Jesús ñuu Jerusalén, xicánúú-yá patiu veheñùhu ma ndé nani Portal de Salomón. ²⁴ Te yucán nì sàà stná itnii nècuàchì raza-yà Judea, cachí-nè xì-yá:

—¿Nadaa ga tiempu cuàhàn-ní chidèhé gà-ní ana nduu-ní? Nú ndisa mii-yá nani Cristu nduu-ní, cachi ndàà-ní xì-nsí.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús:

—Sàni cachì xì-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá. Nì ndacùcahín quivì Yuamáni', te nì quide cuàhà milagru. Xì ñà-jaàn vètùni cundaà ini-nsià ana divi nduí. ²⁶ Doco mii-nsiá, có-xiníndísâ-nsiá, vèchi có-ndùú-nsiá ana nduú riì xí, nacua nì cachì xì-nsiá. ²⁷ Vèchi nèhivì nduú nahi riì xí, iníni-né na cáhàn xì-né. Te ináhî-nè, te nchícùn-nè yùhù. ²⁸ Te sáhi-nè vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca sàà ndañuhu anima-nè, ni còò iin tavà xì-né nùù ndahì'. ²⁹ Vèchi nùù Yuamáni' nì nihí nèhivì nduú nahi riì xí, te còò cá ana chicá fuerte nùù mii-yá; còò iin cui dandáñúhú-xì-né nùù ndahà-yá. ³⁰ Te yùhù xì Yuamáni', iin-ni xínduu-nsi —nì cachi Jesús.

³¹ Ñàyùcàndùá, nècuàchì raza-yà yucán, nì dàtácá tu-ne yùù ñà-caniyuu-neyà, te cahni-neyà. ³² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá obra vaha sàni quide nì xini-nsià. Te nsidaa obra mà nduá nì nihítahví nùù Yuamáni'. Pues ¿índù obra xi (có-ndiàá), te sàhámà cuní-nsià cahni-nsiá yùhù?

³³ Dandu nì cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Còó, màdì sàhà ñà-nì quidà-ní obra cuní-nsi cahni-nsí mii-ní; còó. Sàhà ñà-nì cachì-ní iin cuàchi, ñàyùcàndùá ndiá ìcà-nsí caniyuu-nsí mii-ní, vèchi cuní-ní ndudava-ní xì Dios, te nèhivì ùún nduu-ní.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues, ¿nansa divi cachí nùù tutu nduú ley xi-nsia? Dohó cachá': "Nahi dios xínduu-nsia, cachí". ³⁵ Pues, ducán cachá' sàhà nèhivì sànhaha ma, mate cuisì nèhivì ùún nì inini razón xi Dios nduú-né, doco nahi dios nduú-né, cachá', te ináhá-ndá, siempre ñà-ndácuìsì nduá cachí tutu ì. ³⁶ Doco yùhù, mate ní nihí iin chuun ì nùù Yuamáni', te nì techuún-yá yùhù nì quesai ñuhiví yohó, doco cachí-nsià iin cuàchi nduá ñà-cachí nduí Dèhemaní-yá. ³⁷ Cuisì cundehè-nsiá obra quidé, te nú có-ndùá nahi obra quidá stná Yuamáni', dandu màsà cúníndísâ-nsiá yùhù. ³⁸ Doco nú dava-ni iá obra quidé xì obra quidá stná mii-yá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá. Te mate có-xiníndísâ-nsiá yùhù, doco siquiera cunindisá-nsiá milagru quidé, dandu vètùni sàà-nsià cundaà ini-nsià, te cunindisá stná-nsià ñuhú saín vida xi Yuamáni' anímè, te ñuhú saín stná vida xi yùhù ini mii-yá —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nsidaa nècuàchì yucán, tucutu nì cuni-nè tnii-neyà, doco nì càcu-ya nùù-né.

⁴⁰ Daaní, inga xichi cuàhàn-yà inga ladu yùte Jordán ndè lugar ndé nì saquida ì Juan (Bautista) nèhivì. Te nì cuee chii-yá yucán. ⁴¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà nèhivì nì casaà stná nùù-yá yucán, vèchi dohó cachí-nè:

—Còò milagru nisá quidá Juan (Bautista), doco nsidaa ñà-nduá nì cachtìnhu-ne sàhà Jesús, divi ñà-ndàà nduá, (sàni xini-nsi) —nì cachi nècuàchìmà.

⁴² Te tiempu iá-yà lugar yucán nì xinindisá cuàhà nèhivì mii-yá.

11

Nansa nì xihì Lázaro, te nì natiacu-nè

¹⁻² Daaní, después nì quicuehè iin nècuàchì ñuu tii Betania nani Lázaro. Te divi ñuu yucán ndoó stná ùi cùha-ne, iin-ne nani María, te inga-nè nani Marta. Te María mà nduú nècuàchì (nì sàà nùu Jesús después), te nì dàcùchì-né tàtnà tnàmì sàhà-yá, dandu nì nsida ìchì-nèà xì ididìni-né. ³ Pues divi cùha Lázaro mà nduú ana nì catechuún iin razón nùu Jesús, cachì-nè xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, cuhí vaha nècuàchì màni guá nùu-ní.

⁴ Ñàyùcànduá, (nì sàà razón mà ndé iá-yà); doco na ní tiacu-yà palabra mà, dandu nì cachi-yà:

—Cuèhè jaàn, có-nduá cuèhè ñà-cui-ndà, cuisì iin cuèhè ñà-naquimanì cuàhà-ndà Dios nduá, te quee cuàhà stná tnùñuhu xì Dèhemanì-yá —nì cachi-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, màni cuàhà Marta xì cùhì-nè xì cùha-ne nùu-yá. ⁶ Doco na ní xinitnùhu-ya cuhí nècuàchìmà, nì cuee chii gá-yà ùi quivì lugar yucán. ⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vichi cùhùn tu-nda ladu Judea.

⁸ Te nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Maestro, ¿a cuní tu-ní cùhùn-ní yucán? vachi nècuàchì ladu mà, cuàhàn-nè cahnì-né mii-ní xì yùu nì cùu, te tàyáha cuàhà quivì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ûxin ùi hora nchií orá nùu-ndà, ñàyùcànduá mà ùhì cacanu-nda ndui, te mà cáquihì sàhà-ndà, vachi tnùu nùu-ndà ñuhivì yohó. Te ducán iá stná xì nsidaa ana datnùu ndiaha (Dios) anima-xi, (mà yúhì-nè). ¹⁰ Doco tucu iá nú xica-nda ñuu, mà ùhì nàcasàn-ndà. Te divi ducán iá stná xì nèhivì có-dàtnùu Dios ini anima-xi.

¹¹ Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì cachi gá-yà xì-né:

—Quidì amigo xi-nda Lázaro. Ñàyùcànduá, cùhìn dansículhnu inì-nè.

¹² Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Vàtùni Stoho-ndà Señor, vachi nú quidì uun-ne vichi, ádi vátùni nduvàha-ne.

¹³ Ducán nì cachi-nè, vachi tuxì ini-nè cáhàn-yà sàhà ñà-quidì-ndà na quetátú-ndà; doco còó, sàhà ñà-xihì-ndà cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, chicá claru nì cáhàn-yà xì-né, cachì-yà:

—Cunaha-nsiá, sàni xihì Lázaro. ¹⁵ Te mate có-ìé` xì-né (na ní xihì-nè), doco vátùni, vachi chindeámà ñà-sàà-nsià cunindisá ndisa-nsia. Pues vichi cùhùn-ndà ndé iá nsii ma —nì cachi-yà.

¹⁶ Te yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yà nani Tomás. Cuatí cachì nèhivì xì-né. Te vichi nì cachi-nè xì nsidaa gá compañeru-nè:

—Cùhùn stná-ndà xì-yá, te cui-ndà.

¹⁷ Daaní, (nì quihin nsidaa-né ichì cuàhàn-nè xì-yá), te nì sàà-nè ñuu tii Betania ndé iá nsii ma, te nì xinitnùhu-ne sàcuàhàn-ndà cùmì quivì ináccáá-ndà cueva ndé índùxin-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, yatni iá stná ñuu cahnú Jerusalén ndé nduú ñuu tii ma, nahi dava hora caca-nda, ¹⁹ (te yucán ndoó cuàhà) nècuàchì raza Judea. Ñàyùcànduá, nì casaà stná cuàhà nècuàchìmà ndé iá Marta xì María, cunì-nè nacuahandee ini-nè nècuàchìmà sàhà nsì-cùha-ne.

²⁰ Daaní, na ní xinitnùhu Marta sàni quesaa Jesús, dandu cuàhàn-nè nànchìcùn-nèyà. Doco María, nì ndòo-ne vehe. ²¹ Te na ní sàà Marta ndé iín-yá, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cúí cùhe. ²² Doco yùhù ináhî, nsidaa ñà-nduá ni cacán tàhvì-ní nùù Dios vichi, seguru cuàhatahvì-yá mii-ní.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ícúmí cùha-ní natiacu-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Marta xì-yá:

—Yùhù ináhî, ícúmí-nê natiacu-nè na sàà xìnu tiempu, te natiacu nsidaa nèhivì.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ana danátíacú xì nèhivì, te sáhatahvì stnáì vida ndiaha. Ana càhvì xì', mate sàni xìhì-nè, doco ícúmí-nê natiacu-nè. ²⁶ Te nsidaa ana itíacú, te xíníndísâ-né yùhù, mà nunca sàà-nè cui ndisa-ne. ¿A xíníndísâ-nì ñà-jaàn?

²⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Jaan, Señor mío; yùhù xíníndísê ñà-mii-ní nduu-ní Cristu Dèhemanì Dios, te ndè inga ñuhivì nì quee-ní nì quesaa-ní.

²⁸ Ducán nì cachi-nè, dandu mànuhù-né vehe-ne, te nì cana dèhé-nè cùhì-nè, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni quesaa maestru Jesús, te caná-yá mii-ní.

²⁹ Ñàyùcànduá, na ní tiacu María ñà-jaàn, dandu luegu nì ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà, ³⁰ vàchi tàñáha ga sàà-yà meru ini ñuu mà, iá va-ya ndé nì ndacùhun tnahá-yá xì Marta. ³¹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó nácuàhandee xì ini María vehe-ne, nì xini-nè na ní ndacuiin yàchì nècuàchìmà cuàhàn-nè, ñàyùcànduá, nì tenchicùn stná-nè cuàhàn-nè, cachí-nè:

—Ádi cuàhàn nècuàchì jaàn ndé índùxin nsìi ñà-coo-ne cuacu-ne.

³² Dandu nì sàà María ndé iá Jesús. Te nì sàcuìin sìsì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cúí cùhe.

³³ Daaní, na ní xini Jesús sacú María, te sacú stná nèhivì cutnáhâ xì-né, dandu nì sàcàn fuerte ini-yà, te nì cutàsi ini-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—¿Índù índùxin nsìi?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cùhùn-ndà cundehè-ní, Stoho-nsì Señor.

³⁵ Dandu nì sacú stná-yà. ³⁶ Te sàháyùcànduá nì cacachi nècuàchì raza-yà (nì quixi Jerusalén):

—Cundehè-nsiá na cuahà guá cuú ini-yà sàhà nsii ma.

³⁷ Doco dava nèhivì yucán, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Dècuèndè iin nècuàchì cuaá nì danátùì Jesús yohó nùù-xí. ¿Índù chuun mànicúì dandúvaha-ne nècuàchì nsii yohó sàhà ñà-màsà cúí-nè nì cùí? —nì cachi-nè.

³⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì-né te nì sàà nsidaa-né dècuèndè ndé índùxin nsii ma. Cueva nduá, te ndiadí iin cavà cahnú yehá. Te mii-yá, sàcàn ndee ini-yà nì sàà-yà. ³⁹ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—Dità-nsiá cavà jaàn.

Doco nì càhàn Marta, cùha nsì-Lázaro, cachí-nè:

—Señor mío, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì vichi; ádi sàsàhàn quini nsii jaàn.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàni cachì xì-ní cuisì xiñuhu cunindisá vaha-ní, dandu cunì-ní ñà-ndiaha guá quidá Dios.

⁴¹ Ñàyùcànduá, nì ditá nèhivì mà cavà ndiadí yehè cueva mà. Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì cachi-yà:

—Ansivéhé-nî, Yuamáni', vâchi nî inini-ní ñà-ndùá nî xicàn tàhvi nùu-ní.
⁴² Te ináhî, ducani iníní-nî yùhù na xicàn tàhvi nùu-ní, doco ducán cachí xì-ní vichi sàhà-ñá nî cúníní nêhivì itá yohó, te cunindisá-né mii-ní ñà-ndùu-ní ana nî techuun-xí vâxi ⁴³ —nî cachi-yà.

Dandu nî ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—¡Lázaro! ¡Quee-ní, nahà-ní!

⁴⁴ Dandu nî natiacu nècuàchì nsii ma nî quee-ne cueva, idáducún îi-né sîcoto. Te nuhní stná ndahàsàhà-né, te nùu-né, idàhvi stná iin sîcoto. Dandu nî dândacú-yá nùu nêhivì itá yucán, cachí-yà:

—Nacani-nsiànè, te ni cacá-né —nî cachi-yà.

Nansa nî ndatnuhu tnahá nêhivì ñà-tnii-ne Jesús, te cahni-neyà

⁴⁵ Ñàyùcàndùá, cuàhà nècuàchì raza Judea yucán, nî xinindisá stná-nèyà na ní xini-nè nansa nî quida-ya. Divi nêhivì nî sàhàn vehe María nàcòtò xì nècuàchimà xínduu-ne. ⁴⁶ Doco dava ga nêhivì yucán, mànuhù-né, te nî cachitnùhu-ne xì nècuàchì fariseu nansa nî quida-ya. ⁴⁷ Ñàyùcàndùá, nî nataca nècuàchimà xì dùtù xícusahnú, te nî ndatnuhu tnahá-né, cachí-nè:

—¿Ndíà quida-nda? vâchi cuàhà gá milagru quidá Jesús. ⁴⁸ Te nú ni nácóo uun-ndané, dandu icúmí nsidaa nêhivì cunindisá-né nècuàchimà. Te nú ducán, dandu caquixi tè-romanu, dacaá-te veheñùhu xi-nda, te dandutu stná-te nsidaa-nda ñuu-ndà yohó —nî cachi-nè.

⁴⁹ Dandu nî càhàn iin tiàa nani Caifás, divi nècuàchì nduú dùtù cusáhnú cuà yucán. Te dohó nî cachi-nè:

—Mii-nsiá, có-cùndáà ini-nsiá. ⁵⁰ Có-sànìhì inì-nsia ñà-nùu ndohó chicá vâha quea nú ni cuí imindaa nêhivì sàhà ñuu-ndà yohó, te màdíà ndañuhu nsidaa-nda —nî cachi-nè.

⁵¹ Doco Caifás mà, màdì inì-ni mii-né nî chitnùnì ini-nè cachi-nè ducán; còó, vâchi sàhà-ñá nduú-né dùtù cusáhnú cuà yucán, ñàyùcàndùá Dios nî dàchitnùnì ini-yànè cachi-nè ducán sàhà Jesús ñà-icúmí-yâ cui-yà sàhà nêhivì ñuu-yà. ⁵² Te màdì cuisì sàhà nêhivì ñuu-yà. Còó, vâchi icúmí stná-yà cundaca-ya nsidaa nêhivì nduú dèhe ndisa Dios, te danátácá-yànè ñà-cundoo-ne iin-ni cahnú-ní, mate vichi xíndoo-ne inicutu ñuhivì.

⁵³ Cunaha-nsiá, ndè quivì yucán nî quesaha tè-xídandacú ñuu mà ndatnuhu stnahá-te nansa quida-tè ñà-cahni-téyâ.

⁵⁴ Ñàyùcàndùá, cóni xícanuu vate gá-yà mahì nêhivì raza-yà yucán, còó. Nî quee-ya cuàhàn-yà inga ñuu nani Efraín, iin ñuu indúhu yatni ndé nduú puru yucù. Te yucán nî ìa chíi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá.

⁵⁵ Daaní, quivì yucán sà-ítúú nacava iin vicò nani vicò pascua, nduámà iin vicò siempre nsidácáhnú nècuàchì raza Judea yucán. Ñàyùcàndùá, cuàhà nêhivì nî quee ñuu cuati vâxi ñuu Jerusalén sàhà ñà-nduhì-né antes sàà vicò mà. ⁵⁶ Te itá nècuàchimà veheñùhu cahnú ndatnúhú-né, ndácàtnùhù stnahá-né nùu-né a quixi stná Jesús vicò mà, á coó, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Nansa tuxí inì-nsia? ¿A quixi-ne, á coó? Ádi mà quíxí-né cahan-nsí.

⁵⁷ Cunaha-nsiá, sàni quee iin orden nùu dùtù xícusahnú, xì nùu nècuàchì fariseu, cachí-nè xì nsidaa nêhivì ñà-icúmí-né cachitnùhu-ne índù iá-yà, nú ináhá-né, sàhà-ñá cùhùn nècuàchimà tnii-neyà.

12

Nansa nî quida iin nècuàchì ñahà, nî dàcùchí-né sàhà Jesús xì tàtnà tnàmì

¹ Daaní, cumáni gá ìñù quivì cunduu vicò pascua, dandu nî sàà Jesús ñuu tii Betania, divi ñuu ndé iá nècuàchì nî danátíacú-yà nani Lázaro. ² Te ñuu mà nî quida stná nêhivì iin vicò tii sàhà-ñá cundoo-ne cuxi-ne xì-yá. Te vicò

mà nì chindee stná Marta, nì quida-ne chuun yuhùnùhú. Te iá stná Lázaro yucán mahì nèhivì cutnáhâ xí-yâ xixí-yá. ³ Daaní, nì sàà stná María yucán, nihí-né dava litro ñà-tnami nani nardo, finu cuàhà-té, te yàhvi gà-te. Te nì dàcùchì-nète sàhà-yá, dandu ni nacuaaha-nète xi ididínì-né. Te inicutu vehe nì nacutu dico tnamì-té. ⁴ Doco yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, te nduú stná-nè tiàa icúmí dicò xì-yá después. Te dohó nì cachi-nè:

⁵ —¿Índù chuun cóni cùyàhvi ñà-tnami jaàn chicá vaha ni cuí? Vàchi vátùni tui ùni cientu òhùn plata sàhà ñà-jaàn, te dasàn-ndañá nùù nècuàchì ndahví.

⁶ Ducán nì cachi nècuàchì mà, doco màdì ndisa nècuàchì ndahví cuhí ini-nè; (mii-né cuhí ini-nè), vàchi iin nècuàchì cuìhnà nduú-né. Te ndahà-né iá itni òhùn xí nsidaa nècuàchì mà, te tùha stná-nè cuida cuìhna-né òhùn ñuhuma.

⁷ Ñàyùcànduá, nì cachi Jesús xì-né:

—Nacoo-ní nècuàchì ñahà yohó, vàchi sàhà-ñá sà-itúú quivì cundùxin, ñàyùcànduá nì chivàha-ne ñà-tnami yohó, te vichi nì xichuún-néa. ⁸ Nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né yohó, doco yùhù, còò, sacù-ni quivì ié` xì-nsiá —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-cahni stná-nè Lázaro

⁹ Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì raza Judea, nì sàà stná-nè ñuu tii Betania mà na ní xinitnùhu-ne yucán iá-yà. Doco màdì cuisì mii-yá cuní-nè cundehè-né, còò. Stná Lázaro cuní-nè cundehè-né, vàchi sàni natiacu nècuàchì mà.

¹⁰ Ñàyùcànduá, dècuèndè stná nècuàchì mà cuní stná dùtù xícusahnú cahni-né, te sàhámà nì quesaha-né ndatnúhú tnahá-né (nansa quida-ne). ¹¹ Vàchi sàhà Lázaro cuàhà nèhivì ladu Judea mà cuní-nè yàha-ne ladu xi Jesús ñà-cunindisá stná-nèyà.

Nansa nì sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹² Daaní, nì yàha inga quivì. Te nèhivì cuàhà sàni quesaa ñuu Jerusalén chivàha xi vicò mà, nì xinitnùhu-ne ñà-icúmí Jesús quesaa stná-yà.

¹³ Ñàyùcànduá, nì sahnde-nè ndahà nù-ñúù, te nihí-nènu nì quee-ne cuàhàn-nè dècuèndè ndé vaxi-ya, cána ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Viva! ¡Ndiaha gá nècuàchì yohó, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ndiaha gá-nè, vàchi cuàhàn-nè cusahnú-né nùù ñuu-ndà Israel!

¹⁴ Dandu nì tui iin burru chii, te nì sàcùnùú-yá yàtà-sí. Ducán nì quida-ya, vàchi dohó cachí nùù tutu ì:

¹⁵ Mii-nsiá nèhivì ñuu Sión yohó, màsà yúhì-nsiá, vàchi icúmí quesaa mii-yá ana cusahnú nùù-nsiá, cuindànùú-yá iin burru chii —cachí tutu mà.

¹⁶ Doco nècuàchì dacuahá-yá, có-ínahá-né ñà-sàhà mii-yá cachí tutu ì ducán. Cuisì dècuèndè después na sàni nanihì-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá, dandu nì nsinuu ini-nè, ndisa, ducán cachí tutu mà, te divi ducán nì chindee stná-nèyà, (te nì quida ndisa-ya) nsidaámà.

¹⁷⁻¹⁸ Pues vichi sàni ndecoyo cuàhà nèhivì (ñuu mà) nánchicùn xì-yá, vàchi sàni xinitnùhu-ne sàhà milagru cahnú nì quida-ya na ní cana-ya Lázaro nì quee-ne sepultura nì natiacu-nè. Vàchi nèhivì nì xini xì milagru mà, sàni dàcúitià-nè cuentu inicutu.

¹⁹ Daaní nì xini nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì nì ndecoyo, te nì ndatnuhu tnahá-né entre mii-né, cachí-nè:

—¡Jaàn xiní-nsiá ni-iyuhu có-quidà-ndà ganar! Cundehè-nsiá, nsidanicuú nèhivì nchícùn xì Jesús vichi.

Nansa nì quixi nècuàchì raza Grecia nandúcú-né Jesús

²⁰ Daaní, vicò mà nì sàà stná itnii nècuàchì ñuu Grecia ñà-cahvi-né Dios vicò mà. ²¹ Te nì tnàtuu-ne nùu Felipe, iin nècuàchì ñuu Betsaida iá ladu Galilea, te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Señor, cuní-nsì càhàn-nsì xì Jesús.

²² Dandu nì sàhàn Felipe nì cachitnùhu-ne xì Andrés, dandu ndúì-nè cuàhàn-nè nùu mii-yá, te nì cachi-nè xì-yá sàhà nècuàchì ñuu Grecia mà.

²³ Dandu nì naxiconihí-yá nùu-né, cachí-yà:

—Vichi sàni sàà quivì nanihì' tnùñuhu ndiaha xí, divi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ²⁴ Cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: nú (cuhí ini-ndà) iin nùni, te sàhàmà có-chìhì-ndàñá, dandu imindaa nùni cundua nicanicuahàn. Doco nú sàni chihi-ndañá, dandísá icúmíá nducuahà'. ²⁵ Pues ducán iá stná xì vida xì nèhivì. Nú cuhí gà ini-nè vida xi-ne ñuhivì yohó, dandu icúmíá ndañuhu dahuan. Doco nú có-cùhì ini-nè, dandu nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. ²⁶ Te nú nduú ndisa-ne iin ana xinúcuáchí nùí, dandu nì cunchícùn-nè yùhù, te ndéni nì cui nì sái, yucán icúmí sàà stná nècuàchì mà cutnahá-né xì'. Te nsidaa ana xinúcuáchí nùí, icúmí Yuamání' quidañuhu-yánè.

²⁷ 'Vichi yáha ga nacání cuáhà inì. Doco ¿a cuáhàn càquìn nùu Yuamání' ñà-nì dácâcu-ya yùhù nùu ñà-nduá icúmí cuu xì vichi? Còó, vâchi divi sàhà ñà-nì cùu-xì' ducán nduá nì quesai ñuhivì. ²⁸ Te vichi dohó cachí' xì Yuamání': "Tavà-ní tnùñuhu xí-ní cundehè nèhivì".

Dandu nì tiacu tàchì ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Sàni taví tnùñuhu xí, doco más gà-ñà icúmí quee nùu nèhivì quivì nùu-xí.

²⁹ Ñàyùcànduá, nèhivì itá yucán, na ní tiacu-nè tàchì-yá, nì cachi-nè:

—Dàvì ní càhàn.

Te dava ga-nè nì cachi-nè:

—Ádi ángel nì càhàn xì Jesús.

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màdi sàhà yùhù nì càhàn Dios ndè ansivi nì tiacu-nsià; sàhà mii-nsiá nduá nì càhàn-yà. ³¹ Cunaha-nsiá, sà-itúú ndundaà sàhà nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhivì yohó. Te vichi icúmí Dios tavà-yá quisi dandacú nùu ñuhivì yohó. ³² Daaní, nú sàni chituu ducún nèhivì yùhù, dandu icúmí danátâquì cuáhà nèhivì nùí.

³³ Palabra mà nì cachi-yà nahi ejemplu sàhà-ñá cundaà ini-ndà índu modo icúmí nèhivì cahni-néyà (nchìca cruz). ³⁴ Dandu nì cachi nèhivì cuáhà mà xì-yá:

—Nsiùhù, sàni inini-nsi nì cahvi-ne nùu ley ì ndé cachá': "Nicanicuahàn icúmí coo mii-yá nani Cristu". Doco mii-ní, cachí-ní ñà-icúmí nèhivì dananá ducún-nè mii-ní, (te cui-ní). Te cachí stná-ní ñà-nduù-ní Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Pues ¿nansa iá (chuun quidá) iin ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì?

³⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iyuhu nduú tiempu cuàhàn cutnuù ndiaha luz (xi Dios) mahì-nsiá. Ñàyùcànduá, nacua datnúu ndiaha-yá nùu-nsiá, ducán quida ndisa-nsia cumplir vichi, vâchi (vâxi iin quivì) vihini cuxio nsidaámà, te ndé cuisì ichì ñáa ndòo nùu-nsiá. Cunaha-nsiá, nú ni cacá iin nèhivì ichì ñáa, mà có-cundáa tnùnì ini-nè índu nùu-xí sàà-nè. ³⁶ Doco vichi nduú meru hora datnúu ndiaha-yá luz (xi-ya) nùu-nsiá, ñàyùcànduá cunindisá-nsiá sàhà-ñá sàà-nsiá cunduu-nsia dèhe mii-yá ana datnúu ndiaha xi-nsiá —nì cachi-yà.

Dandu nì quecuaán-yá iin xaan ndé mà ndácùhun nècuàchì mà-yá.

Nansa nì cahíchì ini nècuàchì ñuu Jesús mii-yá

³⁷ Mate cuáhà milagru nahnú nì quida-ya nì xini nèhivì, doco cóni sàà-nè cunindisá-néyà. ³⁸⁻³⁹ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì tiaa profeta sàhana nani Isaías, vâchi dohó nì cachitnùhu ndómà:

Stoho-nsi Señor, sacu nêhivì nì xinindisá ñà-nduá nì cachi-nsi xì-né, mate cuàhà gá sàni quida-ní milagru fuerte, nì cachi ndómà.

Ñàyùcànduá, mànicùí gá cunindisá nêhivì (raza-yà), vâchi dohó nì tiaa stná Isaías mà (ñà-nduá nì cachi Dios) sàhà-né:

⁴⁰ Sàni dâcuàí anima-nè, te quidámáxini-nè quidé. Ñàyùcànduá, có-cuní-nè cundehè-né ichì yùhù, nì có-cuní stná-nè mànihì ini-nè, nì có-cuní stná-nè natnahnù-nè (ichì vâha), te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi-yà.

⁴¹ Ñà-jaàn nduá nì tiaa Isaías sàhana na ní xini ndómà seña xi Dios ñà-ndiaha guá cuàhàn quida Jesús, te nì cachitnùhu-nda sàhámà.

⁴² Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá stná nêhivì raza-yà nì xinindisá stná-nèyà, dècuèndè stná cuàhà nècuàchì dandacú. Doco cóni càchí vate-né ñà-jaàn, vâchi nì yùhí-nè (cuìdà ini) nècuàchì fariseu-nè, te mà cóó gá permisù cùhùn-nè veheñùhu. ⁴³ Vâchi chicá nì cudii ini-nè ndee vâha-ne nùu nêhivì ñuhiví, te màdi nùu Dios.

Nansa icúmí palabra nì cachi Jesús nsidandaà sàhà cuàchi nêhivì ñuhiví

⁴⁴ Daaní, nì ndàhì ndee Jesús, cachí-yà:

—Nú xiníndisá nêhivì yùhù, màdi cuisì yùhù xiníndisá-né; cóó. Stná mii-yá ana nì techuun-xí vâxi xiníndisá stná-nè. ⁴⁵ Te nú indéhe-né yùhù, dandu indéhe stná-nè ana nì techuun-xí vâxi. ⁴⁶ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá datnùí nùu nêhivì ichì cùhùn-nè, ñàyùcànduá nì quesai ñuhiví yohó, dandu nsidaa ana xiníndisá xí, mà cáca gá-nè ichì ñáa. ⁴⁷⁻⁴⁸ Te nú cundáa ini iin nêhivì ñà-nduá cachí, te có-chívâha-neà, dandu icúmí ndundaà sàhà cuàchi-ne, te nihì-né castigu. Doco màdi yùhù icúmí nsidandaà xì sàhà-né. Cóó, vâchi màdi sàhà-ñá dandohí nêhivì nì quesai ñuhiví yohó. Cóó; sàhà-ñá càcu-ne nì quesai. Divi palabra sàni cachì icúmí nsidandaà sàhà cuàchi nêhivì cahíchi inì-xi, te có-càndisá-né ñà-nduá cachí. Icúmí palabra mà cachà nansa nihì-né castigu na sàa xinu tiempu.

⁴⁹ 'Nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, màdi dìnì mií nì queá; cóó, divi Yuamáni' nduú ana nì sàcùnahí nùu-xí; divi mii-yá nì cachi-yà xì' ñà-nduá cuní-yà cachì xì-nsiá. ⁵⁰ Te ináhí, nú nì cúníndisá-nsiá ñà-nduá dandacú-yá, dandu vida ndiaha cucumi-nsiá nicanicuàhàn. Ñàyùcànduá, nacua sàni cachi-yà xì', divi ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

13

Nansa nì nacate Jesús sàhà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, nì sàa vigilia vicò pascua, te ináhá Jesús sà-itúú stná quivì icúmí-yá quee-ya ñuhiví yohó nùhù-yà ndé iá Yuamáni-yá. Te cunaha-nsiá, cuú cuàhà ini-yà sàhà nêhivì xí-yá ndoó ñuhiví yohó, ñàyùcànduá nì (quida-ya iñàha ñà-cundaà ini-ndà) yáha ga cuú cuàhà ini-yà sàhà-ndà. ² (Vâchi divi ñuú vigilia mà) iá-yà cudíní-yà xì (nêhivì xí-yá). Doco iin nècuàchì mà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, sànihnú ini-nè cahin-nèyà (nùu tè-xídandacú), vâchi ducán nì dânacání ini ñà-malu-nè quida-ne. ³ Te mii-yá, ináhá stná-yà sàni chitnùnì ini Yuamáni-yá ñà-dandacú-yà nùu nsidanicuú iñàha, te ináhá stná-yà ñà-nùu Yuamáni-yá nì quixi-ya, te después nùhù-yà. ⁴ Ñàyùcànduá, nì nacooyà ñà-xixí-yá, te nì ndacuiin-yà, nì tavà-yá dùhnù quihín-yà, te nì chicuhni nihni-ya iin sìcoto caní tìxi-ya. ⁵ Daaní, nì tnii-ya iin tina, te nì dàchitù-yáñà tècuí, dandu nì quesaha-yá nacaté-yá sàhà nècuàchì dacuahá-yá, te después nì nsida ìchí-yáñà xì sìcoto cani-ma.

⁶ Te na ní sàa-yà ndé iá Simón Pedro, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—¿A ndisa cuní-ní nacate-ní sàhí, Señor mío?

⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi có-sânihì inì-ní índù iñàha nduá cuàhìn quide xì-ní, doco vaxi iin quivì, dandu sàà-ní cundaà vaha inì-ní.

⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—¡Còó! ¡Mà nunca cuàhi nacate-ní sàhí!

Te nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú màsà nácátí sàhà-ní, mà cúí cunduu-ní nèhivì xí.

⁹ Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Señor mío, nú ducán nduá, dandu nacate stná-ní ndahí xì dìní, te màdiá cuisì sàhí.

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, nú làcà nì xichi iin nèhivì, còò necesidad cuchi tu-ne, vachi sà-íá ndoo inicutu ìcà-né, cuisì sàhà-né (cúdi), te ñà-jaàn xiñuhu ndoo. Te ducán íá stná xì mii-nsiá vichi, sàni ndoo vaha dahuun anima-nsiá. Doco màdi nsidaa-nsiá íá ndoo-nsia.

¹¹ Ducán nì cachi-yà, vachi ináhá-yà ana cuàhàn dicò xì-yá, ñàyùcànduá nì cachi-yà: “Màdi nsidaa-nsiá íá ndoo-nsia”.

¹² Daaní, nì nsihi nì nacate-ya sàhà-né, dandu nì nàcùndixi-ya dùhnù quihín-yà, te nì sàcòo-ya. Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A cundaà inì-nsia índù chuun nì quide xì-nsiá ducán? ¹³ Pues Maestro cachí-nsiá xì', te Stoho-nsi Señor cachí stná-nsiá xì'. Te vètùnì íámà, vachi divi nduí. ¹⁴ Doco cunaha-nsiá, mate maestru xi-nsia nduí, te stoho-nsiá nduí, doco nì nacati sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá ndiá ìcà-nsiá nacate stnahá stná-nsiá sàhà-nsiá. ¹⁵ Vachi nacua nì quide xì mii-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá. ¹⁶ Ñà-ndàà nduá cachí` xì-nsiá yohó: màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùu lamú xi-tè. Stná iin tè-nìhì-xì iin razón, màsà cútúxí inì-te ñà-chicá ndiaá-te nùu ana nì techuun-xi-té xì razón mà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nú sàni cundaà vaha inì-nsia ñà-ndàà nduá sàni cachì xì-nsiá, te quidá ndisa-nsia cumplir, dandu ndiaha gá cundoo-nsia.

¹⁸ 'Doco có-câhìn sàhà nsidaa-nsiá. Yùhù ináhí índù nèhivì sàni nacàxin. Te nacua nì cachitnùhu nùu tutu ìi, ducán ndisa sàni cuu xí, vachi dohó cachá': “Ìin tiàa cutnáhâ xí na xixí, divi nduú ana sàni nanduu ana xiní ùhì xì”.

¹⁹ Yùhù, tàñáha ga yàhi tnùndoho icúmí cuu xí, doco sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà-ñá, dandu na sàa cuu ducán, icúmí-nsiá cunindisá-nsiá ñà-divi yùhù nduú mii-yá. ²⁰ Ñà-ndácuisì nduá yohó cachí` xì-nsiá: nú xiníndísâ nèhivì iin ana nì techuín, dandu queámà na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú ducán xiníndísâ-né yùhù, dandu cuní cachàmà xiníndísâ stná-nè mii-yá nì techuun-xí vaxi ²¹—nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-divi Judas icúmí quida xi-yá entregar

Dandu nì quesaha-yá cuhúún cuàhà ini-yà, te nì cachitnùhu-ya xì nèhivì xí-yá yucán:

—Cunaha-nsiá, íá iin-nsia cuàhàn cahin xì'.

²² Ñàyùcànduá nì quesaha nsidaa nècuàchìmà indéhe stnahá-né nùu-né, nacánì ini-nè ana divi cáhàn-yà sàhà-xí cahan-né. ²³ Te yatni uun diin-yá íá iin nècuàchì màni guá nùu-yá. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì quida Pedro iin seña nùu nècuàchìmà ñà-nì ndácàtnùhù-né nùu-yá ana divi cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁵ Dandu nècuàchìmà, chicá nì cuyatni-ne nùu-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa cachí-ní?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhìn dandaxín iyuhu pan, te ana cuàhi, divi nècuàchì jaàn nduú-né.

Dandu nì dándàxín-yá pan mà, te nì sàha-ya Judas Iscariote, divi dèhe Simón. ²⁷ Te na ní tñii nècuàchìmà pan mà, dandu nì quìhvi ñà-malu Satanás ini anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-nduá cuàhàn-ní quida-ní, yàchì quida-níà.

²⁸ Doco nèhivì dava ga cutnàhâ xí-yâ yucán, cóni cùndàà ini-nè índù chuun nì cachi-yà palabra mà xì nècuàchìmà. ²⁹ Dava-ne, nì tuxi ini-nè nì cachi-yà ducán sàhà ñà-nduú nècuàchìmà ana ndiaá xì dihùn xí nsidaa-né, te ádi iá iñàha cùhùn-nè cuiin-ne ñà-nducahnú vicò, te ò cùhùn-nè dasàn-né dihùn nuù nècuàchì ndahví cahan-né, (doco còó). ³⁰ Daaní, na ní nsihi nì tñii Judas mà pan mà, dandu vichi vichi nì quee-ne cuàhàn-nè; te ñuú nduá.

Ñà-nduú palabra saa nì dándacú Jesús nuù-ndà

³¹ Na sàcuàhàn Judas, dandu nì cachi Jesús:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, vichi sàni nihì ndise tñuñuhu xí, te sàhà stná yùhù icúmí quee ga stná tñuñuhu xí (Yuamáni') Dios. ³² Ñàyucànduá, nú sàhà yùhù chicá coo tñuñuhu xí-yá, dandu stná yùhù nihì gá stnàì más tñuñuhu quida-ya; te yàchì icúmí-yâ quida-ya ducán. ³³ Hijos, làcà iyuhu-ní coo guè xì-nsiá yohó. Vàchi nacua nì cachì xì nècuàchì raza-ndà Judea daa, ñà-jaàn nduá cachí stnàì xì mii-nsiá vichi, icúmí-nsià nanducu-nsiá yùhù, doco lugar ndé cùhìn mà-cuí sàà-nsià. ³⁴ Te vichi dandacuí iin ley saa chivàha-nsia, divi ñà-cuu stnahá ini-nsià sàhà-nsiá, ñà-jaàn nduá dandacuí; nacua cuú cuàhà inì sàhà mii-nsiá, divi ducán xiñuhu cuu stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá. ³⁵ Vàchi nú ni cuú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá, dandu sàhàjàn vátùni cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-divi nèhivì xí yùhù nduú-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿índuvì cùhùn-ní?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vichi mà cúí cutnaha-ní xì' cùhùn índù icúmí cùhìn. Doco después, dandu icúmí stná-ní sàà-ní yucán.

³⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índù chuun mà cúí cutnahá stnàì xì-ní cùhùn vichi? Vàchi cunaha-ní, dispuestu ié` cui sàhà-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A ndisa dispuestu iá-ní cui-ní sàhí cahan-ní? Yùhù cachí' xì-ní, te ñà-ndàà nduá, tàñàha ga coto lehe, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

14

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-mii-yá nduú-yá ichì sàà-ndà nuù Yua-nda Dios

¹ Māsà nácání gá ini-nsià; cuisì cunihnu ini-nsià Dios, te cunihnu stná ini-nsià yùhù. ² Inì vehe cahnú Yuamáni' iá cuàhà gá lugar ndé cundoo-nda. Te nú màdi ñà-ndàà nduájàn, dandu sàni cachì xì-nsiá nì cùí. Doco icúmí codonúì nuù-nsià cùhìn sàhà ñà-quida viì' ndé cundoo stná-nsià xì'. ³ Daaní, na nsihi quideàmà, dandu icúmí naxicocuìn nàcuàqui mii-nsià nuhù-ndà sàhà-ñá cutnaha-nda cundoo-nda yucán. ⁴ Te lugar yucán, sàcùndàà inì-nsia índù iá', te sàcùndàà stná ini-nsia índù ichì sàà yucán.

⁵ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Señor mío, có-ínahá-nsí ichì mà, vachi có-cùndàà ini-nsià índù cùhùn-ní.

⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduí ichì mà, te nduú stnàì ñà-ndácuisì, te nduú stnàì ana (sáha xi) vida ndiaha. Nú màdì sàhà yùhù, còò íín sàà nùù Yuamáni'. ⁷ Doco nú ináhá-nsiâ yùhù, dandu ináhá stná-nsià mii-yá. Ñàyùcànduá, vichi sàni xini-nsiâyà, te sà-ináhá stná-nsiâyà.

⁸ Dandu nì cachi Felipe xì-yá:

—Señor mío, cuní-nsì cundehè-nsí Yua-nda Dios, dandu ndòò vaha ini-nsì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàcuàhà gá tiempu ié` cutnàhí xì-nsiá, te ¿a táñâha ga nacuni-ní yùhù, Felipe? Cunaha-ní, nú sàni xini-nsiâ yùhù, dandu ñà-sàni xini stná-nsiâ Yuamáni' nduá, te còò cá necesidad cachì-ní ñà-cuní-nsiâ cundehè-nsiâyà.

¹⁰ Ádi sá-xiníndísá-ní ñà-ñùhú saín vida xi ini Yuamáni', te ñuhú stná vida xi-ya ini yùhù. (Pues divi ducán nduá, te sàhámà) nsidaa ñà-nduá cachì xì-nsiá, màdiá inì-ni mií ndacú ínià, vachi ini anímè iá Yuamáni', te divi-ya nduú ana quidà-xì obra ndiaha xí-yá (xiní-nsiâ). ¹¹ Cunindisá-nsiâ ñà-ñùhú vida xi ini mii-yá, te iá stna vida xi-ya ini yùhù. Te nú có-xiníndísâ-nsiâ mate sàni cachì xì-nsiâ ducán, doco siquiera cunindisá-nsiâ ñà-sàni xini-nsiâ milagru ndiaha nì quide. ¹² Ñà-ndàà nduá cachì xì-nsiâ yohó: nú xiníndísâ ndisa iin nèhivì yùhù, dandu vètuni quida stná-nè milagru nahi ñà-nduá quidé. Dècuèndè milagru chicá fuerte vètuni quida stná-nè, vachi icúmî nùhì ndé iá Yuamáni'. ¹³ Te nsidaa ñà-nduá nì cacán tàhvi-nsiâ, te ndacùcahan-nsiâ quiví, icúmî quideà, dandu chicá más nihì Yuamáni' tnùñuhu xí-yá sàhà yùhù ana nduú Dèhemani-yá. ¹⁴ Ndéni iñàha nì cui ni cacán tàhvi-nsiâ, te ndacùcahan-nsiâ quiví, quideà.

Nansa nì quida Jesús comprometer techuún-yá Espíritu Ìi xí-yá quixi

¹⁵ Nú cuú ndisa ini-nsiâ sàhí, dandu icúmí-nsiâ chivàha-nsia ñà-nduá dandacuí nùù-nsiâ. ¹⁶ Icúmí cacán tàhvi stnàì nùù Yuamáni', dandu techuún-yá inga ana quixi chindee xi-nsiâ, te Yà-icúmí quixi ma, nicanicuahàn icúmí-yà coo-ya cutnahá-yá xì-nsiâ. ¹⁷ Divi Espíritu Ìi xí Dios nduú-yá, te cuisì ñà-ndácuisì cachì-yà. Nèhivì dava ga ñuhiví yohó, mà cúí nihì-né Yà-ìi mà, vachi có-tuí-yá nùù-né, te ni có-ináhá stná-nèyà. Doco mii-nsiâ, sà-ináhá-nsiâyà, vachi sà-íá-yà cutnàhâ-yá xì-nsiâ, te después, icúmí-yà yàha-ya ini anima-nsiâ coo-ya nicanicuahàn. ¹⁸ Yùhù, mà cuáhi ndòò penchì-nsiâ, vachi icúmî naxicocuín ñà-coi xì-nsiâ.

¹⁹ 'Làcà sacu tiempu, dandu mà cuní gá nèhivì ñuhiví yùhù. Doco mii-nsiâ, jaan. Vètuni cuni-nsiâ yùhù. Iin-ni itiácuì, te sàhà ñà-itiácuì, ñàyùcànduá iin-ni cutiacu stná mii-nsiâ. ²⁰ Na sàà quivì yucán, dandu cundaà vaha inì-nsia ñà-iin-ni nduí xì Yuamáni', te cundaà stná inì-nsia ñà-sà-íá stná mii-nsiâ ini anímè, te yùhù, ini anima mii-nsiâ iá stnàì.

²¹ 'Ana ináhá xí ñà-nduá dandacuí, te quidá-nèà cumplir, divi nècuàchì mà nduú ana cuú ndisa inì-xi sàhí. Daaní, nú cuú ini-nè sàhí, icúmí Yuamáni' cuu stná ini-yà sàhà-né, te stná yùhù, cuu stná inì sàhà mii-né, te datúí nansa nduú modo xi nùù-né.

²² Daaní, nì cànàn Judas xì-yá, (doco inga Judas), màdì Judas Iscariote, te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índù chuun cuisì nùù nsiùhù icúmí-ní datúí-ní nansa nduú modo xi-ní? ¿Índù chuun mà quidá-ní ducán xì dava ga nèhivì ñuhiví?

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nèhivì cuú inì-xi sàhí, tùha-ne chivàha-ne ñà-nduá cachì xì-né. Dandu Yuamáni', icúmí stná-yà cuu ini-yà sàhà-né, te sàà-nsì nùù-né ñà-cundoo-nsi ini anima iin iin-ne. ²⁴ Doco nècuàchì có-cuú inì-xi sàhí, có-chivàha-ne

ñà-ndùá cachí. Te ñà-ndùá cachí xì-nsiá, màdì inì-ni mií ndacú inì cachí ñà-jaàn. Còó, Yuamáni' nduú ana chítnùní inì-xi ñà-ndùá cachí xì-nsiá.

²⁵ 'Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn sàni cachí xì-nsiá mientras iá ve xì-nsiá yohó. ²⁶ Doco iá inga ana cuàhàn chindee xi-nsiá, divi nduú Espíritu Ì icúmí Yuamáni' techuún quixi cuenta xi. Te Yà-ì mà, icúmí-yâ chinaha-yà mii-nsiá nsidaa iñàha, te dansínúú ini-yà mii-nsiá nsidaa ñà-ndùá sàni cachí xì-nsiá.

²⁷ 'Mate cùhìn, doco sàhà yùhù vètùni cundoo-nsia contentu, divi nacua ié' contentu, ducán sáhatahvì stnàì mii-nsiá ñà-cundoo stná-nsià contentu. Mà quidé na quidá nèhivì ñuhiví yohó, díin modo ndoó dúi-né. Còó, màsà nácánì ini-nsià sàhà ni-iñàha, ni màsà yúhî-nsià. ²⁸ Vichi sàni inini-nsia nì cachí ñà-icúmí nùhù xiqué, dandu naxicocuíin. Te nú ni cuú vaha ini-nsià sàhí nì cuí, dandísá cudìi gá inì-nsia ñà-nì cachí icúmí nùhì ndé iá Yuamáni', vachi chicá dandacú mii-yá. ²⁹ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhi xì-nsiá palabra yohó sàhà ñà-ndùá cuàhàn cuu después, dandu quivì cuu ndisa nacua sàni cachí xì-nsiá, vètùni cunindisá víi-gá-nsià.

³⁰ 'Pues vichi, mà cáhàn cuàhà gué' xì-nsiá, vachi sà-vàxi mii-sí dandacu-xi nùù nèhivì ñuhiví yohó, te còò ni-iñàha nduú-si xi yùhù. ³¹ Doco ñà-ndùá cuàhìn quide, cuàhìn quideà sàhà ñà-cundaà ini nèhivì ñuhiví ñà-cuú ndisa inì sàhà Yuamáni', te cunì' quidandise ñà-ndùá nì dandàcú-yá nùí. Ñàyùcàndùá, ndacuìta-nsia cùhùn-ndà.

15

Ejemplu sàhà nducuyòhò sì-uva

¹ 'Ñà-ndàà nduá, ducán ié' xì nèhivì-xí na ian nducuyòhò ndèè nduí. (Te mii-né, nahi rama-nu nduú-né.) Te Yuamáni', nahi nècuàchì ndiaá xì-nú nduú-yá. ² Vachi nsidaa ndahà nducuyòhò, nu có-càná quisì vídià, tãhndèà. Te nú cuàha-sì nùù ndahà-nú, dandu tãhndè ndodò iin ian ndundoo sàhà-ñá chicá más quisì vídi cana. Ducán nduú modo quidá stná Yuamáni' xì nsidaa nèhivì nihnú vaha ini xì'. ³ Ñàyùcàndùá, stná mii-nsiá, sàni ndundoo stná anima-nsià ñà-sàni càhìn xì-nsiá palabra ndiaha. ⁴ Te vichi, iin-ni ni cúnìhnú vaha ini-nsià yùhù, dandu icúmí coo stná vida-xi ini anima-nsià, vachi ducán iá' na iin ndahà nducuyòhò, nú có-ìtúú gá' ìcà nducuyòhò ndèè mà, dandu mà cuáha ga quisì vídi. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú có-nìhnú vaha ga inì-nsia yùhù, dandu mà cúí quida ga-nsià ni-iin ñà-vaha.

⁵ 'Ñàyùcàndùá, yùhù nduí nahi nducuyòhò ndèè mà, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi rama-nu. Nú iin-ni nihnú vaha ini-nsià yùhù, te iá stná vida xi ini anima-nsià, dandu vètùni quida stná-nsià cuàhà gá ñà-vaha. Doco nú màsà chíndéi mii-nsiá, mà cúí quida-nsia ni-iñàha. ⁶ Doco iin nèhivì, nú có-cùnì-nè cunihnu ini-nè yùhù, dandu ducán cuu xi-né na iin ndahà yutnù sàni tãhndè, vachi díta-nèà iladu ñà-ìchà, te nú sàni ìchà, dandu danátácá-nèà quéa ñuhu coca.

⁷ 'Doco nú ndisa, nihnú vaha ini-nsià yùhù, te iin-ni nsinúú ini-nsià ñà-ndùá cachí xì-nsiá, dandísá, vètùni càcàn tãhvì-nsiá nùù Dios ndéni iñàha nì cui, te nìhì-nsiàñà. ⁸ Te nú cuàhà gá ñà-vaha nìhì-nsiá quida-nsia, dandu chicá más tnùñuhu xí Yuamáni' quee, te sàà stná-nsià cunduu ndisa-nsia nèhivì nchícùn viì xì'.

⁹ 'Cunaha-nsiá, divi nacua cuú ini Yuamáni' sàhí, divi ducán cuú stná inì sàhà mii-nsiá. Ñàyùcàndùá, iin-ni ni cundóó mánì-nsiá nùí. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú ni chívaha-nsia ñà-ndùá dandacuí, dandísá, iin-ni cundoo manì-nsiá nùí. Vachi yùhù, chívaha stnàì ñà-ndùá cachí Yuamáni', ñàyùcàndùá màni gué' nùù-yá.

11 'Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá ni cúdî stná ini-nsiá nacua cudî ini yùhù, vâchi cunî cundoo-nsia contentu nicanicuahàn. 12 Ñà-yòhó nduá dandacuí nùu-nsiá, ñà-nì cùu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, nacua quidá yùhù xì mii-nsiá, ducán cunî quida stná-nsiá.

13 'Nú ni cuí iin nèhivì sàhà iin ana iá vâha xi-né, dandu cundaà ini-ndà, yáha ga cuú ndisa ini-nè sàhà nècuàchì. 14 Pues cunaha-nsiá, nècuàchì xíndo vâha-xí nduú stná-nsiá nú ni quidá ndisa-nsia ñà-nduá dandacuí.

15 'Vichi mà cáchí guè xì-nsiá ñà-nduú-nsiá ana xinúcuáchí uun nù; còó, amigo-xi cachí xì-nsiá, vâchi iin ana xinúcuáchí uun nù lamú-xi, có-cundáà ini-nè nansa nacánì ini lamú mà quida-ne. Doco yùhù, claru sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá nì cachi Yuamáni' xì, ñàyùcànduá, náhà xicà, amigo-xi sànduú-nsiá.

16 'Cunaha-nsiá, màdì mii-nsiá nì nácàxin-nsia yùhù. Còó, yùhù nì nacàxin mii-nsiá, te nì chitnùnì inì ñà-cùhùn-nsiá, quida-nsia cuàhà ñà-vâha. Te obra quida-nsiamà, mà ndútâ. Dandu nsidaa ñà-nduá nì cácan tàhvì-nsiá nùu Yuamáni', te ndácùcahan-nsiá quivì, seguru nìhì-nsiáñà.

17 'Ñà-yòhó nduá dandacuí nùu-nsiá, ñà-nì cùu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-mà cuiñúhú dava nèhivì ñuhivì ndohó tè-nduú nèhivì xí-yá, vâchi nì cóni xiñùhù stná-nè mii-yá

18 'Na xiní-nsiá xiní ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá, dandu xiñuhu nsinuu ini-nsiá ñà-dihna yùhù nì xini ùhì stná-nè. 19 Doco nú iin-nì nì cúníhnú stná ini-nsiá na nihnú ini mii-né, dandísá cuu ini-nè sàhà-nsiá nì cùí. Doco yùhù, sàni nacàxin mii-nsiá nùu nsidaa-né, te ñàyùcànduá xiní ùhì-nènsiá, vâchi có-nihnú gá ini-nsiá nahi mii-né. 20 Doco xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cachì xì-nsiá daa, ñà-màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùu lamú xi-tè. Vâchi nú sàni quida quini nèhivì xì yùhù, dandu stná mii-nsiá icúmí-nè quida quini xi-né. Te nú nì chivâha-ne ñà-nduá nì cachi yùhù nì cùí, dandísá chivâha stná-nè ñà-nduá cachi mii-nsiá. 21 Cunaha-nsiá, ducán icúmí nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá sàhà-ñá nduú-nsiá nèhivì xì, te sàhà stná ñà-có-ináhá-nè mii-yá ana nì techuun-xí vâxi.

22 'Nú màsà quésáì ñuhivì yohó càhìn xì-né, dandu mà cúnsídá cuàchi-ne nì cùí. Doco vichi có-nàníhì gá ini-nè nansa cachi-nè sàhà cuàchi nì quida-ne. 23 Nú có-xiñùhù nèhivì yùhù, dandu náhà claru ñà-có-xiñùhù stná-nè Yuamáni' nduú stná. 24 Cuàhà milagru sàni quide nì xini-nè. Mate ndoó gá nèhivì nì quida ga stná milagru, doco có-ndùdávámà xì ñà-nduá sàni quida yùhù. Te nú màsà quidé milagru mà, dandu mà cúnsídá cuàchi stná-nè nì cùí. Doco vichi sàni xini-nè yùhù xì stná Yuamáni', te ñàyùcànduá xiní ùhì-nè yùhù xì stná mii-yá. 25 Doco ducán nì quida-ne sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá cachí nùu tutu ì xì-né ndé cachá: "Nì xini ùhì-nè yùhù, mate cò ni-ñàha dísáhà-xí nduá".

26 'Cunaha-nsiá, nú sàni nasà nùu Yuamáni', dandu icúmí techuín mii-yá ana nduú Espíritu Ì ñà-quixi-ya chindee-yá mii-nsiá. Te mii-yá, puru ñà-ndácuisì nihnú ini-yà. Nùu Yuamáni' icúmí-yâ quee-ya quixi-ya ñà-datnùu ini-yà mii-nsiá sàhí. 27 Dandu icúmí stná-nsiá càhàn-nsiá xì nèhivì sàhí, vâchi ndè quivì primeru xicánúú-nsiá xì'.

16

1 'Cuàhà gá sàni càhìn xì-nsiá sàhà-ñá màsà nàxícócuñ inì-nsiá. 2 Vâchi nèhivì dava ga, icúmí-nè taxi-né mii-nsiá nùu veheñùhu xi-ne. Te vâxi stná iin tiempu na cutuxi ini-nè ñà-cúdî gá ini Dios nú ni cahní-né mii-nsiá. 3 Doco sàhà-ñá có-ináhá-nè Yuamáni', te nì có-ináhá stná-nè yùhù, ñàyùcànduá

icúmí-nê quida-ne ducán. ⁴ Doco vichi sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà nsidaájàn, te sàhámà quìvì cuu xi-nsiá ducán, vètùni nsinuu ini-nsià ñà-divi ducán nì cachì xì-nsiá.

Chuun ndiaha icúmí Espíritu Ìi xí Dios quida-ya

'Cóni càchítñùhi xì-nsiá palabra yohó antes, vèchi yohó ié' cutnáhí xì-nsiá. ⁵ Doco vichi icúmí nùhì nùu mii-yá ana nì techuun-xí vèxi. Te ni-iin-nsia có-ndàcàtnùhù-nsiá nùí índù cùhìn. ⁶ Doco ñà-nì cachì xì-nsiá ñà-nduá nì cachì, ñàyùcànduá yáha ga ndoó-nsiá tnùnsí ini vichi. ⁷ Doco cunaha-nsiá, ñà-ndàà nduá, chicá ndiaha icúmí quea nùu-nsiá nú sàcuàhìn, vèchi nú màsà cùhìn, dandu mà quíxí mii-yá ana icúmí chindee xi-nsiá. Doco nú sàcuàhìn, dandu icúmí techuín mii-yá quixi-ya. ⁸ Te nú sàni quesaa-yà, dandu dacúndàà ini-yà nèhivì ñuhiví sàhà cuàchi-ne, xì sàhà stná ichì váha, xì sàhà stná nansa icúmí ndundaà sàhà-né. ⁹ Claru icúmí-yâ dacúndàà ini-yà nècuàchì mà ñà-íà ndisa cuàchi-ne ñà-có-xìníndísâ-né yùhù. ¹⁰ Te icúmí-yâ cachì stná-yà xì-né nansa íà ichì váha, vèchi yùhù, mànuhí' nùu Yuamáni' (íà ansiví), te mà cúní gà-nè yùhù. ¹¹ Daaní, icúmí-yâ cachì stná-yà xì-né nansa icúmí ndundaà sàhà-né, vèchi cunaha-nsiá, sàni cachì Dios sàhà ñà-malu dandacú ñuhiví yohó ñà-icúmí-sí cunsida-sì cuàchi-sì nicanicuahàn.

¹² 'Cuàhà gá ñàha cumàni gá cachì xì-nsiá, doco vichi mà cúí, vèchi tàñáha ga cui mànihì inì-nsia. ¹³ Doco después icúmí quesaa Espíritu Ìi, te mii-yá, puru ñà-ndàcuisì nihnú ini-yà. Te icúmí-yâ chindee stná-yà mii-nsiá sàhà-ñá vètùni cundaà ini-nsià nsidaa ñà-nduú ndisa palabra ndàcuisì. Vèchi màdì inì-ni mii-yá ndacu ini-yà ñà-nduá cuàhàn-yà cachì-yà. Còó, cuisì cachì-yà ñà-nduá iníni-yá cachí (Yuamáni'). Te icúmí-yâ cachitnùhu stná-yà xì-nsiá nansa icúmí coo quìvì vèxi xi-nda. ¹⁴ Te tavà gá stná-yà más tnùñuhu xí; vèchi nùu yùhù icúmí-yâ nìhì-yá ñà-ndiaha ìi xí, te datnúu-yà sàxìnítnùnì-nsiá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá icúmí Yuamáni', divi stoho stná nduí. Ñàyùcànduá cachí' xì-nsiá ñà-icúmí Espíritu Ìi mà nìhì-yá nsidaa ñà-nduú ñà-ndiaha ìi xí, dandu datnúu stná-yà sàxìnítnùnì mii-nsiá.

Icúmí nèhivì xí Jesús cuhuun ini-nè iin tiempu tii, doco yàchì icúmí-nê ndudii ini-nè inga tu na natiacu-yà, nì cachì-yà

¹⁶ 'Làcà sacu tiempu, dandu mà cúní gà-nsiá yùhù. Vèchi mànuhí' nùu Yuamáni'. Doco sacù-ni quìvì cunduamà, te cuni tu-nsia yùhù —nì cachì-yà.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nì ndàcàtnùhù tnahá dava nècuàchì dacuahá-yà-mà nùu-né, cachì-nè:

—Ndíà nduá cuní cachì-yà ñà-sacu gà tiempu, te mà cúní gà-ndàyá, te inga sacu quìvì, dandu sà-cuni tu-ndayá, nì cachì-yà; te cachí stná-yà mànuhù-yá nùu Yuamáni-yá. ¹⁸ Pues ¿ndíà nduá cuní cachì palabra nì cachì-yà mà ñà-sacu gà tiempu coo ga-yà yohó? Có-cùndàà ini-ndà nansa cuní cachì ñà-jaàn —nì cachì-nè.

¹⁹ Daaní, Jesús, ñà-sà-ínahá-yâ cuní-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhámà, ñàyùcànduá nì cachì-yà xì-né:

—¿A cuní-nsià ndàcàtnùhù-nsiá nùí sàhà ñà-nduá nì cachì xì-nsiá ñà-làcà iyuhu tiempu, te mà cúní gà-nsiá yùhù, te inga sacu quìvì, dandu sa-cuni tu-nsia yùhù? ²⁰ Ñà-yohó cachítñùhi xì-nsiá: icúmí-nsiá cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini (iin tiempu tii), doco nèhivì dava ga ndoó ñuhiví, còó. Icúmí-nê cudii ini-nè. Doco mii-nsiá, mate ducán nì cùndóó-nsiá tnùnsí ini, doco después icúmí cuxio nsidaámà nùu-nsiá, te ndudii tú ini-nsiá.

²¹ Iin nècuàchì ñahà, nú sàni sàà hora tùnuu mée xi-ne ñuhiví, dandu yáha ga cuhúún ini-nè, vèchi sàni sàà quìvì ndoho-ne quidamà. Doco nú sàni

tùinuù-vé, dandu nándodó-né sàhà dolor, vèchi cudî gá ini-nè ñà-sàni quesaa inga luchì tii. ²² Te ducán icúmí coo stná xì mii-nsiá. Mate cuáhà gá cuhúún ini-nsia vichi, doco yùhù icúmí cuni tui mii-nsiá después, dandu cuáhà gá ndudiù tú ini-nsiá. Te ni-iin nèhivì, mà cúí cadì-nè nùù ñà-jaàn.

Nansa icúmí Jesús cundee-yá

²³ 'Quivì yucán, mà ndàcàtnùhù gá-nsià ni-ñàha nùí, vèchi cuisì icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá quivì na xìcàn tàhvì-nsiá nùù Yuamáni', dandu ñhì-nsiá nsidaa ñà-nduá xìcàn-nsiá. Palabra ndàcuisì nduájàn. ²⁴ Tàñáha ga ndacùcahan-nsiá quivì na xìcàn tàhvì-nsiá ñàha. Doco vichi ni cìcàn tàhvì-nsiá ducán, te ñhì-nsiáñà, dandu chicá cudî ini-nsiá.

²⁵ 'Ndè vichi cuisì puru ejemplu-nì nduá nì nacani xì-nsiá. Doco vèxi iin quivì, dandu mà nácání guè` ejemplu xì-nsiá, vèchi claru icúmí cachì xì-nsiá sàhà Yuamáni'. ²⁶ Daaní, tiempu yucán màdì yùhù càcàn guè nùù-yá sàhà-nsiá, cachì. Còó, cuisì quivì yùhù icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá (na cìcàn tàhvì-nsiá). ²⁷ Vèchi cuú ini-yà sàhà-nsiá sàhà-ñá cuú stná ini-nsiá sàhí, te xiníndísà stná-nsiá ñà-nùù mii-yá nì quixì. ²⁸ Vèchi (ñà-ndàà nduá), nùù mii-yá nì quixì nì quesà ñuhivì yohó; te vichi icúmí nacoì ñuhivì yohó, te nùhì nùù-yá.

²⁹ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Vichi ndisa, claru cáhàn-ní. Màdì ejemplu uun nduá cachì-nì vichi. ³⁰ Vitni sàni sàà-nsì nì cundaà ini-nsì ñà-ináhà-nì nsidanicuú ñàha. Te mate tàñáha ga ndàcàtnùhù-nsì nùù-ní sàhà ñàha, (doco vátuni cachì-ní xì-nsì). Ñàyùcànduá vichi xiníndísà vaha-nsi, ñà-ndàà nduá, nùù Yua-nda Dios nì quixì-ní.

³¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—¿A ndísà xiníndísà vaha-nsia vichi? ³² Cunaha-nsiá, vèxi iin tiempu, dandu cuitià ñhì-nsia vehe-nsia, te làcà mindaí nacoò-nsia. Te vichi sàni sàà stná tiempu mà. Doco màdì ndisa ndòò míí; còó, vèchi cutnáhá stnáì xì Yuamáni'. ³³ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá ni cúndóó-nsiá contentu ñà-ñhí vaha ini-nsiá yùhù. Te mate quídá quínì nèhivì xì-nsiá na ndoó ñ-nsiá ñuhivì yohó, doco màsà cùhúún ini-nsiá sàhájàn, vèchi yùhù, sàni cundeí nùù nèhivì malu ñuhivì yohó.

17

Nansa nì xìcàn tàhvì Jesús sàhà nèhivì xì-yá

¹ Na ní nsihì nì cachi Jesús nsidaájàn, dandu nì ndacoto ndiaá-yà ansivi, te nì cachi-yà xì Yuamáni-yá:

—Cáhnì xì-ní Yuamáni'. Vichi ndisa, sàni sàà hora. Te yùhù ana nduú Dèhemanì-ní, xìquèn ñà-nì tàvã-nì tnùñuhu xì nùù nèhivì ñuhivì, dandu vátuni quee stná tnùñuhu xì mii-ní guide. ² Vèchi sàni chitnùnì inì-ní ñà-ndahà yùhù cundoo nsidanicuú nèhivì. Dandu nèhivì nì chitnùnì inì-ní cunduu nèhivì xì, ñhì-né vida ndiaha nicanicuahàn nùí. ³ Te ¿índù modo ñhì-né vida ndiaha ma? Cuisì sàhà ñà-cunaha-né mii-ní xì stná yùhù Jesucristu, vèchi mii-ní, ñà-ndàcuisì mindaa Dios nduu-ní, te yùhù nduú ana nì techuun-ní vèxi ñuhivì.

⁴ 'Vichi sàni dàxínui chuun nì dándàcù-ní nùí guide, te sàhà ñà-jaàn sàni quee cuáhà tnùñuhu xì-ní. ⁵ Ñàyùcànduá, vichi xìquèn nùù mii-ní Yuamáni' ñà-coi cutnahí xì-ní, te ducán quee más gà tnùñuhu xì; xìquèn ñà-coi nùù-ní xì tnùñuhu xì nacua ñsa ìe antes na táyô ñuhivì.

⁶ 'Mii-ní, nì nacàxin-ní dava nèhivì ñuhivì yohó, te nì chitnùnì inì-ní ñà-cunduu-ne nèhivì xì. Te yùhù, sàni dàtúì nùù-né nansa iá-ní. Nèhivì xì mii-ní nì sanduu-ne, dandu nì chitnùnì inì-ní ñà-cunduu-ne nèhivì xì yùhù.

Te vichi sàni chivàha-ne palabra xi-ní. ⁷ Te sàni cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa iñàha nì sàhatahvì-ní yùhù, sà-ìnáhá-nê ñà-nùu mii-ní nì nìhí-ñà. ⁸ Te palabra ndiaha nì cachì-ní xí, sàni cachi stnái-ñà xì-né, te mii-né, cudî inì-nè xì palabra mà, te cundaà vaha ini-nè ñà-nùu mii-ní nì quei vaxi, vachi xiníndísâ-né ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhiví.

⁹ Vichi xícàn tàhví nùu-ní sàhà-né, màdì sàhà dava ga nèhivì ñuhiví, còó, cuisì sàhà nèhivì nì chitnùnì inì-ní cunduu nèhivì xí; vachi nèhivì xí mii-ní xínduu stná-nè. ¹⁰ Nsidaa nèhivì-xí, nèhivì xí mii-ní nduú stná-nè. Te nèhivì xí mii-ní, nèhivì xí yùhù nduú stná-nè, te sàhà mii-né sàni quee más gà tñũñuhu xí.

¹¹ 'Pues vichi, mà cóó guè ñuhiví yohó. Icúmî nasaì nùu mii-ní ana nduu Yua Ì Ndiahí. Doco nèhivì nì sàhatahvì-ní yùhù, yohó icúmî-nê candòo-ne. Ñàyùcàndüá, sàhà poder xi-ní cundiaa-ní nsidaa-né sàhà-ñá iin-ni cunduu nsidaa-né nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda. ¹² Na iá ve xì-né ñuhiví yohó, nì sandiaì-nè xì poder xi-ní. Te nsidaa ana nì dàyáha-ní nùu, iin-ni ndiaá vahi-nè, cóni ndáñúhú ni-iin-ne, cuisì imindaa tè-de por sí icúmî ndañuhu, vachi ducán icúmî coo sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndüá cachí nùu tutu ì sàhà-té.

¹³ Te vichi sàmãnasai nùu-ní. Doco ñà-yòhó nduá cachí na iá ve ñuhiví yohó sàhà-ñá nì cúndóó nèhivì-xí contentu nacua iá stná yùhù contentu.

¹⁴ Sàni cachitnùhi xì-né palabra xi-ní. Doco nèhivì dava ga, xiní ùhì-ñané sàhà ñà-có-nìhnú gà ini-nè nahi nècuàchì mà. Te ducán stná yùhù, có-nìhnú stná inì nahi nèhivì ñuhiví. ¹⁵ Te có-xíquèn ñà-tavà-nínè ñuhiví yohó. Cuisì xíquèn-ñà cundiaa-nínè ñà-màsà dáca ñà-malu-nè. ¹⁶ Yuhu, có-nìhnú inì nahi nèhivì ñuhiví yohó, ñàyùcàndüá, stná nèhivì-xí, có-nìhnú gà stná ini-nè nahi nècuàchì dava ga mà.

¹⁷ 'Daaní, xícàn tàhví stnái ñà-nì chínáhà-nínè ñà-ndüú palabra ndàcuisì, te ducán sàà-nè cunduu-ne nèhivì nihnú ì inì-xi. Te palabra sàni cachì-ní, divi ñà-jaàn nduú ñà-ndàcuisì. ¹⁸ Nacua nì techuun-ní yùhù nì quesai ñuhiví yohó, ducán quidá stnái, techuín mii-né ñà-cùhùn-nè (càhàn-nè xì) nèhivì ñuhiví. ¹⁹ Te sàhà ñà-vaha xi mii-né ié` dispuestu quide nsidaa chuun ì (iá gà quide), dandu vátùni sàà stná-nè cunihnu ì ini-nè nú sàni chivàha-ne ñà-ndüú palabra ndàcuisì.

²⁰ 'Doco màdì cuisì sàhà nèhivì yohó xícàn tàhví. Còó, vachi icúmî mii-né càhàn stná-nè xì nèhivì dava ga, dandu cunindisá stná nècuàchì mà yùhù. Ñàyùcàndüá, sàhà nècuàchì yucán xícàn tàhví stnái.

²¹ 'Daaní, xícàn tàhví ñà-nahi iin-ni nèhivì ni cúndüú nsidaa nècuàchì mà, te iin-ni nì cúndüú stná anima mii-né xì anima ndohó, nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda: iá-nî ini anímè, te yùhù, iá stnái ini anima mii-ní. Ñàyùcàndüá xícàn tàhví ñà-iin-ni anima ni cúcúmî nsidaa-né, dandu vátùni cunindisá nèhivì ñuhiví ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhiví. ²² Te nacua nì chitnùnì inì-ní ñà-coo tñũñuhu xí yùhù, ducán sàni nìhítàhvì stná mii-né cucumi-né tñũñuhu ma, dandu iin-ni cahnú cunduu nsidaa-né, nahi iin-ni xínduu stná ndohó. ²³ Mii-ní, iá-nî ini anímè, te yùhù, ini anima mii-né coi; dandu iin-ni cahnú cunduu ndisa nsidaa-né xì ndohó. Te ducán icúmî nèhivì dava ga ñuhiví cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí vaxi, te cundaà stná ini-nè ñà-cuú stná inì-ní sàhà nèhivì-xí nacua cuú inì-ní sàhà yùhù.

²⁴ 'Mii-ní nduu-ní Yuamáni', te nì chitnùnì inì-ní cundoo ana cunduu nèhivì xí. Ñàyùcàndüá, yùhù cuní sàà stná nsidaa nècuàchì mà cundoo-ne ndé cuàhìn coi sàhà-ñá iin-ni cutnahá-né xí, te cundehè-né nansa iá tñũñuhu ndiaha nì sàhatahvì-ní yùhù, vachi ndè antes na táyôo ñuhiví, iin-ni cuú inì-ní sàhí.

²⁵ Mii-ní, ndàcuisì nihnú inì-ní. Doco nèhivì ñuhiví, tàcùnì-nè mii-ní. Doco yùhù, ndisa, ináhí mii-ní. Te nèhivì cutnàhá xí yohó, sàni cundaà stná ini-nè

ñà-divi mii-ní nì techuun-xí. ²⁶ Te yùhù, sàni dàtúi nùù-né nansa iá-nî nacua cuàhìn quide quivì nùù-xí. Ducán dandu nìhì-né cuu stnahá stná ini-nè sàhà-né nacua cuú ini mii-ní sàhà yùhù. Te ducán nìhì stná yùhù coi ini anima nsidaa-né —nì cachi Jesús.

18

Nansa nì tnii-tè Jesús

¹ Nì nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì quee-ya cuàhàn-yà nì yàha-ya inga ladu yui Cedrón, cutnàhâ-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì yàha-ya xì-né mahì iin huertu iá yucán. ² Doco tiàa cuàhàn cahin xì-yá, divi Judas, ináhá stná-nè índù iá huertu mà, vâchi cuàhà xichi sàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá yucán. ³ Ñàyùcàndüá, nì saca nècuàchìmà itnii soldadu, te nì nìhì stná-nè itnii policia nùù dùtù xícusahnú xì nùù stná tè-xínduu fariseu, te cuàhàn-nè xì nsidaa témà ndé nduú huertu mà. Te nsidaa-té, iníndáhâ-tê lámpara xì nù-ñùhú xíxìn, xì stná càa dana nduú arma xi-tè. ⁴ Daaní, Jesús, como ináhâ-yâ nsidaa ñà-ndüá cuàhàn cuu xi-yá, nì quee-ya nì sànhìcùn-yà témà, te nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiâ?

⁵ Te nì cachì-te xi-yá:

—Divi Jesús de Nazaret.

Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Yùhù nduí.

Te yucán iin stná Judas, cutnàhâ-né xì nsidaa témà. Te divi Judas mà nduú ana nì dicò xì-yá. ⁶ Daaní, na ní nsihi nì cachi-yà: “Yùhù nduí”, dandu yàchì nì naxiconihí duma candüà-te. ⁷ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiâ?

Te nì cacachì-te:

—Divi Jesús de Nazaret.

⁸ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni cachì xì-nsiá, yùhù nduí. Ñàyùcàndüá, nú yùhù nchìcùn-nsià, na-coo-nsia nèhivì xí yohó nì núhù-nè.

⁹ Ducán nì cachi-yà xì-té sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-ndüá nì cachi-yà ñà-còò ni-iin nèhivì xí-yá nì ndánúhú, ni-iin nèhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu nèhivì xí-yá, cóni ndáñúhú-nè. ¹⁰ Daaní, nì tavà Simón Pedro espada xi-ne, te nì cani-ne iin mozo xì dùtù cusáhnú, nì sahnde ì-né tùtnù nècuàchìmà ladu cuahá-nè. Te Malco nani mozo mà. ¹¹ Doco nì cachi Jesús xì Pedro:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní, vâchi yùhù, icúmî yàhi ñà-ndüá nì chitnùnì ini Yuamáni' cuu xí.

Nansa ndacá-te Jesús nì sàà nùù dùtù cusáhnú

¹² Dandu capitán yucán, xì soldadu xi-tè, xì stná policia yucán, nì catnii-tèyá nì chicuhnì-teyá. ¹³ Te nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá nùù nècuàchì nani Anás, vâchi dìdo dùtù cusáhnú cuià yucán nduú-né. Te Caifás nani dùtù cusahnu-ma. ¹⁴ Te divi-ne nduú ana nì càhàn xì nècuàchì raza-nè Judea daa na ní cachi-nè ñà-xiñhù cui iin tiàa sàhà nsidaa nèhivì ñuu-nèmà.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

¹⁵ Daaní, chicá cahà-xí ndé cuàhàn Jesús vâxi stná Simón Pedro xì inga stná nècuàchì dacuahá-yá. Te compañeru-nèmà, ináhâ-nè dùtù cusáhnú. Ñàyùcàndüá, na ní dàyáha soldadu-yà ini patiu vehe dùtù mà, dandu nì quìhvi stná inga-nèmà. ¹⁶ Doco Pedro, nì ndòo-ne nùù yehè patiu-ni ma. Ñàyùcàndüá, vâxi tu compañeru-nè ináhâ xí dùtù mà, te nì càhàn-nè xì ñahà chì ndiaá yehè mà áma dáyâha stná-ña Pedro. ¹⁷ Dandu nì cachì-ña xì Pedro:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní iin nècuàchì nchìcùn xì Jesús?

Te nì cachi-nè:

—Còó.

¹⁸ Daaní, divi yucán itá stná mozo (xi dùtù mà) xi stná policía. Te nì xicùn-té iin ñuhu tnùù ñà-nadaa-té, vachi cúvixin ga. Te yucán nì tnàtuu stná Pedro, iin-né nadaa stná-nè.

Nansa nì ndàcàtnùhù dùtù cusáhnù nùù Jesús sàhà ñà-nduá quidá-yá

¹⁹ Daaní, dùtù cusáhnù, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà nèhivì dacuahá-yá xi sàhà stná palabra chináhá-yànè. ²⁰ Ñàyùcànduá, nì cachi-yá xi-né:

—Yùhù, vate ní cahnì xi nsidaa nèhivì ini veheñùhu cuachi, te ini stná veheñùhu cahnù ndé siempre natáca nèhivì raza-ndà Judea. Divi yucán nduú lugar ndé siempre nìsa dacuahí nèhivì. Còò ni-ìñàha ni chináhá dèhî. ²¹ Chicá vaha màsà ndàcàtnùhù-ní nùù míi; nùù nèhivì nì inini xi ñà-nduá nì cachi chicá vaha, vachi mii-né ináhá-nè ñà-nduá nì cachì.

²² Daaní, yatni ndé iin Jesús iin stná iin policía, te na ní cachi Jesús ducán, dandu nì cani-tè nùù-yá, cachí-te:

—¿Índù chuun cahn-ní xi dùtù ì ducán?

²³ Dandu nì cachi Jesús xi-té:

—Nú cóni cahn vii' tuxi-ní, dandu cachì-ní xi' índù palabra cóni cachi vii'. Doco nú còò ni-ìñàha ni cahn quini, dandu có-ìcúmí-nì cani-ní yùhù.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús ùi gà xichi

²⁴ Dandu nì dáyáha Anás mà-yá cuàhàn-yà ndahà dùtù cusáhnù nani Caifás. Te nuhnì tnuu-yà cuàhàn-yà.

²⁵ Doco Simón Pedro, iin stná-nè nadaa-né. Dandu nèhivì itá yucán, nì ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchì mà, cachí-nè:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní nèhivì xí Jesús?

Dandu nì nacuaà nècuàchì mà mii-yá, cachí-nè:

—Còó, màdì yùhù.

²⁶ Daaní, nì cahn inga mozo xi dùtù yucán, divi tnaha tiàa nì tàhndè tùtnù-xí; te nì cachì-te xi Pedro:

—¿Amádi mii-ní nì xinì iá xi Jesús huertu yucán?

²⁷ Doco inga tu nì cachi-nè:

—Còó.

Daaní, divi momentu mà nì xito lehe.

Nansa nì dáyáha-tè Jesús nùù Pilatu

²⁸ Daaní, nì saca-tèyá nì caquee-tè xi-yá nùù Caifás, cuàhàn-te xi-yá ndé vehe gobernador, te yucán nì dáyáha-tèyá ini vehe. Iin vaa gá nduá. Doco tè-xínduu raza Judea mà, cóni cá-quìhvi-tè vehe yucán, vachi nú ni quìhvi-tè, dandu mà cóó ndoo ga-nè (nacua cachí ley xi-ne), te mà cóó gá permisú cuxi-tè ñà-nduá xixí-te na nduá vicò pascua mà. ²⁹ Dandu Pilatu, nì quee-tè fuera vaxi-tè ndé itá ana nì casaà mà, te nì cachì-te:

—¿Ndíà nduá nì quida tiàa yohó, te sanícuàchi-nsia sàhà-né?

³⁰ Dandu nì cacachì-te xi Pilatu:

—Nú nì cundúú-né iin nècuàchì cóni quidá cuàchi ni cuí, dandísá, mà cundáca-nsínè quixi nùù-ní.

³¹ Dandu nì cachi Pilatu:

—Cundaca-nsianè cuahán, te mii-nsiá nsidandaà-nsià sàhà-né nacua cachí ley xi mii-nsiá.

Doco nì cacachi tè-raza Judea mà:

—Ley (xi mii-nsiá), có-sàha ñà-cahnì-nsí iin ana iá falta xi.

³² Ducán nì cacachì-te sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús na ní cachi-yà nansa icúmí-yâ cui-yà. ³³ Daaní, nì nansìhvi Pilatu vehe-tè, te nì cana-tè Jesús, nì cachì-te xi-yá:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní cahan-ní?

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿A mii-ní nì nacani inì-ní ndàcàtnùhù-ní nùí ducán, te ò inga nèhivì nì cachi xì-ní ducán?

³⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—Yùhù, có-ndùú iin tè-raza-ní Judea. Divi nècuàchì ñuu-ní xì dùtù xícusahnú nduú ana nì dáyáha xi-ní ndahí. ¿Índù cuàchi nì quida-ní?

³⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Cunaha-ní, ñuu ndé cusáhnúí, có-nduá ñuhiví yohó, vàchi nú ñuhiví yohó ni cúnduá, dandísá icúmí nèhivì-xí cuidahan-né yùhù nù ana xiní ùhì xì' sàhà-ñá màsà yáhi ndahà nècuàchì raza Judea ni cuí. Doco ñuu ndé cusáhnúí, tucu iá', mà ndúdává xì ñuhiví yohó.

³⁷ Ñàyùcànduá, nì cachi tu Pilatu xì-yá:

—¿Àsù nduú stná-ní iin rey cusáhnú?

Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá, divi rey nduí. Te divi sàhà-ñá cachitnùhi xì nèhivì ñà-nduú palabra ndàcuisì, ñàyùcànduá nì quesà ñuhiví yohó. Te vichi nsidaa ana cudú ini xì palabra ndàcuisì mà, divi nduú stná ana cudú ini xì ñà-nduá cachí'.

³⁸ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿Índù ñà-ndisa nduú palabra ndàcuisì?

Nansa nì dándáa Pilatu ñà-cui Jesús

Daaní, nì nsihi nì cachi Pilatu ducán, dandu nì quee-tè inga xichi nì càhàn-te xì tè-xínduu raza Judea, cachí-te xì tèmà:

—Sàni càhìn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ndácùhin-nè. ³⁹ Doco estilu xi-nsia nduá ñà-dàñà iin tè-ndiádí cada nacává vicò pascua yohó. Ñàyùcànduá, vichi ¿a cuní-nsià dàñà nècuàchì yohó cachí nduú rey xi tè-raza-nsià Judea?

⁴⁰ Daaní, tucu tu nì càna fuerte nsidaa-témà, cachí-te:

—Còó, màdì nècuàchì jaàn cuní-nsià dàñà. Barrabás chicá vaha ni dàñà —nì cacachì-te.

Doco cunaha-nsiá, iin tècuìhnà nduú Barrabás mà.

19

¹ Daaní, nì dándàcú Pilatu nùú soldadu, te nì tavà-téyâ iladú, nì sahnì cuií-teyá xì iin chirrión. ² Dandu nì quidavàha-tè iin sìcàté iñù, te nì chinacaà-teá dìni-yá. Te nì chindixi stná-teyá iin capa moradu. ³ Dandu nì catnàtuu-tè nùú-yá, (nì sàcùndiàà-teyá), cachí-te:

—¡Tùinuùvaha-ní, señor! ¡Vichi ndisa, sàni sàcùnduu-ní rey xi tè-raza Judea! Dandu nì cacani-tè nùú-yá.

⁴ Daaní, tucutu nì quee Pilatu nùú nèhivì ndiatú yucán, cachí-te xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn taví Jesús cundehè-nsiá, te cundaà inì-nsia ñà-còò ni-iin falta xi-ne nì ndácùhin.

⁵ Ñàyùcànduá, nì quee Jesús (vehe ma), ñuhú dìni-yá sìcàté iñù mà, te ndixí stná-yá capa moradu mà. Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa nèhivì ndoó yucán:

—Cundehè-nsiánè, yohó iin-né.

⁶ Daaní, dùtù xícusahnú, xì stná policía, na ní xini-nèyà, dandu nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Nchìca cruz ni cuí nècuàchì jaàn! ¡Cahnì-nínè!

Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa-né:

—Mii-nsiá cundaca-nsianè cùhùn, te cahnì-nsiánè, doco yùhù, còó, vèchi còò cuàchi-ne ni ndácùhin.

⁷ Dandu nì cacachi nècuàchì raza Judea mà:

—Nsiùhù, icúmí-nsì iin ley, te según cachí ley mà icúmí nècuàchì jaàn cui-nè sàhà ñà-nì cachi-nè nduú-né Dèhemanì Dios.

⁸ Dandu Pilatu, na ní inini-tè ñà-nì cacachi nècuàchì mà ducán, chicá nì yùhì-te, ⁹ te nì nansìhvi-tè ini vehe cahnú-te nì càn tu-tè xì-yá, cachí-te:

—¿Índù ndisa nì quixi mii-ní?

Doco Jesús, cóni càn gà-yà.

¹⁰ Dandu cachí tu Pilatu xì-yá:

—¿Índù chuun có-càn-ní xì? ¿A có-ínahá-ní ñà-yùhù icúmì poder: vátùnì cahnì mii-ní, te ò vátùnì dacácuì mii-ní?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ni còò ni-iyuhu poder cucumi-ní nú màsà chítnùnì ini mii-yá iá ansivi ducán. Sàhámà tiàa nì dándàcú quixi nù-ní, chicá nsidá cuàchi-tè (nù mii-ní) —nì cachi-yà.

¹² Daaní, dècuèndè hora yucán nì nanducu Pilatu nansa dañà-téyâ, doco chicá fuerte nì càna nsidaa tè-raza Judea mà, cachí-te:

—Nú ni dañà-ní Jesús jaàn, dandu náhà claru có-ndù-ní amigo ndisa xi rey cahnú César. Vèchi nsidaa ana cachí nduú stná rey, xinì ùhì stná-nè rey cahnú César.

¹³ Daaní, na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì tavà tú-teyá inga xichi, te nì sàcòò-tè silla ndé siempre iá-te nsidándàa-te chuun. Te silla mà, iin-nu dìquì yù chipála itánduhù ñuhù, te Gabata nani lugar mà dàhàn hebreu. ¹⁴ Te sàni cahnì quivì yucán, divì quivì nduú vigilia vicò pascua mà, dandu nì càn-te xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-te:

—Cundehe-nsiá, yohó iin nècuàchì nduú rey xi-nsia.

¹⁵ Doco ndee ní càna nsidaa nèhivì mà:

—¡Còó! ¡Ni cuí-nè cunì-nsì! ¡Cahnì-nínè! ¡Ni mácùtuu-ne nchìca cruz!

Dandu cachí Pilatu xì nsidaa-né:

—¿A ndísá cunì-nsià cui rey xi-nsia nchìca cruz?

Te nì cacachi dùtù xícusahnuma:

—Cuisì imindaa rey xi-nsi iá, divì nduú César.

¹⁶ Ñàyùcànduá, nì candisá Pilatu ñà-nduá xicàn nècuàchì mà; nì dándàcú-te ni cuí Jesús nchìca cruz. Dandu nì saca soldadu-yà cuàhàn-te xì-yá.

Nansa nì sàcùtuu Jesús nchìca cruz

¹⁷ Daaní, nì sàcùnsida-ya cruz xi-ya cuàhàn-yà, te nì sà-yà nù iin xaan nani lunsì Calvariu. Te Gólgota nani stná lugar yucán nù dàhàn hebreu. ¹⁸ Te yucán nì cachituu-tèyá nchìca cruz, mii-yá xì inga ù stná tiàa, iin iin-tè iin iin ladu-yà, te mii-yá mahì-xì.

¹⁹ Daaní, nì dándàcú stná Pilatu ñà-nì mácùtuu dìni cruz xi-ya iin ñà-càchì: “Jesús de Nazaret, rey xi tè-raza Judea”. ²⁰ Dandu nì cahvi cuàhà nècuàchì ñuu mà nansa cachá, vèchi lugar ndé nì chituu-tèyá nchìca cruz, yatni uun ñuu mà nduá. Te ùnì dàhàn nì tiàa palabra mà: dàhàn hebreu, xì dàhàn griegu, xì dàhàn latín. ²¹ Dandu dùtù xícusahnu-ma, nì càn-nè xì Pilatu, cachí-nè:

—Màsà cáchì palabra mà “Rey xi tè-raza Judea”. Còó, chicá vaha tiàa-nì ñà-nì cachi uun-ne nduú-né rey xi nèhivì raza-nsì.

²² Dandu nì cachi Pilatu xì nècuàchì yucán:

—Còó. Ñà-nduá sàni tiàa, ducanicoá

²³ Daaní, nì nsihi nì chituu soldadu-yà nchìca cruz, dandu nì dàcuàchí-te sìcoto xi-ya nùù nsìcúmì-té. Chii chiá nì nìhì iin iin-tè. Doco cuaán nduú dùhnù quihín-yà, vàchi iin-ni cahnú nì cuàha; còò ni-iin xaan xi-ña ndé nì nsícu. ²⁴ Ñàyùcàndüá, nì cacachi soldadu mà:

—Màsà dácúachí-ndáñâ. Chicá vàha cuidàdiquí-ndà suerte sàhà-ñá cundaà ini-ndà ana nìhì xán.

Pues ducán nì cuu sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndüá nì cachitnùhu nùù tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Nì cadasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te suerte, a ver índù-té nìhì xì ñà-ndüá ndìxí”. Ñàyùcàndüá, ducán nì caquida soldadu mà.

²⁵ Daaní, sàhà cruz xi-ya iín stná dihi-yá xì cùhì-nè nani stná María, divi ñahàdìhí Cleofas; te yucán iín stná María Magdalena. ²⁶ Te nì xini-yà dihi-yá, te nì xini stná-yà yucán iín stná iin nècuàchì dacuahá-yá cuú cuáhà ini-yà sàhà-xí. Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì dihi-yá:

—Cundehe-ní mamá, jaàn iín dèhe-ní.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dàcuahàmà:

—Cundehe-ní, jaàn iín mamá xi-ní.

Te divi hora yucán nì nàcùndiaa nècuàchìmà dihi-yá.

Nansa nì xìhì Jesús

²⁸ Daaní, ináhá-yá ñà-sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndüá nì cachi tutu ì, ñàyùcàndüá, nì cachi-yà:

—Xìhì tècuí.

²⁹ Te yatni uun yucán iín iin quìdi chitu vinu nì xiò. Ñàyùcàndüá, nì quihin soldadu iin ñà-ñàhmá nani esponja, nì chihi-téa dìni iin vara nù-hisopo. Dandu nì chindaxin-téa vinu mà, te nì dàcùhùn-teá nùù yuhù-yá ³⁰ nì sihvi-yá chiá. Dandu nì cachi-yà:

—Vichi ndisa sà-íá.

Te nì nàcuíndee dìni-yá, te nì xìhì-yà.

Nansa nì dàquìhvi iin soldadu lanza xi-tè diin tìxì Jesús

³¹ Dandu nècuàchì raza Judea, cóni cùnì-nè ndòò nsidaa nsìi ma nchìca cruz, vàchi vigilia xi quìvì descansu ndüá. Te divi quìvì descansu mà nì nacava stná iin vicò cahnú xí-né. Ñàyùcàndüá, nì ca-xicàn-nè favor nùù Pilatu ñà-nì cátnáhnù iquì naní sàhà iin iin ana itándiaa nchìca cruz (sàhà ñà-nì cùí yàchì-nè), dandu cuxio-ne nùù cruz. ³² Ñàyùcàndüá, nì casaà tu soldadu (ndé itá cruz), te nì casahnù-te iquìsàhà iin tiàa itúú nchìca cruz iin ladu Jesús, dandu después ingà-te. ³³ Doco na ní tnàtuu-tè ndé itúú mii-yá, nì cundaà ini-te sàni xìhì-yà; ñàyùcàndüá, cóni sáhnù gà-te iquìsàhà-yá.

³⁴ Doco iin soldadu mà, nì dàquìhvi-tè lanza xi-tè diin tìxì-yá, te nì dàñà nì-yá xì tècuí. ³⁵ Yùhù nì xini nsidaájàn, teayùcàndüá nacání xì-nsiá sàhá. Te ñà-ndácuisì ndüá cachí. Yùhù ináhí, te cachitnùhu ndaì xì-nsiá sàhà-ñá nì cúníndísâ stná-nsiá. ³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nì cuu xi-yá sàhà-ñá nì cuú ndisa nacua nì cachitnùhu nùù tutu ì ndé cachá: “Ni-iin iquì-yá mà-tnáhnù”. ³⁷ Daaní, cachí stná inga xaan nùù tutu mà, ndé cachá: “Ícúmí nèhivì cuni-nè mii-yá ana nì dàquìhvi-tè (càa) ìcà-xí”.

Nansa nì ndùxin Jesús ini iin cueva

³⁸ Daaní, nì nsihamá, dandu nì sàhàn iin tiàa nani José nùù Pilatu. Iin nècuàchì ñuu Arimatea nduú nècuàchìmà, te nduú stná-nè iin nèhivì xí Jesús, doco chídèhé-nè, vàchi yúhì-nè tè-dava ga raza-nè Judea. Pues divi mii-né nì sàhàn nì xicàn permisù nùù Pilatu nanihi-ne iquìcúñú-yà. Te juùn nì cachi Pilatu. Ñàyùcàndüá, nì sàhàn-nè nì nanihi-ne iquìcúñú-yà. ³⁹ Daaní,

nì sàà stná Nicodemo yucán, divi nècuàchì nì sàhàn ñuú visita ndé iá-yà. Te vichi nihí-né ñà-tnami nani mirra nì sàà, te dácà stnahá stná mà xì inga ñà-tnami nani áloe. Nsidaájàn cùvèa nahi òcò ùxìn kilo. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, José xì Nicodemo mà, nì nanihi-ne iquicúñú-yà nùù cruz, te nì chidúcùn-neyà sìcoto finu cuxín, te nì dàquée stná-nè ñà-tnami ma, vàchi ducán nduú estilu xi nèhivì raza Judea na sácùndùxin-ne. ⁴¹ Cunaha-nsiá, yatni ndé nì sa-ituu Jesús nchìca cruz, yucán itá stná itnii yutnù tàtá. Te mahì yutnù mà iá stná iin cueva làcà ní sate, doco tãñáha ga cundùxin ni-iin nsi-ña. ⁴² Te sàhà-ñá sà-itúú quivì descansu xi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndùá, ini cueva yucán-ní nì chindùxin-neyà, vàchi yatni nduá.

20

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, quivì primeru semana, (divi quivì domingu) vaxi María Magdalena cueva ndé índùxin Jesús. Naha nduá, te iín tnuu va nduá. Dandu nì xini-nè, sàni cuxio cavà cahnú ndiadí yuhù cueva. ² Ñàyùcàndùá, nì dáyáà-nè cuàhàn-nè ndé iá Simón Pedro xì inga nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùù-yá, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni tavà-té Stoho-ndà Señor ndé nì sácùndùxin-ya. Te có-cùndáà ini-nsi índù cuàhàn-te xi-yá.

³ Ñàyùcàndùá, nì quee Pedro xì compañeru-nè, cuàhàn stná-nè cueva yucán. ⁴ Te cutnàhâ-né nì dáyáà-nè cuàhàn-nè, doco chicá ndee ní dáyáà compañeru Pedro mà, teayùcàndùá, dihna nècuàchìmà nì sàà-nè nùù cueva. ⁵ Te nì nacàhnu ndee-ne nì xito nihni-ne ini cueva, te nì xini-nè ndé sìcoto xi-ya itánduhù, doco cóni quíhvi-ne inì-xi. ⁶ Daaní, nchícùn Simón Pedro nì sàà stná-nè, doco mii-né ndisa, nì quíhvi-ne inì-xi, te nì xini stná-nè itánduhù sìcoto xi-ya, ⁷ xì stná pañuelu nìsa idàhvi nùù-yá, doco có-índúhá xì sìcoto dava ga; iladú índúhá, te sàni natnahnù viá. ⁸ Dandu nì quíhvi stná compañeru Pedro nì sàà primeru, te nì xini stná-nè nansa iámà, te nì xinindisá-né. ⁹ Doco ni mii-né nì stná Pedro, tãñáha ga cundaà ini-nè nansa cachí nùù tutu ì ndé cachí icúmí-yà natiacu-yà. ¹⁰ Daaní, ndúi-nè mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù María Magdalena

¹¹ Doco yucán ndé iá cueva mà (nì sàà) stná María. Te vichi iín-né fuera sacú-né. Te nì nacàhnu ndee-ne, nì xito nihni stná-nè ini cueva. ¹² Te yucán nì xini-nè ndoó ùi ángel xi Dios lugar ndé nìsa induhù Jesús, iin-ne ndé nì sanduu dìni-yá, te inga-nè ndé nì sanduu sàhà-yá. ¹³ Te nì cachi ángel mà xì María:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní?

Dandu cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Vàchi sànihí-te Stoho-nsi Señor cuàhàn, te có-cùndáà inì índù cuàhàn-te xi-yá.

¹⁴ Dandu nì ndecoto María ladu yàtà-né, te nì xini-nè yucán iín mii-yá, doco cóni nácúní-nèyà nduú-yá Jesús. ¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní? ¿Ana divi nandúcú-ní?

Doco María, nì tuxi ini-nè ádi té-ndiàá yutnù tàtá iá yucán nduú ana cáhàn; ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Señor, nú mii-ní nì tavà-níyà, dandu cachi sacú-ní xì' índù nì sànihi-níyà, te cùhìn naquihin-yà.

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡María!

Dandu nì naxicocuñnè ladu yàtà-né, te nì cachi-nè dàhàn mii-né:

—¡Raboni! —ñà-nduá cuní cachà Maestro.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà dúcùn ndahà-ní yùhù, vèchi tàñáha ga nani nùu Yuamánì'. Còó. Cuahán-ní, cachitnùhu-ní xì nèhivì xí, vèchi nahi ñani xínduu-ne. Te cachi-ní xì-né ñà-ìcúmí nani nùhì nùu Yuamánì'. Te cunaha-nsiá, Yuamánì mii-nsiá nduú stná-yà. Te ana càhvì yùhù nduú-yà, nacua nduú stná-yà ana càhvì mii-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁸ Ñàyùcàndüá, nì sàhàn María Magdalena mà nì cachitnùhu-ne xì dava ga nècuàchì dacuahá-yá, nì nacani-ne nansa nì xini-nè Stoho-ndà Señor, te dohó te dohó nì cachi-yà xì-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá

¹⁹ Daaní, na ní cuñaà quivì domingu mà nì nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Te nì nacadi vèha-ne yehè, vèchi yúhì-nè nèhivì dava ga raza-nè Judea. Dandu (na iin cachí) nì sàcuìn Jesús dava mahì-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Contentu ni cúndóó-nsiá.

²⁰ Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì dácùnì-yànè ndahà-yá xì diìn tìxì-yá. Ñàyùcàndüá, cuahà gá nì cudìi ini-nè ñà-sàni xini-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ²¹ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-né:

—Contentu ni cúndóó-nsiá. Nacua nì techuún Yuamánì' yùhù nì quesai, ducán techuún stnái mii-nsiá cùhùn-nsiá.

²² Daaní, nì sivi tàchì-yá nùu nsidaa-né, te nì cachi-yà:

—¡Ni nándèe Espíritu ìi ini anima-nsiá, cachí! ²³ Nú ni cuícahnù inì-nsia sàhà cuàchì nèhivì, dandu ñà-sàni ndutu ndisa-ña cundua; te nú màsà cuícahnù inì-nsia sàhà-né, dandu iá ìi cuàchì-ne —nì cachi-yà.

Nansa nì sàà Tomás nì xinindisá-né ñà-nì natiacu Jesús

²⁴ Doco nùu ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, iin-ne cóni ía-ne xì compañeru-nè na ní ndecunu Jesús nùu-né. Divi Tomás nduú nècuàchì mà, te Cuatí cachí stná nèhivì xì-né. ²⁵ Ñàyùcàndüá, nì cachi compañeru-nè xì-né:

—Cunaha-ní, ¡sàni xini-nsi Stoho-ndà Señor!

Doco mii-né, nì cachi-nè:

—Dècuèndè cundehí yantà ndahà-yá ndé nì ìhi clavu, te daquíhvi dìnìndàhí ndé nì xida mà, te daquíhvi stnái ndahí ndé (nì nacuehè) diìn tìxì-yá, te nú cóó, mà cúníndísè —nì cachi-nè.

²⁶ Daaní, na ní xinu inga ùnà quivì, nì nataca tu nècuàchì dacuahá-yá ini vehe. Doco daa ndisa iá stná Tomás xì nècuàchì ndòò-mà. Te ndiadí vèha tu yehè. Te nì sàà Jesús inga xichi nì sàcuìn-yà mahì-né, te nì cachi-yà:

—Contentu ni cúndóó-nsiá.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì Tomás:

—Yohó daquíhvi-ní dìnìndàhá-nì, te cundehè-ní ndahí; dandu daquíhvi-ní ndahà-ní diìn tìxì. Te cunindisá vèha-ní. Màsà cáchì gà-ní có-xiníndísá-nì.

²⁸ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Stohì Señor nduu-ní, vèchi Dios nduu-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Tomás, sàhà-ñá nì xininùu-ní yùhù, ñàyùcàndüá nì xinindisa-ní. Vihi gá ndiaha cundua nú ni cúníndísá-nsiá mate tàñáha ga cuninùu-nsiá yùhù —nì cachi-yà.

Ñà-ndüá disáhà-xí nì tiaa Juan tutu yohó

³⁰ Cunaha-nsiá, cuahà gá stná milagru nì quida Jesús nì indehè nècuàchì dacuahá-yá, doco cóni tiáá nsiha nùu tutu yohó. ³¹ Doco ñà-ndüá cachí nùu tutu yohó, nì tiaa-ña sàhà-ñá ni sàà-nsiá cunindisá-nsiá divi Cristu Dèhemani Dios nduú Jesús. Vèchi nú sàni xinindisá-nsiá ñà-jaàn, te ndácùcahan-nsiá quivì-yá, dandu vida ndiaha sàni nìhì stná-nsiá.

21

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùsà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, ni nsihajàn, dandu ni ndecunu tu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na ndoó-né iin xaan yuhù mar nani mar Tiberias. Cuàhìn nacani xì-nsiá nansa ni cuu na ní ndecunu-ya nùù-né yucán. ² Cunaha-nsiá, cutnáhá Simón Pedro xì Tomás nècuàchì nani Cuatí, te cutnáhá stná Natanael nècuàchì diñúù-xi nani Caná iá ladu Galilea. Te ndoó stná (ù) dèhe Zebedeo, xì stná inga ù nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te ni cachi Simón Pedro xì nsidaa-né:

—Cuàhìn tavi siaca.

Dandu ni cachi compañeru-nè:

—Ni cùhùn nsidaa-nda.

Ñàyùcàndùá, ni sàcùñuhu nsidaa-né ini iin lancha cuàhàn-nè; doco ni-iin siaca cóni níhi-né niù yacà. ⁴ Daaní, na sàcuàhàn ni tùinuù, yucán ni sàà stná Jesús, iin-yá yuhù mar (yatni ndé ndoó-né) mà. Doco cóni nácúní-nèyà.

⁵ Ñàyùcàndùá, ni cachi-yà xì-né:

—Hijos, ¿a sàni nihì-nsiá ñà-caxì-ndà?

—Còó, còò ni-iin-sì —ni cachi nècuàchì mà.

⁶ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ladu cuahá lancha, jaàn dacaná-nsiá ñunù xí-nsiá, dandu nihì-nsiási —ni cachi-yà.

Dandu ducán ni quida-ne, te ni mà cùì gá tavà-né ñunù xí-né ñà-chitu guá` cuàhà siaca ni nihì-né. ⁷ Dandu iin nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùù-yá, ni cachi-nè xì Pedro:

—¡Divi Stoho-ndà Señor nduú Yà-yòhó!

Ni nsihi ni inini Simón Pedro ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu ni nàcùndixi-ne sacú-nè, vàchi cuisì sìcoto inì-xi ndixí-né. Dandu ní ndàvà-nè mahì tècuì cuàhàn-nè. ⁸ Te después cuàhàn stná dava ga nècuàchì dacuahá-ma, doco ini lancha cuàhàn-nè, vàchi yatni iin-nu nùù ñuhù íchì, nahi 100 metro. Te cahà-nú itácaá ñunù chitu siaca. ⁹ Dandu ni nuu nècuàchì yucán ñuhù íchì, te ni xini-nè yucán ndoó tnùù sàxìxìn, te sà-itàndoó stná siaca chòhò. Te iá stná pan. ¹⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nsià quihin-nsia itnii siaca ni tavà-nsiá.

¹¹ Ñàyùcàndùá, ni nana tu Simón Pedro lancha, te ni ditá-nè ñunù mà ni naxìnuà ndè nùù ñuhù íchì. Chitu dini ñunù mà siaca, vàchi ñuhú 153 siaca nahnú. Mate cuàhà gá-si ñuhú, doco cóni sàchì ñunù mà. ¹² Dandu ni cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Naha-nsià, cadi inì-nsia.

Te ni-iin nècuàchì dacuahá-ma, cóni sáha ndee ini-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá ana nduú-yá, vàchi ináhá-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ¹³ Dandu ni tnàtuu Jesús ni tnii-ya pan, te ni dasàn-yáñà nùù-né. Te ni dasàn stná-yá siaca (ni chòhò mà) nùù-né.

¹⁴ Ñà-jaàn ni sanduu ùni xichi ni ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na sàni natiacu-yà. ¹⁵ Daaní, na ní nsihi ni sadi ini nsidaa-né, dandu ni cachi-yà xì Simón Pedro:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndàà chicá cuú ndisa inì-ní sàhì nùù nècuàchì dava ga yohó?

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhá-ní cuú inì sàhà-ní —ni cachi-nè.

Dandu cachí tu-ya xì-né:

—Nú ndisa, dandu cundiaà-ní nèhivì xí na ian ndiaá pastor lelù xí-né.

¹⁶ Daaní, ñà-ùì ni cachi-yà xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a cuú ndisa inì-ní sàhì?

Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Jaan, Señor mío. Sà-ínahá-nî cuú inì sàhà-ní.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Dacúndéhe-ní (nèhivì-xí ichì váha), na ian ndiaá-ndà riì.

¹⁷ Daaní, ñà-únì nì cachi tu-ya xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñà-ndâà nduá, cuú ndisa inì-ní sàhí?

Pues vichi nì cuhuun ini-nè ñà-sà-únì xichi ndácàtnùhù-yá a ndísá cuú ini-nè sàhà-yá, á coó. Ñàyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nsidanicuú iñàha ináhá-nî. Ñàyùcànduá, ináhá stná-ní, yùhù cuú ndisa inì sàhà-ní.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú ducán, dandu cundiaà-ní nèhivì xí, na ian ndiaá-ndà riì xì-ndà.

¹⁸ Cunaha-ní, ñà-ndâà nduá cuàhìn cachitnùhi xì-ní yohó: na cuachi-ní, (nìsà nàcùndixi-ní sìcoto xi-ní), nì sansidatnuu-ní cinturón xi-ní, te cuàhàn-ní ndéni nì cui cudî inì-ní. Doco nú sàni sahnu-ní, dandu icúmí-nî ndanihi-ní ndahà-ní, te inga-nè icúmí-nê nsidatnuu-ne cinturón xi-ní, te cunihi-ne mii-ní cùhùn ndé có-cudî inì-ní cùhùn-ní.

¹⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús cachítñùhu-ya nansa quida nèhivì xì Pedro na quívì cui-nè, te ducán chicá quee tñùñuhu xí Dios.

Nansa icúmí cuu xi Juan

Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn, dandu nì cachi tu-ya xì Pedro:

—Cunchicùn-ní yùhù.

²⁰ Daaní, nì nacuico Pedro yàtà-né, te nì xini-nè nchícùn stná nècuàchì dacuahá cuú guá ini-yà sàhà-xí. Te divi nècuàchìmà nduú nècuàchì nì ìa yatni diìn Jesús na ní sandoo-ne nì xixi-ne xì-yá daa, te nì xicàn tñùhù-né nùù-yá nì cachi-nè: “Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa icúmí cahin xì-ní?” ²¹ Pues, divi nècuàchìmà nì xini Pedro nchícùn vaxi, te nì cachi-nè xì-yá:

—Te nècuàchì jaàn tú, ¿nansa icúmí cuu xi-né, Señor mío?

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú cudî inì cutiacu-nè ndè cachi sàà quívì naxicocuîin, doco mii-ní, màsà nácánì inì-ní sahájàn. (Chuun xi-ní nduá) ñà-cunchicùn-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Ñàyùcànduá, nì xitià cuentu nùù nèhivì xí-yá, ñà-mà nunca cui nècuàchì dacuahama, cachí cuentu. Doco cóni càchì-yà mà cúí-nè. Còó, cuisì ní cachi-yà nú cuní-yà cutiacu-nè ndè cachi sàà quívì naxicocuîin-yà, màsà nácánì ínì Pedro sàhámà.

²⁴ Cunaha-ní, divi nècuàchìmà nduú yùhù, te divi yùhù nì tiaa nsidaa palabra yohó. Te ñà-ndácuisì nduá cachí, vachi ináhí cachí ndài xì-nsiá.

²⁵ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná iñàha iá nì quida Jesús (ñuhiví yohó). Doco nú cuní-ndà tiaa nsihi-nda nsidaámà, dandu cuàhà sàstnùhù libru cundua. Te mà cuàhà-ñá ni inicutu ñuhiví, cachí yùhù. Sà-íá.

Chuun Nsiha Nì Caquida Nècuàchì Nì Nìhì Chuun Ìì nùù Jesús

Nansa nì quida Jesús comprometer icúmí quixi Espíritu Ìì xí Dios

¹⁻² Cásàhùì xì mii-ní señor Teófilo. Cunaha-ní, tutu nì tiai primeru, nacáníamà sàhà ñà-nduá nì quida Jesús xì ñà-nduá nì chinaha-yà ndè quìvì nì quesaha-yá xì ndé` quìvì nì nana-ya mànuhù-yá ansivi. Doco na táñâha ga nùhù-yà, dandu nì càhàn-yà xì apóstol ana nì sàhatahvì-yá chuun xi-ya; sàhà poder xi Espíritu Ìì xí Dios nì càhàn-yà xì-né nì dandàcú-yá nùù-né nansa quida-ne. ³ Vàchi antes, na ní nsihi nì ndoho-ya, te nì xìhì-yà, dandu vivu nì ndecunu-ya, te nì xini-nèyà ñà-sàni natiacu-yà, ùì dico quìvì nì ndòo ga-yà ñuhìvì, te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù-né, te cuàhà gá stná ñà-nduá nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ndisa ini-nè divi nduú-yá. Te nì càhàn stná-yà xì-né sàhà chuun xi ñuhìvì Ìì xí Dios.

⁴ Daaní, na iá va-ya xì-né, nì cachi-yà xì-né ñà-màsà quée yáchi-nè ñuu Jerusalén:

—Còó —cachí-yà— yohó cundiatu-nsia dècuèndè nìhìtáhvì-nsiá cuu xi-nsiá nacua sàni quida Yuamánì` comprometer, divi ñà-nduá nì cachi stnáì xì-nsiá antes. ⁵ Vàchi ñà-ndáà nduá, tècuíí nìsa quida ìì Juan nèhivì. Doco mii-nsiá, tìxi Espíritu Ìì xí Dios icúmí anima-nsiá nduhìá tìxi sacu quìvì —nì cachi-yà.

Nansa mànana Jesús mànuhù-yá gloria

⁶ Daaní, nì nataca tu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá-mà nùù-yá, te nì xìcàn tnùhù-né, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿a vichi nacánì inì-ní quee libre ñuu-ndà Israel quida-ní?

⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cò-sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cunaha-nsiá índù iin quìvì, ò índù iin tiempu cuu iñàha. Còó, vàchi cuisì Yuamánì` iá ansivi chítnùnì inì-xì sàhà nsidaájàn. ⁸ Doco mii-nsiá, icúmí-nsiá nìhìtáhvì-nsiá quìvì quixi fuerte Espíritu Ìì ini anima-nsiá, dandu inicutu icúmí-nsiá càhàn-nsiá sàhì. Primeru ñuu Jerusalén yohó càhàn-nsiá, te ducán stná inii ladu Judea, xì stná ndè ladu Samaria xì dècuèndè stná inicutu ñuhìvì ⁹ —nì cachi-yà.

Daaní, indéhe-né nì ndanchito-ya mànana cuisì-yá ansivi, te nì dàhvi-ya nùù-né mahì iin vìcò mànuhù-yá. ¹⁰ Te na indéhe váha-ne ansivi ndé mànana-ya, dandu yucán ndé itá-né nì sàcùita stná ùì ana ndixín cuxín. ¹¹ Te nì cachi nècuàchìmà xì nècuàchì xí-indehè mà:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Galilea, có-nduá cundehè gá-nsiá ansivi, vàchi divi Jesús nì xini-nsiá mànuhù yucán, icúmí-yâ naxicocuín-yà. Vàchi nacua iá-yà mànana-ya mànuhù-yá, divi ducán icúmí-yâ naxicocuín-yà nuu-ya.

Nansa nì quee Matías nombradu cundehè-né chuun xi Judas

¹²⁻¹³ Dandu nsidaa nècuàchì apóstol mà, nì nuu-ne yucù Olivo yucán, mànuhù-né ñuu Jerusalén, vàchi yatni iá ñuu mà nùù yucù yucán, nahi dava hora caca-nda. Te na ní nasaa-nè, nì yàha-ne ndè iin vehe idótnahá, nì canana-ne dìquì-xì ndé ndoó-né. Te nèhivì ndoó yucán, dohó nani-né: Pedro, xì Jacobo, xì Juan, stná Andrés, xì Felipe, xì Tomás, xì Bartolomé, xì Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani stná Jacobo, xì stná Simón Zelote, xì ñani Jacobo mà nani Judas. ¹⁴ Nsidaa nècuàchìmà, iin-ni nihnú ini-nè, te iin-ni xìcàn tàhvì-né nùù Dios, mii-né xì stná ñani Jesús, xì dihi-yá María, xì más gà stná nècuàchì ñahà.

15-16 Daaní, quivì yucán nì nataca nsidaa nèhivì nchícùn ichì-yá. Na iin cientu òcò xínduu-ne. Te nì ndacuiin Pedro mahì nsidaa-né, cachí-nè:

—Ñánì, sàhana nì chindee Espíritu ìlì xí Dios xii-ndà David, te nì tiaa-ne nì cachitnùhu-ne sàhà Judas, divi tiàa nì sacatnahá xi nècuàchì nì tniì xi Jesús. Te ducán nì cuu, vèchi ñà-ndúá nì cachi Dios sàhana ma, fuerza nì cuu ndisa-ña. 17 Vèchi Judas mà, nìsa cutnahá-né xii-ndà, iin-ni chuun nìsa quida-nda xi-né antes. 18 Doco nì quida-ne iin cuàchi, nì tniì-ne dèhùn, te sàhà dèhùn mà nì xiin-ne iin ñuhù. Dandu nì nacava candéé-nè yucán, nì cahnsi ìlì-né nì quecoyo ìlì sisi-nè. 19 Te nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén yohó, nì xinitnùhu stná-nè sàhámà. Ñàyùcàndúá nì sàcùnani ñuhù mà Acéldama, te cuní cachi quivì mà: “Iin ñuhù ndé nì xitià nì”. 20 Vèchi ducán nì cachitnùhu libru ndé itándiaa alabanza ìlì ndé cachá: “Ni ndóo nihni vehe-ne. Màsà cundóo gá nèhivì yucán”. Te cachí stná tutu mà: “Ni ndóo chuun xi-ne nùu inga nèhivì”.

21-22 Ñàyùcàndúá, xiñuhu nanducu-nda inga tiàa chindee tnaha-xi-nda cachitnùhu-nda xi nèhivì ñà-sànì natiacu Stoho-ndà Jesús. Doco icúmí-nè cunduu-ne iin ana sàni cutnahá xi-nda inii tiempu nìsa xicanuu-ya mahì-ndà dècuèndè tiempu nìsa quida ìlì Juan xii ndé quivì nì nana-ya ansivi cuàhàn-ya —nì cachi Pedro.

23 Ñàyùcàndúá, nì catavà-né ùi nèhivì. Iin-ne nani José Barsabás, te Justo nduú inga quivì-né. Daaní, inga nèmà nani Matías. 24-25 Dandu nì xicàn tàvhì nsidaa-né nùu Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsi Señor, ináhá-ní nansa iá anima nsidaa nèhivì. Ñàyùcàndúá, nùu ùi tiàa yohó cuàha-ní nsiùhù iin seña índù nècuàchì cundehè chuun xi-ní cuenta xi Judas, vèchi nècuàchì mà, sàhà cuàchi-ne, ñàyùcàndúá nì ndòo chuun xi-ne, te cuàhàn-nè ndé nì nchihò ini-nè cùhùn-nè —nì cachi-nè.

26 Dandu nì caquida-ne iin sorteu, te nècuàchì nani Matías mà nì quee nombradu ñà-cutnahá stná-nè xii ùxin iin ga nècuàchì apóstol.

2

Nansa nì nuu Espíritu ìlì xí Dios

1 Daaní, meru quivì nducáhnù vicò Pentecostés, dandu iin-ni xaan nì nataca nsihì nècuàchì nchícùn ichì mii-yá. 2 Ndoó-né, te nanáá nì tiacu-nè ndé dèquì-xí ansivi na ian cahá fuerte guá tàchì, te nì tiacu inii ini vehe ndé ndoó-né. 3 Dandu nì xini-nè nchii ñuhu cuati nahi yáá-ndà, te nì xitià nihnia, iin ian nì ndòo dèni iin iin nèhivì yucán. 4 Te nsidaa-né, nì chitu anima-nè Espíritu ìlì xí Dios, te nì quesaha-né cáhàn-nè dàhàn sàà según nansa nì dàtnúu Espíritu ìlì sàxínítnùnì iin iin-ne.

5 Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán ndoó cuàhà nècuàchì raza Judea nì caquee nùu nsidaa ñuu inícutu ñuhiví. Nèhivì càhvì víi xi Dios nduú-né. 6 Te na ní tiacu-nè cáhàn guá nèhivì yucán, dandu nì nataca cuàhà-né, te yáha ga nì ndulocó-nè, vèchi iní-né cáhàn nècuàchì mà dàhàn cada iin iin ñuu nècuàchì nì nataca iní-ní má. 7 Ñàyùcàndúá, nì ndulocó nsidaa-né, nacánì ini-nè, cachí-nè iin-ne xii inga-nè:

—Amádi puru nècuàchì ñuu Galilea xínduu nècuàchì cáhàn guá yohó. 8 Doco vichi iní-ní-ndá cáhàn-nè dàhàn nì sahnu cada iin iin ndohó. ¿Nansa cui quida-neàmà? 9 Vèchi mii-nda, cuàhà ñuu nì quixi-nda: ñuu Partia, xii ñuu Media, xii ñuu Elam, xii ñuu Mesopotamia, xii ladu Judea yohó, xii ñuu Capadocia, xii ñuu Ponto, xii ladu Asia, 10 xii ladu Frigia, xii ladu Panfilia, xii ñuu Egipto, xii stná ladu Africa iá nùu-xí ñuu Cirene, te yohó ndoó stná nècuàchì Roma, nduú-né nècuàchì raza Judea, te nduú stná-nè nècuàchì nì yáha ndé religiún xi raza mà. 11 Daaní, ndoó stná nècuàchì ñuu Creta, xii stná

nècuàchì ladu Arabia. Doco nsidaa-nda iníní-ndá cáhàn nècuàchì yohó dàhàn iin iin-nda, ndeníhí vaha-ne Dios sàhà obra ndiaha quidá-yá —nì cacachi-nè.

¹² Ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì iníní yucán, nì ndulocó cuàhà-né, nacání cuàhà ini-nè, ndácàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachí-nè:

—¿Ndíá nduá cuní cachi ñà-yòhó?

¹³ Doco dava ga nèhivì, nì sàcùndiaa uun-ne, cachí-nè:

—Ádi xíni nsidaa nècuàchì jaàn nì quida vinu fuerte —cachí-nè.

Ñà-nduá nì cachi Pedro xì nèhivì cuàhà

¹⁴ Dandu Pedro, iin-né cutnáhá-né xì ùxìn iin nècuàchì icúmí stná chuun nùù Jesús, te ndee nì cáhàn-nè xì nsidaa nècuàchì sàni nataca yucán, cachí-nè:

—Mii-nsiá tè-nduú ñanìtnaha raza-nda Judea, xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén yohó, cunini-nsia cuàhìn càhìn. ¹⁵ Xíni-nsi tuxí inì-nsia, doco còó. Có-nduá ñà-xíni-nsi, vachi làcà ní cahin vitni. ¹⁶ Còó, ñà-nduá cáhàn nècuàchì yohó, divi nduú ñà-nduá nì cachi Joel sàhana na ní cachitnùhu-ne iin razón ndiaha xì Dios. ¹⁷ Te dohó cachí-yà, nì cachi Joel mà:

Quivì xínu tiempu, cuàhà icúmí cuàhatahvì' nsidaa nèhivì Espíritu ìì xí. Ndè dèhe ii-nsiá xì dèhe yoco-nsiá, icúmíâ cáhàn ñà-nduú razón ndiaha xí. Te tiàa cuachi, icúmí dacuní nùù-nè cuàhà ñà-ndiaha; xì stná nècuàchì sahnú, icúmí quixi stná sani nùù-né. ¹⁸ Te quivì yucán, cuàhà icúmí cuàhatahvì' nècuàchì xinúcuáchí nùù, tiàa-ne te ñahà-né, cuàhà gá icúmí-nè ñìhìtáhvì-né Espíritu ìì xí, dandu cáhàn-nè ñà-nduú razón xi. ¹⁹ Te dìquì-xí ansivi icúmí cuu cuàhà stná milagru fuerte quide, xì stná ñuhivì yohó, icúmí stná-nsià cuni-nsià milagru ndiaha xí. Vachi icúmí cucuu nì, te cucuu ñuhu, te cucuu ñùhmà nahi ñùhmànsivì. ²⁰ Doco dihna icúmí ndàhvà orá, xì stná yoo, icúmí-sì nducuahá-si nahi nì, dandu sàa quivì xí yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor. ²¹ Te nsidaa ana ndacùcahan xi quivì, icúmí-nè càcu-ne, nì cachi-yà.

²² 'Nsidaa-nsiá nècuàchì ñanìtnaha raza Israel, cunini vaha-nsia ñà-nduá cuàhìn cachi: nì quixi Jesús de Nazaret nì xicanuu-ya mahì nsidaa-nda, te ndiaha gá nì quida-ya nacua cuní Yua-nda Dios, vachi sàhà poder ndiaha xì Dios nì quida-ya cuàhà milagru fuerte, cuàhà milagru ndiaha. Ináhà vaha-nsia sàhà ñà-jaàn. ²³ Doco Dios, nì chitnùní ini-yà ñà-tnii-nsia Jesús, te coo-ya ndahà-nsiá. Te divi ducán nì cuu, vachi ináhà Dios nansa cuàhàn cuu xi (Dèhemani-yá) Jesús. Ñàyùcàndùá, nì tnii-nsiayà, te nì sahnì-nsiáyà, vachi iin-ni nì ndatnùhu-nsiá xì tiàa malu, te nì cachituu-tèyá nchìca cruz. ²⁴ Doco nì dànátíacú Yua-nda Dios-yà, nì tavà-ñáyà nùù tnùndoho ñà-nì xihì-yà, vachi có-nduá ducán ndòo-ya tìxi ñuhù. ²⁵ Te divi ducán nduá nì cachitnùhu stná David sàhana sàhà-yà, vachi dohó nì cachi-nè:

Dios nì quide cuenta cutnáhá-xì nicanicuahàn, vachi yatni iá-yà ladu cuahí sàhà-ñà màsà dáyùhì nèhivì yùhù, te quidi yùhù. ²⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì cudì ini anímè, te nì naquimaní (mii-yá), vachi mate nì ndùxin iquicúñuì, doco ináhí iá tnùndé ini xi. ²⁷ Vachi dohó sàni cachi xì Dios: “Ináhí, mà nácóó-nì anímè ñà-ndòà ndé ndoó vaha anima nècuàchì nsii; còó, yùhù tè-nduú dèhemani-ní, mà cuàhá-ní tnani iquicúñuì ñuhù. ²⁸ Sàhà mii-ní sàni sàni nì cundaà inì nansa iá ichì cutiacu ndiahi; icúmí-nì dacúdú inì-ní yùhù, vachi seguru icúmí naxicocuín cundehí nùù-ní”, nì cachi David.

²⁹ 'Doco ináhà-ndá nì sàa xii-ndàmà nì xihì-nè, ñàni, dandu nì ndùxin-ne, (ináhà-ndá), vachi ñuu yohó nduú ndé índùxin-ne, te ndè vichi náhà lugar mà. ³⁰ Doco iin ana tùha cachitnùhu razón xi Dios nì sanduu stná nècuàchì mà, ñàyùcàndùá ináhà stná-nè ñà-sàni quida Dios comprometer ñà-divi Cristu

cunduu iin descendencia xi-ne, te seguru cusahnú stná-yà nacua nìsa cusahnú mii-né. ³¹ Ñàyùcàndùá, nì dàcùnì Dios-nè ñàha, te nì xini-nè nansa cuàhàn cuu xi Cristu ñà-icúmí-yâ natiacu-yà, mà ndóo anima-yà ndé ndóo vâha anima nsii, nì mà tnánì stná iquìcúñú-yà ñuhù. ³² Te divi ducán nì cuu, nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Ináhá-nsî, vâchi testigu nduú-nsî. ³³ Dandu después dècuèndè gloria mànana ducún-yà nì quida ndahà cuàhá Yua-nda Dios, te divi nduú ana nì quida comprometer cuàhatahvì stná-yà Espíritu Ìlì xí-yá. Ñàyùcàndùá sàni dàquìxí fuerte Jesús Espíritu Ìlì, te ñà-jaàn nduá dísáhà-xí cuú ñà-nduá xiní-nsià te inínì-nsiá vichi.

³⁴ Doco nsì-David (sànaha ma), tàñáha ga nana ducún-nè ndè ansivi; còo, vâchi palabra yohó nduá nì cachi-nè:

Nì cachi Dios xì Stoho yùhù: “Yohó coo-ní ladu cuàhì ³⁵ ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

³⁶ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá xì dava ga stná nècuàchì Israel, nì cúnáhá vâha-nsia ñà-yòhó: mate nchìca cruz nì chituu-nsia Jesús, doco nì chitnùnì ini Dios ñà-divi mii-yá cunduu Stoho-ndà, te cunduu stná-yà rey ndiaha Cristu —nì cachi Pedro.

³⁷ Daaní, nì nsiihì nì inini nèhivì cuàhá mà ñà-jaàn, nì nàcùndoo-ne tnùnsì ini. Cuàhá gá nì nacani ini-nè, te nì cachi-nè xì Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol:

—¿Nansa chicá vâha quida-nsi vichi, ñàni?

³⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Icúmí iin iin-nsia naxicocuñin inì-nsia sàhá cuàchi-nsia, te cuhì-nsiá, ndacùcahan-nsiá quìvì Jesucristu sàha ñà-dùcán ndoo cuàchi anima-nsiá, te nihítáhvì-nsiá nandèe Espíritu Ìlì xí-yá anima-nsiá; ³⁹ vâchi sàni quida Stoho-ndà Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nihítáhvì-ndà Espíritu Ìlì xí-yá nú nì cúníndísá-ndá na caná-yándó. Vâtùni nihítáhvì-ndà, mii-nda, xì stná dèhe-nda, xì stná anà-nì nì cui mate xica gá xíndoo-ne.

⁴⁰ Ducán nì cachi Pedro xì nsidaa nècuàchì mà, vâchi cuàhá gá nì càhàn-nè nì dàtùì-ne ichì-yá nùù nècuàchì mà; te dohó nì cachi stná-nè:

—Nèhivì tiempu vichi, icúmí-nè ndañuhu-né, vâchi malu-nè. Ñàyùcàndùá, nacoò-nsianè, te càcu-nsia —nì cachi Pedro.

⁴¹ Daaní, cuàhá gá nècuàchì yucán, nì cudì ini-nè palabra nì inini-ne mà; nahi ùnì mil nèhivì nduú-né, te nì yàha-ne ladu xi nècuàchì xiníndísâ. Te divi quìvì yucán nì cuhì nsidanicuú-né. ⁴² Daaní, iin-ni nì quesaha-né nchìcùn-nè palabra dacuahá nècuàchì apóstol. Màni màni ndoó-né, xixí tàcá-nè, te iin-ni xìcàn tàhvì stná-nè nùù Dios.

Nansa nìsa quida nècuàchì primeru cahvi xi Jesús

⁴³ Daaní, nsidaa nèhivì dava ga, yáha ga nì ndulocó-nè, vâchi (nì chindee Dios) nècuàchì apóstol, te nì caquida-ne cuàhá milagru fuerte, cuàhá milagru ndiaha. ⁴⁴ Te nsidaa nècuàchì xiníndísâ xí-yâ, iin-ni nihnú ini-nè, te nsidaa ñà-nduá icúmí-nè, nìsa xichuún tàcá-nè. ⁴⁵ Te nú iá iin ñuhù xí-né, ò inga ñàha xi-ne, nì dicò-nè, nì tùi dihùn, te nì dasàn-né dihùn mà según ía necesidad nùù iin iin-ne. ⁴⁶ Te nsiquìvì nìsa nataca-nè veheñuhu cahnú, te vehe vehe iin iin-ne nìsa xixi tàcá stná-nè, cudì ini-nè, te ndóo vâha ini-nè, ⁴⁷ te ndeníhì vâha stná-nè Dios. Te nsidaa nèhivì dava ga, cudì stná ini-nè sàhá nècuàchì xiníndísámá, te quidáñuhú stná-nè nècuàchì mà. Te quìvì quìvì más gá nèhivì nì càna nùù Stoho-ndà Jesús ñà-càcu anima-nè, te nì nacuastnahá stná-nè xì nèhivì xí-yá.

3

Nansa nì nduvàha iin tiàa mà cùì caca

¹ Iin quivì cutnâhá Pedro xì Juan cuàhàn-nè veheñùhu cahnú. Càhùnì nì cuaà cuàhàn-nè yucán, vâchi divi hora yucán nìsa xicàn tàhvi nèhivì nùù Dios. ² Te iin yehè cahnú veheñùhu ma nìsa nani Yehè Ndiaha. Te nsiquívì nìsa saà nèhivì yehè mà nsidá-né iin tiàa mà cùì caca. De por sí ducán nì tùinuù-né ñuhivì. Ñâyùcàndüá, yucán nìsa chicoo nècuàchìmà-né sàhà-ñá càcàn-nè caridad nùù nècuàchi quìhvi yehè mà. ³ Pues vichi nì xini-nè Pedro xì Juan ñà-cuàhàn-nè quìhvi stná-nè, te sàhámà nì xicàn-nè iin caridad nùù nècuàchìmà. ⁴ Ñâyùcàndüá nì candacoto nècuàchìmà ndé iá-nè, te nì cachi Pedro xì-né:

—Cundehe-ní yohó.

⁵ Dandu nì ndacoto-ne nùù Pedro xì Juan, cuàhàn-nè nihì-né iñàha cahane. ⁶ Doco nì cachi Pedro xì-né:

—Ni còò plata nihí, te nì còò stná oro. Doco ñà-ndüá sài quide. Ndácùcahín quivì Jesucristu de Nazaret, te cachí xì-ní ndacuiìn-ní caca-ní.

⁷ Dandu nì tnii-ne ndahàcuàhá tiàa ma, nì ndacani-ne nècuàchìmà. Te vichi duha nì ndufuerté sàhà-né, ⁸ yàchì nì ndanchito-ne, nì ndacuiìn-nè, te luegu nì quesaha-né xicá-né; nì quìhvi stná-nè veheñùhu, cutnâhá-né xì Pedro xì Juan, nandávà nihni-ne, xicánúú-né naquímànì cuàhà-né Dios. ⁹ Te nsidaa nècuàchì itá yucán, nì xini-nè xicánúú nècuàchìmà, ndeníhí vâha-ne Dios, ¹⁰ te nì nacuni-nè nècuàchìmà ñà-ndüú-né tiàa nìsa ìa Yehè Ndiaha veheñùhu cahnú xicàn caridad. Ñâyùcàndüá, cuàhà gá nì ndulocó nèhivì mà, nacání ini-nè sàhà ñà-ndüá nì cuu xi tiàa ma, te nì nduvàha-ne.

Nansa nì càhàn Pedro sàhù na iá-nè Portal de Salomón

¹¹ Lugar yucán nduú corredor nani Portal de Salomón. Te tiàa nì nduvàha ma, itnii ndáha stnahá vâha-ne xì Pedro xì Juan. Dandu nsidaa nèhivì veheñùhu yucán, nì nataca-nè ndé iá Pedro xì Juan, yáha ga ndulócô-nè.

¹² Ñâyùcàndüá na ní xini Pedro natácà-guá nèhivì, dandu nì càhàn-nè xì nsidaa-né, cachí-nè:

—Nècuàchì ñuu-ndà Israel, ¿índù chuun ndulócô-nsià sàhà ñà-yòhó? ¿Índù chuun indéhe váha-nsia nsiùhù na ian nsiùhù nì dándúvâha xi nècuàchì yohó cahan-nsiá? Còò, màdì sàhà fuerza xi nsiùhù nì nihì nècuàchì yohó caca-ne, te nì màdì sàhà ñà-ì guá stná-nsì. Còò.

¹³⁻¹⁴ Xii-ndà Abraham, xì Isaac, xì Jacob, nsidaa-né nìsa cahvi-né Dios ndiaha xi-nda, te divi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-cucumi Dèhemanì-yá Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá. Doco mii-nsiá, nì dàyáha-nsiayà ndahà Pilatu, te nì nacuaà-nsiáyà na ní cuni temà dañà-téyâ. Ana ì ndisa nduú-yá, te ndàa cuisì ini-yá, doco (còni ndulócô-nsià), iin tè-sàhni nì xicàn-nsià dàña. ¹⁵ Dandu nì sahnì-nsiáyà, mate divi sàhà mii-yá itiácú-ndà. Doco (Yua-nda) Dios, nì danátíacú-yà Jesús. Ináhà-nsì, vâchi testigu nduú-nsì. ¹⁶ Te cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-nìhnú vâha ini-nsì mii-yá, te ndácùcahan-nsì quivì-yá, ñâyùcàndüá nì ndufuerté tiàa yohó. Indéhe-nsiànè, ináhà-nsiânè. Náhà xicà sàni nduvàha vâha-ne ñà-nì xinindisá stná-nè mii-yá.

¹⁷ Te vichi sàni sànhì inì ñà-còni cundàà inì-nsia nduá, ñànì. Stná nècuàchì cusáhnù nùù ñuu-ndà, nì còni cundàà stná ini-nè, ñâyùcàndüá nì quida-nsia ducán. ¹⁸ Doco ñà-ndüá nì cachitnùhu Dios sàhana, divi ñà-jaàn nduá nì cuu ndisa nì quida-ya. Vâchi ñà-ìcúmì Cristu ndoho-ya, divi nduá nìsa cachi nsidaa nècuàchì profeta sàhana. Te ducán nì cuu ndisa. ¹⁹ Ñâyùcàndüá, naxicocuìn inì-nsia sàhà cuàchi-nsia vichi, te natenchicùn-nsià ichì mii-yá sàhà-ñá ndutu cuàchi-nsia, dandu quixi tiempu cundoo ndiaha-nsiá quida-ya, ²⁰ te techuún-yá Jesucristu ndixi-ya, vâchi divi-ya nduú ana nì chitnùnì ini Dios cunduu rey ndiaha xi-nda. ²¹ Doco vichi iá-yà gloria, te yucán icúmì-yá coo-ya

ndè cachi sàà tiempu nsida vii-yá nsidaa iñàha. Vàchi ducán nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana na ní càhàn-nè nì quida-ya. ²² Vàchi ñà-ndácuisì nduá nì cachitnùhu Moisés xì xii-ndà sàhana na ní cachi-nè palabra yohó: “Icúmí Stoho-ndà Dios nacàxin-ya iin descendencia xi-nda cunduu ana càhàn cuenta xi-ya. Te divi nacua nì quida yùhù, ducán icúmí quida stná ana quixi ma. Dandu mii-nsiá, icúmí-nsiá cunini-nsia nsidaa ñà-nduá cachi-yà xì-nsiá. ²³ Te nú nì coó iin nècuàchì có-cùnì cunini xi-yá, dandu icúmí nècuàchìmà ndañuhu-né ñuu-nè”, nì cachi Moisés.

²⁴ ‘Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàhana nisa cahàn cuenta xi-ya, inii décuèndè tiempu nisa cahàn Samuel te vaxi duha, nsidaa-né nì càhàn-nè sàhà tiempu vitni. ²⁵ Te vichi, mii-nda nduu-nda dèhe nècuàchì nisa cahàn razón mà. Ñàyùcànduá icúmí-ndá nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ì nì quida Dios comprometer xì xii-ndà na ní saquin-yà tratu xì Abraham, te nì cachi-yà palabra yohó: “Sàhà iin descendencia xi-ní icúmí quixi ñà-ndiaha ì cundiatú anima nsidanicuú nèhivì ñuhiví”, nì cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcànduá, dihna ndohó nècuàchì (ñuu yohó) nì nihitáhvi-ndà, vachi divi chuun jaàn ní sàhatahvi Dios Dèhemanì-yá (Jesús), nì quixi-ya ndè ndoo-nda ñà-cundiatú anima nsidaa-nda nú nì naxícócuñn ini-ndà, te naco-nda ichì malu nchícùn-nda —nì cachi Pedro.

4

Ñà-nduá nì cuu na ní càhàn Pedro xì Juan nùu Junta Cahnú

¹ Daaní, na meru càhàn-nè xì nèhivì yucán, dandu nì caquesaa nècuàchì nduú dùtù ndé itá-né, cutnàhá nècuàchìmà xì comandante ndiaá veheñùhu cahnu-ma, te cutnàhá stná-nè xì nècuàchì saduceu, ² có-ndòo ini-nè ñà-chìnáhá Pedro xì Juan sàhà nansa natiacu-ndà quida Jesús. ³ Ñàyùcànduá, nì tnii-ne nècuàchìmà nì chicadi-ñané vehecàa, te sàhà ñà-sàni cuaà, ñàyùcànduá nì candòo-ne yucán ndè inga quivì. ⁴ Doco nècuàchì nì inini nì càhàn Pedro xì Juan palabra xi Dios, cuàhà-né nì xinindisá-né, ndè ùhùn mìl sàni nanduu nècuàchì tiàa xiníndísà.

⁵ Daaní, inga quivì nì nataca nècuàchì cusáhnû, xì nècuàchì sahnú nchichí, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né nì nataca-nè ⁶ ñuu Jerusalén yucán. Te nì sàà stná dùtù cusáhnû nani Anás, xì stná Caifás, xì Juan, xì Alejandro, xì nsidaa dava ga tnahà dùtù cusáhnúmá. ⁷ Dandu nì tavà-né Pedro xì Juan ñà-cundaca tnahá-né quixi, te nì sàcuìta nècuàchìmà dava mahì-xí. Dandu nì candacàtnùhù nècuàchì Junta mà nùu-né, cachì-nè:

—¿Ana dìvalor-xi nì càhàn-nsià sàhà-xí nì quida-nsia ñà-nduá nì quida-nsia? ¿Ana dìquívì-xí nì ndacùcahan-nsiá?

⁸ Dandu fuerte nì quixi Espíritu Ì xí Dios ini anima Pedro, te nì naxi-conihí-né nùu nècuàchìmà, cachì-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì xícusahnú ñuu-ndà yohó, xì mii stná-nsià nècuàchì sahnú nchichí raza-ndà Israel, cunini vaha-nsia. ⁹ Vichi xicàn tnùhù-nsià nùu-nsí nansa nì quida-nsi iin obra xì nècuàchì ndahví yohó, nansa nì nduvàha-ne. ¹⁰ Pues nì cúnáhá mii-nsiá xì nsidaa stná nècuàchì Israel ñà-divi Jesucristu de Nazaret nduú ana dìquívì-xí nì ndacùcahan-nsí, te nì nduvàha-ne. Te yohó iín stná-nè dava mahì-nsiá, indéhe-nsiánè. Te mate ní chituu-nsia Jesucristu nchìca cruz, te nì xihì-yà, doco nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ¹¹ Te mate ní cahíchì íní-nsiàyà, doco vichi sàni cuu xi-yà na ian nì cuu xi iin cavà nì cahíchì ini albañil, te después nì sàà nì sàcùndua yùu vico indúhu esquina vehe. ¹² Te còò inga gà ana sàha xi salvación, cuisì mii-yá. Vachi inicutu ñuhiví còò inga gà ana dìquívì-xí ndacùcahan-nda, te càcu-nda

nùu-xí. Còò inga gà ana nì techuún Dios ñuhíví yohó ñà-dacácu xi-nda, cuisì mii-yá —nì cachi Pedro.

¹³ Dandu nècuàchì dandacuma, nì xini-nè, có-yûhî Pedro cáhàn-nè, te có-yûhî stná Juan. Te nì có-nduú stná ñà-nì dàcuàhá cuáhà-né, còò, vâchi cóni xíca cuahà-né escuela. Ñàyùcànduá, na ní quida nècuàchì Junta mà cuenta ducán, nì ndulocó-nè, te nì cundaà ini-nè, divi Jesús nìsa cutnahá xi nècuàchìmà. ¹⁴ Te tiàa nì nduvàha ma, yucán iín stná-nè xì nècuàchìmà. Ñàyùcànduá, mà nì cùì nìhìndèè nècuàchì Junta mà canicuàchi-ne sàhà Pedro xì Juan. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì dándàcú-né nì cáquéé nècuàchìmà iladu, te nì ndatnuhu nsidaa-ní mii-né, ¹⁶ cachí-nè:

—¿Nansa quida-nda xi nècuàchì caá? Vâchi iin milagru cahnú ndisa nduá nì quida-ne, ináhá nsidaa nèhivì ñuu-ndà Jerusalén yohó, te ùhì cachi-nsì nduá tnùhu. ¹⁷ Doco sàhà-ñá màsà cuítìà gà palabra yohó, chicá vâha dayúhì-ndànè ñà-màsà cáhàn gà-nè sàhà Jesús xì ni-iin nèhivì —nì cachi-nè.

¹⁸ Dandu nì cana-ne Pedro xì Juan, te fuerte nì chinaha-né nècuàchìmà ñà-màsà cáhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús, nì màsà dâcuáhâ gá-nè ni-iin nèhivì sàhà-yá. ¹⁹ Doco Pedro xì Juan, nì cachi-nè:

—¿Índù ñà-tùxí ini mii-nsiá, a chicá vâha cunini-nsi ñà-nduá cachí mii-nsiá, te ò ñà-nduá cachí Dios? ²⁰ Pues cunaha-nsiá, có-nduá ducán cuhìhin-nsì. Vâchi ndiá lca-nsì cáhàn-nsì xì nèhivì ñà-nduá sàni xinìnù-nsì xì ñà-nduá sàni tiacu tùtnù-nsì —nì cachi-nè.

²¹ Dandu nècuàchìmà, chicá nì càhàn dana-ne xì Pedro xì Juan, dandu después nì dañà-ñané, vâchi cóni túi ni-iin falta ñà-ndoho-ne. Te yúhî stná nècuàchì dandacu-ma ñà-vihini nacuidà nèhivì cuáhà ñuu-nè, vâchi nsidaa nècuàchìmà, naquímanì-né Dios sàhà ñà-nduá nì cuu. ²² Vâchi tiàa nì nduvàha sàhà milagru mà, sàni yàha-ne ùi dico cuìà xicá-né.

Nansa nì xicàn tàhvi nèhivì xí Dios nùu-yá, cuní-nè nacuahandee ini-yànè

²³ Daaní, na ní quee Pedro xì Juan libre, dandu mànuhù-né ndé ndoó compañeru-nè, te nì cachitnùhu-ne nsidaa ñà-nduá nì cachi dùtù xícusahnú, xì ñà-nduá nì cachi nècuàchì sahnú xídandacú. ²⁴ Te nì nsìhi nì cachitnùhu-ne, dandu nsidaa-né, iin-ni nì xicàn tàhvi-né nùu Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, na mii-ní nduu-ní Dios; cuisì mii-ní nduú ana nì quidavàha xi ansivi, ñuhù íchî, mar, xì nsidaa stná iñàha iá inicutu ñuhíví xì ansivi. ²⁵ Te mii-ní nduú ana nì dàcáhàn xì iin nècuàchì sànhà cahvi xi-ní, divi xì-nsì David, te dohó nì cachi nècuàchìmà:

Nèhivì ñuhíví, ¿índù chuun cuadú guâ-nè, te cànàhá guâ-nè dìquì Dios?

¿Índù chuun nacání guâ ini cuáhà raza nèhivì quida-ne ñà-có-ndiàá?

²⁶ Vâchi cuáhà rey xícusahnú ñuhíví yohó, nì sàcuìta listu-te xi dava ga tè-xídandacú; nì nataca nsidaa-té ñà-cuni ùhì-te Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Cristu, nì cachi David.

²⁷ Te divi ñà-ndàá nduá, vâchi ducán nì cuu, divi ñuu yohó nì nataca rey Herodes, xì Poncio Pilatu, xì stná nècuàchì ñuu Israel yohó, xì stná cuáhà nèhivì inga nación, vâchi cuní-nè quida quini-ne xì Dèhemani-ní Jesús, mate divi-ya nduú ana nì chitnùnì inì-ní cusahnú. ²⁸ Doco na ní quida nècuàchìmà ducán, cuisì ñà-nduá nì nacani inì-ní dihna nì sandua, te nì sàha-ní lugar nì quida-ne ducán; vâchi mii-ní, nì chitnùnì inì-ní coo ducán, ²⁹ Stoho-nsì Señor. Te vichi (xicàn tàhvi-nsì) ñà-cunini-ní ñà-nduá cachí nècuàchìmà, ndee gá cáhàn-nè, cuní-nè dayúhì-nè nsiùhù. Doco nacuahandee inì-ní nsiùhù nècuàchì cahvi xi-ní, te ducán vâtùni cachitnùhu-nsi palabra ìì xí-ní, te mà yúhì-nsì. ³⁰ Xicàn tàhvi-nsì nùu-ní ñà-nì dándùvâha-ní nècuàchì cuhí sàhà poder ìì xí-ní. Te nsiùhù, icúmì-nsì ndacùcahan-nsì Dèhe ndiaha-ní Jesús,

dandu mii-ní quida-ní nsidaa clase milagru (cundehè nèhivì) —nì cacachi nècuàchìmà.

³¹ Daaní, nì nsihi nì xicàn tàhvì-né nùù Dios ducán, dandu nì ndacùchí vehe ndé ndoó-né, te fuerte nì quixi Espíritu ìì xí-yá ini anima nsidaa-né, te ndee ní càhàn-nè palabra ìì xí-yá, cóni yúhì-nè.

Nansa nìsa quida nècuàchì xiníndísâ, iin-ni cahnú nìsa ìa biene xi nsidaa-né

³² Cunaha-ní, iin-ni sàxìnítùnì nìsa icumi nsidanicuú nècuàchì xiníndísâ. Còò ni-iñàha nìsá xídáhán-nè nùù ñanìtnaha-ne, vèchi iin-ni cahnú-ní nìsa ìa nsidaa ñà-nduá icúmí-nè. ³³ Te poder cahnú xí Dios, cuàhà gá nì chindeá nècuàchì apóstol, vèchi fuerte nì càhàn-nè sàhù sàhà nansa nì xinìnùù-né Stoho-ndà Jesús na sàni natiacu-yà. Te cuàhà stná gracia xi-ya iá nùù nsidaa nèhivì xí-yá. ³⁴⁻³⁵ Ñàyùcànduá, cóni quídámànì ni-iñàha nùù ni-iin-ne, vèchi nècuàchì nìsa ìa ñuhù-xí, ò vehe-xi, nì dicò-nèà, te nihí-né dihùn mà nì sàhàn nì nacoò-neà nùù nècuàchì apóstol, dandu mii-né, nì dasàn-neà nùù nèhivì icúmí necesidad. ³⁶ Te iin nècuàchì nì dicò mà nani José; doco Bernabé nìsa cachi nècuàchì apóstol xì-né, vèchi quivì mà, iin ana nácuàhandee ini xì-ndà cuní cachàmà. Ñuu Chipre nduú ñuu-nè, te Leví nduú yohòtéhè-né. ³⁷ Pues divi-ne nìsa icumi stná xì iin ñuhù, te nì dicò-nèà. Dandu nihí-né dihùn yàhvìa nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, te nì ndòà ndahà nècuàchìmà.

5

Nansa nì quida Ananías xì Safira, nì xida cuàchi-ne

¹ Daaní, nìsa ìa iin tiàa nani Ananías xì ñahàdìhì-nè Safira, te nì dicò stná-nè iin ñuhù. ² Doco nì chiyàha cuaán-né chii dihùn sàhámà. Dandu dihùn nì cusobrá mà nduá nì tniì nècuàchì tiàa ma, te nihí-nèà nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, (na ian iá nsiha). Te ináhà stná ñahàdìhì-nè nansa nì quida-ne. ³ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Ananías, ¿índù chuun nì sàha-ní nì dacà ñà-malu dìnì-ní? Dècuèndè cuní-nì dandahví stná-ní Espíritu ìì xí Dios, vèchi nì chidèhé-nì sàhà ñuhù mà. ⁴ ¿Amádi ñuhù xí mii-ní nì sandua daa, te vètùnì quida-ní disponer sàhà? Daaní, na sàni dicò-níà, ¿amádi dihùn xí mii-ní nì sanduu stná? ¿Índù chuun nì nacani quini inì-ní, te nì quida-ní dohó? Cunaha-ní, màdì núù nèhivì nì càhàn tnùhù-ní. Còò, nùù Dios nì càhàn tnùhù-ní —nì cachi Pedro.

⁵ Daaní, na ní nsihi nì inini Ananías ducán, dandu nì natnahnù-nè, te nì xihì-nè. Te nsidaa ana nì xinitnùhu ma, nì yúhì cuaá-nè. ⁶ Dandu nì caquixi tiàa cuachi gá, nì chidùcùn-te nsì ma, te nì xida-tèndó cuàhàn-ndà cundùxin-nda.

⁷ Daaní, na ní yàha ùnì hora, nì quesaa stná ñahàdìhì ndómà, doco tàñáha ga cunitnùhu-ne nansa nì cuu. ⁸ Dandu nì ndàcàtnùhù Pedro nùù-né, cachì-nè:

—Cachì-ní xì', ¿a ndísá tantu dohó nì dicò-nsiá ñuhù xí-nsiá?

Te cachì nècuàchìmà:

—Jaan, divi ducán nì sandua.

⁹ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—¿Índù chuun nì ndatnuhu ndùì-nsià quida-nsia ducán, a ndísá cuidà ini Espíritu ìì xí Stoho-ndà Señor, cahan-nsiá? Cunaha-ní, tiacú sàni nsiaa ana nì casahàn nì sùxin xi ìì-ní, te vichi icúmí-tè cunsida stná-te mii-ní cùhùn —nì cachi Pedro.

¹⁰ Te vichi duha nì natnahnù stná nècuàchìmà nùù sàhà Pedro, te nì xihì-nè. Te na ní nansìhvi tècuachima, sàni xihì-nè nì xini-te, ñàyùcànduá, nì tavà stná-te nsì ma nì sàhàn-te nì sùxin stná-te ndómà divi ndé nì sàcùndùxin nsì-ì-ndà.

¹¹ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì yúhì nsidaa nècuàchì xiníndísâ ichì-yá, mii-né xì nsidaa stná nècuàchì dava ga nì xinitnùhu ma.

Nansa nì cuu cuàhà milagru ndiaha

¹² Daaní, nècuàchì apóstol, ndiaha gá nì caquida-ne cuàhà milagru nì indehè nèhivì. Te nsidaa nècuàchì xiníndisámá, nsìquívì nìsa nataca-nè nùu Portal de Salomón (iá yehè veheñùhu). Te iin-nì sàxinítnùnì nìsa icumi nsidaa-né.

¹³ Doco nèhivì dava ga, ni-iin-ne cónì sáhandee ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì natácá mà, mate ndeníhí vàha cuahà-né nècuàchìmà. ¹⁴ Te nì sàà nì xinindisá cuahà gá nèhivì, tiàa te ñahà-né, nì xinindisá-né Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Dècuèndè nìsa tavà stná nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nì chitánduhù-né nècuàchìmà yuhù ìhí, dava-ne nùu cama, te dava-ne nùu yuì, ndiatú-né yàha Pedro, áma dúcùn-nè casì nècuàchìmà, te nduvàha-ne. ¹⁶ Stná ñuu cuati ndoó yatni nì caquee cuàhà stná nèhivì vàxi ñuu Jerusalén ndacá-né cuàhà nècuàchì ndohó quidá cuèhè, xì stná nècuàchì dandohó ñà-malu. Te nsidaa-né, nì nduvàha-ne.

Nansa nì catnii-ne nsidaa nècuàchì apóstol

¹⁷ Dandu dùtù xícusahnu-ma, yáha ga nì cumbidia ini-nè, mii-né xì compañeru-nè tè-ndùú nècuàchì saduceu. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì tnii-ne nècuàchì icúmí chuun nùu Jesús, te nì chicadi-nè nècuàchìmà vehecàa. ¹⁹ Doco iin ángel xi Stoho-ndà Señor, ñuú nì sàà-nè vehecàa yucán, te nì nacuna-ne yehè nì tavà-né nècuàchìmà, te nì cachi-nè:

²⁰ —Cuahán-nsià cuita-nsia veheñùhu cahnú, te nacani-nsia xì nèhivì nansa nihítáhvì-né cutiacu ndiaha anima-nè.

²¹ Ducán nì dándàcú-né nùu nècuàchìmà quida-ne. Ñàyùcàndùá, na ní tùinuù, dandu nì quìhvi-ne veheñùhu cahnú, te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì.

Daaní, dùtù cusáhnù, xì compañeru-nè, nì cana-ne nècuàchì Junta ñà-nataca nsidaa-né, te quixi stná nsidaa nècuàchì sahnú nchichí ñuu Israel yucán. Dandu nì techuún-né policia cuahàn-te vehecàa ñà-cundaca-tè nècuàchì ndiadí quixi. ²² Doco na ní casaà-te yucán, còò cá iin ni ndacùhun-tè. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuñ-te nì cachitnùhu-tè, ²³ cachí-te:

—Ñà-ndàà nduá, ndiadí vàha yehè vehecàa ma, te itá stná soldadu ndiaá xán, doco na ní nacuna-nsi, còò cá nècuàchì ndiadí mà.

²⁴ Dandu dùtù cusáhnù, xì comandante ndiaá veheñùhu, xì stná dùtù nihí gá chuun nahnú, nì ndulocó-nè na ní xinitnùhu-ne ducán. ¿Índù fin cucumi chuun yohó? cahan-né. ²⁵ Daaní, divi momentu mà nì quesaa inga tiàa nì cachitnùhu xi-né:

—Cunaha-nsiá, nècuàchì nì chicadi-nsià vehecàa, yucán sàndòó-né veheñùhu cahnú, dacuahá-né nèhivì —nì cachi-te.

²⁶ Dandu comandante mà, cuahàn-te xi policia xi-tè, te vivíi-ni nì saca-tè nècuàchìmà vàxi-ne, vàchi yúhî-te nèhivì cuàhà mà ñà-vihini cacani yuu-néte cahan-té. ²⁷ Ñàyùcàndùá, ndacá-te nècuàchìmà nì quesaa, te nì sàcuíta-ne nùu nsidaa nècuàchì Junta mà. Dandu nì cachi dùtù cusáhnù:

²⁸ —¿Amádi sàni dándàcú-nsí nùu-nsiá ñà-màsà chínáhá gá-nsià nèhivì sàhà Jesús? Doco vichi, nsidanicuú lugar ñuu yohó sàni càhàn-nsià sàhù ñà-ndùú dāñùhù xi-nsia, te cuní-nsià ñà-nsiùhù nacuida-nsi cuàchi sàhà nècuàchì nì xihì mà.

²⁹ Dandu Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol, nì naxiconihí-né nùu nècuàchìmà, cachí-nè:

—Nsiùhù, icúmí-nsí cunchicùn-nsi ñà-ndùá cachí Dios, te màdì ñà-ndùá cachí nèhivì uún. ³⁰ Mii-nsiá nì chituu-nsia Jesús nchìca cruz. Doco mate modo ducán nì sahnì-nsiáyà, doco vichi sàni natiacu-yà nì quida Dios, divi mindaa Dios nìsa cahvi xii-ndà. ³¹ Te vichi sàni saquin-yà Jesús ndahà cuahá-yà ñà-cunduu-ya ana cusáhnù, te cunduu stná-yà ana dacácu xi-nda. Te ducán

nì cuu sàhà-ñá ni cuu-nda arrepentir, nsidaa ndohó nècuàchì ñuu Israel yohó, te ducán nihì-yá nansa cuicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nda. ³² Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vàchi nì xininùù-nsí ducán nì cuu. Te testigu nduú stná Espíritu Ìì xí-yá ñuhú ini anima-nsi, vàchi nsidaa ana cunini xi-yá, nihìtáhvi-né ndèe Espíritu Ìì xí-yá ini anima-nè quida-ya —nì cachi Pedro.

³³ Doco nècuàchì dandacu-ma, na ní inini-ne ñà-jaàn, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì quesaha-né nì ndatnuhu tnahá-né nansa dandáñuhú-nè nècuàchìmà. ³⁴ Doco nùù nèhivì Junta mà, iá iin maestru nani Gamaliel, iin nècuàchì fariseu chináhá xì ley xi Dios. Nècuàchì vàha nduú-né cachí nsidaa nècuàchì ñuu yucán. Te divi-ne nì ndacuiin-nè nì dandàcú-né quee cuaán chiì nècuàchì apóstol mà. ³⁵ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa compañeru-nè yucán:

—Nsidaa mii-nsiá nècuàchì raza-ndà Israel, cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà ñà-nduá quida-nda xi nècuàchì càá. ³⁶ Vàchi ¿a có-nsínuu inì-nsia nansa nì cuu tiempu na ní là iin tiàa nani Teudas? Tè-càhnú ícà-xí nduú-te nìsa cachì-te. Te nahi cùmì cientu nèhivì nì quìhvi tnahá xi-té nì sanchicùn-nète. Doco por fin nì sahnì nèhivì-té, te nì xitià nihni nsidaa nècuàchì nchícùn xì-té, te ducán nì nsihì chuun ma. ³⁷ Daaní, después nì yàha inga casu na tiempu nì cuu-nda empadronar. Iin tiàa ladu Galilea nani Judas, nì nihì-té nì dáyáha-tè cuàhà nèhivì ladu xi-tè. Doco nì xihì stná-te, te nì xitià nihni stná nsidaa nèhivì nì chiyuhù-té. ³⁸ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá vichi, ni cúnahá nècuàchì sàni tñii-nda jaàn. Chicá vàha nacoo-ndané, vàchi nú inì-ni mii-né nì nacani ini-nè quida-ne ñà-nduá quidá-né, dandu icúmíá ndòo uan. ³⁹ Doco nú Dios nì dandàcù-xì nùù-né, dandu mà nunca nihì-ndà cadì-ndà nùù-né, te cachí, còtó Dios nàá stnàhà-xi-ndà —nì cachi Gamaliel mà.

⁴⁰ Dandu nsidaa compañeru nècuàchìmà, nì dajuùn-nè nècuàchìmà, te nì cana-ne nècuàchì apóstol nì nansihvi tu-ne. Dandu nì sahnì cuiì-nè nècuàchìmà, te nì chinaha-ñáné ñà-màsà càhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús. Dandu nì dañà Junta Cahnu-mané, ⁴¹ te nì caquee-ne libre, cudí ini-nè ñà-nì natùì stná-nè ndoho-ne sàhà chuun xi mii-yá. ⁴² Daaní, nsìquívì vehe vehe nìsa xicanuu-ne dacuahá-né nèhivì. Sàhàn stná-nè veheñuhu cahnú, te chináhá stná-nè nèhivì yucán, càhàn-nè sàhù sàhà Jesucristu, ni-iyuhu cóni nácóó-nèamà.

6

Nansa nì cuu nombrar ùsà tiàa dasàn ñà-cutiacu nècuàchì ndahví

¹ Quívì yucán vihi gá nì nducuahà nècuàchì nchícùn ichì mii-yá; dava-ne càhàn-nè dàhàn hebreu, te dava ga-nè càhàn-nè dàhàn griegu. Dandu nì quesaha nècuàchì griegu mà nì xitnùhu-ne compañeru-nè càhàn hebreu, vàchi ñàhàcuàán xí-icumi nècuàchì griegu mà, có-nìhì váha-ne ñà-cutiacu-nè na dásàn-ñà quívì quívì. ² Ñàyùcànduá nì cana nsì-úxin ùì apóstol nsidaa nècuàchì xiníndísá, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Nsiùhù, có-nduá ñà-nacoo nihni-nsi chuun xi palabra xi Dios, te ca-canuu-nsi dasàn-nsí ñà-cutiacu nèhivì. ³ Ñàyùcànduá, mii-nsiá nanducu-nsiá ùsà tiàa nchichí dandacú sàhà chuun yohó, ñánì. Nècuàchì tñùñuhu ni cúndúú-né, te ni cóo chitu stná anima-nè Espíritu Ìì xí Dios. ⁴ Doco nsiùhù, iin-ni cuàhàn-nsi quida-nsi seguir càcàn tàhvi-nsí nùù-yá, te dacuahá-nsi nèhivì palabra xi-ya —nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nsidaa nèhivì mà, nì cudí ini-nè ñà-nduá nì cachi nècuàchì apóstol mà. Ñàyùcànduá, nì caquee nombradu ùsà tiàa. Iin-ne nani Esteban. Iin nècuàchì nihnú vàha inì-xi nduú-né, te chitu stná anima-nè Espíritu Ìì xí Dios. Te nì caquee stná nombradu nècuàchì nchícùn yohó: Felipe, Prócoro, Nicanor,

Timón, Parmenas, xì Nicolás. Nècuàchì inga raza nì quixi ñuu Antioquía nduú Nicolás mà, doco nì yàha-ne religiòn xì nècuàchì raza Judea. ⁶ Daa-ní, nsidaa nèhivi mà, nì saca-ne nècuàchì nombradu mà nùu nècuàchì apóstol; dandu apóstol mà, nì xicàn tãhvi-né nùu Dios, te nì chindòó-né ndahà-né dìni nècuàchìmà.

⁷ Daaní, después, chicá más nì cucuahà palabra xì Dios, vãchi cuahà gá nèhivi ñuu Jerusalén nì sàà nì xinindisá, te cuahà gá stná nècuàchì dùtù nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè palabra mà.

Nansa nì tnii Esteban

⁸ Daaní, nì xicanuu Esteban mahì nèhivi, te nì quida-ne cuahà milagru ndiaha, vãchi cuahà gá icúmí-né gracia xì Dios, te fuerte iá palabra cachí-nè.

⁹ Doco dava nèhivi, nì quesaha-né náâ tnahá-né xì nècuàchìmà. Nèhivi sáhàn veheñùhu nani Veheñùhu xì Nèhivi Libre xínduu-ne, te nì caquixi-ne inga ñuu, divi ñuu Cirene, xì ñuu Alejandría, xì ladu Cilicia, xì ladu Asia. ¹⁰ Doco mànicúì nihìndèè-né màcòdònùu-né nùu Esteban, vãchi chindéé Espíritu Ìi xí Dios-nè cãhàn nchichí-nè. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nècuàchì náâ xì-némà, nì nducu-né iin ùi tètñùhù, te nì chiyãhvi-nète ñà-cãhàn tnùhù-té dìquì Esteban. Sàhà ñã-jaàn, dohó nì cachi tèmà:

—Nì inini-nsi nì cachi quini Esteban dìquì (yua-nda) Moisés xì dìquì stná Dios.

¹² Ñàyùcàndùá, ducán nì nihì nècuàchì malu mà nì dànácuìdà-nè nèhivi ñuu mà, mii-né xì stná nècuàchì sahnú dandacú, xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu, te nì quida cuahà-né sàhà Esteban; yãchì nì sàà-nè ndé iá nècuàchìmà, te nì tnii-ñané, te ndacá-ñáné nì casaà nùu nècuàchì Junta. ¹³ Yucán nì cana-ne tètñùhù mà nì tnàtuu-tè, te nì sanicuàchi-tè sàhà Esteban, cachí-te:

—De por sí, tũha quini tè-jaàn, vãchi quini cãhàn-te dìquì veheñùhu ùi xì-ndà, xì dìquì stná ley ùi xì-ndà. ¹⁴ Te nì inini stná-nsi nì cachi-te ñà-ìcúmí quixi Jesús de Nazaret, te dacaá-né veheñùhu xi-nda. Dandu fuerza icúmí dãma estilu xi-nda, divi estilu nì nacoò xii-ndà Moisés —nì cachi tèmà.

¹⁵ Dandu nsidaa nèhivi ndoó Junta mà, nì indehè-né nùu Esteban, te nì xini-nè, na indéhe ángel indéhe nècuàchìmà vichi.

7

Ñà-nduá nì cachi Esteban na ní cãhàn-nè sàhà mii-né

¹ Dandu dùtù cusãhnù, nì cachi-nè xì Esteban:

—¿A dívì ñà-ndãã nduá (xí cachi nècuàchì jaàn), á cóó?

² Dandu nì naxiconihí Esteban, cachí-nè:

—Mii-nsiá, nècuàchì sahnú nchichí, cunini chii-nsiá, ñãni, vãchi (cuahìn nacani) nansa nì quida Dios ndiaha xi-nda sãnaha dècuèndè na iá ùi xii-ndà Abraham ñuu nani Mesopotamia. Tãñãha ga nadãma-ne ndè ñuu Harán, dandu nì dàcùnì Dios-nè mii-yá, ³ te dohó nì cachi-yà xì-né: “Nacoò-ní ñuù-ní yohó, te nacoò-ní tnaha-ní, quihin-ní ichì cuahán-ní inga ñuu icúmí dacuní mii-ní”. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì quee-ne ladu Caldea yucán, te nì sàà-nè ñuu Harán. Te ñuu mà nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì yua-né. Dandu inga xichi nì cãhàn tu Dios xì-né, ñàyùcàndùá nì quihin-ne ichì nì quesaa-nè ñuu yohó ndé ndoo-nda vichi. ⁵ Doco cóni sãha-yanè ni-iin ñuhù cunduu ñuhù xí mii-né, nì siquiera iin ñuhù tii. Doco nì cachi-yà xì-né ñà-después cuahàn-yà dacútãhvi-yãné inii ñuu yohó, te cucumi-néã, mii-né xì dèhe-ne. Ducán nì cachi-yà xì-né, mate táyô ni-iin dèhe-ne. ⁶ Te nì cachi stná-yà ñà-ìcúmí descendencia xi-ne sàà-nè cundoo-ne inga ñuu xicà ndé cuichuún uun-ni nècuàchìmà-né, nì cachi-yà; te cuahà icúmí-né ndoho-ne quida nècuàchìmà, te cùmì cientu cuìa

cundua. ⁷ Doco dohó nì cachi stná-yà (xì Abraham mà): “Después icúmí dandohó stnái nèhivì cuichuun-xi tnaha-ní ñuu xicà mà, dandu caquee-ne libre, ndixi-ne cahvi-né yùhù lugar yohó”, nì cachi-yà. ⁸ Dandu nì quida stná-yà iin tratu xì Abraham, nì cachi-yà ñà-icúmí tãhdè iin seña icà nsidaa dèhe ii-né. Ñàyùcàndüá, na ní tùinuù dèhe ii-né nani Isaac, dandu tìxi ùnà quivì nì sàcùnìhi seña icà-vé. Daaní dèhe Isaac mà nani Jacob, nì sàcùtuu stná seña mà icà-vé. Te divi-ni ducán nì quida stná Jacob mà xì nsihúxìn ùi dèhe ii-né, divi nècuàchì nduú xì-ndà. ⁹ Te xì-ndà mà, nì cumbìdia ini-nè sàhà ñani chii-né nani José. Te ñàyùcàndüá nì dicò-né nècuàchìmà nùu nèhivì cuàhàn ñuu Egipto. Doco Dios, nì cutnahá stná-yà xì nècuàchìmà iá-né ñuu yucán, ¹⁰ nì dáyáha-yanè nùu nsidaa tnùndoho nì xini-nè. Dandu nì cunchichí-nè nì quida-yà, te nì ndòo manì-né nùu rey Faraón ñuu Egipto yucán, vachi mii-yá nì chindee-yánè. Te nì quida rey mà nombrar José ñà-cunduu-ne nècuàchì cu-ùì nùu-té ñuu mà, dècuèndè nì cachi-te ñà-dandacú stná-nè nùu nsidaa nècuàchì quidachuún vehe-tè.

¹¹ 'Daaní, nì quixi iin tnama inicutu ñuu mà, xì stná inii ñuu Canaán; iin tnùndoho cahnú nì sandua. Te xì-ndàmà, có-nìhì gá-nè ñà-cutiacu-nè.

¹² Dandu nì xinitnùhu yua-né Jacob ñà-íá trigu ndè ñuu Egipto. Ñàyùcàndüá, nì techuún-né dèhe-ne cuàhàn-nè ñuu mà. Te primeru viaji nì sanduamà.

¹³ Daaní, viaji ùi nduá na ní dàtúi José mii-né nùu ñani-nèmà. Dandu nì cundaà ini rey Faraón índù raza nèhivì nduu José. ¹⁴ Te nì dàquixí stná José iin razón ñà-cùhùn stná yua-né Jacob xì nsidaa stná tnaha-ne. Te nsidaa nsidaa-né ùni dico sàhùn (75) nduú-né. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, nì sàà Jacob ñuu Egipto mà, te yucán nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì-nè, mii-né xì nsidaa stná dèhe-ne.

¹⁶ Doco después nì natavà xì-ndà iquì nsii ma, te nihí-nèà màndixi-ne ñuu-nè yohó dècuèndè ndè iá ñuu tii Siquem, te yucán nì ndùxan ini iin cueva, divi cueva nì xiin xì-ndà Abraham nùu dèhe iin tiàa nani Hamor.

¹⁷ 'Daaní, nì cuyatni tiempu cuu ndisa ñà-ndüá nì cachi Dios na ní càhàn-yà xì Abraham daa. Te yáha ga nì nducuahà descendencia xi nècuàchìmà ndòo ñuu Egipto yucán; cuàhà sàstnùhù nì nanduu-ne. ¹⁸ Dandu nì quìhvi inga rey dandacú nùu ñuu yucán. Te rey mà, cóni cùndàà ini-te nansa (nì chindee) José antes. ¹⁹ Ñàyùcàndüá, nì dandàhvì-te xì-ndà mà, nì quida quini-tè xì-né, nì dandàcú-te nùu-né ñà-nacoo nihni-ne mée cuati xí-né sàhà-ñá cui-vè. ²⁰ Te divi tiempu mà nì tùinuù Moisés ñuhivì, te cudí ini Dios sàhà-vé. Cutu ùni yòò nì là-ve xì yuadíhí-vè, ²¹ Te nì sàà hora icúmí-né nacoo nihni-nevè, doco (nì càcu-ve), vachi nì ndacùhun iin dèheyoco rey mà-vé. Te nì dàcuàhnú-ñavé na iin dèhe-ñà. ²² Dandu después nì dàcuàhá vaha-ne nsidaa palabra nchichí ñuu Egipto yucán. Nì cutùha vaha-ne càhàn-nè sàhù, te nì là stná fama-nè sàhà chuun nahnú nìsa quida-ne.

²³ 'Daaní, na cuàhàn-nè xinu-ne ùi dico cuià, nì nacani ini-nè nùhù-nè nàcòtò-nè tnaha-ne, divi nècuàchì xinduu (descendencia xi xì-né) Israel. ²⁴ Te yucán nì xini-nè iin tè-Egipto dandohó-te iin tnaha-ne. Ñàyùcàndüá, nì nacuidahan-né nècuàchìmà nùu tèmà, te nì nachitacùhá-nè sàhà tnaha-nemà, nì sahnì-né tèmà. ²⁵ Vachi nì tuxi ini-nè cuàhàn nsidaa tnaha-ne cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né icúmí Dios dacácu-ya nsidanicuú-né. Doco cóò, cóni cùndàà ini nècuàchìmà.

²⁶ 'Daaní, inga quivì-mà tucu tu xicánúú-né yucán, te nì xini-nè itá ùi tnaha-ne náà stnahá. Ñàyùcàndüá, nì cuni-nè nachindoviì-né nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà: “Señores, ¿Índù chuun caní stnahá-nsiá? ¿Amádi iin-ni ñaní xinduu-nda?” ²⁷ Dandu tiàa caní stnahama, nì chindaha níhni-te Moisés, cachí-te: “¿Ana nì cachi xì-ní ñà-dandàcù-ní nùu-nsí? Cóò, cóò permisú nsidandaà-ní chuun xi nsiùhù. ²⁸ ¿A cuní-ní cahnì stná-ní yùhù

nacua nì sahnì-ní tè-Egipto icu?” nì cachì-te. ²⁹ Dandu na ní inini Moisés ñà-jaàn, nì xinudèhé-nè cuàhàn-nè ñuu Madián. Te yucán nì ndòo-ne, te nì sàcùndoo stná ùi dèhe ii-né.

³⁰ 'Daaní, nì yàha ùi dico cuà iá-nè yucán, dandu iin quivì xicánúú-né icà yucù nani Sinaí, te nì xini-nè xixìn iin yutnù tii. Te mahì ñuhu mà nì natù iin ángel. ³¹ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá nì xini-nè. Te na ní cuyatni-ne ña-cuàhàn-nè cundehè váha-ne, dandu nì tiacu-nè cáhàn Stoho-ndà Dios xì-né, cachí-yà: ³² “Yùhù nduí Dios. Cuisì yùhù nìsa cahvi xii-ní Abraham, xì Isaac xì Jacob”, nì cachi-yà. Ñàyùcàndùá, nì quesaha Moisés quidí-né, te yúhì-nè cundehè gá-nè. ³³ Dandu nì cachi tu Stoho-ndà Señor xì-né: “Tavà-ní ndisàn-ní, vàchi ñuhù ndé iin-ní yohó, ñuhù í nduá. ³⁴ Cunaha-ní, sàni xini nansa ndohó nèhivì-xí ndoó ñuu Egipto. Sàni tiacuì xítana-ne, te ndoho-guá-nè. Ñàyùcàndùá, sàni nui yohó ñà-vàxi nacuaqui-nè caquee-ne ñuu mà. Pues vichi cùhùn-ndà, vàchi cuàhìn techuín mii-ní nùhùn-ní ñuu Egipto”, nì cachi Dios.

³⁵ Ñàyùcàndùá, divi Moisés nduú ana nì techuún-yá nùhù dandacu-xi nùù tnahe-nda, te dacácu-ne nècuàchìmà, vàchi divi ducán nì ndacu nuù-né nùù mii-yá nì tui mahì yutnù tii mà, te indéhe-yá nahi ángel. Pues divi-ne nduú ana nì cahíchì ini tnahe-nda daa na ní cachì-nè: “¿Ana nì cachi xii-ní dandacu-ní nùù-nsí? Còò permisù nsidandaà-ní chuun xi-nsí”. ³⁶ Doco divi Moisés mà nduú ana nì tavà xì nècuàchìmà ñuu Egipto yucán, te nì quida stná-nè cuàhà milagru fuerte ñuu mà, cuàhà milagru ndiaha. Dandu nùù Mar Cuahá, yucán nì cuu ga más milagru fuerte. Te inii ùi dico cuà nì cuu ga stná milagru nùù yucù dàná (ndé nì xicanuu-ne).

³⁷ 'Dandu después nì cachitnùhu Moisés inga palabra xì xii-ndà nècuàchì Israel mà, te dohó nì cachì-nè: “Vàxi iin quivì na icúmí Stoho-ndà Dios cuàha-ya iin tnahe-nda chuun ndiaha cáhàn cuenta xi-ya ñuu-ndà. Te nacua quidá yùhù, ducán icúmí quida stná ana icúmí quixi ma. Te icúmí-nsiá cahvi-nsiá ñà-ndùá cachì-yà”, nì cachi Moisés.

³⁸ (Ináhá-nsiá), divi Moisés nduú ana nìsa ìa yucù dàná yucán, cutnàhâ-né xì nèhivì cuàhà nduú xii-ndà mà, te cutnàhâ stná-nè xì mii-yá nì cáhàn xii-né yucù Sinaí mà, divi mii-yá indéhe nahi ángel. Te (ináhá-nsiá, divi nùù mii-yá) nì nihì stná-nè palabra xi vida ndiaha icúmí-ndá chivàha-nda.

³⁹ 'Doco xii-ndà mà, còò, cóni cùnì-nè cunini-ne Moisés. Nì cahíchì ini-nè nècuàchìmà, vàchi cuisì cùnì-nè nùhù dahuun-ne ñuu Egipto. ⁴⁰ Te nì cacachi stná-nè xì Aarón: “Quidayucùn-ní iin ñà-cunduu stoho-ndà cundaca-nda codònuù núù-ndà, vàchi sàcuàhàn Moisés, te cutu ní tavà úún-nèndó ñuu Egipto, te vichi có-cùndàà ini-nsi ndiá nì cuu xi-né”, nì cachi nècuàchìmà. ⁴¹ Te divi quivì yucán nì quidavàha-ne iin chelù. Dandu nì sahnì stná-nè quisì cunduu promesa nùù chelù mà, te cudí gá ini-nè, vàchi sàni quidavàha-ne (iin ñà-cahvi-né). ⁴² Ñàyùcàndùá, nì naxicocuìn ini Dios sàhà-né, te nì nacoò uun-yanè ñà-quida-ne ñà-nduú gustu xi-ne cahvi-né orá, xì yoo, xì sìtnúù. Ináhá-ndá nì cuu ducán, vàchi dohó cachí-yà nùù libru nì tiaa profeta sàhana ndé cachí-yà:

¿Nsiohó nècuàchì Israel, ùi dico cuà nì xica-ndá yucù, te nì sàha-ndá yùhù ofrenda xi promesa, divi quisì nì sahnì-ndá sàhí? Doco ¿a ndisá nì cahvi ndisa-ndá yùhù na ní quida-ndá ducán? ⁴³ Còò, mà ndisá; yùù yócò (nduá nìsa cahvi-ndá, vàchi divia) nìsa nihi-ndá xicánúù, divi yùù yócò nani Moloc inácaá ini vèha, xì stná stohò-ndá nani Renfán nàhà nahi sìtnúù cahnú. Vàchi figura-ña mà nì quidayucùn-ndá, te

nì cahvi-ndá. Pues (divi sàhà nsidaámà) icúmí taxi xiqué nsiohó ndé nùu-xí ñuu Babilonia, nì cachi Dios.

⁴⁴ (Dandu nì cachi gà stná Esteban palabra yohó):

—Na ní sandoo xii-ndà mà yucù, nìsa icumi-né iin vehe sìcoto ndé nìsa cahvi-né Dios. Vàchi nì dandàcú-yá nùu Moisés ñà-quidavàha-ne vehe ì mà, te ndudava xì ñà-ndúá nì dácùnì-yànè antes. Ñàyùcàndúá, nì cuyucun vehe ma. ⁴⁵ Daaní, después nì ndòà nùu dèhe xii-ndà mà. Te nècuàchì mà, nsidá-néà nì quesaa-nè xì Josué ladu nación yohó ndé nì sandoo nèhivì cuàhà inga raza. Doco nì cacuxio nèhivì mà nùu ñuu-nè yohó, te nì nandua ñuu xii-ndà, vachi nì chindee Dios xii-ndàmà ní taxi-né nècuàchì mà. Ñàyùcàndúá, ñuu yohó nì ndòo vehe ì mà inii tiempu dècuèndè tiempu xi David. ⁴⁶ Te David mà, nì xini màni Dios-nè. Ñàyùcàndúá, nì xicàn tàhvi-né nùu-yá, áma cuáha-ya lugar quidayucun-nè iin veheñùhu cahnú xí-yá, vachi divi-ya nduú ana cahvi nsidaa descendencia xi xii-né Jacob. ⁴⁷ Doco (màdi mii-né, sino que dèhe-ne) Salomón nduú ana nì nìhìtáhvì nì quidayucun xì veheñùhu cahnú-ma.

⁴⁸ 'Doco cunaha-nsiá, cahnú Dios icúmí-ndá, màdi cuisì veheñùhu ñuhivì yohó iá-yà. Còó, vachi ducán nì cachi stná iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi-ya sàhaha, nì tiaa-ne palabra yohó ndé cachí-yà:

⁴⁹ Na iin silla cahnú ndé ié` dandacuí, ducán nduú ansivi. Te nahi bancu tii ndé quetátú sàhí, ducán nduú ñuhivì. Ñàyùcàndúá, mà sàà nèhivì quidavàha-ne iin vehe cahnú ndé coi, vachi màdi iin xaan-ni ié` quetátú.

⁵⁰ Còó, yùhù nduí ana nì quida vaha xi ansivi xi ñuhivì; nsidaa ñá-jaàn nì quidavàhi xì ndahì', nì cachi Dios.

⁵¹ (Dandu nì cachi gà Esteban):

—Ndisa, ndee ínì mii-nsiá. Có-nìhnú inì-nsia Dios, vachi nahi tè-siùmí xínduu-nsia, ñàyùcàndúá mà túha-nsia cunini-nsia. De por sí, xinì ùhì-nsiá Espíritu ìlì xí Dios; vachi divi nacua nìsa quida xii-ndà sàhaha, ducán quidá stná mii-nsiá vichi. ⁵² Vachi nècuàchì yucán, quini ga nì quida-ne xì nsidaa nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios, nì sahnì-né nècuàchì mà, mate nduú nècuàchì mà ana nì cachitnùhu ñà-ìcúmí quixi mii-yá ana ndàà cuisì inì-xi. (Daaní, na ní quesaa-yà), divi mii-nsiá nì cahin xì-yá, te nì sahnì-nsiáyà. ⁵³ De por sí, có-cùnì dahuun-nsia chivàha-nsia ley xi Dios, mate ángel ndiaha nì sàha xi-nda ley mà.

⁵⁴ —Ducán nì cachi Esteban xì nèhivì yucán.

Nansa nì sahnì nèhivì Esteban xi yùu

Dandu nèhivì inínì má, yáha ga nì caxidà ini-nè, nì saxìndiáá stnahá nùhu-ne. ⁵⁵ Doco Esteban, chitu anima-nè Espíritu ìlì xí Dios. Dandu nì indehè-né dìquì-xí ansivi, te nì xini-nè tnúu ndiaha ndé iá Yua-nda Dios, te yucán iín Jesús ladu cuahá-yà. ⁵⁶ Dandu nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, nuná ansivi indéhí, te yucán ladu cuahá Yua-nda Dios iín mii-yá ana nduú Tnaha Ndiaha Nèhivì Ñuhivì.

⁵⁷ Doco nèhivì yucán, ndee cána dana-ne, te sadí ndahà-né tùtnù-né, cuàhàn nsidaa-né carrera ndé iá nècuàchì mà. ⁵⁸ Nì tavà-ñané ñuu mà ñà-cahnì-ñané xì yùu. Te tiàa nì càhàn tnùhù sàhà-né, nì tavà-né dùhnù-né, nì ndòà nùu iin tiàa chii nani Saulo. ⁵⁹ Dandu nì quesaha-né nì cani-ne cuàhà yùu dìquì nècuàchì mà ñà-cui-nè. Doco mii-né, nì ndacùcahan-né Jesús, cachí-nè:

—Stoho-nsì Jesús, ¡sà-ìá natnii-ní anímè!

⁶⁰ Dandu nì sàcuìn sísì-né, te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, xicàn tàhvì nùu-ní ñà-màsà quíhín cuenta-ní sàhà cuàchi quidá nèhivì yohó xì'.

Te na ní nsihi nì cachi-nè ducán, dandu nì ndàhvà-ne ñuhivì, na ian nì quidì-nè.

8

Nansa ni sanchicùn Saulo nêhivî cahvi xi Jesús ñà-dandohó-né nècuàchìmà

¹ Te Saulo mà, cudî stná ini-nè ñà-nî xihî Esteban ducán. Daaní, divi quivî yucán ni quesaha ni cucuahà gá sàhà nècuàchî nchícùn ichî Jesús. Nî quesaha nêhivî dava ga dandohó-né nsidaa nêhivî xí-yá ndoó ñuu Jerusalén. Ñâyùcàndùá, nî xinudèhé nècuàchìmà, cuàhàn-nè inicutu ladu Judea xi ladu Samaria. Doco nècuàchî apóstol, còó, cóni xitià-nè.

² Daani, (nî nsihi nî sahnî nêhivî Esteban), dandu ni casaà dava nècuàchî nihnú vâha ini xî Dios, nî (nsiquihin-ne ndómà), te nî sùxin-nèndó. Te cuàhà gá nî casacu-ne sàhà-ndà.

³ Doco Saulo, yâha ga nî quida quini-ne xî nsidaa nècuàchî nchícùn ichî Jesús, vâchi vehe vehe nî xicanuu-ne, nî quihvi-ne nî tavà-né nècuàchìmà, tiàa-ne te ñahà-né, te ñuhú-né nècuàchìmà nî sàhàn nî chicadi vâha-ne.

Nansa ni xitià nihni razón ndiaha ndé' ladu ñuu Samaria

⁴ Doco nècuàchî nî xitià mà, inicutu nî sàhàn-nè nî dàcuítia-nè razón ndiaha xí Dios. ⁵ Iin nècuàchìmà nani Felipe, te divi-ne nî sàhàn iin ñuu iá ladu Samaria. Te yucán nî càhàn-nè sàhù sàhà Cristu. ⁶ Te nî nataca cuàhà nêhivî ñuu mà, nî inini vâha nsidaa-né ñà-ndùá nî cachi Felipe, vâchi nî xini stná-nè milagru nî quida nècuàchìmà, ⁷ vâchi nî dândúvâha stná-nè cuàhà nêhivî ñuhú ñà-malu ini-xi. Caná fuertèa nî caquea ini-nè. Te nî nduvâha stná cuàhà nècuàchî nî dàña îi cuerpu xi, xî cuàhà gá stná nècuàchî xicá cuéhê. ⁸ Ñâyùcàndùá, nî cudîi sàstnùhù ini nècuàchî ñuu mà. ⁹ Doco yucán iá stná iin tiàa nani Simón. Sà-iá cuà iá-te ñuu mà. Tètàtnà tàdí nduú-te, te dandahví uun-tè nêhivî ladu yucán, vâchi cachí-te xi-né ñà-chuun cahnú nduá nî nihítahví-té. ¹⁰ Ñâyùcàndùá, nsidaa nêhivî ñuu mà, xiníndísâ-né yuhù-té, nècuàchî ndahví te nècuàchî cuicà, nsidaa-né tuxí ini-nè ndudu ndiaha xí Dios icúmí-té. ¹¹ Ñâyùcàndùá, cahvi váha-nète, vâchi caní tiempu dandahví-tené xî tàtnà xí-te. ¹² Doco na ní sàa Felipe yucán, te nî dàtúi-ne razón ndiaha sàhà ñuhívî ìi xí Dios xî sàhà ichî Jesucristu, dandu nî xinindisá cuàhà nècuàchìmà, te nî cuhîi stná-nè, tiàa-ne te ñahà-né. ¹³ Dècuèndè stná Simón mà, nî xinindisá stná-te, te nî cuhîi stná-te. Dandu iin-ni nî tenchicùn stná-te Felipe, ndulócò cuàhà-té, vâchi nî xini-te cuú cuàhà milagru ndiaha, cuàhà milagru fuerte.

¹⁴ Daaní, nècuàchî apóstol ndoó ñuu Jerusalén, nî xinitnùhu-ne ñà-ndùá nî cuu ladu Samaria yucán, ñà-sànî xinindisá cuàhà stná nècuàchî ladu yucán ñà-nduú palabra ìi xí Dios. Ñâyùcàndùá, nî techuún-né compañeru-nè Pedro xî Juan ¹⁵ ñà-cùhùn-nè ñuu mà, te càcàn tàhvi-né nùu Dios sàhà-ñà nandèe stná Espíritu ìi xí-yá ini anima nsidaa nècuàchî yucán. ¹⁶ Vâchi tàñâha ga nihítahví nècuàchìmà Espíritu ìi, cuisì-ñà nî cuhîi-né na ní xinindisá-né Stoho-ndà Jesús. ¹⁷ Ñâyùcàndùá, nî sàa Pedro xi Juan yucán, te nî chitândòó-né ndahà-né dîni nècuàchìmà, te nî nandèe Espíritu ìi xí Dios ini anima-nè.

¹⁸ Doco Simón ma, na ní xini-te nansa nî nihítahví nècuàchìmà Espíritu ìi xí Dios ñà-nî sàcùitandó ndahà apóstol dîni-né, dandu nî cahìn-te dîhùn nùu nècuàchìmà, ¹⁹ cachí-te:

—Cuàhatahví stná-nsià yùhù ndudu ìi mà, vâchi cuní stnáì chitândòì ndahí dîni nêhivî, te nihî stná-nè Espíritu ìi xí Dios —nî cachí-te.

²⁰ Doco nî cachi Pedro xî-té:

—Ni sàa-ní ndañuhu dahuun-ní xî dîhùn xí-nî ñà-tùxí inì-ní vâtùni cuyâhvi tàhvi ndiaha-nda nùu Dios. ²¹ Có-ndùá ducán cucuu-ní xî chuun yohó, vâchi anima chicuéhè icúmí-nî nùu mii-yá. ²² Te vichi xiñuhu cuu-ní arrepentir sàhà cuàchî nî quida-ní, te càcàn tàhvi-ní nùu-yá, áma cuicáhnú ini-yà sàhà-ní ñà-nî

nacani quini guá inì-ní. ²³ Vàchi sàni cundaà inì, cuàhà gá cúmbìdia inì-ní, te ñuhú inì-ní, vachi sadí cuàchi-ní nùu-ní —nì cachi Pedro.

²⁴ Dandu nì cachi Simón mà:

—Càcàn tàhvi-nsiá nùu Stoho-ndà Señor sàhí ñà-màsà cúú xí ni-iñàha nacua nì cachi-nsià jaàn.

²⁵ Daaní, Pedro xì Juan, chicá nì càhàn gà-nè (xì nècuàchì ñuu mà) palabra ì xí-yá sàhà ichì ndiaha Stoho-ndà Señor.

Dandu mànuhù cuéyàà-nè ñuu Jerusalén, nì yàha-ne cuàhà ñuu cuati ndé ndoó nècuàchì samaritanu, te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì mà ñà-ndùù razón ndiaha xí mii-yá.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñuu Etiopía

²⁶ Dandu nì quixi iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì càhàn-nè xì Felipe, cachí-nè:

—Quihin-ní ichì cuahán-ní ladu sur ndé cachi sàà-ní ichì cuàhàn ñuu Jerusalén xì ñuu Gaza; te ichì yucán, yucù nduá.

²⁷⁻²⁸ Ñàyùcàndùá, nì quihin nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-ní, yucán yàha stná iin tiàa ñuu Etiopía. Iin nècuàchì eunuco nduú-né, te chuun cahnú nihí-né nùu Candace, diví ñahà dandacú nùu ñuu Etiopía yucán, vachi ana ndiaá xì ñà-cuicà ñahà mà nduú-né. Te vichi sàmànuhù-né ñà-nì sàhàn-nè ñuu Jerusalén nì cahvi-né Dios. Te xicá-né carreta xi-ne, cahví-né tutu ì nì tiàa profeta nani Isaías. ²⁹ Dandu Espíritu ì xí Dios, nì càhàn-yà xì Felipe, cachí-yà:

—Cuahán ndé cuàhàn carreta yucán, cutnahu xi nècuàchì mà cùhùn.

³⁰ Ñàyùcàndùá nì dàyàà Felipe nì sànhì-né carreta mà, te nì tiacu-nè cahví nècuàchì mà tutu nì tiàa Isaías. Ñàyùcàndùá, nì xicàn tnùhù-né nùu nècuàchì mà:

—¿A sànhì inì-ní ñà-nduá cahvi-ní, á cóó?

³¹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còó, mà cúí, vachi còò iin cachi xí nansa cuní cachà sàhà-ñá ducán mànhì inì.

Dandu nì sàcùndàhvi nècuàchì mà nùu Felipe ñà-nì nàná stná-nè nùu carreta, te cutnahá-né cundoo-ne mà.

³² Te tutu ì cahví nècuàchì mà, dohó cachí meru ndé cahví-né:

Na ian ndaca-nda iin riì cuàhàn-si ndé cui-si, ducán nì saca stná-te ndómà cuàhàn ndé cui-ndà, te divi na ian cuhíhín iin riì tì na dátê-si, ducán nì quida stná ndómà, cóni càhàn-ndà. ³³ Doco nèhivì, nì cahíhì inì-nèndó. Ndahví nì quida-ne, nì dàtnátuu-nèndó nùu juez, te nì dàcuidá cuàchi uun-nèndó, mate còò cuàchi-nda, dandu nì sahnì-nèndô. Te vichi mà cóó gá ni-iin descendencia xi-nda cahan nèhivì, (cachí tutu mà).

³⁴ Dandu nì cachi nècuàchì mà xì Felipe:

—Quida sacù-ní favor, cachí-ní xí; ¿índù nèhivì càhàn tutu yohó sàhà-xí? Isaías nì tiàa xán, doco ¿a divi mii-né càhàn sàhà-xì, te ò sàhà inga-nè?

³⁵ Dandu nì quesaha Felipe nì nacani-ne ñà-nduá cuní cachi palabra meru ndé cahví nècuàchì mà, te nì cachitnùhu nsihi-ne nansa iá ichì Jesús.

³⁶ Daaní, nì casaà-nè iin xaan ndé ñuhú tècuí. Te nì cachi tiàa ma:

—Cundehe-ní, yucán ñuhú tècuí. ¿A iá ñà-cùmàni quide? vachi cuní cuhí stnái vichi.

³⁷ Dandu nì cachi Felipe:

—Nú ndisa, iin-ni nihnú vaha inì-ní, vátùni.

Dandu cachí nècuàchì mà:

—Yùhù xiníndísé Dèhemanì Dios nduú Jesús.

³⁸ Ñàyùcàndùá, nì dàndàcú nècuàchìmà ñà-cucuiin carreta xi-ne, te ndúì-nè nì nuu-ne cuàhàn-nè ndé ñuhú tècuíí mà. Te nì quida iì Felipe nècuàchìmà. ³⁹ Dandu nì caquee-ne nùù tècuíí mà mànana-ne. Te na iin cachí nì ndiachi Felipe nì quida Espíritu Ìì xí Stoho-ndà Señor cuàhàn-nè, nì ndañuhu-né nùù vista xi inga nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá nì quihin tu nècuàchìmà ichì mànuhù-né, cudíí gá stná ini-nè. ⁴⁰ Daaní, Felipe, ndé ñuu Azoto nì natùì-ne, te ñuu ñuu nì yàha-ne, dacuítià-nè razón ndiaha xí Dios dècuèndè nì sàà-nè ñuu Cesarea.

9

Nansa nì quìhvi Saulo ichì Jesús

¹ Daaní, Saulo, iin-ni xidà sàstnùhù ini-nè sàhà nècuàchì nchícùn ichì Stoho-ndà Señor. Dana cáhàn-nè, cuàhàn-nè cahni nsìhí-né nècuàchìmà, cachí-nè. Ñàyùcàndùá nì sàhàn-nè nùù dùtù cusáhnù, ² nì xicàn-nè tutu cunihi-ne cùhùn ñuu Damasco (cahvi nècuàchì dandacú) nùù veheñùhu xi nèhivì raza-nè yucan sàhà-ñá ducán nihì-né permisù nanducu-né nèhivì nchícùn ichì Jesús, te màcùnuhni nècuàchìmà quixi-ne presu ñuu Jerusalén, tiàa o ñáha ni cúndúú-né. ³ Ñàyùcàndùá, nì quihin Saulo ichì cuàhàn-nè ñuu Damasco mà. Te sà-ítúú-né sàà-nè ñuu mà, dandu na iin cachí ndé dìquì-xí ansivi nì tnùù fuerte iin luz. ⁴ Te nì sàcasàn-né ñuhù nì quidamà, te nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn cachí xì-né:

—¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xì'?

⁵ Dandu nì cachi Saulo:

—¿Ana nduu-ní, Señor mío?

Te nì cachi tu-ya:

—Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. Doco mii-ní quidá quíní-ní xì mii-ní, na ian quidá quisì caní sàhà nùù garrocha —nì cachi-yà.

⁶ Dandu Saulo, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhí guâ-nè, te nì cachi-nè:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide, Señor mío?

Dandu cachí tu Stoho-ndà Señor xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán ndacu nuù-ní nansa quida-ní —nì cachi-yà.

⁷ Doco tiàa xícutnaha-xi-né cuàhàn ichì mà, nì yùhí cuaá-te, vàchi nì inini-tè iá ana nì cáhàn, doco còò iin tuí. ⁸ Dandu nì ndacuiin Saulo, te nì nacuna-ne nduchìnuù-né, doco mànicuíí gá cundehè-né, (vàchi sàni cuaà nduchìnuù-né). Ñàyùcàndùá ídítà ndahà tnahá-né nì sàà-nè ñuu Damasco. ⁹ Te yucán nì àa-ne ùnì quivì, có-tùínúù-né, có-xixí-né, ni có-xìhí stná-nè tècuíí.

¹⁰ Te ñuu mà iá stná iin nècuàchì nchícùn xì Stoho-ndà Jesús nani Ananías. Te nì dácùnì Jesús-nè mii-yá, cachí-yà xì-né:

—¡Ananías!

Te nì naxiconihí-né nuù-yá, cachí-nè:

—Yohó ié', Señor mío.

¹¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Quihin-ní ichì cuahán-ní calle nani Calle Ndàà, te yucán nanducu-ní iin tiàa nani Saulo. Iin nècuàchì ñuu Tarso nduú-né, te iá-nè vehe iin nèhivì nani Judas. Te vichi iá-nè xicàn tãhvi-né núí. ¹² Te quivì vitni nì xini-nè iin seña na ian sánî-nè, te nì xini-nè mii-ní nì quìhvi-ní ndé iá-nè, te nì chitandòò-ní ndahà-ní dìnì-né, te nì nihì-né nì natùinuù-né.

¹³ Doco nì cachi Ananías mà:

—Señor mío, cuàhà nèhivì sàni cachi-nè xì' nansa quidá nècuàchìmà, ñà-cuàhà guá sàni dandòhó-né nèhivì xì-ní ndoó ñuu Jerusalén. ¹⁴ Te vichi

yohó sàni quesaa stná-nè nihí-né orden nùù dùtù xícusahnú ñà-tnii-ne nsidaa ana ndácùcahan xi quìvì-ní.

¹⁵ Doco nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Cuahán-ní, vàchi sàni nacàxin nècuàchìmà sàhà ñà-quida stná-nè chuun xi, cùhùn-nè càhàn-nè sàhù sàhí nùù nèhivì ndoó cuàhà ñuu, xì nùù stná tè-xídandacú yucán, xì nùù stná nècuàchì Israel. ¹⁶ Te icúmí cachitnùhu stnáì xì-né ñà-cuàhà guá icúmí-né ndoho-ne sàhí —nì cachi Jesús.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nì quee Ananías mà cuàhàn-nè vehe yucán, te nì yàha-ne ndé iá Saulo, nì chitandòó-né ndahà-né dìni nècuàchìmà, cachí-nè:

—Ñánì Saulo, ichì vaxi-ní nì xini-ní Stoho-ndà Jesús. Pues divi-ya nì techuun-xí vaxi ndé iá-ní ñà-natùinuù-ní, te chitu stná anima-ní Espíritu Ì xí-yá— nì cachi Ananías.

¹⁸ Daaní, vichi duha nì còyo ñà-sadí nihni nduchinùù Saulo, nahi chididà dìi nì sandua, te nì natùì dahuun nduchinùù-né. Dandu nì ndacuiin-nè, te nì cùhì-né. ¹⁹ Te na ní nacuxi-ne, dandu nì ndundee ini-nè. Te divi ñuu Damasco mà nì ndòo-ne itnii gá quìvì, nìsa ìa-ne xì nèhivì xí Jesús ndoó yucán.

Nansa nì càhàn Saulo palabra xi Dios ñuu Damasco

²⁰ Daaní, vichi duha nì sàhàn-nè iin iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, nì càhàn-nè sàhù sàhà Jesús ñà-divi Dèhemanì Dios nduú-yá. ²¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì ndulocó nsidaa ana inínì nì càhàn-nè, te nì ndàcàtnùhù tnahá-né nùù-nè, cachí-nè:

—¿Amádi nècuàchì yohó nduú tiàa nìsa ìa ñuu Jerusalén nìsa dandáñúhú guá xì nèhivì ndácùcahan xi quìvì Jesús? Te ¿acónì quésáá stná-nè ñuu-ndà yohó ñà-tnii-ne nècuàchìmà, te cundaca-ñané presu nùhù ñuu Jerusalén ñà-cundoo-ne ndahà dùtù xícusahnú? —Ducán nì cachi nèhivì mà.

²² Doco Saulo, chicá ndee ní càhàn-nè xì nècuàchì raza-nè Judea ñuu Damasco mà, te nècuàchìmà, cónì nánìhì tnùnì gá ini-nè nansa naxiconihí-né, vàchi claru nì dàtúì Saulo sàhà Jesús, ñà-divi rey ndiaha xí raza-nè nduú-yá.

Nansa nì càcu Saulo nùù nèhivì raza-nè Judea

²³⁻²⁴ Daaní, nì yàha caní quìvì, dandu nì nataca dava tè-raza Judea mà, te iin-ni nì candatnuhu-té ñà-cahni-té Saulo. Ñàyùcàndùá, ndui te ñuú ndiatú-te yehè nahnú ñuu mà, áma níhì-té cahni-téné. Doco nì xinitnùhu-ne nansa cuní tèmà quida-tè xì-né. ²⁵ Ñàyùcàndùá, ñuú nì saca nèhivì xí Jesús-nè, cuàhàn-nè dìquì nama ndiadí nùù ñuu mà, te yucán nì dànùú-ñáné yàtà nama mà, inácaá-nè ini iin ìcà sàcàté. ²⁶ Dandu mànuhù-né ñuu Jerusalén.

Ñà-ndùá nì quida Saulo na ní nasaa-nè ñuu Jerusalén

Ñuu yucán nì cuni-nè nacuatnahá-né xì dava ga nèhivì xí Jesús, doco nsidaa nècuàchìmà, nì yùhì-nè, vàchi có-xiníndísá-né ñà-ndáà ndùá nchícùn ndisa Saulo ichì mii-yá. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nì saca Bernabé nècuàchìmà, te ndacá tnahá-né nì sàà nùù nècuàchì apóstol, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nansa nì cuu na ní xini Saulo Stoho-ndà Señor, te nì càhàn-yà xì-né. Te nì nacani stná-nè nansa nì quida Saulo ñuu Damasco, nì càhàn vate cuàhà-né sàhà Jesús ñuu yucán. ²⁸ Ñàyùcàndùá, yucán nì ndòo Saulo ñuu Jerusalén, xicánúú-né xì nèhivì xí Jesús. ²⁹ Te cuàhà gá nì càhàn-nè sàhà-yá, cónì yùhì-nè. Dècuèndè stná nècuàchì raza-nè càhàn dàhàn griegu nì càhàn stná xì-né, cuàhà gá nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà. Doco nècuàchìmà, cuisì xícuni-nè cahni-ñáné. ³⁰ Doco dava nèhivì cahvi stná xí Jesús, nì xinitnùhu-ne sàhà peligru mà. Ñàyùcàndùá, nì saca-ne Saulo mà cuàhàn-nè ndè ñuu Cesarea, dandu mànuhù nècuàchìmà ñuu Tarso.

³¹ Daaní, inicutu ladu Judea mà, xì ladu Samaria, xì stná ladu Galilea, nì ndudadí uun; vátùni nataca cuéyàà nèhivì xí Jesús. Ñàyùcàndüá nì nacuahandee gá ini-nè, te chicá nì cahvi víi-né Stoho-ndà Señor, vàchi nì chindee stná Espíritu Ìì xí-yá mii-né, te sàhámà chicá nì nducuahà-né.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nani Eneas

³² Daaní, xicánúú Pedro visita inicutu ladu yucán, te nì sàà-nè iin ñuu tii nani Lida ñà-coo-ne visita xì nèhivì xí Jesús ndoó yucán. ³³ Te ñuu mà nì xini-nè iá iin tiàa nani Eneas; ùnà cuià indúhu-né cama, vàchi sàni dàñà ñi cuerpu xi-ne. ³⁴ Ñàyùcàndüá, nì cachi Pedro xì-né:

—Cunaha-ní, Eneas: momentu yohó cuàhàn Jesucristu dandúvaha-ya mii-ní. Ñàyùcàndüá ndacuiin-ní, nsida vii-ní cama xi-ní.

Dandu momentu mà nì ndacuiin-nè. ³⁵ Te (nì xicanuu-ne) ñuu Lida mà, xì stná yodò nani Sarón, te nì xini nèhivì-né. Ñàyùcàndüá cuàhà nècuàchìmà nì tenchicùn stná-nè ichì Stoho-ndà Señor.

Nansa nì natiacu iin nècuàchì ñahà nani Dorcas

³⁶ Daaní, tiempu yucán nìsa ìa iin nèhivì xí Jesús ñuu Jope nani Tabita. Te Dorcas nduú quivì-né dàhàn griegu. Te cuàhà gá obra nìsa quida-ne; cuàhà gá nìsa chindee-né nècuàchì ndahví. ³⁷ Doco quivì yucán nì quicuehè-nè, te nì xihì-nè. Ñàyùcàndüá, nì dàcùchì nèhivì nsì ma tècuí, te nì chinduhù-néndò iin cuarto dìquì-xì pìsu ùì. ³⁸ Dandu nèhivì xí Jesús (ndoó ñuu mà), nì xinitnùhu-ne ñà-yatni uun iá Pedro ñuu Lida. Ñàyùcàndüá, nì techuún-né ùì tiàa nì sàhàn nì sacundahví xì nùù nècuàchìmà ñà-quixi-ne vichi duha. ³⁹ Ñàyùcàndüá, nì quihin Pedro ichì vaxi-ne cutnàhâ-né xì tiàa ma, te nì caquesaa-nè vehe nsì ma. Dandu nì saca nèhivì mà-né nì nana-ne ndè vehe dìquì-xì. Te yucán nì tnàtuu nsidaa nècuàchì ñahà cuàán, itá-né sacú-né, dacuní-nè Pedro vestidu-nè xì dùhnù-né, vàchi na nìsa itiacu nsì-Dorcas mà, nì sansìcu-nda sìcoto xì nècuàchìmà. ⁴⁰ Dandu nì cachi Pedro xì nsidaa nèhivì mà ñà-nì cáquée-né fuera. Te na sàni caquee-ne, dandu nì sàcuìin sísì Pedro, nì xicàn tàhvi-né nùù Dios. Te nì nacuico-né, nì indehè-né ndé indúhu nsì ma, te nì cachi-nè xì ndómà:

—Ndacuiin-ní, Tabita.

Dandu nì nacuna nècuàchìmà nduchìnúu-né, te na ní xini-nè Pedro, nì ndacòo-ne. ⁴¹ Te nì chitanini Pedro ndahà-né nì ndacani-ne nècuàchìmà. Daaní, nì cana-ne nsidaa nècuàchì dava ga ñà-nansìhvi-ne, divi ñahàcuàán mà, xì dava ga stná nèhivì xí Jesús. Te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Yohó iá Tabita xi-nsia; sàni natiacu-nè.

⁴² Ñàyùcàndüá, nì xìtià cuentu mà inicutu ñuu Jope nansa nì cuu xi nsì ma, te cuàhà gá nèhivì nì xinindisa-xi Stoho-ndà Señor. ⁴³ Dandu después, caní quivì nì ndòo ga Pedro ñuu mà, iá-nè vehe iin tiàa nani Simón, iin nècuàchì tùha dacàhì iin.

10

Nansa nì sàcùnaha iin soldadu nani Cornelio ñà-cana-ne Pedro quixi-ne vehe-ne

¹ Ñuu Cesarea nì sandoo cuàhà soldadu. “Tè-italianu” nìsa cachi nèhivì ñuu mà xì soldadu ndoó yucán. Te iin capitán xì soldadu mà nani Cornelio. ² Mii-ne xì nsidaa stná nèhivì ndoó vehe-ne, xínduu-ne nèhivì tnùñuhu cahvi ndisa xì Dios, te chívàha ndisa-ne tnùñuhu xí-yá. Te dasán stná-nè cuàhà dìhùn ñà-chindee xì nècuàchì ndahví, te nacuátú cuàhà stná-nè. ³ Te nì cuu iin quivì nahi càhùnì nì cuaà nì dàcùnì Dios-nè tuí ndáí vaxi iin ángel quíhvi-ne vehe ndé iá-nè mà, te nì cachi ángel mà xì-né:

—¡Cornelio!

⁴ Dandu nì indehè váha-ne ángel ma, te yúhî cuàhà-né; dandu nì cachi-nè:

—¿Ndíà íá, señor?

Te nì cachi ángel mà xì-né:

—Sàni inini Dios ñà-ndùá xícàn tàhvi-ní nùù-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùù-yá. ⁵ Ñàyùcàndùá, vichi duha techuun-ní nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro quixi-ne. ⁶ Cunaha-ní, íá-nè vehe iin nècuàchì dacáhì xì iin quisi, te yuhù mar indúhu vehe nècuàchìmà. Pues divi Pedro mà icúmí cachi xi-ní nansa ndíà ìcà-ní quida-ní —nì cachi ángel mà, ⁷ te cuàhàn-nè.

Daaní, luegu nì cana Cornelio ùì mozo xi-ne tnàtuu-ne, te nì cana stná-nè iin soldadu xinúcuáchì nùù-né, vàchi iin nècuàchì cahvi víi xi Dios nduú stná nècuàchìmà. ⁸ Dandu nì nacani nsihi-ne xì nècuàchìmà nansa nì cuu, te nì techuún-ñané cùhùn-nè ñuu Jope.

⁹ Daaní, nahi càxíhúì inga quivì na sá-itúú-né casaà-nè ñuu mà, dandu divi hora mà nì nana Pedro dìnivèhé ndé íá-nè, cuàhàn-nè càcàn tàhvi-né nùù Dios. ¹⁰ Dandu nì quesaha-né nì xihì cuàhà-né doco, te cuní-nè cuxi-ne. Ñàyùcàndùá, cuàhàn cuyucun ñà-cudamá-nè. Doco na táñâha ga coo listúàmà, dandu nì dàcùnì Dios-nè iin seña na ian sánî-nè. ¹¹ Nì xini-nè nì nuna ansivi, te yucán íá iin sìcoto na iin dahmà càcùhun nsì-cúmì punta-ñà dìquì-xí, mànuà dècuèndè ndé íá-nè. ¹² Te nì xini-nè ini dahmà mà ñuhú nsidanuu clase quisi; quisi nahnú, quisi cuàtì, xì quisi nduú laa. ¹³ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn xì-né, cachí-yà:

—Ndacuiìn-ní cahni-ní quisi jaàn caxì-ní, Pedro.

¹⁴ Doco nì cachi Pedro:

—Còó, Señor mío, mà túhe caxí ñà-quini. Mà túhe caxí ñà-có-ndíà ìqué caxí.

¹⁵ Dandu cachí tu ana càhàn xì-némà:

—Màsà càchì-ní quini íá-sì, vàchi Dios nduú yùhù, te sàni cachì, íá viì quisi jaàn —nì cachi-yà.

¹⁶ Ùnì xichi nì càhàn-yà ducán, dandu nì nana dahmà mà ansivi mànuhá.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì nacani ini Pedro; ¿ndíà nduá cuní cachàmà? cahan-né. Te divi hora daa sàni caquesaa tiàa nì techuún Cornelio, itá-né yehè, vàchi sàni ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchì ñuu mà ndévi íá vehe Simón mà.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, meru càhàn-nè yehè, xícàn tnùhù-né a divi vehe ma íá Simón Pedro, á coó.

¹⁹ Daaní, Pedro, íá-nè nacání vá ini-nè (ndíà cuní cachi) ñà-ndùá nì dàcùnì Dios-nè, te nì cachi Espíritu ìì xì-né:

—Cunaha-ní, sàni quesaa ùnì tiàa cuní càhàn xì-ní. ²⁰ Ndacuiìn-ní, nuu-ní, te cuahán-ní xì-né. Màsà nácání inì-ní, vàchi yùhù nduú ana nì cana xi-né.

²¹ Ñàyùcàndùá, nì nuu Pedro dècuèndè ndé itá tiàa vàxi nùù Cornelio mà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Amádi yùhù cuní-nsià càhàn xì-nsiá. ¿Índù iin chuun nihí-nsiá vàxi?

²² Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—Nùù capitán Cornelio vàxi-nsi. Nècuàchì ndàà cuisì inì-xi nduú nècuàchìmà. Chívàha viì-né tnùñuhu xí Dios, te cuú ini nsidaa nècuàchì raza-ní Judea sàhà-né. Te iin ángel ìì xí Dios nì cachi xì-né ñà-nì càná-né mii-ní cùhùn-ní vehe-ne càhàn-ní xì-né cunini-ne —nì cacachi tiàa mà.

²³ Dandu nì dáyáha Pedro tiàa mà ini vehe-ne, te yucán nì caquidì nècuàchìmà iin ñuu. Dandu inga quivì nì naquihin-ne ichì ndacá tnáhâ-né xì Pedro mànuhù. Te iin ùì nècuàchì ñuu Jope cahvi stná xì Dios, cutnâhâ stná-nè xì Pedro cuàhàn. ²⁴ Dandu quivì ùì nì casaà-nè ñuu Cesarea. Te yucán ndiatú Cornelio vehe-ne, mii-né xì tnaha-ne, xì nsidaa stná nècuàchì

chicá cutnáhá vâha xi-né, vâchi sàni cana-ne nècuàchìmà ñà-quixi-ne vehe-ne. ²⁵ Dandu ni sàa Pedro meru vehe ma, te ni quee Cornelio, ni casàhú-né xì nècuàchìmà, ni sàcuìn sísì-né ni cahvi-né nècuàchìmà. ²⁶ Doco Pedro, ni ndacani-ne nècuàchìmà, cachí-nè:

—Ndacuiìn-ní, vâchi na tiàa nduú mii-ní, ducán tiàa nduú yùhù.

²⁷ Dandu ni quesaha-né ndatnúhú-né xì nècuàchìmà, te ducán ni cayàha-ne ini vehe, te ni xini Pedro cuàhà gá nèhivì sàni nataca ndòò-mà. ²⁸ Dandu ni cachi-nè xì nsidaa nècuàchìmà:

—Mii-nsiá, sà-ínahá-nsiá nansa iá ley xi nsiùhù tè-nduú raza Judea, ñà-có-sâha ley xi-nsi nacuatnahá-nsí xì nèhivì inga ñuu (nahi mii-nsiá). Ni còò stná permisú yàha-nsi vehe-ne. Doco vichi sàni sàni ni cundaà inì ni quida Dios ñà-mà váha cachi-ndà xì nèhivì inga ñuu ñà-có-xiñùhù Dios-né, te ò nècuàchì sìquini nduú-né. Còó. ²⁹ Ñàyùcàndùá, na ní cana-nsia yùhù quixi, cóni cächí' á coó. Vichi duha ni quihin ichi váxi. Ñàyùcàndùá, cuní' cundaà inì ndiá nduá disáhà-xí ni cana-nsia yùhù.

³⁰ Dandu ni cachi Cornelio:

—Cunaha-ní, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì, divi hora yohó nahi càhùnì ni cuaà ni sandua. Te iníhí' iá dòquí, te xícàn tàhví nùù Dios. Dandu yucán ni ndecunu iin tiàa ni xini, ndiaha gá nchií sìcoto xi-ne. ³¹ Te ni cachi-nè xì': "Cornelio, sàni tiacu Dios xícàn tàhví-ní nùù-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùù-yá. ³² Ñàyùcàndùá, techuun-ní nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro; iá-né vehe inga Simón, iin nècuàchì dacáhì xì iin. Yuhù mar nduú vehe-ne. Te nú sàni quesaa-né yohó, dandu icúmí-né càhàn-né xì-ní".

³³ Ñàyùcàndùá, vichi vichi ni dásai razón ñà-quixi-ní. Te vátùnì ni quida-ní ni quesaa-ní. Te vichi, yohó ndoó nsidaa-nsí nùù Dios ndiatú-nsí cunini-nsi nsidaa ñà-nduá sàni cachi Dios xì-ní —ni cachi Cornelio.

Ñà-nduá ni cachi Pedro na iá-né vehe Cornelio

³⁴ Dandu ni càhàn Pedro xì nsidaa nècuàchìmà, cachí-nè:

—Vichi sàni cundaà inì, ñà-ndàà nduá, có-càhíchì ini Dios ni-iin nèhivì.

³⁵ Vâchi có-quidá mà, nú cuisì cahvi víi iin nèhivì mii-yá, te quidá víi-né, dandu icúmí-né ndee vâha-ne nùù-yá, mate nèhivì ndéni ñuu ni cui ni cundúú-né.

³⁶⁻³⁷ Te mii-nsiá, sà-ínahá-nsiá ñà-nduá ni cachitnùhu Dios xì raza-nsi Israel, ni dàquésáá-yà iin razón ndiaha nansa nàcùndoo vâha-nda nùù-yá quida Jesucristu. Te Jesucristu, Stoho nsidanicuú nèhivì ñuhivì nduú-yá.

Pues inahá vâha-nsia ñà-nduá ni cuu, ñà-dihna Juan ni quixi ni càhàn xì nèhivì, te ni quida ii stná-né nècuàchìmà. Daaní, ndè ñuu Galilea ni quesaha chuun xi Jesús de Nazaret, te dècuèndè inicutu ladu Judea ni xitiá stná palabra sàhà chuun ma. ³⁸ Te inahá stná-nsiá nansa ni quida-ya, ni nihì fuerte-yà

Espíritu Ìi xí Dios. Ñàyùcàndùá, ni xicanuu-ya ni quida-ya milagru ndiaha, ni dándúvâha-ya nsidaa ana ndohó quidá ñà-malu, vâchi Yuamáni-yá Dios iá xì-yá. ³⁹ Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vâchi ni xininùù-nsí nsidaa ñà-nduá ni quida-ya ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Dandu ni sahnì nèhivì-yá. Nchìca cruz ni chituu-neyà. ⁴⁰⁻⁴¹ Doco tixi ùnì quivì ni natiacu-yà ni quida Yua-yá Dios. Dandu cuàhà xichi ni ndecunu-ya nùù nèhivì, doco màdì nùù nsidaa-né.

Còó, cuisì nùù nsiùhù nècuàchì ni chitnùnì ini Dios ndecunu-ya nùù-xì, vâchi divi nsiùhù ni nacàxin-ya cunduu ana cuninùù xì-yá na ní natiacu-yà, dècuèndè ni cutnahá stná-yà xì-nsí ni xixi-nsi (nùù mesa). ⁴² Dandu ni sàcùnaha-nsí nùù-yá ñà-dacuítia-nsi palabra sàhà-yà nùù nèhivì, cachi-nsi xì-né ñà-divi mii-yá ni chitnùnì ini Dios nsidandaà sàhà cuàchì nsidanicuú nèhivì, nèhivì itiácú, xì nèhivì sàni xihì. ⁴³ Te cunaha-nsiá, divi sàhà mii-yá ni cachitnùhu stná nsidaa nècuàchì nisa càhàn cuenta xi Dios sàhana, ni cachi-nè

ñà-sàhà mii-yá vátùni ndoo cuàchi nsidaa ana cunindisa-xi-yá, te ndacùcahan xi quivì-yá —nì cachi Pedro.

Nansa nì ndèe Espíritu Ìì xí Dios ini anima nèhivì inga raza ndoó vehe Cornelio

⁴⁴ Daaní, meru cáhàn Pedro, dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìì xí Dios ini anima nsidaa nècuàchì (inga raza) iníní má. ⁴⁵⁻⁴⁶ Te nì quesaha ní cáhàn-nè dàhàn sàà, ndeníhí vaha-ne Dios. Ñàyùcànduá nì ndulocó nècuàchì raza Judea nì quixi xi Pedro, vàchi nì xini-nè dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nìhìtáhvì Espíritu Ìì xí Dios. ⁴⁷ Ñàyùcànduá nì cachi Pedro xì nècuàchì raza-nè xiníndísá-má:

—Sàni xini-nsià nansa nì nìhìtáhvì stná nècuàchì yohó cucumi-né Espíritu Ìì xí Dios nahi nsiùhù. Ádi còò iin cuní cadi xì nùù-né ñà-cuhì-né vichi.

⁴⁸ Dandu nì cachi Pedro xì compañeru-nè mà ñà-nì ndacùcahan-né quivì Jesucristu, te quida ì-né nècuàchì sàà mà. Ñàyùcànduá, na ní nsihì nì cuhì nsidaa nècuàchì mà, dandu nì sacundahví-nè nùù Pedro ñà-nì còò chíi gá-nè iin ùi gá quivì xì-né.

11

Ñà-nduá nì cachi Pedro na ní càrà-né nùù nècuàchì xiníndísá ndoó ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì xitià cuentu nansa nì cuu nì xinindísá stná nècuàchì inga raza mà. Dècuèndè stná ladu Judea nì sàà razón mà, te ñàyùcànduá nì xinitnùhu stná nècuàchì apóstol xì dava ga nècuàchì xiníndísá. ² Sàhájàn na ní nasaa tu Pedro ñuu Jerusalén, dandu nì tnàtuu cuàhà nècuàchì raza-nè nùù-né, te nì quesaha-né xítñùhu-ñané, ³ cachí-nè:

—¿Índù chuun nì quihitnaha-ní xì nècuàchì có-nchícùn ley xi-nda, te nì yàha-ní vehe-ne nì xixi-nsia?

⁴ Dandu nì nacani nsihì Pedro xì nècuàchì mà nansa nì cuu, te dohó nì cachi-nè:

⁵ —Ñuu Jope ié` xicàn tàhvì nùù Dios, te nì dàcùnì-yà yùhù iñàha. Nì xini iin ñà-nduú nahi dahmà cahnú cácuñun nsì-cúmì punta-ñà dìquì-xí, te ndè ansivi nì nua vaxan ndé ié`. ⁶ Indéhe váhi, te nacánì inì, ¿ndiá nduá ñuhuma? Te yucán ñuhú nsidanuu clase quisi: quisi nahnú, quisi yùcù, quisi cuàtì, xì stná laa. ⁷ Dandu nì tiacuì cáhàn iin ana cáhàn, cachí-yà xì: “Ndacuiin-ní cahnì-nísi caxì-ní, Pedro”. ⁸ Doco nì cachì xì-yá: “Còò, Señor mío, mà túhe caxí ni-iin ñà-quini, ni-iin ñà-có-ndiá ìqué caxí”. ⁹ Dandu, inga xichi nì cáhàn-yà ansivi, cachí-yà xì: “Màsà cáchì-ní quini iá-si, vàchi Dios nduú yùhù, te sàni cachì, iá vii-sí”, nì cachì-yà. ¹⁰ Ùni xichi nì cáhàn-yà xì` ducán, dandu nì nana dahmà xì quisi mà mànuhá ansivi. ¹¹ Daaní, divi hora yucán sàni quesaa ùni tiàa, itá-né tùvèhé ndé ié`. Ndè ñuu Cesarea nì quixi-ne nandúcú-nè yùhù. ¹² Dandu nì cachi Espíritu Ìì xì: “Cuahán-nì, cutnaha-ní xì nècuàchì mà cùhùn, doco màdí cachì-ní a ndísá, á còò”. Dandu ní saqui iñù compañerù iin-ni cahvi stná xì Jesús, divi nècuàchì itá yohó, te ndacá tnahá-nsí cuàhàn-nsì (ñuu yucán. Te na ní sàà-nsì), nì quìhvi-nsi ini vehe tiàa nì cana xí. ¹³ Dandu nì nacani-ne xì-nsí nansa nì cuu nì xini-nè ìin iin ángel xi Dios ini vehe-ne, te nì cachì ángel mà xì-né: “Techuun-ní tiàa cùhùn ñuu Jope cana-ní Simón Pedro quixi-ne, ¹⁴ vàchi icúmì Pedro mà cachitnùhu-ne xi-ní iin razón ndiaha nansa càcu anima-ní nùù Dios, mii-ní xì nsidaa stná nèhivì vehe-ní”, nì cachì ángel mà. ¹⁵ Daaní, làcà ní quesahí cáhàn xì nèhivì ndoó yucán, te fuerte nì quixi Espíritu Ìì xí Dios dìquì-né, nacua nì quida-ya xì ndohó daa. ¹⁶ Dandu ní nsìnuu inì

nansa nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà na ní cachi-yà: “Ñà-ndàà nduá, tècuìi nìsa quida ì Juan nèhivì, doco mii-nsiá, tìxi Espíritu Ì xí Dios icúmí-nsiá nduhì-nsiá”, nì cachi-yà. ¹⁷ Pues divi ducán ndisa nì cuu stná xì nècuàchì inga raza mà, nì nìhítáhvì stná-nè Espíritu Ì xí Dios nacua nì nìhítáhvì ndohó na ní xinindisa-nda Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcànduá, (nì cundaà inì), divi Dios nduú ana nì quida xi ñà-jaàn, te sàhámà nì nacani inì chicá vaha màsà cádi nùù-yá —nì cachi Pedro.

¹⁸ Dandu na ní nsihi nì inini nècuàchì Jerusalén mà palabra jaàn, dandu nì ndòo vaha ini-nè, te nì naquimani-né Dios, cachí-nè:

—Pues ñà-ndàà nduá, dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nìhítáhvì ñà-cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi-ne, te ducán cundiatú-nè vida ndiaha nicanicuahàn —nì cachi-nè.

Nansa nì xinindisá stná nèhivì ñuu Antioquía

¹⁹ Cunaha-ní, divi tiempu nì casahnì nèhivì Esteban nì quesaha stná-nè quida quini-ne xì nsidaa gá nèhivì xí Jesús. Ñàyùcànduá, cuàhà nècuàchì mà nì xitià nihni cuàhàn cuàhà ñuu. Dècuèndè stná ñuu Fenecia nì casaà dava-ne, xì ndè stná ñuu Chipre, xì ñuu Antioquía. Te yucán nì càhàn stná-nè palabra xí Dios, doco xì cuisì nècuàchì raza-nè Judea. ²⁰ Daaní, dava nècuàchì ñuu Chipre xì dava stná nècuàchì ladu Cirene, nì casaà stná-nè ñuu Antioquía mà, te mii-né, ndisa, nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu mà có-nduú raza Judea, nì cachitnùhu-ne ñà-nduú razón ndiaha sàhà Stoho-ndà Jesucristu. ²¹ Te cuàhà gá nì chindee-yánè, vachi cuàhà nècuàchì ñuu mà nì xinindisá, te nì tenchicùn stná-nè ichì-yá.

²² Daaní, nì xinitnùhu stná nèhivì xí Jesús ndoó ñuu Jerusalén nsidaájàn. Ñàyùcànduá, nì techuún-né Bernabé cuàhàn-nè Antioquía. ²³ Te na ní sàà-nè yucán, yáha ga nì cudìi ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá gracia sàni sàhatahvì Dios nèhivì yucán. Ñàyùcànduá, nì càhàn-nè xì nècuàchì mà ñà-siempre Stoho-ndà Señor ni cahví xi-né. ²⁴ Vachi Bernabé mà, vaha ndisa ini-nè, vachi chitu anima-nè Espíritu Ì xí Dios, te xiníndisá fuerte-nèyà. Te cuàhà gá stná nèhivì ñuu mà nì tenchicùn xì ichì-yá.

²⁵ Dandu nì quihin Bernabé mà ichì cuàhàn-nè ñuu Tarso nandúcú-nè Saulo. Te na ní ndacùhun tnahá-né, nì nacuatnahá-né màndixi-ne ñuu Antioquía. ²⁶ Daaní, inii iin cuà totoo nì nataca-nè xì cuàhà nèhivì xí Jesús, nì dàcuàhá tnahá-né. Te cunaha-ní, divi ñuu Antioquía mà nduú ndé nì quesaha nèhivì cachí-nè cristianu xì nècuàchì nchícùn ichì Jesús.

²⁷⁻²⁸ Daaní, quìvì yucán nì casaà stná itnii nècuàchì profeta ñuu mà. Ñuu Jerusalén nì quixi-ne. Te iin-ne nani Agabo; te divi nècuàchì mà nì sàcuìin-nè mahì nèhivì natácá mà, te nì dàcàhàn Espíritu Ì xí Dios-nè, nì cachitnùhu-ne ñà-vàxi tnama inicutu ñuhívì. Te ñà-ndàà nduá, vachi ducán nì cuu ndisa tiempu xi rey cahnú nani Claudio. ²⁹ Ñàyùcànduá, (na ní tiacu) nèhivì (ñà-vàxi tnama), dandu nì nacani ini-nè chicá vaha chindee-né nècuàchì hermanu (ndahví) ndoó ladu Judea, vátuni cuàhà iin iin-ne iyuhu según ñà-nduá sàà-nè cuàha-ne. ³⁰ Ñàyùcànduá, nì nacuatnahá òhùn, te nì quida-neà entregar nùù ndahà Bernabé xì Saulo. Dandu nècuàchì mà, nihí-nèà nì sàà (ladu Judea), te nì ndòo ndahà nècuàchì sahnú idónuu.

12

Nansa nì xìhì Jacobo, te nì tniì stná Pedro

¹ Daaní, divi tiempu yucán nì dandàcú rey Herodes tniì dava nècuàchì natácá cahví xi Jesús, ñà-dandohó-tené. ² Te iin nècuàchì nì ndoho ma nduú

ñani Juan nani Jacobo, vâchi nî dândâcú rey mà, te nî sahnî-té nècuàchìmà xî espada. ³ Dandu nî xini rey mà cudî ini nècuàchì ñuu mà ñà-nî xîhî ndómâ, ñâyùcàndùá nî nacani inî-te chicá vâha tniî stná-te Pedro. Meru quìvì iá vicò xixí-né pan có-ndùtáchí nî sanduamâ. ⁴ Ñâyùcàndùá nî tniî stná Pedro, te nî sàcùndiadi-nè, nî ndòo-ne ndahà soldadu, cùmì cùmì-té nî sandiaa xî-né, te cùmì turnu iá nsìquívì. Te rey mà, cuisì ndiatú-te yâha inga vicò, divi vicò pascua, dandu tavà-té nècuàchìmà ñà-cundehè nèhivì-né, (te cui-nè). ⁵ Ñâyùcàndùá, yucán iá Pedro, ndiadi-nè vehecâa. Doco nècuàchì natácá cahvi xî Jesús, cuàhâ gá nî xicàn tàhvi-né nùù Dios sâhâ nècuàchìmâ.

Nansa nî quee Pedro vehecâa nî quida Dios

⁶ Daaní, nî sàà iin ñuú antes quìvì cuàhàn rey mà tavà-té Pedro cundehè nèhivì-né. Te indúhu-né ini vehecâa ma, quídì naà-né. Te itánduhù stná soldadu iin iin ladu-nè, itní-te cadena nuhní-nè, te xí-ita stná soldadu ndiaá yehè. ⁷ Dandu na iin cachí yucán nî ndecunu iin ángel xî Stoho-ndâ Señor, te nî natnuù iin luz ini vehecâa ma. Te nî tûxin ndáha ángel mà diin tìxì Pedro, nî dândâcòo-ñané, te nî cachi-nè:

—Ndacuiìn-ní vichi duha.

Daaní, cadena nuhní ndahà Pedro, nî dàñâtnàhá miá. ⁸ Te nî cachi tu ángel:

—Nacuhni-ní siuhmatixi-ní, te nacuaiìn-ní ndisàn-ní.

Te na ní nsihi nî quida Pedro ducán, dandu nî cachi tu ángel mà xî-né:

—Cundixi-ní dòo-ní, te cunchicùn-ní yùhù cùhùn-ndâ.

⁹ Ñâyùcàndùá, nî tenchicùn Pedro ángel mà cuàhàn-nè, doco cónì cúndâá ini-nè a ndísá ñà-ndâá nduá cuú xî-né, á coó, vâchi na ian sánì-nè quidá Dios nduá cahan-né. ¹⁰ Dandu nî cayâha-ne ndé iin iin soldadu ndiaá, te después nî yâha stná-nè nùù ingà-te, dandu nî sàà-nè ndé yehè cáa cahnú quee-nda calle ñuu mà. Te nî nuna miá, dandu nî caquee-ne fuera cuàhàn-nè. Te nî sàà-nè ndé nacáhdé-nè inga calle, te yucán nî nacoó ángel mà-né cuàhàn-nè.

¹¹ Dandu nî sàà Pedro nî cundaà vâha ini-nè, te nî cachi-nè:

—Vichi sàni cundaà ini, ñà-ndâá nduá, nî techuún Stoho-ndâ Señor ángel xî-ya, nî sàà-nè nî tavà-né yùhù ndahà Herodes. Te vitni còò gá iñâha cuu xî nacua nî cuni tè-raza Judea cuu xí.

¹² Daaní, na ní nsihi nî nacani ini-nè sâhámâ, dandu cuàhàn-nè vehe María nduú dihi Juan Marcos. Te yucán ndoó cuàhà nèhivì sàni nataca, xicàn tàhvi-né nùù Dios. ¹³ Dandu nî dàcàsàn Pedro tranca mà, cásàhú-nè. Te nî quee iin ñahà chî nani Rode vâxi-ñâ cunini-ñâ ana cáhàn. ¹⁴ Te nî nacuni-ñâ tàchì Pedro. Doco ñà-cuàhà guá cudî ini-ñâ, cónì nácúnâ-ñâ yehè; nî dâyââ-ñâ nî nansihviâ vehe, nî cachitnùha xî nèhivì mà ñà-divi Pedro nduú nècuàchì cáhàn yehè mà. ¹⁵ Doco nèhivì yucán, cónì xíníndísâ-né, ñâyùcàndùá nî cachi-nè xî-ñâ:

—Ádì sàni culocú.

Doco mii-ñâ, iin-ni cachí-ñâ divi ñà-ndâá nduá.

—Còò —cachí-nè—, ádi ángel (ndiaá) xî-né nduú ana cáhàn.

¹⁶ Doco inínì-né casan yehè, cásàhú ì Pedro. Ñâyùcàndùá nî (caquee-ne nî) nacuna-ne yehè, te nî xini-nè ÿdivi Pedro nduú-né! Ñâyùcàndùá nî ndulocó sàstnùhù-né. ¹⁷ Dandu nî cuu ndahà Pedro ñà-nî cúninì nècuàchìmâ ñà-ndùá cuàhàn-nè cachi-nè, te nî nacani-ne nansa nî nihì-né nî quee-ne vehecâa ma nî quida Stoho-ndâ Señor. Te nî cachi stná-nè xî nècuàchìmâ (nî cùhùn-nè) cachitnùhu stná-nè xî Jacobo xî dava ga compañeru-nè xiníndísâ. Dandu nî quee-ne cuàhàn-nè inga xaan.

¹⁸ Daaní, na ní tûinuù quìvì yucán, cuàhà gá nî ndulocó soldadu, ¿índù cuàhàn Pedro? cahan-té. ¹⁹ Te rey Herodes, nî dândâcú-te ñà-nanducù-né

cuàhà xaan. Doco cóni nátù-ne. Ñàyùcàndùá, ni sanicuàchi rey mà sàhà soldadu mà, te ni sahnì-ñátê. Dandu ni quee rey mà ladu Judea cuàhàn-te ñuu Cesarea, te yucán ni ndò-tè.

Nansa ni xihì rey Herodes

²⁰ Cunaha-ní, xiní ùhì rey mà nèhivì ñuu Tiro xì nèhivì ñuu Sidón. Doco mii-né, cuní-nè nàcùndoo vaha-ne xì-té, vachi ndè ñuù-te quixí ñà-itiácú-nè ñuu-nemà. Ñàyùcàndùá, ni nihì-né ni nàcùndoo vaha-ne xì iin ana xinúcuáchí nùù-té vehe-tè, divi iin tiàa nani Blasto. Dandu iin-ni ni ndatnuhu nsidaa-né, te ni catnàtuu-ne nùù rey mà tixi Blasto mà, (áma níhì-né nàcùndoo vaha-ne xì-té). ²¹ Te ni saquùn-te iin quivì (quixi tu nsidaa-né). Ñàyùcàndùá, divi quivì mà ni sàcòo-tè silla cahnú xí-te, ndixí-te sìcoto vii xí-te, te ni càhàn-te sàhù xì nsidaa nècuàchìmà. ²² Dandu yáha ga ni càna fuerte-nè, cachí-nè:

—¡Màdì nèhivì ùún càhàn! ¡iin dios nduú ana càhàn! —cachí-nè, càna-ne.

²³ Dandu vichi duha ni dùcùn rey mà iin castigu ni quida ángel xi Stoho-ndà Señor, vachi cóni tàvá-te tnùñuhu xí-yá. Ñàyùcàndùá, ni saxì sìndacu inì-te, te ni xihì-te.

²⁴ Doco razón ndiaha xí Stoho-ndà Señor, chicá ni xitià inicutu, te chicá cuàhà nèhivì ni tenchicùn xì palabra mà.

²⁵ Daaní, na ní nsihi ni xinu chuun ni quida Bernabé xì Saulo ñuu Jerusalén yucán, dandu ni saca-ne Juan Marcos, te ndacá stnahá-né ni quee-ne ñuu mà mànùhù-né.

13

Nansa ni quihin Bernabé xì Saulo iin ichì caní cuàhàn-nè chuun xi Jesús

¹ Ñuu Antioquía mà ni sandoo cuàhà nècuàchì natácá cahvi xi-yá. Te dava-ne nduú nècuàchì chináhá, te dava-ne nduú profeta cachítnùhu razón xi Dios. Te nècuàchì chicá xiquida ducán ni sanduu Bernabé, xì Simón el Negro, xì stná Lucio ni quixi ñuu Cirene, xì stná Saulo, xì stná Manaén, iin nècuàchì dava-ni ni sahnù xi gobernador Herodes.

² Daaní, ni cuu iin quivì na cahvi nsidaa-né Stoho-ndà Señor, te iníhù stná-nè nùù-yá ndoó dòcò-nè, dandu ni cachi Espíritu ìi xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuaán cunduu chuun xi Bernabé xì Saulo vichi, vachi sàni nacàxin mii-né. Ñàyùcàndùá, nacoo-nsianè ni cùhùn-nè quida-ne inga chuun xi —ni cachi-yà.

³ Ñàyùcàndùá chicá ni inihii-né, te ni xicàn tàhvì stná-nè nùù-yá. Dandu ni chitàndòo-né ndahà-né dìni Bernabé xì Saulo (ñà-cundujàn seña ñà-sàni nihì nècuàchìmà chuun ndiaha). Dandu ni ndaquindèè-né xì nècuàchìmà cuàhàn-nè.

Nansa ni quida Bernabé xì Saulo na ní sàà-nè ñuu Chipre

⁴ Ñàyùcàndùá, ni quihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè, vachi sàni techuún Espíritu ìi-né cùhùn-nè. Te ni sàà-nè ñuu Seleucia. Te yucán ni nana-ne iin barcu cuàhàn-nè ndè iin ñuu cahnú nani Chipre. ⁵ Te meru ñuu ndé ni nuu-ne barcu mà nani Salamina. Dandu cuàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea iá yucán, te ni càhàn-nè palabra xi Dios. Te cutnáhâ stná Juan xì-né, xinúcuáchí nècuàchìmà nùù-né. ⁶⁻⁸ Dandu ni nacàhin-ne inii ñuu mà dècuèndè ni sàà-nè inga orilla mar ndé iá ñuu Pafos. Te yucán ni ndacùhun tnahá-né xì iin tètàtnà nani Barjesús. Te Elimas nani stná-te, vachi ducán cachí-nè xì tètàtnà dàhàn yucán. Iin tè-raza Judea nduú stná-te, te càhàn-te razón xi Dios, cachí-te, doco dandahví uun-tè. Pues divi-tè iá nùù iin nècuàchì nchichí cusáhnù ladu yucán nani Sergio Paulo. Te nècuàchìmà, ni cana-ne Bernabé xì

Saulo, vâchi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Doco tètàtnà mà, nì càhàn-te dìquì Bernabé xi Saulo, daquítñuhu-tè nùù nècuàchì cusáhnú-má ñà-màsà cúníndísâ stná-nè ichì Jesús. ⁹ Dandu Saulo, ò nì càchí stná-ndà Pablo, fuerte nì quixi Espíritu Ìì xí Dios ini anima-nè, ñàyùcàndüá nì indehè váha-ne tètàtnà mà, ¹⁰ cachí-nè xì-té:

—Ndahví-ní, vâchi dandahví uun-ní nèhivì ñà-cuàhà gá maña quida-ní, te ni-iin ñà-vàha có-cùú inì-ní sàhà-xí, vâchi dèhe ñà-malu nduu-ní. ¿Índù chuun tùha guá-ní datúcù-ní nèhivì ñà-màsà cúnchícùn-nè ichì ndácuìsì Stoho-ndà Señor? ¹¹ Doco cunaha-ní, sàhà-ñá quida-ní ducán, ñàyùcàndüá icúmí-ní nìhì-ní iin castigu xi Dios vichi. Icúmí-ní cuaà dahuun-ní iin ratu; ni nduá orá mà cútùì ga nùù-ní —nì cachi Pablo.

Dandu vichi duha nì cuaà nùù témà, te nì nàcuìn tnùù dahuan. Ñàyùcàndüá, nì quee-tè cuàhàn-te nanducu-té ana cudítá xì-té cacanuu. ¹² Te na ní xini nècuàchì cusáhnú-má ñà-ndüá nì cuu, dandu nì xinindísá stná-nè palabra xi Dios, vâchi nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndüá chináhá Pablo sàhà Stoho-ndà Señor.

Ñà-ndüá nì quida Pablo xi Bernabé na ní sàà-nè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia

¹³ Dandu Pablo xi compañeru-nè, nì nana-ne iin barcu, te nì yàha-ne mar, nì sàà-nè ñuu Perga iá ladu Panfilia. Te yucán nì naco Juan-nè mànuhù-né Jerusalén. ¹⁴ Dandu nècuàchì mà, nì quee-ne ñuu Perga mà nì sàà-nè ndè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia. Te quìvì descansu cuàhàn-nè visita veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, te nì sàcùndoo-ne yucán. ¹⁵ Dandu nì cahvi nècuàchì xícusahnú veheñùhu ma tutu nduú ley xi Dios, xì stná tutu ìì nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Dandu nì techuún-né razón nùù Pablo xi Bernabé, cachí-nè:

—Nú iá iin conseju váha cuàha-nsia nsiùhù, vátùni càhàn-nsià vichi, ñàni.

¹⁶ Dandu nì ndacuiin Pablo, te nì dànáhà ndahà-né ñà-nì cùndóó dádí nsidaa-né, te nì cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì raza xi Israel, xì nsidaa gá mii-nsiá nècuàchì cahvi stná xi Dios, cunini váha-nsia. ¹⁷ Divi Yua-nda Dios nduú ana càhvì nsidaa nèhivì raza-ndà, vâchi sàhana nì nacàxin-ya xì-ndà ñà-cunduu-ne nèhivì xí-yá. Te na ndoó xíca ìì-né ñuu Egipto, dandu ndiaha gá nì chindee-yánè, nì quida-ya cuàhà milagru nahnú, te nì tavà nsihí-yánè nùù ñuu mà nì caquee-ne libre. ¹⁸ Daaní, ùì dico cuà nì xicanuu-ne yucù dàná. Te mate ndahví modo xi-ne, doco nì quidandee ini-yà sàhà-né inii cuà mà. ¹⁹ Daaní, después na ní sàà-nè ladu Canaán, dandu nì dàndáñúhú ìì-yá nèhivì ndoó ùsà ñuu nahnú yucán, te nì sàhatahvì-yánè ñuu mà.

²⁰ 'Daaní, nì yàha 450 cuà, te inii tiempu yucán puru juez nìsa dandacu-xi nùù xii-ndà mà, vâchi ducán nì cachi mii-yá. Te ducán nìsa ìa dècuèndè tiempu nì quesaha Samuel càhàn-nè cuenta xi-ya. ²¹ Dandu nì xicàn xii-ndàmà coo iin rey dandacú nùù-né, (te màdì gá juez). Ñàyùcàndüá, nì cachi Dios ñà-iin tiàa nani Saúl cunduu rey xi-ne, iin descendencia xi xii-nda Benjamín, te yua-né nì sanani Cis. Pues divi nècuàchì mà nì dàndacú ùì dico cuà nùù ñuu-ndà.

²² 'Daaní, después nì dàcúxíó Dios nècuàchì mà, te nì sàha-ya David chuun dandacuma, vâchi dohó nì cachí-yà sàhà-né: “Sàni xini, váha ga modo xi dèhe Isaí nani David, te cudíi gá inì sàhà-né. (Vâchi ináhí) icúmí-nè quida-ne cumplir nsidaa ñà-ndüá cuní coo”, nì cachi Dios. ²³ Dandu nì quida stná-yà comprometer ñà-cunduu iin descendencia ndiaha xí nècuàchì mà ana dacácu xi raza-ndà Israel. Ñàyùcàndüá, cunaha-nsiá, divi Jesús nduú ana ndiaha ma nì chitnùnì ini Dios dacácu xi-nda. ²⁴ Doco na táñâha ga quesaha Jesús (càhàn-yà palabra xi-ya), dandu dihna Juan nì quixi nì càhàn sàhù xi nsidaa nècuàchì raza-ndà Israel sàhà-ñá nì cùú-né arrepentir, te cuhì-né. ²⁵ Dandu

después na sádaa-ní nsihi vida xi Juan ñuhiví yohó, dandu ni càhàn-nè xi nèhivì, cachí-nè: “¿Ana nduú yùhù, cahan-nsiá? Pues cunaha-nsiá, màdì mii-yá nduú. Doco después na sání yàhi, dandísá vaxi ana nduú mii-yá. Vàchi yùhù, ni có-nâtùì cundui mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá”, ni cachi Juan.

²⁶ Ni cúníní vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà Abraham, xi nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì dava ga cahví stná xi Dios, vàchi nùù mii-nsiá sàvaxi razón yohó nansa càcu anima-ndà, ñánì. ²⁷ Vàchi nècuàchì ndoo ñuu Jerusalén, xi stná tè-xícusahnú nùù-né yucán, cóni cundáà ini-nè ana nduú Jesús, ni cóni cundáà stná ini-nè ñà-nduá cuní cachi tutu ìì, mate divi nduá cahví-né cada quìvì descansu, te divi nduú stná tutu ndé ni cachitnùhu profeta sàhana ñà-icúmí nèhivì cahnì-néyà. Te divi ducán ndisa ni cuu, vàchi tè-xícusahnú ñuu-ndàmà, ni dáyáha-tèyá ndahà nèhivì cahnì xi-yá. ²⁸ Mate còò ni-iin falta xi-ya, doco ni xicàn-te nùù Pilatu ñà-cui-yà.

²⁹ Ñàyùcànduá, divi ducán ni cuu nacua ni cachitnùhu tutu ìì icúmí cuu xi-yá, ni dandòhó-teyá, (te ni xihì-yà). Dandu ni nanihi nèhivì cuerpu xi-ya nùù cruz, te ni chinduhù-néyà ini cueva. ³⁰ Doco después ni natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios. ³¹ Te cuàhà xichi ni ndecunu-ya nùù nècuàchì ladu Galilea ni quixi xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Caní quìvì ni ndecunu-ya ducán, te nèhivì ni xini xi-yá, testigu xínduu-ne, nacání-né xi nèhivì sàhà-yá.

³²⁻³³ Ñàyùcànduá, nsiùhù, cachitnùhu-nsi xi-nsiá iin razón ndiaha, vàchi nacua ni quida Dios xi xii-ndà comprometer ñà-icúmí-yà danátíacú-yà Jesús, pues divi ducán sàni quida ndisa-ya vichi tiempu xi ndohó nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà mà. Vàchi dohó cachí Dios nùù alabanza ìì, divi alabanza ùì ndé cachí-yà: “Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Sà-itiácù-ní vichi ni quide”. ³⁴ Daaní, iá gà más ñà-nduá ni cachi Dios sàhà-ñá cundaà ini-ndà cuàhàn-yà danátíacú-yà Jesús, te mà cúí gà-yà, ni mà téhì cuerpu xi-ya, vàchi dohó ni cachi stná Yuamání-yá xi-yá: “Nacua ni cachì xi David ñà-seguru icúmí cundehè ndahví mii-né, pues divi ducán icúmí quida stnài xi mii-ní”, ni cachi-yà sàhana.

³⁵ Ñàyùcànduá, nùù inga alabanza ìì iá ndé ni càhàn David xi Dios, te dohó ni cachí-nè: “Mà cuáha-ní tèhì ana ìì xí-ní ini yavi”. ³⁶ Pues (inaha-nda), ñà-ndàà nduá, ni quida viì David mà xi nèhivì ñuu-ndà tiempu xi-ne, nacua ni cachi Dios xi-né, doco ni xihì-nè, te ni ndùxin-ne ndé ni ndùxin xi-né, dandu ni tnànì iquicúñú-nè ñuhù. ³⁷ Doco Jesús, còò. Cóni tnànì iquicúñú-yà, vàchi ni natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios.

³⁸ Ñàyùcànduá, ni cúnáhà nsidaa-nsiá ñà-divi sàhà Jesús vètuni ndutu cuàchi-nda, ñánì. ³⁹ Mate tíxi ley sahnú xí Moisés còò nansa ndoo ndisa cuàchi-nda, doco vichi nú ni cúníndísá-ndá Jesús, dandísá, vètuni, vàchi nsidaa ana xiníndísà xí-yà, seguru ndoo nsihi cuàchi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cúú xí-nsià nacua ni cachi nècuàchì sàhana ndé ni cachí-nè:

⁴¹ Cundehè váha-nsia, mii-nsiá tè-càhíchì inì-xi, vàchi cuàhìn quide iin mi-lagru cahnú tiempu xi-nsia. Doco mà cúníndísà-nsiá, mate claru ni cachitnùhu nèhivì xi-nsiá, te sàhámà cuisì icúmí-nsià ndulocó cuàhà-nsiá, te sàà-nsià ndañuhu dahuun-nsia.

Ducán ni cachi Dios —cachí Pablo.

Nansa ni càhàn Pablo xi cuàhà gà más nèhivì ñuu Antioquía iá ladu Pisidia

⁴² Daaní, na ní quee-ne xi compañeru-nè veheñuhu ma, dandu ni sacundahví nèhivì cuàhà mà nùù-né áma nacání gà-nè xi nècuàchì mà palabra yucán inga quìvì descansu. ⁴³ Ñàyùcànduá, na ní nsihi ni nacuitià nsidaa nècuàchì mà veheñuhu ma, dandu ni tenchicùn cuàhà-né Pablo xi Bernabé, xínduu-ne

nècuàchì raza Judea, te xínduu stná-nè nècuàchì inga raza nì yàha ndè religión Judea mà ñà-cahvi stná-nè Dios. Dandu Pablo xì Bernabé, nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì mà ñà-iin-ni ni cúnchícùn-nè ichì-yá ndé nìhì ndisa-nda gracia.

⁴⁴ Daaní, nì yàha ùnà quìvì, dandu nì nataca tu nèhivì, te làcà iyuhu-né nì cumani cunduu nsidanicuú nèhivì ñuu mà nì nataca ñà-cunini-ne palabra ì xí Dios. ⁴⁵ Doco dava nècuàchì raza Judea mà, na ní xini-nè ñà-cuàhà guá nècuàchì inga raza sàni nataca, dandu nì cumbìdia ini-nè, te nì càhàn ùhì-nè dìquì ñà-nduá nì cachi Pablo; quini ga nì càhàn-nè sàhà (palabra ì mà). ⁴⁶ Doco Pablo xì Bernabé, cóni yúhì-nè; nì naxiconihí-né nùù nècuàchì mà, cachì-nè:

—Primeru mii-nsiá nì nìhìtáhvì-nsiá cunini-nsia palabra ì xí Dios, doco vichi sàni cahíchi inì-nsia palabra mà, na ian có-cuní-nsiá natù-nsia cucumi-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn. Ñàyùcànduá icúmí-nsì càhàn-nsì razón mà xì nèhivì inga raza yohó. ⁴⁷ Vàchi ducán nì sàcùnaha-nsí nùù Stoho-ndà Dios quida-nsi, vachi dohó nì cachi-yà (xì Jesús):

Sàni sàhi mii-ní chuun ñà-danátnù-ní ini anima nèhivì nsidanicuú raza. Sàhà mii-ní icúmí càcu anima nèhivì ndoó dècuèndè ñuu chicá xica ñuhivì, nì cachi Dios.

Ducán nì cachi Pablo. ⁴⁸ Te na ní nsihi nì inini nsidaa nècuàchì inga raza mà, dandu yàha ga nì cudì ini-nè; palabra vaha ndisa nduá yohó, nì cachi-nè. Dandu nì xinindisá cuàhà nèhivì mà palabra xi-ya, divi nècuàchì nì chitnùní ini Dios cundiatú anima-xi cutiacu nicanicuahàn. ⁴⁹ Te ducán nì xitiá palabra xi Stoho-ndà Jesús inicutu ladu yucán. ⁵⁰ Doco nècuàchì raza Judea (có-xiníndísámá), nì dàquítnùhu-ne nùù ñahà cuicà sàhàn veheñùhu ma, xì nùù stná nècuàchì idónuu nùù ñuu mà, te nì nìhì-né nì ndulocó nsidaa nècuàchì mà nì quida-ne. Ñàyùcànduá, nì cucuahà sàhà Pablo xì Bernabé, dècuèndè fuerza nì catavà-ñáné ñuu mà cuàhàn-nè. ⁵¹ Dandu nì catù-né sàhà-né ñà-nì cóyo yacá nì tnia ñuu mà, te (seña nduámà ñà-icúmí nècuàchì ñuu-mà cunsida-ne cuàchi-ne). Daaní, nì quihin Pablo xì Bernabé ichì cuàhàn-nè inga ñuu nani ñuu Iconio. ⁵² Doco nècuàchì xiníndísà nì candò ñuu Antioquía mà, cuàhà gá nì cudì ini-nè (sàhà fe xi-ne), te nì chitu stná anima-nè Espiritu ì xí Dios.

14

Ñà-nduá nì caquida Pablo xì Bernabé ñuu Iconio

¹ Daaní, nì sàa Pablo xì Bernabé ñuu Iconio, te nì quìhvì-ne veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea nì càhàn-nè sàhù. Ñàyùcànduá, cuàhà nèhivì raza-nè ndoó yucán nì xinindisá stná-nè, xì cuàhà stná nècuàchì raza ñuu mà. ² Doco dava nècuàchì raza Judea cóni xiníndísámá, nì dacà-né dìnì nècuàchì ñuu-nè mà. Ñàyùcànduá, cóni cùú gá ini nècuàchì ñuu mà sàhà compañeru-nè xiníndísà. ³ Doco Pablo xì Bernabé, caní quìvì nì sandoo-ne yucán, te cuàhà gá nì càhàn vate-né xì nèhivì; cóni yúhì-nè, vachi nì cundee ini-nè Stoho-ndà Señor sàhà gracia xi-ya. Te mii-yá, nì chindee-yánè, te nì quida-ne milagru ndiaha sàhà-ñá cundaà ini nèhivì divi ñà-ndàà nduú palabra chináhá-nè mà. ⁴ Doco nì tàhndè dava nècuàchì ñuu mà. Dava-ne nì ndòo-ne ladu xì nècuàchì raza Judea, te dava-ne nì ndòo-ne ladu xì nècuàchì apóstol. ⁵ Dandu nì nacuatnahá nècuàchì raza Judea mà xì dava ga nècuàchì ñuu mà, xì stná tè-xídandacú, te vaxi nsidaa-né carrera ñà-cuní-nè quida quini-ne xì Pablo xì Bernabé, cuní-nè cahni-né nècuàchì mà xì yùù. ⁶⁻⁷ Doco nècuàchì mà, nì xinitnùhu-ne ñà-vaxi nsidaa nèhivì mà, te nì xinudèhé-nè cuàhàn-nè ladu Licaonia ndé iá ñuu Listra xì ñuu Derbe xì ranchu cuati xí ñuu mà. Te inicutu ma ní nacàhin-ne nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha.

Nansa nì caquida nèhivì siùmí ñuu Listra, nì cani yuu-né Pablo ñà-cui nècuàchìmà

⁸ Cunaha-nsiá, ñuu Listra mà nìsa là iin tiàa cuhí sàhà-xí, vàchi ducán nì quesaa-nè ñuhiví. Te sàhámà nicanicuahàn iá-nè; mà cùì caca-ne. ⁹ Doco (iin quivì) na cáhàn Pablo, dandu nì inini stná nècuàchì mà. Te na ní indehè váha Pablo-nè, nì cundaà ini-nè xiníndísâ vaha nècuàchìmà, te sàhámà mà úhì nduvàha-ne. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, nì cáhàn ndee Pablo xì-né, cachí-nè:

—Ndacuiin-ní, cuiin ndaà-ní.

Dandu vichi duha nì ndacuiin nècuàchìmà, te nì quesaha-né xicánúú-né.

¹¹ Te na ní xini nèhivì cuáhà yucán ñà-ndùá nì quida Pablo, nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Adi stoho-ndà xínduu nècuàchì yohó, te nì nuu-ne ñuhiví yohó nì nanduu-ne tiàa! —nì cachi nècuàchìmà, cáhàn-nè dàhàn mii-né ladu Licaonia yucán.

¹² (Cunaha-nsiá, iin stoho nècuàchì siùmí mà nduú yùù yócò nani) Júpiter, ñàyùcàndùá ducán nì cachi-nè xì Bernabé. (Te inga stoho-nè nani Mercurio.) Ñàyùcàndùá, divi ducán nì cachi-nè xi Pablo, vàchi chicá cáhàn Pablo nùù Bernabé. ¹³ Te ñuu mà nìsa là stná iin tiàa dacuxi-xi Júpiter mà ndé iá vèha orilla ñuu mà. Ñàyùcàndùá, vèha cuáhàn tèmà xì cuáhà nèhivì, te ndacá stná-te idunsiquì nì nducutu xi ita, cuáhàn-te cahni-tésì cunduu-sì promesa nùù Pablo xì Bernabé nì cùì. ¹⁴ Doco na ní xinitnùhu nècuàchìmà sàhájàn, dandu nì dàcuàchí-né orilla sìcoto xi-ne (ñà-nì cuduchi guá ini-nè), te nì dàyáà-nè nì quihvi-ne mahì nèhivì cuáhà yucán, te nì càna ndee-né xì nècuàchìmà, cachí-nè:

¹⁵ —¡Ay, señores! Màsà quídá-nsiá xì-nsí ducán, vàchi iin-ni xínduu stná-nsì nèhivì ùún nahi mii-nsiá. Te divi vaxi-nsi cachitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-ndiá icà-nsiá naco-nsia yùù yócò yohó, vàchi còò ni-ñàha quidá, te cunchicùn-nsiá Dios iá nicanicuahàn, vàchi cuisì mii-yá nì quidavàha xi ansivi xi ñuhù íchí, xì mar, xì nsidaa gá ñà-lá ñuhiví. ¹⁶ Te tiempu nì yàha xi-nda nì sàha-ya nèhivì lugar cundoo-ne ñuhiví modo xi mii-né, ¹⁷ mate siempre sàha-yandó ñà-cundaà ini-ndà nansa iá-yà, vàchi màni gá quidá-yá xì-ndà, dacuún-yá dàvì sàhà-ñá cana ñà-cuxi-nda, te ndenuu ini-ndà, dandu cudìi cuáhà ini-ndà —nì cachi Pablo.

¹⁸ Doco mate ducán nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà, ùhì nì sadi-nè nùù nècuàchìmà ñà-màsà cahnì-né idunsiquì-mà cunduu-sì promesa nùù-né.

¹⁹ Daaní, dava nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Antioquía xì ñuu Iconio, nì quixi stná-nè ñuu Listra mà, te nì dàquítnùhu-ne nùù nèhivì ñuu mà. Ñàyùcàndùá, nì cacani yuu nècuàchìmà Pablo, nì sahnì-ñánè nì cahan-né. Dandu ñuhú nihni-ne nècuàchìmà cuáhàn-nè iladu ñuu mà, te yucán nì naco-ñané. ²⁰ Doco después na sàni nataca nècuàchì xiníndísâ ndé indúhu-né, dandu nì ndacuiin-nè mànuhù-né ñuu mà inga tu. Daaní, inga quivì cutnáhâ-né xì Bernabé nì quihin-ne ichì cuáhàn-nè chicá nùù-xí ndé ñuu Derbe. ²¹ Te yucán nì cáhàn stná-nè xì nèhivì ñà-ndùú razón ndiaha xí Dios. Ñàyùcàndùá, cuáhà nècuàchìmà nì xinindisá stná, te nì dàcuàhá-né palabra xi-ya.

Daaní, nì quihin tu Pablo xì Bernabé ichì mànuhù-né, nì nayàha-ne ñuu Listra xì ñuu Iconio, te nì nasaa-nè ñuu Antioquía. ²² Te iin iin ñuu ndé nì nayàha-nemà nì nacuahandee ini-nè nèhivì xiníndísâ, cachí-nè xì nècuàchìmà ñà-iin-ni ni cúníndísâ vaha-ne, te quidandee stná ini-nè, vàchi cuáhà vida icúmí yàha nsidaa nèhivì cuní sàà ñuhiví lì xí Dios. ²³ Te iin iin ñuu mà nì quida stná-nè nombrar iin ùì nècuàchì sahnú cunduu ana codònuù nùù nèhivì xí Jesús ndoó yucán. Te na ní cuu nècuàchìmà nombrar nì xicàn tàhvi cuáhà-né

nù Dios, te nì inihì stná-nè. Dandu Pablo xì Bernabé, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchì xiníndísá-má:

—Yohó nì ndóo-nsia ndahà Stoho-ndà Señor, vèchi divi-ya nduú ana sàxíníndísâ-nsiá vichi —nì cachi-nè.

Nansa mànuhù Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía ía ladu Siria

²⁴ Daaní, nì nayàha-ne ladu Pisidia, xì ladu Panfilia, ²⁵ te nì nasaa-nè ndè ñuu Perge. Te na ndoó-né yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì ñà-ndùú razón ndiaha xí Dios. Dandu nì yàha-ne chicá nìndè dècuèndè ñuu Atalia; ²⁶ te yucán nì quècoyo-ne iin barcu, nì yàha-ne mar, mànuhù-né ñuu Antioquía, vèchi divi yucán nduú ñuu ndé nì cachi nèhivì xì-né ñà-nì cùhùn-ne chuun xì Dios, te nì cùcúmí-né cuàhà gracia xi-ya. Te vichi ndisa, sàni xìnu vii chuun xi-ne mà.

²⁷ Daaní, ñuu Antioquía mà nì dānátácá tnahá-né xì nsidaa nècuàchì xiníndísâ, te nì nacani nsihi-ne xì nècuàchì mà nansa nì chindee Dios-nè, te nì sàhatahvi-yá nì xiníndísá stná nècuàchì ñuu xicà. ²⁸ Dandu caní quivì nì ndòo Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía mà, cutnàhâ-né xì dava ga nècuàchì nchícùn ichì-yá.

15

Ñà-ndùá nì ndatnuhu nèhivì xì Jesús na ní nataca-nè ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ñuu Antioquía yucán nì casaà stná dava nècuàchì ñuu Judea. Te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì xiníndísâ, te dohó nì cachi-nè:

—Fuerza màcòo seña xì Dios icà-nsiá, vèchi nú coó, còò salvación xi-nsia, vèchi ñà-jaàn nduú estilu nì nacoo xii-ndà Moisés.

² Dandu Pablo xì Bernabé, cuàhà gá nì cuàà-nè xì nècuàchì mà, te nì cucahnú chuun ma. Ñàyùcàndùá, ndúi-nè nì caquee-ne nombradu xì itnii gá nèhivì ñà-cùhùn-nè ñuu Jerusalén nataca-nè xì nècuàchì apóstol xì stná nècuàchì sahnú idónuu yucán, te ndatnuhu víi nsidaa-né sàhà chuun ma.

³ Ñàyùcàndùá, nèhivì xì Jesús ñuu Antioquía yucán, nì sàndaca ichi tnahá-né, te cuàhàn nècuàchì nombradu mà. Nì yàha-ne ñuu Fenicia, xì ñuu Samaria, te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì xì Jesús, nì nacani-ne nansa nì quihvi cuàhà nècuàchì ñuu xicà ichì mii-yá. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì cudii ini nècuàchì iníni má.

⁴ Daaní, na ní sàà nècuàchì nombradu mà ñuu Jerusalén, dandu nì casàhú stnahá-né xì nècuàchì apóstol xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xì Jesús. Te nì nacani-ne nsidaa ñà-ndùá nì quida-ne, xì nansa nì chindee Dios-nè sàhà chuun nì sàhàn-nè. ⁵ Doco dava nècuàchì fariseu xiníndísâ stná ichì-yá, nì ndacuita-ne, te nì cachi-nè:

—Nsidaa tiàa inga raza mà, xiñuhu màcùtuu stná seña xì Dios icà-né, te màcùnaha stná-nè ñà-nì chivàha-ne ley sàhana xì Moisés —nì cachi-nè.

⁶ Ñàyùcàndùá, nì nataca cànúú nsidaa nècuàchì apóstol, xì nsidaa gá stná nècuàchì sahnú idónuu, te nì ndatnuhu-né sàhà chuun ma. ⁷ Cuàhà gá nì càhàn-nè; dandu nì ndacuiin Pedro, te nì cachi-nè:

—Sà-ináhâ-nsiâ nansa nì quida Dios sàcuàhàn-ndà itnii cuià, ñàni. Nùú tàcá-ndà nì cachi-yà ñà-yùhù cunduu ana càhàn xì nècuàchì inga raza sàhà-ñá cunini stná-ne razón ndiaha xì-yá, te cuníndísá-né. ⁸ Te sàhà ñà-ináhâ-yâ nansa ía anima nsidanicuú nèhivì, ñàyùcàndùá nì quida-ya xì nècuàchì mà nacia nì quida stná-yà xì ndohó daa, nì sàhatahvi stná-yà nè Espíritu Ì. Dandu nì cundaà ini-ndà, stná nècuàchì mà sàni ndee vaha nùú-yá. ⁹ Te sàhà-ñá iin-ni ndeníhí vaha-ya ndohó xì stná mii-né, ñàyùcàndùá nì nsida ndoo stná-yà cuàchì anima-nè na ní xiníndísá-né. ¹⁰ Doco vichi ¿índù chuun có-ndòo ini-nsià xì ñà-ndùá nì quida Dios, te cachí-nsià xì nècuàchì inga raza mà

ñà-fuerza chivàha stná-nè estilu sàhana ma, vèchi nahi yugu vèe nduá? Ni mii-nda, te ni xii-ndà, cóni cúndéé ini-ndà chivàha-ndañá. ¹¹ Còó, (ni mà cácu stná-ndà sàhà ley mà), vèchi xiníndísá-ndá ñà-sàhà cuisì gracia xi Stoho-ndà Jesucristu icúmí càcu anima-ndà, te divi ducán stná xì nècuàchì inga raza mà, sàhà cuisì gracia xi-ya càcu stná-nè —nì cachi Pedro.

¹² Daaní, dadí uun nì nàcùndoo nèhivì cuáhà mà, dandu nì nacani stná Bernabé xì Pablo ñà-ndiaha guá nì quida Dios na ní xicanuu-ne mahì nèhivì inga raza, te nì chindee-yánè nì quida-ya cuáhà milagru ndiaha yucán, cuáhà milagru fuerte. ¹³ Daaní, nì nsihì nì cacahàn nècuàchìmà, dandu nì càhàn stná Jacobo, cachí-nè:

—Cunini vaha-nsiá ñà-nduá cuàhìn cachì, ñánì. ¹⁴ Sàni nacani Simón (Pedro) xì-ndà nansa nì quida Dios (sà-lá tiempu), nì indehè ndahví-yà nècuàchì inga raza, te nì quesaha-yá nì nacàxin stná-yànè ñà-cunduu stná-nè nèhivì xí-yá. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná libru nì tiaa nècuàchì profeta sàhana, vèchi dohó cachí iin tutu mà:

¹⁶ (Càhàn Dios, cachí-yà): “Icúmí naxicocuñin después, te nachindee saa-túí nècuàchì descendencia xi David, vèchi cuáhà tnùndoho sàni yàha-ne; doco ndiaha mánì icúmí-nè nàcùndovì-né guide. Na ian nduyucun saa iin vehe sàni chàhmà, ducán icúmí raza David mà nanihitáhvi sà-né guide. ¹⁷ Te nú ducán, dandu nsidaa stná nècuàchì raza dava ga inga ñuu, icúmí stná-nè nanducu-né yùhù ana nduú Stoho ñuhivì, vèchi nèhivì-xí xínduu stná-nè”.

¹⁸ Ducán nì cachi Stoho-ndà Señor, vèchi dècuèndè chicá sàhana sàni cachitnùhu-ya ñà-ducán icúmí cuu.

¹⁹ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá sàhà nècuàchì inga raza sàni caquìhvi ichì Dios: chicá vaha màsà cuáhachuún gá-ndàné xì ley sàhana ma. ²⁰ Chicá vaha tiaa-nda iin tutu dacùhùn-ndà nùu-né, te cachi-ndà xì-né ñà-mà váha caxì-ndà comida nì sàcùndoo nùu yùu yócò, vèchi sàni ndòo quinia. Ni màsà càhàn-ndà xì ni-iin nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. Ni màsà cáxi-nda cuñu quisì dacuáhnà uun nèhivì. Te màsà cúxí stná-ndà nì. ²¹ (Cuisì ñà-jaàn-ní xiñuhu chivàha-ne), vèchi ley xi Moisés mà, dècuèndè sàhana ndoó cuáhà tiàa iin iin ñuu chináhá xán, te cada quivì descansu cahví-nèa ndé natácá-nè veheñuhu —nì cachi Jacobo.

²²⁻²³ Daaní, chicá nì ndatnuhu nècuàchì apóstol, xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xí Jesús, te nì nacàxin-ne ùi nècuàchì idónuu ma ñà-cutnahá-né xì Pablo xì Bernabé cùhùn-nè ñuu Antioquía, cunihi-ne carta-mà cùhùn. Te nècuàchì nì caquee nombradu mà, iin-ne nani Judas Barsabás, te inga-nè nani Silas. Te dohó cachí tutu mà: “Nsiùhù tè-icúmí chuun nùu Jesús, xì stná nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xí mii-yá, casàhú-nsi xì mii-nsiá nècuàchì ñani-nsi inga raza ndoó ñuu Antioquía xì ladu Siria xì ladu Cilicia. ²⁴ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhu-nsi nì sàhàn dava compañeru-nsi yucán ndé ndoó-nsiá, te nì dãnácánì ini-nè mii-nsiá ñà-nì cachi-nè ñà-fuerza màcò seña xi Dios icà-nsiá, te fuerza chivàha stná-nsià ley sàhana, nì cachi-nè. Ñàyùcànduá nì ndulocó-nsià nì quida-ne. Doco màdì nùu nsiùhù nì ndàcú nùu-né ñà-dàcuáhà-né ducán, còó.

²⁵ Sàhà ñà-jaàn nduá iin-ni nì ndatnuhu váha nsidaa-nsí, te nì cachi-nsi chicá vaha nacàxin-nsi iin ùi nèhivì cutnahá xi ñani màni-ndà Bernabé xì Pablo sàa ndé ndoó-nsiá. ²⁶ Vèchi sà-ínáhá-nsià nècuàchìmà, (ñà-cuáhà guá vida) sàni yàha-ne sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dècuèndè cuàhàn-nè cui-nè nì cùí.

²⁷ Pues divi-ne sàni techuún-nsí, te cutnahá stná-nè xì Judas xì Silas casaà ndé ndoó-nsiá ñà-cachitnùhu nsidaa-né nansa iá ñà-nduá nì ndatnuhu-nsí.

²⁸ Vèchi cachí Espíritu lì xí Dios, te cachí stná nsiùhù, chicá vaha màsà

dándácû-nsí ñà-chivàha-nsia cuàhà iñàha, cuisì iin ùì ley nduá chicá xiñuhu, divi ñà-yòhó: ²⁹ ñà-màsà cáxi-nda ñà-ndùá nì sàcùndoo nùù yùù yócò, te màsà cúxí-ndá nì; nì màsà cáxi-nda cuñu quisì nì sàhná uun; te nì-iin nèhivì, màsà càhàn-nè xì ana cónì nándàhà xì-né. Cunaha-nsiá, nú nì chivàha ndisa-nsia ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida vii-nsiá cundua. Nì cúcuéé nì-nsia”. Ducán cachí tutu mà.

³⁰ Ñàyùcàndùá, nì techuún nècuàchì Jerusalén mà nsidaa nècuàchì nombradu mà cuàhàn-nè ñuu Antioquía. Te na ní casaà-nè yucán, nì dānátácá tnahá-né xì nsidaa nècuàchì xiníndísá-xí-yá, te nì quida-ne entregar tutu mà.

³¹ Te na ní nsihi nì cahvi nècuàchì mà tutu mà, dandu cuàhà gá nì cudì ini-nè, vachi cuàhà gá nì chindee razón mà mii-né. ³² Dandu, Judas xì Silas, nì càhàn stná-nè nì nacuahandee ini-nè nsidaa nèhivì xì Jesús ndoó yucán, vachi nduú stná-nè profeta cachítnùhu razón xì Dios. Ñàyùcàndùá chicá nì sàà nècuàchì mà nì sàcùnihnu vaha ndisa ini-nè mii-yá.

³³ Daaní, yucán nì candò Judas xì Silas itnii gá quivì, dandu nì ndaquindèe stnahá-né, te nì naquimanì váha stnahá-né, cuàhàn-nè quihin-ne ichì nùhù-nè. ³⁴⁻³⁵ Doco Silas, nì nacani ini-nè ñà-ndò chii gá-nè yucán. Stná Pablo xì Bernabé, nì candò stná-nè yucán. Ñàyùcàndùá, mii-né xì cuàhà gá stná-nè, iin-nì nì chinaha stnahá-né ñà-ndùú palabra xì Stoho-ndà Señor, te nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndùú razón ndiaha nansa càcu-ne.

Nansa nì quihin Pablo ichì cuàhàn-nè ñà-ùì cacanuu-ne xì Palabra xì Dios

³⁶ Daaní, nì yaha chii tiempu, dandu nì cachi tu Pablo xì Bernabé:

—Cùhùn tu-nda naxicocuñ-ndà nsidaa ñuu ndé nì sàhàn-ndà nì càhàn-ndà palabra xì Stoho-ndà Señor, te nàcòtò-ndà ñanìtnaha-nda cahvi xi-yá ñuu yucán sàhà ñà-cundaà ini-ndà nansa nihí-né cuàhàn —nì cachi Pablo.

³⁷ Doco Bernabé, nì nacani ini-nè cundaca stnahá stná-nè xì Juan Marcos cùhùn. ³⁸ Doco Pablo, cónì cùnì-nè, vachi tuxí íní-nè, mà váha cundaca-ne nècuàchì mà cùhùn, vachi na ní sàhàn-nè ñuu Panfilia daa, nì nacoò nihni nècuàchì mà-né màndixi-ne, cónì sàhàn gá-nè chii gá nùù-xì quida-ne chuun ma. ³⁹ Ñàyùcàndùá, nì cuàà Pablo xì Bernabé sàhà chuun ma; mànicùì cundoo-ne de acuerdo; dècuèndè nì sàà-nè nì tàhndè dava-ne. Sàhàmà nì saca Bernabé Marcos mà, nì canana-ne barcu cuàhàn-nè ñuu Chipre. ⁴⁰ Daaní Pablo, nì saca-ne Silas ñà-cutnahá-né cùhùn. Dandu nècuàchì hermanu ndoó yucán, nì xicàn tàhvì-né nùù Dios sàhà nècuàchì mà ñà-nì chindéé gracia xi-ya mii-né ichì cùhùn-nè. Ñàyùcàndùá, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, ⁴¹ nì nacàhin-ne ladu Siria xì ladu Cilicia, te iin iin ñuu ladu yucán nì càhàn-nè xì nèhivì cahvi xì Jesús nì nacuahandee ini-nè nècuàchì mà.

16

Nansa nì quesaha Timoteo xicánúú-né cutnàhâ-né xì Pablo xì Silas

¹ Daaní, nì nasaà Pablo xì Silas ñuu Derbe xì ñuu Listra. Te yucán iá iin nècuàchì chii nchícùn stná ichì Jesús nani Timoteo. Dèhe iin nècuàchì ñàhà raza Judea nduú-né. Te cahvi stná dihi-némà mii-yá. Doco yua-né, iin nècuàchì raza griegu nduú-né. ² Te Timoteo mà, quidá víi ndisa-ne, cachí nsidaa nèhivì xì Dios ñuu Listra xì ñuu Iconio yucán. ³ Pues divi nècuàchì mà cunì Pablo cutnahá stná xì-né cùhùn. Ñàyùcàndùá, nì saca-ne nècuàchì mà nì chicoo-ne seña xi raza-nè Judea icà-né sàhá màsà cúdúchì ini nècuàchì raza-nè ndoó ladu yucán, vachi nsidaa nècuàchì mà, ináhâ-né ñà-iin nèhivì raza griegu nduú yua Timoteo mà. ⁴ Daaní, Pablo xì compañeru-nè mà, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te ñuu ñuu nì nacàhin-ne, nì càhàn-nè xì nèhivì xì Jesús, nì cachitnùhu-ne ñà-ndùá icúmí-né chivàha-ne nacua nì sàcùnaha-né

nùu nècuàchì apóstol xì dava ga nècuàchì sahnú ñuu Jerusalén. ⁵ Ñàyùcàndüá, nì nacuahandee ini nsidaa nècuàchì cahvi xi Jesús ndoó nsidaa ñuu mà, te quìvì quìvì nì nducuahà gá stná-nè.

Nansa nì dàcùnì Dios Pablo seña xi-ya, te nì xini-nè iín iin nècuàchì ladu Macedonia cana-xi-né

⁶ Daaní, Pablo xì compañeru-nè, nì dàndàcú Espíritu Ìi xí Dios nùu-né ñà-màsà cùhùn-nè xì razón ndiaha ndè ladu Asia. Ñàyùcàndüá, nì yàha-ne ndè chicá nùu-xí cuàhàn-nè, te nì nacàhin-ne ladu Frigia xì ladu Galacia. ⁷ Dandu nì sàà-nè raya ladu Misia, te yucán nì cuni-nè nàcahnde-nè sàà-nè ndè ladu Bitinia. Doco cónì sáha Espíritu Ìi xí Jesús quida-ne ducán. ⁸ Ñàyùcàndüá, nì yàha ndaà-nè inii ladu Misia, te nì sàà-nè dècuèndè ñuu Troas. ⁹ Dandu ñuú nì dàcùnì Dios Pablo iin seña, nì xini-nè ndè ladu Macedonia, te yucán iín iin tiàa ñuu mà, cachí-nè: “Nahà-ní ladu Macedonia yohó, te chindee-ní nsiùhù”, cachí-nè. ¹⁰ Daaní, ñà-nì sàní Pablo ducán, ñàyùcàndüá vichi duha nì nsidayucun-nè ñà-cùhùn-nè yucán, mii-né xì compañeru-nè xì stná yùhù, vachi sàni cundaà ini-nsì, Dios nduú ana techúún-xí-nsí cùhùn-nsì cachitnùhu-nsì xì nèhivì ladu mà ñà-ndùú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì tàvà Dios Pablo xì Silas vehecàa iá ñuu Filipos

¹¹ Daaní, nì nana-nsi iin barcu ñuu Troas mà, te nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu ñà-yàha-nù mar. Te nì yàha ndaà-nsì dècuèndè ñuu Samotracia, dandu inga quìvì nì sàà-nsì ñuu Neápolis. Yucán nì nuu-nsi barcu mà, ¹² te cuàhàn-nsì chicá nùu-xí dècuèndè ñuu Filipos. Te divi ñuu mà nduú ndé iá chuun chicá nahnú ladu Macedonia yucán, te ndoó cuàhà stná nècuàchì Roma yucán. Pues divi ñuu yucán nì sàà-nsì nì sandoo chii-nsí itnii quìvì.

¹³ Daaní, na ní sàà iin quìvì descansu, dandu nì quee-nsi ñuu mà cuàhàn-nsì yuhù yúte ndé siempre natácá itnii nèhivì xícàn tàhvi nùu Dios. Ñàyùcàndüá, nì sàà-nsì yucán, nì sàcùndoo-nsi, te nì càhàn-nsì palabra xi Dios nì inini nècuàchì ñahà nì casaà stná yucán. ¹⁴ Te iin nècuàchì mà nani Lidia. Ñuu Tiatira nduú ñuu-nè, te chuun quidá-né nduá dicó-né sìcoto finu moradu. Te cahvi stná-nè Dios. Ñàyùcàndüá na ní càhàn Pablo palabra ìi, ndiaha gá nì chindee Dios-nè ñà-nì inini vaha-ne ini anima-nè, te nì xinindisá stná-nè palabra mà. ¹⁵ Dandu nì cuhì stná-nè, mii-né xì nèhivì vehe-ne. Te después nì càhàn-nè xì-nsí nì sacundahví-nè nùu-nsí, cachí-nè:

—Nú sàni cundaà ini-nsia ñà-iin nècuàchì nihnú vaha ndisa ini xì Jesús nduí, dandu yàha-nsia vehi cundoo chii-nsiá —nì cachi-nè.

Te vátùni nì cundee-né nì candisá-nsí cundoo-nsi yucán.

¹⁶ Daaní, iin quìvì cuàhàn-nsì ndé xícàn tàhvi-nsí nùu Dios, dandu nì ndacùhun tnahá-nsí xì iin ñahà chii inácaa iin ñà-malu inì-xi, te sàhà ñà-malu-mà tùha-ña cachi-ña suerte xi-nda. Ñàyùcàndüá, tiàa xídandacu-xi sàhà-ñá, vihi dihùn níhì-té ñà-tùha-ña cachi-ña suerte xi nèhivì. ¹⁷ Pues divi ñahà chii mà nì quesaha-ñá nì tenchicùn-ña nsiùhù, ndáhì-ña palabra (sàhà-nsí), cachí-ña:

—Tiàa yohó, nècuàchì xinúcuáchì nùu mii-yá dandacú ndé chicá ansivi xínduu-ne, te cachitnùhu-ne xì-ndà nansa iá ichì ndé càcu anima-ndà —nì cachi-ña.

¹⁸ Pues nsiquìvì nì quida-ña ducán, dècuèndè màni cundéé gâ ini Pablo. Ñàyùcàndüá, nì nacuíco-né yàtà-né nì càhàn-nè xì ñà-malu iá inì-ña, cachí-nè:

—Ndácùcahín quìvì Jesucristu, te dandacuí nùu yohó ni yúxin-yó ini ñahà chii jaàn, te cuàhàn.

Dandu vichi duha nì quee ñà-malu cuàhàn.

¹⁹ Doco tiàa xínduu patrón xi-ñà, nì cundaà inì-te ñà-mà níhi gá-te dihùn sàhà-ñá. Ñàyùcànduá, nì catnii-tè Pablo xì Silas, te nì dìtá-tené cuàhàn-te xi-né dècuèndè inì-xi ndé ndoó nècuàchì dandacú. ²⁰ Te yucán nì dàtnátuu-tèné nùu nècuàchì nsidándáà sàhà chuun, te nì cachi-te xi nècuàchìmà:

—Tiàa yohó, tè-raza Judea xínduu-tè, te cuàhà gá quidá tóntô-te nècuàchì ñuu-ndà. ²¹ Dìin estilu chináhà-te, mate có-sàha ley xi-nda candisá-nda estilu mà. Còò permisù chivàha-ndañá, vàchi nècuàchì romanu nduu-nda.

²² Dandu nèhivì cuàhà itá yatni yucán, nì xidà stná ini-nè, ñàyùcànduá nì dandacú juez mà ñà-tavà-té sìcoto xi ndùu-nè, te canì-tèné xì vara. ²³ Te na ní nsihì nì sahnì cuì-tené xì vara, dandu nì dàquécoyo-tèné vehecàa, te nì chinaha-té nècuàchì ndiàá yucán ñà-nì cúndiádí vàha nècuàchìmà. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì dáyáha-ne nècuàchìmà ndè chicá inì-xi vehecàa ma, te nì dàquécoyo-ne sàhà nècuàchìmà mahì iin yutnù cahnú.

²⁵ Daaní, nahi dava ñuu ndoó-né (vehecàa ma) xicàn tàhvì-né nùu Dios, te nacuatú-né alabanza xi-ya. Te inínì stná tè-xíndiadi gá mà. ²⁶ Dandu nanàá nì tnàa fuerte sàstnùhù, te nì ndòyo nihni inii vehecàa ma, dècuèndè cimientu xan nì xichí stná. Ñàyùcànduá nì nuna nsihì yehè, te nì dàñà tnahá nsihì cadena nuhnì tè-ndiádí mà. ²⁷ Dandu nì nsiçuìhnú ini nècuàchì ndiàá mà, te nì xini-nè nuná yehè vehecàa. Ñàyùcànduá nì tavà-né espada xi-ne, cuàhàn-nè cahni-né mii-né ni cuí, vàchi nì tuxi ini-nè sàni caquee nsihì tè-ndiádí mà. ²⁸ Doco nì ndàhì ndee Pablo, cachí-nè:

—¡Màsà quidá quínì-ní xì míi-ní, vàchi ndoó nsihì-nsi!

²⁹ Dandu nècuàchìmà, nì xicàn-nè ñà-tnùu nùu-né, te nì quìhvi-ne ndè ini vehecàa ma, ndé quidí cuisì-né, te nì sàcuìn sìsì-né nùu Pablo xì nùu Silas.

³⁰ Dandu nì tavà-ñánê fuera, te nì cachi-nè:

—Señores, cachi-nsià xì, ¿ndià nduá quide, te càcu anímè?

³¹ Dandu nì naxiconihí Pablo xì Silas nùu-né, cachí-nè:

—Cuisì cunindisa-ní Stoho-ndà Jesucristu, te càcu-ní xi stná nèhivì vehe-ní.

³² Dandu nì càhàn-nè xì nècuàchìmà ñà-ndùú palabra xi Stoho-ndà Señor, te nì inini vàha-ne, mii-né, xì nsidaa stná nèhivì vehe-ne. ³³ Daaní, divi hora ñuu mà nì saca-ñané cuàhàn-nè xi nècuàchìmà nì nacate-ne mandù icà nècuàchìmà ndé nì dùcùn. Daaní, vichì duha nì cuhii-né xì stná nèhivì vehe-ne. ³⁴ Dandu nì saca-ñané nì nana-ne nì nansihvi-ne vehe-ne, nì sàha-ñané ñà-nì xixi-ne, cudí ini-nè, vàchi sàni xinindisá-né Dios vichì. Te cudí stná ini nsidaa nèhivì ndoó vehe-nemà.

³⁵ Daaní, na ní tùinuù inga quivì, dandu nì techuún juez itnii policía cuàhàn-te cachitnùhu-tè ñà-vàtùni dàñà Pablo xì Silas. ³⁶ Ñàyùcànduá, nècuàchì ndiàá xì vehecàa ma, ducán nì cachitnùhu-ne xì Pablo, cachí-nè:

—Sàni dandacú juez dàñà-nsiá: sà-íá caquee-nsia libre, cachí-nè. Ñàyùcànduá, màsà nácánì gá inì-nsia, vàchi vátùni quee-nsia cùhùn-nsià —nì cachi-nè.

³⁷ Doco Pablo, nì cachi-nè xì policía yucán:

—Nsiùhù, nècuàchì romanu nduú stná-nsì. Doco nì ñàhni cuì-nsì nùu nsidaa nèhivì, te nì còò stná justicia nì ía sàhà-nsí na ní sàcùndiadi-nsì yohó. Sàháyùcànduá, mà cándisâ-nsí quee dèhé-nsì. Cunì-nsì ni cáquixí mii juez tavà-né nsiùhù —nì cachi Pablo.

³⁸ Dandu nì sàhàn policía mà nì cachitnùhu-tè xì juez ñà-nduá nì cachi Pablo. Ñàyùcànduá, nì yùhì nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè nècuàchì romanu nduú stná Pablo xì Silas, (te ía stná derechu xi-ne). ³⁹ Dandu nì quixi juez mà, te viví-ni nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, nì tavà-ñánê, te nì sacundahví-nè nùu nècuàchìmà ñà-nì quèé-né ñuu mà. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, na sàni quee-ne vehecàa

ma, dandu cuàhàn-nè vehe Lidia, nì nàcòtò-nè nsidaa nèhivì iin-ni cahvi xi Jesús, nì nacuàhandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè.

17

Nansa nì cucuahà sàhà Pablo ñuu Tesalónica

¹ Daaní, nì yàha-ne ñuu Anfípolis xi ñuu Apolonia, te nì sàa-nè ñuu Tesalónica. Te yucán iá iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea. ²⁻³ Te Pablo, de por sí sàhàn-nè visita veheñùhu xi nècuàchìmà (na sàa-nè iin ñuu). Ñàyùcàndüá ùnì semana cada quivì descansu nì sàhàn-nè veheñùhu yucán, nì càhàn-nè sàhù xi nècuàchì natácá yucán, nacání-né xi nècuàchìmà nansa cachítnùhu tutu ì sàhà rey ndiaha ndiatú-né ndé cachá` ñà-ìcúmí rey mà ndoho-ya, dandu después natiacu-yà. Ducání nì dàcùahá-né nècuàchìmà, nacání-né sàhà Jesús ñà-divi mii-yá nduú rey ndiaha ma. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì xinindisá dava nècuàchìmà, te nì tenchicùn stná-nè Pablo xi Silas. Cuàhà-né xínduu nècuàchì raza griegu ináhá stná iá Dios, te cuàhà stná-nè nduú nècuàchì ñahà xí-idònùù ladu yucán. ⁵ Doco dava tè-raza Judea yucán, cóni xínindísâ-te palabra mà, vàchi nì cacumbìdia inì-te sàhà Pablo. Ñàyùcàndüá, nì saca-tè itnii tiàa tùha quini xicánúú xíxín, te nì nacana gâ-te nèhivì cuàhà, te nì quida cuahà-té sàhà Pablo ñuu yucán; nì sàa-te ndè vehe Jasón, nì caquihvi-tè fuerza ini vehe-ne, nandúcú-té Pablo xi Silas, vàchi cuní-te tavà-téné fuerza, te quida-téné entregar ndahà nèhivì cuàhà mà. ⁶ Doco cóni ndácùhun-téné. Ñàyùcàndüá, nì tavà-té Jasón xi iin ùi gâ stná nècuàchì xinindísá-xí-yâ. Te ñuhú níhni-tené nì sàa-te nùù tè-xícusahnú nùù ñuu mà, cána fuerte nsidaa-té, cachí-te:

—Ndè stná ñuu-ndà yohó sàni quesaa nècuàchì quidá tóntô xi nèhivì inicutu ñuhiví. ⁷ Te Jasón yohó, nì dáyáha stná-nè nècuàchìmà ini vehe-ne, mate ni-iin nècuàchìmà có-ndùlócò-nè sàhà ñà-ndüá dandacú rey cahnú César xi-nda, vàchi cachí-nè iá inga rey chicá cusáhnú nani Jesús.

⁸ Ducan nì cachi têmà xi nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcàndüá cuàhà gá nì ndulocó tè-xícusahnu-ma sàhà palabra mà, ⁹ te nì dândacú-te ñà-fuerza nì dàquihvi Jasón xi compañeru-nè dihùn nduú fianza, dandu nì cadaña-né.

Ñà-ndüá nì quida Pablo xi Silas ñuu Berea

¹⁰ Daaní, nèhivì xí Jesús ndoó yucán, ñuú nì tavà déhê-nè Pablo xi Silas nì sàndaca ichi-ñané ñà-cùhùn-nè ñuu Berea. Te na ní casaà-nè yucán, nì sàhàn stná-nè veheñùhu xi nècuàchì raza Judea. ¹¹ Te nèhivì veheñùhu yucán, chicá nì nacani vii ini-nè nùù nècuàchì ñuu Tesalónica, vàchi xi nsidaa voluntad xi-ne nì inini vaha-ne palabra ì xí Dios. Nsiquívi nì nanducu váha-ne nùù tutu ì ñà-cuní-nè cundaà ini-nè a ndísá ñà-ndáà nduá cachí Pablo, á coó. ¹² Ñàyùcàndüá, cuàhà nècuàchì raza Judea nì xinindisá, te cuàhà stná nècuàchì ñahà raza griegu xí-idònùù, xi cuàhà stná nècuàchì tiàa ñuu mà.

¹³ Doco tè-raza Judea ndoó ñuu Tesalónica, nì xinitnùhu-tè ñà-ndè stná ñuu Berea dacuítia Pablo razón ndiaha xí Dios. Ñàyùcàndüá, nì sàa stná-te ñuu Berea mà, te nì dacà stná-te dìni nèhivì ñuu mà, nì dânácuídâ-tené (sàhà Pablo). ¹⁴ Ñàyùcàndüá, nècuàchì cahvi xi Jesús, vichi vichi nì dáyáha-ne nècuàchìmà cuàhàn-nè ndè yuhù mar. Doco Silas xi Timoteo, cóni quèé-né ñuu mà.

¹⁵ Daaní, nècuàchì ndaca-xi Pablo cuàhàn, cutnáhâ-né nì sàa ndè ñuu Atenas. Dandu na cuàhàn-nè naquihin-ne ichì mànuhù-né, nì sàcùnaha-né cachi-nè xi Silas xi Timoteo ñà-luegu ni quixí stná nècuàchìmà ndé iá Pablo.

Ñà-ndüá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè xi nècuàchì xícusahnú ñuu Atenas

16-17 Daaní, ndiatú Pablo quesaa compañeru-nè ñuu Atenas yucán, te nì xini-nè itá chitu figura cahvi nèhivì ñuu mà. Te nì cuduchi cuáhà ini-nè sàhámà, ñàyùcàndüá, itnii xichi nì sàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea yucán, te nì càhàn-nè xi nècuàchìmà, xi stná nècuàchì inga raza sàhàn yucán. Te nsiquívì nisa sahàn stná-nè yàhvi, nì càhàn-nè xi nsidaa nècuàchì ndácùhun tnaaha-xi-né. ¹⁸ Te dava tiàa nchícùn ley xi tè-epicúreo, xi dava stná tè-ley estoico, nì ndacùhun stnahá-te xi-né, te nì xicàn tnùhù stnahá-te nù-né. Ñàyùcàndüá cachí dava-tè xi compañeru-te:

—¿Ndíà nduá cachí guá tè-jaàn xi-ndà?

Te nì cachi dava gà-te:

—Ádi stoho nècuàchì inga ñuu càhàn-te sàhà-xí.

Ducán nì cachì-te, vàchi iníní-te càhàn Pablo sàhà Jesús, xi sàhà nansa natiacu-ndà. ¹⁹ Dandu nì saca-tè Pablo, cuáhàn-te xi-né iin xaan nani Areópago ndé natácá tè-xícusahnú nù ñuu mà. Te yucán nì ndacàtnùhù témà nù-né, cachì-te:

—¿Nansa iá dàñùhù sàa dacuaha-guá-ní nèhivì? ²⁰ Vàchi sàni xinitnùhu-nsi càhàn-ní sàhà iñàha tàcùnì-nsi, te ñàyùcàndüá cuní-nsi cundaà ini-nsi sàhà ñà-ndüá càhàn guá-ní jaàn —nì cachì-te. ²¹ Vàchi nsidaa nècuàchì ñuu Atenas yucán, xi stná nècuàchì inga ñuu ndoó yucán, chicá cudû ini-nè cunitnùhu-ne, te ò cachi-nè sàhà iin ñà-saa.

²² Ñàyùcàndüá, nì sàcuìn Pablo nù nècuàchì sàni nataca lugar nani Areópago mà, te nì cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Atenas yohó, sàni cundaà inì, cuáhà gá cahvi-nsiá stoho-nsiá. ²³ Vàchi na xicánú yohó nì xini itá cuáhà ñà-ndüá cahvi-nsiá; te nì xini stná yucán iin iin altar ndé itándiaa palabra yohó: “Dohó quidáñùhù-ndá iin Dios tàcùnì-ndà”, cachá. Pues cunaha-nsiá, mate có-ínáhá-nsiá Dios mà, te quidáñùhù-nsiáyà, doco yùhù cuàhìn cachitnùhi xi-nsiá sàhà-yá.

²⁴ ‘Mii-yá nduú ana dandacu-xi nù ansivi xi sàhà ñuhiví, vàchi mii-yá nì quidayucun xán xi nsidaa stná ñà-íá nùá. Ñàyùcàndüá, có-xiñùhù-yá quidayucun nèhivì ni-iin vehe ndé coo-ya. ²⁵ Vàchi itiacú mii-yá; còò ni-iin ana dacútiacú xi-yá, vàchi còò ni-iñàha quidámànì nù-yá; còó. Mii-yá taxí-yá vida xi-nda, tàchì-ndà, xi nsidaa iñàha. ²⁶ Te iin-ni yohòtéhè-ndà nì quidayucun-yàndó, ñàyùcàndüá vichi xíndoo-nda inicutu ñuhiví, te cuáhà raza nduu-nda. Te mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi índù tiempu cundoo iin iin raza ñuhiví, xi índùvì nù-xí cunduu iin iin ñuu cada raza, ²⁷ áma nanducu-né mii-yá, te cunitnàhá-né xi-yá na ian nandúcú ndáha cuaá-nèyà. Doco, cunaha-nsiá, yatni uun iá-yà ndé ndoó iin iin-nda. ²⁸ Vàchi sàhà mii-yá itiacú-ndà; divi sàhà mii-yá xicánú-ndá, te ndoo-nda ñuhiví. Te dava stná tè-tùha nachutnahá palabra ñuu-nsiá yohó, sàni cachì-te: “Divi mii-yá nduú yohòtéhè-ndà”. ²⁹ Ñàyùcàndüá, nú ndisa, descendencia xi Dios nduu-nda, dandu màsà cútúxí ini-ndà Dios nduú iin figura nì nacani ini nèhivì, te nì quidavàha-neà xi oro ò plata ò yùù. ³⁰ Cunaha-nsiá, tiempu nì yàha xi-nda, cóni itnì Dios cuenta sàhà modo xi nèhivì, vàchi cónisá cundáà ini-nè. Doco vichi, nù nsidanicuú nèhivì inicutu ñuhiví dandacú-yá ñà-naxicocuìn ini-ndà sàhà cuàchì-nda. ³¹ Vàchi sàni saquin-yà iin quivì cuáhàn-yà ndacàn-yà cuenta sàhà cuàchì nèhivì ñuhiví, te nihì-né nacua ndiá icà. Te sàni cachi stná-yà ana cunduu juez nsidandaà cuenta xi-ya; divi nduú iin ana (nì xihì, te) nì natiacu nì quida-ya. Pues sàhámà vátùni cucumi ndisa-nda seguru ñà-ìcúmì coo ndisa juiciu —nì cachi Pablo.

³² Daaní, na ní inini nècuàchìmà ñà-càchì Pablo iá nansa natiacu-ndà, dandu nì sàcùndiaa uun-ñané. Doco dava-ne, còó; dohó nì cachi-nè:

—Nsiùhù, cuní-nsì cunini ga-nsì càhàn-ní xì-nsí inga quìvì sàhà chuun jaàn.
³³ Dandu nì quee Pablo cuàhàn-nè. ³⁴ Doco dava tiàa nì inini ma, nì xinindisá-né, te nì tENCHICÙN-nè nècuàchìmà. Iin-ne nduú iin juez quidáchúûn lugar nani Areópago mà, te quìvì-né nduú Dionisio. Te inga-nè nduú iin ñahà nani Dámaris; te ndoó gà stná iin ùi ana nì xinindisá.

18

Ñà-nduá nì quida Pablo ñuu Corinto

¹ Nì nsihi (nì càhàn Pablo xì nècuàchìmà), dandu nì quee-ne ñuu Atenas cuàhàn-nè ñuu Corinto. ² Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xì iin nècuàchì raza-nè Judea nani Aquila. Mii-né xì ñahàdihí-nè Priscila, xínduu-ne nècuàchì iin ñuu iá ladu Ponto, doco vichi làcà ní quixi-ne ñuu Roma iá ladu Italia, vàchi nì dándàcú rey cahnú Claudio ñà-fuerza caquee nsihi nèhivì raza Judea ñuu mà cùhùn-nè. Ñàyùcànduá, ñuu Corinto yucán sàni caquesaa nècuàchìmà. Dandu nì sàa stná Pablo visita vehe-ne, ³ te yucán nì ndòo-ne cutnáhâ-né xì nècuàchìmà quidáchúûn-né, vàchi iin-ni oficiu icúmí nsidaa-né, divi ñà-quidavàha-ne vehe sìcoto ndee. ⁴ Te cada iin iin quìvì descansu sàhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè, te nì càhàn Pablo xì nèhivì yucán, vàchi cuní-nè cunindisá stná nècuàchìmà, a sea nduú-né nècuàchì raza-nè, te ò nèhivì inga raza.

⁵ Daaní, nì quee Silas xì Timoteo ladu Macedonia, nì quesaa-nè ndé iá Pablo. Dandu Pablo, ndé cuisì chuun càhàn-nè palabra xi Dios nì quesaha-né quidá-né, te cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchì raza-nè yucán, cachí-nè ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú Jesús. ⁶ Doco nècuàchì yucán, nì caquesaha-né nì cahíchì ini-nè palabra mà, te nì càhàn ùhí-nè dìquiá. Ñàyùcànduá, nì naquidi Pablo sìcoto xi-ne, (te seña nduámà ñà-cuàhàn-nè nacoo dahuun-ne nècuàchìmà). Te nì cachi-nè:

—Yùhù, mà cúnsídá cuàchi nú ni sàa anima-nsià ndañuhá. Mii-nsiá cunsida cuàchi-nsià sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá, vichi, nèhivì inga raza icúmí-nsí càhàn xì-nsí —nì cachi-nè.

⁷ Dandu nì quee-ne veheñùhu ma cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Justo. Iin nècuàchì nihnú vaha stná ini xì Dios nduú nècuàchìmà, te yatni inítnáhâ stná vehe-ne xì veheñùhu yucán. ⁸ Doco nì ìa iin nècuàchì inúu xì veheñùhu ma nani Crispo, te nì xinindisá stná nècuàchìmà ichì Jesús, mii-né xì nsidaa nèhivì vehe-ne. Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì ñuu mà, nì inini stná-nè palabra xi-ya, te nì xinindisá stná-nè, dandu nì cuhii-né.

⁹ Daaní, iin ñuu nì dásánî Dios Pablo nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhí-ní, te màsà cú-íhín-ní xì ni-iin nèhivì. Iin-ni quida-ní seguir càhàn-ní xì-né. ¹⁰ Vàchi yùhù ié` cutnáhí xì-ní, te còò iin quida quini xi-ní, vàchi cuàhà nèhivì ñuu yohó icúmí cunduu nèhivì xí —nì cachi-yà.

¹¹ Ñàyùcànduá, iin cuià dava nì ìa Pablo ñuu yucán, nì dàcuàhá-né nèhivì ndoó yucán ñà-nduú dàñùhù xi Dios.

¹² Daaní, ladu Acaya yucán iá stná iin tè-dándàcú nani Galión. Te tiempu xi-tè nì nataca cuàhà tè-raza Judea, nì catnii-tè Pablo, nì saca-tèné cuàhàn-te xi-né nùu tè-dándàcù-mà, sanícuàchi-tè sàhà-né, ¹³ cachí-te:

—Tiàa yohó, díin nduú modo chináhâ-nè cahvi-nda Dios, vàchi cunaha-ní, có-sàha ley xi-nda cahvi-nda Dios nacua cachí mii-né.

¹⁴ Dandu meru cuàhàn càhàn stná Pablo nì cùí, te nì cachi Galión mà:

—Mii-nsiá tè-raza Judea, nú ndisa quidá quíni tiàa yohó, te ò iin falta cahnú nduá nì quida-ne nì cùí, dandísá, vátuni candisé ñà-sànicuàchi-nsià sàhà-né nùí. ¹⁵ Doco còò, vàchi cuisì sàhà dàñùhù xi mii-nsiá càhàn-nsià, xì sàhà stná

nècuàchì nchichí xi-nsia, xì sàhà stná ley xi mii-nsiá. Ñàyùcàndùá, mii-nsiá cundehè-nsiá sàhà chuun yohó, vàchi yùhù, mà nsídándái-ñà —nì cachi-te.

¹⁶ Dandu nì dàndàcú-te cuxio nsihi-ne nùù-té.

¹⁷ Daaní, dava nècuàchì raza griegu ñuu mà, nì catnii-ne iin nècuàchì cusáhnù nùù veheñùhu xì nècuàchì raza Judea mà. Sóstenes nani nècuàchìmà, te nì sahnì cuí-ñané nùù Galión mà. Doco cónì ndúlócô-te.

Nansa nì naxicocuíñ Pablo ndè ñuu Antioquía, dandu nì quihin tu-ne ichi inga xichi cuàhàn-nè chuun xi Jesús

¹⁸ Daaní, cuàhà gá quìvì nì ìa Pablo ñuu yucán. Dandu nì ndaquìndèè-né xì nècuàchì hermanu ndoó ñuu mà, te cuàhàn-nè ñuu Cencrea. Te yucán nì datè tehe-né, vàchi seña (nì sanduamà) ñà-sàni saquin-nè iin compromisu nùù Dios. Daaní', ñà-cùnì-nè nùhù-nè ladu Siria, ñàyùcàndùá, nì nana-ne iin barcu, mii-né xì Aquila xì ñahàdìhì nècuàchìmà nani Priscila, te nsidaa-né cuàhàn-nè barcu mà ¹⁹ nì sàà-nè ñuu Éfeso, vàchi divi ñuu yucán icúmí ndò Priscila xì Aquila. Dandu nì sàhàn (nsidaa-né) veheñùhu xì nècuàchì raza-nè ñuu mà, te nì càhàn Pablo xì nèhivì natáca yucán. ²⁰ Te nècuàchìmà, nì cuni-nè cucuee chii gá Pablo xì-né inga ratu gá. Doco cónì cándísâ-né, ²¹ vàchi nì cachi-nè:

—Icúmí nùhì ñuu Jerusalén ñà-coi yucán quìvì nacava vicò sà-ítúú. Doco primeru Dios icúmí naxicocuíñ yohó inga xichi —nì cachi-nè, dandu nì ndaquìndèè-né xì nècuàchìmà. Te nì nana tu-ne iin barcu ía ñuu mà cuàhàn-nè. ²² Dandu nì sàà barcu mà ñuu Cesarea, (te yucán nì nuu-ne), mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì casàhù-nè xì nèhivì xí Jesús ndoó yucán, dandu nì quee tu-ne cuàhàn-nè ñuu Antioquía. ²³ Te yucán nìsa ìa-ne iin ratu, dandu nì quihin tu-ne ichi cuàhàn-nè ladu Galacia xì ladu Frigia. Te ñuu ñuu nì nacàhin-ne nì càhàn-nè xì nècuàchì nchícùn ichi Jesús, nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà.

Ñà-nduá nì cuu na ní sàà Apolos ñuu Éfeso, te nì càhàn-nè palabra ù xí Dios

²⁴ Daaní, ñuu Éfeso mà nì sàà stná iin nècuàchì raza Judea nani Apolos. Alejandría nduú meru ñuu-nè, te tùha vàha-ne càhàn-nè sàhù. Te ináhá váha stná-nè nansa nacání tutu ì, ²⁵ vàchi cuàhà gá sàni dàcuàhá-né ichi Stoho-ndà Dios. Te dùi gá stná ini-nè càhàn-nè sàhù. Ñàyùcàndùá, claru chináhá-nè sàhà ichi-yá. Doco cuisì ley xi Juan Bautista nduá ináhá-né. ²⁶ Pues divi nècuàchìmà nì quesaha-né càhàn ndee-né xì nèhivì sàhàn veheñùhu xì raza-nè ñuu Éfeso mà. Te nì inini stná Priscila xì Aquila. Ñàyùcàndùá nì tavà cuàán-ñané nì nacani vii-né xì nècuàchìmà nansa meru ía ichi Dios. ²⁷ Daaní, después, nì cuni nècuàchìmà yàha-ne nùù-xí ndé nduú ladu Acaya. Te nsidaa hermanu (ñuu Éfeso mà), nì cachi-nè:

—Ndiaha gá nú ni cùhùn-ní yucán.

Te nì tiaa stná-nè iin tutu cùhùn nuu nèhivì xí Jesús ndoó ladu Acaya mà ñà-cundua nùù nècuàchìmà. Daaní, después na sàni sàà nècuàchìmà yucán, cuàhà gá nì nacuahandee ini-nè nsidaa nèhivì sàni nihítàhvì cunindisá ichi-yá. ²⁸ Vàchi nì càhàn stná-nè xì cuàhà tè-raza-nè Judea, nì cahvi-ne libru ì iníní-te, te ducán claru nì quida-ne comprobar ana nduú Jesús, ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú-yá, te ducán nì cundee-né nùù témà, iníní nsidaa nèhivì.

19

Ñà-nduá nì quida Pablo na ní ìa-ne ñuu Éfeso

¹ Daaní, na iá ìi Apolos ñuu Corinto, dandu nì quihin Pablo ichì nínu, nì yàha-ne ladu yucù mà, te nì sàà-nè ñuu Éfeso. Yucán nì ndacùhun tnahá-né xì itnii nècuàchì dacuahá ichì Dios. ² Te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Na ní xinindisá-nsiá palabra xi Dios, ¿a ní nihitáhvi stná-nsià cucumi-nsiá Espiritu ìi xí-yá?

—Còó —cachì nècuàchìmà— tàñáha ga cundaà ini-nsi a ñá-íá Espiritu ìi, ò ñá-còò-yá.

³ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—¿Ana dìquívì-xì nì ndacùcahan-né na ní cuhii-nsiá?

—Dañùhù xi Juan Bautista nduá nì cuhii-nsí —nì cachi nècuàchìmà.

⁴ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñà-ndàà nduá, nìsa quida ìi Juan mà nèhivì na ní cuu-ne arrepentir. Doco nì cachi stná-nè ñà-después icúmí quixi ana cunihnu vaha ndisa ini-ndà, divi nduú Jesucristu.

⁵ Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini nècuàchìmà nansa cachì Pablo, dandu nì canduhii sàà-né, doco vichi quivì Stoho-ndà Jesús nì ndacùcahan-né. ⁶ Dandu nì chitandóo Pablo ndahá-né dìni nècuàchìmà, te nì quixi fuerte Espiritu ìi xí Dios ini anima nsidaa-né, te nì dàcàhàn-yànè dàhàn sàà, te nì càhàn stná-nè razón ndiaha nì quixi nùu Dios. ⁷ Te nsidaa nèhivì mà, ùxìn ùi tiàa nduú-né.

⁸ Dandu ùni yòò nì ìa ga Pablo ñuu mà, sàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè, te càhàn-nè xì nèhivì yucán, nacání-né nansa iá ichì ndé dandàcú Dios, te dacàhàn-nè nècuàchìmà ñà-nì cunchícùn vii-né ichì-yá. ⁹ Doco dava-ne, cóni cúdì ini-nè ley mà; cóni cùnì-nè cunindisá-néa, ñàyùcànduá, quini ga nì càhàn-nè xì nèhivì dìquì ichì-yá. Sàhà ñà-jaàn nì naco Pablo nècuàchìmà, te nì tavà cuàán-né nsidaa nècuàchì nchícùn ichì-yá cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Tiranno ndé nduú escuela. Te divi lugar mà nì dàcuahá-né nècuàchìmà nsiquívì. ¹⁰ Te ùi cuià nì chinaha-nè nèhivì ducán. Ñàyùcànduá, nsidanicuú nèhivì ndoó ladu Asia yucán, nì xinitnùhu-ne nansa iá razón ndiaha xí Stoho-ndà Jesús, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga, nsidaa-né nì xinitnùhu-ne. ¹¹ Te cuàhà gá milagru fuerte nì sàhatahvì Dios nì quida Pablo. ¹² Dècuèndè pañuelu xi-ne, ò ndé` sìcoto itándiaa ìcà-né sàhàn nùu nècuàchì cuhì, te ndúvaha-ne, te yúxìn stná ñà-malu ñuhú ini-nè.

¹³⁻¹⁴ Doco yucán nì sandoo stná dava tè-raza Judea xicánúú tavá xi ñà-malu. Ùsà ñàní dèhe iin dùtù cusáhnù nani Esceva nduú-te. Te nì quesaha-té xicánúú-te ndacùcahan stná-te quivì Jesús tavá-te ñà-malu. Te dohó cachì-te xán: “Yùhù ndacùcàhìn quivì Jesús, divi ana càhàn Pablo sàhà-xì, te dandacuí nùu-ndá ñà-queue-ndá, te cuahán-ndâ”, cachì-te. ¹⁵ Doco (iin xichi) na ní quida-tè ducán, dandu nì naxiconihí ñà-malu nùu-té, cachá`:

—Yùhù ináhì Jesús, te ináhá stnáì ana nduú Pablo. Doco nsiohó, còò cuenta quihín nsiohó —cachá`.

¹⁶ Dandu tiàa inácaa-ñà anima-xi, nì ndàvà-te nì ducùn ndàhà tnahá-te xi témà, te nì cundee-té nùu nsì-úsà témà, dècuèndè nì dànacùehè stná-te témà, te nì dandiàchì ìi-té sìcoto xi témà. Ñàyùcànduá, nì canacoyo nsihi-tè vehe ma cuàhàn-te. ¹⁷ Ñà-jaàn nduá nì cuu, te nì xinitnùhu stná nsidaa nèhivì ñuu Éfeso yucán, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga. Ñàyùcànduá, yàha ga nì yùhì-nè, te chicá nì ndenihi vaha stná-nè Stoho-ndà Jesús. ¹⁸ Te cuàhà gá stná nècuàchì xiníndisá-xì-yâ, nì quixi-ne nì nàhmà vate-né, nì dàtúi-ne falta nì quida-ne. ¹⁹ Te cuàhà nècuàchì nì sanduu nècuàchì tàtnà, nì catnii-ne tutu itúì ndé itándiaa ñà-tàtnà xí-né vaxi-ne, te nì sahmi nsihi-neà nùu nsidaa nèhivì. Te nì tavà stná-nè cuenta nadaa xíndiaa nsidaa tutu ma, te nì cundaà ini-nè

nahi ùi dico ùxin mil (50,000) dìhùn plata ndiaá`. ²⁰ Ducán fuerte nì chindee Stoho-ndà Señor nì xitià nihni palabra xi-ya, te nì cucuahà-ñá.

²¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu ducan, dandu nì nacani ini Pablo cùhùn tu-ne ladu Macedonia xì ladu Acaya, dandu nùhù-nè ñuu Jerusalén. Te nì cachi stná-nè:

—Nú sàni ìa chií ñuu Jerusalén yucán, dandu xiñuhu cùhùn stnái ñuu Roma.

²² Dandu nì càhàn-nè xì ùi nècuàchì xinúcuáchì nùù-né nani Timoteo xì Erasto, te nì techuún-né nècuàchì mà ñà-màcòdònuù-né. Ñàyùcàndùá, nì quee nècuàchì mà cuàhàn-nè ladu Macedonia, doco Pablo, nì ndòo chii gá-nè nì ìa-ne ladu Asia.

Nansa nì cuu cuahà sàhà ichì Jesús ñuu Éfeso

²³ Quivì yucán yáha ga nì cuu cuahà sàhà ichì-yá. ²⁴ Iin tiàa nani Demetrio nì dàquésáhá xân. Chuun xi nècuàchì mà nduú ñà-quadachuún-né xì plata, quidávàha-ne vehe cuati tnahà vehe cahnú yùù yócò Diana (iá ñuu yucán). Te divi sàhà Demetrio mà cuàhà gá chuun nìsa nihì maestru quidáchúùn stná xì plata mà. ²⁵ Ñàyùcàndùá iin quivì nì cana Demetrio mà nsidaa maestru mà xì dava ga stná tiàa tùha quidachuún nahi oficiu xi stná mà, te nì cachi-nè xì nsidaa-té:

—Mii-nsiá, sà-ìnahá-nsiâ ñà-sàhà chuun xi-nda yohó icúmí-ndá ñà-cuicà-ndà, ñáni. ²⁶ Doco sàni xini-nsia, te ò sàni xinitnùhu-nsia nansa quidá iin tiàa nani Pablo, càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè ñà-màdì dios ndisa nduú ñà-quadáyúcùn ndahà nèhivì ñuhivì, cachí-nè, te ducán sàni dacà-né cuàhà nèhivì ñuu-ndà yohó, xì cuàhà stná nèhivì, inicutu ladu Asia yohó. ²⁷ Ñàyùcàndùá, vihini sàà stná nèhivì cahíchì ini-nèndó sàhà chuun quida-nda. Te màdì cuisì ñà-jaàn, vèchi vihini sàà stná-nè cahíchì ini-nè veheñùhu xi dios xi-nda Diana, te dandáñúhú stná-nè tñùñuhu xí-ña, mate mii-ñá nduú ana cahvi nsidanicuú nèhivì ladu Asia yohó, xì nsidaa stná nèhivì inicutu ñuhivì. —Ducán nì cachi Demetrio mà.

²⁸ Ñàyùcàndùá, na ní nsihi nì inini nècuàchì mà ñà-jaàn, dandu yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó!

²⁹ Ñàyùcàndùá, nì candulocó nèhivì inicutu ñuu mà, te cuàhà gá nì cuu cuahà sàhàmà dècuèndè nì tñii-ne ùi compañeru Pablo nani Gayo xì Aristarco. Nècuàchì ladu Macedonia cutnáhâ xi Pablo nì quixi-ne ichì nduú nècuàchì mà. Dandu nsidaa nèhivì cuàhà yucán, ñuhú-né nècuàchì mà carrera cuàhàn-nè, nì caquìhvi-ne ini lugar cahnú ndé natáca nèhivì ñuu mà. ³⁰ Te Pablo, nì cuni stná-nè quìhvi-ne càhàn-nè xì nèhivì mà, doco compañeru-nè nchícùn stná xì ichì Jesús, cóni sáha-ne lugar. ³¹ Te dava stná tè-xídandacú ladu Asia mà, ndoó vàha stná-te xi Pablo, ñàyùcàndùá nì dàsàa-te iin razón nùù-né, sacúndáhvi-te ñà-màsà quìhvi-ne lugar yucán. (Sàhà ñà-jaàn nduá cóni quìhvi-ne.)

³² Doco ini lugar mà, iin-ni càna ndee nèhivì cuàhà mà, mate tucu tucu xícache iin iin-ne, te ñà-yáha guá sàni nacuidà nsidaa-né, ñàyùcàndùá chicá cuàhà-né ni cóni sáha tñuní ini-nè índu chuun nì nataca-nè yucán. ³³ Daaní, dava tè-raza Judea, nì chindaha-té iin tnahà-tè nani Alejandro ñà-nì mácuìnnè nùù nsidaa nèhivì cuàhà mà. Te nì ndàhì dava nèhivì mà xì Alejandro mà ñà-nì càhàn-nè xì nsidaa-né. Ñàyùcàndùá, nì dánhà ndahà-né áma mácùndoo dadí nècuàchì mà, vèchi cuní-nè càhàn-nè sàhà mii-né xì sàhà compañeru-nè nì cùí. ³⁴ Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xinitnùhu-ne ñà-iin nècuàchì raza Judea nduú nècuàchì mà, dandu iin-ni nì càna ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó! —cachí-nè. Te iin-ni nì càna fuerte nsidaa-né ducán nahi ùi hora.

³⁵ Daaní, por fin nì nihì tè-ndùú secretariu ñuu mà nì nachindoo dadí-te nèhivì cuáhà mà. Dandu nì cachì-te xi-né:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu-ndà Éfeso yohó, ¿amádi sà-ínahá-nsiâ ñà-nsidanicuú nèhivì sàni xinitnùhu nansa quida-nda ñuu yohó, ndiaá-ndà vehe stoho cahnu-nda, divi mii-ñá ní quee ndè ansivi nì nacava-ñà ndé yohó? ³⁶ Pues (ínahá-né), te mà cùì cáchì-nè có-nduá ñà-ndáà. Ñàyùcànduá, ndiá ìcà-nsiá cundoo sahnú-nsiá, te màdiá quida cuahà-nsiá ducán. ³⁷ Vàchi nècuàchì nì tñii-nsia ndacá-nsiá vaxi yohó, cóni quidá quini-ne xì veheñùhu xi-nda, ni cóni cáhàn quini-ne diquì dios xi-nda. ³⁸ Ñàyùcànduá, nú cuní Demetrio xì compañeru-nè canicuàchi-ne sàhà iin nèhivì, dandu ni cùhùn-nè nùù juez ndoó ñuu yohó, te yucán ni canicuàchi stnahá-né sàhà-né. ³⁹ Te nú iá gá chuun xi-nsia vichi, dandu xiñuhu nataca-ndà ndatnuhu víi-nda ñà-nduú ichì ley. ⁴⁰ Vàchi vichi sàndòò-ndà tìxi peligru canicuàchi gobiernu sàhà nsidaa-nda, vàchi vihini cutuxi ini-nè ñà-cuàhàn-ndà daquésáhá-ndá iin revolución nduá, te mà nánihì tñunì gá ini-ndà nansa cachi-ndà xì-né ndiá disáhà-xí nì cuu cuahà guá vichi.

⁴¹ Ducán nì cachi tè-ndùú secretariu mà, dandu nì dànácuítia nsihi-tè nèhivì mà.

20

Nansa nì sàhàn Pablo ladu Macedonia xì ladu Grecia

¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu cuahà mà, dandu nì cana Pablo nsidaa nèhivì xì Jesús ndoó yucán, te nì nacuahandee ini-nè nècuàchì mà. Dandu nì ndaquindèè stnahá-né, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ladu Macedonia. ² Te yucán nì nacàhin-ne cuahà ñuu, te nì càhàn cuahà-né xì nècuàchì hermanu ndoó yucán sàhà-ñá chicá ni cúnihnú vaha ini-nè mii-yá. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè chicá nùù-xí ndè ladu Grecia. ³⁻⁴ Te yucán nì ìa-ne ùni yòò.

Doco na meru cuàhàn-nè quihin-ne barcu nùhù-nè ladu Siria nì cùì, dandu nì xinitnùhu-ne ñà-sàni ndatnuhu tè-raza Judea, cunì-te cahni-téné. Ñàyùcànduá, nì naxicocuñin ini-nè, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè nayàha-ne ladu Macedonia, dandu nùhù-nè ladu Asia. Te ichì mà cutnàhâ stná-nè xì iin nècuàchì ñuu Berea nani Sópater, xì stná ùi nècuàchì ñuu Tesalónica nani Aristarco xì Segundo. Te cuàhàn stná iin nècuàchì ñuu Derbe nani Gayo, xì stná Timoteo, xì stná ùi nècuàchì ladu Asia nani Tíquico xì Trófimo. ⁵ Pues nsidaa compañeru Pablo mà, idónuu-né nì sàà-nè ñuu Troas. Te yucán nì cucuítà-ne ndiatú-né sàà stná Pablo xì yùhù. ⁶ Daaní nsiùhù tu, na sàni yàha vicò xixí-né pan có-ndùtáchí, dandu nì nana-nsi barcu ñuu Filipos. Te ùhùn quivì nì xìca-nù mar dècuèndè nì sàà-nu ñuu Troas. Yucán nì nacuatnahá-nsì xì nècuàchì cuàhàn cueé mà. Te ùsà quivì nì cuee-nsì nì sandoo-nsi yucán.

Nansa nì natiacu iin tèchii ñuu Troas na ní nacava-tè nùù iin vehe idótnahá

⁷ Quivì primeru semana nì nataca nsidaa nècuàchì nchícùn ichì Jesús, te nì cudiní-né. Dandu nì càhàn Pablo xì-né ñà-nduú palabra xi Dios, dècuèndè dava ñuu nì càhàn-nè, vàchi dàtnàà inga quivì icúmí-né quihin tu-ne ichì. ⁸ Te cuahà ñuhu tñùù nihni ndé ndoó-nsì cuarto diquì-xì mà. ⁹ Te nùù iin ventana xan ma iá stná iin tèchii nani Eutico. Doco sàdi vàhná-te ñà-nì cucanì guá hora càhàn Pablo. Sàhà ñà-yucán nì quidì naà-té, te nì naxiconihí-te nì nacava-tè dècuèndè pisu ùni. (Ñàyùcànduá, nì nuu nèhivì mà) nì ndanihi-nète, doco sàni xihì-te. ¹⁰ Dandu nì nuu stná Pablo ndé indúhu-té, te nì numi nihni-nète, te nì cachi-nè:

—Màsà yúhî-nsià, vâchi itiacù-te.

¹¹ Dandu nì nana tu nsidaa-né, te nì caxixi-ne. Te caní tiempu nì ndatnuhu gá Pablo xì-né dècuèndè nì tùinuù, dandu ní quihin Pablo ichì cuàhàn-nè.

¹² Doco tèchii ma, ndacá nèhivì mà-té mànuhù, vâchi sàni natiacù-te, te ñàyùcàndüá nì cudii gá ini nsidaa-né.

Nansa nì yàha Pablo ndè ñuu Mileto

¹³ Daaní, nsiùhù, nì sàcòdònùù-nsí nùù Pablo, nì quihin-nsi barcu cuàhàn-nsí ñuu Asón, vâchi sàni ndatnuhu sahnú-nsí xì Pablo ñà-nacuaca-nsinè yucán, vâchi cuní-nè cacasahà-né cùhùn-nè ichì mà.

¹⁴ Sàháyùcàndüá, ñuu Asón mà nì nacuatnahá-nsí xì-né. Dandu divi barcu mà nì sàhàn ndàà-nsí chicá nùù-xí ndè ñuu Mitilene. ¹⁵⁻¹⁶ Daaní, inga quivì nì quihin tu barcu mà ichì cuàhàn-nu xi-nsí ndè yatni ñuu Quío. Dandu inga quivì nì sàà-nsí ladu Samos, te después nì sàà stná-nsí ñuu Trogilio. Yucán nì quetatu chii-nsí. Dandu inga quivì nì yàha uun-nsi ñuu Éfeso, nì sàà-nsí ñuu Mileto. Vâchi ducán nì nacani ini Pablo quida-nsi ñà-có-cùnì-nè cucuee-nè ladu Asia mà, vâchi yàha ga cuní-nè nasaa-nè ñuu Jerusalén antes nacava vicò Pentecostés.

Ñà-ndüá nì cachi Pablo xì nècuàchì inúù chuun xi Jesús ñuu Éfeso

¹⁷ Daaní, na ndoó-nsí ñuu Mileto, dandu nì techuún Pablo iin razón cuàhàn ñuu Éfeso, caná-né nècuàchì sahnú inúù chuun xi Jesús ñà-quixi-ne. ¹⁸ Te na ní caquesaa-nè, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Mii-nsiá, sà-ináhá-nsiâ modo xi, nansa quidé dècuèndè quivì primeru nì quesai ladu Asia yohó; te ináhá stná-nsiâ nansa nisa quide inicutu tiempu nisa ìe cutnáhî xì-nsiá, ¹⁹ xinúcuáchî nùù Stoho-ndà Señor. Vâchi cónisá ìa cuadúì. Dècuèndè nisa sacu stnâi cuàhà xichi sàhà-nsiá. Te cuàhà gá vida nì yàhi nì quida tè-raza Judea na ní candatnuhu-té ñà-dandáñúhú-té yùhù.

²⁰ Te ináhá stná-nsiâ ñà-cónì chídèhî ni-ñàha cunduu ñà-vàha xi anima-nsiâ. Còò, vâchi nsidaámà nì cachitnùhi xì-nsiá. Cuàhà gá nì chinahì mii-nsiá na ní nataca-ndà iin-ni xaan, te na xicánúú stnâi dacuahí-nsiâ dècuèndè vehe-nsia.

²¹ Nsidanicuú nèhivì nì càhàn xì', a ducán xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, doco claru nì cachì xì-né ñà-ndiá ìcà-né cuu-ne arrepentir nùù Yua-nda Dios, te cunihnu vâha ini-nè Stoho-ndà Jesucristu.

²² 'Pues vichi, yàha ga dansíhi anímè ñà-nùhù-tui ñuu Jerusalén, mate có-cùndáà inì nansa cuu xí yucán. ²³ Cuisì ináhî ñà-yòhó: cada sái iin ñuu, dandu cachí Espiritu Ìì xí Dios ini anímè ñà-ìcúmî cundiadi, te ò ndohi yucán.

²⁴ Doco có-nàcání inì sàhámà, vâchi có-ndùlócò guè sàhà vida xi, mate nì cahní-te yùhù. Cuisì cunî daxínu vii' chuun icúmî, dandu cudii inì. Vâchi cunî quide cumplir chuun nì nihí nùù Stoho-ndà Jesús ñà-càhìn xì nèhivì ñà-ndüú razón ndiaha sàhà gracia xi Dios.

²⁵ 'Cunaha-nsiá, mahì mii-nsiá nì xicanui cáhìn palabra sàhà ñuhivì ìì xí Dios. Doco vichi, ináhî mà cúnístnahá gá-ndà. ²⁶ Ñàyùcàndüá, dohó cachí xì-nsiá vichi: nú nì sàà ndañuhu anima iin-nsia, yùhù mà cúnisídá cuàchi guè, ²⁷ vâchi sàni dàcuahí mii-nsiá nsidaa ñà-ndüá nì cachi Dios quida-nda, cónì chídèhî ni-iyuhu razón mà. ²⁸ Sàháyùcàndüá, cundiaa vâha-nsia mii-nsiá, te cundiaa vâha stná-nsiâ nsidaa gá nèhivì xí Dios, vâchi nahi iá chuun ndiaá-ndà riì, ducán iá stná chuun icúmî-nsiâ nùù Espiritu Ìì xí Dios. Ñàyùcàndüá, cunuù víi-nsiá nèhivì xí-yá, vâchi xì nìi-yá sàni dànáà-yá sàhà nsidaa-nda sàhà ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá.

²⁹ 'Yùhù ináhî, nú sàcuàhìn, dandu icúmî ndecoyo tiàa dana cuni dacà xì dìnì-nsiá. Na quidá quisì ìhì, có-dàcácu-sì riì, ducán quida stná nècuàchì mà

xì-nsiá. ³⁰ Te nùù nsidaa stná mii-nsiá icúmí dava nèhivì quesaha stná-nè chináhá stnahá-né iin ñà-tnùhù áma cúnchícùn stná-nsiá ichì mii-né.

³¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá cundoo tùha-nsia, te nsinuu ini-nsiá nansa nì quide, vèchi ùnì cuàà nì ìe xì-nsiá, te nicanicuahàn nìsa chinahì mii-nsiá; ndui te ñuú nìsa cahìn xì-nsiá, ndè nìsa sacu stnáì sàhà-nsiá.

³² 'Pues vichi ni ndóo-nsia xì Dios, te ni cúndiáá-yànsià, ñànì. Te ni cúnchícùn-nsià palabra sàhà gracia xi-ya, vèchi nú ni cúndéhe-nsiá palabra mà, dandu sàà-nsià cunindisá víi-nsiá, te ducán cundiatú stná anima-nsiá ñà-vàha ndiaha xí-yá, te nìhìtáhvi stná-nsià cutnahá-nsiá xì nsidaa gá ana sàni ndoo anima-xi nì quida-ya.

³³ 'Yùhù, ni-iin biene xì ni-iin nèhivì cóni xíhoé, ni plata xi-ne, ni oro xi-ne, ni sìcoto xi-ne. ³⁴ Còó, vèchi ináhá-nsiá, xì ndahí nìsa quidachuín, te ducán nìsa tùi ñà-ndùá nìsa itiacu-nsi. ³⁵ Sàni xini-nsià nsidaa ñà-ndùá nìsa quide, te sàhàmà vètùnì cundaà inì-nsia ndiá ìcà nsidaa-nda quidachuun-nda, dandu nìhì-ndà nansa chindee stná-ndà ana iá necesidad xì. Te xiñuhu nsinuu stná inì-nsia palabra nì cachi Stoho-ndà Jesús na ní cachi-yà: "Chicá cundiatú anima-ndà ñà-dacútáhvi-ndà iñàha, te màdiá cutahvi mii-ndañá".

³⁶ Daaní, nì nsihi nì cachi Pablo ñà-jaàn, dandu nì sàcùtasisi nsidaa-né, te nì xicàn tàhvi Pablo nùù Dios. ³⁷ Dandu cuàhà gá nì casacu nsidaa-né, te nì numi nihni stnahá-né, te nì tutuyuhu stnahá-né nùù-né, ³⁸ vèchi yàha ga nì nàcùndoo nsidaa-né tnùnsí ini ñà-nì cachi Pablo mà cúnì stnahá gá-nè. Dandu nì sàndaca ichi-ñánè dècuèndè nùù barcu.

21

Nansa mànuhù Pablo ñuu Jerusalén

¹ Nì nsihi nì ndaquìndè-nsí xì nèhivì yucán, dandu nì quihin barcu mà ichì cuàhàn-nu. Primeru nì yàha ndaà-nu ndè ñuu Cos. Dandu inga quivì nì sàà-nsi ñuu Rodas, te después nì sàà-nsi ñuu Pátara. ² Yucán nì xini-nsi iin barcu icúmí cùhùn ladu Fenicia. Ñàyùcàndùá, yutnù yucán nì nana-nsi cuàhàn-nsi. ³ Te na ní xini xicà-nsí ñuu cahnú mahì mar nani Chipre, dandu nì yàha-nsi iin ladu, te ladu itní-nsi nì ndòo ñuu mà. Dandu nì sàà-nsi ladu Siria. Meru ñuu ndé nì sàà barcu mà nùù ñuhù nani ñuu Tiro, te divi lugar mà cuàhàn nuu carga xi-nù. ⁴ Te yucán nì ndacùhun tnahá stná-nsi xì nèhivì xí Jesús; ñàyùcàndùá, ùsà quivì nì sandoo-nsi xì-né mà. Dandu nì dàcàhàn Espíritu Ìi xí Dios dava nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ⁵⁻⁶ Doco na ní nsihi ùsà quivì mà, dandu nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi, te nì sàndaca ichi nsidaa nècuàchìmà nsiùhù, tiàa xi ñahà xì stná dèhe-ne, nsidaa-nsí nì sàhàn-nsi orilla ñuu mà dècuèndè yuhù mar. Te yucán nì sàcùtasisi-nsí nì xicàn tàhvi-nsí nùù Dios, dandu nì ndaquìndè tnahá-nsí, te nì numi nihni stnahá-nsí. Dandu nì nana nsiùhù barcu mà, te mànuhù nècuàchìmà vehe-ne.

⁷ Daaní, nì quee barcu mà ñuu Tiro, te nì xica-nù mahì mar ndè ñuu Tolemaida. Yucán nì nuu-nsi, te nì casàhù-nsi xì nècuàchì hermanu ñuu mà. Te iin quivì-ní nì cuee-nsi yucán. ⁸ Dandu inga quivì nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi, Pablo xì nsiùhù nècuàchì cutnahá xí-nè, te nì sàà-nsi ñuu Cesarea. Te yucán cuàhàn-nsi vehe Felipe cundoo-nsi. Te Felipe mà nduú iin nècuàchì nùù ùsà tiàa (nìsa dasàn xì ración), doco vichi xicánúú stná-nè cáhàn-nè xì nèhivì ñà-ndùú palabra sàhà Jesús. ⁹ Te cùmì dèhe yoco-né ndóó xínduu señorita, te sàni nìhìtáhvi stná nsicúmiá cachitnùha razón xi Dios. ¹⁰ Pues divi vehe nècuàchìmà nì sandoo-nsi itnii quivì. Dandu yucán nì sàà stná iin tiàa nì quixi ladu Judea nani Agabo. Te tùha stná-nè cachitnùhu-ne razón xi Dios.

11 Te nì nàtùu-ne nùu-nsí, nì ndaxin-né siuhmatìxi Pablo, dandu nì suhni-nèa sàhà-né xì ndahà-né, te nì cachi-nè:

—Dohó cachítnùhu Espíritu Ìì xí Dios: “Tiàa dìsiúhmátìxi-xi yohó, icúmí stná-nè cunuhni-nè quida tè-raza Judea ñuu Jerusalén, dandu yàha-ne ndahà tè-inga ñuu”.

12 Ñàyùcànduá, na ní cachi-nè ducán, dandu nsiùhù xì stná nècuàchì ñuu Cesarea mà, nì sacundahví-nsi nùu Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén.

13 Doco nì cachi-nè xì-nsí:

—Màsà cuácú gá-nsià, vèchi yáha ga cuí sentir ñà-quidá-nsiá ducán, vèchi dispuestu ié màcùnùhni ñuu Jerusalén, mate dècuèndè nì cùí stnàì yucán sàhà Stoño-ndà Jesús —nì cachi-nè.

14 Pues sàhà-ñá mànicùí cadi-nsi nùu-né, còò ni-iñàha ni cachí gá-nsi, cuisì ní cachi-nsi:

—Dios cachi-yà.

15 Daaní, nì nsidayucun-nsi carga xi-nsi cuàhàn-nsi ñuu Jerusalén. 16 Te nì cutnahá stná-nsi xì iin ùì nècuàchì xiníndísà ndoó ñuu Cesarea mà cuàhàn-nsi, te (nì sàà-nsi ñuu Jerusalén) ndè vehe iin nècuàchì nì quixi ñuu Chipre nani Mnasón. Mii-né, sàcàní quivì nchícùn stná-nè ichì Jesús, te divi vehe-ne nduú ndé cundoo-nsi.

Nansa nì sàhàn Pablo nì ndatnuhu-né xì Jacobo

17 Daaní, na ní sàà-nsi ñuu mà, dandu nì casàhú-nsi xì nècuàchì hermanu ndoó yucán, te nì cudì ini-nè ñà-sàni sàà-nsi. 18 Daaní, inga quivì cuàhàn-nsi xì Pablo dècuèndè ndé iá Jacobo. Te yucán sàni nataca stná nsidaa nècuàchì sahnú inùu xì nèhivì xí Dios. 19 Dandu nì casàhú Pablo xì nècuàchimà, te nì nacani nsihi-ne nansa nì cuu na ní sàhàn-nè ñuu xicà, te (nì quida-ne chuun ìì xí Dios), te ndiaha gá nì chindee-yánè yucán. 20 Daaní, na ní nsihi nì inini nècuàchimà, dandu nì naquimanì-néyà, te nì cachi-nè xì Pablo:

—Ñánì, sàxìnì-ní ndoó cuàhà mil nècuàchì raza-ndà xiníndísà ichì-yá. Te nsidaa-né, nchícùn vii-né ley xi Moisés. 21 Doco cachí cuentu sàhà mii-ní ñà-chinàhà-ní nècuàchì raza-ndà ndoó inga ñuu ñà-màsà quíhín casu gá-nè sàhà ley mà, ni có-xiñùhù gá màcùtuu seña xi Dios icà dèhe-ne, ni có-ndiá icà stná-nè chivàha ga-nè estilu xi raza-ndà. 22 Ñàyùcànduá ¿ndiá quida-nda? vèchi icúmí nèhivì nataca-nè nú sàni xinitnùhu-ne iá-ní yohó. 23-24 Chicá vaha dohó quida-ní. Cundaca-ní cùmì tiàa ndoó yohó sàni saquin xì iin compromisu nùu Dios, te cùhùn-nsià nduhii-nsiá (nacula cachí ley xi-nda), te quida-ní chii gastu sàhà-né. Dandu después dàté tehe dìni-né. Vèchi nú ducán nì quida-ní, dandu vètuni cundaà ini nèhivì cuentu uun nduá ndatnúhù-nè sàhà-ní, vèchi (cuninùu-né) quidá víi-ní, te chivàha vii-ní ley xi-nda.

25 'Doco nsidaa nècuàchì inga raza yucán, còò; sàni dàsàà-ndà iin carta nùu-né ndé cachí-ndà ñà-còò necesidad chivàha-ne ley mà, cuisì ñà-màsà cáxi-né ñà-nì sàcundoo nùu yùu yócò, te màsà cúxí stná-nè nì, nì màsà cáxi-né cuñu quisì nì sàhná uun, nì màsà cóó-né xì nècuàchì cóni nándàhà xì-né —nì cachi Jacobo.

Nansa nì catnii-tè Pablo na iá-nè veheñùhu cahnú

26 Daaní, nì saca Pablo nsi-cùmì tiàa ma, te nì quee-ne inga quivì nì casahàn-nè ñà-nsidandoo nsidaa-né mii-né nacula cachí ley xi-ne. Dandu nì quíhvi-ne veheñùhu cahnú, nì cachitnùhu-ne nadaa ga quivì cunihii-né, dandu después cuàha iin iin-ne quisì cunduu promesa xi-ne. 27 Ùsà quivì nduú tiempu (cunihii-né). Te sàdaaní xìnu quivì mà, dandu dava tè-raza Judea nì caquixi ladu Asia, nì xini-te Pablo na iá-nè veheñùhu ma. Ñàyùcànduá nì

quesaha-té nì nsida tontó-te nèhivì cuáhà yucán. Nì catnii-tè Pablo, ²⁸ te nì càna ndee-té, cachí-te:

—Mii-nsiá tè-raza-ndà Israel, chindee-nsiá nsiùhù, vàchi divi tàyòhó nduú tiàa cáhàn guá dìquì-ndà ñà-có-ndiáá raza-ndà, cachí-te, nì có-ndiáá stná ley xi-nda, te nì có-ndiáá gá stná veheñùhu yohó, cachí-te. Te ducán chináhà-te nèhivì inicutu. Te màdì sàhà cuisì ñà-jaàn nduá; còó, vàchi nì saca stná-te iin tè-raza sìquini nì quìhvi-tè xì témà veheñùhu yohó. Ñàyùcànduá, sàni cuchicuehe ñà-ì icúmí vehe ì yohó.

²⁹ Ducán nì cachi témà, vàchi antes nì caxinì-te xicánúú Pablo ñuu mà cutnáhà-né xì iin nècuàchì ñuu Éfeso nani Trófimo, (iin nècuàchì inga raza). Te nì catuxi inì-te ndacá stná Pablo tiàa ma nì sàhàn ini veheñùhu cahnu-ma.

³⁰ Ñàyùcànduá nì nacuidà nsidaa nèhivì inicutu ñuu mà, nì dàyáa-nè vaxi-ne nì nachitu-né. Te ñuhú nihni-ne Pablo nì tavà-né nècuàchì mà fuera veheñùhu cahnu-ma, te vichi duha nì nacadi nsihi-ne yehè patiu mà. ³¹ Meru nandúcú-nè modo nansa cahni-né Pablo, dandu nì sàà razón nùu comandante coronel ñà-sàni nacuidà sàstnùhù nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén mà. ³² Dandu nì nacuaca comandante mà cuáhà soldadu xì stná capitán xi-ne, te nì dàyáa-nè xì-té cuáhàn-nè ndé quidá cuáhà guá nèhivì. Te na ní xini nèhivì mà vaxi comandante xì soldadu mà, dandu nì cucuìta ì-né, cóni cànì gá-né Pablo. ³³ Dandu nì tnàtuu comandante nì dandàcú-né nùu soldadu xi-ne ñà-nì tnií-te Pablo, te màcùnuhni-nè xì ùì cadena. Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùu nèhivì cuáhà mà:

—¿Ana nduú tiàa yohó, te ndià nì quida-tè?

³⁴ Doco nèhivì cuáhà yucán, càna ndee-né; tucu tucu cachí iin iin-ne, mànicuì cundaà ini comandante nansa ndisa iá chuun ma ñà-càna guá nècuàchì mà. Ñàyùcànduá, nì dandàcú-né nùu soldadu xi-ne ñà-nì cundácá-te Pablo nùhù ini vehe cahnú-te. ³⁵ Sàhámà, ndacá témàné nì nasaa vehe-tè, cuáhàn-te nana-tè cuai. Doco ñà-dana guá ndoó nèhivì cuáhà mà, ñàyùcànduá fuerza nì sàcùnsida-tè Pablo nì nana, ³⁶ vàchi nchícùn chitu nsidaa-né, càna-ne, cachí-nè:

—Cahni-ndà tè-jaàn chicá vaha.

Nansa nì cáhàn Pablo sàhà mii-né nùu nèhivì cuáhà

³⁷ Daaní, na meru cuáhàn soldadu mà dayáha-tè Pablo ini vehe cahnú-te, dandu nì cachi-nè xì comandante coronel yucán:

—¿A iá permisù cáhàn tíi xì-ní?

Dandu nì cachi-nè xì Pablo:

—¿A túha stná-ní cáhàn-ní dàhàn griegu? ³⁸ ¿A có-nduù-ní tè-ñuu Egipto nì quida revolución daa, te nì idònuù-ní nùu cùmì mil tè-tèhì nì saca-níte cuáhàn-nsia yucù?

³⁹ —Còó —cachí Pablo—, yùhù, tè-raza Judea nduí. Meru ñui nduú ñuu Tarso iá ladu Cilicia. Tiàa iá derechu-xi nduí; te ñui mà, có-nduú stná iin ñuu tii. Ñàyùcànduá sacúndáhvi` nùu-ní áma táxí-ní permisù cáhàn xì nèhivì cuáhà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁰ Dandu nì sàha comandante mà lugar cáhàn-nè. Ñàyùcànduá, nì ndacuiin-nè nùu cuai mà, te nì dànáhà ndahà-né ñà-nì cúdádí nsidaa nèhivì mà. Te na ní ndudadí nsihi nècuàchì mà, dandu nì cáhàn-nè. Doco puru dàhàn (nèhivì ñuu mà) nì cáhàn-nè, divi dàhàn hebreu, te dohó nì cachi-nè:

22

¹ —Mii-nsiá nècuàchì sahnú, xì nsidaa gá stná ñanì dava ga, cunini-nsia cuáhàn cáhàn sàhà mií —nì cachi Pablo.

² Dandu nèhivì cuàhà yucan, na ní cundaà ini-nè ñà-divi dàhàn mii-né cáhàn stna nècuàchìmà, dandu chicá nì cudadí-né. Te nì cachi gà Pablo:

³—Yùhù, iin nècuàchì raza Judea nduí. Ñuu Tarso iá ladu Cilicia nduú lugar ndé nì tùinuí ñuhìví, doco ñuu yohó nì sahnui. Te maestru Gamaliel nduú ana nìsa dacuaha-xí. Ñàyùcànduá, nì dàcuahá vahi nsidaa ñà-nduá cachí ley xi xii-ndà, vachi yáha ga nìsa cunì chivàha vií ley xi Dios, divi nacua cuní stná mii-nsiá vichi.

⁴ Daaní, nì quesahí dandohó stnáì nècuàchì nchícùn ichì Jesús. Tiàa te ñahà nìsa chicuhnì, te nìsa chicadì-nè; dècuèndè cui stná-nè nìsa cunì. ⁵ Ináhá dùtù cusáhnù ndoó vichi, xì stná nsidaa nècuàchì sahnú dandacú, vátùnì cachi stná-nè nansa nìsa quide nú ni cúcáhán-nê, vachi ináhá-nê (vida xi). Te divi nùu mii-né nì nihí tutu nduú orden ñà-cunihi cùhùn nùu nècuàchì raza-ndà ñuu Damasco. Ñàyùcànduá, nì quihin ichì ñuu mà cuàhìn tnií nsihì nèhivì xí Jesús (ndoó yucán), te chicuhnì-nè cundaqui-nè ndixi ñuu-ndà yohó sàhà ñà-ndoho stná-nè nì cahín.

⁶ Ñàyùcànduá, xiqué cuàhìn (ichì mà). Te nahi càxíhúi nì sandua na sá-ítúu sàì ñuu Damasco mà, dandu nanàá nì natnuù nihni inicutu ndé cuàhìn; dècuèndè dìqui-xí ansivi nì quixi nduà luz mà. ⁷ Te hora mà nì nàcasín, te nì tiacuì cáhàn iin ana cáhàn xì', cachí-yà: “¿Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xì'?” ⁸ Dandu yùhù, nì cachi xì-yà: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Te nì cachi tu-ya: “Jesús de Nazaret nduí, divi ana dandoho-ní”, nì cachi-yà. ⁹ Doco compañeruì, mate ní xini-nè ñà-tnúu luz mà, te nì cayùhí cuàhà-né, doco cóni tiacú-nè ñà-nduá nì cachi-yà xì'. ¹⁰ Dandu nì cachi xì-yà: “¿Ndíà nduá cuní-ní quide, Señor mío?” Dandu nì cachi-tu-ya xì': “Ndacuiìn-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán icúmí-ní ndacu nuù-ní ñà-nduá sàni chitnùnì inì quida-ní”, nì cachi-yà. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ñà-fuerte guá nì tnùu ndiaha nì xini mà, ñàyùcànduá nì ndañuhu vista xi. Te sàhà-ñá có-tùínúí', ñàyùcànduá nì sàcùtnii ndahà tnahí xì compañeruì, te nì saca-ne yùhù cuàhàn-nsi ndé cachi nì sàà-nsi ñuu Damasco mà.

¹² Te divi ñuu mà iá iin tiàa nani Ananías. Iin nècuàchì cahvi xi Dios nduú-né, te chivàha vii-né ley xi-ya. Ñàyùcànduá, nsidaa nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, ndeníhí vaha stná-nè nècuàchìmà. ¹³ Pues divi nècuàchìmà nì sàà nì sàcuìin nùí, te nì cachi-nè xì': “Ñàni Saulo, ndacoto-ní, natùinuù-ní vichi, cachí xì-ní”, nì cachi-nè. Dandu luegu nì natùinuí', te vátùnì nì xini mii-né. ¹⁴ Dandu nì cachi-nè xì': “Mii-yá nìsa cahvi xii-ndà, dècuèndè sànahà nì chitnùnì ini-yà ñà-cundaà inì-ní sàhà-yá, te nihitáhvi stná-ní cun-inùu-ní mii-yá único ana ndàcuìsì inì-xi, divi Jesús, te cunini stná-ní cáhàn-yà. ¹⁵ Ñàyùcànduá, vichi icúmí-ní càhàn-ní sàhà-yá xì cuàhà nèhivì, te nacani-ní xì-né ñà-nduá nì xini-ní, te nì tiacù-ní. ¹⁶ Pues vichi, sà-ìá, ndacuiìn-ní, te cuahán-ní cuhiì-ní, ndacùcahan-ní quivì Stoho-ndà Señor, dandu ndoo cuàchi anima-ní”, nì cachi Ananías mà xì'.

¹⁷ Daaní, después nì nsiai ñuu Jerusalén yohó, te nì sàhìn veheñuhu cahnú. Te na ié yucán xicàn tàhvì nùu Dios, dandu nì dácùnì-yà yùhù iin seña xi-ya. ¹⁸ Nì xini mii-yá, te cachí-yà xì': “Dansíhi-ní, te quee yàchì-ní ñuu Jerusalén yohó, vachi nècuàchì ñuu-ní yohó, mà cúníndísá-né ñà-nduá cachi-ní xì-né sàhí”. ¹⁹ Dandu nì naxiconihí nùu-yá, cachí: “Señor mío, nsidaa nèhivì, sà-ináhá-nê nansa nìsa quide antes, nìsa nacàhin veheñuhu tnií nècuàchì xiníndísá-xí-ní, te sadí-nè vehecàa, te nì sahnì cuí stnáì-nè. ²⁰ Stná nèhivì xí-ní nani Esteban, testigu nì sanduu stnáì na ní sahnì nèhivì-né, te nì xitià nì-né. Ni cuí-nè, nì cachi stnáì. Dècuèndè nì sandiàì sìcoto xi nèhivì nì sahnì xì-né mà”. ²¹ Dandu mii-yá, nì cachi-yà xì': “Quee-ní yohó, vachi icúmí

techuín mii-ní cùhùn xicà-ní dècuèndè ndé ndoó nèhivì inga raza”, nì cachi-yà.
—(Ducán nì cachi Pablo, cáhàn-nè xì nèhivì cuáhà mà.)

²² Doco jaàn-ní nduú nùu-xí nì inini nècuàchìmà, vèchi nì quesaha tú-né nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí dahuun tèjaàn! ¡Có-xiñhù coo gà-te ñuhiví!

²³ Ducán nì cachi-nè, cána-ne, dandiachi-né dùhnù-né, te quidá canúú-nè yacá. ²⁴ Ñàyùcàndüá, nì dándàcú comandante coronel mà nùu soldadu xi-ne ñà-daquíhvi-tè Pablo ini vehe cahnú-te, te dandohó-tené xì chirrión sàhà-ñá nàhmà-né, te cundaà inì-xi ndià disáhà-xí cána guá nèhivì sàhà-né ducán.

²⁵ Doco na ní nsihì nì chicuhni vaha soldadu-nè, dandu nì cachi-nè xì iin capitán iin yucán:

—¿A sáha ley xi gobiernu quida-ní xì' dohó, ñà-cahni cuí-ní yùhù? vèchi nècuàchì romanu nduí, (iá derechu xi), te tãñáha ga coo justicia sàhí —nì cachi-nè.

²⁶ Ñàyùcàndüá, na ní cundaà ini capitán mà ñà-jaàn, dandu nì sàhàn-te nì cachtitnùhu-tè xì comandante mà:

—Cuidadu coo-ní xì nècuàchì jaàn, vèchi nècuàchì romanu nduú-né —nì cachi-te.

²⁷ Dandu nì quixi comandante mà ndé iá Pablo, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cachì-ní xì', ¿a ndísá nècuàchì romanu nduu-ní, á coó?

—Jaan —nì cachi-nè.

²⁸ Dandu cachí tu comandante mà:

—Yùhù, yáha ga cuáhà dñhùn nì dàquíhvi, te nì nìhì stnái nì sàcùndui nècuàchì romanu.

Dandu nì cachi Pablo:

—Doco yùhù, còó, vèchi dècuèndè nì quesai ñuhiví nduí nècuàchì libre.

²⁹ Dandu tiàa cuàhàn cahni cuí xì-né nì cuí, luegu nì naco-tèné cuàhàn-te. Dècuèndè stná comandante coronel mà, nì yùhí-nè sàhà ñà-nì dándàcú-né nì sàcùnuhni nècuàchìmà, te nduú-né iin nècuàchì romanu, iin nècuàchì libre.

Ñà-ndüá nì cachi Pablo xì nècuàchì Junta

³⁰ Daaní, nì tùinuù inga quivì, dandu cuní comandante-mà cundaà ndisa ini-nè ndià disáhà-xí cáhàn tñhù guá tè-raza Judea mà dìquì Pablo. Ñàyùcàndüá, nì ndaxin-né cadena nuhní nècuàchìmà, te nì dándàcú-né nataca dùtù xicusahnú, xì nsidaa stná nècuàchì sahnú idónuu. Dandu nì tavà-né Pablo cuàhàn-nè xì nècuàchìmà vehe ndé natácá nècuàchì sàhnùmà, te nì chicani-ñané mahì nsidaa nècuàchìmà.

23

¹ Dandu nì indehè váha Pablo nùu nsidaa nècuàchì Junta mà, te nì cachi-nè:
—Ñánì, ndahà Dios ié` ñuhiví yohó, te quivì vichi, còó ni-iñàha dandohó gá xì anímè.

² Doco dùtù cusáhnû yucán nani Ananías, nì dándàcú-né nùu tiàa itá yatni ndé iin Pablo ñà-nì caní-te yuhù-né. ³ Dandu nì cachi Pablo xì dùtù mà:

—Cunaha-ní, icúmí stná Dios cani-ya mii-ní iin castigu, ñà-dànàní uun-ní nduu-ní nèhivì váha. ¿Amádi iá-ní jaàn ñà-cuàhàn-ní nsidandaà-ní chuun-xi sàhà ley xi-nda? Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun nì dándàcù-ní nùu-té ñà-nì caní-te yùhù? vèchi có-sáha ley xi-nda (cani stnaha-nda) —nì cachi Pablo.

⁴ Dandu nècuàchì xí-ita yatni yucán, nì cachi-nè xì Pablo:

—¿Índù chuun cánahá-ní xì ndómà, vèchi dùtù cusáhnû iá nùu Dios ndùu-ndà?

⁵ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñání, cóni cúndáa ini nduú ndómà dùtù cusáhnû. Vàchi cachí libru ì: “Màsà cànàhá-ndà dìquì nècuàchì nihí chuun ñuu-ndà” —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì indehè Pablo nùu nècuàchì Junta mà, te nì xini-nè, dava-ne, nècuàchì saduceu nduú-né, te dava ga-nè, nècuàchì fariseu nduú-né. Ñàyùcàndüá, ndee ní càhàn Pablo, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchìmà:

—Ñání, nècuàchì fariseu nduú stná yùhù; vàchi yué, divi fariseu nì sanduu stná-nè. Te divi sàhà-ñá xiníndísê íá tnündé ini natiacu-ndà nú nì xihì-ndà, ñàyùcàndüá sanícuàchì nèhivì sàhí vichi.

⁷ Na ní nsihi nì cachi-nè ducán, dandu nì quesaha nècuàchì fariseu mà nì nàá stnahá-né xì nècuàchì saduceu mà. Dècuèndè nì tàhndè dava-ne, vàchi tucu tucu xínacani ini-nè. ⁸ Vàchi nsidaa nècuàchì saduceu mà, có-xiníndísâ-né ñà-ìcúmí-ndá natiacu-ndà, ni còò ángel, ni còò stná anima-ndà, cachí-nè. Doco nècuàchì fariseu, ndisa, xiníndísâ-né nsidaámà. ⁹ Ñàyùcàndüá, yáha ga nì cucuahà sàhámà, te fuerte nì càna nsidaa-né. Dava maestru nduú fariseu, nì ndacuítà stná-nè, càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Còó, nuá nùu nsiùhù, còò falta xì nècuàchì yohó. Vihini ñà-ndáà ndüá iin ángel nì cachi xì-né ñhàha, te ò iin espíritu xi Dios nì càhàn xì-né. Ñàyùcàndüá (cuidadu ni cúndóo-ndá) còtó Dios nàá stnahà xì-ndà —nì cachi-nè.

¹⁰ Dandu yáha ga nì cucuahà gá nàá stnahá nèhivì mà, ndè yúhí comandante mà vihini cuàhàn-nè danácuèhè dahuun-ne Pablo. Ñàyùcàndüá, nì dándacú-né ni tnátuu soldadu, te fuerza nì tavà-té Pablo nùu nècuàchì yucán, nì nacuaca-tèné mànuhù-té xì-nè ndè vehe cahnú-te.

¹¹ Daaní, nì cuñaà quìvì yucán. Dandu nì dàcùnì Stoho-ndà Señor Pablo mii-yá. Yatni iín-yá, càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Màsà cúhúún inì-ní, Pablo, vàchi nacua sàni càhàn-ní sàhí ñuu Jerusalén yohó, ducán ícúmí-nì càhàn stná-ní sàhí ndè ñuu Roma.

Nansa nì candatnuhu tè-có-xiníndísâ ñà-cahni-té Pablo

¹² Na ní tùinuù inga quìvì, dandu dava tè-raza Judea mà, nì candatnuhu-té nì chinaha-té Dios, cachí-te:

—Mà cúxí-ndá, ni mà cóhó-ndá tècuí ndè cachi cahni-ndà Pablo, te nú coó, ni sàa Dios cahni-yándô.

¹³ Cunaha-ní, tiàa nì candatnuhu ducán, yáha ùi dico nì sanduu-tè.

¹⁴ Ñàyùcàndüá, nì caquee-tè cuàhàn-te nùu dùtù xícusahnú ndoó cutnàhâ xì nècuàchì sahnú xídandacú, te nì cacachì-te xi-né:

—Nsiùhù, sàni chinaha-nsí Dios ñà-mà cúxí gá-nsì ndè cachi cahni-nsí Pablo, te nú coó, ni cuí-nsì quida-ya. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, mii-nsiá xì nsidaa dava ga nècuàchì dandacú, càcàn-nsià favor nùu comandante coronel, cachi-nsià xì-né ñà-cùnì-nsià ndàcàtnùhù gá-nsià nùu Pablo, te sàhájàn ndüá cuní-nsià quixi-ne tnaa, cundaca-ne Pablo quixi nùu-nsiá. Dandu nsiùhù, cuàhàn-nsi cuita tùha-nsi ichì cahni-nsínè —nì cachi tè-raza Judea mà.

¹⁶ Doco yucán nisa ìa iin sobrinu xi Pablo, iin dèhe cùha-ne, te nì xinitnùhu stná-te nansa cuàhàn tiàa cuahà mà quida-tè, cundiatu dèhé-tené. Ñàyùcàndüá, nì sàhàn tèchii ma vehe cahnú soldadu, te nì quìhvi-tè nì cachtinùhu-tè xì Pablo. ¹⁷ Dandu nècuàchìmà, nì cana-ne iin capitán, cachí-nè xì témà:

—Cundaca-ní tèchii yohó cùhùn nùu comandante coronel, vàchi nihí-te iin razón cuní cundaa ini-nè.

¹⁸ Ñàyùcàndüá, nì saca capitán mà tèchii ma cuàhàn-te nùu comandante coronel, te nì cachì-te xi nècuàchìmà:

—Nècuàchì ndiadí nani Pablo, nì cana-ne yùhù nì xicàn-nè favor cundaqui tèchii yohó quixi nùu-ní, vàchi nihí-te iin razón vàxi.

¹⁹ Dandu nì tñii comandante mà ndahà tèchii ma nì tavà cuàán-nète nì xicàn tñùhù-né nùù-té:

—¿Índù ñàha cuní-ní cachì-ní xì'?

²⁰ Te nì cachi tèchii ma:

—Cunaha-ní, iin-ni sàni ndatnuhu váha dava tè-raza Judea ñà-cuàhàn-te càcàn-te favor nùù-ní ñà-cundaca-ní tiu xi Pablo cùhùn nùù nsidaa nècuàchì xídandacú, vèchi cuàhàn-nè quida-ne na ian cuní-nè ndàcàtñùhù gá-nè nùù tiu-xi. ²¹ Doco, mii-ní, màsà cúníndísá-ní quida-ne, vèchi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dèhé, màs ùi dico xínduu-tè, te sàni chinaha-té Dios ñà-cuàhàn-te cahni-té tiu xi. Ni mà cúxí gà-te, ni mà cóhó gà-te tècuí ndè cachi cui-nè, xícachì-te. Te vichi, sà-itá tùha-tè ndiatú-te dandáa-ní —nì cachi tèchii ma.

²² Dandu nì chinaha comandante témà, cachí-nè:

—Sà-íá nùhù-ní vitni, doco màsà cáchi-ní xì ni-iin nèhivì ñà-nduá nì ca-chitnùhu-ní xì'.

Nansa nì dàsàà comandante Pablo nùù gobernador Félix

²³ Dandu nì cana comandante mà ùi capitán, te nì cachi-nè xì-té:

—Quidayucun-nsiá ñà-caquihin-nsiá ichì cundaca-nsiá ùi cientu soldadu cùhùn ñuu Cesarea, te ni cácuñùn stná ùni dico ùxin (70) soldadu xì idu, xì stná ùi cientu tè-nihí lanza. Nsidaa-nsiá cundoo tùha-nsiá caquee-nsiá cà-ñin sàñàà —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi stná-nè nì cuítá iin ùi idu cunúú stná Pablo, te ni cúndacá víi-ténè sàà nùù gobernador Félix. ²⁵ Daaní, nì tiàa stná comandante mà iin tutu cùhùn, te dohó cachá': ²⁶ “Yùhù nani Claudio Lisias, te casàhú tñùñuhí xì mii-ní nècuàchì gobernador Félix. ²⁷ Tiàa nani Pablo, nì catnii tè-raza Judea-nè, cuàhàn-te cahni-ténè nì cuí, dandu nì sàà yùhù ndacá stnahí xì soldadu, te nì nacuidahín-nè nùù témà, vèchi sàni cundaà inì nduú-né iin nècuàchì romanu. ²⁸ Daaní, cuní cundaà inì ndiá disáhà-xí dacuidá cuàchi guá-tené, ñàyùcànduá nì saquín-nè nùù nsidaa tè-xídandacú nùù raza-nè. ²⁹ Te yucán nì xinì, còò ni-iin cuàchi icúmí-né ñà-cui-nè, ni ñà-cundiadi stná-nè, cuisì-ní sàhà dàñùhù xi mii-té cáhàn tñùhù-té sàhà-né. ³⁰ Daaní, después nì xinitnùhu stná nansa ndatnúhú dava-tè, cuní-te dandáñuhú-ténè. Ñàyùcànduá, vichi duha nì dandàcuí sàà-nè nùù mii-ní; te nì dandàcú stná nùù tiàa xícahàn tñùhù mà ñà-nì sàà stná-te nùù-ní. Ni cúcuéé ni-ní”. (Ñà-jaàn nduá nì tiàa comandante mà.)

³¹ Daaní, soldadu mà, ducán nì caquida-tè cumplir, divi ñuu mà nì saca-tè Pablo nì sàà-te xi-né ndè ñuu Antípatris. ³²⁻³³ Dandu inga quivì nì naxicocuín tè-xicásáhà mà mànuhù-té ndé ndoó-te, doco tè-xínihi xì idu, nì ndòo-tè xì Pablo. Dandu nì quihin tu-tè ichì cuàhàn-te xi-né nì sàà ñuu Cesarea. Yucán nì nacoò-tè carta nihí-te nùù gobernador, te nì nacoò stná-te Pablo ndahà témà. ³⁴⁻³⁵ Dandu nì nsihi nì cahvi témà tutu mà, dandu nì xicàn tñùhù-té nùù Pablo índù ladu nduú ñuu-nè. Te na ní cundaà inì-te divi ladu Cilicia nduú ñuu-nè, dandu nì cachì-te:

—Na quésáá stná nècuàchì cáhàn tñùhù sàhà-ní, dandísá ndundaà dahuun chuun xi-ní —nì cachì-te.

Dandu nì dandàcú-te cundiadi Pablo vehechuún cahnú nì quidavàha nsì-Herodes.

24

Ñà-nduá nì cachi Pablo xì Félix na ní càhàn-nè sàhà mii-né

¹ Tixi ùhùn quivì nì quesaa dùtù cusáhnú nani Ananías xì stná dava nècuàchì sahnú dandacú. Te nì quesaa stná iin tiàa nduú abogadu nani Tértulo, ñà-cunduu-ne yuhù nècuàchì-mà. Te nì tñàtuu nsidaa-né nùù gobernador ñà-canicuàchi-ne sàhà Pablo. ² Dandú nì càà stná Pablo quixi-ne. Te na ní

quesaa-nè, dandu nì quesaha Tértulo mà nì càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà, cachí-nè:

—Señor gobernador, sàhà mii-ní ndoó dádí nsidaa-nsí caní tiempu ñuu-nsí yohó, te cuàhà ñàhà sàni nacani inì-ní nì quida-ní sàhà ñà-vàha xi ñuu-nsí.

³ Ñàyùcànduá, nicanicuahàn naquímànì-nsí mii-ní ndéni nì cui nì cúndóó-nsí ñà-nì quida-ní xì-nsí cuàhà favor. ⁴ Doco vichi sàhà-ñá màsà cuáha chuún gá-nsí mii-ní, ñàyùcànduá sacúndáhvì-nsí ñà-quida-ní favor cunini chii-ní càhàn-nsí.

⁵ 'Cunaha-ní, iin tè-chìcuéhè nduú Pablo jaàn, vàchi yáha ga datáhndè dava-tè nèhivì raza-nsí inicutu ñuhiví. Idónuu-té nùu nècuàchì nchícùn ley tucu xi iin nècuàchì ñuu Nazaret. ⁶ Te nì cuni stná-te quidachicuéhè-tè ñà-ì icúmí veheñùhu xi-nsí. Ñàyùcànduá, nì tnii-nsíte, te mii-nsí cuàhàn-nsí nsidandaà-nsí sàhà chuun ma modo xi-nsí nì cúí, ⁷ doco yucán ní sàa comandante coronel nani Lisias, te nì candiaa-nè tiàa jaàn fuerza nùu-nsí.

⁸ Dandu nì dàndàcú-né nùu-nsí ñà-quixi-nsí yohó nùu mii-ní nú cuní-nsí canicuàchi-nsí sàhà-té, nì cachi-nè. Te vichi vátùni cundaà ndisa inì-ní ndià disàhà-xí sanícuàchi-nsí sàhà-té, cuisì-ní ndàcàtnùhù-ní nùu mii-té —nì cachi Tértulo mà.

⁹ Dandu nì càhàn stná nsidaa gá tè-raza Judea itá yucán, divi ñà-ndácuìsì nduú nsidaájàn, nì cacachì-te.

¹⁰ Dandu nì quida gobernador mà seña nùu Pablo ñà-vátùni càhàn stná-nè vichi. Ñàyùcànduá, nì càhàn-nè, cachí-nè:

—Yùhù ináhì cuàhà cuià iá-ní icúmí-ní chuun nsidandaà-ní ñuu-nsí yohó. Ñàyùcànduá, cudì inì ñà-vátùni càhàn sàhí nùu-ní. ¹¹ Cunaha-ní, mà úhì ndàcàtnùhù-ní, te cundaà vaha inì-ní ñà-làcà ùxìn ùi quivì cuàhàn-ndà nì nasai ñuu Jerusalén cuàhàn cahví Dios. ¹² Doco ni-iin xichí cóni nái` xì ni-iin nèhivì veheñùhu yucán, te ni-iin xichí cóni dánàcuíde-nè, ni nèhivì sàhàn veheñùhu, ni stná nèhivì xicánúú calle. ¹³ Mate sanícuàchi nècuàchì yohó sàhí, doco còò ni-ñàhà cui quida-ne comprobar.

¹⁴ 'Doco yùhù cachí ndài xì-ní, iin ichì ndiaha nduá nchícuìn, te ducán cahví Dios, divi mii-yá nisa cahví stná xì-nsí, mate cachí nècuàchì yohó iin ichì tnùhù nduá. Doco yùhù xiníndísê nsidaa ñà-ítúú nùu tutu nduú ley xi-nsí, te xiníndísâ stnái nsidaa ñà-nduá nì tiàa profeta nisa càhàn cuenta xi-ya. ¹⁵ Nacua nì cachí mii-né, ducán cachí stná yùhù, ñà-íá ndisa tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá, vàchi icúmí nsidaa-nda natiacu-nda, nèhivì vaha te nèhivì malu. ¹⁶ Ñàyùcànduá, yùhù, nicanicuahàn quidé lucha ñà-màsà cóo ni-iin cuàchi dandoho-xi anímè, vàchi ni-iin cuàchi có-cùní` quide nùu Dios, te ni nùu nèhivì.

¹⁷ 'Cunaha-ní, caní cuià có-íé` ñuì, dandu nì nasai yucán, nihí cuàhà ñà-nduá cutahví nèhivì ndahví ndoó yucán, te nihí stnái promesa xi. ¹⁸ Pues chuun jaàn nduá disàhà-xí nì nasai yucán, te nì nsidandoo stnái mií (nacua cachí ley xi raza-nsí). Te xicánúú sahnúí patiu veheñùhu cahnú yucán, cóni dánàcuíde nèhivì, nì cóni quidá stnái ni-iin escándalo. Doco dava nècuàchì raza-nsí nì quixi ladu Asia, nì xini-nè yùhù yucán. ¹⁹ Te nú ndisa cuní nècuàchìmà càhàn tnùhù-né sàhí, dandu ndià ìcà-né màcuíta stná-nè nùu-ní yohó, te canicuàchi mii-né sàhí. ²⁰ Te ò nècuàchì itá yohó, nú nì xini-nè iá iin falta nì quide na ní ìe nùu nsidaa tè-xídandacú, dandu ni cachí-nèa vichi duha, cuní. ²¹ Cuisì vihini tuxí ini-nè iin falta nduá na ní càhàn fuertí` xì nsidaa nècuàchìmà nì cachì ñà-xiníndísê icúmí-ndá natiacu-nda —nì cachi Pablo.

²² Daaní, na ní inini Félix ñà-jaàn, nì cucani-tè chuun xi Pablo, cachí-te xi nsidaa-né:

—Ni quésáá gà comandante coronel Lisias, dandu ndàcàtnùhù gué` sàhà-ñá cundaà vaha inì nansa iá chuun xi-nsia.

Ducán nì cachi Félix, vachi algu ináhá stná-te sàhà ichì Jesús. ²³ Dandu nì dandàcú-te nùu iin capítan ñà-nì cundiáa-te Pablo, doco màsà cundiadí dahuun-ne, te ni màsà cadi stná-te nùu ni-iin ana iá vaha xi-né nú cuní nècuàchìmà quixi-ne dacútiácú-ñané, te ò nácótò stnahá-né.

²⁴ (Daaní, mànuhù Félix mà.) Te ni yaha itnii quivì, dandu nì quixi tu-tè xì ñahàdihí-te nani Drusila; iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Dandu nì cana-tè Pablo ñà-tnàtuu-ne, vachi cuní-te cunini-tè nansa iá ichì cunihnu vaha ini-ndà Jesucristu. ²⁵ Ñàyùcàndüá, nì càhàn Pablo xì ndùì-nè, dansítñùu ini-nè nècuàchìmà nansa cuní Dios quida viù-ndà sàhà-ñá màsà quidá ndevàha-nda nansa ni nì cui, vachi icúmí coo iin quivì juiciu. Dandu Félix mà, cuàhà gá nì yùhí-te, cachí-te xi Pablo:

—Còó, xuhun-ní (cuartu xi-ní) vichi. Te después, nú cusáí, dandu cana-tui mii-ní.

²⁶ Ducán nì cachi-te, vachi tuxí stná inì-te vihini daquíhvi Pablo dihùn sàhà-ñá dañá-ténê. Ñàyùcàndüá, cuàhà xichi nì cana-téné nì ndatnuhu-té xí-né. ²⁷ Doco na ní yaha ùi cuià, dandu nì quee-tè nùu mesa, te nì quíhvi inga tiàa nani Porcio Festo lugar xi-tè. Doco cóni tàvã-te Pablo libre, vachi cuní-te ndòò vaha-tè xì nèhivì raza Judea.

25

Nansa nì càhàn Pablo sàhà mii-né nùu gobernador saa nani Festo

¹ Daaní, nì quesaa Festo mà ladu yucán. Doco tixi ùni quivì nì quee-tè ñuu Cesarea cuàhàn-te ñuu Jerusalén. ²⁻³ Te yucán nì tnàtuu dùtù cusáhnù, xì stná nècuàchì chicá idónuu, nì càhàn-nè xì Festo sàhà Pablo, càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Te nì xicàn-nè cana-tè nècuàchìmà quixi-ne ndè Jerusalén, vachi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dèhè ñà-cahni-ténê ichì mà. ⁴ Doco nì naxiconihí Festo nùu nècuàchìmà, cachí-te:

—Còó, ñuu Cesarea mà icúmí Pablo ndòò-ne. Yucán ndiaá soldadu-nè. Te yùhù, tixi iin ùi quivì icúmí stnài naxicocuín yucán. ⁵ Ñàyùcàndüá, yucán nì cùhùn stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì idónuu, cutnàhâ-nsiá xì` cùhùn-ndà. Dandísá, nú iá cuàchi nècuàchìmà, dandu vátùnì canicuàchi-nsia —nì cachi-te.

⁶ Daaní, nì cuee gà-te ùnà ò úxìn gà quivì ñuu yucán, dandu mànuhù-té ñuu Cesarea, (te cuàhàn stná tè-xídandacu-ma). Dandu inga quivì nì yaha Festo ndé ndundáa sàhà nèhivì, te nì sàcòò-tè. Dandu nì dandàcú-te ni queé Pablo. ⁷ Te na ní quesaa nècuàchìmà, dandu nì sàcuíta stná nècuàchì raza Judea nì quixi Jerusalén mà, nì càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Cuàhà gá chuun pesadu nì cachi-nè dìquì nècuàchìmà. Doco puru ñà-mànicuí nìhìndèè-né nì sandua.

⁸ Daaní Pablo, nì naxiconihí-né nùu nècuàchìmà, cachí-nè:

—Yùhù, còò ni-iin falta nì quidé dìquì ley xi nècuàchì raza xi, ni còò stná falta nì quidé dìquì veheñùhu xi-nsi, ni dìquì stná rey cahnú César.

⁹ Doco Festo, cuní-te ndòò vaha-tè xi nècuàchì raza Judea mà, ñàyùcàndüá, nì cachi-te xi Pablo:

—¿A cándísá-nì cùhùn-ní ñuu Jerusalén, te yucán nsidandaì sàhà ñà-ndüá cachí nècuàchì yohó?

¹⁰ Dandu nì cachi Pablo xi-té:

—(Còó.) Divì lugar yohó nduú ndé cachí rey César xiñuhu ndundaà sàhà nèhivì. Ñàyùcàndüá yohó ié`. Te mii-ní, sàvaha ináhá-nì còò falta nì quidé dìquì nècuàchì raza xi. ¹¹ Doco cunaha-ní, nú ndisa iá pesadu cuàchi, te ò nú ndisa cuàhà gá iníhiqué, te xiñuhu cui, pues vátùnì; cahni-nsiá yùhù, mà cáchi á coó. Doco nú coó, nú tnùhu nduá cachí nècuàchì yohó, dandu còò permisú

danáyàha ni-iin juez yùhù ndahà-né. Pues vichi xíquèn ñà-dayáha-ní yùhù ndahà rey cahnú César —nì cachi Pablo.

¹² Daaní, Festo, nì ndatnuhu-té xí nècuàchì sáha razón xì-té nansa quida-tè, dandu nì cachi-te xì Pablo:

—Mii-ní, sàni xicàn-ní ndundaà chuun xi-ní nùu César. Pues vátùni iá; divi nùu César icúmí-ní cùhùn-ní.

Nansa nì xicàn rey Agripa càhàn Pablo nùu-né

¹³ Na ní yàha itnii quivì, dandu nì sàa stná rey Agripa xì Berenice ñuu Cesarea mà ñà-casàhù-nè xì Festo. ¹⁴ Te como caní quivì nì ndòo-ne yucán, ñàyùcàndüá nì càhàn Festo xì rey mà sàhà Pablo, cachí-te:

—Na ní quee Félix nùu mesa, nì ndòo iin nècuàchì ndiadí yohó (nani Pablo).

¹⁵ Ñàyùcàndüá na ní sàhìn ñuu Jerusalén, dandu nì catnàtuu dùtù xícusahnú xì stná nècuàchì dandacú nùu ñuu mà, nì xicàn-nè dandacuí ñà-cui nècuàchì ndiadí mà. ¹⁶ Doco nì naxiconihí nùu-né: “Nsiùhù tè-ndùu nècuàchì romanu, còò estilu icúmí-nsí cahnì-nsí ni-iin nèhivì nansa ni nì cui. Còó, vachi dihna icúmí-tè cuita-tè nùu nècuàchì sanícuàchì sàhà-ñá ducán vátùni cucumi-té lugar càhàn stná-te sàhà mii-té nansa iá ñà-ndüá càhàn tnùhù-né sàhà-té”.

¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì caquixi nècuàchì ñuu Jerusalén mà dècuèndè yohó, te vichi duha inga quivì nì sàhìn vehechuún, nì sàcòì silla xi, te nì dandacuí ni tavá-te Pablo mà. ¹⁸ Dandu nì sàcuíta stná nècuàchì càhàn tnùhù, te nì sanícuàchì-ne sàhà nècuàchìmà. Chuun pesadu cundua nì cahín. Doco còò, cóni sándüá ducán. ¹⁹ Cuisì sàhà creencia xi-ne nì càhàn-nè, xì sàhà stná iin ana nì xihì nani Jesús. Doco Pablo, tucu cachí-nè: itiácú Jesús, cachí-nè. ²⁰ Doco yùhù, cóni cúndáà vaha inì nansa chicá vaha quide xì chuun jaàn. Ñàyùcàndüá, nì càhìn xì Pablo, áma cándísá-né cùhùn-nè ñuu Jerusalén, te yucán ndundaà sàhà chuun xi-ne. ²¹ Doco còó, lugar yohó nì xicàn-nè cundiadi-nè ndè cachi (cùhùn-nè) ndundaà sàhà-né nùu rey cahnú César. Ñàyùcàndüá, nì dandacuí coo vaha-ne ndè cachi techuín-nè cùhùn-nè nùu rey mà —nì cachi Festo.

²² Dandu nì cachi rey Agripa mà xì Festo:

—Yùhù, cudí stná inì cunini ñà-ndüá cachí nècuàchìmà.

—Vátùni, tnaa cunini-ní —nì cachi Festo.

²³ Daaní, inga quivì vaxi tu Agripa xì Berenice ndè salón cahnú ndé ndundaà sàhà nsidaa chuun. Nì quìhvi-ne yucán, vico sàstnùhù ndáa-ne. Te yucán sàni caquesaa stná comandante coronel xì cuàhà stná nècuàchì chicá idónuu ñuu yucán. Dandu nì dandacú Festo ñà-nì tavá-te Pablo. (Te na ní quesaa-nè), ²⁴ dandu nì cachi Festo mà:

—Mii-ní rey Agripa, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì nì quesaa, yohó indéhe-nsiá nècuàchì (cachí xì-nsiá). Cunaha-nsiá, na ní sàhìn ñuu Jerusalén, cuàhà gá nècuàchì raza Judea nì xicàn favor nùu, dècuèndè nì càna fuerte-nè, cuní-nè cui nècuàchì yohó. Stná ñuu Cesarea yohó, divi ni ducán xicàn stná-ne. ²⁵ Doco nùu yùhù, còò ni-iin falta xi-ne nì túi. Dandu mii-né, nì xicàn stná-nè ndundaà sàhà-né nùu rey cahnú, ñàyùcàndüá, sàni nacani inì, te icúmí techuín-nè cùhùn-nè yucán. ²⁶ Doco cuisì ñà-còò ni-ñàha cui cachi ndise na tiai nùu señor rey cahnú sàhà-né. Ñàyùcàndüá sàni tavà cànúî-nè nùu mii-ní rey Agripa, xì nùu stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì dava ga, vachi cuní nanducu-nsiá índù ñàha cui tiai nùu tutu cùhùn xì-né. ²⁷ Vachi có-ndüá ñà-techuun-nda iin nècuàchì presu cùhùn nùu rey mà nú còò ni-ñàha cachítnùhu ñà-ndüú falta xi-ne —nì cachi Festo.

26

Ñà-ndüá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè sàhà mii-né nùu rey Agripa

¹ Daaní, Agripa mà, nì cachi-nè xì Pablo:

—Vàtùni càhàn-ní sàhà-ní vichi.

Dandu nì cuu ndahà Pablo, te nì quesaha-né nì càhàn-nè, cachí-nè:

²—Nansicáhîn vichi, vàchi nùù mii-ní cuàhìn càhìn. Pues cuàhà gá ñà-ndùá nì càhàn tnùhù nècuàchì raza-ndà sàhí, rey Agripa. ³ Doco cudû inì vichi, vàchi ináhá-ní nansa ndisa iá nsidaa estilu xì raza-ndà, te cundáa stná ini-ní sàhà nsidaa chuun ndatnúhú cuàhà-ndà. Ñàyùcàndùá, sacúndáhvî nùù-ní ñà-nì còo calma xi-ní cunini-ní ñà-ndùá cuàhìn càhìn.

⁴ 'Nsidaa nècuàchì ñuu Judea, ináhá-nè nansa nìsa quide na ní sandui tèchii. Dihna nìsa ìe ñuì, dandu nì sàhìn nìsa ìe ñuu Jerusalén. ⁵ Te nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, dècuèndè sàhana ináhá-nè yùhù. Te nú cuní-nè cachtinùhu ndaà-nè, vàtùni cachi-nè nansa nìsa quide na ní sanchicuìn ley xì nècuàchì fariseu. Nsidaa nècuàchì ley mà, chicá fuerte chívàha-ne religión xi raza-ndà. ⁶ Doco vichi yohó ié', sanícuàchi-ne sàhí. Te ¿índù falta xi iá? Cuisì ñà-xiníndísê palabra nì quida Dios comprometer xì xì-ndà, divi ñà-cuàhàn-yà danátíacú-yà nsì. ⁷ Pues sàhà ñà-nì cachi-yà ducán, ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì nduú nsì-úxin ùì descendencia xi raza-ndà, xinúcuàchí vî-nè nùù Dios ndui te ñuú, xiníndísâ-né, te ndiatú-né cuu ndisa ñà-ndùá nì quida-ya comprometer mà. Cunaha-ní rey Agripa, yùhù xiníndísâ stnái, te ñà-jaàn ndùá dísàhà-xì sanícuàchi nèhivì raza-ndà sàhí.

⁸ 'Mii-nsiá, ¿a ndísá có-xiníndísâ stná-nsià ñà-vàtùni danátíacú Dios nsì? (Pues ináhá-ndá, vàtùni.)

⁹ 'Yùhù, ndisa, nìsa tuxi inì ñà-ndiá ìqué quida quini xì nèhivì ndácùcahan xi Jesús de Nazaret. ¹⁰ Te divi ñà-jaàn nduá nìsa quide ñuu Jerusalén, vàchi ndè nùù dùtù cusáhnù nì taví permisú, te cuàhà nèhivì xì Jesús nìsa sadi vehecàa. Dandu quivì cuàhàn-te cacahnì-té nècuàchì mà, stná yùhù nì sadandáa stnái. ¹¹ Te nìsa nacàhìn stnái nsidaa veheñùhu cuachi nìsa nanduquí nèhivì xì Jesús ñà-dandohí-nè áma níhíndéi nacuaà-né mii-yá. Te ñà-cuàhà guá nìsa xidà inì sàhà-né, dècuèndè nìsa sahàn stnái ñuu xicà nì sanchicuìn-nè.

¹² 'Pues sàhà chuun jaàn nduá cuàhìn ichì ñuu Damasco, nihí orden nì quee nùù dùtù xícusahnú. Ñàyùcàndùá, iá permisú-xi cuàhìn sàhà chuun ma. ¹³ Te nahi càxíhùì nì sandua, señor rey, dandu ichì cuàhìn mà nì xinì yáha ga fuerte nì natnuù nihni iin luz ndé xiqué cuàhìn xì compañeruì, ndè dîquì-xì ansivi vàxa, te chicá ndiaha nì natnuà nùù orá. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nì nacasàn nsidaa-nsì ñuhù, te nì tiacuì nì càhàn iin ana càhàn dàhàn hebreu, cachí-yà xì': "¿Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quidá quíní-ní xì? Cuisì mii-ní quidá quíní-ní xì mii-ní, vàchi na quidá quisì caní sàhà nùù garrocha, ducán quidá stná-ní".

¹⁵ 'Dandu yùhù, nì cachì: "¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?" Dandu nì cachi-yà xì': "Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. ¹⁶ Doco vichi ndacuiìn-ní, vàchi sàhà-ñá nì xinì-ní yùhù, ñàyùcàndùá icúmí-ní cunduu-ní ana cunucuachi nùì, cunduu-ní testigu sàhà ñà-ndùá nì xinì-ní vichi, xì sàhà ñà-ndùá cuni gá-ní na dacuní guè mii-ní mií quivì vàxi xi-nda. ¹⁷ Te vichi cunaha-ní, cuàhìn techuín mii-ní ñà-cùhùn-ní càhàn-ní xì nècuàchì nsidaa inga raza. Te nú cuní-nè quida quini-ne xì-ní, dandu cuidahín mii-ní nùù-né, nùù mii-né xì nùù stná nècuàchì raza-ní Judea. ¹⁸ Doco icúmí-ní càhàn-ní xì-né sàhà-ñá datnúù Dios sàxinítnùnì-nè, te quee-ne ichì ñáa, quihin-ne ichì ndiaha-yá. Vàchi nú ni càhàn-ní xì-né, dandu vàtùni dàhà-né nùù ndàhá ñà-malu, te candòo-ne ndahà Dios. Nduu stná cuàchi-ne, te cunduu-ne nèhivì ìì xì, dandu cutnahá-né xì nsidaa gá ana xiníndísá-xì, te nihítáhvì stná-nè cuàhà ñà-ndiaha", nì cachi Jesús xì'.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì quida ndise cumplir nsidaa ñà-ndùá nì cachi-yà xì' na ní xinì mii-yá ansivi, señor rey. ²⁰ Vàchi primeru nì càhìn xì nècuàchì ñuu Damasco, dandu nì ndixi stnái ñuu Jerusalén, te nì càhìn xì nèhivì yucán xì stná inicutu ladu Judea, xì cuàhà stná ñuu inga raza. Te nsidaa lugar mà nì cachì xì-né ñà-xiñùhù cuu-ne arrepentir, te yàha-ne ladu xì Dios, dandu quida vii-né nacua ndiá icà-né nú ndisa sàni naxicocuñ inì-nè sàhà cuàchi-ne, nì cachì xì-né.

²¹ 'Pues cunaha-ní, nsidaájàn nduá dísáhà-xí nì tnii nècuàchì raza-ndà yùhù patiu veheñùhu cahnú, cuàhàn-nè cahnì-né yùhù nì cùí. ²² Doco Dios nduú ana chindéé xí, ñàyùcàndùá, iin-ni nchícùn ndài (ichì váha-ya) dècuèndé quivì vichi, iin-ni càhìn xì nèhivì sàhà-yá, a xínduu-ne nècuàchì ndahví, te ò nècuàchì chicá idónuu, nsidaa-né càhàn xí', cachì xì-né ñà-ndùá nì cachitnùhu Moisés, xì ñà-ndùá nì cachi stná nècuàchì profeta, ²³ ñà-ìcúmí Cristu ndoho-ya, (te cui-yà), dandu cunduu-ya ana primeru natiacu, te después danátnù-yà ichì ndiaha-yá nù nèhivì, na nèhivì ñuu-ndà, te ducán stná nèhivì inga ñuu —nì cachi Pablo.

²⁴ Càhàn va Pablo ducán, dandu nì ndàhì Festo, cachì-te:

—Pablo, sàni culocó sàxinítnùnì-nì ñà-cuàhà guá dacuaha-nì.

²⁵ Doco nì cachi Pablo xì-né:

—Señor gobernador Festo, cuicahnú inì-ní, doco màdiá nì culoquì nduá, vàchi ñà-ndácuìsì nduá cachì xì-ní. Càhàn sahnúí. ²⁶ Te cunaha-ní, yohó iá stná rey Agripa, te có-cucáhàn nùí' càhìn nù mii-né, vàchi ináhà-nè sàhà chuun yohó. Seguru icúmí ñà-sàni cundaà vaha inì-nè, vàchi chuun yohó, cóni sándúá iin chuun iá dèhé. ²⁷ Mii-ní rey Agripa, ádi xiníndísá stná-ní ñà-ndùá nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Pues yùhù ináhí, ducán xiníndísá-ní.

²⁸ Dandu nì cachi Agripa xì-né:

—Cuisì iyuhu gá palabra cachì-ní, te vihini yàha stnái cunchicuìn Jesu-cristu.

²⁹ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—A sea iyuhu-ní, te ò cuàhà gá cumànì, doco cahnú gá Dios iin-ni nì quidá stná-ní nacua nì quida yùhù, (nì xiníndísé mii-yá. A sácú vaha nì cúníndísá stná-ní), mii-ní xì nsidaa gá stná nècuàchì inínì yohó. Cuisì-nì có-cùnì' cunuhni stná-nsià cadena nahi mii ³⁰ —nì cachi Pablo.

Dandu nì ndacuìta nsidaa nècuàchì ndoó yucán, divì rey Agripa xì gobernador, xì Berenice, xì nècuàchì dava ga ndoó stná xì-né yucán. ³¹ Te nì cuxio-ne iladu, ndatnúhù-nè, cachì-nè:

—Ni cò falta xì nècuàchì jaàn dísáhà-xí cui-nè, ni ñà-cundiadi-nè.

³² Te nì cachi rey mà xì Festo:

—Nú màsà càcàn-nè yàha-ne nù rey cahnú César, dandu mà úhì dàñà-né vichi duha nì cùí.

27

Nansa nì dáyáha-tè Pablo cùhùn-nè ñuu Roma

¹ Daaní, Pablo xì itnii gá tè-ndiadí, nì yàha-ne ndahà iin capitán nani Julio, iin soldadu siempre cutnàhà xí soldadu xì meru rey César Augusto, vàchi sàni cachì tè-xídandacu-ma ñà-ìcúmí-nsì quihin-nsi barcu cùhùn-nsi ladu Italia.

² Te nisa là stná iin tiàa nani Aristarco cutnahá stná xì-nsì cùhùn. Iin nècuàchì ladu Macedonia nduú-né, te meru ñuu-nè nduú ñuu Tesalónica. Ñàyùcàndùá, nì nana nsidaa-nsì iin barcu nì quixi ñuu Adramitio, vàchi sàdanì cuàhàn-nu quihin-nù ichì nùhù-nu, te icúmí-nù yàha-nù ladu Asia. Dandu nì dítá-nu nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu xi-nsì.

³ Dandu nì yàha iin quivì, te nì sàà-nsì ñuu Sidón. Te yucán nì quidamani capitán mà nì sàha-ne permisú (ñà-nuu Pablo barcu), ñàyùcàndüá nì sàhàn nècuàchìmà ini ñuu yucán ndé ndoó amigo xi-ne, te nì nìhì-né ñà-ndüá xiñuhu.

⁴ Dandu nì dítá tu barcu mà ichì cuàhàn-nu, te nì yàha-nsi iin ñuu cahnú nani Chipre indúhu mahì mar. Ladu ndé có-dúcùn guá tàchì nì yàha-nsi, vàchi ladu nùù-xí caná tàchì mà. ⁵ Daaní, nì yàha-nsi chicá nùù-xí mahì mar iá frente ladu Cilicia xì ladu Panfilia, te nì sàà-nsì ñuu nani Mira iá ladu Licia.

⁶ Yucán nì xini capitán mà inga barcu nì quixi ñuu Alejandría, te icúmí-nù cùhùn stná-nu ladu Italia. Ñàyùcàndüá, divi barcu mà nì dándácú-né nana-nsi, te cuàhàn-nsi. ⁷⁻⁸ Daaní, cuàhà quivì nì xìca cueé-nu, vàchi ùhì xicá-nu, làcà ní cuyatni-nù nùù ñuu Gnido, te cóni sáha ga tàchì caca gà-nu. Ñàyùcàndüá, nì sàha-nù vuelta nì yàha-nsi yatni iin esquina ñuu Creta ndé nani Salmón. Dandu yuhù mar diin ñuu Creta mà nì yàha-nsi, doco ùhì stná caca barcu yucán. Dandu nì sàà-nsì nùù ñuhù íchì iin xaan nani Buenos Puertos, yatni ndé iá ñuu Lasea.

⁹ Doco vichi sàni cuee sàstnùhù-nsí, dècuèndè sàni yàha vicò iníhî-ndà, te vihini quida quini mar xì barcu (nú ni cùhùn-nu). Ñàyùcàndüá, nì càhàn Pablo (xì nèhivì ndoó barcu mà), ¹⁰ cachí-nè:

—Señores, sàni sàni nì cundaà inì cuàhàn coo cuàhà tnùndoho xi-nda nú ni cùhùn gà-ndà nùù-xí. Mà ùhì ndañuhu carga, xì mii stná barcu, ndé stná mii-nda vihini ndañuhu-nda.

¹¹ Doco capitán mà, chicá nì xinindisá-né ñà-ndüá cachí tiàa dacaca-xi barcu mà, xì ñà-ndüá cachí stná stohò-nu, te màdi ñà-ndüá cachí Pablo.

¹² Ñàyùcàndüá, cuàhà nècuàchì yucán, chicá nì cuni-nè caquee-ne lugar mà, vàchi có-ndüá iin lugar vàha yàha-nda tiempu vixin. Ñàyùcàndüá, nì cachi-nè chicá vàha cùhùn-nè nùù-xí ndé ñuu Fenice, dandu vètùni cundoo-ne yucán tiempu vixin. Ñuu Fenice mà nduú iin ñuu inga orilla ñuu Creta, te cuisì dúcùn tàchì iin iin dián ndé quècahnu hora.

Nansa nì dàñà fuerte dàvitàchí mar

¹³ Daaní, nì quesaha caná yadi tàchì ladu, te nì tuxi ini nècuàchì barcu ñà-vètùni cùhùn-nsi. Ñàyùcàndüá, nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi orilla mar iladu ñuu Creta mà. ¹⁴ Doco tìxi inga iin ratu nì quesaha nì cana iin tàchì dáná, ladu ñuu mà vàxan, tàchì yódo ladu nìnu cachí-nè xán. ¹⁵ Te nì cacùhan barcu xi-nsi, mànicùí gá nìhìndèè-nsí caca ndaà-nu ladu vàxan, ñàyùcàndüá nì sahnde ini-nsi, vàchi ndé ndiàchì úún-nu cuàhàn-nu.

¹⁶ Dandu nì yàha-nsi iladu ñuu tii nani Claudia indúhu mahì mar. Te yucán có-caná cuàhà guá tàchì. Cunaha-ní, barcu cahnú xí-nsí mà, ídítá stná-nu iin lancha tii. Te ndee ní quidachuún-nsí, dandu nì nìhì-nsí nì tavà-nsínu. ¹⁷ Dandu nì dácùnúndüù-te iin cable ndee icà barcu cahnú sàhà-ñá màsà ndüá-nu. Te nì yùhí stná-te sàà-nu ndé yadi iá ñusì, te cacùhun-nù. Ñàyùcàndüá, nì dànùú-te sìcoto ndee dítá tàchì-nú, te ndiachi úún-nu cuàhàn-nu quidá tàchì mà.

¹⁸ Daaní, inga quivì, yàha ga caná ì tàchì dáná mà. Ñàyùcàndüá nì quesaha-té nì dandiàchì-té carga xi-nù ini mar. ¹⁹ Te quivì ùni nì dandiàchì ndahà stná-nsi nsidaa gá ñà-ndüá nihí-nu. ²⁰ Dandu nì yàha cuàhà gá quivì, te có-tuí orá, có-tuí sìtnúù, te yàha ga dúcùn dàvitàchí daná mà nsiùhù. Ñàyùcàndüá, còò gá tnùndé ini càcu-nsi nì cahan-nsí.

²¹ Daaní, na sàni yàha cuàhà quivì ndoó dòcó-nsi có-xixí-nsí, dandu nì sàcùin Pablo mahì nsidaa-nsí, te nì cachi-nè xì-nsí:

—Compañeros, chica vaha nú nì inini-nsia yùhù nì cùì ñà-màsà quée-ndá ñuu Creta quixi-nda, dandísá mà cécùhun-nda tnùndoho yohó. ²² Doco vichi, cachí xì-nsiá, màsà cùhúún inì-nsia, vàchi ni-iin-nda mà cùí-ndà, cuisì barcu xi-nda cuàhàn ndañuhu. ²³⁻²⁴ Doco cunaha-nsiá, ñuú ndùvehè nì xinì yatni ndé (indúhí) nì sàcuìn iin ángel xi Dios nú. Vàchi mii-yá nduú-yá Stohì, divi ana xinúcuáchì nùù-xí. Pues divi ángel mà nì cachi-nè xì: “Màsà yúhî-ní, Pablo, vàchi icúmí-ní sàà-ní nàcuìn-ní nùù rey cahnú César. Te cunaha-ní, sàni indehè ndàhví Dios mii-nsiá, vàchi dohó cachí-yà xì-ní: mà sàà ni-iin nèhivì cutnáhâ xí-ní cui-nè, ni-iin nèhivì barcu yohó”, nì cachi ángel mà. ²⁵ Ñàyùcàndùá contentu ni nácùndoo-nsia, compañeros, vàchi nacia sàni cachi Dios xì, divi ducán icúmí coo, te seguru icúmî. ²⁶ Doco antes icúmí-ndá ndiachi-nda orilla iin ñuu tii mahì mar —nì cachi Pablo.

²⁷ Daaní, nì yàha ùxìn cùmì gá quivì, te vichi xicá barcu iladu mar ndé cachí-nè nduú mar Adria. Nahí dava ñuu nduá, te ndiachi ndiachi barcu xi-nsi quidá tàchì. Dandu peón xíquidachuún barcu mà, nì tuxi inì-te ádi sàni cuyatni-nù nùù ñuhù íchì càhàn-té. ²⁸ Ñàyùcàndùá, nì chitacùhá-te nadaa tantu cunú ñuhú tècuí yucán, te nì cundaà inì-te òcò sàhùn iin (36) metro cunú-te. Dandu iyuhu gá nùù-xí, tucu tu nì chitacùhá-te, te òcò ùsà (27) metro cunú-te chicá yucán. ²⁹ Ñàyùcàndùá, nì yúhí-te dùcùn barcu cavà nahnú ñuhú ini mar. Sàhàmà nì dànùú-te cùmì càa nahnú xí barcu ndé cahà mar sàhà-ñá màsà caca gá-nu. Dandu ndiatú cuisi-té túinuù.

³⁰ Daaní, peón xi barcu, nì cunì-te cunu-tè. Ñàyùcàndùá, nì sàcuíta-tè nùù barcu mà, quidá-te na ian cuàhàn-te danuú gá-te inga càa nahnú ndé cahà mar, doco dandáhvî-te, vàchi lancha tii ma nduá nì dànùú-te. ³¹ Dandu nì cachi Pablo xì capitán xì stná soldadu ndoó yucán:

—Nú màsà ndóo peón jaàn barcu yohó, mà cacu-nsia.

³² Ñàyùcàndùá, nì sàhàn soldadu mà nì sahdè-te cable itácaa lancha mà, te nì ndiachi-nú mahì mar.

³³⁻³⁴ Daaní, na sàcuàhàn túinuù, dandu nì càhàn Pablo xì nsidaa compañeru-nè, cachí-nè:

—Chicá vaha cuxi-nsia iñàha, vàchi sàcuàhàn-ndà ùxìn cùmì quivì có-xixí-nsiá, nchitó-nsiá, nacánì ini-nsià. Ñàyùcàndùá sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-cuxi-nsia, vàchi ducán xiñuhu quida-nda, dandu càcu vaha-nda, vàchi cunaha-nsiá, còò ni-iñàha cuu xi ni-iin-nda. ³⁵ —nì cachi Pablo.

Dandu nì tnii-ne iin pan, te nì naquimanì-né Dios nì indehè nsidaa-né. Dandu nì dàcuàchí-nèa, te nì quesaha-né xixí-né. ³⁶⁻³⁷ Ñàyùcàndùá, nsidaa gá nèhivì yucán, contentu nì ndòo-ne, te nì xixi stná-nè. Te nsidaa nsidaa nsiùhù nècuàchì ñuhú barcu ma, ùi cientu ùnì dico sàhùn iin (276) nèhivì nì sanduu-nsi.

Nansa nì cuu xi barcu, nì tuxì-nú nì sachi-nù nùù mar

³⁸⁻³⁹ Daaní, na ní nsihì nì xixi nèhivì mà nì ndenuu ini-nè, dandu nì sate nsihì-ne trigu (nduú carga xi-nù) ñà-cùnì-nè nduñama chii gá-nu. Dandu na ní túinuù claru, (nì xinì xicà-té yucán íá) iin ñuu mahì mar. Doco cónì nácùnì-te índù ñuu nduá. Doco nì xini stná-te yucán íá iin ndahà mar ndé íá ndàà ñusì orilla-ñà, te vaha lugar mà daxínu-tè barcu cahan-té. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, nì sahdè-te cable xi càa itnìí xí-nù mahì mar, te nì ndòa. Dandu nì dàñà stná cable nuhnì yutnù chipála dacaca-xi-nú. Te nì nana stná sìcoto ndee itánínì ladu nùù-nú (ñà-dítâ tàchì-nú). Ñàyùcàndùá nì quesaha-nú nì nacaca-nù, te cueéni cueéni nì cuyatni-nù ndé íá ñuhù íchì mà.

⁴¹ Doco nì sàà-nu iin xaan ndé vaxi ùi ichì tècuí, te yucán nì cacùhun-nù cahà mar. Nì ndùxin tnuu nùù-nú, doco cahà-nú, nì quesaha nì sachi iì-ñá

nì quida tècuíí dúcùn ndee guá icà-nú. ⁴² Dandu soldadu yucán, nì cacuni-te cahni nsihí-te nècuàchì ndiadí ndiaá-te, vàchi vihini dutè-né mar mà, te cunu-ne cahan-té. ⁴³ Doco capitán yucán, cóni cùnì-nè cui Pablo. Ñàyùcàndùá, cóni sáha-ne cahni soldadu mà nècuàchì ndiadí. Dandu nì dandacú stná-nè nùu nècuàchì túha dutè ñà-dihna mii-né nì quécoyo-ne mahì tècuíí dècuèndè nì xínu-ne ñuhù íchí. ⁴⁴ Dandu nècuàchì mà túha, cunchicùn-nè cùhùn-nè cundóó candee-né ñiquì yutnù nduú tabla, ò inga yutnù xí barcu nì sachi. Ñàyùcàndùá, ducán nì nihì nsihí-nsí nì quee-nsi ndè ñuhù íchí, te nì càcu-nsi.

28

Ñà-ndùá nì quida Pablo na ní ìa-ne ñuu tii Malta mahì mar

¹ Na ní nsihì nì càcu-nsi nùu mar mà, dandu nì xinitnùhu-nsi Malta nani ñuu yucán. ² Te nèhivì ndoó yucán, nì quida manì-né xì-nsí nì chiñuhu-nè iin ñuhu, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-nì tnátuu-nsi nadaà-nsí, vàchi cuún dàvi, te vixin ga. ³ Ñàyùcàndùá nì nducu stná Pablo chii tutnù íchí. Doco na meru daquée-nènu mahì ñuhu mà, dandu nì quecunu iin còò dàná xínu-sì nùu ñuhu, te nì tñinùhu tnuu-sì ndahà-né. ⁴ Ñàyùcàndùá, na ní caxini nècuàchì ñuu mà itácaá còò mà ndahà Pablo, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Ádi té-nì sahnì nduú tè-jaàn, ñàyùcàndùá vichi icúmí-té danàa-te sàhà-té. Mate sání càcu-tè nùu mar, doco mà níhì-té cutiacu gà-te —nì cachi-nè.

⁵⁻⁶ Doco nì quidi Pablo ndahà-né, te nì ndiachi còò mà mahì ñuhu. Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì yucán, ndé ndiatú úún-né, vàchi tuxí ini-nè cuàhàn xìun ndahà Pablo, ò nú coó, nanàá nàcasàn-né cui-nè. Doco caní tiempu ndiatú-né indéhe-né, te còò ni-ñàha nì cuu-xi nècuàchìmà. Iin-ni iá-nè. Ñàyùcàndùá, tucu nì nacani ini nèhivì mà, cachí-nè:

—Ádi iin dios nduú nècuàchì jaàn.

Nansa nì dándúvaha Pablo yua nècuàchì dandacú nani Publio

⁷ Yatni yucán nduú ñuhù xí nècuàchì dandacú nùu ñuu mà; Publio nani-né. Te nècuàchìmà, nì dàyáha-ne nsiùhù vehe-ne. Ùnì quivì nì sandoo-nsi yucán. Te cuàhà gá nì cunsihi ini-nè nsiùhù. ⁸ Te yucán iá stná yua-né, indúhu-né, sáhayocá-nè, vàchi cuhí-nè cuèhè daxìn. Dandu nì quihvi Pablo ndé indúhu nècuàchìmà, te nì xicàn tàhvì-né nùu Dios, nì chitándòó-né ndahà-né ñiquì nècuàchìmà, te ducán nì nduvàha-ne. ⁹⁻¹¹ Dandu después dava ga nècuàchì cuhí ndoó ñuu mà, nì caquixi stná-nè, te nì nduvàha stná-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì cañúhu nècuàchì ñuu mà nsiùhù. Te na ní xínu ùnì yòò ndoó-nsí yucan, dandu nì nana-nsi iin barcu cuàhàn-nsi quihin tu-nsi ichì nacaca-nù xì-nsí. Te nèhivì ñuu mà, nì sàhatahvì stná-nè nsiùhù nsidaa ñà-ndùá xiñuhu nùu-nsí. Te barcu mà, iin yutnù nì ìa yucán inii tiempu vixin nduú-nu. Ñuu Alejandría nduú meru ñuu-nu; te nùu-nú itá muñecu nani Cástor xì Pólux. Pues divi barcu mà nduú yutnù nì nana-nsi, te cuàhàn-nsi.

¹²⁻¹³ Daaní, primeru nì sàà-nsi ñuu Siracusa, te ùnì quivì nì sandoo-nsi yucán. Dandu nì caquee tu-nsi, te duha duha nì càvà barcu xicá-nu cuàhàn-nu, te ducán nì sàà-nu xì-nsí ndè ñuu Regio. Dandu inga quivì, te nì quesaha tú tàchì ladu. Ñàyùcàndùá, nì caquee tu-nsi cuàhàn-nsi. Te tìxi ùnì quivì nì sàà-nsi iin ñuu nani Poteolos. ¹⁴ Ñuu yucán nì ndacùhun tnahá-nsí xì nècuàchì iin-ni nchícùn stná xì Jesús, te nì xicàn-nè ñà-ndòo-nsi xì-né iin ùsà quivì. Dandu después nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi carretera cuàhàn ñuu Roma.

¹⁵ Daaní, ñuu Roma mà nì quee ga stná nèhivì xí Jesús vaxi-ne, vàchi sàni xinitnùhu stná-nè sàvaxi-nsi. Dava-ne, dècuèndè ñuu nani Yàhvi xì

Apio nì quesaa-nè, te dava ga-nè cuisì ndé` ñuu tii nani ùnì Changaru nì quesaa-nè (ñà-ndacùhun tnahá-né xì-nsí.) Te na ní xini Pablo nècuàchìmà, nì naquimanì-né Dios, te nì ndòo-ne contentu.

¹⁶ Daaní, nì sàà nsidaa-nsí ñuu Roma. Te capitán cutnâhâ xì-nsí, nì quida-ne entregar tiâa ndiaá-nè, nì ndòo nècuàchìmà ndahà iin comandante. Doco Pablo, nì nihì-né permisú coo cuaán-né, mii-né xì stná iin soldadu cundiaa xì-né.

Nansa nì càhàn Pablo xì nècuàchì raza-nè ndoó ñuu Roma

¹⁷ Daaní, nì yâha ùnì quivì, te nì nacana Pablo nècuàchì raza-nè chicá idónuu nì sàà vehe-ne. Te na sàni nataca nsidaa-né, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Ñàni, còò ni-ñàha ni quidé dìquì nècuàchì ñuu-ndà, te ni-iin xichi cóni càhìchì stná inì estilu xi xii-ndà. Doco nì tnii nècuàchì raza-ndà yùhù na ié` ñuu Jerusalén, te nì dàyâha-ne yùhù ndahà tè-romanu. ¹⁸⁻¹⁹ Te tè-yúcán, nì xicàn tnùhù váha-tè núí, dandu cuàhàn-te dañá-té yùhù nì cuí, vâchi còò ni-ñàha disáhà-xí cuí. Doco nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, cóni cùnì-nè dàñí. Ñâyùcàndùá, fuerza nì xìquèn dayâha-tè yùhù nùù rey cahnú César ñà-nsidandaà temà sàhí. Doco ni-iyuhu có-nduámà ñá-cùnì` daquéè cuàchi dìquì nèhivì raza-ndà; còò.

²⁰ Pues cunaha-nsiá, iá ñà-disáhà-xí nì quide mii-nsiá invitar cundehí-nsiá, te càhìn xì-nsiá yohó, vâchi vichi ndisa sà-íá iin tnùndé ini ndiaha xì nècuàchì raza-ndà Israel. Doco divi sàhà-ñá (xiníndísê tnùndé ini ndiaha ma), ñâyùcàndùá nì sàà nì sàcùnuhni cadena yohó —nì cachi Pablo.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì Pablo:

—Còò; còò ni-iin carta ni quixí ladu Judea càhàn sàhà-ní, ni còò ni-iin stná nècuàchì raza-ndà nì quésáá daquéè cuàchi-xi dìquì-ní. ²² Doco cachí-ní xì-nsí nansa iá ichì sàà, tuxí inì-ní. Vâchi nsiùhù cuní-nsì cundaà ini-nsì, vâchi nsidanicuú lugar càhàn ùhí nèhivì dìquì ichì mà —nì cachi-né.

²³ Daaní, nì saquin Pablo iin quivì quixi tu nsidaa-né. Te na ní sàà quivì mà, cuàhà gá nèhivì nì casaà vehe Pablo. Ñâyùcàndùá, ndè dàtnàà, xì ndè nì cuaà dahuun nì ndòo-ne yucán, càhàn Pablo xì-né, datúí-ne nansa iá ichì ndé dandacú Dios, te dansínuu ini-nè nècuàchìmà nansa cachí ley xi Dios nì tíaa Moisés, xì nansa cuní cachi stná palabra nì tíaa nècuàchì profeta sàhana. Ducán nì quida-ne, vâchi cuní-nè dacúníndísâ-né nècuàchìmà, te cahvi-ne xì Jesús. ²⁴ Daaní, na ní nsihamà, dandu dava nècuàchì iníní má, nì xinindisá-né, te dava-ne, còò. ²⁵ Màdì iin-ni ni xiníndísâ nsidaa-né. Daaní después cuní-nè nùhù-nè. Doco na táñâha ga caquee-ne, nì cachi Pablo xì-né:

—Ndisa, ñà-ndàà nduá nì cachi Espíritu Ìì xí Dios xì xii-ndà sàhana na ní dàcàhàn-yà profeta nani Isaías, vâchi dohó nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

²⁶ Cuahán-ní, càhàn-ní xì nècuàchì raza-ní yohó, te dohó cachí-ní xì-né: “Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiâ cunini-nsia, doco mà sàà-nsiâ mànhì ini-nsiâ. Te cuàhà gá icúmí-nsiâ cundehè-nsiá, doco mà cundáà ndisa inì-nsiâ”. (Ducán cachí-ní xì nècuàchì raza-ní.) ²⁷ Vâchi nsi-daa nèhivì mà, quidámáxini-nè, na ian ùhì tiacu-nè. Te quidá-né na ian dânácuáni-nè nùù-né, vâchi có-cuní-nè cundehè-né (ichì váha), ni có-cuní stná-nè cunini-ne, ni có-cuní stná-nè mànhì ini-nè, ni có-cuní stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida vií anima-nè, nì cachi Dios.

²⁸ Pues vichi cunaha-nsiá, sàni nihítâhvi nèhivì nsidaa gá raza cunini stná-nè razón ndiaha nansa càcu-ne nùù-yá. Te mii-né, ndisa, icúmí-nè cunsìhi ini-ne cunini-ne ²⁹ —nì cachi Pablo.

Dandu nècuàchì raza Judea mà, nì caquee nsihi-ne, te nì quesaha-né ndatnúhú fuerte-nè sàhà palabra mà.

Nansa ni quida Pablo na ndiadí-nè vehe-ne ñuu Roma

³⁰ Daaní, inii ùi cuà nìsa ìa Pablo iin vehe renta (ñuu mà), te dayáha-ne nsidaa nèhivì sáa nùù-né, ³¹ cachítñuhu-ne xì nècuàchìmà sàhà ichì ñuhivì ìì xí Dios, vachi libre iá-nè càhàn-nè xì nsidaa nèhivì mà. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchìmà sàhà Stoho-ndà Jesucristu, còò iin ni sadí xì nùù-né.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Roma

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì xinúcuáchí nù Jesucristu. Divi mii-yá nì cachi-yá xí ñà-cùhìn chuun xi-ya; mii-yá nì nacàxin-ya yùhù ñà-cachitnùhi razón ndiaha xí Dios inicutu. ² Te divi razón mà nduú stná palabra nì cachitnùhu-ya sàhà na ní dàtnùu-yà ini nècuàchì nì sacahàn cuenta xi-ya, te nì tiaa-ne ñà-yúcán nù tutu ì. ³⁻⁴ Cunaha-nsiá, cáhàn palabra mà sàhà Dèhemanì-yá, te cachá' ñà-ndùú-yá iin descendencia xi rey David, vachi iin nècuàchì ñuhiví yohó nì sanduu xii-yá, cachá'. Doco (diín lugar nì quixi) anima ì-yá, vachi Dèhemanì Dios nduú-yá, te icúmí-yâ poder, ináhá vâha-nda ñà-jaàn, vachi mate ní xihì-yà, doco nì natiacu-yà. ⁵ Te divi nù mii-yá sàni nihitáhvi nsiùhù cacanu-nsi chuun xi-ya ñà-càhàn-nsi xì nèhivì nsidanicuú ñuu, áma sàà stná-nè cunini-ne ley xi-ya, te cunindisá-néyà, dandu más gà tnùñuhu xí-yá quee. ⁶ Te mii-nsiá, ducán nì xinindisá stná-nsià, vachi nì cana stná Jesucristu mii-nsiá (ñà-cunchicùn-nsiàyà). ⁷ Te vichi tiaí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Roma. Cunaha-nsiá, ñà-mànì guá-nsià nù Yua-nda Dios, ñàyùcànduá nì cana-yansià sàhà-ñá cunduu stná-nsià nèhivì ì xí-yá.

Te vichi xicàn tàhvi sàhà-nsiá nù mii-yá xì nù Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuàha-yansià gracia, te contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cùnì-nè cùhùn-nè ñuu Roma nàcòtò-nè nèhivì xí Dios ndoó yucán

⁸ Primeru cuàhìn cachi ñà-yòhó: yùhù ndácùcahín Jesucristu, te naquímánì' (Yua-nda) Dios sàhà nsidaa-nsiá ñà-ndiaha guá xiníndísâ-nsiá mii-yá. Te vichi dècuèndè inicutu ñuhiví sàni xinitnùhu-ne sàhájàn. ⁹ Yùhù, xì nsidaa anímè xinúcuáchí nù-yá, cachitnùhi razón ndiaha sàhà Dèhemanì-yá. Te mii-yá, ináhá-yâ ñà-ndáà nduá nsinúú cuáhà inì mii-nsiá, te xicàn tàhvi sàhà-nsiá nù-yá. ¹⁰ Te xicàn tàhvi stnáì áma cóo iin quivì nihí tiempu sàì nàcòtì mii-nsiá, nú ducán cunì stná mii-yá. ¹¹ Vachi cuáhà gà cuní sàì sàhà-ñá nihitáhvi gà-nsiá más ñà-nduá cui chindee xi anima-nsià, dandu chicá nacuahandee inì-nsià. ¹² Te ò nì cachí-ndà, ñà-cùnì-ndà chindee stnaha-nda ñà-chicá cunindisá víi-ndayá, vachi nsidaa-nda, iin-nì xiníndísá-ndáyâ.

¹³ Ñàni, cuní cundaà inì-nsià ñà-cuàhà gà xichi nacánì inì sàì ndé ndoó-nsiá, doco siempre iá ñà-sàdí nù. Doco vichi ndisa, (vihini sàì), vachi stná ndé ndoó-nsiá cuní quida stnáì chuun ì xí Dios, nacua sàni quide dava ga ñuu, sàhà-ñá ducán quee stná cuáhà ñà-vàha xi mii-nsiá. ¹⁴ Vachi ndiá ìqué (cachitnùhi razón ndiaha xí-yá) xì nsidanicuú nèhivì, a xínduu-ne nècuàchì ñuu ndé cáhàn-nè dàhàn griegu, te ò ndéni ñuu nì cui, doco icúmí càhìn xì nsidaa-né, a nchichí-nè, te ò mà nchichí-nè. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nù yùhù, dispuestu ié sàì cachitnùhu stnáì xì mii-nsiá nècuàchì Roma ñà-ndùú razón ndiaha.

Cahnú poder xi razón ndiaha xí Dios

¹⁶ Yùhù, có-cùcáhàn nù cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu, vachi cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn vátùnì càcu anima-nda quida poder xi-ya, nú sàni xinindisa-ndayá, mate nècuàchì ndéni ñuu nì cui nì cúndúú-ndá. Doco dihna xiñuhu (cunitnùhu) nècuàchì raza Judea, dandu stná nèhivì dava ga ñuu ñuhiví. ¹⁷ Vachi divi sàhà razón ndiaha ma datú Dios nansa cui ndee vâha-nda nù-yá nú nì cúndísâ vâha-ndayá, vachi cuisì-nì ñà-jaàn nduá ndiáà, nacua

cachí stná tutu ìi: “Nú sàni ndee vâha-nda nùù-yá ñà-xìníndísá-ndáyâ, dandu vida ndiaha ñìhìtâhvi stná-ndâ”.

Nsidaa nêhivì, iá cuàchi-ne, cachí Pablo

¹⁸ Sàni cundaà ini-ndâ fuerte icúmí quixi castigu xi Dios dìquì nsidaa nêhivì có-quidá víi, vâchi quini quidá-né, te cuehé gà-nè, có-sâha-ne cuitiâ palabra ndâcuisì xí-yá, ¹⁹ mate sá-ínáhá vâha-ne sâhâ ñà-ndùá cui cundaà ini-ndâ sâhâ-yá, vâchi sàni dâtúí-yañâ nùù-ndâ. ²⁰ Vâchi dècuèndè nì sàcòo ñuhivì nâhâ claru ñà-ndùá cui cundaà ini-ndâ sâhâ-yá; mà úhì cundehè-ndâ nsidaa ñà-ndùá nì quidavâha-ya, te cundaà ini-ndâ. Nâhâ xicâ icúmí-yâ poder ndisa nicanicuahàn, te claru cundaà stná ini-ndâ ñà-mii-yá nduú-yá Dios. Ñâyùcàndùá, còo ni-iin ñà-dìsâhâ-xí (nacuaà nêhivì-yá). ²¹ Vâchi na nîsa inaha-néyâ antes, cóni càhvi ndisa-neyâ nacua ndiá ìcâ-né, ni cóni náquímâni stná-néyâ. Cuisì inì-ni mii-né nì chitnùnì ndevâha ini-nè nansa quida-ne, mànicùí gá mànhì tnúnì ini-nè nansa quida vii-né. ²² Ñà-nchìchí guâ-nè càhàn-né, ñà-yùcán nì tùi-ne nduú-né nècuàchì neciu. ²³ (Te ñà-neciu guâ-nè), nì nandòdó-né ñà-ndiaha guá iá-yâ, te cahan-né iin figura iá nahi nêhivì nduú Dios, mate nêhivì, xihì-nè, doco mii-yá, itiácú-yâ nicanicuahàn. Te nì quidavâha stná-nè figura laa, xì stná quisì nahnú, xì quisì cuàtì, (te nì cahvi-néñâ).

²⁴ Ñâyùcàndùá, nì cuhuun ini Dios sâhâ-né, te nì cachi-yâ ni cùhùn-nè ichì sìquini nì nchihò ini-nè. Te ducán ndisa nì quida-ne, (yâha ga quini) nì quida-ne xì iquìcúñú-nè, cóni chívâha ga-nè tnùñuhu xí-né. ²⁵ Nì nacuaà dahuun-ne palabra ndâcuisì xí-yá, te ñà-ndùú tnùhu nì candisá-né. Màdi mii-yâ ana nì quidavâha xi ñuhivì nì càhvi-né; còo, cuisì-ní ñà-ndùá nì quidavâha-ya ñuhivì yohó nì cahvi-né; cuisì ñà-jaàn nduá nì xinucuachi-né nùù-xí, màdi nùù mii-yâ ndiaha itiácú nicanicuahàn, amén.

²⁶ Ñâyùcàndùá, nì nacoo dahuun-yanè. Dandu chicá quini nì quida ndevâha-ne xì mii-né. Dècuèndè stná nècuàchì ñahâ, cóni nándâhâ gá-ña xì nècuàchì tiâa nacua quidá nècuàchì ñahâ. Còo, entre mii-ñâ nîsa quida-ñâ cuàchi. ²⁷ Te ducánì stná tiâa, dava ga stná-te, cóni nándâhâ gá stná-te xi ñahâ. (Ndahví-te), vâchi entre mii-té nì naxihò stnahá-te, te nì quida-tè cuàchi. Doco sâhâ ñà-yùcán nì ñhì stná ìcâ-té (cuèhè), vâchi ñà-yùcán nduú castigu xi-tè nacua xiñuhu coo xi-té ñà-nì quee-tè ichì váha.

²⁸ Te-ñâ cóni cudûí gá ini-nè cunihnu ini-nè mii-yá, ñâyùcàndùá, nì nacoo dahuun stná-yànè, te sâhâmâ nì cuchicuehe dahuun sâxìnítnùnì-nè. Cuisì ñà-có-ndiá ìcâ-né quida-ne nduá nchícùn-nè vichi. ²⁹ Vâchi chitu anima-nè nsidanuu ñà-chìcuèhè. Ñâyùcàndùá quidá ndevâha-ne cuàchi xi nècuàchì ñahâ. Yâha ga có-quidá víi-né. Xího-né cuàhâ iñâha, te cúmbìdia stná ini-nè. Te túha stná-nè cahni stnahá-né, vâchi náâ stnahá-né ñà-malu guâ-nè, te dana ga stná-nè; dandahví stnahá stná-nè, te càhàn ndiaa stnahá-né, ³⁰ vâchi quini ga càhàn-nè dìquì ñanìtnaha-ne. Có-xiñùhù-né Dios, vâchi cuadú gà-nè, mii-né nduú-né mii-né cahan-né. Ndiaha gâ-nè cahan-né, doco maña gà-nè. Có-íní-né ñà-ndùá cachí yuadíhí-né. ³¹ Nì có-sâà-nè cundaà vâha ini-nè, te có-quidá stná-nè cumplir nú sâni cachi-nè iñâha. Mà túha-ne cuhi stnahá ini-nè. Nicanicuahàn chuhún ini-ne sâhâ iin ñanìtnaha-ne, te mà túha-ne cundehè ndahví stnahá-né. ³² Te mate ináhá vâha-ne ñà-ìcúmí Dios nsidandaà-yâ sâhâ cuàchi quidá-némâ, doco có-ndùlócò-nè, mate ináhá-né ñà-xiñùhù cui-nè sâhâ falta mà, doco iin-ni quidá-néâ, ndè cudûí gá stná ini-nè nú quidá stná nêhivì dava ga ducán.

2

Palabra xiñuhu cachi-ndà xì ana tuxí inì-xi chicá vâha-ne nùù ñanìtnaha-ne

¹ Ñâyùcàndùá, (nú iá iin nêhivì), ndéni nêhivì ni cúndúú-né, te xítñuhu-ne ñanìtnaha-ne, dandu vâtùni cachi stná-ndà dohó xì-né: “Mii-ní, iá stná cuàchi-ní; ñâyùcàndùá có-xiñùhù cuitñuhu-ní ducán; iá-nî xítñuhu-ní ñanìtnaha-ní, doco cunaha-ní, xidá cuàchi stná mii-ní quida-ní, vâchi nacua quidá mii-né, ducán quidá stná mii-ní. ² Te sà-ináhá-ndá, palabra ndàcuisì cundua na nsidandaà Dios sàhà cuàchi nêhivì có-quidá víi. ³ Ñâyùcàndùá, ¿a tuxí inì-ní cui càcu-ní nùù castigu mà? (Mà cúí), vâchi mate xítñuhu-ní nècuàchì quidá xi cuàchi ma, doco ducán quidá stná mii-ní. ⁴ Cunaha-ní, màni gá quidá Dios xì-ndà, vâchi ndee cahnú ini-yà sàhà-ndà. Te ¿a cahíchì inì-ní ñà-quidá-yá ducán? ¿A có-cùndàà inì-ní ñà-ndùá dîsàhà-xí quidá ndiaha guá-yà ducán? Pues divi sàhà-ñá ni sàà-ndà naxicocuñin ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá. ⁵ Doco (mii-ní, còó), ndee gá inì-ní, có-cùu-ní arrepentir, ñâyùcàndùá cáyà, te cáyà castigu nìhì-ní quivì juiciu, dandu quivì mà icúmí nêhivì cundaà ini-nè cuisì nsidándàà Dios nacua ndiá ìcà-yá quida-ya, ⁶ te cuàha-yàndó (castigu, ò cuàha-yàndó iin ñà-vâha), según nansa nì quida iin iin-nda. ⁷ Dandu nêhivì iin-ni quida-xi chuun viì, nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn, vâchi sàhà ñà-ndùá quidá-némà nandúcú-nê nansa quee tnùñuhu ndiaha xì-né (nùù-yá), vâchi cuní-nè ndee vâha-ne nùù-yá, te cundoo stná-nè nùù-yá nicanicuahàn. ⁸ Doco nêhivì có-nchícùn palabra ndàcuisì, iin castigu fuerte nìhì-né ñà-cùdúchì guâ ini-yà sàhà-né, vâchi cuisì-ní nì nacani ini-nè quida-ne ñà-ndùú gustu xi mii-né. ⁹ Cuàhà tnùndoho fuerte cucumi nsidaa nècuàchì có-quidá víi ma, te yáha ga nacani cuaá ini-nè sàhájàn. Dihna nècuàchì raza Judea ndundaà sàhà-xí, dandu después nsidaa gá nêhivì inga raza. ¹⁰ Doco nêhivì quidá víi ma, nìhì-né cundoo ndiaha-né, vâchi nìhì-né natùì-ne nùù Dios, dandu màni gá cundoo-ne. Dihna nècuàchì raza Judea nìhìtáhvì ducán, dandu después nêhivì raza dava ga”.

¹¹ Pues ducán nduá, vâchi cunaha-nsiá, iin-ni indêhe Dios nsidanicuú nêhivì ñuhivì. ¹² Nêhivì tàcùnì ley xi-ya, nú quida-ne cuàchi, dandu icúmí-nè ndañuhu-né, te quivì cuu xi-né ducán, mà chindéé ley mà-né. Daaní stná nêhivì ináhá vâha ley xi-ya, divi nacua cachí ley mà, ducán icúmí cuu xi-né quivì ndundaà sàhà-né. ¹³ Vâchi nú ni quidá ndisa nêhivì cumplir ley xi-ya, dandu vâtùni ndee vâha-ne nùù-yá. Doco nú cuisì inínì uun-neá, dandu mà cúndiáàmà. ¹⁴ Vâchi dava nêhivì, tàcùnì-nè ley xi-ya, doco tûha-ne quida-ne cumplir ñà-ndùá cachá`, vâchi inì-ni mii-né nacánì ini-nè quida-ne ducán. Ñâyùcàndùá, divi ñà-jaàn cunduu na iin ley xi-ne. ¹⁵ Vâchi cuisì ñà-cundehè-ndané nansa quidá-né, te cundaà ini-ndà ñà-ini anima-nè sánìhì ini-nè nansa iá ley xi-ya. Ináhá vâha-ne iá iin ley chivâha-nda. Te stná sàxínìtnùnì-nè, ducánì cachí stná` xì-né. Vâchi dava xichi dandohó sàxínìtnùnì-ndà ndohó, te dava xichi cachá` xì-ndà ñà-còò cuáchi-nda.

¹⁶ (Pues cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn, claru icúmíâ tûia) quivì nsidandaà Yua-nda Dios sàhà nsidaa ñà-iá dèhé ini anima nêhivì. Te divi ndahà Jesucristu icúmí-yâ nacooyá juiciu mà, nacua cachí razón ndiaha cachítnùhi xì nêhivì.

Nansa nì quida nècuàchì raza Judea, cóni chivâha stná-nè ley xi-ya

¹⁷ (Vichi cuàhìn càhìn sàhà) nêhivì raza-nsì. Nècuàchì raza Judea nduá danani nêhivì raza-nsì. Te cuàhà nêhivì raza mà, yáha ga nihnú ndéé ini-nè ñà-ìcúmí-nê ley ì xí Dios; ñâyùcàndùá chicá ndiaá-nè cahan-né, vâchi mii-yá càhvì-né, ¹⁸ te ináhá-nè ñà-ndùá dandacú-yá quida-nda. Te sàhà-ñá dàcuàhá cuàhà-né ley ì mà, ñâyùcàndùá cundàà ini-nè índù ñàhà nduú chuun viì, te

índù ñá-còó. ¹⁹ Sàhámà quidá-né cuenta ñà-mii-né icúmí nacani xi nsidaa nèhivì nansa iá ichì váha cahan-né; xiñuhu danátnùù ini-nè nsidaa nècuàchì xicá ichì ñáa, tuxí ini-nè. ²⁰ Cuisì mii-né cui dacúndéhe xi tè-neciu iin ichì víi, vâchi maestru nduú-né cahan-né. Nahi mée có-ínáhá xínduu nècuàchì dava ga, cahan-né, te ñàyùcàndùá, cuní-nè chinaha-nè nècuàchì mà, vâchi tuxí ini-nè ñà-sàhà ley dacuahá-né mà vâtùni mànihi ini-nè nsidanicuú ñàha, te cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa. ²¹ Pues vichi, nú ducán cudfì guá ini-nè dacuahá-né nèhivì dava ga, ¿a có-xiñùhù dacuahá stná-nè mii-né? Vâchi cachí-nè xì nèhivì ñà-màsà quidá cuíhná-né, doco ¿a ndísá có-xidá cuíhná stná mii-né? ²² Te cachí stná-nè xì nèhivì ñà-màsà cáhàn-nè xì inga nèhivì cóni nándàhà xì-né, doco ¿a ndísá có-quidá stná-nè ducán? Cahíchi ini-nè ñà-nduú yùù yócò, doco ¿a có-xidá cuíhná stná-nè ñà-cuicà iá veheñùhu? ²³ Ndee cáhàn-nè sàhà-ñá sà-icúmí-nè ley ì xí Dios, doco có-chívàha ndisa-neà, te cuní cachàmà na ian cahíchi ini-nè mii-yá nduá. ²⁴ Pues, divi ducán cachí stná tutu ì ndé cachá: “Sàhà modo ndahví xi nècuàchì raza-ndà, ñàyùcàndùá sácùndiaa quini tè-inga raza Dios xi-nda”.

²⁵ Cunaha-nsiá, ñà-ítúú seña xi-ya icà-ndà, vâtùni cundiaa mà nú chívàha ndisa-nda ley xi-ya; doco nú còó, dandu davani queámà na ian còò ni-iin seña mà icà-ndà. ²⁶ Ñàyùcàndùá, nècuàchì (inga raza) còò seña icà-xí, nú ni chívàha-ne ley xi-ya, dandu vâtùni quida stná-ndà cuenta na ian itúú ndisa seña mà icà-né. ²⁷ Cunaha-nsiá, mate còò seña mà icà-né, te chívàha stná-nè ley mà, ñà-jaàn datúí claru ñà-có-quidá víi nècuàchì raza-nsì Judea, vâchi có-chívàha-ne ley mà, mate icúmí-nè tutu ì, te itúú stná seña mà icà-né. ²⁸ Ñàyùcàndùá, ¿ana cachi-ndà nduú ndisa nècuàchì raza Judea? ¿A sàhà descendencia xi-ne nduá? Còó. Te ñà-ítúú seña xi Dios, ¿a cuísi sàhà icà-ndà nduájàn? Còó. ²⁹ Chuun xi anima-ndà nduá, te ini anima-ndà nduú ndisa-nda nècuàchì raza Judea. Te ducání stná ñà-dúcùn-ndà seña xi-ya, cuisì ini anima-ndà nduú ñà-ndiáa. Iin ñà-nìhnú váha ini-ndà nduá, màdi iin ley nì tiaa nùù tutu. Te nú iá (víi ndisa) anima-ndà ducán, dandu icúmí-ndá ndee váha-nda, doco nùù Dios, màdi nùù nèhivì.

3

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿índù chuun cachí-ndà ndiaha gá iá ñà-nduú-ndà nèhivì raza Judea, te itúú seña xi Dios icà-ndà? ² Pues cuàhà gá ventaja nduá, te cuàhà modo chindéâ. Primeru, cuàhà gá nduá ñà-nì nihítáhvì nèhivì raza mà cucumi-né tutu ì cachítnùhu palabra xi-ya. ³ Vâchi mate có-xiníndísâ dava-ne, doco có-cuní cachàmà ñà-nacuaà Dios ñà-nduá nì cachi-yà. ⁴ Còó, vâchi mate nsidaa nèhivì, tnuhu-né, doco mii-yá, icúmí-yâ quida ndisa-ya cumplir ñà-nduá nì cachi-yà. Te ducán cachí stná nùù tutu ì (ndé cáhàn nèhivì xì-yá, cachí-nè): “Claru icúmí tui ñà-cuisì mii-ní cachí xì ñà-nduú ñà-ndáa, te nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì-ní, dandu divi mii-ní icúmí-ní cundee-ní nùù-né”.

⁵⁻⁶ Mate chicá náhà claru ndiaha gá iá Dios (na xiní-ndà ñà-quini guá quidá nèhivì cuàchi), doco ¿a sàhámà cui cachi stná-ndà ñà-có-quidá víi-yá na sàha-yàndó castigu sàhà cuàchi-nda? Còó, màsà nunca cachi-ndà ducán. Cuisì nì cachì palabra jaàn sàhà-ñá divi ducán (tuxí ini dava) nèhivì. Doco còó, mà cúí cachí ndisa-nda ducán, vâchi nú ducán ni cundúá, mà cúí nìhì Dios nansa nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda ni cúí. ⁷ Doco cachí dava nèhivì ñà-chicá quee tnùñuhu xí Dios nú ni cachí-nè iin tnùhu, vâchi tuxí ini-nè ñà-sàhájàn chicá nsinuu ini-ndà ndàa cuisì ini Dios. Doco nú ducan ni cundúá ñà-quee tnùñuhu xí-yá sàhà cuàchi-nda, dandu có-ndiá icà-yá nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda ni cúí. ⁸ Te nú ducán nduú stná, ¿amádi chicá ndiaha ñà-quida cuahà-ndà

ñà-có-ndiàá, dandu chicá quee viá ni cui? (Doco còó, màsà cáchí-ndà ducán, mate) cachí dava nèhivì ñà-divi ducán chináhá nsiùhù, daquéé cuàchi-ne dìquì-nsí. Doco nècuàchìmà, icúmí-né ndoho-ne sàhà (ñà-dàquéé cuàchi-ne ducán), vàchi divi nduá xiñuhu coo xi-né.

Nsidanicuú nèhivì, iá cuàchi-ne

⁹ Pues, ¿índù ñà-cachi-ndà vichi? ¿A ndísá chicá ndiaha nècuàchì (raza Judea)? Còó, vàchi sàni cundaà vaha ini-ndà, nèhivì cuáchi nduú nsidan-icuu-nda, nahi nèhivì inga raza, te ducán stná nècuàchì raza-nsì Judea. ¹⁰ Vàchi ducán cachí stná nù tutu ì:

Còò ni-iin ana nihnú ndàcuisì inì-xi; ¹¹ còò ni-iin ana sàa cundaà inì-xi, còò ni-iin nandúcu ndisa nansa iá ichì Dios. ¹² Nsidaa nèhivì, sàni tucù-nè ichì malu; nsidaa-né sàni cuchicuehe anima-nè. Ni-iin-ne có-quidá víi-né. ¹³ Te (ñà-quini guá) cáhàn-nè, ducán nduá nahi dico ndé ni nuna yavi xi nsii. Te túha ga stná-nè dandahví stnahá-né. Ducán iá palabra xi-ne nahi venenu xi iin còò dānā. ¹⁴ Cuàhà gá xícàn tàhvi chihán-nè dìquì ñanìtnaha-ne, te cáhàn ndiaa stná-nè dìquì nècuàchìmà. ¹⁵ Yàchi gà nacání ini-nè cahni stnahá-né. ¹⁶ Te ndéni ni cui ni yáha-ne, yucán xiní nèhivì tnùndoho. ¹⁷ Vàchi mà túha-ne cunchicùn-nè ichì ndé cundoo manì-ndà. ¹⁸ Te có-yùhí stnâ-nè Dios, vàchi có-nìhnú ini-nèyà.

¹⁹ Pues ináhá-ndá, nsidaa ñà-nduá cachí ley sànaha ma, sàhà-ñá cunini nèhivì ndoó tixi ley mà nduá, te ducán (nducahan-ne), te cadì-nè yuhù-né, vàchi iá stná cuàchi-ne, nacua iá cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhivì.

²⁰ Ñàyùcànduá, ni-iin-nda mà sàa-ndà ndee vaha-nda nù Dios sàhà cuisì ñà-chivàha-nda ley sànaha ma, vàchi chuun quidá ley mà, cuisì nduá ñà-cundaà ini-ndà iá ndisa cuàchi-nda.

Nú xiníndísá-ndá mii-yá, icúmí càcu anima-ndà

²¹ Doco vichi cunaha-nsiá, iá ndisa nansa ndee vaha-nda nù-yá, te còò ni-iin ley chivàha-nda sàhámà. Mà úhì cundaà stnà ini-ndà ñà-jaàn nú ni cahvi-nda tutu nduú ley xi-ya, xì stná tutu ni tiaa nècuàchì profeta. ²²⁻²³ Vàchi nú sàni xinindisa-nda Jesucristu, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda nù-yá, nsidanicuú ndohó nècuàchì nchícùn xì-yá. Vàchi iin-ni indéhe Dios nsidaa nèhivì sàhà ñà-iin-ni iá cuàchi nsidaa-né, te iin-ni có-sàa stná-nè tavà-né tnùñuhu xì-yá. ²⁴ Doco sàhà-ñá ni dānā Jesucristu sàhà-ndà, ñàyùcànduá uun-ni sáhatahvi-yándô gracia xi-ya, te sàhájàn vātùni ndee vaha-nda nù-yá, te càcu dahuun anima-ndà. ²⁵ Vàchi nì chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cunduu Jesucristu ana icúmí cui, te cuitià nìi-yá, dandu nsidaa ana cahvi xi ñà-nduá ni quida-ya, mà nsínúú gá ini (Yua-nda) Dios sàhà cuàchi-ne. Te sàhájàn cundaà stná ini nèhivì ñà-vātùni nì quida-ya xì nèhivì sànaha na ní dāyáha uun-ya cuàchi-ne, te nì quidandee gá ini-yà sàhà-né. ²⁶ Daaní, inga ñà-dìsàhà-xì nì xihì-yà nduú stná ñà-cundaà ini nèhivì ñà-ndiaha gá quidá stná-yà tiempu vichi. Te mate ñá-ndáà cuisì cundua na nsidandaà-yà sàhà-ndà, doco nú cahvi-nda xi Jesús, dandu vātùni ndenihi-yándó na ian nduu-nda nèhivì còò falta xi.

²⁷ Daaní, nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà sàhà nèhivì ndenihí vaha guá xì mii-xí? Pues, có-nduá ñà-cachi gà-nè ducán. ¿Índù chuun? ¿A sàhà-ñá cónì chivàha vii-né ley ì? Còó, divi sàhà-ñá mà cundiáá gà ni-iñàha nù-yá, cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndáyá. ²⁸ Ñàyùcànduá, vichi sàni cundaà ini-ndà nansa quida-nda, te ndee vaha-nda nù-yá. Divi ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nduá xiñuhu, màdì ñà-chivàha-nda ley (sànaha ma).

²⁹ ¿A cuisì Dios xi nèhivì raza Judea nduú-yá? (Còó.) ¿A có-nduú stná-yà Dios xi nsidaa gá nèhivì ñuhivì? Jaan, vàchi Dios xi stná mii-né nduú-yá.

30 Vàchi imindaa Dios iá, te vátùni ndee vaha nsidaa nèhivì nùù-yá nú ni cúnindísâ-néyà, có-quidá a nduú-né nècuàchì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. 31 Doco nú cachí-ndà cuisì cundiaa ñà-cunihnu vaha ini-ndàyá, dandu ¿a ducán queá na ian có-ndiáá gà ley ni sàha-ya? Còó, màdì ducán nduá. Dècuèndè chicá más icúmí cundiaa ley mà, nú ducán.

4

Nansa ni quida Abraham sàhana

1 Doco ¿nansa cachi-ndà sàhà xii-ndà Abraham sàhana? ¿Nansa iá ñà-nduá ni nihítàhvi-né? 2 Pues nú sàhà obra xi mii-né ni nihì-né ndee vaha-ne nùù Dios ni cùí, dandu vihini ndenihi ndiaha-né mii-né sàhàjàn, doco nùù mii-yá, còó, mà cùí. 3 Doco ¿nansa cachí tutu ìi sàhà-né? Dohó cachá: “Ñà-nì xinindísá Abraham Dios, ñàyùcànduá ni nihì-né ni ndee vaha-ne nùù-yá”, cachá.

4 Pues, ni cachí-ndà iá iin ana quidáchuùn nùù-ndà. ¿A cutàhvi-né ñà-nduú raya xi-ne? Còó, vachi ñà-iníhíca-ndá nùù-né nduá. 5 Doco (tucu iá xì ichì Dios), vachi mate còò obra ni quida-nda, doco nú xinindísá-ndá mii-yá, dandu vátùni quida-ya cuenta vaha ndisa-nda. Vachi nùù mii-yá iá nansa ndenihi vaha-yàndó, mate nèhivì cuàchi nduu-nda. 6 Daaní, ducán stná David sàhana, ni cachi-né ñà-ndiaha guá iá xì nèhivì nihítàhvi ndee vaha nùù-yá mate còò obra xi-ne. 7 Ñà-yòhó nduá ni cachi David mà:

Nansicáhán nèhivì nú sàni xicahnú ini Stoho-ndà Dios sàhà falta xi-ne, te sàni cuxio cuàchi-ne. 8 Nansicáhán-né nú cò-ìtníí gá-ya cuenta sàhà cuàchi-ne.

9 Pues vichi, nú ducán nduá, ¿a vátùni nihítàhvi stná nècuàchì nsidanicuú raza, te ò cuisì nèhivì iá seña xi-ya ìcà-xí? Pues iin casu mà nduú stná Abraham yucán. Sàni cachi-ndà ni ndee vaha-ne nùù-yá sàhà cuisì-ñá ni xinindísá-né mii-yá. 10 Doco ¿índù ñà-disáhà-xí ni ndee vaha-ne nùù-yá? ¿A sàhà ñà-ítuú seña mà ìcà-né? Còó, vachi tàyóo ñà-jaàn (na ní ndee vaha-ne nùù-yá). 11 Dècuèndè después, dandu ni sàcùnaha-né ñà-màcùtuu seña mà, te cunduumà iin ñà-cundaà ini-ndà sàni ndee vaha ndisa-ne nùù-yá sàhà-ñá ni xinindísá-né mii-yá. Vachi tàñáha ga màcùtuu seña mà ìcà-né, te sàxínindísâ-néyà. Te sàhà-ñá ni quida-ne ducán, ñàyùcànduá ndohó, quidá stná-ndà cuenta na ian nduú stná-né yua nsidaa nècuàchì xinindísá-xí-yá, mate còò ni-iin seña mà ìcà-né, doco xinindísâ-né, te ducán ndeé vaha stná-né nùù-yá. 12 Daaní, stná nècuàchì iá seña mà ìcà-xí, yua stná mii-né nduú stná nècuàchìmà. Doco màdì cuisì sàhà seña mà nduú nècuàchìmà yua-né. Còó; sàhà-ñá ni xinindísá stná-né mii-yá nduú stná mà, vachi davani ni quida stná-né nacua ni quida nècuàchìmà na táyô seña mà ìcà-né.

Cuàhà ñà-ndiaha ìi ni quida Dios comprometer, doco cuisì-ní nèhivì xinindísâ nihítàhvi xán

13 Sàhana ni quida stná Dios comprometer xì Abraham mà ñà-nihítàhvi-né cucumi-né ñuhiví yohó, mii-né xì descendencia xi-ne. Doco ñà-yucán ni sanduu sàhà-ñá ni xinindísá-né mii-yá, te ducán ni ndee vaha-ne nùù-yá, màdì sàhà iin estilu ni chivàha-ne. 14 Vachi nú cuisì ana chivàha xi estilu sàhana nihítàhvi, dandu mà cúndiáá gà ñà-xinindísá-ndáyâ, ni mà nihítàhvi gá stná-ndà ñà-ndiaha ìi ni quida-ya comprometer. 15 Vachi nú sàhà ley sàhana ni cúnduá, dandu cuisì ñà-ndoho-nda cunduu stná. Doco nú còò ni-iin ley, dandu còò stná necesidad cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda.

16 Sàhà ñà-jaàn cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nduú ñà-ndiáá, vachi modo jaàn vátùni dacútàhvi stná-yàndó gracia xi-ya, te ducán nihítàhvi stná nsidanicuú ana nduú descendencia xi Abraham, nahi nèhivì nchícùn ley

sànaha, te ducán stná ndohó ana xiníndísâ nahi Abraham mà. Vâchi ducán cui quida stná-ndà cuenta ñà-ndúú stná nècuàchì mà xii nsidanicuu-nda. ¹⁷ Pues ducán nì cachi stná Dios nùù tutu ìì (na ní càhàn-yà xì-né), cachi-yà: “Cuàhà gá descendencia xi-ní cundoo; cuàhà ñuu cunduu-ne”. Ñàyùcàndüá, xii-ndà nduú stná Abraham mà nùù Dios. Vâchi nì xinindisá vâha-ne mii-yá, divi mii-yá tûha danátíacú xì nsii, te cuisì càhàn-yà, te màcòò ndéni iñàha nì cui, mate antes tàyoó ni-ian.

¹⁸ Te Abraham mà, mate còò tnùndé ini xi-ne (cahan-nda), doco iin-ni nì xinindisá-né mii-yá, nihnú ini-nè iá ndisa tnùndé ini coo iin dèhe-ne, te nducuahà descendencia xi-ne, te sàà-nè cunduu-ne cuàhà raza, nacua nì cachi Dios xì-né. ¹⁹ Iin-ni nì xinindisá-né ducán, mate ináhá-né yáha ga sàsàhnú-né. Vâchi sà-ítúú xinu-ne 100 cuià, te ináhá stná-nè ñà-mà cúí gá coo dèhe (ñahàdìhí-nè) Sara. ²⁰ Doco nì xinindisá vâha-ne ñà-ndüá nì cachi Dios xì-né, cóni ía-ne xì duda, vâchi iin-ni nihnú ndàcuisì ini-nè mii-yá; te nì naquimanì stná-nèyà, ²¹ vâchi nì xinindisá-né ñà-vàtùni quida ndisa-ya cumplir ñà-ndüá nì cachi-yà xì-né. ²²⁻²³ Te sàhà ñà-nihnú ini-nè ducán, ñàyùcàndüá nì ndee vâha-ne nùù-yá.

Divi ñà-jaàn ndüá cachi stná tutu ìì, doco màdì cuisì sàhà Abraham càhàn palabra mà. ²⁴ Còó, sàhà stná ndohó càhàn, vâchi stná ndohó, vâvâvâ nì ndee vâha stná-ndà nùù-yá nú ni cúníhnú vâha stná ini-ndà mii-yá ana nì danátíacú xì Stoho-ndà Jesús, (divi Yua-nda Dios). ²⁵ Vâchi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-cui Jesús sàhà cuàchi-nda, te después natiacu-yà sàhà-ñá nihì-ndà nanduu-nda nèhivì vâha nùù-yá.

5

Nansa íá ñà-ndiaha ù nìhìtâhvi-ndà nú sàni ndee vâha-nda nùù Dios

¹ Vichi ndisa sàni ndee vâha-nda nùù-yá ñà-sàni xinindisa-ndayá. Ñàyùcàndüá, ndiaha gá sàndòò-ndà nùù-yá nì quida Stoho-ndà Jesucristu. ² Te sàhà ñà-nihnú ini-ndà mii-yá ducán, ñà-jaàn nì cundiatú cuàhà anima-ndà, vâchi (nsìquívi) níhì-ndà gracia xi-ya, te cudíi gá stná ini-ndà ndiatu-nda sàà quívì cundoo-nda xi-yá gloria xi-ya. ³ Doco màdì sàhà cuisì ñà-jaàn cudíi ini-ndà. Còó, vâchi cudíi stná ini-ndà nú icúmí-ndà yâha-nda tnùndoho, vâchi sàhàjàn cutùha-nda quidandee ini-ndà. ⁴ Daaní, nú sàvâvâvâ quidandee ini-ndà, dandu ñà-cudíi ini Dios sàhà-ndà queamà; daaní, nú ducán, dandu chicá sàà-ndà cunaha-nda íá ndisa consuelu xi-nda nùù-yá. ⁵ Te nú ducán nihnú ndisa ini-ndà, dandu seguru nihì-ndà consuelu mà, mà dándâhvi-yândó. Vâchi sàni sàhatahvi-yândó Espíritu ìì xí-yá, te divi Espíritu ìì nduú ana chináhá xì-ndà ñà-cuàhà guá cuú ini Dios sàhà-ndà.

⁶ Vâchi ndohó, na táñâha ga cucumi-nda ni-iñàha chindee xi-nda, dandu meru hora vâha ma nì xihì Cristu sàhà-ndà, mate nècuàchì có-quidá víi nduu-nda. ⁷ Vâchi iin nèhivì ñuhivì, ùhì candisá-né cui-nè sàhà iin ñanìtnaha-ne, mate nèhivì vâha nì cundúú nècuàchì mà. Doco vihini coo iin tiàa cuàhandee inì-xi cui sàhà inga nèhivì nú vâha ndisa ini nècuàchì mà. ⁸ Doco Cristu, mate íá va cuàhà cuàchi-nda, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda. Sàhà ñà-jaàn vâvâvâ ini-ndà cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ⁹ Te vichi sàni ndee vâha-nda nùù-yá ñà-nì xihì-yà ducán, te nì xitià nì-yá. Ñàyùcàndüá, vichi, chicá más icúmí-yâ dacácu-ya anima-ndà nùù castigu xi-nda, vâchi ñà-sàni ndòò vâha-nda nùù-yá nduá. ¹⁰ Vâchi antes, na ian xiní ùhì-ndâyá nì sandua, doco sàhà ñà-nì xihì Dèhemanì-yá sàhà-ndà, ñàyùcàndüá nì nàcùndoo vâha-nda nùù-yá. Te nú ducán nduá vichi, dandu chicá mà ùhì càcu dahuun-nda nùù-yá, vâchi sàni natiacu Dèhemanì-yá, te itíacú-yà. ¹¹ Te

yáha ga cudíi stná ini-ndà sàhà-yá vichi, vàchi sacahvi-ndayá ñà-nì chindee Stoho-ndà Jesucristu ndohó, te nì nìhì anima-ndà nì nàcùndoo vaha xi-yá.

Nansa nì quida Adán, xì nansa nì quida Cristu

¹² Cunaha-nsiá, sàhà ñà-nì quida imindaa tiàa Adán, ñà-jaàn nduá nì sàcòo cuàchi ñuhiví. Daaní, sàhà stná cuàchi nì quida-ne mà, ñàyùcànduá nì xihì-nè, te nì quesaha xihì stná nsidaa gá nèhivì nchícùn gá, vàchi nì quida stná-nè falta. ¹³ Vàchi (tiempu yucán), mate táyôo ley xi Dios nùu nèhivì ñuhiví, doco divi cuàchi nduá nisa quida-ne. Ñà-ndáa nduá, có-itnìí Dios cuenta sàhà cuàchi-nda nú còo ni-iin ley. ¹⁴ Doco dècuèndè tiempu xi Adán xì dècuèndè tiempu xi Moisés, iin-ni nì xihì stná nsidaa nèhivì, mate có-ndùdává cuàchi nì quidá-né xì cuàchi nì quida Adán mà.

Te Adán mà, mate iyuhu ndudává chuun nì quida-ne xì chuun nì quida Jesús na ní quesaa-yà ñuhiví, ¹⁵ doco có-ndùdává cuàhà-ñá. Vàchi tnùmanì nìhì-ndà nùu mii-yá, tucu iá nùu ñá-nduá nì quida Adán, vàchi sàhà cuàchi nì quida imindaa nècuàchìmà, cuàhà sàstnùhù nèhivì nì quesaha xihì. Doco iá stná imindaa ana nì nanduu tiàa nì quida chicá ndiaha, divi nduú Jesucristu, vàchi sàhà gracia xi-ya nì sàhatahvì-yá cuàhà nèhivì tnùmanì ndiaha xí-yá, te cáyà cáyà gracia mà nùu-ndà.

¹⁶ Te ñà-nduá nì cuu na ní quida mindaa tiàa ma cuàchi, có-ndùdává stná xì ñà-nduá nì cuu na ní sàhatahvì Dios ndohó, vàchi cuisì imindaa cuàchi nì sandua, doco icúmí nèhivì ndoho-ne. Te vichi, mate cuàhà cuàchi-nda iá, doco ndiaha gá sàni nìhitàhvì-ndà nùu-yá, te ndeé vaha-nda nùu-yá. ¹⁷ Doco (tiempu xi Adán mà) nì quesaha xihì nèhivì; fuerza nisa xihì-nè sàhà ñà-nduá nì quida mindaa nècuàchìmà. Doco nú sàhà imindaa-né nì cuu xi nèhivì ducán, dandu náhà xicà chicá ndiaa ñà-nduá nì quida imindaa Jesucristu, vàchi sàhà mii-yá vātùnì nìhì-ndà vihi gracia; nìhì-ndà tnùmanì xì-ndà ñà-ndee vaha-nda nùu-yá, te ducán seguru cundee-nda (nùu ñà-có-ndiáá), te cutiacu ndiaha-nda quida-ya.

¹⁸ Ñàyùcànduá, nacua nì ìa imindaa ana nì quida xi iin falta sàhana, te ducán nì quixi tnùndoho nùu nsidaa nèhivì, pues ducán iá stná xì obra vaha nì quida imindaa mii-yá; sàhà obra mà vātùnì nìhì nsidaa nèhivì ndee vaha-ne nùu-yá, dandu cutiacu ndiaha-né. ¹⁹ Imindaa nèhivì sàhana cóni íníní xí-yá, ñàyùcànduá, nì nanduu nsidaa descendencia xi-ne nèhivì cuàchi. Te ducání stná (Jesús), imindaa mii-yá nì sanini vii xì (ñà-nduá cachí Dios), te ducán nì nìhì cuàhà stná-ndà nanduu-nda nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi.

²⁰ Nì sàha Dios ley xi-ya sàhà (ñà-cunahà claru) cuàhà cuàchi quidá nèhivì. Te ndisa, cuàhà gá nì cucuahà cuàchi-ne, doco cunaha-nsiá, divi sàhámà chicá más sàni sàhatahvì Dios vihi gá gracia xi-ya. ²¹ Ducán quidá-yá sàhà-ñá cui cundee gracia mà, vàchi antes na ian nì cundee cuàchi nùu nèhivì, te nì xihì-nè. Doco vichi icúmí cundee stná gracia xi-ya, dandu nanduu-nda nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi, te cutiacu-ndà nicanicuahàn. Te Stoho-ndà Jesucristu nduú ana quidà-xì nsidaájàn.

6

Nansa cundee-nda nùu cuàchi-nda, te nìhì-ndà quida vii-ndà nacua cunì Jesucristu

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà? ¿A chicá vaha quida ga-ndà más cuàchi sàhà-ñá nìhì gá-ndà más gracia? ² Còo, mà váha, vàchi ¿nansa cui quida ga-ndà ducán, nú na ian sàni xihì-ndà nùájàn nduá? Còo ni-iin ñà-dìsàhà-xí quida ga-ndà ducán. ³ Amádi sá-ìnáhá-nsiá nansa nì cuu na ní cuhì-ndà, nì sacatnahá anima-ndà xì anima Cristu. Pues nú ducan, dandu sàhà ñà-jaàn

xiñuhu quida stná-ndà cuenta na ian nì xihì stná-ndà na ní xihì mii-yá, ⁴ te na ian nì cutnahá stná-ndà xì-yá na ní ndùxin-ya. Ñàyùcàndùá, ducán queá na ian nì xihì stná-ndà. Daaní, ñà-nì natiacu-yà nì quida poder ndiaha xí Yuamáni-yá, divi ducání stná ndohó, sàni nihì stná-ndà iin vida saa nùu-yá.

⁵ Cunaha-nsiá, nú (ducán quida-nda cuenta) na ian iin-ni nì xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu seguru icúmí sàà stná-ndà natiacu-nda nahi mii-yá. ⁶ Te ináhá stná-ndà, nú nihnú ini-nda nì xihì-nda xì-yá nchìca cruz, dandu sàni cuxio stná sàxìnítnùnì nì sa-icumi-nda antes. Ducan quida-nda sàhà-ñá màsà níhì gá cuàchi-nda cundeá nùu-nda, ni màsà dándácù gá stná-mà nùu-nda. ⁷ Vàchi nú na ian sàni xihì-nda nduá, dandu mà cúí dandacú gá cuàchi-nda nùu-nda ñà-quida-ndañá. ⁸ Ñàyùcàndùá, nú (quida-nda cuenta) sàni xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu xiníndísá stná-ndà icúmí-ndá cutiacu-nda cundoo-nda xi-yá. ⁹ Ináhá-ndá nì xihì-yà, doco vichi sàni natiacu-yà. Te mà nunca sàà gá-yà cui-yà. Còò gá nansa cui-yà. ¹⁰ Te na ní xihì-yà, iin xichi-ni nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda. Doco vichi ñà-sàni natiacu-yà nduá, te itiácú (ndiaha-yá), iá-yà nùu Yua-nda Dios nicanicuahàn. ¹¹ Te ducán stná ndohó, xiñuhu cunihnu ini-nda na ian sàni xihì stná-ndà sàhà-ñá màsà quidá gá-nda cuàchi. Te ni cúníhnú stná ini-nda itiácú ndisa-nda nùu Dios quidá Stoho-nda Jesucristu.

¹² Ñàyùcàndùá, mientras itiácú-nda xì iquìcúñú-nda ñuhiví yohó, màsà cuáha-nda cundee cuàchi-nda nùu-nda ñà-quida-nda ndéni cuàchi quini nì cui. ¹³ Màsà cuáha-nda quida-nda ni-iin cuàchi, ni ndahà-nda, ni sàhà-nda, ni-iin xaan xi-nda. Còò, vàchi có-queé víamà. Xiñuhu quida-nda cuenta na ian sàni natiacu-nda, te vichi ni dáyáha-nda mii-nda ndahà Dios. Cuisì mii-ní-yá ni cuáha-nda cuichuun-xi-nda, dandu cuisì ñà-vàha cunduu ñà-quida-nda. ¹⁴ Vàchi mà dándácù gá cuàchi-nda nùu-nda, vàchi màdì ley sàhana nduá nchìcùn-nda vichi, cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-nda.

In ejemplu nacání nansa nisa ia xi-nda na táñâha ga cunucuachi-nda nùu Dios

¹⁵ Doco nú cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-nda, ¿a libre iá-nda quida ndevàha-nda cuàchi sàhà-ñá còò gá ley sàhana ma nùu-nda? Còò, mà nunca. ¹⁶ Vàchi sà-ináhá-nsiâ nansa iá na sàà-nda ndahà iin lamú, pues divi peón xi temà icúmí-ndá cunduu-nda, te cunucuachi-nda nùu-té. Te ducání iá stná xì anima-nda, vàchi nú nì quida-nda cuàchi, dandu ndahà ñà-jaàn iá-nda, te ducán icúmí-ndá sàà-nda cui-nda. Doco nú Dios xinúcuáchí-ndá nùu-xí, dandu sàà-nda cunihnu ndàcuisì ini-nda. ¹⁷ Antes lamú xi-nsia nì sanduu cuàchi-nsia, doco ansivéhé Dios, xì nsidaa voluntad xi-nsia nì xinindisá-nsiá dàñùhù nì sàcùnaha-nsiá. ¹⁸ Te vichi sàni quee-nsia libre nùu cuàchi-nsia; cuisì ñà-íá vìi xinúcuáchí-nsiâ nùu-xí. ¹⁹ Pues ejemplu mà nacání xì-nsiá sàhà (peón quidáchúûn) ñuhiví yohó, vàchi cuàhà xichi ùhì cundaà ini-nda. Ñàyùcàndùá, dohó cachí xì-nsiá: nacua nisa cudì guá inì-nsia cunchicùn-nsiâ ñà-íá sìquini, te yáha ga nisa quida ndevàha-nsia, pues vichi xiñuhu cudì stná inì-nsia cunchicùn-nsiâ cuisì chuun iá vìi, dandu nihì-nsiá cunduu-nsia nêhiví ìì xí-yá. ²⁰ Vàchi cunaha-nsiá, na nisa ndoo-nsia nùu ndahà cuàchi-nsia, cóni sá-íníní-nsiá ley xi ichì víi. ²¹ Doco còò ni-ñàha ni níhì-nsiá nùu inga ichì mà, vàchi cuisì-ní ñà-dandáñúhú-xí-nda nduámà. Te dècuèndè vichi nducáhàn vá-nsiá sàhà ñà-nduá nisa quida-nsia antes mà. ²² Ndahà cuàchi-nsia nì sandoo-nsia, doco vichi sàni cuxio-nsia nùájàn, te xinúcuáchí-nsiâ nùu Dios; sàni dàhî stná-yà sàxìnítnùnì-nsiâ, te fin xi-nsia cunduu ñà-cutiacu-nsiâ nicanicuahàn. ²³ Vàchi nú cuàchi-nda nduá xinúcuáchí-ndá nùu-xí, dandu cuisì ñà-ndañuhu-nda cundua nihì-nda.

Doco ñà-ndùá cutáhvi uun-nda nùù Dios nduú ñà-cutiacu ndiaha-nda nicanicuahàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

7

Inga ejemplu ñà-cundaà ini-ndà nansa nìsa ìa xi-nda na táñâha ga cunucuachi-nda nùù Dios

¹ Ñàni, dava-nsia sà-ínahá-nsiâ nansa cachí ley xi Dios. Pues nú ducán, dandu mà úhì cundaà stná ini-nsiâ palabra cuàhìn cachì yohó. Sà-ínahá-nsiâ (ñà-cuisi-ní) dècuèndè quivì cui-ndà dandacú ley mà nùù-ndà. ² Vâchi nú sàni nandàhà iin nècuàchì ñahà, dandu iin-ni icúmí-né coo-ne xì ìi-né mientras itiácù-va nècuàchì mà, cachí ley mà; doco nú sàni xihì nècuàchì mà, dandu mà cúndiáá gà ley xi-ne. ³ Doco mientras itiácù-va-ne, còò permisù coo nècuàchì ñahà mà xì inga tiàa, vâchi nú ducán, dandu cuàchi nduá. Doco nú sàni xihì ìi-némà, dandu libre iá-nè nandàhà-né xì inga nècuàchì tiàa, te mà cúndúá cuàchi, cachí ley mà.

⁴ (Pues ejemplu nduú stná nsidaájàn), ñàni, vâchi sàhà ñà-quidà-nda cuenta nì xihì stná-ndà xì Cristu, ñàyùcàndùá, (ínahá-ndá) có-dàndacú gà ley sàna ma nùù-ndà. Libre iá-ndà vichi, vâtùni cundoo-nda xi inga stoho-ndà, divi Stoho-ndà Señor nì natiacu, te ducán chindee-yándô quida-nda cuàhà ñà-vâha, te cudìi ini-yà.

⁵ Antes puru ñà-cùdîi ini mii-nda nìsa xihò-ndà quida-nda; doco na ní cundaà stná ini-ndà nansa cachí ley (xi Dios ñà-màsà quidá-ndá ducán), dandu chicá más nì cuni-ndà quida ndevàha-nda cuàchi, te sàhájàn cuàhàn-nda cui-ndà nì cúí, (te ndañuhu-nda). ⁶ Doco vichi sàni cuxio-nda nùù ley sàna ma, vâchi quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, te có-dàndacú gà ley mà nùù-ndà, vâtùni cunucuachi-nda (nùù Dios) vichi, vâtùni cunihnu ini-ndà iin-ni ichì sàà ndé (cahvi-nda mii-yá) ini anima-ndà, màdiá cunchicùn cuisì gà-ndà nacua cachí tutu (nduú ley sàna ma).

Nansa iá cuàchi ñuhú ini anima-ndà, te quidá quinia xì-ndà

⁷ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿a cuàchi nduú ñà-càchì ley mà? Còò, màsà nunca cachi-ndà ducán. Vâchi còò nansa cundaà ini-ndà índù ñàhà có-ìá vîi nú màsà cachi-nùhu ley mà. Por ejemplu, nú màsà cachi ley mà ñà-mà vâha xihò-ndà (ñà-icúmí ñanìtnaha-nda), dandu yùhù mà cúndáà ini (cuàchi nduá) ñà-xihò-ndà nì cúí. ⁸ Doco na ní inini nansa cachí ley mà, dandu cuàchi (iá ini anímè), más gà nì dàxíhoá yùhù, te sàhà ley mà vihi gà nì cucuahà deseú xi ñà-xíhoé. Vâchi nú có-cùndáà ini-ndà sàhà ley mà, dandu (chicá dadí iá) cuàchi-nda na ian sàni xihà. ⁹ Antes nì ìa iin tiempu nìsa cudìi gà inì ié` ñuhivì, te còò nì-ñàhà nì sàndúú ley mà nùí. Doco nì sàà iin quivì nì cundaà inì sàhà-ñá, dandu na ian nì natiacu cuàchi iá ini anímè. Te (nì cuhuun inì) na ian nì xihì. ¹⁰ Te (nì cundaà inì) sàhà ley mà ñà-mate ní sàcòà sàhà-ñá chindeá-ndó cutiacu ndiaha-nda nì cúí, doco vichi divi sàhájàn cuàhìn ndañuhí nì cúí. ¹¹ Vâchi cuàchi (iá ini anímè), sàhà-ñá ináhî nansa cachí ley mà, ñàyùcàndùá nì dándàhvîá yùhù, te (nì cundeá nùí), na ian nì sahniá yùhù.

¹² Ñàyùcàndùá, (ínahá-ndá), ìi ndisa ley xi-ya, te ìi ndisa stná ñà-ndùá dandacú, vâchi ndiaha gà cachá; vâha ndisa-ña. ¹³ Pues nú ducán nduá, dandu ¿a tuxí ini-ndà ñà-sàhà ley vâha ma (nì cuchicuehe) anímè, na ian nì xihà? Còò, màsà cachi-ndà ducán. Divi cuàchi nduá nì quida quini xi anímè, (màdi ley mà). Te ducán nì cuu sàhà-ñá cunahà claru divi cuàchi nduá quidá quini, vâchi mate ley vâha ndisa nduú ley xi-ya, doco sàhà divi ley mà nì ndudana cuàchi (ini anímè), te vihi gà nì nàcùnihnu quini inì. Ñàyùcàndùá,

sàhà ñà-nì ndudana cuàchi ducán sàhà iin ley vaha, chicá sàni nàcùnàhà claru ñà-yáha ga quini iá ñà-quida-nda cuàchi.

¹⁴ Ináhá-ndá, ndudu ìi nì cachi Espíritu Ìi xí Dios nduú ley xi-ya; doco yùhù, còó; ducání nduí iin tiàa chicuéhè, màdì libre ié` quide ñà-íá vii, cutu cuáchi nduá quidé. ¹⁵ Vàchi ni có-cùndáà vaha inì nansa iá ñà-nduá quidé, vachi ñà-cùdîi inì sàhà-xí, có-quidéà. Te ñà-có-cùnî quide, ñà-yúcán nduá quidé. ¹⁶ Te nú ducán nduá quidé, dandu náhà xicà, ley vaha ndisa nduú ley mà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, màdì ndisa yùhù quidà xì cuàchi ma, còó. Ñà-nduú ñà-chìcuéhè ñuhú ini anímè, divi nduá quidà xì ñà-jaàn. ¹⁸ Yùhù ináhî, inii mií nacua nduí nèhivì, còò ni-iin ñà-vàha. Mate cudîi inì quide ñà-íá vii, doco có-nàníhì' nansa quida ndiseà. ¹⁹ Vàchi chuun vii cunî quide, có-quidéà; te chuun quini có-cùnî quide, ñà-yúcán nduá quidé. ²⁰ Ñàyùcànduá, nú có-cùnî quidé ñà-nduá quide, dandu màdì yùhù ndisa nduú ana quidà xì (ñà-có-ndiáàmà). Divi cuàchi iá ini anímè quidà xán. ²¹ Ñàyùcànduá, sàni cundaà inì, ducán iá xì'; na quívì cunî quide iin chuun vii, dandu sadí ñà-chìcuéhè iá ini anímè nùí. ²² Ñà-ndáà nduá, ini anímè cudîi inì sàhà ley xi Dios. ²³ Doco ñà-íá stná inga ley (chicuéhè) ini ndahàsáhi', ñà-yúcán nduá sadí xì nùù ñà-vàha nacání inì quide, te cundéàmà nùí ñà-quide cuàchi cunî cuerpu xì quide.

²⁴ ¡Ndahví ndise! ¿Ana dacácu xí nùù iquicúñú malu icúmî? Vàchi sàhà ñà-yòhó cuàhàn ndañuhu dahuin nì cùí. ²⁵ Doco ¡ansivéhé Dios, vachi sàhà Stoho-ndà Jesucristu (vátùni càcui)! Ñàyùcànduá, ini anímè xinúcuáchí nùù mii-yá nacua cachí ley xi-ya, doco iquicúñù, còó, cutu ñà-nduú cuàchi (cuníà) quide.

8

Nansa cutiacu-ndà vida ndiaha quida Espíritu Ìi xí Dios

¹ Vichi sàhà nsidaa ñà-jaàn, mà cóó gá ni-iin castigu xi-nda nú nduú ndisa-nda nèhivì xí Jesucristu. Te có-ndùlócò gá-ndà sàhà ñà-nduá xího-nda, cuisì-nì nihnú ini-ndà sàhà ñà-nduá cachí Espíritu Ìi xí Dios. ² Vàchi ñà-íá-ndà ndahà Yà-ìi mà, ñàyùcànduá sàhà Jesucristu níhítáhvì-ndà vida ndiaha. Te ducán sàni quee dahuun stná-ndà libre nùù ndahà cuàchi-nda; mà cúí gá cahniándô. ³ Doco ley sàhana ma, mànicùí (chindeándô), vachi mà sáà nèhivì chivàha vii-néà, ñàyùcànduá, mii Dios (nì chindee-yándô), nì dàquixí-yá Dèhemani-yá, nì nanduu-ya iin tiàa nahi nsidaa ndohó nèhivì cuáchi, (dandu nì dànàà-yá) sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá màsà dándácù gá` mà nùù-ndà ñuhivì yohó. ⁴ Ducán, dandu vátùni quida ndisa-nda nsidaa ñà-vàha cachí ley xi-ya, vachi có-ndùlócò gá-ndà sàhà ñà-siquini xího nèhivì ñuhivì, cuisì-ní ñà-nduá cachí Espíritu Ìi xí Dios nduá nihnú ini-ndà.

⁵ Vàchi nèhivì tùha cunchicùn ñà-nduá cudîi ini mii-né, cuisì-ní ñà-jaàn nduá nihnú ini sàxinítnùní-nè. Doco nèhivì nchícùn xì ñà-cùdîi ini Espíritu Ìi xí Dios, cuisì-ní chuun xi Yà-ìi mà nduá nihnú ini-nè. ⁶ Vàchi nú cuisì-ní ñà-xího-nda nduá nihnú ini-ndà, dandu icúmí-ndá sàà-ndà cui dahuun-nda. Doco nú ndudu ìi xí Espíritu xi Dios nduá nihnú ini-ndà, dandu cutiacu ndiaha ndisa-nda, te contentu cundoo-nda quida-ya. ⁷ Cunaha-nsiá, nú cuisì ñà-cùdîi ini mii-ni-nda nduá nihnú ini-ndà, dandu na ian xiní ùhì-ndà Dios nduá, vachi nú ducán, dandu có-íá gá-ndà sujetu nùù ley xi-ya, te ni mà cúí cunchicùn vii-ndà ley mà. ⁸ Ñàyùcànduá, nèhivì nihnú inì-xi cuisì ñà-nduú gustu xi mii-né, mà cúí natùí-ne nùù Dios.

⁹ Doco mii-nsiá, có-nìhnú gà inì-nsia ñà-ndùú gustu xi mii-nsiá, nú ndisa inácaa Espíritu Ìlì xí Dios anima-nsiá; cóo. Ñà-ndùá cachí Espíritu Ìlì nduá nihnú ini-nsiá. Doco cunaha-nsiá, nú iá iin nèhivì cóo Espíritu Ìlì xí Cristu anima-xi, có-ndùú ndisa-ne iin nèhivì xí mii-yá. ¹⁰ Doco nú iá Cristu ini anima-ndà, dandu ñà-sàni ndee vaha-nda nùu-yá nduá, te ducán itiácú ndisa anima-ndà nùu-yá, mate quida-nda cuenta na ian sàni xihì iquicúñú-ndà sàhà cuàchi nì quida-nda. ¹¹ Cunaha-nsiá, Yua-nda Dios nduú ana nì dãnatiácú xì Jesucristu, te ñà-ìá Espíritu Ìlì xí-yá ini-ndà, ñàyùcàndùá mate ni cuí-ndà, doco icúmí stná-ndà natiacu-nda quida-ya, vachi inácaa Yà-ìlì mà ini-ndà.

¹² Ñà-jaàn nduá dìsàhà-xí có-xiñhù quida ga-nda nansa ni nì cui nacua cudí ini mii-nda quida-nda. Cóo, ñàni. Màsà cundóo-ndá quida-nda ducán. ¹³ Vachi nú ni quida-nda cuisi ñà-ndùá cudí ini mii-nda, dandu icúmí-ndá ndañuhu-nda. Ñàyùcàndùá, ni cuáha-nda chindee Espíritu Ìlì ndohó, dandu nihì-ndà dandáñúhú dahuun-nda chuun (siquini) cuní-ndà quida-nda, te nú ni nihì-ndà ducán, dandu vida ndiaha nihítàhvì-ndà. ¹⁴ Vachi nsidaa ana nihnú ini xì Espíritu Ìlì xí Dios ñà-dacúndéhe-yànè ichì cunchicùn-nè, divi xínduu dèhe ndisa-ya.

¹⁵ Nùu mii-yá sàni nihì-ndà Espíritu Ìlì xí-yá, doco Yà-ìlì mà, có-ndùu-yá iin ana dandacú ndéé nùu-ndà, te ò dayúhì xì-ndà. Cóo, siempre chindéé-yândò ñà-cunihnu ini-ndà nduú ndisa-nda dèhe Dios, te ducán cui cachi-ndà xí-yá: “¡Yuamánì!” vachi yua-nda nduú-yá. ¹⁶ Te divi ducán cachí stná Yà-ìlì mà xì-ndà ini anima-ndà, ñà-ndùú ndisa-nda dèhe-ya; te stná anima-ndà, ducán cachí stná xì-ndà. ¹⁷ Te nú dèhe-ya xínduu-nda, dandu icúmí stná-ndà ndutahvì-ndà ñà-cuicà-yá nùu-yá, vachi icúmí-ndá cutnaha-nda xì Cristu nihítàhvì stná-ndà nahì mii-yá, nú ni ndohó stná-ndà sàhà-yá. Vachi nú ni ndoho-nda sàhà-yá, dandu icúmí stná-ndà sàà-ndà cundoo ndiaha-nda nùu-yá. ¹⁸ Vachi iyuhu nduá icúmí-ndá ndoho-nda tiempu vichi, cachí yùhù, daaní, después, yáha ga chicá ndiaha cunduu ñà-ndùá nihítàhvì-ndà. ¹⁹ Te nsidanicuú ñà-ndùá nì quidavàha Dios, ducán iá na ian ndiatú stná, vachi cuàhà gá cuníà sàà tiempu cunahà claru ana xínduu ndisa dèhe-ya. ²⁰ Vachi nsidaa ñà-ndùá nì quidavàha-ya ñuhiví yohó, nì sàà nì cuchicueha. Doco màdì sàhà ñà-cuní miá nì cùú ducán, cóo; sàhà-ñá ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Te vichi (sàni sàha-yândò iin) tnùndé ini, ²¹ divi ñà-quee libre stná ñuhiví yohó, mà cundúú gá iin lugar nì cuchicuehe; vachi icúmí cununa ndisa ñuhiví, dandu cundoo ndiaha nsidaa ana nduú dèhe-ya. ²² Te ináhá-ndá, ndè vichi ndohó ñuhiví yohó na ian ndohá sàhà ñà-vàxi inga ñuhiví saa. ²³ Te màdì cuisi ñuhiví nduá quidá ducán; cóo, ndè mii stná-ndà, na ian nsíhi ini-ndà ndiatu-nda cuu ducán. Doco vichi iá iin ñà-ndiaha sàni nihítàhvì-ndà, divi ñà-cucumi-nda Espíritu Ìlì xí-yá, vachi divi-ya nduú tnùmanì primeru xi-nda nùu-yá. Ñàyùcàndùá ndiatú cuisi-nda ndè cachi sàà tiempu cachi vate-yá xì nsidaa nèhivì ñà-divi dèhe-ya xínduu-nda, dandu quee ndisa-nda libre, (mà quidá gá-ndà cuàchi). ²⁴⁻²⁵ Vachi na ní càcu anima-ndà, divi tnùndé ini jaàn nduá nì nihì-ndà. Ñàyùcàndùá, cuéyàà-ni ni cundiátú-ndá dècuèndè cachi cuni-ndáña, vachi nú tnùndé ini ndisa nduá, dandu ñà-tàñaaha ga nihì-ndà nduá, vachi nú sàni nihì-ndà iñaaha, dandu mà cáhì gá-ndà xán nduá tnùndé ini.

²⁶ (Ináhá-ndá), mà fuerte anima-ndà, doco Espíritu Ìlì xí Dios, chindéé-yà ndohó, vachi có-cundáà ini-ndà nansa càcàn tàhvì-ndà nùu Yuandiaha-nda modo ndiá icà-ndà, doco Yà-ìlì mà, cáhàn nihni-ya sàhà-ndà nùu Yua-nda Dios,

mate ndohó, cuisì-nì sácàn ini-ndà quidá-yá, te ni có-sâà-ndà cachi claru-ndà ni-iin palabra. ²⁷ Doco mii-yá, indéhe váha-ya nansa iá anima iin iin nêhivì, te ináhá stná-yà nansa nihnú ini Espíritu Ìì xí-yá, vâchi Yà-ìì mà, cuisì ñà-ndùá cuní Yuandiaha-nda nduá xicàn tâhvi-yá sâhà-ndà.

Na xínu tiempu icúmí-ndá cundee-nda nùù nsidaa tnùndoho

²⁸ Ináhá stná-ndà ñà-yòhó: nsidanicuú iñàha cuú xi-nda, ñà-chindee xi-nda sâhà ñà-vâha xi-nda nduá, nú cuú ini-ndà sâhà Dios, te nduu-nda ana nì chitnùní ini-yà cana-ya ladu xi-ya. ²⁹ Vâchi nsidaa nêhivì sà-ináhá-yâ dècuèndè antes, divi nì chitnùní ini-yà sâà-nè cunduu-ne nahi Dêhemanì-yá (Jesús), te ducán cundoo cuàhà gá dèhe-ya, te Jesús cunduu dèhe-ya primeru. ³⁰ Daaní, nsidaa ana nì chitnùní ini-yà cunduu nêhivì xí-yá ducán, divi nduú ana nì cana-ya. Te nêhivì nì cana-ya, divi nì nihì stná nì ndee vâha nùù-yá. Te nsidaa ana nì ndee vâha nùù-yá ducán, divi nì nihìtâhvi stná tnùñuhu ndiaha xí-yá.

³¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? (Dohó cachi-ndà): nú Dios iá sâhà-nda, dandu còò ni-iñàha cundee nùù-ndà. ³² Vâchi cunaha-nsiá, ni Dêhemanì-yá cóni cùhí ini-yà; nì sâhatahvi-yándô nì xihì-yàmà sâhà nsidaa-nda. Ñâyùcànduá seguru icúmí-yâ cuàha stná-yándô nsidaa ñà-ndùá xiñuhu gá-ndà. ³³ Te vichi, ¿a iá ana cui dacuidá cuàchi diquè-ndà nú sàni nacàxin-yándô? (Còó, mà cúí), vâchi sàndèníhí vâha-yándô. ³⁴ Te ¿a iá stná ana cui dacúnsidá cuàchi xi-nda? Còó, vâchi divi Cristu nì xihì cuenta xi-nda, te nì natiacu-yà, dandu nì sàcòo-ya ladu cuàhá Yuamánì-yá Dios, te ndè cáhàn nihni stná-yà sâhà-ndà. ³⁵ Daaní, ¿a iá stná ana cui dacúxíó xí-ndá nùù Cristu ñà-màsà cuú gá ini-yà sâhà-ndà? Còó, mà níhìndèè-né ducán, mate cuàhà tnùndoho ni coó, te ò cuàhà vida ni yáha-nda, te ò ni quidá quínì nêhivì xì-ndà. Doco còó, mà níhì-né ducán, mate ni coó tnama, ò nì yáha ndahví-ndà, ò nùù cuàhà peligrú iá-ndà, te cuní nêhivì cahni-néndô, doco iin-ni cuú ini Dios sâhà-ndà. ³⁶ Vâchi, ducán cachí stná tutu ìì (ndé cáhàn nêhivì xì-yá, cachí-nè): Sâhà ñà-nduú-nsí nêhivì xí mii-ní, ñâyùcànduá ndui te ñuú nchícùn nêhivì nsiùhù ñà-cahni-né nsiùhù, quidá-né cuenta na ian rìi nduú-nsí cundaca-ne nsiùhù cùhùn ndé cui-nsí.

Ducán cachá. ³⁷ Doco cunaha-nsiá, nsidaa tnùndoho ma, sàni cundee dahuun-nda nùá, vâchi cuú ini-yà sâhà-ndà, te chindéé-yândô. ³⁸⁻³⁹ Te yùhù, ináhá vâhi iin-ni icúmí-yâ cuu ini-yà sâhà-ndà mate ni cuní-ndà cuàhà vida, te ò ni sâà-ndà cui-ndà, te ò ndéni iñàha nì cui nì quidá iin ángel, ò iin ana dandacú, ò iin ñà-malu, doco iin-ni icúmí-ndá cundoo-nda nùù-yá; mate ni coó cuàhà tnùndoho quìvì vichi, ò tnaa idá, doco cunaha-nsiá, còò ni-iin ana ndoó ansivi, ò andea, ò ndéni nì cui, mà cúí dacúxíóándô nùù ndahà-yá, vâchi cuú ini-yà sâhà-ndà, te sâhà Stoho-ndà Jesucristu (sàni indehè ndâhvi-yándô).

9

Icúmí Dios chindee-yá nêhivì raza Israel

¹ Nêhivì xí Cristu nduí, te ináhá-yâ ñà-ndáà nduá (cuàhìn cachì xì-nsiá); te icúmí cachi ndàì xì-nsiá, vâchi inácáá stná Espíritu Ìì xí Dios inì, ñâyùcànduá, ináhí ini animè ñà-ndáà nduá cuàhìn cachì yohó. ² Cunaha-nsiá, cuàhà gá tnùnsí ini ié, te nicanicuahàn iá ñà-nduá dandoho-xí, ³ vâchi (nacání inì) sâhà ñanìtnahi, divi nêhivì raza xi. Dispuestu ié nìhìchihén, te ndañuhí nùù Cristu nì cúí (sâhà-ñá ni sâà tnahi càcu-ne nùù-yá). ⁴ Vâchi divi descendencia xi xì-nsí Israel nduú stná-nè, te quidá stná-yà cuenta na ian dèhe-ya nduú stná-nè; mahì mii-né nìsa itnuù ndiaha-yá. Dècuèndè nì ndatnuhu sahnú stná-yà xì-né, te nì saquin-yà iin tratu, nì sâha-yanè ley ìì xí-yá. Te nì cachitnùhu stná-yà nansa cunucuachi-né nùù-yá na cahvi-néyà. Te cuàhà gá ñà-ndiaha

îi nî quida-ya comprometer xî-né. ⁵ Te yohòtéhè primeru-nè, divi yohòtéhè xîi-nsí, (cuàhà gá fama-nè) nî sàcòo; te iin nèhivì ñuu-nsì nî sanduu stná dihi Cristu. Te Cristu, nicanicuahàn naquimanì-ndà mii-yá, vâchi Dios nduú-yá, te dandacú-yá nùu nsidanicuú ñàha, amén.

⁶ Doco nsidaa ñà-nduá nî cachi Dios (sàhà raza-nsì mà), màsà cúníhnú ini-ndà sàni yàha uan. Vâchi màdi nsidaa descendencia xi xii-nsí Israel nduú ndisa nèhivì ìi xí raza mà. ⁷ Mate descendencia xi Abraham nduú-né, doco có-cúní cachàmà ñà-nduú ndisa stná-nè cuenta xi Abraham, vâchi nî cachi Dios xi nècuàchì sàhnù-mà ñà-cuisì descendencia xi dèhe-ne Isaac cunduu nècuàchì nihitáhvi. ⁸ Te palabra jaàn cuní cachi ñà-còo ni-iin nèhivì cunduu dèhe ndisa Dios sàhà cuisì raza-nè. Còó, dèhe-ya nduú nsidaa ana nî saquin-yà iin compromisu sàhà-xí. ⁹ Vâchi (ducán nduú modó nî quesaa dèhe Abraham); vâchi nî ìa iin palabra nî cachi sahnú-yá xi nècuàchì mà, divi ñà-yòhó: “Ìin quìvì señaladu icúmî quixi, te daa sá-ìá dèhe (ñahàdìhí-nî nani) Sara”.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, màdi cuisì ñà-jaàn nduá iá, vâchi iá stná ñà-nduá nî cuu xi Rebeca, ñahàdìhí xii-nsí Isaac. Na ñuhú dèhe-ne nduú cuatí, ¹¹⁻¹² nî cachi Dios xî-né: “Dèhe-ní cacu primeru icúmî cunucuachi nùu luchì nchícùn gá”. Doco (na ní cachi-yà ducán), tàñáha ga tùinuù mèe mà, tàñáha ga quida-tè ni-ñàha, ni-iin ñà-vàha, te ni-iin stná ñà-có-ìá vâha. Doco ñà-jaàn nî cachi-yà sàhà-ñá cunahà claru có-nâcàxin-ya ni-iin nèhivì sàhà obra quidá-né, cuisì sàhà-ñá ducán chítñuní ini-yà quida-ya. ¹³ Te ducán nî cachi stná-yà nùu tutu ìi: “Jacob cuú inì sàhà-xí, doco Esaú, còó, có-xiñùhí-te”, nî cachi-yà.

¹⁴ Doco nú ducán nduá, ¿a ñá-cô-quidá víi Dios nduámà? Còó, ¿màsà nunca cachi-ndà ducán! ¹⁵ Vâchi dohó nî cachi stná-yà xi Moisés: “Cuisì yùhù icúmî cachì ana cundehè ndahví, te ana cuàhìn cuhi inì”. ¹⁶ Ñàyùcànduá, màdi ñà-nduá cuní nèhivì quida-ne nduú ñà-cundiaa, ni màdi stná ñà-nduá sàhandee íní-nè quida-ne; còó, cuisì cundiaa ñà-cundehè ndahví-yànè. ¹⁷ Vâchi nùu tutu ìi itándiaa palabra yohó nî cachi Dios xi rey ñuu Egipto nani Faraón: “Yùhù, sàni chitnùnì inì cunduu-ní iin rey, doco ¿índù chuun? Cuisì sàhà-ñá cundeí nùu-ní xi poder cahnú xí, dandu cundaà ini nèhivì inicutu ñuhivì sàhí, nansa iá poder xi”, nî cachi-yà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nú ducán cuní-yà, vâtùni cundehè ndahví-yà iin nèhivì, te inga-nè nsidacaxin-yà anima-xi.

¹⁹ Doco (sàhà ñà-jaàn) vihini cachi stná iin nèhivì: “Nú ducán quidá Yua-nda Dios, dandu có-ndiá ìcà-yá cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda, vâchi mii-yá nduú-yá mii-yá, te ¿ndiá quida ndohó?” ²⁰ Doco còó, màsà cáchì-ndà ducán, vâchi có-ndùdává-ndá xí mii-yá, te ¿índù chuun cachì-ndà ducán xi-yá? Vâchi nî cachì-ndà iá iin quidi nî quidavàha iin nèhivì. ¿A vâtùni nú ni cachá xî-né: “¿Índù chuun dohó nî quidavàha-ní yùhù?” Còó, ²¹ vâchi icúmî tiàa ma derechu quidavàha-neà nansa ni cúdú ini-nè. Vâtùni tñii-ne chii barru, te tavà-né iin quidi finu, dandu quihin stná-nè inga iyuhá, te quidayucun stná-nè inga quidi chicá corriente.

²² Pues ducán stná xi mii-yá, mate cuní-yà dacuní-yà nèhivì (xicá ichì malu) ñà-fuerte guá castigu xi-ya, te ñà-càhnù-guá poder xi-ya, doco caní tiempo nî quidandee ini-yà sàhà-né mate ndiá ìcà-né nihì-né castigu, te xínduu-ne cuisì ana icúmî ndañuhu yàchì quida-ya, (nahi quidi corriente mà). ²³ Doco ndohó, còó, (tucu iá), vâchi na iin quidi finu nduu-nda nùu-yá, te cuní-yà cundaà stná ini nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá xi ana indéhe ndahví-yà. Te divi nècuàchì cundiátù mà nduú ndohó nècuàchì nî chitnùnì ini-yà nihitáhvi xi tñùñuhu ndiaha xí-yá. ²⁴ Ñàyùcànduá, nî cana-ya nsidanicuú ndohó, màdi cuisì nèhivì

raza Judea. ²⁵ Vàchi dohó cachí stná tutu nì tiaa Oseas sàhana ndé cachí Dios palabra yohó:

Nèhivì yucán, mate sání cachì xì-né có-ndùú-né nèhivì xí, doco después icúmí cachì xì-né ñà-ndùú-né nèhivì xí. Cóni sácúú inì sàhà-né antes, doco icúmí sàì cachì ñà-màni gá-nè nùí. ²⁶ Vàchi nèhivì ñuu ndé nì cachì ñà-có-ndùú-né nèhivì xí, pues divi-ne cunduu-ne dèhe ndisa yùhù ana nduú Dios vivu.

²⁷ Doco nècuàchì Israel, dohó nì tiaa Isaías sàhà-né: “Mate cuáhà gá nècuàchì Israel ndoó nahi ñusì cuàtì ndoó yuhù mar, doco sacu-nè icúmí càcu, ²⁸ vàchi ñà-ndùú sàni cachi Stoho-ndà Señor quida-ya ñuhiví yohó, yàchì icúmí-yà daxínu dahuun-yaña”. ²⁹ Daaní, ñà-yohó nì cachi stná Isaías mà:

Ansivéhé Stoho-ndà Señor, vàchi dandacú-yà nù nsidanicuú ñàha; te nú mà dácàcu-ya iin ùi-ndà nì cùí, dandu (nsihi dahuun-nda) na ian nì cuu xi nèhivì ñuu Sodoma xì nèhivì ñuu Gomorra.

³⁰ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà sàhà nècuàchì có-ndùú raza Israel? (Pues dohó cachi-ndà): mate cóni sánándúcú-nè nansa cui ndee vaha-ne nù-yá, doco vichi vátuni nihítàhvi-né ducán nú nì cúníndísà-néyà.

³¹ Doco nècuàchì Israel, mate nchícùn-nè iin ley tuxí ini-nè ñà-ndee vaha-ne nù-yá, doco còó, cóni níhì-né natùì-ne nù-yá ducán. ³² Te ¿índù chuun? Pues divi sàhà-ñá cuní-nè nihítàhvi-né sàhà cuisì obra quidá-né, te màdì sàhà ñà-nìhnú ini-néyà. Vàchi (na ní cuduchi ini-nè sàhà Jesús), dandu nì cuu xi-né na iin nèhivì nì saquìhi sàhà-xí iin yùù, te nì sàcasàn-né. ³³ Vàchi divi ducán nì cachi Dios nù tutu ìì, (ndé cachí-yà):

Cuàhìn techuín iin ana sàà ñuu Sión, (divi nduú Jerusalén), te cunduu-ya na iin yùù cahnú caquìhi sàhà nèhivì, te ndua-nè, vàchi nèhivì ñuu mà, icúmí-nè cuduchi ini-nè sàhà-yá. Doco nèhivì cunindisa-xi-yá, mà sàà-nè naxicocuñ ini-nè.

10

Ndénì nèhivì ní cui, nú nì cúníndísà-né Jesús, vátuni càcu-ne

¹ Ñàni, xì nsidaa anímè cuní càcu nèhivì raza xi Israel nù Dios, te ñà-jaàn nduá siempre xicàn tàhvi nù-yá. ² Pues ñà-ndàà nduá, sàhandee ini-nè cahvi-néyà, doco tà cundàà vaha ini-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne. ³ Cuní-nè ndee vaha-ne nù-yá, doco sàni nacuaà-né modo nì cachi-yà quida-ne ducán, te modo xi mii-né cuní-nè quida-neàmà. Ñàyùcàndùú, ducán queá na ian sàni cahíchì ini-nè ichì mii-yá. ⁴ Vàchi cunaha-nsiá, nú ichì Cristu xiníndísà-ndá, te ducán sàni ndee vaha-nda nù-yá, dandu còó cá necesidad cunchicùn gà-ndà ley sàhana.

⁵ Daaní, Moisés, nì tiaa stná-nè iin palabra sàhà nèhivì nchícùn ley mà, te sàhàmà cuní-nè ndee vaha-ne nù-yá nì cùí. Dohó nì cachi Moisés: “(Cuisì) nú quida ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-ndùú cachí ley mà, dandu nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda”. ⁶ Doco nú sàhà fe xi-nda cuní-ndà ndee vaha-nda nù-yá, (dandu nì cúníni-nda palabra yohó) cachí stná ley mà: “Màsà cútúxí ini-ndà mii-nda icúmí-ndá nana-nda ndè gloria —na ian cuàhàn-ndà cundaca-nda Cristu nuu ndè ñuhiví yohó— còó; ⁷ ni màsà cútúxí stná ini-ndà ñà-icúmí-ndá nuu cunú-ndà ndè tìxi ñuhiví”, na ian cuàhàn-ndà danátíacú-ndà Cristu, te cundaca-ndayá naxínu yohó. Còó. ⁸ Pues ¿nansa ndisa cachí palabra mà (quida-nda)? Divi dohó cachá: “Yatni uun iá palabra xi-ya, mà úhì càhàn-niá, mà úhì cunihnu vaha inì-niá ini anima-ní”. Te divi palabra mà nduá cachítnùhu-nsi xì nèhivì na cachí-nsi xì-né xiñuhu cunindísà-né mii-yá. ⁹ Vàchi nú cachí vate-nda ñà-mii Jesús nduú Stoho-ndà Señor, te ini anima-ndà xiníndísà-ndá ñà-nì natiacu-yà nì quida Dios, dandísá, càcu

anima-ndà nùù-yá. ¹⁰ Vàchi ini anima-ndà nduú lugar ndé xiníndísá-ndáyá, te ndee vaha-nda nùù-yá; te xì yuhù-ndà cachí vate-nda (ñà-nchícùn-ndà mii-yá), dandu xì ñà-jaàn nihì-ndà salvación xi-nda. Palabra yohó nduá cachítñuhu-nsi xì nèhivì.

¹¹ Vàchi dohó cachí tutu ìì: “Ni-iin nèhivì, mà sàà-nè naxicocuñ inini-ndé ñà-nì xinindísá-né mii-yá”. ¹² Vàchi iin-ni ndiaá nsidaa-nda nùù-yá, nahi nècuàchì raza Judea, te ducán stná nèhivì inga ñuu. Vàchi imindaa Stoho-ndà Señor iá-yà nùù nsidaa-nda, te ndiaha gá sáhatahvì-yándô gracia xi-ya na ndácùcahan-ndayá. ¹³ Vàchi nsidaa ana ndacùcahan xi quivì-yá, icúmí-né càcu-ne. ¹⁴ Doco (nàhà xicà), nú tàñáha ga cunindísá nèhivì-yá, mà ndácùcahan-néyà. Te-ni còò stná nansa cunindísá-néyà nú tàñáha ga cunitnùhu-ne sàhà-yá. Te-ni còò stná nansa cunitnùhu-ne sàhà-yá nú còò ana cachitnùhu xi-né. ¹⁵ Te ni mà cacánúú stná ana cachítñuhu sàhà-yá nú còò ana techuun-xi-né. Ñàyùcàndüá, dohó cachí stná tutu ìì: “Na ndiaha mánì iá nú sàni quesaa ana cachitnùhu xi-nda razón ndiaha xí mii-yá”.

¹⁶ Doco màdì nsidaa nèhivì raza Israel nì càhvì xì razón ndiaha ma. Vàchi (dohó) nì cachí stná Isaías (xì Dios): “Sacu nèhivì nì xinindisa-xi ñà-ndüá nì cachi-nsi xì-né (sàhà mii-ní), Stoho-nsi Señor”. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, sàni cundaà ini-ndà, dihna icúmí-ndá cunini-nda (palabra), dandu nihì-ndà cunindisa-nda. Te ñà-ndüá cunini-nda, divi razón xi Cristu nduá.

¹⁸ Doco amádi sàni inini nèhivì raza Israel. Jaan. Ñà-ndáà nduá sàni inini-ne palabra mà, vachi (cachí tutu ìì):

Inicutu sàni tiacutnùhu-ne palabra (sàhà-yá). Dècuèndè ndè chicá xica sàni xinitnùhu-ne.

¹⁹ Doco ¿a sàhà ñà-cónì cúndáà ini nèhivì Israel, ñàyùcàndüá (cónì xiníndísá-né)? (Pues cunini-nsia palabra) nì tiaa Moisés, (ndé cáhàn Dios xì nèhivì Israel, cachí-yà):

Mii-nsiá, có-nàcúní-nsiá nèhivì inga ñuu ñà-ndüú-né ñuu ndisa, doco (ñà-cuàhà guá gracia) cuàhìn guide sàhà-né, icúmí-nsiá cumbidia inì-nsia sàhà-né. Te mate ni có-sàà nèhivì ñuu mà cundaà vaha ini-né vichi, (doco icúmí chindeí-né), dandu cuidà ini mii-nsiá sàhà-né, nì cachí Dios.

²⁰ Daaní, después nì tiaa stná Isaías inga palabra xi-ya. Ndee ní cáhàn-yà, te dohó nì cachí-yà:

Nèhivì cónì nándúcú xì antes, sàni nihitàhvì-né cahvi víi-né yuhù vichi. Mate antes cónì sándúlócô-né sàhì, doco vichi sàni dàtnüi sàxínítnüní-né.

²¹ Doco sàhà nècuàchì raza Israel, dohó cachí-yà: “(¡Ndahví-né!) vachi ndui te ñuú iín cáhàn xì-né, te caná stná-né, doco có-íní-né, cutu cáhàn-né dìquì palabra xi”.

11

¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà? ¿A ñà-sàni nacoò nihni Dios nèhivì xí-yá (Israel) nduá vichi? Còó, màsà cachí-ndà ducán. Vàchi cunaha-nsiá, yuhù nduú stná iin nèhivì Israel. Yohòtéhè stná iin nduú Abraham, te descendencia xi xì-nsí Benjamín nduú stná. ² Vàchi nèhivì raza-nsi Israel, dècuèndè chicá sàhà sàni cachi Dios ñà-nèhivì xí mii-yá nduú-né. Ñàyùcàndüá, màdì-ñà sàni nacoò nihni-ya nèhivì xí-yá nduá.

Mà nunca sàà ndañuhu nèhivì raza Israel

Amádi sà-ínáhá-nsiá nansa cachí tutu ìì ndé cáhàn Elías, xicàn tàhvì-né nùù Dios, nacání-né xí-yá ñà-cuàhà guá cuàchi nèhivì Israel iá. Pues divi palabra yohó nì cachi-né xí-yá: ³ “Nsiùhù nècuàchì cáhàn cuenta xi-ní, sà-cuàhà-nsi sàni sahnì nèhivì, te sàni dàndütù stná-né nsidaa lugar ndé cahvi-nsí mii-ní,

Stoho-nsi Señor: làcà mindaí ndóí, te nchícùn stná-nè ñà-cahni-né yùhù”.
⁴ Doco ¿ndiá nduá nì cachi Dios xì Elías mà? Dohó nì cachi-yà: “Còó, vèchi sàni chitnùní inì ñà-cundoo ùsà gà mil nèhivì-xí mà cáhvì xí yùù yòcò nani Baal, nì mà sàà stná-nè cuitasisi-né nùá”, nì cachi-yà. ⁵ Te ducání iá stná tiempu vichi. Sàhà gracia xi-ya ndoó stná dava nèhivì Israel xiníndisá xí-yá vichi, mate sacu xínduu-ne, doco sàni nacàxin-yanè. ⁶ Te nú cuisì sàhà gracia xi-ya nduá, dandu mà cúí cunduu stná sàhà obra nì quidá-né. Vachi nú nì cundiáá obra xi-ne nùù-yá nì cùí, dandu mà cundiáá gà stná gracia xi-ya. ⁷ Te nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? Pues dohó cachi-ndà: cuàhà gà nèhivì Israel cóni níhi-né (ñà-ndiaha ì) nìsa nanducu guá-nè; cuisì nèhivì nì nacàxin Dios nì nìhitàhvì xán. Dandu cuàhà gà dava nècuàchì Israel mà, nì yàha nì nducaxin anima-nè. ⁸ Te dohó cachí stná nùù tutu ì: “Sàni chitnùní inì Dios cucumi nèhivì mà iin anima mà ndúlócò gà, na ian quídì-nè, quidámáxìní-nè, na ian cuaá-nè, te ò doho stná-nè, tè dècuèndè quívì vichi, ducán iá xì-né”, cachí tutu mà. ⁹ Daaní stná David sàhana, dohó nì cachi stná-nè:

Nì sàà nèhivì (malu mà) yàha-ne tnùndoho na meru ndoó-né quidá-né vicò xí-né, te yàchì nì cundúámà; te nì sàà stná-nè yàha-ne cuàhà vida, dandu nacuitacùhá sàhà cuàchi-ne. ¹⁰ Te màsà sàà stná-nè cundaà vaha ini-nè; còó. Nì sàà-nè cunsida-ne (castigu xi-ne) nicanicuahàn, nì cachi David.

¹¹ Ñàyùcànduá, vichi ndisa iá falta xì nècuàchì Israel. Doco, ¿a sàni ndañuhu dahuun-ne ñà-nì quida-ne ducán? Còó, vèchi cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida-ne falta mà, ñà-jaàn nduá dìsàhà-xí sàni nìhì stná nsidaa nèhivì inga raza nansa càcu anima-nè. Daaní, después vihini naxicocuñ stná ini nècuàchì Israel na indéhe-né ñà-sàni càcu nèhivì inga raza mà. ¹² Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida nècuàchì Israel mà falta, ñàyùcànduá cuàhà gà ñà-ndiaha ì sàni ndòò nùù dava ga nèhivì ñuhivì. Doco nú sàhà falta xì nècuàchì mà sàni nìhitàhvì nèhivì dava ga, dandu chicá más ndiaha nàcòò na sàà quívì nàcùndoo vaha nècuàchì mà xì Dios.

Nansa nì nìhitàhvì nèhivì nsidanicuú raza coo nansa càcu-ne

¹³ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì có-nduú nèhivì Israel. Yùhù, nùù Dios sàni níhì chuun cacanui cachítñuhi palabra xi-ya xì mii-nsiá. Te ndisa iin chuun ndiaha nduá, cachí. ¹⁴ Te cunì quida vii' chuun yohó sàhà-ñá cundehè stná nèhivì raza xì, áma ndúdì stná ini dava-ne (cunindisá stná-nè), te càcu-ne. ¹⁵ Vèchi nú (sàhà cuàchi-ne) nì cuxio-ne nùù Dios, te sàhámà nì níhì dava ga nèhivì ñuhivì nì nàcùndoo vaha-ne nùù-yá, dandu (chicá más ndiaha) icúmí nàcòò nú sàni nandudì tu ini Dios sàhà-né. (Ndiaha gà ndisa) queamà na ian nì xìhì iin nèhivì, te nì natiacu-nè.

¹⁶ Cunaha-nsiá, cachí estilu sàhana sàhà pan primeru ñà-nduá pan ì dócò-ndà nùù Dios. Te nú ducán nduá, dandu nàhà xicà ì stná dava ga yusàn nì cuàha pan mà. Te nahi seña jaàn nduú palabra yohó (sàhà nèhivì Israel, vèchi nú ì yohòtéhè-né sàhana, dandu ì stná nsidaa gà descendencia xì nècuàchì mà vichi). Te ducán iá stná nahi yohò iin yutnù; nú iá vaha yohò-nú, dandu nsidaa stná rama-nu iá vaha.

Nahi chiò yutnù nì natnì tnahá nduú nèhivì có-nduú raza Israel, cachí Pablo, vèchi sàni nìhitàhvì stná-nè ñà-ndiaha ì nìsa icumi cuisì nècuàchì Israel antes

¹⁷ Vèchi nècuàchì raza-nsi Israel, na iin yutnù tátá olivo, ducán nduú stná-nè, te nsidaa nèhivì inga raza, nahi chiò inga yutnù yùcù, ducán nduú-né. Daaní, nì cachí-ndà ní tahnè ì iin ùi rama yutnù tátá, te nì natnì tnahá xì iin ùi ndahà yutnù yùcù. Pues divi ducán nduá sàni quida Dios xì mii-nsiá nècuàchì inga raza; vèchi rama yutnù yùcù nì natnì tnahama, sà-ìtiácúà sàhà ñà-vaha dananá yohò yutnù tátá mà; dítá fuertèà tècuí nùù yohò-núma. (Te divi ducán iá stná xì mii-nsiá, sàni nìhitàhvì stná-nsià ñà-ndiaha ì xí nècuàchì Israel.)

¹⁸ Doco màsà cútúxí inì-nsia chicá ndiaá-nsià nùu nèhivì Israel mà, vèchi divi sàhà nècuàchìmà sàni nihitáhvi-nsiá ñà-ndiaha ì mà, nacua iá xì chiò cuàti yutnù nì natnì tnahama, divi sàhà yohò yutnù mà itiácúà, màdi-ñá sàhà chiò cuàtìmà itiácú yohò-nú.

¹⁹⁻²⁰ Doco vihini cachi-nsià palabra yohó: “(Chicá ndiaá nsiùhù) nùu nècuàchì Israel, vèchi (nì quindiaa Dios-nè nùu lugar xi-ne sàhà-ñá quìhvi nsiùhù), na ian nì tànhdè chiò yutnù finu mà sàhà-ñá coo lugar quìhvi chiò yutnù yùcù”. Pues ñà-ndàà nduá nì cuxio dava nècuàchì (Israel nùu Dios). Doco ¿ìndù chuun? Cuisi sàhà-ñá cóni sáníhnú gà ini-nè mii-yá. Ñàyùcànduá, mate nùu mii-yá ndoó-nsiá vichi, doco cuisì sàhà-ñá iin-ni nihnú vaha ini-nsiàyà nduá. Màsà cútúxí ini-nsià chicá ndiaá-nsià. Còó, chicá xiñuhu ñà-caquin-nsià cuidadu. ²¹ Vèchi (nècuàchì Israel mà, cóni quidá víi-né, te sàhájàn) nì cuxio-ne nùu-yá nacua nì cuu xi chiò yutnù tàtá nì tànhdè mà; ñàyùcànduá, ducán stná mii-nsiá ana nì quìhvi después, cuidadu cundoo-nsia còtó dacúxíó stná Dios mii-nsiá.

²² Sàhà nsidaa ñà-jaàn, vètùni cundaà vaha ini-ndà nansa iá modo xi Dios; iá ndisa gracia xi-ya, doco iá stná nansa sàha-ya castigu. Vèchi nècuàchì raza nì tucù inga ichì mà, cóni dácâcu-yanè, doco mii-nsiá, còó; màni gà nì quida-ya xì-nsiá. Doco iin-ni xiñuhu quida-nsia seguir cunchicùn-nsià gracia xi-ya, vèchi nú coó, dacúxíó stná-yà mii-nsiá nùu-yá. ²³ Daaní, nècuàchì nì cuxio antes mà, nú ni nácúníndísâ-né mii-yá, vètùni (nàcùndoo vaha stná-nè xì-yá), te ducán queamà na ian nì natnì tnahá tú chiò yutnù nì tànhdè mà, vèchi Dios, icúmí-yâ poder quida-ya ducán. ²⁴ Vèchi mii-nsiá, mate nècuàchì inga raza nduú-nsiá, doco sàni nihitáhvi-nsiá cuàhà ñà-vaha xi nècuàchì Israel mà. Te ducán queamà na ian nì tànhdè chiò yutnù yùcù olivo, te nì natnì tnahá-nu xi iin yutnù tàtá. Pues nú sàni nihitáhvi mii-nsiá ducán, dandu chicá mà úhì nansìhvi tu nèhivì raza Israel mà lugar primeru xi-ne, vèchi queamà na ian danátnì tnahá tu-nda chiò yutnù finu ìcà mismo mii yutnù ndé nì tànhdè.

²⁵ Ñàni, cuní cundaà inì-nsia sàhà iin chuun nìsa ìa dèhé antes còtó cachi-nsià ñà-chicá nchichí-nsià. Vèchi cunaha-nsiá, cuàhà nècuàchì Israel, quidámáxini-nè vichi, te ducán icúmí coo ndè cachi sàà cuacatnahá nadaa ga nèhivì inga raza quìhvi ichì mii-yá. ²⁶ Daaní, icúmí càcu stná nsidaa nècuàchì raza Israel, nacua cachí Dios nùu tutu ì:

Mahì nèhivì ñuu Sión descendencia xi Jacob, yucán icúmí quee mii-yá ana dacácu xi-né, dandu dandáñuhú-yá nsidaa ñà-có-ndiaá nì quida-ne.

²⁷ Te nú sàni cuxio nsidaa cuàchi-nemà, dandu cundaà inì-nè sàni quida ndise cumplir palabra nì càhàn sàhnúí xì-né antes.

²⁸ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá (cahíchi ini) nèhivì Israel razón ndiaha xí Dios vichi, ñàyùcànduá na ian xiní ùhì-nèyà nduá, doco ñà-vaha xi mii-nsiá sàni queamà. Doco nècuàchìmà, màni cuàhà vá-né nùu-yá sàhà xii-né, vèchi nì cachi-yà xì xii-né icúmí-yâ nacàxin-ya descendencia xi-ne. ²⁹ Te mà túha Dios naquihin-ya ñà-nduá sàni sàhatahvi-yándò; ni mà túha stná-yà naxicocuín ini-yà nú sàni chitnùnì ini-yà cana-yándò. ³⁰ Antes cónisá ínini-nsiá mii-yá, doco vichi sàhà-ñá cóni ínini nècuàchì Israel, ñàyùcànduá mii-nsiá nì indehè ndàhví-yà vichi. ³¹ Te ducání iá stná xì mii-né, mate có-ínini-nèyà vichi, doco ¿ìndù fin cucumiámà? Divi sàhà-ñá nacundehè ndàhví-yànè nacua nì indehè ndàhví stná-yà mii-nsiá. ³² Ñàyùcànduá, nùu mii-yá iin-ni xínduu nsidanicuu-nda nèhivì cuàchi có-ínini xí-yà. Te divi sàhájàn vètùni iin-ni cundehè ndàhví stná-yà nsidanicuu-nda.

Nchichí gà nì quida Dios nsidaa obra xi-ya

³³ ¡Na cuahà guá obra ndiaha sàni quida Dios! Te nchichí sàstnùhù stná-yà, ináhá-yà nsidanicuú iñàha. Te ináhá-yà ñà-ndùá cachí-yà, xì ñà-ndùá quidá-yà, mate nèhivì, có-sànìhì ini-nè. ³⁴ Vàchi còò ni-iin ana cundàà ndisa inì-xì nansa nihnú ini Stoho-ndà Señor. Te ni còò stná ana chicá nchichí, te ducán sáha-xi-yá conseju. ³⁵ Ni còò stná ana xicàn tòó-yà iñàha nùu-xì, te cunihica-yà nùu-né; còó. ³⁶ Vàchi mii-yà nì quidavàha xi nsidanicuú iñàha, te sàhà poder xi-ya iá ì nsidaa ñà-jaàn ñuhiví yohó. Te cuisì sàhà (ñà-nì queé gà más tnùñuhu) xí-yà, ñàyùcàndùá nì sàcòò nsidaámà, ansivéhé cahnú-yà nicanicuahàn. Amén.

12

Nansa cuní Dios quida-nda xi vida xi-nda

¹ Pues vichi, sàhà-ñá cuahà guá sàni cuhi ini-yà ndohó, ñàyùcàndùá, sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-dayáha dahuun-nsia mii-nsiá ndahà-yà, ñánì. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian mii-nda nduu-nda promesa sàhatahvì-ndàyá, doco iin ñà-itiácú. Te ñà-jaàn nduú stná meru promesa ì cudí ini-yà sàhà-xì, vachi divi nacua ndiá ìcà-ndà cahvi vii-ndàyá ini anima-ndà nduájàn. ² Doco modo chicuéhè nihnú ini nèhivì ñuhiví yohó, màsà cúnchícùn gà-ndàñá. Xiñuhu ndusaa dahuun sàxìnítùnì-ndà sàhà-ñá dàma modo xi-nda, vachi nú ni nácùnihu ndiaha ini-ndà, dandu sà-ndà cundàà vaha ini-ndà nansa cuní-yà quida-nda, vachi cuahà obra vaha cudí ini-yà quida-nda, xì cuahà ñà-ìá viì.

³ Yùhù sàni nihítáhvì' gracia nùu-yà (ñà-quide chuun ndiaha xí-yà). Ñàyùcàndùá, cachí' xì nsidaa-nsiá ñà-mà váha ndanihi vaha-nda mii-nda más gà nùu ñà-ndùá ndiá ìcà-ndà. Xiñuhu nacani sahnú ini-ndà sàhà mii-nda según nansa nì sàhatahvì-yà iin iin-nda cunindisa-ndàyá, (te ducán cunucuachi-nda nùu-yà). ⁴ Na ian indéhe-nda iquicúñú-ndà, cuahà ñà-ndùá icúmíâ, doco iin ian xì chuun quidá. ⁵ Pues ducaní iá stná ndohó. Sàhà-ñá nchícùn-ndà Cristu, iin-ni iquicúñú xínduu nsidaa-nda, mate cuáhà-ndà, vachi iin-ni chindéé stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà nahi cuerpu-ndà.

⁶ Ñàyùcàndùá, iin iin-nda sàni nihítáhvì-ndà iin ñà-vàha cui quida-nda según nansa nì sàhatahvì-yándô gracia xi-ya. Ñàyùcàndùá, nú sàni nihítáhvì-ndà càhàn-ndà iin razón ndiaha quixí nùu-yà, dandu divi ñà-jaàn nduá ni cúnsihi ini-ndà quida-nda nacua sà-ndà xiníndísá-ndá. ⁷ Te ò nú sàni nihítáhvì-ndà cunucuachi-nda nùu ñanìtnaha-nda, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-ndà. Daaní, nú ñà-chinaha-ndà ñanìtnaha-nda nduá nì nihítáhvì-ndà, dandu divi ducan ni quida-nda. ⁸ Daaní, nú nì nihítáhvì-ndà danácuàhandee stnahá ini-ndà, dandu divi ducan ni quidá ndisa stná-ndà. Te ò nú chuun nì nihítáhvì-ndà nduú ñà-dacútáhvì-ndà ñanìtnaha-nda iñàha, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-ndà, doco màdì sàhà-ñá ndanihi vaha nèhivì-ndó. Còó. Te ò nú nì nihítáhvì-ndà ñà-cunuù-ndà (chuun xi Dios), dandu ñà-jaàn ni quidá stná-ndà, doco vivì-ni ni quida-ndañá. Daaní, nú chuun nì nihítáhvì-ndà nduú ñà-cundehè ndàhvì stnaha-nda, dandu ni cudí ini-ndà quida-nda ducán.

Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda nú sàni quihin-nda ichì Jesús

⁹ Nsidaa-nda, icúmí-ndá cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, doco màsà dánání uun-nda. Te ni loho màsà cúu ini-ndà sàhà ñà-có-ìá vaha. Còó; cuisì ñà-ìá viì nì cúnchícùn-ndà. ¹⁰ Te xiñuhu stná ñà-cuni màni stnàhà-ndà, vachi iin-ni ñanì xínduu-nda; te siempre xiñuhu quidañuhu stnaha-nda, te ni nácóó stná-ndà ñanìtnaha-nda ni queé tnùñuhu xì mii-né, (màdì ndohó).

11 Màsà cúdúsán-ndá; còó. Ni cuáhandee ini-nda quida-nda ñà-ndùá quidà-nda. Xi nsidaa anima-nda ni cúnúcuáchí-ndá nùù Stoho-nda Señor. 12 Te iin-ni ni cúdíi stná ini-nda sàhà tnùndé ini ndiatu-nda nùù-yá. Te nú yáha-nda tnùndoho, dandu iin-ni ni quidándéé stná ini-nda, te nicanicuahàn ni cacán tàhvi-nda nùù-yá. 13 Te nú iá ñà-ndùá xiñuhu iin nèhivì xí Dios, dandu ni chíndéé-ndáné. Te siempre ni quidañúhú-ndá nècuàchì sàà visita vehe-nda.

14 Daaní, nèhivì quidá quíní xí-ndá, ni cacán tàhvi-nda sàhà-né, màdì-ñà cacán chihán-nda dìquì-né.

15 Ni cúndóó díi-nda xi nècuàchì cudíi inì-xi, te ò nú tnùnsí ini ndoó-né, dandu stná ndohó ni cúndóó stná-nda tnùnsí ini.

16 Iin-ni ni cúndóó mánì nsidaa-nda. Màsà cútúxí ini-nda mii-nda nduu-nda mii-nda; còó. Xiñuhu ñà-cunihnu ndahvi ini-nda. Màsà cúníhnú ini-nda nchichí gà-nda. 17 Te nú sàni quida quini nèhivì xì-nda, màsà nácánì ini-nda naxicocuñ-nda quida stná-nda xi-né nacua ni quida mii-né xì-nda. Siempre ni cuáhandee stná ini-nda quida vii-nda xi nsidaa nèhivì. 18 Dècuèndè ñà-ndùá sàà-nda quida-nda, ducán xiñuhu cundoo manì-nda xi nsidanicuú-né. 19 Ñani màní, màsà náchítacùhá-nda ñà-ndùá quidá nèhivì xì-nda. Nùù Dios ni ndóo nsidaájàn, vèchi dohó cachí-yà nùù tutu ìi: “Cuisì yùhù icúmí nachitacùhá xì sàhà nsidaa ñàha. Nsidaa ana iníhíca, icúmí-né danáà-né quide, cachí Stoho-nda Señor”. 20 Daaní, dohó cachí stná tutu ìi: “Nú iá iin ana xiní ùhì xì-nda, te xíhì-né doco, ò xíhì-né tècuíi, dandu ni dácúxí-ndáné, te ni cuáha stná-ndáné tècuíi coho-ne. Vèchi nú ducan ni quida-nda, dandu icúmí-né nducahan-ne”.

21 Màsà cuáha-nda quida stná-nda nacua quidá nèhivì malu xì-nda; còó. Ni quidá víi-nda xi-né, vèchi sàhájàn ñà-sàni cundee-nda nùù-né nduá.

13

1 Nsidaa-nda ni cúníní-ndá nècuàchì xídandacú, vèchi Dios nduú ana ni chitnùní inì-xi cundoo ana dandacú nsidanicuú lugar. Nècuàchì icúmí cargu vichi, nùù mii-yá ni nìhì-né chuun ma. 2 Ñàyùcàndùá, iin nècuàchì cahíchì ini xì autoridad, divi ley xi mii-yá nduá cahíchì stná ini-né. Te nsidaa ana có-ndulócò (sàhà ley mà), tnùndoho nduá icúmí-né nìhì-né. 3 Vèchi chuun xi nècuàchì dandacú, có-ndùá ñà-dayúhì xì-nda te nú quidá víi-nda. Còó. Cuisì nècuàchì có-quidá víi icúmí-né dayúhì-né. Te nú có-cùnì-nda dayúhì-nèndó, dandu cuisì ñà-íá vii ni quida-nda, dandu icúmí nècuàchì mà cudíi ini-né sàhà-nda. 4 Vèchi ducán queá na iin chuun xi Dios nduá quidá-né sàhà ñà-vàha xi-nda. Doco nú có-quidá víi-nda, chicá vaha ni yúhì-nda, vèchi autoridad mà, icúmí-né derechu dandohó-nèndó, te vètùni quida-neà. Vèchi na ian nùù Dios xinúcuáchì-né na dandohó-né ana có-quidá víi. 5 Ñàyùcàndùá, xiñuhu cunini-ndané, doco màdì cuisì sàhà-ñà yúhì-nda nìhì-nda castigu, còó; sàhà stná ñà-màsà cúnísídá cuàchi-nda (nùù Dios). 6 Ñà-jaàn nduá disàhà-xí chiyàhvi stná-nda renta nùù ñuu-nda. Vèchi autoridad xi-nda, na ian nùù Dios xinúcuáchì-né, te ñà-jaàn nduú chuun xi-ne.

7 Ñàyùcàndùá, xiñuhu danáà-nda ñà-ndùá iníhíca-nda nùù iin iin nèhivì. Nècuàchì xícàn dihùn sàhà ñuu-nda, ni cuáha-ndané, xì stná nècuàchì xícàn renta. Te nsidaa ana xiñuhu quidañuhu-nda, ni cóó tnùñuhu xi-nda nùù-né.

8 Ni-ñàha màsà cúníhíca-nda nùù nèhivì. Doco ñà-ndùá iníhíca ndisa-nda nduú ñà-cuu ini-nda sàhà-né. Te nú ni quida-nda ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida-nda cumplir nsidaa ñà-ndùá cachí ley ìi nduá. 9 Vèchi dohó cachí ley mà: màsà cáhàn-nda xì inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-nda, te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quídacuíhná-nda; ni màsà cáhàn-nda iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda; ni màsà xího stná-nda ñà-ndùá icúmí nècuàchì mà. Te iá gà

más ñà-ndùá cachá`, doco nsidaa palabra jaàn, iin cuisì palabra-ni nduá, vèchi ñà-ndùá cuní cachàmà nduú ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁰ Te nú ducán quida-nda xi ñanìtnaha-nda, dandísá (ñà-quidá víi-nda xi-né nduá), vèchi còò dañu quidà-ndà xì-né. Ñàyùcàndùá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá ñà-sànì quida vii-ndà cumplir ley ì nduú stná.

¹¹ Nsidaámà xiñuhu quida-nda, vèchi ináhá-ndá nansa vèxi tiempu vichi, meru tiempu (ñà-quida vii-ndà) nduá; ñàyùcàndùá màsà cúndóó-ndá quidámáxìní-ndà, vèchi vichi chicá sàcùyátní quivì càcu dahuun-nda, mà cuéé cuàhà gá` na ian (nìsa nihnu ini-ndà) na quivì nì xinindisa-nda mii-yá. ¹² Te vichi sà-itúú tiempu danátnùù (Dios ini anima cuàhà nèhivì) inicutu, vèchi tiempu vichi (na xicá-né ichì) ñáa, yèchi icúmíá yàha. Ñàyùcàndùá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-ndùú chuun xi ichì ñáa ma, te ni cútùha-nda quida-nda chuun vèha ñà-cui chindee xi-nda caca-nda ichì ndé datnúù-yàndó. ¹³ Xiñuhu cacanu vii-ndà nacua datnúù-yà ini-ndà. Te naco dahuun stná-ndà ñà-xìni-nda, xì-ñá quidà-ndà escándalo, te màsà càhàn stná-ndà xì nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. Ni màsà quidá ndevàha stná-ndà ñà-íá quini; ni màsà náâ stnahá stná-ndà, te màsà cúmbìdia stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹⁴ Cuisì nacua nihnú ini Stoho-ndà Jesucristu, ducan ni cúníhnú stná ini-ndà, te ñà-jaàn nduá icúmí chindee xi-nda. Ni-iyuhu màsà cúníhnú ini-ndà ñà-ndùú ñà-chìcuèhè nihnú ini nèhivì ñuhivì, còtó sàà-ndà quida stná-ndà ñà-jaàn.

14

Màsà cuítnùhu-nda ñanìtnaha-nda

¹ Dava nèhivì, mate xiníndísá stná-nè mii-yá, doco có-sàà-nè cundaà ini-ne (nansa íá nsidaa ley xi-ya). Doco ndohó, xiñuhu quidañuhu-ndané, te càhàn-ndà xì-né, doco màsà náâ-ndà xì-né sàhà ñà-có-quidá-né nacua quidá ndohó. ² Vèchi dava-nda, nsidanicuú comida xixi-nda; íá viá, cachí-ndà. Doco dava nèhivì, có-sàà-nè cundaà ini-nè, ñàyùcàndùá có-sàxí-né ni-iin cuñu, cuisì inga iñàha. ³ Pues nècuàchì xixí nsidanicuú iñàha, mà váha cahíchì ini-nè iin ñanìtnaha-ne có-sàxí cuñu. Te nècuàchì có-sàxí cuñu mà, màsà cuítnùhu-ne ñanìtnaha-ne saxí xi cuñu, vèchi iin-ni sàni ndee vèha stná nècuàchì mà nùù Dios. ⁴ Vèchi nú xítñuhu tnaha-nda ducán, dandu queámà na ian quida-nda na xítñuhu-nda ana quidáchúùn nùù inga nèhivì, te (ináhá-ndá) có-queé víámà. Cuisì lamú xi nècuàchì mà icúmí cachi a quidá víi peón xi-ne, á coó. (Ñàyùcàndùá, màsà cuítnùhu-nda inga ana xinúcuáchì nùù Dios), vèchi ádi vátùni sàà-nè quida vii-né, vèchi icúmí-yá chindee-yánè. ⁵ Dava nèhivì, quivì señaladu nduá nsidácáhnù-né, doco dava ga-nè, iin-ni nihnú ini-nè nsidaa quivì ndiaá. Pues cada iin iin-nda ni cúnáhá-ndá nansa cuní-ndà quida-nda. ⁶ Nècuàchì chívàha xi iin quivì señaladu, sàhà-ñá nihnú vèha ini-nè Stoho-ndà Señor nduá. Te ducání stná nècuàchì có-chívàha iin quivì señaladu, nicanicuahàn nihnú vèha stná ini-nè mii-yá. Te nècuàchì xixí nsidanicuú stná comida, nùù Stoho-ndà Señor xixí-néá, te naquímànì stná-nèyà sàhà-ñá. Daaní, nèhivì có-xìxí ndéni comida nì cui, divi nùù stná mii-yá có-xìxí-néá, doco naquímànì stná-nèyà (sàhà ñà-ndùá xixí-né).

⁷ Vèchi màdì micuísì-nda ndoo-nda ñuhivì yohó, te màdì inì-ni mii-nda cachí-ndà cui-ndà. ⁸ Vèchi nú itíácú-ndà ñuhivì yohó, divi nùù Stoho-ndà Señor ndoo-nda; te na sàà quivì cui-ndà, mii-yá dandacú-yá sàhà stná mà. Ñàyùcàndùá, a ducán itíácú-ndà te ò ní xihì-ndà, iin-ni nduu-nda nèhivì xí Stoho-ndà Señor. ⁹ Vèchi Cristu, divi sàhà ñà-nì sàà-yà cusahnú-yá nùù nsidaa

nsii, xì stná nècuàchì itiácú, sàhà ñà-jaàn nduá nì xihì-yà, te nì natiacu-yà nì ndanchito-ya.

¹⁰ Ñàyùcànduá, mà váha cuitnùhu-nda ñanìtnaha-nda; mà váha cahíchi stnahá stná ini-ndà. Vàchi nsidanicuu-nda, icúmí-ndá màcuìta stná-ndà nùu-yá, dandu cachi-yà xì-ndà a ní quida vii-ndà, á coó. ¹¹ Vàchi ducán cachí stná tutu ì ndé cáhàn Stoho-ndà Señor, cachí-yà:

Nicanicuahàn itiàcuì, ñàyùcànduá seguru nduá yohó cachí vichi: icúmí nsidanicuu nèhivì màcuìtasisi-né nùì, te cachi-nè (divi Dios nduì).

¹² Ñàyùcànduá, vètùni cundaà ini-ndà, iin iin-nda icúmí-ndá nacuaàha-nda cuenta nùu-yá.

Cuidadu ni cúndóo-ndá sàhà ñà-nduá quida-nda, còtó sàhà ndohó sàà iin ñanìtnaha-nda cuida cuàchi-ne

¹³ Ñàyùcànduá, màsà cuìtnùhu ga-ndà ñanìtnaha-nda. Doco iá ndisa ñà-nduá xiñuhu quida-nda: xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màdí sàhà ndohó cuida cuàchi iin ñanìtnaha-nda. ¹⁴ Vàchi yùhù ináhí, còò ni-iñàha iá ñuhivì yohó nsidá cuàchi-xi inì-ni miá. Te ducán cachí stná palabra nì cachi Stoho-ndà Jesús xì-ndà. Doco nú mii-nda dacuidá cuàchi-nda iñàha, dandu na ian iá ndisa cuàcha nùu-ndà. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nú cudúchí ini iin ñanìtnaha-nda sàhà iin ñà-nduá xixi-nda (ñà-tùxí ini-nè cuàchi nduá), dandu màsà cúxí gá-ndà ñà-jaàn, vèchi nú ducán, dandu có-quidá víi-nda, na ian có-cuú gá ini-ndà sàhà nècuàchìmà nduá. Ñàyùcànduá, cuidadu ni cúndóo-ndá ñà-màsà sàà ndañuhu anima iin ñanìtnaha-nda sàhà ñà-cudûi guá ini-ndà cuxi-nda, vèchi sàhà stná nècuàchìmà nì xihì Cristu.

¹⁶ Vètùni iá nsidaa ñà-nduá quida-nda cahan-nda, doco cuidadu ni cúndóo-ndá còtó cachi iin ñanìtnaha-nda quini iá ñà-nduá quida-nda. ¹⁷ Vàchi ley xi rey xi-nda Dios, có-nduá iin ley sàhà ñà-xixi-ndà ò ñà-xihì-ndà. Còó, vèchi nùu mii-yá ñà-ndiàá ndisa nduú ñà-quida vii-ndà, xì ñà-cundoo manì-ndà, xì ñà-cudiì stná ini-ndà quida Espíritu ì xí-yá. ¹⁸ Vèchi nú ñà-jaàn quida-nda, dandu divi ñà-xinúcuáchí-ndá nùu Cristu nduá, te cudûi stná ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, dècuèndè nùu stná nèhivì icúmí-ndá ndee vaha stná-ndà.

¹⁹ Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani cuàhà ini-ndà nansa cundoo manì-ndà xì ñanìtnaha-nda, te nanducu stná-ndà nansa nacuaàhandee ini-ndané.

²⁰ Te (cuidadu ni cúndóo stná-ndà) sàhà ñà-nduá xixi-nda, còtó sàhájàn dandañúhú-ndá obra xi Dios (ini anima inga nèhivì). Ináhí, iá permisú caxi-ndà, ò cuxi-nda ndéni iñàha nì cui. Doco mà váha caxi-ndañá nú tuxí ini inga-nè nduá cuàchi, màdí sàhà ndohó cuàhandee ini-nè caxi stná-nè.

²¹ Chicá vaha màsà cáxi-nda iin cuñu, ò coho-nda iin vinu, ò ndéni iñàha nì cui nú tuxí ini iin ñanìtnaha-nda cuàchi nduá, te vihini quida stná-nè ducán ñà-mà fuerte anima-nè. ²² Mate ináhá-ndá iá vaha caxi-ndà ndéni iñàha nì cui, doco inì-ni mii-ní-ndá nì chívàha-nda ñà-jaàn, chicá vaha, dandu cuisì mii-nda xi Dios cunaha-nda sàhà-ñá.

Nú còò ni-iin duda, te ináhá-ndá màdì cuáchi nduá quida-nda, dandu nansicáhán-ndá. ²³ Doco nú iá-ndà xì duda, te có-ináhá ndisa-nda a cuáchi nduá ñà-caxi-ndà iñàha, ò á coó, dandu iin falta cundua nú nì caxi-ndañá, vèchi có-xiníndísá ndisa-nda iin ñà-vaha nduá. Vèchi cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quida-nda, te có-xiníndísá-ndá nduá iin chuun vii, dandu cuàchi cundua.

15

Màsà quidá-ndá cuisì ñà-cudûi inì-ni mii-nda, sino que ñà-cunduu ñà-vaha xi ñanìtnaha-nda

¹ Ñàyùcàndùá, ndohó tè-sà-xiníndísâ fuerte, ndiá ìcà-ndà quidandee ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nú tàñáha ga cunindisá vâha-ne. Te xiñuhu ñà-chindee stná-ndàné, màdì-ñá quida-nda cuisì ñà-cùdî inì-ni mii-nda. ² Vivìí-ni ni quida-nda xi ñanìtnaha-nda sàhà-ñá cundua ñà-vâha xi-ne, te cundoo-ne contentu, vâchi nú ducán, dandu chicá icúmí-nê nacuahandee ini-nè. ³ Vâchi ni stná Cristu, cóni quidá-yá cuisì ñà-ndùá nì cùdî inì-ni mii-yá. Vâchi dohó cachí stná nù tutu ì, (ndé cáhàn Cristu xì Yuamánì-yá), cachí-yà: “Ñà-ndùá nì canàhá nèhivì dìquì mii-ní, yùhù nì nacuida xi nsidaájàn”.

⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa palabra nì tiaa nècuàchì sàhana nù tutu ì, sàhà-ñá dacuahá stná ndohó nduá, te ducán dandu chicá cutùha-nda cucumi-nda paciencia, te nacuahandee stná ini-ndà, vâchi nú ducán, dandu chicá nsinuu ini-ndà ñà-ìá ndisa tnùndé ini ndiaha xi-nda. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-ndá quidandee ini-ndà ducán, te nácuahandee stná ini-yàndó. Ñàyùcàndùá, nù mii-yá xìcàn tàhvì ñà-nì cùndóó mánì nsidaa-nsiá nacua cunì Jesucristu quida-nda. ⁶ Te xìcàn tàhvì stnáì ñà-iin-ni ni cúníhnú vâha ini nsidaa-nsiá, te iin-ni ni náquímanì stná-nsià mii-yá ana càhvì Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá. ⁷ Te (ináhá stná-ndà) cóni cáhìchì ini-yà ni-iin-nda. Ñàyùcàndùá, xiñuhu-ñá cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà, dandu chicá quee tnùñuhu xí-yá.

Nansa nì chitnùnì ini Dios ñà-cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu razón ndiaha xí-yá

⁸ Nsidaa palabra jaàn, ñà-yòhó nduá cunì cachà: nì quixi Cristu (ñuhivì yohó) ñà-quida-ya chuun ndiaha xí-yá sàhà raza-nsì Israel sàhà-ñá cuu ndisa ñà-ndùá nì cachi Dios xì xì-nsí sàhana, te sàhà ñà-cundaà stná ini nèhivì ñà-mà túha-ya dandahví-yàndó. ⁹ Daaní, nsidaa stná nèhivì inga raza, nì indehè ndàhvì stná-yà mii-né, te vichi vâtùni naquimanì stná-nèyá sàhámà. Vâchi dohó cachí tutu ì:

Icúmì naquimanì' mii-ní (Dios), te cunini stná nèhivì nsidanicuú ñuu; cuàhìn nacuatui alabanza xi-ní, te taví tnùñuhu xí-ní.

¹⁰ Daaní, nù inga xaan xí tutu ì mà dohó cachí stná:

Vâtùni cudì stná ini mii-nsiá nèhivì nsidanicuú ñuu, nacua cudì ini nèhivì meru ñuu nì nacàxin-ya.

¹¹ Daaní, inga xaan dohó cachí stná:

Nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga ñuu, te inga raza, ni náquímanì-nsiá Dios, te ndanihi cahnú stná-nsiàyà.

¹² Daaní, stná Isaías, nì tiaa stná-nè iin palabra, te dohó cachá`:

Icúmì quesaa iin descendencia xi Isaí, te chuun xi-ya cunduu ñà-cusahnú-yá nù nèhivì nsidaa ñuu, te icúmí-nê cahvi-ne xì-yá, nì cachi Isaías.

¹³ Pues Dios nduú ana sàha xi-nda tnùndé ini ndiaha xi-nda; ñàyùcàndùá xìcàn tàhvì sàhà nsidaa mii-nsiá nècuàchì xiníndísá-xí-yá ñà-nì cùndóó-nsiá contentu, te nì yáha vâha stná-nsià quida-ya, dandu chicá más icúmì coo tnùndé ini xi-nsia quida ndudu ì xí Espíritu ì xí-yá.

¹⁴ Ñànì, có-ìé` xì duda sàhà-nsiá; ináhì, vâha ndisa ini-nsià, te cundàà vâha stná inì-nsia (sàhà ichì-yá), vâtùni dacuahá tnahá stná-nsià ichì vâha.

¹⁵ Doco nù tutu yohó tiaí iin palabra nù-nsiá, te mate ní cáhàn ndeí xì-nsiá iyuhu, doco cuisì ñá-nì dànsínúú inì mii-nsiá (sàhà ichì-yá) nduájàn. Vâchi (chuun quide ducán) nduá nì nhìtáhvì' nù-yá na ní quida-ya gracia sàhì

¹⁶ ñà-cundui iin ana cunucuachi nù-yá, te cacanui mahì nèhivì nsidaa ñuu cachítnùhi xì-né ñà-ndùú razón ndiaha xí Jesucristu. Vâchi cunì' sàà cuàhà-né nù-yá na ian ni cùndúú-né promesa dóquì' nù-yá, dandu cudì stná ini-yà sàhà-né ñà-sànì nduhì stná anima-nè nì quida Espíritu ì.

17 Vichi sàhà-ñá nì chindee Jesucristu yùhù, ñàyùcàndùá vátùni cudii inì sàhà chuun xi-ya sàni quide. 18 Doco iin chuun nì quida inga nèhivì, còò, mà cáhìn sàhámà, cuisì sàhà chuun nì chindee-yá yùhù, te nì cachitnùhi xì nèhivì sàhà-yá. Te cuàhà stná ñà-ndùá nì quide, te ducán nì xinindisá cuàhà nèhivì inga ñuu. 19 Cuàhà milagru ndiaha nì quide, xì cuàhà seña fuerte, te cuàhà gá nì chindee stná ndudu ìì xí Espíritu xi-ya. Ñàyùcàndùá, inicutu sàni cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu ndé ñuu Jerusalén xì dècuèndè ladu Ilírico. 20 Vàchi ñà-ndùá siempre cuní nduá cùhìn ñuu ndé tàcùnì nèhivì palabra xi Cristu, te cachitnùhi xì-né ñà-ndùú razón ndiaha. Có-cùnì cùhìn ndé sà-íá ana quidà xì chuun ìì mà. 21 Còò, vachi cuní coo nacua cachí tutu ìì: Nècuàchì ñuu ndé tàñáha ga sàà razón sàhà-yá, icúmí-né cunitnùhu-ne. Mate vichi tàñáha ga cunini-ne palabra mà, doco icúmí-né sàà-né cundaà ini-nè.

22 Cunaha-nsiá, divi sàhà chuun jaàn tàñáha ga sàì ndé ndoó-nsiá, mate ní cunì sàì cuàhà xichi ni cuí. 23 Doco vichi, còò cá chuun icúmí ladu yohó, te sàcànì cuàhà gá cuní sàì nàcòtì mii-nsiá. 24 Ñàyùcàndùá, quivì quide disponer cùhìn ladu España, dandu yàhi. Daaní, nú sàni sandoo chii-nda contentu, dandu iin ñà-vàha cundua nú ni chindéé-nsiá yùhù ñà-naquihin tui ichì cùhìn ladu España. 25 Doco vichi cùhìn ñuu Jerusalén cunihì iyuhu ñà-chindee xì nèhivì xí Dios ndoó yucán. 26 Vachi nèhivì ladu Macedonia xì ladu Acaya, nì nacani ini-nè nì dàcuátnáhâ-né iin ñà-chindee xì nècuàchìmà, vachi dava nècuàchìmà, ndahví yáha-ne. 27 Ñàyùcàndùá, nì cudii ini nècuàchì xicà mà nì dàcútâhvì tnhá-né, vachi ducán ndiá icà-né quida-ne, vachi divi nù nèhivì ñuu Jerusalén mà nì quixi palabra vaha xiníndisâ-né, nacua mii-né, (te ducán stná nsiùhù xì nsidaa stná mii-nsiá hermanu) ndoó inga ñuu. Ñàyùcàndùá, ndiá icà-ndà chindee-nda sàhà necesidad icúmí nècuàchì ñuu Jerusalén mà.

28 Daaní, nú sàni dàxínui chuun nacoì ñà-ndùá nì cutahví nècuàchìmà, dandu quihin tui ichì cùhìn ladu España, te ichì mà icúmí yáha stnáì ndé ndoó-nsiá. 29 Te nú sàni sàì, ináhí ñà-icúmí Cristu dachitu-yá anima nsidaa-nda ñà-ndiaha ìì icúmí palabra xi-ya.

30 Ñánì, yùhù ináhí, iin-ni nchícùn nsidaa-nda Stoho-ndà Jesucristu, te cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà quidá Espíritu ìì. Ñàyùcàndùá, sacúndáhvì nù-nsiá ñà-iin-ni ni cãcàn tàhvì-nsiá sàhí nù Dios, nacua quidá yùhù, xicàn tàhvì stnáì nù-yá. 31 Cãcàn tàhvì-nsiá sàhí ñà-nì cãcui nù ndahà nèhivì có-xiníndisâ ndoó ñuu Judea. Daaní, sàhà chuun cùhìn ñuu Jerusalén ñà-nacoì ñà-chindee xì nèhivì xí Dios yucán, cãcàn tàhvì stná-nsiá nù-yá sàhà ñà-nì cúdí ini nècuàchìmà sàhà ñà-ndùá cunihì cùhìn. 32 Dandísá vátùni cudii stná inì na sàì ndé ndoó-nsiá, nú cuní-yà sàì, te después coo chíí xì-nsiá quetatui. 33 Pues vichi ni cúndóo-nsiá xì Dios, te ni yáha vaha-nsia quida-ya. Amén.

16

Ñà-ndùá nì cachi Pablo na ní casàhù-nè xì nsidaa nèhivì ináhá-né ñuu Roma

1 Yùhù quidé recomendar doña Febe, vachi vaha ndisa-ne, na iin cùha-nda nduú-né, te nduú stná-nè iin ana xinúcuáchì nù nèhivì xí Dios natácá ñuu-nè Cencrea. 2 Ñàyùcàndùá, nacuna-nsia yehè-nsiá nù-né nacua ndiá icà-ndà quida-nda xì nèhivì xí-yá, vachi iin-ni nchícùn stná-nè Stoho-ndà Señor. Te nú íá necesidad icúmí-né sàhà iin chuun xi-ne, dandu chindee-nsiánè, vachi cuàhà gá sàni chindee stná-nè nèhivì dava ga, xì stná yùhù.

3 Casàhùì xì Priscila xì Aquila; nècuàchì nìsa cutnahá stná xí quidá-nsí chuun xi Jesucristu nduú-né. 4 Dècuèndè cuàhàn-nè cui stná-nè sàhí nì cùì,

ñàyùcàndüá yùhù naquímánì' mii-né; te màdì cuísi yùhù, ndè stná nsidaa nèhivì cahvi xi Dios cuàhà gá ñuu, naquímánì stná-nè nècuàchìmà. ⁵ Te cásàhù stnàì xì nsidaa gá nèhivì natácá vehe nècuàchìmà cahvi xi-yá.

Daaní, cásàhù stnàì xì Epeneto, vàchi màni gá-nè nùì; nècuàchì primeru nì xinindisa-xi Cristu ladu Acaya nduú-né. ⁶ Te cásàhù stnàì xì María. Ináhì, cuàhà gá quidá nècuàchìmà chuun (xi Dios) jaàn ndé ndoó-nsiá. ⁷ Te cásàhù stnàì xì nècuàchì ñuì nani Andrónico xì Junias. Ndúì-nè iá fama-nè nùù nsidaa gá nècuàchì apóstol. Te cunaha-nsiá, tãñaha ga sàì tenchicuìn ichì Cristu, doco sà-xiníndisá-né mii-yá. Daaní, después iin-ni nì sandiadi stná-nsi vehecàa.

⁸ Daaní, cásàhù stnàì xì Amplias, vàchi iin-ni iá stná-nè nùù Stoho-ndà Señor, te cuú ndisa inì sàhà-né. ⁹ Te cásàhù stnàì xì Urbano, vàchi iin-ni nìsa cutnahá-nsí quidá-nsí chuun xi Cristu. Daaní, cásàhù stnàì xì Estaquis, vàchi màni stná nècuàchìmà nùì. ¹⁰ Te cásàhù stnàì xì Apeles. Iin nèhivì seguru xi Cristu nduú stná-nè. Te cásàhù stnàì xì nsidaa nèhivì vehe Aristóbulo. ¹¹ Daaní, cásàhù stnàì xì nècuàchì ñuì nani Herodión. Te cásàhù stnàì xì nsidaa nèhivì vehe Narciso xiníndisá stná xì Stoho-ndà Señor. ¹² Daaní, cásàhù stnàì xì Trifena xì Trifosa. Divi chuun xi Stoho-ndà Señor xiquida stná nècuàchìmà. Te Pérsida, cuàhà gá obra xi mii-yá quidá stná-nè, te màni cuàhà stná-nè nùù nsidaa-nda, ñàyùcàndüá cásàhù stnàì xì-né. ¹³ Daaní, cásàhù stnàì xì Rufo. Iin nèhivì vaha ndisa xi Stoho-ndà Señor nduú stná-nè. Stná dihi Rufo, cásàhù stnàì xì-né, vàchi na iin dihi mií nduú stná nècuàchìmà, cunaha-nsiá. ¹⁴ Daaní, cásàhù stnàì xì Asíncrito, xì Flegonte, xì Hermas, xì Patrobas, xì Hermes, xì nsidaa stná ñani-ndà ndoó vehe-ne. ¹⁵ Daaní, stná Filólogo, xì Julia, xì Nereo, xì cùha-ne, cásàhù stnàì xì nsidaa-né, xì stná Olimpas xì nsidaa gá nèhivì xì Dios cutnàhà xì-né. ¹⁶ Te nsidaa-nsiá, nacasàhù tnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ìì xì mii-yá. Daaní, nsidaa nèhivì natácá cahvi xi Cristu (cuàhà ñuu ladu yohó), cásàhù stná-nè xì-nsiá.

¹⁷ Yùhù sacúndáhvi` nùù-nsiá, ñáni: cuidadu ni cúndóo-nsiá sàhà nècuàchì cunì datáhndè dava xi-nsiá, te datúcù-nènsiá iin ichì cónì dàcuàhà-nsiá. Nacoo dahuun-nsia nsidaa nècuàchìmà. ¹⁸ Vàchi nèhivì quidá ducán, màdì nùù Stoho-ndà Jesucristu xinúcuáchì-né, cuisi-ní gustu sìquini xi mii-né nduá quidá-né. Vii gá cáhàn-nè, te palabra vico xichúùn-né, ñàyùcàndüá mà úhì dandahví-nè nèhivì mà-fuerte inì-xi.

¹⁹ Doco mii-nsiá, sà-quidá víi-nsiá, te cuàhà gá xaan sàni xitiá stná cuentu nansa tùha-nsia cunini vii-nsiá (palabra xi Dios). Te yùhù, yáha ga cudí inì sàhájàn, doco cuní ñà-más gá nì cúndàà vaha inì-nsia nansa quida vii-nsiá. Doco iin chuun malu, còó; ni-iyuhu có-cuní` mànihì tnùnì inì-nsiá sàhájàn. ²⁰ Te Dios, yàchì icúmi-yá (cundee-yá nùù) ñà-malu na ian cuànihni-ya òni-sí, te ndòo-sì tìxi-xì cundehè-nsiá, vàchi mii-yá, tùha-ya cuàha-yàndó paz.

Vichi ni cúcúmì-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu.

²¹ Yohó iá stná Timoteo, iin nècuàchì cutnàhà xì' quidá-nsí chuun ìì xì-yá, te cásàhù stná-nè xì-nsiá. Te cásàhù stná (ùnì) nècuàchì ñuì nani Lucio, xì Jasón, xì Sosípater.

²² Yùhù nani Tercio, te nduí ana nì tiaa xi (palabra xi Pablo) nùù carta yohó, te cásàhù stnàì xì nsidaa-nsiá, vàchi iin-ni xiníndisá stná-nsiá Stoho-ndà Señor. (Pues vichi tucutu cachi Pablo iin palabra.)

²³ Daaní, cásàhù stná Gayo xì-nsiá, nècuàchì divéhé-xí ndé ié`. Te divi yohó nduú stná lugar ndé natácá nèhivì cahvi xi Dios. Daaní, cásàhù stná Erasto, nècuàchì nduú tesoreru ñuu yohó; te cásàhù stná inga ñani-ndà nani Cuarto.

²⁴ Vichi ni cúcúmì nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Señor. Amén.

Ultimo palabra xi carta yohó ndé naquímánì Pablo mii-yá

²⁵ Vichi ni-ndáníhí cahnu-nda mii-yá. Vàtùni nacuàhandee ini-yàndó nacua cachí razón ndiaha cachítnùhi xì nèhivì, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàhà Jesucristu; te divi nduú stná palabra nìsa ìa dèhé caní cuià dècuèndè sàhana. ²⁶ Doco vichi sàni tùi vateá, vèchi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn, sàni dàtnúù-yà ini-ndà sàhà razón xi-ya nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Te vichi dandacú-yá ñà-nì cuítià palabra mà inicutu sàhà-ñá cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu, dandu cunindisá stná-nèyà, te cunini-neyà.

²⁷ Mindaa-ní mí-yâ nduú Dios, te mindaa-ní mí-yâ nduú stná ana nchichí ndisa. Te vichi sàhà Jesucristu ni náquímànì-ndàyá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa Saṅ Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó N̄uu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, te nduú stnái iin ana nì cànà ñà-cucumí chuun ndiaha nù Jesucristu, vachi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnáhâ stnái xì ñani-ndà Sóstenes, ² tiaá-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn. Nèhivì ì xí-yá xínduu stná-nsiá ñà-sàni yàha-nsia ladu xi Stoho-ndà Jesucristu, te nì cànà stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì cunihnu ì inì-xi, nahi nsidaa gá nèhivì ndácùcahan xi quivì-yá, vachi Stoho nsidaa-nda nduú-yá, nahi ndohó, te ducán stná mii-né.

³ Vichi ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndà Jesucristu, te contentu ni cúndóo-nsiá quida-ya.

⁴ Yùhù, nicanicuahàn naquímánì Dios sàhà-nsiá, vachi cuáhà gá sàni sàhatahvì-yá mii-nsiá sàhà-ñá xínduu-nsia nèhivì xí Jesucristu. ⁵ Nsidanicuú modo sàni nihítàhvì-nsiá nù-yá; tùha-nsia càhàn ndiaha-nsiá, te cundáà vaha stná inì-nsia (sàhà ichì-yá). ⁶ Ñàyùcàndùá, na xiní nèhivì (ñà-ndiaha guá) quidá-nsiá vátuni cundáà ini-nè ñà-ndáà nduá sàni cachi-nsi sàhà Cristu. ⁷ Vachi có-cùmánì gá ni-inga modo nihítàhvì gá-nsià tàhvì ndiaha nù-yá, te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsià naxicocuín Stoho-ndà Jesucristu, te cuni-ndáyá. ⁸⁻⁹ Te iin-ni icúmí Yua-nda Dios nacuahandee ini-yà anima-nsiá, dandu mà cóo gá ni-iin falta xi-nsia nù-yá quivì naxicocuín Dèhemanì-yá Stoho-ndà Jesucristu. Vachi vátuni cahvi-nda xi-yá, te mii-yá nduú ana sàni cana-yàndó ñà-cundoo-nda nù Dèhemanì-yá.

Màsà táhndè dava-nda

¹⁰ Sacúndáhvì nù-nsiá ñà-nì nsínúú inì-nsia Stoho-ndà Jesucristu, te màsà nâá stnahá-nsiá, ñàni. Iin-ni iñàha ni cúníhnú vaha ini nsidaa-nsiá. Màsà táhndè dava-nsia. Iin-ni ni cúndóo mánì-nsiá, te iin-ni iñàha ni nácánì inì-nsia. ¹¹ Vachi nacánì nèhivì vehe Cloé xí, cachí-nè ñà-sàni tàhndè dava-nsia, ñàni. ¹² Ñà-sàni tàhndè dava-nsia nduá cachí, vachi diín diín iñàha cachí iin iin-nsia. Vachi dava-nsia, cachí-nsià nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsià nèhivì xí Apolos ò Pedro nduú-nsiá, te dava ga-nsià, nèhivì xí Cristu nduú-nsiá, cachí-nsià. ¹³ Doco, ¿a ndísá ndoó cuáhà partidu xi Cristu? Còó. Té ¿a ndísá nì xihì yùhù Pablo cuenta xi-nsia? Còó. Té ¿a ndísá nì ndacùcahan nèhivì quivì yùhù na ní cuhii-nsiá? Còó. ¹⁴⁻¹⁵ Yùhù, ni cónì quidá ì' cuáhà-nsiá, cuisì Crispo xì Gayo. Ansivéhé Dios, cuisì mii-né nì quida ì', còtó cachi nèhivì nì ndacùcahín mii na ní quida ì' nècuàchì mà. ¹⁶ Pues, ndisa, stná nèhivì vehe Estéfanos nì quida ì stnái, doco có-ìnhá guè` a ní quida ì guè` más gá nèhivì, á cóo. ¹⁷ Vachi màdì-ñá quida ì' nèhivì nduá nì dandàcú Jesucristu nù, còó; cuisì ñà-nacani xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, doco màdì ñà-càhàn nchichí uin xì-né cunduajàn, còó, còtó mà nàtù tñùñuhu xí Cristu nansa nì xihì-yà nchìca cruz.

Cuisì ndiaá Jesucristu, màdìà càhàn nchichì-ndà

¹⁸ Nèhivì nchìcùn ichì ndé ndañuhu-nda, sácùndiaa uun-ne na càhàn-ndà xì-né sàhà obra nì quida Jesús (na ní xihì-yà) nchìca cruz; doco ndohó nècuàchì dàcàcu-ya, còó, vachi nù ndohó, cahnú poder icúmí palabra mà.

¹⁹ Cunaha-nsiá, dohó (cachí-yà) nù tutu ì:

Cuàhìn dandáñúhì nsidaa palabra xìcàhàn tè-nchichí, xì stná palabra xi nècuàchì tuxì inì-xi ináhá guá, icúmí dandutí palabra mà, cachí-yà.

²⁰ Ñàyùcànduá, mà cúndiáá gà ñà-nduá cachí guâ tènchichí ñuhiví yohó, mate xínduu-tè maestru xi ley sàhaha, te ò yáha ga tùha-tè càhàn-te sàhù. Vàchi sàhà obra xi Dios sàni cundaà ini-ndà có-ndiáá palabra tuxí ini nèhivì ñuhiví nduú palabra nchichí guâ. ²¹ Cuàhà gá nandúcu-nè nansa cunchichí-nè, doco Dios, ni chitnùní ini-yà ñà-màdi sàhà ñà-jaàn ñihì-né cundaà ini-nè sàhà-yá. Ducán ni quida-ya disponer, vàchi nchichí ndisa-ya. Dandu ni chitnùní stná ini-yà ñà-cuitià palabra ìì xí-yá inicutu, te na xiníndísâ nèhivì, dandu vátùnì càcu anima-nè, mate (cachí nèhivì) palabra loco nduá.

²² Nècuàchì raza Judea, xícàn-nè cuu iin milagru, (dandu cunindisá-né). Te nècuàchì raza Grecia, cuisì cuní-nè cunini-ne iin palabra chicá nchichí. ²³ Doco nsiùhù, palabra sàhà nansa ni xihì Cristu nchìca cruz nduá cachitnùhu-nsi, mate cudúchí ini nècuàchì raza Judea sàhájàn, te tuxí stná ini nècuàchì inga ñuu palabra diquí nduá. ²⁴ Doco ndohó nèhivì ni nacàxin-ya, sàni cundaà ini-ndà sàhà-yá, ináhá-ndá cahnú cuáhà poder xi-ya, te nchichí ndisa stná-yà. Ducán xiníndísá-ndá, a ducán nduu-nda nèhivì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ²⁵ Vàchi mate ni tuxí ini nèhivì ni càhàn Dios iin palabra diquí, doco cunaha-nsiá, chicá nchichí palabra mà nùù nsidaa ñà-nduá cui cachí nèhivì ñuhiví. Daaní, stná poder xi-ya, mate iyuhu ñà-nduá quidá-yá tuxí ini-nè, doco chicá fuertèamà nùù nsidanicuú poder xi mii-né.

²⁶ Te xiñuhu nsinuu stná ini-nsià nansa ni quida Dios na ní nacàxin-yàndó ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá, ñánì. Sacu-ndà nduu-nda nècuàchì nchichí cachí nèhivì ñuhiví, te sacu stná-ndà nduu-nda nècuàchì dandacú, te ò nècuàchì cuicà. ²⁷ Doco Dios, ni nacàxin-yàndó, mate mà nchichí-ndà. Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá dandúcáhán-yá nèhivì cachí xínduu ana nchichí guâ. Stná nèhivì còò poder-xi sàni nacàxin-ya sàhà-ñá nducahan nèhivì tuxí inì-xi chicá icúmí xí poder. ²⁸ Stná nèhivì chicá ndahví ni nacàxin stná-yà, xì stná nèhivì cahíchì ini nècuàchì dava ga, xì stná nèhivì chicá có-ndiáá, pues divi nduú ana sàni nacàxin-ya, te ducán cundee-yá nùù nècuàchì tuxí inì-xi ndiáá guâ. ²⁹ Daaní, quivì icúmí nsidaa nèhivì tnàtuu-ne nùù-yá, mà cúníhnú gá ini ni-iin-ne ñà-mii-né nduú-né mii-né.

³⁰ Doco ndohó, nùù mii-yá sàni ñihítàhvì-ndà ñà-cundoo-nda nùù Jesu-cristu, te datnúù-yà sàxínitnùní-ndà, dandu ñihì-ndà càhàn nchichí ndisa-nda. Te sàhà stná Dèhemanì-yámà sàni ndee vaha-nda nùù-yá, te ni ndoo stná cuàchi anima-ndà ni quida-ya, vàchi Dèhemanì-yá nduú ana ni dànáà xì sàhà-ndà, te ni càcu-nda. ³¹ Ñàyùcànduá, ducán iá nacua cachí nùù tutu ìì: “Nú cuní-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda, dandu ni cúnáhá-ndá ñà-cuisì Stoho-ndà Señor nduú tnùñuhu xi-nda”.

2

Cuisì sàhà Jesús càhàn Pablo xì nèhivì

¹ Yùhù, na ní sàì ñuu-nsià, màdi palabra nchichí nduá ni càhàn xì-nsiá; còó. Ni màdi palabra finu guá ni nácánì xì-nsiá na ní cachitnùhì xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí Dios. ² Còó, vàchi ni nacani inì ñà-màsà càhàn sàhà inga iin chuun, cuisì-ní sàhà Jesucristu, xì sàhà nansa ni xihì-yà nchìca cruz. ³ Te ni xini-nsià ndè ni cuitè, te ndè ni quidi stnài ñà-nácánì guâ inì ⁴ na ní càhàn xì-nsiá ñà-nduú palabra ìì xí-yá. Màdi palabra vico uun xi maestru nchichí nduá ni càchì xì-nsiá daa; còó. Espíritu ìì xí Dios nduú ana ni chindee xí, mii-yá xì milagru xi-ya. ⁵ Vàchi ni nacani inì mà váha cunchicùn-nsià ñà-nduú iin palabra nchichí xi nèhivì ùùn. Còó, micúisi ndudu ìì xí Dios nduá cuní cahvi xì-nsiá.

⁶ Doco cunaha-nsiá, palabra nchichí ndisa nduá xichúûn stná-nsi na cáhàn-nsi xì nèhivì sàxìníníndísâ vâha xi-yá. Doco tucu iá palabra mà nùù ñà-nduá cáhàn nècuàchì nchichí ñuhiví yohó, te ò iin palabra cáhàn tè-xídandacú ñuhiví yohó. Vâchi mate ndee cáhàn-te, doco yâchì icúmí-tê ndañuhu-té ñuhiví. ⁷ Doco nsiùhù, palabra nchichí xi Dios nduá cáhàn-nsi.

Datnúù Espíritu Ìì sàxìníníndí-ndà sàhà palabra nchichí xi Yua-nda Dios

Antes nisa ìa dèhé palabra mà, cónisá cundáa ini nèhivì. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè na táyôo ñuhiví, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-ndohó sàà-ndà cundáa ini-ndà sàhà palabra mà, te ducán nìhítáhvì-ndà sàà-ndà gloria xi-ya. ⁸ Doco tè-xídandacú ñuhiví yohó, cóni sàà-te cundáa inì-te palabra nchichí ìì mà, vâchi nú ni cundáa inì-te ni cuí, mà cáhni-té Stoho ndiaha-nda nchìca cruz. ⁹ Doco cunaha-nsiá, dohó cachí nùù tutu ìì:

Cuàhà ñà-vâha sàni nsidayucun Dios ñà-nìhítáhvì nècuàchì cuú inì-xi sàhà-yá.

Doco ni-iin nèhivì, tàñáha ga cuninùù-né nansa iá mà; tàñáha ga cuninùhu-ne sàhà ñà-nsiaha guá mà; ni-iin xichi cóni nìhnú ini-né nansa coa.

¹⁰ (Pues mate ducán ndisa nduá), doco ndohó, sàni cundáa ini-ndà sàhà-ñá, sà-ínáhá-ndá nansa iá, vâchi ducán sàni quida Espíritu Ìì xí-yá. Vâchi Espíritu Ìì, ináhá-yâ nsidanicuú ìñàha; ndè ináhá stná-yà nsidanicuú ñà-nduá nacánì ini Yua-nda Dios.

¹¹ Ni cachí-ndà iá iin nèhivì nacánì inì-xi sàhà ìñàha; pues còò inga nèhivì cundáa inì-xi sàhà ñà-nduá nìhnú ini nècuàchì mà, cuisì miinì-né ináhá-nê. Te ducán iá stná Dios, còò inga ana ináhá ñà-nduá nacánì ini-yà, cuisì-ní Espíritu Ìì xí-yá. ¹² Te ndohó, màdì iin espíritu xi ñuhiví yohó nduá nì níhì-ndà; còò. Divi Espíritu Ìì xí mii-yá nì nìhítáhvì-ndà, te sàhá yùcán nduá vâtùnì mànìhì ini-ndà ñà-ndiaha guá sàni nìhítáhvì-ndà nùù-yá. ¹³ Te divi ñà-jaàn nduá datúí-nsi nùù nèhivì nìhnú vâha ini xì Espíritu Ìì xí-yá. Doco màdì palabra nchichí xi nèhivì ñuhiví nduá cáhàn-nsi na datúí-nsi ñà-jaàn; còò, cuisì palabra chináhá Espíritu Ìì nduá cáhàn-nsi.

¹⁴ Doco nèhivì nìhnú ini xì cuisì ñà-nduá cachí sàxìníníndí mii-né, mà cúí sàà-nè cundáa ini-nè sàhà chuun xi Espíritu Ìì xí Dios, vâchi nahi palabra loco nduá nùù-né. Ñàyùcànduá, mà cùì mànìhì ini-nè, vâchi cuisì nú ni chíndéé Espíritu Ìì nèhivì, dandu vâtùnì sàà-nè mànìhì ini-nè. ¹⁵ Doco iin nèhivì datnúù Espíritu Ìì anima-xi, mà úhì sàà-nè cundáa vâha ini-nè sàhà nsidaa ìñàha. Doco nèhivì dava ga, mà cùì sàà-nè cundáa ini-nè nansa ndisa nìhnú ini nèhivì xí Dios mà. ¹⁶ (Vâchi ducán cachí nùù tutu ìì:) “Còò ni-iin ana cundáa ndisa inì-xi nansa nìhnú ini Stoho-ndà Señor. Te nì còò stná ana chicá nchichí, te ducán cuàha-xi-yá conseju”, cachá. Doco cunaha-nsiá, divi nacua nìhnú ini Cristu, ducán sàni nìhítáhvì-ndà cunihnu stná ini-ndà vichi.

3

¹ Ducán iá, ñánì; doco (na ní sa-ìe xì-nsiá daa), mànìcùì dacuahá vâhi mii-nsiá, vâchi tàñáha ga cunihnu vâha inì-nsia nacua cunì Espíritu Ìì xí Dios. Na nìhnú ini ndéni nèhivì ní cuí, ducán nìhnú inì-nsia, na ian nìhnú iquin ini-nsiá, có-sânìhì víi ini-nsiá ichì Cristu. ² Na iin mée sáha-nda cuisì-ní tëndodo, te màdiá comida chicá fuerte, ducán nì quida stnáì xì-nsiá, (puru palabra mà úhì cundáa ini-ndà nduá nì dàcuàhì mii-nsiá, màdiá palabra chicá nchichí), vâchi cóni sàà-nsiá cundáa inì-nsia, te dècuèndè stná vichi, tàñáha ga sàà-nsiá mànìhì vâha inì-nsia. ³ Vâchi nìhnú ìì inì-nsia nahi nsidaa nèhivì dava ga ñuhiví. Vâchi ñà-cúmbìdia inì-nsia, te nââ stnahá-nsiá, te táhndè dava-nsia, pues, ¿amádi divi ñà-jaàn nduú modo xíquida nèhivì ñuhiví? Te divi sàhà

ñà-jaàn nàhà claru nihnú ù inì-nsia nahi mii-né. ⁴ Vàchi dava-nsia, cachí-nsià nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsià nèhivì xí Apolo nduú-nsiá. Doco ¿amádi divi ñà-jaàn nduá quidá stná nèhivì ñuhiví yohó?

Nsidaa-nda cutnáhá-ndá xinúcuáchi-ndá nù Dios

⁵ Doco cunaha-nsiá, màdì nèhivì chicá ndiaá nduú Apolo, te ni màdì nèhivì chicá ndiaá nduú stná yùhù Pablo. Cuisì nèhivì xinúcuáchi nù Dios nduú-nsí, te sàhà nsiùhù sàni xinindisá stná-nsià palabra ì xí-yá. Ñàyùcàndùá, cada iin iin-nda xi chuun ni nihitáhvi-ndà nù-yá. ⁶ Vàchi (ducán iá nahi chuun itu-ndà), iin-nda chihí, te inga-ndà cùhñù, doco Dios nduú ana dacuahnu-xi viu. Te ducani iá stná xì nsiùhù, primeru yùhù (ni cachitnùhi xì-nsiá palabra ì). Daaní, después ni chindee stná Apolo. Doco cuisì sàhà Dios ni quee viì (obra mà). ⁷ Màdiá chicá ndiaá ana ni càhàn xì palabra primeru, te ni màdiá chicá ndiaá stná ana ni chindee después, cuisì mii Dios nduú ana chicá ndiaá, te cuisì sàhà mii-yá nducuahà palabra xi-ya. ⁸ Nècuàchì quidáchúùn primeru, xì stná nècuàchì nchícùn gà, iin-ni xíndiaa-nsi nù-yá. Doco según chuun quidá iin iin-nda, ducán icúmí-ndá nihì-ndà tnùmanì xì-ndà nù-yá.

⁹ Te vichi iin-ni xinúcuáchi nsidaa-nsí nù-yá. Te mii-nsiá, na iin itu Dios (ndé quidáchúùn-nsí) nduú-nsiá. Te nahi stná iin vehe ni dándàcú-yá cuàha, ducán nduú stná-nsià. ¹⁰ Te yùhù, na iin albañil tùha vaha, ducán nduí, te ni quidachuín (chuun xi Dios ndé ndoó-nsiá). Na iin cimientu nduú (chuun primeru) ni quide jaàn sàhà gracia xi-ya. Te vichi sà-íá inga ana quida-xi chuun ma, na ian dacuahnú-né nama. Doco cuidadu ni cúndóó nsidaa nèhivì quidá seguir xì chuun ni dàquésáhí mà. ¹¹ Màsà cáchì-nè iá inga (palabra chicá ndiaá); cóo. Cuisì ndiaá palabra sàhà Jesucristu (ni cachitnùhi xì-nsiá) primeru, vachi nahi cimientu nduá. ¹² Te nú cuní iin nèhivì (quida-ne seguir xì obra mà), dandu queámà na ian cuàhàn-nè dacuahnú-né nama dìquì cimientu mà. Te nú cuàhàn-nè quida viì-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúùn-né oro, ò plata, ò yùù yéhè. Doco nú có-quidá víi-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúùn-né yutnù, ò mihi, ò ñùù. ¹³ Dandu después icúmí sàà iin quivì cundaà inì-xi nansa iá obra ni quida iin iin-nda. Vachi na sàà quivì mà icúmí coo nahi ñuhu xíxìn, te sàhà ñuhu mà cundaà inì-xi a natùì obra xi-nda nù Dios, á cóo. ¹⁴ Nú màsà cócó obra xi-nda, dandu icúmí-ndá nihì-ndà ñà-vaha xi-nda nù-yá. ¹⁵ Doco nú ni cocá, dandu mà nihì-ndà ñà-vaha cuàhàn-ndà nihì-ndà ni cùí, doco anima-ndà, vátùnì càcu viá, mate cundumà na ian (ni chindee-nda mii-nda nù) ñuhu xíxìn.

¹⁶ Mii-nsiá, ¿a có-nsinúú inì-nsia ñà-ndùù-ndà na iin vehe ì ndé iá Dios? Vachi iá Espíritu ì xí-yá ini anima-ndà. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, nú ni dándañùhù iin nèhivì ñà-ì icúmí lugar xi-ya, dandu icúmí nècuàchì mà ndañuhu dahuun stná-nè quida-ya. Vachi ndé iá-yà, yáha ga ì lugar mà, te cunaha-nsiá, divi nahi vehe ì-yá nduu-nda.

¹⁸ Màdí dandahví-nsià mii-nsiá, vachi nú iá ana tuxí inì-xi nduú nècuàchì nchichí nù nèhivì ñuhiví yohó, dandu xiñuhu dàma-ne, mate (cachí nèhivì) sàni culocó-nè, vachi nú ducán, dandu ñà-sàni ndunchichí ndisa-ne cundua. ¹⁹ Vachi ñà-nduá tuxí ini nèhivì nduú ñà-chicá nchichí, pues nù Dios ñà-loco nduá. Te dohó cachí stná nù tutu ì: “Icúmí Dios cundee-yá nù tènchichí na meru xíquida cuahà-té maña dandáhvi-te”. ²⁰ Daaní, inga xaan cachí stná tutu mà: “Ináhà Dios, ñà-chìcuéhè uun nduá chítùnì guá ini nècuàchì nchichí”. ²¹ Ñàyùcàndùá, màsà cútúxí ini ni-iin-nsia chicá ndiaá-nsià ñà-nchícùn-nsià iin tal nèhivì. Vachi nsidanicuú nèhivì, xì nsidanicuú iñaha, divi cuenta xi mii-nsiá nduá. ²² A ducán yùhù Pablo, te ò Apolo, te ò Pedro, có-quidá, cuenta xi mii-nsiá nduú nsidaa-nsí. Dècuèndè stná ñuhiví yohó, cuenta xi

stná-ndà nduájàn, te mate ni cútiácú-ndà, te ò ni sàà-ndà cui-ndà, có-quidá, vèchi nsidaa ñà-nduá cùu xì-ndà quivì vichi, ò quivì vèxi xi-nda, sàhà bien xi-nda nduá. ²³ Te Cristu nduú Stoho-ndà. Te Stoho mii-yá nduú (Yua-nda) Dios.

4

Nansa iá vida ni yàha nècuàchì apóstol ni nihì chuun nùu Jesús

¹ Sàhà ñà-nduá sàni cachì jaàn xiñuhu ndanihi nèhivì nsiùhù ñà-nduú-nsi ana xinúcuáchì nùu Cristu; xiñuhu cundaà ini-nè ñà-ndàà nduá ni nihì ndisa-nsi chuun ñà-dacuahá-nsí nèhivì palabra ì nisa ìa dèhé sàhana. ² Te nú ducán nduá, dandu ndiá icà-nsí quida vè-nsí chuun ma, vèchi divi ducán nduá xiñuhu quida nsidaa ana dandacú nùu chuun xi inga nèhivì. ³ Doco yùhù, có-ndùlòquì` nú cachì-nsià ñà-quidá vííí, ò á coó. Ni có-nàcání stná inì nú cachì dava ga nèhivì ñà-có-quidá vííí, te caná-né yùhù nùu iin juez. Ni yùhù, có-càchì stnài sàhà mií, a quidá vííí, á coó. ⁴ Te mate có-dàndòhó sàxínìtnùnì` mií, doco có-cùnì cachàmà ñà-còò falta xi, vèchi mii Stoho-ndà Señor icúmì cachì a ní quida viíí, á coó. ⁵ Ñàyùcànduá, màsà cuítñuhu-nda ñanìtnaha-nda, vèchi tàsàà quivì cundaà ndisa ini-ndà. Dècuèndè naxicocuñn-yà, dandu natùì claru nansa ndisa iá nsidaa chuun iá dèhé vichi. Dandu mii-yá datúì-ya nansa nihnú ini cada iin iin-nda, te cachi-yà xì-ndà ndé tantu sàni quida vè iin iin-nda.

⁶ Cunaha-nsiá, sàhà ñà-vàha xi-nsia sàni cachì xì-nsiá nsidaájàn sàhà Apolo xì yùhù, ñàni, áma mánìhì ini-nsià ñà-mà váha dayáha-nda ñà-nduá cachì tutu ì, vèchi mà váha ndenihi cahnu-nda iin (ana nchícùn-ndà), mientras inga-nè cahíchì ini-ndà; còó. ⁷ Vèchi iin-ni xínduu-nsia xì nsidanicuú gá nèhivì. Nsidaa ñà-nduá sàni nihítàhvì-nsiá, ñà-nduá ni dàcútàhvì Dios mii-nsiá nduá. Te nú sàni cutahvì uun-nda iñàha, dandu mà váha cutuxi ini-ndà chicá ndiaá-ndà sàhámà, vèchi ñà-nì cutahvì uun-nda nduá.

⁸ Doco vichi nihnú inì-nsia na ian sàni nducuica-nsiá. Sàni ndanchito ducún-nsià na iin rey cahan-nsiá, te menos ni ndòò nsiùhù nùu-nsiá. A sácú vaha nú ni cúndúú ndisa-nsia ana chicá dandacú, dandu nsiùhù, sàà stná-nsi cutnahá-nsí xì-nsiá dandacu-nda. ⁹ Doco nsiùhù nècuàchì apóstol, sàni sàha Dios nsiùhù iin lugar chicá cahà-xí tuxí inì, na ian ni cúndúú-nsí nèhivì fuerza icúmì cui sàhà-ñá cundehè nèhivì (nansa ndohó-nsí. Doco cunaha-nsiá,) indéhe stná ángel mozo xi Dios. ¹⁰ Vèchi sàhà-ñá nchícùn-nsi Cristu, ndeníhì nèhivì nsiùhù nahi nècuàchì loco. Doco mii-nsiá, (mà loco-nsià); nchichì gá-nsià cahan-nsiá ñà-ndòò-nsiá ladu xi-ya. Nsiùhù, còò ni-iñàha níhìndèè-nsí cahan nèhivì; doco mii-nsiá, cuàhà gá poder xi-nsia iá (cahan-nsiá). Cahíchì stná ini nèhivì nsiùhù; doco mii-nsiá, iá tñùñuhu xì-nsiá nùu-né. ¹¹ Nsiùhù, dècuèndè vichi xíhì-nsi doco, xíhì-nsi tècuíí, còò ñà-cundixi vè-nsí. Sahnì cuíí stná-nè nsiùhù, te xicánúú stná-nsi yoho yucán, vèchi còò ni-iin xaan ndé cundoo saín-nsí. ¹² Ndee quidáchúùn-nsí, te nú canàhá-nè xì-nsí, dandu vivíí-ni naxícónihí-nsí nùu-né. Te nú quidá quínì-né xì-nsí, dandu quidándéé ini-nsi. ¹³ Te nú cáhàn quini-ne xì-nsí, dandu calma-ni sàha-nsinè ichì váha. Doco mii-né, ndeníhì-né nsiùhù nahi mihì chicuéhè, te ò ana chicá còò chuun-xi.

¹⁴ Pues, ¿índù chuun cachì` xì-nsiá ducán? ¿A sàhà-ñá cunì` cucahan nùu-nsiá nduá? Còò, cuisì sàhà ñà-nì sàà-nsià cundaà vaha ini-nsià, vèchi nahi dèhi nduú-nsiá, te màni-nsiá nùu. ¹⁵ Pues mate ni cúndóó ùxìn mìl ana dacuahá nchichì xì-nsiá ichì Cristu, doco imindaa ana nduú ndisa nahi yua-nsiá, divi yùhù. Vèchi yùhù ni cachitnùhi xì-nsiá razón ndiaha sàhà Jesucristu, ñàyùcànduá divi nahi dèhi xínduu-nsia. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn sacúndàhvì nùu-nsiá ñà-iin-ni quida-nsia nacua quidá yùhù.

¹⁷ Ñà-jaàn nduá disáhà-xí sàni techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, vèchi mii-né, nchícùn vii-né Stoho-ndà Señor. Na iin dèhi nduú stná-nè, te màni gá-nè nùí. Pues divi icúmí càhàn xì-nsiá, te dansínúú ini-nè mii-nsiá nansa iá modo-xi nchícùn Cristu nacua nduá chináhi nèhivì nsidanicuú lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà. ¹⁸ Doco vichi, ináhí, ndee xícahàn dava-nsia, vèchi tuxí ini-nsia mà sài ndé ndoó-nsiá. ¹⁹ Doco yàchi icúmí sài, nú cuní mii-yá, dandu cundaà ini sàhà nècuàchi càhàn ndee guá mà, a ndísá icúmí-nè ndudu ì, á coó. ²⁰ Vèchi ley xi ñuhiví ì xí Dios, màni palabra uun nduá. Còo, poder xi mii-yá nduá icúmí stná. ²¹ Pues vichi cachi-nsià xì nansa cuní-nsià quide. ¿A cuní-nsià sài, te càhàn ndeí xì-nsiá, te ò cuní-nsià sài càhàn màni xì-nsiá, te cundoo vii-ndà?

5

Nansa ni cachi Pablo xiñuhu quida nèhivì ñuu Corinto xi iin tiàa cóni quidá ví xi iin nècuàchi ñahà

¹ Cachí nèhivì nacání-né xì ñà-íá iin-nsia ni ìa xi dihi (quíin-xi). Cuna-nsiá, cahnú cuàchi nduájàn; dècuèndè nèhivì có-ínahá sàhà Dios, ni có-quidá-né ducán. ² Doco mii-nsiá, (ndahví-nsià), vèchi tuxí vá ini-nsià ndi-aha gá-nsià. Doco ndiá ìcà-nsiá màcùndoo-nsia tnùnsí ini, te tavà cuàán-nsià tiàa ni quida ducán ñà-màsà cóo gá-nè nùù-nsiá. ³ Te yùhù, mate xica ié, doco na ian jaàn iá anímè cutnàhí xì-nsiá, ducán nduá; te sàni nacani ini sàhà chuun jaàn, ñàyùcàndùá, cuàhìn cachi xì-nsiá nansa quida-nsia xì nècuàchi ni quida xi cuàchi ma. ⁴⁻⁵ Xiñuhu nataca nsidaa-nsiá, te coo stná ndudu ì xí Stoho-ndà Jesucristu, te na ian coo stná anímè xì-nsiá cundua. Dandu ndacùcahan-nsiá quivì-yá, te cachi-nsià xì nècuàchì mà ñà-ìcúmí-ndá nacoò-ndané nùù ndahà ñà-malu, te ducán nihì iquicúñú-nè iin castigu sàhà-ñá después càcu anima-nè quivì (màcuìta-nda nùù) Stoho-ndà Jesús.

Ejemplu ni sanduu vicò pascua sànahà na nisa cuxio nsihi pan nihì levadura nsidátáchí xân

⁶ Mii-nsiá, tuxí ini-nsià ñà-vii gá xíquida-nsia vichi, doco còo, có-íá vii ñà-nduá quidá-nsiá. ¿A có-ínahá-nsiá dichu cachí: “Mate iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, doco cuàhà gá ndutáchá”? (Te ducán iá stná xì falta, mate iyuhu-ní-ñá ni coó, doco xítì inicutu.) ⁷ Ñàyùcàndùá, (xiñuhu cuxio nsidaa ñà-quini nisa ìa antes, dandu nanduu-nda nèhivì sàà xí Dios, cunduu-nda nahi) yusàn pan cóni queé ni-iyuhu ñà-nsidátáchí xân. Vèchi mii-yá, sàndèníhí-yàndó nduu-nda nèhivì sàà còo falta-xi ñà-sàni xihì Cristu cuenta xi-nda. Te ducán queámà na ian quidá-né vicò pascua (na xihì lelù nduú promesa), vèchi Cristu nduú nahi promesa xi-nda. ⁸ Te vicò pascua mà, puru pan có-ndutáchí xixí-né. (Te ejemplu nduámà.) Ñàyùcàndùá ndohó, puru ñà-nduú ñà-ndàà cuisì ni cúnchícùn-ndà. Màsà dátíáá uun-nda quida-nda ñà-íá vaha, vèchi queámà na ian có-chívàha vii-ndà vicò mà; te màsà cúníhnú chicuéhè stná ini-ndà, te ni màsà quidá-ndá ni-iin ñà-íá quini, vèchi nú ducán, dandu queámà na ian có-chívàha vii-ndà vicò, te na ian cóni cúxíó nsihi tàtnà nsidátáchí xí pan mà.

⁹ Nùù inga tutu ni tiai antes ni cachi xì-nsiá ñà-màsà cútnáhá-ndá xí nèhivì tùha càhàn xì ana cóni nándàhà xì-né. ¹⁰ Ducán ni tiai nùù-nsiá, doco có-cùnì cachàmà ñà-nacoò-nsia nsidanicuú nèhivì xíquida ducán ñuhiví yohó, vèchi cuisì inga ñuhiví cunduu lugar ndé mà cútnáhà gá-ndà xì nècuàchì mà, vèchi ñuhiví yohó ndoó cuàhà ana có-quidá ví: xího-né cucumi-né cuàhà ñà-cuicà, o xidácuíhná-né, te ò xìcàn tàhvi-né nùù ñà-cò-nduú Dios. ¹¹ Doco ñà-nduá ni cachi nùù carta mà nduá yohó: nú nècuàchi có-quidá ví ma nduú iin

ñani-ndà (iin-ni cahvi xi mii-yá), dandu màsà cútnáhâ gá-ndà xì-né nú iá cuàchi-ne sàhà nècuàchì ñahà, te ò túha-ne xihò-né ñà-ìcúmí ñanìtnaha-ne, te ò cahvi-né iin ñà-có-nduú Dios, te ò túha-ne canàhá-nè, te ò túha-ne xini-ne, te ò xidáculhná-nè, dandu màsà cútnáhâ gá-ndà xì-né. Ni nácóó dahuun-ndané; ni màsà cuáhandee ini-ndà cuxi-nda xi-né. ¹²⁻¹³ Cunaha-nsiá, có-quidá tocar yùhù nsidandaì sàhà cuàchi nèhivì có-nchìcùn ichì mii-yá. Mii-yá quida xi ñà-jaàn. Doco mii-nsiá, fuerza icúmí-nsiá cachi-nsiá nansa cuu xi nèhivì cutnáhâ xí-nsiá nú ni sàà-nè quida-ne cuàchi. Ñàyùcànduá, dohó cachí xì-nsiá: ni cúxíó dahuun tiàa iá falta-xi ma nù-nsiá.

6

Màsà cùhùn-ndà nùu juez, te canicuàchi stnaha-nda sàhà-ndà, cachí Pablo

¹ Có-ndiá ìcà-nsiá canicuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá nùu iin juez có-xiníndisá-xí ichì Dios. Chicá vaha nùu nèhivì xí mii-yá ni ndúndáa sàhà chuun xi-nsia. ² Amádi sà-ìnáhá-nsiá ñà-divi ndohó nèhivì xí-yá cunduu ana (chindee) nsidandaà-xì sàhà nèhivì ñuhivì yohó quivì juiciu. Pues nú ducán nduá, dandu ádi vátùni sàà-ndà nsidandaà-ndà sàhà chuun cuatiluha cuú ofrecer tiempo vichì. ³ Cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel icúmí-ndà nsidandaà-ndà sàhà-xí. Pues nú ducán, dandu ádi mà úhì nsidandaà stná-ndà sàhà chuun sencillu iá ñuhivì yohó-ní. ⁴ Ñàyùcànduá, nú iá iin pleitu xi-nsia, dandu xiñuhu nacàxin-nsia nèhivì tuxí inì-nsia chicá mà nchìchì, te mii-né nsidandaà sàhàjàn. ⁵ Pues, ñà-jaàn cachí uin xì-nsiá áma cúcáhán nù-nsiá sàhàjàn. ¿A ndísá còò ni-iin ñani-ndà nchichì mahì-nsiá? ¿A ndísá còò iin cui nsidandaà sàhà chuun xi iin-nsia inga-nsiá? ⁶ Doco (ndahví-nsiá), vachi sàhàn-nsiá sanícuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá, mate iin-ni ñaní xínduu-nda. Dècuèndè nùu iin juez có-xiníndisá (xí Jesús) sàhàn-nsiá.

⁷ Ñàyùcànduá, iin falta cahnú xí-nsiá nduájàn, vachi có-ndiá ìcà-ndà canicuàchi stnaha-nda sàhà-ndà. Chicá vaha ni cuáha-nda quidaquini-ne xì-ndà, te quidandee ini-ndà. Chicá vaha naco-ndané cahnìndàhvì-nèndó. ⁸ Doco mii-nsiá, có-quidándéé stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá. Còó. Dècuèndè quidáquíni-nsiá xì ñanìtnaha-nsia, te xidándiáá-nsiá ñà-nduá icúmí-nè, mate iin-ni ñaní xínduu nsidaa-nda.

⁹ Sà-ìnáhá-nsiá ñà-mà níhì nèhivì malu sàà-nè ñuhivì ì xì Dios. Ñàyùcànduá, màsà dándàhvì ni-iin nèhivì mii-nsiá, vachi mà cúndiátù anima ni-iin nèhivì nchìcùn xì ñahà, ni-iin stná nèhivì cahvi xi yùu ò figura, ni-iin stná nèhivì iá xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-ne, ni-iin stná nèhivì nduú ù nèhivì, ¹⁰ ni-iin tèculhnà, ni-iin stná ana túha xího xi ñà-ìcúmí inga nèhivì, ni-iin stná tè-xíni, ni-iin stná tè-túha canàhá, ni-iin stná tè-sàhníndàhvì xì ñanìtnaha xi. Ni-iin nècuàchì jaàn mà níhìtáhvì xì ñuhivì ì xì Dios. ¹¹ Te mii-nsiá, divi ducán nisa quida dava-nsia antes. Doco sàni ndoo cuàchi-nsiamà, te sàni ndu-ì stná anima-nsiá. Ñàyùcànduá, nèhivì vaha sanduú-nsiá nùu mii-yá vichì. Ducán ni cuu xi-nsiá na ní (xiníndisá-nsiá palabra ì, te nì) ndacùcahan-nsiá quivì Stoho-ndà Jesucristu, vachi nì chindee stná Espíritu ì xì Yua-nda Dios.

Nsidaa-nda xiñuhu quidañuhu-nda cuerpu xi-nda; màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda

¹² (Cachí nèhivì:) “Vátùni quida-nda ñà-nduá cudí ini-ndà”. Pues vihini, doco màdì nsidaa iñaha nduá iin ñà-chìndéé xí-ndá. Mate vihini quida-nda ñà-nduá cuní-ndà, doco màsà cuáha-nda cundee ni-iin ñà-có-ìá vaha nùu sàxínítnùnì-ndà. ¹³ Vachi dohó cachí stná iin dichu: “Tìxi-nda nduú fin xi ñà-nduá xixi-nda, te chuun quidá tìxi-nda nduú stná ñà-cuñuhamà”. Doco cunaha-nsiá, iin-ni fin icúmí ndulàjàn, vachi vaxi iin quivì icúmí Dios

dandáñuhú-yâ nsidaájàn. Te cuerpu xi-nda, ¿índù chuun icúmíá? Pues màdì-ñá coo-nda xi ndéni ñahà ní cui; còó. Divi ñà-cunucuachi víi-nda nùu Stoho-nda Señor nduú chuun xan. Te cunaha-nsiá, iá stná-yà sàhà-nda.

¹⁴ Ñàyùcàndùá, nacua nì natiacu-yà nì quida Yuamáni-yá Dios, divi ducán stná ndohó, icúmí-nda natiacu stná-nda quida ndudu ì xi-yá.

¹⁵ ¿A có-nsìnúú inì-nsia ñà-ndahàsáhà Cristu nduu-nda? Te nú ducán, ¿a iá vaha coo stná-nda xì iin ñahà ndevàha, nú nahi ndahàsáhà-yá sàndùù-nda? Còó, màsà nunca quida-nda ducán. ¹⁶ ¿A có-nsìnuu stná inì-nsia nansa iá xì iin tiàa nì quida iin cuàchi xi iin ñahà ndevàha, ñà-iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne? Vàchi ducán cachí tutu ì: “Ìin-ni nèhivì cunduu ndúi-nè, (nècuàchì tiàa xi nècuàchì ñahà)”. ¹⁷ Doco nú sàni yàha-nda ndahà Stoho-nda Señor, dandu iin-ni anima sàni nanduu-nda xi mii-yá. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, nacoo dahuun-nsia cuàchi ñà-càhàn-nda xì inga ana cóni nándàhà xì-nda. Nsidaa cuàchi dava ga, có-quidá quíni guâ` xì ìquicúñú-nda. Doco nú ni quida-nda iin falta xì iin nècuàchì ñahà, dandu ñà-sàni quida-nda cuàchi nùu cuerpu xi mii-nda ndujàn. ¹⁹ ¿A có-ínahá-nsiá ñà-vehe Espíritu ì xi-yá nduú cuerpu xi-nda, vachi sàni nihítàhvì-nda Yà-ì mà nùu-yá? Ñàyùcàndùá, màdiá mii-nda nduu-nda stoho-nda; ²⁰ còó. Mii-yá, sàni xiin-yàndó na ní dānāà-yá sàhà-nda, te sàhámà nsidaa ñà-ndùá quidà-nda na itiacú-nda xì cuerpu xi-nda, divi sàhà tnùñuhu xì mii-yá ni cundúá.

7

Nansa xiñuhu quida-nda xi nècuàchì vehe-nda

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-ndùá nì tiàa-nsia nùu. Cunaha-nsiá, cuaha-ni iá nú iá mii iin tiàa, te có-íá-nè xì ni-iin nècuàchì ñahà. ² Doco còtó quida nècuàchì-mà iin cuàchi, chicá vaha ni nándàhà-nè; te ducání stná nècuàchì ñahà, chicá vaha ni cúcúmí-nè ì-né. ³ Te cada iin iin tiàa sàni nandàhà, ndiá ìcà-né quida ndisa-ne cumplir chuun nì nihì-né ñà-coo-ne xì ñahàdìhì-nè. Stná nècuàchì ñahà, ndiá ìcà stná-nè quida vii-né cumplir nacua nduú chuun xi-ne ñà-coo stná-nè xì ì-né. ⁴ Màdì micuìsi nècuàchì ñahà nduú ana cachi nansa quida-ne, a coo-ne xì ì-né, á coó. Icúmí cachi stná nècuàchì tiàa. Te ducání stná nècuàchì tiàa ma, màdì cuisì mii-né cachi stná-nè nansa quida-ne xì ñahàdìhì-nè, vachi icúmí cachi stná nècuàchì ñahà. ⁵ Màsà cachí-nsiá “còó” nùu nècuàchì vehe-nsia. Cuisì nú vihini cuní-nsiá cunihì-nsiá iin ùi quivì sàhà-ñá càcàn tàhvì-nsiá nùu Dios. Dandu después nacuastnahá-nsiá, vachi nú coó, vihini dacà ñà-malu Satanás sàxìnitnùnì-nsiá ñà-có-cùndéé gâ ini-nsiá cunihì-nsiá.

⁶ Nsidaa ñà-jaàn cachí` xì-nsiá, doco màdì ñà-dàndàcuí nùu-nsiá nduá; còó. Cuisì cachí` xì-nsiá ducán sàhà-ñá cundaà ini-nsiá nansa iá iin ñà-vaha cui quida-nsia. ⁷ Vachi yùhù, cudìi inì nú ni quidá nsidaa nèhivì nacua quidé, (ñà-có-ìé` xì ni-iin nècuàchì ñahà). Doco cada iin iin-nda según nansa nì nihítàhvì-nda nùu Dios, vachi tucu tucu sáhatahvì-yá iin iin-nda.

⁸ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí` xì nsidaa nècuàchì ñahà cuaán, xì nsidaa stná nècuàchì tàñáha ga nandàhà, ndiaha gá coo xi-né nú ni quidá-né nahi yùhù (ñà-cóni nándàhì). ⁹ Doco nú mà cùndéé ini-nè cunihì-né ducán, dandu ni nándàhà-né chicá vaha, te màsà cacánúú-né xího stnahá uun-ne.

¹⁰ Doco nèhivì sàni nandàhà, iá ndisa ñà-ndùá dandacuí nùu-né. Te màdì cuisì yùhù cachí` xì-né palabra yohó; vachi ducán dandacú stná Stoho-nda Señor. Te dohó cachí-yà: ni-iin nècuàchì ñahà màsà nácóó-né ì-né. ¹¹ Doco nú sàni nacoo-ne nècuàchì-mà, dandu (màsà nándàhà gá-nè xì inga tiàa). Iin-ni ni coó mii-né, te nú coó, ni nàxícócuìl-nè nacuastnahá-né xì ì-né. Daaní, divi ducání xì stná nècuàchì tiàa, màsà cátéstnahá stná-nè xì ñahàdìhì-nè.

¹² Daaní, mii-nsiá nècuàchì dava ga tu, cuisì cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-ndùá nacání uun inì, vàchi có-ndùá iin ley dandacú Dios. Nú iá iin ñani-ndà có-xiníndísâ ñahàdihí-xi, màsà cáté-nè nècuàchìmà nú cudî ini nècuàchìmà coo ndisa-ne xì ì-némà. ¹³ Te ducání stná xì nècuàchì ñahà: mate có-xiníndísâ ì-né, doco chicá vaha màsà cáté stná-nè ì-né, nú cudî ini nècuàchìmà coo ndisa-ne xì ñahàdihí-némà. ¹⁴ Vàchi mate cuísi nècuàchì ñahà xiníndísâ, doco sàhájàn chicá mà ùhì cundiatú stná ì-né nùù Dios; te ducání stná nècuàchì ñahà có-xiníndísâ, nú nècuàchì xiníndísâ nduú ì-né. Doco nú ndùù-nè có-xiníndísâ-né, dandu ùhì iá cundiatú mée xi-ne. Doco nú xiníndísâ-né, (mate imindaa-né), dandu mée ì ndisa cunduu-ve. ¹⁵ Doco cunaha-nsiá, nú cuní nècuàchì có-xiníndísâ-má quecuaán-né, dandu mà cútñúú-nî, pues nì cùhùn-nè. Te nú sàcuàhàn-nè, dandu libre iá nècuàchì xiníndísâ nì ndòo, ò sea nècuàchì tiàa ò nècuàchì ñahà nì cundúú-né. Doco ¿índù ñà-chicá cuní Dios quida-nda? Divi ñà-cundoo mani-ndà. ¹⁶ Vàchi iin nècuàchì ñahà, có-ináhà-nè ñà-vihini sàhà mii-né sàà nècuàchì vehe-ne càcu stná anima-nè. Te có-ináhà stná iin nècuàchì tiàa, pues vihini sàhà mii-né sàà stná ñahàdihí-nè càcu-ne.

Màsà nácání ini-ndà nansa ndenihì nèhivì ñuhiví yohó ndohó

¹⁷ Nacua nduú modo nì chitnùnì ini Dios cundoo-nda ñuhiví, ducán xiñuhu cundoo cuéyàà-ndà. Nacua iá-ndà na ní quìhi-nda ichì-yá, ducán xiñuhu quida-nda seguir. Divi palabra jaàn nduá cachì xì nsidaa nèhivì cahvi xi-yá. ¹⁸ Vàchi nú sà-ítúú seña xi Dios ìcà-ndà na ní quìhi-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndá nansa ndutu ñà-jaàn. Te ducání stná, nú còò seña mà ìcà-ndà na ní quìhi-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndá nansa màcùtua ìcà-ndà. ¹⁹ Vàchi seña mà, nú itúá, ò nú có-ítúá, còò ni-íñàha cuní cachàmà. Doco ñà-chivàha-nda ñà-ndùá dandacú-yá, ñà-jaàn ndisa nduú ñà-ndiàá. ²⁰ Doco nacua nì sandoo iin iin-nda na ní quìhi-nda ichì-yá, divi ducán nì cundóó ì-ndà.

²¹ Dava-nsia, có-ndòò-nsiá libre, fuerza quidáchúùn-nsiá nùù lamú xi-nsia, te ducán nisa ìa stná quìvì nì quìhi-nsia ichì-yá. Doco màsà nácání ini-nsiá sàhájàn; còò. Doco nú iá nansa cui caquee-nsia libre, dandu chicá vaha nì quidá stná-nsiá aprovechar. ²² Cunaha-nsiá, mate fuerza quidáchúùn-ndá quidá inga nèhivì, doco nú ichì Stoho-ndà Cristu nduá nchícùn-ndà, dandu libre iá-ndà nùù mii-yá. Te divi ducán stná, nú nèhivì xicánúú libre nduu-nda vichi, dandu iá stná ana xinúcuáchì-ndá nùù-xí, divi mii-yá. ²³ Te sàni dànàà-yá sàhà-ndá. Ñàyùcàndùá, màsà cuáha-nda quida-nda chuun nì dándacú ana nduú nèhivì ùùn.

²⁴ (Pues sàhà nsidaájàn yùhù cachì xì-nsiá) ñà-nacua ndoo-nda antes na tãñàha ga quìhi-nda ichì-yá, divi ducán nì cundóó ì stná-ndà vichi, ñàni.

²⁵ Vichi cuàhìn càhìn sàhà ñahà cuàchì tãñàha ga nandàhà. Còò ni-íñàha nì cachì Stoho-ndà Señor xì' sàhà nècuàchìmà, doco sàhà gracia xi-ya, vátùni cahvi-nsia xì conseju sáhi mii-nsiá. Pues sàhàmà cuàhìn cachì ñà-ndùá nihnú uun inì: ²⁶ chicá vaha iin-ni nì cundóó-ndá nacua ndoo-nda vichi cahan yùhù, vàchi tiempu ùhì nduá vichi. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nú iá ñahàdihí-ndà, dandu màsà cátéstnàhà-ndà. Te nú còò ñahadihí-ndà, dandu chicá vaha màsà nándúcú-ndá nansa nandàhà-ndà. ²⁸ Doco nú nì nándàhà iin tiàa, màdì cuáchi nduá. Te ò nú nì nándàhà iin ñahà chì, màdì cuáchi nduú stná. Cuisiá mà mánì tnùndoho yàha-ne, te yùhù, có-cùnì ndoho guá-nsiá.

²⁹ Cunaha-nsiá, mà vaxi ga cuàhà tiempu, ñàni. Ñàyùcàndùá, nú iá ñahàdihí-ndà, màsà cúníhnú ini-ndà nduámà iin chuun chicá cahnú. ³⁰ Te nú sacu-nda (sàhà iin tnùndoho), màsà ndúlócò gà-ndà sàhájàn. Te nú cudî ini-ndà sàhà iñàha, màsà cútúxì ini-ndà chuun chicá ndiáá nduá. Te nú sàni xiin-nda iin traste, màsà cúníhnú ini-ndà yàha ga xiñuhá nùù-ndà. ³¹ Te nú

icúmí-ndá cuàhà chuun ñuhìví yohó, màsà ndúlócô cuàhà-ndà sàhájàn, vàchi ñuhìví yohó, icúmíâ ndañuhá.

³² Yùhù, có-cùnî nacani cuahà inì-nsia sàhà ni-iñàha. Iin nèhivì còò nècuàchì vehe-xi, (mà úhì) nihnú ini-nè sàhà chuun xi Stoho-ndà Señor nansa quida-ne, te cudì ini-yà. ³³ Doco iin nècuàchì iá ñahàdihí-xi, chicá nacánì ini-nè sàhà chuun xi ñuhìví yohó, vàchi nandúcú-nè nansa cudì ini ñahàdihí-nè. ³⁴ Daaní, iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, tucu quidá stná-nè nù iin nècuàchì còò íi-xí. Nècuàchì còò íi-xí, (mà úhì) nihnú ini-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, vàchi cuní-nè cundiaa-nè mii-né, te coo ndoo anima-nè, dandu cunduu-ne iin nèhivì ñi xí-yá. Doco iin nècuàchì iá ñi-xí, chicá nihnú ini-nè chuun xi ñuhìví yohó, vàchi nacánì ini-nè sàhà nècuàchì vehe-ne. ³⁵ Pues, nsidaa ñà-jaàn cachí xì-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nsia, màdì sàhà-ñá cadì nù-nsiá iin modo có-ndiá iqué. Cuisi cuní quida-nsia ñà-íá vii, te nihi-nsiá cunucuachi víi-nsiá nù Stoho-ndà Señor, màdiá coo iin ñà-mà cù chivàha-nsia.

³⁶ Pues ni cachí-ndà iá iin tiàa yáha ga cuní nandàhà xì ana cudí inì-te, te có-quidá víi-té ñà-íá miá cahan-té. Pues nú ducán nduá xiñuhu coo, dandu vátùni quida-tè nacua nihnú inì-te, divi ñà-nandàhà-té xí-ñâ, màdì cuáchi cundua. ³⁷ Doco nú iin-ni sàni nacani vaha inì-te, te còò necesidad nandàhà-té, vátùni quidandee inì-te, cachí-te, dandu ñà-jaàn quidá víi-té. Iin-ni sàni nacani inì-te ñà-mà nándàhà-té, te amiga xi-te mà, señorita quida ñi-ñá seguir cunduu-ñà. ³⁸ Ñàyùcànduá, (ndùlàjàn, vátùni iá): nú ni nándàhà-té xí-ñâ, vátùni iá ñà-nduá quidá-te; te nú ni cachí-te mà nándàhà-té, vátùni quidá stná-te, doco chicá nsiha nduájàn nù ingà mà. ³⁹ Iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, iin-ni icúmí-nè coo-ne xì ñi-nè ndè cachi sàa cui nècuàchì-mà. Doco nú sàni xihì nècuàchì-mà, dandu libre iá-nè nandàhà-nè xì inga tiàa cudí ini-nè, cuisì-ní ni cundúú stná inga tiàa mà iin nèhivì xí Stoho-ndà Señor. ⁴⁰ Doco nú ni cachí-nè mà nándàhà gá-nè, dandu chicá ndiaha quea, tuxí ini yùhù. Te yùhù quidé cuenta chindéé stná Espíritu ñi xí Dios sàxínítnùnî.

8

Màsà cáxi-nda ò cuxi-nda ñà-nduá chindóó nèhivì nù ñà-nduá cahvi-né

¹ Vichi cuàhìn càhìn sàhà nansa quida-nda xi ñà-nduú ofrenda chindóó nèhivì nù ñà-càhvi-né. Pues vihini cachi-ndà: “Nsidaa-nda ináhá vaha-nda (sàhà chuun jaàn)”. Doco nú ducán cachí-ndà ñà-ináhá cuàhà-ndà iñàha, dandu queámà na ian ndiaá gá-ndà tuxí ini-ndà. Doco nú cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, dandísá sà-ndà cunduu-nda nèhivì ndiaá ndisa. ² Te nú tuxí ini-ndà ináhá cuàhà-ndà, dandu cumánì gá ñà-cundaà vaha ini-ndà nacua ndiá icà-ndà. ³ Doco nú cuú ini-ndà sàhà Dios, dandu mii-yá, ináhá ndisa stná-yà ndohó.

⁴ Ñàyùcànduá, ñà-yohó nduá cachí sàhà ofrenda chindóó nèhivì nù ñà-càhvi-né. Ináhá-ndà ñà-imindaa Dios iá, te còò ni-iñàha ndiaá figura iá ñuhìví yohó, ⁵ mate cuàhà gá ñà-nduá cachí nèhivì nduú ana cahvi-né ansivi ò ñuhìví, vàchi cuàhà iñàha cachí-nè nduú dios xi-ne ò stoho-nè. ⁶ Doco nù ndohó, imindaa Yua-nda Dios iá. Cuisi mii-yá nì quidavàha xi nsidaa iñàha, te xinúcuáchí-ndà nù-yá. Te imindaa stná Stoho-ndà Jesucristu cahvi-nda, vàchi sàhà ndudu ñi xí-yá nì sàcòò nsidaa ñà-íá, dècuèndè stná ndohó.

⁷ Doco màdì nsidaa nèhivì sànihì vaha ini-nè sàhájàn. Vàchi dava nècuàchì xiníndísá, quidá ñi-nè cuenta ñà-dàcútiácú ndisa xi figura mà nduú ofrenda chindóó nèhivì nù, vàchi antes ducán nìsa quida stná-nè. Ñàyùcànduá, na xixí-né ofrenda mà vichi, nihnú ini-nè ñà-sàni cumanchá anima-nè nduá,

vàchi tàñàha ga cutùha vaha-ne nacuni-nè sàhámà. ⁸ Pues, nàhà claru màdì xì ñà-ìtiácú-ndà icúmí-ndá ndee vaha-nda nù Dios, vachi nú sàni saxì-ndà iñàha, màdiá chicá ndiaá-ndà, te ò nú có-cùnì-ndà caxì-ndà iñàha, iin-ni iá stná-ndà, (cóni xidá cuàchi-nda.) ⁹ Doco cuidadu ni cúndóó-ndá, vachi mate iá derechu xi-nda (caxì-ndà ñà-yúcán), doco vihini coo iin nèhivì có-cúndáà inì-xi sàhámà, te vihini sàhà ndohó cuida cuàchi-ne. ¹⁰ ¿Índù modo? Pues, ni cachí-ndà sàni xini iin nèhivì mii-nsiá nècuàchì ináhá guâ, te ni quìhvi-nsia vehe ndé itá ñà-ndúá cahvi néhivì, te ndoó-nsiá vehe ma, xixí-nsiá ofrenda xi-ñamà. Te nèhivì ni xini xì-nsiá mà, nú ni cúndúú-né iin nècuàchì có-cúndáà vaha inì-xi, vihini cuàhandee stná ini-nè caxì stná-nè ñà-jaàn. ¹¹ Ñàyúcàndúá, sàhà-ñá tuxí mii-nsiá ináhá guâ-nsià (nansa quidá-nsiá), vihini dandáñúhú-nsiá anima ñanìtnaha-nsia, mate sàhà stná mii-né ni xihì Cristu. ¹² Ñàyúcàndúá, có-queé víámà, vachi nú ni quida-nda cuàchi nù ñanìtnaha-nda ducán, dandu nù stná Cristu ni quida stná-ndà cuàchi queámà, vachi sàni dàtúcù-ndà sàxìnítùnì nècuàchì mà ñà-có-sàà-nè cundáà vaha ini-nè. ¹³ Ñàyúcàndúá, yùhù, nú cuàhàn iin ñanìtnahi quida-ne iin cuàchi sàhà ñà-ndúá cuní` caxì ni cùí, dandu chicá vaha màsà nunca caxì gué` ni-iin cuñu mà, còtó cuida cuàchi iin ñanìtnahi.

9

Nansa ni cachi Pablo xì nèhivì xítñùhu xi-né ñà-quidáchúûn-né nahi dava ga nèhivì

¹ Yùhù, ¿amádi libre ié`? ¿Amádi iin nècuàchì apóstol nduú stnáí? Dècuèndè mii Stoho-ndà Jesús sàni xinìnù stnáí. Te mii-nsiá, ináhá stná-nsià ni quide chuun ndiaha xí-yá ndé ndoó-nsiá, te ni xinindisá-nsiá mii-yá. ² Vihini có-nàcùnì dava nèhivì yùhù ñà-ndúú ndise iin apóstol, doco mii-nsiá, ináhá vaha-nsia, vachi ñà-sàhà yùhù sà-xìníndisâ-nsiá ichì-yá, divi sàhámà cundáà vaha ini-ndà ñà-nùú mii-yá sàni nihítàhvì` chuun quidé.

³ Vichi cuàhàn cachì iñàha xi-nsiá, vachi ndoó dava nèhivì xítñùhu xí. ⁴ Pues, ¿amádi iá stná derechu xi-nsi (cahvi-nsi xì-nsiá) ñà-dacuxí-nsiá nsiùhù? ⁵ Te amádi iá stná derechu xi-nsi nandàhà-nsí, te cundaca-nsi iin ñahàdìhì-nsi nacua quidá stná ñani Stoho-ndà Señor, xì stná Pedro, xì stná dava ga nècuàchì apóstol. ⁶ Vihini tuxí ini-nsià ñà-cuisì Bernabé xì yùhù xínduu nèhivì còò derechu-xi; doco iá stná derechu xi-nsi nacoò-nsi chuun xi ñuhívì yohó, te quida-nsi cuisì chuun ì. ⁷ Vachi ducán iá xì-nsí na ian quidá soldadu, màdì cuenta xi mii-té sàhàn-te guerra. (Còó.) Daaní, nacua quidá stná tè-ndiàá xì yutnù quisì vídì, saxí stná-te iin ùi-si; te ò nú quisì ndacá-te, iá stná derechu xi-tè cuhni-tè tèndodo-sí coho-tè. ⁸ Te màsà cútúxí stná inì-nsia ñà-sàhà-ñá có-ndúì mii-yá, ñàyúcàndúá, có-ndiáá palabra cachí` jaàn. Còó, vachi divi ducán cachí stná ley ì ndé ni tiaa Moisés ⁹ nùú tutu ì, te ni cachi Dios: “Màsà cúñúhú ñunù yuhù buey na sáníhni-sì trigu cóya”. Pues, nàhà claru, màdì sàhà-ñá màni guá quisì mà nùú-yá nduá dísàhà-xí ni càchì-yà ducán. ¹⁰ Còó, sàhà ndohó ni cachì-yà ducán, (vachi ejemplu) nduá, te cuní cachàmà ñà-ndiá ìcà coo tnúndé ini xì nècuàchì (chináhá palabra ì) ñà-nìhì-né iin algu, divi nacua iá stná xì iin nècuàchì xitú, te ò iin peón dacóyo nùnì, nihnú ini-nè nìhì stná-nè iyuhá. ¹¹ Te nsiùhù, nú sàni cachìtnùhu-nsi xì-nsiá meru palabra cutiacu ndiaha anima-nsià, dandu amádi iyuhu nduá nú ni cuàha-nsia nsiùhù iyuhu ñà-cutiacu-nsi ñuhívì yohó. ¹² Te nú ndoó nèhivì dava ga iá derechu-xi càcàn-nè ñà-jaàn nùú-nsiá, dandu ¿amádi chicá iá stná derechu xi nsiùhù sàhà ñà-jaàn?

Doco còó; có-xìcàn-nsì ni-iñàha nùù-nsiá, mate iá ndisa derechu xi-nsi. Cuisì quidándéé ini-nsi, còtó nú ni cacán-nsi iñàha cadiàmà nùù nèhivì, te mà cúníndísà gá-nè razón ndiaha xí Cristu.

¹³ Ádi sá-ìnáhá stná-nsià nansa xíquida dùtù quida-xi chuun ìì veheñùhu (xi nècuàchì raza Judea), xixí-né promesa sáà yucán. Vachi dùtù xinúcuáchí nùù mesa ìì ndé xixìn quisì nduú promesa, níhì-né iyuhu cuñu mà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nàhá claru sàni chitnùní inì Stoho-ndà Señor ñà-ducán quida stná nèhivì cachítñùhu razón ndiaha, divi sàhà chuun quidá-némà icúmí-nè nihì stná-nè ñà-cutiacu-nè. ¹⁵ Doco yùhù, cóni xíquèn ñà-jaàn nùù-nsiá, mate iá derechu xi. Ni màsà cútúxí stná inì-nsia a tiaí carta yohó ñà-quidé reclamu ñà-nduú derechu xi. Còó, chicá vaha dihna ni cuí, te (màdlá quidejàn), vachi nú ducán, dandu mà cúí gá cachì xì nèhivì ñà-nduá cudí guá inì cachì xì-né, (divi ñà-có-xíquèn ni-iñàha).

¹⁶ Ñà-ndáà nduá, razón ndiaha xí Dios nduá cachítñùhi; doco có-nìhnú inì camáni nèhivì yùhù sàhámà, vachi nihnú inì ñà-fuerza cachitñùhi palabra mà, te ndahví (gà cuú inì) nú màsà cachítñùhi razón ndiaha ma. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nú cuisì yùhù nì chitnùní inì cacanuì xì palabra mà nì cuí, dandu vihini coo ñà-cunduu nahi raya xi. Doco nú nihnú inì ñà-fuerza quide chuun ma, dandu sàhàjàn cundaà ini-ndà iin chuun ìì nì nihí nùù mii-yá nduá. ¹⁸ Doco te nú ducán nì nihí chuun ma, dandu ¿índù iñàha cunduu tnùmanì nihitáhvi? Pues, divi ñà-uun-ni cachitñùhi xì nèhivì razón ndiaha xí Cristu, te có-quíyàhvi, mate iá derechu xi càquiàn, doco có-xíquèn nùù-né.

¹⁹ Yùhù, libre ié; còó ni-iin ana cachì xì nansa quide. Doco nihnú inì ñà-ìé` sujetu nùù nsidaa nèhivì áma vihini sàà stná-nè cunchicùn-nè ichì mii-yá. ²⁰ Yùhù, voluntad xi chívàha stnáì estilu xì nècuàchì raza-xi Judea na hora cutnáhi xì-né, áma sàà dava-ne cunindisá stná-nè. Ñà-jaàn nduá quidé mate nùù yùhù có-ndiáà gá ley sànahe xì-némà, doco voluntad xi mií nchícuiàn áma sàà stná dava-ne cunindisá stná-nè. ²¹ Daaní, nú ié` cutnáhi xì nèhivì có-nchícùn estilu xì ley mà, dandu có-nchícùn stnáì-ñà, áma (chíndéé stná mà) ñà-cunindisá stná dava-ne ichì-yá. Doco màsà cúníhnú inì-nsia ñà-nduú iin nèhivì còó ni-iin ley xi Dios nùù-xí; còó, vachi nchícùn ndisa stnáì ley xi Cristu. ²² Daaní, na ié` cutnáhi xì nèhivì mà-fuerte anima-xi, dandu quidá stnáì na quidá mii-né, áma níhì` dacuní stnáì dava-ne ichì váha. Vachi ducaní quidé xì nsidaa nèhivì: nacua quidá mii-né, ducán quidá stnáì, áma sàà stná-nè càcu anima-nè. ²³ Nsidaa ñà-jaàn quidé sàhà-ñà chicá quee tnùñuhu xí razón ndiaha xí-yá, dandu nihitáhvi stnáì iin ñà-ndiaha sàhà palabra mà.

²⁴ Sà-ìnáhá-nsiâ, na xinú tècuachi carrera, cuisì imindaa-té níhì xì premiù, mate cuáhà-té nì dàdávà stnahá-te. Pues ducaní iá stná xì ndohó, xiñuhu cuàhandee ini-nda, dandu nihitáhvi stná-ndà nùù-yá. ²⁵ Daaní, nú cuàhàn tècuachi ma dadávà stnahá-te ducán, xíndiaa stná-te mii-té, có-quidá ndevàha-tè xì mii-té (áma níhì-té cóó fuerte-te). Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñà cuní-te níhì-té (iin premiù tii) mà cúnáhà ni-iin ratu, iin sìcàté ndahà cuí yutnù cuñuhu dìni-té. Doco ndohó, iin corona ndiaha mà nunca cutuhú nduá níhì-ndà nú ni cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndà mii-yá). ²⁶ Ñàyùcànduá, yùhù sàhandee cahnú inì, nahi tè-xinú carrera, doco ináhì índù nùù-xí cuàhìn. Te na quidá stná tècuachi ídiquí box, ducán sàhandee stná inì, doco có-ídiquí uin; ináhì ñà-nduá quidé. ²⁷ Sadí` nùù ñà-xíhoé quide. Có-sàhi ñà-quida ndevàhi xì mií, còtó mà nátùì guè nùù mii-yá mate cuáhà gá sàni càhìn xì nèhivì dava ga sàhà ichì-yá.

10

Màsà cáhvi-ndá figura nahi nìsa quida nèhivì Israel sàhana na ní caquee-ne ñuu Egipto

¹ Ñàni, cuní cundaà inì-nsia nansa nì cuu xi nèhivì sàhana, nsidanicuú-né (nì chindee Dios-nè), nìsa xìca-ne tìxi còndàhvì iin vòcò xí-yá, te nsidaa-né nì yàha uun stná-nè mahì mar yucán. ² Ñàyùcànduá, na ian cùu-xì-ndà na cuhì-ndà, ducan quida-nda cuenta sàhà mii-né na ian nì cuhì stná-nè tìxi vòcò mà xì ini mar mà, te ducán nì nanduu-ne nèhivì xí Moisés. ³ Daaní, iin-ni nìsa itiacu stná nsidaa-né ñà-nduá nì sàhatahvì Dios-nè, ⁴ te iin-ni nìsa xihì stná-nè tècuí ndiaha, divi tècuí nì cana nùu iin cavà. Te cavà mà, seña nì sandua nahi Cristu, vàchi nì cutnahá stná-yà xì-né ichì cuàhàn-nè. ⁵ Pues mate ducán nì cuu xi-né, doco cóni ndóo ini Dios xì modo xi-ne, te ñàyùcànduá cuàhà sàstnùhù-né nì xihì nùu yucù yucán.

⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá nì cuu xi nèhivì sàhana ma, divi sàhà-ñá cundaà ini ndohó vichi nduá, màdí nchihò stná ini-ndà quida chicuèhè-ndà na ian nì quida mii-né. ⁷ Ni màsà cáhvi stná-ndà figura na ian nì quida dava-ne, vàchi ducán nacání tutu ì: “Nì sàcùndoo-ne nì xixi-ne, te nì xihì-ne, dandu después nì ndacuíta-ne nì itasaha-né (nùu figura xi-ne)”, cachá. ⁸ Ni màsà cáhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà nacua nìsa quida dava nècuàchì yucán, vàchi después nì xihì òcò ùnì mil-nè iin quivì-ní. ⁹ Ni màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cuní Stoho-ndà Señor, vàchi ducán nì quida dava-ne, te sàhàjàn nì ndecoyo cuàhà còò, nì tniì-sìné, te nì xihì-nè. ¹⁰ Ni màsà cáhàn ndiaa-ndà (dìquì-yá) nacua nì quida dava-ne, te nì ndañuhu cuàhà-né nì quida ángel xi-ya.

¹¹ Cunaha-nsiá, nsidaájàn nì cuu xi nècuàchì sàhana ma sàhà ñà-nì cundáa ini-ndà (màsà quidá stná-ndà ducán). Vàchi divi sàhà ndohó nì tiaa nsidaámà nùu tutu ì sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa quida-nda quivì vichi na xínu tiempu. ¹² Ñàyùcànduá, nú nihnú ini-ndà sà-íá vaha-nda nùu Dios, dandu ni caquín-ndà cuidadu còtó sàa-ndà quida stná-ndà iin cuàchì có-nihnú ini-ndà. ¹³ Nsidaa ñà-nduá yàha-nda vichì, cuisì ñà-ndohó stná nsidanicuú nèhivì ñuhivì nduá. Te vátuni cahvi vii-ndà xì-yá ñà-mà cuàha-ya cuu xi-nda ñà-nduá mà cundéé ini-ndà sàhà-xí. Còò, vàchi (nú cuàhàn-ndà quida-nda iin cuàchi ni cuí), dandu siempre datuí Dios nansa càcu-nda nùájàn sàhà-ñá vátuni quidandee ini-ndà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, cuidadu ni cundóó-nsiá, ñani màní; màsà nunca cahvi-nsiá ni-iin figura.

Cuisì nùu Dios ni cuàha-nda promesa xi-nda; te màsà cáxi-nda ò cúxì-ndá ñà-nduá nì chindoo nèhivì nùu figura

¹⁵ Cuàhìn cachì xì-nsiá iñàha, te mii-nsiá cachi-nsià xì', amádi ndisa á coó, vàchi quidé cuenta xínduu-nsia nèhivì cundáa inì-xi. ¹⁶ Na (nacuitàhvì-ndà, xihì-nda) ñà-ñùhù copa ndiaha ma, te naquímànì-ndà mii-yá. Pues ducan quida-nda, te nihnú ini nsidaa-nda ñà-sàhà ndohó nì xitià nì-yá. Te na xixì stná-ndà pan ì, dandu iin-ni nihnú stná ini nsidaa-nda nansa nì sàha-ya iquicúñù-yà (sàhà-ndà). Sà-ínáhá-nsiá nsidaájàn. ¹⁷ Ñàyùcànduá nahi imin-daa nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda, mate cuàhà-ndà ndoó, vàchi iin-ni pan (ì) xixì nsidaa-nda.

¹⁸ Cundehè-nsiá nansa xíquida nècuàchì raza Israel nú sàni sàha-ne iin quisì nduú promesa, te nì xihì-si nùu mesa ì, dandu después saxí-né cuñù-si. Pues sàhà ñà-sàxí-né promesa mà, nàhà xìcà xínduu stná-nè ana (nihnú ini xì religiòn mà). ¹⁹⁻²⁰ Pues cachì nsidaájàn xì-nsiá, doco có-cuní cachàmà ñà-itiácú ndisa figura cahvi nèhivì có-ínáhá xí Dios, ni có-cuní cachi stná

ñà-ndiáá ndisa promesa sáha-neñà. Còó, doco cunaha-nsiá, iá ndisa ana ònù-xí sáha-ne promesa xi-ne. Divi nùù ñà-malu sáha-neà, màdi nùù Dios. Te yùhù, có-cùnì dahuin cunihnu ini-nsià quisì mà. ²¹ Vàchi còò permisú cuitahví-ndà coho-nda copa ìì xí Dios, te después coho stná-ndà ñà-ndùá sáha-ne ñà-malu; còó. Vàchi còò permisú cuxi-nda pan ìì xí Dios, te después cuxi stná-ndà ñà-dàcùxí-nèsi. ²² Mii-nsiá, ¿a ndísá cuní-nsià dacuídà ini-nsià Stoho-ndà Dios ducán? ¿A tuxí ini-nsià chicá fuerte-nsià nùù-yá? (Doco mà ndísá.)

²³ (Ñà-ndáà nduá), libre iá-ndà quida-nda nacua cudí ini-ndà, doco (xiñuhu nsinuu ini-ndà) màdi nsidaa iñàha nduú iin ñà-vàha. Libre iá-ndà, cachí-ndà, doco màdi nsidaa iñàha nduú iin ñà-cuàhàn chindee xi-nda. ²⁴ Ñàyùcànduá, màsà nándúcú-ndà ñà-ndùá cudí ini-ni mii-nda; chicá ndiaha nanducu-nda nansa chicá yàha vàha ñanìtnaha-nda.

²⁵ Nsidaa cuñu dicó tè-dicó yàhvi, vètùni caxì-ndàñá. Còò necesidad nacani ini-ndà ndàcàtnùhù-ndà sàhàmà, ²⁶ vàchi Stoho-ndà Señor nduú stoho nsidan-icuú iñàha iá ñuhiví yohó.

²⁷ Daaní, na cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò iá vehe iin tiàa có-xìníndísá-xí-yá, te cudí ini-ndà cùhùn-ndà, dandu vètùni caxì stná-ndà nsidaa ñà-ndùá taxí nècuàchì mà; ni màsà ndàcàtnùhù-ndà sàhà comida mà; màsà nácánì ini-ndà sàhá. ²⁸ Doco vihini cachi iin nèhivì xì-ndà: “Cuñu yohó, promesa ni sandoo nùù figura cahvi-né nduá”. Pues nú ducán, dandu sàhà nècuàchì mà màsà cáxi-nda cuñu mà, còtó cuduchi ini-nè, vàchi vihini quida-ne cuenta nduájàn iin cuàchi. ²⁹ Mate có-quidá mii-nda cuenta ducán, vihini nihnú ini mii-né ducán.

Doco ndohó, vihini cachi-ndà ñà-libre iá-ndà, te màdiá fuerza icúmí-ndà quida-nda ñà-ndùá cuní inga nèhivì cachí ìì gá inì-xi. ³⁰ Vàchi naquímànì-ndà Dios sàhà ñà-ndùá saxí-nda, ñàyùcànduá còò ñà-dìsàhà-xí cundoo nèhivì cuitnùhu-nèndó sàhà ñà-ndùá saxí-nda. ³¹ (Vihini cachi-ndà ducán, doco de todos modos), nsidanicuú ñà-ndùá quida-nda, sàhà ñà-nì quèé gá tñùñuhu ndiaha xí Dios ni cundúá, a ducán saxí-nda ò xihì-nda iñàha, te ò ndéni iñàha ni quida-nda. ³² Màsà dácùdúchì ini-ndà ni-iin nèhivì, a ducán nduú-né iin nècuàchì raza Judea, ò iin nèhivì inga raza (có-xìníndísà), te ò iin nèhivì cahvi víi xi-yá. ³³ Iin-ni ni quidá stná-nsià nacua quidá yùhù, có-nàndúquí ñà-cudí inì mií, cuisì-ní quidé lucha ñà-màsà cùdúchì ini nèhivì sàhì, dandu vihini sàà stná-nè càcu anima-nè.

11

¹ Ñàyùcànduá, nacua quidá yùhù, ducánì quida stná mii-nsiá, vàchi divi Cristu nduú ana nchícuìn.

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ñàhà na natácá-ndà

² Cuaha-ni quidá-nsiá, ñánì, vàchi iin-ni nsinúú inì-nsia yùhù, te nsinúú stná inì-nsia palabra ni cachì xì-nsiá ñà-chivàha-nsia. ³ Te vichi cuní cundaà inì-nsia ñà-divi Cristu nduú ana dandacú nùù nsidaa nècuàchì tiàa, te nècuàchì tiàa nduú ana dandacú nùù nècuàchì ñàhà, ducánì nacua dandacú stná Yua-nda Dios nùù Cristu. ⁴ Cunaha-nsiá, có-ndùá ducán càcàn tàhvi iin tiàa nùù Dios nú ñuhú-né mbelu, ni mà váha cachitnùhu stná-nè razón xi-ya nú ñuhú-nèàmà, vàchi có-ndùámà tñùñuhu xí dìnì-né. ⁵ Doco nècuàchì ñàhà, nú xìcàn tàhvi-né, ò cachitnùhu-ne razón xi-ya, te có-ìdàhvi dìnì-né ni-iñàha, dandu xiñuhu cucahan nùù-né sàhà dìnì-né, vàchi davani queámà na ian sàni daté tehe-né. ⁶ Vàchi nú có-ìdàhvi dìnì-né ni-iñàha, dandu chicá vàha ni daté cuati dìnì-né. Te nú ni cùcàhàn nùù-né daté cuati-né, ò daté tehe-né, dandu xiñuhu ni cùdàhvi dìnì-né. ⁷ Iin nècuàchì tiàa, có-xìñùhù cudàhvi dìnì-né, (na xìcàn tàhvi-né), vàchi nacua iá mii-yá ducán ni quidayucun-yànè, ñàyùcànduá,

xiñuhu tavà-né tnùñuhu xí-yá; doco nècuàchì ñahà, tnùñuhu xí nècuàchì tiàa tavá-né, ñàyùcàndùá (xiñuhu ni cúdàhvi dìnì-né). ⁸ Vàchi màdì (iin iquì) nècuàchì ñahà ni cùyúcùn nècuàchì tiàa. Còó. Iquì tiàa ni cuyucun nècuàchì ñahà. ⁹ Te divi sàhà-ñá chindee-né iì-né, ñàyùcàndùá ni sàcò-ne, màdiá ni sàcò tiàa ñà-chindee-né nècuàchì ñahà. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cudàhvi dìnì nècuàchì ñahà, te cundumà seña ñà-íá ana dándàcù-xì núù-né. Te sàhà stná (indéhe) ángel xi Dios, ñàyùcàndùá xiñuhu quida stná-nè ducán. ¹¹ Doco có-càchí ñà-cuisì nècuàchì tiàa nduú ana ndiáá, ni có-càchí stná ñà-cuisì nècuàchì ñahà ndiáá stná; còó, vachi nú ndoo-nda nù Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni xiñuhu stnahá nsidaa-nda. ¹² Ñàyùcàndùá, mate iin (iquì) nècuàchì tiàa ni sàcò nècuàchì ñahà, doco vichi nècuàchì ñahà nduú ana datúinuù xì nècuàchì tiàa. Doco cunaha-nsiá, mii Dios nduú ana chítñuní ini-xi sàhà nsidanicuú iñaha.

¹³ Mii-nsiá cachi-nsiá xì' nansa tuxí inì-nsia: ¿a vátùnì íá cahan-nsiá nú ni cacán tàhvi iin nècuàchì ñahà nú uun-ni íá dìnì-né? ¹⁴ Pues, nsidaa-nda, ducaní ináhá-ndá cucáhán nù iin nècuàchì tiàa nú ni ndunaní ididínì-né. ¹⁵ Doco nècuàchì ñahà, còó, cuàhà gá cudí ini-nè nú naní ididínì-né, vachi na iñaha ídàhvi dìnì-né nduá, te ducán ni nihítàhvi-né coo-ne. ¹⁶ (Pues ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá), doco nú có-ndôo ini iin nèhivì xì palabra yohó, dandu ni cúnáhá-né cuisì ñà-jaàn nduú estilu xi-nda, te divi ñà-jaàn nduú stná estilu xi nsidaa gá nèhivì cahvi xi Dios.

Nansa ni cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Corinto ñà-có-quidá víi-né na nacuitàhvi-né Cena ì xì Stoho-ndà Señor

¹⁷ Vichi cuàhìn cachi xì-nsiá iñaha, doco màdiá ndeníhí vahi mii-nsiá nduá; còó, vachi cunaha-nsiá, có-queé víi na natácá-nsiá; mal queá. ¹⁸ Primeru cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà-ñá tucu tucu nihnú ini iin iin grupu-nsiá, vachi ducán cachí nèhivì xì', te tuxí ini vihini ñà-ndáá ndua. ¹⁹ Vachi vihini cachi stná-ndà ñà-ícúmí coo itnii grupu nù-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha ini-ndà ana xínduu nècuàchì chicá ndiáá, (doco màdì ñà-cáhàn sàhnù-ndà cunduajàn). ²⁰ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí', màdiá nacuitàhvi ndisa-nsia Cena ì xì Stoho-ndà Señor nduá na natácá-nsiá jaàn. ²¹ Vachi cada iin iin-nsia, yàchì quesáhá-nsiá xixí-nsiá ñà-ndùá nihí iin iin-nsia, te dava ga nèhivì, ni có-sâa comida xi-ne, te dava ga-nè, dècuèndè xihí-né. ²² Cunaha-nsiá, vehe-nda nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cuxi-nda ducán. Màsà quidá-ndá relaju na natácá-ndà, vachi nèhivì xì Dios xínduu-nda. Ni màsà dándûcáhán-ndá ñànìtnaha-nda nduú nècuàchì ndahví. Pues, ¿nansa tuxí inì-nsia? ¿A cuàhìn ndenihi vahi-nsiá sàhà ñà-ndùá quidá-nsiá? Còó, mà quidèa.

Nansa ni quida Jesús Cena ì primeru

²³ Nù meru mii Stoho-ndà Jesús ni nihí palabra nacání nansa ni quida-ya na ní sanduu ñuu quivì ni càhìn-teyá. Te divi palabra yucán nduá sàni nacani xì-nsiá, nansa ni tnii-ya pan, ²⁴ te ni naquimanì-yá (Yua-yá) sàhà-ñá, dandu ni dàcuàchí-yáñà, te ni cachi-yà: “Nahi iquicúñú mií nduá yohó, te divi iquicúñú nduá sáhatahvi' sàhà mii-nsiá. Te nacua quidé vichi, divi ducán icúmí-nsiá quida stná-nsiá sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù”, ni cachi-yà. ²⁵ Daaní, na ní nsihi ni xixi nsidaa-né, dandu ni tnii-ya pocillu, te ni cachi-yà: “Ñà-ñùhù pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, vachi nahi ní nduá. Te cada coho-nsia ndutè yohó, dandu nsinuu inì-nsia yùhù”, (ni cachi Stoho-ndà Señor). ²⁶ Te ndisa, cada xixi-nda pan mà, te xihì-nda ndutè ì mà, ñà-jaàn nsinú ini-ndà ñà-nì xihì-yà (sàhà-ndà), te iin-ni icúmí-ndá quida-nda ducán dècuèndè cachi sà quivì naxicocuñ-yà.

²⁷ Ñàyùcànduá, nú cuní-ndà nacuitahví-ndà cuxi-nda pan xi Stoho-ndà Señor, ò coho-nda yà-ìì xí-yá, dandu màdiá nansa ni nì cui ni quida-ndañá, vâchi nú ducán, dandu cuâchi cundua, vâchi ñà-cóni chívàha-nda tnũñuhu xí iquícúñú-yà xì nìi-yá nduá. ²⁸ Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani vâha ini-ndà, te ndundoo anima-ndà, dandu vâtùni nacuitahví víi-nda pan mà, te coho-nda yà-ìì mà. ²⁹ Vâchi nú có-nìhnú ini-ndà pan mà nduú nahi cuerpu xi-ya xixi-ndà, te xihí stná-ndà yà-ìì mà, dandu dacuidá cuâchi-nda mii-nda na quida-nda ducán. ³⁰ Pues, divi ñà-jaàn nduú meru ñà-disáhà-xí cuhí cuàhà-nsiá, te ndohó-nsiá quidá cuèhè; dècuèndè sàni xihí stná dava-nsia. ³¹ Chicá vâha nacani vâha ini-ndà, te ndundoo víi anima-ndà antes, dandu mà níhì-ndà castigu. ³² Doco te nú níhì-ndà iin castigu nùu-yá, divi ñà-sáha-yándó conseju nduájàn sàhà-ñá màsà ndáñúhú dahuun-nda nahi dava ga nèhivì ñuhívì.

³³ Ñàyùcànduá, na natácá-nsiá, cundiatu-nsia cundoo nsihi-nsia, ñáni, dandu vâtùni cuxi-nsia. ³⁴ Doco nú xihí ndisa iin nèhivì doco, dandu chicá vâha ndè vehe-ne ni cuxí-né, te màdiá níhì-nsiá castigu na natácá-nsiá cundua. (Ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá vichi) ndè cachi nasai yucán, dandu ndatnuhu gué xì-nsiá sàhà chuun iá gà.

12

Nansa iá ñà-nduá níhítáhvì ndiaha-nda cutáhvì-ndà nùu Espíritu Ìì

¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá níhítáhvì ndiaha-nda nùu Espíritu Ìì, ñáni. ² Sà-ináhá-nsiá nansa ni saquida-nsia antes na táñâha ga cunindisá-nsiá mii-yá, cuisì nacua nisa cachi nèhivì xì-nsiá, ducán nisa quida-nsia, nisa cahvi-nsiá cuàhà figura xì yùu, mate có-câhàn mà. ³ Ñàyùcànduá, cuní cundaà inì-nsia palabra yohó: nú ndisa Espíritu Ìì xí Dios nduú ana chindéé xí-ndá câhàn-ndà, dandu mà nunca cachi-ndà sàhà Jesús ñà-có-ndiàá-yà. Te davani stná, nú màsà chindéé Espíritu Ìì ndohó, dandu mà cúí cachi-ndà: ñà-cuisì Jesús nduú Stoho-ndà Señor (dandacú inicutu).

⁴ Cunaha-nsiá, nsidanuu clase ñà-ndiaha sàni níhítáhvì-ndà nùu-yá, doco imindaa Espíritu Ìì xí-yá nduú ana nì dàcútáhvì xì-ndàñá. ⁵ Te cuàhà gá stná modo xinúcuáchí iin iin-nda nùu-yá, doco imindaa-ní Stoho-ndà Señor nduú ana xinúcuáchí-ndá nùu-xí. ⁶ Te cuàhà gá stná chuun ndiaha quidá Dios ini anima iin iin-nda, doco imindaa-yá nduú ana quidà-xì nsidaájàn. ⁷ Te iin iin-nda sàni níhítáhvì nansa chindee ndiaha Espíritu Ìì ndohó sàhà ñà-vâha xi nsidaa-nda. ⁸ Dava-nda, sàni níhítáhvì-ndà ñà-câhàn nchichí-ndà. Te dava-nda, sàni níhítáhvì-ndà ñà-cundaà tui ini-ndà, doco mismo mii Espíritu Ìì nduú ana chindéé xí-ndá ducán. ⁹ Daaní, dava tu-nda, nùu mismo Espíritu Ìì sàni níhítáhvì ndiaha-nda cucumi váha-nda fe; te dava tu-nda, nì níhítáhvì-ndà dandúvâha-nda nèhivì, doco mismo Espíritu Ìì nduú ana nì sàhatahvì xì-ndà ducán. ¹⁰ Te ò vihini nì níhítáhvì-ndà quida-nda milagru ndiaha, te ò cachitnùhu-nda ñà-nduú razón ndiaha xí-yá. Te dava ga tu-nda, vâtùni cundaà ini-ndà a dívì Espíritu Ìì, ò iin ñà-malu nduú ana quida-xi iñâha. Daaní, dava tu-nda, tûha-nda câhàn-ndà inga dâhàn sàà, te dava ga tu-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dâhàn sàà mà. ¹¹ Doco nsidanicuú ñà-nduá nì níhítáhvì-ndà mà, divi Espíritu Ìì nduú ana chindéé xí-ndá quida-nda ducán, te iin iin-nda níhítáhvì-ndà según nansa chítñuní ini-yà cuàhatahvì-yándô.

Nahi iquícúñú mii-yá xínduu nsidaa-nda

¹² Ndohó, iá ndahà-ndà, te iá sàhà-ndà; cuàhà iñàha sàni nìhì iquìcúñú-ndà cucumiá, doco mindaa cuerpu xi-nda nduá. Mate cuáhà iñàha quidá, doco imindaa-ní cuerpu nduá. Pues, ducán iá stná Cristu xì ndohó na ian ndohó xì iquìcúñú-ndà. ¹³ Vàchi nsidanicuu-nda, nahi iin-ni cuerpu xi mii-yá sàni nanduu-nda na ní nduhìi anima-ndà nì quida Espíritu Ìì xí-yá. Vàchi iin-ni Espíritu Ìì sàni nìhìtáhvì ndiaha nsidaa-nda, ò xínduu-nda nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, có-quidámà, ò xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó ana dándàcù-xì núu-xí.

¹⁴ Sà-ìnáhá-ndá, iá ndahà-ndà, iá sàhà-ndà; màdì uun-ni iá iquìcúñú-ndà. ¹⁵ Pues (nú ni cuí càhàn) iin sàhà-ndà, vihini cachà: “Còó; yùhù, có-ndùí iin ndahà, ñàyùcàndùá, có-ndùí cuerpu yohó”. Pues mate ducán ni cachá, doco iin-ni nduá sàhà-ndà. ¹⁶ Te nú ni cachí stná tùtnù-ndà: “Còó, yùhù, có-ndùí iin nduchìnúù, ñàyùcàndùá có-ndùí cuerpu yohó”. Pues, mate ducán ni cachá, doco divi iin-ni nduá tùtnù-ndà. ¹⁷ Vàchi nú cuisì nduchìnúù-ndà nì cùndúú inicutu-nda, dandu ¿nansa cui tiacu-ndà? Te nú cuisì tùtnù-ndà nì cùndúú-ndá, dandu ¿nansa cui sahan iñàha òtìni-ndà? Mà cúí. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, sàni quidavàha Dios iquìcúñú-ndà xì nsidaa ñà-ndùá xichúân, te nsidaámà iá chuun quidá según nansa nì chitnùní ini-yà. ¹⁹ Vàchi nú cuisì iin-ni chuun ni cuí quida cuerpu xi-nda, dandu mà cùndúú ndisa-nda nèhivì. ²⁰ Doco còó, mate iin-ni cuerpu xi-nda nduá, doco nsidanuu clase chuun quidá. ²¹ Ñàyùcàndùá, có-íá vaha cachi nduchìnúù-ndà xì ndahà-ndà: “Có-xìñùhí mii-ní”. Ni mà váha cachi stná òtìni-ndà xì sàhà-ndà: “Có-xìñùhí mii-ní”. ²² Còó, vàchi mate iá dava xaan xi-nda tuxí ini-ndà có-xìñùhù guá, doco nahnú chuun quidá. ²³ Te nú iá ndé tuxí ini-ndà mà vícò íá, divi jaàn chicá ndiaá-ndà, te saquín-ndà cuidadu sàhà-ñá màsà cùcáhàn núù-ndà. ²⁴ Vàchi ndé vico-ni íá, có-xìñùhù (cundiaa guá-ndàñá). Pues ducán nì chitnùní ini Dios coo cuerpu xi-nda sàhà-ñá chicá cundiaa-ndà ndé xi-nda có-ndiáá cachí-ndà mà. ²⁵ Dandu nsidaa ndahàsàhà-ndà, icúmíá chindee tnahá, te iin-ni coo viì iquìcúñú-ndà. ²⁶ Vàchi mate imindaa lugar xi cuerpu-ndà ndohó, doco inii iquìcúñú-ndà cuú stná sentir. Te nú cudíi ini iin xaan xi-nda nahi ndahà-ndà, dandu inii cuerpu xi-nda cudíi stná inià.

²⁷⁻²⁸ Pues vichì cachí xì-nsiá ñà-nahi iquìcúñú Cristu xínduu nsidaa ndohó nècuàchì cahvi xi-yá, te iin iin-nda sàni sàhatahvì-yá chuun quida-nda nùu-yá nacua quidá sàhà-ndà, ò ndahà-ndà. Dihna nsiùhù nècuàchì apóstol sàni nìhìtáhvì-nsí ñà-cacanu-nsi quida-nsi chuun xi-ya. Daaní, nchícùn gà ana xínduu nècuàchì cachítnùhu razón ndiaha xí-yá. Daaní, nchícùn gà nècuàchì chináhá palabra ìi. Daaní, ndoó stná nècuàchì quidà-xì milagru, xì stná nècuàchì dandúvaha xi-nda. Te ndoó stná nècuàchì xicánúú chindéé xí ñànìtnaha-xì, xì stná nècuàchì dandacú, xì stná nècuàchì càhàn inga dàhàn sàà. ²⁹ Pues, náhà xìcà màdì nsidaa-nda nì níhì-ndà chuun cunduu-nda apóstol; nì màdì nsidaa-nda tùha-nda cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, te màdì nsidaa stná-ndà tùha-nda chinaha-ndà nèhivì; còó. Ni màdì nsidaa-nda quida-nda milagru, ³⁰ ò dandúvaha-nda nèhivì. Ni màdì nsidaa stná-ndà càhàn-ndà inga dàhàn sàà, nì mà túha nsidaa-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. Còó. ³¹ Doco de todos modos, iin iin-nda xiñuhu cudíi cuáhà ini-ndà nìhìtáhvì-ndà más gà ñà-chicá ndiaha sàni cachì mà. Doco cunaha-nsiá, iá inga ichì chicá nsiha cunchicùn-ndà, te vichì cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhámà.

13

Divi ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nduú ichì chicá nsiha

¹ Ni cachí-ndà sàni nìhìtáhvì-ndà càhàn-ndà nsidanicúú dàhàn ñuhiví xì ndè stná dàhàn ángel, doco nú có-cúú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nì mà

cúndiáá nsidaámà, vâchi ducán queé ñà-cáhàn-ndàmà (nahi ruidu-ni), na ian cadì úún iin càa, ò iin platillu. ² Te ò vihini sàni ñihitáhvi-ndà cachitnùhu-nda razón ndiaha, te sànihi stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun nsiha chicá dèhé, te ináhá stná-ndà nsidanicuú ñàha, te iin-ni icúmí vâha-nda fe, dècuèndè vâtùni dandacu-nda, te cuxio iin yucù. Doco te nú cô-cùú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá uun-ni nduú nsidaa ñà-nduá tùha-nda quida-ndama. ³ Te nú ni dasán nsíhí-ndá ñà-cuicà-ndà, te ò ni cuáha-nda coco-nda (sàhà iin chuun vâha), doco te nú cô-cùú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ni-iyuhu mà cúndiáá nsidaámà.

⁴ Cunaha-nsiá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu mà úhi coo calma-ndà xì nèhivì, te cuhi ini-ndané. Te mà cúmbìdia stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú ducán. Ni mà cútúxí stná ini-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda, ni mà cúndàa cuadú stná-ndà. ⁵ Vâchi nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin nèhivì, dandu mà quidá-ndá ni-iin ñà-quini xi-né. Ni mà cóo interesadu stná-ndà, ni mà cuídà yâchì stná ini-ndà sàhà-né, te mà chùhún stná ini-ndà sàhà-né. ⁶ Vâchi cunaha-nsiá, nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin ñanìtnaha-nda, dandu mà cúdí ini-ndà nú ni quidá-né iin ñà-có-ndiáá. Còó, ñà-cunchicùn vii-né ichì ndáa nduá cuní-ndà quida-ne, nú cuú ini-ndà sàhà-né. ⁷ Te nú màni-né nùù-ndà ducán, dandu mà úhi quidandee stná ini-ndà sàhà-né; ni mà úhi cahvi stná-ndà xì-né ñà-chicá quida vii-né después, vâchi siempre iá tnùndé ini, cachi-ndà, te vâtùni cucumí-nda paciencia.

⁸ Cunaha-nsiá, vâxi iin quivì, te mà cóo gá necesidad cachitnùhu nèhivì xì-ndà iin razón xi Dios, ni mà cáhàn gà-ndà dàhàn sàa, ni mà cóo cá stná necesidad cachitnùhu-ya xì-ndà iin ñà-có-ináhá-ndá. Doco ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, mà nunca ndutámà nùù-yá. ⁹ Quivì vichi, có-ináhá nsihi-nda nsidaa ñàha; còó. Stná iin palabra dacáhàn-yà nèhivì, có-nduámà iin palabra cachitnùhu nsihi xi-nda nsidanicuú ñàha; còó. ¹⁰ Doco na sàa quivì cununa ndisa ñuhivì, dandu mà cáhàn gà-ndà nsidaa ñà-có-lá nsihi ma.

¹¹ Na tíi, nahi mée ñisa cahìn, vâchi nacua nacání ini nsidaa-vé, ducán ñisa nacani stná inì; ducán ñisa nihnu inì. Doco vichi sàni sahnui, te ñàyùcànduá, có-quidá gué` nahi mée. ¹² Te ducán icúmí coo stná xì-ndà después. Vâchi quivì vichi indèhe-nda (nansa yâha-nda, doco có-cùndàa vâha ini-ndà), vâchi na ian indèhe-nda nùù iin yùtátá có-tuì víi, ducán nduá. Doco vâxi iin quivì, dandu mà cóo gá ducán, vâchi vivì-ni icúmí-ndá cundehè claru-ndà mii-yá. Quivì vichi cuisì iyuhu-ní cundàa ini-ndà, doco quivì yucán icúmí-ndá cundàa vâha ndisa ini-ndà nacua cundàa ini mii-yá sàhà ndohó. ¹³ Ñàyùcànduá, ùni ñàha xiñuhu quida-nda vichi. Ni cúcúmí vâha-nda fe, te ni cúníhnú vâha ini-ndà ñà-siempre chindee-yándô; daaní, ni cúcúú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà. Doco nùù nsì-ùni ñà-jaàn, chicá ndiáá ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

14

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda na cáhàn-ndà inga dàhàn sàa quidá Espíritu Ìi

¹ (Ñà-ndáa ndua), xiñuhu cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. Daaní, cuní stnài nanducu-nsiá nansa ñihitáhvi gá-nsià más tãhvi ndiaha xí-yá. Te ñà-chicá cuní ñihitáhvi-nsiá nduú ñà-cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. ² Vâchi na cáhàn-ndà dàhàn sàa, màdì nèhivì ñuhivì cáhàn xì-ndà. Còó. Dios cáhàn xì-ndà, doco nèhivì ñuhivì, có-cùndàa ini-nè nansa cachí-ndà. Divi Espíritu Ìi chindéé xí-ndá cáhàn-ndà ducán, doco iin chuun iá dèhé nduá cachí-ndà. ³ Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandísá nèhivì ñuhivì cáhàn xì-ndà, vâtùni chindee-ndané ñà-chicá cunihnu vii ini-nèyà, te chicá nacuahandee ini-nè. ⁴ Doco nú dàhàn sàa nduá cáhàn-ndà na natácá-ndà, dandu ñà-chindee xì anima mii-ni-nda nduámà. Doco na

cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandu nsidanicuú nêhivì nâcuàhandee inì-xi.

⁵ Mate cúdî inì nú ni cuáhatahvî Dios nsidaa-nsiá ñà-càhàn-nsià dàhàn sàà, doco chicá cudî inì nú ni níhítâhvî-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá, vâchi chicá ndiaha ñà-jaàn. Doco nú ni câhàn-ndâ dàhàn sàà, te después cachitnùhu stná-ndâ nansa cuní cachi palabra mà, dandu vâtùni, vâchi (sâhâ-ñâ claru iá palabra mà) vâtùni nîhî stná nsidaa compañeru-ndâ iin ñà-vâha xi mii stná-nè.

⁶ Ni cachí-ndâ ni sâi ndé ndoó-nsiá, te cuisî-ní inga dàhàn sàà ni câhìn xì-nsiá. ¿A vâtùni chindeámâ mii-nsiá, ñâni? Còó, vâchi xiñuhu ñà-nacani claru stnâi xì-nsiá iin palabra sâni dàtnúu ini Dios yùhù, te ò iin palabra nì cundaà túi inì nì quida-ya, te ò nú cóó, iin razón ndiaha nì quixi nùu-yá, te ò iin ñà-vâha cui chinahî mii-nsiá. ⁷ Vâchi dècuèndè stná ñà-quidándâá-ndâ, ni cundúâ iin pitu, ò iin yutnù cuerda, nú nansa-ni nì cui ni quidándâá-ndâñâ, dandu mà cundââ ini nêhivì índù yaa tavá-nda. ⁸ Stná corneta sivi soldadu, nú có-siví vii-té, mà cundââ ini compañeru-te ñà-sâ-íâ hora quidayucùn-te cùhùn-te guerra. ⁹ Te ducánî stná ndohó na câhàn-ndâ, nú có-câhàn claru-ndâ (dâhàn mii-nda), mà cúî cundaà ini nêhivì nansa cachí-ndâ. Uun-ni queamâ.

¹⁰ Pues cuâhâ gâ dàhàn iâ ñuhivî, te iin ian vâtùni câhàn nêhivì, te cundaà stnahâ ini-nè. ¹¹ Doco nú có-ínâhá-ndâ nansa cuní cachi dàhàn câhàn iin nêhivì, dandu có-cundââ ini-ndâ nansa cachí-nè; nahi nêhivì inga ñuu xìcâ nduú-né, te ni mii-né, có-cundââ stná ini-nè ñà-nduâ cachí ndohó. ¹² Pues ducánî stná mii-nsiá (xì dàhàn sàà câhàn-nsiâ). Yùhù inâhî, yâha ga cuní-nsiâ níhítâhvî-nsiá cuâhâ ñâha nùu-yâ. Doco ñà-chicâ xiñuhu nduâ níhítâhvî-ndâ iin ñà-chindee xi ñânitnaha-nda natácâ xì-ndâ. Pues divi tâhvî clase jaàn nduâ cunî nanducu-nsiá.

¹³ Ñâyücânduâ, nú sâtùha-nda câhàn-ndâ inga dàhàn sàà, dandu xiñuhu stná ñà-câcàn tâhvî-ndâ cuáhatahvî Dios-ndó ñà-cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn mà na câhàn-ndâñâ, ¹⁴ vâchi na câhàn-ndâ ducân, ini-ni anima-ndâ câhàn stná-ndâ, xîcàn tâhvî-ndâ nùu-yâ, doco ini sâxínitnùnî-ndâ, có-cundââ ini-ndâ nansa cachí-ndâ. ¹⁵ Pues, nú ducân nduâ, dandu ¿nansa chicâ vâha quida-nda? Pues, cuâhàn-ndâ câcàn tâhvî-ndâ nùu-yâ (xì dàhàn) inâhá espíritu xi-nda, doco màdî cuisî ñà-jaàn, Icúmî-ndâ câcàn tâhvî stná-ndâ nùu-yâ xì iin palabra ñà-cundââ ini-ndâ. Stná ñà-coto-nda; cuâhàn-ndâ coto-nda (xì dàhàn) inâhá espíritu xi-nda, dandu después coto stná-ndâ iin alabanza cundââ ini-ndâ nansa cachâ. ¹⁶ Vâchi nú naquímâni-ndâ mii-yâ xì cuisî-ní dàhàn inâhá espíritu xi mii-nda, dandu ùhî cachi nècuâchî mà-túha “amén” (na ní nsihî nì câhàn-ndâ), vâchi ni có-cundââ ini-nè nansa cachí-ndâ. ¹⁷ Pues, ñà-naquimanî-ndâ Dios, divi naquímâni vâha-ndayâ, vâtùni iâ mà, doco có-nîhî ñânitnaha-nda cunduamâ iin ñà-vâha xi stná anima mii-né. ¹⁸ Yùhù cachî, ansivéhé Dios, cuâhâ gâ câhìn dàhàn sàà; chicâ câhìn ducân nùu nsidaa mii-nsiá. ¹⁹ Doco nú sâni nataca-ndâ ñà-cahvî-nda mii-yâ, dandu chicâ nsiaha câhìn siquiera ùhùn-ni palabra ñà-cundaà ndisa ini-nsiâ, te màdíâ ùxìn mil palabra inga dàhàn mà-cundââ ini-nsia, vâchi cuisî nú cundââ vâha ini-nsiâ, dandu vâtùni chinahî mii-nsiá ñâha.

²⁰ Màsâ cúnîhnú ini-nsiâ nahi mée, ñâni. Vâtùni iâ nú nihnú iquin ini-ndâ sâhâ chuun chicuéhè iâ ñuhivî; doco (nú chuun sahnú nduâ), dandu xiñuhu nacani ini-ndâ nahi nècuâchî sahnú, màdî gâ nahi mée.

²¹ Nùu tutu ìi dohó cachí mii-yâ: “Icúmî câhìn xì nècuâchî raza yohó, vâchi icúmî quixi nècuâchî inga ñuu câhàn inga dàhàn, te cuenta-xi icúmî-nè câhàn-nè xì nècuâchî yohó, doco ni sâhâ ñà-yúcân mà quíhín cásû-nè, cachí Stoho-ndâ Señor”. ²² Ñâyücânduâ, ñà-jaàn cundââ ini-ndâ seña nduâ câhàn-ndâ dàhàn sàà, áma cundââ ini nècuâchî có-xíníndísâ. Doco

ñà-cachitnùhu-nda razón ndiaha, quidámà chuun sàhà nèhivì sàxìníndísà, màdì sàhà nèhivì có-xìníndísà.

²³ Ni cachí-ndà nú sàni nataca-nsià, te cáhàn iin iin-nsia dàhàn sàà, te yucán sàà stnà nèhivì có-cundáà inì-xi, ò nèhivì có-xìníndísà. Pues ádi icúmí-nê cachi-nè sàni culocó-nsià. ²⁴ Doco nú cachitnùhu iin iin-nsia iin razón ndiaha xí Dios (dàhàn cundáà inì-xi), dandu dansínúú iniàmàné cuàchi quidá-né, te cundàà ini-nè nansa iá ndisa anima-nè, ²⁵ dècuèndè natùì vate stnà ñà-ndùá iá dèhé nì quida-ne antes. Dandu màcùitasisi-né ñà-cahvi-né Dios, te cachi-nè iá ndisa Dios nùù-nsiá.

²⁶ ¿Ndíà nduá cuní cachi nsidaa ñà-jaàn? Pues dohó iá, ñánì: na natácá-ndà, iin iin-nda iá iin alabanza coto-nda, ò iin palabra vaha chinaha-ndà, te ò iin ñà-ndiaha sàni dàcùnì Dios ndohó, ò iin palabra xi iin dàhàn sàà, te ò cachitnùhu iin-nda ñà-ndùá cuní cachi dàhàn sàà mà. Doco nsidaa ñà-jaàn, sàhà ñà-vàha xi nsidaa ana nì nataca ni cundúá.

Nsidaa ñà-ndùá quida-nda na natácá-ndà, xiñuhu quida viì-ndàñá, màdìá nansa ni nì cui

²⁷ Nú ndoó nèhivì cuní cáhàn dàhàn sàà, dandu vátùnì cáhàn ùì-nè, ò ùì-nè, doco màsà yáha ùì-nè, te nì nsihì iin-ne, dandu quesaha inga-nè. Iin iin-ne ni cúcúmí-nê tiempu xi-ne cáhàn-nè. Te xiñuhu coo stnà iin ana cachitnùhu nansa cuní cachi palabra mà. ²⁸ Doco nú còò ni-iin-nsia tùha cachitnùhu sàhà ñà-jaàn, dandu màsà cáhàn nèhivì dàhàn sàà na natácá-nsià, cuisi-ní dècuèndè iá mii-né, dandu mii-né xì Dios cunini.

²⁹ Daaní, nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xí-yá, vátùnì cáhàn ùì ò ùì-nè, te nì cúninì nèhivì dava ga, te cachi-nè a vátùnì iá ñà-ndùá nì cachi nècuàchìmà, á coó. ³⁰ Doco nú yucán iá inga nècuàchì datnúù Dios sàxìnítùnì-xi iin palabra ndiaha, dandu xiñuhu cudadí nècuàchì primeru. ³¹ Vàchi nsidaa ana datnúù Dios iin razón ndiaha, vátùnì cachitnùhu iin iin-ne razón mà na hora quidá-né tocar, dandu vátùnì sàà nsidaa-nda cundàà ini-ndà, te nacuahandee stnà ini-ndà. ³² Te nsidaa ana sàni nihítàhvì cachitnùhu razón ndiaha, icúmí-nê dandacú-né nùù anima mii-né, (a cáhàn-nè, á coó). ³³ Cunaha-nsiá, màdì nansa-ni nì cui quidá ndevàha Dios ñà-ndùá quidá-yá, còò; vivì-nì, te cuéyàà-nì nduú modo quidá mii-yá.

Nacua quidá nsidaa nèhivì xí Dios nsidaa lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà, (ducán cuní quida stnà mii-nsiá), ³⁴ màsà cáhàn nècuàchì ñahà na natácá nsidaa-nsiá ducán, vachi còò permisú. Icúmí-nê cunini-ne nacua cachí stnà tutu nduú ley xi-ya. ³⁵ Nú cuní-nè ndàcàtnùhù-né, dandu ni cacán tnùhù-né nùù nècuàchì vehe-ne nú sàni nasaa-nè vehe. Vachi có-ndùá ducán cáhàn iin nècuàchì ñahà na natácá-nsià.

³⁶ Cuní nsinuu inì-nsia ñà-màdì mii-nsiá ònùù-xì ni quésáhá palabra xi Dios. Ni màdì cuisi mii-nsiá nì xìníndísà stnà xì palabra mà. ³⁷ Te nú jaàn ndoó nèhivì tuxí inì-xi datnúù Dios sàxìnítùnì-xi, te ò ní nihítàhvì ndiaha-né cahan-né, dandu xiñuhu cundàà stnà ini-nè ñà-divi palabra yohó nduú palabra nì dandacú Stoho-ndà Señor. ³⁸ Doco nú có-cùnì-nè nacuni-nè ñà-palabra ìì xí mii-yá nduá yohó, dandu ni mii stnà-nsià, màsà nácúnì stnà-nsiànè ñà-ndùú-né ana nì nihítàhvì ndisa.

³⁹ Ducán iá, ñánì. Yùhù cuní nanducu-nsiá más gà nansa nihítàhvì-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. Te nèhivì cáhàn dàhàn sàà, màsà cádì-nsià nùù-né; còò. ⁴⁰ Doco nsidaa ñà-ndùá quidá-nsiá (na natácá-nsià), vivì-nì ni quidá-nsiáñà, te iin iin-nsia (ni cáhàn-nsià) nacua nchícùn stnahá-nsiá.

15

Sàni natiacu ndisa Jesucristu

¹ Ñáni, cunî cundaà vâha ini-nsià sâhà palabra ndiaha nî cachitnûhi xî-nsiá daa. Vâchi nî xinindisá-nsiá palabra mà, te iin-ni dècuèndè vichi quidá stná-nsià seguir ducán. ² Te sâhà stná palabra mà icúmí-nsiâ càcu-nsia nú iin-ni ni cúníhnú vâha inî-nsiañà. Vâtùni càcu-nsia, cachí, doco ¿a víhíní uun-ni quee ñà-nî xinindisá-nsiá ducán? (Còó), ³ vâchi cunaha-nsiá, palabra ndiaá ndisa nduá nî cachitnûhi xî-nsiá daa, vâchi divi nduú stná palabra nî nihí (nùù) Cristu, te nacáníamà nansa nî xihî-yà nî nacuida-ya cuàchi-nda nacua cachí nùù tutu ì. ⁴ Dandu nî ndùxin-ya, doco tìxi ùnì quivì nî natiacu-yà nacua cachí stná tutu mà. ⁵ Dandu nî ndecunu-ya nùù Pedro xî nùù stná dava ga nècuàchi dacuahá-yá; ùxìn ùì nî sanduu-ne. ⁶ Daaní, después nî ndecunu stná-yà iin xichi na ní nataca más ùhùn cientu ñani-ndà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi xí-itiacu ì cuàhà vá nècuàchì mà, doco dava-ne sàni ndàhvà-nè ñuhiví yohó. ⁷ Daaní después, nî ndecunu stná-yà nùù Jacobo, xî nùù stná nsidanicuú nècuàchi xínduu apóstol. ⁸⁻⁹ Daaní, último nî ndecunu-ya nùù yùhù. Díin tiempu nî sandua, màdì iin-ni xi nècuàchi dava ga mà. Vâchi nùù nsidaa gá ana nî nihí chuun nùù-yá, yùhù nduí ana chicá có-ndiaá. Ndisa nî nihí chuun ndiaha nùù-yá, doco màdì sâhà-ñá vâha güé` nî sándúá; còó, vâchi yùhù, cuàhà gá nèhiví xí Dios nîsa quida quini xí. ¹⁰ Doco sâhà gracia xi-ya nî nihítâhvi` cucumí chuun ì nùù-yá. Te màdì uun-ni sàni quee gracia nî quida-ya mà, vâchi cuàhà gá chuun ndiaha sàni quide, dècuèndè chicá más sàni quide nùù nècuàchi dava ga. Doco màdì ndisa yùhù nî quidà-xì nsidaa ñà-ndiaha ma; còó. Divi gracia xi-ya nî chindee xí. ¹¹ Doco có-quidámà, a sea yùhù, ò dava ga apóstol, doco iin-ni xíachi nsidaa-nsí sâhà Jesús ñà-nî natiacu ndisa-ya, te divi palabra jaàn nduá nî xinindisá stná mii-nsiá.

Nansa icúmí-ndá natiacu-ndà

¹² Pues, nú ducán cachí-nsi sâhà Cristu ñà-nî natiacu ndisa-ya, dandu ¿índù chuun cachí dava-nsia ñà-mà cúí natiacu ni-iin nsì? ¹³ Vâchi nú mà cúí natiacu nsì ni cúí, dandu ni cóni nátiácú stná mii-yá. ¹⁴ Te nú cóni nátiácú-yà nî cúí, dandu uun-ni quee ñà-cáhàn-nsi xî nèhivì. Stná mii-nsiá, sàni xinindisá stná-nsiàyà, doco uun-ni quee stná mà nî cùí. ¹⁵ Te nsiùhù tu, na ian tnuhu-nsí cuní cachàmà, vâchi sàni cachí-nsi sâhà Dios nî dânátiácú-yà Cristu. Doco nú mà cúí natiacu ni-iin nsì (nacua cachí dava-nsia), dandu ñà-cóni nátiácú stná Cristu nduú stná mà. ¹⁶⁻¹⁷ Vâchi nú mà cúí natiacu nsì, dandu cóni nátiácú stná mii-yá, te iin-ni iá ì-ndà xî cuàchi-nda, cuquidá-xí nî xinindisa-nda, nú ducán. ¹⁸ Te divi ducán stná xî nèhiví xí-yá sàni caxihì, ñà-sàni ndañuhu dahuun stná-nè nduá, nú ducán. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nèhiví chicá còò tnùndè inî-xi nduu-nda nú cuisì ñuhiví yohó-ní chindéé Cristu ndohó.

²⁰ Doco (còó, ñà-ndáà cuisì nduá) sàni natiacu-yà; dihna mii-yá nî natiacu-yà, dandu después icúmí natiacu stná cuàhà gá ana nî xihì. ²¹ Sâhà cuàchi nî quida iin tiàa sàhana nî quesaha nèhiví xihì-nè. Doco vichi sâhà (mii-yá) ana nî nanduu na iin tiàa, ñâyùcàndúá vâtùni nihítâhvi stná cuàhà-nè natiacu-nè. ²² Vâchi sâhà-ñá nduu-nda descendencia xi Adán, ñâyùcàndúá xihì nsidaa nèhiví tiempu vichi. Doco nsidaa ana ndoó ladu xi Cristu, icúmí-nè sà-nè natiacu-nè quida-ya. ²³ Doco díin nduú quivì nî natiacu Cristu, te díin cunduu quivì quida tocar dava ga nèhivì. Dihna mii-yá nî natiacu-yà, te mii-yá nduú primeru nî cuu xi ducán; daaní, después natiacu stná ndohó nèhiví xí-yá quivì (naxicocuñ-yà, te) cuni-ndâyá. ²⁴ Daa cunduu quivì icúmí-yà cundee-yá nùù nsidaa ñà-malu cusáhnû, xî nùù stná nsidaa ana itá fuerte, xî nùù nsidaa gá stná ñà-fuerte iá ñuhiví. Daaní icúmí sàà quivì xínu tiempu, te dayáha Cristu chuun dandacú-yá ndè ndahà Yuamánì-yá. ²⁵ Doco antes ñà-jaàn, iin-ni icúmí-yà cusahnú-yá dècuèndè cundee-yá nùù nsidaa ana xiní

ùhì xì-yá. ²⁶ Pues sàhà ñà-yáha ga có-cùdî ini-yà xíhì nêhivì, ñàyùcàndùá por último icúmí-yâ cundee-yá nùù ñà-xíhì-ndà, te mà nunca cui gà-ndà. ²⁷ Vâchi cachí tutu ì ñà-ìcúmí sàà nsidanicuú iñàha coa sujetu nùù-yâ. Doco nâhà xicà màdì Yuamánì-yá coo stná sujetu nùù-yá, vâchi divi Yuamánì-yá nduú ana disáhà-xí nì cundee-yá nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. ²⁸ Daaní, nú sàni cundee-yá nùù nsidaa contra xi-ya mà, dandu stná mii-yá, coo stná-yâ sujetu nùù Yuamánì-yá, vâchi divi sàhà poder xi yà-yùcán nì cundee-yá ducán. Dandu quivì mà, mii Yua-nda Dios cunduu ana cusáhnû inicutu.

²⁹ Inga casu: dava stná nêhivì, sáhàn-nè cuhî-né cuenta xi nêhivì sàni xihì. Pues, ¿ìndù chuun quidá-né ducán, cuhî-né sàhà nsii ma nú ndisa mà cú natiacu ni-iin nsii ni cúí?

³⁰ Daaní, nsiùhù tu, tìxi cuàhà peligru ndoó-nsi nsidanicuú tiempu. (Doco uun-ni queamà nú mà sàà-ndà natiacu-ndà después.) ³¹ Quivì quivì yáha-nsi peligru cui-nsi, ñáni. Ñà-ndàà cuisì nduájàn divi nacua nduú stná ñà-ndácuisì cudî gá inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni nchícùn stná-nsiâ Stoho-ndà Jesucristu.

³² Yùhù, cuàhà vida nì xinì ñuu Éfeso nùù (nêhivì dana guá nahi) nsicaha. Doco ni mà cúndiáá stná` mà (nùí) nú mà nunca sàà-ndà natiacu-ndà. Vâchi te nú ducán, dandu chicá vâha quida-nda nacua cachí dichu: “Ni cuxí vâha-nda, te coho vâha-nda, vâchi tnaa cui-ndà”.

³³ Màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nêhivì-nsiá (ducán, vâchi cachí stná dichu): “Nú chicuèhè nècuàchì nduú compañeru-ndà, dandu cuchicuehe stná modo xi-nda”. ³⁴ Xiñuhu nàcùnihnu vì inì-nsia, (ñáni). Màsà quidá gá-nsiâ cuàchi, vâchi sàni cundaà inì, dava-nsia ni có-ìnáhá-nsiâ Dios. Ducán cachí xì-nsiâ áma ndúcáhán-nsiá (nacua ndiá ìcà-nsiá).

Nansa coo iquícúñú-ndà na natiacu-ndà

³⁵ Doco vihini cachi iin nêhivì: “¿Ìndù modo cui natiacu iin nsii nú sàni xihì-nè? ¿Nansa cuàhàn coo iquícúñú-nè?” ³⁶ Pues neciu-ndà nú ni cachí-ndà ducán. Vâchi dècuèndè stná tata chihì-ndà, icúmíá ndùxan, dandu cuitiá. ³⁷ Te tata chihì-ndàmà, có-ndùdává xí ñà-nduá cuàhàn nacuitiá; còó, cutu íin tata uun nduá chihì-ndà, sea ni cúnduá nùnì trigu, ò inga nùnì. ³⁸ Dandu dacuahnú Dios-ñà, te sàà coa nacua nì chitnùnì ini-yà coa. Te nú sàni sahnua, dandu díin díin nùnì cundua según iin iin clase nduá. ³⁹ Pues ducání iá stná xì cuerpu xi iin iin ñà-íá ñuhiví. Vâchi tucu tucu ndàa nêhivì, quisì, laa, siaca.

⁴⁰ Stná ñà-nchii itándiaa ansivi, tucu iá` nùù ñà-íá ñuhiví yohó. Cuaha-ni iá ñà-íá ansivi, te cuaha-ni iá stná ñà-íá ñuhiví, doco tucu tucu xíndàa vico iin ian. ⁴¹ Ndiaha gá nchii orá, te viconi iá nchii yoo, doco tucu nchii-si. Cuaha-ni iá nchii stná sìtnùù, doco tucu tucu xíndàa vico iin iin-si. ⁴² Pues ducán icúmí coo stná xì ndohó quivì natiacu-ndà, tucu nàcòo stná cuerpu xi-nda. Nú sàni ndùxin iin nsii, sívì iquícúñú-nè, doco na sàà quivì natiacu-nè, iin-ni mà cúí gà-nè. ⁴³ Te mate mà cuáhá-ní nisá ìa-ne na ní ndùxin-ne, doco ndiaha gá nàcòo-ne quivì natiacu-nè. Te còò gá ni-iin fuerza iin nsii na ndùxin-ne. Doco nú sàni natiacu-nè, yáha ga fuerte ndiaha nàcòo-ne. ⁴⁴ Iin iquícúñú ñuhiví yohó icúmí-ndá na ndùxin-nda. Doco nú sàni natiacu-ndà, dandu cuerpu ndiaha cundua, vátuni cundoo-nda gloria. Cuerpu xi-nda icúmí-ndá vichi, iin ñà-cundoo-nda ñuhiví yohó nduá, doco cunaha-nsiá, icúmí coo stná iin ñà-cundoo-nda inga ñuhiví.

⁴⁵ Te dohó cachí stná nùù tutu ì: “Tiàa nì cuyucun primeru, nì sàcùnduu-ne iin nêhivì itiácú, divi nduú Adán”. Doco iá stná inga ana nduú nahi Adán, divi mii-yá nì quixi nchícùn gà, te nùù anima mii-yá níhitàhvì nêhivì vida ndiaha. ⁴⁶ Doco ¿nansa nìsa ìa iquícúñú nècuàchì nì quixi primeru mà? Pues divi primeru nì sàcòo iquícúñú cui coo ñuhiví yohó-ní, te màdì ñà-nduá itiácú

ndiaha na iin Espíritu ìi. Còó, siempre nchícùn gà vaxamá. ⁴⁷ Ñàyùcàndùá, nècuàchì primeru yucán, ñuhù ñuhiví yohó nì cuyucun-nè; doco ana nchícùn gà nì quixi ma, ansivi ní quixi-ya, te divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ⁴⁸ Nèhivì ñuhiví, nacua nìsa ìa xìi-né nì cuyucun ñuhù, ducán xíndàa stná-nè vichi. Doco nsidaa nèhivì nduú nèhivì cuenta xi gloria, divi nacua iá mii-yá iá gloria, ducan xíndàa stná-nè. ⁴⁹ Ñàyùcàndùá, tiempu vichi ndáa-nda nahi xii-ndà nì cuyucun ñuhù, doco después icúmí-ndá nàcùnduu-nda nacua iá mii-yá iá gloria.

⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, na xínduu ìi-ndà nèhivì ñuhiví yohó xì iquicúñú-ndà, tàñáha ga cui sàà-ndà cundoo-nda ñuhiví ìi xí-yá, ñáni. Te ducaní stná, nú tàñáha ga dàma iquicúñú-ndà, mà cúi sàà stná-ndà cundoo-nda ndé mà sívì gá iquicúñú-ndà; vachi tiempu vichi sívì-ndà na xíhì-ndà. ⁵¹ Ñàyùcàndùá, cuàhìn cachì xì-nsiá iin palabra nìsa ìa dèhé antes; cunaha-nsiá, mà sàà nsidaa-nda cui-ndà; doco nsidaa-nda icúmí-ndánadama iquicúñú-ndà. ⁵² Na tiácú sivi corneta último, dandu yáha ga yàchì, na ìin cáchì nadàma dahuun-nda. Vachi icúmí sivi corneta, dandu natiacu nsìi ñà-mà cúi gà-nè. ⁵³⁻⁵⁴ Tiempu vichi xíhì nèhivì ñuhiví, te sívì-né; doco ndohó, vaxi iin quivì dandu nadàma-nda, dandu nicanicuahàn cunaha iquicúñú-ndà. (Ñà-ndáa nduá), xíhì-ndà vichi, doco nú sàni nadàma iquicúñú-ndà, dandu mà nunca cui gà-ndà. Daaní, (na tiempu sàni ñihitáhvi-ndà ducán), dandu ñà-sàni cuu ndisa palabra cachí tutu ìi cundua, vachi dohó cachá`: “Vichi ndisa sàni cundee dahuun Dios; mà cúndúú gá-ndà nsìi. ⁵⁵ Na ní xíhì-ndà, cuàhàn-ndà ndoho fuerte-ndà nì cúi, doco vichi còó. Mate ní xíhì-ndà, doco mà nunca cundee gá tnùndoho ma nù-ndà”, cachá`. ⁵⁶ Pues sàhà ñà-ìá cuàchi nèhivì, ñà-yùcán nduá dayúhì xì-né na xíhì-nè. Vachi nacua fuerte iá castigu cachí ley ìi, ducán fuerte icúmí coo stná tnùndoho ñihì-né sàhà cuàchi nì quida-ne. ⁵⁷ Doco nù ndohó, còó, vachi ansivéhé Dios, vátùni cundee-nda nù nsidaájàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

⁵⁸ Ñàyùcàndùá, iin-ni xiñuhu-ñá nacuahandee ini-nsià, ñani màní. Iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsia Stoho-ndà Señor, te quida stná-nsià cuàhà obra ndiaha xí-yá, vachi ináhá-ndá, màdì úún-ní quee ñà-xìnúcuáchì-ndá nù-yá.

16

Nansa nì xicàn Pablo nù nècuàchì ñuu Corinto ñà-datacá-nè cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa quida tnaha-nda cooperar ñà-chindee-nda dava ga nèhivì xí Dios. Cunaha-nsiá, nacua nì cachì xì nèhivì xí-yá ndoó ladu Galacia, ducán cuní` quida stná mii-nsiá. ² Cada quivì domingu xiñuhu tavà cuàán iin iin-nsia iyuhu ñà-nduá sàni quida-nsia ganar, dandu quivì sàì ndé ndoó-nsiá, có-nduú gá ñà-càcàn gà-nsià dìhùn. ³ Te nú sàni sàì, dandu icúmí stná-nsià nacàxin-nsia iin ùi nèhivì techuín cùhùn ñuu Jerusalén ñà-cunihi-ne tnùmanì xí-nsiá cùhùn. Te icúmí tìaa stnáì iin carta cunihi-ne cùhùn ñà-nduá iin chuun vaha. ⁴ Te nú tuxí inì vátùni cùhùn stnáì, dandu cutnáhì xì nècuàchì mà cùhùn-nsì.

Nansa nihnú ini Pablo cacauu ga-nè ñuu te ñuu

⁵ Yùhù nihnú inì quihin ichì cùhìn ladu Macedonia. Te nú sàni yàhi ladu yucán, dandu icúmí sàà stnáì ndé ndoó mii-nsiá ñuu Corinto jaàn. ⁶ Te vihini coo chí xì-nsiá jaàn cahín, dècuèndè vihini coi inii tiempu vixin, dandu después chindee-nsiá yùhù cùhìn chicá nù-xí ndé icúmí cùhìn. ⁷ Vachi có-cùnì` yàha uin ndé ndoó-nsiá; có-cùnì` casàhú uin xì-nsiá. Cahnú gà Dios siquiera iyuhu tiempu cuní` coi cutnahí xì-nsiá. ⁸ Doco vichi cuàhìn coi ñuu

Éfeso yohó dècuèndè nacava vicò Pentecostés; ⁹ vèchi ñuu yohó, ndiaha gá-sàni nuna ñuhiví nduá, vèchi sà-íá cuàhà chuun xi mii-yá quida-nsi, mate ndoó cuàhà stná ana xídà inì-xi.

¹⁰ Nú ni sáa Timoteo ndé ndoó-nsiá, quidañuhu-nsiánè sàhà ñà-ni còó-né contenu na iá-nè jaàn, vèchi iin-ni quidá stná-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, nahi yùhù. ¹¹ Ñàyùcànduá, màsà cáhichi inì-nsianè. Te chindee-nsiánè na naquihin-ne ichì ndixi-ne ndé ié, vèchi ndiatuí-nè nsiaa-nè xì compañeru-nè.

¹² Daaní, ñani-ndà Apolos, cuàhà gá nì sacundahví nù-né áma cútnáhâ-né xì compañeru-nsi sàa-nè ndé ndoó-nsiá. Doco có-íá-nè dispuestu cùhùn-nè vichi-ni. Ndè iin quivì chicá cusaa-ne, dandu sàa-nè.

Nansa nì cachi Pablo nì casàhú-nè xì nsidaa nèhivì xí Dios ndoó ñuu Corinto

¹³ Cundoo tùha-nsia (ñà-màsà dándáhvì nèhivì-nsiá). Iin-ni cunindisá vaha-nsia, te cunihnu fuerte ini-nsiá, te nacuahandee stná ini-nsiá.

¹⁴ Nsidanicuú chuun icúmí-nsiâ xì ñanìtnaha-nsia, màsà nándodó-nsiá cuu manì stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

¹⁵ Ináhâ-nsiâ sàhà Estéfanos xì nsidaa nèhivì vehe-ne, ñà-xínduu-ne nèhivì primeru nì xinindisa-xi mii-yá jaàn ladu Acaya. Te ináhâ stná-nsiá ñà-cuàhà guá voluntad icúmí-nè chindee-né nsidaa nèhivì xí Dios, ñáni. ¹⁶ Ñàyùcànduá, cuní quidañuhu stná-nsiánè xì nsidaa stná ana nihnú inì-xi nahi mii-né, xì nsidaa gá stná nècuàchì xinúcuáchì nù-yá, te chindéé sàhà chuun nsiha, cuní quidañuhu víi-nsiánè.

¹⁷ Nì cudì gá inì na ní quesaa Estéfanos xì Fortunato xì Acaico, vèchi mate mànicú quixi mii-nsiá, doco siquiera mii-né nì quesaa-nè, te sàhàjàn sà-lé` contenu. ¹⁸ Sàni nacuahandee ini-nè anímè, te divi ducání tùha stná-nè quida-ne xì mii-nsiá, ináhî. Ñàyùcànduá, xiñuhu quidañuhu víi-nsiánè, mii-né xì nsidaa gá stná nèhivì nahi mii-né.

¹⁹ Nsidaa nèhivì natácá càhvì xì Dios ladu Asia yohó, casàhú-nè xì-nsiá. Te casàhú stná Aquila, xì Priscila, xì nsidaa gá stná nèhivì natácá vehe-ne; cuàhà gá (cudî ini-nè) ñà-ndòó-nsiá ladu xi mii-yá. ²⁰ Nsidanicuú nèhivì xí-yá (ladu yohó), casàhú-nè xì-nsiá. Te mii-nsiá, nacasàhú stnahá víi stná-nsiá ñà-ndúú-nsiá nèhivì ì xí-yá.

²¹ Ndahà yùhù Pablo tiaí palabra yohó, te casàhú stnái xì nsidaa-nsiá. ²² Nú iá ana có-cúú inì-xi sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dandu ni sàa-nè ndañuhu-né nù-yá. Te vichi cachí-ndà xí-yá: “Naxicocuín-ní cuní-nsi, Stoho-nsi Señor”.

²³ Ni cúcúmí víhí-nsiâ gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. ²⁴ Te cuní nsinuu inì-nsia nansa cuú inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni xínduu-nda nèhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nihì chuun ì nù Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùní ini Dios guide. Te yohó cutnáhâ stnâi xì ñani-ndà Timoteo, te cásàhù-nsì xì mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn, te cásàhù stná-nsì xì nsidaa gá nèhivì xí mii-yá ndoó inicutu ladu Acaya yucán. ² Nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndà Jesucristu ni quixí cuáhà gracia sàhà-nsiá, te ni yáha vaha-nsia nicanicuahàn quida-ya.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà ñà-nchícùn-nè Jesús

³ ¡Ansivéhé cahnú Dios xi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamáni-yá! Te Yua ndohó nduú stná-yà, te cuáhà gá cuhí ini-yàndó, te nácuàhandee stná ini-yàndó, vèchi cahvi-ndayá. ⁴ Te nácuàha-yàndó valor na hora yáha-nda tnùndoho. Ducán dandu vátùni nacuaàhandee stná ini-ndà compañeru-ndà quivì yáha stná-nè tnùndoho, vèchi sàhà-ñá sàni chindee-yá ndohó, ñàyùcànduá vátùni chindee stná-ndà ñanìtnaha-nda. ⁵ Ñà-ndàà nduá, ndohó cuáhà-ndà na yáha-nda tnùndoho na ian nì yáha stná Cristu, doco cunaha-nsiá, ndiaha gá nácuàha stná-yàndó valor sàhámà. ⁶ Ñàyùcànduá, nú ndohó nsiùhù, dandu sàhà-ñá nihì stná mii-nsiá ndufuerté anima-nsiá, te càcu-nsia nduájàn. Daaní, divi ducání stná, nú sàni nacuaàhandee ini Dios anima nsiùhù, divini nduú stná mà sàhà-ñá nacuaàhandee stná ini-nsì mii-nsiá. Dandu vátùni nihì stná-nsiá quidandee ví inì-nsia na hora ndohó-nsiá nahi nsiùhù. ⁷ Ñàyùcànduá, ináhá váha-nsi, nú icúmí-nsiá ndoho-nsia nahi nsiùhù, dandu icúmí quee viámà sàhà-nsiá, vèchi ndiaha gá icúmí-yá nacuaàhandee stná ini-yá mii-nsiá nacua quidá-yá xì nsiùhù.

⁸ Ñàni, cuní-nsi cundaà ini-nsiá nansa nì yáha-nsi ladu Asia, cuáhà tnùndoho nì xini-nsi yucán. Mà cúndéé ini-nsi nì cahan-nsí, cuàhàn-nsi cui dahuun-nsi nì tuxi-nsi, ⁹ te sàni sahnde ini-nsi sàhà vida xi-nsi. Doco ducán nì cuu xi-nsi sàhà ñà-nì cúndàà ini-nsi màsà cáhví-nsí xì mii-nsí; cuisì Dios ni cahvi xi-nda, vèchi mii-yá, mà úhì danátíacú stná-yàndó mate sàni xihì-ndà. ¹⁰ Te ñà-ndàà nduá, divi mii-yá nì dàcácu-ya nsiùhù nù peligrú cahnu-ma na cuàhàn-nsi cui-nsi nì cùí, te (ansivéhé gâ-yà), vèchi dècuèndè quivì vichi dacácu ì-yá nsiùhù. Te xiníndísâ-nsí ñà-dècuèndè stná tnaa idá icúmí-yá quida-ya ducán, ¹¹ nú iin-ni chindéé stná mii-nsiá xícàn tàhvì-nsiá nù Dios sàhà-nsí. Daaní, nú ducán xícàn tàhvì cuáhà nèhivì sàhà-nsí, dandu cuáhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì xì-yá sàhà-ñá ndiaha guá quidá-yá sàhà-ndà.

Nansa nì cachi Pablo ñà-nduú-nè nècuàchì seguru, có-dàndàhvì-nè nèhivì

¹² Cunaha-nsiá, cuáhà gá cudí ini-nsi ñà-ináhá-nsí vìi gá quidá-nsí ñuhivì yohó. Có-dàndàhvì-nsi ni-iin nèhivì, vèchi cuisì ichì mii-yá indéhe-nsí. Te na ní sandoo-nsi ñuu-nsiá yucán, chicá más nì sàhandee ini-nsi quida vìi-nsí ducán. Cóni dátíiá uun-nsi nduú-nsí nècuàchì nchichí guá, na quidá dava nèhivì ñuhivì. Còó, cuisì gracia xi Dios nì chindee xi-nsí. ¹³ Te carta tiaá-nsí nù-nsiá, (còò ni-iin palabra ndóo dèhé nùá), vátùni cahvi-nsiá, te mà úhì cundaà ini-nsiá ñà-nduá cachá. Vèchi cunaha-nsiá, yùhù cuní nì sàà-nsiá mànihì váha inì-nsia. ¹⁴ (Ináhí), algu sàcuàhàn-nsiá cundaà ini-nsiá vichi, doco cumáni vá. (Te nú sàni sàà-nsiá nì cundaà vaha ndisa ini-nsiá), dandu quivì naxicocuín Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiá cudí ini-nsiá sàhà-nsí, te cudí stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá.

15-16 Pues sàhà-ñá ináhá vâhi nsidaájàn, ñàyùcàndùá nì nacani inì sàì ndé ndoó-nsiá nì cui. Te sàhà-ñá cui ñihítàhvì váha-nsia, ñàyùcàndùá ùì xichi nàcòtì mii-nsiá nì cahín. Primeru yàhi ndé ndoó-nsiá na cùhìn ladu Macedonia; dandu nayàha tui na ndixi nì cahín. Te después, nú sàì chindee-nsiá yùhù, dandu naquihìn ichì cùhìn ladu Judea nì cui. ¹⁷ Doco (ñà-cónì sái), màdì ñà-cónì nácánì sahnú inì nduá. Còó, vâchi màdiá nansa ni nì cui nacánì inì; ni có-nácánì inì na iin nèhivì còò Dios inì anima-xi. Vâchi nú ducán ni cùndúí, dandu “jaan” cachi vichi, te después “còó”. ¹⁸ Doco ináhá Dios (cónì dàmá-nsí palabra nì cachi-nsì xì-nsiá daa) na ian dajúùn-nsì vichi, te después “còó” cachí-nsì. Còó. ¹⁹ Yùhù xì Silvano xì Timoteo, palabra sàhà Dèhemanì Dios Jesucristu nduá nì càhàn-nsì xì-nsiá daa. Te mii-yá, mà nunca (dandahví-yà nèhivì), te cachi-yà: “Jaan, (iá consuelu”, dandu después), còó. Vâchi nú “jaan” cachí-yà, dandu divi ñà-ndácuisì nduá. ²⁰ Vâchi nsidaa ñà-ndùá sàì quida Dios comprometer, seguru icúmíâ cuu ndisa quida Cristu. Ñà-jaàn nduá òsàhà-xí ndácùcahan-nda quivì Jesucristu na naquímànì-ndà Dios, te cachí-ndà xì-yá amén. ²¹ Te divi Dios nduú ana nàcuàhandee ini xì-ndà ñà-cunchicùn vîi-ndà Cristu, te sàì dàhî stná-yà sàxìnítùnì-ndà. ²² Te ducán iá stná na ian nì dùcùn seña xi-ya anima-ndà; te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìì xí-yá ñà-coo Yà-ìì mà ini anima-ndà, te cunaha-nsiá, cuisì tnùmànì primeru nduú yà-jaàn, vâchi chicá más icúmí-ndà ñihítàhvì-ndà después.

Ñà-ndùá òsàhà-xí cónì sàà Pablo ñuu Corinto

²³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá có-cuní càhàn ndeí xì-nsiá, ñàyùcàndùá òsàhà-xí tàñáha ga sàà tui ñuu-nsiá jaàn. Ináhá Dios ñà-ndàá nduá cachí xì-nsiá, te nú dandahví, dandu ni cui chicá vâha. ²⁴ Doco màsà cúníhnú ini-nsiá ñà-cuní-nsì dandacú-nsì nùù-nsiá sàhà ñà-ndùá xiníndísâ-nsiá. Còó, vâchi sàì xiníndísá víi-nsiá. Cuisì cuní-nsì chindee-nsì mii-nsiá ñà-chicá contentu ni cùndóó-nsiá.

2

¹ Ñàyùcàndùá, yùhù nì cachi ini anímè, mà cùhìn visita ndé ndoó-nsiá nú puru tnùnsí ini cundua. ² Vâchi nú ni nácùndoo-nsia tnùnsí ini quide, dandu mà sái cudìi gá inì, vâchi divi mii-nsiá nduú ana cuní cudìi inì sàhà-xí. ³ Ñàyùcàndùá, nì tiai iin carta nùù-nsiá còtó sàì ndé ndoó-nsiá, te cuisì cuhuun inì sàhà-nsiá mate ñà-cudìi inì sàhà-nsiá nduá cuní. Ducán cachí, vâchi tuxí inì ñà-ndùá cudìi ini yùhù sàhà-xí, divi nduú ñà-cudìi stná ini mii-nsiá sàhà-xí.

⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì nacani inì na ní tiai carta mà; cuàhà gá nì dàndòhí mií, ndè nì sacui. Doco màdì sàhà-ñá cuní dacúhúùn inì mii-nsiá nduá nì tiaiàmà; còó, cuisì sàhà-ñá ni cùndàà ini-nsiá ñà-cuàhà gá cuú inì sàhà-nsiá.

Xiñuhu cuicahnú ini-ndà sàhà iin nècuàchì nì quida xi cuàchi nú sàì cuu-ne arrepentir

⁵ Nú iá iin-nsia nì cuhuun ini dava-nda sàhà-xí, pues màdì yùhù nduú ana nìsa icumi guá tnùnsí ini jaàn. Còó, mii stná-nsiá nìsa icumi xi ñà-jaàn, siquiera iyuhá. “Iyuhá”, cachí, sàhá màsà quidá cuàhà güé`-ñà. ⁶ Doco vichi, sà-íá; còó gá necesidad càhàn duchì gá ini-nsiá xì nècuàchì nì quida falta mà nacua nì càhàn-nsiá xì-né na ní nataca-nsiá daa. ⁷ Vichi xiñuhu cuicahnú ini-nsiá sàhà-né, te nacuaàhandee ini-nsiànè sàhá màsà cóó-né cuàhà tnùnsí ini, te cundeámà nùù-né. ⁸ Ñàyùcàndùá, sacúndahví nùù-nsiá ñà-càhàn vîi-nsiá xì-né vichi, te cachi-nsiá xì-né ñà-cùú ndisa inì-nsia sàhà-né. ⁹ Cunaha-nsiá, na ní tiai carta mà nùù-nsiá daa, divi sàhà-ñá cundaà inì a cúní-nsiá, á coó nì sandua. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, nú xicáhnú ini mii-nsiá sàhà falta xi iin nèhivì,

dandu ducání quidá stná yùhù. Te nú iá ndisa ñà-ndúá xiñuhu cuicahnú ini sàhà-xí, dandu quideà. Vàchi sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te indéhe Cristu; ináhá-yâ (nansa quida-nda). Pues xiñuhu cuicahnú tnahá ini-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá ¹¹ màsà níhìndèè ñà-malu dacà-síndô, vâchi ináhá-ndá, maña cuàhà ndisa-sì.

Sàhà Jesucristu icúmí-ndá cundee-nda nùù nsidaa tnùndoho, xì sàhà nsidaa cuàchi

¹² Na ní quesai ñuu Troas ñà-cachitnùhi palabra ìì xí Cristu, dandu nì cundaà ini iá ndisa nansa quide cuàhà chuun xi Stoho-ndà Señor (ñuu yucán) nì cùí. ¹³ Doco cóni cùí coi contentu yucán, vâchi còò ñani-ndà Tito nì ndácùhin. Ñàyùcàndúá, nì ndaquìndèí xì nècuàchì ñuu mà, te nì quihin tui ichì vâxi ladu Macedonia yohó. ¹⁴ Doco ansivéhé Dios, vâchi nicanicuahàn chindéé Jesucristu ndohó, vâtùni cundee-nda nùù nsidanicuú tnùndoho. Te chindéé stná-yàndó na cachítñuhu-nda palabra ìì xí-yá inicutu sàhà-ñá cundaà ini nèhivì nansa iá ichì-yá, dandu na ian inicutu xítìà iin dico tnamì nduá. ¹⁵ Vâchi nsiùhù, (na cachítñuhu-nsi palabra) sàhà Cristu, dandu na ian xítìà iin dico ndiaha nduá, te na ian sahán tnamiá nùù Dios, (vâchi cudí ini-yà sàhà-ñá). Te nèhivì ñuhivì, na ian sahán stná dico palabra mà nùù-né, nì cùndúú-né nècuàchì cácu anima-xi, te ò nècuàchì ndañúhú anima-xi. ¹⁶ Nèhivì ndañúhú anima-xi, có-cudí ini-nè palabra mà, vâchi nahi dico nsì nduá nùù-né, te yúhì-nè cui-nè quida. Doco nècuàchì icúmí càcu anima-xi, còò, na ian tnamì gá palabra mà nùù-né, vâchi sàhámà vâtùni ñhì-né vida ndiaha. Pues sàhà nsidaájàn, cuisì nèhivì vâha ndisa xiñuhu (cachitnùhu xi palabra mà). ¹⁷ Ñàyùcàndúá nsiùhù, có-quidá-nsí na quidá cuàhà nèhivì, quidá ndevàha-ne xì palabra ìì mà. Còó; có-dàndàhvì-nsì ni-iin nèhivì. Mii-yá ináhá-yâ nansa quidá-nsí, cachí ndàà-nsì xì-né nacua nì cachi-yà xì nsiùhù, cáhàn vii-nsí xì-né, vâchi nèhivì xí Cristu nduú-nsí.

3

Nansa iá tratu saa nì saquin Dios xì nèhivì

¹ Ñà-jaàn cachí-nsì xì-nsiá, doco màdì-ñá ndaníhí-nsí tnùñuhu xí mii-nsí nduú túá. Ni còò stná necesidad cunihi-nsi iin tutu nduú recomendación na sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, nì còò stná necesidad càcàn-nsì iin tutu nùù-nsiá (ñà-cunihi-nsi cùhùn inga ñuu), mate ducán quidá dava nèhivì. ² Vâchi divi mii-nsiá nduú-nsiá nahi tutu (quidà-xì nsiùhù recomendar), vâchi mà úhì cundehè nèhivì (ñà-quidá víi-nsiá), te cundaà ini-nè (ñà-ndáà nduá cachí-nsì). Na iin carta xínduu-nsia, cachí, te na ian itándiaa palabra xan ini anima-nsì, ducán nduá. ³ Na iin carta nì tiaa mii Cristu nduú-nsiá, vâchi (na ní cachitnùhu-nsi palabra ìì xì-nsiá), dandu na ian nì dàsàà-nsì carta mà nì sandua. Doco màdì tinta nì tiaa Cristu carta mà. Còó, sàhà Espíritu ìì xí mii-yá iá nicanicuahàn, ducán nì tiaa-ya ini anima-nsiá, màdì ìcà iin yùù chipála.

⁴ Ináhá-nsí ñà-ndáà nduá cachí-nsì yohó, vâchi cundéé ini-nsì Dios sàhà-ñá xiníndísâ-nsí Cristu. ⁵ Doco có-tùxí ini-nsì vâtùni sàà mii-ní nsiùhù ñà-quida vii-nsí chuun yohó. Còó, cuisì nú chindee Dios nsiùhù, dandu vâtùni sàà-nsì quida-nsi chuun (xi-ya). ⁶ Ñàyùcàndúá, sàhà mii-yá vâtùni cachitnùhu vii-nsí xì nèhivì nansa iá ley saa xí-yá. Te ley mà, có-ndúá palabra nì tiaa uun-ni; còò, palabra nì taxi Espíritu ìì xí-yá nduá. Vâchi nú letra uun ni cùndúá, dandu cuisì cuàhàn cachàmà xì-ndà ñà-cui-ndà; doco tucu quidá Espíritu ìì; puru vida ndiaha sàha-ya.

7-8 Ñà-ndáà nduá, ndiaha gá nisa ìa ley sàhaha mate ìcà yùù chipála nì sàcùtandiaà. Vàchi (na ní nìhì Moisés ley mà), nì nanchiì ndiaha nùù-né, te sàhà ñà-yùcán mànicùì gá cundehè nèhivì Israel nùù-né. Doco inga iin ratu gá, dandu có-nchiì gá mà. Ñàyùcàndùá, nú ni cachí-ndà ndiaha gá nisa ìa ley primeru mà, te cutu ñá-sàà-ndà cui-ndà cachá`, dandu chicá nàhà xìcà ndiaha gá iá (palabra cachí) Espíritu Ìì. ⁹ Cunaha-nsiá, sàhà ley sàhaha ma vátùni nì cundaà ini-ndà iá castigu sàhà cuàchi-nda. Doco nú ni cachí-ndà ndiaha gá nì ìa na ní quesaa ley mà, dandu chicá más ndiaha palabra saa cachítnùhu xi-nda nansa ndee vaha-nda nùù-yá. ¹⁰ Te vichi, sàhà-ñá yáha ga nsiha palabra saa ma, ñàyùcàndùá có-quidá gá-ndà cuenta nsiha gá ley primeru mà. ¹¹ Doco nú ni cachí-ndà ley ndiaha nduú ley sàhaha ma, te cóni ìa naha cuáhà`, dandu vihi gá ndiaha ndisa iá palabra saa, vachi nicanicuahàn icúmíá coa.

¹² Te vichi, sàhà-ñá ináhá-ndá iá tnùndé ini ndiaha xi-nda ma, ñàyùcàndùá có-yùhì-nsì càhàn vate-nsí xì nèhivì. ¹³ Có-quidá-nsí na ian nì quida Moisés, nì chidàhvi-ne nùù-né xì iin sìcoto sàhá màsà cúnì nècuàchì (raza-nè) Israel na cueé-nì cueé-nì ndáhvà ñà-tnúù ndiaha nùù-né. ¹⁴ (Te seña nduámà) ñà-cónì cundáà vaha ini nècuàchì Israel yucán. Te dècuèndè stná tiempu vichi, ducán iá na ian ídàhvi sàxìnítnùnì-nè iin sìcoto, ñàyùcàndùá có-sàà-nè cundaà ini-nè na iníni-né cahví nèhivì tutu xi ley sàhaha. Cuisì-ní nú ni quíhvi-ne ichì Cristu, dandísá, vátùni sàà-nè cundaà ini-nè. ¹⁵ Te dècuèndè stná vichi, na cahví-né (tutu nì tiaa) Moisés mà, ducán iá na ian ídàhvi ì sàxìnítnùnì-nè, (có-cundáà ini-nè). ¹⁶ Doco nú ni quíhvi-ne ichì Stoho-ndà Señor, dandísá cuxio ñà-dàdàhvi xi sàxìnítnùnì-nè mà, te claru mànhì ini-nè. ¹⁷ Vachi Stoho-ndà Señor, divi Espíritu Ìì nduú-yá, te ndéni nì cui ni coó Espíritu Ìì xí-yá, yucán ndisa nuná ñuhivì ìì xí-yá nùù-ndà. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, ndohó, sàni cundaà ini-ndà, có-ídàhvi ga nùù-ndà (nahi Moisés), cóó. Te ñà-ndiaha guá sàni nàcòo anima-ndà nì quida-ya, ñàyùcàndùá, queámà na ian nduu-nda iin yùtátá nchiì ndiaha quidá iin luz. Te cueé-nì cueé-nì dáma stná-ndà dècuèndè sàà-ndà coo ndiaha-nda nahi mii-yá. Pues divi ñà-jaàn nduá quidá-yá xì-ndà, vachi Espíritu Ìì nduú-yá.

4

¹ Sàhà gracia xi Dios nì nìhìtáhvì-nsí chuun ndiaha quidá-nsí; ñàyùcàndùá, có-cùhúùn ini-nsì. ² Mà túha-nsi quida dèhé-nsi ni-iin chuun chicuéhè, ni mà túha-nsi dandahví-nsi nèhivì; te mà túha stná-nsi dama-nsi palabra ìì xí-yá. Còó, puru ñà-ndácuìsì nduá cachítnùhu vate-nsí xì-né. Mà ùhì cundehè-néndò, te cachi-nè a quidá víi-nsí á coó. Te mii-yá, indéhe stná-yà nansa quidá-nsí. ³ Te nú cachítnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, te có-sàà nèhivì cundaà vaha ini-nè, pues ¿ndíà dísáhà-xí nduámà? Divi sàhà-ñá nchícùn-nè ichì ndé cuàhàn-nè ndañuhu-né. ⁴ Vachi quisì cahvi guá nèhivì ñuhivì yohó, sàni dàcuàá-si anima nèhivì có-xìníndísà sàhà ñà-màsà dátntùù ndiaha Dios sàxìnítnùnì-nè; ñàyùcàndùá mà cùì cundaà ini-nè razón vaha sàhà Cristu, mate ndiaha gá-yà, te mimíí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, na cachítnùhu-nsi palabra ìì, màdì sàhà mii-nsí càhàn-nsì. Còó, sàhà Stoho-ndà Jesucristu càhàn-nsì, te cuisì cachí-nsì sàhà nsiùhù ñà-nduú-nsí nèhivì xinúcuáchí nùù mii-nsiá, vachi ináhá-nsí (màni cuáhà-nsiá) nùù-yá.

⁶ (Vichi cuní` nsinuu ini-nsià nansa nì cuu sàhaha) na nisa ìin tnuu inicutu ñuhivì, te nì cachi Dios: “Ni coó luz”, te nì sàcòa. Pues ducán nì quida stná-yà

xì ndohó, nì dàtnúù-yà ini anima-ndà, dandu nì cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te divi sàhájàn na ian nchií ndiaha stná nù Jesucristu.

Iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà Jesucristu nicanicuahàn

⁷ Ndisa ndudu ì xí mii-yá nduá sàni nihítáhvì-ndà vichi, te nahi ñà-cuicà-ndà nduú stná mà. Doco có-cùní cachà-mà ñà-càhnú gá poder icúmí ndohó, còó. Vàchi cuisì na iin quidi ñuhù ndé ñuhú ndudu ì mà nduu-nda. Ñàyùcàndùá nàhà xicà poder ndiaha xí mii-yá nduájàn. ⁸ Sahájàn, nsiùhù, có-cùhúún ini-nsì, mate yáha-nsi cuàhà tnùndoho, te nacání cuàhà ini-nsì dava xichi, doco siempre iá nansa càcu-nsi. ⁹ Quini quidá nèhivì xì-nsì, doco có-nàcòó nihni Dios nsiùhù. Sahní cuií-nè nsiùhù, doco mà cù sàà-nè dandáñúhú dahuun-ne nsiùhù. ¹⁰ Na xicánúú-nsì ñuhívì yohó, siempre nihnú ini-nsì vihini cui-nsì nahi nì xihì stná Stoho-ndà Jesús. Doco nú ducán nihnú ini-nsì, dandu sàhámà vátùni cundaà stná ini nèhivì ñà-itiácú stná-yà, te chindéé-yândô. ¹¹ Doco na ndoó ì-nsì ñuhívì, nicanicuahàn ndoó-nsì tìxi peligrui cui-nsì sàhà-yà sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-divi vida ndiaha xí-yá nduá icúmí-ndá, mate siempre iá peligrui cui-nsì. ¹² Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn ducán iá xì nsiùhù na ian cuàhàn-nsi cui-nsì, doco sàhà ñà-jaàn vátùni nihì mii-nsiá nansa cutiacu-nsià vida ndiaha xí-yá.

¹³ Nù tutu ì dohó nì tiaa iin nèhivì: “Yùhù xiníndísê mii-yá, ñàyùcàndùá, nì cachì ñà-nduá nì cachì”. Pues nsiùhù, divi ducán nihnú stná ini-nsì mii-yá nahi nècuàchì yucán, te sàhájàn càhàn vate stná-nsì palabra xi-ya. ¹⁴ Te nsinúú ini-nsì nansa nì quida Yua-nda Dios, nì dånátíácú-yà Stoho-ndà Jesús. Ñàyùcàndùá, divi ducán icúmí-yá quida stná-yà xì ndohó, danátíácú stná-yàndó, dandu sàà nsidaa-nda nù-yá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidanicuú ñà-nduá yáha-nsi, sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te nú sàhámà chicá cuàhà nèhivì nihì xì gracia xi-ya, dandu chicá cuàhà stná-nè naquimanì xí-yá sàhà-ñá nì quèé gà más tnùñuhu xí-yá. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, có-cùhúún ini-nsì, vachi mate cueé-ni cueé-ni chicá cuítâ-nsi, doco anima-nsì, còó, vachi nsiquívi (chicá nácuàhandee ini-nsì) na ian ndusáá-nsì. ¹⁷ Ñà-ndáà nduá, ndoho-nda vichi, doco quida-nda cuenta na ian, sacù-ni nduá, te yàchì icúmíâ nsiha. Doco sàhà-ñá ndoho-nda vichi, cuàhà sàstnùhù ñà-ndiaha ì xí-yá icúmí-ndá nihítáhvì-ndà después, te nicanicuahàn cundua. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, có-ndùlócò gà-ndà sàhà ñà-nduá indéhe-nda ñuhívì yohó, cuisì (nihnú ini-ndà) sàhà ñà-tàñáha ga sàà-ndà cuni-ndà. Vachi ñà-nduá tui indéhe-nda, ñà-yáha-ni nduá, doco (ñà-ndiaha ì xí mii-yá), mate có-tuía cundehè-ndà, doco nicanicuahàn cunaha-ñá.

5

¹ Có-quidá nú ni sàà ndañuhu iquícúñú-ndà ñuhívì yohó, vachi nahi vehe ndé ndoó toó-ní-ndá nduá. Doco ináhá-ndá nú sàni nsiha, dandu cucumi-nda inga iquícúñú-ndà iá ansivi, te na iin vehe saín-ndà cundua, vachi Dios icúmí quidavàha xán, màdi nèhivì, te nicanicuahàn icúmíâ cunahá. ² Doco tiempo vichi na ian sácàn ini-ndà, vachi yáha ga cuní-ndà nihì-ndà iquícúñú saa iá ndè gloria mà. Vachi nahi vehe saa-nda cundua, te cunduu stná na ian màcùndixi-nda inga sìcoto saa. ³ Te ináhá-ndá, nú sàni nihì-ndà iquícúñú saa ma, màdi uun-ni coo anima-ndà na ian chaá; còó. ⁴ Doco mientras ndoó ì-ndà xì iquícúñú-ndà ñuhívì yohó, sácàn ini-ndà, có-cùú vaha ini-ndà; doco màdi sàhà-ñá cuní-ndà cuxio iquícúñú-ndà icúmí-ndá vichi nduájàn, còó; ñà-cùní-ndà naquihin-nda iquícúñú saa-nda nduá, dandu mà sàà gà-ndà cui-ndà, vachi vida ndiaha icúmí-ndá nihì-ndà, te icúmíâmà cundee dahuan nù ñà-cui-ndà. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-ndá ñà-nihítáhvì-ndà

ducán, vâchi sàni sàhatahvì-yándô Espíritu Ìì xí-yá, doco cuisì tnùmanì primeru nduú Yà-ì mà.

⁶ Ñàyùcànduá nihnú ndéé guâ ini-ndà vichi. Te ináhá stná-ndà ñà-mientras ndoó ìi-ndà cuerpu xi-nda, dandu tañáha ga cui cuni-ndà nù-yá. ⁷ Vâchi na ndoo-nda ñuhiví yohó, cuisì nihnú vâha ini-ndáyá, màdiá xinínù-ndáyá. ⁸ Pues vichi nihnú ndee ndisa ini-ndà, cachí. Doco chicá cudì ini-ndà nú ni nácóo-ndá iquicúñú-ndà yohó, te cùhùn-ndà cundoo-nda nù-yá. ⁹ Ñàyùcànduá disáhà-xí sáhandee ini-ndà, áma cúdì ini-yà sàhà ñà-nduá quidà-ndà, a sea sàndò-ndà nù-yá, te ò tañáha ga sà-ndà nù-yá. ¹⁰ Vâchi nsidanicuu-nda icúmí-ndá màcuíta-nda nù Stoho-ndà Cristu, te cachi-yà xì-ndà nansa ndisa iá, a sàni quida vii-ndà ñuhiví yohó, ò á coó. Dandu cuàha-yándó ñà-nduá ndiá icà iin iin-nda nìhì-ndà. ¹¹ Ñàyùcànduá, nsiùhù, yúhì-nsì còtó mà ndóo ini-yà sàhà-nsí, te sàhámà cáhàn-nsì xì nsidaa nèhivì áma (cúníndísá stná-nèyà).

Vâha ndisa ni coó anima-ndà, màdiá datiaá uun-nda quida vii-ndà

Ináhá vâha Dios nansa iá anima-nsì, te cahnú gá Dios ni cundáa vâha stná ini mii-nsiá nansa nihnú ini-nsì. ¹² Tucutu cachí-nsì xì-nsiá ducán, doco màdi ñà-cuní-nsì cáhàn vii-nsí sàhà mii-nsí nduá, còó. Cuisì nandúcu-nsí nansa cui cudì inì-nsia sàhà-nsí, te ducán nìhì-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nù nècuàchì (xítñuhu xi-nsí), vâchi nècuàchìmà, có-ndùlócô-nè nú iá vâha anima-ndà, á coó. Doco nú datiaá uun-nda quida vii-ndà, xì ñà-jaàn cudì ini-nè.

¹³ Te nú tuxí ini-nè loco-nsì, pues sàhà mii-yá nduá. Te nú ndisa nècuàchì nihnú víi inì-xi nduú-nsí, dandu divi sàhà-ñá vâha xi mii-nsiá nduú stná mà.

Nansa cui nàcùndoo vâha nèhivì nù Dios

¹⁴ Cunaha-nsiá, yâha ga cuú ini Cristu sàhà nsidaa-nda, ñàyùcànduá icúmí-nsí quida-nsì ñà-nduá quidá-nsí. Vâchi nì xihì-yà sàhà-ndà, te mate imindaa ana nì xihì, doco cuenta xi nsidaa-nda nduámà. Ñàyùcànduá quidá stná-ndà cuenta na ian sàni xihì stná nsidaa-nda. ¹⁵ Te nú sàni xihì-yà sàhà nsidaa ndohó nècuàchì itiacú, dandu có-xiñhù gá-ndà cundoo uun-nda ñuhiví, te quida-nda cuisì ñà-cudì ini mii-nda; còó. Cuisì mii-yá xiñuhu cunihnu ini-ndà, vâchi mii-yá nì xihì sàhà-ndà, te nì natiacu-yà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, vichi có-ndèníhí gá-nsì nì-iin nèhivì na ian ndeníhí stnahá nèhivì ñuhiví yohó. Còó. Mate antes dècuèndè stná Cristu nì sandenihì-nsi na quidá nèhivì ñuhiví yohó, doco vichi còó cá. ¹⁷ Sàhámà (cundáa ini-ndà), nú ndoó ndisa-nda ladu xi Cristu, dandu nèhivì saa nduu-nda. Sàni yâha nsidaa ñà-nduá nisa ìa antes, te vichi sàni ndusaa nsidanicuu ñàha nù-ndà.

¹⁸ Pues nsidaámà, cuisì ñà-nduá nì quida (Yua-nda) Dios sàhà-ndà nduá. Ñàyùcànduá, vâtùni nì nàcùndoo vâha-nda xì-yá sàhà obra nì quida Jesu-cristu. Te nsiùhù, sàni nìhítàhvì stná-nsì chuun ñà-cáhàn-nsì xì nèhivì sàhà-ñá nàcùndoo vâha stná-nè xì-yá. ¹⁹ Ñàyùcànduá, dohó cachí-nsì xì-né, ñà-ìá Yua-nda Dios anima Cristu (na ní xihì-yà nchìca cruz), te ducán nì nìhì-yá nansa nàcùndoo vâha nsidaa nèhivì ñuhiví nù-yá, mà cúníí gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne. Daaní, nì sàha-ya nsiùhù chuun ñà-cachitñuhu-nsì xì nèhivì nansa vâtùni nàcùndoo vâha-ne xì-yá. ²⁰ Sàhà ñà-jaàn cuenta xi Cristu xicánú-nsí cáhàn-nsì xì nsidaa nèhivì. Doco (màdi ndisa nsiùhù cáhàn), Dios nduú ana cáhàn xì-né, na ian sacúndáhvì-yà nù-né sàhà palabra xi-nsì. Ñàyùcànduá, cáhàn-nsì cuenta xi Cristu, sacúndáhvì-nsì nù-né, á ma nàcùndoo vâha-ne xì (Yua-nda) Dios. ²¹ Vâchi Dèhemanì-yá, còó nì-iin cuàchi nì quidá-yá, doco sàhà ndohó nì chitnùnì ini Yuamánì-yá ñà-nacuìda-ya castigu xi-nda, na ian mii-yá nì quida-ya nsidaa falta xi-nda. Te divi sàhámà nú nchícùn-ndáyá, dandu ñà-sàni ndee vâha dahuun-nda nù-yá nduá.

6

Quivì vichi nduú meru quivì nàcùndoo vaha-nda xi Dios

¹ Chuun ì xí mii-yá nduá quidá-nsí, te cutnâhâ stná-yà xì-nsí nùá; ñàyùcànduá, sacúndâhví-nsí nùù-nsiá ñà-màsà cùnduá uun-ni nì nihítâhvi-nsiá gracia xi-ya. ² Vâchi dohó cachí-yà nùù tutu ì: Meru tiempu vâha nì sandua na (ní sacundahví-ní) nùí, ñàyùcànduá nì inini, te nì indehè ndahví mii-ní. Nì chindeí mii-ní, vâchi meru quivì dacácu nêhivì nì sandua.

Pues cunaha-nsiá, vichi vichi nduú meru quivì nihì-ndà gracia xi-ya; divi quivì vichi nduú meru quivì (cuní-yà) dacácu-yàndó.

Nansa iá modo vî nì quida Pablo chuun ì xí Jesús

³ Nsiùhù, quidá-nsí lucha ñà-màsà quidá-nsí ni-iñâha ñà-cuitnùhu nêhivì nsiùhù, vâchi có-cuní-nsí daquéé cuâchi-ne ñiquì chuun ì quidá-nsí. ⁴ Mate cuâhâ iñâha yâha-nsí, doco cuní-nsí quida vî-nsí chuun, áma cùndâà ini nêhivì ñà-divi nùù Dios xinúcuâchí-nsí. Doco dava xichi cuâhâ gá icúmí-nsí quidandee ini-nsí, te ndoho cuahâ-nsí. Cuâhâ vida yâha-nsí, xì cuâhâ tnùndoho. ⁵ Dêcuèndè sahní cui-nè nsiùhù, te chicadí-nè nsiùhù; te dava xichi nacuídâ stná-nè sâhâ-nsí. Ûhì gâ iá chuun quidá-nsí. Xicánúú-nsí desveladu, te xíhì stná-nsí doco. ⁶ Doco quidá-nsí lucha ñà-màsà cóo ni-iin falta xi-nsí. Cuisì ñà-nduá inâhá-nsí (nùù Dios) nduá cachí-nsí xì nêhivì. Te quidándéé stná ini-nsí sâhâ-né, viví-ni quidá-nsí xì-né. Te chindéé stná Espíritu Ì xí-yá nsiùhù sâhâ ñà-nì cùú ndisa ini-nsí sâhâ-né. ⁷ Puru ñà-nduú ñà-ndâcuísì xí Dios cáhân-nsí xì-né, te chindéé stná ndudu ì xí-yá nsiùhù. Te ¿indù arma nihí-nsí? Cuisì ñà-quidá ví-nsí nacua cuní mii-yá, divi ñà-jaàn nduá chindéé-nsí mii-nsí, te quidá-nsí mii-nsí defender. ⁸ ò sea cañúhu-né nsiùhù, te ò cahíchì ini-nè nsiùhù, iin-ni quidá-nsí seguir chuun xi-nsí. Mate daquéé cuâchi-ne ñiquì-nsí, te ò tavá-né tnùñuhu xí-nsí, có-quidá mà. Tnuhu-nsí cahan-né, doco có-quidá, vâchi micuísì ñà-nduú ñà-ndâà cáhân-nsí xì-né. ⁹ Te mate dava-ne nacúâ-né nsiùhù, doco cuâhâ gá stná-nè inâhá vâha-ne nsiùhù. Cuâhâ xichi cuâhân-nsí cui-nsí nì cùí, doco itiácú ì-nsí. Dandohó stná-nè nsiùhù, doco tañâha ga nihì-né cahni-né nsiùhù. ¹⁰ Mate iá nansa ndoó-nsí tnùnsí ini, doco nicanicuahân ndoó stná-nsí contentu. Ndahví yâha stná-nsí, doco divi sâhâ nsiùhù níhì cuâhâ nêhivì ñà-cuicâ (ndiaha xí Dios). Còò ni-iñâha icúmí-nsí ñuhiví yohó, doco nsidanicuú iñâha sàni nihítâhvi-nsí cucumi-nsí.

¹¹ Mii-nsiá nècuâchì ñuuu Corinto, claru sàni dàtúi nùù-nsiá nsidaa ñà-nduá nihnú inì. Sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá ñuhú ini anímè. ¹² Ñàyùcànduá, nùù yùhù, còò desconfianza, vâchi màni cuâhâ-nsiá nùí. Mii-nsiá nduú ana cuú desconfiar. Cuenta xi mii-nsiá nduájàn, màdì yùhù. ¹³ Na iin yua-nsiá, ducán cáhìn xì-nsiá vichi, te cachí xì-nsiá ñà-cùú ndisa inì sâhâ-nsiá. Ñàyùcànduá sacúndâhví nùù-nsiá ñà-ducání ni quidá stná-nsiá xì yùhù.

Na iin vehe Dios nduu-nda

¹⁴ Màsà nácuátnâhá-ndá xí nêhivì có-xiníndísá-xí mii-yá, vâchi nahi yunta có-ndùdávâ queámâ. ¿A ndísá vâtùni nacuaastnahá ñà-íá vî xì ñà-íá quini? Còò, ni mà cùí nacuaastnahá stná ñà-nchìí orá xì ñà-íín tnúú. ¹⁵ Ni mà cùí nacuatnahá stná Cristu xì ñà-malu Satanás. Stná iin nècuâchì xiníndísâ, mà váha nacuatnahá-né xì iin nêhivì có-xiníndísâ. ¹⁶ Te ò iin veheñùhu ì xí Dios, ¿a váha cuita stná yùù yócò yucán? Còò. Pues cunaha-nsiá, nahi veheñùhu ì ndé iá Dios vivu, ducán xínduu stná ndohó, vâchi dohó cachí-yà nùù tutu ì: Yùhù cuâhìn coi ndé ndoó-né, te cacanu stnâi mahì-né, vâchi ana cahvi-né cundui, te mii-né, nêhivì xí cunduu-ne.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, dohó cachí stná-yà:
 Quee cuaán-nsiá nùù nsidaa nèhivì (malu mà), màsà cúndóó gá-nsiá mahì-né.
 Ni màsà tníí-nsiá ni-iin ñà-sìquini, dandu cudìi inì sàhà-nsiá, ¹⁸ te cun-
 dui na iin yua-nsiá, te mii-nsiá cunduu-nsia nahi dèhi, cachí Stoho-ndà
 Señor, divi mii-yá ana icúmí xí nsidanicuú poder.

7

¹ Pues ducán sàni cachi-yà quida-ya xì-ndà, ñani màní. Ñàyùcàndùá, xiñuhu-ñá nacoò dahuun-nda nsidanicuú ñà-íá quini, a ducán nduá cuàchi quida-nda xi ndahàsàhà-ndà, te ò ñà-nduá quida-nda cuisì ini anima-ndà. Nsìquívì chicá más xiñuhu cunihnu ìi ndisa ini-ndà, te yùhí stná-ndà (còtó mà cùdí) ini-yà sàhà-ndà.

Nansa ni naxicocuñ inì nècuàchì ñuu Corinto sàhà falta xi-ne

² Sacúndáhvî-nsi nùù-nsiá ñà-nì nácúníhnú vaha ndisa ini-nsiá nsiùhù, vachi cóni quidá quíní-nsí xì ni-iin-nsia; ni cóni dàtúcù-nsi ni-iin-nsia; ni cóni dandàhvì stná-nsi ni-iin-nsia. ³ Doco màdiá daquéé cuàchi dìquì-nsiá nduá cachí xì-nsiá ducán. Còó, vachi sàni cachi xì-nsiá ñà-màni cuàhà-nsiá nùí, te nicanicuahàn nihnú inì mii-nsiá ini anímè, a ducán itiácú-ndà ñuhiví, te ò ni sàà-ndà cui-ndà. ⁴ Cuàhà gá confianza sà-icúmí xì-nsiá vichi, te cudíi gá inì sàhà modo nihnú inì-nsia, ñàyùcàndùá, mate ni sái yàhi cuàhà tnùndoho, doco cudíi inì, vachi sàni ndòò vaha inì sàhà-nsiá, te contentu ié` vichi.

⁵ Doco cunaha-nsiá, na ní quesaa-nsi ladu Macedonia yohó, mànicúí cun-
 doo dadí-nsí. Cuàhà iñàha sadí xì nùù-nsí, te cuàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsí,
 dècuèndè ini stná anima-nsi nì nacani cuahà ini-nsi. ⁶ Doco íá ana chindéé xí
 nècuàchì cuhúún inì-xi, divi mii-yá; ñàyùcàndùá na ní ndacùhun tnahá-nsí xì
 Tito, cuàhà gá nì nacuahandee ini-nsi na ní xini-nsinè. ⁷ Te màdi cuisì sàhà-ñá
 nì quesaa nècuàchì mà nì cudíi ini-nsi; còó, vachi sàhà stná ñà-nì cudíi guá ini
 mii-né sàhà-nsiá, ñàyùcàndùá ndiaha gá nì ndòò ini-nsi. Vachi nì nacani-ne
 xì-nsí ñà-cudíi ini-nsià cuni-nsià nsiùhù inga tu, te cuú cuàhà stná-nsià sentir
 (sàhà ñà-nduá nì quida-nsia). Sànihnú vaha inì-nsia nsiùhù, cachí-nè. Pues
 sàhà nsidaájàn chicá nì nihì yùhù nì ndudíi inì.

⁸ Cunaha-nsiá, mate ní sandoo-nsia tnùnsí ini nì quida tutu nì tiai daa, doco
 có-ié` arrepentidu sàhámà vichi, mate antes ndisa, nì nacani inì nanduu gué`
 nì tiaiàmà cahín, vachi (nì xinì) nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini, mate iyuhu-ní
 quívì. ⁹ Doco vichi sàni ndudíi tú inì. Doco màdi sàhà-ñá nì cuhuun
 inì-nsia nduájàn. Còó, divi sàhà-ñá nì nihì-nsiá nì cuu-nsia arrepentir na
 ní nsihì nì cuhuun guá inì-nsia mà. Vachi ñà-nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini
 mà, iin obra ndiaha xí Dios nì sandua, màdiá iin dañu nì quidá-nsí xì-nsiá.
¹⁰ Vachi nú Dios nduú ana quidà-xì tnùnsí ini xi-nda, dandu vátùni sàà-ndà
 naxicocuñ ini-ndà, te nihì-ndà càcu-nda. Te nú sàni càcu-nda, dandu mà
 nunca naxicocuñ gà ini-ndà sàhájàn. Doco nú ndoo-nda tnùnsí ini nahi
 dava ga nèhivì ñuhiví, mà ùhì cahniámàndó. ¹¹ Doco mii-nsiá, sàhà-ñá Dios
 nì sàhà xi-nsiá tnùnsí ini mà, (cuàhà gá ñà-vaha sàni quea nùù-nsiá). Vachi nì
 quesaha-nsiá nacání sahnú inì-nsia sàhà ñà-nduá nì cuu, te nì cunsihi ini-nsià
 cuxio dahuun falta mà nùù-nsiá. Cóni ndóo ga inì-nsia sàhà chuun quini ma,
 dècuèndè nì yùhí stná-nsià. Dispuestu nì ndòò-nsia naquida vii tú-nsiá, te
 ndundaà vaha sàhà chuun ma. Dandu nì nsinuu stná ini-nsia yùhù. Pues
 vichi sàni cundaà inì nì quida-nsia, sà-íá vii anima-nsià. ¹² Na ní tiai carta
 mà, màdi cuisì sàhà nèhivì nì quida xi falta mà nì tiaià. Ni màdi cuisì sàhà
 stná nèhivì nì ndoho sàhà falta mà; còó. Nì tiai sàhà ñà-nì sàà-nsià mànihì
 vaha inì-nsia ñà-cùú ndisa ini-nsi sàhà-nsiá, nacia ináhá mii-yá. ¹³ Te vichi
 sàhà-ñá sàni cundaà vaha inì-nsia ñà-ducán nduá, ñàyùcàndùá sàni ndòò vaha

inì. Te chicá más nì cudì stná inì na ní xinì ñà-contentu guá nì ndò stná Tito sàhà-nsiá, vèchi yáha ga nì cudì ini-nè nì quida-nsia. ¹⁴ Te divi nacua nì cachì xì-né antes ñà-ínáhi, icúmí-nsiá quida vii-nsiá, (pues ducán nì cuu ndisa). Ñàyùcàndüá, có-cùcáhán nú nì cachì ducán. Vèchi nacua nì cachì xì-né, ducán nì xinì-nè ñà-ndáa nduá nacua iá ndáa nsidaa palabra (ì) nì cachì xì-nsiá antes. ¹⁵ Te mii-nsiá, chicá màni stná-nsiá nù-né vichi, vèchi cudì ini-nè na nsinúú ini-nè nansa nì quida-nsia, vèchi nì quidañuhu-nsiánè na ní sàà-nè yucán, te nì inini vii-nsiánè dècuèndè nì quidi stná-nsiá nì yùhí guá-nsiá. ¹⁶ Ñàyùcàndüá, yùhù cudì inì vichi, vèchi ináhá vèhi vètùni cahvi xì-nsiá (ñà-quida vii-nsiá).

8

Xiñuhu chindee tnaha-nda quivì iá necesidad xi ñanìtnaha-nda

¹ Ñàni, cuàhìn nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá gracia sàni quida Dios xì nèhivì xì-yá ndoó ladu Macedonia. ² Vèchi mate cuàhà gá tnùndoho yáha-ne, doco contentu ndoó-né. Te mate ndahví gà-nè, doco nì cudì ini-nè, (nì quida stná-nè cooperar), ñàyùcàndüá, cuàhà gá ñà-ndüá nì taca. ³ Vèchi ga voluntad icúmí-né, ináhí, vèchi nì sàha-ne ñà-ndüá sàà-nè quida-ne; cóo, dècuèndè más ñà-ndüá sàà-nè quida-ne nì sàha-ne, mate ndahví dahuun-ne. ⁴ Doco nì sacundahví-nè nù-nsí, áma cuáha-nsi quida stná-nè cooperar chindee stná-nè nècuàchì (ndahví) nchícùn stná xì Yua-nda Dios. ⁵ Te divi ducán nì quida-ne. Te más gà nì quida-ne nù ñà-ndüá nì tuxi ini-nsi cuàhàn-nè quida-ne, vèchi primeru nì dáyáha-ne mii-né ndahà Stoho-ndà Señor, dandu después nì ndò stná-nè cunini-ne ñà-ndüá cachi nsiùhù según nansa cuni stná mii-yá.

⁶ Pues sàhà nsidaámà sàni cachi stná-nsi xì Tito ñà-nì cáhàn-nè xì mii-nsiá, áma quídá màni stná-nsiá, te cuacatnahá nsihi cooperación xi-nsia, vèchi divi nècuàchì mà nduú ana (nì càhàn xì-nsiá) primeru sàhájàn.

⁷ Mii-nsiá, cuàhà gá sàni nìhítáhvì-nsiá (nù Yua-nda Dios). Xiníndísá fuerte-nsiá, te cáhàn ndiaha stná-nsiá palabra xi-ya. Sàcundáa vèchi stná inì-nsia sàhà ichì-yá, te dii gá stná inì-nsia cunchicùn-nsiá ichì mà. Daaní, cuú cuàhà stná inì-nsia sàhà-nsí. Ñàyùcàndüá, ndiaha gá coo nú nì cútùha stná-nsiá quida-nsia cuàhà obra ñà-chindee stnaha-nda.

⁸ Màdi-ñá dandacuí nù-nsiá nduá yohó, cóo. Cuisì cuní cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá sàni cunsihi stná ini nèhivì dava ga (nì quida-ne cooperar), te cuní stnáì cunahà claru ñà-cuàhà guá cuú ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia. ⁹ Vèchi ináhá stná-nsiá ñà-ndiaha guá nì quida Stoho-ndà Jesucristu; cuica sàstnùhù iá-yà (gloria xi-ya), doco sàhà ndohó nì quixi ndahví-yà, te ñàyùcàndüá, vètùni nì nìhì-ndà ñà-cuicà ndiaha ndisa.

¹⁰⁻¹¹ Vèchi cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-ndüá tuxí ini yùhù sàhà chuun yohó. Cunaha-nsiá, ndiaha gá nì quida-nsia agua na ní cunsihi inì-nsia, te nì que-saha-nsiá (datacá-nsiá algu). Ñàyùcàndüá, chicá vèchi ni dáxínu dahuun-nsia obra mà vèchi. Te nacua nìsa cudì guá inì-nsia daa, ducani xiñuhu quida stná-nsiá seguir vèchi, te cuàha-nsia cooperación xi-nsia según nansa sàa iin iin-nsia cuàha-nsia. ¹² Vèchi nú iá vèchi voluntad xi-nda cuàha-nda, dandu cudì ini Dios sàhà-ndà, (a cuàhà', ò iyuhá), vèchi según ñà-icúmí-ndá nduá; có-xìcàn-yà ñà-có-icúmí-ndá.

¹³ Màdiá cuní ndundahví mii-nsiá, te nducuiica nècuàchì mà. Cóo. ¹⁴ Cuisì cuní ñà-dava dava ni cóa. Vèchi vèchi icúmí mii-nsiá algu, te vètùni chin-deámà nèhivì iá guá necesidad xi. Daaní, na quivì coo stná necesidad xi mii-nsiá, vètùni chindee stná nècuàchì mà mii-nsiá. Ducán dandu sàa

ndudava ñà-ndùá icúmí nsidaa-nda. ¹⁵ Cunaha-nsiá, divi ducán cachí stná nùù tutu ì ndé cachá: “Nècuàchì nì datàcá cuàhà (ñà-cuxi-ne), cónì cùyódoá nùù-né; te nècuàchì nì datàcá xì iyuhu-niá, nì cónì quidá mánìá nùù-né”.

Nansa nì quida Pablo recomendar Tito nùù nècuàchì ñuu Corinto

¹⁶ Ansivéhé Dios sàhà gracia nì quida-ya xì Tito, vèchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù, iin-ni cuní stná-nè chindee-né mii-nsiá. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, na ní càhìn xì-né (ñà-nì cùhùn-nè ndé ndoó-nsiá) nì dandáà-nè. Te voluntad xì-ne nì sanduu stná, vèchi cudí gá stná ini-nè sàhà-nsiá.

¹⁸ Daaní, iá stná inga ñani-ndà icúmí cutnahá stná xì Tito sàà. Cuàhà tnùñuhu icúmí-né nùù nsidaa nèhivì xì Dios ndoó cuàhà ñuu, vèchi cuàhà gá chindéé-né xítìà razón ndiaha xì-yá. ¹⁹ Te divi stná-nè nì quee-ne nombradu ñà-cutnahá-né xì-nsí chindee stná-nè xì obra quidá-nsí (sàhà nècuàchì ndahví). Te ¿índù chuun quidá-nsí obra mà? Divi sàhà-ñá nì queé más tnùñuhu xì Dios, te cundaà stná ini nèhivì ñà-cuàhà guá cudí ini-nsiá quida-nsia obra. ²⁰ Ñàyùcàndùá, (cutnàhâ stná nècuàchì mà xì-nsí) sàhà-ñá màsà níhìndèè nèhivì cuìtnùhu-ne nsiùhù sàhà dìhùn mà, vèchi cuàhà gá nduá sàni taca. ²¹ Cuní-nsí quida vii-nsí nùù nsidanicuú chuun xi-nsi, vèchi indéhe Dios. Doco nùù stná nèhivì cuní-nsí quee vii stná mà.

²² Daaní, iá stná inga ñani-ndà techuún-nsí cutnahá stná-nè sàà jaàn. Cunaha-nsiá, cuàhà gá chuun sàni sàha-nsinè, ñàyùcàndùá sàni cundaà ini-nsí cùnsìhi ndisa ini-nè quidá-né chuun xi mii-yá. Te vichi chicá más cudí ini-nè, vèchi ináhá-né cuàhàn-nsiá quida stná-nsiá cumplir vichi. ²³ Ñàyùcàndùá, nú ndàcàtnùhù nèhivì ana nduú Tito, pues cachi-nsiá xì-né ñà-divi compañeru yùhù nduú-né; ndùì-nsí iin-ni quidá-nsí chuun ì xì-yá ñà-chindee-nsí mii-nsiá. Te nú nì ndàcàtnùhù stná-nè sàhà dava ga ñani-ndà (icúmí sàà), dandu cachi-nsia ñà-ndùú-né nècuàchì nì quida nèhivì xì Dios nombrar, te quidá víi stná-nè nacua cuní Cristu. ²⁴ Ñàyùcàndùá, quidañuhu-nsiá nsidaa nècuàchì mà sàhà-ñá cundaà ini-nè màni ndisa-ne nùù-nsiá, te ducán cundaà stná ini nèhivì xì-yá ndoó cuàhà inga ñuu. Te nú ducán màni guá quida-nsia xì-né, dandu cunahà claru stná divi ñà-ndàà nduú nsidaa ñà-vàha sàni cachi xì nèhivì sàhà-nsiá.

9

Ñà-ndùá disàhà-xì nì techuún Pablo nèhivì cùhùn ñuu Corinto quihin xi cooperaciòn sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi còò necesidad cachi guè xì-nsiá sàhà ñà-ndùá datacá-nsiá sàhà nèhivì xì Dios, ² vèchi ináhí iá cuàhà voluntad xi-nsia, te ducán sàni cachi stnáì xì nècuàchì ladu Macedonia yohó. Vèchi cudí inì nacani xì-né nansa quidá-nsiá ladu Acaya jaàn, dècuèndè agua sàndòó-nsiá dispuestu chindee-nsiá, cachí xì-né. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá stná nècuàchì ladu yohó sàni ndudì stná ini-nè (cuàha-ne). ³ Doco de todos modos, cuàhìn techuún iin ùi ñani-ndà sàà ndé ndoó-nsiá (ñà-chindee-né) mii-nsiá datacá nsihi-nsia ñà-ndùá cuàhàn-nsiá cuàha-nsia. Dandu cunahà claru ñà-ndàcuisì nduá nì cachi (xì nècuàchì ladu yohó), màdi tnùhu, vèchi icúmí coo ndisa cooperaciòn xi-nsia. ⁴ Vèchi cahví xì-nsiá ñà-coo listu nsidaámà, vèchi nú sàni sàà-nsí después, te tãñáha ga cuacatnahá, dandu cucahan núù-nsí, yùhù xì stná nècuàchì Macedonia cutnàhâ xì. Te mii stná-nsiá, vihini cucahan núù-nsiá, nú coá. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì nacani inì, chicá vaha càhìn xì iin ùi ñani-ndà yohó ñà-codònuù-né sàà-nè chindee-né mii-nsiá cuacatnahá ñà-ndùá nì cachi-nsiá antes mà. Dandísá, coo listuá, te cundua na iin tnùmanì ndiaha nì sàhatahvì-nsiá, màdiá nahi dìhùn nì tavà-nsí nùù-nsiá.

⁶ Cuní` nsinuu inì-nsia palabra yohó: nú iyuhu chihi-nda, dandu iyuhu cosecha nachivàha-nda; doco nú chihi cuahà-ndà, dandu cahnú coo stná cosecha xi-nda. ⁷ Cada iin iin-nda según cudíi ini-ndà, ducan xiñuhu cuàhatahvì-ndà; nú có-cuní ndisa-nda quida-nda cooperar, dandu còò necesidad cuàha-nda; màdì fuerza nduá. Vàchi Dios, cuàhà gá cudíi ini-yà nú iá vaha voluntad xi-nda cuàhatahvì-ndà iñàha. ⁸ Te vātùni quida stná-yà cuàhà gracia sàhà-ndà, te nìhì-ndà nsidaa ñà-nduá xiñuhu nùù-ndà. Ni-iñàha mà-quidá falta nùù-ndà, dandu vātùni quida stná-ndà nsidanicuú clase obra vaha. ⁹ Vàchi dohó cachí stná nùù tutu ì: Nì dācūtāhvì nècuàchì mà cuàhà nèhivì ndahví; cónì cùhí ini-nè biene xi-ne, ñàyùcānduá nicanicuahàn iá obra xi-nemà (nùù Dios).

¹⁰ Divi Dios nduú ana sàha xi-nda ñà-nduá chihi-nda, xì ñà-nduá xixí stná-ndà. Ñàyùcānduá, icúmí-yà cuàha stná-yàndó nsidaa ñà-nduá xiñuhu sàhà-ñá (quida-nda obra), dandu quee cuahà stná (ñà-vaha nùù-ndà). Vàchi nahi tata chihi-nda, ducán nduú biene xi-nda, te nahi cosecha nduú stná obra quida-ndama. ¹¹ Ñàyùcānduá, nú sàni nducuahà ñà-nduá icúmí-ndá, dandu chicá más cui dacūtāhvì stnahá stná-ndà. Te divi sàhà tnùmanì cuàhàn-nsì dasàn-nsimà icúmí cuàhà nèhivì naquimanì-né Dios. ¹² Vàchi na chindéé-ndá ñanìtnaha-nda ducán, (cuàhà gá quidá), màdì sàhà cuisì necesidad xi-ne chindéà; còò, vāchi cuàhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì ndiaha xi-yà sàhà obra mà. ¹³ Vàchi nú sàni xini-nè nansa nì chindee-nsiánè, dandu icúmí-nè ndenihi cahnú-néyà sàhà-nsiá ñà-sàni xini-nè ñà-ndàà nduá, nchícùn vī-nsiá razón ndiaha xí Cristu nacua cachí-nsià. Te icúmí stná-nè naquimanì-néyà sàhà ayuda nì sàha-nsianè, xì sàhà stná nsidaa ayuda sàha-nsia ndéni nèhivì ní cui. ¹⁴ Ñàyùcānduá, màni gá icúmí-nè cunihnu ini-nè sàhà-nsiá, te cācān tāhvì stná-nè sàhà-nsiá nùù-yà ñà-nì xini-nè cuàhà gá gracia quidá-yà sàhà-nsiá. ¹⁵ Te vichi, jansivéhé cahnú-yà sàhà tnùmanì ndiaha xí-yà nì sàhatahvì-yàndò, (divi Dèhemanì-yà)! Ni mà cúí sàà-ndà naquimanì-ndàyá nacua ndiá ìcà-ndà.

10

Nansa nì dānsínúú ini Pablo nècuàchì ñuu Corinto ñà-íá derechu xi-ne, vāchi Jesús nduú ana nì sàha xi-né chuun ù quidá-né

¹⁻² Sà-ínahá-nsiá màni ini Cristu; mà dáná-yà. Ñàyùcānduá, yùhù Pablo, sacúndāhvì nùù-nsiá ñà-màsà cóo ni-iin necesidad càhàn ndeí xì-nsiá na sái. Vāchi cachí daya nèhivì sàhí ñà-nduú iin nèhivì cúchitnu na ié` cutnāhí xì-nsiá, doco na iá xiqué, (te tiaí carta xì), dandu mà úhì càhàn ndeí, cachí-nè. Pues ñà-ndàà nduá, vihini nihnú inì càhàn fuertí` xì dava-nsia. Vāchi tuxí ini dava-nsia sàhà-nsí ñà-quidá ndevàha-nsi na quidá ndéni nèhivì ní cui ñuhiví yohó. ³ Pues, ñà-ndàà nduá, nèhivì ñuhiví yohó nduú-nsí, doco na cuní-nsì cundee-nsí (nùù ñà-có-ndiàá), có-quidá-nsí guerra na quidá nèhivì ñuhiví yohó. ⁴ Iá ndisa nahi arma xi-nsí, doco có-nduá arma xi ñuhiví yohó. Còò, arma ndiaha xí Dios nduá xichúùn-nsí, te nihá ndudu ù xí-yà, ñàyùcānduá vātùni cundee-nsí nùù nsidaa ñà-có-ndiàá iá ñuhiví yohó mate fuerte gà-ñà. ⁵ Vātùni cundee-nsí nùù nsidaa palabra nchichí chítnùnì ini nèhivì tuxí inì-xi mii-né nduú-né mii-né, te sadí-nè nùù (palabra cachítnùhu) nansa cunitnàhà-ndà xì Dios. Vātùni cundee stná-nsì nùù-né ñà-nì sàà-nè cunini stná-nè Cristu, te cunihnu vaha stná ini-nè cuisì nacua cuní mii-yà. ⁶ Te mii-nsiá tu, nú sàà-nsiá cunini vaha ndisa-nsiayà, dandu ndiaha gá coo. Doco nècuàchì iin-ni có-cuní cunini (xi-yà), icúmí-nsí cuàha-nsinè iin conseju fuerte.

⁷ Yùhù cuní` cundehè-nsiá nansa ndisa iá chuun yohó. Nú iá iin-nsia tuxí inì-xi nduú nèhivì xí Cristu, pues ni cúnahá-nsiá ñà-stná nsiùhù nduú

stná-nsi nêhivì xí-yá nahi mii-nsiá. ⁸ Mate ní càhàn ndeí iyuhu xi-nsiá na ní cachi ñà-íá ndisa derechu xi, doco có-cùcáhàn núúí sàhámà. Vàchi derechu mà, sàhà-ñá nacuaàhandee ini-nsi mii-nsiá nduá dìsàhà-xí nì nìhì-nsiá nùú Stoho-ndà Señor, màdiá sàhà-ñá quida quini-nsi xì-nsiá. ⁹ Te màdi sàhà-ñá dayúhî stná-nsi mii-nsiá tiaá-nsí carta yohó. Còó. ¹⁰ Yùhù (ináhî) cachí dava nêhivì sàhí ñà-ndee càhìn nùú carta xi, te fuerte palabra tiaí, doco nú sà-íé` nùú-né, te indêhe-né núí, dandu mà finu guè, te nì mà túha guè càhàn vií', cachí-nè. ¹¹ Doco ni cúnáhá-nê ñà-divi nacua cachí-nsi nùú carta xi-nsi na ndoó xicá-nsí, divi ducán icúmí-nsí quida stná-nsi na sàa-nsi ndé ndoó-nsiá.

¹² Nsiùhù, ni-iyuhu có-cùnì-nsi dadavá stnahá-nsí xì nêhivì ndeníhí vaha guá xì mii-xí, còó; vachi tucu dahuun xíquida-ne. Tuxí ini-nè ñà-cuisi modo xi mii-né nduú ley chicá ndiaá, te ndeníhí vaha tnahá iin-ne inga-nè. Ñàyùcàndùá (náhà xicà), nècuàchì có-cùndàà inì-xi nduú-né. ¹³ Doco nsiùhù, có-nàndúcú-nsí ñà-queue tñùñuhu xí-nsí, ni có-dàquíhvi-nsi mii-nsí nùú iin chuun cóni sáha Dios nsiùhù. Cuisi chuun nì nìhì-nsí nùú mii-yá nduá càhàn-nsi sàhà-xí. Te dècuèndè ndé ndoó-nsiá jaàn nì sàha stná-yà nsiùhù chuun quida-nsi. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, màdiá yáha-nsi nùú-xí ndé nì cachi-yà xì-nsí nduá. Tucu cundua nú màsà sàa-nsi ndé ndoó-nsiá nì cùí. Doco còó, nècuàchì primeru nì càhàn xì-nsiá razón ndiaha xí Cristu nduú-nsí. ¹⁵ Doco iin chuun cóni sàha-ya nsiùhù, còó, mà càhàn-nsi sàhámà na ian nduá chuun xi-nsi; còó. Doco nihnú ini-nsi quida ga-nsi más gà chuun xi-ya ndé ndoó-nsiá jaàn nú sàni nìhì-nsiá nì xinindisá-nsiá chicá fuerte, doco siempre mà yáha-nsi ndé nduú nùú-xí nì cachi Dios xì-nsí. ¹⁶ Dandu después dècuèndè stná ñuu ndoó chicá nùú-xí cuní stná-nsi cùhùn-nsi cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, doco ni xi ñá-jaàn, mà nándúcú-nsí queue tñùñuhu xí-nsí sàhà iin chuun nì quida inga nêhivì. ¹⁷ Vachi nú cuní-ndà tavà-ndà tñùñuhu xí mii-nda, dandu nì cúnáhá-ndá ñà-cuisi Stoho-ndà Señor nduú tñùñuhu xi-nda. ¹⁸ Vachi ¿índù clase nêhivì icúmí ndee vaha nùú-yá? ¿A nêhivì tavá tñùñuhu xí mii-xí? Còó, cuisì ana cudî ini mii-yá sàhà-xí icúmí ndee vaha.

11

Ñà-nduá nì cachi Pablo sàhà nêhivì dananí uun nduú apóstol nì nìhì chuun nùú Jesús

¹ Vichi cuàhìn càhìn iin ratu na iin tè-cùmání; ñàyùcàndùá, sacúndáhvi` nùú-nsiá ñà-quidandee inì-nsia sàhí, por favor. ² Vachi yùhù, cuàhà gá nacání inì sàhà-nsiá na ian nacání stná ini Yua-nda Dios sàhà ndohó. Cunaha-nsiá, ducan íá stná na ian nì ndiadi tñùhu xi iin novia cuàhàn nandàhà. Vachi mii-nsiá, na iin novia nduú-nsiá, te cuní sàa-nsiá ndé íá Cristu te cundoo-nsia nùú-yá nicanicuahàn. Doco na sàa-nsiá yucán cuní cunduu-nsia (nêhivì vií ndisa) na iin novia siempre sàni quida vií. ³ Doco yúhî xì-nsiá, còtó dàcà dìni-nsiá, te mà cúníhnú vaha ga ndisa inì-nsiayà. Vachi ducán nì cuu xi Eva sàhaha, (nì tñàtuu) còó (nduú ñà-malu), te ñà-tñùhù guá-si nì nìhì-sí nì dándàhví-siné. ⁴ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá, (caquin-nsiá cuidadu), vachi nú nì sàa iin nêhivì nùú-nsiá, te càhàn-nè sàhà inga Jesús, mà úhì candisá-nsiánè, mate díin nduú Jesús xi nècuàchì mà, te díin nduú Jesús nì cachi nsiùhù xì-nsiá; te (xiní-nsi) mà úhì candisá stná-nsiá yàha-nsia ndahà inga espíritu (quida-ne), mate díin espíritu nduá, màdi Espíritu ì nì nìhì-nsiá daa. Te (xiní-nsi), mà úhì stná cunindisá-nsiá inga palabra saa có-ndùdává xí palabra ì nì xinindisá-nsiá daa. ⁵ Doco siquiera, yùhù, davani ndiaá stnáì xì nècuàchì tuxí inì-xi xínduu guá apóstol ndiaha. ⁶ Mate vihini mà túha güé` càhàn vií,

doco ináhá vâhi ñà-nduá cachí. Te mii-nsiá ináhá vâha stná-nsiá ñà-divi ñà-ndáa nduájàn, vâchi sàni xininùu-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni quida-nsi.

⁷ Doco ¿a tuxí inì-nsia cuàchi nduá ñà-uun-ni nì cachitnùhi xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá? Dècuèndè menos nì ndòì sàhà-ñá cuní ni ndóo mii-nsiá xì chicá más tnũñuhu. ⁸ Vâchi na ní sa-ìe jaàn chindéi mii-nsiá, ¿índù nì quixi ñà-nsa itiacuí? Pues divi nùu nèhivì xí-yá ndoó inga ñuu. Ñàyùcànduá, yùhù quidé cuenta na ian nì sahnìndàhvì nècuàchìmà, te có-nduá ducán. ⁹ Daaní, después na ní quida manì dihùn nùí, ni-iin centavu cóni xíquèn nùu-nsiá. Còò; divi ñani-ndà nì quixi ladu Macedonia nì taxi xì ñà-nduá xiñuhí mà. Te cuàhà cuidadu nì saquin vâhi ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin gastu sàhí, te nicanicuahàn ducan icúmí quide. ¹⁰ Te yùhù cachí xì-nsiá nacua chindéé Cristu yùhù càhàn ndàì, mà nácóí cachì xì nèhivì inicutu ladu Acaya xi-nsia (ñà-có-tníì dihùn xí-nsiá). Còò, mà cuáhi cadi ni-iin nèhivì nùí cachì ñà-jaàn. ¹¹ Te, ¿índù chuun cachí ducán? ¿A sàhà-ñá có-cuú inì sàhà-nsiá? Còò, vâchi ináhá Dios ñà-cuú ndisa inì sàhà-nsiá. ¹² Doco iin-ni icúmí quidé ñà-nduá quide sàhá màsà níhìndèè nèhivì-mà coo cuadú gà-nè, te cachì-nè davani iá stná chuun xi-ne xì chuun xi nsiùhù. ¹³ Vâchi cunaha-nsiá, tnùhu nduá cachì-nè ñà-nùu mii-yá nì nihì-né chuun xi-ne. Dandahví uun-ne, te dananí uun-ne nduú-né apóstol xi Cristu. ¹⁴ Te mà úhì quida-ne ducán, vâchi stná ñà-malu Satanás, tùha stná-si dama-sì mii-sí nanduu-sì na iin ángel nchií ndiaha. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì nchícùn xì-sí, mà úhì stná dama-ne modo xi-ne na iin nèhivì quida-xi iin chuun viì. Doco cunaha-nsiá, icúmí-nè nihì-né (iin castigu) xi-ne nacua ndiá ìcà-né.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà-ñá quidá-né chuun ù xí Jesús

¹⁶ Vichi tucutu cachí xì-nsiá: màsà cútúxí inì-nsia iin tè-loco nduí. Doco nú ducán tuxí inì-nsia, dandu nì cuàha-nsia lugar càhàn chíí na iin tè-loco; vâchi stná yùhù cudíi stná inì cachì nansa ndiaá güè (nacua quidá dava nèhivì ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Doco ñà-nduá cuàhìn cachì xì-nsiá vichi, có-nduá na iin palabra (sahnú) nì nihí nùu Stoho-ndà Señor; cuisì na iin palabra loco nduá, vâchi ñà-cuàhìn ndenihi vâhi mií nduá. ¹⁸ Vâchi sàni xinì, ñà-cuàhà guá nèhivì ndeníhí vâha xi mii-xí sàhà ñà-nduá quidá-né, ñàyùcànduá yùhù stná cuàhìn quide ducán. ¹⁹ Vâchi mii-nsiá, ñà-cuàhà guá ináhá-nsiá, ñàyùcànduá mà úhì candisá-nsiá càhàn iin tè-loco xì-nsiá. ²⁰ Dècuèndè candisá stná-nsiá nú xichúùn nèhivì mii-nsiá, te ò tnií-né ñà-icúmí-nsiá, te ò dandacú ndee-né nùu-nsiá, te ò cachíchi ini-nè mii-nsiá, te ò caní-né nùu-nsiá; pues nsidaamá candisá-nsiá. ²¹ Doco nsiùhù, cuicahnú gà inì-nsia sàhà-nsí, vâchi cóni quidá-nsí xì-nsiá ducán.

Doco nú (jaàn) ndoó guá nèhivì sáhandee inì-xi ndeníhí vâha xi mii-xí, ádi vátùni stná yùhù càhìn sàhà mií ducán. Cuisì cuní cundaà inì-nsia ñà-na ian càhàn iin tè-loco nduá yohó. ²² Pues cachí nèhivì mà ñà-divi raza hebreu xínduu-ne. Doco yùhù, divi raza mà nduú stnáì. Daaní, nècuàchì ñuu Israel nduú stná-nè cachì-nè; pues divi ducaní stná yùhù. Daaní, cachí stná-nè ñà-Abraham nì sanduu yohòtéhè-né. Pues ni cúnáhá-nè yohòtéhè stnáì nì sanduu nècuàchìmà. ²³ Daaní, cachì-nè ñà-divi Cristu xinúcuáchi-nè nùu-xí. Pues divi ducaní stná yùhù. Doco chicá más chuun xi mii-yá sàni quide nùu mii-né. Mate na càhàn tè-loco càhìn, doco ducán cachí, más gà nì quide nùu mii-né. Chicá cuàhà nì ñàhni cuí. Te chicá cuàhà nì sandiadi nùu mii-né. Cuàhà gá xichi sà-ìé ñà-cuì nì cuí. ²⁴ Úhùn xichi nì casahnì cuí tè-raza Judea yùhù xì chirrión, 39 golpe nì nihí iin iin xichi. ²⁵ Te ùnì xichi nì ñàhni cuí stnáì xì vara, te iin xichi nì caniyuu-té yùhù sàhà-ñá cuí. Te ùnì xichi nì càhà stná barcu ndé cuàhìn, ñàyùcànduá iin ndui xì iin ñuu nì xìque mahì tècuí

mar. ²⁶ Cuàhà gá sàni xìcanui. Dava yùte, ndé cùúnàhí` nì yàhi. Te dava xichi ndiatú tècuìhnà yùhù yàhi. Dècuèndè stná nèhivì raza mií, cuní stná-nè quida quini-ne xì', mii-né xì stná nècuàchì inga ñuu. Cuàhà gá peligrú yáhi na xicánuí ñuu nahnú, te ò yucù dána, ò mar. Te peligrú nduú stná na ié` mahì nèhivì dananí uun nchícùn xì mii-yá. ²⁷ Cunaha-nsiá, yáha ga ùhì chuun quidé, vâchi cuàhà vida yáhi xicánuí. Có-quídi, xíhì doco, xíhì tècuí; te nú coámà, quidándéé inì, mate xíhì vixin ñà-còò sícoto vâha xi.

²⁸ Pues, ñà-jaàn nduá yáhi, te iá gá más ñà-cónì cächí` xì-nsiá. Daaní, nsìquívì cuàhà gá nacání stná inì sàhà nèhivì xí Dios ndoó iin iin ñuu. ²⁹ Vâchi nú débìl iá anima iin ñani-ndà, dandu stná yùhù, na ian débìl iá stnáì; te nú sàni tucù iin-ne nì quida nèhivì, dandu stná yùhù ndohó stnáì.

³⁰ Ñàyùcànduá, nú ndisa iá necesidad ndenihi vâha mií, dandu chicá vâha nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá vida yáhi, te dandohámà yùhù. ³¹ Cunaha-nsiá, ñà-ndácuisì nduú nsidaa ñà-nduá cachí` xì-nsiá yohó, te ináhá stná mii-yá ana cahvi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá, ansivéhé-yâ nicanicuahàn.

³² Na ní sa-ìe ñuu Damasco, iá stná iin gobernador xinúcuáchí nùù rey Aretas yucán, te divi-tè nì dándàcù-te cundiaa soldadu yehè ñuu mà ñà-cùnì-te tniì-tè yùhù. ³³ Doco (nì nani) nama ndiadí ñuu mà ndé iá iin ventana tii, te nì sàcùnacai iin ìcà sìcàté, te nì dandúù nèhivì yùhù (inga ladu), te ducán nì nihí nì càcui nùù gobernador mà.

12

Nansa nì dàcùnì Dios Pablo iñàha, te nì xini-nè cuàhà ñà-ndiaha

¹ Yùhù ináhí còò nì-iñàha nìhìndèè-ndà nú ndeníhí vâha-nda mii-nda, doco cuàhìn quide seguir. Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-nduá dacuní Dios ndohó, vâchi cuàhà gá ñà-ndiaha xiní nèhivì dava xichi. ² Yùhù ináhí iin tiàa xiníndísá-xí Cristu, te sàcuàhàn-ndà iin ùxìn cùmì cuà nì ndiachi-nè dècuèndè ansivi ùnì (chicá dìquì-xí). Có-ináhí a ní sàhàn-nè yucán xì na iá iquicúñú-nè, te ò cuisì anima-nè, sólo Dios ináhá. ³⁻⁴ Doco yùhù, ináhí nècuàchì mà, te nì ndiachi-nè nì sàhàn-nè ndè (iin lugar ndiaha) nani paraíso, mate có-ináhí a ní ndiachi stná iquicúñú-nè nì sàhàn, te ò mii-ní anima-nè, cuisì Dios ináhá. Te ndè lugar yucán nì inini-ne palabra yáha ga ndiaha. Doco còò stná permisú cachi-ndà palabra mà xì nèhivì. ⁵⁻⁶ Pues iin nècuàchì nì xini ñà-jaàn, vihini taví tnùñuhu xí-né sàhà ñà-jaàn, vâchi màdì tnúhu nduá, te ni màdì palabra cumáni cundua nú ni cachí` ducán nì cùì, (vâchi cunaha-nsiá, yùhù nduú nècuàchì mà). Doco còò, mà cächí` ñà-jaàn. Cuisì nacání xì-nsiá ñà-nduì iin nèhivì ùún, te ndohó stnáì, còtó cutuxi inì nèhivì cuàhà gá ndiaí, mate tãñáha ga cuni-nè nansa ndisa quidé, te ò tãña`ha ga cunitnùhu-ne nansa ndisa iá modo xi.

⁷ Cunaha-nsiá, ñà-ndiaha guá iá ñà-nduá nì xini ansivi daa, ñàyùcànduá nì sàha Dios yùhù iin (ñà-dàndòhò-xí na ian) ihí iin iñù cahnú ìqué. Ducán (sàha-ya permisú) quida ñà-malu xì' sàhà-ñá màsà ndeníhí vâha güè` mií. ⁸ Mate ùnì xichi nì xìcàn tàhvì nùù-yá áma dácúxíó-yáñà, ⁹ doco dohó nì cachi-yá xì': "Cunaha-ní, vátùnì sàà gracia xi nùù-ní. Vâchi nú cuítâ-nî, dandu chicá ndiaha icúmî chindeí mii-ní", nì cachi-yà. Ñàyùcànduá, vichi cudí inì nú cuítê, vâchi nú ducán, dandu chicá más icúmî nìhìtáhvì` ndudu ì xí Cristu. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn, cudí inì nú còò fuerzì, te ò cánàhá nèhivì xì', te ò yáha ndahví, te ò taxi nèhivì yùhù, te ò yáhi cuàhà vida sàhà mii-yá, vâchi nú (cuàhà gá ndohí), te còò fuerzì, dandu chicá cuàhà icúmî nìhìtáhvì` ndudu ì xí-yá.

Ndià disáhà-xí nì nacani guá inì Pablo sàhà nèhivì xí Dios ñuu Corinto

¹¹ Cunaha-nsiá, na ní ndenihi vâha güè` mií xì palabra jaàn, na iin palabra cachí iin tè-cumáni nì sandua. Doco fuerza nì cachì ducán sàhà ñà-nduá

(cachí) mii-nsiá sàhí. Vàchi mii-nsiá nduú ana ndiá ìcà tavà xì tñũñuhu xí nì cùí. Mate ni cachí-ndà còò ni-ĩnàha ndiaí, doco siquiera dava-ni ndiaí xì nèhivì cachí guà xì-nsiá nduú-né apóstol xi mii-yá. ¹² Vàchi na ní sa-ìe xì-nsiá, cuàhà gá milagru fuerte nìsa quide. Cuàhà gá ìnàha ñà-ndulocó nèhivì nì quide, te cuàhà gá nì quidandee stná inì (na ní xinì cuàhà vida). Ñàyùcàndùá, sàhà nsidaámà vátùnì cundaà inì-nsia divi ana nì techuún mii-yá nduí. ¹³ Nacua siempre quidé xì nèhivì xí Dios inga ñuu, divi ducán nìsa quida stnái xì mii-nsiá. Cuisì ìmindaa ìnàha cónì ndúdává, divi ñà-cónì tñí òhùn xí-nsiá. Te nú cuàchi nduájàn, dandu sacúndáhví nù-nsiá ñà-cuicahnú ini-nsiá sàhí, por favor.

¹⁴ Vichi sà-ìé ñà-sàì ndé ndoó-nsiá inga tu, te vichi cundua ùnì xichi. Doco ni-ìnàha mà cáquìn nù-nsiá, vachi màdì ñà-ìcúmí-nsiá nduá cuú inì sàhà-xí, còó; mii-nsiá cuú inì sàhà-xí. Vachi (nahi dèhi xínduu-nsia, te) có-quidá tocar iin dèhe dacáyà biene ndutahví yuadíhà. Còó, yuadíhà quidá tocar dandútáhví xì biene xi nùù miá. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, dispuestu ié quide ndéni gastu nì cui sàhà ñà-vàha xi anima-nsiá, dècuèndè vida xi cuàha stnái nú iá necesidad. Doco ñà-nduá xiní, mate ducán chicá más cuú inì sàhà-nsiá, doco chicá menos cuú ini mii-nsiá sàhí.

¹⁶ Dava stná nèhivì, cachí-nè sàhí ñà-ndáà nduá, cónì tñí òhùn xí-nsiá, doco ñà-cuàhà guá maña icúmí, ñàyùcàndùá, inga modo nì sahnindahví mii-nsiá, cachí-nè. ¹⁷ Doco ¿a ní sahnindahví ndise mii-nsiá na ní techuún nèhivì nì sàà nù-nsiá? (Còó.) Te ¿a ní candiaa-nè òhùn xí-nsiá? (Còó.) ¹⁸ Nì sacundahví nùù Tito (ñà-cùhùn-nè) ndé ndoó-nsiá, teayùcàndùá cutnàhà-né xì inga ñani-ndà nì sàà. Doco ¿a ndísá nì sahnindahví-nè mii-nsiá? (Còó.) Amádi iin-ni nì quida stná-nè nahi yùhù, vachi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù.

¹⁹ Vihini tuxí inì-nsia cuisì cáhìn ducán sàhà-ñá ndòò vaha tu-nsi xì-nsiá. Doco còó. Indéhe Dios, ináhá-yà nansa cachí, te ndácùcahan stnái Cristu. Cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá, ñàyùcàndùá tiaí nsidaa ñà-yòhó, ñani màní. ²⁰ Doco yúhì sàhà-nsiá còtó sàì yucán, te mà cúdî gá inì sàhà ñà-nduá quidá-nsiá, te ò mii-nsiá, mà ndóò stná inì-nsia sàhí. Ndisa, yúhì sàhà-nsiá, còtó sàì, te ndoó-nsiá náà tnahá-nsiá, cúmbidia inì-nsia, dacuídà stnahá inì-nsia, te ò ndeníhí ndiaha gá-nsiá mii-nsiá, te ò dandahví tnahá-nsiá, te xítñuhu tnahá-nsiá, te ò cucuádû-nsiá, có-xìcánúú víi gá-nsiá. ²¹ Ndisa, yúhì, còtó sàà tui, te ndòò cahin nùù Dios. Nacání gá inì ñà-vihini cundoo nècuàchì nì quida cuàchi sà-ìá quivì, te tàñáha ga naxicocuín ini-nè sàhà-ñá. Ndisa icúmí coi tñùnsí ini sàhà-né nú tàñáha ga cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ne, a sea nì càhàn-nè xì ana cónì nándàhà xì-né, te ò iá viciu xi-ne, te ò ní quida-ne inga ñà-siquini.

13

Nansa nì cachi Pablo na ní dàxínu-ne carta yohó, cuidadu ni cúndóó-ndá màsà quidá ndevàha-nda, cachí-nè

¹ Vichi cunduu ùnì xichi sàì ndé ndoó-nsiá. Te nú sàì sàì, (te quesáhá-ndá ndatnúhú-ndá sàhà ana có-quidá víi), dandu fuerza nduá cundoo ùì ò ùnì testigu, dandu cundaà ini-ndà ìndù ñà-nduú ñà-ndácuisì. ² Te vichi iá stná ñà-nduá cuní cachì xì nsidaa nèhivì nì xida cuàchi antes, te ni cúnínì stná nsidaa gá-nsiá, vachi nacua nì cachì na ní sàhìn visita ùì mà, ducán cachí stnái vichi mate xica ié; nú ni sàì, mà dácâcui ni-iin nèhivì (xiñuhu conseju). ³ Ducán icúmí quide, vachi xìcàn-nsiá iin seña cundaà inì-nsia, a ndísá divi Cristu nì sàha xí derechu ñà-càhìn xì-nsiá ducán, á coó. Cunaha-nsiá, màdì débìl iá mii-yá ana dandàcù-xì nùù-ndà, còó; quidá-yá poder xi-ya nùù-ndà. ⁴ Mate

na ian débil nì ìa-ya na ní chituu-tèyá nchìca cruz, doco vichi, còó. Itiácú-yà vichi sàhà poder xi ndudu ìì xí Dios. Ñàyùcànduá, stná nsiùhù, mate còó stná fuerza xi-nsi nahi Cristu daa, doco sàhà poder xi-ya icúmí-nsí cutiacu gà-nsí ñà-chindee-nsí mii-nsiá.

⁵ Nacani vaha inì-nsia, a xiníndísâ ndisa-nsia mii-yá, á coó. Cundehe vaha-nsia anima-nsiá. Xiñuhu cuàha-nsia cuenta ñà-inácaa Jesucristu ini anima-nsiá. Doco te nú còò-yá, dandísá, có-ndùú-nsiá nèhivì sàni natùì nùù-yá. ⁶ Doco cahnú gà Dios vátùni cundaà inì-nsia sàhà nsiùhù ñà-ndùú-nsí nècuàchì sàni natùì nùù-yá. ⁷ Te vichi xícàn tàhvì-nsí nùù-yá sàhà-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin falta. Doco có-càchí-nsí ducán sàhà ñà-cutuxi ini-nsiá vaha ga nsiùhù. Cuisì cuní-nsí quida-nsia ñà-ia vii, mate vihini mà sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsia ñà-sàni natùì stná-nsí nùù-yá. ⁸ Doco nú ñà-ndácuisì nduú palabra chináhá-nsí, dandu mà cúí cadì nèhivì nùá, cuisìá cui quidañuhu-nèà, te dacuítia-nèà. ⁹ Te nsiùhù, mate nduú-nsí nahi nèhivì còò ni-ñàha-xi, doco cudí ini-nsí sàhámà; cuisìá cuní-nsí ñà-cucumi-nsiá iin fe fuerte. Te iin-ni icúmí-nsí càcàn tàhvì gá-nsí nùù-yá sàhà-nsiá ndè cachi sàà-nsia nduhì dahuun inì-nsia.

¹⁰ Cunaha-nsiá, cuàhìn dasài carta yohó nùù-nsiá na tañáha ga sàni nàcòti-nsiá, còtó sàni, te icúmí dandacú ndeí nùù-nsiá. Vachi ñà-ndáà nduá, iá derechu xi sàni nihí nùù Stoho-ndà Señor, doco cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá nduájàn, màdì sàhà-ñà quida quini xi-nsiá.

¹¹ Vichi, ni yáha vaha nsidaa-nsiá, ñáni. Quida-nsia lucha quida vii-nsiá nicanicuahàn. Te màsà cúhúun inì-nsia. Iin-ni ni cúnhnú stná ini nsidaa-nsiá, te cundoo manì-nsiá, dandu icúmí Dios cutnahá ndisa-ya xi-nsiá. (Ansivéhé-yâ), cuú ini-yà sàhà-ndà, te danácòo dadí ndiaha-yá ini-ndà.

¹² Nacasàhú stnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ìì xí-yá. ¹³ Te nsidaa stná nèhivì xí-yá ndoó yohó, cásàhú stná-nè xi-nsiá.

¹⁴ Vichi ni cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Te ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. Te nicanicuahàn ni cútnáhâ stná Espíritu ìì xí-yá xi nsidaa-nsiá. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ladu Galacia

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun ì nù Jesucristu xì nù ana nì dãnátíacú xì-yá, divi Yua-nda Dios. Màdì nù nèhivì nì níhì' chuun ma. Còó, màdì nèhivì ùún nduú ana nì sáha xí-ñà.

² Yùhù xì nsidaa nèhivì xì-yá cutnáhá xí yohó, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ladu Galacia natáca cahvi xì-yá.

³ Ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia nù Yua-nda Dios xì stná Stoho-ndà Jesucristu. Te ni cúndóó cueé-nsiá quida-ya. ⁴ Pues divi Jesucristu nduú ana nì sàha nì xihì sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá càcu-nda nù nsidaa ñà-có-íá vii iá ñuhiví yohó, vàchi ñà-jaàn nduá nì chitnùní ini Yua-nda Dios coo, ⁵ ansivéhé cahnú-yá nicanicuaàn. Amén.

Còò cá inga palabra ì cunchicùn-ndà, te càcu-nda, cuisí-ní palabra ì xí Jesús

⁶ Cunaha-nsiá, cuáhà gá ndulóquî ñà-yàchì guá sàni nacoo-nsia ichì víi mii-yá ana nì cana xi-nda sàhà gracia xi-ya. Vàchi inga palabra sànhicùn-nsia vichi. Vàha palabra mà cahan-nsiá, ⁷ doco còó, mà sàa ndudava xi ñà-ndùú palabra vaha ndisa xi mii-yá. (Cunaha-nsiá, náhà xicà) jaàn ndoó dava nèhivì cuní dacà xì-nsiá, cuní-nè dama-ne ñà-ndùú razón ndiaha xí Cristu. ⁸ Doco nú có-ndùdává palabra xi-ne mà xì palabra nì cachitnùhu nsiùhù xì-nsiá daa, dandu ni sàa nècuàchì mà ndañuhu-né ndè andea chicá vaha, mate ángel nì quixi ansivi nduú-né; te ò stná nsiùhù, nú có-ndùdává gá palabra cachí-nsì vichi xi ñà-primeru, dandu ni sàa stná-nsì ndañuhu-nsì chicá vaha. ⁹ Tucutu cachí' xì-nsiá nacua sàni cachì xì-nsiá antes, ndéni nèhivì ní cui ni cáhàn xì-nsiá iin palabra tucu iá, te có-nduá palabra nì xinindisá-nsiá daa, pues ni sàa-nè ndañuhu-né andea chicá vaha. ¹⁰ Ducán cachí', doco màdì sàhà-ñá cuní' ndòò vahi xì nèhivì ñuhiví nduá. Còó. Dios nduú ana cuní' cudìi inì-xì sàhí, vàchi nú nèhivì-ní, dandísá mà cúí cunduu guè iin nècuàchì xinúcuáchì nù Cristu.

Nansa nì nihì Pablo chuun ì nù Jesucristu

¹¹ Cunaha-nsiá, màdì nèhivì ùún nì náchúhún tnahá xi palabra ndiaha nì cachitnùhi (xì-nsiá), ñàni. ¹² Màdì nèhivì ñuhiví yohó nì nácání xí palabra mà xì'. Cóni dècuàhíà nù nèhivì ùún. Còó, divi Jesucristu nduú ana nì dàtnùú xì sàxìnítnùní sàhá mà.

¹³ Mii-nsiá, sà-ínáhà-nsiá nansa nisa quide antes na ní sanchicuìn religión xi nècuàchì raza-nsì Judea, yáha ga nisa quida quini xì nèhivì natáca cahvi xì Dios, vàchi nisa cuní dandáñúhí nsidaa nècuàchì mà nì cùí. ¹⁴ Te yàchì nì quee stná cuáhà fama xi nù nèhivì religión xi-nsi, te menos nì ndòò nsidaa nècuàchì dava ga nùí, vàchi chicá ndee nì sanchicuìn estilu xi xì-nsí. ¹⁵ Doco Dios, sàhà ñà-sàni nacàxin-ya yùhù ndè na táñáha ga tùinuí' ñuhiví, ñàyùcànduá nì quida-ya gracia sàhí, te nì cana-ya yùhù, vàchi ducán nì chitnùní ini-ya ¹⁶⁻¹⁷ ñà-cuninùí Dèhemaní-yá, dandu después (cùhìn cacanuí) cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu (ñà-ndiaha guá) Dèhemaní-yá. Daaní, na ní nsihi nì xinì mii-yá, dandu yàchì nì sàhìn ladu Arabia. Cóni sàhìn ndatnuhí xì nèhivì ñuhiví yohó, nì cóni sàhàn stnáí ñuu Jerusalén ndé ndoó nècuàchì apóstol mate dihna-ne nì nihì-né chuun ì xì-yá, dandu yùhù. Còó, dihna ladu Arabia nì sàhìn, dandu nì ndixi tui ñuu Damasco.

¹⁸ Daaní, nì yàha ùni cuà, dandísá nì sàhìn ñuu Jerusalén, te nì xinitnàhí xì Pedro. Te yucán nì ìe sàhùn quivì nì sacutnahí xì nècuàchì mà. ¹⁹ Doco nècuàchì xínduu apóstol dava ga, còó, cóni xìní-nè, cuisí-ní ñani Stoho-ndà

Señor nani Jacobo nì xinì. ²⁰ Te cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá tiaí nùù-nsiá yohó, ñà-ndácuìsì nduá, vàchi ináhá Dios.

²¹ Daaní, después, màndixi nì nsiaa tui ladu Siria, te después nì nsiaa stnái ladu Cilicia. ²² Doco nèhivì cahvi xi Cristu ndoó ladu Judea, cóni sàa-nè cunitnàhá-né xì', ²³ cuìsì-ní nì xinitnùhu-ne ñà-có-quidá quini guè xì-né. Antes nìsa cunì dandáñúhì nècuàchì mà sàhà-ñá xiníndísâ-né mii-yá, doco vichi xicánúú stnái cachítñùhi xì nèhivì nansa cunindisá stná-nèyà. Pues divi palabra jaàn nduá nì xinitnùhu nècuàchì mà sàhì, ²⁴ te cuàhà gá nì naquimanì-né Dios sàhámà.

2

Ñà-nduá nì cacachi dava ga nècuàchì apóstol na ní nataca-nè xì Pablo ñuu Jerusalén, te nì ndatnuhu-né

¹ Daaní, nì yàha ùxìn cùmì cuà, dandu nì sàhàn tui ñuu Jerusalén, cutnàhá stnái xì Bernabé, te ndacá stnái Tito. ² Vàchi nì dàtnúù Dios ini anímè ñà-ìcúmì cùhìn, ñàyùcànduá nì sàhìn ñuu mà. Te na ní sàì yucán, dandu nì nataca cuaán-nsí, yùhù xì nèhivì idónuu, te nì ndatnuhí xì-né nì dàtúí nùù-né nansa ndisa iá palabra ì cachítñùhi xì nèhivì inga ñuu. Ducán nì quide sàhá màsà ndóo uun nsidaa chuun cuàhìn quide, ni màsà ndóo uun stná nsidaa ñà-nduá sàni quide antes. ³ Doco cóo, cóni càchì-nè (iá ñà-quidámànì gá). Ni cóni càchì stná-nè icúmì màcùtuu stná seña xi Dios ìcà compañeruì Tito, mate nècuàchì inga raza nduú-né. ⁴ Ñà-ndàà nduá, yucán nì sandoo stná dava nèhivì (cachí ñà-fuerza màcùtuu seña mà), doco nèhivì nì tnàtuu dèhé uun ndé nataca-nsì nì sanduu-ne, có-nduú ndisa-ne nèhivì xí Yua-nda Dios, vàchi maña uun nì quida-ne, cuìsì-ní cunì-nè cuitnùhu-ne nansa quida-nda ñà-có-nchìcùn gà-ndà ley xi mii-né sàhà-ñá libre ndoo-nda nì quida Jesucristu. Doco vichi cunì-nè natenchicùn tu-nda ley xi-ne. ⁵ Doco nsiùhù, cóo, ni-iyuhu cóni cándísâ-nsí palabra xi-ne, vàchi cunì-nsì ñà-iin-ni cucumi ì-nsiá palabra ndàcuìsì xí-yá nacua cachí razón ndiaha xí-yá.

⁶ (Nacua sàni cachì), yucán nì ndatnuhí xì nècuàchì cachí chicá idónuu. Doco nùù yùhù, có-quidámà a xínduu-ne nècuàchì iá fama xi, ò á cóo, vàchi iin-ni indèhe Dios nsidanicuu-nda. Pues, cunaha-nsiá, cóni dandàcú nècuàchì mà nùì ñà-dami ñà-nduá quidé. ⁷ Cóo, vàchi nì cundaà ini-nè ñà-yùhù quidá tocar cacaniu mahì nèhivì cuàhà raza (cachitnùhi palabra ì); doco Pedro, cóo, cuìsì nèhivì raza-nsì Judea cachitnùhu xi-né palabra mà. ⁸ Te mate ducán nduá, doco imindaa mii-yá nduú ana chindéé xí ndùì-nsì. Mahì nèhivì raza Judea xicánúú Pedro quidá-né chuun ì xí-yá, te yùhù, mahì nèhivì inga raza xicánúú, doco iin-ni chindéé-yâ ndùì-nsì. ⁹ Ñàyùcànduá, nì sàà nècuàchì idónuu ma nì cundaà ini-nè nansa iá chuun ì sàni ñhìtáhvì'. Te sàhámà nì tñi ndahà tnàhá-né xì', xì stná Bernabé. Cunaha-nsiá, Jacobo xì Pedro xì Juan nì sanduu nècuàchì idónuu ma, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-iin-ni chuun nduá quidá nsidaa-nsí, cuìsìá nùù nèhivì inga raza nì cùhùn nsiùhù, te mii-né, nèhivì raza Judea càhàn xì-né, nì cachi-nè. ¹⁰ Cuìsì-ní (inga palabra gà) nì cachi stná-nè xì-nsí, divi ñà-màsà nándodó-nsí chindee-nsí nèhivì ndahví (ndoó ladu xi-ne). Ñàyùcànduá, yùhù siempre ñà-jaàn nduá nacánì inì quide.

Nansa nì cachi Pablo xì Pedro na ní ia-ne ñuu Antioquía, nì sàha-ne nècuàchì mà iin conseju

¹¹ Doco después, na ní quesaa Pedro ñuu Antioquía, dandu nì càhìn xì-né, nì indehè váhi nùù-né, te nì chinahì-nè, vàchi cóni quidá víi-né yucán. ¹² Vàchi na táñâha ga quesaa nècuàchì ñuu-nsì vaxi cuenta xi Jacobo, dandu nì saxixi tàcá-nè xì nsidaa nècuàchì inga raza yucán. Doco na sàni caquesaa nècuàchì

inga mà, dandu nì naxicocuñin ini-nè, cóni xixí gá-nè xì nècuàchì inga raza mà, vèchi yúhí-nè cuitnùhu nècuàchì raza-nsì Judea. ¹³ Dandu después, nsidaa gá stná nècuàchì raza-nsì ndoó yucán, cóni quidá ví stná-nè, (vèchi nì quecuaán stná-nè), mate ináhá-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne; ndè stná Bernabé nì quida stná-nè ducán. ¹⁴ Doco yùhù, na ní xinì có-xíquida vii-né nacua cachí palabra ndàcuisì xí razón ndiaha, dandu nì cachì xì Pedro, te iníní nsidaa nèhivì yucán; nì cachì: “Mii-ní, iin nècuàchì raza-ndà Judea nduú stná-ní, doco vichi (sàquidà-ní nahi nèhivì inga ñuu), có-chìvaha gà-ní estilu xi raza-ndà, vèchi vichi sàquidà-ndà na quidá nèhivì inga raza. Ñàyùcànduá, ¿índù chuun sàni quida stná-ní na ian cuní-ní ñà-fuerza chivàha stná nècuàchì inga raza mà estilu xi raza-ndà?” (nì cachì xì-né).

Nansa icúmí nècuàchì raza Judea quida-ne sàhà-ñá càcu-ne, divi icúmí stná-nè cunindisá-né mii-yá

¹⁵ Nsiùhù nècuàchì raza Judea, có-nduú-nsí nècuàchì cuàchi nahi nècuàchì inga raza (cahan-nsí). ¹⁶ Doco ináhá vaha-nsi còò ni-iin ndee vaha nùù Dios sàhà-ñá chivàha uun-ne ley sàhana. Còò, cuisì-ní nú ni cúnihnú vaha ini-ndà mii Jesucristu, dandísá càcu-nda, ináhá-ndá. Ñàyùcànduá, divi ñà-jaàn nduá quidá-nsí, vèchi ináhá-nsí cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá ndiaá, te ducán ndee vaha-nda nùù-yá, màdiá chivàha-nda ley sàhana ma, vèchi sàhà ley mà, mà sàà ni-iin nèhivì ndee vaha-ne nùù-yá. ¹⁷ Doco nú micúisi sàhà Cristu cuní nsiùhù nècuàchì raza Judea ndee vaha-nsi nùù (Yua-nda) Dios, dandu ñà-yucán queá ñà-nduú stná-nsi nèhivì cuàchi (nahi nèhivì dava ga). Doco te nú ducán nèhivì cuàchi nduú stná-nsi, dandu ¿a sàhà ñà-nchìcùn-nsi Cristu nduájàn? Còò, ni loho có-nduá ducán. ¹⁸ Doco nú iladú sàni nacoò canúú-ndá iñaha (nahi ley sàhana ma), te tucutu cuní-ndà natenchicùn-ndáñá, dandísá nsidá cuàchi-nda, doco cuisì mii-nda quidá xi mii-nda ducán. ¹⁹ Yùhù, sàhà-ñá (fuerte guá castigo) xi ley mà, nì sàì nì quide cuenta na ian sàni xihì nì quidamà; doco vichi sàni natiacu stnái, te sà-itiácúì nùù Dios. ²⁰ Vèchi quidé cuenta na ian nì cutnahí xì Dèhemani-yá Cristu na ní sàcùtuu-ya nchìca cruz. Doco vichi, sà-itiácúì, vèchi inì anímè itiácúì mii-yá, màdi ndisa yùhù. Mate ñuhivì yohó ié, te iá iquicúñuì, doco cuisì sàhà ñà-nihnú vaha inì mii-yá, ñàyùcànduá itiácúì vichì. Cahví xì-yá, vèchi cuú ínì-yà sàhí, te nì sàha-ya nì xihì-yà sàhí. ²¹ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, mà vaha nacoò-nda gracia xi Dios iladu; (doco divi ducán quea) nú sàhà ley sàhana ma sàni ndee vaha-nda nùù-yá nì cùì, vèchi nú ducán, dandu uun-ni nduá nì xihì Cristu.

3

Cuisì sàhà fe xi-nda cui ndee vaha-nda nùù Dios, màdi sàhà-ñá chivàha-nda ley sàhana

¹ ¿Ndahví mii-nsiá nècuàchì Galacia! vèchi có-nìhnú ví gá inì-nsia vichi. ¿Índù chuun nì sàha-nsia nì dandàhvì nèhivì mii-nsiá, te vichi có-nchìcùn gà-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá, mate claru sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà Jesucristu, nansa nì xihì-yà nchìca cruz? ² Pues vichi cuní cachi-nsiá xì: ¿ndiá nduá nì quida-nsia, te nì nìhì-nsiá Espíritu ìì xí Dios? ¿A ní chivàha-nsia iin ley sàhana? (Còò), cuisì ñà-nì inini-nsia palabra ìì, te nì xinindisá-nsiá, ñàyùcànduá nì nìhì-nsiá Espíritu ìì. ³ Ñàyùcànduá, ¿índù chuun có-sàà-nsiá cundaà inì-nsia? (Sà-ínáhá-nsiá) ñà-divi Espíritu ìì nduú ana nì chindee xi-nsiá na ní quesaha-nsiá xicá-nsiá ichì Dios. Te vichi ¿a tuxí inì-nsia ñà-micuúsi-nsiá cuàhàn-nsiá daxínu-nsia (salvación xi-nsia)? ⁴ Cuàhà gá sàni ndoho-nsia (sàhà Jesús), te ¿a icúmí ndòò uun stná nsidaámà? Cahnú gà

Dios ñà-màsà ndóo uan. ⁵ Daaní, jaàn iá stná iin ana dàníhítáhvì xì-nsiá ñà-chindee Espíritu Ìlì mii-nsiá, te quidá stná-nè milagru ndiaha. Doco ¿a sàhà ñà-nchícùn-nè ley sàhaha nduá quidá-nèàmà? Còó, cuisì sàhà ñà-xiníndísá-né mii-yá.

⁶ Pues, divi ñà-jaàn nduá nì quida stná Abraham sàhaha, nì xinindisá-né Dios, te ñà-yùcán nì ndee vaha-ne nù-yá. ⁷ Sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini-ndà sàhà nsidaa nècuàchì sà-icúmí xí fe ñà-nahi descendencia xi Abraham xínduu stná-nè. ⁸ Vàchi nù tutu ì nì tíaa sàhaha nì cachitnùhu Dios nansa icúmí nèhivì vichi ndee vaha-ne nù-yá sàhà cuisì-ñá xiníndísá-né mii-yá, mate nèhivì ndéni raza nì cui ni cundúú-né. Ñàyùcànduá, nì cachitnùhu-ya xi Abraham iin ñà-vaha, cachí-yá: “Sàhà mii-ní icúmí nèhivì nsidaa ñuu nihítáhvì-né cuàhà gá ñà-ndiaha ì”. ⁹ Ñàyùcànduá, vátùni cundaà ini-ndà, nú xiníndísá stná-ndà, dandu cundiatú stná anima-ndà na ian nì cundiatú Abraham sàhaha na ní xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco nú cuisì cuní-ndà cundoo-nda sujetu nù ley sàhaha, dandu iin-ni icúmí stná-ndà nihì-ndà castigu cachí ley mà, vachi dohó cachá: “Nèhivì có-quidá ndisa nsidaa ñà-nduá cachí tutu yohó, tàhvì chíhán-né”, cachá. ¹¹ Sàhámà nàhà claru, mà sàa iin nèhivì ndee vaha-ne nù Dios sàhà-ñá nchícùn-nè ley mà, vachi cachí stná tutu ì mà: “Nèhivì xiníndísá-xí-yá, te ndeé vaha-ne nù-yá, divi cucumi xi vida ndiaha”. ¹² Doco ley sàhaha ma, màdì fe nduá xicàn cucumi-nda. Còó, vachi cachá: “Cuisì nú nì quidá ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachá, dandu nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda”.

¹³ Doco ndohó, sàni xidahan Cristu-ndó nù chihan cachí ley mà, vachi mii-yá, cuenta xi-nda nì ndoho-ya castigu sàhà chihan ma nacua cachí nù tutu ì: “Tàhvì chíhán nsidaa ana itácáa nù iin yutnù”, (cachí Dios). ¹⁴ Pues divi ducán nì cuu xi Jesucristu sàhà-ñá vátùni nihítáhvì stná nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-ndiaha ì nì cachi Dios xi Abraham. Ñàyùcànduá, vichi cuisì xiñuhu cunindisa-ndayá, dandu nihítáhvì-ndà Espíritu Ìlì nì quida-ya comprometer antes.

Tucu iá ley sàhaha, có-ndùdává xí ñà-ndiaha ì nì cachi Dios xi Abraham chicá antes

¹⁵ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu tii, ñàni; cuàhìn nacani xì-nsiá nansa quidá nsidaa-nda ñuhivì yohó. Ináhá-ndá nú sàni cuyucun iin tutu ndé nì ndatnùhu sahnu-nda ñà-quida-nda ìñàha, te sàni cua firmar, dandu iin-ni sàni ndòo, mà dáma, nì mà chíyòdo gá-ndà palabra nùá. Te ducán quida-nda mate tutu xi nèhivì ùún nduá. ¹⁶ (Pues divi ducán sàni quida stná Dios), nì saquin-yà compromisu nù Abraham ñà-nihítáhvì-né ñà-ndiaha ì xí-yá, mii-né xì ana cunduu descendencia xi-ne. Doco (na ní cachi-yá xì-né ducán), cóni cachi-yá icúmí nsidaa gá inga descendencia xi-ne nihítáhvì-né, na ian cuàhà-né (càhàn-yá sàhà-xì) nì cùí. Còó, sàhà imindaa descendencia xi-ne nì càhàn-yá sàhà-xí, divi nduú Cristu. ¹⁷ Ñàyùcànduá, yuhù cachí, nú ducán fuerte guá nì saquin Dios compromisu xi Abraham, te ùi xichi nì cachi-yá xì-né palabra mà, dandu mà cúí dàma-ña quida iin ley nì cuyucun 430 cuià después; còó, mà cúí ndòo uun ñà-nduá nì cachi-yá mate ní sàcòo inga ley mà. ¹⁸ Vachi nú sàhà ley mà nihítáhvì-ndà nì cùí, dandu mà cundúá iin compromisu icúmí-yá quida ndisa-ya cumplir. Còó. Doco ñà-ndiaha ì nì cachi-yá xi Abraham mà, ñà-yùcán ndisa nduú compromisu.

¹⁹ Pues (sàhámà ndàcàtnùhù-ndà), ¿índù chuun quidá ley sàhahama vichi? Pues cuisì sàhà ñà-cundaà ini nèhivì índù-ñá nduú cuàchi, ñàyùcànduá nì sàhà-yanè ley mà, dandu cucumi-néa dècuèndè quesaa mii-yá ana nduú ndisa descendencia xi Abraham, vachi divi mii-yá nduú ana cuàhàn nihítáhvì xì

ñà-ndiaha ì nì cachi Dios daa. Cunaha-nsiá, tìxi iin ángel mozo xi-ya nì sàha-ya ley mà, te Moisés nduú ana nì sàcùin dava cuenta xi nèhivì nùù Dios. ²⁰ Doco nú cachí-ndà nì sàcùin dava Moisés, pues cuní cachàmà ndoó ùì ana (ndatnúhú), màdiá imindaa (ana cáhàn). Doco (na ní saquin Dios compromisu xì Abraham), còó, cuisì-ní imindaa mii-yá (nì cáhàn, te sàhámà mà cúí ndòò uan).

Chuun quidá ley sàhana nduá chindéândô sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu

²¹ (Pues, ¿nansa cachi-ndà vichi?) ¿A sadí ley sàhana ma nùù compromisu nì cachi Dios quida-ya? ¿Còó, mà cúí! Vàchi nì có-sàà ley mà taxa vida ndiaha. Doco nú vátùni quida ducán nì cúí, dandísá divi sàhájàn vátùni ndee vaha-nda nùù-yá. ²² Doco còó, màdi ñà-jaàn nduú chuun quidá ley mà, cuisì nduá iin ñà-càchítñùhu uun xi-nda ñà-ndòó nsidaa-nda tìxi poder xi cuàchi-nda. Te ducán iá sàhà-ñá nì sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu, te nihì-ndà ñà-ndiaha ì nì cachi Dios antes.

²³ Doco na táñaha ga sàà tiempu ñà-cuisì cunindisa-ndayá, dandu ley sàhana ma nduá nì sanchicùn-ndà, còó inga iñaha, vachi ducán nì chitnùnì ini Dios quida-nda, divi ñà-cundiatu uun-nda ndè cachi sàà quivì datúi-ya nansa cui cunindisa-nda (Jesús). ²⁴ Vachi ley sàhana ma, na ian quidá nècuàchì ndiaá xì ñà-cuati, ducán nì saquida, cuisì nìsa chindeándô ndè cachi nì sàà tiempu nì quesaa Cristu, dandu cunindisa-nda mii-yá, te ducán ndee vaha-nda nùù-yá. ²⁵ Te vichi cuisì-ní fe mà nduá nchícùn-ndà, ñàyùcàndùá có-xiñùhù gá cunindisa-nda ley sàhana ma na ian nduá ana ndiaá xì-ndà vichi. ²⁶ Còó, vachi sàhà-ñá xiníndísá-ndá Jesucristu, ñàyùcàndùá, nahi dèhe sahnú-yá sàndùú nsidaa-nda. ²⁷ Vachi, na ní cuhiì-ndà quivì nì tenchicùn-ndà Cristu, dandu na ian nì dàma anima-ndà nduá, te nì nàcùnihu ini-ndà nahi mii-yá. ²⁸ Sàhámà mà cúí cachi gà-ndà diín nduú nècuàchì raza Judea, te diín nduú nècuàchì raza Grecia; còó. Stná nècuàchì nduú patrón, xì stná nècuàchì quidáchúùn saín nùù-né, na ian iin-ni sàni nanduu nsidaa-né vichi. Ni màdi (chicá ndiaá) stná nècuàchì tiàa nùù nècuàchì ñahà; còó. Iin-ni xínduu nsidaa-nda ñà-nchícùn-ndà Jesucristu. ²⁹ Te nú nèhivì xì Cristu nduu-nda, dandu vátùni quida stná-ndà cuenta ñà-ndùú stná-ndà descendencia xi Abraham, te ducán vátùni nihítàhvì stná-ndà ñà-ndiaha ì nì cachi Dios daa.

4

¹ Vichi chicá claru cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-ndùá cuní cachi nsidaa palabra jaàn. Ni cachí-ndà iá iin tètii icúmí ndutahvì xì ñà-cuicà nùù yua-té. Doco nú tii vá-te, dandu queámà na ian peón uun nduú-te, mate stoho nsidanicuú ñà-cuicà mà icúmí-té cunduu-tè. Doco tii vá-te, ² ñàyùcàndùá, iá-te ndahà ana ndiaá xì-té, te ndoó stná ana ndiaá xì ñà-cuicà témà ndè cachi sàà-te cuà-te nì cachi yua-té. ³ Pues divi ducán nìsa ìa stná xì ndohó na táñaha ga sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà; nahi ñà-cuati nì sanduu stná-ndà; iin ichì chicá sencillu xi ñuhivì yohó-ní nduá nì sanchicùn-ndà, te cuisì ñà-ndùá cachámà nìsa quida-nda. ⁴ Doco na ní sàà meru tiempu vaha, dandu nì techuún Dios Dèhemani-yá quixi-ya ñuhivì yohó ñà-tùinuù-yá nùù dihi-yá. Te (na nìsa ìa-ya yohó) nìsa ìa stná-yà sujetu nùù ley sahnú-ma. ⁵ Doco ñà-dìsàhà-xì nì quixi-ya nduú ñà-danàa-yá sàhà nsidaa nèhivì ndoó stná sujetu nùù ley mà, dandu càcu-ne. Ñàyùcàndùá, (sàhà-ñá-nì quida-ya ducán), vátùni nì sàcùnduu-nda dèhe ndisa Yuamáni-yá. ⁶ Te Yuamáni-yá, sàhà stnámà sàni sàhatahvì stná-yàndó Espíritu xi Dèhemani-yá ñà-coo Yà-ìì mà ini anima-ndà; te vichi cachí fuerte-yàmà “Yuamáni” (ini anima-ndà, cáhàn-yà cuenta xi-nda nùù Yua-nda Dios). ⁷ Ñàyùcàndùá có-ndùú gà-ndà cuisì nahi peón xi-ya;

còo. Dèhe ndisa-ya sàndùù-ndà, te nú ducán, dandu cuàhà gá icúmí-ndá nìhìtáhvì-ndà nùù-yá sàhà ñà-nchícùn-ndà Cristu.

Ñà-nduá nì cachi gà Pablo, ndulócô-nè sàhà-ñá nì tùcù nècuàchì Galacia inga ichì

⁸ Antes, na táñaha ga cunaha-nsiá Dios, dandu stoho-nsià nì sanduu ñà-có-nduú ndisa Dios, te ndee ní sacusahnúá nùù-nsiá. ⁹ Doco vichi, sà-ínahá-nsiá mii-yá, te ò chicá vaha ni cachí-ndà sà-ínahá-yá mii-nsiá. Ñàyùcànduá, ¿índù chuun cuní tu-nsia nàcùndoo-nsia tìxi iin ley mà cúí chindee xi-nsiá? Vàchi ley mà, còo ni-íñaha nìhì-nsiá nùá. ¹⁰ Doco vichi cuàhà estilu chívaha-nsia; cuàhà quivì chívaha-nsia, xì cuàhà stná vicò, te nsidácáhnù stná-nsià na natiácú yoo. Dècuèndè stná cuìà nsidácáhnù-nsiá. ¹¹ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nacání inì sàhà-nsiá, màdí ndòo uun nsidaa ñà-nduá sàni dàcuàhì mii-nsiá.

¹² Yùhù sacúndáhvì` nùù-nsiá ñà-iin-ni ni nácúníhnú inì-nsia nacua nihnú ini yùhù, ñáni; vachi (na ní sài yucán) ndè modo xi mii-nsiá nì nadàma stnáì.

Mii-nsia, còo ni-íñaha ni quidá-nsiá xì yùhù. ¹³ A nsinúú inì-nsia ñà-sàhà iin cuèhè (nì ndòì ndé ndoó-nsiá), dandu nì càhìn xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá.

¹⁴ Te mii-nsiá, cóni cáhìchì inì-nsia yùhù, mate cuáhà vida nì xinì sàhà cuèhè mà, doco cóni nácóó-nsiá yùhù. Còo; nì naquimanì-nsiá yùhù na ian ángel xì Dios nduí, ò nahi mismo Jesucristu. ¹⁵ Pues vichi, ¿ndiá nduá nì cuu? Vachi yáha ga nì sacudiì inì-nsia antes nì cúí. Yùhù ináhì, dispuestu nì sandoo-nsia dècuèndè cuàha stná-nsià yùhù nduchìnúù-nsiá nú ni cáquàn nì cúí. ¹⁶ Dòcò vichi, ¿a sàni nacuni ùhì-nsiá yùhù ñà-nì cachi xì-nsiá cuisì ñà-nduú ñà-ndáà?

¹⁷ Nècuàchì sàni dándàhvì xì-nsiá, màni gá cáhàn-nè xì-nsiá, doco có-íá vaha, vachi cuisì cuní-nè danándodó-né mii-nsiá nsiùhù, te cunchicùn-nsiá mii-né.

¹⁸ Pues vátùni iá ñà-cáhàn màni-ndà xì nèhivì, cuisì-ní iin chuun vaha ni cúnduá, dandu ñà-jaàn ndisa cudì inì, mate có-íé` xì-nsiá jaàn.

¹⁹ Vachi cunaha-nsiá, nahi dèhi xínduu-nsia; doco vichi cuàhà gá dandohí mí sàhà-nsiá inga xichi, te iin-ni icúmí ndohi ndé cachi sàà-nsià (nàcùnihnu vaha tu inì-nsia) nahi Cristu. Vachi na ian ndohó dihi-nda na quesáà-ndà ñuhivì, ducán ndohó stnáì sàhà mii-nsiá. ²⁰ A sácú vaha nì cóí ndé ndoó-nsiá vichi. Te a sácú vaha stná ñà-màsà cáhàn ndee gué` xì-nsiá nì cúí. De plano, có-cùndáà inì nansa ga quide xì-nsiá.

Ejemplu sàhà ùì nècuàchì ñahà sàhana nani Agar xì Sara

²¹ Vichi cuàhìn cachi inga iin palabra xì mii-nsiá nècuàchì cuní cunchicùn xì ley sàhana. Cuní ñà-nsinuu ini-nsià nansa cachí mismo ley mà ndé ²² nacání nansa nì quida Abraham sàhana. Ùì dèhe-ne nì tùinuù-xí ñuhivì, cachá`, te dihi dèhe sahnú-né nì sanduu (Agar). Nècuàchì mà, iin nècuàchì có-íá libre nì sanduu-ne, vachi ducání quidáchúùn saín-né. Doco dihi inga dèhe Abraham mà (nani Isaac, còo; meru ñahàdìhì-nè) nì sanduu nècuàchì mà, te iin nècuàchì libre nì sanduu-ne. ²³ Te iá inga íñaha sàhà dèhe criada mà, vachi na ian quesáà nsidanicuú gá mée ñuhivì, ducán nì quesàà-te. Doco dèhe nècuàchì libre mà, còo. Milagru nì sandua nì tùinuù-vé ñuhivì, te ducán nì cuu ndisa palabra nì cachi Dios xì Abraham antes. ²⁴ Te cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaájàn, vachi nahi ùì ley xínduu stná nècuàchì ñahà mà. Agar yucán nduú ley nì nìhì nèhivì ndé yucù Sinaí, te nèhivì nchícùn xì ley mà vichi, có-ndòó-né libre. ²⁵ Ladu Arabia iá yucù mà, te ley nì nìhì nèhivì lugar yucán nduú nahi Agar mà. Te (ínahá-ndá) có-ndòó nèhivì nchícùn xì ley mà libre vichi, vachi ñuu-nè Jerusalén, có-nduá iin ñuu iá libre vichi. ²⁶ Doco ñuu ndohó Jerusalén iá ansivi, nahi dihi-nda nduá, te libre ndisa iá`. ²⁷ Vachi dohó cachí tutu ìì:

Nècuàchì ñahà còò déhe-xi, ni cúdî ini-nè mate ni-iin dèhe-ne còò. Te xiñuhu ndàhì vico stná-nè, te cudî ini-nè mate táñâha ga tùinuù ni-iin méé xi-ne, vâchi (cuàhà gá cundiatú-nè). Mate còò gá nècuàchì vehe-ne, vâtùni cudî ini-nè (na ian) ndoó cuàhà dèhe-ne.

²⁸ Pues cunaha-nsiá, nahi (dèhe Abraham nani) Isaac mà (xínduu nsi-daa-nda), ñàni, vâchi dèhe ndisa mii-yá sàni nanduu-nda sàhà palabra ndiaha nì cachi-yà, na ian nì cuu xi stná Isaac mà. ²⁹ Doco ñani Isaac nì tùinuù-xí nahi nsidaa gá nèhivì ñuhivì, quini nì quida-tè xì ñani tii-té, divi tètii nì tùinuù ñuhivì nì quida Espíritu Ì. Te iin-ni dècuèndè vichi ducán quidá stná nèhivì có-nchícùn xì Espíritu Ì, quini quidá stná-nè (xì-ndà). ³⁰ Doco ¿índù gá ñà-càchí tutu ì? Dohó cachá: “Tavà dahuun-ní criada mà xì dèhe-ne vehe-ní, vâchi mà ndútáhvi dèhe-ne nù-ní, cuisì-ní dèhe nècuàchì libre ñhítáhvi”, ducán cachá. ³¹ Ñàyùcàndùá, (sàhà ejemplu mà sàni cundaà ini-ndà), divi nahi dèhe nècuàchì libre mà xínduu-nda, ñàni, màdì nahi dèhe nècuàchì có-ìá libre.

5

Iin-ni ni cúndóo-ndá libre nùu ley sàhana

¹ Vichi sàni tavà Cristu ndohó libre nùu ley sàhana, te sàhàjàn cuní-yá cundoo dahuun-nda libre nicanicuahàn. Ñàyùcàndùá, iin-ni ni cúnáhá-nsiá ñà-jaàn, te màsà túcù-nsiá cunchicùn-nsiá ley sàhana ma, vâchi sadíamà nùu-ndà na iin yugu (xi buey).

² Cunini vâha-nsia; yùhù Pablo cáhìn xì-nsiá: mà cúí chindéé Cristu mii-nsiá te nú fuerza ni cácan-nsiá màcùtuu seña xi Dios ìcà-nsiá (nacua cachí ley sàhana). ³ Yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuní màcùtuu seña mà ìcà-xí, nú ducán ni cuu-xi-nsiá, dandu fuerza quida stná-nsiá cumplir nsidaa gá ñà-nduá cachí ley mà. ⁴ Vâchi nú cuní-nsiá ndee vâha-nsia nùu-yá sàhà ley mà, dandu còò ni-íñâha nduú gá Cristu nùu-nsiá. Vâchi ñà-sàni nacuaà-nsiá gracia xi-ya nduá. ⁵ Doco cunaha-nsiá, cuisì ñà-cunindisa-nda mii-yá nduá xiñuhu, te ducán chindéé stná Espíritu Ì xì-yá ndohó quida-nda, vâchi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá nihnú ini-ndà ndee vâha-nda nùu-yá. ⁶ Vâchi nùu ndohó nèhivì xì Jesucristu, có-quidámà a itúú seña mà ìcà-ndà, ò á coó, cuisì ñà-ndiáá nduú ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá, te cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

⁷ Mii-nsiá, ndiaha gá nì saquida-nsia antes na nisa xinindisá ví-nsiá. Doco vichi, ¿nansa nì ñhì nèhivì nì dàtúcù-nè mii-nsiá ñà-có-nchícùn gà-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuìsì? ⁸ Pues (náhà xìcà), màdì mii-yá ana cana-xi-nsiá gloria nduú ana datúcù xì-nsiá ducán. Còó. ⁹ Te (ináhá-nsiá) iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, te cuàhà gá ndutáchâ. (Te ducán stná xì chuun malu, iyuhu-ní ñà-có-ndiáá, te sàni xìtià inicutu.) ¹⁰ Doco yùhù càhvi xì Stoho-ndà Señor ñà-màsà cunchícùn gà-nsiá ichì mà. Te nècuàchì dacá xì dìnì-nsiá, icúmí-nè cunsida-ne cuàchì-ne, ndéni nèhivì ní cui ni cúndúú-né.

¹¹ Ñàni, nú ni quésáhí cachì xì nèhivì ñà-xiñùhù màcùtuu seña mà ìcà-né, dandísá mà quidá quini ga nècuàchì (raza Judea) xì' nì cúí, ni mà cúdúchí stná ini-nè sàhà palabra cachí sàhà (nansa nì xìhì Jesús nchìca) cruz.

¹² Nècuàchì dacá xi-nsiá, chicá vâha ni sàà-nè quida quini-ne xì mii-né, (màdì mii-nsiá).

¹³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá ñhì-ndà quee-nda libre, ñàyùcàndùá nì cana Dios ndohó, ñàni. Doco màdì sàhàjàn icúmí-ndá permisú quida ndevàha-nda; còó, mà cúí. Vâchi vichi ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-iin-ni cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te ducán ñhì-ndà cunucuachi ví-nda nùu ñàniñaha-nda. ¹⁴ Vâchi íá iin palabra tii cachí ley mà, te nú ni quida-ndañá cumplir, dandu queámà

ñà-sàni chivàha stná-ndà nsidanicuú ley mà. Te divi palabra tii ma nduú ñà-xiñùhù cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nacua cuú stná ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁵ Doco nú náâ stnàhà-ndà na iin quisi dâná, dandu vihini sàâ stná-ndà dandáñúhú stnaha-nda.

Nansa chindéé Espíritu Ìi ndohó, sadí-yà nùù ñà-có-ìá vù cuní-ndà quida-nda dava xichi

¹⁶ Yùhù cachí` xì-nsiá, iin-ni ni cándísâ-nda chindee Espíritu Ìi xí Dios anima-ndà, dandu mà quidá gá-ndà ñà-có-ndiáá xího nêhivì ñuhiví quida-ne.

¹⁷ Vâchi Espíritu Ìi, có-ndôo ini-yà sàhà ñà-chìcuéhè cuní ndahà sàhà-ndà quida, te ni có-cándísâ stná-mà quida ñà-ndùá cuní Espíritu Ìi, vâchi có-xiñùhù tnàhá-yá xán, ñâyùcândùá, ùhì íá quida-nda ñà-ndùá cuní-ndà quida-nda.

¹⁸ Doco nú Espíritu Ìi nduú ana dachítnùnì ini xì-ndà, dandu còò modo dandacú gá ley sàna ma nùù-ndà.

¹⁹ Náhà xìcà índù iñàha nduá xího nêhivì ñuhiví quida-ne, vâchi xiní-ndà càhàn-nè xì nêhivì cónì nándàhà xì-né. Quini quidá-né, doco có-cùcàhàn nùù-né. ²⁰ Cahvi-né ñà-có-ndùú Dios ndisa, te sàhàn stná-nè nùù tètàtnà xì nùù tètadí. Daaní, xiní ùhì stnahá stná-nè, te náâ stnahá stná-nè. Xího stná-nè ñà-ìcúmí ñanìtnaha-ne. Te yàchì xídà stná ini-nè. Ventaja xi mii-né nduá siempre cuní-nè tavà-né. Te mà ùhì cudoo stná-nè, te quecuaán-né xì nècuàchì xínduu nêhivì xí mii-né. ²¹ Tùha stná-nè cumbìdia ini-nè, te sahní stnahá stná dava-ne. Xíni stná-nè, te quidá-né escándalo. Te cuàhà gá ñà-chìcuéhè nahi ñà-jaàn quidá stná-nè. Pues sàni cachì xì-nsiá sàhà nêhivì tùha ducán, te tucutu cachí guè xì-nsiá vichi sàhà-né ñà-mà nunca nihítàhvì-né sàà-nè cundoo-ne ñuhiví Ìi xí Dios.

²² Doco diín iñàha nduá quidá Espíritu Ìi ini anima-ndà, vâchi sàhà mii-yá vátùni cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cudìi ndiaha stná ini-ndà. Vátùni cunihnu dadí ndiaha stná ini-ndà quida-ya. Te mà ùhì quidandee stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú chindéé-yândô. Te mà ùhì stná càhàn màni stnaha-nda iin-nda inga-ndà, te cunduu stná-ndà nêhivì vâha. Sàhà mii-yá mà ùhì quida ndisa-nda cumplir; ²³ te mà cóó dana stná-ndà. Te vátùni nihì stná-ndà cadì-ndà nùù-ndà ñà-màsà quidá ndevàha-nda. Cunaha-nsiá, (inicutu ñuhiví) còò ni-iin ley cachí xì-ndà ñà-màsà quidá-ndà ñà-vàha yohó. ²⁴ Vâchi nsidaa ndohó nêhivì xí Jesucristu, quida-nda cuenta na ian nì xihì stná-ndà na ní xihì-yà nchìca cruz, te sàháyùcândùá mà xího gá-ndà quida quini-nda, ni mà cúníhnú quínì gá stná ini-ndà. ²⁵ Vâchi nú sàhà Espíritu Ìi itiácú-ndà vichi, dandu ni cuàha stná-ndà dacúndéhe-yándô ichì-yá.

²⁶ Màsà cùcàhàn-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda, te cundoo-nda datnahá stnaha-nda. Còò, màsà cùmbìdia stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

6

Ndiá icà-ndà chindee stnaha-nda

¹ Ñàni, nú ni cándiáá sàhà iin-nsia nùù cualquier iin cuàchi, dandu vivì-ni càhàn-nsiá xì nècuàchì cónì quidá víi ma sàhà ñà-nìhì-né nacunihnu vù ini-nè, doco cuisì nêhivì chitu Espíritu Ìi xí Dios ni cùndúú ana càhàn xì-né. Te xiñuhu coo stná nècuàchì mà cuidadu màdí quida stná mii-né iin falta. ² Te nú ia iin ñanìtnaha-nda có-cùndáà vâha inì-xi, dandu siempre ni nácuàhandee ini-ndàné, vâchi ñà-chívàha vù-ndà ley xí Cristu nduámà. ³ Te nú tuxí ini-ndà cuàhà gá ndiáá-ndà, dandu cuisíá mii-nda dandahví-ndà mii-nda nduámà, vâchi còò ni-iñàha ndiáá-ndà, nú ducán. ⁴ Ñâyùcândùá, iin iin-nda xiñuhu nacani ini-ndà a vátùni íá ñà-ndùá quidà-ndà, á cóó, te nú ducán, dandísá vátùni cudìi ini-ndà sàhà mii-nda, màdíá cundehè-ndà ñà-ndùá

quidá ñanìtnaha-nda, a ver, amádi chicá quidá víi ndohó. ⁵ Vàchi iin iin-nda icúmí-ndá nacuahá-nda cuenta sàhà ñà-ndùá nì quida-nda.

⁶ Nsidaa nèhivì dacuahá palabra ì nùù ana chìnáhá xì-né, ndiá ìcà stná-nè chindee-né nècuàchì mà xì ñà-ndùá icúmí-nê.

⁷ Màsà cuáha-nsia dandahví nèhivì mii-nsiá. Mà cúí nàcuìdiqui uun-nda mii-yá, vèchi cachí dichu: “Ñà-ndùá nì chihi-nda, divi nihì-ndà”. ⁸ Vèchi nú ni quida-nda cuisì ñà-ndùá xího ini mii-nda, dandu icúmí-ndá sàà-ndà ndañuhu dahuun-nda. Doco nú ni quida-nda nacua cuní Espíritu ìlì xí Dios, dandu sàhámà nihìtáhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. ⁹ Ñàyùcàndùá, màsà cúñáñá-ndá quida-nda nsidaa ñà-íá viì, vèchi nú iin-ni ni quida-nda ducán, te có-cùhúún ini-ndà, dandu cundiatú ndiaha anima-ndà.

¹⁰ Sàhájàn, nú íá nansa quida-nda obra nùù ñanìtnaha-nda, dandu ni quida-ndañá. Te nú nèhivì iin-ni cahví stná xì Yua-nda Dios nduú stná-nè, dandu chicá más xiñuhu chindee-ndané.

Ultimo ñà-ndùá nì cachi Pablo xì nècuàchì ladu Galacia, te ndahà mii-né nì tiaa-neà

¹¹ Vichi mií tiaí letra nahnú yohó. ¹² (Cuàhìn càhàn guè xì-nsiá sàhà) nècuàchì cuní màcùtuu seña xì Dios ìcà nèhivì. Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá cuní-nè ndòò vaha-ne xì nèhivì nduá, vèchi yúhì-nè quida quini nèhivì xì-né (nú nchìcùn-nè cuisì ichì mii-yá ana nì xihì) nchìca cruz, divi Cristu. ¹³ Te cunaha-nsiá, nì có-chívàha viì stná mii-né ley sàhaha ma, mate cudí guá ini-nè itúú seña mà ìcà-né. Te cuní-nè màcùtuu stná mà ìcà mii-nsiá sàhà-ñá cundee-né nùù-nsiá, te ducán quee cuàhà tñùñuhu xì-né (cahan-né). ¹⁴ Doco yùhù, cuisì tñùñuhu xì ana nì xihì nchìca cruz nduá cuní quee, divi tñùñuhu xì Stoho-ndà Jesucristu. Te sàhà-ñá nì xihì-yà ducán, còò cá ni-íñàha íá ñuhiví yohó (ndiaá nùí), vèchi quidé cuenta na ian sàni xihì stnáì nchìca cruz xì mii-yá, te có-ndùlócò guè sàhà ñà-íá ñuhiví yohó. ¹⁵ Vèchi nú nèhivì xì Jesucristu nduu-nda, dandu màdì ñà-cutuu seña ìcà-ndà nduá ndiaá. Te nú còò stná seña mà, nì mà chíndéé stná mà-ndó, cuisì ndiaá ñà-cucumi-nda iin anima saa. ¹⁶ Te nsidaa nèhivì nchìcùn ndisa xì palabra yohó, nì sàà-nè cundiatú ndiaha anima-nè, te Dios nì cúndéhe ndahví xì-né, vèchi quidá-yá cuenta na ian xínduu stná-nè nèhivì xì-yá Israel.

¹⁷ Vichi màsà cuáhachuún uun ga ní-iin nèhivì yùhù, vèchi cuàhà gá (sàni ndohi sàhà) Jesús, cuàhà gá seña itándiaa ìqué (ndé nì dùcùn).

¹⁸ Ni cúcúmí anima-nsiá cuàhà gracia xì Stoho-ndà Jesucristu, ñáni. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Éfeso

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun ì nù Jesucristu, vâchi ducán nì chitnùní ini Dios guide. Te vichi tiaí carta yohó nù nsidaa mii-nsiá nèhivì ì xí-yá ñuu Éfeso, nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni cahvi stná xì Jesucristu. ² Contentu nì cùndóó-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya nì cùcúmí-nsiâ.

Cuàhà gá cundiatú anima nsidaa nèhivì xí Jesús

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vâchi Yuamánì-yámà nduu-yá. Te sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Dèhemanì-yá, ñàyùcàndùá sàni sàhatahvì-yándô nsidanicuú ñà-ndiaha ì iá ansivi. ⁴ Te sàhà stná ñà-ndùá nì quida mii-yá, ñàyùcàndùá nì nacàxin Dios ndohó dècuèndè na táyôo ñuhivì sàhà-ñá cundoo-nda nù-yá, te cunduu-nda nèhivì ì cò falta xi. ⁵ Te sàhà ñá-cùu guá ini-yà sàhà-ndà, ñàyùcàndùá nì chitnùní ini-yà sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya. Divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà, te sàhámà nì chitnùní ini-yà ñà-nìhìtáhvì-ndà ducán sàhà (obra nì quida) Jesucristu. ⁶ Te vichi tavá-nda tnùñuhu xí-yá ñà-ndiaha guá nì quida-ya nì sàhatahvì-yándô gracia, te sàhà gracia mà sàni nihì-ndà nì cundiatú vâha anima-nda nì quida Dèhemanì-yá. ⁷ Vâchi sàhà-ñá nì xihì Dèhemanì-yá, te nì xitià nì-yá, ñàyùcàndùá vâtùni nì nacuidahan-yándô nù tnùndoho, vâchi nì ndutu cuàchi-nda ñà-nì quida guá-yà gracia sàhà-ndà; ⁸ te sàhà gracia nì quida-ya mà, fuerte gá sàni dàtnúu-yà ini anima-nda; ndiaha gá sàni nduhii sàxìnítnùní-ndà nì quida-ya. ⁹ Tiempu antes nìsa ìa dèhé ñà-ndùá nì nacani ini-yà quida-ya quivì vâxi xi-nda, doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-ndà nansa iámà, nì cachi-yà nansa nì chitnùní ini-yà quida-ya, ¹⁰ ñà-cunduu Cristu ana cusahnú nù nsidanicuú iñàha, ñà-ìá ansivi xì ñà-ìá stná ñuhivì. Te seguru icúmí cuu ndisa nsidaámà na sàà meru quivì xán.

¹¹ Sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Cristu, ñàyùcàndùá sàni nihìtáhvì guá-ndà nù Dios, vâchi divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà antes. Te mii-yá, nacua chitnùní ini-yà quida-ya, divi ducán siempre quidá ndisa stná-yà. ¹² Te nsiùhù nècuàchì primeru nì quìhvi ichì Cristu, ducán nì chitnuni ini-yà nihìtáhvì gá-nsì sàhà-ñá chicá más tnùñuhu xí-yá quee sàhà ñà-ndiaha guá nì quida-ya xì-nsí. ¹³ Daaní, después nì xinitnùhu stná mii-nsiá palabra ndàcuisi xí-yá, divi razón vâha nansa càcu-nda, te nì xinindisá stná-nsià Cristu. Ñàyùcàndùá nì nihì stná-nsià Espíritu ì xí-yá, nacua nì quida-ya comprometer. Te Espíritu ì mà nduú nahi seña ñà-sàni nanduu-nda nèhivì ì xí-yá. ¹⁴ Doco cuisì-ní tnùmàni primeru nduú Espíritu ì, vâchi más gá icúmí-ndá nihìtáhvì-ndà na sàà quivì nacua-ya-ndó, vâchi nèhivì xí mii-yá nduu-nda ñà-sàni dànáà-yá sàhà-ndà. Te cuàhà gá stná tnùñuhu ndiaha xí-yá icúmí quee quivì (nihìtáhvì guá-ndà ducán).

Nansa nì xicàn tàhvì Pablo nù Dios ñà-nì cuàhatahvì-yá nèhivì xí-yá iin anima nchichí

¹⁵ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhi ñà-fuerte guá nihnú inì-nsia Stoho-ndà Jesús xì ñà-cuàhà guá cuú stná inì-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. Ñàyùcàndùá, ¹⁶ siempre naquímànì' Dios sàhà-nsiá, te xicàn tàhvì nù-yá ¹⁷ ñà-nì ndúnchíchì ndiaha-nsiá quida Espíritu ì; te nì chindéé stná-yà mii-nsiá mànihì

ini-nsià sàhà Dios, dandu chicá cunaha váha-nsiayà. Divi ñà-jaàn nduá xicàn tàhvi nùu Yuandiaha-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-nda Jesucristu. ¹⁸ Daaní, xicàn tàhvi stnài nùu-yá ñà-ni dátñùu-yà sàxìnítnùnì-nsià sàhà-ñá cundaà vaha ini-nsià nansa iá tnundé ini ndiatu-nda nùu-yá, vachi ñà-sàni cana-yàndó iá ndisa tnundé ini xi-nda. Te xicàn tàhvi stnài ñà-ni sàa-nsià mànihì ini-nsià ñà-ndiaha guá sàni nihitàhvi-nda cuàhà ñà-vaha nùu-yá, nsidanicuú ndohó nèhivì ìi xí-yá. ¹⁹ Te xicàn tàhvi stnài ñà-ni cúndáa inì-nsia ñà-cuàhà guá poder ndiaha icúmí-yá, te vátùni nacuahandee ini-yà ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yá. Te divi sàhà poder ndiaha ma ²⁰ ni dānātiácú-yà (Dèhemani-yá) Cristu, dandu ni nsihi ni natiacu-yà ni nana-ya ansivi dècuèndè gloria, te ni sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios. ²¹ Te vichi dīquì-xí iá-yà, te cuàhà gá más ndiaá-yà nùu nsidaa ana cusáhnû, xì nùu nsidaa ana itá fuerte, xì nùu nsidaa ana icúmí xí poder, xì nùu nsidaa ana dāndacú, xì nùu nsidanicuú gā stná ana ndácùcahan nèhivì tiempu vichi, te ò tiempu vaxi xi-nda inga ñuhivì. ²² Nsidanicuú iñàha, sàni ndòa sujetu nùu Cristu ni quida Yua-nda Dios. Te nsidaa ndohó nèhivì iin-ni cahvi xi-yá, sàni chitnùnì ini-yà dandacú Cristu nùu-nda na ian dāndacú dīnì-nda nùu-nda. ²³ Te ndohó, nahi iquicúñú mii-yá nduú stná-nda. Te sàhà ndohó na ian sàni sacatnahá nsihi cuerpu xi-ya, na ian iá nsihi-ya vichi. Te mii-yá nduú ana iá inicutu ñuhivì xì ansivi.

2

Nansa cuú ini Dios sàhà-nda, te ni dácacu-yàndó

¹ Vichi sà-itiácú ndisa anima-nsià. Doco antes na ian còò vida xi anima-nsià ni sà-ia nùu-yá ñà-cuàhà guá cuàchi-nsia; ² vachi nìsa cudìi inì-nsia quida-nsia falta nahi nsidaa gá nèhivì ñuhivì. Nìsa inini-nsia tàchì malu cusáhnû nùu nsidaa gá ñà-malu xicá ansivi, te divi quisi jaàn dacáhàn xì nsidaa nèhivì có-ínìní xí Dios. ³ Daaní, stná nsiùhù, nìsa xicanuu stná-nsi cutnàhà-nsi xì nècuàchì có-quidá víi ma; vachi nsidaa-nda, nacia nìsa xicàn ini cuerpu xi-nda xì sàxìnítnùnì-nda, ducán nìsa cudìi ini-nda quida-nda. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá castigu xi Dios ni càyà sàhà cuàchi-nda, nacia càyà-ñà sàhà nsidaa gá stná nèhivì cuáchi.

⁴ Doco Dios, cuàhà sàstnùhù cuhí ini-yàndó; vachi yáha ga cuú ini-yà sàhà-nda; ⁵ ñàyùcàndùá, ni quida-ya gracia sàhà-nda, te ni dácacu-yàndó. Mate còò vida ndiaha nùu anima-nda sàhà cuàchi ni quida-nda, doco ni quida-ya cuenta na ian ni natiacu stná-nda na ní natiacu Cristu. ⁶ Ñàyùcàndùá, ducán iá na ian ni cutnaha-nda xi-yá na ní natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios. Te quidá stná-yà cuenta na ian sàni nana stná-nda ndè gloria, te vichi cutnaha-nda xi Jesucristu ndoo-nda yucán xi-yá ni quida Yua-nda Dios. ⁷ Pues ñà-jaàn sàni quida-ya sàhà-ñá nicanicuahàn ni queé cuàhà tnùñuhu xí-yá sàhà gracia ni quida-ya na ní indehè ndahví-yàndó sàhà Jesucristu; ⁸ vachi micúisi gracia nduá sàni càcu-nda ñàni xinindisa-ndayá. Màdì iin chuun ni quidá ndohó nduá ni càcu-nda, còó. Ñà-nduá ni cutahví-nda nùu Dios nduá. ⁹ Ni màdì obra vaha ni quida-nda nduá ni dácacu xi-nda. Còó, còtó sàa iin-nda cucahan-nda chicá ndiaá-nda. ¹⁰ Còó, mii-yá ni quida-ya obra xì ndohó, te sàhájàn sàni ndusaa anima-nda. Vachi na ní sàcùndoo-nda nùu Jesucristu ni ndusaa ínì-nda sàhà-ñá cui quida stná-nda cuàhà obra vaha nacia ni chitnùnì ini-yà quida-nda.

Nsidaa nèhivì xí Jesús, iin-ni nèhivì xínduu-ne

¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nsinuu ini nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga raza, vachi có-nduú-nsiá nèhivì raza Judea. Nèhivì còò seña xi Dios ìcà-xí cachí nsiùhù

nècuàchì raza mà xì mii-nsiá; te nèhivì seña xi Dios cachí-nsì xì mii-nsí, vàchi iá iin seña nì chituu nèhivì ìcà-nsí. Ñàyùcànduá xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nisa ìa xi-nsiá antes, ¹² cónisá níhnú inì-nsia Cristu antes, mànicùí (nìhìtáhvi-nsiá) nahi nèhivì ñuu-nsì Israel, te cónisá ínáhá stná-nsiá nì-ìñàhà sàhà tratu nì saquin-yà, te nì quida-ya comprometer cuàhà gá ñà-ndiaha. Còò nì-iin tnùndé ini nìsá ícúmí-nsiá, nì còò stná Dios nìsá ìa nùù-nsiá. ¹³ Xica nisa ìa-ya nùù-nsiá antes, doco vichi sàhà-ñá (nì xihì) Cristu, te nì xitiá nìi-yá, ñàyùcànduá vátùni sàni tnàtuu yatni-nsia nùù-yá nduá, vàchi divi Jesucristu sàni xinindisá stná-nsiá. ¹⁴ ùi raza nì sanduu-nda antes, na ian nì tàhndè dava-nda; doco vichi sàni nacuatnaha-nda nì quida-ya; iin-ni nì nàcùnduu-nda quidá-yá cuenta vichi, te iá paz, có-xiní ùhì stnahá gá-ndà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì nanduu-ya nèhivì, (te nì xihì-yà), ñàyùcànduá nì nìhì-yá nì nacadi-yà ichì ley sànahà. Cuàhà gá nisa dandacú ley mà nùù-ndà, cuàhà gá nisa xicàn-ñà quida-nda, doco nsidaámà, sàni cuxicá nì quida-ya, te vichi iin-ni nèhivì saa sàni nanduu-nda, có-nduú gá-ndà ùi raza, ñàyùcànduá, sà-ìá paz. ¹⁶ Vàchi na ní xihì-yà nchìca cruz, nì nìhì-yá nì nàcùndoo vaha nduú raza-ndà xì Dios, te nì nìhì stná-yà nì nachindoo vaha-yàndó, có-xiní ùhì tnahá gá-ndà vichi. Vàchi iin-ni nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya.

¹⁷ Na ní quixi Cristu, nihí-yá iin razón ndiaha nì quesaa, te nì cachitnùhu-ya nansa coo paz nùù nsidaa-nda. Mii-nsiá, mate xica nisa ìa Dios nùù-nsiá, doco nì sàà stná palabra mà nùù-nsiá. Daaní, nsiùhù, na ian yatni nùù ichì-yá nì sandoo-nsi, te nì sàà stná palabra mà nùù-nsí. ¹⁸ Vàchi sàhà Jesucristu sàni nìhìndèè nduú raza-ndà tnàtuu-nda nùù Yua-nda Dios. Te iá stná imindaa Espíritu Ìi xí-yá, te chindee stná-yàmà ñà-tnàtuu-nda nùù-yá. ¹⁹ Mii-nsiá, có-nduú gá-nsiá nahi nèhivì xio, ò nèhivì fuera, còó. Meru nèhivì ìi xí ñuu Dios nduú stná-nsiá vichi nahi nsiùhù. Dècuèndè nduú stná-nsiá nahi nèhivì ndoó vehe-ya. ²⁰ Te ndisa, na iin vehe nduú stná-ndà. Te nahi cimientu xan nduú apóstol xì nsidaa stná profeta nisa cahàn cuenta xi-ya. Te nahi cavà cahnú indúhu esquina cimientu, ducán nduú Jesucristu. ²¹ Ñàyùcànduá, base xi-nda nduú-yá, te na ian cueé-ni cueé-ni cudúcùn iin vehe na cuáha-ña, ducán stná ndohó, (cueé-ni cueé-ni nacuatnáhá-ndá) dècuèndè sàà-ndà cunduu ndisa-nda na iin veheñuhu ìi xí Stoho-ndà Señor. ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá nchìcùn stná-nsiá mii-yá, vátùni sàni nacuatnahá stná-nsiá (xì nsiùhù), te ducán sàà nsidaa-nda cunduu-nda na iin vehe-ya ndé coo-ya nicanicuahàn sàhà Espíritu Ìi xí-yá.

3

Nansa iá chuun xi Pablo ñà-cachitnùhu-ne palabra ìi xì nèhivì inga raza

¹ Yùhù Pablo, ndiadí` vehecàa vichi sàhà-ñá (quidé chuun ìi xí) Jesucristu. Te chuun ìi mà, sàhà ñà-vàhà xi stná mii-nsiá nècuàchì inga raza nduú stná. ² Ádi sá-ínáhá-nsiá nansa nì quida Dios gracia sàhí, te nì nìhìtáhvi` quide chuun (chinahì) mii-nsiá. ³ Vàchi mii-yá, nì dàtnúù-yà sàxínítnùnì yùhù nansa iá palabra ndiaha nisa ìa dèhé antes. Te divi sàhámà nì tiaí iin carta tii (nì sàà nùù-nsiá) daa. ⁴⁻⁵ Ñàyùcànduá, nú sàni cahvi-nsia carta mà, dandu vátùni cundaà ini-nsiá nansa nì nìhìtáhvi` mànìhì inì palabra sàhà Cristu nisa ìa dèhé antes. Cunaha-nsiá, cóni nìhìtáhvi nèhivì sànahà cunitnùhu-ne palabra mà; doco vichi sàni dàtnúù Espíritu Ìi sàxínítnùnì nsiùhù nècuàchì apóstol xi-ya, xì stná nècuàchì dava ga cahàn cuenta xi-ya. ⁶ Te divi ñà-yòhó nduú (palabra mà): ñà-vátùni nìhìtáhvi stná nèhivì inga ñuu nú nì cúníndísâ-né palabra xi-ya, mate có-nduú-né nècuàchì raza-nsì Judea. Nahi iin-ni nèhivì cunduu nduú

raza mà. Ñàyùcàndùá, vátùni nìhitáhvi nècuàchì inga raza ñà-ndiaha ì nì quida-ya comprometer, vàchi nèhivì xí Cristu cunduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, nì quida Dios gracia sàhí nì sàhatahvì-yá yùhù chuun ñà-cachitnùhi palabra ì xí-yá; te sàhà poder ndiaha xí-yá (nì cana-ya yùhù), ⁸ mate nduí iin ana chicá có-ndiáá nùù nsidaa nèhivì xí-yá, doco nì nìhí (chuun) ndiaha nùù-yá, divi ñà-cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu ñà-ndiaha guá iá ñà-nduá sàhatahvì Cristu ndohó. ⁹ Te nì nìhì stnái chuun datúí nùù nsidaa nèhivì nansa nì chitnùnì ini Dios quida-ya. Dècuèndè chicá sàhana nìsa ìa dèhámà, cuisì Dios nìsa inaha xán; iin-ni ndè antes nì quidavàha-ya ñuhivì ináhà-yáñà. ¹⁰ Doco vichì sàni dātúí-ya nsidaámà sàhà-ñá ndulocó nsidaa ángel xi-ya xì nsidaa stná espíritu xicá ansivi, na indéhe-né ñà-ndiaha guá quidá-yá xì nèhivì càhvì xí-yá, dandu cundaà vaha ini-nè nchichí cuàhà-yá sàhà nsidaa chuun quidá-yá.

¹¹ Pues dècuèndè nicanicuahàn antes, ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà quida-ya, te divi ñà-jaàn nì nìhì stná-yà nì dàxínu-ya na ní quida Stoho-ndà Jesucristu (obra xi-ya). ¹² Te vichì nuná ñuhivì nùù-ndà, vátùni tnàtuu-nda nùù Dios, mà yúhí gà-ndà, vàchi xiníndísá-ndá Jesucristu. ¹³ Ñàyùcàndùá, yùhù sacúndáhvì nùù-nsiá nà-màsà cúhúún ini-nsiá sàhà ñà-cuàhà guá ndohí sàhà mii-nsiá (nècuàchì inga ñuu); còó, vàchi xiñuhu quida-nsia cuenta na ian tnùñuhu xí-nsiá nduá.

Cuàhà sàstnùhù cuú ini Jesucristu sàhà-ndà

¹⁴⁻¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nduá disáhà-xí cuàhìn càcàn tàhvì nùù Yua-nda Dios vichì. Siempre sàcuèin sísì nùù-yá, te cachí xí-yá Yua-nda Dios, vàchi mii-yá nduú yua nsidaa ndohó nècuàchì ndoó nùù-yá, a sea ndoo-nda ñuhivì yohó, te ò ansivi ndoo-nda. ¹⁶ Pues vichì xicàn tàhvì nùù-yá ñà-nì nàcuàhandee ini Espíritu ì xí Dios mii-nsiá, vàchi cuàhà gá poder ndiaha icúmí-yá. ¹⁷ Te xicàn tàhvì stnái nùù-yá ñà-nicanicuahàn ni cúníhnú vaha inì-nsia Cristu, te ducán coo-ya contentu ini anima-nsiá. Te xicàn tàhvì stnái nùù-yá ñà-nì cùù fuerte ndisa ini-nsiá sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-nsia na ian iín fuerte iin yutnù ducún, te ò indúhu fuerte iin vehe cahnú. ¹⁸⁻¹⁹ Te nú ducán, dandu vátùni mànihi váha ini-nsiá ñà-cuàhà guá cuú ini Cristu sàhà-ndà. Te divi ducán xicàn tàhvì stnái sàhà nsidaa gá nèhivì xí-yá, ñà-nì sàà nsidaa-nda mànihi ini-ndà ñà-yáha guá cuàhà cuú ini-yà sàhà nsidaa-nda, ndéni ana nì cui ni cúndúú-ndá, te ndéni nì cui ni cúndóó-ndá. Doco còó, ni mà cùì sàà-ndà cundaà nsihi ini-ndà sàhájàn, doco siquiera xicàn tàhvì ñà-chicá más ni cúndáà ini-nsiá sàhà-ñá, te ducán sàà anima-nsiá nachituá mii Dios.

²⁰ Te vichì ansivéhé Dios, vátùni quida-ya nsidanicuú ñà-nduá xicàn tàhvì-ndà nùù-yá, dècuèndè yáha ga más cui quida-ya nùájàn, mate iin chuun cahnú sàstnùhù nduá ni cúníhnú ini-ndà càcàn-ndà, doco (vátùni nìhì-ndàñá), vàchi cahnú poder xi-ya, te divi poder mà quidáchúûn stná ini anima-nda. ²¹ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn xiñuhu naquimani-ndàyá sàhà ñà-ndiaha guá iá Jesucristu xì ñà-ndiaha guá quidá stná-yá xì nsidaa ndohó nèhivì cahvi xi-yá. Te dècuèndè nicanicuahàn ducanicoó. Amén.

4

Iin-ni nèhivì sàni nanduu-nda nì quida Espíritu ì xí Dios

¹ Sàhà-ñá nchícuin Stoho-ndà Señor ié` vehecàa yohó. Ñàyùcàndùá sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-nì càcánúú víi stná-nsiá nacua ndiá ìcà-ndà, vàchi sàni cana-yàndó (ñà-cunduu-nda nèhivì ì xí-yá). ² Sàhà ñà-jaàn xiñuhu cunihnu ndahvi ini-ndà, te cunihnu manì stná ini-ndà. Iin-ni nì quidándéé cahnú ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda. Calma ni cúndóó-ndá. Iin-ni nì cúcúú

ini-ndà sàhà-né. ³ Vàchi nahi iin-ni nèhivì xínduu-nda nì quida Espíritu Ìì xí-yá; ñàyùcànduá, iin-ni nì cúndóó màni nsidaa-nda, vachi chindéâmà ñà-màsà táhndè dava-nda. ⁴ Vachi nahi iin-ni cuerpu mii-ya (nduú nsidaa-nda), te imindaa Espíritu Ìì xí-yá iá stná, te iin-ni tnùndé ini ndiatú stná nsidaa-nda ñà-sàni cana-yàndó. ⁵ Te imindaa Stoho-nda Señor iá stná, xì imindaa stná ñà-nduá xiníndísá-ndá. Daaní, iin-ni sàni cuhì stná nsidaa-nda. ⁶ Vachi imindaa Dios iá, te Yua nsidanicuu-nda nduú-yá, vachi cusáhnû-yá nùu nsidaa-nda, te chindéé-yá nsidaa-nda, te iá stná-yà ini anima nsidaa-nda.

⁷ Doco cada iin iin-nda sàni ñihitáhvi-nda nùu Cristu según nansa nì cudì ini mii-yá cuàhatahvi-yàndô. ⁸ Ñàyùcànduá, dohó cachí nùu tutu Ìì:

Sàni nana-ya ndè gloria, ndacá stná-yà cuàhà gá ana nì cundee-yá nùu-xí, dandu nì sàhatahvi stná-yà nèhivì ñuhiví cuàhà ñà-vàha.

⁹ Pues cachí tutu mà ñà-ni nana-ya (ansivi), doco ¿ndiá nduá cuní cachàmà? Dohó cuní cachà, ñà-antes nì nuu-ya ndè tìxi ñuhù ndé chicá cunú. ¹⁰ Daaní, después nì nana stná-yà ansivi ndé chicá ducún sàhà-ñá nachitu inicutu ñuhiví poder xi-ya. ¹¹ Te nì sàhatahvi stná-yà nèhivì cuàhà ñà-ndiaha. Dava-nsi nì ñihitáhvi-nsí cunduu-nsi apóstol cacanu-nsi chuun xi-yá. Te dava-nda nì ñihitáhvi-nda cunduu-nda profeta cáhàn razón quixí nùu-yá. Te dava ga-nda nì ñihitáhvi-nda cunduu-nda ana tùha vii cachitnùhu xì nèhivì nansa càcu anima-nè. Te dava stná-nda nì ñihitáhvi-nda cunuù-nda nèhivì xí mii-yá, te chinaha stná-ndané. ¹² (Ducán nì chitnùnì ini-yà ñihitáhvi iin iin-nda) sàhà-ñá cui chindee stnaha-nda, te sahájàn ñihì stná-nda cunucuachi víi-nda nùu-yá, dandu nacuahandee stná ini nsidaa-nda na ian cuàhàn ndufuerté cuerpu xi mii Dèhemani-yá Cristu. ¹³ Ducán dandu vátùnì sàà nsidaa-nda cuníndísá víi-nda palabra xi-ya, te cunaha ndisa-nda Dèhemani-yá. (Te ndiaha gá ñà-jaàn), vachi nú ducán, dandu nàcùnihu ini-nda nahi iin nèhivì sahnú, te ini stná anima-nda cuacatnahá stná nsidaa gracia xi Dèhemani-yá Cristu. ¹⁴ Mà cúndúú gá-nda nahi méé; (mà cúníndísá-ndá) nansa ni nì cui ñà-nduá chináhá nèhivì. (Mà tucù nahá-nda inga ichì) na ian dandiachi tàchì-ndó yohó te yucán. Ni mà níhì stná nèhivì maña dandahví-nèndó, mate cuní-nè datúcù-nèndó iin ichì có-nduú ñà-ndáa. ¹⁵ Ñàyùcànduá, sàhà-ñá màsà cúú xí-ndá ducán, xiñuhu ni cáhàn-nda puru ñà-ndácuisì xì ñanìtnaha-nda. Màni màni nì cáhàn-nda xì-né, dandu sàà-nda quida sahnù-nda nacua cuní Cristu, vachi mii-yá, nahi dìnì-nda (dandacu-xì nùu-nda), ducán nduú-yá. ¹⁶ Te ndohó, nahi ndahàsàhà-yá nduu-nda, vachi iin-ni sàni nacuatnahá nsidanicuu-nda nì quida-ya sàhà-ñá nì chindéé stnaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni cuerpu xi-ya. Vachi chuun xi mii-yá nduá dandacú-yá, te chuun xi ndohó nduá ñà-quida-nda chuun nì quida tocar iin iin-nda. Ñàyùcànduá, ducán queé stná mà na ian sahnú cuerpu xi-ya, te ndufuértèa, dandu chicá (ndiaha gá) cucuu stnahá stná ini-nda sàhà-nda.

Nansa ndiá icà-nda quida-nda ñà-sàni ñihitáhvi-nda vida ndiaha nùu Jesucristu

¹⁷ Ñàyùcànduá, yùhù ndácùcahín Jesucristu, te chináhì mii-nsiá ñà-màsà quidá gá-nsià na quidá nèhivì có-ináhá xí Dios, vachi cuisì ñà-chìcuéhè nihnú ini-nè. ¹⁸ Có-dàtnùu Dios sàxínìtnùnì-nè. Còò vida ndiaha xí mii-yá nùu-né, vachi có-cùndáa tnùnì ini-nè sàhà-yá ñà-caxin guá anima-nè. ¹⁹ Mà túha-ne cucahan nùu-né, mate cuàhà gá viciu icúmì-nè, vachi ñà-dii xí-né nduá quidá sìquini-né. ²⁰ Doco mii-nsiá, còó. Tucu iá ichì Jesucristu nì dàcuahá-nsiá. ²¹ Te (a sácú vaha) nú sàni sàà-nsià nì cundaà vaha ndisa inì-nsià sàhà-yá, te (a sácú vaha) nú sàni chinaha-yà mii-nsiá nacua nduú ñà-ndácuisì sàhà-yá.

22 Te dohó cachí palabra xi-ya, (ñà-có-íá vaha) ñà-ndùá nìsa quida-nda antes. Xiñuhu nacoo dahuun-nda modo nìsa nihnu ini-ndà, vachi ñà-yùcán cuàhàn dandáñúhú xí-ndá ni cuí. Cutu dandahvíandó, te daxíhoándó cuàhà ñà-siquini.

23 Ñàyùcàndùá vichi xiñuhu nacani ini-ndà iin modo saa, 24 te quida-nda cuenta na ian sàni ndusaa-nda, na ian làcà nì quidavàha Dios ndohó, vachi vichi sàni sàhatahvì-yándó ñà-cunduu-nda nahi mii-yá, vètuni quida-nda nacua cachí palabra ndàcuisì ndé cachí-yà xì-ndà ñà-cunihnu ìì ini-ndà, te quida viì-ndà xì ñanìtnaha-nda.

25 Ñàyùcàndùá, ni-iin xichi màsà dándáhvì stnàhá gá-ndà. Micuísì palabra ndàcuisì ni cáhàn-ndà xì ñanìtnaha-nda, vachi iin-ni nèhivì xínduu nsidaa-nda vichi. 26 Te nú ni cuídà ini-ndà sàhà iñàha, cuidadu ni cúndóó-ndá ñà-màsà quídà-ndá iin cuàchi; màsà cuídà ini-ndà inii ndui yacá. 27 Màsà cuàha-nda lugar dacà ñà-malu sàxìnìtnùnì-ndà.

28 Nú nìsa xidacuihna-nda antes, màsà quídà gá-ndà ducán. Iin chuun viì ni quidáchúún-ndá vichi, dandu cucumi-nda iñàha xi mii-nda, te cui dacútâhvì-ndà nèhivì iá necesidad-xi.

29 Daaní, màsà cáhàn quini stná-ndà vichi. Còó, puru palabra viì ni cúndúá, cundaca xi anima-ndà, dandu ndiaha gá chindeá nècuàchì inínì na cáhàn-ndà.

30 Te màsà dácúhúún stná ini-ndà Espíritu Ìì xí Dios, vachi mii-yá nduú seña ñà-ndùù-ndà nèhivì ìì xí-yá, te iin-ni cucumi-ndayá dècuèndè quìvì càcu dahuun-nda.

31 Màsà chùhún gá ini-ndà sàhà iñàha. Te màsà cuídà gá stná ini-ndà. Ni màsà ndúdáná-ndá; còó. Ni màsà cànàhá stná-ndà, te màsà cáhàn quini ga stná-ndà. Ni màsà cúndéhe úhì stnahá stná-ndà. 32 Còó, màni ni cúndóó-ndá xí ñanìtnaha-nda, te cuhi stnàhá stná ini-ndà. Te nsidaa-nda xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua nì quida Yua-nda Dios xì ndohó (ñà-nì xihì) Cristu sàhà-ndà.

5

1 Ñàyùcàndùá, na ian quídà Dios, ducan ni quídà stná-ndà, vachi dèhe-ya nduu-nda, te màni cuàhà-ndà nùù-yá. 2 Iin-ni ni cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú stná ini Cristu sàhà ndohó, vachi sàhámà nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda, te ducán nì nihì-ndà nì cudii ini Yua-nda Dios sàhà-ndà.

3 Nèhivì xí mii-yá nduu-nda vichi, ñàyùcàndùá, màsà cáhàn-ndà xi ana cóni nándàhà xì-ndà; màsà quídà sìquini-ndà, ni màsà xího-nda ñà-ndùá icúmí inga nèhivì. Còó. Ni màsà ndácùcahan ga stná-ndà ni-iin chuun sì-quini mà, vachi nèhivì ìì xí mii-yá nduu-nda vichi. 4 Na cáhàn-ndà, màsà cáhàn-ndà palabra sìquini, ò palabra chicuèhè, ni màsà cuácùndiaa stnaha-nda. Còó, mà váha cáhàn-ndà ducán. Lugar xi ñà-jaàn xiñuhu naquimanì-ndà Dios.

5 Vachi ináhá-ndá, mà càcu ni-iin nèhivì có-quídà sahnú xi nècuàchì ñahà; mà càcu ni-iin nèhivì sìquini, ni-iin stná ana xího cucumi cuàhà iñàha, vachi nèhivì xího guá ducán, queámà na ian cahvi-né ñà-jaàn. Pues ni-iin nèhivì quídà ducán, mà níhìtâhvì-né ñuhivì ìì xí Cristu, divì nduú ñuhivì ìì xí Dios.

6 Nú dacáhàn nèhivì-nsiá ñà-quida-nsia ñà-có-ndiàá mà, màsà cuàha-nsia dandahví-nè mii-nsiá, vachi icúmí Dios dandohó-yá nsidaa nèhivì có-inínì xí-yâ, te quídà-né ñà-chìcuèhè (sàni cachì mà). 7 Ñàyùcàndùá, màsà quíhvì tnahá-nsiá xì nèhivì quídà ducán.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni dàtnúù Dios sàxìnìtnùnì-ndà

8 Ichì ñáa nduá nì sanchicùn-ndà antes, doco vichi sàni dàtnúù Stoho-ndà Señor sàxìnìtnùnì-ndà, ñàyùcàndùá, xiñuhu cacanu viì-ndà vichi. 9 Vachi nú ndisa datnúù ndiaha-yá ini-ndà, dandu cunduu-nda nèhivì vaha inì-xi nihnú

ndàcuisì inì-xi, te cunchicùn viì stná-ndà palabra ndàcuisì. ¹⁰ Nsidaa ñà-ndùá quidà-ndà, xiñuhu nacani ini-ndà a cudíi ini Stoho-ndà Señor sàhà-ñá, á cóo. ¹¹ Màsà quíhvi tnaha-nda xi nèhivì có-quidá víi, vèchi ichì ñáa xicá-né. Còó, vihi gá vaha dahíhì-ndané. ¹² Vèchi ndóo cahan stná-ndà nú ndatnúhú-né sàhà chuun sìquini quidá dèhé-né. ¹³ Doco nú ni dáhíhì-ndané dandu queámà na ian datnúù-ndà iin luz nùù chuun quidá-né sàhà-ñá cunahà xicà nansa iá chuun ma. Vèchi claru nàhà nsidaa iñàha nú tnùù nihni iin luz nùá. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, ducán cachí (dichu):

Ndacòo mii-ní nècuàchì quidí jaàn, te nsicuihnú inì-ní, na ian natiacù-ní, dandu datnúù ndiaha Cristu nùù-ní, cachá`.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani vaha ini-ndà nansa quida-nda mientras ndoo-nda ñuhiví yohó. Màsà cacánúú-ndá nahi nèhivì có-cùndáà inì-xi; ni cúníhnú sahnú ini-ndà. ¹⁶ Te nú iá nansa quida-nda (iin chuun viì), yèchi ni nácánì ini-ndà quida-ndañá, vèchi ndóo cuàhà gá nèhivì có-quidá víi tiempo vichi. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, màsà quidá-ndá nahi nèhivì neciu; cuàhà gá xiñuhu mànihì ini-ndà nansa divi cuní Stoho-ndà Señor quida-nda. ¹⁸ Ni màsà cóhó-ndá vinu, te xini-nda, vèchi escándalo nduámà. Còó, fuerte ni cóo Espíritu Ìì xí Dios ini anima-ndà, chicá vaha. ¹⁹ Te na cáhàn-ndà ndatnúhú-ndá iin-nda xi inga-ndà, dandu coto stná-ndà salmu nacuatú-nda alabanza xi Stoho-ndà Señor xi alabanza datnúù Espíritu Ìì xí-yá sàxínítnùnì-ndà. Nsidaa modo yohó coto-nda, te ndenihi vaha-nda mii-yá xi nsidaa anima-ndà. ²⁰ Nicanicuahàn xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesucristu, te naquimanì-ndà Yua-nda Dios sàhà nsidanicuú iñàha.

Nansa xiñuhu quida-nda xi nèhivì vehe-nda

²¹ Nsidaa-nda, xiñuhu cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà, vèchi nsi-daa-nda, iin-ni cahvi stná-ndà mii-yá.

²² Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá ìi-nsiá na ian quidà-ndà xi Stoho-ndà Cristu. ²³ Vèchi nacua dandacú mii-yá nùù nèhivì càhvì xì-yá, ducán dandacú stná iin nècuàchì tiàa nùù ñahàdihí-né. Vèchi divi Cristu nduú ana nì dácácu xi ndohó nèhivì xì-yá, te nahi cuerpu xi-ya nduú stná-ndà. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nacua iníni-ndá mii-yá, ducán xiñuhu cunini stná nècuàchì ñahà nsidaa ñà-ndùá cachí ìi-né.

²⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, icúmí-nsiá cuu ini-nsiá sàhà ñahàdihí-nsiá nacua quidá Cristu xi nsidaa ndohó nèhivì càhvì xì-yá. Vèchi nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda ²⁶ sàhà-ñá nduhìi ini-ndà, te ndoo cuèchi iá anima-ndà quida palabra ìì xì-yá, na ian nì ndoa xi tècuí. ²⁷ Daaní, quivì cana-yàndó, vètùnì sàà-ndà nùù-yá, te ndiaha gá cundoo-nda. Mà cóo gá ni-iin mancha anima-ndà, ni iin xaan ndé iá chicuèhè; còò ni-iñàha, vèchi nèhivì ìì xì-yá cunduu-nda. Mà cóo gá ni-iin falta xi-nda nùù-yá. ²⁸ Cunaha-nsiá, nacua cuú ini iin nècuàchì tiàa sàhà mii-né, ducán xiñuhu cuu stná ini-né sàhà ñahàdihí-né. Te nú ducán ni cuú ini-né sàhà nècuàchìmà, dandu queámà na ian cuú stná ini-né sàhà mii-né. ²⁹ Te ináhá-ndá, còò ni-iin nèhivì cahíchì ini xì mii-xí. Còó, de por sí dacuxi-nda mii-nda, te ndiaá-ndà mii-nda. Te divi ducán quidá stná Stoho-ndà Señor xi nsidaa ndohó nècuàchì càhvì xì-yá. ³⁰ Vèchi nahi iquicúñú mii-yá nduu-nda. ³¹ Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-disáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùù yuadíhì-né. Ñàyùcàndùá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco vichi na iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne. (Ducán cachí tutu ìì.) ³² Te mate ùhì cundaa nsihì ini-ndà sàhà palabra ndiaha ma, doco cunaha-nsiá, sàhà stná Cristu cáhàn, xi sàhà stná ndohó nèhivì càhvì xì-yá. ³³ Doco de todos modos, xiñuhu cuu ini nècuàchì

tiàa sàhà ñahàdihí-nè nacua cuú ini-nè sàhà mii-né. Te nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi viì stná-nè ì-né.

6

Nansa ndiá ìcà quida nècuàchì cuàtì xì stná nècuàchì cuàchì

¹ Daaní, nsiohó nècuàchì cuàtì xì nècuàchì cuàchì, cunini-ndá yuadíhí-ndá, vàchi ñà-jaàn nduú ñà-íá viì nù Stoho-ndà Señor. ²⁻³ Ni coó tnùñuhu xí-ndá nù yuadíhí-ndá, dandu yàha vàha-ndá; caní cuà cundoo naha-ndá ñuhiví. Cunaha-ndá, ley jaàn nduú ñà-primeru nì cachi Dios ñà-cutahvì-ndà iin ñà-vàha (nú ni chívàha-ndañá).

⁴ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuída uun inì-nsia dèhe-nsia; xiñuhu dacuahnú ví-nsiáñà. Conseju viì ni cuàha-nsia, te chinaha viì-nsiáñà nacua cuní Stoho-ndà Señor.

Nansa xiñuhu quida peón ndoó saín nù lamú xi

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu peón, cunini viì-nsiá ñà-nduá dandacú lamú xi-nsia ñuhiví yohó. Quidañuhu-nsiánè, te cahvi ví-nsiánè. Iin-ni cunihnu vàha inì-nsia na ian Cristu nduú ana xinúcuáchí-nsiá nù-xí. ⁶ Doco màdiá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún ví-nsiá sàhà-ñá ndee vàha-nsia nù-né; còó. Quidachuún-nsiá na ian Cristu nduú patrón quidáchúûn saín-nsiá nù-xí; iin-ni ni cúníhnú ini-nsiá ñà-quida viì-nsiá nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Na quidáchúûn-nsiá, ni coó vàha voluntad xi-nsia ñà-quida-nsia iin chuun viì, quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor xinúcuáchí-nsiá nù-xí, màdi nù nèhivì ùún. ⁸ Vàchi ináhá-ndá, nù mii-yá icúmí-ndá nihì-ndà iin ñà-vàha xi-nda sàhà nsidanicuú chuun viì nì quida-nda, a ducán xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó saín nù iin lamú.

⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu lamú, divi ducaní quida stná-nsiá xì ana nduú peón xi-nsia. Màsà cáhàn dana-nsia, vàchi ináhá-ndá íá stná ana nduú Stoho-ndà, divi mii-yá íá ansivi, te (xiñuhu nsinuu ini-nsiá) ñà-nù mii-yá iin-ni ndiaá nsidanicuú nèhivì.

Ñà-nduá sáhatahvì Dios ndohó ñà-chindee xi-nda cundee-nda nù ñà-malu

¹⁰ Imindaa iñàha íá gà cachì, ñánì: iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà Stoho-ndà Señor, te ducán nihì-ndà nacuahandee ini-ndà, vàchi yàha ga cahnú poder xi-ya. ¹¹ Cunaha-nsiá, cuàhà ñà-nduá nì chitnùnì ini-yá cunduu nahi arma xi-nda ñà-chindee xi-nda sàhà-ñá màsà dáca ñà-malu-ndó, te dandahví-sindó. ¹² Vàchi màdi nèhivì ñuhiví yohó nduú ana náá stnàhà xì-ndà. Còó. Divi ñà-malu náá stnàhà xì-ndà. Cuàhà-sí, te fuerte-si, te ndoó stná ana xícusahnú nù-sí. Cunaha-nsiá, divi ñà-malu nduú ana dandacu-xi nù nsidaa nèhivì nchícùn ichì ñáa. Divi quisì sìquini xicánúú ansivi nduú-si. ¹³ Ñàyùcànduá, ni cuíchúún-ndá nsidaa ñà-nduú arma nì chitnùnì ini Dios chindee xi-nda na quivì cuní ñà-malu tnàtuu fuerte-si nù-ndà. Daaní, nú sàni cundee-nda (nù-sí), vátuni cundoo fuerte ì-ndà. ¹⁴ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà. (Cuisì ñà-ndácuìsì ni cúníhnú ini-ndà, te chindeámàndó) na ian chindéé cinturón ndee nuhní tìxi soldadu (ñà-coo fuerza-te). Daaní, xiñuhu quida-nda puru ñà-íá viì, te cunduamà na iin dùhnù cáa ndixí soldadu ñà-chindee xi nchìca-tè. ¹⁵ Daaní, na ian mácùnàì soldadu ndìsàn-té (ñà-cacanuu-tè), ducán stná ndohó, ndiá ìcà-ndà cunihnu ini-ndà (cacanuu-nda xi) razón ndiaha nansa nàcùndoo vàha-nda xi Dios. ¹⁶ Cunaha-nsiá (fuerte gà cuní ñà-malu dacà-síndô), na ian dandiachi-sí cuàhà flecha xíxìn ìcà-ndà; doco nú iin-ni nihnú vàha ini-ndà mii-yá, dandu chindéámàndó na ian ni cundúá iin ñà-sìcàté caxin (ñà-màsà cuída flecha mà-ndó). ¹⁷ Daaní, nahi mbelú càa soldadu, ducán nduú stná ñà-nìhnú ini-ndà ñà-sà-íá salvación xi-nda; daaní, nahi espada xi-nda nduú stná

palabra ì nì cachi Dios, vâchi divi palabra mà nduá xichúûn Espíritu ì xi-yá. ¹⁸ Daaní, nicanicuahàn xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùù-yá nacua datnúù Espíritu ì xi-yá ini-ndà. Càcàn-ndà nùù-yá nsidaa ñà-nduá xiñuhu, te iin-ni ni cúndóó tùha stná-ndà. Màsà cúdúsán-ndá càcàn tàhvi-ndà nùù-yá, còó. Xiñuhu càcàn tàhvi-ndà ñà-chindee-yá nsidanicuú ana nduú nêhivì xi-yá. ¹⁹ Daaní, sàhà stná yùhù ni càcàn tàhvi stná-nsià sàhà-ñá chindee-yá yùhù na càhìn xì nêhivì, te màsà dáyûhîà yùhù càhìn sàhà razón ndiaha xi-yá, divi razón nîsa ìa dèhé sànahà. ²⁰ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì cuítia palabra mà, ñàyùcàndùá nì techuún Dios yùhù ñà-cacanui, te divi sàhà stná mà ié` vehecàa yohó. Ñàyùcàndùá, càcàn tàhvi-nsià sàhí sàhà-ñá màsà yúhî` càhàn vatí palabra mà nacua ndiá ìqué.

Nansa nì dàxínu Pablo carta xi-ne, cásàhú-nè xì nsidaa nêhivì ñuu Éfeso

²¹ Yùhù cuní` cundaà inì-nsia nansa yáhi xì nansa quidé yohó; ñàyùcàndùá sàni càhìn xì ñani màni-ndà Tíquico yohó, áma nacani-ne xì-nsiá nsidaájàn. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá sàni chindee stná nècuàchì mà yùhù. Iin-ni quidá ví stná-nè nsidaa chuun xi Stoho-ndà Señor. ²² Pues vichi cuàhìn techuún-nè sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu vátùni cachitnùhu-ne nansa yáha-nsi yohó sàhá màsà cúhúún gá ini-nsià.

²³ Vichi ndácùcahìn Stoho-ndà Jesucristu, te xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios sàhà-nsiá, ñánì. Xícàn tàhví ñà-nì cúndóó ví-nsiá, te ni cúcúú stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá; te nicanicuahàn ni cúníhnú vâha inì-nsia mii-yá. ²⁴ Te vichi ni cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, nú ndisa iin-ni cuú ini-nsià sàhà-yá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Filipos

¹ Yùhù nduí Pablo, te compañeruì yohó nduú Timoteo. Nèhivì xinúcuáchí nù Jesucristu nduú-nsí. Te tiaá-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nèhivì xí Jesucristu ndoó ñuu Filipos, xínduu-nsia ana idónuu, xì stná ana xinúcuáchí, xì nsidaa gá stná mii-nsiá nèhivì dava ga ndoó nù-yá. ² Contentu ni cúndóo-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cúcúmí-nsiá.

Ñà-nduá nì xicàn tàhvì Pablo nù Dios ñà-quida-ya sàhà nècuàchì xiníndísà

³ Yùhù, na cada nsinúú inì mii-nsiá, naquímànì Dios sàhà-nsiá. ⁴ Te cuàhà gá cudí stná inì na cada xicàn tàhvì sàhà-nsiá nù-yá, ⁵ vèchi nsinúú inì nansa quidá-nsiá chindéé stná-nsiá ñà-cuàhà razón vaha xi-ya, nacua quidá yùhù. Te ináhì iin-ni sàni chindee stná-nsiá ducán ndè quivì nì xinitnàhì xì-nsiá xì ndè vichi. ⁶ (Ñàyùcànduá, nàhà xicà) iin obra ndiaha nduá sàni quesaha-yá quidá-yá ini anima-nsiá, te ináhì iin-ni icúmí-yà quida-ya ducán dècuèndè sà quivì (naxicocuín) Jesucristu. ⁷ Te divi ducán ndiá ìqué cunihnu inì sàhà-nsiá, vèchi mànì cuàhà-nsiá nù, te iin-ni níhitàhvì stná-nsiá gracia (xi Dios) nahi yùhù. Vèchi cunaha-nsiá, mate yohó ié` ndiadí` vehecàa, doco sàhatahvì stná-yà yùhù gracia, te iin-ni icúmí níhitàhvì gué` ducán, mate (dacúhùn-te yùhù nù juez), doco siempre icúmí càhàn nihni sàhà razón ndiaha xí-yá ñà-nduá palabra ndàcuisì. ⁸ Te mii-yá, ináhà-yá ñà-cuàhà guá nsinúú inì nsidaa-nsiá, nacua quidá stná Jesucristu xì-ndà, cuàhà gá cuú ini-yà sàhà-ndà. ⁹ Ñàyùcànduá, yùhù xicàn tàhvì nù-yá ñà-chicá más ni sàa-nsiá cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, te iin-ni ni sàa stná-nsiá cundaà inì-nsiá índu chuun nduú ñà-íá viì, te índu chuun có-íá viì. ¹⁰ Nú ducán, dandu mà úhì cudí ini-nsiá quida-nsiá cuisì ñà-chicá ndiaha, te cunihnu ì ini-nsiá dècuèndè quivì naxicocuín-yà, mà cóo gá ni-iin falta xi-nsia. ¹¹ Te mii-yá, icúmí-yá chindee-yándò ñà-quida viì-ndà ducán, dandu chicá cuàhà ñà-vaha xi-nda quee, te chicá cuàhà naquimanì stná-ndàyá, te quee ga más tñùñuhu xí-yá.

Cuàhà gá ñà-ndiaha xí Jesucristu nihì-ndà nú ni cúnchícùn viì-ndàyá vida xi-nda ñuhivì yohó

¹² Ñàni, cuní` cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá yáhi yohó, vèchi divi sàhà ñà-nduá sàni cuu xí, ñàyùcànduá chicá más sàni xitiá razón ndiaha xí-yá inicutu. ¹³ Dècuèndè nsidaa nèhivì ndoó vehèchuún cahnú, xì nsidaa stná soldadu, sàni cundaà ini-nè ñà-divi sàhà Cristu ndiadí`. ¹⁴ Te cuàhà gá stná ñani-ndà nchícùn xì Stoho-ndà Señor, sà-sàha stná-nè valor vichi, vèchi sàni xini-nè (nansa quidé mate) ndiadí` vehecàa yohó, te sàhàyùcànduá vichi có-yùhì gà-nè càhàn vate-né palabra xi-ya.

¹⁵ Yùhù ináhì nansa quidá dava nèhivì càhàn sàhà Cristu, cuisì quidá-né ducán ñà-cúmbidia ini-nè, vèchi có-ndòo ini-nè xì (ñà-nduá cachí). Doco dava-ne, cóo, quidá víi ndisa-ne, vèchi sàhà ñà-íá vaha voluntad xi-ne, ñàyùcànduá càhàn-nè sàhà Cristu. ¹⁶ Doco nècuàchì có-quidá víi ma, sàhà-ñà interesadu gà-nè, ñàyùcànduá càhàn-nè sàhà-yá, có-nduá sàhà ñà-quidá víi ndisa-ne, cóo; cuisì cuní-nè ñà-chicá màsà yáha vahi vehecàa yohó. ¹⁷ Doco tucu quidá nèhivì quidá víi ndisa ma, cuú ndisa ini-nè (sàhì) na càhàn-nè sàhà-yá, vèchi ináhà-nè iin-ni nihnú stná inì càhàn razón ndiaha xí-yá

nicanicuahàn. ¹⁸ Pues vichi ¿nansa cachi-ndà sàhà nsidaájàn? Pues yùhù cachi` ñà-có-quidámà, a dananí uun-ne, te ò cáhàn sahnú-né, ndéni modo nì cui, doco xítìà palabra sàhà Cristu, te ñà-jaàn nduá cudù inì sàhà-xí. Te chicá más icúmí cudù gá inì después. ¹⁹ Vàchi ináhí, icúmí chuun jaàn quee viá sàhí, vàchi xícàn tàhvì-nsiá sàhí, te chindéé stná Espíritu ìì xí Jesucristu.

²⁰ Yùhù nicanicuahàn nacání inì còtó quide iin ñà-cui nducahin sàhà-xí. (Có-cuní` quide ducán); iin-ni cuní` quide nacua siempre quidé, divi ñà-cáhàn vatí sàhà-yá. Iin-ni cuní` quida vii` áma quéé más gà tnùñuhu xí Cristu a ducán ni cui` sàhà-yá, te ò cutiacu gué` ñuhíví yohó. ²¹ Vàchi nú itiacù-ve, dandu puru (ñà-taví más gà tnùñuhu) xí mii-yá cundua. Te ò nú ni sái cui stnáì (sàhájàn), dandu chicá ndiaha quee stnámà. ²² Doco nú ni coó gué` ñuhíví yohó, vihi-ni quida gué` más gà obra xi-ya. Ñàyùcàndùá, có-ínáhí índù-ñá chicá nsiha cuu xí, ²³ vàchi ndùì chuun jaàn ndiaha gá iá`, te ùhì nacàxin-ñà. Ian nduá ñà-nú ni cùì cùhìn coi nùù Cristu; te cuàhà gá nihnú stná inì ñà-jaàn, vàchi chicá ndiaha queamà cahín. ²⁴ Daaní, ingà nduú ñà-nú ni nánìhìtáhvì gué` ñuhíví. Ñà-jaàn ndisa chicá cundua ñà-vàha xi mii-nsiá, ²⁵ ináhí. Ñàyùcàndùá, sàni cundaà inì, icúmí coo chíi gué` ñuhíví yohó sàhà-ñá cutnahí xì-nsiá, te chindée gué` mii-nsiá ñà-chicá cunindisá víi-nsiáyà, te cudù gá inì-nsia sàhà-yá. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí stnâ-nsià naquimanì-nsiáyà sàhí na sàà tui ndé ndoó-nsiá, te cutnahá túi xì-nsiá.

²⁷ Mii-nsiá, sà-xínduu-nsia nècuàchì nchícùn xì palabra ndiaha xí Cristu. Ñàyùcàndùá, xiñuhu quida-nsia cuisì ñà-íá vii nacua cachí palabra mà, a ducán ni sái nàcòtì-nsià, te ò màsà sái, có-quidá, ndéni modo nì cui, cuní` cunitnùhi sàhà-nsiá iin razón vaha ñà-iin-ni nchícùn ìì-nsiá ichì víi, te iin-ni anima icúmí stná-nsià. Cuní` cunitnùhi sàhà-nsiá ñà-iin-ni nihnú vaha inì-nsia, te sàhandee stná inì-nsia xiníndisá víi-nsiá razón ndiaha xí-yá. ²⁸ Te nècuàchì xiní ùhì xì-nsiá, màsà cuàha-nsia dayúhì-nè mii-nsiá ni-iyuhu. Te ñà-có-yúhì-nsià mà, divi cundua seña nùù-né ñà-mii-né icúmí-né sàà-nè ndañuhu-né. Doco nùù ndohó, còó, seña cundua mà ñà-icúmí càcu anima-ndà nùù Dios. ²⁹ Vàchi cunaha-nsiá, màdì cuisì ñà-cunindisa-nda Cristu nduá nì chitnùnì ini-yà quida-nda. Còó, vàchi sàhà gracia xi-ya sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-ndoho stná-ndà sàhà-yá. ³⁰ Te sàni xini-nsià, divi ducán nì cuu xí yùhù antes; cuàhà gá nì ndohi, te ndè vichi ndohó ìì` (sàhà-yá), ináhá-nsià.

2

Nansa nì nacoò chíi Jesucristu gloria xi-ya, doco después nì nanihì-yá más gà tnùñuhu xí-yá nì quida Yua-nda Dios

¹ Ináhá-ndá, sàhà Cristu cuní-ndà quida vii-ndà; te sàhà-ñá màni stná-ndà nùù-yá ducán, ñàyùcàndùá sàhandee ini-ndà nchícùn vii-ndàyá. Te (ináhá stnâ-ndà) cutnahá Espíritu ìì xì-ndà ndoo-nda ñuhíví, te cuhí stnahá stná ini-ndà. ² (Pues sàhà nsidaájàn, cuní` cuacundahví` nùù nsidaa-nsiá) ñà-nì quidá-nsiá iin ñà-dacúdù inì xì': cuní` ñà-iin-ni cunihnu ini nsidaa-nsiá. Cuní` ñà-iin-ni cucuu stnahá ini-nsià sàhà-nsiá, na ian iin-ni anima xì iin-ni sàxinítnùnì icúmí-nsiá. ³ Màsà quidá-nsiá ni-íñàha sàhà cuisì interés; còó. Ni màsà cútúxí ini ni-iin-nsia ñà-mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá, te quida-nsia iñàha. Còó. Chicá vaha cunihnu ndahvi ini-ndà; iin iin-nda nì cúnìhnú ini-ndà ñà-chicá ndiaá ñanìtnaha-nda nùù mii-nda. ⁴ Ni màdì gá cuisì chuun xi mii-nda cunsihi ini-ndà quida-nda; còó. Xiñuhu nacani stná ini-ndà sàhà ñà-ndùá cuní ñanìtnaha-nda.

⁵ Ni cúcúmí-ndá iin sàxinítnùnì nahi ñà-icúmí Jesucristu, ⁶ vàchi mate Dios nduú-yá, doco cónì nácánì ini-yà ñà-chicá ndiaá nduá ñà-ndùdává-yá xì

Yuandiáhá-yâ; còó. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì nacoó-ya (nsidaa tnùñuhu ma), te nì nanduu-ya na iin (tiàa ñuhìví yohó; na iin) ana xinúcuáchí uun, ducán nì nanduu-ya. ⁸ Te sàhà ñà-jaàn nì nàcùnihu ndahvi stná ini-yà, nì inini-ya nsidaa ñà-ndùá nì ndacu nuù-yá quida-ya, dandu nì xihì-yà, dècuèndè nchìca iin cruz nì sàcùtuu-ya. ⁹ Ñàyùcàndùá, vichi sàni nanihi-yá chicá cuàhà tnùñuhu ndiaha xí-yá nì quida Yua-nda Dios; te chicá ndiaá quìvì-yá nuù quìvì nsidanicuú gá nèhivì. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn (icúmí sàà iin quìvì) ndacùcahan vate xi quìvì-yá Jesús, dandu icúmí nsidanicuú nèhivì nàcùtasisi-né (nuù-yá), nsidaa nèhivì ñuhìví yohó, xì nsidaa stná ana ndoó ansivi xi tixi ñuhù, ¹¹ nsidaa-né icúmí-né nacuni-nè mii-yá, te cachi vate-né ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu chicá más icúmí quee tnùñuhu xí Yuandiaha-yá Dios.

¹² Ñàyùcàndùá cuní cunini-nsia ñà-ndùá cachí xì-nsiá mate xica ié nuù-nsiá, ñani màní. Na nisa ìe ndé ndoó-nsiá nisa inini vii-nsiá yùhù; doco vichi chicá más cuní cunini-nsia, te quida vii-nsiá lucha ñà-càcu-nsia (nuù chuun có-ìá vii yucán), vachi nú iin-ni ni cúníhnú ndahvi ini-nsiá, te cahvi víi-nsiá mii-yá, dandu vátùni càcu-nsia. ¹³ Vachi Dios nduú ana datnúù xì ini-ndà ñà-quida-nda ñà-ndùá cuní-yà, te chindéé stná-yàndó ñà-quida ndisa-nda cumplir nsidaámà.

Nicanicuahàn ni cúndóó mánì-ndà

¹⁴ Màsà cúndóó-nsiá daquéé cuàchi tnahá-nsiá, te náâ stnahá-nsiá sàhà ñà-ndùá quidá-nsiá. ¹⁵ Còó; iin-ni ni cúndóó mánì-nsiá sàhà-ñá màsà cuídá cuàchi-nsia, vachi ducán nduá ndiá ìcà quida ana nduú ndisa dèhe Dios; vachi ndoó ì-ndà ñuhìví yohó, te cuàhà ñanìtnaha-nda, malu-nè, có-nìhnú víi ini-nè. Ñàyùcàndùá, màsà quidá-ndá ni-iin ñà-có-ìá vii, vachi ndohó nduú ana datnúù Dios sàxìnítnùní-xi sàhà-ñá cundehè nèhivì ñuhìví ichì váha. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúnchícùn-nsiá palabra cáhàn sàhà vida ndiaha, vachi nú ducán, dandu na quìvì (naxicocuìin) Jesucristu, vátùni cudìi cuàhà inì ñà-màdi uun-ni ni queé nsidaa ñà-ndùá nì ndoho güé na ní quide chuun ì xí-yá (ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Ináhì xiníndísâ víi-nsiá vichi, te ñà-jaàn nduú na iin chuun ndiaha quidá-nsiá nuù-yá, na iin ofrenda dócò-nsiá nuù-yá. Te yùhù, nú ni sái cui stnáì (sàhà-yá), dandu nahi inga ofrenda sáhatahvi gá-nsiàyà cunduu stná ñà-jaàn. Te cachí yùhù vátùni iájàn, vachi cudìi stná inì sàhà-ñá. Ndè stná mii-nsiá, vátùni cudìi stná inì-nsia sàhà-ñá. ¹⁸ Te divi ducán cuní quida-nsia.

Timoteo xì Epafrodito

¹⁹ Nú ni cúndéhe ndahví Stoho-ndà Jesús, yàchì icúmí techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu (na nsiaa tu-ne), vátùni nacunitnùhu stnáì nansa yáha-nsia jaàn, dandu ndòò vaha inì sàhà-nsiá. ²⁰ Te divi Timoteo nduú ana cuàhìn techuín sàà, vachi ndé ié yohó, còò cá ana nahi mii-né, còò cá inga ana cuú ndisa inì-xi sàhà-nsiá nahi mii-né. ²¹ Vachi nsidaa gá nèhivì, cuisì chuun xi mii-né nsíhi ini-nè, có-nàndúcú-né (nansa nducuahà) chuun ì xí Jesucristu. ²² Doco sà-ináhá-nsiá Timoteo, ñà-vaha ndisa-ne; te ináhá stná-nsiá cutnáhâ-nsí nì xicanuu-nsi cachítnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, nacua chindéé iin dèhe ana nduú yua-né, ducán nì quida Timoteo. ²³ Ñàyùcàndùá, divi-ne cuní techuín sàà ndé ndoó-nsiá nú sàni cundaà inì nansa cuàhàn coo xí. ²⁴ Doco cahví xì Stoho-ndà Señor ñà-yàchì quee stnáì libre yohó, te sàà stnáì.

²⁵ Doco vichi tuxí inì chicá vaha techuín Epafrodito nasaa-nè. Cunaha-nsiá, na iin ñani mií nduú-né, vachi iin-ni quidá-nsí chuun ì xí Capitán ndiaha xí-nda. Te divi nduú ana nì techuín stná mii-nsiá ñà-cunihi-ne ñà-ndùá xiñuhu nú quixì. ²⁶ Te vichi cuàhà gá cuní-nè cuní tu-ne mii-nsiá. Te

cuhúún gá stná ini-nè, vâchi ináhâ-nê sàni xinitnùhu-nsia ñà-ni quicuehè-nè. ²⁷ Te ndisa, cuèhè dana ni sandua, cuàhàn-nè cui-nè ni cùí, doco ni indehè ndahví Dios-nè, (còni xíhì-nè). Te màdì cuísi mii-né ni níhítáhvì ducán; còó, vâchi dècuèndè stná yùhù ni níhítáhvì' sàhâ-ñá ni nduvàha-ne, te vichi mà cóó gué` tnùnsí ini. ²⁸ Ñàyùcàndùá, chicá cuní` naquihin-ne ichì nasaa-nè sàhâ-ñá cudìi gá stná ini mii-nsiá. Te nú ducán, dandu yùhù stná, chicá mà cóó gué` tnùnsí ini. ²⁹ Daaní, nú sàni nasaa tu-ne, dandu xiñuhu cudìi ini-nsiá sàhâ-né, te quidañuhu-nsiánè nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda xi nsidaa ñani-ndà iin-ni (xinúcuáchí víi) stná nùu Stoho-ndà Señor. ³⁰ Vâchi mii-né, sàhâ chuun ìí xí Cristu cuàhàn-nè cui-nè ni cùí; ni còni ndúlócô-nè sàhámà, cuisì-ní cuní-nè quida ndisa-ne cumplir chuun (ni níhì-né) ñà-chindee-né yùhù, vâchi mii-nsiá, mà cùí quida-nsia ñà-jaàn (ñà-xica ndoó-nsiá).

3

Ñà-ndiáá ndisa sàhâ ñà-ndee vâha-nda nùu Dios

¹ Iá inga iñàha cuní` cachì xì-nsiá, ñàni: nicanicuahàn xiñuhu cudìi ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùu Stoho-ndà Señor. Te nú divi palabra jaàn sàni tiai nùu-nsiá antes, có-quidámà, vâchi iin palabra chindee ndisa xi-nsiá nduá, te yùhù, có-cùñáñi natiáa.

² Cuidadu cundoo-nsia sàhâ nèhivì malu chináhâ xì ley chicuèhè, vâchi nècuàchì quidá ducán, nihnú sìquini ini-nè na iin quisi. Te caquin stná-nsiá cuidadu sàhâ nèhivì (cuní màcùtuu seña xi raza Judea ìcà nèhivì), vâchi cutu ñà-dànácuèhè-nè nècuàchì mà queájàn. ³ Vâchi ndohó nduú nèhivì icúmí ndisa xi seña mà, doco ini anima-ndà iá, vâchi anima-ndà nduú ndé cahvi-nda Dios. Cuisì Jesucristu cudìi ini-ndà sàhâ-xí, có-tùxí ini-ndà cui cundiaa inga iñàha quida-nda, ⁴ mate yùhù, vihini cunihnu inì ndiáá stnài, te chindeámà yùhù (nùu Dios). Cunaha-nsiá, nú cuisì descendencia xi-nda, te ò obra xi-nda ni cundíáá nùu-yá ni cùí, dandu cuisì yùhù chicá cundiaa. ⁵ Vâchi na ní tùinuí ñuhivì, ni sàcùtuu stná seña mà ìqué tìxi ùnà quivì (nacua cachí ley). Iin nècuàchì raza Israel nduú stnài, vâchi descendencia xi dèhe Israel nani Benjamín nduí, te cáhàn stnài dàhàn hebreu nahi yuadíhí. Daaní, iin nècuàchì fariseu nduú stnài, te nacua (chívàha fuerte) nècuàchì mà ley sàhâ, ducán nisa quida stnài. ⁶ Yáha ga nisa xinindisé (ley mà), te ñàyùcàndùá nisa quida quini güé` xì nèhivì cahvi xi Jesús. Nsidaa ley sàhâ ma nisa chivàhi; còó falta ni quidè dìquì ley mà. ⁷ Ñàyùcàndùá, vâtùni cundiaa nsidaámà (nùu Dios) ni cahín. Doco còó, vâchi na ní sàni nì cundaà inì sàhâ Cristu, dandu ni sànihì stná inì ñà-ni-iyuhu có-ndiáá nsidaa ñà-nduá nisa quide mà. ⁸ Te vichi nihnú inì vâtùni ndañuhu nsidanicuú fama xi mà ñà-sà-ináhí Stoho-ndà Jesucristu vichi, te yáha ga ndiaha ñà-jaàn. Doco nsidaa ñà-nduá nisa cahvi xí antes, ndevàha iñàha nduá nùí vichi, còó cá chuan nùí. Ducán nihnú inì sàhâ-ñá ni níhítáhvì' cutnahí xì-yà nicanicuahàn, ⁹ te ndahà mii-yá coi. Doco màdì sàhâ obra xi mií icúmí ndee vâhi nùu-yá, còó, vâchi cuisì nùu ley sàhâ ndiáá obra mà. Te vichi único ñà-ndiáá ndisa nduú ñà-cunindisa-ndayá, dandísá vâtùni ndee vâha-nda nùu Yuamáni-yá, vâchi xiníndísá-ndáyâ. ¹⁰ Ñà-jaàn nduá quidè vichi sàhâ-ñá cui sàni cunaha váha ndise mii-yá, te cucumi stnài poder ndiaha xí-yá, vâchi divi sàhâ poder ndiaha ma ni níhì-yá ni natiacu-yá. Daaní, dispuestu iá stnài ndohi nahi mii-yá, te cunihnu stná inì ni xihì stnài na ian ni xihì-yá, ¹¹ áma níhítáhvì' natiacu stnài.

Xiñuhu cuàhandee ndisa ini-ndà áma níhìndèè-ndà cunduu-nda nèhivì vâha ndisa

12 Tãñáha ga sàì cunduu ndise iin nèhivì nacua cuní Jesucristu cundui. Tãñáha ga sàì cundui iin ana còò ndisa falta xi; còó. Cuisì iin-ni nchícùn mii-yá, áma ducán nìhìndèi cundui iin nèhivì vaha ndisa nacua nihnú ini-yà cundui na ní cana-ya yùhù. 13 Ináhí tãñáha ga sàì cundui nacua icúmí cundui después; còó, ñàni. Doco iá ndisa iin ñà-nduá quidé: quidé lucha nandòdó dahuin nsidaa ñà-nduá sàni yaha, te sáhandee cahnú inì, áma níhì' (chicá quida viì) quivì vaxi xi-nda. 14 Na ian quidá tècuachi dadavástnãhã carrera, ducán quidé, iin-ni nchícùn ichì cuàhìn, divi ichì mii-yá iá ansivi; dandu quivì nsihi (vida xi), nihnú inì nìhì stnái iin ñà-vaha ndiaha nùu-yá, vachi divi sàhájàn nduá nì cana Dios ndohó ñà-cunchicùn-ndà Jesucristu. 15 Ñàyucànduá, nsidaa ndohó ana xiníndísã vaha, xiñuhu cunihnu ini-ndà nacua sàni cachì jaàn. Te nú tucu nacání ini-nsià sàhà iñaha, dandu icúmí Dios datnúu-yà sàxínitnùnì-nsià sàhámà. 16 Doco nsidaa ñà-nduá sàni sàà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà, divi ñà-jaàn nduá xiñuhu cunchicùn ndisa-nda.

17 Ñàni, nacua quidá yùhù, ducán cuní quida stná mii-nsiá. Te sà-ináhã-nsiã nansa quidá-nsí, ñàyucànduá, cundehè-nsiã ana quidá víi stná nahi nsiuhù, te ducání quida stná mii-nsiá. 18 Vachi ndoó cuáhã ana có-quidá víi. Cuáhã xichi sàni càhìn xi-nsiã sàhà nècuàchìmà, te vichi tucu tu dansínuu inì mii-nsiã sàhà-né, dècuèndè sacú stnái sàhámà. Vachi quidé cuenta na ian xiní ùhì nècuàchìmà (palabra nacání nansa nì xihì) Cristu nchìca cruz (sàhà-ndà). 19 Doco fin icúmí-né nduú ñà-ndañuhu dahuun-ne, vachi còò ndisa Dios nùu-né, cuisì ñà-nduá xího mii-né nduá ndulócô-nè sàhà-xí, te tuxí ini-nè ñà-sàhà chuun sìquini quidá guá-nèmà icúmí quee tnùñuhu xí-né, vachi cuisì ñuhivì yohó-ní nduá nihnú ini-nè. 20 Doco ndohó, còó. Ansivi nduú ñuu-ndà, te dècuèndè yucán icúmí nuu ana dacácu xi-nda, divi nduú Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyucànduá, vichi ndiatú cuéyàà-ndà sàà quivì naxicocuñn-yà, 21 dandu nadama-ya iquicúññu icúmí-ndá vichi, vachi ñà-débil nduá, doco na sàà quivì yucán, icúmíã dàma stná nahi cuerpu ndiaha mii-yá. Te mà úhì quida-ya ñà-jaàn, vachi cahnú poder xi-ya, vètùnì cundee-yá nùu nsidanicuú iñaha, te cusahnú-yá.

4

1 Pues sàhà nsidaájàn iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà Stoho-ndà Señor.

Xiñuhu nàcùndoo vaha-nda xi ñanìtnaha-nda

Cunaha-nsiá, màni gá-nsiã nùí, ñàni; cuáhã gá nsinúú inì mii-nsiá, te cudí stná inì sàhà-nsiã. Na iin ñà-vaha-xi xínduu-nsiã nùí, vachi cuú ndisa inì sàhà-nsiã. 2 Te yùhù, sacúndáhvì nùu Evodia xì nùu Síntique ñà-nì nàcùndoo vaha-ne, vachi iin-ni Stoho-ndà Señor càhvì-ndà. 3 Daaní, stná mii-ní nècuàchì nduú compañeru màni jaàn, sacúndáhvì stnái nùu-ní ñà-chindee-ní nècuàchì ñahà jaàn, vachi cuáhã gá nì chindee stná-nè yùhù; iin-ni nì xicanuu nsidaa-nda nì dàcuítia-ndà razón ndiaha xí-yá, ndohó, xì mii-né, xì stná Clemente, xì dava ga stná compañeruì ndoó jaàn. Nsidaa-nsiá, sàni nacava stná quivì-nsiã nùu tutu xi vida ndiaha.

Màsà nácání ini-ndà, vachi icúmí Jesús naxicocuñn-yà

4 Nicanicuahàn xiñuhu cudí ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùu Stoho-ndà Señor. Tucutu cachì xi-nsiã, nì cudí cuáhã ini-ndà sàhà-yá.

5 Màni gá nì quida-nda xi nsidanicuú nèhivì, te (nsinuu stná ini-ndà) ñà-sà-ítúú Stoho-ndà Señor naxicocuñn-yà.

6 Màsà nácání ini-ndà sàhà ni-iñaha; còó. Nsidaa ñà-nduá yaha-nda, nì càhàn-ndà xì Dios sàhá. Ni càcàn tàhvì-ndà nùu-yá, te naquimanì stná-ndàyá.

7 Dandu seguru sàà-ndà cunihnu dadí ndiaha ini-ndà quida-ya, te mà yúhì

gà-ndà, ni mà ndúlócô gà stná-ndà, vâchi ndiaha gá chindéé Jesucristu, mate có-sâà-ndà mànihi ini-ndà nansa quidá-yá, te ndañuhu ñà-yúhî-ndà.

Ndiá icà-ndà nacani ù ini-ndà

⁸ Ultimo ñà-nduá cachí` xì-nsiá nduá yohó: cuidadu ni cúndóó-nsiá sàhà ñà-nduá nihnú ini-nsiá. Cuisi-ní ñà-nduú ñà-ndácuisi ni cúníhnú ini-ndà, ñáni; cuisì-ní ñà-íá tnùñuhu-xí, xì ñà-íá viì, xì ñà-nduú chuun sahnú ò chuun ndiaha, nsidaájàn vâtùni nacani ini-ndà sàhà-xí. Vâchi nú íá tnùñuhu víi xán, te ò íá stná fama xan ñà-nduá iin chuun vâha, dandu vâtùni cunihnu vâha ini-ndàñá.

⁹ Ni quidá ndisa-nsia cumplir nsidaa ñà-nduá nì chinahì mii-nsiá na ní dàcuahí-nsiá, vâchi nì xini stná-nsiá nansa íá modo xi, te nì inini stná-nsiá ñà-nduá nì cachì xì-nsiá. Pues nsidaájàn xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir, dandu vâtùni cundoo vâha-nsia xì Dios; te cunaha-nsiá, cuàhà gá cuní-yá cundoo manì-ndà.

Nansa nì cachi Pablo nì naquimanì-né nècuàchì ñuu Filipos sàhà ñà-nduá nì cutahvì-né nùù nècuàchì mà

¹⁰ Cuàhà gá cudí inì sàhà mii-nsiá quidá Stoho-ndà Señor, vâchi sàni nsinuu tu ini-nsiá yùhù. Sà-íá quivì có-chindéé gâ-nsiá yùhù, doco cuisì sàhà-ñá mà cùì, màdiá sàhà ñà-nì nándódó ndisa-nsia yùhù. ¹¹ Te màdi sàhà ñà-íá cuàhà necesidad xì nduá cachí` ducán; còó, vâchi sàni cutùhe coi contentu a yáha vâhi, á cóó. ¹² Sàni càin yáha ndahví, te sàni càan stnái nú icúmí cuàhà iñàha; vâtùni íá nsidaájàn nùí. Vâchi a ducán xíhì doco, te ò có-xíhì doco, davani queá nùí, có-quidá, a ducán íá necesidad xì, te ò cuàhà iñàha icúmí, ¹³ ndéni iñàha nì cui yáhi, vâtùni ié` ñà-quidandee íni sàhá, vâchi divi Cristu nduú ana nácuàhandee ini xì'.

¹⁴ Cunaha-nsiá, mate ducán cachí` xì-nsiá, doco cuaha-ni íá ñà-nduá nì quida-nsia nì chindee-nsiá yùhù sàhà necesidad nisa icumí. ¹⁵ Te ináhá-nsiá nansa nì quida-nsia quivì primeru na ní xicanui xì razón ndiaha, te nì quei ndé ndoó-nsiá ladu Macedonia jaàn vâxi. Pues còó cá nèhivì xí mii-yá nì nâxícónihî iin ñà-vâha nùí, cuisì mii-nsiá nècuàchì ñuu Filipos. ¹⁶ Te màdi cuísi ñà-jaàn, vâchi iin ùì xichi nì techuún gà stná-nsiá iin cooperación xi-nsia na ní sa-ìe ñuu Tesalónica. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, màdi ñà-cuní` nihí cuàhà iñàha nùù-nsiá nduá, còó. Cuisì cuní` coo obra xi-nsia, te ducán nihì-nsiá cuàhà ñà-vâha nùù Dios. ¹⁸ Pues vichi sàni quesaa nsidaa ñà-nduá nì techuún-nsiá nùí, vâchi sàni quida Epafrodito-ñà entregar nùí; ñâyùcànduá, ndiaha gá sàni cundiatùì vichi, na ian sàni nducuiqué nduá. Te tnùmanì xí-nsiá mà, na iin promesa nì dòcò-nsiá nùù Dios nduú stná, na iin ñà-tnami nì sàhatahvì-nsiá mii-yá, te cudí gá ini-yá sàhà-ñá, vâchi divi ducán cuní-yá quida-nda. ¹⁹ Ñâyùcànduá, nsidaa ñà-nduá xiñuhu nùù mii-nsiá, icúmí-yá taxi-yañà, vâchi cuàhà gá ñà-cuicà ndiaha icúmí-yá, te sàhatahvì-yañà ndohó sàhà ñà-nduú-ndà nèhivì xí Jesucristu. ²⁰ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn ni tavá-nda tnùñuhu xí-yá, vâchi Yuandiáhá-ndá nduú-yá. Amén.

Nansa nì casàhú stnahá Pablo xì nsidaa gá nèhivì ñuu Filipos

²¹ Casàhú-nsiá xì nsidaa gá ana nduú nèhivì xí Jesucristu ndoó jaàn. Te nsidaa stná compañeruì yohó, casàhú stná-nè xì mii-nsiá. ²² Stná nèhivì xí-yá quidáchúùn vehe rey cahnú César, cuàhà gá casàhú stná-nè xì-nsiá. Te nsidaa dava ga nèhivì xí-yá ndoó yatni yohó, casàhú stná-nè.

²³ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xì Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Colosas

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun nù Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios. Te yohó iá stná ñani-ndà Timoteo, ² cutnáhâ-nsí cásàhú-nsí xì nsidaa mii-nsiá nèhivì ì xí Cristu ndoó ñuu Colosas, vèchi mii-nsiá, iin-nì nchìcùn vii stná-nsiá ichì-yá, te nahi iin-ni ñaní xínduu stná nsidaa-nda. Pues, vichi ni cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xi Yua-nda Dios. Contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá nì xicàn Pablo nù Dios na ní xicàn tàhvi-ne' sàhà nèhivì xiníndísá-xí-yá

³ Nsiùhù, cada xicàn tàhvi-nsí nù Yuandiaha Stoho-ndà Jesucristu, naquímànì-nsí mii-yá sàhà-nsiá. ⁴ Vèchi sàni xinitnùhu-nsi ñà-cuàhà guá nihnú vaha ini-nsiá Dèhemanì-yá, xì ñà-cuàhà guá cuú stná inì-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. ⁵⁻⁶ Ansivéhé-yá, vèchi cuàhà gá tnùndé ini icúmí-ndá ñà-nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ì xí-yá iá ansivi. Te divi ñà-jaàn nduá nì xinitnùhu-nsia na ní sàà palabra ndàcuisì xí-yá nù-nsiá, te nì inini-nsia razón vaha xi-ya. Pues divi palabra mà nduá sàni xitià stná inicutu ñuhivì, te ndiaha gá chindéà nèhivì. Te vichi cuàhà gá stná nèhivì sàni quìhvi ichì mà nacua nì quida mii-nsiá quivì nì xinitnùhu-nsia palabra mà, te nì cundaà inì-nsia nansa iá ndisa gracia xi Dios. ⁷ Pues inii dècuèndè quivì yucán sàni chindeámà mii-nsiá. Te gracia xi-ya mà nduú stná ñà-nduá nì dàcuàhá stná Epafra mii-nsiá. Vèchi iin-ni xinúcuáchì stná nècuàchìmà nù Cristu nahi nsiùhù, te màni cuàhà stná-nè nù-nsí. Vii gá quidá stná-nè nsidaa chuun ì xí-yá yucán ndé ndoó-nsiá. ⁸ Te divi nù mii-né nì xinitnùhu-nsi nansa yáha-nsia xì nansa cuú stná inì-nsia sàhà-nsí quidá Espíritu Ì xí Dios.

⁹ Ñàyùcànduá, dècuèndè quivì nì cundaà ini-nsi ñà-jaàn, iin-ni xicàn tàhvi-nsí nù-yá sàhà-nsiá, xicàn tàhvi-nsí ñà-nì sàà-nsià mànihì ini-nsià nansa cunì-yá quida-nda ñuhivì yohó. Te xicàn tàhvi stná-nsi ñà-nì sàà-nsià cundaà nsihi inì-nsia sàhà ichì-yá, te cucumi-nsiá iin sàxinítùnì ndiaha. ¹⁰ Ducán dandu nihìndèè-nsiá cacanu vii-nsiá ñuhivì yohó nacua ndiá icà-ndà quida-nda ñà-nduù-ndà nèhivì xí Stoho-ndà Señor. Te ducán cudì stná ini-yá sàhà-ndà, vèchi modo jaàn nihì stná-ndà quida-nda nsidanicuú clase obra vaha, te sàà stná-ndà cunaha váha-ndayá chicá más.

¹¹ Te sàhà-ñà ndiaha gá poder xi-ya, ñàyùcànduá xicàn tàhvi stná-nsi ñà-nì nàcuàhandee ini-yá mii-nsiá xì poder ndiaha ma, dandu vètùnì quidandee cahnú inì-nsia, (mate ni yáha-nsia tnùndoho), doco vètùnì cudì inì-nsia, ¹² te naquimanì stná-nsià Yua-nda Dios (sàhà gracia xi-ya). Vèchi sàni dama-ya anima-ndà, te vichi vètùnì nihitáhvi stná-ndà cuàhà ñà-ndiaha ì xí-yá nacua nihitáhvi nsidaa gá nèhivì ì xí-yá, vèchi sàni dàtnùu-yá sàxinítùnì-ndà. ¹³ Te vichi sàni tavà-yándô nù ndahà (ñà-malu, vèchi) cuisì ichì ñáa nì sanduamà, te nì dáyáha-yándó ndè ndahà Dèhemanì-yá Jesús. ¹⁴ Sàni quee-nda libre (nù ndahà-sí), vèchi sàhà nì Jesús nì xitià, ñàyùcànduá vètùnì nì xicahnú ini-yá sàhà cuàchi-nda.

Nansa nì nihì-ndà nì nàcùndoo vaha-nda xi Dios sàhà-ñá nì xihì Jesucristu sàhà-ndà

¹⁵ Có-tùí Yua-nda Dios cundehè-ndayá, doco mimí nacua iá-yá, divi ducán iá stná Dèhemanì-yá (Jesús). Te divi Dèhemanì-yá nduú ana chicá ndiaá nù nsidanicuú iñàha iá ñuhivì. ¹⁶ Vèchi sàhà ndahà Dèhemanì-yá nì quidavàha-ya

nsidaa ñà-íá ñuhiví xì ansivi, nsidaa ñà-nduá indéhe-nda, xì nsidaa stná ñà-có-tuì cundehè-ndà, divi sàhà ndahà Jesús nì cuyucun nsidaájàn. Vàchi nì quida vaha-ya ángel dandacú, xì stná ángel chicá xinúcuáchí, xì nsidaa gá stná ana fuerte xicánúú ansivi, nsidaa-némà, sàhà ndahà-yá nì cuyucàn sàhà-ñá nì queé gá más tnùñuhu xí-yá. ¹⁷ Tàyóo ni-íñàha ñuhiví, te sà-íá mii-yá. Te sàhà stná poder xi-ya itnúi tnahá nsidanicuú iñàha. ¹⁸ Te ndohó nècuàchì iin-nì cahví xi-yá, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, te mii-yá, dandacú-yá nùù-ndà na ian dandacú dìni-ndà nùù-ndà. Nùù mii-yá sàni ñihì-ndà vida xi-nda. Dihna-ya nì natiacu-yà nùù nsidaa nèhivì, ñàyùcànduá nduú-yá ana chicá cusáhnú inicutu ñuhiví. ¹⁹ Vàchi sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios cuñuhu chitu (vida saín xí-yá) ini anima Dèhemanì-yá. ²⁰ Te cunaha-nsiá, ñà-nì xihì-yà nchìca cruz, te nì xitià nùù-yá, sàhà ñà-jaàn nduá vátùni nàcùndoo vaha-nda nùù-yá, vátùni ñihitáhvi nsidaa nèhivì nàcùndoo vii-né xí-yá, a ducán nduú-né ana ndoó ñuhiví yohó, te ò ana ndoó ansivi.

²¹ Antes cónisá níhnú ini-nsià mii-yá. Ndè nìsa xini ùhì stná-nsiàyà sàhà chuun malu nìsa quida guá-nsià, doco vichi sàni nàcùndoo vaha-nsià xí-yá. ²² Vàchi sàhà ñà-nì nanduu-ya nahi nèhivì ñuhiví, te nì xihì-yà, ñàyùcànduá vátùni nì ñihitáhvi-ndà nàcùnihnu ì ini-ndà, te cuxio dahuun cuàchi-nda, ndutu nsihá. Ducán dandu vátùni sàà-ndà nùù (Yua-nda Dios) quida-ya. ²³ Doco xiñuhu ñà-iin-nì cunihnu vaha ini-ndàyá; màsà nácóó-ndá fe xi-nda. Màsà nándodó-nda ichì-yá, nì màsà cuáha-nda datúcù nèhivì-ndó nùù razón ndiaha, vachi sàhà palabra mà íá tnundé ini xi-nda. Te (ansivéhé Dios), sàni inini stná-nsià palabra mà; daaní, dècuèndè stná inicutu ñuhiví sàni xitià stná. Te yùhù stná Pablo, xinúcuáchí stnái (nùù chuun ma), cachítñuhi palabra mà xì nèhivì.

Ñà-nduú chuun nì ñihì Pablo ñà-cunucuachi-né nùù nsidaa nèhivì iin-nì cahví xi Jesús

²⁴ Mate cuáhà gá ndohí sàhà-nsiá, doco cudí inì, vachi nú ni ndohí ducán, dandu chicá yàchì cuacatnahá nsidaa ñà-ícúmì ndoho gá Cristu sàhà nèhivì cahví xi-yá, vachi nahi cuerpu-yà nduu-nda. ²⁵ Te sàhà ñà-vaha xi mii-nsià sàni chitnùnì ini-yà cunucuachí nùù nsidaa nèhivì cahví xi-yá. Te chuun sàni ñihí nduú ñà-cachitñuhu nsihì palabra xi-ya. ²⁶ Palabra nìsa ìa dèhé antes nduá cachítñuhi. Caní cuà cónì cùndáà ini xì-ndà sàhámà. Doco vichi sàni datú-yañà nùù nèhivì xí-yá. ²⁷ Vàchi nì chitnùnì ini-yà cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá ía palabra mà, te cunì stná-yà cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu. Pues dohó cachí palabra mà: vátùni coo Cristu meru ini anima-ndà, te sàhámà vichi ía iin tnundé ini ndiaha xi-nda ñà-sàà-ndà ndè gloria. ²⁸ Ñàyùcànduá, divi mii-yá dísáhà-xí cáhàn-nsì xì nsidaa nèhivì, chináhà-nsínè, te sàhà-nsinè ichì váha, áma sàà-nè cunihnu vaha ndisa ini-nè mii-yá nacua ndiá ìcà-né. ²⁹ Pues ñà-jaàn nduú chuun sáhandee inì quide nacua chindéé-yà yùhù, vachi sàhà fuerte-yà yùhù poder ndiaha xí-yá quideàmà.

2

¹ Yùhù cuní cundaà inì-nsià ñà-cuáhà guá (xìcàn tàhvì nùù Dios) sàhà-nsià xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea, te có-nándodó stnái nsidaa nèhivì ndoó jaàn tàñáha ga cuni nùù xì. ² Xìcàn tàhvì ñà-nì nàcuàhandee inì-nsià, te iin-nì nì cuú stnahá stná inì-nsià sàhà-nsiá. Te nì sàà stná-nsià cundaà vaha inì-nsià sàhà ichì-yá, dandu mà cùndóó gá-nsià xì duda. Te ndiaha gá cundujàn, vachi después ícúmì-nsià sàà-nsià màñihì ndisá inì-nsià palabra sàhà-yá nìsa ìa dèhé antes, divi palabra sàhà Jesucristu. ³ Vàchi cuisì ichì mii-yá nduú ichì nchichí ndiaha ndisa; cuisì ichì-yá nduú ichì ndé cundaà ndisa ini-ndà. ⁴ Ducán cachí xì-nsià sàhà màsà chíyúhu ni-iin nèhivì mii-nsiá, te dandahví-nènsià.

5-6 Vàchi mate có-ìé` cutnâhî xî-nsiá yucán, doco nihnú inì mii-nsiá, te cudî gá inì na xinítnùhi quidá ví-nsiá, te xiníndísâ fuerte stná-nsiá Stoho-ndà Jesucristu. Ñâyùcàndùá, nacua nì quida-nsia na ní quìhvi-nsia ichì-yá, divi ducán quida-nsia seguir vichi, iin-ni nì cúnchícùn vîi-nsiá ichì-yá. ⁷ Iin-ni màsà túcù-nsiá quida inga palabra, te nsiquívì chicá más ni sâa-nsiá cunihnu fuerte inì-nsia mii-yá sâhâ-ñá màsà nunca naco-nsia ñà-ndùá nì chinaha-nsi mii-nsiá. Iin-ni nì quidá-nsiá nsidaámà, te nicanicuahàn ni náquímánì stná-nsiàyà.

Nansa iá vida saa sà-icúmí-ndá ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

⁸ Cuidadu ni cúndóo-nsiá màdí datúcù inga nèhivì mii-nsiá. Nchichí cáhàn-nè, doco dandahví uun-ne. Cutu estilu nì naco-nsiá nèhivì nduá cachí-nè. Dañùhù xi nèhivì uùn ñuhivì yohó nduá, có-ndùá ley xi Cristu. ⁹ Doco mii-yá, meru Dios nduú-yá; mimí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà, te iá stná iquicúñú-yà. ¹⁰ Te sâhâ ñà-sànì ndèe anima-ndà ini anima mii-yá, ñâyùcàndùá chitu stná anima-ndà mii-yá vichi. Te chicá fuerte-yà nù nsidanicuú ángel, xì nù stná nsidanicuú ñà-malu.

¹¹ Daaní, sâhâ stná ñà-nchícùn-ndâyá, sàni sàcùtuu stná seña xi Dios, (ini anima-ndà); màdí ìcà-ndà nì sàcùtua. Te ¿índù ñà-cùnì cachi seña mà? Divi ñà-sànì cuxio cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi nìsa xicàn guá cuerpu xi-nda quida-nda. ¹² Te na ní cuhì-ndà, seña nì sanduamà na ian cutnaha-nda xi mii-yá nì ndùxin stná-ndà, te nì natiacu stná-ndà nahi mii-yá. Pues ducan quida-nda cuenta nì cuu xi-nda ñà-sànì xinindisa-nda cahnú gá poder icúmí (Yua-nda) Dios, te sâhâmà nì dânátiácú-yà Jesús. ¹³ Te mii-nsiá, sâhâ falta xi-nsia, xì sâhâ stná ñà-có-nduú-nsiá raza itúú seña xi-ya ìcà-xí, ñâyùcàndùá còò vida ndiaha xí anima-nsiá nìsá ìa. Doco tucu iá vichi, sàni natiacu-nsiá quidá-yá cuenta, (nacua mii-nsiá, te ducán stná nsìhù). Vâchi ñà-nì dânátiácú-yà Jesús, divi ndiaá stná sâhâ nsidaa ndohó. Te sâhâ-ñá ducán nduá, sàni xicahnú stná ini-yà sâhâ nsidaa cuàchi-nda. ¹⁴ Nì dândùtù-yà nsidaa ñà-ndùá iníhíca-ndá nù-yá. Nì ndutu dahuun cuenta itnì-yá sâhâ-ndà. Iá ndisa falta xi-nda nìsa cachi cuenta ma, doco vichi sàni cuxio nsidaámà nì quida Jesucristu, vâchi nì sàcùtuu-ya nchìca cruz, te sâhâ ñà-jaàn nduá nì ndutu cuenta mà. ¹⁵ Te nsidaa ñà-malu, mate yâha ga fuerte-si, te ò dana guá-si, doco nì cundee dahuun-ya nù-sí. Yâha ga nì nducahan-sì nì quida-ya, vâchi ndiaha gá nì cundee-yá (na ní xìhi-yà) nchìca cruz.

Xiñuhu nandòó dahuun-nda nsidaa estilu cáhàn sâhâ cuisì modo xi ñuhivì yohó

¹⁶ Sâhâ nsidaa ñà-jaàn, màsà ndúlócô-nsiá nèhivì xítnùhu xi-nsiá sâhâ ñà-ndùá xixí-nsiá, ò ñà-ndùá xihí-nsiá, te ò iin vicò (cuní-nè) chivâha-nsia, mate nì cúndùá iin vicò cahnú, ò vicò natiácú yoo, te ò iin quívì ndoó ndahâ-nsiá. ¹⁷ Vâchi nsidaa estilu sâhâ ma, seña uun nì sandua, vâchi divi Cristu nduú ana nì cachitnùhamà sâhâ-xí. ¹⁸ Ñâyùcàndùá, màsà cuâha-nsia (dandahví nèhivì-nsiá, vâchi nú ducán), dandu ndañuhu premiu xi-nsia. Cachí nèhivì dandahví mà ñà-xiñùhù cahíhì ini-ndà mii-nda, te cahvi stná-ndà ángel, cachí-nè, (vâchi) iá ñà-ndùá nì dâcùnì Dios-nè, cachí-nè. Mii-né nduú-né mii-né cáhàn-né, doco cuisì ñà-ìá ñuhivì yohó-ní nduá nihnú ini-nè. ¹⁹ Ducán quidá-né, doco ñà-có-nchícùn ndisa ga-nè Cristu nduá. Doco cunaha-nsiá, nahi òni-ndà nduú mii-yá; te ndohó, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, ñâyùcàndùá iin-ni cahnú sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya, nacua ñuhú tnâhâ ndahâsâhâ iquicúñú-ndà. Ñâyùcàndùá, sâhâ mii-yá siempre nácuàhandee ini-ndà, te ndufuértê anima-ndà nacua chítnùnì ini Yua-nda Dios cuu xi-nda.

²⁰ Vichi, xiñuhu quida-nda cuenta na ian nì cutnaha-nda xi Cristu na ní xihì-yà, te ñàyùcàndüá có-xiñùhù gá ñà-cunihnu ini-ndà ni-iin ley cáhàn sàhà cuisì ñà-íá ñuhìví yohó-ní. Mate ndoo-nda ñuhìví, doco có-ndüá ñà-chivàha-nda ²¹ cuàhà ley cachí ñà-màsà tñí-ndá iin ñà-jaàn, ò màsà cúxí-ndá inga iñàha, te ò màsà dúcùn ndahà stná-ndà ñà-yúcán. ²² Còó, vèchi ñà-ìcúmí nsihi-ni nduú nsidaájàn, te cuisì nèhivì ñuhìví nduú ana nì quidavàha xi ley jaàn. ²³ Vihini tuxí ini-ndà iin palabra nchichí nduá cachí-nèmà, vèchi cachí-nè ñà-fuerte ni cuàhandee ini-ndà sàhà religión mà, te ni cáhìchì stná ini-ndà mii-nda, te ni dándóhò stná-ndà mii-nda, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, ni-iyuhu mà cúí chindee ley mà ndohó ñà-cadi-ndà nuù (cuàhà ñà-chìcuèhè) xího-nda quida-nda dava xichi.

3

¹ Bueno, sàhà-ñá quidà-ndà cuenta cutnàhà stná-ndà xi Cristu na ní nati-acu-yà, ñàyùcàndüá xiñuhu nanducu-nda nansa quida vii-ndà nacua nduú ley xi ansivi, vèchi ndè ansivi yucán íá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios. ² Te vichi xiñuhu cunihnu ini-ndà chuun xi (mii-yá íá) ndè gloria mà, màdì chuun xi ñuhìví yohó. ³ Vèchi ducán nduá na ian nì xihì stná-ndà (na ní xihì mii-yá), doco vichi itiácú-ndà sàhà poder xi-ya, te cutnàhà stná-ndà xi-yá ñuhu-nda (ndahà Yua-nda) Dios. ⁴ Daaní, na sàà quivì naxicocuñin-yà, dandu cutnahá stná-ndà xi-yá cundoo-nda ndé yàha ga nchìí ndiaha.

Nacoo dahuun-nda ñà-ndüá nìsa quida-nda antes, te quida-nda ñà-vàha cachí Jesús

⁵ Ñàyùcàndüá, xiñuhu dandáñúhú dahuun-nda nsidaa (chuun sìquini cudí guá ini nèhivì) ñuhìví quida-ne. Màsà nàxícocuñin gà-ndà càhàn-ndà xi ana cóni nándàhà xi-ndà, te màsà cúníhnú sìquini ini-ndà; màsà cúñúhú ini-ndà ñà-coo-nda xi inga nècuàchì ñahà. Ni màsà xího stná-ndà cucumi-nda cuàhà iñàha, vèchi na ian cahvi-nda ñà-jaàn queá. ⁶ Cunaha-nsiá, sàhà nsidaa cuàchi jaàn icúmí quixi castigu fuerte xi Dios dìquì nsidaa nèhivì có-íníní xí-yà. ⁷ Te divi nsidaa cuàchi jaàn nìsa quida stná-nsià antes na nìsa cudí gá inì-nsia sàhá. ⁸ Doco vichi xiñuhu nacoo stná-ndà más gà falta xi-nda. Màsà cuídà gà ini-ndà; màsà ndúdáná gà-ndà. Te màsà cúndéhe úhì stnàhá stná-ndà. Ni màsà dáquèe cuàchi-nda dìquì ñanìtnaha-nda; te màsà cáhàn quini-nda. ⁹ Ni màsà dándáhvì stnahá gá stná-ndà, vèchi sàni nacoo dahuun-nda modo nìsa nihnu ini-ndà antes; có-quidá gà-ndà nahi antes. ¹⁰ Nahi nèhivì sàà sàni nanduu-nda, te cueé-ni cueé-ni cuàhàn ndusaa stná sàxìnítnùnì-ndà, dandu sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà, te cunihnu stná ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá ana nì dándúsáá xí-ndá.

Có-quidá, ndéni nèhivì ní cui ni cúndüú-ndá, cuisì ndiaá ñà-nchìcùn-ndà Jesús, màdì raza-ndà

¹¹ Nèhivì sàà xínduu-nda, có-quidá a nduu-nda nèhivì raza Grecia, te ò nèhivì raza Judea. Te ni có-quidá stná a itúú marca xi Dios ìcà-ndà, ò á coó. Ni có-cùnì cachí stná nú nduu-nda nècuàchì inga ñuu, mate nècuàchì siùmí nì sanduu-ne. Còó. Ni có-quidá stná a nduu-nda nèhivì libre, te ò nèhivì quidáchúún saín nuù iin lamú. Còó, vèchi cuisì ñà-nchìcùn-ndà Cristu nduú ñà-ndiàá; te divi-ya íá stná ini anima nsidaa-nda.

Calma ni cúndóó-ndá xí ñanìtnaha-nda, te nacuàhandee stnahá ini-ndà

¹² Sàni nacàxin Dios ndohó. Nèhivì ìì xí-yá sàndüù-ndà vichi, te màni-ndà nuù-yá. Ñàyùcàndüá, xiñuhu cutùha-nda cuhi stnahá ini-ndà. Iin-ni ni cúníhnú màni ini-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. Màsà cóó dana-nda. Còó; iin-ni ni quidándéé ini-ndà. ¹³ Te nú íá iin ñanìtnaha-nda nì quida xi

iin falta, dandu ni quidándéé cahnú ini-ndà sàhà-né, te cuicahnú ini-ndà sàhà-né nacua nì xicahnú stná ini Cristu sàhà ndohó. ¹⁴ Daaní, ñà-chicá más xiñuhu nduú ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vèchi nú ducani quida-nda, dandu ñà-sàni nacuatnahá nsidaa ñà-vàha xiñuhu quida-nda nduájàn. ¹⁵ Te ni caquín stná-ndà cuidadu ñà-màsà quidá-ndá ni-iñàha dandáñúhú xí ñà-nìhnú dadí ndiaha ini-ndà nacua cuní Dios cunihnu dadí ini-ndà. Vèchi cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá cundoo ndiaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni nèhivì, ñàyùcànduá nì cana-yàndó (ladu xi-ya). Te xiñuhu ñà-naquimani stná-ndáyá.

¹⁶ Nicanicuahàn ni coó chitu anima-ndà palabra ìì xí Cristu. Te xiñuhu càhàn stná-ndà iin-nda xi inga-ndà, te chinaha stnahá víi-nda palabra nchichí ndiaha xí-yá sàhà-ñá chicá ni cúnsìhi ini-ndà (quida vii-ndà). Te coto stná-ndà nsidaa clase alabanza xi-ya, nacuat-nda, te coto stná-ndà alabanza nacua datnúù Espíritu ìì xí-yá ini-ndà. Te siempre naquimani-ndáyá ini anima-ndà. ¹⁷ Nsidanicuú ñà-nduá quidà-ndà, xì ñá-nduá cachí-ndà, xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesús, te ducán naquimani stná-ndà Yua-nda Dios.

Nansa quida-nda, te cundoo manì-ndà xì nsidaa nèhivì, a nduú-né tnaha-nda, ò lamú xi-nda, ò peón xi-nda

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá ìì-nsiá nacua ndiá ìcà nèhivì xí Stoho-ndà Señor quida-ne. ¹⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, xiñuhu cuu ini-nsiá sàhà ñahàdihí-nsiá. Màsà dándácù ndee-nsiá nùù-né. ²⁰ Te nsiohó nècuàchì cuàtì xì nècuàchì cuàchì, ni cúníní stná-ndá nsidaa ñà-nduá cachí yuadíhí-ndà, vèchi ducán dandu cudì ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndá. ²¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuìdà canúú inì-nsia dèhe-nsia sàhá màsà cùhúún inià. ²² Daaní, mii-nsiá nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú, ni cúníní víi-nsiánè. Màdiá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhà-ñá ndee vaha-nsia nùù-né. Còò. Chicá vaha nsinuu inì-nsia Dios, te iin-ni ni cúníhnú víi inì-nsia quidachuún víi-nsiá. ²³ Nsidanicuú chuun ndacú núù-nsiá, contentu ni quidá-nsiáñà. Quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor nduú patrón xi-nsia, te màdiá nèhivì úún. ²⁴ Vèchi nùù Stoho-ndà Cristu icúmí-nsiá ñhìtáhvi-nsiá, te cundiatú stná anima-nsiá, vèchi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchì ndísá-ndá nùù-xí. ²⁵ Doco nèhivì có-quidá víi, icúmí nacuitacùhá-nè nacua quidá-né, te mà quíhín casu Dios ana nduú-né.

4

¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì nduú patrón, quida vii-nsiá xì peón xi-nsia nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda, vèchi ináhà-ndá dècuèndè gloria iá stná ana dandacu-xi nùù-ndà.

² Daaní, nsidaa-nsiá, iin-ni ni càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios. Màsà nácóó-nsiá ñà-jaàn. Te naquimani stná-nsiá mii-yá. ³ Te quida-nsia favor, sàhà stná nsiùhù ni càcàn tàhvi-nsiá sàhà-ñá ni cúnúná ichì cachitnùhu cuahà-nsí palabra xi Cristu, divi palabra nisa ìa dèhé sànaaha. Pues divi sàhà stná palabra (ndiaha ma ié` yohó) ndiadí` vehecàa. ⁴ Ñàyùcànduá, càcàn tàhvi-nsiá sàhí nùù-yá, áma níhì` nansa càhàn vatí palabra mà xì nèhivì nacua ndiá ìquè guide.

⁵ Siempre xiñuhu quida vii-ndà xì nèhivì có-nchícùn xì ichì-yá. Te nú iá nansa cui quida-nda iin obra, dandu yàchì nì quidà-ndáñá. ⁶ Te na càhàn-ndà xì nèhivì, vivíi-ni ni càhàn-ndà xì-né. Meru palabra xiñuhu ni cundúá cachi-ndà xì-né. Chicá vaha nacani vaha ini-ndà nansa naxiconihí víi-nda nùù iin iin ana càhàn xì-ndà.

Ultimo palabra cachí Pablo, cásàhú-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Colosas

⁷ Ñani-ndà Tíquico, màni cuáhà-né nùù; cuáhà gá sàni chindee-né yùhù, te iin-ni xinúcuáchì víi stná-nè nùù Stoho-ndà Señor. Pues mii-né icúmí-né

nacani-ne xì-nsiá sàhí, nansa yáhi. ⁸ Ñà-jaàn nduá sàni sàcùnaha-né quida-ne na sàà-nè ndé ndoó-nsiá, cachitnùhu-ne xì-nsiá nansa iá chuun xi-nsi yohó sàhà ñà-ndòo vaha stná inì-nsia. ⁹ Daaní, icúmí cutnahá stná inga ñani-ndà (sàà-nè xì Tíquico), divi compañeru-nsià nani Onésimo. Iin-ni nihnú stná ini-nè ichì Yua-nda Dios, te cuàhà gá cuú stná inì sàhà-né. Pues ndúi nècuàchìmà, icúmí-nê nacani-ne xì-nsiá sàhà nsidaa ñà-íá yohó.

¹⁰ Cunaha-nsiá, iá stná inga compañeruì vehecàa yohó nani Aristarco, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te (ñuu) yohó iá stná primu xi Bernabé nani Marcos, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te Marcos mà, sàni cachì xì-nsiá sàhà-né ñà-nì quidáñúhú-nsiànè nú ni sàà-nè ndé ndoó-nsiá. ¹¹ Daaní, yohó iá stná Jesús Justo, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Cunaha-nsiá, còò cá más nècuàchì raza Judea yohó chindéé xì nùù chuun xi ñuhívì ìì xì Dios, cuisì nècuàchì yohó, ñàyùcàndúá cuàhà gá cudî inì sàhà-né. ¹² Daaní, cásàhú stná Epafra, divi nècuàchì ñuu-nsià (iá yohó). Nècuàchìmà, xinúcuáchì vîi-né nùù Cristu, te cuàhà gá xicàn tàhvi-né nùù Dios sàhà-nsiá, sacúndáhvî-nè nùù-yá ñà-iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsia ichì-yá, te iin-ni ni quidá stná-nsià ñà-ndúá cuní-yà. ¹³ Yùhù nduí testigu ñà-cuàhà guá nacánì ini-nè sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea xì ñuu Hierápolis. ¹⁴ Daaní, cásàhú stná doctor Lucas. Màni cuàhà nècuàchìmà nùù-ndà. Daaní, cásàhú stná Demas. ¹⁵ Te mii-nsiá, casàhú stná-nsià xì ñani-ndà ndoó ñuu Laodicea yucán. Te casàhú stná-nsià xì Ninfas xì nsidaa gá nèhivì natácá vehe-ne.

¹⁶ Nú sàni cahvi-nsia carta yohó, dandu dacúhùn-nsiàñà nùù nèhivì xì Dios ndoó ñuu Laodicea mà sàhà-ñà cahvi stná nècuàchìmàñà. Te carta (nì tiaa stnáì) nùù mii-né, cahvi stná-nsiàñà.

¹⁷ Daaní, càhàn stná-nsià xì Arquipo cachi-nsià xì-né ñà-màsà nándodó-né quida ndisa-ne chuun ndiaha sàni ñhì-né nùù Stoho-ndà Señor.

¹⁸ Yùhù nduí Pablo, te ndahà mií tiaí saludu yohó nùù nsidaa-nsiá. Te sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-nì nsínuu inì-nsia ñà-yòhó ié` ndiadí vehecàa.

Ni cúcúmí-nsià cuàhà gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹ Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica cahvi stná xì Jesús. Mii-nsiá, sàni natù-nsia nù Yua-nda Dios, xì nù Stoho-ndà Jesucristu. Te vichi ni cuní màni-yá mii-nsiá; contenu ni cundóó-nsiá quida-ya.

²⁻³ Nsiùhù, nicanicuahàn naquímàni-nsí Dios sàhà nsidaa-nsiá, te cáhàn-nsì xì-yá xicàn tàhvi-nsí sàhà-nsiá nsiquívi. Nsinúú ini-nsì nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá mii-yá, te sàhàmà nì quesaha-nsiá quidá víi-nsiá cumplir. Ináhá-nsí cuú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, te chindéé stnahá stná-nsiá. Daaní, ináhá stná-nsì ñà-iin-ni cundéé ini-nsia Stoho-ndà Jesucristu nsiquívi (nahi nsiùhù). Te sàhà-ñá indéhe stná Yua-nda Dios ndohó, ináhá stná-yà nsidaájàn. ⁴ Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yà sàhà-nsiá, ñánì. Te ináhá váha stná-nsì ñà-sàni nacàxin stná-yà mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nèhivì xí-yá. ⁵ Vàchi na ní sàà-nsì yucán, te nì cáhàn-nsì xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, màdi palabra uun ni sándúamà. Còó, vachi Espíritu ì xí-yá nduú ana nì chindee stná xì-nsí, te nì quida stná-yà milagru xi-ya. Te ndee ní cáhàn-nsì xì-nsiá, vachi ináhá-nsí ñà-ndáà nduá. Te ináhá-nsiá nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsi yucán, ñà-cuisi sàhà ñà-cunduu bien xi-nsia nìsa quida-nsi nsidanicuú iñàha.

⁶ Daaní, mii-nsiá, nì quesaha stná-nsiá nì tenchicùn-nsiá ñà-nduú ichi nsiùhù, vachi divi ichi Stoho-ndà Señor nduú stnámà. Te divi palabra xi mii-yá nduá nì xinindisá-nsiá daa, ñàyùcànduá nì cudì cuáhà ini-nsia nì quida Espíritu ì xí-yá, mate cuáhà gá nì dandòhó nèhivì-nsiá. ⁷ Dècuèndè stná nècuàchi xinindisá ndoó ladu Macedonia xì ladu Acaya, nsidaa-né sàni cundaà stná ini-nè nansa ndiá ìcà-né quida stná-nè ñà-nì xinitnùhu-ne nansa quidá víi mii-nsiá. ⁸ Vàchi sàhà mii-nsiá nì xitià palabra xi Stoho-ndà Señor in-icutu ladu yucán. Doco màdi cuisì ladu yucán, còó, vachi cuáhà gá stná ñuu nì xinitnùhu nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá Dios. Cunaha-nsiá, ni còó gá necesidad cáhàn-nsì sàhà-nsiá xì nèhivì (inga ñuu mà), vachi dècuèndè stná mii-né, ⁹ nacání-né xì-nsí nansa nì quida-nsia na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, nì naco-nsia ñà-nduú yùù yócò, te nì tenchicùn-nsiá ichi mii-yá, vachi nì cudì ini-nsiá cahvi-nsiá ana nduú ndisa Dios itiácú nicanicuahàn. ¹⁰ Te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsiá naxicocuñ Dèhemanì-yá Jesús iá ndè gloria, vachi divi Yà-yucán nduú ana nì dånatiácú Yuamánì-yá, te divi stná-yà icúmí-yà dacácu-yàndó ñà-màsà níhì-ndà castigu icúmí quixi.

2

¹ Ináhá-nsiá nansa nì ìa na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, màdiá uun-ni nì sandu-amà, ñánì. ² Còó, vachi nì chindee Dios nsiùhù, te cóni yúhì-nsì cáhàn ndee-nsí, nì cachitnùhu-nsì xì-nsiá razón ndiaha xí-yá, mate xiní ùhì nèhivì nsiùhù, te mate antes nì ndoho guá-nsì ñuu Filipos na ní quida quini-tè xì-nsí yucán. Sà-ináhá-nsiá nsidaájàn. ³ Te palabra nì cachitnùhu-nsì xì-nsiá, palabra ndàcuisi xí mii-yá nduá. Ni-iin ñà-siquini cóni cächí-nsì xì-nsiá, te ni-iyuhu cóni dandàhvi stná-nsì mii-nsiá. ⁴ Còó, vachi Dios nduú ana nì natù-nsi nù-xí ñà-nìhì-nsí chuun dacuítia-nsì razón ndiaha xí-yá. Ñàyùcànduá, divi ñà-jaàn nduá cachitnùhu-nsì xì nèhivì; te cunaha-nsiá, ñà-ndee váha-nsi nù mii-yá nduá nandúcú-nsí, màdiá nù nèhivì, vachi cuisì mii-yá nduú ana indéhe ini anima-ndà. ⁵ Sà-ináhá-nsiá ñà-ni-iin xichi cóni cáhàn vico uun-nsì xì-nsiá. Te ináhá stná-yà, mà nunca nì dándàhvi-nsì mii-nsiá sàhà-ñá tavà-nsí dihùn

nùu-nsiá. ⁶ Ni cóni xícàn-nsi quidañuhu-nsiá nsiùhù, ni mii-nsiá, te ni nèhivì dava ga, mate iá derechu xi-nsi càcàn-nsi ñà-quidañuhu nèhivì nsiùhù, vèchi divi Cristu nì sàha xi-nsí chuun quidá-nsí. ⁷ Doco cóo, cóni xícàn-nsi ñà-jaàn. Viví-ni nì càhàn-nsi xì-nsiá na ní sandoo-nsi yucán. Na ian quidá iin dihi ndiaá xì mèe xi, ducán nìsa quida stná-nsi. ⁸ Nì cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, doco màdì cuisì ñà-jaàn, vèchi ñà-cuàhà guá cuú ini-nsi sàhà-nsiá, ñàyùcàndùá dispuestu nì sandoo stná-nsi cui-nsi sàhà-nsiá, ñà-màni guá-nsià nùu-nsí. ⁹ Te ádi nsinúú stná ini-nsià nansa nìsa quida-nsi, ñàni, ndui te ñuu nìsa quidachuún-nsí, dècuèndè nìsa xàví sàstnùhù stná-nsi, vèchi có-cùnì-nsi quida-nsià cuàhà gastu sàhà-nsí, ñàyùcàndùá màdì cuisì-ní razón ndiaha xí Dios nì càhàn-nsi xì-nsiá, cóo; nìsa quidachuún stná-nsi.

¹⁰ Mii-nsiá, sàni xininùu-nsiá nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsi mahì-nsiá na ní quesaha-nsiá xiníndísâ-nsiá; stná Dios, ináhá-yâ nansa nìsa quida-nsi, modo cudí ini mii-yá nìsa quida-nsi, iin modo vaha; cóo ni-iin falta nì quidá-nsí. ¹¹ Ináhá-nsiá nansa nì càhàn-nsi xì-nsiá ñà-xiñùhù quida vii-nsiá, te nì nacuahandee stná ini-nsi iin iin-nsià na ian càhàn iin yua xi dèhe-ne. ¹² Nì chinaha-nsí mii-nsiá ñà-cacanu vii-nsiá ñuhiví, vèchi ducán ndiá cà-ndà quida-nda ñà-sàni cana-yàndó sà-ndà ñuhiví ìi xí-yá ndé ndiaha guá iá.

¹³ Ñàyùcàndùá nicanicuahàn naquímànì-nsí Dios, vèchi na ní càhàn-nsi xì-nsiá palabra xi-ya, nì xinindísâ-nsiá, te nì cundaà inì-nsià palabra ndisa xi mii-yá nduá, màdì palabra xi nèhivì ùun. Te divi ñà-ndáà nduá, palabra xi mii-yá nduá, te ndiaha gá quidáchuàn ini anima nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísâ-xí-yâ. ¹⁴ Daaní, después, ducán nì cuu stná xì-nsiá nacua nì cuu xi nèhivì xí Jesucristu ndoó ladu Judea, vèchi cuàhà nèhivì xí-yá ladu yucán, nì ndoho stná-nè nì caquida tè-raza Judea. Te divi ducán nì ndoho stná mii-nsiá nì caquida nècuàchì ñuu-nsià, ñàni. ¹⁵ (Doco ndahví) nècuàchì raza Judea mà, vèchi nì casahnì-né Stoho-ndà Jesús, te nì casahnì stná-nè nècuàchì raza-nè nì càhàn xì-né razón ndiaha xí-yá. Daaní, dècuèndè nsiùhù nì taxi stná-nè. De por sí, mà túha-ne quida vii-né nùu Dios; te xiní ùhì stná-nè nsidaa nèhivì. ¹⁶ Vèchi sadí-nè nùu-nsí na cunì-nsi càhàn-nsi xì nèhivì inga raza sàhà-ñá nihì-né càcu anima-nè. Doco nècuàchì razí mà, có-sàha-ne quida-nsi ducán; ñàyùcàndùá, cuàhà gá sàni yàha-ne nì xida cuàchi-ne. Doco vichi sàni sàà hora nihì-né castigu xi-ne ñà-ndoho-ne.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cùú cuàhà ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísâ ndoó ñuu Tesalónica

¹⁷ Nsiùhù, yáha ga cunì-nsi sà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, ñàni. Ndahví-nsi, vèchi xica ndoó-nsiá, doco siempre nsinúú ini-nsi mii-nsiá, mate có-xinì stnaha-nda iin ùi quivì. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì quida-nsi lucha sà-nsi yucán. Yùhù, Pablo, itnii xichi nì cunì sà, doco nì sadi ñà-malu nùu-nsí. ¹⁹ (Doco màni cuàhà-nsiá nùu-nsí), vèchi ¿ana dísàhà-xí cundua icúmí coo consuelu xi-nsi, te cudì cuàhà ini-nsi? Pues, divi mii-nsiá nduú ana dísàhà-xí, vèchi sàhà mii-nsiá icúmí-nsí nihì-nsí iin ñà-vàha nùu Stoho-ndà Jesús, te cudì gá ini-nsi quivì naxicocuñ-yà, te màcuìta-nda nùu-yá. ²⁰ Vèchi ndisa, sàhà mii-nsiá ndiaha sàstnùhù nihnú ini-nsi, te yáha ga cudì ini-nsi.

3

¹⁻² Daaní, después nì cachi-nsi chicá vaha sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, vèchi có-cùndéé gá ini-nsi ñà-nàcánì ini-nsi nansa nihí-nsiá cuàhàn, te cahan-nsi vátuni ndòo mii-nsí ñuu Atenas. Te Timoteo, ñani ndisa-nda nduú stná-nè, te xinúcuáchì stná-nè nùu Dios, cutnàhâ-né xì-nsí quidá stná-nè chuun ìi

(dacuítia-ndà) razón ndiaha xí Cristu. Ñàyùcàndüá, (chicá vaha techuún-nsí mii-né sàà-nè cahan-nsí), dandu chindee-né mii-nsiá, nacuahandee ini-nènsiá ñà-chicá fuerte ni cúnindísâ vaha-nsia, ³ te màdí ndulocó-nsiá na quidá quini nêhivì xì-nsiá; vâchi seguru icúmí-ndá yâha-nda ducán, ináhá-nsiâ. ⁴ Vâchi na ndoó vá-nsí ndé ndoó-nsiá, nì cachi-nsi xì-nsiá ñà-icúmí-ndá yâha-nda vida quida nêhivì. Te divi ducán nì cuu xi-nsiá sàni xini-nsiá. ⁵ Ñàyùcàndüá, yùhù, ñà-nàcání guâ inì sàhà-nsiá, nì techuín Timoteo nùhù-nè (nàcòtò-nè mii-nsiá, dandu) nacachitnùhu-ne xì' nansa yâha-nsia, a íin-ní nihnú vaha inì-nsia mii-yá, á coó, vâchi yúhî-nsi dacà ñà-malu dìni-nsiá, te uun-ni ndòo chuun nì quida-nsi xì-nsiá. ⁶ Doco còó, vichi sàni nsiaa tu-ne ñà-nì nùhù-nè nì nàcòtò-nènsiá, te iin razón vaha nduá sàni nacachitnùhu-ne xì-nsí, vâchi iin-ni nihnú vaha ndisa ini-nsiâyà, te cuú stnahá inì-nsia sàhà-nsiá. Te nsinúú stná inì-nsia nsiùhù, cachí-nè, vâchi nacua yâha ga cuní nsiùhù sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, divi ducán ndohó stná mii-nsiá sàhà nsiùhù. ⁷ Ñàyùcàndüá, mate ndohó-nsí yohó, te yâha-nsi cuáhà vida, doco ndiaha gá sàni ndòo vaha ini-nsi, ñáni, vâchi sàni cundaà ini-nsi iin-ni nihnú vaha ini-nsiá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, dohó nduámà na ian natiácú-nsi (na nacúnitnùhu-nsi) iin-ni nchícùn vii-nsiá ichì Stoho-ndà Señor. ⁹ Te vichi jna cuahà guá naquímánì-nsí Dios sàhà-nsiá! Te ináhá-yâ yâha ga cudî ini-nsi sàhà-nsiá. ¹⁰ Ndui te ñuú xícàn tàhvì cuáhà-nsí nùu-yá áma níhítáhvì-nsí nàcòtò gâ-nsi mii-nsiá, te ducán cui chindee gâ-nsi mii-nsiá ñà-cunindísâ vaha ga-nsiâ.

¹¹ Te vichi, xícàn tàhvì stná-nsi nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì dácúndéhe-yá nsiùhù ichì sàà tu-nsi visita ndé ndoó-nsiá. ¹² Daaní, xícàn tàhvì stná-nsi nùu-yá ñà-chicá ni cúcúú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá xì sàhà nsidaa gá stná nêhivì nacua cuú stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá. ¹³ Vâchi nú ducán, dandu ñà-sàni nàcùnihu ì ndisa inì-nsia cundua, te mà cóó gá falta xi-nsia nùu Yua-nda Dios na quívì naxicocuíñ Stoho-ndà Jesucristu, te cutnahá-yá xì nsidaa nêhivì xí-yá.

4

Màsà nàcání ini-ndà quida-nda iin falta xì iin nècuàchì ñahà

¹ Cuisì mindaa ñàha cachi gâ-nsi xì-nsiá, ñáni. Sàni dàcuáhá-nsí mii-nsiá nansa ndiá ìcà-nsiá cundoo vii-nsiá ñuhivì, dandu cudî ini Dios sàhà-nsiá. Pues vichi chinaha-nsí mii-nsiá, te sacúndáhvì-nsi nùu-nsiá ñà-chicá más quida-nsia ñà-jaàn cumplir. ² Vâchi ináhá vâha-nsia ñà-ndüá nì dandàcú-nsí nùu-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá, te nì càhàn-nsi xì-nsiá cuenta xi Stoho-ndà Jesús. ³ Pues divi ñà-yòhó nduá cuní-yà quida-nda sàhà-ñá cunduu-nda nêhivì ì xí-yá: divi ñà-màsà càhàn-ndà xì ni-iin nêhivì cónì nándàhà xì-ndà. ⁴ Cuní-yà cundaà ini-ndà nansa càcàn vii-ndà iin ana cunduu ñahàdihí-ndà, dandu iin-ni coo sahnù-nda xi-né. Te nsidaa nècuàchì ñàha dava ga, ni coó stná tnùñuhu xi-nda nùu-né. ⁵ Màsà xího-nda coo-nda xi inga nècuàchì ñahà. Màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda nansa ni nì cui, vâchi ñà-jaàn nduá quidá nêhivì còò Dios nùu-xí. ⁶ Te màsà quidá-ndá iin falta dandahví-ndà ñanitnaha-nda, te quìhvi tnaha-nda xi nècuàchì vehe-ne, vâchi icúmí Stoho-ndà Señor nachitacùhá-yâ sàhà nsidaámà. Ñà-jaàn sàni cachi-nsi xì-nsiá antes na ní chinaha vâha-nsi mii-nsiá sàhájàn. ⁷ Ñàyùcàndüá, nacani ini-nsiá, ¿índù chuun sàni cana Yua-nda Dios ndohó? Pues divi sàhà-ñá coo ndoo anima-ndà, màdí sàhà-ñá quida ndevàha-nda xì iin nècuàchì ñahà. ⁸ Ñàyùcàndüá, nú ndoó ana cahíchì ini xì palabra yohó, pues màdí nêhivì ùún nduú ana cahíchì ini-nè; còò, mii Dios cahíchì ini-nè, divi ana sàni sàhatahvì xì-ndà Espíritu ì-xí.

Cuáhà gá cuú stnahá ini nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

⁹ Vichi (sàni cundaà inì), divi Dios nduú ana nì chindee xi-nsiá ñà-cùú stnahá guá inì-nsia sàhà-nsiá. Ñàyùcàndùá, còò necesidad tiai ni-iin palabra nùù-nsiá sàhájàn. ¹⁰ Vàchi ináhí cuú ini-nsiá sàhà nsidaa nèhivì xí Yua-nda Dios ndoó inicutu ladu xi-nsia Macedonia. Doco cuní-nsi chicá más quida-nsia ducán.

¹¹ Nacua sàà-nsiá, cundoo manì-nsiá xì nèhivì. Cuisì chuun xi mii-nsiá cunsihi ini-nsiá, te quidachuún cuéyàà-nsiá oficiu xi-nsia, vachi divi ducán nì dandàcú-nsi nùù-nsiá daa. ¹² Vachi nú ducán ni quida-nda, dandu stná nècuàchì có-xiníndísâ, quidañuhu stná-nèndó, te mà cóó stná ni-íñàha quidamanì nùù-ndà.

Nansa icúmí coo na naxicocuñ Jesús

¹³ Ñání, cuní cundaà inì-nsia sàhà compañeru-ndà sàni caxihì, nansa cuàhàn cuu xi-né, dandu mà cùhúún gá inì-nsia sàhà-né. Vachi nècuàchì có-xiníndísâ, yáha ga cuhúún ini-nè sàhà nsii xi-ne, vachi còò gá tnùndé ini icúmí-nè. ¹⁴ Doco ndohó, xiníndísâ-ndá ñà-ndáà nduá nì xihì Jesús, te nì natiacu-yà, ñàyùcàndùá, divi ducán icúmí cuu stná xì ndohó nú xiníndísâ-ndáyâ na xihì-ndà, icúmí-ndá natiacu stná-ndà quida (Yua-nda) Dios. ¹⁵ Pues vichi cachítñuhu-nsi xì-nsiá iin razón nì quixi nùù Stoho-ndà Señor. Cunaha-nsiá, mate itiácú ìi-ndà na sàà quivì naxicocuñ-yà, doco mà códonuu-nda nùù nècuàchì sàni ndàhvà ñuhiví. Còò, ¹⁶ vachi icúmí-yâ nuu-ya ansivi quixi-ya, dandu tiacu-ndà ndáhì-yà dandacú-yá. Te tiacu stná-ndà tàchì iin àngel cusáhnû, te ndee sivi stná corneta xi Dios. Dandu nèhivì xí Cristu xínduu nsii, icúmí-nè natiacu-nè primeru, (canacoyo-ne yavi xi-ne). ¹⁷ Daaní, nsidaa ndohó nèhivì (xí-yá) ndòo cutiacu daa, ndiachi stná-ndà nana-nda mahì vicò nacuatnaha-nda xi nsidaa nècuàchì nsii ma nanchicùn ìchì-ndà mii-yá mahì ansivi. Ducán cundoo-nda cutnaha-nda xi-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Jaàn nì inini-nsia iin razón xi-ya. Ñàyùcàndùá, dansínúú tnahá ini-nsiá palabra yohó sàhà-ñá màsà cùhúún gá inì-nsia (sàhà nècuàchì nì xihì).

5

¹ Doco còò necesidad tiaa guè nùù-nsiá sàhà ñà-nduá icúmí coo quivì vaxi xi-nda, ñání, ² vachi sà-ínáhá vâha-nsia nansa sàà quivì xi Stoho-ndà Señor, ñà-cundua iin tiempu có-nìhnú ini-ndà, na ian quixi tècuìhnà (vehe-nda) ñuú, te có-nìhnú ini-ndà. ³ Vachi meru quivì cachí nèhivì dadí uun iá, còò ni-íñàha cuu xi-né, dandu nanáà quixi tnùndoho cahnu-ma, na ian quesáhá dolor xi nècuàchì ñàhà cuàhàn tùinuù méè-xi, dandu (nèhivì có-ndóò tûha), mà cácu-ne. ⁴ Doco ndohó, màdì ichì ñáa nduá nchícùn-ndà, ñání; ñàyùcàndùá mà cùndúú quivì mà iin tiempu có-nìhnú ini-ndà. ⁵ Vachi sàni dàtnúú Dios sàxínítnùnì-ndà, te ducán nduá na ian xicánúú-ndá ndui, màdiá ñuú; còò, vachi có-ndùù-ndà nèhivì xí ichì ñáa. ⁶ Ñàyùcàndùá, màsà quidá-ndá na quidá nèhivì xicá ichì malu mà, vachi mii-né, (có-ndùlócô-nè), na ian quidì-nè nduá. Doco ndohó, ni cùndóò tûha-nda, te nacani sahnú ini-ndà. ⁷ Vachi nècuàchì quidì, ñuú xiquidì-nè, te necuachi xini, ñuú xihí-né (cuàhà xichi). ⁸ Doco ndohó, nècuàchì nchícùn ichì datnúù-yà sàxínítnùnì-xi nduu-nda, te na ian ndui (nduú ñuú) nùù-ndà. Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani sahnú ini-ndà, te cunindisá vâha-nda mii-yá. Te ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, (dandu chindeámà anima-ndà, na ian quidá soldadu), ndixí-te dùhnù cáa (chindee xi anima-te). Daaní, ñuhú stná-te iin mbelú càa (chindee xi dìni-té). Pues ducaní stná ndohó, iá iin tnùndé ini xi-nda (chindéé xí sàxínítnùnì-ndà), divi nduú tnùndé ini ñà-càcu-nda nùù Dios. ⁹ Vachi màdì ñà-nìhì-ndà castigu nduá sàni chitnùnì ini-yà cuu xi-nda. Còò, divi ñà-càcu-nda quida Stoho-ndà

Jesucristu nduá sàni chitnùnì ini-yà. ¹⁰ Vàchi mii-yá, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda sàhà-ñá nìhì-ndà cundoo-nda nùu-yá nicanicuahàn, a ducán nduu-nda nècuàchì itiácú, te ò nècuàchì sàni xihì, doco nsidaa-nda icúmí-ndá cundoo-nda nùu-yá. ¹¹ Ñàyùcàndùá, càhàn-nsià nacuahandee stnahá inì-nsia nacua quidá-nsiá vichi.

Ultimo ñà-ndiú ley xi Jesús nì cachi Pablo xi nècuàchì ñuu Tesalónica nùu tutu yohó

¹² Sacúndáhvì-nsi nùu-nsiá ñà-quidañuhu-nsiá nèhivì quidáchúûn chuun ìi xí mii-yá ndé ndoó-nsiá, ñánì, vachi nècuàchì xí-idònnùu nduú-né, te sàha-ne mii-nsiá ichì váha. ¹³ Sàhà chuun ndiaha quidá-né xiñuhu coo cuàhà tñùñuhu xí-nsiá nùu-né, te cuu stná ini-nsiá sàhà-né. Te nsidaa-nsiá, ni cúndóó mánì stná-nsiá.

¹⁴ Vichi chináhì mii-nsiá iin ùi gà iñàha icúmí-nsiá quida-nsia, ñánì: xiñuhu cuàha-nsia nècuàchì xicánúú xixín iin conseju vii: te nècuàchì cuhúún inì-xi, nacuahandee ini-nsiànè. Daaní, nècuàchì tàñáha ga cunindisá ví, chindee-nsiànè. Cuàhà gà calma cundoo-nsia xi nsidanicuú nèhivì. ¹⁵ Te nú quidá quínì-né xi-ndà, màsà náchítácuhá-ndà ñà-nduá nì quida-ne. Còó, cuisì-nì ni cúníhnú ini-ndà quida-nda ñà-nduú iin ñà-vaha xi ñànìtnaha-nda, a ducán nduú-né iin nècuàchì xiníndisá stná, te ò nècuàchì còó. ¹⁶⁻¹⁷ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda contentu, te nsidanicuú tiempu ni càcàn tàhvi-ndà nùu Dios, ¹⁸ te naquimani stná-ndàyá sàhà nsidaa ñà-nduá yáha-nda, vachi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda nú nduu-nda ana nchícùn xi Jesucristu. ¹⁹ Màsà cádì-ndà nùu ñà-nduá cuní Espíritu Ìi quida-ya (ini anima-ndà), ²⁰ te màsà cáhìchì stná ini-ndà ñà-nduá cachí nèhivì na dacáhàn Dios-nè iin razón xi-ya. ²¹ Nsidanicuú chuun, xiñuhu ndàcàtnùhù váha-nda, a chúún vaha nduá, á coó; te nú (sàni cundaà ini-ndà) chuun vii nduá, dandu divi ñà-jaàn ni cúnchícùn ndisa-nda. ²² Doco nsidanicuú chuun malu, còó; nacoo dahuun-ndañá.

²³ Ndiaha gà ndoo-nda ñuhivì quidá Yua-nda Dios. Te vichi xicàn tàhvi-nsí nùu-yá ñà-sàhà poder xi-ya ni sàà-nsiá cunihnu ìi ndisa ini-nsiá. Cahnú gà Dios màsà còó ni-iin falta nùu-nsiá ndè cachi sàà quivì naxicocuûn Stoho-ndà Jesucristu. Màsà quidá-nsiá ni-iin falta ini anima-nsiá, ni ini stná sàxínìtnùnì-nsiá, ni sàhà stná ndahàsáhà-nsiá; iin-ni ni coó ví nsidaájàn.

²⁴ Divi mii-yá sàni cana-yàndó, ñàyùcàndùá vátùnì cucumi-nda seguru ñà-quida ndisa-ya cumplir (nsidaa ñà-nduá sàni cachi-yà xi-ndà).

²⁵ Ñánì, cuàhà gà xíquèn càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsí.

²⁶ Nacasàhú-nsiá xi nsidaa hermanu. Cuàha-nsianè iin saludu vaha. ²⁷ Yùhù, nùu Stoho-ndà Señor chináhì mii-nsiá ñà-nì càhví-nsiá carta yohó cunini nsidaa nèhivì iin-ni cahvi stná xi-yá.

²⁸ Ni cúcúmì cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-ìá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹⁻² Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica nchícùn xì Yua-nda Dios xì Jesucristu, vèchi cahvi-nsiáyà. Pues vichi ni cunímànì-yá mii-nsiá; contenu ni cùndóó-nsiá quida-ya.

³ Nsiùhù, nicanicuahàn icúmí-nsí naquimanì-nsí mii-yá sàhà-nsiá, ñánì. Te ñà-jaàn ndiá ìcà-nsí quida-nsi, vèchi nsìquívì chicá más xiníndísà víi-nsiá, te chicá cuú stnahá stná ini nsidaa-nsiá sàhà-nsiá. ⁴ Ñàyùcàndùá, na xicánúú-nsí sàhàn-nsì visita ndé natácá nèhivì xí Dios, cudí ini-nsì nacánì-nsí xì-né nansa quidá-nsiá, iin-ni xiníndísà vaha-nsia, te quidándéé stná ini-nsia, mate quidá quínì nèhivì xì-nsiá, te yáha-nsia tnùndoho quidá-né.

Nèhivì dandoho-xi-nda vichi, icúmí-nê ndoho stná-nè quívì naxicocuïn Jesús

⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá quidándéé víi inì-nsia na ndohó-nsiá, seña nduájàn ñà-después icúmí Dios nsidandaà-yá sàhà-nsiá iin modo ndiaha, dandu natùì-nsia nùù-yá, te yàha-nsia ñuhívì ìì xí-yá. Vèchi (ináhì) divi sàhà-ñá nchícùn-nsiá ñuhívì ìì mà, ñàyùcàndùá dandohó nèhivì-nsiá vichi. ⁶ Sàhámà cuisì ñà-ndiá ìcà coo cundua na dandohó-yá nèhivì dandoho-xi-nsiá. ⁷ Mate quini quidá-né xì-nsiá vichi, doco icúmí-yâ cuàhatahvì-yánsiá ñà-vàha ndiá ìcà-nsiá nihì-nsiá, vèchi icúmí-nsiá cutnahá-nsiá xì nsiùhù nàcùndoo ndi-aha-nda paz quívì naxicocuïn Stoho-ndà Jesús. Icúmí-ndá cuni-ndà mii-yá na nuu-ya ansivi, cutnahá-yá xì ángel fuerte xi-ya. ⁸ Mahì ñuhu xixìn icúmí-yâ nuu-ya, dandu nihì nèhivì có-nàcúnì xì Dios castigu xiñuhu nihì-né, vèchi có-ndùlócò-nè sàhà razón ndiaha xí Stoho-ndà Jesucristu. ⁹ Ñàyùcàndùá, icúmí-nê danáà-né; nicanicuahàn icúmí-nê ndoho-ne; vèchi icúmí-nê cuxica dahuun-ne nùù-yá; mà cùndóó-né cuni-nè cusahnú ndiaha-yá. ¹⁰ Doco ndohó nèhivì ìì xiníndísà-xí-yâ, cuàhà gá icúmí-ndá tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndàyá quívì naxicocuïn-yá. Pues ducán icúmí-ndá quida-nda, nsiùhù te mii-nsiá, vèchi stná mii-nsiá nì xinindisá-nsiá na ní sàà-nsì nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá sàhà-yá.

¹¹ Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn xicàn tàhvì-nsì nùù-yá sàhà-ñá vètùnì ndee vaha-nsia nùù-yá, vèchi sàni cana-yàndó (sàà-ndà nùù-yá). Te xicàn tàhvì stná-nsì ñà-chindee-yá mii-nsiá xì poder xi-ya, te ducán nihì-nsiá quida ndisa-nsia nsidaa ñà-vàha nihnú inì-nsia quida-nsia xì nsidaa stná obra cunì-nsiá quida-nsia ñà-xiníndísà-nsiáyà. ¹² Vèchi nú nì quidá-nsiá ducán, dandu chicá más quee tnùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Daaní, stná mii-nsiá, sàhà gracia xi Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiá quee stná tnùñuhu xí-nsiá.

2

Nansa icúmí ndecunu contra xi Cristu, te dandahví-te nèhivì có-nchícùn xì ley xi-ya

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà quívì naxicocuïn Stoho-ndà Jesús, te nacuatnaha-nda nùù-yá, ñánì. Pues sacúndáhví-nsì nùù-nsiá ² ñà-màsà yúhì-nsiá nú cachí nèhivì ñà-vichi sàni sàà quívì xí Stoho-ndà Señor. Còò, màsà nácánì ini-nsiá, (vèchi có-ndùá ducán). Mate cachí-nè divi Espíritu Ìì xí Dios nì cachitnùhu xi-né, te ò ducán cachí stná-nè na càhàn-nè sàhù, te ò cachí-nè iá carta nùù-nsì cachí ducán, (doco còò, màsà cùnindísà-nsiànè).

³ Màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nêhivì mii-nsiá ni-iyuhu; vâchi mà cúí quixi quivì mà dècuèndè cachi sàà iin tiempu quesaha cáhàn cuàhà nêhivì dìquì Dios, dandu ndecunu iin tiàa nihnú inì-xi micuísì cuàchi. Doco tèmà, mà cúí nìhì-té càcu-tè nùù andea. ⁴ Vâchi icúmí-tê cuni ùhì-te nsidaa ñà-nduá cahvi nêhivì nduú dios xi-ne, te ducán stná nsidaa inga iñàha cahvi-né, vâchi chicá ndiaá mii-té cachì-te. Te icúmí stná-te màcòo-tè veheñùhu cahnú xí Dios, te cachì-te xi nêhivì ñà-cuisì mii-té ndiá ìcà-né cahvi-né.

⁵ ¿A sàni nandòdó-nsiá ñà-jaàn? Vâchi divi chuun jaàn ní chinahì mii-nsiá na nisa ìe ndé ndoó-nsiá. ⁶ Te vichi ináhá stná-nsiá ndiá nduá sadí nùù tèmà ñà-mà cùì ndecunu-tè vichi. Doco na sàà meru quivì xí-te, dandu ndecunu-tè. ⁷ Doco dècuèndè vichi, sà-íá ley malu xi-tè ñuhivì yohó, mate quidáchúùn dèhá. Te divi ducán icúmí coo dèhá dècuèndè cachi cuxio ana (sadí xì nùù-té). ⁸ Dandísá ndecunu vate-té, divi tè-nìhnù-guá ini-xi micuísì cuàchi. Doco icúmí-tê cui-te quida tàchì Stoho-ndà Señor, vâchi icúmí stná-yà natùì-ya, te yáha ga ndiaha cunchiì-yá na quivì naxicocuñ-yà, te divi sàhájàn icúmí-tê ndañuhu-té. ⁹ Cunaha-nsiá, divi ñà-malu Satanás nduú ana icúmí chindee xi-té ñà-ndecunu-tè ñuhivì yohó. Te divi sàhà poder xi quisì mà icúmí-tê quida-tè nsidanuu clase milagru xi-tè ñà-ndulocó nêhivì, te cunindisá-nète. Doco nsidaámà, ñà-tnùhù cundua. ¹⁰ Te sàhà-ñá malu guá-te, icúmí-tê dandahví dahuun-tè nsidaa nêhivì icúmí sàà ndañuhu anima-xi. Divi sàhà-ñá cahíchi ini-nè palabra ndàcuisì xí Dios cunduamà, vâchi cóni cùù ini-nè sàhà palabra cuàhàn dacácu xi-né nì cùì. ¹¹ Ñàyùcànduá, icúmí-yà nacoo dahuun-yanè sàhà-ñá dàcà sàxínitnùnì-nè, te cunindisá-né palabra tnùhù xí tèmà. ¹² Doco ducán icúmí coo sàhà-ñá nìhì nsidaa nêhivì mà castigu nacua ndiá ìcà coo xi-né, vâchi có-xiníndísâ-né palabra ndàcuisì; cóo, cuisì ñà-có-ndiáá cudí ini-nè cunchicùn-nè.

¹³ Doco mii-nsiá, cuú ini Dios sàhà-nsiá, ñànì. Ñàyùcànduá ndiá ìcà stná-nsì naquimanì-nsì mii-yá sàhà-nsiá, vâchi dècuèndè tiempu chicá antes sàni chitnùnì ini-yà càcu-nsia nùù-yá. Te icúmí-nsiá càcu ndisa-nsia, vâchi sàni nduhìì anima-nsiá nì quida Espíritu Ìì xí-yá na ní xinindisá-nsiá ñà-nduú palabra ndàcuisì. ¹⁴ Te divi sàhà ñà-nì sàà-nsiá càcu-nsia mà, ñàyùcànduá nì cana-ya mii-nsiá na ní cachitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, vâchi cuní-yà cutnahá stná-nsiá xì Stoho-ndà Jesucristu cundoo-nda xi-yá ndé ndiaha guá íá nsidaa iñàha.

¹⁵ Ñàyùcànduá, iin-ni cunihnu vâha inì-nsia mii-yá, ñànì. Te iin-ni quida stná-nsiá cumplir ñà-nduú ley nì chinaha-nsì mii-nsiá, a ducán nduá ñà-nì inini-nsia nùù-nsì, te ò ñà-nduá nì cahvi-nsia nùù carta nì tiàa-nsi. ¹⁶⁻¹⁷ Te vichi xicàn tàhvi-nsì nùù Stoho-ndà Jesucristu xì nùù Yua-nda Dios, vâchi divi-ya nduú ana nì quida iin obra ndiaha sàhà-ndà ñà-mànì guá-ndà nùù-yá, vâchi nì sàhatahvi-yándô gracia xi-ya, te ducán vátùnì nacuahandee ini-ndà nicanicuahàn, te ndiaha gá stná íá tnùndé ini (icúmí-ndá vichi. Pues) divi nùù mii-yá xicàn tàhvi-nsì ñà-nì nàcuahandee ini-yànsià càhàn-nsiá micuísì ñà-íá viì, te cuisì ñà-nduú chuun viì nì quidá stná-nsiá, xicàn tàhvi-nsì.

3

Nansa nì xicàn Pablo ñà-nì càcàn tàhvi nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

¹ Ñà-yohó cachí guè xì-nsiá, ñànì. Sacúndahví nùù-nsiá ñà-nì càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsì ñà-vátùnì nìhì-nsì dacuítia-nsì palabra ìì xí Stoho-ndà Señor nsidanicuú xaan. Te càcàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ñá nì cóo tnùñuhu xí nêhivì sàhà palabra mà nacua nì quida mii-nsiá. ² Daanì, càcàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ñá vátùnì càcu-nsi nùù nêhivì malu, vâchi màdì nsidaa nêhivì nduú nêhivì xiníndísâ. ³ Te vátùnì cahvi-nda xi-yá, vâchi

icúmí-yâ nacuàhandee ini-yà anima-ndà, te nacuidahan-yándô nùù ñà-malu. ⁴ Ñàyùcànduá, cahví-nsí xì-yá sàhà-nsiá; ináhá-nsí ñà-iin-ni icúmí-nsiâ quida-nsia cumplir ñà-nduá nì chinaha-nsi mii-nsiá, divi nacua sàquidá-nsiá vichi. ⁵ Doco xícàn tàhvi-nsí nùù Stoho-ndà Jesucristu ñà-chicá ni nsínúú inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà, te chicá ni sàà-nsiá quidandee stná ini-nsiá nacua nì quida mii-yá.

Màsà cúndóó xixín-ndà ñuhíví

⁶ Nú iá iin compañeru-nsiá tùha cacuanu xixín, te có-cùnì-nè cunchicùn-nè ñà-nduá nì chinaha-nsi mii-nsiá, dandu màsà cútnáhâ gá-nsiá xì-né. Nsiùhù ndácùcahan-nsí quìvì Stoho-ndà Jesucristu, te cachí-nsi xì-nsiá ñà-nacoo-nsianè, ñánì. ⁷ Vâchi ináhá-nsiâ nansa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia, divi nacua nìsa quida stná nsiùhù na ní sandoo-nsi xì-nsiá, cónì sácúdúsán-nsí. ⁸ Màdì uun-ni ni níhì-nsí ñà-nduá nì saxixi-nsi; còó. Ndui te ñuú nìsa quidachuún-nsí, ndè nìsa xàví tehe-nsí sàhà-ñá màsà cuáhachuún-nsí mii-nsiá, ⁹ mate icúmí-nsí derechu càcàn-nsí ñà-chindee-nsiá nsiùhù, doco còó. Nì quidachuún-nsí sàhà-ñá cundaà ini-nsiá ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá. ¹⁰ Vâchi ñà-yòhó nduú ley nì sàha-nsi mii-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá: nú có-cùnì nèhivì quidachuún-né, còó derechu icúmí-né (càcàn-nè) ñà-cuxi-ne. ¹¹ Vâchi sàni xinitnùhu-nsi ndoó dava compañeru-nsiá xicánúú xixín, có-quidáchúûn-né, cuisì daquíhi yuhù-né nùù chuun xi dava ga nèhivì. ¹² Ñàyùcànduá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì quidá ducán, ni cúnì-nsiá, vâchi cuenta xi Stoho-ndà Jesucristu cáhìn, te cachí xiñuhu quidachuún-nsiá, te cundehè-nsiá chuun xi mii-nsiá, dandu cuenta xi mii-nsiá cutiacu-nsiá. Ñà-jaàn nduá dandacuí nùù-nsiá.

¹³ (Vichi cáhìn xì nsidaa-nsiá), ñánì: iin-ni ni cúnchícùn-nsiá quida-nsia nsidanicuú chuun viì, te màsà cúñáñá-nsiâ quida-nsia ducán. ¹⁴ Doco nú iá iin compañeru-nsiá có-ndulócô sàhà ñà-nduá cachí-nsi nùù tutu yohó, dandu cundehè-nsiá ana nduú-né, te màsà cútnáhâ gá-nsiá xì-né. Nacoo-nsianè áma sàà-nè cucahan núù-né. ¹⁵ Doco màsà cúndéhe úhì-nsiànè; còó. Cuàha-nsianè ichì váha na ian cáhàn-ndà xì iin ñani-ndà.

Ultimo ñà-nduá nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica na ní xicàn tàhvi-né nùù Dios sàhà nècuàchimà

¹⁶ Pues vichi xícàn tàhvi-nsí nùù Stoho-ndà Señor ñà-iin-ni ni cúndóó-nsiá contentu nsidanicuú quìvì, ndéni nì cui ni cúndóó-nsiá, vâchi mii-yá, (cudí inì-yà) chindee-yándô cundoo-nda contentu ducán. Pues vichi ni ndóo nsidaa-nsiá xì-yá nicanicuahàn, (ñánì). ¹⁷ Yùhù nduú Pablo, te cásàhùì xì nsidaa-nsiá. Ndahà míí tiaí saludu yohó, vâchi divi nduú seña tiaí nùù nsidaa carta xi; ducán nduú modo tiaí (firma xi).

¹⁸ Nì cúcúmì nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùu Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, te cásàhùì xì mii-ní Timoteo. Yùhù nduí iin apóstol xicánúú chuun xi Stoho-ndà Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini mii-yá xì Yuamánì-yá, divi ana nì dàcácu xi-nda, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda nùu-yá. ² Te vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní Timoteo, vèchi sàni xinindisá stná-ní (ichì-yá), te quidá ndísé cuenta nahì dèhi nduu-ní. Pues vichi xicán tàhvì nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá mii-ní. Ni cùndéhe ndahví-yà mii-ní, te iin-ni ni coo-ní contentu xicán tàhvì.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xì Timoteo sàhà nèhivì chináhá iin ichì có-nduú ndisa ichì Jesús

³ Na ní quihin ichì cuàhìn ladu Macedonia, nì xìquèn ñà-ndòo chii gá-ní ñuu Éfeso sàhà ñà-cachì-ní xì dava tiaa yucán ñà-màsà chináhá gà-nè ñà-có-nduú ñà-ndáa. (Pues nacua nì cachì xì-ní daa, divi ducán quida-ní vichi.) ⁴ Cachì-ní xì-né ñà-màsà ndúlócò-nè sàhà cuentu nacánì nèhivì, ni sàhà stná lista xi cuàhà xii-ndà, vèchi còò fin xi ñà-jaàn, te còò stná ni-iin chuun vaha quidá stná, cuisì ñà-dacuáa xì nèhivì nduá. Ni có-chìndéâmándó cunucuachi víi-nda nùu Dios, vèchi cuisì fe xi-nda nduá chindéé xí-ndá quida-nda ducán.

⁵ Doco ¿índù-ñá dísàhà-xí sàni sàcùnaha-nda chivàha-nda palabra ìì xí-yá? Pues divi sàhà ñà-ndundoo cuàchi anima-nda, dandu cunihnu vii ini sàxìnìtnùnì-nda, te cunihnu vaha ndisa ini-ndàyá, vèchi nú ducán, dandu sàa stná-nda cucuu stnahá ndisa ini-nda sàhà-nda. ⁶ Doco dava nèhivì, có-quidá-né cumplir ducán, ñàyùcànduá, sàni tùcù-nè inga ichì, te vichi ndoó-né cáhàn cáhàn-nè chináhá-nè nèhivì, doco còò ni-iñàha níhì ndèè-né. ⁷ Maestru chináhá vii xì ley ìì nduú-né cahan-né, doco ni mii-né có-cùndáa ini-nè ñà-nduá dacuahá-né, mate ndee gá cáhàn-nè (xì nèhivì).

⁸ Ináhá-ndá, vaha ndisa ley xi mii-yá, doco nú cuàhàn-nda chinaha-ndañá, dandu xiñuhu chinaha-nda nacua ndiá icà-nda. ⁹ Te ináhá stná-nda cóni cùyúcùn ley mà sàhà-ñá cadia nùu nècuàchì nihnú ndàcuisì inì-xì; còò. Sàhà-ñá cadia nùu nèhivì cuàchi, ñàyùcànduá nì cuyucàn. Vèchi ndoó nèhivì nihnú chicúehè inì-xì, có-iní-né ley xi-ya, vèchi cahíchì ini-nè ley mà, te quidá ndevàha-ne cuàchi. Malu-nè, vèchi có-ndúlócò-nè sàhà ichi-yá. Dava-ne, dècuèndè caní stná-nè ana sahnú xí-né, te ò sahní stnahá-né. ¹⁰ Tùha-ne cundoo ñahà xí-né. Te ò dava-ne nduú tiaa nihnú inì-xì na ian nihnú ini nècuàchì ñahà, te dava-ne, xidácuíhna stnahá-né; tnuhu gá stná dava-ne; có-cáhàn sahnú-né. Sàhà nsidaa nècuàchì mà nì cuyucun ley ìì xí Dios, sàhà-ñá màsà quidá gá-nè ñà-nduá sàni cachì jaàn, te ò ndéni iñàha có-ìá nacua cachì palabra ìì.

¹¹ Te palabra mà, divi nduú razón ndiaha cáhàn yùhù; vèchi nùu Dios ndiaha xi-nda sàni nihítàhvì ñà-càhìn razón mà xì nèhivì. ¹² Te vátuni nì nihìndéi quide chuun jaàn, vèchi nì nacuahandee ini-yà yùhù. Ñàyùcànduá, naquímánì mii-yá, divi Stoho-ndà Jesucristu. Ansivéhé-yá, nì ndenihi-ya yùhù ñà-nduú iin nècuàchì seguru, te ñàyùcànduá nì sàha-ya yùhù chuun ndiaha jaàn. ¹³ Yùhù, ndisa, antes nì sacahàn ndevàhi dìquì-yá, te nìsa quida quini xì nèhivì xí-yá; yáha ga dana nìsa ìè. Doco nì indehè ndahví-yà yùhù, vèchi sàhà-ñá cóni-cùndáa inì, ñàyùcànduá nìsa quide ducán, vèchi tàñàha ga sàni cunindisé. ¹⁴ Dandu cuàhà gá nì sàhatahvì Stoho-ndà Jesucristu gracia xi-ya, te nì nihí nì xinindisé mii-yá; nì quesahí cuú inì sàhà-yá. ¹⁵⁻¹⁶ Vèchi nì nuu-ya ndè ñuhivì yohó sàhà-ñá dacácu-ya ndohó nècuàchì iá cuàchi-xi. Palabra ndàcuisì nduájàn, te nsidaa-nda xiñuhu cunindisa-ndañá. Te yùhù,

mate nècuàchì chicá malu nì sandui, doco nì indehè ndahví-yà yùhù. Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-cuàhà guá quidándéé ini-yà sàhà iin ana chicá (có-quidá víi). Dandu nèhivì vàxi después, cunindisá stná-nè mii-yá nacua nì quida yùhù, te cucumi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁷ Sàhà nsidaájàn, nicanicuahàn xiñuhu tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndàyá, vàchi único ana cusáhnù nicanicuahàn nduú-yá; mate có-tùí-yá cundehè-ndà, doco iin-ni iá-yà nicanicuahàn. Mindalini Dios nduú-yá, te nchichí sàstnùhù-yá.

¹⁸ Nahi dèhi nduu-ní, Timoteo, te chináhí mii-ní ñà-quida-ní nacua sàni cachì xì-ní. Te divi ducán nì cacachi stná razón ndiaha nì quixi nùu Dios daa, te nì cachitnùha sàhà-ní. Ñàyùcànduá, nsinuu vàha inì-ní ñà-nduá nì cachi palabra mà, vàchi sàhámà vàtùni nihì-ní cuahàndee gá inì-ní (sàhà chuun ìi xí-yá), na ian sàhandee fuerte ini iin soldadu quidá víi chuun-xi, ducán quida-ní. ¹⁹ Màsà nácóó-ní ñà-xiníndísá víi-ní. Cunsíhi inì-ní sàhà anima-ní ñà-nì cóó víiá, vàchi dava nèhivì, sàhà-ñá có-ndùlócô-nè sàhà anima-nè, ñàyùcànduá có-xiníndísá víi gá-nè. Te ñà-jaàn ndisa nduá tnùndoho. ²⁰ Ùi tiàa sàni quida ducán nduú Himeneo xì Alejandro. Ñàyùcànduá, sàni nacoo dahuin-nè ñà-coo-ne ndahà ñà-malu áma sàà-nè cundaà ini-nè ñà-mà váha càhàn ndevàha-nda sàhà ichì Dios.

2

Ñà-nduá nì cachi Pablo sàhà nansa càcàn tàhvì-ndà nùu Dios

¹⁻² Primeru cachì xì-ní ñà-xiñùhù càcàn tàhvì-ndà nùu Dios sàhà nsidaa nèhivì. Cuàhà gá càcàn tàhvì-ndà sàhà nècuàchì cusáhnù nùu ñuu-ndà xì sàhà stná nsidaa ana nihí chuun. Càcàn tàhvì-ndà sàhà nsidaa-né áma chindee Dios-nè. Te naquimanì stná-ndà mii-yá sàhà-né áma nihì-ndà cundoo cuéyàà-ndà ñuhiví, cóò ni-ñàhà màsà yáha-nda, te iin-ni cahvi víi-ndayá, dandu quida vii-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ³ Vàchi nsidaámà, chuun vàha nduá nùu Dios, te divi nduá cudíi ini-yà sàhà-xí. Mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda, ⁴ te cuní stná-yà càcu anima nsidaa stná nèhivì; cuní-yà sàà stná-nè cundaà vàha ini-nè ñà-nduú palabra ndàcuisì xí-yá. ⁵⁻⁶ Vàchi imindaa Dios iá, te imindaa ana càhàn nihni sàhà-ndà nùu-yá, divi nduú Jesucristu, vàchi mii-yá, nì nanduu-ya iin nèhivì, te nì sàha-ya vida xi-ya nì xihì-yà cuenta xi nsidaa-nda sàhà-ñá dàñà-ndà nùu cuàchi-nda. Ndoó testigu, te sàhámà meru tiempu vàha nì dàtúi-ne palabra mà nùu nèhivì. ⁷ Ñàyùcànduá, nì ndacu nuu stná yùhù ñà-cacanui cachítnùhi xì nèhivì palabra mà. Ñà-ndàà nduá cachì, có-nduá tnùhu, ináhá Cristu, divi nùu mii-yá nì nihí chuun ma ñà-chinahì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá palabra ndàcuisì ndiá ìcà-né cunindisá-né.

⁸ Nsidanicuú lugar (ndé natácá-nsià), yùhù cuní càcàn tàhvì nècuàchì tiàa nùu Dios. Doco nú cuàhàn-nè càcàn tàhvì-né nùu-yá, te chitanini-ne ndahà-né (nùu-yá), dandu ni cúnduú-né nèhivì iá ndoo anima-xi, nèhivì có-xidà inì-xi; ni màsà cúnduú stná-nè nèhivì xiní ùhì stnahá. ⁹ Te nècuàchì ñahà, cuisì estilu iá vii ni cóó sìcoto ndixí-né, iin estilu có-ndàa quini, iin modo mà cuítnùhu nèhivì-né. Te màsà (dáyàha-ne) natnii vico-né dìni-né, ni màsà ndúcútú cuàhà-né xì oro, ò yùu mina, ò vestidu (yáha ga ndiáa). ¹⁰ Cóó, anima-nè ni cóó víi chicá vàha sàhá ducán quida-ne cuàhà obra, vàchi ducán xiñuhu quida nsidaa ñahà cachì cahvi ndisa xi Dios. ¹¹ Te na ndoó-né iníni-né chináhá nèhivì (palabra xi-ya), dandu ni cúnduú dadí-né, te ni quidá-né cumplir ñà-nduá cachì palabra mà. ¹² Te có-sàhi chinaha nècuàchì ñahà, ni có-sàhi dandacú stná-nè iin chuun nùu nècuàchì tiàa; cóó. Icúmí-né cundoo dadí-né. ¹³ Vàchi dihna nècuàchì tiàa Adán nì quidavàha-ya, màdì nècuàchì ñahà Eva. ¹⁴ Te màdì Adán nduú ana nì dàndàhvì (ñà-malu), cóó; nècuàchì ñahà nduú ana nì

xinindisá tnùhu xi-sì, te ducán nì xida cuàchi-ne. ¹⁵ Doco iin nècuàchi ñahà quivì vichi, nú iin-ni xiníndisâ víi-né, te cuú ini-nè sàhà (nècuàchi vehe-ne), dandu vātùni càcu-ne na túinuù mée xi-ne ñuhiví. Doco iin-ni ni coó sahnú ini-nè, te coo ìi stná ini-nè, dandu càcu-ne na quesaa mée xi-ne.

3

Índù clase nèhivì xiñuhu cunduu iin tiàa cunuù núu nèhivì xí Dios

¹ Nú cuní iin tiàa nihì-né chuun cunuù-né núu nèhivì xí Dios, dandu vātùni, vāchi ñà-ndáà nduá, iin chuun ndiaha nduá. ² Ñâyùcànduá, nècuàchi cuàhàn nihì chuun cunuù mà, icúmí-né cunduu-ne iin nèhivì còò falta xi, iin nèhivì imindaa nècuàchi vehe-xi. Xiñuhu cunduu-ne nècuàchi sahnú inì-xi, iin nècuàchi iá tnùñuhu-xí; màsà cundúú-né nècuàchi quidá escándalo. Te xiñuhu stná ñà-cunduu-ne iin tiàa cudíi inì-xi dayáha visita vehe-ne. Te xiñuhu stná cunduu-ne ana tūha chinaha vāha xi nèhivì. ³ Màsà cundúú-né nècuàchi tūha xini, ò iin nècuàchi tūha cani stnahá, còò; nècuàchi vāha inì-xi ni cundúú-né, nècuàchi màni inì-xi. Te màsà cundúú-né iin ana tūha nàá stnahá, ò iin ana tòó xì dīhùn. ⁴ Iin tiàa dandacú víi núu nèhivì vehe-xi ni cundúú-né; xiñuhu cunini vii dēhe-ne, te ni coó stná tnùñuhu xán núu-né. ⁵ Vāchi nú mà tūha iin tiàa dandacú víi-né núu nèhivì vehe-ne, dandu mà cúí cunuù víi stná-né núu nèhivì xí Dios. ⁶ Te cuidadu ni coó stná-ní ñà-màsà cundúú-né iin ana làcà saa-ní nì quihin ichì-yá, còtó cutuxi ini-nè cuàhà gá ndiaá-nè, vāchi nú ducán, ñà-sàni xidacuàchi-ne cundua nacua nì cuu xi ñà-malu. ⁷ Daaní, ni cundúú stná-né iin ana icúmí tnùñuhu núu dava ga nèhivì ñuu-nè; vāchi nú có-quidá víi-né núu nècuàchi ñuu-nemà, dandu mà úhì daquéé cuàchi nècuàchì mà dīquì-né, te ducán ñà-sàni quida ñà-malu ganar cundua.

Índù clase nèhivì cunduu nècuàchi nihì chuun xinúcuáchí nani diácono

⁸ Daaní, stná nècuàchi xinúcuáchí dasán obra, ni cécundúú stná-né nècuàchi tnùñuhu, nècuàchi cumplidu ndisa. Màsà cundúú-né nècuàchi xihí cuàhà vinu; ni màsà cundúú stná-né nècuàchi cuú inì-xi sàhà dīhùn; còò. ⁹ Xiñuhu cunduu-ne nècuàchi cúnsihì inì-xi sàhà anima-xi ñà-nì còó víiá. Te iin-ni ni cúnchícùn stná-né ndudu ìi nì dàtúí Dios núu-ndà ñà-cunindisa-nda. ¹⁰ Te nú cuàhàn-né cunucuachi-né ducán, dīhna xiñuhu quidachuún chii-né chuun ma, dandu nú còò ni-iin falta xi-ne, dandu vātùni ndòò ndisa-ne xì cargu mà. ¹¹ Stná nècuàchi ñahà (cunucuachi ducán), xiñuhu cunduu stná-né nècuàchi tnùñuhu, màdì nècuàchi tūha cuitnùhu, còò; nècuàchi sahnú inì-xi ni cundúú-né, nècuàchi mà tūha dandahví ni-iyuhu. ¹² Nècuàchi tiàa xinúcuáchí, mindaa ñahàdihí-nè ni cúcúmí-né, te ni cundúú stná-né ana dandacú víi núu dēhe-xi, xì núu nsidaa gá nèhivì vehe-ne. ¹³ Vāchi nú ni cúnúcuáchí vīi-nda chuun xi mii-yá, dandu nihì-ndà iin gradu ndiaha (núu-yá), te nihì stná-ndà ñà-mà yúhì gá-ndà càhàn-ndà sàhà Jesucristu, nansa xiníndisá-ndáyâ.

Nansa nì cachi Pablo ndià dísáhà-xí nì tiàa-ne carta yohó

¹⁴⁻¹⁵ Yāchì sàì jaàn ndé iá-ní cahín, doco nú ni cueé cuàhí coi yohó, dandu siquiera sàni tiai iin ùi ñàhà ñà-cundaà vāha inì-ní nansa cacanuù vāha-ní. Vāchi ndohó, iin-ni nèhivì nihnú vāha ini xì Dios xínduu-nda; te mii-yá, mindaa ana itiacú nicanicuahàn nduú-yá. Te sàni cana-ya nsidaa-nda ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá. Te icúmí stná-ndà palabra ndàcuisì xí-yá, ñâyùcànduá inúu-ndañá, te ndiaá-ndañá. ¹⁶ Ndisa, ñà-ndáà nduá, ndiaha gá palabra sàni dàtúí-ya núu-ndà, vāchi nacáníá nansa nì nanduu-ya nèhivì, te nì xini nèhivì ñuhiví-yà. Te sàhà Espíritu ìi nì cundaà ini-nè, còò falta xi-ya. Daaní, stná ángel xi-ya, nì xini stná-nèyà, dandu nì dàcuítia nèhivì razón sàhà-yá mahì nèhivì ndoó cuàhà ñuu ñuhiví yohó, te cuàhà gá-nè nì xinindisá stná xì-yá. Daaní, mànuhù-yá ansivi ndè gloria xi-ya.

4

Nansa coo palabra tnùhu cuitià na sàa quivì xinu tiempu yohó

¹ Claru cachítnùhu Espíritu ìi xí Dios nansa icúmí coo quivì xinu tiempu yohó. Dava nèhivì, dècuèndè sàa-nè nacuaà-né ñà-nduá xiníndísá-né, cachí-yà, dandu cunchicùn-nè ñà-tnùhù cacachi ñà-malu, vèchi cunindísá-né nacua cuníà cunindísá-né. ² Te tiàa icúmí dacuaha-xi-né ducán, vaha gà-te datiaá-te, doco tnùhu cundua cachì-te. Mà cúí gá mànhì inì-te índù chuun nduú iin chuun vaha, vèchi mà cúú gá sàxínitnùnì-te sentir, na ian (xíhì) iin quisi ndé dúcùn tnuni. ³ Te cuàhàn-te cachì-te xi nèhivì ñà-cuàchi nduá cucumì-nda ñahàdìhì-nda, te cuàchi nduú stná ñà-caxì-nda dava ñà-nduá saxí-nda, cachì-te. Doco nsidaa ñà-itiácú-nda, ñà-nduá nì quidavàha Dios nduá; nùu mii-yá vaxan, ñàyùcànduá vètùnì cutiacu-ndañá nú naquímànì-ndàyá sàhà-ñá, vèchi xiníndísá-nda (ichì-yá), te ináhá-nda ñà-nduú palabra ndàcuisì. ⁴ Vèchi nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, iá viiá. Te màsà cáhìchì ini-nda ni-iñàha nì quidavàha-ya, vètùnì iá nsidaa nú ni náquímànì-ndàyá sàhà-ñá. ⁵ Vèchi sàhà palabra nì cachi-yá xì sàhà stná ñà-nàquímànì-ndàyá, ducan sàa ñà-cutiacu-nda ndee vaha-ña nùu-yá.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xiñuhu quida iin ana dacuaha-xi nèhivì nchícùn ichì-yá

⁶ Palabra nì cachì xì-ní jaàn cachi stná-ní xì nsidaa nèhivì iin-ni xícahvi xi Yua-nda Dios ducán. Dandísá cunduu-ní iin ana xinúcuáchí víi nùu Jesucristu, te chicá ndufuerté anima-ní ñà-xiníndísá vaha-ní, te nchícùn-ní dàñhùhù iá vii mà. ⁷ Doco màsà ndúlócô-ní sàhà cuentu có-ndiáá, ò sàhà creencia-ni. Còó, ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-fuerte cuàhandee inì-ní cunihnu inì-ní cuisì ichì mii-yá. ⁸ Cunaha-ní, nú fuerte nì quida-nda iin ejerciciu, dandu chindeámà iquicúñú-nda iyuhu. Doco nú fuerte nihnú ini-nda ichì-yá, ñà-jaàn ndisa, nsidanicuú modo chindeámàndó, vèchi ducán nihì-nda iin vida ndiaha na ndoo-va-nda ñuhiví yohó, xì stná na cundoo-nda inga ñuhiví. ⁹ Palabra ndàcuisì nduá yohó, te nsidaa-nda ndiá ìcà-nda cunindisa-ndañá. ¹⁰ (Pues sàhà-ñá nduámà ñà-ndàcuisì), ñàyùcànduá sàhandee ini-nda quida vii-nda (chuun ìi xí-yá) mate quidá quínì nèhivì xì-nda, vèchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yá, te sàhámà iá tnùndé ini xi-nda nùu-yá, vèchi tùha-ya dacácu-ya nsidaa clase nèhivì, ñàyùcànduá nú nduu-nda nèhivì xiníndísá-xí-yá, dandu ináhá-nda vètùnì càcu vii-nda nùu-yá.

¹¹ Divi palabra jaàn icúmí-ní dacuaha-ní nèhivì, te chinaha-nínè quida-neà. ¹² Te mii-ní tu, xiñuhu (quida vii stná-ní), màdí cachìchì ini nèhivì mii-ní ñà-nduú-ní iin nècuàchì chii. Ñàyùcànduá, càhàn vii-ní xì-né; te cacanu vii-ní. Te nì cúcúú stná inì-ní sàhà nsidaa ñanìtnaha-ní. Te siempre cunihnu vaha inì-ní mii-yá, vèchi ducán cundiaa-ní anima-ní. Daaní, nú indéhe nècuàchì xiníndísá gá ñà-iin-ni quida-ní nsidaájàn, dandu vètùnì quida stná-nè ducán.

¹³ Mate cuèi dandu sàì ndé iá-ní, iin-ni quida-ní seguir cahvi-ní tutu ìi, te iin-ni ni nácuàhandee inì-ní nèhivì, te dacuahá stná-nínè (na natácá-nsià jaàn). ¹⁴ Te nsinuu stná inì-ní ñà-íà iin ñà-nduá nì nihitáhvi-ní (nùu Dios) daa na ní chitàndòó nècuàchì sahnú ndahà-né dìni-ní, te nì càhàn-nè xì-ní razón ndiaha xí-yá. Ñàyùcànduá, iin-ni quida-ní ñà-nduá sàni nihitáhvi-ní quida-ní.

¹⁵ Nsidaa ñà-nduá cachí xì-ní yohó, nsinuu vaha inì-niá; iin-ni cunihnu vaha inì-niá, dandu cundaà ini nèhivì ñà-chicá más sàni cutùha-ní cunchicùn vii-ní ichì-yá. ¹⁶ Te cuidadu coo-ní xì mii-ní (ñà-quida vii-ní), te cuidadu coo stná-ní ñà-màsà dácuáhà ndevàha-ní nèhivì. Dandu nú iin-ni ni quida-ní

nsidaa ñà-yòhó, vátùni càcu-ní nùù Dios, te càcu stná nèhivì iníní xí ñà-ndùá chináhà-ní.

5

Modo ndiá icà-ndà càhàn-ndà xì nècuàchì iá falta-xi na sáha-ndané ichì váha

¹ Nú ni quidá iin nècuàchì sahnú iin falta, màsà cánàhá ndevàha-nda xi-né. Còó. Càhàn vii-ndà xì-né na ian càhàn-ndà xì iin yua-nda. Te nú tiàa chii nduú ana iá falta xi, dandu càhàn vii-ndà xì-né na ian iin ñani-ndà nduú-né. ² Te nú nècuàchì ñahà sahnú nduú ana (sáha-nda ichì váha), dandu càhàn vii stná-ndà xì-né na ian dihi-nda nduú-né; te ò nú nècuàchì ñahà chii nduú-né, dandu càhàn tnùñuhu-nda xi-né iin modo vii na ian ni cúndúú-né iin cùha-nda.

Nansa xiñuhu chindee-nda tnaha-nda nú yâha ndahví-nè

³ Nú ndoó nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí, dandu dacútiácú-nsià nècuàchìmà, nú ndisa (còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí). ⁴ Doco nú ndoó dèhe-ne, ò déheñani-né, dandu xiñuhu cundaà ini nècuàchìmà ñà-ndiá icà-né quidañuhu-né tnaha-nemà, te nachindee-né ana sahnú xí némà, vâchi cunduamà iin obra vâha nùù Dios, iin obra cudî ini-yà sâhà-xí. ⁵ Doco cunaha-nsiá, nú nècuàchì cuaán ndisa nduú-né, te còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí, dandu cuisì Dios cundéé ini-nè, te iin-ni xícàn tàhvì stná-nè nùù-yá ndui te ñuú. ⁶ Doco nú tucu nihnú ini-nè, te cuisì cudî ini-nè quida-ne ñà-nduú gustu xi mii-né, dandu mate itiácú-nè, doco ñà-sàni ndañuhu vida ndiaha xí-né nduá. ⁷ Nsidaa palabra jaàn chinaha vâha-ní nsidaa compañeru-ní sâhà-ñá màsà quidá-né ni-iin falta, te ducán nihì nèhivì nansa daquéé cuàchi-ne diquì-ndà, ⁸ vâchi cunaha-ní, chuun cahnú nduá chindee-nda tnaha-nda, te chicá más cahnú chuun nduú ñà-chindee-nda nèhivì meru vehe-nda, vâchi nú coó, dandu ñà-sàni nacuaà-ndà ichì Dios nduá, te chicá quini queá nùù modo xi nècuàchì có-xiníndísâ.

Ñà-nduá nì cachi Pablo quida nèhivì xí Jesús na cuáhàn-nè tavà-né lista xi nècuàchì ñahà sahnú nihì xì ayuda

⁹ Cuisì nècuàchì cuaán sàni xinu ùni dico (60) cuià ni cúndúú ana nàcàva nùù lista, cuisì ana nìsa ìa xi imindaa nsì-ì-xí. ¹⁰ Te ni cúndúú stná-nè iin nècuàchì ináhà-nsiâ nì quida cuàhà obra. Xiñuhu cundaà inì-nsia a ní dàcuàhnú víi-né luchì cuati, te ¿a túha stná-nè quidañuhu víi-né nèhivì sâa vehe-ne? ¿A túha stná-nè cunucuachi-né nùù dava ga nèhivì xí Dios, mate chuun cuati luha nduá? Te ¿a túha stná-nè chindee-né nècuàchì yâha tnùndoho, te ò ndéni nèhivì ní cui yâha ndahví? Nú ducán quidá-né, dandu vátùni nàcàva stná-nè nùù lista xi nèhivì (chindee-nsiá). ¹¹ Doco nècuàchì chicá cuachi, còó, vâchi (sâhà-ñá cuachi vá-né), mà úhì sâa-ne nacani tucu ini-nè, te nandòdó-né (chuun) cuní Cristu quida-ne, te nandàhà tú-né. ¹² Doco iin falta xi-ne cunduamà, vâchi ñà-nduá nì cachi-nè, sàni naco-neà. ¹³ Nècuàchì chicá cuachi ma, mà úhì cuni dùsàn-né, te cacanu xixín-né vehe vehe. Te màdi cuisì ñà-jaàn, vâchi cutùha stná-nè cuitnùhu-ne, daquíhiyuhù-né nùù chuun xi nècuàchì dava ga, te cachi-nè ñà-có-ndiá icà-né cachi-nè. ¹⁴ Ñâyùcànduá, yùhù cachí, chicá vâha ni nandàhà ñahàcuàán nú cuachi-né, te ni cúnsihi ini-nè dèhe-ne, xì chuun vehe-ne, dandu mà nihìndèè nècuàchì có-ìá ladu xi-nda daquéé cuàchi-ne (diquì-ndà sâhà nècuàchìmà). ¹⁵ Vâchi cunaha-ní, vichi sandoó dava nècuàchìmà sàni tùcù ichì ñà-malu. ¹⁶ Ñâyùcànduá, nú iá iin nècuàchì tiàa xiníndísâ, ò iin nècuàchì ñahà xiníndísâ, te ndoó tnaha-ne nì xihì ì-xí, dandu mii-né ndiá icà-né chindee-né nècuàchìmà sâhà-ñá màsà cóo necesidad cundehè nècuàchìmà nùù táca mii-nsiá. Vâchi nú chindee-nsiá tnaha-nsia ducán, dandu vátùni sâa-nsiá chindee-nsiá nècuàchì cuaán ìa ndisa necesidad xi.

Nansa xiñuhu quidañuhu-nda nècuàchì sahnú inúu núu nèhivì xí Dios

¹⁷ Nècuàchì sahnú inúu víi núu nèhivì xí Dios, ndiá ìcà-ndà quidañuhu-ndané. Te nú nduú-né iin nècuàchì cáhàn xì-ndà sàhù, te dacuahá-nèndó palabra ìi xí-yá, dandu chicá más xiñuhu quidañuhu-ndané. ¹⁸ Vàchi cachí núu tutu ìi (iin ejemplu tii) ndé cachá: “Màsà cúñúhú ñunù yuhù buey na sáníhni-sì sicàyòcò trigu cóyo nùnìá”. Daaní, cachí stná tutu mà: “Nú sàni quidachuun-nda, iá stná derechu xi-nda ñhì-ndà raya xi-nda”, cachá.

Nansa quida-nda nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì iin nècuàchì sahnú inúu xì-ndà

¹⁹ Nú daquéé cuàchi iin nèhivì dìquì iin nècuàchì sàhnù-mà, doco imindaa ana daquéé cuàchi, dandu màsà cándísá-ní, vachi xiñuhu siquierá ùi ò ùni-nè, (dandu vátùni cunini vaha-ní ñà-nduá cachí-nè). ²⁰ Te nú ndisa iá falta xi nècuàchì xidá cuàchi ma, te có-ndulócò-nè, dandu chinaha-nínè núu nsidaa compañeru-nsià sàhà-ñá (ni nácání ini-nè, te) yùhí-nè. ²¹ Yùhù cachí xì-ní, (Timoteo), iin-ni nacua nduú nsidaa ley yohó, ducán icúmí-ní quida-ní (xì nècuàchì sahnú dandacú); iin-ni icúmí-ní ndenihi-ní nsidanicuú-né, màdí chicá vii quida-ní xì ana iá vaha xi-ní. Ducán chináhí mii-ní quida-ní, te ináhá stná (Yua-nda) Dios xì Jesucristu, xì nsidaa stná ángel ìi xí-yá.

Más gà conseju ni sàha Pablo Timoteo

²² Na cuáhàn-ní cuàha-ní iin nèhivì chuun ñà-dandacú-né, màdí nansa-ni ni cui quida-niá. Dihna nacani vaha inì-ní. Te màsà (cuàha-nínè chuun nú nduú-né) nècuàchì có-quidá víi, vachi nacuida stná-ní cuàchi quida-ne. Cundiaà-ní anima-ní.

²³ (Ináhí) tutoo ndecuéhè-ní cuhí tìxi-ní, ñàyùcànduá coho stná-ní chii vinu sì-uva, màdí cuisì tècuí uun.

²⁴ Dava nèhivì, mate tàñáha ga sàà hora coo juicio xi-ne, doco nàhà xìcà iá cuàchi-ne. Te dava ga-nè, cuisì ndè después natù cuàchi-ne. ²⁵ Te divi ducání stná xì nècuàchì quidá víi; vachi nú sàni quida-nda obra, claru tùia núu nèhivì; te mate dèhé ni quida-ndañá, doco mà cú coo dèhá` nicanicuahàn.

6

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ndoó saín núu iin lamú

¹ Nècuàchì ndoó saín núu iin lamú, ni coó tñùñuhu xí-né núu lamú xi-ne, vachi nú ducán, mà ñihìndèè nèhivì cáhàn-nè dìquì mii-yá ana cahvi-nda, ni dìquì stná ñà-nduá xiníndísá-ndá. ² Te nú iin nècuàchì xiníndísá nduú lamú xi-ne, dandu màdí chicá menos quidañuhu-né lamú xi-nemà sàhà-ñá dava-ni nduú-né núu Yua-nda Dios. Còó; chicá más ni coó voluntad xi peón mà quidachuún víi-né, vachi iin-ni xí-xinindísá-né, te cuú stnahá stná ini-nè sàhà-né, ñàyùcànduá chicá ndiá ìcà peón mà cunucuachi víi-né núu nècuàchìmà.

Cunaha-ní nsidaa palabra yohó icúmí-ní cachitnùhu-ní xì nèhivì yucán, te dacuahá víi-nínè.

Contentu ni cúndóo-ndá xí ñà-nduá icúmí-ndá, màsà xího-nda cuàhà iñàha, vachi sà-ìá mii-yá ini anima-ndà

³⁻⁴ Nú ndoó nèhivì chináhá stnahá xì tucu palabra có-càchí nacua cachí palabra vii xí Stoho-ndà Jesucristu, dandu (màdí ichì mii-yá nduá), cutu tuxí ini nècuàchìmà ndiáá cuàhà-né. Te nú có-càndísá-né palabra nacua nduú ichì ìi mii-yá, dandu còò ni-iñàha ináhá ndisa-ne. Còó, cuisì-ní ñà-cùdî ini-nè cuàà-nè sàhà chuun cuatiluha nduá. Doco después mà ùhì quesaha-né cumbídiá stnahá ini-nè sàhà-né, te nàá stnahá stná-nè; dandu vihi gá pesadu cáhàn-nè dìquì ñanìtnaha-ne, te chicá indéhe díin stnahá stná-nè. ⁵ Dandu

quesáhá-nê daquéé cuàchi stnahá stná-nè, vàchi sàni dàcà sàxìnítùnì-nè, te có-nìhnú gá ini-nè ñà-ndùú ñà-ndácuisì. Cutu ñà-nìhì-ndà dìhùn nduá disáhà-xí cunchicùn-ndà ichì Dios cahan-né. Pues nsidaa nècuàchi nihnú inì-xi ducán, nacoò dahuun-nínè. ⁶ Pues ñà-ndáa nduá, cuàhà gá ñà-cuicà nduá nùù-ndà nú nchícùn vii-ndà ichì-yá, te ndoo-nda contentu xì ñà-ndùá sà-icúmí-ndá. ⁷ Vàchi còò ni-iñàha nihi-nda ni quésáá ñuhiví yohó, te còò ni-iñàha cunihi stná-ndà cùhùn na quee-nda yohó. ⁸ Ñàyùcànduá, nú iá ñà-cutiacu-ndà xì ñà-cundixi-nda, xì ñà-jaàn-ní ni cùndóó-ndá contentu. ⁹ Dava nèhivì, yáha ga cuní-nè nducuica-né, doco cunaha-ní, cuàhà peligru ndacá mà, vàchi nú nihnú ini-nè ducán, mà úhì sàà-nè dacuidá cuàchi-ne mii-né, te mà úhì dandahví ñà-malu-nè, te dacà-sí dìni-né sàhà-ñá xího cuàhà-né iñàha. Doco mii-né quidáquíní-né xì mii-né, vàchi sàhà ñà-jaàn icúmí cuchicuehe anima-nè, te mà nátùì ga-nè nùù Dios. ¹⁰ Vàchi nú cuú ini-ndà sàhà dìhùn, mà úhì quida-nda nsidanuu clase cuàchi, vàchi nahi yohò cuàchi nduá. Doco divi ducán sàni quida dava nèhivì, nì cuu cuahà ini-nè sàhà dìhùn, te sàhàjàn nì tùcù-nè inga ichì ndé có-xìníndísá víi gá-nè, te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi cuàhà gá dandohó-né anima-nè.

¹¹ Doco mii-ní, iin nèhivì xí Dios nduu-ní. Ñàyùcànduá ni-iin xichi màsà nácánì inì-ní quida-ní nacua quidá nècuàchi yucán. Iin-ni cuàhandee inì-ní quida-ní ñà-ndùú ichì váha, te nanducu-ní nansa cahvi víi-ní mii-yá. Iin-ni ni cùnìhnú inì-niyá, te iin-ni cuu stná inì-ní (sàhà-yá xì sàhà stná ñà-nìtnaha-ní). Quidandee inì-ní sàhà nsidaa iñàha, te siempre coo màni inì-ní. ¹² Cuàhandee gá inì-ní ñà-màsà dáca xì dìni-ní, te nacoò-ní fe vaha xi-ní; iin-ni cunsihi inì-ní ñà-seguru cucumi-ní vida ndiaha nicanicuahàn, vàchi sàhà-ñá nìhì-niámà, ñàyùcànduá nì cana Dios mii-ní, te ndee ní cachi stná-ní iin palabra vaha ñà-cuàhàn-ní cunchicùn vii-ní ichì-yá; te cuàhà stná nèhivì nì inini na ní cachi-ní ducán. ¹³⁻¹⁴ Ñàyùcànduá, vichi chináhí mii-ní ñà-chivàha-ní palabra ndiaha nì cachi Dios. Ducán cachì xì-ní, te iníni stná mii-yá, divi mii-yá ana dìpoder-xi itiácú nsidanicuú iñàha iá ñuhiví; te iníni stná Jesucristu, divi mii-yá, ana nì cachi vate stná ñà-ndùú palabra ndiaha na ní dàtnátuu-tèyá nùù Poncio Pilato. Ñàyùcànduá, iin-ni chivàha-ní ñà-nduá nì ndacu nuù-ní nùù-yá. Màsà cúmáncà anima-ní, te ni-iyuhu palabra mà màsà nándòdó-nì ndè cachi sàà quivì naxicocuìn Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁵ Vàchi meru quivì xí-yá icúmí-yâ tùi-ya nùù-ndà quida Yua-nda Dios, (ansivéhé-yâ), vàchi ndiaha gá-yà. Mindalini mii-yá dandacú-yá ñuhiví, cuisì mii-yá cusáhnù-yá nùù nsidaa rey, xì nùù nsidaa gá ana icúmí chuun ñuhiví yohó. ¹⁶ Cuisì mii-yá nduú ana de por sí icúmí xí vida ndiaha nicanicuahàn. Fuerte tnùù nihi ndiaha ndé iá-yá, te mà cùì nìhì nèhivì cuyatni-ne. Còò ni-iin ana nì xìnìnùù xì-yá, ni mà nunca sàà-nè cuni-nèyà. Te vichi nicanicuahàn ni queé tnùñuhu xí-yá, te nicanicuahàn ni cúsáhnù fuerte-yà (inicutu), amén.

Nansa xiñuhu cuniñu ini nècuàchi cuicà

¹⁷ Càn-ní xì nèhivì icúmí xí ñà-cuicà ñuhiví yohó, te chinaha-nínè ñà-màsà cóo cuadú-nè, ni màsà cáhvì-né xì dìhùn xí-nè mà, vàchi còò seguru xan. Còò. Dios nì cahvi xi-nda, vàchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yá, te cuisì mii-yá vaha ndisa inì-xi, te sàha-yàndó nsidanicuú ñà-nduá xiñuhu nùù-ndà sàhà ñà-cundoo-nda contentu ñuhiví yohó. ¹⁸ Cachì-ní xì nècuàchi cuicà mà ñà-ndiá icà-né quida-ne obra; dispuestu ni cùndóó-né dasàn-né ñà-nduá icúmí-nè, te cundehè ndahví-nè ñà-nìtnaha-ne, dandu obra ndiaha-ma cunduu ñà-cuicà-né. ¹⁹ Te na cáyà cuàhà ñà-jaàn, dandu cunduumà iñàha chindee xi-né dècuèndè stná inga (vida) vaxi xi-nda, te ducán nìhì stná-nè cutiacu ndisa-ne vida ndiaha.

20-21 Yùhù cachí xì-ní Timoteo, cundiaa vâha-ní (palabra ì) nì ndacu nuù-ní cundiaa-ní. Màsà quíhitnaha-ní xì nèhivì cáhàn ndevâha palabra loco mate cachí-nè chicá ndiaá ñà-ndùá ináhá mii-né. Ináhá-nê, cachí-nè, doco cachí va-ne, vâchi có-ndùá ducán. Dava nèhivì, ducán nì tuxi ini-nè, doco divi sâhámà nì tucù-nè nì quee-ne nùù ichì xiníndísâ ví-nda mii-yá.

Ni cúcúmí cuáhà-ní gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Ûì Nì Tiaa San Pablo nùù Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nìhì chuun ndiaha nùù Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios sàhí nacua nì chitnùnì stná ini-yà ñà-nìhì-ndà vida ndiaha nùù Jesucristu, vèchi ducán sàni cachi-yà xì-ndà. ² Te vichi cásàhùì xì mii-ní Timoteo, vèchi nahi dèhemaní nduu-ní. Te xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuàha-ya mii-ní vihi gracia, te nì cùndéhe ndahví stná-yà mii-ní. Contentu ni coo-ní quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo xì Timoteo ñà-nsinúú ini-nè nècuàchimà

³ Nacua nìsa quida xì nìsa xinucuachi víi-né nùù Dios, ducán quidá stná yùhù vichi, còò ni-iin falta dandoho-xi sàxínitnùnì. Pues divi nùù mii-yá xícàn tàhví sàhà-ní: ndui te ñuú naquímánì' mii-yá sàhà-ní. Nicanicuahàn nsinúú inì mii-ní. ⁴ Mà cùì nándodí nansa nì sacu-ní daa. Yáha ga cuní cundehí mii-ní, dandu ndòò vaha ini anímè. ⁵ Yùhù nsinúú stná inì nansa quida-ní ñà-siempre nihnú vaha inì-ní mii-yá, màdiá danani úún-ní nduá. Primeru nitá xi-ní Loida, nìsa xinindisá-né mii-yá, dandu después dihi-ní Eunice, te vichi stná mii-ní, ducán nihnú vaha stná inì-níyà ináhí.

⁶ Ñàyùcànduá, xiñuhu nsinuu inì-ní nansa nì nìhítàhví-ní na ní chitándóì ndahí ònì-ní daa, te vichi cuní nandudì inì-ní quida-ní nacua nduú tàhví-ní. ⁷ Vèchi ¿índù ñàha quidá Espíritu xi Dios ini anima-ndà? ¿A chicá yúhí-ndà quidá-yá? Còó, ñà-chicá ndufuerté anima-ndà nduá quidá-yá; te sàhà mii-yá chicá cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, te chicá nacání sahnú ini-ndà quidá-yá. ⁸ Ñàyùcànduá, màsà cùcáhán nùù-ní càhàn-ní xì nèhivì sàhà Stoho-ndà Señor, ní màsà cùcáhán nùù stná-ní sàhà yùhù ñà-ìé' vehecàa sàhà-yá. Còó. Dispuestu ni coo-ní ndoho stná-ní sàhà razón ndiaha xí-yá, vèchi icúmí-yà chindee-yándò. ⁹ Nì dàcàcu-ya anima-ndà, te nì cana-yàndó ñà-cunchicùn-ndà ichì ì-yá. Doco màdì sàhà obra vaha ni quida-nda nduámà; còó; cuisì sàhà-ñá ducán nì chitnùnì ini mii-yá, te sàhà-ñá màni gá stná ini-yà. Dècuèndè na táyô ñuhiví, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-cuàha-yàndó gracia xi-ya nú sàni tenchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁰ Te vichi sàni tùi vate gracia mà nì quida-ya, vèchi nì quixi Jesucristu ñuhiví yohó ñà-dacàcu-yàndó, te sàhà-ñá nì cundee-yá nì càcu-nda, mà sàà-ndà cui ndisa-nda. Còó. Te vichi xítia razón ndiaha xí-yá, te ducán datnúù-yà anima nèhivì ñuhiví nansa nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn ñà-mà nunca cui ndisa-ne.

¹¹ Pues divi razón mà nì nìhí chuun cachitnùhi xì nèhivì, vèchi mii-yá, nì techuún-yá yùhù cùhìn chinahì nèhivì nsidanicuú ñuu. ¹² Te divi sàhà ñà-jaàn ìé' ndohí (quidá nèhivì). Doco có-cùcáhán nùù', vèchi ináhí ana xiníndísè; ndahà mii-yá sàni dàyáhi mií, te ináhí iin-ni icúmí-yà cundiaa-yà vida xi dècuèndè quìvì nasà nùù-yá.

¹³ Dàñùhù nì dàcuàhí mii-ní, ñà-jaàn nsinuu vaha inì-ní, te màsà dámá-níà, vèchi vátùni chindeá mii-ní, cuisì xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vaha stná inì-ní mii-yá, te cuu stná inì-ní sàhà nsidaa nèhivì, vèchi ducán ndiá ìcà-ndà quida-nda nú nchícùn-ndà Jesucristu. ¹⁴ Sàhà poder xi Espíritu ìi cundiaa vaha-ní palabra ndàcuisì nì nacoì nùù-ní, vèchi iá-yà ini anima-ndà.

¹⁵ Nacua ináhá-ní tucu sàncánì ini nsidaa compañeru-ndà ndoó ladu Asia, có-cùú gá ini-nè sàhí. Iin nècuàchimà nduú Figelo, te inga-nèmà nduú Hermógenes. ¹⁶ Doco Onesíforo, còó; có-cùcáhán nùù-né ñà-ìé' vehecàa yohó. Nì cùndéhe ndahví Dios-nè xì stná nèhivì vehe-ne, vèchi cuàhà xichi nì quixi-ne visita, te ndiaha gá nì ndòò vaha inì nì quida-ne. ¹⁷ Vèchi na ní

quixi-ne ñuu Roma yohó, cuàhà nì xìcanuu-ne nì nanducu-né yùhù, dandu nì ndacùhun-ne yùhù. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì cúndéhe ndahví Stoho-ndà Señor-nè na sàà quivì (nacuaàha-nda cuenta nùù-yá). Vàchi mii-ní, ináhá vâha-ní ñà-cuàhà guá ñà-vâha nì quida stná-nè (xì-ndà) na ní sandoo-nda ñuu Éfeso.

2

Xiñuhu cuàhandee ini-ndà cunchicùn vii-ndà Jesucristu

¹ Nahi dèhe mií nduu-ní, te cachí` xì-ní ñà-nì nsínúú vâha inì-ní nansa nì quida Jesucristu gracia sàhà-ndà, te nì ndèe anima-ndà ini anima mii-yá. Pues vichi divi sàhà gracia mà nì cúníhnú fuerte inì-ní. ² Cuàhà gá iñàha sàni dàcuàhí mii-ní, te nì inini stná cuàhà gá más nèhivì. Pues vichi xiñuhu nacàxin-ní itnii nècuàchì seguru, te chinaha stná-nínè ñà-ndùú palabra nì dàcuàhí mii-ní, dandu vâtùni chinaha stná-nè más gà nèhivì.

³⁻⁴ Quidandee inì-ní sàhà nsidaa vida yáha-ní, nacia quidándéé ini iin soldadu vâha, vâchi soldadu xi Jesucristu nduú stná-ndà. Te cunaha-ní, nsidaa ana nduú soldadu, nacóó níhni-te nsidaa chuun xi mii-té sàhà-ñá cuní-te cunchicùn vii-té ana dandacú núù-té. ⁵ (Inga ejemplu): nú nduu-nda tècuachi dadavástnâhâ juegu, dandu fuerza icúmí-ndá cunchicùn-ndà ley xi juegu mà, vâchi nú coó, mà nunca quida-nda ganar. ⁶ Daaní, nú nduu-nda nècuàchì xitú, te quidáchúûn víi-nda itu-ndà, dandu primeru mii-nda cunduu nècuàchì níhi xì ñà-ndùá caná viu mà. ⁷ Pues nacanì vâha inì-ní sàhà ñà-ndùá cachí` xì-ní yohó, te icúmí Dios chindee-yá mii-ní ñà-cundaà vâha inì-ní sàhà nsidaájàn. ⁸ Nsinuu inì-ní sàhà Jesucristu ñà-nì natiacu-yà, te nduú stná-yà descendencia xi rey David. Divi ñà-jaàn nduá cachí` xì nèhivì na (xicánúí) cachítñuhi xì-né razón ndiaha xí-yá. ⁹ Te sàhà-ñá quidé ducán, ñàyùcàndùá ndohí vichi, sà-ínáhá-ní; dècuèndè ndiadí stnáì vehecàa vichi, vâchi quidá nèhivì cuenta ñà-ndùú iin tè-tùha quini. Doco palabra xi Dios, cóo, có-ndiàdià, (xítia iia). ¹⁰ Ñàyùcàndùá, quidándéé inì sàhà nsidaa ñà-ndùá yáhi, vâchi nú ducán, dandu nihítahví nècuàchì nì nacàxin Dios sàà-nè càcu ndisa-ne quida Jesucristu, te nicanicuahàn cundoo ndiaha stná-nè nùù-yá (nahi ndohó).

¹¹ Ñà-ndàà nduú palabra yohó: nú icúmí-ndá cui-ndà sàhà-ñá nchicùn-ndà mii-yá, dandu icúmí stná-ndà natiacu-ndà, te cundoo-nda nùù-yá. ¹² Te nú dandohó nèhivì-ndó (sàhà-yá), dandu quivì sàà-yà cusahnú-yá, cutnahá stná-ndà xì-yá cusahnu-nda. Doco nú ni nácuáa-ndayá, dandu icúmí stná-yà nacuaà-yá ndohó. ¹³ Mate ndohó, có-xiníndísá-ndá, doco mii-yá, iin-ni icúmí-yá quida vii-yá cumplir. Mà cúí nacuaà-yá (ñà-ndùá sàni cachi-yá), vâchi mii-yá nduú-yá mii-yá.

Nansa xiñuhu quida nèhivì chináhá xì palabra xi Dios

¹⁴ Càhàn-ní xì nècuàchì (chináhá xì nèhivì xì Dios), te dansínúú inì-nínè sàhà palabra yohó. Cachi-ní xì-né ñà-Stoho-ndà Señor nduú ana ndácùcahan-nda, te sàháyùcàndùá màsà cúndóó-ndá nââ stnahá uun-nda sàhà chuun cutiluha, vâchi nú ducán, mà níhìndèè-ndà ni-iyuhu ñà-vâha, cuisì danácání gá ini-ndà nèhivì iníní má. ¹⁵ Cuàhandee inì-ní (quida vii-ní) sàhà-ñá ndee vâha-ní nùù Dios, màdí cucahan núù-ní (nùù-yá) na iin peón có-quidá víi. Quida vii-ní chuun xi-ní; chinaha vii-nínè palabra ndàcuisì divi nacia iá ndisa palabra mà. ¹⁶ Doco iin palabra chicuèhè, ni loho màsà quíhín casu-ní ñà-jaàn. Vâchi ¿índù iñàha níhi-ndà nùù palabra mà? Cuisì ñà-chicá más tùcù-ndà inga ichì có-ndùú ichì mii-yá. ¹⁷ Vâchi nahi cuèhè xítia níhni iquicúñú-ndà, te saxá-ndó, ducán quidá stná dàñùhù (có-ndiàà mà). Te divi ñà-jaàn nduá quidá stná dàñùhù chináhá Himeneo xì Fileto. ¹⁸ Vâchi sàni tùcù nècuàchì mà

iin ichì tnhù, te cachí-nè (màdiá quìvì nùù-xí natiacu-ndà); còó, ñà-sàni natiacu-ndà nduá, cachí-nè, te sàhà palabra jaàn sàni dacà-né dìni dava nèhivì, te có-xìníndísâ gá nècuàchìmà. ¹⁹ Doco tucu iá iin obra xi Dios; mà nunca ndañuhá; na iin cimientu fuerte nduá; te na ian itúú stná iin seña xi-ya ìcà-ñá (ndé cachá`): “Ináhá Stoho-ndà Señor Índù nèhivì nduú nèhivì xí-yá”. Te cachí stná palabra mà: “Nsidaa ana ndácùcahan xi quìvì Cristu, ni nácóó dahuun-ne ichì malu”.

Ejemplu sàhà traste vehe nècuàchì cuicà

²⁰ Cuàhà traste yuhùnùhú ndoó vehe iin nècuàchì cuicà, te dava traste mà, oro ò plata nì cuyucàn, te cuisì ñà-vii quée inià. Doco dava traste mà, yutnù ò ñuhù nì cuyucàn, ñàyùcàndùá xichúún-ndáñá ndéni chuun nì cui. ²¹ (Pues ducán iá stná xì mii-nda.) Ñàyùcàndùá, nú ni cúxíó nsidaa ñà-lá quini ini anima-ndà, dandu nahi traste víco-ma cunduu-nda, vèchi sà-lá ndoo anima-ndà, te vátùnì quida-nda chuun nùù Stoho-ndà Dios; vátùnì quida-nda nsidanicuú obra vaha.

²² Ñàyùcàndùá, mii-ní, nandòó dahuun-ní nsidaa ñà-nduá xího guá tècuachi dava ga, te cuisì ichì ndàà Dios cunchicùn-ní, divi ichì ndé nihnú vaha ini-ndà mii-yá, te cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vèchi ichì mà nihì-ndà cundoo màni nsidaa-nda. Divi ducán xiñuhu quida nsidaa ndohó nècuàchì iá ndoo anima-xi, te ndácùcahan-nda Stoho-ndà Señor. ²³ Doco nú ndoó nèhivì ndatnúhú cuàhà gá sàhà chuun cuatiluha có-ndiáá ndisa, dandu màsà quíhvihnaha-ní xì-né, vèchi mà úhì quesaha-nsiá náâ stnahá-nsiá sàhà chuun nahi ñà-jaàn. ²⁴ Doco có-lá vaha nàá-ndà xì nèhivì, vèchi ana xinúcuáchì nùù Stoho-ndà Señor nduu-nda. Còó, vivíí xiñuhu càhàn-ndà xì-né, te dacuahá víi-ndané; ni cóó calma-ndà xì-né. ²⁵ Mate càhàn-nè dìquì ley xi-nda, doco vivíí-ni dansítnùù ini-ndané, vèchi vihini cundehè ndahví Dios-nè, te naxic-ocuíin ini-nè nacuni-nè Índù palabra nduú palabra ndàcuisì, ²⁶ dandu nihì-né nacunihnu vii ini-nè, te càcu-ne nùù ndahà ñà-malu, vèchi quisi mà, nì dacà-sí dìni-né sàhà-ñá dandacú-si nùù-né nacua cudí inì-si.

3

¹ Yùhù cuní cundaà inì-ní nansa icúmí coo quìvì xìnu tiempu yohó, vèchi tiempu ùhì cundua. ² Cuàhà gá nèhivì tiempu yucán chicá icúmí-né cuu ini-nè sàhà mii-né, xì sàhà dìhùn stná; chicá ndiáá mii-né cucahan-né, te coo cuadú stná-nè, mà úhì càhàn-nè dìquì Dios. Ni mà ndúlócò gá-nè sàhà ñà-nduá cachí yuadíhí-nè; mà náquímànì stnahá gá stná-nè; te icúmí-nè cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-nduú chuun ì. ³ Te mà cúhì stnahá gá stná ini-nè. Mà cúcáhàn gá-nè nàcùndoo vaha-ne; nècuàchì xicánúú uun xì ñà-tnhù cunduu-ne, ni mà cá-chítnùnì gá ini-nè. Cuàhà gá icúmí-nè ndu-tehii stná-nè, te cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-nduú chuun vaha. ⁴ Mà úhì cahin stnahá-né, te mà cóó ì gá stná ndahà-né; mii-né nduú-né mii-né cucahan-né. Chicá cuu ini-nè sàhà ñà-cudí inì-nè quida-ne, te màdi sàhà Dios. ⁵ Mate quídá-né na ian cahvi-néyà, doco mà cándísâ-né ndudu ì xí-yá. Doco mii-ní, màsà quíhvi tnaha-ní xì nècuàchì quidá ducán. ⁶ Vèchi nacua icúmí quida nèhivì tiempu mà, ducán sàquidá stná dava tiàa vichi, tùha-tè cacanu-u-tè vehe vehe, te na có-sàha nèhivì cuenta, dandu dacúníndísâ-te nècuàchì ñahà palabra xi-tè, vèchi mà fuerte ini nècuàchìmà sàhà-ñá dandoho guá cuàhà falta xi-ne mii-né; mà úhì quida ndevàha-ne cuàhà iñaha. ⁷ Ñàyùcàndùá, cuàhà ley dacuahá-né, doco ni có-sàà-nè cundaà ini-nè ñà-nduú palabra ndàcuisì. ⁸ Te tiàa (chináhá chicuéhè xì-né) ducán, xíquida-tè nacua nì caquida tètàtnà nani Janes xì Jambres sàhana na ní cunì-te cadì-te nùù Moisés; te divi ducán quidá stná (tètnhù) chináhá vichi, cuní stná-te cadì-te nùù (nèhivì chináhá vii)

xì palabra ndàcuisì, vàchi yáha ga ndahví sàxínítnùnì-te, ñàyùcàndùá có-cùnì Dios cunindisa-nda palabra chináhà-te. ⁹ Doco cunaha-ní, divi jaàn-ní nùù-xí sàà-te, vàchi claru icúmí nsidaa nèhivì cundaà ini-nè sàhà tèmà ñà-loco-te, divi nacua nì xini stná nèhivì sànahà sàhà tètàtnà yucán. ¹⁰ Doco mii-ní, sàni xini-ní nsidaa ñà-ndùá chináhì nèhivì; ináhá-ní xicánúú sahnúí, te nihnú vaha inì mii-yá. Ináhá stná-ní ñà-ndùá nihnú inì quide vida xi. Te in áhá stná-ní ndee cahnú inì, te cuú ndisa inì sàhà ñanìtnahì; quidá ndéé inì sàhà-né. ¹¹ Te sàni xini stná-ní ñà-cuàhà guá vida nì yàhi nì quida nèhivì, te nì ndoho cuahí, vàchi nì xini-ní nansa nì cuu xí na ní ìe ñuu Antioquía, xì ñuu Iconio, xì ñuu Listra. Ináhá-ní nansa nì quida quini nèhivì xì' yucán. Doco (ansivéhé) Stoho-ndà Señor, nì xidahan-yá yùhù nùù nsidaa tnùndoho ma. ¹² (Pues ducán nì ndohi), vàchi nsidaa ana cunì cunchicùn vii ichì Jesucristu, icúmí stná-nè cuni-nè cuàhà vida quida nèhivì.

¹³ Doco nècuàchì malu, xì nècuàchì tnùhù, chicá más icúmí dàcà sàxínítnùnì-nè ñà-dàndàhvì stnahá-né. ¹⁴ Doco mii-ní, iin-ni cunihnu vaha inì-ní ñà-ndùá sàni dàcuàhà-ní, te nì xinindisa-ní, vàchi ináhá-ní ana nduú nècuàchì nì chinaha xì-ní, ñà-ndùú-né nècuàchì seguru. ¹⁵ Te ináhá stná-ní ñà-dècuèndè tii-ní sàni cundaà inì-ní nansa cachí tutu ì; te cunaha-ní, nú sàni cundaà ndisa ini-ndà nansa cachí tutu mà, te xiníndísá stná-ndà Jesucristu, vátùni càcu anima-ndà. ¹⁶ Vàchi nsidaa ñà-ndùá cachí nùù tutu ì, ñà-nì dàtnùù Dios sàxínítnùnì nèhivì nduá. Ñàyùcàndùá, sàhà tutu mà vátùni chinaha-ndà nèhivì ichi-yá. Vátùni càhàn stná-ndà xì-né nú sàni tùcù-nè inga ichì, dandu chindee-ndané natenchicùn-nè ichì vaha, te dacuahá gá-ndané nansa cunduu-ne nèhivì ndàcuisì inì-xi. Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn vátùni quida tutu ì mà chuun ¹⁷ nùù ndohó nèhivì xí Dios, te ducán chindeá cuacatnahá nsidaa ñà-ndùá xiñuhu nùù anima-ndà, mà quidá falta gá ni-iñàha nùù-ndà, te ducán mà úhì quida-nda ndéni chuun vaha nì cui.

4

¹ Vichi indéhe Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi ana icúmí naxi-cocuïn cusahnú-yá, te nsidandaà-yà sàhà nsidaa nèhivì, nècuàchì itiácú xì nècuàchì nì xihì; pues mii-yá nduú ana indéhe, (te iníni-yá) ñà-chináhì mii-ni palabra cuàhìn cachì xì-ní yohó, (Timoteo): ² dacuítia-ní palabra ì xí-yá; coo tùha-ní (càhàn-ní xì nèhivì) nsidanicuú tiempu, ndéni hora nì cui. Nú iá falta xi-ne, càhàn vii-ní xì-né; dansítnùù inì-nínè sàhà falta xi-nemà, te nacuahandee inì-nínè áma naquida vii-né. Iin-ni quidandee inì-ní sàhà-né, te iin-ni dacuahá-nínè. ³ Vàchi vaxi iin quivì mà cándísá gá nèhivì cunini-ne palabra ndàcuisì. Còó, cuàhàn-nè nanducu-né cuàhà ana chinaha xì-né cuisì ñà-ndùá cudí inì mii-né cunini-ne, vàchi ducán nchihò ini-nè quida-ne. ⁴ Cuàhàn-nè quidamaxìni-nè. Mà cúnini gá-nè palabra ndàcuisì xí-yá, puru ñà-ndùú cuentu uun cuàhàn-nè cunini-ne. ⁵ Doco mii-ní, nicanicuàhàn nacani sahnú inì-ní. Quidandee inì-ní sàhà nsidaa tnùndoho icúmí-ní cunì-ní; (inicutu) cachitnùhu-ní razón ndiaha xí mii-yá, te daxínu vii-ní nsidaa chuun ì xí-yá sàni sàha-ya mii-ní. ⁶ Vàchi yùhù, sà-ìé' ñà-nùhì (nùù Dios). Nahi promesa sàha-nda mii-yá nduí, vàchi sàni sàà hora caqui. ⁷ (Doco cunaha-ní, inii vida xi) sàni sàhandee gá inì quide ñà-ndùá sàì quide; sàni xinu nùù-xí ñà-ndùá nì sàcùnahí quide, te iin-ni nihnú vaha inì Stoho-ndà Señor. ⁸ Sàháyùcàndùá, icúmí-yá dacútâhvì-yá yùhù iin ñà-vaha na sàà quivì ndiaha vaxi xi-nda, vàchi iin juez ndàcuisì inì-xi nduú-yá. Doco màdì cuisì yùhù nihítâhvì na sàà quivì mà. Còó, vàchi cundiatú stná nsidanicuú ana cudí inì-xi cuninùù xì-yá na quivì naxicocuïn-yà.

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní xicàn-nè favor nùu Timoteo, te nì ndaquindèè stná-nè xì nècuàchìmà

⁹ Sacúndáhvî nùu-ní yàchì quixi-ní yohó. ¹⁰ Vàchi sàni nacoo nihni Demas yùhù, vachi chicá nì cudìi ini-nè ñà-nduá iá ñuhiví yohó, te ñàyùcànduá sàcuàhàn-nè ñuu Tesalónica. Daaní, Crescente, ladu Galacia cuàhàn-nè; te Tito, ndè ladu Dalmacia cuàhàn nècuàchìmà. ¹¹ Làcà mindaa Lucas iá xì' vichi. Ñàyùcànduá, cachí' xì-ní ñà-nacuaca-ní Marcos cutnahá-nsiá quixi, vachi (ináhî), vátuni chindee stná-nè yùhù ñà-quide chuun ì xí mii-yá. ¹² Daaní, Tíquico, sàni techuín-nè cuàhàn-nè ñuu Éfeso.

¹³ Cunaha-ní, iá iin dòi nì ndòo vehe Carpo ñuu Troas. Diviajàn naquihin-ní, te cunihi-ní quixi na quivì quixi-ní. Te cuní stnáì quixi tutu xi, xì stná libru xi; doco tutu mà nduá chicá xiñuhu (nùí).

¹⁴⁻¹⁵ Cuidadu coo-ní xì herreru nani Alejandro, vachi cuàhà gá dañu nì quida-ne nì càhàn quini-ne dìquí, xì dìquí stná ñà-nduá nì cachi-nsi. Doco icúmí Stoho-ndà Señor cuàha-yanè según ñà-nduá nì quida-ne.

¹⁶ Cunaha-ní, primeru xichi nì càhìn sàhà mií nùu juez, còò ni-iin tiàa nì chindéé xì. Cahnú gá Dios màsà cútní-yá cuenta sàhà ñà-nduá nì quida-nemà, vachi nsidaa-né nì nacoo nihni-ne yùhù. ¹⁷ Doco mii-yá, còó; iín stná-yá cutnàhâ-yá xì' na ní sàhìn yucán, te nì nacuàhandee ini-yà yùhù, vátuni nì dàxínui chuun icúmí ñà-càhìn xì nèhivì palabra xi-ya, te cunini nsidanicuú raza nèhivì. Daaní, (na ní nsihi nì càhìn), dandu nì càcui, mate cuàhàn-te dandáñúhú dahuun-tè yùhù nì cùí. ¹⁸ Te cunaha-ní, icúmí Stoho-ndà Señor nacuidahan-yá yùhù nùu nsidaa ñà-nduá quida nèhivì malu, vachi iin-ni icúmí-yá cundiaa-yà yùhù ndè cachi sàì ñuhiví ì xí-yá iá ansivi. Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn, amén.

¹⁹ Casàhú-ní xì Prisca xì Aquila, xì stná Onesíforo xì nèhivì vehe-ne.

²⁰ (Cachitnùhu stnáì xì-ní) ñà-nì ndòo Erasto ñuu Corinto. Te Trófimo, ñuu Mileto nì ndòo-ne, vachi cuhí-nè.

²¹ Yùhù sacúndáhvî nùu-ní ñà-nì quixí yáchì-ní antes tiempu vixin. Cásàhú Eubulu xì-ní, te cásàhú stná Pudente, xì Lino xì Claudia, xì nsidaa gá nèhivì nduú hermanu.

²² Nì cútnàhâ anima-ní xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gracia xi-ya nì cúcúmí-ní. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Tito

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana xinúcuáchí nùu Dios. Ñàyùcàndùá xicánúí cáhìn xì nēhivì sàhà-ñá vátùni sàà nècuàchì sàni nacàxin-ya cunindisá-néyà. Vàchi ñà-jaàn nduú chuun nì nihí nùu Jesucristu guide, dandu cundaà ini nēhivì índù-ñá nduú palabra ndàcuisì sàhà nansa cahvi vii-ndàyá, ² xì sàhà stná tnùndé ini ndiatu-nda ñà-nihì-nda vida ndiaha nicanicuahàn, vàchi ndè na táyôo ñuhivì, sàni quida-ya comprometer nihitáhvi-nda ducán, te mii-yá, mà nunca dandahví-yàndó. ³ Te vichi sàni dàtúi-ya palabra mà, vàchi sàni sàà meru tiempu tùia, te cunitnùhu-ndañá. Ñàyùcàndùá, xicánúí cachitnùhi palabra mà nacua nì dandàcú-yá nùu guide, vàchi mii-yá, cuní-yà dacácu-ya (nsidaa) nēhivì.

⁴ Pues, vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní, Tito, vàchi nahi dèhe ndise nduu-ní, ñà-iin-ni sàni xinindisá stná-ní ichì váha. Ñàyùcàndùá, xicàn tàhvi nùu Yua-nda Dios xì Stoho-nda Jesucristu, divi ana nì dācácu xi-nda, te xíquèn ñà-ni cuáha-ya mii-ní cuàhà gracia xi-ya, te ni cundéhe ndahví stná-yà mii-ní; contentu ni coo-ní quida-ya.

Ñà-nduú chuun nì ndacu nùu Tito quida-ne ñuu Creta

⁵ Na ní quei ndé iá-ní jaàn ñuu Creta, nì cachì xì-ní ñà-ni ndóo-ní daxínu-ní chuun cumáni vá. Te iin chuun ma nduú ñà-nacàxin-nda nècuàchì cunuú xì nēhivì xí Dios iin iin ñuu. Ñàyùcàndùá, nacua nì cachì xì-ní, divi ducán quida-ní. ⁶ Doco cuisì tiàa còò falta-xi ni cācúndúú ana nacàxin ma. Vàchi xiñuhu cunduu-ne tiàa iá xì imindaa nècuàchì vehe-xi, te ni cundúú stná-nè iin ana iníni víi dèhe-xi, vàchi nú cachì nēhivì escandaloso dèhe-ne, te ò có-ia sahnú iniá, dandu màsà quéé nècuàchì mà nombradu. ⁷ Vàchi iin tiàa inúú xì nēhivì cahvi xi Dios, icúmí-nè cunduu-ne iin nècuàchì còò falta-xi, vàchi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí-nè nùu-xí. Ñàyùcàndùá, màsà cundúú-nè nècuàchì cuadú, ò iin nècuàchì xidà yàchì inì-xi; còó. Ni màsà cundúú stná-nè ana tùha coho, ò iin nècuàchì cáhàn tēhì. Ni màsà cundúú stná-nè iin ana cuú inì-xi sàhà dīhùn. ⁸ Te xiñuhu cunduu stná-nè iin tiàa cudú inì-xi dayáha visita vehe-xi; iin nēhivì cudú inì-xi sàhà nsidanicuú chuun váha ni cundúú-nè. Doco màsà cundúú-nè nècuàchì quidá nansa ni nì cui xi mii-xí; còó. Nècuàchì sahnú inì-xi ni cundúú-nè, nècuàchì ì ndisa inì-xi, vàchi nsidaa nècuàchì inúú mà, xiñuhu cunduu-ne nècuàchì ndàcuisì inì-xi. ⁹ Iin-ni xiñuhu cunchicùn vii-nè palabra ndàcuisì xí-yá nacua nì dācuàhá nēhivì-nè, dandu vátùni nacuahandee stnahá ini-nè, te nihì stná-nè naxiconihí víi-nè nùu nècuàchì xitnùhu, vàchi divi dàñùhù ndàcuisì nduá nì dācuàhá-nè.

¹⁰ Vàchi cunaha-ní, ndóo cuàhà nēhivì chináhá ndevàha iin palabra loco, te dandahví uun-ne nēhivì. Nècuàchì chicá quidá ducán xínduu nècuàchì raza Judea. ¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cadi xì nùu-nè. Vàchi dava xaan sàni dacà-nè ò dīni nsidanicuú nēhivì ndóo iin vehe. Te dēcuèndè quiyàhvi stná-nè na chináhá-nè palabra chicuèhè mà; ñàyùcàndùá, dīhùn chicuèhè nduú stná ñà-nduá níhì-nè mà.

Ñà-nduá nì sanduu modo xi nēhivì ñuu Creta sànahá

¹²⁻¹³ Ñà-ndáa nduá nì cachì iin tiàa ñuu jaàn na ní càhàn-te sàhù xì nècuàchì ñuu-te. Te dohó nì cachì-te: “Ndohó nècuàchì ñuu Creta yohó, de por sí tnuhu-nda; nahi quisi dàná nduú stná-nda, vàchi ndadi sástnùhù-nda, te dusan gá stná-nda”, nì cachì-te. Ñàyùcàndùá, icúmí-ní chinaha víi-ní nècuàchì ndóo jaàn sàhà-ñá cunihnu vii ndisa ini-nè nsidaa ñà-nduá xiñuhu

cunindisá-né. ¹⁴ Màsà quíhín casu gà-nè ñà-ndùú cuentu uun nacání tè-raza Judea xì-né; ni màsà cúníní gá stná-nè ñà-ndùá dandacú ni-iin nèhivì sàni tùcù ichì ndàcuisì.

¹⁵ Nú iá ndoo ndisa anima-ndà, dandu ndiaha gá iá nsidaa ñà-íá ñuhivì nùù-ndà. Doco nèhivì nihnú sìquini inì-xi, te có-xiníndísâ-né, còò ni-íñàha nduú ñà-vii nùù-né, vèchi dècuèndè stná sàxìnítùnì-nè có-íá vii gá. Ni có-cùcáhán gâ nùù-né ñà-quini guá nihnú ini-nè. ¹⁶ Vèchi ndahví gá modo xi-ne, mà túha-ne cunini-ne, ñàyùcànduá mà cúí quida-ne ni-iin chuun vii. Mate cachì-nè ináhâ-nê Dios, doco còò, vèchi sàhà modo quidá-né, ñà-jaàn cundáà ini-ndà sàni nacuaà-néyà.

2

¹ Doco mii-ní, cuisì ñà-íá vii ni cundúú ñà-nduá chinahà-ní nèhivì.

² Nècuàchì tiàa sahnú, màsà cóhó-né, te xíni-ne. Xiñuhu nacani sahnú stná ini-nè, te quida vii-né sàhà ñà-nì-còò tñùñuhu xí nèhivì nùù-né. Fuerte ni cúníndísâ stná-nè mii-yá. Te ni cuú stná ini-nè sàhà ñanìtnaha-ne nacua ndiá icà-né. Te iin-ni ni cóò calma stná-nè.

³⁻⁴ Daaní, stná nècuàchì ñahà sahnú, divi ducán ni quidá stná-nè. Ni cacánúú víi-né nacua xiñuhu quida nsidaa ndohó nèhivì xí mii-yá. Màsà cuítñuhu-ne ñanìtnaha-ne, te màsà tñí stná viciu-nè. Cuisì ichì váha ni cuáha-ne nècuàchì ñahà chícá cuachi sàhà-ñá ducán cutùha stná nècùàchìmà nansa cuu ndisa stná ini-nè sàhà ìi-né xí sàhà dèhe-ne. ⁵ Te ni cútùha stná-nè nacani sahnú ini-nè, te cunihnu ìi stná ini-nè. Ni cúnìhi stná ini-nè chuun vehe-ne, te ni cúnìhnú mánì stná ini-nè. Daaní, icúmí stná-nè cunini vii-né ìi-né sàhà-ñá màsà sàà-nè dandáñùhú-nê tñùñuhu xí palabra xi Dios.

⁶ Daaní, nècuàchì tiàa chicá cuachi, cachì-ní xì-né ñà-nì cundóó sahnú-né. ⁷ Te mii-ní tu, cuisì ichì váha ni cunchícùn-ní sàhà-ñá màsà túcù nècuàchì dava ga. Te na chináhà-nínè, càhàn ndàà-ní xì-né, càhàn tñùñuhu-ní. ⁸ Cuisì ñà-íá vii ni càhàn-ní xì-né sàhà-ñá màsà níhì ni-iin nèhivì cachi-nè iá falta xi-ní, vèchi nú ni càhàn vii-ndà, dandu cucahan núù nècuàchì xiní ùhì xì-ndà ñà-có-nìhì-né nansa daquée cuàchi-ne dìquì-ndà.

⁹ Cachì-ní xì peón ndoó saín nùù lamú-xi ñà-nì cúníní-né ñà-nduá cachì nècuàchìmà. Icúmí-né quida-ne cumplir ñà-nduá dandacú lamú xi-ne; màsà náná táchì-né xì nècuàchìmà. ¹⁰ Ni màsà cuídá cuíhná stná-nè ñà-nduú biene xí nècuàchìmà; còò; nècuàchì ndàcuisì inì-xi ni cundúú-né sàhà-ñá ducán ni cundáà ini nèhivì ñà-ndiaha guá iá ley xi mii-yá ana dacácu xi-nda. ¹¹ Vèchi vichi sàni sàà tiempu ni xinimànì Dios nèhivì ñuhivì; sà-íá nansa càcu anima nsidaa-né. ¹² Te divi sàhà ñà-yúcán cundáà ini-ndà xiñuhu nacoo dahuun-nda ichì malu; màsà xího gá-ndà ñà-nduá xího guá nèhivì dava ga ndoó ñuhivì yohó. Còò, vèchi sàhà gracia xi-ya sàni cundáà ini-ndà nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó, ñà-cundoo sahnú-nda, te cunihnu ndàcuisì ini-ndà nacua cuní Dios quida-nda. ¹³ Te ndiatú stná-ndà sàà quivì ndiaha nduú tñundé ini xi-nda, divi quivì nanchiì ndiaha (ansivi), te cuninùù-ndà naxícócuñ Jesucristu, divi ana nì dàcácu xi-nda. Te mii-yá, nahnú gá obra xi-ya, vèchi Dios nduú-yá. ¹⁴ Te ni sàha-ya vida xi-ya nì dànáà-yá sàhà-ndà sàhà-ñá càcu-nda nùù ichì malu, te ndoo stná anima-ndà, dandu sàà-ndà cunduu ndisa-nda nèhivì xí-yá, te cudìi ini-ndà quida stná-ndà cuàhà ñà-vàha.

¹⁵ Cunaha-ní, ñà-jaàn nduá icúmí-ní cachì-ní xì nèhivì yucán. Càhàn-ní xì-né sàhà-ñá quida-neà cumplir. Te nú iá falta xi-ne, dandu càhàn stná-ní xì-né, vèchi icúmí-ní derechu. Màdí cahíchì ini ni-iin nèhivì mii-ní.

3

Nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-nda ñuhiví yohó

¹ Dansínúú inì-ní (nèhivì xí-ní) ñà-ìcúmí coo tnùñuhu xi-nda nùù nèhivì xí gobiernu xì nùù nsidaa stná tè-nìhí chuun. Ni cúníní-ndá ñà-ndùá cachí-te, te ni coó stná voluntad xi-nda chindee-nda nsidanicuú chuun vaha. ² Te màsà càhàn quini-nda dìquì ni-iin nèhivì. Ni cùndóó mánì nsidaa-nda. Màsà nâ stnaha-nda. Còó. Ni càhàn tnùñuhu-nda xi nsidaa nèhivì.

³ Vàchi ndohó stná, nahi quisì nì sandoo-nda ñuhiví antes. Cónisá íníní-ndá Dios. Iin ichì tnùhù nduá nì sanchicùn-ndà. Nsidanuu clase viciu nì tniì xi-nda, te cuàhà diversión chicuèhè nìsa nanducu-nda. De por sí, mà vaha-nda dihana, vachi nìsa cumbìdia stnahá ini-ndà, te nìsa cahíchì stnahá stná ini-ndà. Cuàhà gá nìsa xini ùhì stnaha-nda sàhà-ndà. ⁴ Doco nì sàà iin quivì nì xinitnùhu-nda sàhà Dios, ñà-vàtùni dacácu-yàndó, ñàyùcànduá nì cundaà ini-ndà, vaha ga ini-yà, te màni gá stná ini-yà. ⁵ Dandu nì dácácu-ya anima-ndà, doco màdi sàhà ñà-nì ía obra vaha ni quidá ndohó. Còó. Cuisì sàhà ñà-nì indehè ndahví-yàndó, ñàyùcànduá nì càcu-nda, vachi nì nsidandoo-ya cuàchi ía nùù anima-ndà ñà-nì nacacu saa-nda (ñuhiví ìì xí-yá), te nì ndusaa stná anima-ndà nì quida Espíritu ìì xí-yá. ⁶ Vachi ñà-nì dácácu Jesucristu ndohó, ñàyùcànduá cuàhà gá nì dàquixí stná Yua-nda Dios Espíritu xi-ya anima-ndà. ⁷ Ñàyùcànduá, sàhà gracia xi-ya sàni ndee vaha-nda nùù-yá, te sà-íá ndisa tnùndé ini xi-nda ñà-nìhítàhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

⁸ Nsidaa ñà-sàni cachì xì-ní yohó, vátùni cahvi-ní xán. Doco xiñuhu stná càhàn fuerte-ní palabra yohó xì dava ga nèhivì cahvi stná xì-yá, áma cùnsìhi ini-nè quida-ne nsidanicuú chuun viì. Vachi palabra ndiaha nduá, te nú nì quida-ndañá, dandísá, cuàhà gá ñà-ndiaha nìhì-ndà.

⁹ Doco nú xiní-ndà nâ stnahá nèhivì sàhà iin chuun có-nduú ñà-ndiàà ndisa, dandu màsà quíhvi-ní sàhámà. Ni màsà ndúlócó stná-ní sàhà cuentu uun sàhà xii-ndà. Stná ley sànahà, màsà nâ-nì xì nèhivì sàhámà, vachi còò ni-iñàha tavà-ndà quida-nda ducán.

¹⁰ Nú ía iin nècuàchì grupu xi-nsia tùha cahnde dava xi-nsiá, dandu càhàn-ní xì-né iin ò úì xichi. Te nú có-quihín casu-nè, dandu nacoo dahuun-nsianè.

¹¹ Vachi ináhá-ndá sàni tùcù-nè inga ichì. Ía ndisa cuàchi-ne, te mismo cuàchi-ne icúmí dayúhì xì-né.

Nansa nihnú ini Pablo quida-ne quivì nùù-xí

¹² Yùhù nihnú inì techuín Artemas ò Tíquico sàà-nè ndé íá-ní. Te nú sàni sàà-nè jaàn, dandu quida-ní lucha quixi-ní ñuu Nicópolis, vachi divi ñuu mà nihnú inì coi inii tiempu vixin. ¹³ Te na sàà stná Apolos xì abogadu nani Zenas ndé íá-ní, dandu cunsìhi ini-ní chindee-ní nècuàchìmà. Quida-ní arreglar nansa cùhùn-nè chicá nùù-xí, te màsà cùmánì ni-iñàha nùù-né cùhùn-nè.

¹⁴ Cunaha-ní, nsidaa nèhivì xì-ndà, xiñuhu cutùha-ne quidachuún-né iin chuun vaha sàhà-ñá màsà cùndóó uun-ne ñuhiví, vachi nú ducán ni quida-nda, dandu vátùni chindee stná-ndà quivì ía necesidad nùù iin ñanìtnaha-nda.

¹⁵ Nsidaa nècuàchì ndoó yohó, cásàhù-nè xì-ní. Te mii-ní, casàhù stná-ní xì nsidaa nècuàchì cuú inì-xì sàhà-nsí ñà-iin-ni xiníndísâ stná-nsì mii-yá. Ni cùcúmí cuàhà nsidaa-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Filemón

¹ Yùhù nduí Pablo. Te vichi ndiadí vehecàa sàhà-ñá nchícùn Jesucristu. Te ñani-ndà Timoteo, yohó iá stná-nè xí. Te cásàhú-nsì xì mii-ní Filemón, vàchi iin-ni quidá stná-ní chuun xi Jesús (nahi nsiùhù). Te màni cuàhà-ní nùu-nsì. ² Te cásàhú stná-nsì xì doña Apia, vàchi màni stná-nè nùu-nsì na iin cùha-nda. Daaní, cásàhú stná-nsì xì Arquipo, vàchi iin-ni nchícùn stná-te capitán ndiaha xí-nda. Stná nsidaa ana natáca cahvi xi Dios vehe-nsia, cásàhú stná-nsì xì-né. ³ (Pues vichi xícàn tàhvi-nsì nùu) Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá nsidaa-nsiá, te contentu ni cúndóo-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá nì xicàn Pablo nùu Filemón

⁴ Yùhù naquímánì' mii-yá sàhà mii-ní na cada xícàn tàhvi nùu-yá sàhà-ní, ⁵ vàchi sàni xinitnùhi ñà-cuàhà guá cuú inì-ní sàhà nsidaa nèhivì xì Dios, te xiníndísà vaha stná-ní Stoho-ndà Jesús. ⁶ Ñàyùcànduá, xícàn tàhvi nùu Dios ñà-nì sàà-ní mànihì inì-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha ndiaha sàni nihitáhvi-ndà nùu Jesucristu, vàchi nú ducán cundaà vaha ini-ndà, dandu vátùni quida stná-ndà cuàhà obra, te ñà-jaàn nduá ndiá ìcà-ndà quida-nda nú sàni xini-disa-nda mii-yá. ⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá cudû inì ñà-cùu guá inì-ní sàhà nèhivì xí Dios. Ndiaha gá sàni ndòo inì vichi, vàchi tùha-ní nacuahandee inì-ní nèhivì xí-yá. ⁸ Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nchícùn stná-ní Cristu, mà úhì dandacuí nùu-ní quida-ní favor sàhà iin chuun cuú ofrecer. ⁹ Doco còo, mà quidé ducán; chicá vaha cuacundahví' nùu-ní, vàchi ináhì cuàhà gá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te cunì' nsinuu stná inì-ní ñà-nduú iin nècuàchì chicá sàni sahnù cuahà, te ndiadí stnà ñà-ìè' ladu xi Jesucristu. ¹⁰ Ñàyùcànduá sacúndáhvì' nùu-ní ñà-nacuaca-ní Onésimo, vàchi na iin dèhi nduú-né. Ndiadí vahi yohó, doco sàhà yùhù sàni nihì stná-nè nì xinindisá-né mii-yá. ¹¹ Cunaha-ní, mate antes cónì quidá víi-né na ní sa-ìà-ne nùu-ní, doco vichi vátùni quida vii-né chuun vaha nùu-ní, xì stná nùu yùhù. ¹² Te vichi cuàhìn techuín-nè nasaa-nè ndé iá-ní. Ñàyùcànduá, quidamanì-ní nacuaça-nínè, vàchi màni cuàhà-né nùu. ¹³ Cachì-ní, vàchi nìsa nihnu inì ndòo-ne xì' yohó ñà-coo-ne cuenta xi mii-ní, te cunucuachi-né nùu na iè' vehecàa yohó sàhà-ñá chicá cuitià razón ndiaha xí-yá. ¹⁴ Doco còo, chicá vaha màsà ndòo-ne yohó nú tàñáha ga cachi mii-ní, vàchi có-cunì' cundua fuerza quida-ní favor mà. Còo, ñà-nduá cudû inì mii-ní ni cúnduá, cunì'. ¹⁵ Mate iin ùi quivì nì quee-ne nùu-ní, doco quida-ní cuenta na ian ducán (nì quida Dios) sàhà ñà-vátùni nàcòo tu-ne xì-ní nicanicuahàn. ¹⁶ Doco vichi, mà cúnduú gá-nè peón nì xiin-ní, còo. Nahi ñani-ní cunduu-ne, te chicá ndiaá iin ñani-ndà nùu iin peón. Màni cuàhà-né nùu, doco chicá más icúmì-nè coo manì-né nùu mii-ní, vàchi cuàhàn-nè coo-ne xì-ní vehe-ní, cutnahá stná-nè xì-ní cahvi-nsiá Stoho-ndà Señor.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nú nihnú stná inì-ní ñà-iin-ni xínduu-nda compañeru (nùu Dios), dandu quida stná-ní xì nècuàchì jaàn na ian quidà-ní xì yùhù. ¹⁸ Te nú iá iin cuàchi nì quida-ne nùu-ní, ò nú iá ñà-nduá iníhíca-né, dandu nùu yùhù quida-niá cobrar. ¹⁹ Yùhù nduí Pablo, te icúmì daná-ñà. Cunaha-ní, ndahà yùhù tiaí palabra yohó. Doco sà-ìnahá-ní, cuàhà gá iníhíca stnà mii-ní nùu yùhù, te có-xiñhù dansínúu inì mii-ní ñà-sàhà yùhù nì nanihitáhvi-ní vida xi-ní. ²⁰ Ñàni, sacúndáhvì' nùu-ní, quidamanì-ní xì ñà-jaàn, vàchi iin-ni nchícùn-ndà Stoho-ndà Señor. Quida-ní favor sàhà-ñá ni cóí contentu, vàchi (ináhá-ní) iin-ni xiníndísá-ndá mii-yá.

²¹ Pues yùhù, cundéé inì mii-ní ñà-cunini-ní yùhù; te ináhí icúmí-nî quida-ní ñà-nduá cachí; ndè más gà icúmí-nî quida-ní, ñàyùcànduá, tiaí carta yohó nùù-ní.

²² Daaní, cuní stnái ni coó tùha iin vehe tii ñà-coi ndé iá-nî, vèchi icúmí esperanza ñà-chindee Dios yùhù, vèchi divi ñà-jaàn nduá xícàn tàhvì-nsiá nùù-yá sàhí. Ñàyùcànduá, nihnú inì sài ndé ndoó-nsiá.

²³ Yohó iá stná Epafra, ndiadí stná-nè sàhà-ñá nchícùn-nè Jesucristu. Te cásàhú stná-nè xì mii-ní, ²⁴ te cásàhú gà stná dava ga compañerúi xì-ní, divi Marcos, xì Aristarco, xì Demas, xì Lucas; vèchi xínduu stná-ne ana chindéé xí sàhà chuun (xì Dios). ²⁵ Pues vichi ni níhítàhvì cuáhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu ini anima-nsiá. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa Iin Nèhivì xí Dios nùù Nècuàchì Hebreu

Nì quixi Dèhemani Dios, nì cachitnùhu-ya xì nèhivì ñuhiví ñà-nduú palabra xi Yua-yá

¹ Sàhaha na cuní Dios càhàn-yà xì xì-ndà, nìsa techuún-yá iin nèhivì ñà-cachitnùhu-ne xì nècuàchì mà palabra xi-ya. Cuàhà gá xichi nì quida-ya ducán, te cuàhà gá ejemplu nìsa xichuún-yá na ní cachitnùhu-ya palabra mà. ² Doco quivì vichi na cuàhàn xinu tiempu, Dèhemani-yá nduú ana nì techuún-yá càhàn xì-ndà. Vàchi sàhà ndahà fuerte Dèhemani-yá nì quidavàha-ya nsidanicuú ñuhiví iá, te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-divi Yà-mà cunduu ana nìhìtáhvì dandacú sàhà nsidaámà.

³ Cunaha-nsiá, nacua ndiaha gá mii-yá, ducán ndiaha stná Dèhemani-yá, na ian nduà-yá nduú Yà-mà, vàchi iin-ni nacua iá-yà, divi ducán iá stná Yà-mà. Te Yà-mà, sàha-ñá fuerte dandacú ndiaha-yá, ñàyùcànduá quidáchuún víi nsidanicuú ñà-iá ñuhiví. Te na ní nsihi nì nsidandoo-ya cuàchi-nda, dandu mànuhù-yá ansivi, te nì sàcòo-ya ladu cuàhá Yuandiáhá-yâ.

⁴ Ñàyùcànduá, chicá más ndiaá-yà nùù nsidaa ángel, vàchi nì chitnùnì ini Yuamáni-yá ñà-cachi-ndà xì Jesús Dèhemani-yá, te ñà-yòhó nduú ñà-chicá ndiaá nùù nsidaa ñà-nduá cachí-ndà xì iin ángel. ⁵ Vàchi còò ni-iin ángel nì nìhìtáhvì cachí Dios xì-né dohó:

Dèhemani' nduu-ní: vichi sà-itiácù-ní nì quide.

(Còò, có-càchí-yà ducán xì ni-iin ángel.)

Daaní, inga xichi dohó nì cachí stná-yà (sàhà Jesús):

Na quidá iin yua, ducán icúmí quide xì mii-yá; te mii-yá, na iin dèhi cunduu stná-yà nùù.

(Nì cónì cachí Dios ducán xì ni-iin ángel.)

⁶ Daaní, nì chitnùnì stná ini-yà quesaa Dèhemani-yá ñuhiví yohó, te quivì nì cuu ducán, dandu nì cachí-yà (xì nsidaa ángel xi-ya):

Nsidaa nsiohó ana nduú ángel xi, icúmí-ndâ cahvi-ndá Dèhemani' yohó.

⁷ Doco na ní càhàn-yà sàhà ángel mà, dohó nì cachí-yà:

Nì quidavàha-ya ángel xi-ya (ñà-cacanu yàchì-nè) nahi tàchì; vàchi nahi mozo xinúcuáchí nùù-yá nduú-né (sàha-ne castigu xi-ya) nahi ñuhu xixìn.

⁸ Doco na ní càhàn-yà sàhà Dèhemani-yá, dohó nì cachí-yà:

Dios nduu-ní, te nicanicuahàn icúmí-nì cusahnu-ní; te micuísì modo vii icúmí-nì dandacu-ní nùù nèhivì. ⁹ Cuú ndisa inì-ní sàhà nsidaa ñà-iá vii, doco có-cùú dahuun inì-ní ni-iyuhu sàhà cuàchi. Ñàyùcànduá, nùù mii-yá ana cahvi-ní sàni nìhìtáhvì-ní ñà-cudiì cuàhà inì-ní; cunaha-ní, chicá icúmí-nì cudiì inì-ní nùù nsidaa gá ana cutnáhá xí-ní.

¹⁰ Daaní, (inga xaan nacání nansa nì cachí stná nèhivì na càhàn-nè xì-yá):

Stoho-nsì Señor, sàhaha nì quidavàha-ní ñuhiví. Ndahà mii-ní nì cuàha stná nsidaa sìtnúù itándiaa ansivi. ¹¹ Te mate nsidaájàn icúmíâ nsiha, doco mii-ní, còò; nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Nsidaa ñà-iá ñuhiví, icúmíâ ndutuhá, na ian sicoto. ¹² Te na ian nacáhnù vii nèhivì iin dùhnù-né, ducán icúmí-nì quida-ní xì ansivi, vàchi icúmíâ nadàma, na ian nadama-nda ñà-ndìxì-ndà. Doco mii-ní, còò. Iin-ni icúmí-nì coo-ní; mà nunca sàà quivì ndañuhu-ní, nì cachí-nè.

¹³ Doco Dios, cónì càchí-yà xì ni-iin ángel palabra yohó; (cuisì mii Dèhemani-yá nì cachí xì-yá dohó):

Yohó coo-ní ladu cuahí` ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní; dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né, nì cachi-yà.

¹⁴ Vàchi ángel, ináhá-ndá ñà-cuisì espíritu viì xinúcuáchí nùù Dios nduú-né; ndacú-ní núù-né ñà-cacanu-ne cunucuachi-né nùù-yá, te chindee-né nsidaa ndohó nèhivì icúmí càcu anima-xi.

2

Màsà nunca nandòdó-nda gracia xi-ya ñà-cùnì-yà dacácu-ya anima-nda

¹ Sàhà nsidaájàn, cuàhà gá xiñuhu cunihnu vaha ini-nda razón ndiaha sàni xinitnùhu-nda, còtó cueé-ni cueé-ni tucù-nda inga ichì. ² Vàchi ley sàhana, mate cuisì ángel nduú ana nì cachitnùhu xi-nda sàhà-ñá, doco fuerte nì sandiaa stná, te nècuàchì cóni ndúlócò sàhà-ñá, iin castigu cahnú nì nìhì-né nacua ndiá icà cuu xi nsidaa nèhivì có-ìniní. ³ Ñàyùcànduá, ndohó nècuàchì (tiempu vichi), ¿nansa cui càcu stná-nda nú màsà quíhín casu-nda sàhà palabra ndiaha cachí nansa càcu-nda? Vàchi divi Stoho-nda Señor nduú ana primeru nì cachitnùhu palabra mà, dandu después nì xinitnùhu stná ndohó nì quida nèhivì nì inini nì càhàn mii-yá. ⁴ Te nì chindee stná Yua-nda Dios sàhà-ñá cundaà ini-nda divi ñà-ndáà nduámà, vachi nì quida-ya nsidanuu clase milagru ndiaha, te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìì xí-yá; (te vichi) cuàhà gá ñà-ndiaha ìì quidá Espíritu Ìì sàhà-nda según nansa cuní Yua-nda Dios.

Nansa nì nanduu Jesús nahi nèhivì, te ducán nì nìhì-yá nansa dacácu-yàndó

⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachì xì-nsiá sàhà inga ñuhivì vaxi xi-nda. Doco màdì ángel cunduu ana cusahnú nùá, vachi cóni chitnùnì ini Dios ducán. ⁶ Nùù tutu ìì iá ndé nì càhàn iin nèhivì (xì-yá), te dohó nì cachi-nè:

Nèhivì ñuhivì, có-ndiáà guà-nè, doco nihnú inì-nínè. Còò necesidad icúmí-nì ñà-nsinuu inì-ní nèhivì ñuhivì, doco divi nduá quida-ní. ⁷ Te sàni chitnùnì stná inì-ní ñà-sàhà sacu quivì mà-sàà nèhivì ñuhivì ndudava-ne xì ángel xi-ní. Te nì nìhitàhvì stná-nè cuàhà gá tnùñuhu ndiaha nì quida-ní. Te nì chitnùnì stná inì-ní ñà-cusahnú-né nùù nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ní. ⁸ Nsidanicuú iñàha, vètuni dandacú-né nùá nì quida-ní. Ducán cachá`.

Pues nú ducán sàni nìhitàhvì nèhivì quida-ne, dandu nsidanicuú iñàha, mà cúí ndòo uan iladu, fuerza icúmí-nè dandacú-né nùù nsidanicuú iñàha. Doco quivì vichi nàhà xicà, tàñáha ga sàà quivì dandacú ndisa-ne nùù nsidaa ñà-jaàn. ⁹ Doco Jesús, ndisa, sàni cundaà vaha ini-nda sàhà mii-yá, cuàhà gá tnùñuhu ndiaha sàni nanihì-yá. Vàchi sacù-ni quivì cóni ndúdává-yá xì ángel, doco sàhà gracia xi Dios nì ndoho-ya, te nì xìhì-yà sàhà nsidaa-nda, te sàháyùcànduá nì nanihì nsihì-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá.

¹⁰ Dios nduú ana nì quidavàha xi nsidanicuú ñà-íá. Te sàhà ñà-nì còó más tnùñuhu xí-yá, ñàyùcànduá nì sàcòò nsidaámà. Doco cuní stná-yà cundoo cuahà dèhe-ya gloria xi-ya. Ñàyùcànduá, nì chitnùnì ini-yà ñà-ndoho Jesús, vachi ducán nduá xiñuhu cuu xi-yá sàhà-ñá nì cuácátnáhà nsidaa ñà-nduá icúmí cuu xi-yá. Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nì ndoho-ya ducán, ñà-jaàn nì nìhì-yá salvación xi-nda. ¹¹ Te cunaha-nsiá, mate divi-ya nduú ana ndiaha dandúhì xì anima-nda, doco iin-ni Yuamáni-yá icúmí-yá nahi ndohó. Sàháyùcànduá có-cucáhàn núù-yá cachi-yá xi-nda ñà-nduù-nda nahi tnaha-ya. ¹² Vàchi (nùù tutu ìì) dohó cachí-yá (xì Yuamáni-yá):

Na natácá tnahi, dandu icúmí nacani xì-né (ñà-ndiaha guá) iá-nì, te coto stnáì alabanza nùù-ní, cachí-yá.

¹³ Daaní, inga xaan cachí stná:
Yùhù icúmí cahvi xì mii-yá.

Te inga xaan cachí stná:
Cundehè-nsiá, yohó iá stnáì xì nèhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu (nahi) dèhi.
¹⁴ Pues sàhà-ñá nduu-nda dèhe-ya, te iá iquicúñú-ndà, ñàyùcàndüá stná mii-yá, nì nìhì stná-yà iin iquicúñú (nahi ndohó), te ducán nì nìhì-yá nansa cui-yà. Ñàyùcàndüá, sàhà-ñá nì xìhì-yà, vátùni nì cundee-yá nùù ñà-malu, vàchi quisì jaàn nìsa dandacú sàhà-ñá cui nèhivì ñuhivì. ¹⁵ Te nèhivì, yúhì sàstnùhù-né cui-nè, ñàyùcàndüá, mà úhì dandacú-si nùù-né inii vida xi-ne. Doco vichi (sàhà-ñá nì cundee-yá nùù-sí), vátùni cuidahan-yándò nùù ndahà-sí. ¹⁶ Vàchi màdì ángel nì cùhì ini-yà na ní quixi-ya ñuhivì yohó; còó. Divi ndohó nècuàchì descendencia xi Abraham nì quixi-ya nì chindee-yá. ¹⁷ Ñàyùcàndüá nì xiñuhu nanduu-ya iin tiàa; meru nacua ndáa nèhivì ñuhivì yohó, ducán nì nanduu-ya, na iin tnaha-ne. Te sàhà ñà-jaàn vátùni nì sàcùnduu stná-yà nahi dùtù xi-nda nùù Dios, vátùni cahvi-nda xi-yá ñà-cundehè ndàhvì-yándò. Te sàhà stná nì nanduu-ya iin tiàa, vátùni nì dānāà-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán mà níhì gá-ndà castigu sàhà cuàchi-nda. ¹⁸ Te sàhà-ñá nì yàha stná-yà cuàhà vida na ní ndoho guá-yà, ñàyùcàndüá vátùni chindee stná-yándò na quivì yàha stná-ndà tnùndoho.

3

Chicá ndiaá Jesús nùù Moisés mate ndahà nècuàchì mà nì quixi ley sàhana

¹ Cunaha-nsiá, iin-ni xínduu-nda nèhivì ì xí Dios, te iin-ni sàni cana stná-yándò ñà-sàà-ndà gloria xi-ya, ñánì. Ñàyùcàndüá, sàhà nsidaájàn nicanicuahàn xiñuhu cunihnu vàha ini-ndà Jesús, vàchi mii-yá nduú ana cahvi-nda, te divi stná-yà nduú ana nì techuún Dios ñà-quixi nùù-ndà, te nì sàcùnduu-ya dùtù xi-nda. ² Te na ní techuún Dios-yà quixi-ya, dandu nì quida ndisa-ya cumplir nsidaa ñà-ndüá nì sàcùnaha-yá, nacua nì quida stná Moisés sàhana na ní sandiaa-nè nèhivì xí-yá. ³ Doco chicá más tnùñuhu icúmí Jesús nùù Moisés mà. Vàchi ducán nduá na ian cuàha iin vehe, cuisì tnùñuhu xí ana nì quidavàha xán nduá queé, màdì tnùñuhu xí miá. ⁴ Te iin iin vehe, iá ana nì quidavàha xán, doco nsidanicuú ñà-íá ñuhivì, cuisì Dios nduú ana nì quidavàha xán. ⁵ Ñàyùcàndüá, ducán nìsa quida vii Moisés sàhana, nì sandiaa-nè nèhivì xí Dios na iin nècuàchì xinúcuáchì (nùù-yá); te chuun xi-ne nì sanduu stná ñà-cáhàn-nè sàhà palabra icúmí Dios datúi-ya después. ⁶ Doco Cristu, (tucu iá xì mii-yá, vàchi) Dèhemanì Dios nduú-yá. Te quidá ví stná-yà (nahi Moisés), doco chuun xi-ya nduá ñà-dàndàcú-yá nùù nsidaa nèhivì xí Yuamáni-yá. Te divi nèhivì xí-yá sàndüú stná ndohó nú màsà yúhì-ndà, te iin-ni nì cùdí ini-ndà cahvi-nda xi-yá dècuèndè na sàa xìnu tiempu.

Nansa sàà nèhivì xí Jesús ndé iá descansu ndiaha xí-yá

⁷ Ñàyùcàndüá, xiñuhu quida-nda nacua cachí Espíritu Ì xì-ndà nùù tutu ì ndé cachí-yà:
Vichi sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-nì cúnínì-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. ⁸ Màsà quidámáxìní-nsiá na ian nìsa quida xii-nsiá sàhana na ní xìca-ne yucù dānā. Cuàhà gá nì dàcuída ini-nè yùhù, ndè nì nanduu-ne nahi contra xi. ⁹ Te ùi dico cuià nì xini nècuàchì mà milagru ndiaha nì quide xì-né; doco còó, iin-ni nì quida canúú-nè (ñà-ndüá dàcuída ini xì').
¹⁰ Ñàyùcàndüá, yàha ga nì cuduchi inì sàhà nsidaa-né, te nì cachi: “Cutu cunì nècuàchì mà tùcù-nè inga ichì; mà túha-ne cunchicùn vii-né ichì”.
¹¹ Ñàyùcàndüá, nì xidà inì; ndee ní cachì xì-né palabra yohó, te mà

dámíà: “Mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí”. Ducán nì cachi Dios.

¹² Ñàyùcàndüá, cuidadu ni cúndóó-nsiá ñánì, còtó coo iin-nsia nacání chicuèhè inì-xi, te nandòdó-nsiáyà, có-xiníndísâ gá-nsiàyà, mate Dios iá nicanicuahàn nduú-yá. ¹³ Sàhájàn nsìquívì xiñuhu nacuahandee stnahá ini-ndà, mientras iá va tiempu vichi, còtó sàà-ndà cunduu-nda nècuàchì quidámáxìnì, vàchi mà úhì dandahví cuàchi-nda ndohó, te cuu xi-nda ducán. ¹⁴ Vàchi cunaha-nsiá, cuisì nú iin-ni ni cúnchícùn viì-ndàyá ndé xìnu tiempu, te cunihnu vaha ini-ndàyá nacua nì quesaha-nda, dandísá sàà-ndà nihìtáhvi-nda cundoo-nda nùù Cristu.

¹⁵ Ñàyùcàndüá, dohó cachí-yà (nùù tutu ì):

Vichi sacúndáhvi` nùù-nsiá ñà-nì cúnínì-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. Màsà quidámáxìnì-nsiá na ian nisa quida nècuàchì sàhana, te cuàhà gá nì dācuídà ini-nè yùhù, cachí-yà.

¹⁶ Te ¿índù nèhivì nduú nècuàchì nì inini xi (palabra xi-ya), te después nì cahíchì ini-nèà? Pues divi nsidaa nècuàchì nì tavà Moisés ñuu Egipto yucán.

¹⁷ Te ¿ana divi nduú nèhivì nì cuduchi guá ini Dios sàhà-xí inii ùi dico cuà mà? Pues, divi nècuàchì cuàchi ma, te ñàyùcàndüá disáhà-xí nì xihì-nè yucù dānà mà. ¹⁸ Te ¿amádi divi-ni stnà-nè xínduu ana nì càhàn ndee guá-yà sàhà-xí ñà-mà yàha-ne lugar xi-ya ndé nihì-né descansu nì cùí? Pues jaan, vachi nècuàchì mà, cónì cúnì-nè cunini-neyà. ¹⁹ Ñàyùcàndüá, vātùni cundaà ini-ndà, divi sàhà-ñā cónì cúnì-nè cunindisá-né, ñàyùcàndüá màni cùí yàha-ne (lugar ndiaha ma).

4

¹ Doco cunaha-nsiá, vichi iá va nansa cui sàà-ndà lugar ndiaha xí-yá nacua nì cachi-yà xì-ndà. Ñàyùcàndüá, cuidadu ni cúndóó-nsiá còtó ndañuhu-nsiá ichì sàni tnii-nsia cuàhàn-nsiá cundoo-nsia nùù-yá ducán. ² Vàchi nùù ndohó sàni cachitnùhu-ne ñà-ndüú razón ndiaha xí-yá davani nacua nì cachitnùhu stnà-nè xì nèhivì sàhana ma. Doco mii-né, cónì níhì-né ni-iin provechu nùù palabra mà, vachi mate ní xinitnùhu-ne, doco cónì xiníndísâ-né. ³ Doco ndohó nècuàchì xiníndísâ, vātùni sàà-ndà ndé iá descansu ndiaha ma, vachi (mà níhìtáhvi gá nècuàchì sàhana ma, vachi) dohó nì cachi-yà:

Yùhù, nì xidà inì; ndee ní cachì xì-né iin palabra, te mà dāmíà: mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

Ducán nì cachi Dios, vachi dècuèndè tiempu nì quidavàha-ya ñuhivì sàni xìnu chuun xi-ya. ⁴ Vàchi nùù tutu ì iá ndé cachí nansa (nì quida-ya) quívì ùsà; te dohó cachá`:

Quívì ùsà nì quetatu Dios, vachi sàni xìnu nsidaa chuun nì quida-ya.

⁵ Daaní, iá stnà ndé cachí stnà-yà inga palabra yohó nùù tutu mà:

Mà nunca cuàhi sàà nècuàchì mà lugar ndiaha xí ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

⁶ Pues (nàhà xicà) fuerza icúmì cundoo dava nèhivì lugar ndiaha ma, doco nèhivì nì inini xi razón ndiaha primeru mà, cónì níhì-né sàà-nè cundoo-ne yucán, vachi cónì xiníndísâ-né. ⁷ Sàhà ñà-jaàn nì cachi stnà-yà inga palabra después: vātùni iá inga tiempu vaha, cachí-yà, divi nduú quívì vichi. Vachi nì yàha inga caní tiempu, dandü nì tiaa stnà Davíd inga palabra xi Dios. Divi nduú palabra làcà (nì tiai nùù tutu yohó) ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhvi` nùù-nsiá ñà-nì cúnínì-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. Màsà quidámáxìnì-nsiá, cachí-yà.

⁸ Daaní, después nì sàà stnà Josué (cusahnú-né nùù nèhivì sàhana ma, doco) nì sàhà mii-né cónì níhì nècuàchì mà descansu ndiaha ma. Vachi nú jaan, dandü

mà cáchí Dios coo inga quivì (cui nihì-ndà descansu mà) después. ⁹ Doco divi sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini ndohó ana nduú nèhivì xí Dios ñà-íá va iin lugar ndé cundoo-nda quetatu ndiaha-nda. ¹⁰ Vàchi cunaha-nsiá, nú sàni nihì-ndà descansu mà, dandu ñà-sàni nsihi chuun xi-nda (ñuhiví yohó) cundua, divi nacua nì ìa stná xì mii-yá na ní xínu chuun nì quida-ya, nì quetatu-ya. ¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu ñà-cuàhandee ini-ndà sàà-ndà lugar ndiaha ma ndé nihì ndisa-nda descansu, còtó quida-nda nacua nì quida nèhivì sàhana ma, cóni xíníndísâ-né. ¹² Vàchi cunaha-nsiá, cahnú poder xi palabra ì xí Dios. Na ian itiacúa, teayùcàndùá (vátùni sàà yàchà ndè chicá ini anima-ndà) na ian nduá iin espada diin ndúì ladu-xi, doco palabra mà, chicá fuerteà nùù iin espada, vàchi dècuèndè meru espíritu xi-nda sàà stná, xì dècuèndè stná chicá ini sàxínitnùnì-ndà. Te divi sàhà palabra mà vátùni cunahà claru nansa nacánì ndisa ini-ndà, xì nansa nihnú stná ini-ndà quida-nda. ¹³ Cunaha-nsiá, còò ni-íñàha cui coo dèhé nùù Dios; vàchi nùù mii-yá túi claru nsidanicuú iñàha, te indéhe stná-ya nsidaa ñà-nduá quida-nda, dandu después divi nùù mii-yá icúmì-ndá nacua-nda cuenta.

Jesús nduú dùtù ndiaha xi-nda

¹⁴ Dèhemanì Dios nduú Jesús, te vichi sàni nasaa-ya nùù Yuamánì-yá íá ansivi; dùtù ndiaha xi-nda nduú-yá vichi, ñàyùcàndùá iin-ni ni cúnchicùn vii-ndà ichì-yá nacua sàquidà-ndà vichi. ¹⁵ Vàchi mii-yá, vátùni cuhi ndisa ini-yàndó na yáha-nda tnùndoho, vàchi cuàhà gá iñàha sàni yàha stná mii-yá, doco cóni quidá-yá ni-iin cuàchi. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, màsà yúhì-ndà càcàn tàhvì-ndà nùù-yá, vàchi yucán íá-ya nùù silla ndiaha xí-yá ndé sáhatahvì-yá gracia xi-ya. Vàchi icúmì-yá cundehè ndàhvì-yàndó, te quida-ya gracia mà sàhà-ndà na meru xiñuhá.

5

¹ Nsidaa dùtù ñuhiví yohó, chuun nì nihì-né nduá ñà-cáhàn-nè sàhà nèhivì nùù Dios, te dócò stná-nè promesa xi nèhivì nùù-yá. Stná promesa icúmì coco nùù-yá, icúmì-nè cahmi stná-nè nsidaámà sàhà cuàchi nèhivì. ² Te sàhà-ñá nduú stná-nè iin ana iin-ni ndohó nahi ñanìtnaha-xi, vátùni cuhi ini-nè nèhivì dava ga nú có-sàà nècuàchìmà cundaà vaha ini-nè, te ò nú sàni quee-ne ichì vaha. ³ Doco sàhà-ñá nduú stná dùtù mà nèhivì ùún, ñàyùcàndùá icúmì-nè cuàha stná-nè promesa sàhà cuàchi mii-né nacua quidá-né sàhà nèhivì dava ga.

⁴ Te màdì mii dùtù nácàxin-ne mii-né ñà-nihì-né chuun ndiaha ma; còó. Cuisì Dios nácàxin xi-né, na ian nì quida-ya xì Aarón sàhana. ⁵ Pues, ducánì stná Cristu, màdì mii-yá nì càchì-yà cunduu-ya dùtù sàhà-ñá chiigá tavà-yá tnùñuhu xí mii-yá; còó. Divi Yuamánì-yá nì sàha xi-yá chuun ma, vàchi dohó nì cachi yàmà xì-yá:

Mii-ní nduu-ní Dèhemanì; vichi sà-itiácù-ní nì guide.

⁶ Te divi ducán nì cachi stná-ya inga xaan xí tutu ì mà:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun cunduu-ní nahi dùtù, nacua íá chuun xi (dùtù sàhana nani) Melquisedec, nì cachi Dios.

⁷ Vachi (iin xichi) na íá va Jesús (ñuhiví yohó) nahi tiàa, dandu nì xicàn tàhvì fuerte-ya nùù Yuandiaha-yá Dios, vàchi sàhà-yàmà vátùni càcu-ya ñà-màsà cúí dahuun-ya. Cuàhà gá nì sacundahví-yà, dècuèndè nì sacu stná-yà; te sàhà-ñá nihnú ndiaha guá ini-yà, ñàyùcàndùá nì cuhi ini Yuan-diaha-yá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, mate meru Dèhemanì Dios nduú-yá, doco nì quida stná-ya tocar ndoho stná-ya sàhà-ñá cundaà vaha ini-yà nansa íá ñà-nchícùn-ndà nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-yá. ⁹ Daaní, na ní nsihi nì

ndoho-ya, dandu sà-íá, nicanicuahàn vátùni dacácu-ya nsidaa nèhivì iníní xí-yá. ¹⁰ Vàchi sàni cachi Yuamánì-yá ñà-mii-yá cunduu-ya dùtù chicá ndiaá, te quida-ya chuun xi dùtù na ian nìsa quida Melquisedec mà (sàna).

Ndahví nsidaa nèhivì nacóó xí ichì Jesús

¹¹ Cunaha-nsiá, iá cuàhà gá ñà-cùnì cachì xì-nsiá sàhà chuun yohó, doco ùhì chinahì mii-nsiá sàhà-ñá vichi, vàchi ùhì sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsia, ¹² mate vichi sàni sàà tiempu ñà-chinaha mii-nsiá dava ga nèhivì nì cùì, doco còó, xiñuhu ì ñà-danácuáhâ gá nèhivì mii-nsiá ndè palabra chicá mà ùhì xi-ya. Vàchi nahi ñà-cuati nduú-nsiá, nahi ana tà cútùha cuxì comida fuerte, nahi mée chichi ì nduú-nsiá. ¹³ Vàchi nèhivì tà cútùha vii nansa cunì cachi palabra xi ichì váha-ya, nahi mée xínduu-ne, na ian tèndodo itiácù-va-ne. ¹⁴ Doco nèhivì sàni cutùha nacuni índù ichì nduú ichì váha, pues nahi nècuàchì sahnú xixí xi comida fuerte xínduu-ne, vàchi sàni sàhandee ínì-nè cutùha vaha-ne índù-ñá iá vaha, te índù-ñá có-íá vaha.

6

¹ Ñàyùcànduá, xiñuhu cunduu-nda nahi nècuàchì sahnú, te cutùha-nda palabra chicá nchichí xi Cristu, màdiá cuisì dàñùhù chicá sencillu cuni-hnu ini-ndà nicanicuahàn; còó. Màsà ndésáhá tú-ndá xí palabra primeru, vàchi sàni cundaà vaha ini-ndà sàhà palabra mà, ináhá-ndá nacáníá nansa naxicocuñin ini-ndà sàhà cuàchi-nda ñà-còò chuan. Te sà-ínáhá stná-ndà nansa icúmí-ndá cunihnu vaha ini-ndà Dios, ² xì nansa cuhii-ndà, xì nansa chitandòò-ndà ndahà-ndà dìni nèhivì (na xícàn tàhvì-ndà sàhà-né). Te sà-ínáhá stná-ndà nansa icúmí nsi natiacu-nè, xì nansa icúmí coo stná juiciu final. ³ (Doco cumánì gá ñà-nduá xiñuhu cundaà ini-ndà sàhà-xí.) Ñàyùcànduá, cahnú gá Dios icúmí-ndá quida-nda seguir (ndè cachi ndufuerte fe xi-nda).

⁴⁻⁶ Vàchi nú sàni dàtnùù Dios sàxínìtnùnì iin nèhivì, te después sàà-nè naco-ne (ichì ndiaha ma), dandu mà cúí gá sàà-nè naxicocuñin ini-nè inga xichi sàhámà. Vàchi sà-ínáhá-nè nansa iá ñà-nìhìtáhvì ndiaha-nda nùù Dios, te sàni xini stná-nè nansa iá ñà-cucumi-nda Espíritu ì xí-yá. Ndè ináhá stná-nè ñà-ndiaha guá iá palabra ì xí-yá, te ini anima-nè sàni xini stná-nè milagru xi-ya nahi milagru xi inga ñuhivì vàxi xi-nda. Doco (ndahví-nè) nú sàni naco-ne ichì mà, vàchi cunì cachàmà na ian nì nachituu-ne Dèhemanì-yá nchìca cruz inga xichi tu, te nduú stná na ian sácùndiaa vate-néyà. ⁷ Ñàyùcànduá, (ducán icúmí cuu xì nècuàchì mà nahi ejemplu sàhà) ñuhù xi-nda, vàchi nú sàni cuun ndiaha dàvì, te nì ndèe cunú ndèhì, dandu (tuxí ini-ndà) cuàhàn cundiatú-ndà, ádi cuàha vii itu-ndà. Te divì ducání stná xì nèhivì. (Nú iin-ni nchìcùn vii-né mii-yá), dandu vátùni cundiatú anima-nè. ⁸ Doco nú (naco-ne ichì-yá), dandu cunduu-ne nahi ñuhù ndé cuisì sahnú yùcù ìñu, ò yùcù chicuéhè, vàchi mà ndéé vaha-ne nùù-yá, te vichi sà-ítúú nìhì-né iin castigu cahnú, te fin xi-ne cunduu ñà-coco-ne.

⁹ Doco tucu icúmí cuu xì mii-nsiá, ñani màní, ináhí, mate sàni cachì xì-nsiá ñà-nduá nì cachì. Vàchi seguru icúmí mii-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá, te càcu-nsia. ¹⁰ Vàchi vaha Dios, te mà nándodó-yá obra sàni quida-nsia; ni mà nándodó stná-yà nansa cuú guá inì-nsia sàhà-yá, te sàhámà nì chindee-nsiá dava ga nèhivì xí-yá; te dècuèndè vichi chindéé ì-nsiánè. ¹¹ Te nsiùhù, cunì-nsi iin-ni nì cúnsìhi inì-nsia quida-nsia ducán ndè quivì último sàhà-ñá cucumi-nsiá seguru cuàhàn-nsiá nìhìtáhvì ndisa-nsia ñà-ndiaha ì ndiatu-nda. ¹² Màsà cúdúsán-ndá; còó. Iin-ni nì cúníndísá-ndá, te quida ndee ini-ndà nacua nìsa quida nèhivì sàni nìhìtáhvì ñà-ndiaha ì nì cachì-yà xì-ndà.

Iin tnùndé ini ndiaha icúmí nsidaa nèhivì xí Dios

¹³ Na ní saquin Dios compromisu xì Abraham sàhana, nì cachi-yà xì-né: “Yùhù chináhî mîí”. Ducán nì cachi-yà, vâchi còò cá inga ana chicá ndiaá nùù mii-yá. ¹⁴ Te nì cachi stná-yà xì (Abraham) yucán: “Seguru icúmí cundiatú anima-ní quide; te cuàhà gá descendencia xi-ní icúmí cundoo”.

¹⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì sandiatu cuéyàà nècuàchìmà dècuèndè nì sàà quivì nì nihì-né ñà-nduá nì cachi Dios xì-né.

¹⁶ Nèhivì ñuhivì yohó, nú cuní-nè caquin fuerte-nè iin compromisu, dandu ndacùcahan-né quivì iin ana chicá ndiaá nùù mii-né, (nahi Dios), te nú sàni chinaha-né mii-yá, dandu sà-íá, icúmí-nè nacahan-né Dios. ¹⁷ Ñàyùcànduá, na ní quida Yua-nda Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha î xí-yá, dandu nì ndacùcahan-yá mii-yá, vâchi cuní-yà cundaà vâha ini-ndà iin palabra mà-dáma nduá nì cachi-yà. ¹⁸ Ducán dandu ùi palabra nduámà, (dihna cuisì-ní nì cachi-yà, dandu después nì chinaha-yá mii-yá), ñàyùcànduá, nicanicuahàn icúmí cundiaa palabra nì cachi sahnú-yá mà; mà nunca dandahví-yándó, seguru icúmí coo tnündé ini fuerte xi nsidaa ndohó nècuàchì cundéé inì-xi ñà-dacácu-yándó, te sàni cahvi stná-ndà xì consuelu ndiaha sáhatahvi-yá. ¹⁹⁻²⁰ Te consuelu mà, vâtùni chindeá anima-ndà, vâchi có-nduá tnùhu; ñà-seguru nduá. Vâchi dècuèndè lugar ndé (chicá inì-xi vehe ì Dios ansivi), yucán sàni nansihvi Jesús, nì yàha-ya nùù ñà-sadí nihni nùù-ndà yucán, te dècuèndè lugar mà sáhatahvi-yándó tnündé ini mà, vâchi dihna-ya nì sàà-yà yucán ñà-càhàn-yà sàhà-ndà. Vâchi vichi sàni nihì-yá chuun cunduu-ya dùtù xi-nda, te nicanicuahàn icúmí-yâ quida-ya chuun ma, divi nacua nìsa quida Melquisedec sàhana.

7

Nahi chuun xi dùtù nani Melquisedec, ducán nduú chuun quidá Jesús vichi

¹ Nècuàchì dandacú nùù ñuu Salem nì sanduu Melquisedec mà. Te nì sanduu stná-nè dùtù xi Stoho-ndà Dios, divi ana dandacú ndè chicá ansivi. Te divi-ne nì quee nì nanchìcùn ìchì xì Abraham na mándixi nècuàchìmà nì sàhàn-nè guerra nì cundee-né nùù cuàhà rey, dandu nì quee Melquisedec mà nì dàhî-ñánè. ² Te nì sàha nècuàchìmà-né diezmu sàhà nsidaa ñà-nduá nihì-né. Te quivì Melquisedec mà, cuní cachà “rey ndàcuisi inì-xi”. Te ñà-nduú stná-nè rey xi ñuu Salem yucán, ñàyùcànduá cuní cachi stná quivì mà “rey xi ndé iá paz”, vâchi quivì Salem mà, cuní cachà “iá paz”. ³ Te cunaha-nsiá, còò (ndé nacání sàhà) yuadíhì-nè, ni (sàhà) yohòtéhè-né, ni nansa nì tùinuù-né, ni nansa nì xihì-nè; ñàyùcànduá, ducán queámà na ian nicanicuahàn quidá-né chuun xi dùtù nacua quidá Dèhemanì Dios.

⁴ Pues na cahnu-guá iá chuun nì nihì Melquisedec sàhana ma, vâchi dècuèndè stná yua raza-nda Abraham nì sàha xì nècuàchìmà diezmu, divi diezmu nì tavà-né nùù ñà-cuicà nì nihì-né na ní sàhàn-nè guerra. ⁵ Daaní, después nì sàà iin tiàa nani Leví nì nihì-né chuun ñà-cunduu stná-nè dùtù, mii-né xì descendencia xi-ne. Te nì sàcùnaha nsidaa-né tavà-né diezmu nùù ñà-ñà-naha-ne raza-ndà nacua cachí ley ì. (Ñàyùcànduá, ducán nì quida-ne) mate iin-ni descendencia xi Abraham nì sanduu stná nsidaa ñà-ñà-naha-nemà. ⁶ Doco dùtù Melquisedec yucán, mate có-nduú-né descendencia xi Leví, doco dècuèndè nùù stná Abraham nì cutahvi-né diezmu mà, dandu nì dàhî stná-nè nècuàchìmà, mate (iin ana ì gá nduú nècuàchìmà) ñà-nì saquin Dios iin compromisu xì-né. ⁷ Ñàyùcànduá, (chicá ì Melquisedec), vachí ináhà vâha-nda, cuisì iin ana chicá ì cui dahî xì inga nèhivì. ⁸ Te dùtù xínduu descendencia xi Leví, nèhivì ùún nduú-né, mà cútiácú-nè nicanicuahàn, doco tavà-né diezmu vichi. Doco tucu iá ñà-nduá cachí (tutu ì) sàhà Melquisedec, vâchi ducán càhàn mà sàhà-né (na ian) itiácú ì-né. ⁹⁻¹⁰ Te mate vichi tavá

descendencia xi Leví mà diezmu nùù nèhivì, doco tucu nduá nìsa quida-ne antes, vèchi como yohòtéhè Leví nduú Abraham, te nì dòcò-né diezmu nùù Melquisedec mà, ñàyùcàndùá dècuèndè cui quida stná-ndà cuenta na ian stná Leví nì dòcò xì diezmu mà nùù nècuàchìmà na ní quee-ne nì sanchìcùn ìchì-né Abraham.

¹¹ (Ináhá-ndá), nì nìhì nècuàchì raza-ndà ley ìì xí Dios sàhà ndahà dùtù descendencia xi Leví. Te tnaha Aarón nì sanduu stná nsidaa dùtù mà. Doco siempre cumànì gá quee viì chuun nìsa quida-ne, ñàyùcàndùá nì ndecunu inga dùtù, (divì nduú mii-yá). Doco có-quidá-yá na ian nìsa quida Aarón sàhà; còó. Na ian nìsa quida Melquisedec, ducán quidá-ya. ¹² Te ñà-sànì dama (Dios) modo quidá dùtù, ñàyùcàndùá icúmì stná-yà dama-ya ley (nchìcùn nèhivì). ¹³ Vèchi Jesús nduú (dùtù saa) cáhàn-ndà sàhà-xí, te díin descendencia icúmì mii-yá; còò ni-iin yohòtéhè-yá nìsá quidáchúùn nahi dùtù nùù mesa ìì xí Dios. ¹⁴ Vèchi ináhá-ndá, divì tiàa nani Judá nduú yohòtéhè Stoho-ndà Señor, doco còò ni-iin palabra nì càchì Moisés sàhà nècuàchì yucán ñà-cunduu-ne iin dùtù, ni stná descendencia xi-ne.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nàhà chicá claru (ñà-ndáà nduá cachì xì-nsiá), vèchi vichi sàni ndecunu inga dùtù, te (nicanicuahàn) quidá-yá chuun ìì mà nùù Dios nacua nìsa quida dùtù Melquisedec sàhà. ¹⁶ Vèchi divì sàhà-ñá itiácú-yà nicanicuahàn, te iá cuàhà poder xi-ya, ñàyùcàndùá nì nìhì-yá chuun xi dùtù mà, màdì sàhà-ñá nduú-yá descendencia (xi inga dùtù) nacua cachì iin ley. ¹⁷ Vèchi ducán nì cachi Yua-nda Dios xì Jesús:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nacua nduú chuun nìsa quida Melquisedec.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì ndañuhu ley sàhà ma, vèchi cónì quèé víiá. Mànicúì chindee cuàhà-ñá nèhivì, ¹⁹ mànicúì nacuahandee iniànè ñà-sàà-nè quida viì-né nacua ndiá ìcà-né. Ñàyùcàndùá nì sàhà-yàndó inga tnùndé ini chicá ndiaha, te divì sàhàjàn vètùni thàtuu-nda nùù-yá vichi.

²⁰ Cunaha-nsiá, na ní sàhà Yua-nda Dios Jesús chuun xi dùtù, nì chinaha-yá mii-yá (ñà-nicanicuahàn cunduu-yamà dùtù). ²¹ Doco dùtù (descendencia xi Leví mà), còó, cónì cáhàn-yà ducán na ní sàhà-yanè chuun yucán. Cuisì Jesús nduú ana nì nìhìtáhvi nì cáhàn xì Dios ducán, te dohó nì cachi-yà:

Yùhù nduí Stohò-ní Señor, te chináhì mií, (seguru cundua), mà dáma inì: nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nahi chuun nìsa quida Melquisedec.

²² Pues ducán nì cachi-yà xì Jesús, te sàhà-ñá fuerte guá palabra xi-ya, ñàyùcàndùá chicá ndiaá tratu saa (nì saquin-yà).

²³ Daaní, dùtù ùún-ní, màdì nicanicuahàn icúmì-nè chuun xi-ne, vèchi xíhì-nè; ñàyùcàndùá, cuàhà-né sàni quida xi chuun xi dùtù mà. ²⁴ Doco Jesús, còó; mà nunca sàà inga nèhivì cunduu-ne dùtù lugar xi-ya, vèchi nicanicuahàn itiácú-yà. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nú xìcàn tàhvi-ndà nùù Dios, te ndácùcahan-nda quìvì Jesús, vètùni dacácu dahuun-yàndó nicanicuahàn, vèchi nicanicuahàn itiácú-yà cáhàn-yà sàhà-ndà.

²⁶ Cunaha-nsiá, meru dùtù xiñuhu-nda nduú Jesús, vèchi ìì ndisa-ya, mà dáná-yá, còò cuàchi-ya, tucu dahuun iá-yà nùù nècuàchì cuàchi, te vichi dècuèndè (gloria) chicá nùù-xí ansivi sàni sàà-yà. ²⁷ Còò necesidad icúmì-yà dòcò-yá promesa nsìquívì sàhà-ñá nàà sàhà cuàchi nèhivì. Ducán quidá dava ga dùtù, dihna dócò-né promesa sàhà mii-né, dandu después sàhà nècuàchì dava ga. Doco Jesús, còó, iin xichi-ni nì sàhà-ya vida xi-ya nì sanduu-ya promesa nì dànàà dahuun-ya sàhà-ndà, te nicanicuahàn ndiaá ñà-jàn.

²⁸ Daaní, cachí stná ley sàhaha ma ñà-vàtùni cunduu nèhivì iin dùtù mate iá cuàchi-ne. Doco vichi, còó, sàni yàha ley mà, te sàni cachi fuerte Dios ñà-divi Dèhemani-yá cunduu dùtù xi-nda; te nicanicuahàn cundiaa chuun ìi quidá mii-yá.

8

Nansa cáhàn Jesús sàhà-ndà nacua cachí ley saa sàni sàha Dios cunchicùn-ndà.

¹ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì sàhà-ñá cundaà inì-nsia ñà-divi mii-yá nduú dùtù xi-nda, vàchi chuun jaàn quidá-yá vichi ndé iá-yà ansivi ladu cuahá silla ndiaha ndé iá Yua-nda Dios. ² Xinúcuáchí-yâ ini vehe ìi-yá, vàchi vehe ma nduú veheñùhu ndisa xi-ya, te Stoho-ndà Señor nduú ana nì quidavàha xán, màdì nèhivì.

³ Daaní, nsidaa dùtù (ñuhiví yohó), chuun xi-ne nduá chíndoó-né promesa xi nèhivì nùu Dios, te sahmí stná-nè ñà-nduá dócò-né nùu-yá. Ñàyùcàndüá nì xiñuhu cucumi stná Jesús ñà-cui chindòó stná-yà nahi promesa. ⁴ Vàchi nú ni cóó ìi-yá ñuhiví yohó nì cuí, dandu mà cuí cunduu-ya dùtù, vàchi sàndòó cuàhà dùtù xi ley xi Moisés, te (nsiquívì) chíndoó-né promesa xi nèhivì nùu Dios. ⁵ Doco cunaha-nsiá, seña uun nduú veheñùhu xi nèhivì, xì stná nsidaa ñà-nduá xichúùn-né nùu chuun xi dùtù mà, có-nduá ñà-ndiaha ndisa iá ansivi. Vàchi na cuáhàn Moisés quidavàha-ne veheñùhu sìcoto sàhaha, nì cachi Dios xi-né: “Caquìn-ní cuidadu ñà-quidavàha-ní nsidaájàn nacua iá veheñùhu nì dàcùnì mii-ní (na ní nana-ní) yucù yucán”. ⁶ Doco vichi icúmí Jesús iin chuun chicá ndiaha (nùu dùtù ndóó ñuhiví yohó), vàchi ley saa sàni sàha-ya vichi nduú iin ley chicá vàha, vàchi chicá ndiaha nì cachi-yà quida-ya xì-ndà vichi. ⁷ Vàchi ley primeru mà, nú còò ni-ñàha cumàni gá nùá, dandu mà cáquín gá Dios inga ley saa ma nì cuí. ⁸ Doco cóni ndóo ini-yà xì nèhivì (nchícùn ley primeru mà), ñàyùcàndüá, dohó nì cachi-yà (nùu tutu ìi):

(Yùhù nduú) Stoho-nsià Señor, te cachí, vàxi iin quívì, dandu icúmí cuàhi iin ley saa cunchicùn nècuàchì ñuu Israel, xì stná nècuàchì ñuu Judea. ⁹ Te ley saa ma, tucu coa nùu ley nì sàhi xii-né quívì nì taví-nè nùu ñuu Egipto, te nì dàcúndèhí-nè ichì ndé nì caquee-ne; vàchi ley mà, cóni chívàha vii-néà. Ñàyùcàndüá nì nacoì-nè. ¹⁰ Còó, tucu coo ley saa icúmí cuàhi nsidanicuú nècuàchì mà quívì nùu-xí, cachí. Vàchi meru ini sàxìnìtùnì-nè icúmí chihi ley xi; dècuèndè meru ini anima-nè icúmí stná ndòo dahuan. Dandu mindaa yùhù cunduu ana cahvi-né, te mii-né cunduu ndisa-ne nèhivì xí. ¹¹ Te quívì yucán, mà cóó gá necesidad chinaha tnahá-né sàhí sàhà-ñá cunaha tnahá-né xí; còó, vàchi nsidanicuú-né, icúmí-né cunaha-né yùhù, nècuàchì ndahví te nècuàchì cuicà. ¹² Te yùhù icúmí cuicahnú stná inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiàá nì quida-ne; te mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne mà, nì cachi Dios.

¹³ Pues sàhà palabra jaàn (vátùni cundaà ini-ndà) ley tuhú sàni nanduu ley primeru mà, vàchi ley saa nduá cachí-yà (xì inga ley nì sàha-ya). Ñàyùcàndüá, nú ñà-tùhú nduú ley sàhaha ma, dandu sà-ítúú ndañuhu dahuan.

9

Veheñùhu iá ñuhiví yohó xì veheñùhu iá ansivi

¹ Ley primeru mà, nì cachà xì nèhivì nansa xiñuhu cunucuachi dùtù nùu Dios, xì nansa cuyucun stná iin vehe ìi ñuhiví yohó. ²⁻³ Ñàyùcàndüá, nì cuyucun iin veheñùhu sìcoto ndiadí nihni xi iin sìcoto caní, dandu nì nandua ùi cuarto. Te ini cuarto primeru mà iin iin candelero, xì stná iin mesa ndé

itándoó pan ì nùù Dios. Daaní, inga ladu mà nduú vehe ndé cachí-nè nduú vehe chicá ì. ⁴ Te icúmí lugar mà mesa oro ndé sahmí-né inciensu, te yucán iá stná caja ì xí ley mà, idáducán iin chididà oro. Te ini caja mà inácaa iin quidi oro ndé ñuhú comida nani maná, te inácaa stná vara xi Aarón nì cana ita. Daaní, ñuhú stná ndúi tabla yùù ndé itándiaa palabra xi ley mà. ⁵ Te dìquì caja ì mà xí-itasisi ángel ndiaha nani querubín, itaníní ndìxìn-né dìquì-nú, te tìxi ndìxìn-nemà nì sanduu lugar ndé nìsa xicahnú ini Dios sàhà cuàchi nèhivì. Doco vichi có-cùsáì càn cuàhà gué` xì-nsiá sàhà nsidaàmà.

⁶ Pues nì nsihi nì cuyucun nsidaa ñàha ini veheñùhu sìcoto mà, dandu nsiquívì nìsa sahàn dùtù ini quartu primeru mà ñà-quida-ne chuun icúmí-né quida-ne. ⁷ Doco quartu ù iá chicá inì-xima, còó; cuisì dùtù chicá cusáhnù nduú ana quíhvi inì-xima, doco cutu iin quívì cada cuà quíhvi-ne, nihí-né nì (quisì) sàha-ne sàhà cuàchi mii-né xì sàhà stná cuàchi nèhivì dava ga, divì cuàchi nì quida-ne cónì sàha-ne cuenta. ⁸ Pues sàhà-ñá ducán nì ndacu nuù nèhivì sàhana ma, seña nduá nì cachitnùhu Espíritu ì ñà-tàyóo permisù yàha nèhivì ndè lugar chicá ì xí-yá na quívì xichúùn vá-né vehe ì primeru mà.

⁹ Pues cunaha-nsiá, iin ejemplu nduú nsidaa ley xi veheñùhu yucán sàhà-ñá cundaà ini ndohó nècuàchì tiempu vichi. Vàchi cachí ley mà ñà-xiñùhù dòcò-ndà cuàhà ñàha (veheñùhu), te cahmi stná-ndà quisì nduú promesa xi-nda. Doco mate ducan nì cahvi-ndayá, mà cúí dacúxíóámà cuàchi-nda nuù sàxìnítnùnì-ndà. ¹⁰ Vàchi cuisì càn ley mà sàhà índù comida xiñuhu cuxi-nda, te ò índù ñà-coho-nda, ò nansa icúmí ndoo traste xi-nda, xì nansa icúmí-ndà cuchi-nda; cuisì sàhà ñà-íá ñuhivì yohó-ní càn ley mà. Vàchi nì chitnùnì ini Dios ñà-cuisì cundiaàmà nuù-ndà dècuèndè quívì quee inga ley saa xí-yá.

¹¹ Doco vichi sà-íá Cristu, te mii-yá nduú-yá dùtù xi-nda sàhà-ñá cui nìhìtáhvì-ndà ñà-ndiaha ì xí-yá. Te xinúcuáchì-yá ini iin veheñùhu có-íá ñuhivì yohó, vachi màdì ndahà nèhivì nì cùyúcàn, ñàyùcànduá chicá ì-ñá, te chicá ndiaha stná. ¹² Te mii-yá, iin xichi-nì nì quíhvi-ya ini lugar chicá ì yucán, doco màdì nì chelù, ò nì litú nduá nihí-yá nì quíhvi. Còó; divì nì mii-yá nduá nì sàha-ya, te sàhámà vátùnì nì nìhì-yá nansa càcu dahuun-nda nicanicuahàn. ¹³ Vàchi nèhivì (antes), nú sàni quida-ne iin falta nuù ley xi-ne, te có-íá ndoo ga-nè (nacua cachí ley mà), dandu xìhì buey, o xìhì litú, te xìxìn stná iin chelù dìhì, te nandúú-si nahi mii yàà. Dandu sódò nsiquín dùtù nì quisì mà, xì stná yàà mà dìquì nèhivì mà, dandu ñà-sàni ndañuhu falta xi-ne cundua. Sàni ndundoo-ne iyuhu, mate cuisì cuerpu xi-ne, (màdì anima-nè). ¹⁴ Te nú ducán nìsa (quida nèhivì xì nì quisì), dandu na cuahà gá más ndiaá nì Jesús sàhà-ñá ndoo cuàchi anima-ndà, nsidan-icúu cuàchi cuàhàn dandáñuhú dahuun xi-nda nì cúí. Vàchi sàhà-ñá itiácú anima-yà nicanicuahàn, ñàyùcànduá nì sàha-ya meru vida xi-ya ñà-cundua na iin promesa; te promesa ndiaha ndisa nduá, vachi còò nì-iin cuàchi nì quidá-yá. Pues sàhà nsidaájàn, sàvátùnì cunucuachi víi-nda nuù mii-yá íá nicanicuahàn. ¹⁵ Vàchi sàhà ñà-nduá nì quida (Dèhemani-yá) Jesús, nì sàha-ya inga ley saa xí-yá sàhà ñà-vàha xi-nda. Mate ní quida nèhivì falta ñà-cónì chívàha víi-né ley primeru mà, doco nì xìhì Jesús nì dånàà-yá sàhà nsidaa falta mà, te vichi vátùnì cundiatú anima nsidaa ana caná-yá; vátùnì nìhìtáhvì-né ñà-vàha xi-ya dècuèndè nicanicuahàn.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú cunì-ndà ndutahvì dèhe-nda biene xi-nda, dandu tiaa-nda iin tutu cachí nansa ndutahvì-né. Doco fuerza cundiatu-ne dècuèndè nú sàni xìhì-ndà, ¹⁷ vachi mate sàni tiaa-nda tutu mà, mà cundiaá dècuèndè cachi sàà cui-ndà; có-ndiaá` na itiácú ì-ndà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, na ní sàha Dios ley sàhana ma, nì chitnùnì stná ini-yá ñà-cui quisì, te cuitià nì-sí. ¹⁹ Vàchi

(ducán cachí nùù tutu ì), nì nsihi nì cachitnùhu Moisés xì nèhivì nsidaa palabra nduú ley mà, dandu nì tnii-ne idì cuahá, xì yùcù nani hisopo, te nì dandàxín-néà xì nì chelù xi nì sìmbee, te nì dàcà stnahá nsidaamá xì tècuì, dandu nì sòdò nsìquìn-nè ndutè mà dìquì libru ì xí-yá, xì dìquì nsidaa stná nèhivì itá yucán. ²⁰ Te nì cachi-nè: “Sàhà nì yohó sàni saquin Dios iin ley ñà-chivàha-nsia vichi”. ²¹ Daaní, davani nì sòdò nsìquìn stná-nè nì mà inicutu ini veheñùhu sícoto mà xì nùù stná nsidaa còhò xichúùn dùtù nùù chuun xi-ne. ²² Vàchi cachí ley mà ñà-casi nsidaa ñàha icúmí còdò nì mà icà-xí, te ducán ndundoa nùù Dios. Vàchi cunaha-nsiá, mà sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà ni-iin cuàchi-nda nú còdò nì nì xítìà.

Nansa nì sàha Jesucristu vida xi-ya sàhà-ñá cuxio cuàchi-nda

²³ Ñàyùcànduá, na sàcuàhàn Moisés dahí-né veheñùhu sàhana ma, vátùnì nì xichuún-né nì quisi, vachi veheñùhu ñuhiví yohó-ní nì sandua, te cuisì ejemplu uun nì sanduu stná, cóni sánduá veheñùhu ndisa xi-ya iá ansivi. Doco meru vehe ì-yá iá yucán, promesa chicá ndiaha xiñuhá, màdì cuisì nì quisi. ²⁴ Ñàyùcànduá, vichi sàni nasaa Jesús ndè meru ansivi ñà-màcuìn-yà nùù Dios sàhà-ndà. Màdì veheñùhu ñuhiví yohó nduú lugar ndé nì nasaa-yà, còó; vachi cuisì ejemplu uun nduú veheñùhu ñuhiví yohó, có-nduú ndisa-ña vehe ì nì quidavàha mii-yá ansivi. ²⁵ Dùtù cusáhnù raza-ndà Judea, na quíhvi-ne ini quartu chicá ì xí veheñùhu, nì (quisi) nihí-né sàhàn, màdì nì mii-né. Te cuà cuà quidá-né ducán. Doco Jesús, còó; có-xiñùhù cuàha-ya vida xi-ya cuàhà xichi, còó. ²⁶ Vachi nú ducan nì cundúá, dandu cuàhà gá xichi icúmí-yà ndoho-ya dècuèndè na ní sàcò ñuhiví xì ndè vichi ni cuí. Doco còó, vachi na ní xinu tiempo antes, dandu nì quixi-ya ñuhiví yohó, te nì sàha-ya vida xi-ya, doco cuisì iin xichi-ni nì xihì-yà, vachi nì dànáà nsihí-yá sàhà-ndà, te nì nihì-yá nansa cuxio dahuun cuàchi-nda. ²⁷ Vachi divi nacua icúmí nsidaa nèhivì sàà-nè cui-nè iin xichi, te después nsidandaà Dios sàhà-né, ²⁸ divi ducání stná Cristu, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì nacuida-ya cuàchi cuàhà gá nèhivì. Dandu después icúmí-yà naxicocuìn-yà ñuhiví yohó, doco màdì gá sàhà-ñá (ndoho-ya sàhà) cuàchi-nda; còó. Cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-càcu nsidaa ndohó nèhivì ndiatú naxicocuìn-yà cunduamà.

10

¹ Ley sàhana ma, màdì meru ñà-chicá ndiaha ì xí Dios nì sándúú ndisa; cuisì nì cachitnùhu uan ñà-después icúmí quixi ñà-ndiaha ì ndisa xi-ya. Ñàyùcànduá, mate nicanicuahàn dócò ì-né promesa cachí ley mà, te cuà cuà quidá dùtù ducán, doco mà cúí ndoo cuàchi nèhivì sàhàn nùù (veheñùhu) sàhámà. ² Vachi nú jaan, dandu mà cuàha ga xì promesa mà, vachi mà dándóhò gá cuàchi nèhivì sàxínítnùnì-nè nì cúí. ³ Doco vichi, sàhà-ñá cuà cuà sàha ì-né promesa (cachí ley) mà, ñàyùcànduá nsinúú ini-nè iá ì cuàchi-ne. ⁴ Vachi sàhà nì buey, ò nì sìmbee, mà nunca cui cuxio cuàchi ni-iin nèhivì. ⁵ Ñàyùcànduá, na ní quesaa Jesucristu ñuhiví yohó, dohó nì cachi-yà xì Yuamáni-yá:

Mii-ní, màdì promesa nduá cuní gà-ní cuàha nèhivì mii-ní. Màdiá cui cuisì coco gà-si nùù-ní nduá cuní-ní. Còó. Ñàyùcànduá vichi sàni quidayucùn-ní iin iquicúñú cucumí. ⁶ Vachi màdì cuisì nì xìxìn, ni màdì inga clase promesa sàhà cuàchi nduá cudí ini-ní sàhà-xí; còó. ⁷ Dandu yùhù, nì cachì: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, nacua cachí tutu ì sàhí, Dios mío”.

⁸ Cunaha-nsiá, jaàn nì cachi Dios ñà-có-cudí gá ini-yà sàhà promesa sàhatahvi nèhivì, ni có-cudí gá stná ini-yà sàhà cuisì sahmí-né; còó, có-cudí ini-yà sàhà ni-iin ñà-jaàn nì sàha-ne sàhà cuàchi-ne, mate divi nduá cachí ley

(primeru-mà) cuàha-ne. ⁹ Daaní, después nì cachi Jesucristu: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, Dios mío”. Pues ñà-jaàn cuní cachi cuàhàn-yà dandáñúhú-yâ ley primeru mà, te caquin-yà inga ley saa xí-yá. ¹⁰ Te sàhà-ña nì quida ndisa-ya nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-yá, ñàyùcànduá vâtùni nduhii dahuun anima-ndà, vâchi nì sàha-ya iquicúñú-yà nahi promesa ñà-danáà-yá sàhà-ndà. Iin xichi-ni nì quida-ya ducán, doco nicanicuahàn cundiaà.

¹¹ Quivì vichi itá dùtù raza-ndà, quidá-né chuun xi veheñuhu xi-ne; te nsiquivì sàha-ne cuàhà xichi promesa xi ley mà, mate mà nunca dacúxióá cuàchi-nda. ¹² Doco Jesús, còó, iin xichi-ni nì danáà-yá sàhà cuàchi-nda, te nicanicuahàn cundiaàmà, dandu nì sàcòo-ya ladu cuahá Yuamáni-yá, ¹³ te ndiatú-ní-yá dècuèndè cundee dahuun-yamà nuù nsidaa ana xiní ùhi xì-yá, te cusahnú-yá nuù-né. ¹⁴ Vâchi iin xichi-ni nì danáà-yá (sàhà cuàchi-nda), dandu nicanicuahàn icúmí ndee vâha nsidaa ana sàni ndoo cuàchi anima-xi. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná Espíritu lì xí-yá. Vâchi primeru nì cachi Stoho-ndà Señor palabra yohó:

¹⁶ Tucu coo ley saa icúmí cuàhi nècuàchìmà quivì nuù-xí, cachí, vâchi meru ini anima-nè icúmí nacoò dahuin ley mà; meru ini sàxínítnùnì-nè icúmí chihà.

¹⁷ Dandu después cachí-yà:

Ndè nicanicuahàn mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne.

¹⁸ Ñàyùcànduá, cunaha-nsiá, nú sàni ndutu dahuun cuàchi-nda, còò gá necesidad cuàha-nda ni-iin ga promesa ñà-danáà xì sàhà-ñá.

¹⁹ Sàhà ñà-jaàn, có-yûhí gà-ndà datnátuu-nda anima-ndà nuù Dios, mate iá-yà lugar xi-ya ndé chicá ì, vâchi sàhà nì Jesús sà-núná ichì, ñáni. ²⁰ Na iin ichì saa nduá, te divi mii-yá nì quidayucun xán, vâchi sàhà-ñá itiácú ndiaha-yá, ñàyùcànduá iá ichì mà. (Antes iin sìcoto nìsa sadi nihni ndé nduú lugar chicá ì xí Dios, doco) sìcoto mà, ejemplu sàhà cuerpu xi Jesús nì sandua, (vâchi na ní xihì-yà), divi sàhà ñà-jaàn nì nihì-ndà nansa yàha-nda nuù Dios. ²¹ Te vichi sà-icúmí-ndá iin dùtù ndiaha chindéé xí nsidaa ndohó ana nduú dèhe ndisa-ya. ²² Ñàyùcànduá, màsà yûhí-ndà datnátuu-nda anima-ndà nuù-yá. Iin-ni ni cúníhnú ndisa ini-ndà mii-yá; ni cúníndísá víi-ndayá, màsà cùcáhán-ndá a jaan á coó. Vâchi sàhà-ñá nì xitià nù-yá, ñàyùcànduá sàni ndundoo sàxínítnùnì-ndà, te có-dàndòhó gá'-ndó; te ducán queámà na ian sàni xichi-nda tècuí limpiu.

Màsà nándodó-nda ichì-yá

²³ Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn xiñuhu cunchicùn vii-ndà ñà-nduá xiníndísá-ndá; iin-ni ni cúníhnú vâha ini-ndà ñà-jaàn. Màsà dáma sàxínítnùnì-ndà, vâchi sàni sàha-ya palabra xi-ya, te mà dándáhvì-yàndó. ²⁴ Te xiñuhu stná nanducu-nda nansa nacuahandee stnahá ini-ndà sàhà-ñá chicá más ni cùcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te quida vii-ndà xì ñanìtnaha-nda. ²⁵ Ni màsà nácóó-ndá ñà-nataca-ndà na ian quidá dava nèhivì. Còó; vichi chicá xiñuhu cunuù stnàhà-ndà, te nacuahandee stnahá ini-ndà, vâchi sà-ìndéhe-nda chicá sà-cùyátní quivì (naxicocuñi-yà). ²⁶ Vâchi cunaha-nsiá, nú sàni cundaà vâha ini-ndà nansa iá ichì ndàcuìsì-yá, doco quidá canúú ì-ndà cuàchi-nda, dandu còò cá ni-iin promesa cui danáà xì sàhà-ndà. ²⁷ Ndé cuisì-ní ndóo ga ñà-yùhí cuaá-ndà, vâchi vaxi castigu cahnú, vâxi ñuhu níhi coco nsidaa ana có-ndóo ladu xi-ya. ²⁸ Nèhivì sàhana, nú nì cahíchì ini-nè ley xi Moisés, dandu fuerza cui-nè nú ndoó ù ò ùnì testigu cachí nansa nì cuu, te nú ducán, dandu còò iin ni cuhí ini xì-né na ní xihì-nè. ²⁹ Doco nú meru Dèhemani Dios nduú ana cahíchì ini iin nèhivì, dandu ¿nansa tuxí inì-nsia cuu? ¿Amádi cuàhà gá más castigo icúmí-nè nihì-né? Vâchi nú có-quidáñúhú-nè ñà-nì xitià nù

ndiaha-yá, dandu cahnú sàstnùhù coo castigu xi-ne, vâchi sâhà nî mà nî ndoo anima-nè, te sâhà stná mà nî saquin Dios iin tratu xî-né. Daaní, stná Espíritu Ìi xí Dios, gracia nî quida stná-yâ xî nècuàchìmà, doco nú vichi cutu nî cahíchi ini-nè nsidaámà, dandu ndahví-nè. ³⁰ Ináhá-ndá ñà-divi Dios nduú ana nî cachi xî-ndà dohó: “Mii quidá tocar nachitacùhá sâhà falta xi nèhivì; còò cá ana icúmí nacuàha xi-né castigu”. Te cachí stná (tutu ìi) ñà-divi mii-yâ icúmí-yâ nsidandaà-yâ sâhà cuàchi nèhivì xí-yâ. ³¹ Cunaha-nsiá, tnùndoho cahnú cundua nú ni níhì nèhivì castigu nù ndahà Dios iá nicanicuahàn.

³²⁻³³ Doco mii-nsiá, xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nî cuu xi-nsiá quivì primeru na lácà nî dàtnùù-yâ sàxínitnùnì-nsiá, cuàhà tnùndoho nî yâha-nsia. Dava xichi nî canàhá nèhivì xî-nsiá, te dava xichi nî dândòhó stná-nè mii-nsiá nù tàcá nèhivì. Te dava xichi cuisì-ní nî quida-nsia acompañar nècuàchì nî ndoho ducán, doco calma nî quidandee inì-nsia sâhà nsidaámà. ³⁴ Te na ní sàcùndiadi stná compañeru-nsiá, dandu nî indehè ndahví-nsiànè; te na ní candiaa nèhivì biene xi-nsia, (cóni cùhúún inì-nsia), còó, duha nî cudì inì-nsia, vâchi ináhá-nsiá, ndè gloria xi Dios chicá cuàhà iñàha icúmí-ndá, te chicá ndiaá mà, vâchi nicanicuahàn cunaha-ñá. ³⁵ Ñàyùcànduá, iin-ni nî cúnihnú vâha ini-ndà (ichì-yâ), màsà nácóó-ndáñâ, vâchi iin ñà-vâha cahnú icúmí-ndá nihì-ndà nù-yâ. ³⁶ Iin-ni nî cúnchícùn cuéyàà-ndà ichì mà, vâchi nú sàni nsihi nî quida-nda nsidaa ñà-nduá cuní Dios quida-nda, dandu nihì-ndà ñà-ndiaha ìi sàni cachi sahnú-yâ xî-ndà. ³⁷ Vâchi dohó cachí tutu ìi:

Cunaha-nsiá, icúmí-yâ naxicocuñn-yâ: làcà sacu tiempu cumáni gá; mà cuéé gâ-yâ. ³⁸ Te (cachí stná-yâ): “Nèhivì vâha xi, nú xiníndísâ vâha-ne yùhù, dandu nihì-né vida ndiaha. Doco nú ni ndédúmá ini-nè, dandu ni-iyuhu mà ndóo inì sâhà-né”, cachí-yâ.

³⁹ Doco ndohó, có-ndùù-ndà nèhivì ndedúmá ini-xi, vâchi nú jaan, ndañuhu anima-ndà. Còó, nèhivì xiníndísâ nduu-nda, ñàyùcànduá icúmí-ndá càcu-nda nù-yâ.

11

Xiñuhu cunindisá víi-nda

¹ Nú ndisa xiníndísâ vâha-nda Dios, dandu cuní cachàmà ñà-nìhnú cuisì ini-ndà icúmí cuu ndisa ñà-nduá ndiatu-nda. Te nú xiníndísâ-ndá ducán, dandu quidá stná-ndà cuenta na ian sà-íá ndisa ñà-tàñáha ga cuninùù-ndà.

² Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-nduá nisa quida xì-ndà sàhana, nî xinindisá-né mii-yâ, te nî ndee vâha-ne nù-yâ.

³ Ndohó, xiníndísâ-ndáyâ, te sâhájàn vâtùni cundaà ini-ndà nansa nî quidavâha-ya ñuhivì, cuisì nî càhàn-yâ, te nî sàcòà; ñàyùcànduá, indéhe-nda iá ñuhivì vichi, doco màdì ñà-tuì cundehè-ndà nduá nî cuyucàn; còó.

⁴ Daaní, Abel, na ní sâha-ne Dios promesa xi-ne, chicá nî sandiaàmà nù promesa nî sâha Caín. Te ¿índù chuun chicá ndiaámà? Divi sâhà-ñá nî xinindisá nècuàchìmà mii-yâ. Ñàyùcànduá, nî cachi-yâ: “Sàni ndee vâha Abel nù; cudì inì sâhà promesa xi-ne”. Ñàyùcànduá, mate còò cá Abel mà, doco dècuèndè vichi iá ìi fama-nè ñà-nì xinindisá-néyâ.

⁵ Daaní, Enoc tu, nî xinindisá stná-nè mii-yâ, te vivu nî sâà-nè nù-yâ, cóni xíhì-nè, nî ndañuhu uun-ne (nù nèhivì), vâchi sâhà poder ndiaha xí Dios nî ndiachi-né dècuèndè ndé iá-yâ. Te cachí tutu ìi, ducán nî cuu xi-né ñà-nì cudì guá ini-yâ sâhà-né. ⁶ Doco nú có-xiníndísâ-ndá, dandu mà nunca cudì ini-yâ sâhà-ndà. Vâchi nú cuní-ndà sâà-ndà nù-yâ, dandu fuerza cunindisa-nda iá ndisa-ya, te seguru datnùù-yâ sàxínitnùnì nsidaa ana nandúcu ndisa-xi-yâ.

⁷ Daaní, stná Noé, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní cachitnùhu-ya xì-né ñà-ndùá icúmí cuu quìvì nùù-xí; ñàyùcàndùá, nì quida-ne ñà-ndùá nì cachi-yà, nì quidavàha-ne iin barcu cahnú sàhà-ñá càcu-ne, mii-né xì stná nèhivì vehe-ne. Ducán nì quida-ne, te ñà-jaàn claru nì tùi ñà-cónì quidá víi dava ga nèhivì ñuhiví. Doco mii-né, nì ndee vaha-ne nùù-yá ñà-nì xinindisá-néyà.

⁸ Daaní, stná Abraham; nì xinindisá stná-nèyà, te ñàyùcàndùá nì quee-ne cuàhàn-nè na ní cana-yanè ñà-cùhùn xicà-né inga ñuu ndé icúmí-né sàà-nè cunduu-ne stoho nsidaa ñà-íá yucán. Ñàyùcàndùá, nì inini-ne ñà-ndùá nì ndacu nuù-né, mate có-cùndàà ini-nè índù cùhùn-nè. ⁹ (Dandu nì sàà-nè) ñuu ndé nì cachi Dios xì-né mà. Yohó te yucán nì ìa chii-né ñuu mà, nihnú ini-nè nduú-né nècuàchì inga ñuu, doco siempre iin-ni xiníndisâ víi-néyà. Cuisì vehe sìcoto nì sanduu vehe-ne, te divì clase vehe yucán nìsa xichuún stná (dèhe-ne) Isaac, xì stná (dèheñani-né) Jacob. Cunaha-nsiá, stná nècuàchì yucán, iin-ni nì sandiatu stná-nè cuu xi-né ñà-ndùá nì cachi Dios xì Abraham antes. ¹⁰ Vàchi nècuàchìmà, (na ní quee-ne ñuu-nè), nandúcú-nè iin ñuu sàni quidavàha-ya; vàchi nihnú ini-nè íá iin ñuu nì chitnùnì ini mii-yá coo, te fuerte ndisa cimientu xan.

¹¹ Daaní, stná (ñahàdihí-nè) Sara, nì xinindisá stná-nè mii-yá. Mate sáyâha ga sahnú-né, doco nì nìhìtáhvi-né valor ñà-coo iin mée xi-ne, vàchi antes sàni cachi sahnú Dios xì-né, te ñàyùcàndùá nì tùinuù iin dèhe-ne, vàchi xiníndisâ-né mà nunca dandahví-yànè. ¹² Ñàyùcàndùá, mate sàsahnú cuàha Abraham, doco nì ìa iin dèhe-ne, te sàhà imíndaa dèhe-nemà nì sàà-nè nì sàcùnduu-ne yohòtéhè cuàhà gá mìl nèhivì; cuàhà sàstnùhù nèhivì nì nanduu-ne nahi cuàhà sìtnùù ansivi, ò ñusì ndiquin yuhù mar, vàchi mà cùì nandiahvia.

¹³ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàni nacani xì-nsiá sàhà-ximà, iin-ni nì xinindisá víi-né mii-yá dècuèndè nì xihì-nè. Te mate cóni sàà-nè cuninuù-né cuu ndisa ñà-ndùá nì cachi Dios xì-né, doco iin-ni nì xinindisá-né, mate tàyóa, te nì cudì ini-nè sàhà-ñá, vàchi (nì cundaà ini-nè) màdì ñuu ndisa-ne nduú ñuu-nè ñuhivì yohó, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì nèhivì ñà-cuisi-ní yáha uun-ne ñuhivì yohó. ¹⁴ Te nú ducán cachí nèhivì, dandu náhà claru inga ñuu nduá nandúcú-nè, iin ñuu ndé cunduu ñuu ndisa-ne. ¹⁵ Te nú cuàhàn-nè nsinuu ini-nè ñuu-nè primeru nì cùì, dandu vihini naxicocuín-nè yucán. ¹⁶ Doco còò, cóni núhù-nè, vàchi nì cuni-nè cundoo-ne iin ñuu chicá ndiaha, divì ñuu mii-yá íá ansivi. Te sàhà-ñá (nì xinindisá-né ducán), ñàyùcàndùá có-ndùcáhán-yá cachí-yá ñà-ndùú-yá ana cahví-né, vàchi sàni quidayucun-yá iin ñuu (ndiaha) ndé cundoo-ne (xì-yá).

¹⁷ Daaní, después, nì cachi Dios xì Abraham ñà-nì cuàha-ne dèhe-ne Isaac cunduu-tè iin promesa. Ducán nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ini-yà a cunini vii-néyà, á coó. Te (nì quida-ne cumplir), nì xinindisá-né mii-yá, dispuestu nì ìa-ne ñà-cunduu dèhe-ne promesa, mate mindaa-té nùù-né, te mate antes sàni cachi sahnú Dios xì-né ¹⁸ ñà-divì nùù tèchii Isaac mà icúmí quee cuàhà descendencia xi-ne. ¹⁹ Doco nì cundee ini-nè ñà-vàtùni danátíacú-yàte nú nì cuí-te. (Te ñà-nì càcu-tè) nì ndòo-tè vivu nùù-né, ñàyùcàndùá vátùni quida-nda cuenta na ian ndisa, sàni natiacù-te.

²⁰ Daaní, después (nì cundaà ndisa inì-xi) ñà-xiníndisâ stná Isaac mà mii-yá, vàchi cuàhà gá ñà-ndiaha ìi nì cachitnùhu-ne xì (ùì dèhe-ne) Jacob xì Esaú sàhà nansa icúmí cuu xi-né quìvì nùù-xí. ²¹ Daaní, Jacob mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-ítúú cuàhàn-nè cui-nè, dandu nì càhàn-nè xì iin iin dèhe José, nì cachitnùhu-ne xì dèheñani-né mà ñà-ìcúmí-tè nìhì-té cuàhà ñà-vàha ndiaha nùù Dios. Ducán nì cachi-nè, naquímànì-né Dios, te itúú-né

nùu bastón xi-ne. ²² Daaní, José mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vâchi na sá-ítúú cuàhàn-nè cui stná-nè, nì cachi-nè ñà-seguru icúmí caquee libre nsidaa nècuàchì raza-nè Israel nùu ñuu Egipto. Te nì nacoo stná-nè órden nansa quida nèhivì xì iquicúñú-nè nú sàni xihì-nè.

²³ Daaní, stná yuadíhí Moisés, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní tùinuù dèhe-ne mà. Te nì caxini-nè cuahani iá-vè, ñàyùcàndùá mate sàni dandàcú rey cui-vè, doco cóni yúhì-nè; ùni yòò nì ìa dèhé-vè nì quida-ne.

²⁴ Daaní, stná Moisés mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te sàhámà na sání sahnú-ne, cóni cùnì-nè cachi gà nèhivì ñà-dihi-né nduú dèheyoco rey. ²⁵ Còò, chicá nì cudii ini-nè cùhùn-nè cutnahá-né xì nèhivì xí Dios, mate cuàhà gà nì ndòhó-né, te màdiá ndòo-ne (ndé iá-nè), te quida-ne ñà-vico sìquini iá ñuhivì yohó, vâchi cuisì sacù-ni tiempu coo ñà-vico ma. ²⁶ Chicá nsiha ichì Cristu nì cúnchícùn-nè nihnú ini-nè, mate nì cáhìchì ini nèhivì-né; te cóni xího stná-nè ñà-cuicá ñuu Egipto yucán, vâchi iin-ni nihnú ini-nè ñà-cuisì nùu Dios icúmí-nè nihítáhvi-né cuàhà ñà-ndiaha ì.

²⁷ Daaní, na ní quee-ne ñuu Egipto mà cuàhàn-nè, divi sàhà-ñá xiníndisá-né mii-yá nì sandua. Nì cóni yúhì-nè ñà-nì xidà guá ini rey dandacú yucán, vâchi iin-ni nchícùn vii-néyà na ian xinínùu-néyà, mate có-tuí-yá indéhe-nda.

²⁸ Daaní, ñà-sàni xinindisá-né mii-yá nduú stná na ní quida-ne vicò pascua primeru, mii-né xì nèhivì raza-nè, te nì dàcáa-ne nù (lèlù ìcà yehè-né) sàhá màsà cúí dèhe sahnú-né quida ángel yàha yucán. ²⁹ Daaní, na ní yàha-ne Mar Cuahá, te nì nduhìchì cahà mar mà nahi ñuhù íchì, divi sàhà-ñá nì xinindisá-né Dios nì sanduu stná mà. Doco tè-ñuu Egipto, na ní cuni stná-te yàha-tè yucán, dandu nì càhà nsihi-tè.

³⁰ Daaní, sàhà-ñá nì xinindisá stná nèhivì raza-ndà mii-yá, ñàyùcàndùá nì nacununduu-nè ñuu Jericó ùsà quivì, te nì caà nama ndiadí nùu ñuu mà.

³¹ Daaní, stná nècuàchì ñahà nani Rahab, mate cuàhà tiàa nì xicanuu xi-né (antes), doco nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè mii-yá, vâchi na ní techuún Moisés iin ùi tiàa ñà-nacuni-te nansa iá ñuu nècuàchìma, dandu nì chindee-néte. Ñàyùcàndùá, cóni xihì-nè nahi nèhivì dava ga có-xiníndisá.

³² Pues vichi có-xiñuhù cachi guè (sàhà nèhivì sànahà ma), ni mà sàà stnái nacani nsihi xi-nsiá sàhà nsidaa-né, divi sàhà Gedeón, xì sàhà Barac, xì Sansón, xì Jefté, xì David, xì Samuel, xì sàhà stná dava ga nècuàchì nìsa cahàn cuenta xi Dios. ³³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì xinindisá nsidaa nècuàchìma mii-yá, (ñàyùcàndùá nì quida-ne cuàhà obra ndiaha). Dava-ne nì cundee-né nùu nsidaa nèhivì ndoó inga ñuu. Dandu nì cusahnú víi-né, te nì nihì-né ñà-vàha nì cachi sahnú Dios xi-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùu nsicaha, cóni sàxí-siné. ³⁴ Te dava stná-nè, nì cundee-né nùu ñuhu xixìn, cóni quidá dañúà xi-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùu nèhivì cuàhàn cahni xi-né xì espada nì cúí. Stná nècuàchì còò fuerza xi, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì ndufuerté-nè, vâtùni nì nacuahandee ini-nè, te na ní caquixi soldadu inga ñuu, vâtùni nì chindee-né mii-né, te nì taxi-né nsidaa tèmà. ³⁵ Stná nècuàchì ñahà, nì xinindisá stná-néyà, te ñàyùcàndùá nì nihítáhvi dava-ne nì natiacu iin nèhivì vehe-ne. Doco dava stná nècuàchìma, nì dandòhó nèhivì-né, te nì xihì-nè; vihini dacácu-tèné nì cúí (nú ni nácóó-né ichì-yá); doco còò, cóni quidá-né ducán, vâchi cùnì-nè nihítáhvi-né iin ñà-vàha chicá ndiaha, divi ñà-natiacu-nè. ³⁶ Daaní, dava stná nècuàchì sànahà ma, cuàhà gà nì sàcùndiaa nèhivì-né, te nì ñàhni cuí stná-nè. Te dava stná-nè, nì sàcùnuhni stná-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè. ³⁷ Te dava stná-nè, nì sahnì nèhivì-né xì yuù, ò machete. Te dava-ne, serruchu nì quedava-ne. Cuàhà gà nì candoho-ne nì quida nèhivì. Ñàyùcàndùá, yohó te yucán nì xicanuu ndahví-nè, nìsa idàhvi-ne xì cuisì iin riì ò sìmbee, vâchi ndahví dahuun-ne, cuàhà tñundoho nì xini-nè;

quini nì dándòhó nèhivì-né. ³⁸ Nì xìcanuu ndahví-nè yucù dáná, ò inga xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì caquidì-nè ini cueva, ò ini iin chìcòhò cahnú. Ducán nì cuu xi-né mate chicá ndiaá-nè nùù nsidaa gá nèhivì ñuhiví. ³⁹ Doco nsidaa nècuàchì sàhana ma, mate ní nìhì-né nì ndee vaha-ne nùù Dios ñà-nì xinindísá-néyà, doco cóni nihitáhvi-né ñà-ndiaha ì nì cachi-yà (xì xii-ndà) antes. ⁴⁰ Còó, vachi sàhà-ñá nihnú stná ini-yà ndohó, ñàyùcànduá nì chitnùnì ini-yà ñà-dècuèndè quivì vichi coo iin ñà-chicá ndiaha nihitáhvi-ndà, dandu iin-ni nacuatnaha-nda xi nècuàchì yucán cundiatú anima nsidaa-nda.

12

Cuisì Jesús ni cúndéhe-nda nùù-xí

¹ Vichi cuàhà sàstnùhù nèhivì (sàhana) sàni nacani xi-nda ñà-ndiaha guá iá (nú xinindísá-ndá mii-yá). Ñàyùcànduá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa iñàha sadí xì nùù-ndà. Nì nácóó-ndá nsidanicuú cuàchi quida-nda, vachi ñà-yùcán nduá dacá xi dìni-ndà. Iin-ni nì cúchícùn vii-ndà mii-yá inii vida xi-nda; nacua quidá nècuàchì dadavá stnahá xinú carrera, ducán xiñuhu nacuahandee ini-ndà. ² Iin-ni nì cúndéhe-nda nùù Jesús, vachi sàhà mii-yá nì quesaha-nda xinindísá-ndá ichì-yá, te divi-ya icúmí chindee stná xì-ndà ndé cachi xìnu vida xi-nda. Te mate nchìca cruz nì ndoho-ya, doco cóni ndúlócò-yà na ní cahíchì ini nèhivì-yá ñà-nì xìhì-yà ducán, vachi ináhá-yâ, después icúmí-yâ sàà-yà coo-ya contentu. Daaní, (mànuhù-yá gloria), te yucán nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios.

³ Pues vichi xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cuu xi-yá, cuàhà gá nì quida quini nèhivì cuáchi xi-yá, doco nì quidandee ini-yà. Ñàyùcànduá, nsinuu inì-nsia ñà-jaàn, còtó cucahan-nsiá mà cúndéé gâ inì-nsia, te cuhuun inì-nsia. ⁴ Vachi ñà-ndáà nduá, cuàhà lucha fuerte sàni quida-nsia ñà-màsà cúndéé nèhivì cuáchi ma nùù-nsiá, doco ni-iin-nsia tàñáha ga cahnì-né. ⁵ Doco nacua indéhí sàni nandòdó-nsiá nansa cachí Dios nùù tutu ì ndé cáhàn-yà xì-ndà na iin yua-nda. Pues dohó cachí-yà:

Hijos míos, màsà cúñáñá-nsiá nú nání-nsia nùù yùhù ana nduú Stoho-nsiá Señor; còó, ni màsà cúhúún stná inì-nsia nú sàni sàhi-nsiá iin conseju tii.

⁶ Vachi Stoho-nsiá nduí, te cuú inì sàhà nsidaa-nsiá, ñàyùcànduá fuerza nàni-nsia, vachi nsidaa ana sàni nacàxin ñà-cunduu-ne dèhi, icúmí-né ñàhni stná-nè, cachí Dios.

⁷ Ñàyùcànduá, xiñuhu quidandee ini-ndà na nání-nda nùù-yá, vachi sàhà-ñá nduú ndisa-nda dèhe-ya nduájàn. Sà-ináhá-ndá, na cuati-nda, nsidan-icuu-nda nì nìhì-ndà conseju nùù yua-nda. ⁸ Doco quivì vichi, nú còò ni-iin conseju níhì-ndà nùù mii-yá, dandu cuní cachàmà ñà-có-nduú ndisa-nda dèhe-ya, vachi nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, ducán quidá-yá xì-né. ⁹ Vachi yua-nda ñuhiví yohó, nìsa danáni stná-nèndó, te nìsa cahvi-ndané. ¿Amádi chicá ndiá ìcà-ndà cundoo stná-ndà sujetu nùù Yua-nda iá ansivi, te ducán nìhì-ndà cutiacu ndiaha-nda? ¹⁰ Vachi sacu tiempu nì ndòo-nda nùù yua-nda ndoó ñuhiví yohó, te nacua cudî ini-nè, ducán nìsa danáni-nèndó. Doco mii-yá, cuisì sàhà ñà-cunduu ñà-vaha xi-nda nduá danáni-yàndó, te ducán cunduu ndisa-nda nèhivì ì nahi mii-yá. ¹¹ Pues ñà-ndáà nduá, có-cudî ini-ndà na hora níhì-ndà conseju; tnùndoho nduá cahan-nda; doco nú sàni yàha, te sàni sàà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà, dandu chicá ndiaha coo vida xi-nda, vachi chicá vii sàni sàà-ndà nacani ini-ndà.

Cuàhà gá peligrù ndácàn nú cahíchì ini-ndà palabra cachí Yua-nda Dios

¹² Ñàyùcàndüá, màsà cúndóó-nsiá cuhúún gá inì-nsia na ian nì còyo ndahàsàhà-nsiá; còó. Iin-ni ni nácuàhandee inì-nsiá cuniá, ¹³ micuísì ichì váha-ya nanducu-nsiá sàhà-ñá màsà túcù iin nècuàchì tàcútùha viì cacanuú nacua ndiá ìcà-né. Te nú sà-íá iin ana tàcúndàà vaha inì-xi ducán, dandu nanducu-nsiá nansa ndufuerté anima-nè.

¹⁴ Nì cúndóó mánì-nsiá xì nsidaa ñanìtnaha-nsia, te ni cuáhandee stná inì-nsia cunihnu ì inì-nsia nicanicuahàn, vèchi nú có-nìhnú ì inì-ndà, mà nunca sàà-ndà cuni-ndà nù Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te cuidadu ni cúndóó stná-nsiá còtó nandóó-nsiá gracia xi-ya, te sàà-nsiá nanduu-nsia nèhivì malu ndedúma inì-xi, vèchi nacua quidá iin yohò yùcù dàná, ducán cui quida stná nècuàchì malu, mate imindaa-né, doco vihini cunduu-ne dañu xi cuàhà gá nèhivì. ¹⁶ Ñàyùcàndüá, cuidadu cundoo-nsia, còtó coo iin-nsia cùtóó xì ñahà, te ò iin ana có-ndùlócò-xì ichì ñi-yá na ian nì quida Esau sàhana. Dèhe sahnú nì sanduu-ne, ñàyùcàndüá, icúmí-nè ndutahvì-né cuàhà ñà-ndiaha ni cuí, doco nì dama-ne derechu mà sàhà cuisì iyuhu ñà-ndüá nì xixi-ne. ¹⁷ Te ináhá-nsiá nansa nì cuu xi-né después, cóni níhì-né ndutahvì gá-nè ñà-ndiaha ma nù yua-né, mate yáha ga nì cuni-nè nìhì-né. Nì sacundahví-nè (nù nècuàchimà), te nì sacu fuerte-nè, doco mànicuì gá, vèchi cóni níhì-né nansa nadama-ne ñà-ndüá sàni quida-ne mà.

Tucu iá ñà-ndüá nì xini nèhivì sàhana na ní sàha Dios-nè ley primeru

¹⁸ Vèchi ndohó, cóni tnátuu-nda nù iin yucù (ñuhivì yohó nacua nì quida nècuàchì Israel sàhana), vèchi yucù (Sinaí yucán), xixàn, te iin tnúú ndúchì, có-tùínúú, te caná fuerte tàchì. ¹⁹ Te nì sivi stná corneta; dandu nì tiacu cáhàn fuerte mii-yá. Doco nèhivì mà, nì sacundahví-nè nù-yá ñà-màsà cáhàn gà-yà xì-né ducán. ²⁰ Vèchi màni cúndéé gá ini-nè quida-ne cumplir palabra nì cachi-yà. Te dohó nì cachi stná-yà: “Màsà náná-nsiá ìcà yucù jaàn, te ni quisi xí-nsiá, vèchi nú ducán, dandu icúmí-nsiá cahni-nsiási xi yúú, ò xì lanza”. ²¹ Cunaha-nsiá, yáha ga nì cayùhí cuaá nèhivì mà na ní indehè-né nansa nì cuu. Dècuèndè stná Moisés nì cachi-nè: “Ndé quidí cuisì ñà-yúhí güè”.

²² Doco ndohó, còó, vèchi ichì yucù nani Sión sàni quihin-nda vichi, vèchi yucù yucán nduú ñuu mii-yá iá nicanicuahàn. Te Jerusalén Nsiaha Iá Ansivi, ducán nani stná ñuu mà. Te sàni sàà stná-ndà ndé ndoó tàcà cuàhà mil ángel xi-ya, ²³ ndeníhí vaha-neyà. Te sàni nacuatnahá stná-ndà xì nsidaa gá nèhivì xínduu dèhe-ya, divi nsidaa ana itándiaa quivì-xì ndè gloria xi-ya. Te sàni dàtnátuu stná-ndà anima-ndà nù mii-yá ana icúmí nsidandaà sàhà nsidaa nèhivì, divi nduú Dios; te vichi iin-ni sàndúú stná-ndà xì nèhivì nì ndee vaha nù-yá sàhana, doco vichi sàni nìhì stná-nè nì cundiatú ndiaha stná anima-nè. ²⁴ Vèchi nù Jesús sàni tnátuu anima nsidaa-nda, vèchi divi mii-yá nduú ana cáhàn nihni sàhà-ndà, te nì saquin stná-yà iin tratu saa xi-nda, divi nduú ñà-nì xitià nì-yá (sàhà-ndà); te cunaha-nsiá, chicá ndiaha quidá nì-yá mà nù nì Abel sàhana.

²⁵ Ñàyùcàndüá, cuidadu ni cúndóó-nsiá ñà-màsà nácuáa-nsiá mii-yá ana cáhàn xì-ndà vichi. Vèchi nú cóni cácu nèhivì sàhana na ní cahíchì ini-nèyà na ní cáhàn-yà xì-né ñuhivì yohó, dandu chicá mà cácu ndohó nú cahíchì ini-ndà palabra cachí-yà xì-ndà dècuèndè ansivi. ²⁶ Na ní cáhàn-yà antes, fuerte nì tnàa ñuhivì; doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-ndà inga palabra yohó, cachí-ya: “Inga xichi icúmí datnái ñuhivì. Doco màdì cuisì ñuhivì yohó icúmí tnàa; còó, dècuèndè stná ansivi icúmí tnàa”. ²⁷ Te na ní cachi-yà palabra mà ñà-inga xichi icúmí tnàa, pues cuní cachàmà ñà-ìcúmí cuxio nsihi nsidaa ñà-ndüá nì quidavàha-ya ñuhivì yohó. Doco nsidaa ñà-cuàhàn cunaha nicanicuahàn, icúmíâ ndò. ²⁸ Vèchi ñuhivì ì ndé icúmí-ndá cundoo-nda, mà nunca ndutá. Ñàyùcàndüá, iin-ni xiñuhu naquimanì-ndàyá sàhàmà

sàhà-ñá vátùni cunucuachi víi-nda nùù-yá nacua cuní-yà quida-nda, te cahvi víi-ndayá; màsà nácuìdiqui uun-nda ichì-yá,²⁹ vèchi nahi ñuhu níhi nduú-yá, te mà úhì cahmi nsihì-ya (ana cahìchì ini).

13

Nansa quida-nda, te cudì ini Dios sàhà-ndà

¹ Iin-ni ni cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà na ian iin-ni ñaní xínduu-nda. ² Màsà nándodó-nda coo manì ini-ndà xì nèhivì cóyo vehe-nda, vèchi dava nèhivì, ndè stná ángel xi Dios nì dàyáha-ne vehe-ne, te cónì cúndáà ini-nè. ³ Te xiñuhu nsinuu stná ini-ndà compañeru-ndà xíndiadi vehecàa; te ducán quida-nda cuenta na ian cutnáhá stná-ndà xì-né ndiadí-ndà. Te nú quidá quini nèhivì xì dava ga compañeru-ndà, dandu cundehè ndahví stná-ndà nècuàchì mà, vèchi na nèhivì nduú stná-ndà, te vihini cuu stná xì-ndà ducán iin quivì.

⁴ Daaní, xiñuhu quida tñùñuhu stná-ndà xì nècuàchì vehe-nda. Màsà quidá-ndá ni-iin falta xì inga nèhivì. Vèchi iin castigu fuerte cuàha Dios ana nchícùn xì ñahà, te ò ana càhàn xì nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-xi.

⁵ Màsà xího-nda cucumi-nda ñà-cuicà ñuhivì yohó. Nacua sà-ìcúmí-ndá, xì ñà-jaàn-ní ni cúndóó-ndá contentu, vèchi sàni cachi-yà: “Yùhù, mà nunca nandodí mii-nsiá. Mà nunca nacoò nihni mii-nsiá”. ⁶ Ñàyùcànduá, vátùni càhàn ndee-nda, cachí-ndà:

Divi Stoho-ndà Señor nduú ana chindéé xí. Mà yúhì, vèchi còò ni-iñàha cui quida nèhivì xì’.

⁷ Daaní, xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nècuàchì nìsa idònùù nùù-nsiá antes, divi nècuàchì nìsa dacuaha-xi-nsiá palabra ì xí Dios. Xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nìsa quida vè-né vida xi-ne, te iin-ni ni cúndísá stná-nsiá nahi mii-né.

⁸ Cunaha-nsiá, iin-ni iá Jesucristu, dècuèndè sàhana xi vichi, te nicanicuahàn.

⁹ Màsà cuàha-nsia chiyuhù nèhivì-nsiá ñà-cunchicùn-nsiá inga ichì có-ínahá-nsiá, vèchi cuàhà ichì tùcù iá chináhà-nè; cuàhà gá ichì tàcùnì-ndà iá. Doco ndohó, chicá vaha cuisì gracia xi mii-yá ni cúnhnú ini-ndà, te ndufuerté anima-ndà, màdiá cunchicùn-ndà iin ley cachí sàhà cuisì índu comida cui cuxi-nda, vèchi nèhivì nacání guá inì-xi sàhámà, còò ni-iin ñà-vàha xi anima-nè tavá-né.

¹⁰ Dùtù xinúcuáchì veheñuhu (xi raza-ndà, itiácú-nè ñà-nduú promesa xi nèhivì). Doco ndohó, iá stná promesa xi-nda, (divi nduú Jesús); doco nècuàchì veheñuhu ma, còò derechu xi-ne nìhitáhvi-né ni-iñàha nùù mii-yá.

¹¹ Vèchi quisì nduú promesa sàha-ne veheñuhu ma, xítià nì-sí, dandu nihí dùtù-ñà sàhàn ndé nduú lugar chicá ì, te quidá-nèàmà presentar sàhà cuàchi nèhivì. Doco iquicúñú quisì mà, còò; ndè fuera ñuu icúmíá coca. ¹² Pues divi ducán nì cuu stná xì Jesús sàhà-ñá nìhì nèhivì ndoo ndisa cuàchi-ne sàhà nì-yá. Vèchi fuera ñuu nì ndoho stná-yà. ¹³ Ñàyùcànduá ndohó, iin-ni ni cunchicùn stná-ndayá, mate icúmí-ndá nacoò-nda ñuu-ndà, te cahìchì ini nèhivì-ndó nacua nì quida-ne xì mii-yá. ¹⁴ Vèchi ni-iin ñuu iá ñuhivì yohó, mà cúnduá ñuu-ndà nicanicuahàn. Còò, iin ñuu quesaa quivì vèxi xi-nda nduá ndiatu-nda. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nicanicuahàn ndiá ìcà-ndà ndenihi vaha-nda Dios sàhà ñà-nduá nì quida Jesús. Vèchi na iin ofrenda xi-nda nùù-yá nduájàn na ndácùcahan-nda quivì-yá, te naquímànì-ndayá.

¹⁶ Daaní, màsà nándodó stná-ndà quida-nda obra xì ñànìtnaha-nda, te chindee stnaha-nda, vèchi ñà-jaàn ndisa nduú promesa cudì ini-yà sàhà-xí.

¹⁷ Nsidaa ñà-nduá cachí nècuàchì idónuu nùù-nsiá, cunini-nsia, te cundoo-nsia sujetu nùù-né; vèchi inùù-né nùù-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi

anima-nsià; te icúmí stná-nè nacuàha-ne cuenta nùù Dios sàhà nsidaájàn. Ñàyùcànduá, cunini-nsianè sàhà-ñá cudì ini-nè quida-ne chuun ma, te màdiá dacúhúún ini-nsiànè; vàchi nú ni cúhúún ini-nè quida-nsia, mà cúí cunduamà iin ñà-vàha xi-nsia.

¹⁸ Cacán tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsí, vàchi ináhá-nsí còò ni-iin cuàchi dandoho-xi-nsí, te iin-ni cuní-nsi quida vii-nsí nsidanicuú tiempu.

¹⁹ Ñàyùcànduá, sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-nì cácan tàhvi cuáhà-nsiá sàhí sàhà-ñá chicá yàchì cui nasà ndé ndoó-nsiá.

²⁰ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios, vàchi sàhà-ñá nì xìtià nì Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcànduá nì saquin Yuandiaha-yá iin tratu saa xi nèhivì, te nduámà iin palabra mà nunca nsihi, vàchi mate ní xihì Jesucristu, nì natiacu-yà nì quida Yuamáni-yá, te nì sàà-yà nì sàcùnduu-ya Pastor ndiaha xi-nda. ²¹ Te vichi cahnú gá Dios ni sàà-nsià nìhìtáhvì-nsiá nsidanicuú ñà-vàha xi-ya sàhà-ñá cui quida-nsia cumplir ñà-nduá cuní-yà quida-nda; vàchi nú ni nácuàhandee ini-yàndó (xì poder ndiaha) xí Jesucristu, dandu vátùni quida ndisa-nda ñà-nduá cudì ini-yà sàhà-xí. ¡Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn! Amén.

²² Yuhù sacúndáhvî nùù-nsiá, ñáni, màsà cúdúchí inì-nsia sàhà conseju tii sàni tiai nùù-nsiá yohó, vàchi iin ùi-ni palabra nduá.

²³ Cunaha-nsiá, sàni quee ñani-ndà Timoteo vehecàa. Te nú ni quésáa yàchì-nè ndé ié` yohó, dandu cutnahá-nsí sàà-nsi ndé ndoó-nsiá.

²⁴ Cásàhùì xì nsidaa ana idónuu nùù-nsiá, cachi-nsià xì-né. Te cásàhù stnàì xì nsidaa gá nèhivì xí Dios. Daaní, nècuàchì ladu Italia cutnàhá-xì yohó, cásàhù stná-nè xì-nsiá.

²⁵ Te nsidaa-nsiá, ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi-ya. Sà-íà.

Tutu Nì Tiaa Santiago nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Santiago, iin ana xinúcuáchí nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-nda Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi nsì-úxìn ù dèhe yohòtéhè-nda Israel, doco vichi inicutu ñuhiví sàni xitià-nsiá. Yùhù cásàhùì xì nsidaa-nsiá.

² Ñàni, xiñuhu cudì ini-nda na yáha-nda nsidanuu clase tnùndoho. ³ Vàchi iin tnùndoho, prueba nduá a ndisa xiníndísá víi-ndayá, á coó. Te cunaha-nsiá, divi sàhà tnùndoho ma vátùni cutùha stná-nda quidandee ini-nda.

⁴ Ñàyùcànduá, iin-ni ni quidándéé ini-nda ducán dècuèndè nìhì-nda vátùni cundee ini-nda sàhà ndéni iñàha nì cui, dandu cunduu ndisa-nda nèhivì ì inì-xì nacua cunì-yà cunduu-nda, te mà quidámànì gá ni-iin ñà-vàha nù anima-nda.

Nansa nìhì-nda cunchichí ndisa-nda quida Dios

⁵ Cunaha-nsiá, nú có-cùndàà ini-nda nansa quida-nda, dandu ni càn tàhvì-nda nù Dios, te ducán cundaà vaha ini-nda sàhàmà, vachi mii-yá, sàhatahvì-yándô ñà-nduá xiñuhu, mà dñndiá-yà, te mà cánàhá-yà xì-nda.

⁶ Doco ni cúníndísá vaha-nda, te màsà nácánì ini-nda a jáán, ò á coó, vachi nú ducán, dandu cunduumà na ian quidá tècuí mar, yohó te yucán ndiachi-té quidá tàchì. ⁷ Te nú divi ducán quidá stná ndohó, dandu màsà cúníhnú ini-nda nìhìtáhvì-nda ni-iñàha nù Stoho-nda Señor. ⁸ Vachi nèhivì mà-ín-ní nihnú inì-xì, mà nunca sàà-nè cutùha-ne quida vii-né nacua ndiá ìcà-né.

⁹ Ñàni, nú nècuàchì ndahví nduu-nda, dandu xiñuhu cudì ini-nda, vachi cunaha-nsiá, nù mii-yá sàni nana ducún-nda. ¹⁰ Doco nú nèhivì cuicà nduu-nda, te sàà-nda yaha ndahví-nda, dandu vátùni cudì stná ini-nda sàhàjàn, vachi nècuàchì cuicà, mà úhì ndañuhu yàchì-nè na ian cuú xi ita caná yùcù iá campu. ¹¹ Vachi nú sàni xinu fuerte orá, te nì cuhìni, dandu íchì yùcù mà, te ndàhvà ita-ñà, mà vícò gá iá-yà. Pues ducán iá stná xì iin nècuàchì cuicà, icúmì-nè ndañuhu yàchì stná-nè mahì chuun xi-ne.

Nansa xiñuhu quida-nda na yáha-nda tnùndoho

¹² Nansicáhàn-nda nú ni quidándéé ini-nda na yáha-nda tnùndoho, vachi nú ducán, dandu icúmì-nda ndee vaha-nda nù Dios, te nìhì stná-nda iin ñà-vàha ndiaha xi-nda nù-yá, divi ñà-cutiacu-nda nicanicuahàn, vachi ñà-jaàn nduá sàni quida-ya comprometer xì nsidaa nèhivì cuú inì-xì sàhà-yá.

¹³ Doco nú xího iin nèhivì quida-ne iin ñà-có-ndiàá, dandu màsà cáchì-nè Dios daxího xi-né. Còò, vachi Dios, mà cúí xihò-yá quida-ya ñà-có-ndiàá, ni có-dàxího stná-yà ni-iin nèhivì quida-ne ducán. ¹⁴ Cunaha-nsiá, cuisì-ní ini anima mii-nda xího quini-nda ducán, te ñà-jaàn nduá dítà xì-nda ñà-cùnì-nda quida quini-nda. ¹⁵ Daaní, nú ducán xího-nda quida-nda, dandu después sà stná-nda quida ndisa-nda iin cuàchi ma. Doco ¿índù fin cucumi cuàchi ma? Cuisì ñà-cahni dahuàn-ndó. ¹⁶ Ñàyùcànduá, (cachì xì-nsiá), ñani màní, màsà nunca cuàha-nda datúcù ni-iin nèhivì-ndó.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), nù Yua-nda Dios iá ansivi quixí nsidaa ñà-vàha nù-nda, vachi nsidaa ñà-ndiaha nìhìtáhvì-nda, divi nù mii-yá quixá. Te chicá dat-nù-yà (sàxìnìtnùnì-nda) nù nsidaa ñà-tnùú iá ansivi. Doco mii-yá ni-iyuhu có-dàma-ya (nahi orá), vachi orá, xicá-yá, te iá còndàhvì-yá, doco Dios, còò, mà dáma-ya. ¹⁸ Te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cunini-nda palabra ndàcuisì xì-yá sàhà-ñá ducán sàà-nda cunduu-nda dèhe ndisa-ya; dandu nù nsidanicuú

ñà-ndùá nì quidavàha-ya, ndohó cunduu-nda ana chicá cudî ini-yà sàhà-xí na iin primicia ndiaha.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, siempre xiñuhu cundoo tùha-nda cunini vaha-nda sàhà iñàha, te màdiá càhàn yàchì-ndà, te menos màsà cuídà yàchì ini-ndà, ñani màní. ²⁰ Vàchi nú ni cuídà ini-ndà sàhà iñàha, mà chéndéâmàndó quida vii-ndà nacua cuní Yua-nda Dios. ²¹ Ñàyùcàndùá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-íá quini, xì nsidaa stná ñà-có-ndiáá iá guá ñuhívì yohó, te ni màsà ndúcuéhé stná-ndà; còó. Iin-ni ni cúníní-ndá palabra ndiaha xí-yá nì chiñuhu-ya ini anima-ndà, vachi sàhà palabra ì mà vātùni càcu-nda.

²² Doco màdí cunini uun-nda palabra mà. Xiñuhu ñà-quida ndisa stná-ndàñá cumplir, vachi nú coó, dandu cuisì-ní ñà-dàndàhvì-ndà mii-nda nduá. ²³ (Uun-ní queá) nú iníní-ndá palabra ì mà, te có-quidà-ndà ñà-ndùá cachá, vachi ducán queámà na ian indéhe-nda nùù-ndà nùù iin yùtátá, ²⁴ te xiní-ndà nansa iá-ndà, doco nú sàni quee-nda cuàhàn-ndà, dandu nándodó-nda nansa iá nùù-ndà. ²⁵ Doco nú iníní víi-nda ñà-ndùá cachí ley ndiaha xí-yá, te có-nàndodó-ndañá, iin-ni nchícùn-ndañá, dandísá, icúmí-ndá nihítàhvì-ndà gracia ñà-chindee xi-nda. Te divi ley mà nduá tavá xi-nda libre (nùù cuàchi-nda).

Nansa xiñuhu quida-nda nú cahvi ndisa-nda mii-yá nacua ndiá icà-ndà

²⁶ Dava nèhivì, tuxí ínì-nè nchícùn vii-né religiòn xi-ne, doco tùha stná-nè canàhá ndevàha-ne. Cunaha-nsiá, uun-ni queámà sàhà religiòn xi-ne, cuisì dandahví uun-ne mii-né. ²⁷ Vachi nú cuní-ndà cunucuachi ndisa-nda nùù Dios, dandu xiñuhu chindee-nda penchì ndahví, xì nècuàchì cuaán ndahví, te cundiaa-ndà mii-nda sàhà-ñá màsà dásìvì-ndà mii-nda xi chuun sìquini iá ñuhívì yohó, dandu ñà-jaàn ndisa cunduu iin religiòn vaha nùù Yua-nda Dios.

2

Màsà cáhìchì ini-ndà ñanìtnaha-nda

¹ Ñànì, màsà cáhìchì ini-ndà ni-iin nèhivì, vachi nèhivì xiníndísá-xí Stoho-ndà Jesucristu nduu-nda, te ndiaha gá mii-yá. ² Ni cachí-ndà nì sàà iin nèhivì ndixí vico lugar ndé natácá-ndà cahvi-nda mii-yá, te ñuhú stná iin anillu oro dìnìndàhá-nè. Daaní, ni cachí-ndà nì sàà stná iin nècuàchì ndahví yucán, te ndahví gà ndixí-né. ³⁻⁴ Doco nú màdi iin-ni quidáñúhú-ndá ndùì nècuàchìmà, mà váha. Màsà quidáñúhú-ndá (cuisì) nècuàchì ndixí víi, te cachí-ndà xì-né: “Yohó coo-ní iin lugar vii”, te nècuàchì ndahví mà, còó, cutu cachí-ndà xì-né: “Jaàn cuiin-ní”, te ò: “Yohó coo-ní ñuhù”, vachi ñà-jaàn nduá sàni cahìchì ini-ndà nècuàchìmà.

⁵ Cunini vaha-nsia palabra yohó, ñani màní. Mate iyuhu icúmí nècuàchì ndahví ñuhívì yohó, doco ¿amádi mii-né nduú ana (chicá) sàni nacàxin Dios ñà-nihítàhvì-né cunindisá-né mii-yá, te divi fe xi-ne nduú ñà-cuicà-né? Daaní, después sàà stná-nè cundoo-ne ñuhívì ì xí-yá, vachi ducán sàni quida-ya comprometer xì nsidaa ana cuú inì-xi sàhà-yá. ⁶ Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vachi cahìchì inì-nsia nècuàchì ndahví. ¿Amádi nècuàchì cuicà nduú nècuàchì sahníndàhvì xì-nsiá, te sanícuàchì stná-nè sàhà-nsiá? ⁷ ¿Amádi divi stná-nè càhàn quini guá dìquì quivì ndiaha-yá, divi quivì nì ndacùcahan-nda (na hora nì quìhvi-nda ichì-yá)?

⁸ Pues nú cuní-ndà quida vii-ndà, dandu xiñuhu quida ndisa-nda cumplir nacua cachí ley ì nì sàha mii-yá ana cusáhnù nùù-ndà. Dohó cachí tutu nduú ley mà: “Nacua cuú inì-ní sàhà mii-ní, ducán xiñuhu cuu stná inì-ní sàhà ñanìtnaha-ní”, cachá. ⁹ Doco nú chicá quidáñúhú-ndá iin nèhivì nùù inga-nè, dandu cuàchi nduá, iá ndisa falta xi-nda, cachí ley mà. ¹⁰ Vachi

cunaha-nsiá, nú ni chívàha vii-ndà nsidanicuú ñà-nduá cachí ley ì mà, te iá iin xaan ndé cóni quidà-ndà cumplir, dandu queámà na ian cóni chívàha-nda ni-iñàha, ¹¹ vèchi imindaa mii-yá nì sàha xi nsidaa ley mà. Cunaha-nsiá, iin ley xi-ya nduú ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda. Daaní cachí stná-yà ñà-màsà cáhni stnaha-nda. Pues mate có-nchícùn-ndà inga nècuàchì ñahà, doco sahní stnaha-nda, dandu iá ndisa cuàchi-nda nùù ley mà (mate iá iyuhá sàni chivàha-nda). ¹² Ñàyùcànduá, ndiá ìcà-ndà càhàn vii-ndà, te quida vii stná-ndà. Vèchi divi nacua cachí ley ndiaha nì tavà xì-ndà libre, divi sàhájàn icúmí ndundaà sàhà cuàchi-nda. ¹³ Te nú có-ìndéhe ndahví-ndà ñanìtnaha-nda vichi, dandu quivì ndundaà sàhà-ndà, mà níhì-ndà cundehe ndahví stná-yà ndohó. Doco nú sàni indehè ndahví stnaha-nda, dandu mà yúhì-ndà quivì ndundaà sàhà-ndà.

Màsà cachí uun-nda xiníndísá-ndá mii-yá

¹⁴ Ñánì, ¿a cúndiáá ndisa ñà-càchì-ndà cahvi-nda mii-yá te nú cò-quidà-ndà obra? ¿A ndísá càcu anima-ndà nú ducán nduú modo cahvi-nda Dios? ¹⁵ Pues, ni cachí-ndà iá iin ñanìtnaha-nda xihì vixin, te còò sìcoto vaha xi-ne; te xihì stná-nè doco, vèchi còò ni-iñàha. ¹⁶ Daaní, ni cachí-ndà iá stná iin compañeru-ndà nì cachi xì nècuàchì ndahví mà: “Vàtùni cùhùn-ní; ni sàà-ní nadaà inì-ní, te ni sàà stná-ní chitu tixi-ní”, cachí-nè. Doco nú có-sàha-ne nècuàchì mà ni-iin ñà-cutiacu-nè, amádi uun-ni queámà. ¹⁷ Ducán stná xì ñà-cahvi-nda mii-yá nú còò obra xi-nda. Vachi nú ducán, dandu nàhà xicà có-càhvì ndisa-ndayá, vèchi cutu mindaa ñà-jaàn quidà-ndà.

¹⁸ Vihini cachí iin nèhivì: “Dava-nda cuisì fe xi-nda iá, te dava-nda, cuisì obra xi-nda iá”, doco còò, vèchi ¿nansa cui cundaà ini-ndà cahvi ndisa iin nèhivì mii-yá nú còò obra xi-ne? Doco nú iá stná obra quidá-né, dandu vátùni cundaà ini-ndà ndisa iá stná fe xi-ne. ¹⁹ Ndohó, xiníndísá-ndá ñà-imindaa Dios iá, te ndiaha gá iá ñà-xiníndísá-ndá ducán. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè stná ñà-malu, ináhá stná-si imindaa-yá iá, te quidí stná-si ñà-yúhì-siyá. ²⁰ Ndahví-ndà, te neciu-ndà nú tuxí ini-ndà cuisì fe xi-nda nduá ndiáá, te còò obra xi-nda. ²¹ Amádi ináhá-nsiá sàhà xii-ndà Abraham nansa nì ndee vaha-ne nùù Dios sàhà ñà-nduá nì quida-ne, ñà-nì ìa-ne dispuestu cuàhatahvì-né mii-yá (dèhe manì-né) Isaac, (dècuèndè sàni chinduhù-néte) nùù mesa ì. ²² ¿A xiní-nsiá nansa nì quida nècuàchì yucán? Nì cahvi-né Dios, te nì quida stná-nè cumplir (ñà-nduá nì cachi-yà): ñàyùcànduá, nduújàn nì sacatnahá, te sàhà obra xi-ne mà nì sàà-nè nì cahvi vii ndisa-ne mii-yá. ²³ Dandu nì cuu ndisa ñà-nduá cachí tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Nì xiníndísá Abraham Dios, te ducán nì ndee vaha-ne nùù-yá”. Dècuèndè nì cachi stná Dios amigo xi-ya nduú Abraham mà. ²⁴ Ñàyùcànduá, nàhà xicà, màdì cuisì-ní ñà-cahvi-ndayá nduá cuní-yà sàhà-ñá ndee vaha-nda nùù-yá. Cuní stná-yà quida ndisa-nda cumplir nansa cachí-yà.

²⁵ Inga casu nduú stná nècuàchì sàhana nani Rahab. Iin nècuàchì ñahà cónisá ìa sahnú inì-xi nì sanduu-ne, doco na ní casaà nècuàchì (ñuu Israel) ñuu-nè, nì quidañuhu-né nècuàchì mà, dandu después nì dàuùhù-nè nècuàchì mà inga ichì. Pues sàhà-ñá nì quida-ne obra mà, ñàyùcànduá nì ndee vaha stná-nè nùù Dios. ²⁶ Vèchi nú cahvi-nda Dios, doco có-quidá ndisa-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu (mà chíndéé) fe mà-ndó. Na ian sàni xihà nduá, vèchi cóá quidá, na iin cuerpu nsii còò cá anima-xi.

3

Cuidadu ni cúndóo-ndá sàhà ñà-nduá cachí-ndà

¹ Chicá vaha màsà cúndúú cuáhà-ndà nècuàchì chináhá (palabra ì), ñání, vàchi cunaha-nsiá, chicá icúmí-yâ nandacàn-yà cuenta nùù nsiùhù nècuàchì chináhá. ² Nsidaa-nda, cuáhà falta quida-nda. Te nú mà túha-nda cachi-ndà ni-iin ñà-có-ndiáá, dandu iin nèhivì quidá víi ndisa sàndùù-ndà, vàchi sàni cutùha-nda cadì-ndà nùù nsidaa ñà-chìcuéhè vihini sàà-ndà quida-nda. ³ Cundehè-ndà idu, chicáá-ndà frenu yuhù-sí sàhà-ñá cunini-sìndó, dandu vátùni cuitàndòò-ndàsì mate nahnú-si. ⁴ Stná barcu, mate nahnú cuáhà-nú, te ndee caná tàchì dàndiàchì xì-nú, doco cuisì iin yutnù chipalá tii nduá dacaca-xi-nú cùhùn-ndà ndéni nì cui cahan-nda. ⁵ Te divi ducán iá stná yuhù-ndà. Tiá, doco cuáhà gá chuun nahnú chiñúhà. (Ináhá-ndá), cuisì iin ñuhu tii cui dacuícùn xì inicutu iin yucù cahnú, te coco nsidaámà. ⁶ Te nacua quidá ñuhu mà, ducán quidá stná yuhù-ndà: cuáhà sàstnùhù chuun quini cáhàn sàhà-xí. Iá` nùù cuerpu xi-nda, doco mà úhì dacúnsidá cuàcha-ndó. Inii vida xi-nda, ducán quidá yuhù-ndà, cuáhà gá chuun daquíñúhà, te ¿índù divi níhà` cachí quini guá?` Pues divi nùù ñà-malu.

⁷ Nsidanicuú clase quisì, vátùni ndumansú-si quida nèhivì, a ducán nduú-si quisì yucù, ò laa, ò quisì cuàti, o quisì mar, nsidanicuú clase-si sàni nsidamansú nèhivì-sí. ⁸ Doco yuhù-ndà, còó; tàñáha ga cundee ni-iin nèhivì nùá. Iin mal nduá; mà cándísà dandacu-nda nùá. Na ian quidá iin tàtnà dáná, ducán quidá stná`, vàchi chituá ñà-có-ndiáá. ⁹ Xì yuhù-ndà naquímànì-ndà Yua-nda Dios, te después divi-nia (vihini) canáhà-ndà xì ñanìtnaha-nda, mate nahi mii-yá iá stná-nè, vàchi nacua iá mii-yá, ducán nì quidayucun stná-yàndó. ¹⁰ Mismo yuhù-ndà sàni naquimanì-ndà mii-yá, te nì canáhà stná-ndà (xì ñanìtnaha-nda). Pues cunaha-nsiá, mà váha quida-nda ducán, ñání. ¹¹ Vàchi iin tè-dòcò, iin-ni ndéà tècuí vaha, te ò iin-ni ndéà tècuí ùhà. ¹² Te ò iin yutnù, ¿a vátùni cucàa quisì vídì-nu nú díin yutnù nduú-nu? Còó. Ni mà cúí cuàha stná sìhigu nùù nducu yòhò sì-uva. Te lugar ndé caná tècuí ùhà, có-càná stná tècuí vaha.

Cuisì nèhivì datnúù Dios sàxìnítnùnì-xi nduú nèhivì nchichí ndisa

¹³ ¿A nchichí dava-nsia (cahan-nsiá), te ò sàni dàcuáhà stná dava-nsia? Nú jaan, dandu xiñuhu cunihnu ndahví stná ini-nsià, te quida-nsia puru ñà-íá víi, dandísá, sàà cunahà xicà nchichí ndisa-nsia. ¹⁴ Doco nú túha-nsia cumbidia cuáhà ini-nsià, ò cuisì sàhà mii-nsiá nacánì ini-nsià, dandu màsà cáchì gà-nsià nchichí-nsià, vàchi có-nduá ñà-ndáá; tnùhu nduá. ¹⁵ Vàchi modo xi-nsia mà, có-nduá nahi palabra nchichí vaxi nùù mii-yá iá ansivi. Vàchi nú cutu cáhàn nchichí-ndà, te có-quidá víi-nda, dandu náhà xicà, cuisì ñuhívì yohó vaxi palabra mà; dìni nèhivì ùn nì quea, te divi ñà-malu nì chitnùnì ini xán. ¹⁶ Vàchi nú cumbídiá ini nèhivì, te cuadú-nè, dandu seguru cundoo stná-nè náâ stnahá-né, te quida stná-nè nsidanuu clase chuun có-ndiáá. ¹⁷ Doco nú nchichí ndisa-nda quidá mii-yá iá ansivi, dandu ñà-sàni ndu-ìi sàxìnítnùnì-ndà nduá, te túha-nda cundoo manì-ndà; mà dáná-ndá. Cáhàn víi stná-ndà xì nèhivì, te cundehè ndahví stnahá stná-ndà, vàchi vaha ini-ndà, iin-ni cáhàn ndàà-ndà nacua iá iin chuun, mà dánánì uun-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà cunduu-nda nèhivì quidá víi ndisa, dandu viví-ni nì cáhàn-ndà xì ñanìtnaha-nda sàhà-ñá cundoo manì nsidaa-nda, vàchi ducán queamà na ian chìhì-ndà iin tata vaha, dandu después ndanchito iin cosechá ndiaha.

4

Màsà cándísà-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhívì yohó

¹ Dava-nsia indéhe úhì stnahá-nsiá, te náâ stnahá stná-nsià. Pues, ¿ndiá díshà-xí iá ducán, tuxí ini-nsià? Amádi sàhà ñà-xího guá-nsià iñaha, te

dacá mà sàxìnítnùnì-nsià. ² Xího-nsiá iñàha, te nú mà cùì níhì-nsiáñà, dandu (cuní-nsià) ndañuhu nèhivì (icúmí xân). Te nú cumbídiâ stnahá ini-nsià sàhà iñàha, te mà cùì níhì stná-nsiáñà, dandu nâá stnahá-nsiá, te cáhàn ndiaa stnahá stná-nsià. Doco ¿índù chuun có-ìcúmí-nsiâ ñà-ndùá xího-nsiámà? Divi sàhà-ñá có-xìcàn tàhvì-nsiáñà nù mii-yá. ³ Te mate ni cãcàn tàhvì-nsiá nù-yá, doco mà níhì-nsiáñà, vâchi mal xìcàn-nsià, cutu cuní-nsià iñàha sàhà-ñá quida ndevàha-nsia nacua cudî ini mii-nsiá. ⁴ ¡Ndahví-nsià! ¿Índù chuun nchícùn-nsià ñà-có-ndiá ìcà-nsiá? ¿A có-ínáhá-nsiâ ñà-mà váha candisá-nda cunchicùn-nda modo xi ñühiví yohó, vâchi ducán queá na ian có-ndòò vâha ga-nda xì Dios? ⁵ Te ducán cachí stná tutu ì: “Sànì nihìtãhvì-nda nù Dios ñà-coo Espíritu Ì xí-yá ini anima-nda, te màni cuáhà-nda nù Yà-ì mà; ñàyùcàndùá, có-cùnì dahuun-ya cunihnu ini-nda inga iñàha cunchicùn-nda”. Te cunaha-nsiá, màdì úún-ní cachí tutu ì mà ducán, (ñà-ndàà nduá). ⁶ Doco Dios, chicá cuáhà gracia sáhatahvì-yándò. Ñàyùcàndùá, dohó cachí stná tutu ì: “Dios, sadí-yà nù nsidaa nèhivì nducuehê, doco nèhivì nihnú ndãhvì inì-xi, sáhatahvì-yànè gracia xi-ya”. ⁷ Ñàyùcàndùá, ni cúnìní-ndá nsidaa ñà-ndùá dandacú-yá, doco ñà-ndùá cuní ña-malu, còó; iin-ni màsà cuáha-nda cundee-sí nù-nda, vâchi nú màsà cuáha-nda quida-sì ducán, dandu icúmí-sí cunu-sì nù-nda. ⁸ Xiñuhu tnàtuu-nda nù Dios, dandu mii-yá, chicá cuyatni stná-yà nù ndohó. Te nú iá cuàchi-nda, dandu xiñuhu nsidandoo-nda anima-nda na ian ndàhà-nda. Te nú ù ì ichì nduá nchícùn-nda, dandu xiñuhu ndoo stná anima-nda. ⁹ (Vâchi nú iá falta xi-nda, dandu chicá vâha) ni dándóhó-ndá mii-nda, te cundoo-nda tnùnsí ini, te cuacu cuahà-nda (sàhà cuàchi-nda). Xiñuhu cuhuun ini-nda sáhàjàn; màsà cúdî gá ini-nda, ni màsà cuácù gà-nda; còó. Xiñuhu cundoo-nda tnùnsí ini, ¹⁰ te cucahan nù-nda nù Stoho-nda Señor. Cuisì nú ducán, dandu nihì-nda nduvì tú anima-nda quida-ya.

Màsà cuítnùhu stnaha-nda

¹¹ Ñànì, màsà cáhàn-nda dìquì ñanìtnaha-nda, vâchi nú ni quida-nda ducán, te xítñuhu tnahà-nda, dandu ñà-sànì cáhàn-nda dìquì stná ley xi mii-yá nduá, te ducán queámà na ian xítñuhu stná-nda ley mà. Te nú xítñuhu-nda ley mà, dandu có-ndùú gá-nda ana chívàha xán; còó, ana xítñuhu xán nduu-nda. ¹² Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú ana nì sàha xi ley ì, te imindaa-yá nduú stná ana icúmí nsidandaa xì sàhà falta xi iin iin-nda. Còò ni-iin ana cachi a cácu-nda, á coó, cuisì mii-yá. Ñàyùcàndùá, ¿ana tuxí ini-nda nduu-nda te xítñuhu stnaha-nda ducán?

Có-ínáhá-ndá nansa cuàhàn cuu xi-nda tnaa idá

¹³ Cunini vâha mii-nsiá nècuàchì cáhàn ndee guá. Vâchi cachí dava-nsia vichi ò tnaa cùhùn-nsià inga ñuu cundoo-nsia yucán iin cuà, te cuiin-nsia, te nadicò-nsiá, nsidacuahà-nsiá dihùn xí-nsiá cahan-nsiá. ¹⁴ Doco ni có-ínáhá-nsiâ nansa cuu xi-nsiá tnaa idá. Vâchi vida xi-nda, (yàchì nsiha) nahi vìcònùhù. Iin ratu tii iá, dandu còó cá. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, ndiá ìcà-nda cachi-nda: “Pues, nú ducán cuní Stoho-nda Señor, dandísá cutiacu-nda, te ò nú cudî ini-yà, dandu dohó te dohó quida-nda”. ¹⁶ Doco mii-nsiá, ¿nansa quidá-nsiá vichi? Ndee gá cáhàn-nsià. Mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá cahan-nsiá. Doco mà váha cáhàn-nda ducán. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, (nsinuu inì-nsia palabra yohó): nú ináhá-ndá nansa ndiá ìcà-nda quida-nda, te có-quidà-ndãñá, dandu cuàchi nduá.

5

Ñà-ndùá nì cachi Santiago xì nècuàchì cuicà malu

¹ Cunini vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuicà. Chicá vaha cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini, vachi sà-ítúú tnùndoho nahnú dìquì-nsiá. ² Vachi nsi-daa ñà-cuicà-nsiá, sàni cuchicueha; nsidaa sìcoto vico xí-nsiá, sàni cusiquidiá. ³ Nsidaa oro xì plata xi-nsia, dìhùn chicúehè sàni nandua; sàni nana ditnu-ña. Te divi ñà-jaàn cunduu testigu ñà-cundaà ini nèhivì (cóni quidá víi-nsiá), te ducán icúmí quea na ian sàni saxì stná ditnu dìhùn mà icà-nsiá, na ian nì xìxìn cuñu-nsiá nì quidamà (ñà-cuàhà guá tnùndoho cucumi-nsiá), vachi yáha ga sàni càyà ñà-ndùá icúmí-nsiá nìhì-nsiá quivì xìnu tiempu. ⁴ Te peón ndahví nì ndanihi xi cosecha xi-nsia, nì dandàhvì uun-nsianè, vachi cóni sáha-nsianè raya xi-ne nacua ndiá icà-nsiá, ñàyùcàndùá, raya xi-ne mà, na ian ndáhì stná-ña, te tiacú stná Stoho-ndà Señor, iníni-yá quidá peón mà reclamu nùu-yá. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá mil soldadu dandacú-yá nùu-xí. ⁵ Vico gá sàni sandoo-nsia ñuhivì yohó; cuisì gustu xi mii-nsiá sàni quida-nsia. Doco nahi quisì sàni nei, te nì ndundatnù-sí, ducán nduú stná-nsiá; te vichi sàni sàà meru quivì cui-nsiá. ⁶ Vachi tùha stná-nsiá canicuàchi-nsia sàhà nèhivì ndàcuisì ini-xi, te sàhà yuhù-nsiá xíhì-nè; mientras mii-né, có-nàndúcú-nè nansa chindee-né mii-né.

Màsà cùhúún ini-ndà, vachi sà-ítúú naxicocuín Jesús

⁷ Ñàni, iin-ni nì quidándéé ini-ndà dècuèndè sàà quivì naxicocuín Stoho-ndà Señor. Quidà-nda na quidá iin nèhivì campu, ndiatú-né ndè cuun dàvì nùu, (dandu xitú-né); daaní ndiatú cuéyàà-nè dècuèndè cuun dàvì dásìhì sàhà-ña ducán cuida ndiaha viu xi-ne. ⁸ Te divi ducán stná ndohó, xiñuhu cundiatu cuéyàà-ndà dècuèndè naxicocuín Stoho-ndà Señor. Ñàyùcàndùá, vichi xiñuhu nacuahandee ini-ndà, vachi sà-ítúú-yá ndixi-ya. ⁹ Te màsà cáhàn cuàchi-nda sàhà compañeru-ndà, ñàni, vachi nú ducán, dandu icúmí-yá danáni-yàndó, te cunaha-nsiá, sàni cuyatni ndisa quivì nsidandaà-yà sàhà-ndà. ¹⁰ Xiñuhu nsinuu stná ini-nsia nansa nì cuu xi nècuàchì sàhana nì sacahàn cuenta xi Stoho-ndà Señor, cuàhà gá nì dandòhó nèhivì-né, doco iin-ni nì quidandee ini-nè. Ñàyùcàndùá, nacua nì quida nècuàchì mà, ducan nì quida stná ndohó vichi, ñàni, ¹¹ vachi ndiaha gá nì quida-ne nì quidandee gá ini-nè. Te ináhà stná-ndà nansa nì cuu xi nècuàchì sàhana nani Job, iin-ni nì quidandee stná ini-nè, dandu después nì quee viì (ñà-ndùá nì cuu xi-né), vachi nì chindee Stoho-ndà Señor-nè. Ñàyùcàndùá, nàhà claru tùha ndisa Dios cuhi ini-yàndó te cundehè ndàhvì stná-yàndó.

¹² Màsà nunca chinaha-nda Dios, ñàni. Chuun cahnú nduá màsà quidá-ndà ducán. Ni màsà ndàcùcahan stná-ndà ansivi, ò ñuhivì. Còó. Ni-iin xìchi màsà chínáhà-ndà ducán. Coò'; vachi nú nì cachí-ndà "Jaan", dandu divi nì cùndúá, te ò nú nì cachí-ndà "Còó", divi ñà-jaàn nì cùndúú stná'. Ducan nì quida-nda sàhà' màsà níhì-ndà castigu nùu-yá.

¹³ Nú iá tnùndoho yáha-nda, dandu xiñuhu càcàn tàhvì-ndà nùu-yá. Te nú cudî ini-ndà, dandu coto-nda alabanza xi-ya. ¹⁴ Te nú cuhí-ndà, dandu cana-nda nècuàchì sahnú ndiaá xì nèhivì xí Dios quixi-ne caquin-nè seña aceite dìni-ndà, te càcàn tàhvì-né nùu-yá sàhà-ndà, ndacùcahan-né quivì Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te nú xiníndísá-ndà na xìcàn tàhvì-né, dandu càcu-nda nùu cuèhè mà, vachi icúmí-ndà nduvàha-nda quida-ya. Te nú iá stná cuàchi nì quida-nda, dandu cuicahnú stná ini-yà sàhà-ndà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì nàhmà-ndà falta xi-nda nùu ñànitnaha-nda, te càcàn tàhvì stnàhà-ndà sàhà-ndà sàhà-ña nduvàha-nda quida-ya. Vachi iin nèhivì vaha, cuàhà gá ndiaá na xìcàn tàhvì-né nùu Dios; cuàhà gá chindéa. ¹⁷ Iin casu nduú Elías sàhana. Iin nèhivì ñuhivì nahi ndohó nì sanduu stná-nè, te nì xìcàn tàhvì-né nùu Dios ñà-màsà cúún dàvì. Te ndisa, nì yàha ùnì cuà dàva, te cóni cúún

ni-iin dàvì. ¹⁸ Daaní, tucu tu nì xìcàn tàhvì-né nùù-yá, te nì ndesaha tú dàvì, vátùni nì cana tu itu.

¹⁹ Nú iá iin compañeru-ndà nì tucù iin ichì có-ndùú ñà-ndáà, dandu ni cáhàn-ndà xì-né áma naxicocuín-nè ichì váha, ñání. ²⁰ Vàchi cunaha-nsiá, nú ni cáhàn-ndà xì iin nècuàchì nì tucù ichì cuáchi, te nìhì-ndà natnahnù-nè ichì váha, dandu ndiaha gá queamà, vàchi sàhà ndohó sàni càcu anima-nè, mà sàà gá anima-nè cuià; mate cuáhà gá cuàchi-ne nì ìa, doco sàhà palabra xi-nda sàni ndutu nsidaámà.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pedro nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Pedro, iin ana nì nìhì chuun ndiaha nù Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nù mii-nsiá nècuàchì sàni xitià nihni inicutu ndé` ladu Ponto, ladu Galacia, ladu Capadocia, xì stná ladu Asia, xi ladu Bitinia. ² Mii-nsiá nduú stná-nsià nèhivì nì nacàxin Yua-nda Dios, vàchi dècuèndè sàhana nì chitnùní ini-yà ducan. Te sàhà-ñá sàni nduhì stná anima-nsià nì quida Espíritu Ì xí-yá, ñàyùcàndùá sà-iníni víi-nsiáyà vichi, te nì cuxio stná cuàchi-nsia nì quida nù Jesucristu. Pues vichi nì cùcúmí cuàhà-nsiá gracia xi-ya, te contentu nì cùndóó stná nsidaa-nsiá.

In tnùndé ini ndiaha icúmí-ndá nù Dios

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-nda Jesucristu, vàchi Yuamánì-yámà nduú-yá. Pues vichi sàni indehè ndàhvì-yàndó ñà-nì xihì Jesucristu (sàhà-ndà), te nì natiacu-yà; ñàyùcàndùá, vátùni nì nacacu saa-nda ñuhivì Ì xí-yá, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó. ⁴ Te ndiaha gá icúmí stná-ndà nihitáhvi-ndà nù-yá. Vàchi ndè gloria iá vaha nsidaa ñà-ndiaha Ì xì-ndàmà, te mà nunca sàà cusiquidiá, ni mà nunca sivi stná, dècuèndè nicanicuahàn icumíâ cunahá. ⁵ Te sàhà-ñá nihnú vaha ini-ndáyá, te ndiaá-yàndó xì poder xi-ya, ñàyùcàndùá vátùni nihì-ndà salvación xi-nda; te vichi sà-íá listu salvación mà, doco ndè sàà xinu tiempu, dandu cundaà vaha ini-ndà (ñà-ndiaha guá) iámà.

⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá cudí ini-ndà vichi, mate vihini sàyáha-nda cuàhà clase tnùndoho sacu tiempu. ⁷ Vàchi ducán quidá-yá sàhà-ñá cunahà claru, a xiníndísà ndisa-ndáyá, á coó, nacua quidá nèhivì xì oro, dadàá títi-néà nù ñuhu sàhà-ñá cundaà ini-nè (a oro vaha nduá, á coó). Doco nú nihnú vaha ini-ndà Jesucristu, dandu chicá ndiaámà nù oro, vàchi oro, mà úhì ndañuhá, doco nú iin-ni nihnú vaha ini-ndà mii-yá mate yáha-nda tnùndoho, dandu sàhà ñà-yúcán sàà-ndà ndee vaha-nda nù-yá na quívì naxicocuñn-yà, te nihì stná-ndà cuàhà tnùñuhu ndiaha.

⁸ Mii-nsiá, tãñáha ga cuninù-nsiáyà, doco cuú inì-nsia sàhà-yá; te mate có-xiní-ndáyá vichi, doco xiníndísá-ndáyâ, te cudí gá ini-ndà ñà-ndiaha guá (quidá-yá), te ni có-sàà-ndà cachi nsihì-nda ñà-cuàhà guá cudí ini-ndà. ⁹ Daaní, icúmí stná-ndà nihì-ndà càcu anima-nda, vàchi divi sàhájàn nduá nì xiníndisa-ndáyá.

¹⁰ Sàhana nìsa cahàn nècuàchì profeta ñà-nduú razón xi-ya, nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn cuu xi ndohó tiempu vichi, te nihì-ndà cuàhà gracia. Doco cuàhà gá nì nacani ini nècuàchì sahnù-ma, vàchi cóni cùndáà ini-nè nansa iá salvación icúmí-ndá nihì-ndà tiempu vichi, ¹¹ te nì cuni stná-nè cundaà ini-nè índu tiempu divi cuu nsidaájàn. Vàchi inácaá Espíritu Ì xí Cristu ini anima-nè, te nì cachitnùhu-ya xì-né ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, dandu después naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. ¹² Doco después na ní dàtnúù gá Espíritu Ì sàxinítnùní-nè, dandu nì sàà-nè nì cundaà ndisa ini-nè ñà-màdi sàhà (tiempu xi) mii-né càhàn razón mà. Còó. Divi sàhà ndohó nì càhàn mà, te mii-né, cuisì-ní nì cachitnùhu uun-ne. Te vichi ndè ansivi sàni nuu Espíritu Ì xí-yá, te chindéé-yâ nèhivì (xí-yá) ñà-cachitnùhu stná-nè razón ndiaha ma; teayùcàndùá, vichi mii stná-nsià sàni xinitnùhu-nsia palabra mà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel xi Dios, cuní stná-nè chicá cundaà ini-nè sàhà razón mà (ñà-ndiaha guá`).

Ni cúníhnú ù ini-ndà na xicánúú-ndá ñuhivì yohó

¹³ Ñàyùcàndüá, ni nácuàhandee ini-ndà sàxìnítñùnì-ndà, te nacani sahnú ini-ndà; iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà ñà-nìhìtáhvi-ndà cuàhà gá gracia na quívì naxicocuñm Jesucristu, te cuninù-ndàyá. ¹⁴ Iin-ni ni quidá víi-nda na ian quidá iin dèhe-nda tùha cunini vii xi-ndà. Te màsà nácóó-ndá mii-nda xího ndevàha-nda na ian nisa quida-nda antes na táñaha ga cundaà vaha ini-ndà. Còó. ¹⁵ Nacua ìi mii-yá ana nì cana xi-nda, ducánì quida stná-ndà, ni cúníhnú ìi stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun quida-nda. ¹⁶ Vàchi ducán cachì Dios nùu tutu xi-ya: “ìi gá yùhù, ñàyùcàndüá, stná mii-nsiá ni cúndúú stná-nsià nèhivì ìi”.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), iin-ni ndeníhí Yua-nda Dios nsidanicuú nèhivì; te nacua quidá iin iin-nda, ducán icúmí-yâ nacuàha-yàndó. Ñàyùcàndüá, nsidaa ndohó nècuàchì ndácùcahan xi quívì-yá, cuàhà gá xiñuhu yùhì-ndà, còtó mà cúdñi ini-yà sàhà ñà-ndüá quida-nda ñuhivì yohó. ¹⁸ Vàchi ináhá-ndá, sàni dãnáa-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán sàni càcu-nda nùu estilu nì nacoò xii-ndà, vachi mànicùì chindeámàndó. Doco màdì oro ò plata nì dãnáa sàhà cuàchi-nda, vachi cuisì iñaha ñuhivì yohó-nì nduámà. ¹⁹ Còó, cuisì nì ndiaha Cristu nì dãnáa xì sàhà-ndà; na iin lelù còò ni-iñaha iá nì dòcò nùu Dios, ducán nì sanduu-ya. ²⁰ Vàchi dècuèndè na táyôo ñuhivì sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cuu xi Jesús ducán, doco cuisì dècuèndè tiempu vichi na xínu tiempu, dandu nì cuu ndisa xi-yá ducán sàhà-ñá (càcu-nda). ²¹ Te divi sàhà Jesús sàni nìhì-ndà nì xinindisa-nda Yuamámì-yá. Te sàhà stná poder xi Yuandiaha-yá nì natiacu-yà, dandu nì naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. Pues divi sàhà ñà-jaàn nì nìhì-ndà cunihnu vaha ini-ndà Yua-nda Dios, te nì sàcòo stná iin tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá.

²² Vichi sàni chindee Espíritu ìi xí-yá, te xiníndísá-ndá palabra ndàcuisì xí-yá. Ñàyùcàndüá, sàni ndoo stná cuàchi anima-ndà, vátùnì cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà vichi, ñánì. Sàhámà fuerte ndisa xiñuhu cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te màsà dátiaâ úun-ndá quida-nda ducán. ²³ Vàchi sàni nacacu saa-nda ñuhivì ìi xí-yá. Doco màdì nèhivì ñuhivì nì quidà-xi-ndà ducán, còó, divi palabra ìi xí Dios nì quida xi-nda ducán. Vàchi nsidaa nèhivì, xíhì-nè. Doco palabra mà, nicanicuahàn cunaha-ñá nùu-ndà na ian itiácüa nicanicuahàn. ²⁴ Vàchi nsidaa nèhivì ñuhivì, (yàchì nsihi-ne) nahi yùcù pastu, te nsidaa ñà-vico xí-né, (yàchì nsihi stná) nahi ita yucù; vachi íchì yùcù, te ndáhvà stná ita-ñà. ²⁵ Doco palabra sàni cachi Stoho-ndà Señor, còó, nicanicuahàn icúmíâ coa. Te divi palabra mà nduú razón ndiaha sàni cachitnùhu nèhivì xì-nsiá.

2

¹ Ñàyùcàndüá, xiñuhu nacoò dahuun-nda nsidaa ñà-có-ndiáa. Màsà dándáhvì stnahá gá-ndà, ni màsà dánánì uun-nda nduu-nda nèhivì vaha. Te màsà cúmbìdia stnahá stná ini-ndà, ni màsà càhàn quini ga-ndà dìquì ñànìtnaha-nda. ² Na quidá mée tíquìn, yáha ga cudñi ini-vè tèndodo, ducán xiñuhu quida stná-ndà; xiñuhu cudñi cuáhà ini-ndà sàhà palabra ìi xí-yá, vachi vaha ndisa; dandu nìhì-ndà ndufuerté fe xi-nda. ³ Te nú ndisa sàni cundaà vaha ini-ndà màni gá ini Stoho-ndà Señor, dandu (vátùnì nìhìtáhvi-ndà ducán).

Nahi cimientu fuerte nduú Jesús

⁴⁻⁵ Vichi xiñuhu tnàtuu-nda nùu-yá, te quida-nda cuenta na ian nduu-nda yùu (cuàha vehe), te mii-yá nduú-yá nahi cavà xí cimientu, (doco màdì cimientu ndisa, vachi) itiácú-yà. Te mate ní cahìchì ini nèhivì-yá, doco nì cachi Dios ñà-ndüú-yá ana chicá ndiaá. Ñàyùcàndüá, ni cuáha-nda cuichuún-yàndó na ian quidáyúcùn-yà iin vehe ndiaha-yá.

Daaní, nahi dùtù ìì xí-yá nduú stná-ndà; vátùni cuàha-ndayá promesa xi-ya, divi ñà-vàha ñuhú ini anima-ndà, vàchi sàhà (obra nì quida) Jesucristu icúmí Dios cudìi ini-yà sàhà promesa mà.

⁶ Vàchi ducán cachí (Dios) nùù tutu ìì:

Cunaha-nsiá, icúmí techuín iin ana sàà Ñuu Sión; cunduu-ya ana chicá ndiaá; te yáha ga cuàhà tnùñuhu cucumi-yá; cuàhà gá cundiaa-yà. Te chuun quida-ya cunduu nahi chuun xi cavà cahnú nduú cimientu xi vehe. Te mà nunca naxicocuín ini nèhivì ñà-nì xinindísá-né mii-yá.

⁷ Ñàyùcàndüá, nùù nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísá, ndiaá ndisa-ya, doco nùù nècuàchì có-xiníndísá, còó. Doco seguru icúmí cuu (nahi ejemplu nacání sàhà) cavà nì cahíchì ini albañil, vàchi nì sàà cavà mà nì nandua yùù vico indúhu esquina vehe. (Pues ducán nì cuu stná xì mii-yá.) ⁸ Te vichi nduú stná-yà na iin yùù cahnú caquìhi sàhà nèhivì (cahíchì ini xì-yá), te na ian nduá-nè, vàchi cudúchì ini-nè sàhà-yá. Ñàyùcàndüá icúmí-nè nìhì-né (tnùndoho) nì chitnùnì ini Dios cuu xi-né, na ian caquìhi sàhà-né, te nàcasàn-né, vàchi có-cùnì-nè cunini-ne.

⁹ Doco ndohó, còó, vàchi sàni nacàxin-yàndó, te vichi nduu-nda dèhe (ndisa-ya). Te nahi dùtù xínduu stná-ndà, te xinúcuáchì-ndá nùù rey xi-nda, divi mii-yá. Nèhivì ìì xí-yá nduu-nda vichi. Còó cá ana nduú Stoho-ndà, cuisì mii-yá. Pues sàhà nsidaájàn vátùni dacuítia-ndà palabra sàhà ñà-ndiaha guá-yà, vàchi sàni tavà-yàndó nùù ichì ñáa, te nì cana-yàndó cunchicùn-ndà ichì ndé datnúù ndiaha-yá ini-ndà. ¹⁰ Te mii-nsiá, mate còó tnùñuhu ndiaha xí raza-nsià antes, doco vichi sàni sàà stná-nsià cunduu-nsià nèhivì xí-yá. Te mate còó stná ni-iin ana nì ìndéhe ndahví xì-nsiá antes, doco vichi (ndiaha gá) sàni indehè ndàhvì-yànsià.

Iin-ni ni cunchicùn-ndà Jesús mate xítñuhu nèhivì-ndó

¹¹ Cuàhà gá cuú ìni sàhà-nsiá, te sàhájàn cachí xì-nsiá ñà-màdi ñuhivì yohó nduú ñuu-ndà vichi. Ñàyùcàndüá sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-màsà xího gá-nsià ñà-ndùú gustu quini iá ñuhivì yohó, vàchi sadiàmà nùù ñà-vàha xi anima-ndà. ¹² Ndoó-nsiá mahì nèhivì có-ìnáhá xí Dios, te ñàyùcàndüá xiñuhu quida vii-nsiá. Ñà-ndáà nduá, xítñuhu-ne mii-nsiá vichi; quini quidá-nsiá, cachí-nè, doco nú sàni xini-nè obra vàha quidá-nsiá, dandu quivì quixi (Dios ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì), dandu icúmí-nè sàà-nè ndanihi vàha-neyà.

¹³⁻¹⁴ Sàhà ñà-nì cúdìi ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndà, ñàyùcàndüá icúmí-ndá cunini-nda nsidaa nècuàchì nihí chuun vehechuún, a ducán nduú-né ana chicá cusáhnù, te ò nduú-né nècuàchì cucuáchì, vàchi nècuàchìmà, quidáchúùn-né cuenta xi nècuàchì chicá cusáhnúmá, te dandohó-né nsidaa ana có-quidá víi. Doco nú quidá víi-nda, dandu cudìi ini-nè sàhà-ndà. ¹⁵ Te divi ducán cunì stná Dios, cunì-yà quida vii-ndà, dandu mate xítñuhu nècuàchì có-cùndáà inì-xi ndohó, doco icúmí-nè sàà-nè (nducahan-ne), mà cachí gá-nè ni-ìñàha.

¹⁶ Libre iá-ndà, (ñà-ndáà nduá), ñàyùcàndüá xiñuhu quida vii-ndà nacua ndiá ìcà quida nècuàchì libre. Doco mà váha cachi-ndà vátùni quida ndevàha-nda sàhà-ñá iá-ndà libre. Còó, vàchi iá stná iin Stoho-ndà dandacu-xi nùù-ndà, divi Dios. ¹⁷ Te xiñuhu cahvi váha-ndayá, te quidañuhu stná-ndà nsidanicuú nèhivì. Ni cúcúú stná ini-ndà sàhà nsidaa ana nduú stná dèhe ndisa-ya. Te nècuàchì dandacu-xi nùù-ndà, ni cóó stná tnùñuhu xi-nda nùù-né.

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì peón xíndoo saín nùù iin lamú, cunini vii-nsiá ñà-ndüá dandacú nècuàchìmà, mate dana-ne. Màdiá cuisì cahvi-nsiánè nú màni ini-nè.

Nú icúmí-ndá ndoho-nda, dandu xiñuhu nsinuu ini-ndà nansa nì ndoho Jesucristu sàhà-ndà

¹⁹ Vihini icúmí-ndá ndoho-nda sàhà-ñá nchícùn-ndà ñà-ndùá cachí Dios, mate còò ni-ñàha iníhíca-ndá. Doco vátùni iámà, te xiñuhu quidandee ini-ndà sàhá. ²⁰ Vàchi nú cuisì sàhà cuàchi-nda ndoho-nda, dandu mà níhì-ndà ni-iin ñà-vàha nú quidándéé ini-ndà sàhámà. Doco nú sàhà-ñá quidá víi-nda ni ndoho-nda, te quidá ndéé ini-ndà, dandísá, gracia xi Dios (icúmí-ndá níhì-ndà). ²¹ Pues, divi ñà-jaàn nduú vida icúmí-ndá yàha-nda nú sàni cana-yàndó, vachi mii-yá, nì ndoho stná-yà, doco sàhà ndohó; te ducán vátùni nì cundaa ini-ndà nansa xiñuhu quidandee stná ini-ndà nacua nì quida mii-yá. ²² (Te ¿nansa nì quida-ya?) Pues còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá, nì còò ni-iin xichi nì dandahví-yà nèhivì. ²³ Mate ní canàhá nèhivì xì-yá, doco mii-yá, cóni cánàhá-yà xì-né. Na ní ndoho-ya, cóni cáhàn dana-ya. Còò, nùù ndahà Dios nì nacoò-ya chuun xi-ya, vachi (ináhá-yá) tùha Dios nsidandaà-yà ñà-nduú ñà-ndácuìsì. ²⁴ Te (na ní sàcùtuu-ya) nchìca cruz, nì nacuida-ya cuàchi-nda nùù iquicúñú-yà. Ñàyùcàndùá, vátùni níhì-ndà (nacoò dahuun-nda cuàchi-nda), quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, (te có-ndúlócò gà-ndà sàhá). Dandu sàhà obra xi-ya mà, vátùni níhì stná-ndà quida vii-ndà ñuhivì yohó. Vachi na ní sahnì cuì-teyá, dandu sàhájàn nduá nì níhì-ndà nì nduviì anima-ndà. ²⁵ Vachi antes, nahi riì nì quecuaán nì sanduu-nda, doco vichi sàni naxicocuñ-ndà nì nàcùndoo-nda nùù Stoho-ndà inuú xì anima-ndà.

3

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda xi nècuàchì vehe-nda

¹⁻² Mii-nsiá nècuàchì ñahà sàni nandàhà, icúmí-nsiá cahvi-nsiá ì-nsiá; dandu mate có-càhàn-né cunindisá-né palabra xi-ya, doco ñà-ìndéhe-né quidá víi-nsiá, vátùni sàà stná-nè cunindisá-né mate có-càhàn-nsiá xì-né sàhámà. Ñàyùcàndùá, xiñuhu quida sahnú-nsiá, te cahvi tnahá stná-nsiá. ³ Te nú cuní-nsiá cundaa vico-nsiá, màsà cúcàhàn-nsiá a cúisi xiñuhu ñà-natnii vico dìni-nsiá, te ò nduvico-nsiá xì oro, o sìcoto finu. ⁴ (Còò, vachi ñà-cundaa vico ndisa-nsia nduá yohó:) divi ñà-cunihnu manì ini-nsiá, xì ñà-coo calma-nsiá. Ñà-jaàn ndisa icúmí cunaha nicanicuahàn, vachi ini anima-ni-nda iá dèhá. Te nùù Dios cuàhà gá ndiaá ñà-cunihnu ini-ndà ducán. ⁵ Te divi ducán nìsa quida stná nècuàchì ñahà ì nìsa xinindisa-xi Dios tiempu sàhana, vachi divi ini anima-nè nì sansida vico-né mii-né. Nìsa cahvi-né ì-né. ⁶ Vachi ducán nìsa quida stná (ñahàdìhì) Abraham nani Sara, nì inini-ne ì-né, te dècuèndè “Señor xi” nìsa cachi stná-nè xì nècuàchì mà. Te nú quidá víi-nsiá, te có-yùhì stná-nsiá ni-iin nèhivì, dandu vátùni ndudava stná-nsiá xì-né.

⁷ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa iá ñahàdìhì-xi, xiñuhu cundoo manì-nsiá xì nècuàchì mà nacua quidá iin nèhivì cundaa vaha inì-xi. Ináhá-nsiá, mà fuerte guá-nè, ñàyùcàndùá xiñuhu cuhi ini-nsiànè, vachi iin-ni sàni níhítàhvì nduú-nsiá vida ndiaha xì Dios. Te nú ducan nì quidá-nsiá, dandu mà cóò ni-ñàha cadì xì nùù palabra xi-nsia na hora xìcàn tàhvì-nsiá nùù-yá.

Nansa xiñuhu cunihnu ini-ndà nú ni sàà-ndà ndoho-nda sàhà iin chuun vii nì quida-nda

⁸ Cuisì inga palabra yohó cachi guè: iin-ni sàxínitnùnì nì cúcúmì nsi-daa-nsiá. Te cundehè ndàhvì stnahá stná-nsiá. Te cucuu stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, vachi iin-ni ñanì xínduu-nda. Nsidaa-nda, iin-ni nì cuhì stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. ⁹ Te nú sàni quida quini nèhivì xì-ndà, màsà náchítacùhá-ndà nacua nì quida-ne xì-ndà. Te ò nú nì

cánàhá-nè xì-ndà, màsà cánàhá stná-ndà dìquì-né; còó. Ni càn cànhì-ndà nùù Dios sàhà-né, vèchi cuàhà gá nì nìhìtáhvì-ndà na ní cana-yàndó. ¹⁰ Vèchi (dohó cachí tutu ì):

Nú cuní-ndà cucumi-nda vida ndiaha, te yàha vèchi-nda, dandu xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màsà càhàn quini-nda, ni màsà dándáhvì stnaha-nda. ¹¹ Te màsà tucù-ndà inga ichì malu; cuisì-ní ñà-íá vèchi nì quida-nda. Te ni nándúcú stná-ndà nansa cundoo manì-ndà ñuhìví; cuàhà gá xiñuhu nacani ini-ndà nansa quida-nda ducán. ¹² Vèchi Stoho-ndà Dios, inùù-yá nsidaa nècuàchì nìhnú vèchi inì-xi, te inìnyá na xícàn cànhì-né. Doco nècuàchì quidá sìquini, na ian xiní ùhì-yà nsidaa nècuàchì-mà.

¹³ Nú puru chuun vèchi quida-nda, dandu ¿a quidá quini nèhvì xì-ndà sàhámà? ¹⁴ (Ádi coó); doco nú ni sàà-ndà ndoho-nda sàhà iin ñà-íá vèchi nì quida-nda, dandu ndiaha gá queé stná mà. Ñàyùcàndúá, màsà yúhì-ndà na càhàn dana nèhvì xì-ndà, te ni màsà ndúlócò-ndà. ¹⁵ Iin-ni ni cúnìhnú ví ini-ndà Jesucristu ñà-ndùù-yá Stoho ndiaha-nda. Te nú ndácàn tnhù-né nùù-ndà índù chuun nìhnú vèchi guá ini-ndà (mii-yá) ducán, dandu siempre cundoo tnhà-nda naxiconihí ví-nda nùù-né. Doco vivì-ni ni càhàn tnhùhu-nda xi-né. ¹⁶ Màsà quidá-ndá ni-iin ñà-cui dandoho-xi sàxìnìtnùnì-ndà después. Daaní, mate ndoó nèhvì xìtnùhu xi ñà-vèchi quida-nda ñà-ndùù-ndà nèhvì xì Cristu, có-quidámà, vèchi icúmì-né sàà-nè nducahan-ne.

¹⁷ Doco nú sàha-ya lugar ndoho-nda, dandu chicá vèchi ndoho-nda sàhà iin ñà-vèchi nì quida-nda, te màdíá sàhà iin falta xi-nda. ¹⁸ Vèchi stná Cristu, ni ndoho stná-yà; iin xichi-ni ni ndoho-ya sàhà falta xi nsidaa ndohó nèhvì cuàchì ñuhìví, mate mii-yá, còò ni-iin cuàchì nì quidá-yá. Te sàháyùcàndúá, vètùnì nì nìhì-ndà nì nàcùndoo vèchi-nda xi Dios. Ñà-ndáà nduá nì xìhì iquìcúñù-yà, doco espíritu xi-ya nì dånátíacú xì-yá. ¹⁹ Te divi espíritu xi-ya mà nì sàà ndé ndoó anima nì sandiadi, te nì cachitnùhu-ya xì-né iin razón. ²⁰ Anima yucán nduú anima nèhvì cónì sàxínìndísà sàhà tiempu xi Noé na ní quidandee guá ini Dios sàhà nèhvì ñuhìví, te nì sandiatu-ya nì cuyucun barcu cahnú (xi Noé) mà. Te sacu nèhvì nì càcu nùù barcu mà, cuisì ùnà-nè nì càcu nì quida tècuí mà. ²¹ Cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaa ñà-jaàn, vèchi nduámà nahi ñà-cùhì-ndà tècuí quìvì vèchi, te càcu-nda sàhà-ñà nì natiacu Jesucristu. Doco ñà-cùhì-ndà mà, có-nduá ñà-ndundoo uun ñuma ìcà-ndà, còó; ñà-xícàn cànhì-ndà nùù Dios nduá, divi ñà-xícàn cànhì-ndà ndundoo sàxìnìtnùnì-ndà. ²² Te mii-yá, ndè gloria sàmànùhù-yá, íá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios vèchi, te nsidanicuú ángel, icúmì-né cunini-neyà, mate ángel chicá cusáhnù nduú-né, te ò inga ana iín fuerte.

4

Nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-íá vèchi nìsa quida-nda antes

¹ Vèchi xiñuhu (nsinuu ini-nda) nansa nì ndoho Jesucristu ñuhìví yohó, te dispuestu ni cùndóó-ndá ñà-ndoho stná-ndà, vèchi nú sàni ndoho stná-ndà ducán, dandu ñà-sàni nacoo-nda cuàchì-nda nduá. ² Vèchi nú nìhnú ini-ndà ducán, dandu mà xího ndevàha ga-ndà ñà-chìcuéhè íá ñuhìví yohó na ian quidá nèhvì dava ga; vèchi puru ñà-vèchi cudì ini Dios cunduu ñà-quida-nda. ³ Vèchi mii-nsiá, tiempu nì yàha xi-nda nìsa quida ndevàha-nsia nacua quidá nèhvì có-ínáhá xì Dios, vèchi cuàhà vèchi nìsa icumi-nsiá; cuàhà ìñàhà nìsa xihò-nsiá, te nìsa xìni stná-nsiá; cuàhà escándolo nìsa quida-nsia, vèchi nìsa xìhì cuahà-nsiá. Cuisì figura yùù nìsa cahví stná-nsiá antes, mate quini íá`

quida-nda ducán. Doco vichi, mà quidá gá xì nsidaa ñá-jaàn. ⁴ Ñàyùcàndùá, ndulócò nècuàchì dava ga vichi, xítñuhu-ne mii-nsiá, có-cùndáà ini-nè índu chuun có-cùtnáhâ gá-nsià xì-né na quidá-né ñà-có-ndiàá mà. ⁵ Doco (vàxi iin quivì) dandu icúmí nècuàchì mà nacuaaha-ne cuenta (sàhà nsidaámà) nùu mii-yá. Te sà-itúú ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nsidaa-némà, na nècuàchì itiacú, te ducán stná nècuàchì sàni xihì. ⁶ Ñàyùcàndùá, ndè stná nècuàchì nsi nì nìhì-né nì xinitñuhu stná-nè razón vàha xi-ya sàhà-ñá vátùni cutiacu stná anima-nè vida xi Dios, mate na nisa itiacu-nè nì nìhì-né castigu, vàchi nèhivì ñuhivì nì sanduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, sà-itúú quivì nsihi nsidaa iñàha. Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani vii ini-ndà, te cunihnu cuahà ini-ndà càcàn tàhvì-ndà nùu Dios. ⁸ Doco ñà-chicá xiñuhu nduú ñà-cuu cuahà ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, vàchi sàhà ñà-jaàn nduá mà úhì nandòdó-nda nsidaa falta nì quida nècuàchì mà mate cuahà gá nduá.

⁹ Xiñuhu nacuna-nda yehè nùu ñanìtnaha-nda (nú xicánúú ndahví-nè), te màsà cúñáñá-ndá quida-nda ducán.

¹⁰ Según nansa nì nìhìtáhvì iin iin-nda, ducán xiñuhu cunucuachi-nda nùu ñanìtnaha-nda, vàchi ducán ndiá ìcà-ndà quida-nda xi gracia nì nìhìtáhvì-ndà nùu-yá, te cuahà clase gracia nduá yohó. ¹¹ Nú (sàni nìhìtáhvì) iin nèhivì càhàn-nè (palabra ì), dandu ni cùndúámà nahi meru palabra nì cachi mii-yá. Te nú xicánúú-ndá indéhe ndahví tnaha-nda, dandu ni quida-nda chuun jaàn xì nsidaa valor níhì-ndà nùu Dios. Nsidanicuú ñà-nduá quidà-ndà, xiñuhu quida vii-ndàñá sàhà-ñá sàà nèhivì naquimanì-né mii-yá sàhà Jesucristu. (Ansivéhé-yâ), te nicanicuahàn ni cúsáhnû-yá, te ni queé stná cuahà tññuhu xí-yá (inicutu), amén.

Dispuestu ni cùndóo-ndá ñà-ndoho-nda sàhà Jesucristu

¹² Mii-nsiá nècuàchì màni guá nùu, màsà ndúlócò-nsiá nú ni yáha-nsia tñndoho fuerte (quida nèhivì); cóndùá ñà-ndulócò-nsiá na ian nduájàn iin ñà-cóni nìhnú ini-nsiá cuu xi-nsiá; cóo. ¹³ Xiñuhu cudìi ini-ndà sàhámà vichi, vàchi ñà-davani ndohó stná-ndà nahi Cristu nduá. Daaní, quivì cuni-ndà (naxicocuñn-yà) te nchií ndiaha-yá, dandu yáha ga icúmí-ndá cudìi ini-ndà. ¹⁴ Te nansicáhàn stná-ndà nú ni càhàn quini nèhivì dìquì-ndà ñà-nchícùn-ndà mii-yá, vàchi Espiritu ndiaha xí Dios icúmí chindee xi-nda na yáha-nda ducán. Ñà-ndáà nduá, quini càhàn-nè (xì-ndà) sàhà-yá, doco ndohó, cóo. Tññuhu xí-yá nduá tavá-nda. ¹⁵ Te nú icúmí-ndá ndoho-nda, màsà cùndúámà sàhà-ñá nì sàhnì stnaha-nda, te ò nì quidácuíhná-ndá iñàha, te ò nì quidà-ndà iin ñà-có-ndiàá, ò nì dáquìhvìyuhù-ndà nùu chuun xi inga nèhivì; cóo. ¹⁶ Doco nú sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Jesucristu ndoho-nda, dandu màsà nunca cucahan núu-ndà sàhájàn. Cóo, ñà-naquimanì-ndà Dios nduámà.

¹⁷ Vàchi vichi sà-íá cuahàn ndundaà sàhà ndohó nècuàchì nduú dèhe ndisa-ya. Te nú mii-nda nduú nècuàchì primeru, dandu ¿índu iñàha icúmí yáha nècuàchì có-ndúlócò sàhà razón ndiaha xí-yá? ¹⁸ Vàchi ndohó, nèhivì vàha xi-ya nduu-nda, te cuahà gá ndoho-nda, dandu sàà-ndà nùu-yá. Te nú ducán nduá, dandu yáha ga ndahví cunduu castigu xi nèhivì malu quida guá xì cuàchi.

¹⁹ Doco de todos modos, icúmí dava-nda ndoho-nda tiempu vichi, vàchi ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Ñàyùcàndùá, iin-ni xiñuhu ñà-quida vii-ndà ñuhivì yohó, te nsinuu ini-ndà ñà-ini ndahà-yá iá anima-nda, vàchi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi cundoo-nda ñuhivì yohó, te vátùni cahvi-nda xi-yá (ñà-cundiaa-yàndó).

5

Nansa xiñuhu quida nêhivì sahnú idónuu, xì stná nècuàchì cucuáchì

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì cusáhnû jaàn. Yùhù nduú stnáì iin nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, yùhù nì xininúì nansa nì cuu na ní ndoho Cristu; te quivì natùì stná poder ndiaha xí-yá, dandu icúmî cuni stnáì ñà-jaàn, nahi mii-nsiá. ² (Ñàyùcàndùá, yùhù cachí` xì-nsiá) nì cúnúù víi-nsiá nêhivì xí Dios ndoó jaàn, nacua quidá pastor xì riì xí-né. Doco ni cúndúá xì nsidaa voluntad xi-nsia, màdiá fuerza ni quidá nêhivì xì-nsiá. Ni màsà quidá-nsiá chuun jaàn sàhà dihùn, còó; ñà-cùdû inì-nsia ni cúndúá. ³ Ni màsà cúníhnú ini-nsiá nduú-nsiá lamú xi nècuàchì ndiaá-nsiá. Còó; chuun xi-nsia nduá quida vii-nsiá, dandu cundehè stná nêhivì ndiaá-nsiá, te quida stná-nè nacua quidá mii-nsiá. ⁴ Daaní, después na quivì naxicocuñ mii-yá ana ndiaá xì nsidanicuu-nda, dandu ñhì iin iin-nda iin ñà-vàha xi-nda cunduu iin corona ndiaha cuñuhu òinì-ndà, te nicanicuahàn coo vicoá.

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, xiñuhu cunini-nsia ñà-ndùá xícachi nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, nsidanicuu-nsiá, nicanicuahàn ni cúníhnú ndahvi inì-nsia, te cahvi tnahá stná-nsiá, vâchi Dios, sadí-yà nùù nsidaa nêhivì nducuéhê; doco nècuàchì nihnú ndáhvi inì-xi, sáhatahvi-yánè gracia xi-ya. ⁶ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cunihnu ini-ndà ducán, vâchi ndahà Dios ñuhú nsidaa-nda, te fuerte-yà. Dandu después sàà stná iin quivì quee ndisa tnùñuhu xi-nda nùù nsidaa nêhivì quida-ya. ⁷ (Doco vichi) nùù ndahà mii-yá ni ndóo nsidaa chuun nacání ini-ndà sàhà-xí, vâchi nihnú vâha ini-yàndó.

⁸ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda cuidadu, te cundoo tûha-nda, vâchi iá ana xicánúú xiní ùhì xì-ndà, divi nduú ñà-malu, te quidá-si na quidá sî-león, vâchi xicánúú-si ndáhì-si nandúcú-sî ñà-caxì-sí. ⁹ Doco màsà cuáha-nda mii-nda òitá-sindó, iin-ni ni cúníndísâ víi-nda mii-yá, te nsinuu ini-ndà ñà-divi ducán ndohó stná dava ga ñani-ndà ndoó inicutu ñuhivì. ¹⁰ Cunaha-nsiá, cuisì Dios nduú ana sáhatahvi xì-ndà gracia, te divi stná-yà sàni cana-yàndó ñà-cundoo ndiaha-nda nùù-yá nicanicuahàn quida Jesucristu. Ñàyùcàndùá, mate ndoho-nda vichi, doco ñà-yáha-ni nduá. Te mii-yá, icúmí-yâ nsida vii-yá anima-ndà, te nacuahà-yàndó valor. Icúmí-yâ nacuahandee stná ini-yàndó, te chindee-yàndó ñà-màsà quée-ndá nùù ichì váha. ¹¹ Te vichi ni queé gá más tnùñuhu xí-yá, te iin-ni ni cúsáhnû stná-yà dècuèndè nicanicuahàn. Amén.

Ñà-ndùá nì cachi Pedro na ní ndaquìndèè-né xì nêhivì tiaá-né nùù-xì

¹² Iin ñani-ndà quidá víi ndisa nduú Silvano. Te divi mii-né nduú ana xichúin ñà-tiái tutu tii yohó ndé càhìn xì-nsiá sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa xiñuhu quida-nda, te cundaà stná inì-nsia ñà-divi gracia ndiaha xi Yua-nda Dios nduá (sàni ñhì-ndà). Ñàyùcàndùá, iin-ni ni cúníndísâ víi-nsiá gracia mà.

¹³ Ñuu Babilonia yohó ndoó stná nêhivì nì nacàxin stná Yua-nda Dios nahi mii-nsiá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Daaní, yohó iá stná Marcos, iin nècuàchì nduú nahi dèhi, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. ¹⁴ Te mii-nsiá, nacasàhú màni stnahá stná-nsiá entre mii-nsiá.

Nì cúndóo cueé nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú nêhivì xí Jesucristu. Sà-iá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pedro nùù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Simón Pedro, iin ana xinúcuáchí nùù Stoho-ndà Jesucristu. Te divi nùù mii-yá nì nihí chuun ndiaha quidé. Te vichi tiaí tutu yohó nùù nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni sàni nihítáhvì stná gracia ndiaha xí-yá ñà-cunindisá-nsiáyà. Vàchi ducán nì chitnùnì ini-yà quida-nda, divi mii-yá ana chiigá ndàcuisì inì-xi. Dios nduú-yá, te cahvi-ndayá, vachi mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda. ² Pues vichi ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi-ya, te contentu ni cúndóo-nsiá sàhà-ñà ináhá-nsiâ mii-yá xì (Yuamánì-yá) Dios.

Nansa ndiá icà nèhivì xí Jesucristu quida-ne

³ Cunaha-nsiá, fuerte gá mii-yá, te ndiaha gá quidá-yá, ñàyùcàndùá nì cana-yàndó ñà-cunaha-ndayá. Dandu nì chindee ndudu ìì xí-yá ndohó, te nì nihítáhvì-ndà nsidanicuú ñà-nduá xiñuhu ñà-cundoo ndiaha-nda nùù-yá, te cahvi-ndayá nacua ndiá icà-ndà. ⁴ Te sàhà-ñà fuerte guá-yà, te ndiaha guá-yà, ñàyùcàndùá nì cundiatú-ndà cuàhà gá ñà-vàha ndiatu-nda cuu xi-nda, te dècuèndè ndulócô-ndà ñà-ndiaha guá palabra sàni cachi-yà. Vachi sàhà palabra mà vátùni cucumi stná-ndà meru vida xi anima mii-yá, te ducán nihì ndèè stná-ndà naco-nda modo sìquini icúmí nècuàchì dava ga ñuhivì yohó, divi modo cudî guá ini-nè quida-ne. ⁵ Te divi sàhà-ñà nì cachi-yà xì-ndà palabra mà, ñàyùcàndùá xiñuhu cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndàyá) chicá viì. Pues vichi sà-xiníndisá-ndáyâ, doco xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu viì ini-ndà. Daaní, xiñuhu sàà stná-ndà mànihì váha ini-ndà (sàhà ichì-yá). ⁶ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cadi-ndà nùù mii-nda. Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà; daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nicanicuahàn. ⁷ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu manì ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda; daaní, xiñuhu sàà stná-ndà cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁸ Vachi cunaha-nsiá, nú ni cútùha vaha-nda nsidaa ñà-jaàn, te quida ndisa-ndañá cumplir, dandu màdì uun-ni cundoo-nda nùù Stoho-ndà Jesucristu; ni màdì uun-ni quea ñà-ináhá-ndáyâ. ⁹ Doco nèhivì còò ñà-vàha ma ini anima-xi, có-cùndàà vaha ini-nè, na ian quidámáxìni-nè, te có-nsìnúú gá ini-nè nansa nì quida Dios na ní nsidandoo-ya cuàchi-ne. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, chicá vaha cunsihi ini-ndà cundoo-nda seguru ñà-nduù-ndà nèhivì nì nacàxin-ya, te nì cana-ya. Vachi nú ni quida ndisa-nda ñà-vàha jaàn, dandu mà sàà-ndà tucù-ndà ichì cuàchi. ¹¹ Còò, ndiaha gá icúmí quixi cuàhà gracia xi mii-yá ana nì dàcácu xi-nda, divi Stoho-ndà Jesucristu, te dayáha stná-yàndó ñuhivì ìì xí-yá ndé dandacú-yá nicanicuahàn.

¹² Ñàyùcàndùá, cuní dansínuu ga inì mii-nsiá nansa (quida-nsia), mate sà-ináhá-nsiâ iyuhu sàhámà vichi, te nihnú vaha inì-nsia palabra ndàcuisì nì xinindisá-nsiá. ¹³ Doco yùhù tuxí inì, mientras itiácù-ve ñuhivì yohó, chicá vaha dansínuu inì mii-nsiá nansa xiñuhu cunihnu ini-nsiâ. ¹⁴ Vachi ináhì sà-ítúú quìvì icúmí cuì nacua nì cachi Stoho-ndà Jesucristu xì. ¹⁵ Doco icúmí nanduquí nansa cui nsinuu inì-nsia palabra yohó nú sàni xìhì.

Nansa nì xini Pedro nì natnuù ndiaha Jesús

¹⁶ Cunaha-nsiá, palabra ìì nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá, màdì cuentu nì nachuhun tnahá uun nèhivì maña nduá. Còò, vachi sàni xinìnù-nsì ñà-ndiaha guá iá Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcàndùá, nì nacani-nsi xì-nsiá sàhà poder xi-ya, xì nansa icúmí stná-yà naxicocuíin-yà. ¹⁷ Vachi nsiùhù, nì xini-nsì na ní tavà Yua-nda Dios tnùñuhu ndiaha xí-yá, te nì natnuù fuerte-yà. Dandu ndiaha gá nì càhàn Yuamánì-yá sàhà-yà na ní cachi-yàmà: “Dèhemanì’

nduú ana yohó, te cudú inì sàhà-yá”. ¹⁸ Nsiùhù, nì inini-nsi ñà-jaàn na ní sàhàn-nsi xì-yá dìni yucù ì yucán, te nì tiacu-nsi nì càhàn (Yuamàni-yá) ansivi.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, sàhà ñà-jaàn chicá más nàhà claru ñà-ndácuisì nduá nì cacachi profeta nìsa cahàn sàhà-yá sàhaha; te vichi ndiá ìcà-ndà cunihnu vaha ndisa ini-ndà palabra xi nècuàchìmà, vachi palabra mà, ndiaha gá datnúà sàxìnítnùnì-ndà na iin ñuhu nchií fuerte ndé iín tnúú, te iin-ni icúmí chindee stná-màndó dècuèndè quivì danátnùù ndiaha-yá nùù (nèhivì ndoó inicutu ñuhivì). Daaní, quivì jaàn (icúmí-yâ datnúù-yà ini anima-ndà na ian) quidá sìtnùù cahnú cachítnùhu ñà-sàcuàhàn tùinuù inga quivì.

²⁰ Cenaha-nsiá, chuun cahnú nduú ñà-sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa iá palabra ì nì cachitnùhu nèhivì sàhaha ma, te nì tiaa-neà nùù tutu. Màdì sàhà cuisì sàxìnítnùnì ndohó cui sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa cuní cachàmà. ²¹ Vachi nèhivì ì sàhaha ma, màdì inì-ni mii-né nì chítnùnì ini-nè ñà-nduá nì cachi-nè sàhà mii-yá. Còò, divi Espíritu ì xì-yá nduú ana nì dàtnúù xì sàxìnítnùnì-nè, te nì cachi-nè ñà-nduá nì cachi-nè.

2

Màsà nácuítnúhú-ndá ñà-tnùhù chináhá nèhivì

¹ Tiempu sàhaha ma nì sandoo stná tètñùhù ñuu-nsi, datiaá uun-tè càhàn-te cuenta xi Dios. Doco vichi ndé ndoó stná mii-nsiá icúmí casaà stná tètñùhù nahi tè-sàhaha ma. Te icúmí-tè daquíhvi dèhé-te iin dàñùhù chináhà-te. Ndé icúmí stná-te nacuaà-té Stoho-ndà Señor, mate sàni dànáà-yá sàhà cuàchi-nda. Doco cuisì mii-té quidá quini-tè xì mii-té, ñàyùcàndùá yàchì icúmí-tè ndañuhu dahuun-tè. ² Doco cuàhà gá nèhivì icúmí tenchicùn xì ichì sìquini mà, dècuèndè sàà stná-nè cahíchì ini-nè ichì ndàcuisì-yá. ³ Te tètñùhù mà, ñà-cuàhà guá cuú inì-te sàhà dìhùn, ñàyùcàndùá, vico uun icúmí-tè càhàn-te xi-nsiá ñà-dandahví-te mii-nsiá, te ducán nsidandahví stná-te mii-nsiá. Doco dècuèndè sàhaha sàni cachi Dios ñà-ìcúmí-tè cunsida-tè cuàchi-tè, te sà-ìtúú sàà stná quivì ndañuhu dahuun-tè.

⁴ Stná ángel nì sanduu mozo xi-ya, na ní caquida-ne cuàchi, cóni xícáhnù ini-yà sàhà-né, vachi nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì ndiachi-né ndé cahà andea ndé iín tnúú, te yucán ndiatú-né dècuèndè sàà quivì ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁵ Stná nèhivì ñuhivì sàhaha, cóni dácàcu Dios-nè, vachi cuàhà gá cuàchi-ne nì-ìà, teayùcàndùá nì quixi diluviu dìquì-né. Doco tiàa nani Noé, còò. Nì càcu-ne. Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì càhàn stná nècuàchìmà xì nèhivì sàhaha ma áma quidá ví stná-nè, doco (cuisì) Noé mà xì inga usà gá tnahà-ne nì càcu. ⁶ Daaní, stná ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra, nì xixìn nsiha, ndé cuisì yàà-ñá nì ndòò, vachi iin castigu xi mii-yá nì sanduu tnùndoho ma, áma yúhì stná nsidaa gá nèhivì malu icúmí cundoo ga ñuhivì quivì nùù-xí. ⁷⁻⁸ Doco ñuu mà nìsa ìa stná iin nècuàchì vaha nani Lot. Te yáha ga nì cuduchi ini-nè sàhà modo sìquini xi nèhivì ñuu mà. Vachi yucán iá-nè mahì nècuàchìmà, te nsìquívì inínì-né, te indéhe-né ñà-quini guá quidá nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá yáha ga nì ndòò cahan-ne sàhà nècuàchìmà. Daaní, na (ní nihì ñuu mà tnùndoho), nì dàcàcu Dios-nè nùájàn. ⁹ Pues sàhà ñà-yucán nàhà claru, tùha ndisa Dios tavà-yá nèhivì vaha xi-ya nùù tnùndoho yáha-ne nì cùí. Te ináhá vaha stná-yà nansa cuàhàn-yà quida-ya xì nèhivì malu vichi, itní-yá cuenta sàhà-né ndé cachi sàà quivì juicio, dandu ndoho-ne. ¹⁰ Te nècuàchì chicá icúmí ndoho nduú nècuàchì quidá sìquini guá xì mii-xí nacua nduú gustu xi-ne, te cahíchì stná ini-nè ñà-nduá dandacú mii-yá nùù-né.

Vachi tètñùhù mà, atrevidu gà-te, mii-té xínduu-tè mii-té. Mà ía yuhù-té; quini ga càhàn-te sàhà ana fuerte (xicánúú) ansivi. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ndé ángel xi Dios, có-cànàhá quini-ne na càhàn-nè sàhà falta xi ana fuerte mà nùù

Stoho-ndà Señor, mate chicá cuàhà poder xi-ne (nùù témà), te chicá dandacú stná-nè.

¹² Doco témà, mate có-sâa-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco quini ga cáhàn-te sàhà-ñá. Nahi quisì có-cùndàà inì-xi xínduu-tè, te quidá-te na ian còò anima-te. Ñàyùcàndüá, divi icúmí cuu xi-té na ian cùù-xì quisì yùcù, cuisì ndoó-si ñuhiví sàhà-ñá tñii nèhivì-sí, te cahni-nési; pues divi ducán icúmí cuu stná xì tètñùhù mà, icúmí-tê ndañuhu dahuun-tè ñà-sàni cuchicuehe anima-te. ¹³ Iin castigu ùhì nduá nihì-té, divi nacua nì quida-tè xì ñanìtnaha-tè. Doco vichi cudì inì-te quidá-te ndéni ñà-sìquini nì cui ndui (ò ñuú) nì cùndüá. Ñàyùcàndüá, ndohó, ndóo cahan-nda sàhà escándalo xíquida guá-te. Mate sáhàn stná-te ndé ndoo-nda vicò xì-ndà, doco dandahví uun-tè, vàchi cudì gá inì-te dandahví-te.

¹⁴ Indéhe stná-te nsidaa nècuàchì ñahà, te cuní-te dàvá diquì-tené. Có-nàcòó-te cuàchi quidá-te. Te nèhivì mà-fuerte anima-xi, mà ùhì dandahví-tené. De por sí, cuàhà iñàha xího stná-te cucumi-té. Doco icúmí-tê nihì chíhàn-te. ¹⁵ Vàchi sàni nacoo-tè ichì váha mii-yá, te sàxínchicùn-te ichì malu nacua nì quida Balaam dèhe Beor sànahà; iin nècuàchì xinítüí nì sanduu nècuàchìmà, doco cuàhà gá nìsa cuu ini-nè sàhà dìhùn; mate iin chuun có-ndiáà nduá, doco quida-neà sàhà dìhùn. ¹⁶ Doco nì nihì-né iin conseju vaha nùù burru xi-ne, có-íá vaha ñà-ndüá quidá-né, nì cachì-si xi-né. Mate quisì nduú-si, doco nì cáhàn-si na iin nèhivì, te nì sadì-si nùù nècuàchìmà ñà-màsà quidá-né chuun loco cuàhàn-nè quida-ne nì cùí.

¹⁷ Cunaha-nsiá, na iin pozo ndé nì ndoco tècuí, ducán xínduu tètñùhù mà. (Còò ni-iñàha níhì-ndà) nùù-té, nahi vicò tàchí, còò ni-iñàha nihá. Ñàyùcàndüá icúmí-tê sàa-te iin xaan ndé iín tñúú ndúchí, te nicanicuahàn cundoo-tè yucán, cachí Dios. ¹⁸ Doco vichi, fuerte cáhàn-te na ian yáha ga ndiáá-te. Doco puru palabra chicuéhè nduá cachí-te, vàchi chináhà-te ñà-vàtùni quida ndevàha-nda nansa nì nì cui; vátùni iá ñà-cuñuhu quini ini-ndà, cachí stná-te; te sàháyùcàndüá, náditá-te cuàhà nèhivì ladu xi-tè, dècuèndè stná nèhivì sà-ítúú càcu nùù ichì malu mà nì cùí. ¹⁹ Libre cundoo-nda, cachí-te xi nèhivì, doco mà cùí, vàchi ndè stná mii-té, dandacú stná cuàchi-tè nùù-té. Te nú sàni cundee iñàha nùù-ndà, dandu có-ndóò gà ndisa-nda libre. ²⁰ Vàchi nì cachí-ndà iá iin nèhivì, te nìsa cundaà vaha ini-nè sàhà Stoho-ndà Jesucristu, te nì càcu stná-nè nùù modo sìquini xi ñuhiví yohó; doco nú tucu tu nì dácà dìnì-né, te cundee cuàchi mà nùù-né, dandu chicá quini queamà nùù ñà-primeru. ²¹ Vàchi chicá vaha màsà cúnitñùhu-ne sàhà ichì váha-ya nì cùí, te màdiá nì xinitñùhu-ne, dandu después nì naxicocuñ tu ini-nè, te nì nacoo-ne palabra ì nì cachi-yà xi-né. ²² Doco cunaha-nsiá, ducán cuú stná xi-né nacua cachí dichu sàhà sìhina: “Nì nsihi nì ndusan-sì, dandu naxícocuñ tu-sì saxí-si ñà-jaàn; te ò nacua quidá stná cochi, nú sàni xichi-sì, dandu tucutu ndécahnu-sì mahì ndèhì tuí nihní-si”.

3

Icúmí naxicocuñ Stoho-ndà Jesús ñuhiví

¹ Ñà-ùì nduá tiaí nùù-nsiá vichi, ñani màní. Te nùù ndùì carta xi sàni quide lucha nacuahandee inì mii-nsiá sàhà-ñá ducán nsinuu ini-nsiá nacani vù inì-nsiá. ² Te cuní stná nsinuu ini-nsiá nansa iá palabra xi Dios nì cachitñùhu nèhivì ì sànahà, xì stná palabra nì sàcùnaha-nsiá nùù nsiùhù nècuàchì nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Señor nì dácácu xi-nda, vàchi palabra xi mii-ya nduá.

³ Doco iá iñàha chicá cuní cundaà inì-nsiá. Cunaha-nsiá, na sàa quivì xínu tiempu, dandu icúmí ndecoyo nèhivì cuàcùndiáa (sàhà ichì-yá). Icúmí-nè quida ndevàha-ne xì mii-né nansa nì nì cui. ⁴ Te dohó icúmí-nè cachi stná-nè:

“¿Índù ní xini-nsì naxicocuñin-yà nacua nì cachi-yà? Vàchi dècuèndè sàhana na ní xihì xii-ndà, còò ni-iñàha, vachi iin-ni iá ñuhiví vichi nacua nì sàcòa quivì primeru”, cachi-nè. ⁵ Doco na cachí nèhivì ducán, cuisì quidámáxiní-nè sàhà nansa nì cuu sàhana na ní sàcòò ansivi, te nì xinu stná ñuhù íchí mahì tècuí, nsidanicuú ladu ñuhú-te. Pues nsidaa ñà-jaàn nduá nì dandácú Dios, te ducán nì cuu. ⁶ Doco sàhà divi tècuí mà ní ndañuhu stná ñuhiví sàhana ma, vachi nì dàhvia dàvì inicutu. ⁷ Doco ansivi xi ñuhiví iá vichi, sàhà divi palabra nì cachi-yà antes mà iá stná orden xi-ya ñà-icúmíâ coco nsiha, cuisì ndiatú-yá ndè cachi sàà quivì ndundaà sàhà cuàchi nèhivì malu, dandu coco ñuhiví, te ndañuhu stná nsidaa nècuàchì malu mà.

⁸ Doco iá iin palabra cuní[^] nsinuu ini-nsià, ñani màní. Cunaha-nsiá, mate imindaa quivì, te ò mil cuià nduá, doco iin-ni nduá nùù Stoho-ndà Señor. ⁹ Ñàyùcànduá, mate cachí nèhivì ¿índù chuun cucuèè-guá cuu ñà-nduá nì cachi-yà? doco còó; màdì ñà-cò-ndùlócò-yà nduá; ñà-quidándéé cahnú ini-yà sàhà-ndà nduá, vachi có-cùnì-yà ndañuhu ni-iin-nda; còó; ñà-nì sàà nsidaa-nda naxicocuñin ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá cunì-yà.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, (nanàá) icúmí sàà quivì quida ndisa Stoho-ndà Señor (nacua nì cachi-yà); na ian có-nihnú ini nèhivì quixi tècuìhnà ñuú, ducán coo. Dandu yáha ga fuerte icúmí caha ndee, te ndañuhu dahuun ansivi; te nsidaa ñà-nduá nì cuyucun ñuhiví, icúmíâ dàà títiá, te coca, te ndañuhá, vachi ñuhiví yohó xi nsidaa ñà-ìá nùá, icúmíâ coco nsiha.

¹¹ Pues vichi, sàhà-ñà sà-ìnhá-ndá icúmí ndañuhu nsidaájàn, ñàyùcànduá xiñuhu ñà-cunsihi ini-ndà cacanuu vii-ndà ñuhiví nacua cuní mii-yá, te cunihnu ì stná ini-ndà. ¹² Siempre ni nsínúú ini-ndà ñà-icúmí sàà quivì xí Dios, te quida-nda nacua cui quida-nda ñà-nì sàà yàchà. Vachi quivì yucán icúmí chiñuhu Dios ansivi, te coca, dandu ndañuhu dahuan; te nsidaa stná ñà-nì cuyucun ñuhiví, icúmíâ ndutea, te coca. ¹³ Doco ináhá vâha stná-ndà ñà-después icúmí nàcòò stná inga ansivi saa xi ñuhiví saa nacua nì cachi-yà xii-ndà, te ñuhiví saa ma, puru ñà-ìá vii icúmí coo nùá.

¹⁴ Pues, ináhá vâha-nda ducán icúmí cuu, ñani màní, ñàyùcànduá, cuàhà gá xiñuhu cunsihi ini-ndà cundoo manì-ndà ñuhiví, màsà cóó ni-iin falta xi-nda, ni màsà cóó ni-iin mancha anima-ndà. Te iin-ni ni cóó ducán dècuèndè quivì naxicocuñin-yà.

¹⁵ Te nú dacuèé-yà, te quidandee gá ini-yà sàhà-ndà, dandu xiñuhu cunihnu ini-ndà ñà-cuisì sàha-yàndó tiempo càcu-nda nduájàn. Te divi ñà-jaàn nduá sàni tiaa stná ñani màni-ndà Pablo na ní tiaa-ne iin carta nùù-nsiá antes. Nchichí gá tiaá-né, vachi ducán nì nihítàhvì-né. ¹⁶ Te nùù nsidaa carta xi-nemà, cachítnuhu stná-nè sàhà chuun tiaí yohó. Ñà-ndàà nduá ùhì cundaà ini-ndà dava ñà-nduá cachí-nè nùù carta mà. Ñàyùcànduá, nèhivì có-sàà cundaà inì-xi, dasívì uun-ne palabra mà, vachi nèhivì có-xiníndísâ vâha nduú-né. Te divi ducani dasívì stná-nè dava ga tutu ì xí Dios, doco (ndahví-nè), vachi cuisì icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-né sàhámà.

¹⁷ Doco mii-nsiá, sà-ìnhá-nsiâ nansa iá nsidaa ñà-jaàn, ñani màní. Ñàyùcànduá, cuidadu ni cúndóó-nsiá sàhà tètñuhù có-ndùlócò sàhà ley xi Dios, còtó naditá-te mii-nsiá ladu xi-tè, te sàà-nsià quee-nsia nùù ichì vâha nchícùn vii-nsiá vichi. ¹⁸ Te sacúndàhvì stnáì nùù-nsiá ñà-nì cùnsihi inì-nsia nansa cucumi gá-nsià más gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, xi nansa nihì stná-nsiâ cunaha vâha-nsiayà, vachi mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda.

Ansivéhé cahnú-yá ndè quivì vichi, te nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Juan nù Nsidaa Nèhivì xí Dios

Nansa iá vida ndiaha xí mii-yá

¹⁻² Cuní-nsi cãhàn-nsi xì-nsiá sàhà mii-yá. Dècuèndè antes quesaha ñuhiví, sà-íá-yà. Te nsiùhù, sàni inini-nsi nì cãhàn-yà; sàni xininùù-nsiyà, dècuèndè sàni tnii ndahà stná-nsi ìcà-yá. Te mii-yá nduú ana nì quixi xi palabra ì cachítnùhu nansa cutiacu ndiaha anima-ndà. Te sàhà mii-yá itiácú-ndà. Ñàyùcàndùá, (nì quixi-ya) ndè ñuhiví yohó, te nì xini nèhivì-yá. Dècuèndè stná nsiùhù, nì xininùù stná-nsiyà, ñàyùcàndùá, vichi cachítnùhu-nsi, te dansítnùù ini-nsi mii-nsiá sàhà-yá, vachi mii-yá nduú ana sáhatahvì xì vida ndiaha nicanicuahàn. Nù Yuamánì-yá nìsa ìa-ya, dandu nì quesaa-yà ñuhiví yohó, te nì xini-nsiyà. ³ Te ñà-ndùá nì xini-nsi, te nì inini-nsi, divi nduá cachítnùhu-nsi xì-nsiá sàhà-ñá iin-nì nì cúníhnú vaha stná ini-nsià nacua quidá nsiùhù. Te nacua nihnú ini-ndà Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Jesucristu, ducán nihnú stná ini-yà ndohó. ⁴ Te vichi, sàhà-ñá cuní-nsi ñà-chicá cudì inì-nsia, ñàyùcàndùá dìsàhà-xí tiaá-nsí ñà-yohó nù-nsiá.

Na ian nchií ndai luz, ducán iá anima Dios

⁵ Cunaha-nsiá, palabra yohó nduá nì inini-nsi nì cachi Dèhemani-yá (xì-ndà), te ñàyùcàndùá dohó cachítnùhu stná-nsi xì-nsiá ñà-nahi luz nchií ndai, ducán nduú stná (anima) Dios, (vachi micuísì ñà-vaha nduú-yá), te ni-iyuhu có-nìhnú ini-yà ichi ñáa. ⁶ Ñàyùcàndùá, nú ni cachí-ndà iá vaha-nda xi-yá, doco xicá stná-ndà ichi ñáa, dandísá, tnuhu-nda, te có-nchícùn-ndà ichi ndàcuisi-yá. ⁷ Doco nú xicánúú víi-nda, datnúù-yà sàxínítnùnì-ndà, te nihnú vaha ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá, dandu mà úhì cundoo manì tàcá nsidaa-nda. Te nù Dèhemani-yá Jesucristu nsidándóó xí nsidanicuú cuàchi-nda.

⁸ Nú ni cachí-ndà có-ndùù-ndà nèhivì cuáchi, dandu ñà-dàndàhvì-ndà mii-nda nduá, te ducán nàhà xicà có-nìhnú ini-ndà palabra ndàcuisì. ⁹ Doco nú ni cuáha-nda cuàchi-nda, dandu icúmí-yâ quida ndisa-ya cumplir, mà dándàhvì-yándó, seguru cuicahnú ini-yà sàhà-ndà, te nsidandoo-ya nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhú anima-ndà. ¹⁰ Doco nú ni cachí-ndà còò cuáchi nì quida-nda, dandu ducán queá na ian ndeníhí tnúhú-ndáyâ. Te nú ducán, dandu nàhà xicà, tàñáha ga sàà-ndà cunihnu ini-ndà palabra xi-ya.

2

Jesucristu nduú ana cãhàn nihni sàhà-ndà nù Dios

¹ Nahi dèhe mií xínduu-nsia, ñàyùcàndùá tiaí palabra yohó nù-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá cuàchi. Doco nú iá ana nì quida iin cuàchi, dandu (nì cúnáhá-né) iá stná ana cãhàn nihni sàhà-ndà nù Yuandiaha-nda. Te ¿ana quidá ducán? Divi Jesucristu, vachi mii-yá, ndàcuisì ini-yà. ² Te divi sàhà ñà-ndùá nì quida-ya nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda, ñàyùcàndùá, mà nsínúú gà ini Yua-nda Dios sàhà-ñá. Te màdì cuísì sàhà cuàchi ndohó nì xihì-yà, còò, vachi nì dãnáà stná-yà sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhiví. ³ Te vichi nú ni chívaha-nda ñà-ndùá cachí-yà, dandu vátùni cundaà ini-ndà ñà-sàni xini stnàhá ndisa-nda xi-yá nduá. ⁴ Doco nú cachí iin nèhivì ináhá-nêyà, doco có-chívaha-ne ñà-ndùá cachí-yà, dandu (cundaà ini-ndà), tnuhu-né, có-nìhnú ndáà cuisì ini-nè palabra xi-ya. ⁵ Doco nú quidá-né cumplir ñà-ndùá

cachí-yà, dandísá sàni sàà-nè cuu ndisa ini-nè sàhà-yá, te ducán vátùni cundaà ini-ndà iin nèhivì xí-yá sàndùú-né. ⁶ Vàchi nú ni cachí-nè nèhivì xí-yá nduú-né, dandu ndiá ìcà-né quida vii stná-nè nacua nì quida mii-yá.

Ñà-nduú palabra saa dandacú Dios chivàha-nda

⁷ Màsà cùcáhán-nsiâ iin ley saa nduá tiaí nùù-nsiá vichi, ñáni. Còó, ley yucán nduá, divi ley nì xinindisá-nsiá na ní quìhvi-nsia ichì-yá, vachi divi ley yucán nduú palabra nì xinitnùhu-nsia daa. ⁸ Doco cunaha-nsiá, nahi ley saa nduú stná ñà-nduá tiaí nùù-nsiá yohó. Te nú nsinúú ini-nsiá nansa nì quida mii-yá (na ní ìa-ya yohó), xì nansa (quidá stná-yà) xì ndohó vichi, dandísá vátùni cundaà ini-nsiá, ley saa nduá, vachi cueé-ni cueé-ni làcà iyuhu iin tnuú ini-ndà, te vichi ndiaha gá sàdàtnùù-yà sàxìnítùnì-ndà sàhà-ñà cundaà ini-ndà nansa iá ñà-ndácuisì.

⁹ Nú iá iin ana cachí sàdàtnùù Dios sàxìnítùnì-xi, doco có-xiñùhù-né ñanìtnaha-ne, dandu ichì ñáa nduá nchícùn ìi-né dècuèndè vichi. ¹⁰ Doco nècuàchì cuú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi, mii-né ndisa, iin-ni datnuú Dios sàxìnítùnì-nè, te có-nàcání ini-nè sàhà inga iñàha cuida cuàchi-ne. ¹¹ Doco nècuàchì có-xiñùhù xì ñanìtnaha-xi, tàñáha ga tnuú ndiaha sàxìnítùnì-nè. Xicá ñáa-né, ni có-sàha tnuú ini-nè índù cuàhàn-nè, vachi iin tnuú ini anima-nè ñà-sàni quihin-ne ichì ñáa.

¹² Hijos míos, tiaí tutu yohó nùù-nsiá sàhà-ñá sàni xicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nsia (na ní xinindisá-nsiáyà), te nì ndacùcahan-nsiá quivì-yá. ¹³ Stná mii-nsiá nècuàchì sahnú, tiaá stnái palabra yohó nùù-nsiá ñà-sà-ìnáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnái nùù-nsiá ñà-sàni cundee-nsiá nùù ñà-malu.

Hijos, ñà-yòhó tiaí nùù-nsiá sàhà ñà-sàni sàà stná-nsiá nì xini stnahá-nsiá xì Yuandiaha-nda. ¹⁴ Te mii-nsiá nècuàchì sahnú jaàn, tiaá stnái ñà-yòhó nùù-nsiá ñà-sà-ìnáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnái ñà-yòhó nùù-nsiá sàhà-ñá fuerte gá anima-nsiá, vachi nihnú ndisa ini-nsiá palabra ìi xí Dios, te sàni cundee stná-nsiá nùù ñà-malu.

¹⁵ Ni-iin-nsia, màsà cúú ini-nsiá sàhà ñà-nduú modo xi ñuhiví yohó, ni màsà xího stná-nsiá ñà-nduá iá nùá. Vachi nú ni cuú ini-ndà sàhà modo xi ñuhiví yohó, dandu (náhà xicà) ñà-có-cúú ini-ndà sàhà Yua-nda Dios nduá. ¹⁶ Vachi nèhivì nihnú inì-xi ñuhiví yohó, xího cuàhà-né quida cahnú-né cuàchi-ne xì iquicúñú-nè, te xího stná-nè cundehè-né cuàhà iñàha có-ndiáá, te nducuéhé stná-nè sàhà ñà-nduá icúmí-né. Doco nsidaa ñà-jaàn, có-nduá ñà-cùdî ini Yua-nda Dios sàhà-xí. Còó, ñà-cùdî ini nèhivì ñuhiví yohó nduá. ¹⁷ Doco ñuhiví yohó, icúmíá nsiha, te mà níhì gá nèhivì ñà-nduá nisa xihò guá-nemà. Doco ana quidà-xì ñà-nduá cachí Dios, nicanicuahàn cundoo ndiaha-né.

Nansa cundaà ini-ndà índù ñà-nduú ñà-ndáà, te índù ñà-nduú ñà-tnùhù

¹⁸ Hijos míos, na ian vaxi xínu tiempu yohó nduá. Te sàni xinitnùhu-nsia icúmí quixi iin ana nduú contra xi Jesucristu, divi nduú Anticristu. Doco dècuèndè stná tiempu vichi ndoó stná cuàhà contra xi-ya. Ñàyùcànduá, vátùni cundaà ini-ndà ñà-vaxi xínu tiempu yohó nduá. ¹⁹ Tiaa xínduu contra xi-ya, antes nisa cutnahá stná-nè xì-ndà, doco vichi sàni quecuaán-né, vachi cóni ía ndisa-ne ladu xi-nda, vachi nú nèhivì ladu xi-nda nduú-né nì cùí, dandu dècuèndè vichi cutnahá ìi-né xì-ndà. Doco, còó, sàni quecuaán-né sàhà-ñá cunahà xicà ñà-dîín ladu iá-nè.

²⁰⁻²¹ Te mii-nsiá, nùù mii-yá ana chicá ìi sàni ñihítáhvì sàxìnítùnì-nsiá, te sà-ìnáhá nsidaa-nsiá ñà-nduú ñà-ndáà. Te ñà-sà-ìnáhá-nsiâmà, ñàyùcànduá tiaí tutu yohó nùù-nsiá, màdì sàhà-ñá có-ìnáhá-nsiâ, vachi ndisa, ìnáhá-nsiâ

ñà-ndúú ñà-ndáà. Te sàhà-ñá nduá palabra ndàcuisì, ñàyùcànduá ni-iyuhu mà cùndúá ñà-tnùhù.

²² Te ¿ana chicá nduú tètñùhù ndisa? Divi tiàa cachí sàhà Jesús ñà-có-ndúú-yá Cristu ndiaha nì quixi nùù Dios. Cunaha-nsiá, contra xi Jesucristu nduú ana cachí: “Còò ana nduú Yua-nda Dios, nì còò stná Dèhemanì-yá”. ²³ Nú ni cachí-ndà: “Còò Dèhemanì-yá”, dandu ducán queá ñà-sàni nacuaà stná-ndà Yua-nda Dios. Doco nú ndácùcahan-nda Dèhemanì-yá, dandu Yua-nda Dios iá vaha stná xì-ndà.

²⁴ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, nicanicuahàn xiñuhu cunihnu inì-nsia palabra xi-yá, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàhana. Nú iin-ni ni cúníhnú ini-ndà ñà-nduá nì xinitnùhu-nda daa, dandu iin-ni cunduu stná-ndà nèhivì xí Dèhemanì-yá, nèhivì xí Yua-nda Dios. ²⁵ Te mii-yá, sàni quida-ya comprometer nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁶ Cunaha-nsiá, tutu yohó tiaí nùù-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia sàhà nèhivì tnùhù cuní dandahví xì-nsiá. ²⁷ Doco mii-nsiá, sàni nduhù sàxìnítñùnì-nsià nì quida-ya, te ducání iá dècuèndè vichi; còò necesidad dacuahá inga nèhivì mii-nsiá, vachi sàni nsida ì-yá sàxìnítñùnì-nsià, te dècuèndè vichi chindéàmà mii-nsiá, vètùni cundaà ini-nsià sàhà nsidaa iñaha, vachi palabra ndàcuisì nduá nì chinaha-yà, còò ni-iin ñà-tnùhù nduá. Te divi nacua nì chinaha-yà mii-nsiá antes, divi ducán xiñuhu quida stná-nsià vichi, nicanicuahàn ni cúníhnú ini-nsià cunduu ì-nsiá nèhivì xí-yá.

²⁸ Hijos míos, vichi cachí xì-nsiá: iin-ni ni cùndúú-ndà nèhivì xí-yá, dandu quivì naxicocuín-yà, mà yúhì-ndà, ni mà cùcáhán nùù-ndà cundehè-yándò.

²⁹ Ináhá-ndá, ndàcuisì ini-yà. Ñàyùcànduá nú nihnú ndàcuisì stná ini ndohó, dandu vètùni cundaà ini-ndà ñà-sàni sàà-ndà cunduu ndisa-nda dèhe-ya nduá.

3

Dèhe ndisa Dios nduu-nda, cachí San Juan

¹ Hijos míos, na cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, vachi sàni nìhìtáhvi-ndà cachi-yà xì-ndà ñà-ndúù-ndà dèhe ndisa-ya. Te divi xínduu-nda. Ñàyùcànduá, nèhivì ñuhiví yohó, có-nàcúnì-nè ndohó, vachi ni mii-yá, cóni nàcúnì-nèyà daa. ² (Cachí xì) mii-nsiá nècuàchì màni guá nùí ñà-vichi sànduù-ndà dèhe ndisa-ya. Te mate táñaha ga datú-i-ya nùù-ndà índù forma nùù-xí sàà-ndà cunduu-nda, doco ináhá-ndá quivì naxicocuín-yà, dandu nahi mii-yá nanduu-nda, vachi mimíí nacua iá-yà, ducán icúmí-ndá cuni-ndà nùù-yá. ³ Ñàyùcànduá, nú ducán nihnú ini-ndà ñà-icúmí-ndá cuni-ndà nùù-yá, dandu cuàhàn-ndà nsidavii-ndà anima-ndà, ndoa nacua iá ndoo stná anima mii-yá.

⁴ Nú tùha nèhivì quida-ne cuàchi, dandu ñà-càhíchì stná ini-nè ley xi-ya queámà, vachi nsidanicuú cuàchi, ñà-có-sàha ley xi-ya nduá. ⁵ Sà-ináhá-nsià ñà-disáhà-xí nì quixi-ya ñuhiví yohó; ináhá-nsià nì quixi-ya ñà-dandutu-yá cuàchi-nda. Doco mii-yá, còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá. ⁶ Nsidaa ndohó nècuàchì nduú ndisa nèhivì xí-yá, mà túha-nda quida ga-ndà cuàchi. Doco ana tùha quida ducán, tàcùnì-nè mii-yá, ni tàcùnì stná-nè nansa iá modo xi-ya. ⁷ Hijos míos, màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nèhivì mii-nsiá, vachi (ináhá-ndá ñà-ndáà nduá yohó): nú quidávì-nda, dandu (vètùni cachi-ndà) ndàcuisì ini-ndà nahi mii-yá. ⁸ Nècuàchì tùha quida-xi cuàchi, iá-nè ladu xi ñà-malu, vachi ñà-malu, dècuèndè yuté ñuhiví xì dècuèndè vichi, iin-ni quidá-si cuàchi. Te (ináhá-ndá) índù-ñá disáhà-xí nì quixi Dèhemanì Dios ñuhiví yohó: divi sàhà-ñá dandutu-yá nsidaa ñà-nduá quidá quisì mà.

⁹ Nsidaa ana nduú dèhe ndisa Dios, mà túha-ne quida-ne cuàchi, vèchi mii vida saín xi Dios ñuhú ini-nè, te mà sàa-nè quida-ne ducán, vèchi dèhe ndisa-ya nduú-né. ¹⁰ Mà úhì cundaà ini-ndà ana nduú dèhe-ya, te ana nduú dèhe ñà-malu. Iin nècuàchì có-quidá víi, ò iin nècuàchì có-cùú ini-xi sàhà ñanìtnaha-xi, có-nduú-né nèhivì xí Dios. ¹¹ Vèchi sàhana na ní xinitnùhu-nsia razón ndiaha sàhà-yá, te iin-ni dècuèndè vichi, ducán nì sàcùnaha-nsiá ñà-nì cùú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹² Màsà quidá-ndá na nì quida Caín (sàhana). Iá-te ladu xi ñà-malu, ñàyùcàndùá nì sahnì-té ñanì-te. Te ¿índù chuun nì sahnì stnahá-te? Divi sàhà-ñá nì xinì-te có-quidá víi mii-té, te ñanì-te, quidá víi-né.

¹³ Ñánì, màsà ndúlócô-ndà nú indéhe-nda có-xiñùhù nèhivì ñuhivì ndohó.

¹⁴ Divi sàhà-ñá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ñàyùcàndùá cundaà ini-ndà sàni yàha-nda ladu xi Dios ndé cutiacu anima-nda nicanicuahàn; có-íá gà-nda ladu ndé xíhì anima-nda.

Nú có-cùú ini iin nèhivì sàhà ñanìtnaha-ne, dandu nàhà xicà tàñáha ga yàha-ne ladu ndé itiácú anima-nda. ¹⁵ Vèchi nsidaa ana có-xiñùhù xi ñanìtnaha-xi, ndudává-né xi iin tè-sàhnì. Te ináhá-ndá, ni-iyuhu vida ndiaha có-ñùhù anima iin tè-quidà ducán. ¹⁶ Te vichi sàni sàa-nda nì cundaà vaha ini-nda nansa ndiá icà-nda cuu stnahá ini-nda sàhà-nda, vèchi sàni xini-nda ñà-nduá nì quida mii-yá, nì xihì-yà cuenta xi-nda. Ñàyùcàndùá, ndiá icà stná-nda cundoo-nda dispuestu cui-nda sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁷ Vèchi nú indéhe iin nèhivì iá necesidad nùu iin ñanìtnaha-ne, te có-índéhe ndahví-nè nècuàchímà, mate algu icúmí-né, dandu ñà-jaàn cundaà ini-nda có-cùú ini-nè sàhà Dios. ¹⁸ Hijos míos, màsà cáchí uun-nda ñà-cùú stnahá ini-nda sàhà-nda; màsà cáhàn uun-nda cachí-nda ducán. Xiñuhu ñà-quida ndisa-nda cumplir, te quida stná-nda obra nùu ñanìtnaha-nda.

¹⁹ Nú ni quida-nda ducán, dandu vètùni cundaà ndisa ini-nda palabra ndàcuisì nduá sànhícùn-nda, te mà yúhì gà-nda sàhà anima-nda nùu Dios. ²⁰ Vèchi nú dayúhì cuàchi-nda mii-nda, dandu (xiñuhu nsinuu ini-nda), cahnú Dios xi-nda, te ináhá-yà nansa iá nsidaa iñàha. ²¹ Doco te nú còò ni-iñàha dayúhì xi anima-nda, dandísà mà yúhì-ndàyá, (ñani) màní, ²² vètùni càcàn tàhvì-nda nùu-yá, te nihì-nda ñà-nduá xicàn-nda, vèchi chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, te quida-nda ñà-nduá cudíi ini-yà sàhà-xí. ²³ Te ¿ndiá nduá nì dandàcú-yà nùu-nda? Divi ñà-cahvi-nda xi Dèhemanì-yá Jesucristu, te cuu stnahá stná ini-nda sàhà-nda nacua nì cachí-yà xi-nda. ²⁴ Te nú chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu ñà-sàni ndèe anima-nda ini anima mii-yà nduá, te iá stná-yà ini anima ndohó. Te sàni sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìi xí-yá, te ñàyùcàndùá, vètùni cundaà ini-nda iá ndisa Dios ini anima-nda.

4

Nansa quidá Espíritu Ìi xí Dios, xi nansa quidá stná espíritu xi ana nduú contra xi Cristu

¹ Mii-nsiá nècuàchì màni guá nùu, màsà cúníndísà ndevàha-nsia ñà-nduá cachí nèhivì nú cachí-nè Espíritu Ìi dacáhàn xì-né. Còò, vèchi xiñuhu-ñá quida-nsia prueba, a ndisa Dios dacáhàn xì-né, á coó. Vèchi cuàhà tètùhù sàni quesaha xicánúú ñuhivì vichi, te cachí-te ñà-cuenta xi Dios cáhàn-te. ²⁻³ Doco nú ndisa Espíritu Ìi xí Dios dacáhàn xì iin nèhivì, dandu cuàhàn-nè candisá-né cachi-nè: “Ñà-ndáà nduá, nì sàcòò cuerpu Jesucristu, te nì tùinuù-yà ñuhivì yohó”. Ducán xiñuhu cachi-nè, dandu cundaà ini-nda, divi Dios dacáhàn xì-né. Doco nú có-càchí-nè ducán, dandu cundaà ini-nda màdì Dios dacáhàn xì-né; còò, iin espíritu iá ladu xi contra xi Cristu dacáhàn xì-né.

Te sà-ínahá-nsiá icúmí quixi ana nduú contra xi Cristu. Doco cunaha-nsiá, vichi sà-íá espíritu xi tèmà ñuhíví yohó.

⁴ Hijos míos, nêhiví xí Dios xínduu-nda, te sàni cundee-nda nùu nêhiví (xínchicùn xì contra xi Cristu), vâchi chicá fuerte mii-yá íá nùu anima-ndà, te chicá mà fuerte mii-sí xicánúú guá ñuhíví yohó. ⁵ Nêhiví (nchícùn contra xi-ya) mà, cuisì modo xi ñuhíví yohó nihnú ini-nè, te ñàyùcàndùá, modo xi ñuhíví yohó cáhàn-nè, te compañeru-nè, divi ducán nihnú stná ini-nè, te cudí ini-nè cunini-ne ñà-ndúá cachí guá nècuàchìmà. ⁶ Doco ndohó, nêhiví (nihnú ini xì) Dios nduu-nda. Te nsidaa ana ináhá xí-yâ, cudí ini-nè cunini-ne palabra cáhàn-ndà. Doco nècuàchì có-ndúú nêhiví xí-yá, có-cùnì-nè cunini-ne. Ñàyùcàndùá, ducán nduú modo cundaà ini-nda a ndisa Espíritu Ì chindéé xí iin nêhiví, te ò iin espíritu malu dandahví xì-né.

Cuú ndisa ini Dios sàhà nsidaa nêhiví

⁷ Nicanicuahàn ni cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, (ñani) màní, vâchi divi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda. Nsidaa ana cuú ini-xi sàhà ñanìtnaha-xi, dèhe ndisa Dios nduú-né, te ináhá stnahá-né xì-yá. ⁸ Doco nsidaa ana có-cùú ini-xi sàhà ñanìtnaha-xi, có-ínahá-nê Dios, vâchi mii-yá, de por sí ducaní cuú ini-yà sàhà nêhiví. ⁹ Divi ñà-jaàn nduá dísàhà-xí nì techuún-yá mindaa Dêhemani-yá nì quixi ñuhíví yohó sàhà-ñà nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. Sàhámà sàcùndàà vâha ini-ndà ñà-cùú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ¹⁰ Vâchi màdi ñà-sàni cuu ini ndohó sàhà mii-yá nduá, có; divi ñà-cùú ini mii-yá sàhà ndohó nduá, te sàháyùcàndùá nì techuún-yá Dêhemani-yá nì quixi-ya nì xìhì-yà sàhà-ndà, dandu mà nsínúú gà ini-yà sàhà cuàchi-ndà.

¹¹ Pues cunaha-nsiá, nú ducán tantu guá cuú ini Dios sàhà-ndà, dandu ndiá ìcà stná-ndà cucuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, ñani màní. ¹² Ni-iin nêhiví, tàñáha ga cuni-nè meru nùu Dios. Doco nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu vâtùni cundaà ini-ndà ñà-ini anima-ndà íá-yà, te chindéé-yândô sàà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ¹³ Te sàni sàhatahví stná-yândó Espíritu Ì xí-yá. Ñàyùcàndùá cundàà ini-ndà ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá nduá, te mii-yá, íá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁴ Te nsiùhù, sàni xininùu-nsí ñà-ndúá nì quida Yua-nda Dios nì techuún-yá Dêhemani-yá nì quixi-ya ñà-dacácu-ya nêhiví ñuhíví. Ñà-jaàn nduá cachítnùhu-nsi xì nêhiví. ¹⁵ Vâchi nú sàni cachi vate-nda ñà-divi Dêhemani Dios nduú Jesús, dandu íá Dios ini anima-ndà, te sàni ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá.

¹⁶ Sàni xini-ndà ñà-cùú ndisa ini-yà sàhà-ndà, te sàni xinindisá stná-ndà ñà-jaàn. Vâchi mii-yá, de por sí ducani cuú ini-yà sàhà nêhiví. Ñàyùcàndùá, nú iin-ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, dandu vâtùni cundaà ini-ndà ñà-sà-íá anima-ndà ini anima mii-yá, te mii-yá, íá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁷ Ducán íá sàhà ñà-nì sàà-ndà cuu ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu na sàà quíví juiciu, vâtùni cunihnu ini-ndà, mà yúhì-ndà, vâchi na ian nihnú ini mii-yá, ducán nihnú stná ini ndohó na ndoó gá-ndà ñuhíví yohó. ¹⁸ Te nú cuú ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu sadiámà nùu ñà-yúhì-ndà. Doco nú yúhì-ndà, dandu dandóhâmándó. Te cunaha-nsiá, nsidaa ana yúhì, cumànì vá sàà-nè cuu ini-nè sàhà-yá modo ndiá ìcà-né.

¹⁹ Ndohó, cuú ini-ndà sàhà-yá, vâchi dihna mii-yá nì quesaha cuú ini-yà sàhà-ndà. ²⁰ Doco vihini cachi iin nêhiví ñà-cùú ini-nè sàhà-yá, mate íá iin ñanìtnaha-ne có-xìñhù-né. Pues nú ducán, dandu (náhà claru) dandahví uun-ne. Vâchi nú có-cùú ini-ndà sàhà iin nêhiví sàni xininùu-ndà, dandu ¿nansa cui cuu ini-ndà sàhà iin ana tàñáha ga cuninùu-ndà nahi Dios?

21 Cunaha-nsiá, nsidaa ndohó nècuàchì cuú inì-xi sàhà-yá, sàni dándàcú stná-yà nùù-ndà ñà-nì cuú stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

5

Nansa cundee-nda nùù nèhivì malu ñuhivì yohó

¹ Nú sàni xinindisa-nda ñà-divi Cristu nì quixi ansivi nduú Jesús, dandísá, dèhe Yua-nda Dios xínduu-nda; te nú cuú ini-ndà sàhà mii-yá ana nduú Yua-nda, dandu cuàhàn-nda cuu stná ini-ndà sàhà nsidaa dèhe-ya. ² Vàchi nú cuú ini-ndà sàhà-yà, te chívàha-nda ñà-ndùá cachí-yà, dandu cundaà ini-ndà, cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda xínduu stná dèhe-ya. ³ Vàchi ñà-chívàha-nda ñà-ndùá nì cachi-yà, divi ñà-cúú ndisa ini-ndà sàhà-yá queé stná mà. Te ñà-ndùá dándàcú-yá, mà cúñáñá-ndá chivàha-ndañá. ⁴ Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, nicanicuahàn icúmí-nê cundee-né nùù nèhivì malu ñuhivì yohó. Vàchi divi sàhà-ñá xiníndísá-ndá mii-yá, ñà-jaàn nduá disàhà-xí níhì-ndà cundee-nda nuù nècuàchìmà. ⁵ Vàchi ¿ana gà cui cundee-xi nùù nsidaa nèhivì malu ñuhivì yohó? Cuisì nèhivì xiníndísá-xí Jesús ñà-nduú-yá Dèhemanì Dios cundee.

Ñà-ndùá cachítnùhu xi-nda sàhà Dèhemanì Dios

⁶ Nì quixi Jesús ñuhivì yoho, te nì cuhìi-yá xì tècuí, te nì xitià stná nìi-yá. Màdi cuisiá nì cúhìi-yá xì tècuí nduá; còó, divi sàhà-ñá nì cuitià stná nìi-yá nduá nì quixi-ya. Te Espíritu Ìi xí-yá nduú ana datnúù xì anima-nda sàhà nsidaájàn, vachi micuisi ñà-ndáà nduá cachí Espíritu Ìi.

⁷ Cunaha-nsiá, nùù gloria na ian ndoó ùni ana cachítnùhu xi-nda sàhà stná mà, divi Yua-nda Dios, xì (Dèhemanì-yá nani) Palabra Ìi, xì stná Espíritu Ìi xí-yá. Doco imindaa mii-yá nduú-yá. ⁸ Te ñuhivì yohó, ùni stná modo iá cundaà ini-ndà sàhà Jesús, vachi Espíritu Ìi xí-yá nduú iin ana cachítnùhu sàhà-yá; te iá stná tècuí nì cuhìi-yá, xì stná nìi-yá nì xitià. Sàhà nsi-ùni modo jaàn cundáà ini-ndà sàhà-yá, doco iin-ni razón ndiaha nduú nsidaámà.

⁹ Cunaha-nsiá, nú nèhivì ùún cachítnùhu xi-nda iñàha, mà úhi xiníndísá-ndá palabra xi-ne. Te nú ducán, dandu chicá más ndiá ìcà-nda cunindisa-nda razón ndiaha sàni cachitnùhu Dios sàhà Dèhemanì-yá, vachi iá ñà-ndùá sàni cachi-yà. ¹⁰ Te ndohó, ináhá-ndá palabra ndàcuìsì nduá, vachi ñuhá anima-nda, te ducán ñuhú stná anima nsidaa ana xiníndísá-xí Dèhemanì-yá. Doco nècuàchì có-xiníndísá, (ndahví-nè), vachi ducán queá na ian ndaníhí tnúhú-nê Dios, vachi có-xiníndísá-né ñà-ndùá sàni cachi-yá sàhà Dèhemanì-yá. ¹¹⁻¹² Te divi ñà-yohó nduá sàni cachi-yá: iá nansa nihítàhvì-nda vida ndiaha nicanicuahàn quida-ya, te Dèhemanì-yá nduú ana sàhatahvì xì vida mà. Ana inácaá Dèhemanì-yá anima-xi, sà-icúmí-nê vida ndiaha ma, te ana còò-yá anima-xi, còò stná-mà nùù-né.

Ni càcàn tàhvì-nda nùù Dios sàhà-ñá nihì-nda gracia

¹³ Palabra yohó tiaí nùù mii-nsiá nècuàchì cahvi xi Dèhemanì-yá, te ndácùcahan xì quivì-yá áma sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsia ñà-sàni nihì ndisa-nda vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁴ Te vichi có-yùhì-nda càcàn tàhvì-nda nùù-yá, vachi nú iin chuun vaha nduá xicàn tàhvì-nda, dandu iníní-yá, ináhá-ndá. ¹⁵ Te nú iníní-yá na xicàn tàhvì-nda ducán, dandu ináhá-ndá sà-icúmí-ndá ñà-ndùá nì xicàn-nda, ndéni iñàha nì cui ni cundúá.

¹⁶ Nú xiní-nda iin nècuàchì iin-ni cahvi stná xì-yá ñà-nì quida-ne iin cuàchi có-nduú cuàchi cui-nda sàhà-xí, dandu xiñuhu càcàn tàhvì-nda nùù-yá sàhà-ñá nì níhì-né cutiacu va-ne, nú ndisa có-ndùá iin cuàchi cui-nda sàhà-xí. Vàchi iá cuàchi cui-nda sàhà-xí, te nú sàni quida iin nèhivì-ñá, dandu mà càcàn

tàhvì-ndà nùù-yá sàhà-né. ¹⁷ Nsidaa ñà-có-ndiàá, cuàchi nduá. Doco iá cuàchi mà cúí-ndà sàhà-xí.

¹⁸ Cunaha-nsiá, nú dèhe ndisa Dios nduu-nda, dandu có-quidá ndevàha ga-ndà cuàchi. Te ndiaá stná Dèhemanì-yándô sàhá màsà tñíí ñà-malu-ndó.

¹⁹ Divi Dios nduú Yuandiaha-nda, ináhá-ndá, doco nsidaa gá nèhivì ñuhiví, ndahà ñà-malu ndoó-né.

²⁰ Te ináhá-ndá nì quixi Dèhemanì-yá, te nì sàà-ndà nì cundaà ini-ndà nì quida-ya, vètùni nì xini stnaha-nda xi mii-yá ana nduú Dios ndisa; te nì ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyùcàndùá, sà-iá anima-ndà ini anima Dèhemanì-yá Jesucristu. Te divi mii-yá nduú-yá Dios ndisa, te vida ndiaha nicanicuahàn sáhatahvì-yándô.

²¹ Hijos míos, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cáhvì-nsiâ ni-ñàha có-nduú ndisa Dios.

Tutu Òi Nì Tiaa San Juan

¹ Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-nì, te tiaí tutu yohó nùu mii-ní nècuàchì ñahà nì nacàxin Dios, xì nùu stná dèhe-ní. Yùhù, cuú ndisa inì sàhà nsi-daa-nsiá. Doco màdì cuisì yùhù, vèchi nsidaa gá ana cundáa inì-xi sàhà palabra ndàcuisì xí-yá, cuú stná ini-nè sàhà-nsiá. ² Vèchi iin-ni palabra ndàcuisì nchícùn-ndà, te nicanicuahàn icúmí coo palabra mà anima-ndà. ³ Pues vichi xícàn tàhví nùu Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuáha-ya mii-nsiá cuàhà gracia xi-ya. Ni cundéhe ndahví stná-yà mii-nsiá, te contentu ni cundóo-nsiá quida-ya. Te iin-ni, ni cúnchícùn vii-nsiá palabra ndàcuisì mà, te ni cúcúú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

⁴ Cuàhà gá nì cudii inì na ní xinitnùhi ñà-iin-ni quidá ví dèhe-ní nacua cachí palabra ndàcuisì nì cachi Yua-nda Dios quida-nda. ⁵ Te vichi sacúndáhvì nùu mii-ní, señora, ñà-nì cùú inì-ní sàhà nsidaa ñanìtnaha-ní. Vèchi màdì lácà vichi-ni nì sàcòo palabra cachí ducán, còo, dècuèndè tiempu nì quesaha xítia palabra xi-ya, ndè quivì yucán nì ndacu nuù-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te vichi tiaí nùu mii-nsiá ñà-iin-ni ni quidá stná-nsiá ducán. ⁶ Te ¿nansa divi iá ñà-cùú stnahá ini-ndà sàhà-ndà? Pues divi ñà-chivàha-nda ñà-nduá nì cachi-yà nduá. Te mii-yá, dècuèndè sàhana, ducán nì cachi-yà (xì-ndà) ñà-iin-ni ni cúnchícùn-ndà ichì ndé cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Cuidadu ni cundóo-ndá sàhà tètñùhù cuní datúcù xì-ndà inga ichi

⁷ Vèchi vichi sàni ndecoyo cuàhà tètñùhù; xicánúú-te ñuhívì, cachí-te ñà-cóni ía ndisa iquicúñú Jesucristu na ní quixi-ya ñuhívì, cachí-te. Cunaha-nsiá, divi-tè xínduu ndisa-tè tètñùhù, te xínduu stná-te contra xi Cristu queámà. ⁸ Ñàyùcànduá, cuidadu ni cundóo-ndá sàhà-té, còtó ndañuhu chuun vaha sàni quida-nda; chicá vaha ni coó nsihì ñà-vaha icúmí-ndá nìhì-ndà. ⁹ Vèchi nú ni túcù iin nèhivì inga ichì, te nacoò nihni-ne ichì Cristu, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà, còò ndisa Dios nùu anima-nè. Doco nèhivì iin-ni nchícùn ñà-nduá cachí Cristu, ía ndisa Yua-nda Dios inì anima-nè, te inácaa stná Dèhemani-yá. ¹⁰⁻¹¹ Te nú ni sàà iin nèhivì vehe-nsia (ñà-chinaha-nè mii-nsiá) iin dàñùhù có-nduú dàñùhù sàni cachimà, màsà dáyâha-nsianè vehe, ni màsà cásàhú gá-nsià xì-né. Vèchi nú ducán ni quida-nda, dandu icúmí stná-ndà nacuida cuàchi-nda nahì mii-né.

¹² Cuàhà gá stná ñà-cuní guè cachì xì-nsiá, doco vichi tuxí inì chicá vaha màsà tiáá guè nùu tutu yohó, vèchi nacánì inì sàì nàcòtì mii-nsiá, dandu ndatnuhu váha-nda, te cudii gá ini-ndà. ¹³ Cunaha-ní, yohó ndoó stná dèhe cùhì-ní nì nacàxin stná Dios, te cásàhú stná-nè xì-ní. Sà-íá.

Tutu Ùnì Nì Tiaa San Juan

Nansa nì tiaa Juan nùù iin nècuàchì nani Gayo, te cachí-nè chuun vàha nduá quidá nècuàchìmà

¹⁻² Yùhù nduì nècuàchì sahnú ináhá-ní, te cásàhúì xì mii-ní Gayo. Cunaha-ní, màni cuáhà-ní nùì; cuú ndisa inì sàhà-ní. Te xícàn tàhvì stnàì nùù Dios ñà-nì yáha vàha-ní nsidanicuú chuun, te màsà quícuéhè-ní; ni coó vàha-ní nacua iá viì stnà anima-ní. ³ Yùhù nì cudii cuáhà inì na ní caquesaa ñani-ndà, te nì nacani-ne xì' sàhà-ní ñà-iin-ni xiníndísà viì-ní palabra ndàcuisì xì Dios, cachí-nè, vàchi iin-ni chívàha viì-ní ndudu ìì xí-yá. ⁴ Cunaha-ní, nahi dèhi xínduu-nsia, te yáha ga cudii inì na xinítnùhi quidá víi-nsiá nacua cachí palabra ndàcuisì. Ndisa, divi ñà-jaàn nduú ñà-yáha ga cudii inì sàhà-xí.

⁵ Ñani màní, sàni xinì ñà-tùha-ní quida viì-ní, vàchi siempre chindéé-ní dava ga nèhivì xiníndísà, te nú xínduu-ne nècuàchì vàxi inga ñuu, dandu chicá más cúnsìhi inì-ní chindee-ní nècuàchìmà. ⁶ Vàchi sàni nacani-ne xì nsidaa nsiùhù na natácá-nsì cahvi-nsí Dios, cachí-nè xì-nsí nansa cuú cuáhà inì-ní sàhà-né. Ñàyùcàndùá, quida-ní seguir chindee-ní nècuàchì (sàà vehe-ní ducán), te màndaca ichi-nínè nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Vàchi mii-né, sàhà-ñá cuú stnà ini-nè sàhà-yá, ñàyùcàndùá nì caquihin-ne ichì ñà-cacanu-ne chuun ìì xí-yá. Ni có-xícàn stnà-nè ni-iñàha nùù nèhivì có-xiníndísà ñuu ndé yáha-ne. ⁸ Ñàyùcàndùá, ndohó, ndiá icà-ndà dayáha-nda nècuàchìmà vehe-nda, te ducán chindee stnà-ndà (xì chuun quidá-né dacuítia-nè) palabra ndàcuisì xì Dios.

Nansa quidá Diótrefes, có-quidá víi-né, cachí Juan

⁹ Nì tiaì iin carta nùù nèhivì xì Dios natácá (ndé iá-ní), doco Diótrefes, có-cuní-nè nacuni-nè nsiùhù, vàchi mii-né cudii ini-nè cunduu-ne ana dandacú. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, na sáì jaàn, icúmí càhìn xì-né, vàchi có-quidá víi-né, càhàn ùhì-nè dìqui-nsí. Te màdì cuisì ñà-jaàn; chicá mal quidá stnà-nè. Vàchi na xísaà ñani-ndà ñuù-nsia, dandu nacúaa-né nècuàchìmà. Te nú iá iin-nsia cuní dayáha xì nècuàchìmà vehe-xi, dandu sadí Diótrefes mà nùù-nsiá; còò gá permisú nataca gà-nsiá xì nèhivì xì Dios, cachí-nè.

¹¹ Doco mii-ní ñani màní, màsà cúnchícùn-ní ichì malu; còò. Cuisì ñà-vàha ndisa ni cúnchícùn-ní. Vàchi iin nèhivì quidá víi, nèhivì xì Dios nduú-né; doco iin nèhivì quidá quíní, ni có-sàha tnùnì ini-nè nansa ndisa iá-yà.

Nansa quidá nècuàchì nani Demetrio

¹² Daaní, jaàn iá stnà Demetrio. Vàha ga quidá-né, cachí nsidaa nèhivì. Te nàhà xicà palabra ndàcuisì nduá nchícùn-nè. Te stnà nsiùhù, cachí stnà-nsì vàha ndisa-ne, te ináhá-ní màdì tnúhu nduá cachí-nsì.

¹³ Cuáhà gá cuàhìn tiaì nùù-ní ni cuí, doco vichi mà tiáá gué` nùù tutu yohó, ¹⁴ vàchi nacánì inì yàchì sàà mimíi nàcòtì mii-ní, dandu ndatnuhu-nda.

¹⁵ Ni cúcuéé ni-ní. Cásàhú nsidaa amigo xi-ní. Te mii-ní, casàhú stnà-ní xì iin iin amigo xi-nda ndoó jaàn.

(Ducán nì nsìhi carta ùnì nì tiaa San Juan.)

Tutu Nì Tiaa San Judas Tadeo nù Nsidaa Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Judas, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndà Jesucristu. Te nduú stnái ñani Jacobo. Te tiaí carta yohó nù mii-nsiá nècuàchì sàni nacàxin stná Yua-nda Dios. Màmì gá stná-nsiá nù-yá, te divi Jesucristu nduú ana ndiaá xì stná-nsiá. ² Ni cúndéhe ndahví cuàhà-yá mii-nsiá, te ni cúcuéé ni-nsia quida-ya. Te mii-nsiá, ni cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

Cuidadu ni cúndóo-ndá ñà-màsà dándáhvì tètñhù ndohó

³ Ñani mánì, cuàhà gá nì nacani inì tiaí iin tutu càhìn xì-nsiá sàhà salvación xi-nda ni cuí. Doco después nì cundaà inì chicá vaha tiaí, te cuacundahví nù-nsiá ñà-nì cuáhandee ini-nsiá (ñà-màsà dándáhvì nèhivì mii-nsiá) sàhà ñà-nduá xiníndísá-ndá. Nèhivì ì xí Dios xínduu-nda, te ndahà ndohó nì nacooya palabra ì xiníndísá-ndá. ⁴ Doco cunaha-nsiá, xicánúú dava nèhivì quidá maña, te sàni quìhvi stnahá stná-nè xì-ndà. Malu sàstnùhù-né, doco dècuèndè sànahà sàni tiaa nèhivì xí Dios sàhà nècuàchì mà ñà-ìcúmí-né nìhì-né castigu xi-ne, vachi tucu nihnú ini-nè sàhà gracia xi Yua-nda Dios. Tuxí ini-nè vètùni quida quini ndevàha-nda, vachi cuicahnú ini-yà sàhà-ndà, cachí-nè. Te ducán queámà na ian có-nacúní-nè Stoho-ndà Jesucristu, divi mii-yá ana nduú mindaa Stoho-ndà Dios.

⁵ Ñàyùcànduá, cuní dansínúú inì mii-nsiá nansa nì cuu xì nèhivì raza Israel sànahà. Mate sàni caquee-ne libre nù ñuu Egipto nì quida Stoho-ndà Señor, doco después nì dándáñhù-yà cuàhà-né sàhà-ñá cóni xiníndísà-néyà. Sà-ínahá-nsiá ñà-jaàn, doco cuní dansínúú inì mii-nsiá. ⁶ Daaní, stná ángel (sànahà), cóni ndóo-ne lugar ndé dandacú-né; nì nacoo-ne lugar ndé ndiá ìcà-né cundoo-nemà. Ñàyùcànduá, nì sàcùndiadi vaha-ne, nì sàcùnuhni-nè cadena, te yucán cundoo-ne nicanicuahàn ndé iín tnúú dècuèndè cachi sàà quivì cahnú xí Dios, dandu ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁷ Daaní, ducán nì quida stná nèhivì nì sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra, xì ñuu yatni ga yucán, vachi nansa-ni nì cui nìsa nacùdiqui uun tiaa ñuu mà nècuàchì ñahà, te ducán nìsa quida stná-te xi tiaa. Ñàyùcànduá, nì nìhì-né iin castigu ñà-ndoho-ne mahì ñuhu xíxìn nicanicuahàn, sàhà-ñá ducán cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-mà vaha quida-nda ducán.

⁸ Mate ñà-ndàà nduú nsidaa ñà-jaàn, doco tè-xídandahví mà, iin-ni có-quidáñhù-tè cuerpu xi-tè, có-ndùlócò-te sàhà ñà-nduá cachí Stoho-ndà Señor; te tùha stná-te càhàn quini-tè sàhà ana fuerte ndoó ansivi. Ducán xíquida-tè, vachi ducán nì sàní-te, (cachí-te). ⁹ Doco cunaha-nsiá, dècuèndè ángel chicá dandacú nani Miguel, nì mii-né, cóni cánahá-nè xì ñà-malu quivì nì nàá tnahá-né xì-sí na nì cunì-si nìhì-sí iquìcúñú nsi-Moisés (sànahà). Vachi Miguel mà, cuisì ní cachi-nè xì-sí: “Dios ni cadí xì núu-ní”. ¹⁰ Doco tè-xídandahví mà, mate có-sàà-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco mà úhì càhàn quini-tè sàhà-ñá, vachi cutu nihnú inì-te na iin quisi, mà cùì cundaà vaha ini-te, doco ñà-nduá de por sí nihnú inì-te, divi ñà-jaàn icúmí dándáñhù xí-tè.

¹¹ ¡Ndahví nsidaa-té! Vachi ichì tè-nì sanani Caín nduú ichì xínchicùn-te. Sàni tucù stná-te na ian nì tucù Balaam (sànahà); vachi Balaam mà, puru sàhà dihùn nìsa quidachuún-te chuun ì xí-te. Daaní, ndudává stná tètñhù ndoó vichi xì (tiaa sànahà nì sanani) Coré. Cuàhà gá nì càhàn quini stná tèmà dìquì ana dandacú. Ñàyùcànduá, nì ndañuhu stná-te.

¹² Tètnùhù ndoó vichi, cudíi inì-te cutnahá-te xi-nsiá na natácá-nsiá ndoó mání-nsiá xixí-nsiá. Doco ndóo cahan-nda quidá-te, vâchi có-chîvâha-tè tnùñuhu nùu ni-iñàha. Cuisi sàhà mii-té ndulócô-te. Nahi vicò tàchí, ducán xínduu-tè (ñà-còò chuun vâha quidá-te). Ñâyùcàndüá, ducán xínduu stná-te nahi yutnù có-càná ñà-vídì-xi tiempu xan, te ò nahi yutnù nì tnuhu-nda, (te nì ichì) yohò-nú, ducan xínduu stná-te, ñâyùcàndüá, ùi modo còò chuun vâha quidá-te. ¹³ Cunaha-nsiá, nahi mar ndé nacuáhnú yucù tècuíi, te vâxi chihíñù nùu-té, ducán xínduu stná tè-tnùhùmà ñà-quini guá xíquida-tè. Nahi stná sítñùu xicá nihni ansivi, ducán quidá stná-te, (vâchi sàni tùcù-te inga ichì), ñâyùcàndüá lugar xi-tè cunduu iin xaan ndé iin tnúú nduchi nicanicuahàn.

¹⁴ Daaní, nì ìa stná Enoc sàna. Descendencia ùsà xi Adán nì sanduu nècuàchì yucán. Te nìsa cahan stná-nè cuenta xi Dios, nì cachitnùhu-ne sàhà tètnùhù xicánúu vichi. Te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Stoho-ndà Señor quixi-ya ñuhiví, cutnahá stná-yà xì cuàhà sàstnùhù ángel ìi xí-yá, ¹⁵ dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nì quida nèhivì, vâchi icúmí-yâ dacúndâà ini-yà nècuàchì malu mà ñà-có-ìá vâha ñà-nì quida quini-ne ducán, te ni có-ìá vâha stná ñà-nì nandòdó-né ichì-yá, te nì cahan ndevâha-ne dìquì-yá, vâchi cuàchi cahnú nduámà”. (Ducán nì cachi Enoc sàhà tètnùhù ndoó vichi.) ¹⁶ Te cunaha-nsiá, có-ndòo stná inì-te sàhà ni-iñàha. Puru cudúchí inì-te sàhà nsidaá, te cuisì nandúcú-tè ñà-ndüá xího mii-té quida-tè. Có-yûhí yuhù-té càhàn-te na ian mii-té nduú-te mii-té. Vihini coo nansa càhàn tnùñuhu-té xi nèhivì, doco cuisì sàhà interés xi mii-té nduájàn.

¹⁷ Doco mii-nsiá nècuàchì mání guá nùu, xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cachi apóstol nì nihì chuun nùu Stoho-ndà Jesucristu, ¹⁸ vâchi nì cachitnùhu nècuàchì mà ñà-seguru icúmí cundoo cuàhà tè-sácùndiaa, xì cuàhà stná tètùha quini. ¹⁹ (Te ñà-ndàà nduá), sàndòó-te vichi; divi xínduu tiàa siempre sahné dâva xi nèhivì. Cuisì quidá-te ñà-ndüá xího mii-té quida-tè, vâchi còò Espíritu Ìi xí Dios ini anima-te.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda

²⁰ Doco mii-nsiá nècuàchì cùu guá inì sàhà-xí, chicá xiñuhu cunindisá vìi-nsiá palabra ìi, vâchi ducán nacuahandee ini-ndà. Te na xicàn tàhvi-ndà nùu Dios, ni cuàha-nda chindee stná Espíritu Ìi xí-yá ndohó. ²¹ Ni-iyuhu màsà tùcù-ndà inga ichì còtó nandòdó-nda ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà. Te cuéyààni cundiatu-nda ndè cachi sàà quivì cundehè ndàhví-yàndó, te nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²² Dava nèhivì, iá-nè xì cuàhà duda; ñâyùcàndüá, càhàn vìi-nsiá xì-né dècuèndè ni sàà-nè cundaà vâha ini-nè. ²³ Xiñuhu chindee-nda nècuàchì mà, vâchi ducán queámà na ian meru cuàhàn-nè quíñuhu-nè, te nì dítá-ndané, te nì càcu-ne. Te nsidaa stná nèhivì (sàni tùcù dahuun), cundehè ndàhví stná-ndané, doco cuidadu ni cúndóo-ndà ñà-màsà cúmànchá stná anima-ndà, vâchi dâva-ne, quini iá stná modo xi-ne.

Nansa nì dàxínu San Judas carta yohó, cuàhà gá naquímànì-né Dios

²⁴⁻²⁵ Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú Dios; cuisì mii-yá nduú ana nchìchí ndisa, te cuisì mii-yá nduú ana dacácu xi-nda; vâtùni cundiaa-yàndó ñà-màsà tùcù-ndà inga ichì có-ndiáà; vâtùni cundiaa-yàndó te ducán nihì-ndà sàà-ndà nùu-yá, ni-iin cuàchi-nda mà túi, dandu cundehè-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te cudíi cuàhà stná ini-ndà. Pues vichi ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te ducán naquímànì cuàhì' mii-yá. Te xicàn tàhví ni queé cuàhà tnùñuhu ndiaha xí-yá, te ni sàà-yà cusahnú fuerte-yà inicutu, te ni cúndàà stná ini nèhivì ñà-ndahà mii-yá iá nsidanicuú iñàha ndè sàna xi dècuèndè vichi, xì nicanicuahàn. Amén.

Ndudu Ìlì Nì Dàcùnì Dios San Juan

Ñà-nduá cachitnùhu nùù tutu yohó

¹ Tutu yohó nduú tutu ndé cachitnùhu Jesucristu ñà-nduá sà-ítúú vaxi cuu. Nùù Yua-nda Dios nì nìhì Jesucristu palabra yohó ñà-dacúndéhe-yá nsidaa nèhivì xinúcuáchì nùù-yá. Iin ángel mozo xi-ya nduú ana nì cachitnùhu xi palabra yohó, te nì inini yùhù. Juan naní, te nduú stnàì iin nèhivì xí mii-yá.

² Nùù tutu yohó cáhàn Yua-nda Dios; te itándiaa stná palabra xi Jesucristu, xì stná nsidaa ñà-nduá nì xini yùhù. Yùhù testigu nduí, te nsidaa palabra itándiaa yohó, ñà-ndáà nduá.

³ Ndiaha gá coo xi ana cahvi xi tutu yohó, xì stná nèhivì inínì xân, nú nì chívàha-ne ñà-nduá cachá; vachi palabra nì quixi nùù Dios nduá, te sà-ítúú cuu ndisa ñà-nduá (cachitnùha).

Nansa nì casàhù Juan xì nèhivì xí Dios, ndoo nùù ùsà ñuu

⁴⁻⁵ Yùhù Juan, cásàhùì xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá cáhvi xì-yá xíndoo ùsà ñuu ladu Asia. Ni cuní màni-yá mii-nsiá, te nì ndoo vaha inì-nsia quida-ya. Ducán cuní-yá cuu xi-nsiá, divi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Dècuèndè nicanicuahàn iá-yá, te ndè nicanicuahàn quivì nùù-xí icúmí-yâ coo-ya. Te ducán cuní stná ùsà espíritu ndiaha itá ladu nùù silla ndiaha xí-yá. Te ducán cuní stná Jesucristu, divi ana nì cachitnùhu xi-nda puru palabra ndàcuisì. Làcà mindaa mii-yá nduú ana nì natiacu primeru, làcà mindaa-yá cusáhnù nùù nsidanicuú ana dandacú ñuhivì yohó. Ansivéhé-yâ, cuú ini-yá sàhà-ndà, te sàhà nì-yá (nì xitià), ñàyùcànduá nì ndoo cuàchi-nda nì quida-ya. ⁶ Sàhà mii-yá sàni nìhitàhvi stná-ndà chuun ñà-dandacu-nda, xì stná chuun nahi chuun xi dùtù ñà-cunucuachi-nda nùù mii-yá ana cahvi-yá, divi Yuandiáhá-yâ. Pues vichi nùù mii-yá ni coó tñũñuhu xí nsidanicuú nèhivì, te nicanicuahàn ni cúsáhnù-yá nùù-ndà, amén.

⁷ Cunaha-nsiá, icúmí-yâ naxicocuñn-yá. Mahì vico icúmí-yâ nuu-ya tui-ya nùù nsidanicuú nèhivì. Te icúmí cundehè stná nèhivì (nì xicàn) ni quíhvi lanza icà-yá. Dandu yáha ga tnana fuerte nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì na cuni-nèyà. Ducán icúmí coo, cachí.

⁸ Cachí mii-yá: “Nicanicuahàn ié`. Sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còo ni-iñàha chicá cunaha nùí. Ñàyùcànduá, ducán nduí nahi letra nuu nani A, te ducán nduú stnàì nahi letra dansihí nani Z”.

Ducán cachí mii-yá ana nduú Dios vivu, vachi dècuèndè sàhana iá-yá, te nicanicuahàn coo stná-yá quivì vaxi xi-nda, te nsidanicuú iñàha, vètùnì quida-ya.

Nansa nì nìhitàhvi Juan nì dàcùnì Dios-nè Jesucristu, te ndiaha gá-yà

⁹ Yùhù Juan, iin-ni nduú stnàì dèhe Dios nahi mii-nsiá, iin-ni ndohó stnàì sàhà-yá, te iin-ni ndiatú stnàì sàà quivì cusáhnù Jesucristu, te quidándéé inì dècuèndè sàà quivì mà. Cunaha-nsiá, yucán nìsa ìe ñuu nani ñuu Patmos, iin ñuu indúhu mahì mar. Divi sàhà-ñá nchícuñ Palabra xi mii-yá, ñàyùcànduá nì sàì yucán (nì quida tè-xídandacú), vachi vate nì cachì ié` ladu xi Jesucristu, ñàyùcànduá nì sàì yucán. ¹⁰ Te nì cuu iin quivì (domingu), divi quivì xí mii-yá, te ié` ndahà Espíritu Ìlì xí Dios, na ian sánî, dandu nì tiacu cáhàn-yà yàtí, fuerte iá tàchì-yá, na ian sivi corneta. ¹¹ Te dohó nì cachi-yà:

—Nicanicuahàn ié`; sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còo ni-iñàha chicá cunaha nùí, vachi nahi letra A nduí, xì nahi letra Z. Vichi icúmí-yô tiau nùù

tutu nsidaa ñà-nduá nì xinù, te dasáa-ñà nù nèhivì-xí ndoó ùsà ñuu ladu Asia. Dohó nani ùsà ñuu yucán: ñuu Éfeso, xì ñuu Esmirna, xì ñuu Pérgamo, xì ñuu Tiatira, xì ñuu Sardis, xì ñuu Filadelfia, xì ñuu Laodicea, ducán nani ñuu yucán —nì cachi-yà.

¹² Daaní, nì nacuicoé yàtí ñà-cundehí ana cáhàn, te primeru nì xinì yucán itá ùsà candeleru. Oro nì cuyucàn, te itá iin iin isì xíxìn. ¹³ Daaní, mahì ùsà isì mà nì xinì jaàn iín mii-yá, na indéhe nèhivì indéhe-yá, ndixí-yá iin dùhnù quihín sàà ndè dìquì sàhà-yá. Te nchìca-ya nuhní iin siuhma nì cuyucun oro. ¹⁴ Cuxín yaa ididíni-yá nahi idì nì ndoo, ò nahi yùhà. Te nduchìnúu-yá, tnúà nahi ñuhu. ¹⁵ Daaní, sàhà-yá, yéhe nina-ña na iin càa yahá nì dàà titi ini xitnù. Te fuerte cáhàn stná-yà na ian cahá tènùhu cuàhà. ¹⁶ Te ndahà cuàhà-yà iníndáhá-yà ùsà sìtnúu, te iníyúhú-yà na iin espada dìin ndúì ladu-xi. Daaní, nùu-yá, nchiá na ian nchií fuerte orá.

¹⁷ Ducán nì xinì mii-yá, dandu nì nduè sàhà-yá na ian sàni xihì. Doco ndahà cuàhà-yà nì tnii-ya iqué, te nì cachi-yà:

—Còó, màsà yúhù. Cunahu, sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùí. ¹⁸ Te vichi itiácuì. Ñà-ndáa nduá nì xihì, doco sàni natiacuì, te nicanicuahàn icúmí cutiacuì. Yùhù nduú ana dandacú sàhà nsii, nansa cuu xi-né, te dandacú stnáì sàhà andea (ana cùhùn yucán). ¹⁹ Vichi tiaa-yó nsidaa ñà-nduá nì xinù yohó, te tiaa stná nansa iá tiempu vichi, xì nansa icúmí cuu stná quivì nùu-xì. ²⁰ Cunahu, cuàhìn cachì xùn ndiá nduá cuní cachì ùsà sìtnúu iníndáhá ndahà cuàhì nì xinù. Te cuàhìn cachì xùn ndiá nduá cuní cachì ùsà candeleru oro yohó. Pues, ùsà sìtnúu yohó, xíndua ùsà nècuàchì cachìtnùhu palabra-xi. Te ùsà candeleru oro yohó, xíndua ùsà grupu nèhivì natácá iníni xí palabra xi mà ndè ùsà ñuu yucán.

2

Razón nì dásáa Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Éfeso

¹ Vichi, tiaa-yó iin tutu cùhùn nùu nècuàchì cachìtnùhu palabra xi ñuu Éfeso, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán. Dohó tiaa: Yùhù nduì mii-yá iníndáhá ùsà sìtnúu ndahà cuàhì, te xicánuí mahì ùsà candeleru oro, te dohó cachì xì-ní: ² ináhì nansa quida-ní vida xi-ní. Ináhì nansa nì sàhandee inì-ní quida-ní (chuun xi), te nì quidandee inì-ní. Te nèhivì malu, có-cùdì inì-ní modo xi-ne. Te dava nèhivì, nì cachi-nè xínduu stna-ne ana nì nihì chuun nùí, doco còó, mà ndìsá. Dandu mii-ní, nì nanducu váha-ní sàhà ñà-nduá nì cachi-nè, te nì cundaà inì-ní, tnuhu-né. ³ Cuàhà gá sàni quidandee inì-ní, mate cuàhà vida nì yàha-ní sàhà yùhù, doco iin-ni sàni quida-ní chuun xi, cóni nácóo-nià. ⁴ Doco cunaha-ní, có-cùdì inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní, vachi có-cùú gá inì-ní sàhì nacua nisa cuu inì-ní sàhì dihna. ⁵ Ñàyucànduá, nsinuu inì-ní nansa nisa à-ní nà táñaha ga quida-ní falta, te naxicocuìn inì-ní sàhà falta mà, te quida tu-ní nacua nì saquida-ní antes. Vachi nú cóó, sàì ndé iá-ní, te dacúxióé candeleru xi-ní, nú màsà nácíocuìn inì-ní. ⁶ Doco iá iin ñà-vàha quida-ní, vachi có-xiñùhù-ní modo xíquida tè-nicolaíta. Yùhù, ni-iyuhu có-xiñùhì ñà-nduá quidá témà.

⁷ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ni cúnini vaha-nsia ñà-nduá cachì Espíritu Ìì xí-yá, vachi dohó cachì-yà: Nú ni cundéé-nsiá nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nùu yùhù nihitáhvi-nsiá caxì-nsiá quisì vídì caná nùu yutnù ndiaha iín ndé iá ñuu ndiaha Dios, vachi fruta mà cutiacù-nsia nicanicuahàn.

Razón nì dásáa Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Esmirna

⁸ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Esmirna, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Cunaha-ní, sàhà yùhù nì sàcòò nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùí. Ndisa, nì xihì, doco sàni natiacui. ⁹ Yùhù ináhì ñà-nduá quida-ní, ináhì nansa yáha-ní cuàhà tnùndoho quidá nèhivì. Ináhì ndahví dahuun yáha-ní. Doco cunaha-ní, nùù yùhù cuica-ní. Te ináhá stnái nansa quidá dava nèhivì, quini ndatnúhú-nè sàhà-ní, nècuàchì raza Judea xínduu-ne, cachí-nè, doco còó, mà ndísá. Nèhivì natácá cuenta xi ñà-malu xínduu-ne. ¹⁰ Vichi icúmí-ní ndoho gà-ní quida nèhivì, doco màsà yúhí-ní ñà-nduá icúmí-ní yàha-ní. Dècuèndè cundiadí stná dava-nsia quida ñà-malu. Doco cunaha-nsiá, sàhámà vátùni cundaà inì-xi, a xiníndísá ndisa-nsia. Ùxìn quivì coo tnùndoho ma. Doco mii-ní, iin-ni cunindísá vii-ní, mate ni cuí-ní quida-ne, dandu nihítáhvi-ní iin ñà-vàha nùí, divi ñà-cutiacù-ní vida (ndiaha nicanicuahàn).

¹¹ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, vàchi dohó cachí-yà: Nú ni cùndéé-nsiá nùù ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu mà sàà-nsia cui-nsia ùì xichi (nahi nècuàchì dava ga).

Razón ni dásàà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Pérgamo

¹² 'Daaní, nùù nècuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Pérgamo dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana nihi-xi espada diìn ndúì ladu xi. ¹³ Yùhù ináhì ñà-nduá quida-ní; ináhì nansa iá ñuu ndé iá-ní, vachi mero ñuu ndé dandacu-guá ñà-malu nduá yucán. Doco ináhì mii-ní ñà-iin-ni nchícùn-ní yùhù, te ndácùcahan-ní quivì, cóni nácuáa-ní yùhù, iin-ni xiníndísá-ní, mate yucán nì sahnì-té iin ana nì cachi vate iá-nè ladu xi, cóni chídèhé-nè. Divi nduú Antipas, te yucán nì xihì-nè ñuu ndé iá fuerte guá ñà-malu. ¹⁴ Doco, cunaha-ní, có-cùdú inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní. Vàchi jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nècuàchì nchícùn ley xi Balaam. Divi Balaam mà nduú nècuàchì nì càhàn xì tè-Balac sàhana, nì cachi-nè xì tèmà nansa chiyuhù-té nècuàchì Israel ñà-quida-ne ñà-có-ndiá ìcà-né, nì chiyuhù-téné caxì-né promesa nì sàcòò nùù figura cahvi nèhivì, te nì chiyuhù stná-tené ñà-càhàn-nè xì nèhivì cóni nandàhà xì-né. ¹⁵ Daaní, jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nèhivì nchícùn ley xi tè-nicolaíta. Cunaha-ní, ni-iyuhu có-xiñùhí ley mà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, naxicocuín inì-ní. Te nú cóó, yàchì sàì ndé iá-ní, te cuàhi mii-né castigu xi-ne. Sàhà espada iá yuhí, ñà-jaàn nihì-né castigu.

¹⁷ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, vàchi dohó cachí-yà: Nú ni cùndéé-nsiá nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nihítáhvi-nsiá cuxi-nsia comida ndiaha iá dèhé (nùù Dios), divi nduú maná ndiaha. Te dacútáhvi stnái iin iin-nsia iin iin yùù siòcò ndé itúú quivì saa iin iin-nsia. Còò inga ana cunaha xi quivì yucan, cuisì ana cutahvi xì yùù mà.

Razón ni dásàà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Tiatira

¹⁸ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Tiatira dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí Dèhemani Dios, te nduchínúí, nchiá na ian tnúù ñuhu, te sàhí, yéhe-ñà nahi càa yahá. Te dohó cachí xì-ní, ¹⁹ ináhì nansa quida-ní, te ináhì cuú inì-ní sàhà ñanìtnaha-ní. Daaní ináha stnái nihnú inì-ní yùhù, te ináha stnái nansa chindéé stnahá-nsiá xì nansa quidá ndee inì-nsia (nú iá tnùndoho), te ináhá stnái iá cuàhà obra xi-ní, te vichi más iá obra xi-ní nùù antes. ²⁰ Doco cunaha-ní, iá iyuhu ñà-dísàhà-xí có-cùdú inì quida-ní, vàchi sàha-ní permisú

chináhá nècuàchì ñahà nani Jezabel. Dios dacáhàn xì-né, cachí-nè, (doco còó). Dacuahá-né nèhivì-xí, te datúcù-nè nècuàchìmà, vèchi cachí-nè iá permisú cáhàn nèhivì xì ana cóni nándàhà xì-né, te vátùnì caxì stná-nè promesa nì sàcòò nùù figura cahvi nèhivì. (Ducán cachí ñahà mà.) ²¹ Pues, yùhù, nì sandiatui, áma naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi quidá-né xì nècuàchì tiàa, doco còó, cóni nàxícócuín ini-nè. ²² Ñàyùcàndùá, icúmí-nè quicuehè-nè quide, te cunduhù-né. Stná tiàa ni caquida xi cuàchi ma, icúmí stná-nè ndoho cuahà-né nú màsà cúú-né arrepentir sàhámà. ²³ Stná dèhe nècuàchì ñahà mà, icúmí stná-nè quicuehè-nè, te cui-nè. Dandu nsidaa nèhivì-xí ndoó nsidaa ñuu, sàhámà cundaà ini-nè ñà-yùhù ináhí nansa nihnú ini nsidaa nèhivì ini saxínítnùnì-nè, te según nansa quidá iin iin-ne, ducán icúmí-nè nihì stná-nè nùí. ²⁴ Doco vichi cuàhìn cachì inga iñàha xì nsidaa mii-nsiá jaàn có-nchìcùn xì ley (chicuèhè) mà, vèchi có-dàcuahá-nsiá palabra sìquini sàhà ñà-malu, palabra cachí-nè palabra dèhé. Cunaha-nsiá, mà cáhí guè xì-nsiá ni inga iñàha chivàha-nsiá, ²⁵ cuisì ñà-ndùá sàni nihì-nsiá chivàha-nsiá ndè vichi, divi ñà-jaàn quida ndisa-nsiá seguir dècuèndè quivì nasaì ndé ndoó-nsiá.

²⁶ 'Iin nèhivì, nú ni cùndéé-nè nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, te iin-ni quida ndisa-ne ñà-ndùá cachí dècuèndè quivì último, ndiaha gá coo xì-né. Vèchi icúmí-nè nihítàhvì-né dandacú stná-nè nùù cuàhà ñuu ñuhivì. ²⁷ Nahi yùhù, nùù Yuamánì nì nihítàhvì cusahnú nùù ñuhivì, ducán icúmí stná mii-né cusahnú stná-nè, cunindaha-né iin vara càa cunduu seña, te nèhivì (có-iníni, ndahví-ne), vèchi yáha ga fuerte icúmí-nè nàni fuerte-nè na ian cháhà iin quidi còò chuun-xi. ²⁸ (Doco nèhivì nchìcùn vii xì'), icúmí-nè nihítàhvì stná-nè cucumi-né sìtnùù cahnú xínu dàtnàà. ²⁹ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníni vaha-nsiá ñà-ndùá cachí Espíritu Ìì xí-yá.

3

Razón nì dásáa Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Sardis

¹ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Sardis, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana icúmí xì ùsà espíritu ndiaha xí Dios, te iníndáhá stnáì ùsà sìtnùù. Te dohó cachí xì-ní, ináhí nansa quida-ní. Mate iá fama-ní quidá vii-ní, doco nùù Dios ndahví iá anima-ní na ian sàni xihì-ní. ² Ñàyùcàndùá, cuidadu coo-ní, te cundiaà-ní anima-ní ñà-màsà ndáñúhú ni-iin ñà-vàha ñuhú anima-ní, vèchi iyuhá iá, te vihi-ni ndañuhá. Cunaha-ní, mà víi sàni quida-ní nùí, sàni xinì. ³ Sàhà ñà-jaàn, nsinuu inì-ní nansa iá palabra ndiaha nì cachì xì-ní antes, te nì inini-ní. Pues divi ñà-jaàn nduá cuní chivàha-ní vichí, te naxicocuín inì-ní sàhà cuàchi-ní. Vèchi nú màsà nácúnihnú vii inì-ní, te coo tùha-ní, dandu yàchì màsàì ndé iá-ní. Nanàá sàì yucán, te ni mà cùndàà inì-ní índù hora sàì. ⁴ Doco ndoó itnii nèhivì (vaha) jaàn ndé iá-ní ñuù-ní Sardis, te mii-né, cóni chúcuéhé anima-nè. Ñàyùcàndùá, icúmí-nè cutnahá-né xì na cacanui, te iin-ni cundixi stná-nè sìcoto cuxín na ian mií, vèchi ducán nátùì-ne nihítàhvì-né nùí.

⁵ 'Cunaha-ní, nú ni cùndéé iin nèhivì nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu nihítàhvì stná-nè cundixi cuxín-nè. Te mà nunca dandutí quivì-né nùù tutu xi vida ndiaha. Te claru icúmí cachì xì Yuandiáhí ñà-divi nèhivì-xí nduú nècuàchì xiníndísámá; te divi ducán cachì stnáì xì ángel xi-ya. ⁶ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníni vaha-nsiá ñà-ndùá cachí Espíritu Ìì xí-yá.

Razón nì dásáa Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Filadelfia

⁷ 'Daaní, nùu nècuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Filadelfia, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana ì, te puru ñà-ndácuisì cáhìn. Yùhù nihí ndahàcáa xi rey David, te nú sàni nacune iñàha, còò ni-iin ana cui nacadi xán, te nú sàni nacadi, mà cúí gá nuna. Ñàyùcàndüá, ducán cachí xì-ní, ⁸ ináhí nansa quida-ní. Te cunaha-ní, nuná ñuhíví nùu-ní nahi yehè nuná, te còò ni-iin cui nacadi xán. Vàchi mate có-ndúu-nsiá nehivì chicá icúmí fuerza, doco vátuni, sàni chivàha-nsia palabra-xi, cóni nácuáa-nsiá yùhù. ⁹ Doco jaàn ndoó dava nèhivì cachí-nè xínduu-ne (nèhivì ndiaha), nèhivì raza Judea nduú-né, cachí-nè, doco tnuhu-né, vachi xínduu nsihi-ne ana nchícùn xì ñà-malu. Pues, yùhù icúmí datnátui mii-né nùu-ní ñà-cuitasisi-né nùu-ní, te quidañuhu-né mii-ní, dandu cundaà ini-nè, màni-ní nùí. ¹⁰ Cunaha-ní, vaxi iin tiempu ùhì inicutu ñuhíví na icúmí nèhivì ndoho-ne, te cundaà inì-xi nansa ndisa iá anima-nè. Doco mii-ní, mà cuáhi cunì-ní tiempu mà, vachi iin-ni sàni quidandee inì-ní (nì xinindisa-ní) nacua sàni cachí xì-ní. ¹¹ Cunaha-ní, yàchì icúmí nasai ñuhíví. Ñàyùcàndüá, nacua sàni sàa-ní quida vì-ní, iin-ni quida-ní seguir ducán, màdí nihì inga nèhivì ñà-ndüá cuàhàn cunduu premiu xi-ní.

¹² 'Nsidaa nèhivì-xí, nú ni cúndéé-nê nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu iin-ni icúmí-né cundoo-ne nùu Dios na ian nduú-né iin castillu vehe ndiaha-yá, vachi mà queé gá-nè nùu-yá. Te ìcà-né icúmí chituu stnái quívì Dios-xi, xì quívì saí, xì stnái quívì ñuu Dios-xi, divi Jerusalén Saa, vachi ndé ansivi ndé iá-yà icúmí nuu ñuu mà quixa. ¹³ Ñàyùcàndüá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-ndüá cachí Espíritu Ì xí-yá.

Razón ni dásáa Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Laodicea

¹⁴ 'Daaní, nùu nècuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Laodicea, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana chicá seguru. Micuísi ñà-ndácuisì cáhìn, mà dándáhvî, te divi ndahà yùhù nì cuyucun nsidaa iñàha iá ñuhíví xi Dios. Te ducán cachí xì-ní, ¹⁵⁻¹⁶ ináhí nansa quida-ní. ¡A sácú vaha coo dahuun-ní ladu xi, te ò claru cachí-ní mà cóo-ní ladu xi! Vachi yùhù ndaníhí mii-ní nahi tècuí có-xíhí vì, ñà-mà íhní-tê ni mà víxin-tè, te ñàyùcàndüá, vihini dacúxíóí mii-ní nùí, na ian quidá nèhivì xì tècuí có-xíhí ví, sasi-nète. ¹⁷ Vachi dohó cachí-ní: Sà-iá ñà-cuìqué. Cuàhà biene xi, còò ni-iin necesidad icúmí, cachí-ní. Te ni có-cùndáa inì-ní ñà-mii-ní nduú ana iá tñùndoho xi, te mii-ní nduú ana chicá ndahví ini anima-xi, te quidámáxiní stnái-ní. Vachi nùu yùhù, mii-ní nduú ana chicá ndixí ndahví, (vachi ndahví iá anima-ní), te sàhámà chicá vaha cuhi inì-ní mii-ní. ¹⁸ Ñàyùcàndüá, iin palabra vì cachí xì-ní, chicá vaha (nàcùnihu vì inì-ní), dandu nihì-ní ñà-cuìcà ndisa nùí, divi ñà-ndüú nahi oro nì dàà, te nì cundaà inì-xi, vaha-ña. Te xiñuhu stnái (ñà-naquida vì-ní) na ian cuàhàn-ní cuiin-ní sìcoto cuxín nùí ñà-màsà cóo chaa gá-ní (nùí), te ducán màsà cùcàhàn nùu-ní. Daaní, xiñuhu (ñà-cundehè-ní cuisì ichì váha. Vachi nú ducán, dandu queamà na ian cuàhàn-ní) cuiin-ní iin tãtnà nùí, te cutatna nduchínúu-ní, te natùinuù-ní. ¹⁹ Cunaha-ní, nsidaa ana cuú inì sàhà-xí, sáhi-nè conseju, te danáni stnái-nè dava xichi. Ñàyùcàndüá, nacani vaha inì-ní, te naxicocuíñ inì-ní sàhà falta xi-ní.

²⁰ 'Pues, ducán iá na ian cáhìn yehè nèhivì, áma cunini-ne, te nacuna-ne quìhvi cutnahí xi-né, vachi nahi vícò ndé cundoo-nda cuxi vaha-nda, ducán queamà. Ñàyùcàndüá, cáhìn xì ndéni nèhivì nì cui áma cunini-ne, te quìhvi.

²¹ 'Cunaha-ní, ndéni nèhivì-xí, nú ni cúndéé-nê nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu icúmí-né cutnahá stnái-nè xì' ndè (gloria) ndé coo stnái-nè nùu

iin silla ndiaha dandacú-né nacua nì quida yùhù, nì cundeí, dandu nì sàcòi silla ndiaha xí, te vichi cutnáhî xî Yuamánì' dandacú stnài. ²² Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xî Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, —nì cachi Jesús.

4

Nansa cahvi-né Yua-nda Dios ansivi

¹ Daaní, nì nsíhì nì xinì ñà-jaàn, dandu nì nuna iin yehè ansivi nì xinì. Te nì tiacu tàchì-yá cáhàn-yà xî' na ian nì cáhàn-yà xî' daa. Divi na ian siví corneta, ducán tiacú, te nì cachi-yà xî':

—¡Nahà-ní dìquìxí yohó! Cuní' dacuní' mii-ní nansa cuàhàn cuu quivì vaxi xi-nda.

² Dandu vichi vichi ducán nì sàcòi na ian sánî' nì quida ndudu ìì xí Espíritu xi Dios. Te nì xinì yucán ndè gloria íin iin silla ndiaha ndé iá mii-yá. ³ Na iin yùù yéhè jaspe, ò iin yùù yéhè cuahá, ducán náhà-yà. Te dìquì stná silla mà íin iin sìcòyàhnchì, na iin yùù yéhè cuií nani esmeralda, ducán náhàmà.

⁴ Te nsidanicuú ladu silla xi-ya itá stná silla cuachi. Cuahani ndáa-nù, òcò cùmì-nú, te nùù iin iin-nù ndoó iin iin nècuàchì sahnú. Sìcoto cuxín xíndixi iin iin-ne, te xíñuhu stná corona dìni iin iin-ne. ⁵ (Te nì xinì), yucán silla cahnú xí-yá, yáha gà tása, te na ian cáhàn dàvì, ducán tiacú, te ndee níhi stná. Te frente silla mà itá ùsà ñà-xìxìn nduú ùsà espíritu ndiaha xí Dios. ⁶ Te frente stná silla mà iá stná nahi mar nì cuyucun vidriu, ducán náhà lugar mà, te yéhà na iin yùù nchíí ndai.

Daaní, nsidaa ladu mii-yá itá iin iin ana itá. Cùmì nduú-né, te iá stná cuàhà nduchìnúù-né ladu nùù-né xì ladu yàtà-né. ⁷ Iin-ne, na iin nsicaha iá-nè; te inga-nè, na iin buey iá-nè, te inga-nè, nùù nèhivì nihí-né; te nècuàchì cùmì, na iin águila ndavá ansivi, ducán iá-nè. ⁸ Te iin iin-ne, iá ìñù ndìxìn-né, te iá chitu stná nduchìnúù-né ìcà ndìxìn-né. Te tìxi stná ndìxìn-né iá stná cuàhà nduchìnúù-né. Te nicanicuahàn ndui te ñuú ducán cána-ne cachí-nè dohó:

ìì gá mii-yá, divi mii-yá dandacú nùù nsidanicuú ìñàha. ìì gá-yà. Ndè sànaaha iá-yà, te vichi iá-yà, te ndè nicanicuahàn icúmí-yá coo-ya. ìì gá-yà.

⁹⁻¹⁰ Ducán cachí-nè, ndaníhí cahnú-né mii-yá, te tavá-né tñùñuhu xí-yá, naquímánì-néyà, divi mii-yá iá nùù silla ndiaha, te itiácú-yà nicanicuahàn. Daaní, cada cachí-nè ducán, dandu cáhàn stná òcò cùmì nècuàchì sahnú yucán, tutúyuhú-nè nùù sàhà-yá, te cahvi-néyà, chitáníní-né corona ndiaha-né nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

¹¹ Ndaníhí cahnú-nsí mii-ní, Stoho-nsì Dios, te ni coó tñùñuhu xí-ní nùù nsidaa ana itiácú, te ni cúsáhnú-ní nùù nsidaa ñuu. Ducán ndià ìcà coo, vachi mii-ní nì quidavàha-ní nsidanicuú ìñàha, nì chitnùnì inì-ní, te nì quidayucùn-ní nsidaa ìñàha, te ñàyùcànduá ndè vichi iá ìì nsidaájàn.

5

Nansa nì quida Jesucristu xì tutu itúì

¹ Daaní, indéhí nùù silla ndiaha ndé iá mii-yá, te nì xinì ndahàcuàhá-yà iníndáhá-yà iin tutu itúì. Te tutu mà, itándiaa letra nduì laduà. Te nì xinì, ùsà lugar xan nuhní, te iin iin ndé nuhní mà itúú iin sellu. ² Daaní, nì xinì yucán iin iin ángel ndacuì, ndáhì fuerte-nè, ndácàtnùhù-né, cachí-nè:

—¿Ana nátuì cunduu ana cui nacani xì ñà-nùhní tutu yohó, te nuna-ña?

³ Doco, cunaha-nsiá, còò ni-iin ni túi nacani xì tutu mà, vachi còò iin ni nátuì cui quida ducán, te cundehè-né ñà-ítándiaa yucán. Ni-iin ana iá ansivi, ni-iin ana iá ñuhivì yohó, ni-iin ana nduú nsì, ni-iin-ne màni cùí quida-neà.

⁴ Ñàyùcànduá, nì quesahí sacú fuertí', vachi còò iin nátuì nacuna xi tutu mà

cahvi-neà, ni còò stná ana nátùì siquiera cundehè-néà. ⁵ Dandu ni càhàn iin nècuàchì sahnù-mà ni cachi-nè xì':

—Màsà cuácú-nî, vâchi sàni tùi ana cui nacuna xi tutu jaàn, te nandaxin-xi ùsà ñà-nùhnià. Divi nduú descendencia ndiaha xí David, vâchi sàni cundee-yá (nùù contra xi-ya), ñàyùcàndùá vâtùni nacuna-yañà. Te nani stná-yà Nsicaaha nduú descendencia xi Judá, ducan nani stná-yà.

⁶ Te ni ndacotì, te ni xinì yucán iín mii-yá, na iin lelù náhà-yà, te ducán iá na ian ni sahnì nèhivì-yá, doco vichi iín-yá dava mahì-xí silla ndiaha, xì òcò cùmì nècuàchì sahnù, xì nsì-cùmì ana itá saín nùù-yá. Ùsà nsiquì-yá na iin nsiquì riì, te ùsà nduchìnúù-yá. Cunaha-nsiá, nsì-ùsà nduchìnúù mà xínduu stná ùsà espíritu vâha xi Dios, te inicutu ñuhiví xicánúú espíritu mà quidá-yá. ⁷ Te divi mii-yá iín dava mahì-xí yucán, ni tnàtuu-ya nùù ana iá nùù silla ndiaha, te ni tnii-ya tutu iá ndahàcuàhá-yàmà. ⁸ Te ni nsihi ni tnii-ya tutu ma, dandu nsicùmì ana itá nùù-yá mà xì nsidaa stná òcò cùmì nècuàchì sahnù-ma, ni tutuyuhu-né nùù sàhà mii-yá nduú Lelù Íi xí Dios. Nihí stná-nè iin iin yutnù cuerda quidandaa-né, te nihí stná-nè còhò oro chitu inciensu. Te inciensu mà, palabra ni cachi nèhivì na xicàn tàhvì-né nùù Dios nduá. ⁹ Daaní, nsidaa ana tutúyúhú ñuhù yucán, ni xito-ne iin alabanza saa, te ni inini mii-yá; te dohó cachí alabanza mà:

Ícúmí-nî tnii-ní tutu itùì, te cahndè-ní ñà-nùhnià. Te vâtùni quida-ní ducán, vâchi ni xihì-ní, ni xitià nùù-ní, te ducán ni dànáà-ní sàhà nèhivì. Te divi sàhàmà vâtùni ni yàha-ne ni sàcùnduu-ne nèhivì xí Dios, xínduu-ne nèhivì nsidanicuú raza càhàn nsidanicuú dàhàn xí nsidanicuú ñuu inicutu ñuhiví. ¹⁰ Te ni chitnùní inì-ní cunduu stná-nè nahì dùtù xinúcuáchí nùù Dios xi-nda. Te ícúmí-nê dandacú-né nùù nèhivì dava ga ñuhivì. (Ducán cachí-nè xitó-né.)

¹¹ Daaní ni ndacotì inga xichi, te ni xinì sàni nataca yáha ga cuàhà sàstnùhù mil ángel mozo xi Dios, itá-né nsidanicuú ladu ndé iá Dios, xì ndé itá nsicùmì ana itá nùù-yá, xì stná ndé ndoó nècuàchì sahnù. Te ni tiacuì ¹² càhàn ndee nsidanicuú-né, cachí-nè:

Ndiaha gá ni quida mii-yá ana nani Lelù Íi xí Dios, vâchi ni xihì-yà (sàhà nèhivì). Ñàyùcàndùá, ícúmí-yâ sàà-yà cusahnú-yá, ícúmí-yâ naquihìn-ya ñà-cuicà ndiaha-yá, te ícúmí-yâ cuiin fuerte-yà, te (dandacú) nchichí-yà nùù nèhivì; te mii-né, ícúmí-nê ndenihì cahnú-néyà, te tavà-né tnùñuhu xí-yá, vâchi naquímánì-néyà.

¹³ Daaní ni inini càhàn ndee nsidanicuú ana xíndoo ansivi xi ñuhiví, xì nsidaa stná nsì, xì nsidaa iñàha ni quidavàha Dios, ñà-íá ñuhiví xì ñà-íá tècuì cuàhà, nsidanicuú ñà-jaàn, ni tiacuì xí cachi-nè:

Naquímánì-nsí mii-yá iá nùù silla ndiaha; te naquímánì stná-nsì mii-yá nani Lelù Íi. Quidáñúhú-nsí mii-yá, te ducanicoó nicanicuahàn. Te ni sàà-yà cusahnú ndiaha-yá nicanicuahàn, ni cachi-nè.

¹⁴ Dandu ni càhàn stná nsicùmì ana itá nùù-yá:

—Divi ducanicoó —ni cachi-nè.

Dandu nsì-òcò cùmì nècuàchì sahnù yucán, ni tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te ni cahvi-néyà.

6

Nansa ícúmí cuu na cahnde Jesús iñù lugar ndé nuhní tutu itùì iá ansivi

¹ Daaní, ni xinì mii-yá nani Lelù Íi, ni sahnè-yà iin ñà-nùhnià tutu itùì-mà. Te ni tiacuì càhàn iin ana iín saín nùù-yá; na càhàn dàvì, ducán fuerte ni càhàn-nè, cachí-nè:

—¡Naha!

² Te nì xinì nì quecunu iin idu cuxín. Te indánuú iin ana indánuú yàtà-sí, te nihí-né arcu. Te nì nihì stná-nè iin corona ñà-cuñuhu-ne. Ñàyùcàndùá, nì quee-ne cuàhàn-nè, vèchi icúmí-nè cundee-né nùu cuàhà ñuu.

³ Daaní, (nì xinì), nì sahnde-yà ñà-úì nuhní tutu itúimà, te nì tiacùì nì càhàn inga ana iín nùu Dios, te nì cachi-nè:

—¡Naha!

⁴ Te nì quecunu inga idu, idu cuahá nduú-si, te yàtà-sí indánuú inga ana indánuú, te icúmí-té permisú dacà-té nèhivì ñà-nàá stnahá-né, te cahni stnahá-né. Te nì sàha xi-té iin espada cahnú.

⁵ Daaní, nì sahnde-yà ñà-úì nuhní tutu itúimà, te nì tiacùì nì càhàn inga ana iín nùu-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

Te nì xinì nì quecunu iin idu tnuu, te iá stná ana indánuú yàtà-sí, te iníndáhá-té iin balanza. ⁶ Te tiacú càhàn ana càhàn mahì nsícúmì ana itá nùu Dios, te dohó cachí-nè:

—Vichi ndiaá gà nùnì, quidáchúún-ndá iin quivì, te cutu iin litro-ñà níhì-ndà; te nú cebada, cuisì iin quartillu dava; doco aceite xì vinu, cónì nàà yàhvi guá —cachí-nè.

⁷ Daaní, nì sahnde-yà ñà-cúmì nuhní tutu itúimà, te nì tiacùì càhàn inga ana iín nùu-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

⁸ Dandu nì xinì nì quecunu inga idu, te idu cuaán nduú-si. Te iá ana indánuú yàtà-sí. Te muerte nduú quiviá, te jaàn nchícùn gà vaxi ingà, te diviamà nduú ana ndaca-xi nèhivì cùhùn ndé ñuhú vaha anima nsii. Sàhà ndúì ñà-jaàn icúmì cui cuàhà nèhivì; nùu cada cùmì nèhivì icúmì cui iin-ne quida, vèchi icúmíà dandacúá nùu guerra, xì nùu tnama, xì nùu cuèhè, xì nùu quisì daná, te sàhà nsidaájàn icúmì cui cuàhà nèhivì.

⁹ Daaní, nì sahnde-yà ñà-úhùn nuhní tutu itúimà, te nì xinì tixi mesa ndé sàha-ne promesa xì Dios, yucán ndoó anima nèhivì. Xínduu-ne nèhivì xiníndísá palabra ì xì Dios, te sàhà ñà-jaàn nì sahnì nèhivì-né, vèchi nì cachi vate-né ndoó-né ladu xi-ya. ¹⁰ Te vichi, cána fuerte-nè, cachí-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsì Dios, ¿nadaa ga quivì, dandu nacuítacùhá sàhà-nsí? Vèchi nèhivì ñuhívì, nì sahnì-né nsiùhù, ñàyùcàndùá xiñuhu ndoho-ne, vèchi mii-ní, ì ndisa inì-ní, siempre tùha-ní quida viì-ní —nì cachi-nè.

¹¹ Dandu nècuàchì nsii ma, nì cutahvì-né iin iin dùhnù quihín cuxín yaa, te nì sàcùnaha-né cundiatu cuéyàà-nè quetatu chii gá-nè dècuèndè cui stná cuàhà compañeru-nè nchícùn ichì Dios, te cuacastnahá nsidaa ana icúmì cui stná nacua nì xihì mii-né.

¹² Daaní, nì sahnde-yà ñà-íñù nuhní tutu itúimà, te nì xinì nì tnàa fuerte, te nì nàcuítñùu orá nahi sìcoto tnuu. Te yoo, nì nducuahá stná-si nahi nì.

¹³ Te nì còyo chitu stná sìtnúù ñuhívì yohó, na ian còyo ñà-vidì quidá tàchì, ducán nì còyo-sì. ¹⁴ Te nì ndañuhu ansivi nì natuìá na ian natúì iin tutu caní, te nsidaa yucù iá ñuhù íchì, xì nsidaa stná ñuu iá mahì mar, nì ndutá.

¹⁵ Dandu nsidanicuú nèhivì ñuhívì, nì xinù dèhé-nè yucù, nì chidèhé-nè mii-né ini cueva, te mahì cavà nahnú, xínduu-ne rey, xì gobiernu, xì nècuàchì cuicà, xì soldadu dandacú, xì nècuàchì idónuu, xì cuàhà stná-nè peón, xì nèhivì úùn.

¹⁶ Te nì cacachi nsidaa-né xì yucù, xì stná cavà ducún:

—A sácú vaha ni cóya dìquì-nsí te dàhvi-nsi, ñà-màsà túi-nsi nùu mii-yá iá nùu silla ndiaha, te màsà níhì-nsí castigu quida mii-yá nani Lelù Íì. ¹⁷ Vèchi vichi sàni sàà quivì ndoho-nsi quida-ya, te còò iin cui cundee inì-xi na xidà ini-yà.

7

Nansa icúmí màcùtuu seña xi Dios tnaa cuàhà mil nèhivì raza Israel

¹ Daaní, nì nsihamá, dandu nì xinì cùmì ángel, itá-né nsicúmì ladu ñuhiví, te sadí-nè nùù tàchì caná nsidaa ladu sàhà-ñá màsà cáná gá tàchìmà nùù ni-iin ñuu, ni nùù mar, te ni nùù ni-iin yutnù. ² Te nì xinì inga ángel nì nana-ne vaxi-ne dècuèndè ndé caná orá, nihí-né sellu ducùn nèhivì xí Dios. Te nì ndàhì ndee ángel mà nì càhàn-nè xì nsicúmì tnaha-nemà, divi ángel nì sàha Dios poder ñà-quida-ne dañu xì ñuhiví xì mar. ³ Dandu dohó nì cachi ángel mà xì tnaha-ne:

—Màsà quídá-nsiá ni-iñàha xì ñuhiví, ni xì mar dècuèndè nú sàni ducùn seña xi Dios tnaa nèhivì xinúcuáchí nùù-yá.

⁴ Dandu nì inini nì nacani-ne nadaa nèhivì icúmí nìhì xì seña mà, te nsidaa nsidaa-né, 144,000 nèhivì xínduu-ne. Te nsidaa-né, nècuàchì descendencia xi Israel nduú stná-né. ⁵ Te iin dèhe Israel mà nani Judá, te (nì xinì) nì sàcùtuu seña mà nùù ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi nècuàchìmà. Daaní, nì sàcùtuu stná seña mà nùù ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi (ñani Judá mà) nani Rubén. Te nì sàcùtuu stná seña mà nùù ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Gad. ⁶ Stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Aser, xì stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Neftalí, xì stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Manasés, nì ducùn stná nsidaa-né seña mà. ⁷ Stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Simeón, xì inga ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Leví, xì stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Isacar, nì ducùn nsidaa-né seña mà. ⁸ Stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Zabulón, xì stná inga ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi José, xì stná inga ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Benjamín, nì ducùn nsidaa-né seña mà.

Nansa nì xini Juan cuàhà mil nèhivì ndixí cuxín

⁹ Daaní, nì ndacoti, te nì xinì yucán itá yáha ga cuàhà nèhivì, mà cùì nandiahvi nadaa xínduu-ne. Nèhivì nsidanicuú ñuu xínduu-ne, nèhivì nsidanicuú ladu xì nsidanicuú raza, te nsidanuu dàhàn xícahàn-nè. Te itá-né nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, xì nùù mii-yá nani Lelù Ìì, ndixí-né dùhnù quihín cuxín yaa. Te iníndáhá-né ndahà nù-ñuú. ¹⁰ Te cána fuerte-né, cachí-nè:

Còò inga ana nahi Dios, divi mii-yá iá nùù silla ndiaha, vachi sàni dàcàcu-yàndó. Còò inga ana nahi mii-yá nani Lelù Ìì, vachi sàhà mii-yá sàni càcu-nda, nì cachí-nè.

¹¹ Daaní, nsidaa ángel mozo xi Dios, itá-né nsidaa ladu nècuàchì sahnú ndoó yucán xì stná nsicúmì ana itá nùù-yá, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá ndé iá-yà nùù silla ndiaha xí-yá, te nì cahvi nsidaa-né mii-yá, ¹² xícatchi-nè:

¡Amén! Mii-ní nduu-ní Dios, ñàyùcànduá, ndaníhí ndiaha-nsí mii-ní, (te cachí-nsí xì-ní) yáha ga nchichí-ní. Sàhà nsidaájàn naquímànì-nsí mii-ní, te ni cóó tñuñuhu xí nsidaa nèhivì nùù-ní, te ni sàà-ní cusahnú ndiaha-ní, te ni sàà stná-ní dandacú fuerte-ní inicutu. ¡Ducanico nicanicuahàn!

¹³ Dandu nì càhàn iin nècuàchì sahnú yucán xì yúhù, cachí-nè:

—¿A ináhá-ní índù nècùachì xínduu nècuàchì ndixí cuxín yaa yohó? ¿A ináhá-ní índù nì quixi-ne?

¹⁴ Te nì cachí xì nècuàchìmà:

—Còó, có-ináhí, señor; doco mii-ní, ináhá-ní.

Dandu nì cachi-nè xì':

—Nècuàchì yohó, xínduu-ne nèhivì nì xini cuàhà vida tiempu nani tiempu xi tñundoho cahnú. Doco sàni ndoo cuàchi-ne ñà-nì xitià nùù mii-yá nani Lelù Ìì, ñàyùcànduá sàndixí cuxín yaa-ne vichi, ¹⁵ te xíndoo saín-né nùù silla

ndiaha ndé iá Dios; ndui te ñuú xixinucuaachi-né nùù-yá, te ndoó-né ini vehe cahnú ndiaha-yá. Te mii-yá, nicanicuahàn cutnáhâ-yá xì-né ndiaá-yànè. ¹⁶ Ñàyùcàndùá mà nunca sàà-nè cui gà-nè doco, ni mà cúí gà-nè tècuí, ni mà nsûi gà-nè quida orá, ni mà cúí ihni gà-nè. ¹⁷ Vâchi mii-yá nani Lelù Íí, icúmí-yâ cunuù-yànè. Íín-yá ladu nùù silla ndiaha yucán, te icúmí-yâ cundaca-yanè sàà-yá xì-né ndé coho-ne tècuí ndiaha cutiacu-nè nicanicuahàn. Ni mà cuácú gà-nè, vâchi contentu cundoo-ne quida-ya.

8

Nansa cuàhàn cuu na tàhndè ñà-úsà ndé nuhní tutu itúì, te nachitu stná còhò oro inciensu

¹ Daani, ni sahnde-yà ñà-úsà nuhní tutu itúimà, te ni nsihi ni quida-ya ducán, dandu ni nàcuìn dàdí inicutu ansivi nahi dava hora. ² Te ni xinì yucán nùù Dios sà-ítá tùha ùsà gà ángel, nihí-né iin iin corneta ñà-sivi-nè. ³⁻⁴ Dandu ni tnàtuu inga ángel ni sàà-nè nùù iin mesa oro iá nùù silla ndiaha, divi mesa ndé sahmí-né inciensu nùù-yá. Te vichi nihí ángel mà iin còhò oro ni sàà, te ni sàha stná xì-né cuàhà inciensu ñà-cahmi-neà dìquì mesa mà sàhà-ñá cana ñùhmâ-ñà mànana nùù Dios. Te na hora mà nana ñùhmâ mà, dandu cutnahá stná palabra ni cachi nsidaa nèhivì xí Dios na ní xìcàn tàhvi-né nùù-yá. Ñàyùcàndùá, divi ducán ni quida ángel mà, ndahà-né ni chitanini-ne nsidaámà nùù Dios. ⁵ Daaní, ni tavà-né chii ñuhu xìxìn nùù mesa oro mà, te ni dàquée-neà ini còhò mà ndè ni chituá, dandu ni dàndiàchì ndee-néà nùù ñuhiví. Dandu ni tiacu cuàhà gá ana cáhàn fuerte, te ni cáhàn ndee dàvì, te ni tàsa, te ni tnàa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel corneta xi-ne

⁶ Dandu ùsà ángel nihí corneta xi-ne, ni nsidayucun-nè cuàhàn-nè sivi-nè.

⁷ Te ni sivi ángel primeru corneta xi-ne. Te na ní tiacu ni sivi, dandu ni còyo iin nùù ñuhiví, doco dácà stnahá iin ma xì ñuhu xìxìn, xì stná nì. Ñàyùcàndùá, nùù cada ùnì yutnù (ítá ñuhiví) ni xìxìn iin-nù, te ni xìxìn nsihi stná yùcù iá campu.

⁸ Daaní, ángel ùì, ni sivi-nè corneta xi-ne, dandu ni xinì iñàha cuú mànuu na ian iin yucù xìxìn, ducán nàhà, te ni nacava ini mar. Te cuàhà tècuí mar ni nanduu-tè nì (ni quidamà). Iyuhu cumánì gá, te cunduu davatahvi tècuí mar ni cuchicuehe ducán. ⁹ Stná nsidaa quisì ndùtè ñuhú ini mar, iyuhu cumánì gá, te cunduu stná davatahvi-sì ni xihì. Stná barcu, iyuhu cumánì gá, te cunduu stná davatahvi-nú ni sachi.

¹⁰ Daaní, ángel ùnì, ni sivi-nè corneta xi-ne, te dècuèndè ñuhiví ni nacava iin sìtnúù cahnú nìsa ituu ansivi, xìxìn fuerte-sì, te tnúù nihni-sì na iin ñuhu cahnú. Te ni nacava-sì nùù ñuhiví ni còya nùù cuàhà yùte xì cuàhà pozo, iyuhu cumánì gá cunduu davatahvi yùte xi pozo ni còya nùù-xí. ¹¹ Te sìtnúù mà, Ajenjo nani-sì, te yáha ga ni ndu-uà yùcù tècuí ndé ni còyo-sì. Te cuàhà gá stná nèhivì ni xihì ñà-nì xihì-ne tècuí ùà mà.

¹² Daaní, ángel cùmì, ni sivi stná-nè corneta xi-ne, te cuàhàn nsihi stná fuerza xi orá ni cúí, te cuàhàn nsihi fuerza xi yoo ni cúí xì stná sìtnúù; iyuhuni cumánì gá, te nsihi dava fuerza xi-sì. Ñàyùcàndùá, ni nanchiì ndahvi orá ndui, te ni nanchiì ndahvi yoo ñuú.

¹³ Te ni xinì meru dìquì-xí ansivi, yucán yáha ga ducún ndavá iin ángel, ndáhì ndee-né cachí-nè:

—Cunini nsidaa mii-nsiá nèhivì ñuhiví. Ndahví-nsià, vâchi ndahví cuàhà cuàhàn cuu xi-nsiá, vâchi cumánì gá ùnì gà xichi sivi ángel corneta xi-ne, te ndahví-nsià na hora sivi-nè.

9

¹ Daaní, ángel ùhùn, nì sivi-nè corneta xi-ne, te nì xinì dècuèndè ansivi xi dècuèndè ñuhiví nì nacava iin ana nchií nahi sìtnúù. Te nì nihì-né ndahácaa ñà-nacuna-ne yavi cahnú cunú sàstnùhù. ² Te na ní nacuna-neà, dandu nì quecoyo cuàhà ñùhmà, na ian xíxìn ini xìtnù cahnú, te nì nanchiì ndahvi orá nì quida ñùhmà mà, te nì nàcuìtnùù inicutu. ³ Daaní, mahì ñùhmà mà nì caquee cuàhà sìca nì ndava-sì ñuhiví. Sàni ñihitáhvi-sì cucumi-sì iñù ñà-cunduu-sì quisì daná nahi sìduhma. ⁴ Te nì sàcùnaha stná-sì ñà-màsà cáxi-sì yùcù itá ñuhiví, ni-iin stná ndahà yutnù, cuisì-ñá dandohó-sì nèhivì có-ítúú seña xi Dios tnaà-xi. ⁵ Doco nèhivì tui-sì mà, mà cúí cúí-nè, còó, cuisì ndoho cuahà-né, na ian ndoho-nda na tuí sìduhma-ndó. Te ùhùn yòò icúmí cuu xi-né ducán. ⁶ Te mate nanducu-né modo cui dahuun-ne, doco mà níhì-né ñà-jaàn, mate yáha ga cucuni-nè ndañuhu-né ñuhiví, doco mà cúí.

⁷ Te nì xinì sìca ma, te ducán ndáa-sì nahi idu fuerte sáhàn guerra. Dìni-sì, sìcàtè oro ñuhá. Te nùù-sì, nahi nùù nèhivì nduá. ⁸ Te ididíni-sì, na iá ididíni nècuàchi ñahà, ducán iá; te nùhu-sì, na iá nùhu nsicaha, ducán iá. ⁹ Te ìcà-sì, nahi càa nduá. Te na ndavá-sì ansivi, yáha ga ndee cahá ndìxìn-sì, na ian cahá cuàhà gá carreta ídítá idu, te cuàhàn-nu guerra. ¹⁰ Te ndohò-sì, nihá iñù nahi sìduhma, vátùni tui-sìndó. Te ùhùn yòò icúmí-sì dandohó-sì nèhivì. ¹¹ Daaní, iá stná ana dandacú nùù-sì, divi nduú ñà-malu dandacú nùù yavi cunú mà; Abadón nani-sì nùù dàhàn hebreu, te nùù dàhàn griegu Apolión nani-sì.

¹² Pues, vichi sàni yáha iin tnùndoho chicá cahnú. Doco cumáni gá ùi gá tnùndoho nahnú fuerte.

¹³ Daaní, ángel iñù, nì sivi-nè corneta xi-ne, dandu nì tiacuì iá ana cáhàn yucán ndé iín mesa oro nùù Dios. Nsìcúmì esquina mesa mà itúú iin iin ñà-íá nahi nsiquì quisì, te mahì ñà-jaàn tiacú cáhàn iin ana cáhàn ¹⁴ xi ángel làcà ní sivi xi corneta-xi, te dohó nì cachi-nè:

—Cuahán-ní ndaxi-ní cùmì ángel nuhní yuhù yùte cahnú nani Eufrates.

¹⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì quida ángel mà, nì ndaxi-né cùmì ángel yucán, vàchi yucán ndoó tùha-ne sàà meru cuià, meru yòò, meru quivì, meru hora ñà-cacahnì-né cuàhà nèhivì. Nùù cada ùni nèhivì ñuhiví, icúmí cui iin-ne.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì xinì na ian nì sàní, te nì xinì cuàhà sàstnùhù idu, te itándoó nèhivì yàtà-sì. Ùi cientu millón nèhivì xínduu-ne, nì tiacuì, vàchi iá ana nì cachitnùhu nadaa-ne. Te xíndixi-ne dùhnù càa, color cuahá nduú dùhnù dava-ne, te dava ga-ñà color ndiaa, te dava ga-ñà, cuaán-ñà. Te dìni idu mà, na iá dìni nsicaha, ducán xí-ia-ña. Te yuhù-sì caná fuerte ñuhu xi ñùhmà xi stná azufre (sahán aya).

¹⁸ Cunaha-nsiá, sàhà nsì-ùni ñà-dàná queé yuhù-sì, sàhámà nì ca-xihì cuàhà nèhivì, iyuhu cumáni, te cunduu davatahvi nèhivì ñuhiví nì caxihì nì quida ñuhu mà xi ñùhmà mà xi azufre dana ma. ¹⁹ Te iin iin idu, iá ñà-dàná nùù dìni-sì xi nùù ndohò-sì, vàchi ndohò-sì, na iá còò, ducán iá, te iá dìniá nahi còò, vátùni tui-sìndó.

²⁰ Doco nèhivì nì càcu nùù nsidaa tnùndoho nahnu-ma, ni cóni cùú-né arrepentir sàhà cuàchi nì caquida-ne nì quidayucun-nè ñà-nduá cahvi-né. Còó, iin-ni nì quida-ne seguir sàha-ne promesa nùù ñà-malu, te cahvi-né cuàhà figura, sea oro nì cuyucàn, ò sea plata, ò sea càa yahá, ò sea yùù, ò sea yutnù nì cuyucàn. Te nsidaa ñà-nduá cahvi-némà, ni có-ìndéhá, ni có-ìtiácuá, ni có-xicá. ²¹ Te nèhivì ndóo ga ñuhiví, ni cóni nàxícócuìin ini-nè sàhà cuàchi-ne, iin-ni nì caquida-ne ñà-nduá xíquida-ne, sahní stnahá-né, sáhàn tàtnà-né, sáhàn tàdí-nè, te iá-nè xi ñahà xí-né, te xidácuíhná stná-nè.

10

Angel iníndáhá libru tii

¹ Daaní, nì xini vaxi inga ángel fuerte, mànuu-ne dècuèndè ansivi vaxi-ne. Ídúcún-né iin vico, te ñuhú dìni-né iin sìcòyàhnchì. Nchií nù-né na ian nchií orá, te tnùù sàhà-né nahi ñuhu. ² Te iníndáhá-né iin libru tii nuná. Te nì sàcuìn-nè ñuhiví, sàhà cuàhá-nè ián dìquì mar, te sàhà ìtní-nè, ián dìquì ñuhù íchí. ³ Te nì ndàhì ndee-né, na ian ndáhì nsicaha, ducan tiacú. Daaní, nì nsihi nì ndàhì-nè, dandu nì tiacu cáhàn iin ana cáhàn fuerte na ian cáhàn dàvì. Ùsà xichi nì cáhàn ana cáhàn mà. ⁴ Te yùhù, cuàhìn chitui ñà-nduá nì cachi-nè nì cùí, doco momentu mà nì tiacuì iá ana cáhàn ansivi, cachí-yà xì':

—Màsà chítúú-ní ñà-nduá nì cachi ana nì cáhàn ùsà xichi, te nì ìa na ian cáhàn dàvì, vachi icúmí coo dèhé palabra mà —nì cachi-yà.

⁵ Daaní, ángel iín mahì mar xì dìquì ñuhù íchí, nì ndanihi-ne ndahàcuàhá-nè ansivi, ⁶ te nì ndacùcahan-né mii-yá itiácú nicanicuahàn, divi mii-yá nì quidayucun xì ansivi, xì ñuhiví, xì mar, xì nsidaa iñàha iá lugar yucán. Te nì cachi-nè:

—Chináhí Dios, mà cuéé gà, ⁷ te sàà quivì cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana, vachi na cuàhàn sivi trompeta xì ángel ùsà, dandísá, icúmí xinu nsidaa ñà-nduá cuní Dios quida-ya, te iá dèhá` vichi.

⁸ Daaní, inga tu nì tiacuì iá ana cáhàn ansivi, te dohó nì cachi-yà xì':

—Tnàtuu-ní nùù ángel iín mahì mar xì dìquì ñuhù íchí, te tnii-ní libru tii nuná ini ndahà-né.

⁹ Ñàyùcànduá, nì tnàtui nùù-né, te nì cachì xì-né:

—Taxi-ní libru tii nùí.

Te nì cachi-nè:

—(Yoho iá`.) Tnii-niá, te caxì-niá. Icúmí nduvidì yuhù-ní nahi ndudi ñùñù, doco nú sàni coco-niá, dandu icúmíá ndu-uà-ñà tìxi-ní.

¹⁰ Daaní, nì tnii libru iníndáhá-nêmà, te nì saxiá. Te (ñà-ndáà nduá), saxí vídià, nahi ndudi, doco nì nsihi nì coquía, dandu nì nsicuihnú úa inì. ¹¹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì':

—Icúmí-ní cachitnùhu gà-ní ñà-nduú razón ndiaha xí Dios sàhà cuàhà nèhivì ndoó cuàhà ñuu cáhàn cuàhà dàhàn. Daaní, stná cuàhà rey dandacú nùù ñuu mà, icúmí-ní cachitnùhu stná-ní sàhà-té —nì cachi ángel.

11

Ùì nèhivì cáhàn cuenta xi Dios

¹ Daaní, nì sàha-ya yùhù iin vara caní nahi metro, te nì cachi-yà xì':

—Ndacuiìn-ní, cuahán-ní, chitacùhá-ní veheñùhu cahnú ndé cahvi nèhivì Dios, te chitacùhá stná-ní mesa ndé sàha-ne promesa ì xì-né, te nacahvi stná-ní nadaa-ne sàhàn cahvi xì-yá yucán. ² Doco patiu yàtà veheñùhu màsà chítacùhá-ní, vachi icúmí ndòamà ndahà tiàa inga raza. Tiàa ma, icúmí-tè cundoo-tè nsidanicuú gá lugar ñuu ì, te quida quini-tè xì nèhivì yucán. Ùì dico ùì (42) yòò cunduu tiempo caquida-tè ducán. ³ Doco yucán cuàhàn cundoo stná ùì nèhivì-xí icúmí ñihitáhvi cáhàn cuenta xi. Iin mil ùì cientu ùni dico quivì icúmí-né cáhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi. Te sìcoto cundixi-ne, sìcoto tnuu cundua —nì cachi-yà.

⁴ Cunaha-ní, mii-yá nduú-yá Stoho nsidaa ñuu iá ñuhiví. Te frente silla ndé iá-yà (ansivi) itá ùì nù-olivù, xì ùì candeleru. Pues na quidá nsidaa ñà-jaàn nùù-yá gloria, ducán quidá stná ùì nèhivì cáhàn cuenta xi-ya (ñuu mà).

⁵ Te nú xini ùhì iin tiàa xi-né, te cuní-te quida quini-tè xì-né, dandu cuàhàn cana ñuhu yuhù-né coco-tè. Te ducán icúmí cuu xi nsidaa ana cuní quida quini xi-né. ⁶ Te ndahà stná ùì nècuàchì mà icúmí ndòò poder ñà-cadi xì dàvì

ñà-màsà cuun ni-iin dàvì inii tiempu cáhàn-nè cuenta xi Dios. Te icúmí-nê dandacú stná-nè nùu tècuì ñà-nanduu-tè nù, te nú cuní-nè, vètuni dandohó stná-nè nèhivì nsidanuu clase tnùndoho, según nadaa xichi cuní-nè. ⁷ Daaní, nú sàni nsihi tiempu cáhàn-nè xì nèhivì cuenta xi Dios, dandu icúmí-nè cui-nè, vèchi iá iin quisì dãná inácaá ini yavi cùnú sàstnùhù yúcán, te icúmí quisì ma nana-sì quee-sì, nàá-sì xi ndúì nèhivì cáhàn cuenta xi Dios mà, te icúmí-sì cundee-sì nùu-né, dandu cui-nè. ⁸ Te yucán mahì calle ñuu ndé nì xihì Stoho-ndà Señor nchìca cruz, yucán icúmí nsì ma cuitànduhù-né. Te divi ñuu mà, Sodoma cachí stná-nè xán, te Egipto cachí stná-nè xán, (vèchi malu gà modo xi nèhivì ndoó yucán). ⁹ Pues, ñuu yucán cuitànduhù nsì ma, te cundehè cuàhà nèhivì-né, nèhivì cuàhà raza ndoó cuàhà ñuu, te cuàhà dàhàn cáhàn-nè. Ùnì quivì dava cuitànduhù nècuàchìmà yucán, ni mà cuàhà nèhivì cundùxin-ne. ¹⁰ Al contrario, cuàhàn-nè cudìi ini-nè ñà-sàni xihì nsì ma. Cuàhàn-nè quida-ne vicò, te dacútàhvì stnahá-né iñàha, te cudìi ini-nè, vèchi còò gá ndúì nècuàchì sàhnú nì sacahàn cuenta xi Dios, vèchi antes cuàhà gá nì ndoho-ne nì quida nècuàchìmà. ¹¹ Daaní, nú sàni yàha ùnì quivì dava, dandu icúmí nsì ma natiacu-nè quida Dios, te ndacuìta-ne. Ñàyùcàndüá, yàha ga icúmí yühì nsidaa nèhivì cundehè xì-né. ¹² Dandu icúmí tiacu tàchì ana cáhàn ansivi, te dohó cachi-yà:

—Nahà-nsia dìquì-xí yohó.

Dandu canana nècuàchì sàhnùmà dìquì-xí ansivi. Mahì vicò nana-ne cùhùn-nè, cundéhe nsidaa nèhivì xiní ùhì xì-né. ¹³ Dandu divi hora mà, ndee gá icúmí tnàa ñuhiví. Nùu cada ùxin vehe itànduhù ñuu mà, icúmí caà ian. Te icúmí cui ùsà mìl nèhivì sàhà-ñá icúmí tnàa guá ducán. Dandu nèhivì dava ga, cuàhà gá yühì-nè, te nacuni-nè cahnú gá poder xi mii-yá iá ansivi.

¹⁴ Pues, ñà-jaàn nduú tnùndoho cahnú ñà-ùì. Doco cumàni gá ñà-ùnì, te sà-itàúú vaxa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel ùsà corneta xi-ne

¹⁵ Daaní, ángel ùsà, nì sivi-nè corneta xi-ne. Te nì inini ndee cána cuàhà-né ansivi, cachí-nè:

Sàni sàà quivì cusahnú Stoho-ndà Señor nùu nsidaa ñuu ñuhiví, te nicanicuahàn icúmí-yà cusahnú-yá, mii-yá xì Dèhemanì-yá Cristu.

¹⁶ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnú ndoó nùu Dios dìquì silla vico, nì tutuyuhu-né nùu sàhà-yá, te nì cahvi-néyà, ¹⁷ cachí-nè:

Naquímanì-nsí mii-ní Stoho-nsì Dios, vèchi icúmí-nì nsidanicuú poder. Dècuèndè sàhana iá-ní, te nicanicuahàn icúmí-nì coo-ní. Ansivéhé-ní, vèchi sàni quesaha-ní cuàhàn-ní cusahnú dahuun-ní nùu ñuhiví, cuàhàn-ní dandacu-ní nùu nsidaa nèhivì ñuhiví. ¹⁸ Mii-né, nì xidà ini-nè, doco sàni sàà quivì nachitacùhá-nì nè castigu xi-ne. Te sàni sàà stná tiempu nsidandaà-ní sàhà nècuàchì nduú nsì. Te vichì icúmí cundiatú stná anima nsidaa ana xinúcuáchì nùu-ní, nacua nècuàchì cáhàn cuenta xi-ní, te ducán stná nsidaa gá ana xínduu nèhivì xí-ní, divi ana cahvi xi-ní, a ducán nduú-né nèhivì ùn, ò nèhivì chicá nì nìhì chuun nùu-ní. Doco nèhivì nì quida quini xi ñuhiví, còò, vèchi icúmí-nì dandáñuhù-nè, nì cachi nècuàchì sàhnùmà.

¹⁹ Daaní, nì nuna veheñuhu ì xí Dios ansivi, te nì xinì ini veheñuhu ma iá caja ì ndé inácaá palabra nì cachi-yà na ní ndòò sahnú-yá xì nèhivì xí-yá sàhana. Dandu yàha ga nì tàsa, te nì tiacu cahá fuerte; te ndee gá nì càhàn stná dàvì, te nì tnàa. Te nì còyo stná iin.

12

Nansa nì xini Juan seña sàhà nècuàchì ñahà nì xinudèhé na ní xidà ini quisi cuahá

¹ Daaní, nì xini iin seña cahnú ansivi. Nì natùì iin nècuàchì ñahà. Tìxi sàhà-né iá luna, te tnúù nihni ñà-nduá ndixí-né, vàchi orá nduá, te dìni-né, ñuhá iin corona ndé itándiaa ùxin ùì sìnsví. ² Meru sà-ítúú tùinuù mée xi-ne, ñàyùcànduá, ndáhì-nè, vàchi nì quicuehè-nè, cuàhàn cacu dèhe-ne. ³ Te nì tui inga seña nùù ansivi. Nì quecunu iin quisi cahnú cuahá, caní-si nahi còò nahnu-guá, te cuahá laà-si. Ùsà dìni-sí, te ùxin nsiquì-sí itá. Cada iin iin dìni-sí ñuhú sìcáté vico. ⁴ Te iá stná ndohò caní-si, te xi ndohò-símá nì caní-si cuahá sìtnúù itándiaa ansivi, nì dāndiàchì-ñásì nùù ñuhívì. Iin tantu sìtnúù mà nì ndiàchì nùù ñuhívì, te ùì tantu-si nì ndòò ansivi. Dandu nì sàcuìn quisi mà nùù nècuàchì ñahà mà, ndiatú-si tùinuù mée xi-ne, vàchi cuní-si caxì-sívê na sání cacu-ve. ⁵ Dandu nì tùinuù-vé, tiàa nduú-vé, te nduú stná-vé mii-yá cuàhàn cusahnú nùù nsidanicuú ñuu, te mà cuàha-ya quida ndevàha-ne. Dandu (nì xini) nì ndanchito-ya dècuèndè ndé iá Dios nùù silla ndiaha xí-yá.

⁶ Daaní, nècuàchì ñahà mà, nì xinudèhé-nè yucù dāná, vàchi yucán sàni nsidayucun Dios iin xaan ndé coo-ne, te yucán icúmí-nê nihì-né ñà-cutiacu-nè iin mìl ùì cientu ùni dico quivì.

⁷ Doco nì quesaha iá guerra ansivi. Ángel nani Miguel xì compañeru-nè nduú iin ladu, te quisi cuahá mà xì compañeru-si nduú inga ladu, te nì caná stnahá-si. ⁸⁻⁹ Doco cóni cundéé-sì. Ñàyùcànduá, nì taxi-nési ansivi, vàchi còò gá permisú cundoo gá-si yucán (ndé iá Dios). Nì dāndiàchì-yási nùù ñuhívì yohó, mii-sí, xì nsidaa ana nchícùn xì-sí. Vàchi quisi (cusahnuma), divi còò iá ndé sàhana nduú-si; ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si, te divi-si nduú ana dandahví xì nèhivì inicutu ñuhívì.

¹⁰ Dandu nì tiacuì iá ana cāhàn fuerte ansivi, te dohó cachí-nè:

—Vichi sàni cācu nsidaa nèhivì xí Dios. Te sàni sàà quivì cusahnú fuerte-yà, te cusahnú stná Dèhemanì-yá Cristu. Vàchi sàni ndiachi ñà-malu fuera, vàchi divi-si nduú ana daqúee cuàchi xi dìquì ñani-ndà (iin-ni cahvi stná xi Yua-nda Dios), vàchi ndui te ñuú dacuidá cuàchi-siné. ¹¹ Doco mii-né, nì cundee-né nùù-sí ñà-nì ndacùcahan-né mii-yá nani Lelù Íì, divi mii-yá nì xitià nihì-xí sàhà-ndà. Ni cóni cáyuhí-nè, nì cachi vate-né nchícùn-nèyà, vachi dispuestu nì sandoo-ne cui-nè, cóni cùhì ini-nè vida xi-ne.

¹² 'Pues vichi xiñuhu cudì ini nsidaa ana ndoó ansivi, (vachi sàni cùxio ñà-malu). Doco nèhivì ndoó ñuhívì xì mar, ndahví-nè, vachi yucán sàni nasaà-si, xidà cuàhà inì-si, vachi ináhá-sì làcà iyuhu quivì ndóò nùù-sí (ñà-quida-sì ñà-nduá cuní-si).

¹³ Daaní, na sàni cundaà inì-si ñà-sàni ndiachi-sí ñuhívì yohó nduá, dandu nì quesaha-sí náâ-si xi nècuàchì ñahà mà, divi nècuàchì nì tùinuù mée xi. ¹⁴ Dandu mii-né, nì nihitáhvi-né coo ndìxin-né nahi ndìxin yanuni nahnú, te nì ndava-ne cuàhàn-nè yucù ndé coo dèhé-nè. Yucán icúmí-nê lugar (dèhé) xi-ne ndé nihì-né ñà-cutiacu-nè ùni cuià dava, te ducán cācu-ne nùù còò mà. ¹⁵ Doco yuhù còò mà nì cana cuàhà tècuì nahi yùte, vachi cuní-si tnani nècuàchì ñahà mà; ¹⁶ doco nì chindee ñuhívì nècuàchì mà, vachi nì nsicà ñuhù nì ndèe nsihì tècuì nì cana yuhù-síma. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nì xidà gá inì-si sàhà nècuàchì mà, te nì quesaha-sí xicánúú-si nandúcú-sí dava ga dèhe-ne, vachi, cuní-si quida quini stná-si xi nsidaa dèhe-ne chívàha xi ley xí Dios, te nchícùn vii xì ñà-nduá cachí Jesucristu.

13

Nansa ni ndecoyo ùi gà quisì daná

¹ Daaní, ni sàcuìin yuhù mar, te ni xinì mahì tècuìi ni quecunu iin quisì daná, ùsà dìni-sí, xì ùxìn nsiquì-sí. Te iin iin nsiquì-sí ñuhú iin sìcàté vico. Te ìcà iin iin dìni-sí itándiaa quìvì-sí, iin quìvì iá quini, te càhàn contra xi Dios. ² Nahi tigre, ducán náhà quisì ni xinì mà. Doco sàhà-sí, nahi sàhà sì-oso, ducán ndáa-ña. Te yuhù-sí, nahi yuhù nsicaha, ducán iá. Te quisì ni quecunu antes, te iá nahi còò, divi nùù quisì yucán ni ñhì quisì yohó poder dandacú-si nùù ñuhívì. Ñàyùcàndùá, ndee ní cusahnú-si; vàchi nùù inga quisì mà ni ñhì-sí coo-sì nùù silla cahnú dandacú-si. ³ Daaní, ni xinì ni nacuehè-si, iin dìni-sí ni nacuehè, cuàhàn cuià cahín. Doco ni nduvàha ndé ni nacuehè xi-sì. Ñàyùcàndùá, ni ndulocó nsidaa ñehivì ñuhívì ñà-ni nduvàha-sì. ⁴ Sàháyùcàndùá, ni cahvi-né quisì nahi còò chindéé xì quisì ùi mà ñà-dàndacú-sí. Stná quisì ùi mà, ni cahvi stná-nèsi, cachí-nè:

—Còò ana ndudává xí quisì jaàn. Còò iin cui cundee xi nùù-sí nú ni náâ-nè xì-sí —xícatchi-nè.

⁵ Te ni ñhì stná-si ñà-màsà yúhì yuhù-sí càhàn ndevàha-sì dìquì Dios; ndee ni càhàn quini-sì dìquì-yá. Te ni ñhìtáhvì stná-si ñà-cusahnú-si ùi dico ùi (42) yòò. ⁶ Te ndee ní canàhá-si dìquì Dios, quini gá ni càhàn-si dìquì-yá, xì dìquì lugar ndé iá-yà, xì dìquì nsidaa ana ndoó cutnàhâ xí-yâ ansivi. ⁷ Te ni ñhì stná-si ñà-quida quini-sì xì ñehivì xí-yá, te cuàhà-né ni sahnì-sí. Te ni ñhìtáhvì stná-si ñà-dandacú-si nùù nsidaa raza ñehivì ndoó nsidaa ñuu, ndéni dàhàn ni cui càhàn-nè. ⁸ Te nsidanicuú ñehivì ñuhívì, cuàhàn-nè cahvi-nési. Doco ni-iin ñehivì mà, có-ítúú quìvì-né nùù libru xi Lelù Íi. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè na táyôo ñuhívì, dandu sà-itàndiaa quìvì nsidaa ana icúmí cutiacu nùù-yá.

⁹ Ni cúnínì vaha nsidaa ñehivì nansa cachí palabra yohó. ¹⁰ Nú ni chícadí ñehivì-ndó, dandu mii stná-nè icúmí-nè cundiadi stná-nè; te nú ni cahní ñehivì-ndó machete, divi machete icúmí-nè cui stná-nè. Sàhà ñà-jaàn, xiñuhu cundoo-nda calma, te cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, vàchi ñehivì xí-yá nduu-nda.

¹¹ Daaní, ni xinì yucán ni quecunu inga quisì daná. Nùù ini ñuhù ñuhívì ni nana-sì. Itá ùi nsiquì-sí, nahi nsiquì lelù, doco nacua càhàn quisì cahnú nahi còò mà, ducán càhàn stná quisì yohó. ¹² Ladu nùù quisì ni quecunu nùù mar, jaàn iin quisì yohó, te sàhá chindéé quisimà-sí, ñàyùcàndùá quidá-si cùahà iñàha ndulocó ñehivì. Te quidá stná-si xi ñehivì ñuhívì ñà-fuerza cahvi-né quisì iá-si nùù-xí, divi quisì ni nacuehè daná dìni-xí, te ni nduvàha-sì. ¹³ Te quisì iin yucán, cuàhà gá iñàha quidá-si ñà-quida tontó-te ñehivì, dècuèndè cóyo stná ñuhu ansivi cundehè-né, ducán quidá-si, ¹⁴ dandáhvì-siné ñà-cuàhà guá quidá-si, vàchi ni ñhì-sí ñà-quida-sì ducán nú iin-si nùù inga quisì mà. Ñàyùcàndùá, cachí-si xi ñehivì ñà-quidayucun-nè figura cahnú cunduu quisì ni nacuehè, te ni nduvàha ma. ¹⁵ Te figura mà, ndè ni dìtá` tàchá, vàchi ducán ni ñhì inga quisì mà quida-sì xán. Dècuèndè càhàn stná ni quida quisì mà. Te nú có-càndísâ iin ñehivì cahvi xán, dandu dandacú-si cui nècuàchìmà. ¹⁶ Te icúmí stná-si dandacú-si màcùtuu iin tnuni xi-sì ìcà nsidanicuú ñehivì, ò sea màcùtua ini ndahàcuàhá-nè, te ò nùù tnaa-nè. Doco nsidanicuú-né, icúmí màcùtuu tnuni mà ìcà-né, a sea ni cúndúú-né ñehivì nihí chuun, te ò ñehivì ùún, ò nècuàchì ndahví, ò nècuàchì cuicà, ò iin peón-ni, ò iin lamú. ¹⁷ Vàchi nú còò tnuni xi-sì, ò quìvì-sí, te ò número xi quìvì-sí ìcà-né, dandu còò permisú cuiin-ne ò dicò-né. ¹⁸ Cunaha-nsiá, palabra nchichí nduá cuàhàn cachí xì-nsiá yohó. Iin nècuàchì nchichí, vátùni cahvi-ne nadaa nduá sàà número xi quìvì quisì mà, vàchi número xi quìvì iin tiàa nduá. Te divi 666 nduú número mà.

14

Alanbanza icúmí coto 144,000 nêhivì xí Jesús

¹ Daaní, nì xini dècuèndè yucù Sión, te yucán iin mii-yá nani Lelù Íi, te cutnáhá-yá xì iin cientu ùi dico cùmì mil (144,000) nêhivì, te ìcà tnaa iin iin-ne itúú quivì Yuandiáhá-yâ. ² Dandu nì inini ndè ansivi tiacú na ian cundáá nùu yutnù cuerda nani arpa. Te fuerte tiacú nahi tènihu cuáhà, na ian cáhàn ndee dàvì. ³ Te nì caxito nêhivì cuáhà mà iin alabanza saa, itá-né frente silla ndiaha xí-yá ndé itá stná cùmì ana itá saín nùu-yá, te ndé ndoó stná òcò cùmì nècuàchì sàhnú. Doco ni-iin nècuàchì dava ga, mànicùì cutùha stná-nè coto-ne alabanza mà, cuisì nêhivì cuáhà itá yucán, divi nêhivì xínduu iin cientu ùi dico cùmì mil tiàa ma. Te nsidaa-né nduú nêhivì nì càcu nùu ñuhivì yohó nì quida (Jesucristu). ⁴ Te ni còò ni-iin cuàchi ni quidá-né xì nècuàchì ñahà, vâchi cónì cáhàn-nè xì nècuàchì ñahà ni-iin xichi. Te vichi, nchícùn-nè mii-yá nani Lelù Íi ndéni nì cui ni cúhùn-yà. Antes mahì nêhivì ñuhivì nì sandoo-ne, doco vichi sàni càcu-ne ñà-nì dànáa-yá sàhà-né, te sàhájàn nì càcu-ne ñà-cunduu-ne na iin promesa chica ndiaha nùu Yua-nda Dios xì nùu Lelù Íi, ⁵ vâchi de por sí, mà túha-ne dandahví-nè; te nicanicuahàn ndoó-né nùu silla ndiaha ndé iá-ya, vâchi còò ni-iin falta xi-ne nùu-yá.

Ùni razón nì cachitnùhu ùni ángel ndavá ansivi

⁶ Daaní, nì xini ndavá inga ángel dìquì-xí ansivi, nihí-né razón vâha xi Dios, iin razón icúmí cunaha nicanicuahàn. Te cuáhàn ángel mà cachitnùhu-neà xì nsidaa nêhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì, nsidanicuú raza-nè ndéni dàhàn nì cui cáhàn-nè. ⁷ Te dohó nì cachi ángel xì nêhivì mà:

—Cahvi-nsiá Dios, te tavà-nsiá tñùhu xí-yá, vâchi sàni sàà quivì nsidandaà-yá sàhà cuàchi nêhivì ñuhivì. Ñàyùcàndùá, cahvi-nsiáyà, vâchi divi mii-yá nduú ana nì quidayucun xì ansivi, ñuhivì, mar, xì nsidaa stná ndé caná tècuì.

⁸ Daaní, (nì xini) nchícùn gà vâxi inga ángel, te dohó nì cachi-nè:

—Sàni ndañuhu ñuu Babilonia, sàni chàhmà dahuan nì quida Dios, vâchi nì sàha nêhivì ñuu mà ñà-coho stná nêhivì inga ñuu, tè ñàyùcàndùá, nì xini stná nècuàchì mà, te quini nihnú stná ini-nè vichi. Ñàyùcàndùá, icúmì nècuàchì Babilonia mà nihì-né iin castigu fuerte —nì cachi ángel mà.

⁹ Daaní, nchícùn gà vâxi inga ángel, te vichi nduú ùni ángel sàni quecoyo. Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Ndahví nsidaa ana cahvi xi quisì daná mà ò figura-si! ¡Te ndahví stná ana sà-itúú tñuni xi-sì nùu tnaà-xì, ò ini ndahà-xí! ¹⁰ Vâchi yáha ga icúmì-nè ndoho-ne mahì ñuhu cahnú ndé xíxìn azufre sahán quini, te indéhe stná ángel ì xí Dios, xì stná Lelù Íi. Te castigu mà, ducán quea na ian cuáhàn dacohó Dios-nè iin ndutè quini, te micuìsi ndutè fuerte cunduu-tè, doco fuerza coho-nète, vâchi xidà ini-yà sàhà-né. ¹¹ Ñàyùcàndùá icúmì-nè cundoo-ne ndoho-ne nicanicuahàn ndé (xíxìn ñuhu, te) caná ducún ñùhmà, ni mà nunca nihì gà-nè cundoo dadí-né, ndui te ñuu icúmì-nè ndoho-ne, vâchi nì cahvi-né quisì mà xì figura-si, te nì sàcùtuu stná quivì-sí ìcà-né. ¹² Ñàyùcàndùá, cuáhà paciencia xiñuhu cucumi nsidaa nêhivì xí Dios, divi nsidaa ana chívàha xi ley xi-ya, te nihnú vâha ini xì (Dèhemanì-yá) Jesús.

¹³ Daaní, nì tiacu tu iá ana cáhàn ansivi, cachí-nè xì:

—Vichi tiaa-yó palabra yohó cachí xùn: “Dècuèndè vichi xì quivì nùu-xí, ndiaha gà coo xi nêhivì cui, te nú nduú-né ana nchícùn xì Stoho-ndà Señor”. Ñà-ndàà nduá, cachí Espíritu ì xí Dios, icúmì nècuàchì mà quetatu vâha-ne,

mà ndóhó gá-nè nùu chuun quidá-né, te dècuèndè gloria nacuni stná mii-yá nsidaa obra nì quida-ne.

Nansa cuàhàn cuu quivì último

¹⁴ Daaní, nì xinì iin vïcò cuxín yaa, te nùu vïcò mà iá ana indéhe nahi mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Te dìnì-yá, ñuhá iin corona oro, te iníndáhá-yá iin hoz diìn. ¹⁵ Dandu nì quee inga ángel nùu veheñuhu ì xí-yá, te nì ndàhì-nè nì càhàn-nè xì mii-yá iá nùu vïcò, cachí-nè:

—Cahndè-ní viú ndanihi-ní cosecha, vàchi sàni xida viú ñuhiví, te vichi sà-íá ndanchitoa.

¹⁶ Daaní, nì sahnde-yá viú iá ñuhiví, te ducán nì ndanchito cosecha mà.

¹⁷ Dandu nì quee inga ángel nùu veheñuhu ì iá gloria mà, te iníndáhá stná-nè iin hoz diìn. ¹⁸ Dandu nì quee inga ángel nùu ndé iín mesa ì ndé cahvi-né Dios, te nduú-né ángel dandacú nùu ñuhu xíxìn. Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè xì ángel iníndáhá hoz mà:

—Xì hoz diìn jaàn cahndè-ní nsidaa sù-uva caá nducuyòhò ñuhiví, vàchi sàni xìchi-sì —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñàyùcànduá, nì sahnde ángel mà sù-uva ñuhiví xì hoz xi-ne, te nì dàtácá-nè nsidaa-sí nì dàquée-nèsi ini lugar ndé chàhmà-sí quee tècuì-si. Te seña ñà-ícúmí-sí chàhmà-símà nduú ñà-ícúmí Dios cuàha-ya nèhivì malu iin castigu fuerte. ²⁰ Vàchi cunaha-nsiá, fuera ñuu nì chàhmà-né, te nì xítia nì-né, ducán cuàhà nì mà nahi yùte ndé queé cuàhà tèñuhu, te cunú nì xìca (nahi ùi metro), na ian ducún iá frenu xi idu. Te ùni cientu kilómetro nduú ñà-càni yùte nì mà.

15

Ùsà ángel dandacú nùu ùsà tnùndoho chicá nahnú

¹ Daaní, nì xinì cuú inga seña ansivi, iin seña ndiaha. Te nì nduloquí, vàchi nì xinì ndoó ùsà ángel dandacú nùu ùsà tnùndoho chicá nahnú, te ñà-último ndujàn, vàchi sà-íá, xì ñà-jaàn-ní mà cuídà gà ini Dios nú sàni yàha.

² Dandu nì xinì mar iá (ansivi) yucán, nahi vidriu nduá, te dácà stnahá stná vidriu mà xì ñuhu xíxìn, ducán nàhà. Te nùu mar mà itá cuàhà nèhivì, xínduu-ne ana nì cundee nùu quisì daná mà, xì nùu figura-si, xì nùu número xì quivì-sí, nùu nsidaa ñà-jaàn nì cundee-né, te vichi itá-né yucán, nihí-né yutnù cuerda cundaa. ³ Te nacuatú stná-nè, xitó-né alabanza xi Moisés nì xinucuachi nùu Dios (sànaha), te xitó stná-nè alabanza xi Lelù Íi, cachí-nè palabra yohó:

¡Ndiaha gá nsidaa obra quida-ní, Stoho-nsì Dios; ndulócò-nsì ñà-cuàhà guá quida-ní! Nsidanicuú poder icúmí-ní. Doco micuísì ñà-íá vù nduá quida-ní, cuisì ñà-íá vàha nacua ndiá ìcà. Ansivéhé-ní, vàchi rey nduu-ní, te cusáhnú-ní nùu nsidaa ñuu. ⁴ Te vichi xiñuhu cahvi nsidaa nèhivì mii-ní, Stoho-nsì Señor; xiñuhu nsidaa-nsí ndanihi cahnú-nsí mii-ní, vàchi cuisì mii-ní ì ndisa-ní. Te icúmí nèhivì nsidaa ñuu tnàtuu-ne cuitasisi-né nùu-ní, vàchi nùu nsidaa-né nàhà claru iá vù nsidaa ñà-nduá nì quida-ní xì nèhivì ñuhiví.

Ducán nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nì nsihamá, dandu nì xinì nì nuna quartu chicá ì iá ini veheñuhu xi-ya ndé iá vàha ley ì xí-yá. ⁶ Te nì caquee ùsà ángel mà vaxi-ne, diví ángel dandacú nùu ùsà tnùndoho nahnú icúmí ndoho nèhivì. Te ndixí-né sicoto yéhe cuxín yaa, te nuhní nchìca-ne iin siuhma oro. ⁷ Dandu nì tnàtuu iin ana iín saín nùu-yá, te nì sàha-ne iin iin ángel mà iin yaxìn oro, chitu iin iin-sì castigu xi Dios, divi mii-yá itiácú nicanicuàhàn, vàchi sàhà cuàchi nèhivì, ñàyùcànduá, xidà ini-yá. ⁸ Daaní ñà-ndiaha fuerte guá-yá, te ñà-ndee guá dandacú-yá,

ñàyùcàndùá nì cana ñùhmà, te nì xitià inicutu veheñùhu ìì mà. Te sàhà ñùhmà mà mànicùì nansìhvi ga nì-iin nèhivì ini lugar mà dècuèndè sàni nsìhi ùsà tnùndoho nahnú dandacú ángel mà nùù-xí.

16

Nansa icúmí dacóyo ángel ñà-ñùhú ini ùsà yaxìn oro, divi ñà-nduú tnùndoho nahnú

¹ Daaní, nì tiacuí iá ana cáhàn fuerte ini veheñùhu ìì mà, cachí-yà xì ùsà ángel mà:

—Cuahán-ndâ dacóyo-ndá ñà-ñùhú ini iin iin yaxìn mà dìquì ñuhiví ñà-cundua castigu fuerte sàhà-ñá xídà ini Dios sàhà cuàchi nèhivì —nì cachi-nè.

² Dandu nì quee ángel primeru nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né dìquì ñuhiví. Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì itúú tnuni xi quisì daná mà, nì cana iin nsìhi ùhì ìcà-né, quini iá, te yáha ga cuhìa; nùù nsidanicuú ana cahvi xì figura quisì mà, nì cana nsìhi ùhì mà ìcà-né.

³ Daaní, ángel ùì, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì mar. Te nì nanduu nsìhi tècuí mà nùù, nahi nùù nèhivì nì xihì. Ñàyùcàndùá, nì xihì nsidanicuú quisì itiácú ñuhú mar.

⁴ Daaní, ángel ùnì, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né, nì còya nùù nsidaa yùte xì nùù nsidaa lugar ndé caná tècuí, te nì nanduu stná tècuí mà nùù.

⁵ Dandu nì tiacuí cáhàn iin ángel dandacú nùù nsidaa tècuí, te nì cachi-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsì Señor, mii-ní nduú ana iá ndè nicanicuahàn sàhana. Te ìì gá stná-ní, ñàyùcàndùá, iá viì ñà-nduá sàni quida-ní xì nèhivì sàhà cuàchi-ne.

⁶ Vàchi mii-né, nì casahnì-né nèhivì vaha xi-ní; cuàhà tiàa nì càhàn cuenta xi-ní nì casahnì-né, te nì xitià nùù-né, ñàyùcàndùá, divi nùù nduá icúmí nècuàchìmà coho-ne quida-ní. Ducán icúmí coo xi-né, vachi malu-nè.

⁷ Dandu nì inini iá inga ángel yatni nùù mesa ìì ndé cahvi-né Dios, te nì cachi-nè:

—Ñà-ndàà nduá, Stoho-nsì Dios. Nsidanicuú poder icúmí-nì, te micuísì ñà-íá viì nduá sàni quida-ní xì nèhivì sàhà cuàchi-ne, cuisì ñà-ndiá ìcà nduá sàni quida-ní xì-né.

⁸ Daaní, ángel cùmi, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùù orá, te ñàyùcàndùá nì nìhitàhvi orá dansí fuerteà nèhivì. Nahi ñuhu xíxìn nì nandua,

⁹ te yáha ga cuàhà nì nsì-né sàhà ñà-ihni gá. Ñàyùcàndùá, quini guá nì canàhá-nè dìquì Dios, vachi divi-ya nduú ana nì dándacú coo tnùndohoma; doco cónì nácúcuíln ini-nè sàhà cuàchi-ne, ni cónì nácúnì-nè ñà-viì nduá quidá-yá.

¹⁰ Daaní, ángel ùhùn, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùù silla ndé iá quisì daná mà, te nì nàcuíln tnùù inicutu ñuu ndé dandacú-si. Te nèhivì ndoó yucán, mà cùndéé gâ ini-nè dolor ndohó-né, ñàyùcàndùá nì tnii nùhu-ne yáá-nè. ¹¹ Te nì canàhá quini-ne dìquì mii-yá iá ansivì ñà-cuàhà guá tnùndoho yáha-ne, te ndohó stná-nè sàhà nsìhi ùhì nì cana ìcà-né. Doco ni sàhà ñà-jaàn cónì cùù-né arrepentir sàhà ñà-có-ndiáá quidá-né.

¹² Daaní, ángel ìñù, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né dìquì yùte cahnú nani Eufrates. Dandu nì ndoco tècuíà, te ducán mà cádí yùte ma nùù soldadu cuàhàn cundaca rey inga ñuu caquixi ladu ndé caná orá. ¹³ Daaní, nì xinì nì quee iin sì-dicui yuhù iin iin quisì yucán. Ñà-malu nduú sì-dicui ma. Iin-sì nì quee yuhù quisì cuahá nahi còò, te ingà-si nì quee yuhù quisì nì quecunu mahì mar, te ingà-si nì quee yuhù quisì cáhàn cuenta xì quisì

ùì mà. ¹⁴ Te espíritu xi ñà-malu nduú sî-dicui ma, te nî quee-sî cuàhàn-si ñà-chiyuhù-sí nsidaa rey dandacú ñuhiví yohó. Cuàhà gá icúmí quisì mà quida-sî ñà-ndulocó rey mà, te candisá-te quixi-tè nataca nsihi-tè, cundoo tûha-tè sàà quivì coo guerra, te cundua quivì cahnú xí Dios, divi mii-yá icúmí xí nsidanicuú poder.

¹⁵ Te vichi cachí-yà xî-ndà: “Cunaha-ndá, naànàá icúmí sàì ndé ndoo-ndá. Ñàyùcàndùá, cundoo tûha-ndá, te cunihnu vâha inî-ndá sàhá màsà cùcáhàn-nùu-ndá na ian cucahan-nùu iin nèhivì nú còò sìcoto xi-ne”.

¹⁶ Daaní, nî nataca nsihi soldadu, xí stná tè-dàndacú nùu-té, nî casaà-te iin xaan nani Armagedón, vâchi ducán nani lugar mà dàhàn hebreu.

¹⁷ Dandu ángel ùsà, nî dàcòyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì ansivi. Te nî tiacu fuerte cáhàn ndee ana cáhàn ini veheñùhu ìì xí Dios ansivi. Divi mii-yá iá nùu silla ndiaha nduú ana nî càhàn, te nî cachi-yà:

—¡Sà-lá!

¹⁸ Dandu nî tàsa cuahà, te nî nîhi fuerte, te yáha ga nî càhàn dàvì, te nî tnàa fuerte sàstnùhù. Chicá fuerte nî tnàa nùu nsidaa xichi inii tiempu ndoó nèhivì ñuhiví. ¹⁹ Te ñà-ndee guá nî tnàa, ñàyùcàndùá nî tàhndè ñuu cahnú yucán, ùnì ñuu nî nandua. Te nsidaa gá stná ñuu ñuhiví, nî caà nsihi vehe yucán. Dandu nî nsinuu ini Dios sàhá ñuu Babilonia, ñà-cuàha-ya ñuu mà iin castigu cahnú, vâchi xidà ini-yà sàhá nsidaa cuàchi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndùá cuàhàn-yà quida-ya xí-né na ian dacohó-yánè iin ndutè có-cùnì-nè. ²⁰ Dandu nsidaa yucù iá ñuhiví, nî ndèa ini ñuhù, te nî ndèe stná ñuu iá mahì mar. ²¹ Daaní, ndè ansivi nî còyo iin nùu ñuhiví, nahnú sàstnùhù iin ní cacòyo ma, ùì dico kilo vèe iin ian, cunaha-nsiá. Te nèhivì ñuhiví, quini ga nî dàquée cuàchi-ne dìquì Dios, vâchi yáha ga nî ndoho-ne ñà-nì còyo guá iin nahnuma.

17

Nansa icúmí ndoho ñahà malu

¹ Daaní, iin ángel nùu nsì-ùsà nècuàchì xí-inindaha yaxìn, nî tnàtuu-ne nùu nî càhàn-nè xí' nî cachi-nè:

—Cùhùn-ndà dacuní' mii-ní nansa icúmí ndoho ñahà malu iá guá fama xi, te iá-ña ndé ñuhú cuàhà tècuí. ² Divi ñahà mà nduú ana iá guá xí cuàhà tè-cùsáhnù ñuhiví yohó. Te divi nùu mii-ñá sàni cutùha stná dava ga nèhivì ñuhiví quida quini stná-nè nahi miá. Te queámà na ian iin-ni vinu xihí nsidaa-né xî-ñá, te ducán xíni stná-nè —nî cachi ángel.

³ Ñàyùcàndùá, ndacá ángel mà yùhù cuàhàn xicà-nsì dècuèndè ndé nduú yucù. Na ian sánî quidá Espíritu ìì xí Dios, ducán nduá cuàhàn-nsì. Te na ní sàà-nsì yucù mà nî xinì iá iin ñahà indánuú-ña iin quisì daná cuahá, ùsà dìnì-sí xí ùxìn nsiquì-sí, te itándiaa cuàhà quivì sìquini cáhàn contra xi Dios. ⁴ Te ndixí-ña sìcoto moradu vico, xí sìcoto cuahá laa, te nî nducutá oro xí yùu yéhè, xí stná sìdiqui cuxín vico. Te iníndáhá-ñâ iin copa oro chitu nsidaa ñà-có-ndiáá xí nsidaa ñà-siquini, vâchi cuàchi ñahà mà nduú ñà-ñùhùmà. ⁵ Daaní, icà tnaà-ña itúu iin quivì ùhì mànhì ini-ndà. Dohó cachá': Ñuu cahnú Babilonia, divi ñahà nî dàcuàhà-xì dèhe yoco-xí ñà-quida quini stná-ña, te nsidaa ana quidá quini ñuhiví, xínduu stná-nè dèhe ñahà yohó, ducán cachá'. ⁶ Te nî xinì ñahà mà, na ian xíni-ñà, vâchi ñà-nì cudìi guá inia sàhá ñà-nì xitìa nì nèhivì xí Dios, ñàyùcàndùá, ducán queá na ian xíni-ñà nî quida nì mà, vâchi nî cudìi guá inia nî xihì nèhivì vâha cáhàn vate sàhá Jesús. Te yùhù, cuàhà gá nî nduloquí' indéhi ñahà mà. ⁷ Dandu nî cachi tu ángel mà xí':

—Màsà ndúlócô-nî, vâchi cuàhìn dacuní' mii-ní inñaha ñà-cundaà vâha inî-ní sàhá ñahà mà xí sàhá stná quisì indánuú-ña, divi quisì iá ùsà dìnì-xí, xí

stná ùxìn nsiquì-sí. ⁸ Cunaha-ní, antes nìsa ìa quisì mà ñuhìví, te vichi còò cá-si, doco icúmí-sí naquecunu-sì quee-sì yavi cunú cuàhà, dandu después sàa-si ndañuhu dahuun-sì. Te cuàhà gá nèhivì ñuhìví, icúmí-né ndulocó-nè na cuni-nè quisì mà ñà-nì ìa-sì ñuhìví, te còò cá-si, doco icúmí-sí nandecunu tu-sì. Doco nèhivì mà, ni-iin-ne có-itándiaa quivì-né nùù tutu xi Dios. Vàchi tutu mà, dècuèndè na táyôo ñuhìví, dandu sà-itándiaa quivì nsidaa nèhivì cutiacu nicanicuahàn.

⁹ 'Pues vichi, yohó íá iin palabra nchichí cundaà ini nècuàchì nchichí. Cunaha-ní, nsì-úsà dìni quisì mà, ùsà yucù nduá, te dìqui yucù mà íá ñahà mà.

¹⁰ ùsà stná rey ndoó. Ùhùn-te sàni yàha, te iin-tè, dandacú-te vichi, te íá stná ingà-te, doco cumáni gá quesaa-te. Daaní, nú sàni quesaa-te, dandu iin ratu tii icúmí-tè dandacú-te. ¹¹ Te quisì daná nìsa ìa, te vichi còò cá-si, pues divi quisì mà nduú stná-si iin rey dandacuma, divi rey ùnà cunduu-sì, doco nùù ùsà rey primeru, iin-tè nduú stná-si. Dandu después icúmí-sí sàa stná-si ndañuhu dahuun-sì.

¹² 'Daaní, ùxìn nsiquì quisì mà, ùxìn rey xíndua, doco tàñáha ga nìhì-tè ñuu ndé cusahnú-te. Cuisì imindaa hora nìhìtáhvì-tè cutnahá-te xì quisì daná ñà-cusahnú-te. ¹³ Vàchi nsì-ùxìn rey mà, iin-ni sàni candatnuhu váha-tè ñà-dayáha-tè ñuù-te ndahà quisì mà ñà-dandacú-si lugar xi-tè. ¹⁴ Te icúmí stná-te quida-tè guerra nàa-te xi Lelù Íi, doco mii-yá, icúmí-yâ cundee-yá nùù-tè, vachi Stoho-ndà Señor nduú-yá, te rey ndiaha nduú stná-yà, vachi chicá fuerte-yà nùù nsidaa gá ana dandacú, xì nsidaa gá stná ana itá fuerte; te nsidaa ana nchícùn xi-yá, nèhivì nì cana-ya xínduu-ne, divi nèhivì nì nacàxin-ya, te iin-ni nchícùn-nè palabra xi-ya nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì càhàn tu ángel cutnáhâ xí, cachí-nè:

—Cunaha-ní, nsidaa tècuíi cuàhà ndé íá ñahà malu mà, nèhivì nduú-te, divi nèhivì ndoó cuàhà ñuu inicutu ñuhìví, vachi cuàhà raza nduú-né, te cuàhà dàhàn càhàn-nè. ¹⁶ Doco ùxìn rey nduú ùxìn nsiquì itá dìni quisì daná mà, icúmí-tè cuidà inì-te sàhà ñahà mà. Ñàyùcàndüá, cuàhàn-te dacúxíó-te nsidaa ñà-icúmí-ñà. Còò ni-iñàha cucumiá. Dandu cahni-téñâ, te cahmi-téñâ. ¹⁷ Iin-ni icúmí nsidaa-tè nacani inì-te quida-tè ducán, vachi icúmí Dios danácáni ini-yàte quida-tè ñà-ndüá nì chitnùnì ini-yà cuu, te sàhàmà icúmí-tè cuàha stná-te quisì mà dandacú-si lugar xi-tè dècuèndè cuu ndisa ñà-ndüá sàni cachitnùhu-ya antes. ¹⁸ Te cunaha-ní, ñahà nì xinì-ní mà, divi ñuu cahnú dandacú nùù nsidaa rey ñuhìví nduú-ñà.

18

Nansa icúmí ndañuhu ñuu Babilonia

¹ Daaní, nì nsìhi ñà-jaàn, dandu nì xinì mànuu iin ángel ansivi vaxi-ne. Iin ángel dandacú nduú-né, te nanchíi fuerte ñuhìví ñà-yéhè guá-nè. ² Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Sàni ndañuhu dahuun ñuu cahnú Babilonia. Te vichi cuisì ñà-malu xíndoo yucán, cuisì espíritu ía quini, vachi sàni nanduu lugar yucán nahi nchihò nsidanuu laa sìquini. ³ Vachi ndè nùù ñuu mà (nì quesaha cuàhà estilù sìquini nì cutùha nèhivì nsidaa gá ñuu, te nì quida-ne nahi ñahà malu mà), na ian iin-ni sàni xihì-ne xì-ñá, te xini stná-nè. Daaní, cuàhà stná rey ndoó ñuhìví, nìsa xi-ìa stná-nè xì ñahà mà. Te nèhivì nacuíin, te nadíco, sàni cucuica cuàhà stná-nè sàhà ñà-sìquini vico nì xiin nècuàchì ñuu mà.

⁴ Dandu nì tiacuì íá ana càhàn ansivi inga xichi, te dohó cachí-yà:

—Nsidaa nsiohó nèhivì-xí, caquee-ndá nùù ñuu sìquini jaàn sàhà-ñá màsà quídá stná-ndá cuàchi na ian quídá vecinu xi-ndá jaàn, dandu mà níhì stná-ndá castigu nahi mii-né. ⁵ Vachi ndè ansivi iín dìni cuàchi-ne, te vichi

sàni sàà stná quivì mà-cúndéé gâ inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiàá xíquida-ne. ⁶ Ñàyùcàndüá, vichi, nacua sàni quida quini-ne, divi ducán icúmí stná-nè nihì-né tnùndoho, dècuèndè ùi tantu icúmí-né nihì-né sàhà cuàchi nì quida-ne, vàchi yáha ga tùha-ne quida quini-ne xì nècuàchì dava ga, ñàyùcàndüá, iin doble icúmí nacuitacùhá-nè. ⁷ Yáha ga cuadú-nè ndoó-né ñuhiví, cutu ndoó vico-né quidá ndevàha-ne nicanicuahàn. Ñàyùcàndüá, dava ni tantu icúmí-né ndoho-ne, te cundoo-ne tnùnsí ini, mate vichi nihnú ini-nè, cachí-nè: “Ndiaha máni iá vida xi. Yùhù nduí ana dandacú, còò ni-íñàha cuu xí, ni mà nunca sàì coi tnùnsí ini”. ⁸ Doco sàhà-ñà nihnú ini-nè ducán, ñàyùcàndüá icúmí-né yáha-ne cuàhà tnùndoho, cuàhà gá icúmí-né ndoho-ne, te tnana-ne, te coo stná tnama ñuu-nè, te cui cuàhà-né, dandu coco stná ñuu-nè. Te nsidaa tnùndoho ma, iin quivì-nì icúmí quixa dìquì-né, vàchi fuerte gâ mii-yá ana cuàha xi castigu mà, vàchi divi Stoho-ndà Dios nduú-yá.

⁹ Daaní, nsidaa stná rey ñuhiví, icúmí-té cuacu-tè, te cuhuun cuahà inì-te na cundehè-té xixìn ñuu mà, te caná ñùhmà-ñà, vàchi mii-té, iin-ni nìsa cutnahá stná-te nì caquida-tè cuàchi nahì nèhivì ñuu mà, iin-ni nì sacutnahá stná-te xi-né cundoo vico-né ñuhiví. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, xica itá-te ñà-yúhí-te nihì stná-te castigu, te cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú Babilonia yucán! ¡Ndahví-nè! Vàchi mate ñuu fuerte nì sandua, doco tìxi imindaa hora nì ndañuhu dahuan nì quida Dios.

¹¹ Daaní, stná tè-nàcuín te nadíco ndoó inicutu ñuhiví, icúmí-té cuacu stná-te sàhà ñuu mà, te cuhuun cuàhà inì-te, vàchi còò cá nècuàchì ñuu ma cuiin xi ñà-nduá nihí-te dicò-té. ¹² Vàchi nihí-te oro, xì plata, xì yùù yéhè, xì sìdiqui cuxín vico, xì sìcoto cuxín finu, xì sìcoto moradu, xì sìcoto seda, xì sìcoto cuahá, xì yutnù sahán viì, xì stná cuàhà iñàha nì cuyucun nùhu elefante, xì cuàhà iñàha nì cuyucun yutnù finu, ò càa yahá, ò càa uun, ò yùù finu mármol. ¹³ Te nihí stná-te canela, xì cuàhà ñà-nì nchico sahán tnami, xì inciensu, xì vinu, xì tàtnà mirra, xì cutù, xì aceite, xì harina, xì trigo, xì idunsiquì, xì riì, xì idu, xì carreta, ndè stná nèhivì dicó stná-te. (Nsidaájàn nduá nìsa xiin nècuàchì ñuu mà.) ¹⁴ Ñàyùcàndüá, dohó icúmí cachi nèhivì xì nècuàchì ñuu mà:

—¡Ndahví-nsià! vàchi nsidaa ñà-vico xího guá-nsià, sàni ndañuhá. Nì saxixi vàha-nsià puru ñà-chicá viì, te vico gá nì sandixi stná-nsià, doco vichi còò cá nì ian mà, nì mà nunca tui ga nùù-nsiá.

¹⁵ Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì cucuica nsidaa tè-dicó ma sàhà ñà-ndüá nì sadicò-té nùù nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcàndüá, itá xica-té, (indéhe-té), yúhí-te ñà-càhnù-guá tnùndoho iá ñuu mà, te sacú-te, tnaná-te, ¹⁶ cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú yucán! Vàchi sìcoto cuxín finu nì sandixi-ne, xì sìcoto moradu, xì sìcoto cuahá, na iin nècuàchì ñahà ndixí vico ní nducutu xi oro, xì yùù yéhè, xì stná sìdiqui cuxín vico. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, tìxi iin hora-ni sàni ndañuhu nsidaa ñà-cuicà mà —nì cachí-te.

Daaní, nsidaa gá stná tiàa dacaca-xi barcu nahnú, itá xica stná-te, cutnahá-te xi peón quidáchúùn nùù-té, xì stná cuàhà tiàa sàhàn viaji inì-nu, ¹⁸ itá nsidaa-té indéhe-té ndé caná ñùhmà xixìn ñuu mà, te cachí-te:

—¡(Na cuaha guá) nìsa ià ñuu yucán! Còò cá ni-iin ñuu ndudává xân —cachí-te, ¹⁹ sacú-te, tnaná-te, sódo-te ñuhù dìni-té, cachí-te— ¡Ndahví ñuu cahnú yucán! Vàchi sàhà nèhivì ndoó yucán nì cucuica nsidaa tè-icúmí xí barcu xicá mar, ñà-cuica guá ñuu-nè. Doco, ndahví-nè, vàchi tìxi iin hora-ni sàni ndutu nsihá —nì cachí-te.

²⁰ Pues vichi xiñuhu cudii gá ini nsidaa ana ndoó ansivi, xì nsidaa stná nèhivì (ñuhiví) nì nihì chuun nùù Dios, xì nsidaa stná profeta cáhàn cuenta xi-ya, xì nsidanicuú gá stná nèhivì xí-yá, vàchi vichi sàni nachitacùhá-yà sàhà ñà-quini guá nì quida nèhivì ñuu mà xì-né.

²¹ Daaní, nì (ndecunu) iin ángel fuerte, nì ndanihi-ne iin yùù cahnú nahi yùù yódò xí molinu, te nì dândiàchì-néà mahì mar, te nì cachi-nè:

—Cunaha-nsiá, ducán icúmí cuu stná xì ñuu cahnú Babilonia mà, icúmíâ ndañuhu dahuan, te mà nunca gà sàà ndecunua. ²² Mà nunca tiacu gà cundáá yutnù cuerda ñuu mà, ni stná pitu, ni mà síví gà stná ni-iñàha cundáá, vèchi mà cóó gà ni-iin músico yucán, ni mà cóó gà ni-iin tiàa quida-xi oficiu xi-tè, ni mà tiácú gà stná nchicó ni-iin nècuàchì (ñahà). ²³ Ni mà cútnúù gà ñuhu ni-iin vehe, ni mà cóó gà vicò nandàhà novia xì noviu. Vèchi nsidanicuú ñà-jaàn, mà cóó gà, mate yáha ga cuica nì sandoo nsidaa tè-dìcò ñuu mà antes, chicá cuica nì sandàa-tè nùù nsidaa tè-dava ga ñuhívì. Te ndè ñuu mà nì sandoo cuàhà stná tètàtnà xì tètadí, te nisa dandahví-te nsidaa gà ñuu.

²⁴ Te ini ñuu mà nì casahnì nèhivì cuàhà tiàa cáhàn cuenta xi Dios, xì cuàhà gà stná nèhivì vaha xi-ya. Ñàyùcàndùá, icúmí ñuu mà cunsida cuàcha sàhà nsidaa nsì ma, xì sàhà nsidaa gà stná ana nì xìhì ñuhívì nì quida nèhivì.

19

¹ Daaní, nì nsìhi ñà-jaàn, dandu nì tiacu cáhàn ndee cuàhà gà nèhivì ansivi, te dohó xícachi-nè:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! ¡Ansivéhé-yâ! vèchi sàni càcu dahuun nèhivì xí-yá. Yáha ga ndiaha nì quida-ya, ñàyùcàndùá, tavá-nda tnùñuhu xí-yá. Fuerte cusáhnû-yá vichi, vèchi Stoho-ndà Dios nduú-yá. ² Te cuisì ñà-íá viì sàni quida-ya, cuisì ñà-ndiá ìcà cuu nduá nì quida-ya na ní sàha-ya castigu ñahà malu iá guá fama xi, vèchi sàhà mii-ñá nì cuchicuehe anima nèhivì ñuhívì ñà-nì sanchicùn-nè modo sìquini xi-ñà. Ñàyùcàndùá, vichi sàni nachitacùhá-yà cuàchi-ñà nì sahnì-ñá nèhivì xinúcuáchì nùù-yá.

³ Daaní, ñà-ùì nì cacachi nsidaa nèhivì mà:

—¡Ansivéhé cahnú mii-yá! —nì cachi-nè—. (Te yucán tuí xica) caná ñùhmà ndé xìxìn ñuu mà nicanicuahàn.

⁴ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnú, xì nsìcùmì ana itá saín nùù-yá, nì tuyuhu-né nùù sàhà-yá ndé iá-yà nùù silla ndiaha, te nì cahvi-néyà, cachì-nè:

—¡Ansivéhé cahnu-ní, amén!

⁵ Daaní, nùù yatni silla ndiaha xí-yá nì inini cáhàn iin ana cáhàn, cachì-nè: Xiñuhu ndanihi cahnu-nda Yua-nda Dios, nsidaa ndohó ana xinúcuáchì nùù-yá, te xìcahvi xí-yá, a ducán nduu-nda ana nihí chuun cahnú nùù-yá, te ò nduu-nda nèhivì ùùn.

Nansa cuàhàn coo vicò nandàhà gloria

⁶ Dandu nì inini cáhàn yáha ga cuàhà nèhivì, te ducán tiacú na ian cahá fuerte tèñuhu cuàhà, na ian yáha ga ndee cáhàn dàvì, te dohó cachì nèhivì cuàhà mà:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! Vèchi vichi sàcùsáhnû-yá, te nduú-yá Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana cui quida nsidanicuú iñàha.

⁷ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-ndà cudìi cuàhà ini-ndà sàhà-yá, cuàhàn-ndà naquimanì-ndàyá, vèchi sàni sàà quivì nandàhà mii-yá nani Lelù Ìì.

⁸ Te vichi sàni nducutu ndiaha ana cuàhàn nandàhà xì-yá, vèchi sàni nihítàhvi-né cundixi-ne sìcoto cuxín yaa finu còò ni-iin mancha-xi, te na ian nchiá.

Ducán nì cachi-nè, vèchi nsidaa nèhivì xí-yá, icúmí-nè (cutnahá xí-yá cundoo ndiaha-né na ian) nì nandàhà-né xì-yá. Te sìcoto cuxín ndixì-né, obra vaha nì caquida-ne nduá.

⁹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì':

—Dohó tiaa-ní; “Nansicáhán nsidaa ana càna cundoo vicò nandàhà xí mii-yá nani Lelù Ìr”.

Te nì cachi stná-nè xì’:

—Palabra ndàcuisì xí Yua-nda Dios nduá yohó.

¹⁰ Dandu nì tutuyuhí ñuhù nù sàhà ana nì càhàn xì’, cuàhìn cahví-nè nì cùì. Doco nì cachi-nè xì’:

—Màsà quidá-nì ducán, vàchi cutu nduú stnáì iin ana xinúcuáchí nù Dios, nacua quidá mii-ní, xì dava ga compañeru-ní càhàn stná sàhà Jesús. Iin-nì nduú stnáì ñanì-ní nahi mii-né. Còó; cuisì Dios nduú ana ndiá ìcà-ndà cahvi-nda. Te nú càhàn vate-nda sàhà ichì Jesús, dandu queámà ñá-iin-nì quidá stná-ndà nacua nì saquida nècuàchì sàhana nì sacahàn cuenta xi-ya —nì cachi ángel mà.

Nansa icúmí cuu na nuu Jesús ansivi, cuindànùú-yá idu cuxín

¹¹ Daaní, nì xinì nì nuna ansivi, te nì quecunu iin idu cuxín yaa, te indánuú mii-yá, divi mii-yá nani Quidá ndise cumplir, te nani stná-yà Ma túhe dandahví. Mii-yá, de por sí, quidá víi-yá na nsidándáa-yà sàhà cuàchi, te quidá víi stná-yà na sàhàn-yà guerra nàa-yà xì ana xinì ùhì xì-yá. ¹² Te nduchìnùú-yá, nahi ñuhu xìxìn, ducán iá’, te dìni-yá, cuàhà corona vico ñuhá, te ìcà corona mà itúú iin quivì-yá, doco ni-iin nèhivì có-ìnáhá xí quivì mà, cuisì mii-yá ináhá-yá. ¹³ Te ndixí-yá sìcoto nì nducuahá nì quida nì. Te nani stná-yà Palabra ì xí Dios. ¹⁴ Daaní, dècuèndè ansivi nchícùn gà vaxi ana xínduu soldadu xi-ya. Cuàhà sàstnùhù-né, te itándoó stná-nè idu cuxín yaa, te xíndixi stná-nè sìcoto finu cuxín yaa. ¹⁵ Te yuhù mii-yá queé iin espada dìin, vàchi divi ñà-jaàn nàa-yà xì nèhivì nsidaa ñuu ñuhivì yohó, te ducán cundéé-yá nù-né, dandu dandacú ndee-yá nù-né. Pues divi-ya nduú ana icúmí dacháhmà xì nèhivì xidà gà ini Dios sàhà-xí, vàchi mii-yá nduú-yá mii-yá. ¹⁶ Te itúú stná inga quivì-yá nù capa-yà xì ìcà dìhin stná-yà, te ducán cachá’: Rey dandacú nù nsidaa rey nduí, te nduu stnáì Stoho nsidanicuú ñà-ìá, ducán cachá’.

¹⁷ Daaní, nì xinì nù orá, yucán ìin iin ángel, ndáhì ndee-né, cachí-nè xì nsidaa laa ndavá ansivi:

—Nahà-ndá —nì cachi-nè—. Natacà-ndá ndé iá cuàhà iñàha caxì-ndá quida Stoho-ndà Dios. ¹⁸ Vàchi cuàhàn cui cuàhà rey, xì cuàhà gà stná tè-dàndàcú nù soldadu, xì stná cuàhà soldadu fuerte, xì stná idu, xì stná tè-itàndòó yàtà-sí, xì stná peón, xì stná lamú xi-tè, xì stná nècuàchì chicá idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí.

¹⁹ Dandu nì xinì sàni nataca nsidaa rey ndoó ñuhivì, xì nsidaa soldadu xi-tè, itá-te xi quisì daná mà, vàchi cunì-si quida-sì guerra xì mii-yá indánuú dìquì idu (cuxín) xì nsidaa stná ana nchícùn xì-yá. ²⁰ Doco (cónì cundéé-sí), vàchi nì tñì-sí, mii-sí xì stná inga quisì nì sacahàn cuenta xi-sì, te nduú stná quisì mà ana nì saquida guá cuàhà iñàha na ìin-si nù quisì primeru mà, vàchi ducán nì nìhì-sí nì dándàhvì-si nèhivì ñuhivì, te nì sàcùtuu tñuni xi quisì mà nù-né, te nì cahvi-né figura-si. Pues ndùì quisì mà, vivu nì dàndiàchì xì-sí ndé xìxìn ñuhu cahnú sahàn quini nahi azufre. ²¹ Te soldadu dava ga xi-sì, nì xìhì-te nì quida mii-yá indánuú nù idu. Divi xi espada queé yuhù-yá, ñà-jaàn nì sahnì-yáte. Dandu nì nataca nsidaa laa (nì càna mà), te nì saxì-sítè nì chitu tìxi-sì.

20

Nansa icúmí Jesús dandacú-yá mil cuià

¹ Daaní, nì xinì nì nuu inga ángel ansivi, nihí-né ndahàcáa xi yavi cunú cuàhà, te iníndáhá stná-nè iin cadena caní. ²⁻³ Te nì tñii-ne quisì cuahá nahi còò cahnú, nì chicuhni-nèsi nì chinacaa-nèsi ini yavi cunú mà, te nì sàcùndiadi vaha-sì ñà-màsà queé gà-si dècuèndè nsihi iin mil cuià ñà-màsà dándàhvì

gà-si nèhivì ñuhìví. Vàchi còò mà nduú quisì xicánúú ñuhìví ndè sàhana, divi ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si. Pues yucán nì sàcùndiadi-si, doco nú sàni nsihi mil cuià mà, dandu icúmí-sì dàña-sì iin ratu tii.

⁴ Daaní, nì xinì, yucán itá cuàhà silla ndiaha, te dìquì-nú ndoó stná ana sàni nìhítáhvì nsidandaà sàhà nèhivì. Te nì xinì anima nèhivì nì quendodò dìni-xí ñà-nì càhàn vate-né ndoó-né ladu xi Jesús, te ñàyùcàndùá nì xihì-nè, vachi iin-ni nì xinindisá-né palabra xi Dios, te sàhámà cóni cándísá-né cahvi-né quisì daná mà, ni cóni càhvì-né figura-si, ni cóni dúcùn-nè tñuni xi-sì ni icà tnaa-nè, ni ini ndahà-né. Ñàyùcàndùá, nì natiacu-nè, te dava ni nì cusahnú stná-nè xì Cristu iin mil cuià, (nì xinì).

⁵ Cunaha-nsiá, ñà-jaàn cunduu primeru nátiácú nèhivì xínduu nsii. Doco dava ga nsii, còò, mà nátiácú-nè dècuèndè nsihi mil cuià mà. ⁶ Te nèhivì natiacu primeru mà, nansicáhán-nè, vachi cunduu-ne nèhivì ndiaha xí Dios. Mà sàà-nè cui-nè ñà-úi. Còò, vachi icúmí-nè cundoo-ne cucumi-né chuun nùù Dios nahi dùtù, te cunucuachi-né nùù mii-yá xì nùù Cristu, te iin-ni cutnahá stná-nè xì Cristu cusahnú-né iin mil cuià.

⁷ Daaní, nì nsihi mil cuià mà, dandu icúmí Satanás dàña-sì quee-sì ndé ndiadi-si, ⁸⁻⁹ cacanu-sì chiyuhù-sì nsidanicuú nèhivì ndoó inicutu ñuhìví. Stná (tè-dàndàcú nani) Gog, icúmí-sì dandahví stná-sité, mii-té xi nsidaa stná tè-ndòò ñuù-te Magog, dandu nataca nsihi-tè, nàá-te guerra xì ñuu ndé ndoó nèhivì xí Dios. Cunaha-nsiá, yáha ga cuàhà-té, nahi ñusi cuàhà ndoó yuhù mar, ducán cuàhà-té. Te nì quecoyo-tè nì nana-tè nì sàcuíta-tè nsidaa ladu ñuu ndé ndoó nèhivì xí mii-yá, mero ñuu cùù-guá ini-yà sàhà-xí. Doco nì còyo ñuhu ansivi nì quida-ya, te nì sahmi nsiha tè-malu mà. ¹⁰ Te ñà-malu nì dandàhvì xì-té, nì dandiàchì xì-sì ini ñuhu cahnú ndé xixìn azufre sahán quini ma. Te cunaha-nsiá, mahì ñuhu jaàn, ndoó í stná quisì daná xì stná quisì nisa càhàn cuenta xi-sì. Te nsì-úni quisì mà, icúmí-sì ndoho-sì ndui te ñuú nicanicuahàn.

Juiciu final na mácòo Dios nùù silla cahnú cuxín, dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì

¹¹ Daaní, nì xinì iin silla cahnú. Ndiaha gá-nu, te cuxín yaa-nù, te yucán iá-yà nùù-nú. Te (nì xinì) nì ndañuhu ansivi xì ñuhìví, còò gá ñà-jaàn nùù-yá, ni còò cá stná ni-iin lugar ndé coa. ¹² Dandu nì xinì stnái yucán nùù Dios nì sàcuíta nsidanicuú nsii, nècuàchì cuicà xì nècuàchì ndahví. Te nì ia stná ana nì nacuna xi tutu ndoó yucán nùù-yá. Te nì nacuna stná-nè inga tutu más gà, divi tutu xi vida ndiaha nicanicuahàn. Dandu nì ndundaà sàhà cuàchi nì quida nsidaa nsii ma, según nansa cachá` nùù nsidaa tutu primeru mà, según nansa nì quida iin iin-ne (ñuhìví yohó). ¹³ Te nì natiacu nèhivì nì càhà ini mar, xì nsidaa stná nsii ndoó tixi ñuhù, nsidaa anima ndoó vaha, nsidaa-né nì casaà-nè nùù-yá, te nì nsidandaà-yà sàhà cuàchi-ne según nansa nì quida iin iin-ne (na nì sandoo-ne ñuhìví). ¹⁴ Daaní cunduu quivì nsihi tiempu xihì nèhivì nahi vichi, ni mà cóó vaha ga anima-nè, cutu ñà-cundoo dahuun-ne mahì ñuhu cahnú ma. Divi ñà-jaàn nduá icúmí cuu xi nèhivì nú sàni xihì-nè ñà-úi cundua, icúmí-né cundoo-ne mahì ñuhu cahnú ma. ¹⁵ (Vàchi nì xinì), nú cóni-nâtùì quivì iin nèhivì nùù tutu xi vida nicanicuahàn, dandu nì dandiàchì xì-né mahì ñuhu cahnú ma.

21

Ansivi saa xì ñuhìví saa

¹⁻² Daaní, yuhù Juan, nì xinì nì sàcòo ansivi saa xì ñuhìví saa, vachi ansivi nuu xì ñuhìví nuu, sàni yàha, te vichi còò gá ni-iin mar. Te nì xinì stnái ñuu ì nani Jerusalén Saa, ndè nùù Dios ansivi nì quea mànua. Ndiaha gá iá`, vachi

sàni nducutá na iin novia cuàhàn nandàhà xì noviu. ³ Daaní, nì tiacuì cáhàn ndee iin ana cáhàn ansivi, cachí-nè:

—Cunaha-nsiá, sàni sàà tiempu coo saín Dios xì nèhivì ñuhiví, vèchi icúmí-yá cutnahá-yá xì-né ndé cundoo-ne. Te mii-né, nèhivì xí-yá cunduu-ne, te mii-yá, (cutnahá-yá xì-né) cunduu-ya Dios xi-ne. ⁴ Ñàyucànduá, nsidaa ndutènúú-né, icúmíá ndèa quida-ya, mà cuácú gá-nè. Nì mà sáà gá-nè cui-nè, nì mà cóó gá-nè tnùnsí ini, nì mà tnáná gá-nè, nì mà cúhí gá-nè, vèchi mà cóó gá nahi antes.

⁵ Dandu mii-yá iá dìquì silla ndiaha cahnú, nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn quidayucun saí nsidanicuú iñàha.

Te nì cachi stná-yà xì’:

—Tiaa-ní palabra yohó, vèchi palabra ndisa nduá, mà dándáhvìà ndohó.

⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Sà-íá. Nahi letra nuu nani A, ducán nduí, vèchi sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa ñà-íá. Te nahi letra dansihi nani Z, ducán nduú stnáí, vèchi nsidaa iñàha, sàhà yùhù cucumiá fin xan. Cunaha-nsiá, nú iá ana xíhì tècuíí ndiaha, yùhù icúmí cuàhi-nè cuàhà tècuíí mà, vèchi iá ndé ndéa-tè caná ducún-te, coho nèhivì cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁷ Te nsidaa ana cundee xi nùú ana cuní datúcù xì-né, icúmí-né ndutahví-né nsidaa iñàha. Te yùhù cundui Dios xi-ne, te mii-né cunduu-ne dèhi. ⁸ Doco nsidaa nècuàchì ìa, xì nècuàchì có-xiníndísá, xì nècuàchì quidá quini, xì nècuàchì sahní, xì nècuàchì tùha cundoo ñahà-xí, xì nècuàchì sàhàn xì promesa nùú yucù, xì nècuàchì cahvi xi yùú yócò ò figura, xì nsidaa stná nècuàchì tnùhù, (ndahví-nè), vèchi ñuhu cahnú nduú lugar ndiatù xì-né, divi ñuhu xíxìn xì azufre sahán quini. Ducán icúmí cuu xi-né na cui-nè ñà-úi.

Ñuu Jerusalén Saa icúmí nuu ndè gloria

⁹ (Inaha-nsiá), ndoó ùsà ángel nì sa-icumi xi yaxìn ñuhú ùsà castigu mà. Pues iin-ne nì quixi nì càhàn-nè xì’, cachí-nè:

—Nahà-ní dacuní mii-ní ana nduú nahi novia, vèchi iá ana cunduu nahi ñahàdìhí mii-yá nani Lelù Í.

¹⁰ Dandu Espíritu Ìì xí Dios, nihí-yá yùhù nì tuxi cuàhàn xìqué ndè iin yucù cahnú ducún, te nì dàcùnì-yà yùhù ñuu ìì nani Jerusalén, dècuèndè nùú Dios mànuu ansivi vaxan. ¹¹ Nchií yéhè ndiahá quidá-yá, na ian yéhè guá iin yùú ndiaha yáha ga ndiaá, vèchi nahi yùú yéhè nina nani jaspe, ducán nchií ndai-ña. ¹² Te ndiadí ñuu mà iin nama cahnú sàstnùhù, te ducún-ña, te ùxìn ùì yehè icúmíá. Iin iin yehè mà itá iin iin ángel. Te ìcà yehè mà itándiaa quivì descendencia ùxìn ùì dèhe Israel. ¹³ Te iin iin ladu ñuu mà iá ùnì yehè. Ladu ndé caná orá iá ùnì. Te ladu norte iá ùnì stná, xì stná ladu sur xì ladu quécahnú orá, iin iin ladu mà iá stná inga ùnì yehè. ¹⁴ Te sàhà nama ñuu mà itánduhù ùxìn ùì yùú nahnú xínduu cimientu xan. Te nùú cimientu mà itándiaa quivì ùxìn ùì nècuàchì nì nihì chuun nùú mii-yá nani Lelù Í.

¹⁵ Daaní, (nì xinì) iníndáhá ángel nì càhàn xì’ iin nù-iin oro ñà-chitacùhá-nè ñuu mà xì yehá xì stná nama xan. ¹⁶ Cunaha-nsiá, cùmì laduá, vèchi iin-nì itacùhá nsicùmì laduá. Te na ní chitacùhá ángel ñuu mà xì nù-iin xi-ne mà, dandu iin mil ùì cientu (1,200) kilómetro itacùhá-ña. Te ñà-nduá caníá, divi ducún-ña, te divi xica stná-ña. ¹⁷ Dandu nì chitacùhá stná-nè nama yucán, te ùnì dico cùmì (64) metro nì quee ñà-ducún-ña. Na chitacùhá nèhivì ñuhiví, ducán nì chitacùhá ángel mà ñuu mà.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yùú jaspe nì cuyucun nama mà, te ñuu mà, micúisi oro finu nduá. Te na nchií ndai vidriu, ducán nchií oro mà. ¹⁹ Te cimientu nama mà, ndiaha gá iá’, vèchi puru yùú yéhè xínduu cavà mà, nsidanuu clase yùú yéhè. Cavà primeru xi cimientu xan nduú iin cavà cahnú puru yùú yéhè nani jaspe.

Daaní, nchícùn gà indúhu cavà nduú puru yùù zafiro; te parte ùni nduú puru yùù ágata; daaní, ñà-cúmì, puru yùù esmeralda nduá; ²⁰ te ñà-úhùn, puru yùù ónice nduá; te ñà-íñù, puru yùù cornalina nduá; te ñà-úsà, puru yùù crisólito nduá; te ñà-únà, puru yùù berilo nduá; te ñà-íin, puru yùù topacio nduá; te ñà-úxin, puru yùù crisoprasa nduá; te ñà-úxin iin, puru yùù jacinto nduá; te ñà-úxin ùi, puru yùù amatista nduá. ²¹ Te ùxin ùi yehè nama mà, ùxin ùi ñà-vico sibóla cuxín nani perla ni cuyucàn, iin mindaa perla cahnú ni cuyucun iin iin yehè. Te calle chicá ndé xicá nèhivì ñuu mà, mii oro finu ni cuyucàn, nahi vidriu nchií nihnú.

²² Cunaha-nsiá, còò veheñùhu ni xínî ñuu yucán, vèchi inicutu ñuu mà cahvi-né mii-yá icúmí-xí nsidanicuú poder, divi Stoho-ndà Dios xì mii-yá nani Lelù Íi. ²³ Te có-xiñùhù nècuàchè ñuu mà ni-iin orá, ni-iin yoo cunchiì yucán, vèchi mii Dios nchií ndiaha inicutu; mii-yá nani Lelù Íi itnúù-yà yucán. ²⁴ Ñàyùcànduá tnuù ñuu mà, vátùni tuí núù nèhivì xicánúú yucán. Te icúmí casaà nèhivì nsidaa ñuu, xínduu-ne nèhivì ni càcu anima-xi. Te rey ndoó ñuhiví yohó, nihí-te ñà-cuicà-té quécoyo-tè ñuu mà, te dócò-téâ. ²⁵ Te mà nunca cundiadi yehá, vèchi nicanicuahàn cundua ndui, te mà nunca sàà cuñaà. ²⁶ Te yucán xínu stná ñà-vico iá cuahà ñuu ñuhiví yohó, te cóyo stná nsidaa nècuàchè idónuu, nihí-né ñà-cuicà-né sàà. ²⁷ Doco mà nunca quìhvi ni-iin ñà-siquini yucán, ni-iin tè-nihnú quini inì-xi, mà quìhvi-tè yucan, ni-iin stná tètñùhù. Cuisì quìhvi nèhivì itándiaa quìvì-xí núù libru icúmí mii-yá nani Lelù Íi, divi nduú libru xi vida ndiaha nicanicuahàn.

22

¹ Daaní, ni dàcùnì ángel mà yùhù iin yùte caná dècuèndè ndé iin silla ndiaha xí Yua-nda Dios, xì Lelù Íi. Ndai gá tècuí ñuhú, na ian nchií-te. Te tècuí coho-nda, te cutiacu ndiaha-nda nduú-te. ² Te (ni xini stnáì) mahì ichì cahnú ñuu mà itá fila cuahà yutnú, yutnú xí vida ndiaha nicanicuahàn nduú-nu. Te itá stná-nu ndúì ladu yùte ma. Te ùxin ùi clase quisì vídì sáha-nù. Iin iin yòò sáha-nù diín diín quisì vídì. Daaní, ndahà cuí-nu, ñà-jaàn cutátná nèhivì ñuhiví ñà-nduvàha-ne. ³ Te inicutu ñuhiví mà cóó gá ni-iñàha ni tàhvi chíhán, cuisì icúmí coo Yua-nda Dios xi Lelù Íi dandacú-yá, te cundoo stná nèhivì xí-yá cunucuachi-né núù-yá. ⁴ Icúmí-né cundehè-né núù-yá, te màcùtuu stná quìvì-yá tnaa-nè. ⁵ Te mà nunca cuñaà yucán. Ñàyùcànduá, còò gá necesidad cucumi-né ñuhu cutnuù núù-né, ni còò stná necesidad cucumi-né iin orá cunchiì núù-né, vèchi mii Stoho-ndà Dios icúmí cunchiì núù-né ñà-cutùì nuù-né. Te nicanicuahàn icúmí-né cundoo-ne cusahnú stná-nè.

Sà-itúú naxicocuîn Jesucristu ñuhiví, cachí-yà

⁶ Daaní, ni cachi tu ángel mà xì':

—Palabra ndàcuisì xí Stoho-ndà Dios nduá sàni cachì xì-ní, vátùni cahvi nèhivì xán. Vèchi iin ángel xi mii-yá nduú ana ni quixi ni cachitnùhu xi nsidaa ana xinúcuáchí núù-yá sàhà-ñá cundaà ini-nè nansa icúmí cuu yàchè. Vèchi ducán ni saquida stná-yà sàhana, ni techuún-yá nèhivì ìì xí-yá quixi-ne cachitnùhu-ne palabra xi-ya.

⁷ (Dohó cachí Jesucristu:)

—Cunaha-nsiá, yàchè màsàì ndé ndoó-nsiá. Te ndiaha gá icúmí cundiatú nsidaa ana chivàha xì ñà-nduá cachitnùhu núù tutu yohó (—ni cachi-yà).

⁸ Yùhù Juan, ni xinì nsidaa ñà-jaàn, te ni inini nsidaa ñà-nduá ni cuu. Daaní, ni nsihi ni xinì, te ni inini, dandu ni tutuyuhí ñuhù núù sàhà ángel ni dàcùnì xì' nsidaámà, cuàhìn cahví-nè ni cùì. ⁹ Doco ni cachi-nè xì':

—Màsà quidá-nî ducán. Vàchi yùhù, iin-ni nduú stnàì iin ana xinúcuáchí nùù Dios, iin-ni (nchícùn stnàì mii-yá) nahi mii-ní xì ñanìtnaha-ní cáhàn cuenta xi-ya, te iin-ni chívàha stnàì nacua cachí nùù tutu yohó. Còò, micuísì Dios cahví-ní.

¹⁰ Te nì cachi stná-nè xì':

—Màsà chídèhé-ní ni-íñàha cachítñùhu nùù tutu yohó, vàchi sà-ítúú cua.

¹¹ Ñàyùcànduá, vichi ni cúnàhá tèmalu ni quidá-te seguir quida quini-tè; stná tètùha quini, ni quidá-te seguir quida-tè ducán, (mà cútnúní). Doco nècuàchì nihnú ndáà cuisì inì-xi, iin-ni nì quidá-né seguir quida vìi-né ducán, te iin-ni nì coó ndoo anima-nè.

¹² (Te dohó cachí stná Jesús:)

—Cunaha-ní, yàchì naxicocuñn ndé ndoo-nsiá, te cunihi iin ñà-vàha xi-nsia sàì dacútàhvì' iin iin-nsia, según nansa nì quida vìi iin iin-nsia. ¹³ Ndè sàna ha iá yùhù, te ndè nicanicuahàn coi. Ñàyùcànduá, ducán ié' nahi letra nuu nani A, xì stná letra dansihí nani Z, vàchi sàhà yùhù nì sàcòò nsidanicuú ñàha, te còò ni-íñàha, chicá cunaha nùí.

¹⁴ Ndiàha gá coo xi nsidaa ana nsida ndoo xi anima-xi; vàchi ducán queamà na ian sàni ndoo vàha sìcoto xi-ne (te sàndixí víi-né). Nsidaa ana quida ducán, nihítàhvì-né caxì-né quisì vídà yutnù tàtá cutiacu-nè nicanicuahàn, te nihítàhvì stná-nè quíhvì-ne yehè nahnú ñuu-yà (cundoo-ne yucán). ¹⁵ Doco nsidaa nèhivì tùha quini, mà sàà-nè quíhvì-ne, ni mà quíhvì stná tètàtnà, ni-iin stná tètadí, ni-iin stná tètòò cundoo ñàhà-xí, ni-iin stná tè-sàhní canúú, ni-iin stná tè-càhvì xì yùù yócò ò figura, te ni-iin stná tètùha dandahví.

¹⁶ Yùhù nduí Jesús, te nì techuín àngel-xi sàà-nè càhàn-nè xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá ndácùcahan xí, te nì cachítñùhu-ne xì-nsiá nsidaa palabra yohó. Pues yùhù nduí descendencia xi rey David. Te na ian quidá stná sìtnúù cahnú xínu dàtnàà (cachítñùhu-sì túinuù quìvì sàà), divi ducán quidá stná yùhù —nì cachi Jesús.

¹⁷ Te dohó cachí stná Espíritu ìì (xì iin iin ana tàyóò vida ndiaha xì):

—¡Nahà-ní! (cunindisa-ní Jesús), —cachí-yà xì-né, te ducán cachí stná nèhivì xínduu nahi novia cuàhàn nandàhà (xì-yá).

Te nsidaa stná mii-nsiá ana sà-íní xí palabra yohó, divi ducán xiñuhu cachi stná-nsiá, ñà-nì tnátuu nèhivì nùù-yá. Daaní, stná yùhù, cáhàn stnàì xì nsidaa ana cuní (cucumi xi vida ndiaha), cachí xì-né:

—Nahà-nsiá (cunindisá-nsiá mii-yá), te nihítàhvì-nsiá coho-nsiá tècuí cutiacu-nsiá nicanicuahàn, ni mà chíyàhvì-nsiá.

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó cachí xì nsidaa ana iní xí ñà-nduá cachí Dios nùù tutu yohó: màsà chiyódo gá-nsiá más nùù ñà-nduá cachá', vàchi nú jaan, dandu cuàhà castigu nihì stná-nsiá nùù-yá, divi castigu cachítñùhu libru yohó sàhà-xí. ¹⁹ Te nú nì cándiáá iin nèhivì iyuhu ñà-nduá cachí-yà nùù tutu yohó, dandu dandutu stná-yà quìvì-né nùù libru xi vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca nihítàhvì-né cundoo-ne ñuu ìì xì-yá nacua cachí tutu yohó.

²⁰ (Dohó cachí Jesús vichi:)

—Yùhù nduí ana nì cachi xì-nsiá nsidaa ñà-jaàn, te cachítñùhu stnàì xì-nsiá ñà-yàchì icúmì naxicocuñn ndé ndoo-nsiá —cachí-yà.

Pues ducanicoó, Señor Jesús. Yàchì cuní-nsì naxicocuñn-ní.

²¹ Ni cúcúmì nsidaa-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Amén.